

Digitized by the Internet Archive
in 2025

BIBLIOTHECA

HAGIOGRAPHICA LATINA

BIBLIOTHECA

HAGIOGRAPHICA LATINA

ANTIQUAE ET MEDIAE AETATIS

EDIDERUNT

SOCII BOLLANDIANI

A - I

BRUXELLIS

—
1898-1899

34025

PRAEFATIO

Inter multas vias, quae colligentibus nobis hanc Bibliothecam patebant, quae et quas ob causas potissima visa sit, in primis exponemus, quo consilium nostrum lectori benevolo perspectius fiat et, ut confidere fas est, probatius.

Age vero cum documenta hagiographica, quae lingua latina conscripta sunt, singillatim recensere aggredieremur, id minime, — quod quidam perperam intellexisse visi sunt, — nobis fuit propositum, ut sanctorum omnium nomina per ordinem litterarum serie quadam integra persequeremur. Immo ab indice nostro omnes illos sanctos amandavimus, de quibus libelli hagiographici vel nulli scripti sunt, vel non latini, vel non anno MDI vetustiores. Porro neque illos, quos recensuimus, omnes suo loco, hoc est sub ea littera, a qua nomen ipsorum initium ducit, inseruimus; cum enim in multis documentis hagiographicis simul laudentur bini ternive aut plures sancti, ut sunt Cosmas et Damianus, Felix et Adauctus, Thyrsus Leucius et Callinicus etc., satis plerumque habuimus semel omnia sub primo quoque nomine (puta Cosmae, Felicis, Thyrsi) exscribere, praeterea autem cetera suis quaeque locis tunc dumtaxat breviter commemorare, cum alius in aliis Legendariis est nominum ordo. Ideo igitur, p. 727, Leucius martyr Caesareae non omissus est, quia idem libellus in aliis codicibus Passio SS. Thyrsi Leucii et Callinici, in aliis vero Passio SS. Leucii Thyrsi et Callinici inscriptus legitur; omisimus autem sub litteris D et A Damianum et Adauctum, quia semper de SS. Cosma et Damiano, de SS. Felice et Adaucto, numquam autem de SS. Damiano et Cosma, de SS. Adaucto et Felice commentarios inscribi comperimus.

Sed neque id nobis in animo fuit, ut omnia documenta indicarem, in quibus de rebus gestis vel de gloria singulorum sanctorum quaedam

posteris sunt tradita, verum ut scriptiones opellasque recenseremus, quae in sanctorum vita, translationibus, miraculis tamquam in proprio argumento versantur. Iamvero non raro fit ut in Chronica quadam aut in Annalibus aut in ceteris huiusmodi operibus, quin vel in carmine aliquo aut in epitaphio aliave inscriptione, plura, certiora et antiquiora de sanctis illis exstent testimonia. Sic S. Henrici II imperatoris res gestae non tam ex ipsius Vitis (infra, n° 3811 sqq.) quam ex Chronico Thietmari Merseburgensis et ex Annalibus Hildesheimensibus accipiendae sunt; sic S. Chrothildis reginae historiam in scriptis Gregorii Turonensis, non vero in Vita Chrothildis, quae paene tota ex recentiore Libro historiae Francorum hausta est, discet qui prudens esse volet; sic Vitis S. Willelmi episcopi Eboracensis prorsus praeferenda sunt quae tradit Iohannes Hagustaldensis in opere quod continuavit cum Chronico Symeonis Dunelmensis; sic, ut alia omittam, ceteris de S. Agnete documentis antiquitate praestat carmen epigraphicum Damasi papae.

Porro his ceterisque huiusmodi vix non prorsus omissis, id praecipue intendimus, ut veluti catalogum quendam componeremus libellorum vere et proprie hagiographicorum, qui ante saeculum XVI conscripti sunt iidemque typis sunt editi, Vitas dico Passionesque sanctorum, homilias etiam et orationes quae solis laudationibus non totae absolvantur, tandem narrationes de sanctorum inventionibus, translationibus, miraculis, ceteris. Quem catalogum eo utique fine confecimus, ut statim certior fieret, qui id opus haberet, quinam superiori aetate de singulis nominatim sanctis libelli essent latine scripti; sed id etiam et haud scio an praecipue intendimus, ut evolventibus excutientibusque codices hagiographicos manu scriptos nullo negotio constaret utrum documenta, quae in Passionalibus vel Legendariis invenirent, edita vel saltem nota essent, an hactenus ignota. Quoniam vero non tam monumentum partium convenientia et concinno ordine insigne componere, quam instrumentum usu aptissimum parare volebamus, ad eiusmodi utilitates totam huius Bibliothecae formam rationesque ordinavimus. Quae iam singillatim explicanda sunt paucis.

I. Plerique sancti, quos recensuimus, publicis honoribus in Ecclesia catholica vel saltem in una alterave dioecesi aut in aliquo monasterio coluntur. Quia tamen non de legitimo cultu vindicando, sed de litte-

rarum hagiographicarum suppellectili colligenda nobis curandum erat, non erat cur severiori usi delectu libellos excluderemus vere hagiographicos, etiamsi de viris minime sanctis essent conscripti; quales sunt, verbi causa, Passio martyrum Donatistarum Isaac et Maximiani, quae non raro in Legendariis exscripta invenitur, Miracula Clementis III antipapae et alia eiusdem furfuris. Contra abesse volumus personas illas, de quibus libelli specie quidem hagiographici, revera autem ioculares vel satirici editi sunt, veluti Vita sanctissimi et gloriosissimi Nemini (1), aut Sermo de sanctissimo fratre Invicem (2), aut Tractatus Garsiae Toletanae ecclesiae canonici de reliquiis pretiosorum martyrum Albini et Rufini (3).

Post singulorum sanctorum nomina annum vel certe tempus, quo mortem obierunt, quando certo constat, adnotavimus. Sin minus, illud assignavimus tempus, quod, dum meliora tutiorave desunt, in documentis etiam fide non dignis traditur. Inde ergo est quod martyr multorum passionem non certo anno, sed sub hoc vel illo imperatore actam esse fere indicavimus; inde etiam quod, ubi de morte vel vitae tempore documenta dissentiunt, etiamsi nobis una sententia magis probatur quam altera, in hac saltem Bibliotheca rem in medio relinquendam duximus, ita ut v. g. Dionysium Parisiensem episcopum, quem Gregorius Turonensis saec. III, Passionis auctor saec. I vixisse testantur, nos saeculo I|III, hoc est saeculo I vel III, assignamus. Est tandem ubi nullum tempus adscripserimus, sive quia de tempore documenta prorsus tacent, sive quia, — ut fit in S. Caecilia, — ea tradunt de quibus, nostro iudicio, nihil prorsus opinari satius videatur.

Tandem dies, quem singulis nominibus subiunximus, non mortis sed cultus ecclesiastici intellegendus est. Et quoniam non solum alio die in ecclesia latina alio in ecclesia graeca, alio in hac alio in illa dioecesi quidam sancti celebrari solent, sed et saepe, sive in memoriam quarundam translationum sive alias ob causas, pluribus diversisque diebus in una eademque ecclesia idem sanctus colitur, ut plurimum satis habui-

(1) Cf. H. DENIFLE, *Ursprung der Historia des Nemo*, in ARCHIV FÜR LITTERATUR- UND KIRCHENGESCHICHTE, t. IV (1888), p. 330-48, vel etiam POTTHAST, *Bibliotheca historica medii aevi*, 2^a ed., p. 1488. — (2) Cf. WATTENBACH, in *Anzeiger für Kunde der deutschen Vorzeit*, Neue Folge, t. XV (1868), p. 38-41. — (3) Cf. E. SACKUR, in *MG.*, *Libelli de lite* t. II (1892), p. 423-35.

mus illum diem indicare, quo festum praecipuum in Ecclesia latina agitur.

II. Porro de singulis illis sanctis etsi libellos, ut supra dictum est, recensere constituimus, qui ante saec. XVI conscripti essent typisque essent mandati, hos tamen fines aliquando praetergressi sumus, nonnumquam etiam citra illos consistendum duximus.

A) Alia nempe documenta negleximus, ut puta

1º Non solum sermones seu laudationes mere paraeneticas, quae nihil vel parum narrationis exhibent, sed etiam

2º Hymnos plerosque, sequentias, officia metrica vel rhythmica etc. ; quae, ut sunt innumera, ita magis hagiologorum quam hagiographorum operam requirunt. Horum ceteroqui amplissimum catalogum in suo Repertorio hymnologico, cum Analectis nostris edito, indefessa opera colligit v. d. Ulysses Chevalier. Quaedam tamen ex his carminibus, ut sunt illa quibus constat Prudentii liber Peristephanon, a catalogo nostro abesse aequum non erat.

3º Omisimus etiam vix non omnes inscriptiones sive soluta sive ligata oratione compositas. Etsi enim saepe hagiographis sunt utilissimae et quandoque primum ac pretiosissimum omnium documentorum exstent, quae de sanctis quibusdam ad nos pervenerint, tamen eae ad disciplinam aliam, epigraphicam dico, pertinent, atque, sicuti sunt Corpora inscriptionum sive generalia sive specialia a documentorum collectionibus distincta, ita praeter hanc Bibliothecam poterit confici Corpus inscriptionum hagiographicarum, in quo tamquam in proprio loco monumenta illa, a libellis hagiographicis tam multum diversa, aptius colligentur. Ceterum si haec monumenta recensere coepissemus, quemnam, precor, finem recensendi fecissemus? Si epigramma Damasi papae de S. Agnete, quod 10 versiculis constat, in Bibliothecam recepissemus, cur non receptus fuisset eiusdem titulus SS. Felicis et Adaucti, qui 7 versiculis, cur non titulus S. Mauri, qui 4 versiculis, cur non tituli S. Felicitatis et SS. Iohannis et Pauli, qui ternis versiculis absolvuntur? cur tandem non innumerae inscriptiones quae, licet paucis verbis conceptae sint, momenti tamen, ut omnes norunt, saepe sunt maximi?

4° Omisimus insuper plerasque bullas, quas dicunt, canonizationis, ut quae pro suo fine rerum narrationem tam parce attingant, ut aliis libellis hagiographicis illam solummodo summam laudem superaddant, quam inlustribus servis Dei tribuit pontifex Romanus. Retinuimus tamen bullas in quibus res a sancto sanctae gestae fuse narrantur, qualis est bulla Iohannis XXII (infra, n° 5054), quae aliquando in Legendariis exscripta est tamquam Vita S. Ludovici episcopi edita a domno Iohanne papa.

5° Tandem consulto neglecti sunt, qui de vita et passione domini nostri Iesu Christi conscripti sunt, non solum libri canonici, sed et libelli apocryphi multi, epistolae spuriae, carmina etc. Quae provincia, praeter quam quod extra fines hagiographorum posita est, multo amplius patet quam vulgo creditur, neque satis hactenus est investigata, ideoque specialem tractationem omnino postulat.

B) Iamvero, dum haec omisimus, quae omittenda videbantur, contra non pauca in Bibliothecam recepimus, quae recipi non omnino oportebat, at non sine multorum lectorum desiderio afutura fuisse intelleximus. Nempe

1° Non solum, — quod proprie erat huic operi propositum, — libellos editos recensuimus, verum et codices manu scriptos permultos conquisivimus, ut nempe eos libellos colligeremus, qui nondum quidem editi sunt, at nihilominus satis sunt cogniti. Cognitos autem intellegimus eos, de quibus modo brevius modo fusius disseruerunt cum alii viri docti, tum etiam in Actis Sanctorum decessores nostri, quos tamen vel typis dignos non censuerunt vel aliam quamlibet ob causam ineditos reliquerunt; cuiusmodi sunt plurimae retractationes seu recensioni variae nonnullarum Passionum vel Legendarum, quas etiam ipsi in conficiendis catalogis codicum hagiographicorum saepe invenimus, neque a libris iam editis differunt nisi verbis. Cognitos multo magis dicemus libellos ex quibus excerpta sive pauca sive etiam bene multa in libris impressis prolata sunt; quorum tamen saepe initium et finis, vel saltem alterutra pars ex codicibus nobis erat requirenda. Maxime tandem cogniti illi censendi sunt, quorum verba genuina nondum prodierunt, sed qui vel a Surio “ mutato stilo „ sunt editi, vel ab aliis in linguam vernaculam versi, ita ut sola ista versio typis ederetur. Porro libros ineditos negleximus paucos quidem illos, quorum exemplar ab aliis olim

quidem lectum est, qui de illo posteris nonnulla tradiderunt, a nobis autem etiam multum quaerentibus non contigit reperiri; sed et multos alios, de quibus vel nihil adhuc viri docti monuerunt, vel tam pauca tradiderunt, — puta cum sola prima verba in catalogis codicum exscripta sunt, — ut libelli illi tamquam vere cogniti haberi non possint.

2° *Quamvis sola documenta ante saec. XVI conscripta colligere studuerimus, pauca tamen quae sive certo sive probabiliter anno 1500 posteriora sunt, recensere visum est. Ita, verbi causa, Vitae S. Odiliae fragmenta spuria ab Hieronymo Vignier conficta ideo non omnino praetermisimus, ne incauti falsa specie decepti improba fraude deciperentur. Ita etiam Vitas, quae in Breviario Aberdonensi annis 1509 et 1510 typis edito leguntur, etsi forsitan non omnes saeculo XVI antiquiores sunt, indiscriminatim tamen recepimus, ne unica, quae supersunt, de multis Scotiae sanctis documenta neglegerentur.*

3° *Neque etiam satis habuimus libellos de singulis sanctis separatim conscriptos colligere; verum necessarium quoque duximus capitula librorum illorum singillatim enumerare, quorum auctores plurium et quandoque etiam plurimorum sanctorum historias in seriem perpetuam quandam contexuerunt, ita ut variis horum librorum particulis quasi totidem Vitae vel Passiones breves aut certe totidem narrationes hagiographicae constarent. Usu enim didiceramus non paucas ex his partibus seu particulis in Legendaria vel Passionalia manuscripta passim esse receptas. Sunt autem hi libri Gesta pontificum Romanorum seu Liber pontificalis ecclesiae Romanae, item Gesta episcoporum aliarum sedium, Historia abbatum quorundam monasteriorum, tum etiam Gregorii Turonensis libri miraculorum, Gregorii Magni libri dialogorum, Aldhelmi carmen De laudibus virginum, Adonis Martyrologium, Flodoardi carmina De Christi triumphis, Iacobi de Voragine Legenda aurea, Vincentii Bellovacensis Speculum historiale, Petri de Natalibus Catalogus sanctorum et alia similia.*

Duo tamen monenda sunt: primum, minime omnia huiusmodi opera, v. gr. non omnia, quae supersunt, Gesta episcoporum a nobis esse recepta et singillatim recensita, sed ea tantummodo, in quibus excerpendis operae pretium videbatur; alterum vero, ipsorum operum, quae recepimus, non omnia capitula omnesve particulas esse recensitas, sed

neglectas fere esse, praesertim in Adone et in Petro de Natalibus (1), *brevissimas illas laudationes seu commemorationes, quae certe tanti non erant, ut, his et aliis similibus aequo iure receptis, in immensum crescere volumen nostrum sineremus.*

III. Libellos porro illos, quos in Bibliothecam recepimus, ad singulorum sanctorum nomina eo ordine adposuimus, ut antiquissimum quodque monumentum ante recentiora collocaretur, quotiens cuiusque aetatem sive ex prudentum iudicio, sive ex nostra utut breviori disquisitione certo eramus adsecuti. Ubi autem adhuc sub iudice lis erat, certius quid exspectantes, ordinandi ratione usi sumus, quam res obtulit maxime opportunam. Saepe vero, ut elenchus concinnior esset et luculentior, primo loco Vitas, postea narrationes translationum, inde libros miraculorum recensuimus, neque semper eodem modo, sed ut in singulis locis melius fieri poterat, lectorum utilitatibus inservire studuimus.

Scriptorum nomina tum vera, tum coniecturis sive gravibus sive inanibus reperta, tum indoctorum errore vel falsariorum fraudibus conficta, sedulo notavimus. De rebus autem, quae in ipsis documentis narratae sunt, quominus ullam sententiam proferremus, obstare visa est ipsa huius Bibliothecae ratio, in qua documenta recensenda quidem, non autem examinanda suscepimus; ideoque, verbi causa, " translationem „, non vero " fictam seu falsam translationem „ eam etiam diximus, quam virorum doctorum iudicio constaret neutiquam contigisse.

Ut singula documenta, quae quidem maioris momenti essent, nullo negotio agnoscerentur, exscripsimus prologi, si quis erat, initium, tum prima libelli verba, tum eiusdem clausulam; tamquam clausulam autem non semper protulimus ultima libelli verba, quae saepe formulis illis sollemnibus constant, v. g. praestante vel regnante Domino etc. etc..., ad laudem et gloriam etc. etc..., cui est honor et gloria etc. etc...; qui vivit et regnat ... vel alia qualibet coronide; quae non solum plurimis

(1) Sed et in Petro de Natalibus ea etiam prorsus praetereunda censuimus, quae ex antiquioribus libellis notissimis, v. c. ex Martyrologio Adonis, ex Rufini Historia ecclesiastica, ex Vitis Patrum etc., nulla re addita, nonnullis saepe omissis vel contractis, desumpsit auctor.

opusculis communes sunt, sed quae praeterea eiusdem opellae exemplaria manu scripta modo omittunt, modo alias aliter referunt; sed saepe satius visum est vel allegare verba quae has formulas continuo praecedunt, vel etiam initium ultimae vel paenultimae sententiae exscribere. Immo in quibusdam etiam documentis, — ut sunt Miracula S. Barbarae, S. Mariae Magdalenae, S. Nicolai, S. Remacii etc., — quae usu comperimus aliis capitulis omissis aliisve additis aut alio eorundem capitulorum ordine instituto in diversis codicibus diversam veluti speciem induisse, singulorum capitulorum initia tradidimus. Tandem monitos lectores volumus, ubi libellorum quorundam sola excerpta typis mandata adhuc sunt, prima et ultima, quae proferimus, verba non horum excerptorum esse, sed ipsius libelli, cuius nempe initium et clausulam ex codicibus manu scriptis, quotienscunque fieri poterat, deprompsimus.

IV. Libellorum editiones omnes proferre studuimus, duobus tamen editionum generibus exceptis, quorum alterum generali quadam formula indicavimus, alterum vix non penitus negleximus. Infinitiori sane mentioni locus erat in iis libellis, qui inter opera sanctorum Patrum vel in conciliorum collectionibus vel in huiusmodi libris saepe recensis edi solent. Si enim ad Pseudo-Ambrosii Passionem S. Agnetis, ad divi Bernardi Vitam S. Malachiae, ad divi Augustini sermones de miraculis S. Stephani etc. innumerae editiones recensendae essent, quae opera eorundem Ambrosii, Bernardi, Augustini etc. complectuntur; si quotiens caput aliquod ex Gregorii Turonensis libris miraculorum, aut ex Dialogis Gregorii Magni aut ex Libro pontificali afferretur, totiens horum operum editiones omnes congerendae essent, non solum nos immenso atque inutili labore obruissemus, sed dum hanc Bibliothecam, iam bene amplam, ducentarum saltem pagellarum mole augeremus, imminebat periculum, ne importuna haec diligentia legentibus molestior fieret quam utilior. Satiус ergo duximus, una aut etiam altera editione recentiore vel communiore allata, ceteras generatim commemorare.

Alterum genus editionum vix non negleximus, puta Breviaria, etiam ea quae ante annum 1500 typis excusa sunt. In quibus nonnullae quidem narrationes breviores inter lectiones ad matutinum leguntur; verum praeterquam quod multae inter illas ex libellis notissimis excerptae sunt aut contractae, non ita multae nova et utilia documenta

continent (1), insuper in his Breviariis perquirendis et excutiendis tantum tempus expendendum erat, ut nequaquam operae pretium faceremus. Breviaria igitur atque Officia, quae dicuntur, propria pleraque praetermisimus; pauca ab aliis allata breviter hinc inde protulimus; pauciora, prout usus erat, ipsi excussimus.

Ceteras vero documentorum hagiographicorum editiones omnes conquisivimus et, quantum fieri poterat, ipsi vidimus; decem tamen aut summum viginti libros, quos vel in bibliothecam nostram advehendos curare, vel ipsi in locis, in quibus servantur, perquirere aut non poteramus, aut opportunum non aestimavimus, pro nobis amici optimi et doctissimi sedulo inspexerunt. Quamquam autem magno conatu instituerimus ut omnia volumina, in quibus libellos hagiographicos inveniendi spes esset, nancisceremur et evolveremus, minime confidimus nihil a nobis praetermissum esse cui suus foret in Bibliotheca locus. Si tamen in notissimis illis bibliographicis instrumentis, quae, dum catalogum nostrum describebamus, semper prae oculis habuimus, ut est utilissima illa Bibliotheca historica medii aevi Augusti Potthast b. m. vel Ludovici Hain Repertorium bibliographicum, libelli quidam vel editiones proferuntur, quae apud nos non compareant, noverit lector ea consulto omissa esse, sive quia libellus post an. 1500 conscriptus est, qualis est illa Legenda sanctarum virginum Christiane, Kunegundis, Mechtundis et Wibrandis de societate Undecim milium virginum (HAIN, 4983 = COPINGER, II, n° 5911), quam non ante annum 1504 esse compositam ex lectione VIII constat; — sive quia non latina lingua sed vernacula libellus prodiit, v. c. isti Atti del martirio di S. Alessandro I pont. e mart., Roma, 1858, quos affert Potthast, 2^a ed., p. 1152; — sive quia editio, quae laudatur, non liber typis editus, sed codex est manu scriptus, ut codex Bambergensis E. III. 9. (Andr. LANG, De sanctis Ordinis S. Benedicti), qui incaute habitus est tamquam editio princeps Vitae S. Liutbirgis (Potthast, 2^a ed., p. 1431), — sive aliam quamlibet ob causam.

V. Neque sine maturo consilio factum est ut alia praetermitterentur, quibus adiectis non modicam utilitatem huic Bibliothecae accessuram

(1) Breviarii Aberdonensis, de quo supra diximus, peculiaris est condicio, ut plurimas exhibeat narrationes, quae alibi servatae non sint.

fuisse intellegebamus. Haec additamenta ad quattuor genera revo-
cantur : primum, ut notarem ex quibus codicibus libelli essent editi;
alterum ut, ubi pluries idem libellus editus est, distingueremus editiones
illas inter, quae ad codices manuscriptos paratae sunt, et illas, quae
unice ex anteriore aliqua editione pendent; tertium, ut de singulis docu-
mentis moneremus quonam circiter tempore essent conscripti; quartum
tandem, ut quae de eisdem libellis a viris doctis conscriptae sunt disqui-
sitiones sive fusiores, sive etiam breviores (1), singillatim recenseremus.
Iam vero haec, ut nullo negotio de paucis quibusdam libellis praestari
poterant, contra, si de universis documentis, quae in hoc catalogo nume-
rantur, addere voluissemus, vix ac ne vix quidem, aliquot annis in hoc
labore consumptis et operis huius mole mirum quantum auctu, ad
exitum deduxissemus. Ut enim alia omittamus, libelli quidam non ex
uno codice, sed viginti aut triginta aut etiam plus quinquaginta codi-
cibus collatis editi sunt; nonnullarum editionum exemplaria nonnisi in
locis dissitis repperimus, unius v. gr. in Museo Britannico, alterius in
Bibliotheca Nationali Parisiensi, quae cum simul conferri non possent,
non erat definire utrum una editio altera niteretur; de tempore autem,
quo multi libri compositi sunt, aut nemo inquisivit, aut in alias senten-
tias alii abierunt; demum, cum ante aliquot annos de Vitis non ita
multorum sanctorum, illorum nempe qui aetate carolingica vixerunt,
criticas sententias, quae in libris virorum doctorum reperiuntur, recen-
sere coepissemus, experti novimus rem esse ingentis laboris et prope
infiniti. Atque his et aliis multis, quae peritus quisque facile intellet,
deterriti sumus ne meliora nequicquam sectantes, tutiora praeterlabe-
remur.

Porro cum iam post continuas aliquot annorum curas ultima huius
Bibliothecae folia in publicum edimus, grato et libenti animo recorda-
mur viros illos doctos, qui eximia benevolentia nos in ea colligenda
saepe adiuverunt; praefectos nempe ceterosque custodes bibliothecarum,
ad quas adivimus, imprimis vero regiae Monacensis et nationalis Pari-
sienensis, qui nihil non fecerunt ut labor noster levaretur; earum etiam

(1) Notandum siquidem est non raro paucas lineolas a viro doctissimo de
quodam documento obiter conscriptas multo maioris esse momenti quam pagellas
bene multas vel integra etiam opuscula, quae de eadem re a sciolis vel a minus
doctis viris conscripta sint.

bibliothecarum custodes, ut regiae Berolinensis, civitatis Coloniensis, regiae Hagensis, regiae Havniensis, universitatis Leidensis, universitatis Lipsiensis, regiae Monacensis, universitatis Upsalensis etc., qui libros plurimos Bruxellas in bibliothecam nostram missos liberaliter commodarunt; bibliothecarios insuper sive publicos, sive privatos, aliosque viros doctos in Austria, Gallia, Germania, Hispania, Italia, qui interrogantibus nobis initium et clausulam Vitarum ineditarum, quas in codicibus suis servari noveramus, et alia scitu utilia, litteris datis, benigne submiserunt; amicum optimum Herbertum Thurston S. I., qui quae ex voluminibus Londiniensibus aut non satis plene aut non satis distincte adnotaveramus, saepe supplevit; v. cl. M. Cl. Gertz, professorem Havniensem, qui Vitarum latinarum sanctorum Daniae, quarum sola versio danica prodiit et quas prelo paratas habet, initia et clausulas liberaliter nobis exscripsit; viros egregios Ludovicum Traube, professorem Monacensem, et Paulum de Winterfeld, quorum humanitate factum est ut carmina in priore parte tomi IV Poetarum latinorum medii aevi edita, ante etiam, quam pars illa prodiret, in catalogum nostrum reciperentur; RR. DD. G. Busson et Amb. Ledru, qui libri magna iam ex parte excusi, in quo Actus episcoporum Cenomannensium post non multos dies edituri sunt, exemplar nobis evolendum perhumaniter dederunt. Neque defuit nobis officiosissima voluntas v. cl. Brunonis Krusch, qui, adnuente viro illustri Ernesto Dümmler, quo principe consilii eduntur Monumenta Germaniae historica, pagellas circiter 630 nobiscum communicavit, quotquot nempe hactenus impressae erant, tomi illius qui futurus est Scriptorum rerum merovingicarum quartus. Quorum omnium benignam liberalitatem non nos tantum grato memorique animo persequimur, sed ii etiam cuncti acceptam habebunt, quibus, eorum opera, haec nostra Bibliotheca facta erit utilior atque ornatio.

His igitur ceterisque omnibus dum gratias ex animo agimus, precamur simul ut in posterum etiam huic Catalogo complendo et corrigendo favere non desistant.

Bruxellis, in festo Omnium Sanctorum A. D. MCMI.

LIBRI SAEPIUS ALLATI

Act. SS. = *Acta Sanctorum quotquot orbe coluntur ... collegit ... Ioannes BOLLANDUS* etc. Antverpiae, Tongerloae, Bruxellis, Parisiis, a tomo I Ianuarii (Antverpiae, 1643) ad tomum II Novembris (Bruxellis, 1894), in fol.

2^a ed. (quam negleximus). Venetiis, a tomo I Ianuarii (1734) ad tomum V Septembris (1770), in fol.

3^a ed. Parisiis, apud V. Palmé, a tomo I Ianuarii (1863) ad tomum X Octobris (1869), in fol.

Quando libellus aliquis in quodam *Actorum* tomo integer editus est, eiusdem libelli particulas, quae in aliis tomis subinde prolatae sunt, fere negleximus.

Act. SS. Belgii = *Acta Sanctorum Belgii selecta*, ed. Ios. GHESQUIERUS, CORN. SMETIUS, ISFR. THYSIUS. Bruxellis et Tongerloae, 1783-1794, 6 tomi in-4°.

Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant. = *Acta Sanctorum Hiberniae ex codice Salmanticensi*, ed. CAR. DE SMEDT et Ios. DE BACKER. Edinburgi et Brugis, 1888, in-4°.

Acta apost. apocr. = *Acta apostolorum apocrypha*, ed. R. A. LIPSIUS et MAX. BONNET. Lipsiae, 1891 et 1898, in-8°. Pars I. *Acta Petri* etc. ... ed. LIPSIUS. Partis II volumen I. *Passio Andreae* etc. ... ed. BONNET.

ADO = Adonis archiepiscopi Viennensis *Martyrologium*. Ed. ¹ partim LIPOMANUS [vid. s. v.], IV, f. 150-232^{*}; magis integre ² MOSANDER, apud SURIUM [vid. s. v.], VII (1581), 1083-1235; VII (1586), 287-435; dein multo melius ³ H. ROSWEYDUS, *Vetus Romanum martyrologium ... et Adonis Vienn. archiep. Martyrologium* (Antverpiae, 1613), 31-214; 2^a ed. (Paris. 1645), 1-112; ⁴ *Bibl. patr. Lugd.* (1677), XVI. 823-914; ⁵ D. GEORGIUS, *Martyrologium Adonis*, Romae, 1745, in fol.; ⁶ *P.L.* CXXIII. 181-436. — **Var. tect.** ZACHARIAS (F. A.), *Bibliotheca Pistoriensis* (Augustae Taurin., 1752), 98-137. — In *Act. SS.* ad singulos fere dies exscriptae sunt vix non omnes Adonis de singulis sanctis laudationes. Quod hic semel monuisse sat est.

ADO, *De festiv. apost.* = Adonis archiep. Vienn. *Libellus de festivitatibus sanctorum apostolorum* etc. Editus est ante ipsum *Martyrologium* in editionibus de quibus supra ³⁻⁶.

AGNELLUS = Agnelli presb. Ravennatis *Liber pontificalis ecclesiae Ravennatis*. Ed. ¹ B. BACCHINIUS, *Agnelli qui et Andreae ... Liber pontificalis*, Mutinae, 1708, 2 tomi in-4°; ² MURATORIUS, *Scr. rer. ital.* II, 1. 17-186; ³ *P.L.* CVI. 452-750; ⁴ O. HOLDER-EGGER, in *MG. Scr. rer. langob.* 275-391.

ALDHELMUS, *De laude virg.* = Aldhelmi ep. Shireburnensis Carmen *De laudibus virginum*. Ed. ¹ CANISIUS, *Ant. lect.* V. 798-863; ed. BASNAGE, I. 713-54; ² *Bibl. patr. Colon.* (1618), VIII. 3-19; ³ *Bibl. patr. Lugd.* (1677), XIII. 3-19;

⁴ I. A. GILES, *S. Aldhelmi ... opera* (Oxonii, 1844), 135-202; ⁵ *P.L.* LXXXIX.

- 237-80. — Fere autem negleximus eiusdem opus soluta oratione conscriptum *De laudibus virginitatis sive de virginitate sanctorum* (saepe editum, tandem vero a GILES, t. c. 1-82; *P.L.* t. c. 103-67), cuius ceteroqui capitula paene singulis libelli metrici capitulis respondent.
- AMALRICUS AUGERIUS DE BITERRIS, *Actus pontificum Romanorum* (ed. ECCARD, *Corp. hist. med. aevi*, II. 1641-1824; || MURATORIUS, *Scr. rer. ital.* III, 2, passim). — Libellum excerpimus solummodo inde ab Urbano II († 1099).
- Anal. Boll.* = *Analecta Bollandiana*. Bruxellis, t. I (1882) - t. XX (1901), in-8°.
- Analectes hist. eccl. Belgique* = *Analectes pour servir à l'histoire ecclésiastique de la Belgique*, publiés par Edm. REUSENS etc. etc. Louvain, t. I (1864) - t. XXVIII (1900), in-8°.
- Anecdota Ioh. Gielemans* = *Anecdota ex codicibus hagiographicis Iohannis Gielemans*, ediderunt HAGIOGRAPHI BOLLANDIANI. Bruxelles, 1895, in-8°. — Semel monuisse iuverit quaedam huius libri exempla prodiisse, quibus praefixus erat (p. 1-88) codicum illorum catalogus (excerptus ex *Anal. Boll.* XIV. 1-88), sub hoc titulo: *De codicibus hagiographicis Iohannis Gielemans ... adiectis anecdotis*. *Anecdota* ibi a pagella 91 initium sumunt.
- ANTONINUS FLORENT. *Chronic.* = Antonini archiep. Florentini *Chronicon* (alias *Opus historiarum*, alias *Summa historialis*), saepe editum sive solum, sive simul cum ceteris Antonini operibus.
- ANTONIUS SENENSIS, *Vitae SS. Patrum Ord. Praed.* = ANTONIUS SENENSIS, *Vitae sanctorum Patrum Ordinis Praedicatorum ... ex Surio Carthusiano collectae*. Lovanii, 1575, in-24°.
- Archiv für oesterr. Gesch.* = *Archiv für Kunde österreichischer Geschichts-Quellen*. Wien, Bd. I (1848) - Bd. XXXIII (1863), in-8°. *Archiv für oesterreichische Geschichte*. Wien, Bd. XXXIV (1865) - XC (1901), in-8°.
- Archivum Pertzi* = *Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde*. Bd. I-IV, Frankfurt a. M., 1820-1822, in-8° (Bd. I-III herausgeg. L. J. BÜCHLER und C. G. DÜMGE). Bd. V-XII, Hannover, 1825-1874, in-8°, herausgeg. von G. H. PERTZ. — De sequentibus tomis vid. infra, *Neues Archiv*.
- BALUZIUS, *Misc.* = STEPHANI BALUZII *Miscellaneorum* libri VII, hoc est *Collectio veterum monumentorum*. Parisiis, 1678-1715, tomi 7 in-8°.
- 2^a ed. = *Stephani Baluzii Tutelensis Miscellanea novo ordine digesta ...* ed. I. D. MANSI. Lucae, 1761-1764, tomi 4 in fol.
- BANDINIUS, *Bibl(iotheca) Leopoldina Laurentiana*. Florentiae, 1791-1793, tomi 3 in fol.
- BANDINIUS, *Catal. cod. lat. bibl. Mediceae Laurentianae* = A. M. BANDINIUS, *Catalogus codicum latinorum bibliothecae M. L.* Florentiae, 1774-1777, tomi 4 in fol.
- BARONIUS, *Annales* = Caesar BARONIUS, *Annales ecclesiastici* [an. 1 - an. 1198], Romae, 1588-1593, tomi 12 in fol. Saepe postea recus. — Desunt in primis editionibus numeri I, II, III ..., qui in margine posteriorum editionum adscripti sunt, ut designarentur totidem paragraphi in quas singuli anni distribuuntur.
- BARONIUS, *Martyrologium Romanum* = *Martyrologium Romanum ...* Accesserunt Notationes atque Tractatio de Martyrologio Romano, auctore Caesare BARONIO. Romae, 1586, in fol. Saepe postea recusum.
- BARRALIS, *Chronologia Lerinensis* = Vincentius BARRALIS, *Chronologia sanctorum et aliorum virorum illustrium ac abbatum sacrae insulae Lerinensis*. Lugduni, 1613, 2 partes in-4°.
- BARTHOLOMAEUS DE PISIS, *De conformitate*. Vid. infra n° 3134 (Franciscus Assisiensis, 24).
- BASNAGE, *Thes. monum.* Vid. infra, s. v. CANISIUS, *Ant. lect.* 2^a ed.

- BEDA, *Hist. eccl.* = Venerabilis BEDAE *Historia ecclesiastica gentis Anglorum*. Edita saepissime, non solum cum Bedae operibus sive aliis, sive ceteris, sed et seorsim. Satis erit has editiones recensuisse ¹ *Baedae Historia ecclesiastica* etc. ed. I. SMITH, Cantabrigiae, 1722; ² inter *Monum. hist. Britannica*, ed. H. PETRIE, I (1848), 103-289; ³ *P.L.* XCV. 21-290; ⁴ *Baedae Historia ecclesiastica*, ed. Alf. HOLDER, Freiburg, 1882 et iterum 1890, in-8°; ⁵ *Ven. Baedae Historiam ecclesiasticam* etc. recognovit Car. PLUMMER, Oxonii, 1896, 2 tomi in-8°.
- Bedaе opera.* Operum omnium hae praesertim editiones recensendae videntur ¹ Basileae, 1563, 8 part. in 4 vol. in fol.; ² Coloniae 1612 et iterum 1688, 8 part. in 4 vol. in fol.; ³ ed. I. A. GILES, Londini, 1843-1844, 12 vol. in-8°; ⁴ *P.L.* XC-XCV.
- Bernardi ab. Clarevallensis opera omnia.* Editiones, quae plurimae sunt, non omnes inspeximus; ex his vero quas inspeximus plerasque negleximus, praeter Horstianam an. 1641, Horstiano-Mabillonianam an. 1667, Mabillonianas an. 1690 et 1719, editionem GAUME an. 1839 et *P.L.* CLXXXII-CLXXXV.
- Bibl. Casin.* = *Bibliotheca Casinensis seu codicum manuscriptorum qui in tabulario Casinensi asservantur series*. Ex typographia Casinensi, 1873-1894, in fol. Tomus I-IV et pars I tomi V. — Singulis voluminibus subiunctum est "Florilegium", in quo edita sunt documenta e codicibus Casinensibus exscripta.
- Bibl. patr. Paris.* (1575) = *Sacra Bibliotheca sanctorum patrum*, ed. Margarinus DE LA BIGNE. Paris. 1575, 8 tomi in fol. Quibus an. 1579 accessit tomus IX seu Appendix.
- Bibl. patr. Paris.* (1589) = *Sacra Bibliotheca sanctorum Patrum seu scriptorum ecclesiasticorum probabiliū*, ed. Marg. DE LA BIGNE. Paris. 1589, 9 tomi in fol.
- Bibl. patr. Paris.* (1610) = *Bibliotheca veterum patrum et auctorum ecclesiasticorum*. Parisiis, 8 tomi in fol., 1609 (tomus I) et 1610 (tomi II-VIII).
- Bibl. patr. Colon.* (1618) = *Magna Bibliotheca veterum patrum et antiquorum scriptorum ecclesiasticorum*. Coloniae, 1618, 14 tomi in fol. Tomus XV (auctarium et supplementum), Coloniae, 1625, in fol.
- Bibl. patr. Paris.* (1624) = *Bibliotheca veterum patrum et auctorum ecclesiasticorum*. Parisiis, 1624, 10 tomi in fol.
- Bibl. patr. Paris.* (1644 et iterum 1654) = *Magna Bibliotheca veterum patrum et antiquorum scriptorum ecclesiasticorum*. Parisiis, 1644 et iterum 1654, 17 tomi in fol.
- Bibl. patr. Lugd.* (1677) = *Maxima Bibliotheca veterum patrum et antiquorum scriptorum ecclesiasticorum*. Lugduni, 1677, 27 tomi in fol.
- BIELOWSKI. Vid. infra, s. v. *Mon. Pol. hist.*
- BIRAGUS, *Datiana historia* = *Datiana historia ecclesiae Mediolanensis ... vel Anonymi Mediolanensis ... ad S. Datium episcopum liber de primis episcopis Mediolani*, ed. Aloysius BIRAGUS. Mediolani, 1848, in-4°.
- BOEHMER, *Fontes rer. Germ.* = Ioh. Fr. BOEHMER, *Fontes rerum Germanicarum*. Stuttgart, 1843-1868, 4 tomi in-8°.
- BONNET, *Acta apost. apocr.* Vid. *Acta apost. apocr.* II, 1.
- BORDIER, *Les Livres des miracles de Grégoire de Tours* = H. L. BORDIER, *Les Livres des miracles et autres opuscules de Georges Florent Grégoire, évêque de Tours*. Paris, 1857-1864, 4 volumes in-8° (Publication de la SOCIÉTÉ DE L'HISTOIRE DE FRANCE).
- BORGIA (St.), *Memorie istor. di Benevento* = Stefano BORGIA, *Memorie istoriche della pontificia città di Benevento*. In Roma, 1763-1769, 3 tomi in-4°.
- BOSCO (Io. a) *Bibl. Floriac.* — Ioannes a BOSCO [DUBOIS], *Floriacensis vetus bibliotheca*. Lugduni, 1605, 3 partes in-8°.
- BOSQUET. *Ecel. gall. hist.* = [Franciscus BOSQUETUS], *Ecclesiae gallicanae historia-rum tomus primus*. Parisiis, 1636, 2 partes in-4°.

- BOUQUET = *Recueil des historiens des Gaules et de la France*. Paris, 1738-1876, 23 tomi in fol. — Sola prima octo volumina a Martino BOUQUET, reliqua ab aliis edita sunt.
- BRAUN (Pl.), *Notitia hist.-lit.* = Placidus BRAUN, *Notitia historico-literaria de codicibus manuscriptis in bibliotheca liberi ac imperialis monasterii Ordinis S. Benedicti ad SS. Udalricum et Afram Augustae extantibus*. Augustae Vindelicorum, 1791-1796, 6 tomi in-4°.
- BREV. *Aberdonense* = *Breviarii Aberdonensis ... pars hyemalis*, item ... *pars estivalis*. In Edimburgensi oppido, 1509, 1510, 2 tomi in-4°; altera ed. Londini, 1854, 2 tomi in-4°.
- BREV. *Corisopitense*, litt. gothicis. — Sic designavimus parvulum volumen, cuius exemplar mutilum in nostra bibliotheca servatur. De quo cf. PLAINE, *Vie inédite de S. Corentin* (Quimper, 1886), p. 6.
- BROCCHI, *Vite de' SS. et BB. Fiorentini* = Giuseppe Maria BROCCHI, *Vita de' santi e beati Fiorentini*. Firenze, 3 tomi in-8°. [Parte prima], 1742. Parte secunda. [Volume I], 1752; [Volume II], 1761.
- BROWERUS (Chr.), *Sidera Germ.* = Christophorus BROWERUS, *Sidera illustrium et sanctorum virorum qui Germaniam ... gestis rebus ornarunt*. Moguntiae, 1616, in-4°. Constat hic liber decem libellis. quorum unusquisque proprio titulo et (excepto libello secundo) propria pagellarum serie distinctus est.
- Bullarium romanorum pontificum*. Multae sunt editiones; unam excussimus, quam curavit Carolus COCQUELINES, *Bullarum, privilegiorum ac diplomatum Romanorum pontificum amplissima collectio*. Romae, 1739-1750, 17 tomi in 28 vol. in fol.
- BUSSON et LEDRU, *Actus pont. Cenom.* = *Actus pontificum Cenomannis in urbe degentium* publiés par Gustave BUSSON et Ambroise LEDRU. Au Mans, 1901, in-8° (= ARCHIVES HISTORIQUES DU MAINE, II).
- BZOVIVS, *Annales* = Abraham BZOVIVS, *Annalium ecclesiasticorum post Baronium continuatio* [an. 1198 - an. 1534]. Romae, 1616-1630, 8 tomi in fol.; Coloniae, 1621-30, 8 tomi in fol. Proderunt tamquam tomi XIII-XIX *Annalium Baronii*. — Accessit postea tomus XX [an. 1535 - an. 1565], Coloniae, 1640 (al. 1641), in fol.
- CAESARIUS HEISTERBACENSIS, *Dialogus miraculorum*. Ed. ¹ s. l. a. [cca. 1475] (HAIN, 4230); ² Colonie, 1481 (HAIN, 4231); ³ ed. [Iac. FISCHERUS], *Illustrium miraculorum et historiarum memorabilium libri XII*. Coloniae, 1591 et iterum 1599; ⁴ *Illustrium miraculorum ... libri XII*, ed. Id., Antverpiae, 1605, in-8°; ⁵ apud TISSIER, *Bibl. Patrum Cisterc.* II (1662), 1-358; ⁶ *Dialogus Miraculorum*, ed. Ios. STRANGE, Coloniae, 1850, 1851, 2 tomi in-8°.
- CAIETANUS, *Vitae SS. Sicul.* = Octavius CAIETANUS, *Vitae sanctorum Siculorum*. Panormi, 1657, 2 tomi in fol.
- CALMET, *Hist. de Lorraine* = Augustin CALMET, *Histoire ecclésiastique et civile de Lorraine*. Nancy, 1728, 3 tomi in fol. 2^a ed. Nancy, 1745-1757, 7 tomi in fol.
- CALOGERA, *Raccolta d'opuscoli* = [Angiolo-Maria CALOGERÀ], *Raccolta d'opuscoli scientifici e filologici*. Venezia, 1728-1757, 51 tomi in-12°.
- CALOGERA, *Nuova raccolta d'opuscoli ...* Venezia, 1755-1787, 42 tomi in-12°. (Inde a tomo XV Calogerae successit editor Fortunatus MANDELLI).
- CAMUZAT, *Promptuarium Tricass.* = Nicolaus CAMUZAT, *Promptuarium sacrarum antiquitatum Tricassinae dioecesis*. Augustae Trecarum, 1610, in-8°.
- CAMPBELL = M.-F.-A.-G. CAMPBELL, *Annales de la typographie néerlandaise au XVe siècle*. La Haye, 1878, in-8°.
- CANISIUS, *Ant. lect.* = Henricus CANISIUS, *Antiquae lectionis tomus I (II, III, etc. ...)*. Ingolstadii, 1601-1604, 6 tomi in-4°.
- 2^a ed. = Iacobus BASNAGE, *Thesaurus monumentorum ecclesiasticorum et histori-*

- corum, sive *Henrici Canisii lectiones antiquae*. Antverpiae (Amstelaedami), 1725, 4 tomi in fol.
- CAPASSO (B.), *Monum. Neapol.* = Bartholomaeus CAPASSO, *Monumenta ad Neapolitani ducatus historiam pertinentia*. Neapoli, 1881-1892, in-4°. Tomus I et tomi II partes 1 et 2.
- CAPGRAVIUS = *Nova Legenda Anglie*. Impressa Londonias, 1516, in-4°. — Quoniam id usu receptum est, Capgravi nomine hoc opus designavimus, quamvis Legendam non Iohannes Capgravius († 1464), sed Iohannes Tinemuthensis († cca. 1349) collegerit, neque a Capgravio conscriptae aut collectae sint vel Vitae illae aliquot, quae in editione anni 1516 operi Iohannis Tinemuthensis accesserunt.
- 2^a ed. = *Nova Legenda Anglie* : as collected by John of Tynemouth, John Capgrave, and others, and first printed with new Lives by Wynkyn de Worde a. d. mdxvi. Now re-edited with fresh material from ms. and printed sources by Carl HORSTMAN. Oxford, at the Clarendon Press, 1901, 2 tomi in-8°.
- Narratiunculas, quas inter singulorum sanctorum Vitas inseruit Iohannes Tinemuthensis et quarum nonnullae in priorem, plures in alteram editionem receptae sunt, vix non omnes negleximus, utpote quae ex libris notissimis excerptae sint, ut puta ex *Vitis Patrum*, ex Bedae *Historia ecclesiastica*, ex Vincentio Bellovacensi, ex *Legenda aurea*, ex aliis huiusmodi.
- CAPPELLETTI, *Chiese* = Giuseppe CAPPELLETTI, *Le Chiese d'Italia*. Venezia, 1844-1870, 21 tomi in-8°.
- Catal. Brux.* = *Catalogus codicum hagiographicorum bibliothecae regiae Bruxellensis*, ediderunt HAGIOGRAPHI BOLLANDIANI. Pars I. Codices latini membranei. Bruxellis, 1886, 1889, 2 tomi in-8° (Prodierunt tamquam appendix ad *Analecta Bollandiana*, tom. II-VIII).
- Catal. Paris.* = *Catalogus codicum hagiographicorum latinorum antiquiorum saeculo XVI qui asservantur in Bibliotheca Nationali Parisiensi*. Bruxellis, 1889-1893, 4 tomi in-8°.
- CAUVIN, *Géographie anc. du dioc. du Mans* = Th. CAUVIN, *Géographie ancienne du diocèse du Mans* (INSTITUT DES PROVINCES DE FRANCE, *Mémoires*, 2e série, tome I). Paris, 1845, in-4°.
- CHAPEAUVILLE, *Gesta pontif.* = Ioannes CHAPEAUVILLE. *Qui gesta pontificum Tungrensisium, Traiectensium et Leodiensium scripserunt auctores praecipui*. Leodii, 1612-1616, 3 tomi in-4°.
- CHASSAING, *Chronique d'Étienne Médis* = Augustin CHASSAING, *Le livre de Podio ou Chroniques d'Étienne Médis, bourgeois du Puy (1475-1565)*. Le Puy, 1869-1874, 2 tom. in-4°.
- CHEVALIER, *Repert. hymn.* = U. CHEVALIER, *Repertorium hymnologicum*. Louvain, 1895 sqq. Prodiit tamquam appendix ad *Analecta Bollandiana*, t. VIII-XVI et t. XIX sq.
- Chronica Parmensia a sec. XI* = *Chronica Parmensia a sec. XI ad exitum sec. XIV*, ed. L. BARBIERI. Parmae, 1858, in-4°. (Prodiit inter *MONUMENTA HISTORICA AD PROVINCIAS PARMENSEM ET PLACENTINAM PERTINENTIA*).
- COCQUELINES. Vid. *Bullarium*...
- COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae* = Ioannes COLGANUS, *Acta Sanctorum veteris et maioris Scotiae seu Hiberniae* ... Tomus I ... ianuarium, februarium et martium complectens. Lovanii, 1645, in fol.
- COLGANUS, *Trias thaumat.* = Ioannes COLGANUS, *Triadis thaumaturgae seu divorum Patricii, Columbae et Brigidae* ... *Acta*. Lovanii, 1647, in fol.
- Conciliorum collectiones*. Multae sunt; duas vero praesertim excussimus: ¹ LABBEUS (Phil.) et Gabr. COSSARTIUS, *Sacrosancta concilia*. Paris. 1671-1672, 16 tomi

- in fol. ² MANSI (Ioan. Domin.), *Sacrorum conciliorum nova et amplissima collectio*. Florentiae et Venetiis, 1759-1798, 31 tomi in fol.
- COPINGER = W. A. COPINGER, *Supplement to Hain's Repertorium bibliographicum*. Part I (London, 1895). Part II, Vol. I (London, 1898). — Voluminis II, quod nondum prodiit, felici fortuna vidimus pagellas impressas 1-315, id est totum volumen, praeter "Indices".
- CORNELIUS (Flam.), *Eccl. Torcell. illustr.* = Flaminius CORNELIUS, *Ecclesiae Torcellanae antiquis monumentis ... illustratae*. Venetiis, 1749, 3 partes in-4°.
- CORNELIUS (Flam.), *Eccl. Venet. illustr.* = Flaminius CORNELIUS, *Ecclesiae Venetae antiquis monumentis ... illustratae*. Venetiis, 1749, 15 tomi in-4°.
- Corp. scr. eccl. lat. = *Corpus scriptorum ecclesiasticorum latinorum*. Vindobonae, 1866-1900, 41 tomi in-8°.
- CROMBACH, S. *Ursula vindicata* = Hermannus CROMBACH, *S. Ursula vindicata. Vita et martyrium S. Ursulae et sociarum ...* Coloniae, 1647, in fol.
- D'ACHERY, *Spicilegium* = Lucas d'ACHERY, *Spicilegium sive collectio veterum aliquot scriptorum*. Parisiis, 1655-1677, 13 tomi in-4°. (Prodiit an. 1665, 1681, 1687 tomorum I-III altera editio priori prorsus similis).
- Id. ed. DE LA BARRÉ = *Spicilegium ... olim editum opera ac studio D. Lucae d'ACHERY ...* Nova editio ... per Lud.-Franc.-Ios. DE LA BARRE. Parisiis, 1723, 3 tomi in fol.
- DANIEL A VIRGINE MARIA, *Speculum Carmelitanum*. Antverpiae, 1680, 2 tomi in fol.
- DEVIC et VAISSETE, *Hist. du Languedoc* = [Claude DE VIC et Joseph VAISSETE], *Histoire générale du Languedoc*. Paris, 1730-1745, 5 tomi in fol.
- id. ed. Privat = Édition accompagnée de dissertations et notes nouvelles. Toulouse, Privat, 1872-1892, 15 tomi in-4°.
- DOBNER, *Mon. hist. Boemiae* = Gelasius DOBNER, *Monumenta historica Boemiae nusquam antehac edita*. Praegae, 1764-85, 6 tomi in-4°.
- DONDI DALL' OROLOGIO (Fr.), *Ist. eccl. di Padova* = Francesco marchese DONDI DALL' OROLOGIO, *Dissertazioni sopra l'istoria ecclesiastica di Padova*. Padova, 1802-1817, 9 tomi in-4°.
- DOUHET, *Dictionnaire des légendes* = Comte de DOUHET, *Dictionnaire des légendes du christianisme*. Paris, 1855, in-4° (= MIGNE, *Troisième et dernière Encyclopédie théologique*, tome XIV).
- DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* = Andreas et Franciscus DUCHESNE, *Historiae Francorum scriptores coetanei ...* Parisiis, 1636-1649, 5 tomi in fol.
- DUCHESNE, *Hist. Norm. scr.* = Andreas DUCHESNIUS, *Historiae Normannorum scriptores antiqui*. Parisiis, 1619, in fol.
- DUCHESNE. Vid. *Lib. pont.* ⁷.
- DUGDALE, *Monasticon anglic.* = Rogerus DODSWORTH et Gulielmus DUGDALE, *Monasticon Anglicanum sive Pandectae coenobiorum Benedictinorum etc. ...* Londini, 1655-1673, 3 tomi in fol.
- 2^a ed. = William DUGDALE, *Monasticon Anglicanum : a History of the abbeys and other monasteries etc.* A New edition by John CALEY, Henry ELLIS and the Rev. BULKELEY BANDINEL. London, 1817-1830, 6 Volumes (8 tomi) in fol.
- DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne* = L.-M. DURU, *Bibliothèque historique de l'Yonne, ou Collection de légendes, chroniques et documents divers ...* Auxerre, 1850, 1863, 2 tomi in-4°.
- ECCARD, *Corpus hist. med. aevi* = Io. Georgius ECCARDUS, *Corpus historicum medi aevi*. Lipsiae, 1723, 2 tomi in fol.

- ENDLICHER, *Rer. Hungar. monum. Arpadiana* = St.-Lad. ENDLICHER, *Rerum Hungaricarum monumenta Arpadiana*. Sangalli, 1849, in-8°.
- ENNODII opera. Ediderunt ¹ Iohannes Iacobus GRYNÆUS, *Monumenta s. patrum orthodoxographa* (Basileae, 1569), II. 269-480; ² Andreas SCHOTTUS. Tornaci, 1611, in-8°; ³ Iacobus SIRMONDUS. Parisiis, 1611, in-8°; inde transierunt in *Iacobi Sirmondi ... opera varia*. I (Paris. 1696), 1365-1914; *id.* I (Venetiis, 1728), 801-1146; ⁴ *Bibl. patr. Colon.* (1618), VI, 1. 192-307; ⁵ MOREL, *Suppl. bibl. patr.* I. 225-352; ⁶ *Bibl. patr. Paris.* (1644, et iterum 1654), XV. 225-352; ⁷ *Bibl. patr. Lugd.* (1677), IX. 312-436; ⁸ GALLANDIUS, XI. 47-218; ⁹ *P.L.* LXIII. 13-364; ¹⁰ G. HARTEL, in *Corp. scr. eccl. lat.* VI; ¹¹ Fr. VOGEL, in *MG.* Auct. ant. VII.
- EULOGIUS, *Mem.* SS. — EULOGII archiepiscopi Toletani *Memorialis sanctorum libri tres*. Ed. inter Eulogii opera: ¹ *Divi Eulogii ... opera*, ed. Ambrosius MORALES (Compluti, 1574), f. 13^v-72^v; ² *Bibl. patr. Paris.* (1589), IX. 771-866; ³ Fr. SCHOTT, in *Hispan. illustr.* IV. 237-303; ⁴ *Bibl. patr. Paris.* (1610), VIII. 339-42; ⁵ *Bibl. patr. Colon.* (1618), IX, 1. 646-80; ⁶ *Bibl. patr. Paris.* (1624, et iterum 1644, et iterum 1654), IX. 203-87; ⁷ *Bibl. patr. Lugd.* (1677), XV. 243-83; ⁸ Fr. DE LORENZANA, SS. *Patrum Toletanorum ... opera*, II. 419-508; ⁹ *P.L.* CXV. 731-818. — Pleraque capitula singillatim in suo *Martyrologio hispano* exscripsit TAMAYO.
- EUSEBIUS *Hist. eccl.* interprete Rufino = *Ecclesiasticae historiae* Eusebii Pamphili libri novem, Rufino Aquileiensi interprete. Quos sequuntur libri duo (al. liber X et liber XI) *Historiae ecclesiasticae* auctore ipso Rufino. — Ed. saepe inde a saeculo XV (cf. HAIN, 6708-6715; COPINGER, II, n° 2355-2358), ac tandem a Petro Thoma CACCIARI, Romae, 1740, 1741, 2 tomi in-4°. — Rufini libri duo (al. X et XI) soli exstant inter *Tyrannii Rufini Aquileiensi opera*, ed. D. VALLARIUS (Veronae, 1745), 213-306; inde *P.L.* XXI. 463-540.
- Exordium magnum Ordinis Cisterciensis*. Ed. ¹ Ignatius DE YBERO. Pampelunae, 1621, fol.; ² TISSIER, *Bibl. Patrum Cisterc.* I. 13-246; ³ *P.L.* CLXXXV. 995-1198.
- FABER STAPULENSIS, *Agones mm.* = *Agones martyrum mensis ianuarii libro primo contenti* [ed. Iacobus FABER STAPULENSIS], s. l. a. [Parisiis, cca. 1519], in fol.
- FABRICIUS, *Cod. apocr. Novi Test.* = Iohannes Albertus FABRICIUS, *Codex apocryphus Novi Testamenti*. Hamburgi, 1719, 1743, in-12, 3 partes in tomis 2.
- FAILLON, *Monuments inédits* = [L'abbé FAILLON], *Monuments inédits sur l'apostolat de Sainte Marie-Madeleine en Provence etc.* Paris, 1848, 2 tomi in-4°.
- FARLATI, *Illyr. sacr.* = Daniel FARLATI et Iacobus COLETUS, *Illyricum sacrum*. Venetiis, 1751-1819, 8 tomi in fol.
- FLEMING, *Collectanea* = Patricius FLEMINGUS, *Collectanea sacra seu S. Columbani hiberni abbatis ... necnon aliorum ... sanctorum acta et opuscula*. Lovanii, 1667, in fol.
- FLODOARDUS, *De triumphis Christi sanctorumque Palaestinae* libri tres. Ed. solummodo in *P.L.* CXXXV. 491-550.
- FLODOARDUS, *De triumphis Christi Antiochiae gestis* libri duo. Ed. solummodo *P.L.* t. c. 549-96.
- FLODOARDUS, *De triumphis Christi apud Italiam* libri quatuordecim. Sola ed. integra *P.L.* t. c. 595-886. — Partes tantum edidit MABILLON, *Acta*, II. 30-40; 2^a ed. 26-36 (= lib. xiv, c. 18), 127-29; 2^a ed. 119-20 (lib. xiv, c. 19); 1095-1100; 2^a ed. I. 655-60 (lib. xiii, c. 8); — MABILLON, *Acta*, III, 2. 569-608; 2^a ed. 514-50 (= lib. xi, c. 5-12, et liber xii); inde haec capitula libri xi et librum xii ed. MURATORIUS, *Rer. ital. scr.* III, 2. 97-325 passim.
- FLOREZ = Henrique FLOREZ, *España sagrada. Teatro geográfico-histórico de la*

- iglesia de España*. Madrid, 1747-1886, 51 tomi in-4°. Priores tomi I-XXIX ab Henrico Florez, reliqui ab aliis editi sunt.
- 2ª editio tomorum I-XXX Matriti prodiiit ab an. 1754 ad an. 1859.
- 3ª editio (al. " 2^a ed. repetida ") etiam prodiiit singulorum tomorum I-XI ab an. 1779 ad an. 1860; quae simillima est 2^{ae} editioni.
- FLORIANUS (M.), *Hist. Hung. fontes* = M. FLORIANUS, *Historiae Hungaricae fontes domestici*. Pars prima, Scriptores, 4 tomi in-8° (I et II, Lipsiae, 1881, 1883; III, Quinque-Ecclesiis, 1884; IV, Budapestini, 1885).
- FONTANINUS (I.), *Codex canonizationum* = Iustus FONTANINUS, *Codex constitutionum quas summi pontifices ediderunt in solemnī canonizatione sanctorum*. Romae, 1729, in fol.
- Fontes rer. Austr. scr.* = *Fontes rerum Austriacarum. Oesterreichische Geschichts-Quellen*. Abtheilung I. Scriptores. Wien, 1855-1875, 8 vol. in-8°.
- Fontes rer. Bohem.* = *Fontes rerum Bohemicarum. Prameny dějin českých*. v Praze, 1873-1884, 4 tomi in-4°.
- Forschungen zur Deutschen Geschichte*. Göttingen, 1862-1886, 26 tomi in-8°.
- FORTUNUS (Augustinus), *Hist. Camaldul.* I = Augustinus [FORTUNUS] Florentinus, *Historiarum Camaldulensium libri tres*. Florentiae, 1575, in-4°.
- Id. id. II = Augustinus [FORTUNUS] monachus Angelorum Florentiae, *Historiarum Camaldulensium pars posterior*. Venetiis, 1579, in-4°.
- FOWLER, *Memorials of Ripon* = [J. T. FOWLER], *Memorials of the Church of SS. Peter and Wilfrid, Ripon*. 2 tomi in-8°, 1882-1886 (PUBLICATIONS OF THE SURTEES SOCIETY, vol. LXXIV, LXXVIII).
- GALE, *Hist. Brit. scr.* = Thomas GALE, *Historiae Britannicae, Saxonicae, Anglo-Danicae scriptores XV*. Oxoniae, 1691, in fol.
- GALLANDIUS = Andreas GALLANDIUS, *Bibliotheca veterum patrum antiquorumque scriptorum ecclesiasticorum*. Venetiis, 1765-1781, 14 tomi in fol.
- Gallia christ.* 1^a ed. = *Gallia christiana* ... Opus fratrum gemellorum Scaevolae et Ludovici SAMMARTHANORUM. Lutetiae Parisiorum, 1656, 4 tomi in fol.
- Gallia christ.* = *Gallia christiana in provincias ecclesiasticas distributa*. Lutetiae Parisiorum, 1715-1785 et 1856-1865, in fol. Tomos I-III Dionysius SAMMARTHANUS, IV-XIII monachi Congregationis S. Mauri O. S. B., XIV-XVI Bartholomaeus HAURÉAU ediderunt.
- GENNADIUS, *De vir. ill.* = GENNADIUS, *Liber de viris illustribus*. Editiones prodierunt multae inde a saec. XV, praesertim cum Hieronymi seu epistulis, seu operibus omnibus. Satis erit nominasse tum illam quae prodiiit in *P. L.* LVIII. 1059-1120, tum ultimam quam paravit E. C. RICHARDSON, *Hieronymus. Liber de viris illustribus. Gennadius. Liber de viris illustribus*. Leipzig, 1896 (TEXTE UND UNTERSUCHUNGEN ZUR GESCHICHTE DER ALTCHRISTLICHEN LITERATUR, XIV, 1).
- Gesta Romanorum* = *Ex gestis Romanorum historiae notabiles de vitiis virtutibusque tractantes* ... Editiones sunt plurimae inde a saec. XV (HAIN, 7734-7752; COPINGER, II, n° 2715-2718). Unam respeximus editionem, quam procuravit Hermann OESTERLEY, *Gesta Romanorum*. Berlin, 1872, in-8°.
- GILES, *Cod. apocr. Novi Test.* = I. A. GILES, *Codex apocryphus Novi Testamenti*. London, 1852, in-8°.
- GOLDASTUS, *Rer. Alamann. scr.* = Melchior GOLDASTUS, *Rerum alamannicarum rerum scriptores aliquot vetusti*. Francofurti, 1606, 3 tomi in fol.; 2^a ed. Francofurti, 1661, 3 tomi in fol.; 3^a ed. cur. Henr. Christ. SENCKENBERGIUS. Francofurti et Lipsiae, 1730, 3 tomi in fol.
- GONONUS, *Vitae Patrum Occid.* = Benedictus GONONUS, *Vitae et sententiae patrum Occidentis*. Lugduni, 1625, in fol.

GRAEVIUS, *Thes. ant. Ital.* = Ioa. Geo. GRAEVIUS et Petrus BURMANNUS, *Thesaurus antiquitatum et historiarum Italiae*. Lugduni Batav., 1704-1723, 9 tomi in fol.

GRANDIDIER, *Hist. d'Alsace* = GRANDIDIER, *Histoire ecclésiastique, militaire, civile et littéraire de la province d'Alsace*. Tome I. Strasbourg, 1787, in-4°. — Tomus II non prodiit; impressa tamen est eius appendix ("pièces justificatives"), cuius pauca exemplaria supersunt.

GREG. MAGNUS, *Dial.* = opus de quo infra, p. 949, n° 6542.

GREG. TURON. *opera*. Vid. quae sequuntur.

GREG. TURON. *Glor. conf.* = GREGORII TURONENSIS *Liber in gloria confessorum*. Ed. ¹ B. Gregorii Turonensis ep. *Historiarum praecipue Gallicarum libri X. In Vitas Patrum* etc. Parisiis, in aedibus Ascensianis, 1522 [immo vero 1512], f. 127-47. ² Georgii Florentis Gregorii ep. *Turonici de Gloria martyrum* etc. (Parisiis, 1563), 193-304 et 263bis-265bis; ³ LA BARRE, *Hist. christ. vet. patrum* (1583), f. 337^v-350; ⁴ *Divi Gregorii archiep. Turonensis de Gloria martyrum* etc. (Coloniae, 1583), 191-304; ⁵ *Bibl. patr. Paris.* (1589), VII. 917-64; ⁶ *Bibl. patr. Colon.* (1618), VI, 2. 560-77; ⁷ B[ALESSENS] (L.), *Divi ... Gregorii ep. Turon. operum piorum pars I* (Paris. 1640), 333-545; ⁸ *Bibl. patr. Lugd.* (1677), XI. 871-96; ⁹ Theod. RUINART, *Gregorii Turonensis opera omnia* (Paris. 1699), 891-992; ¹⁰ P.L. LXXI. 827-910; ¹¹ BORDIER, *Les Livres des miracles de Grégoire de Tours*, II (1860), 338-440; III (1862), 2-128; ¹² Br. KRUSCH, in *MG. Scr. rer. merov. (Gregorii Turonensis opera)*, 744-820.

GREG. TURON. *Glor. mart.* = GREGORII TURONENSIS *Liber in gloria martyrum*. Ed. ¹ CLICHTOVEUS (Hier.), *Sulpicii Severi de vita divi Martini* etc. (Paris. 1511), f. 116^v-151^v; ² *Greg. Turon. de Gloria martyrum* (Paris. 1563), 1-144; ³ LA BARRE, t. c., f. 315^v-332; ⁴ *Greg. Turon. de Gloria martyrum* (Coloniae, 1583), 1-144; ⁵ *Bibl. patr. Paris.* (1589), VII. 837-98; ⁶ *Bibl. patr. Colon.* (1618), VI, 2. 530-52; ⁷ BALESSENS, t. c. 1-249; ⁸ *Bibl. patr. Lugd.* (1677), XI. 831-60; ⁹ RUINART, t. c. 713-847; ¹⁰ P.L. LXXI. 705-800; ¹¹ BORDIER, op. c. I (1857), 2-300; ¹² KRUSCH, t. c. 484-561.

GREG. TURON. *Hist. Franc.* = GREGORII TURONENSIS *Historia Francorum*. Ed. ¹ in ed. an. 1512, de qua supra; ² Parisiis apud Guil. Morelium, 1561; ³ Basileae per Petrum Pernam, 1568 (ed. FLACIUS ILLYRICUS); ⁴ LA BARRE, t. c., f. 231^v-304; ⁵ *Bibl. patr. Paris.* (1589), VII. 523-796; ⁶ Parisiis, typ. Petri Chevalerii, 1610; ⁷ M. FREHERUS, *Corpus Francicae historiae* (Hanoviae, 1613), II. 1-244; ⁸ *Bibl. patr. Colon.* (1618), VI, 2. 417-515; ⁹ DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 257-459; ¹⁰ *Bibl. patr. Lugd.* (1677), XI. 707-815; ¹¹ RUINART, t. c. 1-538; ¹² BOUQUET, II. 137-390; ¹³ Parisiis, 1836 et 1838, 2 tomi (ed. I. GUADET et N. R. TARANNE); ¹⁴ P.L. LXXI. 159-572; ¹⁵ W. ARNDT, in *MG.* t. c. 31-450; ¹⁶ *Grégoire de Tours. Histoire des Francs*, livres I-VI, ed. H. OMONT. Paris, 1886; *id.* livres VII-X, ed. G. COLLON, Paris, 1893.

GREG. TURON. *Vit. Patrum* = opus de quo infra, p. 949, n° 6541.

GREMAUD (J.), *Documents relatifs à l'hist. du Vallais*, tome I. Lausanne, 1875, in-8° (= MÉMOIRES ET DOCUMENTS PUBLIÉS PAR LA SOCIÉTÉ D'HISTOIRE DE LA SUISSE ROMANDE, XXIX).

Gretseri *opera omnia* = Iacobi Gretseri ... *opera omnia*. Ratisbonae, 1734-1741, 17 tomi in fol.

GROSSI, *Viridarium Carmel.* II = Ioannes GROSSI, *Viridarium ordinis B. V. Mariae de Monte Carmelo*, pars secunda. Ed. DANIEL A VIRGINE MARIA, *Speculum Carmelitanum*, t. I, p. 137-40.

HAIN = Ludovicus HAIN, *Repertorium bibliographicum*. Stuttgartiae, 1826-1838, 4 partes in 2 vol. in-8°. — Vid. etiam s. v. COPINGER.

- HARDY, *Descr. catal.* = Thomas Duffus HARDY, *Descriptive Catalogue of materials relating to the history of Great Britain and Ireland*. London, 1862-1871, 3 vol. in-8° (= RER. BRIT. SCR. 26).
- HIERONYMUS, *De vir. ill.* = S. HIERONYMUS, *Liber de viris illustribus*. Editiones prodierunt plurimae inde a saec. XV, sive seorsim, sive simul cum Hieronymi epistulis, sive inter Hieronymi opera omnia. Satis erit nominasse tum illam quae prodiit in *P.L.* XXIII. 601-719, tum ultimam quam paravit E. C. RICHARDSON, *Hieronymus. Liber de viris illustribus. Gennadius liber de viris illustribus*. Leipzig, 1896 (*TEXTE UND UNTERSUCHUNGEN ZUR GESCHICHTE DER ALTCHRISTLICHEN LITERATUR*, XIV. 1).
- HILARION MEDIOLANENSIS = *Legendarium quoddam nonnullorum sanctorum abbreviatum, supplementum illius de Varagine*. Mediolani, 1494 (= HAIN, 8661). — Volumen illud obiter tantum excussimus, neque legendas, quas continet, cum aliis contulimus.
- Hispan. illustr.* = *Hispaniae illustratae sive rerum urbiumque Hispaniae, Lusitaniae, Aethiopiae et Indiae scriptores varii*. Francofurti, 1603-1608, 4 tomi in fol. Tomos I et II edidit Andreas SCHOTTUS, tomum III Ioan. PISTORIUS, tomum IV Franc. SCHOTTUS.
- Hist. SS.* (Colon. 1483) = *Hystorie plurimorum sanctorum noviter et laboriose ex diversis libris in unum collecte*. Est haec altera pars (nempe folia 228-456) *Legendae aureae* ed. Coloniae, 1483 (= COPINGER, II, n° 6434).
- Hist. SS.* (Lovan. 1485) = *Hystorie plurimorum sanctorum* etc. ut supra ... *collecte*. Lovanii, Iohannes de Westfalia, 1485, in-4°. (In hac editione non adest *Legenda aurea*.)
- HONTHEIM, *Prodr. hist. Trev.* = Iosephus Nicolaus AB HONTHEIM, *Prodromus historiae Trevirensis*. Augustae Vindelicorum, 1757, 2 tomi in fol.
- Hrotsvitae opera*. Ed. ¹ Conradus CELTES. Norimbergae, 1501, in fol. ² H. L. SCHURZFLEISCHS, Vitembergae Saxonum, 1707 (immo 1717), in-4°; ³ *P.L.* CXXXVII. 971-1168; ⁴ K. A. BARACK, Nürnberg. 1858, in-8°. — Solas comoedias ed. ¹ Ch. MAGNIN, *Théâtre de Hrotsvitha*, Paris, 1845, in-8°; ² J. BENDIXEN, *Hrotsvithae Gandeshemensis ... comoediae ser.* Lubecae, 1857, in-8°. — Sola carmina, ed. VIGNON RETIF DE LA BRETONNE, *Poésies latines de Rosvith*, Paris, 1854, in-8°.
- IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS = IACOBUS PHILIPPUS BERGOMENSIS. *De claris selectisque plurimis mulieribus*. Ferrariae, 1497 (= HAIN, 2813). Illud opus edidit etiam Io. RAVISIUS TEXTOR, *De memorabilibus et claris mulieribus aliquot diversorum scriptorum opera* (Parisiis, 1521), fol. 14^v-160.
- IACOBI DE GUIZIA, *Annales Hannoniae*, ed. FORTIA = *Histoire de Hainaut par Jacques de Guise*, publié [par B. GUÉRARD] par les soins du marquis DE FORTIA D'URBAIN. Paris, 1826-38, 21 tomi (22 vol.) in-8° (*Annales* Guisii in solis tomis I-XV editi sunt).
- JAFFÉ, *Bibl. rer. Germ.* = Philippus JAFFÉ, *Bibliotheca rerum Germanicarum*. Berolini, 1864-1873, 6 tomi in-8°.
- JAFFÉ-LOEWENFELD, *Regesta* = *Regesta pontificum Romanorum ab condita ecclesia ad annum post Christum natum MCXCVIII*, edidit Philippus JAFFÉ. Editionem secundam ... curaverunt S. LOEWENFELD [ab anno nempe DCCCLXXXII], F. KALTENBRUNNER, P. EWALD. Lipsiae, 1885, 1888, 2 tomi in-4°.
- IOANNIS, *Rer. Mogunt.* = Georg. Christ. IOANNIS, *Volumen primum rerum Moguntiacarum ... Volumen secundum rer. Mog. ... Scriptorum historiae Moguntinensi cum maxime inservientium tomus novus*. Francofurti ad M., 1722-1727, 3 tomi in fol.

- KANDLER (P.), *Atti dei ss. mm. Tergestini* = [KANDLER (Petrus)], *Pel fausto ingresso di Monsignore illustrissimo e reverendissimo D. Bartolomeo Legat vescovo di Trieste e Capodistria nella sua chiesa di Trieste il dì XVIII Aprile M.DCCC.XLVII*. Trieste, 1847, in-4°. — Huius voluminis, cuius pagellae nullis prorsus numeris neque signis distinctae sunt, paenultima pars septem Passiones continet sub hoc communi lemmate: *Atti dei santi martiri Tergestini*.
- KOLLARIUS, *Anal. Vindob.* = Adam. Franc. KOLLARIUS, *Analecta monumentorum omnis aevi Vindobonensia*. Vindobonae, 1761, 1762, 2 tomi in fol.
- LA BARRE (L. DE), *Hist. christ. vet. patrum* = Laurentius DE LA BARRE, *Historia christiana veterum patrum*. Parisiis, 1583, in fol.
- LABBE, *Bibl. mss.* = Philippus LABBE, *Novae bibliothecae manuscript. librorum* tomus I, II. Parisiis, 1657, 2 tomi in fol.
- LA FUENTE, *Hist. eccl. de España* = Vicente DE LA FUENTE, *Historia eclesiástica de España*. Segunda edicion. Madrid, 1873-1875, 6 tomi in-8°. — In priore editione nihil erat quod ad rem nostram faceret.
- LAMBECIUS, *Comment. de bibl. Vindob.* = Petrus LAMBECIUS, *Commentariorum de augustissima bibliotheca caesarea Vindobonensis* liber I-VIII. Vindobonae, 1665-1679, 8 tomi in fol. — 2^a ed. opera Adami Franc. KOLLARII. Vindobonae, 1766-1782, 8 tomi in fol.
- LAMIUS. *Eccl. Florentinae monum.* = Ioannes LAMIUS, *Sanctae ecclesiae Florentinae monumenta*. Florentiae, 1758, 4 tomi in fol.
- LANGEBEK, *Scr. rer. Dan.* = Iacobus LANGEBEK, *Scriptores rerum Danicarum medii aevi*. Hafniae, 1772-1878, 9 tomi in fol. Tomos I-III Langebek, tomos IV-VII P. F. Suhm edidit.
- LAZIUS, *Abdiae hist. certam. apost.* = Wolfgangus LAZIUS, *Hoc opere continentur Liber de passione Domini Nostri Iesu Christi ... Abdiae Babyloniae episcopi et apostolorum discipuli de historia certaminis apostoli libri decem, Iulio Africano ... interprete*, etc. Basileae, 1552, in fol.
- Abdiae Babyloniae primi ep. ab apostolis constituti de historia certaminis apostolici* ... [ed. Ioannes FABER]. Parisiis, 1560, in-8°.
- Abdiae etc. ut apud Fabrum ... a F. Thoma BEAUXAMIS illustrata*. Parisiis, 1566, in-8°; ibid. 1571, in-8°.
- Abdiae etc. ut apud Fabrum ... Coloniae*, 1569, in-8°; ibid. 1576, in-8°.
- LE COINTE, *Ann. eccl. Franc.* = Carolus LE COINTE, *Annales ecclesiastici Francorum*. Parisiis, 1665-1683, 8 tomi in fol.
- Leg. aurea* = Iacobus DE VORAGINE, *Legenda aurea seu Historia lombardica*. Plurimae prodierunt editiones, praesertim saeculo XV (cf. COPINGER, II, n° 6380-6471) et saeculo XVI. Unam excussimus, quam curavit Th. GRAESSE, Dresdae et Lipsiae, 1846 (et postea), in-8°.
- Leg. aureae* appendix normann. = Ultima pars harum editionum : ¹ *Aurea legenda sanctorum ... una cum quibusdam legendis noviter superadditis*. Rothomagi, 1507; ² *Aurea legenda etc. ut 1)* ... Cadomi, 1518; ³ *Legenda. Opus aureum quod Legenda sanctorum vulgo inscribitur ... cura fratris Claudii A. ROTA*. Rotomagi, 1546. — In hac appendice negleximus legendas quae iam leguntur in appendice editionis a Th. Graesse procuratae.
- Legende SS. regni Hungarie* = *Legende sanctorum regni Hungarie in lombardica historia non contente*, s. l. a., et Venetiis, 1498 (HAIN 9996 et 9998; quae ab HAIN 9997 notatur editio Argentinensis anni 1486 haud scio an diversa sit ab HAIN 9996). *Id.* Venetiis, 1512.
- LEIBNITIUS, *Scr. rer. Brunsvic.* = God. Guil. LEIBNITIUS, *Scriptores rerum Brunsvicensium illustrationi servientes*. Hanoverae, 1707-1711, 3 tomi in fol.

LELAND, *Collectanea* = *Iohannis Leland antiquarii de rebus Britannicis collectanea*, ed. Th. HEARNIUS. Oxonii, 1715; 2^a ed. Londini, 1770; 3^a ed. Londini, 1774 [omnes ed. constant 6 tomis in-8°].

LELAND, *Itinerary* = *The Itinerary of John Leland the Antiquary*, published by Mr. Th. HEARNE. Oxford, 1710-1712; 2^a ed. Oxford, 1744, 1745; 3^a ed. Oxford, 1768-1770 [omnes ed. constant 9 tomis in-8°].

Tum *Collectaneorum*, tum *Itinerarii* solam tertiam editionem attulimus; multa autem in utroque opere negleximus minima fragmenta, quotquot nempe ex documentis adhuc superstitis et bene notis a Lelandio excerpta erant.

Lib. pont. = *Liber pontificalis ecclesiae Romanae seu Gesta pontificum Romanorum*. Ed. ¹ Io. BUSAEUS, Moguntiae, 1602; ² C. A. FABROTUS, Parisiis, 1649 (= *BYZANTINAE HISTORIAE SCRIPTORES*, XIX); *id.* Venetiis, 1729; ³ Fr. BIANCHINI, Romae, 1718-1735, 4 tomi; ⁴ MURATORIUS, *Rer. ital. scr.* III; ⁵ I. VIGNOLIUS, Romae, 1724-1755, 3 tomi; ⁶ *P.L.* CXXVII, CXXVIII; ⁷ L. DUCHESNE, *Le Liber pontificalis*. Paris, 1886, 1892, 2 tomi; ⁸ Th. MOMMSEN, Berolini, 1898, in *MG. Gesta Romanorum pontificum* I [complectitur Vitas usque ad Constantinum papam († 715)]. — Negleximus autem Epitomas, quae dicuntur, Felicianam et Cononianam (cf. DUCHESNE et MOMMSEN, tt. cc.). Semel etiam monemus singulas sanctorum pontificum Vitas suis locis tum in *Act. SS.* tum inter *Collectiones conciliorum* editas esse.

LIPOMANUS = Aloysius LIPOMANUS, *Sanctorum priscorum patrum Vitae*. Venetiis, 1551-1560, 8 tomi in-4°.

2^a ed. = *Historiae Aloysii Lipomani episcopi Veronensis de vitis sanctorum pars I... pars II*. Lovanii, 1564, 2 tomi in fol. — Pauca ex hac secunda editione notavimus, quoniam non integrum Lipomani opus, sed eiusdem velut epitomen exhibet.

LIPSIUS, *Acta apost. apocr.* Vid. supra, *Acta apost. apocr.*

LIPSIUS, *Die apokr. Apostelgeschichten* = Richard Adelbert LIPSIUS, *Die apokryphen Apostelgeschichten und Apostellegenden*. Braunschweig, 1883-1890, 4 tomi in-8° (I Band; II Band 1 und 2 Hälfte, Ergänzungsheft).

LORNZANA (F. DE), *SS. PP. Toletanorum ... opera*. Matriti, 1782-1793, 3 tomi in fol.

LOT, *Chronique de S-Riquier* — Ferdinand LOT, *Hariulf. Chronique de l'abbaye de Saint-Riquier*. Paris, 1894, in-8°.

LUDEWIG, *Reliquiae mss.* = Io. Petrus LUDEWIG, *Reliquiae manuscriptorum omnis aevi etc.* Francofurti et Lipsiae, 1720-1731; Halae-Salicae, 1733-1741. 12 tomi in-8°.

LUDEWIG, *Scr. rer. episc. Bambergensis* = Ioan. Petr. LUDEWIG, *Scriptores rerum episcopatus Bambergensis*. Francofurti et Lipsiae, 1718, in fol. (= NOVUM VOLUMEN SCRIPTORUM RERUM GERMANICARUM, tomus I).

MABILLON, *Acta* = Lucas d'ACHERY et Iohannes MABILLON, *Acta sanctorum Ordinis S. Benedicti*. Paris. 1668-1701, 9 tomi in fol. [saeculum I, II, III pars 1 et 2, IV pars 1 et 2, V, VI pars 1 et 2]. — 2^a ed. Venetiis, 1733-1740, 9 tomi in fol.

MABILLON, *Annales* = Iohannes MABILLON, *Annales Ordinis S. Benedicti*. Paris. 1703-1739, 6 tomi in fol. — 2^a ed. Lucae, 1739-1743, 6 tomi in fol.

MABILLON, *Mus. ital.* = Iohannes MABILLON et Michael GERMAIN, *Museum italicum seu Collectio veterum scriptorum ex bibliothecis italicis*. Paris. 1687, 1689, 2 tomi in-4°. — 2^a ed. Paris. 1724, 2 tomi in-4°.

MABILLON, *Vet. anal.* = Iohannes MABILLON, *Vetera analecta*. Paris. 1675-1685, 4 tomi in-8°. — 2^a ed. (cur. L. Fr. I. DE LA BARRE). Parisiis, 1723, 1 tomus in fol.

MAI, *Class. auct.* = Angelus MAIUS, *Classicorum auctorum e Vaticanis codicibus editorum* tomi I-X. Romae, 1828-1838, in-8°.

- MAI, *Nova Patrum Bibl.* = [Angelus MAIUS], *Novae patrum bibliothecae* tomus I-VII. Romae, 1852-1854, in-4°.
- MAI, *Scr. vet. nov. coll.* = Angelus MAIUS, *Scriptorum veterum nova collectio e Vaticanis codicibus collecta*. Romae, 1825-1838, 10 tomi in-4°.
- MAI, *Spicil. Rom.* = [Angelus MAIUS], *Spicilegium Romanum*. Romae, 1839-1844, 10 tomi in-8°.
- MAMACHIUS, *Annal. Ord. Praed.* = Thomas Maria MAMACHIUS, Franciscus Maria POLLIDIUS etc. ... *Annalium Ordinis Praedicatorum volumen primum*. Romae, 1756, in fol.
- MANSI, *Concil. coll.* Vid. supra ad *Conciliorum collectiones*.
- MARRIER et DUCHESNE, *Bibl. Clun.* = Martinus MARRIER et Andreas QUERCETANUS, *Bibliotheca Cluniacensis*. Parisiis, 1614, in fol.
- MARTENE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* = Edmundus MARTENE et Ursinus DURAND, *Thesaurus novus anecdotorum*. Parisiis, 1717-1726, 5 tomi in fol.
- MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* = Edmundus MARTENE et Ursinus DURAND, *Veterum scriptorum et monumentorum ... amplissima collectio*. Parisiis, 1724-1733, 9 tomi in fol.
- MATHARAN (M.-M.), *Les Traditions chrétiennes sur S. Georges premier évêque du Velay*. Le Puy, 1877, in-16.
- MAZUCHIUS, *De SS. Neapol.* = Alexius Symmachus MAZUCHIUS, *De sanctorum Neapolitanae ecclesiae episcoporum cultu dissertatio*. Neapoli, 1753, in-4°.
- MELLONI (G. B.), *Atti degli uom. ill. in Bologna* = Giovambattista MELLONI, *Atti o memorie degli uomi illustri in santità nati o morti in Bologna*. Bologna, 6 tomi in-4°. Classe I. De' santi e beati che hanno culto pubblico ed approvato dalla Chiesa. 3 tomi, 1786, 1788, 1818. Classe [II] di quei che da tempo immemorabile sembrano aver culto pubblico e titolo di beati o di santi con tolleranza della Chiesa. 3 tomi, 1773, 1779, 1780.
- MENCKENIUS, *Scr. rer. germ.* = Io. Burchardus MENCKENIUS, *Scriptores rerum Germanicarum, praecipue Saxonicarum*. Lipsiae, 1728-1730, 3 tomi in fol.
- MESSINGHAM, *Florilegium* = Thomas MESSINGHAMUS, *Florilegium Insulae sanctorum seu Vitae et Acta sanctorum Hiberniae*. Parisiis, 1624, in fol.
- METCALFE. Vid. PINKERTON.
- MG. = *Monumenta Germaniae historica*.
- MG. Auct. ant. = MG. Auctores antiquissimi. Tomus I-XIII. Berolini, 1877-1898, in-4°.
- MG. Epist. = MG. Epistolae. Tomus I-V. Berolini, 1887-1899, in-4°.
- MG. Poet. lat. = MG. Poetae latini medii aevi (aevi carolini). Tomus I-III et tomi IV pars prior. Berolini, 1881-1899, in-4°.
- MG. Scr. = MG. Scriptores. Tomus I-XXIX et tomi XXX pars prior. Hannoverae, 1826-1896, in fol.
- MG. Scr. rer. langob. = MG. Scriptores rerum langobardicarum et italicarum saec. VI-IX. Hannoverae, 1878, in-4°.
- MG. Scr. rer. merov. = MG. Scriptores rerum merovingicarum. Tomus I-III. Hannoverae, 1885-1896. Tomi IV nondum editi pagellas 1-633 egregia v. d. Brunonis KRUSCH liberalitate perlegendas accepimus.
- MITTARELLI, *Annal. Camaldul.* = Iohannes Benedictus MITTARELLI et Anselmus COSTADONI, *Annales Camaldulenses ordinis S. Benedicti*. Venetiis, 1755-1773, 9 tomi fol.
- MOLINIER et KOHLER, *Itin. Hieros.* = Augustus MOLINIER et Carolus KOHLER, *Itinera Hierosolymitana et descriptiones Terrae Sanctae*... Tomi II pars I, Genevae, 1885, in-8°.
- MOMBRIUS = [Boninus MOMBRIUS], *Sanctuarium*. Mediolani, s. a. [ante 1480], 2 tomi in fol. (= HAIN, 11544).

- Mon. hist. Britannica*, ed. H. PETRIE = *Monumenta historica Britannica...*
Volume I. ... by Henry PETRIE ..., John SHARPE and ... Thom. Duffus HARDY.
(London), 1848, in fol.
- Mon. hist. patriae* = *Monumenta historiae patriae edita iussu regis Caroli Alberti*.
Augusti Taurin., 1836-1900, tomi I-XVII et XIX in fol. (Tomis III-V et IX
constat series " Scriptorum ", tom. I-IV).
- Mon. Pol. hist.* = *Monumenta Poloniae historica*. Lwów, 1864-1893, 6 tomi in-8°.
Tomos I et II Augustus BIEŁOWSKI, ceteros alii ediderunt.
- Mon. Portug. hist.* Scr. I = *Portugaliae monumenta historica*. Scriptores. Volu-
minis I fasciculi I-III. Olisipone, 1856-1861, in fol.
- MONE, *Quellensammlung* = F. J. MONE, *Quellensammlung der badischen Landes-
geschichte*. Karlsruhe, 1848-1867, tomus I-III et tomi IV pars I, in-4°.
- MOREL, *Suppl. bibl. patr.* = [Aegidius MOREL], *Nova bibliotheca veterum patrum et
scriptorum ecclesiasticorum sive supplementum bibliothecae patrum*. Parisiis,
1639 (et iterum 1654, solo titulo recuso), 2 tomi in fol.
- MORICE, *Mém. hist. Bretagne* = Hyacinthe MORICE, *Mémoires pour servir de preuves
à l'histoire ecclésiastique et civile de Bretagne*. Paris, 1742-1746, 3 tomi in fol.
- MURATORI, *Rer. ital. scr.* = L. A. MURATORIUS, *Rerum italicarum scriptores*. Medio-
lani, 1723-1751, 25 tomi (28 vol.) in fol.
- NARBAY, *Supplément aux Acta SS.* = C. NARBAY, *Supplément aux Acta Sanctorum
pour des Vies de saints de l'époque mérovingienne*. Paris, [1894-]1899, 1901.
Tomus I et pagellae 1-140 tomi II in-4° (Prima folia tomi I sub hoc olim titulo
prodierunt : *Supplément aux Bollandistes pour des Vies...* Paris, s. a. [1894]).
- Neues Archiv* = *Neues Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde*.
Hannover, Bd. I (1876) - XXVI (1901), in-8°.
- Notices et extraits des notices et extraits des manuscrits de la bibliothèque nationale
(vel pro tempore du Roi, royale, impériale) et autres bibliothèques*. Paris, 1787-
1899, Tomus I-XXXV et tomi XXXVI pars prior. Inde a tomo XIV constant
singuli tomi binis partibus.
- NOTKERUS = NOTKERUS BALBULUS, *Martyrologium*. Ed. ¹ CANISIUS, *Ant. lect.* VI, 2.
759-932; ed. BASNAGE, II, 3. 89-184; ² P.L. CXXXI. 1029-1164.
- OEFELE, *Rer. Boicarum scr.* = Andreas Felix OEFELIUS, *Rerum Boicarum scriptores
nusquam antehac editi*. Augustae Vindelicorum, 1763, 2 tomi in fol.
- Officium S. Ianuarii* etc. (Neapoli, 1525) = *Officium Sancti Ianuarii episcopi una
cum officio S. Athanasii...* (In fine voluminis ita : *Officium sanctorum ac
proectorum civitatis Parthenopae*). Neapoli, 1525, in-8°.
- OLRIK (H.), *Danske Helgeners Levned i oversættelse*. København, 1893-1894, in-8°.
- ORDERICUS VITALIS, *Hist. eccl.* = ORDERICUS VITALIS, *Historiae ecclesiasticae libri tre-
decim*. Ed. ¹ DUCHESNE, *Hist. Norm. scr.* 321-925; ² BOUQUET, IX-XII passim
(non integre); ³ P.L. CLXXXVIII. 15-984; ⁴ Augustus LE PREVOST [GUÉRARD
et L. DELISLE]. Parisiis, 1838-1855, 5 tomi in-8°; ⁵ Besançon, 1890, 1 tomus in-8°.
- P.G. = J. P. Migne, *Patrologiae cursus completus*. Series graeca et orientalis. Pari-
siis, 1857-1886, 161 tomi (165 vol.) in-4°.
Patrologiam graecam latine tantum editam (Paris. 1856-1867, 81 tomi [85 vol.]
in-4°) negleximus.
- P.L. = J. P. Migne, *Patrologiae cursus completus*. Series latina. Parisiis, 1844-1864,
221 tomi in-4°.
- PALLADIUS A = Liber de quo infra, n° 6532.
- PALLADIUS B = Liber de quo infra, n° 6534.

- PARASCANDOLO, *Mem. della chiesa di Napoli* = Luigi PARASCANDOLO, *Memorie storiche-critiche-diplomatiche della chiesa di Napoli*. Napoli, 1847-1851, 4 tomi in-4°.
- PERRY (C.), *Hist. de Chalon sur Saône* = Claude PERRY, *Histoire civile et ecclésiastique, ancienne et moderne, de la ville et cité de Chalon sur Saône*. Chalon sur Saône, 1659, in fol.
- Petri Damiani opera*. Ed. Constantinus CAIETANUS. Romae, 1606-1640, 4 tomi fol.; *id.* Lugduni, 1623, 1 tomus fol.; *id.* Parisiis, 1642, 4 tomi fol.; *id.* Parisiis, 1663, 4 tomi fol.; *id.* Venetiis et Parisiis, 1743, 4 tomi fol.; *id.* Bassani, 1783, 4 tomi fol. *Vid.* etiam P.L. CXLIV et CXLV. — Solam editionem an. 1743 attulimus.
- PETRUS DE NAT. = PETRUS DE NATALIBUS, *Catalogus sanctorum et gestorum eorum ex diversis voluminibus collectus. Libri XII*. Vicentiae, 1493; Argentinae, 1502; Venetiis 1506 et postea; Lugduni 1506 et saepe postea; s. l. an. 1521. — Inspeximus editionem principem an. 1493, tum editionem s. l. an. 1521, tum etiam editiones Lugdunenses an. 1514, 1519, 1534, 1543 (al. 1545). Et in editionibus quidem Lugdunensibus inde ab ed. an. 1519 [quae prodiit "per Iohannem de Cambray, "] aucta est appendix tribus capitulis quae in editione principe et in sequentibus [etiam in altera Lugdunensi an. 1519 quae prodiit "per Iacobum Saccon, "] non leguntur.
- PEZ, *Scr. rer. austr.* = Hieronymus PEZ, *Scriptores rerum austriacarum veteres ac genuini*. Tomus I et II, Lipsiae, 1721-1725 (vel, solis titulis recusis, Viennae, 1743). Tomus III, Ratisbonae, 1745. 3 tomi in fol.
- PEZ, *Thes. anecd.* = Bernardus PEZ, *Thesaurus anecdotorum novissimus*. Augustae Vindel. et Graecii, 1721-1729, 6 tomi in fol.
- PIGEON (E. A.), *Vies des SS. du dioc. de Coutances* = E. A. PIGEON, *Vies des saints du diocèse de Coutances et Avranches*. Avranches, s. a. [1892] et 1898. 2 tomi in-8°.
- PINKERTON (J.), *Vitae antiquae SS. Scot.* = Iohannes PINKERTON, *Vitae antiquae sanctorum qui habitaverunt in ea parte Britanniae nunc vocata Scotia*. Londini, 1789, in-8°.
- 2^a ed. : *Pinkerton's Lives of the Scottish Saints*, revised and enlarged by W. M. METCALFE. Paisley, 1889, 2 tomi in-8°.
- PISTORIUS, *Rer. Germ. Scr.* = *Scriptores rerum Germanicarum* tomi tres in fol., scilicet
- Tomus I : *Illustrium veterum scriptorum qui rerum a Germanis ... gestarum historias ... reliquerunt* tomus unus. Francfurti, 1583; 2^a ed. Francofurti, 1613; 3^a ed. (sub hoc titulo : *Rerum Germanicarum scriptores aliquot insignes ...*) Ratisbonae, 1726 et iterum [solo titulo recuso] Ratisbonae, 1731.
- Tomus II : *Germanicorum scriptorum qui rerum a Germanis ... gestarum historias ... reliquerunt* tomus alter. Francofurti, 1584; 2^a ed. Hanoviae, 1613; 3^a ed. Ratisbonae, 1726 et 1731.
- Tomus III : *Rerum Germanicarum veteres iam primum publicati scriptores VI*. Francofurti, 1607; 2^a ed. Francofurti, 1653 (et iterum, *ibid.* 1654, solo titulo mutato sic : *Rerum familiarumque Belgicarum chronicon magnum ...*); 3^a ed. Ratisbonae, 1726 et 1731.
- POTTHAST, *Regesta* = Augustus POTTHAST, *Regesta pontificum Romanorum inde ab a. post Christum natum MCXCVIII ad a. MCCCIV*. Berolini, 1874, 1875, 2 tomi in-4°.
- PRILESZY (I. B.), *Act. SS. Hungariae* = *Acta sanctorum Ungariae ex Ioannis Bollandi ... eiusque continuatorum operibus excerpta*. Tyrnaviae, 1743, 1744, 2 tomi in-12°.
- PRUDENTIUS, *Peristephanon* = Aurelii PRUDENTII Clementis *Peristephanon liber*. Prodiit inter *Prudentii opera seu carmina quae exstant*, quae inde a saec. XV saepissime recusa sunt. Ultimas editiones procuraverunt Theod. OBBARIUS

(Tubingae, 1845) et Alb. DRESSEL (Lipsiae, 1860). Insuper liber ille legitur in *Bibl. patr. Paris.* (1589), VIII. 117-91; *Bibl. patr. Colon.* (1618), IV. 867-94; *Bibl. patr. Paris.* (1624, et iterum 1644, et iterum 1654), VIII. 488-520; *Bibl. patr. Lugd.* (1677), V. 1010-36; GALLANDIUS, VIII. 435-68; *P. L.* LX. 275-596.

PTOLOMAEUS LUCENSIS, *Hist. eccl.* = BARTHOLOMAEUS LUCENSIS, *Historia ecclesiastica*. Libri 24. Ed. MURATORI, *Rer. ital. scr.* XI. 751-1242. — Solos libros XXIII et XXIV inspeximus.

QUETIF et ECHARD, *Scr. Ord. Praed.* = Iacobus QUETIF et Iacobus ECHARD, *Scriptores Ordinis Praedicatorum recensiti*. Parisiis, 1719, 1721, 2 tomi in fol.

RAYNALDUS, *Annales* = Odoricus RAYNALDUS, *Annales ecclesiastici ab anno 1198* (ad an. 1565). Romae, 1646-1677, 9 tomi in fol.; Coloniae, 1693-1727, 9 tomi in fol.; Lucae, 1747-1756, 15 tomi in fol.

Rec. hist. crois. Occid. = *Recueil des historiens des croisades*. Historiens occidentaux. Paris, 1844-1895, 5 tomi in fol.

REES, *Cambro British SS.* = W. J. REES, *Lives of the Cambro British Saints of the fifth and immediate succeeding Centuries*. Llandovery, 1853, in-8°.

Rer. Brit. scr. = *Rerum Britannicarum medii aevi scriptores or Chronicles and Memorials of Great Britain and Ireland during the Middle Ages*. Published ... under the direction of the Master of the Rolls. London, 1858-1896, n° I-XCVIII, in-8°.

RESCHIUS, *Annales eccl. Sabionensis* = Iosephus RESCHIUS, *Annales ecclesiae Sabionensis, nunc Brixinensis*. Augustae Vindelicorum, 1760, 1767, 2 tomi in fol.

RIANT, *Exuviae sacrae Cpolitanae* = [Paulus RIAN], *Exuviae sacrae Constantino-politanae*. Genevae, 1877, 1878, 2 tomi in-8°.

ROSEWYDUS, *Vitae Patrum*. Ed. Antverpiae, 1615; ibid. 1628; Lugduni, 1617. — Editionem Lugdunensem in sola § **Patrum Vitae** (infra p. 943-948) attulimus. Quando vero alibi nominatur "2^a ed.", intellegenda est altera Antverpiensis, an. 1628.

RUFINUS, *Hist. eccl.* Vid. supra EUSEBIUS, *Hist. eccl.* (nempe libri X et XI de quibus ibi).

RUFINUS, *Hist. mon.* = Liber de quo infra, n° 6524.

RUINART = Theodoricus RUINART, *Acta primorum martyrum sincera*. Parisiis, 1689, in-4°; 2^a ed. Amstelodami, 1713, in fol.; 3^a ed. Veronae, 1731, in fol.; 4^a ed. Augustae Vindelicorum, 1802-1803, 3 tomi in-8°; 5^a ed. Ratisbonae, 1859, in-8°.

SANDERUS, *Hagiol. Flandriae* = Antonius SANDERUS, *Hagiologium Flandriae sive de sanctis eius provinciae liber unus*. Antverpiae, 1625, in-4°; 2^a ed. *Hag. Fl. sive de sanctis eius prov. libri tres*. Insulis, 1639, in-12°.

SCHOTTUS. Vid. *Hispan. illustr.*

Scr. rer. Germ. in us. schol. = *Scriptores rerum Germanicarum in usum scholarum ex Monumentis Germaniae historicis recudi fecit* G. H. PERTZ (inde ab an. 1876: *recusi*). Hannoverae, 1840-1901. Sunt circiter 50 tomi in-8°, inter quos nonnulli alteram vel etiam tertiam aut quartam editionem tulerunt.

Scr. rer. Pruss. = *Scriptores rerum Prussicarum. Die Geschichtsquellen der Preussischen Vorzeit*. Ed. Theodor HIRSCH, Max TÖPPEN, Ernst STREHLKE. Leipzig, 1861-1874, 5 tomi in-8°.

Scr. rer. Suecic. = *Scriptores rerum Suecicarum medii aevi*. Upsaliae, 1818-1876, 3 tomi in fol. — Tomum I E. M. FANT, tomum II E. G. GEIJER et I. H. SCHRÖDER, tomum III Cl. ANNERSTEDT ediderunt.

SEDULIUS, *Hist. seraphica* = Henricus SEDULIUS, *Historia seraphica Vitae Bⁿⁱ P. Francisci Assisiensis illustrumq. virorum et feminarum ...* Antverpiae, 1613, in fol.

- SERARIUS, *Rer. Mogunt.* = Nicolaus SERARIUS, *Moguntiacarum rerum ab initio usque ad ... libri quinque*. Moguntiae, 1604, in-4°; 2^a ed. Moguntiae, 1624, in-4°; 3^a ed. in tomo I operis de quo supra, s. v. IOANNIS.
- SKENE, *Chronicles of the Picts* = William F. SKENE, *Chronicles of the Picts, Chronicles of the Scots and other early Memorials of Scottish history*. Edinburgh, 1867, in-8°.
- SURIUS = Laurentius SURIUS, *De probatis sanctorum historiis*. Coloniae Agr., 1570-1575, 6 tomi in fol. Accessit anno 1581 tomus VII sive supplementum. [Hunc tomo VII, utpote qui ad primam editionem pertineat, semper primo loco protulimus, etiam ante tomos editionis secundae qui ante annum 1581 prodierunt].
- 2^a ed. *De probatis sanctorum historiis*. Coloniae Agr., 1576-1581, 6 tomi in fol. Accessit anno 1586 tomus VII sive supplementum.
- 3^{am} editionem (*De Vitis sanctorum ab Aloysio Lipomano ... olim conscriptis, nunc primum a F. Laurentio Surio Carthusiano emendatis et auctis*. Venetiis, 1581, 6 tomi in fol.), quam impressa iam plus media *Bibliotheca* nostra nacti sumus, neglegendam duximus.
- 4^a ed. *De probatis sanctorum Vitis*. Coloniae Agr., 1618, 12 tomi in fol. — Tomo I praefixum saepe est folium liminare, in quo aeri incisa est imago quaedam cum hoc titulo: *Vitae sanctorum ex probatis authoribus et mss. codicibus etc.* ... Coloniae Agr., 1617.
- 5^a ed. *Historiae seu Vitae sanctorum* ... Augustae Taurinorum, Marietti, 1875-1880, 13 tomi in-8°. — Editor Taurinensis in multis libellis modo prologum, modo alia capitula non pauca resecuit. Quod semel hic monuisse sufficiat.
- Syn. II. Nic. act.* ... = *Acta synodi generalis septimae sive Nicaenae secundae* ab Anastasio Bibliothecario in linguam latinam translata: actiones I, II ... Edita sunt in *Conciliorum collectionibus*.
- TAMAYO, *Mart. hisp.* = Ioannes TAMAYO SALAZAR, *Martyrologium hispanum. Anamnesis sive commemoratio omnium Sanctorum hispanorum*. Lugduni, 1651-1659, 6 tomi in fol.
- TISSIER, *Bibl. Patrum Cisterc.* = Bertrandus TISSIER, *Bibliotheca Patrum Cisterciensium*. Bonofonte, 1660-1669, 8 tomi in fol.
- TORFAEUS (Th.), *Hist. rer. Norveg.* = Thormodus TORFAEUS, *Historia rerum Norvegicarum*. Hafniae, 1711, 4 tomi in fol.
- TOUSTAIN DE BILLY (R.), *Hist. eccl. du dioc. de Coutances* = *Histoire ecclésiastique du diocèse de Coutances par René Toustain de Billy*, publiée par Fr. DOLBET et A. HÉRON. Rouen, 1874-1886, 3 tomi in-8°.
- TRAUBE (L.), *O Roma nobilis* = Ludwig TRAUBE, *O Roma nobilis*. Philologische Untersuchungen aus dem Mittelalter. München, 1891, in-4° (Aus den ABHANDLUNGEN DER K. BAYER. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN. I Cl., XIX Bd., II Abth.).
- TROUILLAT, *Monum. de l'hist. de l'anc. évêché de Bâle* = J. TROUILLAT, *Monuments de l'histoire de l'ancien évêché de Bâle*. Porrentruy, 1852-1867, 5 tomi in-8°.
- TWYSDEN, *Hist. angl. scr.* = [Roger. TWYSDEN et Ioannes SELDENUS], *Historiae Anglicanae scriptores X*. Londini, 1652, 1 vol. in 2 tomis in fol.
- UGHELLI = Ferdinandus UGHELLUS, *Italia sacra sive de episcopis Italiae*. Romae, 1644-1662, 9 tomi in fol.
- 2^a ed. cura et studio Nicolai COLETTI. Venetiis, 1717-1722, 10 tomi in fol.
- Velseri opera* (1682) = Marci Velseri ... opera historica et philologica, sacra et profana. Norimbergae, 1682, in fol.

VICELIUS, *Hagiologium* = Georg. VICELIUS, *Hagiologium seu de sanctis ecclesiae. Moguntiae, 1541, in fol.*

VICTOR VITENSIS, *Hist. pers.* = VICTOR VITENSIS, *Historia persecutionis Africanae provinciae sub Geiserico et Hunirico regibus Wandalarum.* Ed. Parisiis, 1502, tum saepe sive seorsim sive cum aliis libellis, v. g. GRYNAEUS, *Monumenta s. patrum orthodoxographa* (Basileae, 1569), 799-829; *Bibl. patr. Paris.* (1575), II. 413-52; *Bibl. patr. Paris.* (1589), VII. 1889-1932; *Bibl. patr. Paris.* (1610), VII. 779-814; *Bibl. patr. Colon.* (1618), V, 3. 650-66; *Bibl. patr. Paris.* (1624, et iterum 1644, et iterum 1654), VII. 587-622; *Bibl. patr. Lugd.* (1677), VIII. 675-98; *P.L.* LVIII. 179-260; demum a C. HALM, in *MG.* Auct. ant. III, 1, et a M. PETSCHENIG, in *Corp. scr. eccl. lat.* VII.

VILLANUEVA, *Viage literario* = JAIME VILLANUEVA, *Viage literario a las iglesias de España.* Madrid (y Valencia), 1803-1852, 22 tomi in-8°. (Tomos I-V edidit "con algunas observaciones", frater auctoris Joaquin Lorenzo VILLANUEVA).

VINC. BELLOV. = VINCENTIUS BELLOVACENSIS, *Speculum historiale*, libri XXXII. Saepe ed., praesertim saec. XV, tum Venetiis, 1591, demum Duaci, 1624. [In hac editione, omitta priore parte (c. 1-20) libri I et altera parte (c. 21-52) post ultimum librum reiecta, comparet liber II tamquam liber I et sic porro. Duacena autem editione maxime usi sunt tum alii, tum decessores nostri in *Actis SS.*, unde in proferendo Vincentio uno libro a nobis fere discrepant.]

Vita bb. Stanislai etc. (Cracov. 1511) = *Vita beatissimi Stanislai Cracoviensis episcopi, necnon Legende sanctorum Poloniae, Hungariae, Bohemiae, Moraviae, Prussiae et Slesiae patronorum in Lombardica Historia non contentae.* Cracoviae, 1511, in-4°.

Vitae Patrum. Vid. infra p. 943.

VORBURG, *Hist. rom. germ.* = Iohannes Philippus VORBURGICUS, vulgo A VORBURG, *Historia Romano-Germanica* [vel aliquid simile; alius est enim titulus in aliis tomis]. Francofurti et Hanoviae, 1644-1660, 12 tomi in fol.

WADDINGUS (L.), *Annales Minorum.* Lugduni, 1625-1648 (tomi I-VII) et Romae, 1654 (tomus VIII), 8 tomi in fol.

2^a ed. Romae (Anconae, Quaracchi), 1731-1886, 25 tomi in fol.

WATTERICH, *Pont. Rom. Vitae* = I. M. WATTERICH, *Pontificum Romanorum qui fuerunt inde ab exeunte saeculo IX usque ad finem saeculi XIII Vitae ab aequalibus conscriptae.* Lipsiae, 1862, 2 tomi in-8°.

WHARTON, *Anglia sacra.* Londini, 1691, 2 tomi in fol.

Zenonis Veron. opera = S. Zenonis ep. Veronensis sermones. Ed. ¹ Venetiis, 1508; ² Veronae, 1586; ³ *Bibl. patr. Paris.* (1589), III. 1173-1316; ⁴ *Bibl. patr. Paris.* (1610), II. 675-96; ⁵ *Bibl. patr. Colon.* (1618), III. 83-135; ⁶ *Bibl. patr. Paris.* (1624, et iterum 1644, et iterum 1654), II. 359-482; ⁷ *Bibl. patr. Lugd.* (1677), III. 357-414; ⁸ Patavii, 1710; ⁹ Petr. et Hier. BALLERINII, Veronae, 1739, et iterum Augustae Vindel. 1758; ¹⁰ GALLANDIUS, V. 109-58; ¹¹ *P.L.* XI. 9-760; ¹² Io. Bapt. Carolus co. GIULIARI, Veronae, 1883; ed. altera Veronae, 1900.

INDEX NOTARUM

* hac stellula designavimus omnes editiones alicuius opusculi vel multorum opusculorum simul impressorum, v. c. * PRUDENTIUS, *Peristephanon*, vel * *Ambrosii Mediolanensis opera*. Post quae plerumque intra uncus distinctius indicavimus editionem unam alteramve recentiorem vel communiorem.

|| hoc signo typographico ideo tantum usi sumus, ut aptius distinguerentur variae editiones *unius eiusdemque* libelli.

— hoc signo distinximus *diversos* libellos breviores, vel eiusdem libelli excerpta inter se *diversa*.

ab.	= abbas, abbatis ...	D. N. I. C.	= Dominus Noster Iesus Christus.
abb.	= abbatisa, -ae ...	dd.	= dilectissimi.
add.	= additus, -a, -um est ...	dec.	= decembris ...
al.	= alias.	des.	= desinit.
an.	= annus, -ni ...	diac.	= diaconus, -ni ...
annot.	= annotationes.	dioec.	= dioecesis ...
apost.	= apostolus, -li ...	dñicus, -ca...	= dominicus, -ca . .
april.	= aprilis ...	dñus, dñi	= dominus, -ni ...
archiep.	= archiepiscopus, -pi ...	Dñus N. I. C.	= Dominus Noster Iesus Christus.
auct.	= auctore, auctoribus.	ed.	= editio, edidit, ediderunt, editus, -a, -um...
aug.	= augustus, -ti ...	éd.	= édition.
b.	= beatus, -ti...; beata, -tae...	ep.	= episcopus, -pi ...
bb.	= beati, torum ...; beatae, -tarum ...	epil.	= epilogus.
	= beatissimus, -mi...; -ma, -mae ...	epist.	= epistula.
	= beatissimi, -morum ...; -mae, -marum...	erem.	= eremita.
brev.	= breviarium.	Exc.	= Excerpta.
c., cap., capit.	= caput, capitis; capitulum, -li ...	extr.	= extremus, -a ...
canon.	= canonicus, -ci ...	f.	= folio ...
cc.	= carissimi.	ff.	= fratres, <i>vel</i> folia.
cca.	= circa.	febr.	= februarius, -j ...
cf.	= confer, conferatur.	fr.	= frater, fratris ...
cod.	= codex, codicis ...	gen.	= generalis.
coen.	= coenobium, -i ...	hist.	= historia, -ae ...; histoire.
col.	= columna.		= historicus, -ci ...; historique.
Cpolis	= Constantinopolis.	I. C.	= Iesus Christus, Iesu Christi ...
Cpolitanus	= Constantinopolitanus.		

ian.	= ianuarius, -i ...	Ord. Min.	= Ordinis Minorum.
ibid.	= ibidem.	Ord. Praed.	= Ordinis Praedicatorum.
Id.	= Idem.	Ord. Praem.	= Ordinis Praemonstratensis.
id.	= idus, iduum ...	Ord. S. F. (<i>vel</i> Fr., <i>vel</i> Franc.)	= Ordinis S. Francisci.
imp.	= imperator, -ris ...; -res, rum ...	Ord. Serv. B. M.	= Ordinis Servorum B. Mariae.
in.	= ineunte, initium ...	p.	= papa, papae ...
inc.	= incipit.	p.	= pagella, -lae ...
inc.	= incarnationis, incarnatione, incarnati.	Paris.	= Parisiis, Lutetiae Parisiorum.
ind.	= indictione.	praef.	= praefatio, -onis ...
iul.	= iulias, -i ...	presb.	= presbyter, -ri ...
iun.	= iunius, -i ...	prol.	= prologus, -gi ...
kal.	= kalendae, -arum ...	ps.	= pseudo.
l.	= liber, libri ...	rer. Germ.	= rerum Germanicarum.
l. c.	= loco citato.	rev.	= reverendus, -da ...; -dissimus, -ma ...; reverentissimus, -ma ...
ll. cc.	= locis citatis.	s.	= sanctus, -ti ...; sancta -tae ...
lib.	= liber, libri ...	ss.	= sancti, -torum ...; sanctae, -tarum ...
lin.	= linea, -ae ...		= sanctissimus, -mi ...; -ma, -mae ...
m.	= martyr, -ris ...		= sanctissimi, -morum ...; -mae, -marum ...
mart.	= martius, -i ...	s. a.	= sine anno.
med.	= medium, -i ...	s. l.	= sine loco.
mm.	= martyres, -rum ...	s. l. a.	= sine loco, sine anno.
mon.	= monachus, -i ...	s. v.	= sub verbo.
monum.	= monumenta, torum ...	saec.	= saeculum, -li ...
ms. mss.	= (liber) manuscriptus ...; (libri) manuscripti ...	scr.	= scriptores, -rum ...
Mut.	= "mutato stilo," editus est libellus, quemadmodum saepe et dixit et fecit Surius.	sept.	= septembris ...
n.	= numero.	ser., sér.	= serie, série.
nn.	= numeris.	sign.	= folio (-iis) signato (-tis).
non.	= nonae, nonarum ...	soc.	= socius, socia ...
not.	= annotationes.	subdiac.	= subdiaconus, -ni ...
nov.	= novembris ...	t. c.	= tomo citato.
num.	= numero.	v.	= virgo, virginis ...
O...	<i>Vid.</i> Ord...	vv.	= virgines, -inum ...
oct.	= octobris ...	var. lect.	= variae lectiones.
om.	= omisso, -a, -is <i>vel</i> omisus ... est, omissi ... sunt.	ven.	= venerandus, -da ...; venerabilis ...
op. c.	= opere citato.	vid.	= videsis, videatur.
Ord. Carm.	= Ordinis Carmelitarum.	vid.	= vidua.
Ord. Cist.	= Ordinis Cisterciensis.		
Ord. Erem. S. Aug.	= Ordinis Eremitarum S. Augustini.		

BIBLIOTHECA HAGIOGRAPHICA LATINA

Abbanus seu **Albanus** ab. Magharnuidhiensis, saec. VI/VII.
— Oct. 27.

VITA. *Inc.* In occidentali plaga orbis est insula quaedam — *Des.* fruitur sine fine et fruetur. Sed tu, Deus piissime... [1]

Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant. 505-40.

Abbo ep. Autisiodorensis, post med. saec. IX. — Dec. 3.

Hist. ep. Autisiod. 37 (LABBE, *Bibl. mss.* I. 433-34; || DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne*, I. 356; || *P.L.* CXXXVIII. 251-52; || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XIII. 398).

Abbo ab. Floriacensis, † 1004. — Nov. 13.

1. DE CAEDE ABBONIS (EPIST. ENCYCLICA MONACHORUM FLORIACENSIIUM).
Inc. Universis... Fletu paene absorptis, dolore contritis... *Des.* Obiit id. nov., die natalis s. Brici. [2]

BALUZIUS, *Misc.* II. 411; 2^a ed. II. 114; || MABILLON, *Acta*, VI, 1. 35-36, n. 13; 2^a ed. 32, n. 13; || *P.L.* CXXXIX. 417-18.

2. VITA AUCT. AIMOINO. *Inc. epist.* Reverentissimae vitae dño Her-
vaeo... Quia superni gratia redemptoris — *Inc. praef.* Antiquissimae
gentilitati id quondam fuit studii — *Inc.* Venerabilis igitur A. Aure-
lianensi ortus est in pago — *Des.* in sequenti volumine ea ad laudem
nominis sui fidelibus manifestare. [3]

Bosco (I. a), *Bibl. Floriac.* I. 299-308, 316-46; || SURIUS XI (1618), 322-331; || MABILLON, t. c. 37-57; 2^a ed. 33-51; || *P.L.* t. c. 387-414.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* IV. 125-35; || BOUQUET, X. 328-40. — *Act. SS.* Febr. III. 750-51, n. 12, 13; 3^a ed. 757, n. 12, 13.

3. MIRACULA AUCT. EODEM. *Inc.* Anno inc. dñicae 1004, ind. II —
Des. Fidem verbis eius accommodabat tam decora canities... [4]

Bosco, t. c. 346-48; || SURIUS, t. c. 331; || MABILLON, t. c. 57-58; 2^a ed. 51-52; || *P.L.* t. c. 413-14.

4. VITAE EPITOME. *Inc.* Abbo Aurelianensi pago ortus patre Laeto —

Des. ante ipsius s. patris Benedicti altare tumultatur. Celebratur a monachis... [5]

PITHOEUS (P.), *Annalium et hist. Francorum... scriptores coetanei XII* (Paris. 1588), II. 429-30.

Abbo ep. Mettensis. *Vid. Goericus.*

Abdon et Sennen mm. Romae sub Decio. — Iul. 30.

1. PASSIO. *Inc.* Eo tempore coepit Decius curiose quaerere christianos — *Des.* levata sunt corpora et translata sunt in cimiterium Pontiani. [6]

MOMBRIUS, I. 6-6* (Om. prima cap. et inc. : " Postquam Decius sustulerat SS. Olympiadem et Maximum... "); || SURIUS, IV (1573), 582-84; (1579), 608-10, c. 4-7; VIII (1618), 94-95, c. 4-7; (1877), 230-32, c. 4-7; || *Act. SS.* Iul. VII. 137-38; 3^a ed. 148-49, — et quae ibi omissa sunt Apr. II. 375, n. 2-4; 3^a ed. 371-72, n. 2-4.

Legitur in hac Passione narratio de martyrio Olympiadis et Maximi (*Inc.* " Eodem die traditi sunt Decio O. et M. " — *Des.* " collegerunt ea in domo sua XII kal. apr. "), quae aliquando in codicibus praetermissa est.

Saepe praemissa est Passio Polychronii (*Inc.* " Orta tempestate... "); non raro sequuntur Passiones Sixti II, Laurentii, Hippolyti.

2. PASSIO. *Inc.* Pretiosissimorum Abdon atque Sennen Christi mm... Persarum namque claritudo generum — *Des.* cum magna veneratione et exsultatione in cimiterium Nepotiani translata... [7]

Exc. Catal. Paris. III. 376, 118°.

3. EPITOMAE.

ADO 30 iul. — NOTKERUS 30 iul. — FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, IV. 15 (P.L. CXXXXV. 667-70). — VINC. BELLOV. XII. 49-51, 91. — *Leg. aurea*, c. 106 (101). — PETRUS DE NAT. VI. 158.

4. TRANSLATIO AD MONASTERIUM ARULENSE. *Inc.* Pro declaratione eorum quae dicenda sunt — *Des.* optatum effectum, si iuste petierint. Oremus igitur clementissimum Deum... [8]

BALUZIUS, *Marca hisp.* 1449-53; || *Act. SS.* Iul. VII. 139-41; 3^a ed. 150-52.

Abraham, Isaac, Iacob patriarchae.

1. INVENTIO AN. 1119/1120. *Inc. prol.* Caritate vestra me compellente, immo — *Inc.* Beatos igitur patriarchas A. I. et I. in Ebron — *Des.* patrociniis commendantes, ad propria cum gaudio remearunt. [9]

RIANT, *Rec. hist. crois.* Occid. V. 302-14.

Exc. Act. SS. Oct. IV. 688-90, n. 533-43.

2. EPITOME EIUSDEM NARRATIONIS. *Inc.* Beatos patriarchas A. I. et I. in Ebron — *Des.* claustroque pompaticè lustrato, desiderantibus ad videndum ostendit. [10]

RIANT, t. c. 314-16.

3. ALIA NARRATIO EIUSDEM INVENTIONIS. *Inc. prol.* Gloriosissimorum patriarcharum A. I. atque I. — *Inc.* Contigit clericum quendam Galliae. — *Des.* eorum affectuose poscentibus suffragia. Quorum nos translationis... [11]

KOHLER (Ch.), in *Revue de l'Orient latin*, IV (1896), 496-502.

Abraham et Maria in Hellesponto, saec. VI. — Mart. 16.

1. VITA AUCT. EPHRAEM. *Inc. prol.* Fratres mei, cupio vobis enarrare — *Inc.* Hic itaque b. A. habuit parentes valde locupletes — *Des.* Unde obsecro, sancte Dñe, salva me in regno tuo.., [12]

* *Vitae Patrum* (ed. ROSWEYDUS, 144-50, 368-73; || *P.L.* LXXIII. 281-92, 651-60); || LIPOMANUS, II. 391^v-98^v.

2. COMOEDIA AUCT. HROTSUITA. *Inc. argum.* Lapsus et conversio M-ae neptis A-ae... — *Inc.* Abraham. Tune frater et coeremita Ephrem. — *Des.* Abraham. Ipsi honor, gloria et iubilatio per infinita saecula. Amen. [13]

* *Hrotsuitae opera* (*P.L.* CXXXVII. 1013-28; || ed. BARACK, 213-36).

Abraham ab. Claromontanus, † ante 485. — Iun. 15.

VITA AUCT. GREGORIO TURON. (*Vit. Patrum*, III). *Inc. prol.* Nulli catholicorum esse occultum reor — *Inc.* Igitur Abraham iste super Eufratis fluvii litus — *Des.* medicinae caelestis praesidio sublevantur. [14]

* *Greg. Turon. opera* (ed. RUINART, 1157-59; || *P.L.* LXXI. 1020-22; || ed. KRUSCH, 672-73); || SURIUS III (1572), 651-52; (1579), 763-64; VI (1618), 212-13; VI (1877), 362-63; || *Act. SS.* Iun. II. 1058, n. 2-4; 2^a ed. III. 534-35, n. 2-4.

Abrunculus ep. Treverensis, saec. VI. — Apr. 22.

TRANSLATIO RELIQUIARUM IN MONAST. HELMWARDESHUSEN AN. 1107. *Vid.* **Modoaldus** 2.

Abundius ep. Comensis, † 468. — Apr. 1.

VITA. *Inc.* Tempore quo Leo pontifex apostolatus summum apicem — *Des.* Exsultat proinde civitas omnis agitque gratias... [15]

MOMBRIUS, I. 1-4; || SURIUS, IV (1618), 29-32; || *Act. SS.* April. I. 90-94; 3^a ed. 91-95.

Abundius presb. m. Cordubae, † 854. — Iul. 11.

* EULOGIUS, *Mem. SS.* III. 12 (*P.L.* CXV. 813-14); || *Act. SS.* Iul. III. 240; 3^a ed. 229.

Abundius m. Hispali sub Numeriano. — Dec. 14. *Vid.* **Iustus.**

Abundius m. Romae sub Valeriano. — Aug. 26. *Vid. Irenaeus.*

Abundius presb., Abundantius diac., Marcianus et Iohannes mm. Romae sub Diocletiano. — Sept. 16.

1. PASSIO. *Inc.* Temporibus Diocletiani et Maximiani imp. orta est seditio pontificum in urbe Roma, et venerunt ad Diocletianum — *Des.* Et vitam finierunt per gladium. Passi sunt autem ss. mm... xvi kal. oct. Eadem vero nocte venit Theodora... [16]

[CARDULUS (Fulv.)], SS. mm. *A-ii presb., A-ii diac. M-i et I-is eius filii Passio* (Romae, 1584), 9-26; || *Officium in festo ss. mm. A-ii et A-ii* (Senis, 1603), 12-43.

2. EPITOME EIUSDEM. *Inc.* Temporibus Diocletiani et Maximiani imp. orta est seditio in urbe Roma pontificum templorum dicentium — *Des.* decollati sunt v kal. sept. Eadem vero nocte venit Theodora... [17]

Act. SS. Sept. V. 300-1.

3. INVENTIO ET TRANSLATIO CCA AN. 1000. *Inc.* Post multos autem annos pace ecclesiae reddita — *Des.* sub Ottone III magno imperatore. Reconditae vero sunt a Crescentiano ep... [18]

CARDULUS, t. c. 26-32.

Exc. MABILLON, *Acta*, V. 873; 2^a ed. 846-47 (initium). — *Act.* SS. t. c. 305-6 (omisso initio). — KOLBERG, in *Zeitschrift für die Geschichte Ermlands*, VII (1881), 517-18.

Abundius seu **Acontius** mansionarius S. Petri Romae, saec. VI. — Apr. 14.

MIRACULUM.

* GREG. MAGNUS, *Dial.* III, 25 (*P.L.* LXXVII, 280); || *Act.* SS. Apr. II. 214.

Abundius m. Spoleti sub Diocletiano. — Dec. 10.

1. PASSIO. *Vid. Carpophorus.*

2. TRANSLATIO BERGETUM AN. 850. *Inc.* Temporibus invictissimorum imp. Ludovici et Lotharii fuit quidam venerabilis abbas — *Des.* et pro sanitate sua immensas coepit reddere gratias. Sit igitur... [19]

MABILLON, *Acta*, III, 1. 518-21; 2^a ed. 487-89; || *Act.* SS. Iul. I, tractatus praelim. 45-47; 3^a ed. 40-41.

Acacius primicerius et socii 10000 crucifixi in monte Ararath, sub Hadriano. — Iun. 22.

1. PASSIO, INTERPRETE ANASTASIO BIBLIOTHECARIO. *Inc. epist.* Petro egregio S. Savinensis ecclesiae... Post translata a me — *Inc. prol.* Salvatore igitur nostro I. C. Dño aeterni et veri Dei — *Inc.* Adrianus

et Antoninus cum imperii romani gubernarent habenas, Gadareni et Eufratenses de eorum dominatione se subtrahentes — *Des.* qui suos provehit assidue milites et honorificat. Amen. [20]

Act. SS. Iun. IV. 182-87; 3^a ed. V. 157-61. — *Var. lect. Act. SS.*, I. c. inter annot., praesertim 187-88; 3^a ed. 161-62; — *Catal. Paris.* III. 436, 3°.

Exc. MABILLON, Mus. ital. I, 2. 80-81 (epist. et initium). — *P.L. CXXIX.* 743-44 (epist.).

2. EPITOMAE. a. *Inc.* Sub Adriano et Antonino passi sunt uno die ad 9000 martyrum; quorum gesta videtur Anastasius... Igitur praefati imp. audito quod Gadareni — *Des.* Et cuncti propriis conduntur monte locellis. [21]

VING. BELLOV. XI. 88, 89; || *MOMBRIUS*, I. 214^v-15^v.

b. *Inc.* Passio ss. 10000 mm., qui sub Hadriano... hodie devotius celebratur. Nam Adrianus et Anthonius romani imp., audito quod Garenii — *Des.* Et cunctis propriis conduntur monte locellis, nunc autem cum Christo regnantes habemus semper mediores. Amen. [22]

Passio sive hystoria X milium martyrum, s. a. l. typ. goth., f. 1^v-4; || *Passio sive legenda...* (Coloniae, 1503), f. 2^v-5^v.

c. *Inc.* Cum quaedam gens romano se subtraheret imperio, Adrianus et Anthonius imp. — *Des. ut* 2a. [23]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 295^c-96^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 86^v-87^v.

d. *Inc.* Licet, dilectissimi, cum omnium sanctorum... Cum sub Adriano principe ad extinguendum — *Des.* mons est maximus et vocatur Ararath. [24]

Cf. Anal. Boll. XVII. 105-6, 72°.

e. *Leg. aureae* appendix, c. 183 (178). — **f.** *PETRUS DE NAT.* v. 137.

Acacius ep. (Melitenae in Armenia minore?) sub Decio. — Mart. 31.

ACTA DISPUTATIONIS. Inc. Quotiescumque servorum Dei gloriosa facta... Martianus itaque consularis a Decio imp. — *Des.* et legi suae reddidit. Haec facta sunt a Martino... [25]

MOMBRIUS, I. 6-7^v; || *Act. SS.* Mart. III. 904-5; 3^a ed. 899-900; || *RUISSART* (1689), 139-42; (1713), 152-55; (1731), 129-32; (1802), I. 350-56; (1859), 199-202. — *Var. lect. Catal. Brux.* II. 303, 25°.

Acca ep. Hagulstadensis † 740. — Oct. 20.

MIRACULA ET INVENTIO. a. **LOCUS INTERPOLATUS IN SYMEONIS DUNELMENSIS** *Historia regum Anglorum* § 36-39, ad an. 740.

* *Symeonis monachi opera*, ed. TH. ARNOLD (*Rer. Brit. scr.* 75), II. 32-38; || *RAINE* (J.), *The Priory of Hexham*, I (SURTEES SOCIETY, XLIV, 1864), 204-8.

b. **IN LIBELLO DE SS. HAGULSTADENSIBUS. Vid. Haguistadenses.**

Acindynus, Pegasus et soc. mm. in Perside, medio saec. IV. — Nov. 2.

PETRUS DE NAT. X. 13.

Acisclus et Victoria mm. Cordubae, sub Diocletiano. — Nov. 17.

1. PASSIO. *Inc.* In temporibus illis cum primum descendisset in urbem Cordubensem Dion praeses — *Des.* et s. A-o fecit sepulturam in domo sua, s. vero V-ae iuxta portam fluminis. Ita collocavit... [26

TAMAYO, *Mart. hisp.* XI. 204-7; || FLOREZ, X. 485-91; 2^a ed. 495-502.

2. PASSIO. *Inc. prol.* Quia proceres et principes Francorum ditiones Galliarum — *Inc.* Acisclus et Victoria nobilitate pollentes, de civitate Cordubensi — *Des.* annuatim die passionis eorum rosae rubrae colliguntur, ut dicit martyrologium Cordubense... [27

HENNET DE BERNOVILLE (H.), *Mélanges concernant l'évêché de S. Papoul* (1863), 147-54.

Acontius. Vid. Abundius.

Acutius, soc. S. Ianuarii Beneventani. — *Vid. Ianuarius.*

Adalardus ab. Corbeiensis. Vid. Adalhardus.

Adalbero ep. Augustanus, † 910. — Oct. 9.

VITA AUCT. OUDASCALCO. *Inc. prol.* S. Augustensis ecclesiae ven. ep. Walthero... Divina moderante providentia — *Inc.* Igitur post martyrem Dionysium, primum Augustensis ecclesiae ep. — *Des.* nec lumina exstinguere praesumebant, quae caelitus accensa intellegebant. [28

JAFFÉ (Ph.), ap. STEICHELE, *Archiv für die Geschichte des Bisthums Augsburg*, III (1860), 2-9.

Exc. WAITZ (G.), in *MG. Scr.* IV. 383 (solus prol.).

Adalbero II ep. Mettensis, † 1005. — Nov. 13.

VITA AUCT. CONSTANTINO AB. *Inc.* Adalbero sanctae Mettis ven. praesul, magni Adalberonis fratruelis — *Des.* Transiit ex hac luce ad beatam vitam et veram lucem an. dñicae inc. 1005, ind. III. [29

LABBE, *Bibl. mss.* I. 670-82; || PERTZ, *MG. Scr.* IV. 659-72; || P.L. CXXXIX. 1553-76.

Exc. BOUQUET, IX. 129-30.

Adalbero ep. Wirzburgensis, † 1090. — Oct. 6.

1. VITA AUCT. MON. LAMBACENSI. *Inc. prol.* Inter cetera rudimenta sua apostolus ait — *Inc.* Igitur sicut veridica veteranorum tradit

assertio, erat quidam comes Arnoldus — *Des.* Secundo deinde anno b. praesul A. migravit ad Dñum... Tertio itidem anno ep. Altmanus... [30]

PEZ, *Scr. rer. Austr.* II. 5-16; || *Act. SS.* Oct. III. 469-75; || WATTENBACH (W.), in *MG. Scr.* XII. 128-36. — (Mut.) [IOHANNES ab. Lambac.], *Vitae et mir. ss. Adalberonis, Altmanni et Gebehardi* (1619), 1-46; || MABILLON, *Acta*, VI, 2. 663-69; 2^a ed. 660-68.

2. MIRACULA AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Antiqua miracula divina clementia — *Inc.* Vergente mundi vespere, cum sol iustitiae — *Des.* et digitos sibi in os mittentem viderat, ab omnibus requisivit. [31]

PEZ, t. c. 17-38; || *Act. SS.* t. c. 477-88; || WATTENBACH, t. c. 138-47. — (Mut.) [IOHANNES ab. Lamb.], 169-247.

3. VITA METRICA. *Inc.* Stirps antiqua fuit, multas celebrata per oras — *Des.* Optatamque aegris reddunt consulta salutem. [32]

[IOHANNES ab. Lamb.], 248-54; || PEZ, t. c. 39-41; || *Act. SS.* t. c. 489-90.

Adalbertus diac. Egmondæ in Hollandia, saec. VIII in. — Iun. 25.

1. VITA ET MIRACULA AUCT. RUOPERTO MEDIOLACENSI. *Inc.* Legimus in ecclesiasticis historiis Egbertum — *Des.* Ex radice namque fraternae condescensionis... [33]

Act. SS. Iun. V. 97-103; 3^a ed. VII. 84-90; || *Act. SS. Belgii*, VI. 663-675. — (Mut.) SURIUS III (1572), 818-23; (1579), 925-30; VI (1618), 329-32; VI (1877), 572-79.

Exc. MABILLON, *Acta*, III, 1. 631-37; 2^a ed. 587-92. — HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 700-4.

2. MIRACULA AUCT. MONACHO EGMONDANO SAEC. XII. *Inc. prol.* Cum pium et honorificum sit praedicare Deum — *Inc.* Temporibus igitur Florentii Crassi piissimi — *Des.* cum tremore et summa reverentia tractare divina. [34]

MABILLON, t. c. 637-45; 2^a ed. 592-99 (om. prol.); || *Act. SS.* Iun. V. 104-8; 3^a ed. VII. 90-94; || *Act. SS. Belgii*, t. c. 676-85. — (Contracta) SURIUS III (1572), 823-25; (1579), 930-32; VI (1618), 332-33; VI (1877), 579-81.

3. MIRACULA AB EGMONDANIS ADDITA SAEC. XIV. a. FABULA DE PROSAPIA S. ADALBERTI. *Inc.* Anno Dñi 1296.. Florentius Dei patientia abbas — *Des.* de veterum Saxonum nobili prosapia. [35]

MABILLON, t. c. 645, c. 13; 2^a ed. 599, c. 13.

b. *Inc.* SS. Adalberti patroni nostri virtutum gratia... Temporibus namque Wilhelmi regis Romanorum — *Des.* aures docentium prolixitate nimia confundemus. [36]

MABILLON, t. c. 645-46; 2^a ed. 599-600; || *Act. SS.* Iun. V. 109; 3^a ed. VII. 94-95; || *Act. SS. Belgii*, t. c. 686-88.

Adalbertus ep. Pragensis, † 997. — April. 23.

1. VITA AUCT. IOHANNE CANAPARIO. Inc. Est locus in Germaniae partibus dives opibus — *Des.* reversus est unusquisque ad proprias sedes. Passus est autem... [37]

CANISIUS, *Ant. lect.* V, 2. 332-54; ed. BASNAGE III, 1.45-58; || [FREHER (M.)], *Cosmae Pragensis ecclesiae decani Chronicae Bohemorum libri III...* Item *S. Adalberti ep. Prag. Vita* (Hanoviae, 1607 et iterum 1621), 74-84 (adscripta Cosmae); || SURIUS, IV (1618), 297-304; || BZOVIVS (A.), *S. A-i Ursini, comitis Rosembergi... Vita et Passio* (Romae, 1629), 1-37; Id. *Annales*, XX (1641), 599-607 (adscripta Silvestro II p.); || *Act. SS.* Apr. III. 178-87; 3^a ed. 180-189; || MABILLON, *Acta*, V. 849-65; 2^a ed. 824-29; || PERTZ, *MG. Scr.* IV. 581-95; || *P.L.* CXXXVII. 863-88; || BATOWSKI (A.), in *Mon. Pol. hist.* I. 162-83; || EMLER (J.), in *Fontes rer. Bohem.* I. 235-265; || KOLBERG, *Das Lobgedicht auf den heiligen Adalbert*, in *ZEITSCHRIFT FÜR DIE GESCHICHTE ERMLANDS*, VII (1881), 408-95 in infimis paginis. — *Var. lect.* KĘTRZYŃSKI, in *Altpreussische Monatschrift*, VII (1870), 677-88. KOLBERG, l. c. 518-20, 520-40.

Exc. BOUQUET, X. 363. — TÖPPEN (M.), in *Scr. rer. Pruss.* I. 223-30.

2. VITA AUCT. BRUNONE QUERFURTENSI. a. RECENSIO LONGIOR. Inc. Nascitur purpureus flos Bohemicis terris — *Des.* et veniunt aurae regna immortalium saeculorum. Amen. [38]

SURIUS (modice mut.) II (1571), 826-40; (1578), 924-37; IV (1618), 289-97; IV (1876), 544-62; || BIELOWSKI (A.), in *Mon. Pol. hist.* I. 189-222; || EMLER, t. c. 266-304.

Exc. PERTZ, t. c. 597-612 in var. lect. 3.

b. RECENSIO BREVIOR. Inc. ut 2a — Des. et venient pulchra facie immortalia saecula saeculorum. Amen. [39]

Act. SS. t. c. 187-98; 3^a ed. 189-200; || PERTZ, t. c. 596-612.

Exc. MABILLON, t. c. 865-69; 2^a ed. 839-43; || BASNAGE, *Thes. monum.* III, 1. 59-63. — TÖPPEN, t. c. 231-35. — FLORIANUS (M.), *Hist. Hung. Fontes*, I. 92-95.

3. PASSIO. Inc. S. Adalbertus primis Sclavorum natalibus Slawinihc patre — *Des.* Pulsawo praefatus, dum a prae-euntibus sanctum cada-ver venire cognosceret... [40]

GIESEBRECHT (W.), in *Neue Preussische Provinzialblätter*, 3 Folge, V (1860), 71-74; || TÖPPEN, t. c. 235-37; || BIELOWSKI, t. c. 153-56; || EMLER, t. c. 231-34; || KOLBERG, l. c. 502-14; || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XV. 706-8.

Exc. FLORIANUS, t. c. 95-96. — VOIGT (H. G.), *Adalbert von Prag* (Berlin, 1898), 312-13.

4. VITA METRICA PERPERAM ADSRIPTA COSMAE PRAGENSI. Inc. Quatuor immensi iacet inter climata mundi — *Des.* saecula per cuncta famulos conservet et ultra. [41]

DOBNER, *Mon. hist. Boemiae*, II. 9-49; || EMLER, t. c. 313-34; || KOLBERG, *Das Lobgedicht...* t. c. 408-95. — *Var. lect.* KOLBERG, l. c. 379-85.

5. VITA. *Inc.* Tempore illo, cum gentem Bohemicam caelestis gratiae splendor — *Des.* in metropolitanam solemnissime transtulit civitatem; ubi ad eius tumulum quam plurima... [42]

KęTRZYŃSKI, t. c. 209-21; || PERLEACH (M.), in *MG. Scr.* XV. 1178-84.

6. VITA. *Inc.* In partibus Germaniae locus est opibus locuples — *Des.* Passus est... imperante Ottone III pio ac clarissimo Caesare IX kal. mai, feria VI. [43]

Exc. KOLBERG, *Analecta Warmiensia*, in *ZEITSCHR. FÜR DIE GESCH. ERMLANDS*, t. c. 26-32.

7. MIRACULA. *Inc.* Post mortem vero non defuerunt divina prodigia in miraculis etiam — *Des.* α) et gaudens ad propria reversus et gratias agens Dño, cuius regnum aeternum... [44]

Des. β) gaudens Romam reversus. In praedicta vero alma urbe. [45]

PERTZ, *MG. Scr.* IV. 613-16 (des. α); || *P.L.* CXXXVII. 889-96 (des. α); || TÖPPEN (M.), op. c. II. 413-20 (des. α et β); || EMLER, t. c. 305-12 (des. α et β); || KęTRZYŃSKI (W.), in *Mon. Pol. hist.* IV. 226-38 (des. α et β). — *Var. lect.* KęTRZYŃSKI, t. c. 904-7.

8. VITA. *Inc.* S. Adalbertus ex regno Bohemiae missus, priusquam mundo — *Des.* statutum tanti patris et sui apostoli violarunt. Hoc in quadam legenda... [46]

Legenda ss. patronorum Bohemiae (Cracoviae, 1507) [non vidimus]; || *Vita bb. Stanislai* etc. (Cracov. 1511), f. 90^v-98.

9. VITA. *Inc.* S. Adalbertus ex piis et religiosis parentibus oriundus fuit — *Des.* O gens misera... tyrannidem eorundem sentiet. Dño iuste permittente. [47]

DOBNER, t. c. 52-56.

Exc. TÖPPEN, op. c. II. 422-23.

10. VITA. *Inc.* S. Adalbertus nobilis progenie sed nobilior fide, natus in Bohemia — *Des.* detulit in Bohemiam et in Pragam reverentissime collocavit. [48]

DOBNER, t. c. 57-59.

Exc. TÖPPEN, t. c. 423.

11. VITA. *Inc.* Bb. Adalbertus m. Christi in Bohemia provincia de nobilibus — *Des.* in Polonia illius sancti caput pro capite s. A-i habetur. [49]

Legenda sanctorum Hungariae, s. l. a. (HAIN, 9996), f. 2-3.

12. VITA. *Inc.* Temporibus Boleslai ducis Boemorum et mortuo Dytmaro primo ep. Pragensi — *Des.* martyrio coronatus in die b. Gregorii m. anno Dñi 996. [50]

KęTRZYŃSKI, in *Altpreuss. Monatschrift*, t. c. 690-92.

13. TRANSLATIO. *Inc.* Hoc autem quod de b. A-i corpore postea — *Des.* corpus eius humatum est, multis ostensum miraculis. [51]

KęTRZYŃSKI, in *Altpreuss. Monatschr.*, t. c. 688-90; || *Id.* in *Mon. Pol. hist.* V. 996-97; || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XV. 708; cf. 1319.

14. SERMO. *Inc.* Vidi alterum angelum descendantem de caelo — *Des.* multis miraculis tam in vita quam post mortem claruit. [52]

KOLBERG, *Anal. Warm.*, t. c. 37-41.

15. SERMONIS FRAGMENTUM. *Inc.* Legitur de S. A-o quod fuit nobilis progenie. — *Des.* Et sic isti duo milites... Pater et Filius et Spiritus sanctus. [53]

KOLBERG, l. c. 42-44. — Cf. PERTZ, in *MG. Scr.* IV. 581, not. 72, 6°; KADE (R.), in *Neues Archiv*, X. 181.

16. SERMO. *Inc.* Egredere de terra et de cognatione tua — *Des.* venerunt duo angeli de caelis mundissima linteamina ferentes... Quod et nobis praestet Dñus Deus. [54]

KOLBERG, l. c. 44-47. — Cf. PERTZ, l. c. not. 72, 7°; KADE, l. c. 180.

17. LEGENDA. *Inc.* S. Adalbertus ortus fuit de Sclavonia... [55]
De qua PERTZ, t. c. 581.

18. LEGENDA. *Inc.* Anno Ottonis III quarto — *Des.* diebus custodis. [56]

De qua *ibid.*, not. 72, 5°.

Adalbertus. *Vid.* Albertus.

Adalgisus seu **Algisus** presb. in Picardia, saec. VII. — Iun. 2.

VITA. *Inc. prol.* Quae de vita et virtutibus bb. et praecellentissimi patris nostri — *Inc.* Magnifica omnipotentis Dei opera... Hic de transmarinis partibus, de Hibernia — *Des.* Reliquit ergo transitoria, ut assequi valeret... [57]

Act. SS. Iun. I. 223-27; 3^a ed. 217-22.

Adalhardus ab. Corbeiensis, † 826. — Ian. 2.

1. VITA AUCT. PASCHASIO RADBERTO. *Inc. prol.* Pretium operis est viros quosque doctissimos imitari — *Inc.* Qui cum esset regali prosapia, Pippini magni regis nepos — *Des.* nullo litterarum imminuto numero feliciter pervenisse. [58]

SURIUS I (1570), 72-95; (1576), 72-96; (1618), 38-51; II (1875), 520-52; || SIRMONDUS (I.), *S. Paschasii Radperti opera* (1618), 1637-56; || *Act. SS.* Ian. I. 96-111, cf. 1086; 3^a ed. 96-111, cf. 722; || MABILLON, *Acta*, IV. 1. 308-40; 2^a ed. 291-321; || *P.L.* CXX. 1507-82.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* II. 652-53. — Du BOUCHET, *Orig. de la*

maison de France (1646), preuves, 86-88. — BOUQUET, VI. 276-78. — PERTZ, *MG. Scr. II.* 524-32.

2. EGLOGA DE MORTE ADALHARDI AUCT. EODEM. *Inc.* Galathea. Plangite, quaeso, viri, mecum pie plangite patrem — *Des.* Pingē rosīs callem, plateis lilia sterne. [59]

MABILLON, t. c. 341-44; 2^a ed. 321-25; || *P.L.* t. c. 1553-56; || TRAUBE (L.), in *MG. Poet. lat.* III. 45-51.

3. VITA PERPERAM ADSRIPTA GERARDO AB. SILVAE MAIORIS. *Inc. prol.* Magnus Dñs et laudabilis nimis — *Inc.* Tempore igitur quo Carolus agebat in sceptris — *Des.* atque ut solidiora caperent, invitabat. [60]

Act. SS. t. c. 111-117; || MABILLON, t. c. 345-58; 2^a ed. 325-38; || *P.L.* CXLVII. 1045-64.

Exc. HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 859-60.

4. MIRACULORUM LIBER I, ITEM FALSO ADSRIPTUS GERARDO. *Inc. prol.* Corbeiae locus quantae fuerit apud priores nobilitatis — *Inc.* Suffragio sanctorum quibus tantae ecclesiae florent — *Des.* tali enim honore dignus est, qui honorari dignatur a Deo. [61]

Act. SS. t. c. 118-21; || MABILLON, t. c. 358-65; 2^a ed. 338-44; || *P.L.* t. c. 1063-72.

Exc. BOUQUET, X. 378-79. — HOLDER-EGGER, t. c. 860-62.

5. MIRACULORUM LIBER II. *Inc. prol.* Virtutes et miracula, quibus in praesenti sanctos — *Inc.* Henricus igitur rex Francorum, qui patri suo Rotberto — *Des.* ut nostri memores esse dignentur in caelis. [62]

Act. SS. t. c. 121-23; || MABILLON, t. c. 365-71; 2^a ed. 344-49; || *P.L.* t. c. 1073-78.

Exc. BOUQUET, XI, 480. — HOLDER-EGGER, t. c. 862-65.

Adalheida imperatrix, † 999. — Dec. 16.

1. VITA (" EPITAPHIUM ") AUCT. ODILONE AB. CLUNIACENSI. *Inc. epist.* Dño Andreae... Epitaphium dñae nostrae A-ae — *Inc. prol.* In huius igitur aetatis nostrae temporibus cuncta disponens — *Inc.* Haec regio ac religioso schemate orta, cum adhuc — *Des.* multi reparantur infirmi gratia et miseratione D. N. I. C.

α) (editio Ticinensibus data) MARRIER et DUCHESNE, *Bibl. Clun.* 353-361; || SURIUS, XII (1618), 278-81; || PERTZ, *MG. Scr.* IV. 637-45; || *P.L.* CXLII. 967-82. [63]

β) (editio Saltzensibus data? cf. PERTZ, t. c. 635-36. Omissa est epist.) CANISIUS, *Ant. lect.* V, 2. 398-410; ed. BASNAGE, III, 1. 73-80 (desunt pauca in fine); || HARTMANN (Chr.), *Annales Heremi Deiparae matris* (1612), in fine, sign. Ss.5 -Tt. 5^r; || LEIBNITIUS, *Scr. rer. Brunsv.* I. 262-68. [64]

Exc. BOUQUET, X. 363-64.

2. MIRACULA PERPERAM ADSRIPTA EIDEM. *Inc. prol.* Quia superiori stilo evidenter patet quanta — *Inc.* Quadam vero die cum ad refe-

ctionem corporis — *Des.* numquam cessavit a laude s. A-ae et omnipotentis Dei. [65]

CANISIUS, t. c. 410-18; ed. BASNAGE, t. c. 80-84; || HARTMANN, l. c. sign. Tl.5^v - Vv. 4^v; || MARRIER et DUCHESNE, t. c. 363-69; || SURIUS, t. c. 282-284; || LEIBNITIUS, t. c. 268-72; || PERTZ, t. c. 645-49; || *P.L.* t. c. 981-92.

3. VITA METRICA. *Inc. prol.* Aethereo sator omnipotens moderator in orbe — *Inc.* Inclita regali virgo de stemmate nata — *Des.* Auxiliumque ferat miseris mortalibus. Amen. [66]

Vita S. Adelhaydis (Durlaci, s. a., typis goth.), 4 folia in-4°.

Adalheidis seu **Aleidis** abb. Vilicensis, saec. XI in. — Febr. 5.

VITA AUCT. BERTHA. *Inc. epist.* Dño A. archipraesuli... Confortata exemplo Abrahae — *Inc. prol.* Salubre documentum necnon et dulce nutrimentum — *Inc.* Inchoandi operis Spiritus sanctus adsit exordio — *Des.* Quid plura? omnibus signis et virtutibus quibus, excepta resuscitatione... [67]

α) HOLDER-EGGER (O.), in *MG.* Scr. XV. 755-63. — β) (om. prol.; epist. ex Surio accepta) *Act. SS.* Febr. I. 714-21; 3^a ed. 721-27; || MABILLON, *Acta*, VI, 1. 138-48; 2^a ed. 124-33. — γ) (om. prol. et mut.) SURIUS, VII (1581), 92-99; I (1576), 886-93; II (1618), 60-64; II (1875), 132-40.

Exc. Anal. Boll. II. 211-12 (prologus).

Adalinus. *Vid.* **Hadalinus.**

Adalricus, pater S. Odiliae Hohenburgensis.

Vita scilicet S. Odiliae aliquando hoc lemma praefert: *Vita S. Adatrici.* Cf. *Catal. Brux.* II. 429.

Adam conf. Gulionisii in Italia. — Iun. 3.

TRANSLATIO AN. 1102. *Inc.* Fuit vir quidam religiosus Benedictus nomine — *Des.* Igitur in eius laudibus omnes astantes rogo ut debite venerentur eum... [68]

Act. SS. Iun. I. 336-38; 3^a ed. 329-30.

Adamnanus presb. in monast. Coldingham, saec. VII extr. — Ian. 31.

* BEDA, *Hist. eccl.* IV. 23 (25).

Adamnanus ab. Hiensis, † 704. — Sept. 23.

1. * BEDA, *Hist. eccl.* v. 15-17.

2. VITA. *Inc.* S. Adamnanus praeclaris ortus parentibus de nobi-

lissima Conaldi regis progenie — *Des.* Cuius corpus in insula Yensi debito honore humatum est. [69]

Brev. Aberdonense, pars aest., Propr. SS. 114^v.15.

Adegrinus mon. Balmensis, saec. X. — Iul. 2.

VITA. *Inc.* Erat siquidem eo tempore miles quidam illustris — *Des.* calorem inter scapulas, frigus inter manus et brachia. [70]

Act. SS. Iul. I. 339-40; 3^a ed. 301. Vita tantum non tota excerpta est ex Vita Odonis Cluniacensis auct. Iohanne.

Adelais. *Vid. Adalheida.*

Adelardus. *Vid. Adalhardus.*

Adelbertus. *Vid. Adalbertus, Albertus, Ethelbertus.*

Adelelmus seu **Elesmus** ab. Burgis in Hispania, † 1097. — Ian. 30.

1. VITA AUCT. RODULFO MON. CASAE DEI, libris 2. *Inc. prol.* Cum in Hispaniam a beatae memoriae venerando Almerico — *Inc. lib. I.* B. igitur Adelelmus ingenuitate conspicuus de castro quodam — *Des. lib. II.* Omnipotenti Deo pro te gratias referimus... Amen, — *Epil.* Quia vitam viri Dei et actus ex parte descripsimus... et ab his qui propriis viderunt oculis intellexi. [71]

FLOREZ, XXVII. 841-66; 2^a ed. 434-59.

2. VITA BREVIOR, RODULFO ADSRIPTA. *Inc. prol.* Res gestas b. patris nostri A-i in Gallia et Hispania — *Inc. ut 1.* — *Des.* ipso quo corpus tetigit momento sanus et integer resurrexit, praestante D.N.I.C. [72]

TAMAYO, Mart. hisp. I. 353-59; || MABILLON, Acta, VI, 2. 896-902; 2^a ed. 866-70; || FLOREZ, t. c. 832-41; 2^a ed. 425-34.

Adelinus. *Vid. Hadalinus.*

Adelmus ep. Shireburnensis. *Vid. Aldhelmus.*

Adelphius ab. Habendensis, † post 665. — Sept. 11.

1. VITA. *Inc. prol.* Ineffabilis et clementissimus D. I. C. cum fidelibus suis — *Inc.* Iam igitur nunc ipsius A-ii ab. narranda aggrediar acta. Fuit enim lenis — *Des.* exsultantes laetitia inenarrabili. Haec quippe pauca narrata sunt de multis... [73]

LABBE, Bibl. mss. I. 783-85; || MABILLON, Acta, II. 602-4; 2^a ed. 576-578; || Act. SS. Sept. III. 815-17.

2. VITA. *Inc. prol.* Cum saepe excusassem, dignissima et excellentissima mater — *Inc.* B. igitur A. natione Sicamber, nobilitatis natalicio celsus — *Des.* apud Dñm exsistat meritis. Haec pauca de multis b. patris A-ii gesta sufficiant... [74]

Act. SS. t. c. 818-20; || GUINOT (A.), Étude historique sur l'abbaye de Remiremont (Paris, 1859), 374-77 (om. prol.).

3. TRANSLATIONES ET MIRACULA (SS. ROMARICI, AMATI ET ADELPHII). *Inc.* Nunc igitur, annuente Dño, narrabimus quod temporibus piissimi ac serenissimi Ludovici imp. — *Des.* Walo autem supradictus ante anni circulum miserabiliter vitam finivit. Haec autem gesta sunt... [75]

Act. SS. t. c. 829-37. Antiqui libelli eas tantum partes habemus, quae hic sub num. 1-7, 10 med.-11 (?), 22, 54-56 leguntur. Cetera ex versione gallica Valdenarii desumpta sunt et a Chiffletio in latinum sermonem reducta.

Adelphus ep. Mettensis, saec. III/IV/V? — Aug. 29.

1. VITA, TRANSLATIO ET MIRACULA. *Inc. prol.* In omnipotentis Dei nomine et I. C. — *Inc.* B. igitur A. in Aquitaniae provincia ultra fluvium, qui Lieris dicitur — *Des.* Patratus est igitur istud signum anno ab inc. Dñi 1197, regnante Christo... [76]

[WIMPELINGIUS (I.)], *Vita S. A-i* (1506), f. 3-10; || *Act. SS.* Aug. VI. 507-12.

Exc. GRANDIDIER, *Hist. d'Alsace*, II, pièces justif. 91-93. — HEINEMANN (L. de), in *MG. Scr.* XV. 294-96.

2. EPITOME.

Leg. aureae appendix, c. 194 (181); || *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 346-346^a; || *Id.* (Lovan. 1485), f. 154-54^v.

Ademarus de Felsinio O. S. Franc., saec. XIV in. — Iul. 29.

VITA (IN CHRONICA XXIV GENERALIUM ORD. MIN.). *Inc.* Claruit etiam tempore istius generalis eximiae sanctitatis frater A. — *Des.* usque in hodiernum diem coruscare non cessat. [77]

Analecta Franciscana, III (1897), 464-67.

Aderaldus archidiaconus Trecis, † saec. XI in. — Oct. 20.

VITA. *Inc.* Ven. Christi servus et athleta Dei A. Trecis in Gallia — *Des.* et quod summa reddidit sagacitate perfectum. [78]

[BREYER (R.)], *Vita S. A-i* (1724), 25-40; || *Act. SS.* Oct. VIII. 991-93.

Exc. CAMUZAT, *Promptuarium Tricass.* f. 56-56^v.

Aderitus ep. Ravennas, saec. II in. — Sept. 27.

1. VITA (IN AGNELLI *Lib. pont. eccl. Ravenn.*, episc. i). *Inc.* Aderitus I, vir s. et timoratus — *Des.* quasi stadio uno. Sedit... [79]

* AGNELLUS, (*MG. Scr. rer. langob.* 281) : *Act. SS.* Sept. VII. 399, n. 4; 3^a ed. 372, n. 4.

2. SERMO DE VITA. *Inc.* Aderitus, id est ad Deum revocans... Hodierna festivitas, ff. cc., geminum — *Des.* remuneretur feliciores in gloria. Migravit autem ad Dñm b. pater noster A. in civitate Classis... [80]

MURATORI, *Scr. rer. ital.* I, 2. 546-48. Est hic sermo Petri Damiani de S. Eleuchadio (vid. **Eleuchadius**, 2), nomine mutato et paucissimis in initio et in fine additis.

Adilia abb. in Orpio Magno. *Vid.* **Odilia**.

Adiutor ab. *Vid.* **Maxentius** ab. Pictavensis.

Adiutor mon. Tironensis in Normannia, cca 1131. — Apr. 30.

1. VITA AUCT. HUGONE EP. ROTOMAGENSI. *Inc. prol.* In nomine... Dilectissimis... coenobitis monasterii Tironensis... Magnae caritatis — *Inc.* In illo tempore quo fulgens in rota saeculi — *Des.* ss. Maria Magdalenes et tu, s. vir A., succurrite nobis. [81]

MARTENE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* V. 1011-18; || *P.L.* CXCII. 1345-1352; || BORDEAUX (R.), *La Vie et l'office de S. Adjeuteur... par Jean Théroude* (Rouen, 1864), append. 9-20.

2. MIRACULA AUCT. PS.-VALTERO. *Vid.* **Maria Magdalena**.

Adiutus ab. *Vid.* **Avitus** ab. Miciacensis.

Ado archiep. Viennensis, † 875. — Dec. 16.

VITA (ANTIQUA?) a. *Inc.* Temporibus Caroli regis post patrem Ludovicum imp. — *Des.* Cuius corpus a clero et universa plebe... inter praedecessores suos pontifices tumulatum est. [82]

Brev. Viennense cca an. 1560; || MABILLON, *Acta*, IV, 2. 262-65; 2^a ed. 278-80; || *P.L.* CXXIII. 9-10.

b. *Inc. ut a.* — *Des.* Cuius corpus in ecclesia ss. apostolorum officiosissime tumulatum est. Qui vixit annos plus minusve 76. [83]

Brev. Romanense an. 1612; || MABILLON, l. c.; || *P.L.* t. c. 10-11.

Adrianus. *Vid.* **Hadrianus**.

Adulfus ep. in Anglia. *Vid.* **Botulfus**.

Adulfus et Iohannes, mm. Cordubae, † cca 825. — Sept. 27.

PASSIO (ANTIQUA?). *Inc. prol.* Martyralis, ff. cc., illustrissimorum iuvenum — *Inc.* Itaque temporibus Abderagmen regis Cordubae — *Des.* Quorum corpora postea sublata nocte obscurante... [84]

TAMAYO, *Mart. hisp.* IX. 341-42; || *Act. SS.* Sept. VII. 510-11; 3^a ed. 478.

Adventor, Octavius et Solutor, mm. leg. Theb. — Nov. 20.

1. PASSIO. *Inc.* Multa et magna sunt quae de bb. martyrum — *Des.* virtutum eorum praemia cuncti adepti gratulantur. Passi sunt autem bb. mm. [85]

MOMBRIUS, I. 12-12^v; || ZACCARIA, *Diss. ital.* I (1780), 307-9; || ZACCARIA-CARMINATI, *Della passione e del culto de' ss. mm. Solutore, Avventore ed Ottavio* (Torino, 1844), 184-90.

Exc. Act. SS. Feb. II. 658, n. 5; 3^a ed. 657.

2. PASSIO (ADSCRIPTA GUILIELMO EP. TAURINENSI). *Inc. prol. I.* Videntes, ff. cc., huius fidelis populi multitudinem — *Inc. prol. II.* Omnis catholica religio et omnis — *Inc.* Cum per partes totius mundi nomen Christi — *Des.* et adepti praemia virtutum exsultando gratulantur. Martyrisati sunt autem ss. mm. [86]

Exc. Act. SS. t. c. 658-59, nn. 3, 6, 7, 9; 2^a ed. 657-58.

Aedh seu Aedus. Vid. Aidus.**Aeditha, Aeduinus. Vid. Editha, Edwinus.****Aegidius Assisinas, socius S. Francisci, † 1262. — April. 23.**

1. VITA (INSERTA IN CHRONICA XXIV GENERALIUM ORD. MIN.). *Inc.* Quia salutifera ss. virorum exempla... Ut autem in ipso primordio suae conversionis — *Des.* In quo ipsum tradiderunt honorificae sepulturae. [87]

Analecta Franciscana, III (1897), 74-113.

2. VITA. *Inc. prol.* Quia salutifera ss. virorum exempla — *Inc.* Vir erat in civitate Assisii, Aegidius nomine — *Des.* aspiciebat in libro. Anno Dñi 1209 ven. pater fr. Ae. associatus est... 53 annis. [88]

Act. SS. April. III. 220-26; 3^a ed. 222-28.

3. AUREA VERBA B. AEGIDII. *Inc. prol.* Quia sermo Dñi est vivus — *Inc.* Gratia Dei et virtutes sunt scala et via ascendendi — *Des.* α) huic Deus bona sua, quae ipse facit, appropriat. [89]
vel β) et in melius mutati ab ipso recesserunt. Praedicta de vita et dictis s. fr. Aegidii ad praesens sufficiant. [90]

Sententiae vere aureae s. patris Ae-ii (Antverpiae, 1534), sign. A2-D4 (om. prol.; des. α); || *id.* (Bononiae, 1585), 7-64 (item); || *Act.* SS. t. c. 227-35 (des. α), 235-37 (des. β); 3^a ed. 228-36, 237-38.

4. GESTA ET DICTA. *Inc.* Cuidam fratri conquerenti sibi quod guardianus — *Des.* et iuxta quod praedixerat posuerunt eum. Sepultus est extra Perusiam in monte... [91]

Act. SS. t. c. 237-43; 3^a ed. 238-44. — Haec est farrago quaedam ex antiquis manuscriptis et ex libris recentioribus permixtim collecta.

5. MIRACULA. *Inc.* Francisculus magistri Ioannis de Burgo... — *Des.* meritis b. fr. Aegidii perfectissime ab eadem aegritudine liberata. [92]

Act. SS. t. c. 243-47, inde a n. 104; 3^a ed. 244-49.

6. EPITOME. a. VITAE.

BARTHOLOMAEUS DE PISIS, *De conformitate*, lib. 1, conf. viii, part. ii (ed. Mediol. 1513, f. 46^v-48^r). — ANTONINUS FLORENT. *Chronic.* tit. xxiv, c. 8, § 11.

b. DICTORUM ET SENTENTIARUM.

BARTHOLOMAEUS l. c. (f. 48^r-52^v). — ANTONINUS l. c. § 12.

Aegidius ab. in Occitania, † 721/725. — Sept. 1.

1. VITA. *Inc. prol.* Sanctorum quidem a propensiori cultu reverentiae — *Inc.* S. igitur Aegidius natione graecus a praeclaris parentibus — *Des.* in caelum cum laudibus ferentium. Succurrant ergo... [93]

Act. SS. Sept. I. 299-303; || REMBRY (E.), *S. Gilles* (Bruges, 1881), II. 515-24.

Saepe praefixa vel subiuncta est annuntiatio quaedam martyrologica edita *Catal. Brux.* II. 200, 18°. [94]

2. VITA. *Inc.* Igitur post temporum curricula... Exstitit namque indigena Atheniensis — *Des.* discrimina ex pastoris accidere extincti absentia. O felix per omnia virtus... [95]

Anal. Boll. VIII. 103-20.

3. VITA. *Inc.* B. igitur Aegidius Atheniensi civitate exortus, cuius pater Theodorus — *Des.* super salutari suo. Cui nos sedulis precibus... qui eius amore ducti haec iussu fratrum inerti stilo nisi sumus explicare... [96]

Exc. Catal. Paris. III. 54, 62°.

4. EPITOMAE.

Leg. aurea c. 130 (125); || VINC. BELLOV. xxiv. 139, 140. — PETRUS DE NAT. viii. 18.

5. MIRACULA AUCT. PETRO GUILIELMO. *Inc. prol.* Reverentissimo patri dño Hugoni... Cum ordinis nostri professio — *Inc.* Anno inc. Dñi 1088 cum dñs Reinoldus — *Des.* pro tam mirabili facto grates immensas exsolvimus. [97]

Partim JAFFÉ (Ph.), in *MG. Scr.* XII. 316-23; — partim (quae deerant apud Jaffé) *Anal. Boll.* IX. 393-422.

Exc. MABILLON, *Annales*, V. 623; 2^a ed. 586-87. — KĘTRZYŃSKI (W.), in *Mon. Pol. hist.* IV. 746-47. — REMBRY, op. c. I. xxxi-II.

6. TRANSLATIO BRUNSVICUM SAEC. XII. *Inc. prol.* Cum aliquis terrenus praelatus — *Inc.* Igitur insignis marchionissa Gertrudis, divinae legis... [98]

Cf. LAPPENBERG (J. M.), in *Archivo Pertzii*, VI. 655; JAFFÉ (Ph.), in *MG. Scr.* XII. 287-88; HEINEMANN (O. von), *Die Handschriften der herzogl. Bibliothek zu Wolfenbüttel*, I Abth., III. 31, cum tabula.

7. TRANSLATIO BRACHII AD ECCLESIAM S. AEGIDII BRUGENSEM AN. 1466 (Instrumenta an. 1466 et 1486)

REMBRY, op. c. II. 525-41.

Aegil. *Vid.* **Eigil.**

Aeldrith, Aelphegus. *Vid.* **Etheldreda, Elphegus.**

Aelredus ab. Rievallensis. *Vid.* **Ethelredus.**

Aemiliana. *Vid.* **Humiliana.**

Aemilianus conf. in Aquitania, † cca 767. — Nov. 16.

VITA. *Inc.* Gesta scribere sanctorum... Fuit igitur ortus ex Britannia minori — *Des.* Obiit autem... ac sepultus est in ipsa ecclesia quam ipse in rupe exciderat temporibus Waiferi ducis Aquitaniae... [99]

ALLAIN (E.), in *Anal. Boll.* XIII. 433-39.

Aemilianus Cucullatus conf. Tarracone, † 574. — Nov. 12.

1. VITA AUCT. BRAULIONE. *Inc. epist.* Dei viro... Frominiano... Tempore piaie recordationis — *Inc. prol.* Insignia apostolici purgatissimi-que viri Ae-i — *Inc.* Ergo, ut dicere coeperam, sic eum fuisse conversum — *Des.* Reddidimus promissum; superest ut claudamus sermonis cursum... [100]

SANDOVAL, *Primera parte de las fundaciones de los monesterios de S. Benito en España* (Madrid, 1601), monesterio de S. Millán, 3-10; || BIVARIUS (F.), *Comment. in M. Maximí chronicon* (1651), 475-87; || TAMAYO, *Mart. hisp.* XI. 110-19; || MABILLON, *Acta*, I. 205-15; 2^a ed. 198-207; || GOMEZ DE LIRIA (Ger.), *San Millán Aragones* (1733), 1-20; || P. L. LXXX. 699-714; || LA FUENTE (Vic. de), *Hist. eccl. de España*, 2^a ed. II (1873), 515-23 (om. ultima pars); || MINGUELLA (Toribio), *San Millán de la Cogolla* (1883), 211-43.

2. VITAE EPITOME. *Inc.* Beatissimus Aemilianus presbyter, futurus pastor hominum — *Des.* hi soli optime noverunt, qui ea in semetipsis experiri contendunt. [101]

GOMEZ, t. c. 31-33.

3. TRANSLATIO AN. 1030, AUCT. FERDINANDO MON. *Inc. prol.* Sacri corporis b. Ae-i translationem scripturus — *Inc.* Igitur Sancius strenuissimi Garsiae regis Cantabriensium filius — *Des.* remanserunt inscripta. Ego autem, etsi non ut debui, tamen ut potui... [102]

FLOREZ, L. 365-69.

4. MIRACULA AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Cogitanti mihi et exsultanti quia, sicut b. Ae-i vita Braulium — *Inc.* In fune coronae desuper

altare b. Ae-i pendentis -- *Des.* alacres ad sua redeant. Hucusque miracula quae propriis oculis vidi... [103]

FLOREZ, t. c. 370-76.

5. MIRACULUM (DE OFFERENDIS B. AEMILIANI) AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Praeclarum, famosissimum et nimis utile — *Inc.* Sub nomine Patris... Incipit origo devotionis quam ego comes... Nam in istis fere temporibus — *Des.* et de serra Araboye usque ad mare Bizchaye... [104]

FLOREZ, t. c. 376-80.

Aemilianus ep. (Scotus?) cultus Faventiae. — Nov. 6 (vel 12).

PETRUS DE NAT. X. 53.

Aemilianus ep. Namnetensis m., † cca 726. — Iun. 26.

PASSIO. *Inc.* Cum per universam Galliam provinciam longo tempore a passione D. N. I. C. — *Des.* saeviente illo scelerato Nempheo eiusque sanctum caput detruncante. [105]

Act. SS. Iun. V. 81-82; 3^a ed. VII. 71.

Aemilianus erem. Ponticiacensis, saec. VI (die ...?) et **Brachio** ab. Manatensis, † 576. — Febr. 9.

VITA AUCT. GREGORIO TURONENSI (*Vit. Patrum*, XII). *Inc. prol.* Quantum disciplina caelestis se custodientibus — *Inc.* Hic igitur, relictis parentibus et facultate propria — *Des.* in loco illo post duos annos translatus est. [106]

* *Greg. Turon. opera* (ed. RUINART, 1210-14; || *P.L.* LXXI. 1061-64; || ed. KRUSCH, 711-15).

Aemilianus Armenus ep. m. in Umbria, sub Diocletiano. — Ian. 28.

PASSIO. *Inc. prol.* Etenim Hermenia quidem tradidit ad correptionem — *Inc.* Hic quidem erat de Hermenia regione. Accidit ut — *Des.* de ipso flumine, qui Cleoton vocatur. Venerunt christiani et tulerunt corpus eius... [107]

Bibl. Casin. III, Floril. 49-54.

Aethelbertus, **Aetheldreda** etc. *Vid.* **Ethelbertus** etc.

Afra, **Hilaria**, **Digna**, **Eumenia**, **Euprepia** mm. Augustae Vindel., sub Diocletiano. — Aug. 5.

1. CONVERSIO ET PASSIO. **a.** *Inc. Conversio.* Apud provinciam Retiam in civitate Augusta Narcissus ep. tempore quo persecutio Diocletiani

fervebat — *Des.* ad martyrii palmam cum s. diacono suo Felice addinxit. Cuius passionis gloriam in sequentibus... [108]

Inc. Passio. Apud provincia Retia in civitate Augusta cum christianorum esset gloriosa persecutio — *Des.* supposito igne, abierunt. Sicque factum est ut eodem die quo sepulta est A... [109]

MOMBRIUS, I. 12^v-14^v; || *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 311-13^a (multae var. lect.); || *id.* (Lovanii, 1485), f. 106^v-9 (item); || *Gloriosorum Christi confessorum Udalrici et Symperti necnon bb. m. Afrae... historiae* (1516), sign. Miii^v-Oi; || VICELIUS, *Hagiologium*, f. 183^v-84^v (sola Passio); || VELSERUS (M.), *Conversio et passio ss. mm. A-e.* (1591), 4-9, 38-42; || *Velseri opera* (1682), 441-45, 477-79; || SURIUS, VIII (1618), 45-47 (n. 13); || RUINART (sola Passio) (1689), 501-3; (1713), 455-57; (1731), 400-1; (1803), III. 77-82; (1859), 482-84; || *Act. SS.* Aug. II. 55-58; || FALCKENSTEIN (J. H. von), *Geschichte des Königreichs Bayern* (1763), I. 65-75; || FRIEDRICH (J.), *Kirchengeschichte Deutschlands*, I. 427-30 (sola Passio); || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* III. 55-64. — (Mut.) SURIUS, IV (1573), 477-82; (1579), 509-14; VIII (1877), 164-70. — *Var. lect.* (in initio Passionis) *Catal. Brux.* II. 182. 36°.

b. PROLOGUS ADILBERTI PRIORIS AUGUSTANI (SAEC. XIII) IN HAEC ACTA. *Inc.* Voluntatis et propositi nostri est, ff., ut posteris nostris — *Des.* Donec Narcissus fidei venit sibi missus. [110]

Gloriosorum Christi confessorum... sign. M^v-Miii^v.

Exc. BRAUN (Pl.), *Notitia hist.-lit.* III. 82-83.

c. ADDITAMENTUM AD PASSIONEM, DE NONNULLIS SANCTIS EODEM TEMPORE PASSIS. *Inc.* Eodem die passi sunt non longe ab urbe Roma Cyriacus... [111]

(Non paucae sunt recensiones variae). VICELIUS, *Hagiologium*, f. 184^v. — VELSERUS, *Conversio...* 42; | *Velseri opera*, 480; || SURIUS, VIII (1618), 47, n. 16. — *Act. SS.* Aug. II. 59, annot. m. — *Catal. Paris.* II. 614. — KRUSCH (Br.), in *Neues Archiv*, XIX. 13-14. — *Id.* in *MG.* t. c. 51-52.

d. ADDITAMENTUM ALIUD, DE S. AFRO PATRUO ET S. DIONYSIO AVUNCULO S. AFRAE. *Inc.* B. autem Afer, patruus — *Des.* palmam victoriae suscepit. [112]

VELSERUS, *Conversio...* 42; || *Velseri opera*, 480; || SURIUS VIII (1618), 47, n. 14, 15; KRUSCH, in *MG.* t. c. 46-47.

2. CONVERSIO (IN SERMONE DE S. NARCISSO EP. GERUNDENSI AUCT. OLIVA EP.). *Vid. Narcissus*, 2.

3. CARMEN AUCT. FLODOARDO. *Inc.* Traditur hac rabie procerum perpressa — *Des.* Ingressae Dño perfecta holocausta feruntur. [113]

* FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, viii. 14 (P.L. CXXXV. 739-42).

4. EPITOME CONVERSIONIS ET PASSIONIS (supra, 1). *Inc.* Ea quoque tempestate, qua Diocletiani fervebat insania — *Des.* sorores martyrio dedicatae sunt. Eodem vero die apud praefatam urbem alii... [114]

VINC. BELLOV. xiii. 151-54.

5. EPITOMAE.

Leg. aureae appendix, c. 206 (203). — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 110.

6. INVENTIO. *Inc.* Legimus in libro qui de vita et virtutibus S. Udalrici... Post haec anno dñicae inc. 1064 Embrico ep. — *Des.* qui et rei gestae interfuerunt. [115]

Gloriosorum Christi confessorum... sign. Oi-Oii; || VELSERUS, *Conversio*, 65-66; || *Velseri opera*, 503; || SURIUS, VIII (1618), 47-48, n. 17-20; || *Act. SS.* t. c. 53, n. 63-64; 3^a ed. 53, n. 61-62 (om. initium).

7. MIRACULA. *Inc. prol.* Evolutis itaque nonnullis annorum curriculum — *Inc.* Accidit quodam tempore ut unus militum — *Des.* qui sui iuris essent vel qui sibi devote servirent. [116]

Gloriosorum... sign. Oii^v-Oiii^v.

Afra matrona m. Brixiae (soc. SS. Faustini et Iovittae), sub Aureliano. — Mai 24.

PASSIO. *Inc.* In diebus illis regnante Hadriano imp. fuit quidam comes — *Des.* cuius festum celebrat mater ecclesia ix kal. iunii. Rogemus ergo devotissime, ff. cc... [117]

Act. SS. Mai V. 274-76; 3^a ed. 277-79.

Agape, Chionia et Irene vv. mm. Thessalonicae, sub Diocletiano. — April. 3.

1. PASSIO (PARS ALTERA PASSIONIS S. ANASTASIAE). *Inc.* Imperante quoque Diocletiano, ss. Chioniae, Irenes atque Agapes Diocletianus rumore comperto — *Des.* et cum sororibus eius positum est. Passae sunt autem A. et Ch. iv non. apr., et in ipsis nonis Irene... [118]

MOMBRIUS, I. 201^v, col. 2 extr.-203; || *Act. SS.* April. I. 248 (n. 2) -250.

2. CARMEN AUCT. ALDHELMO. *Inc.* Tempore quo rigidos saevi tormenta tyranni — *Des.* Purpureusque cruor tenera de carne cucurrit. [119]

* ALDHELMUS, *De laude virg.* 43 (P.L. LXXXIX. 276-78).

3. COMOEDIA "DULCITIUS", AUCT. HROTSUITA. *Inc. argum.* Passio ss. vv. A. Ch. et I., quas sub nocturno — *Inc.* Diocletianus. Parentelae claritas, ingenuitas — *Des.* Ego autem martyrii palmam virginitatisque receptura... [120]

* *Hrotsuitae opera* (P.L. CXXXVII. 993-1002; || ed. BARACK, 175-89).

Agapetus I p., † 536. — Sept. 20.

1. VITA. *Inc.* Agapetus natione Romanus, ex patre Gordiano... [121]

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 287-88).

2. VITA. *Inc.* Anno Iustiniani sexto Theodatus rex Italiae — *Des.* Cuius corpus in loculo plumbeo translatum est... [122]

MOMBRITIUS, I. 24^v-25.

3. ITER CPTANUM ET OBITUS. *Inc.* Anno aedificationis romanae ecclesiae — *Des.* ut eum non mortuum sed dormientem putarent. [123]

BARONIUS, *Annales*, an. 536, n. LIX-LXV; || *Act. SS.* Sept. VI. 179-80.

4. MIRACULUM. *Inc.* Post non multum vero temporis exigente causa Gothorum... [124]

* GREG. MAGNUS, *Dial.* III. 3 (P.L. LXXVII. 224); || *Act. SS.* t. c. 175, n. 65, 66.

Agapetus seu Agapitus m. Praeneste sub Aureliano. — Aug. 18.

1. PASSIO. *Inc.* Sub rege Antiocho (*al.* Sub Aureliano imp.) pagano (*al.* gentili) erat puer quidam nomine A. — *Des.* Et multi paganorum crediderunt Deo per famulum Dei A-um... [125]

MOMBRITIUS, I. 14^v-16; || *Act. SS.* Mai IV, post p. 144, n. 10-14; || DINO (F.), *Vindiciae martyrologii ac breviarii romani* (1700), 110-14; || *Atti di S. Venanzio* (Roma, 1795), 23-30. — Cf. *Catal. Brux.* II. 308, 81°; 327, 14°.

2. PASSIO. *Inc. prol.* Gloriosas et laudabiles ss. martyrum victorias — *Inc.* Hic igitur in urbe Roma ex nobili genere ortus — *Des.* et fide non ficta. Passus est autem bb. A. xv kal. sept... [126]

Act. SS. Aug. III. 532-37.

3. PASSIO. *Inc.* Tempore illo, cum impiissimus rex Aurelianus — *Des.* Videntes autem populi pagani miracula quae faciebat Dñus... [127]

Act. SS. t. c. 537-39.

4. PASSIO ADSCRIPTA BERNARDO CREMIFANENSI. *Inc. prol.* David Yesse filius... Hoc idcirco praemisi, ne me mei aemuli — *Inc.*... [128]

Exc. WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XXV. 613. — LOSERTH (J.), in *Archiv für österreich. Gesch.* LXXXI (1895), 369-70, 442-45 (passim).

5. EPITOMAE.

ADO, 18 aug. — FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, VI. 3 (P.L. CXXXV. 691-94). — VINC. BELLOV. XII. 118. — PETRUS DE NAT. VII. 74. — *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 316^b-16^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 113-13^v. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 76-76^v.

6. TRANSLATIO CAPITIS VESUNTIONEM SAEC. XI. *Inc.* Postquam omnipotens Deus, christiana religione crescente — *Des.* die dedicationis eiusdem ecclesiae fuit compositum. [129]

Act. SS. Aug. III. 530-31, n. 26-31.

Exc. CHIFFLET (I. I.), *Vesuntio* (1618), II. 188-90.

Agapitus ep. Ravennas, saec. III/IV? — Mart. 16.

VITA (IN AGNELLI *Lib. pont. eccl. Ravenn.*, episc. IX). *Inc.* Agapitus IX, cuius nomen latina lingua — *Des.* nominatis aliis. Sedit... [130]

* AGNELUS (*MG. Scr. rer. langob.* 283).

Agapitus diac. m. Romae. *Vid.* **Felicissimus**.

Agapius, Secundinus, Marianus, Iacobus et soc. mm.
in Numidia, † cca 259. — April. 30.

1. PASSIO. *Inc. prol.* Quotiescumque aliquid bb. mm. Dei omnipotentis — *Inc.* Nam pergebamus in Numidiam simul — *Des.* Nam quis digna aestimatione possit eius beneficia metiri .. [131]

SURIUS, III (1572), 1-5; II (1578), 1062-65; IV (1618), 385-87; IV (1876), 751-57; || BARONIUS, *Annales*, an. 262, n. XXXVI-LII; || *Act. SS.* Apr. III. 746-49; 3^a ed. 755-58; || RUINART (1689), 225-32; (1713), 223-29; (1731), 194-200; (1802) II. 58-71; (1859), 268-74.

2. EPITOMAE.

a. Ado, 30 april.

b. *Inc.* B. Iacobus sicut in virtute fidei semper austerior fuit — *Des.* cum omni alacritate et mentis laetitia contemplantes. Amen. [132]

SURIUS, II (1571), 952-53.

Agatha v. m. Catanae, sub Decio. — Febr. 5.

1. PASSIO. *Inc.* Passionis bb. v. et m. A-ae... recitamus historiam. Quintianus consularis provinciae Siciliae, audiens sanctam opinionem — *Des.* Coepit autem ignis die kal. febr. et cessavit... [133]

MOMBRIUS, I. 16-18; || CAIETANUS, *Vitae SS. Sicul.* I. 50-53; || *Act. SS.* Febr. I. 615-18; 3^a ed. 621-24; || AMICUS ET STATELLA (V. M.), *Catana illustrata* I (1740), 280-90.

Sola prima verba aliquando alia sunt, v. g. "In Sicilia urbe Cathennensium sub Diocletiano imp., Decio tertio consule..." (cf. C. Fr. ARNOLD, *Caesarius von Arelate* (1894), 461); [134]

aut "In diebus illis sub Decio..." (cf. *Catal. Brux.* I. 142, 32°); [135]

aut "Diem festum ss. A-ae m..." (ita MOMBRIUS, l. c.; cf. etiam *Anal. Boll.* XI. 286, 33°). [136]

2. CARMEN AUCT. ALDHELMO. *Inc.* Sicilia tellus, quam vallant caerulea ponti — *Des.* Unde Trinacriae tellus exsultat in aevum. [137]

* ALDHELMUS, *De laude virg.* 32 (*P. L.* LXXXIX. 269-70); || *Catal. Paris.* II. 35-36.

3. PASSIO METRICA AUCT. BAPTISTA MANTUANO (*Parthenices* pars III, 2). *Inc.* Postquam Margaritae celebravimus acta, supersunt — *Des.* Docta salutiferis priscum scelus abluit undis. [138]

Dive A-ae agon, Pictavis, [1494] (COPINGER, II, n° 844) f. 2-8°; et postea

saepissime; || *Opera Baptistae Mantuani* (Bononiae, 1502), f. 227-30^v; ||
I. Baptistae Mantuani opera (Antverpiae, 1576), II. f. 115^v-121.

4. EPITOMAE.

ADO, *De festiv. apost.* — VINC. BELLOV. XII. 42-44. — *Leg. aurea*, c. 39. —
 PETRUS DE NAT. III. 84. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 85.

5. TRANSLATIO CPOLI CATANAM ET MIRACULA, AUCT. MAURITIO EP. —
Inc. prol. Mauritius nomine non merito... Divinorum eloquiorum promul-
 gata — *Inc.* Sicut in antiquorum libris authenticis invenitur —
Des. Qui non mutatur, sed permanet unus et idem. [139]

PIRRUS (R.), *Sicilia sacra*, III (1638), 20-23 (sola transl.); altera ed. apud
 GRAEVIVM, *Thes. ant. Siciliae*, II, 6, 468-71 (item); || CAIETANUS, t. c. 53-
 60; || *Act. SS.* t. c. 637-43; 3^a ed. 643-48.

6. MIRACULA AUCT. BLANDINO MON. *Inc.* Igitur fama excellentissimae
 v. et m. A-ae. plurima terrarum — *Des.* ac signa cum ingenti iubilo
 concrepuere ad laudem... [140]

CAIETANUS, t. c. 60-63; || *Act. SS.* t. c. 643-45; 3^a ed. 648-51.

Agatho p., † 681. — Ian. 10.

VITA. *Inc.* Agatho natione Siculo sedit annos II... [141]

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 350-55); || *Act. SS.* Ian. I. 624-25.

Agatho ab. in deserto Scete, saec. V in. — Oct. 21.

1. NARRATIONES PASSIM IN *Vitis Patrum* EDITAE.

Collectae sunt *Act. SS.* Oct. IX. 901-3.

2. VITAE EPITOMAE.

Leg. aurea, c. 179 (174). — PETRUS DE NAT. I. 38.

Agaunenses abbates (Hymnemosus, Ambrosius, Achivus, Tranquillus).

VITA. *Inc. prol.* Beatorum virorum s. conversationis imitandam
 memoriam — *Inc.* S. igitur Hymnemosus, natione quidem barbarus —
Des. Semper quem blanda gaudio Probo coniunxit caritas. [142]

ARNDT (W.), *Kleine Denkmäler aus der Merowingerzeit* (1874), 12-
 21; || *Act. SS.* Nov. I. 552-55; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* III.
 174-81.

EXC. EGLI (E.), *Die christl. Inschriften der Schweiz*, in *MITTHEIL. DER*
ANTIQUAR. GESELLSCH. IN ZÜRICH, XXIV (1895), 9-13 (epitaphia).

Agaunenses martyres. Vid. Mauritius.

Agericus ep. Virodunensis, † 588. — Dec. 1.

1. VITA AUCT. STEPHANO AB. (?) *Inc. prol.* Gratum Deo ac vobis utile
 dignum opus — *Inc.* Igitur, ff., prout a Deo dabitur... B. quoque Vitono

in gaudio Dñi assumpto — *Des.* quorum Deus oculos, ut videre mererentur, aperuit. Ibi felix et b. anima... [143]

Catal. Paris. III. 78-92.

2. VITA. *Inc.* Igitur s. ac ven. pater A. pontifex triennio antequam nasceretur — *Des.* Inter huiusmodi iubilationes, inter supernorum agminum... [144]

Catal. Paris. I. 479-82.

Agilolfus ep. m. Coloniae Agrippinae, † 751.752. — Iul. 9.

1. PASSIO. *Inc.* Igitur apud Francorum gentem Pipino rege vita exempto — *Des.* non erubuere fugam. Vicit formido pudorem. [145]

Act. SS. Iul. II. 720-26; 3^a ed. 721-26.

2. EIUSDEM EPITOME. *Inc.* Defuncto apud Francorum gentem — *Des.* cui tantum gratiae collatum est in terris. [146]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 301^b-2^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 94-95.

Agilus vicecomes Aurelianensis, † post 587. — Aug. 30.

VITA. *Inc.* Exstitit quidam vir, nomine A., nobilis prosapia — *Des.* b. adhuc A-o devote serviendo pertinet. Ad tumultum eius... [147]

Act. SS. Aug. VI. 566-68.

Agilus ab. Resbacensis, † cca 650. — Aug. 30.

1. VITA. *Inc. prol.* Crebris admonitionibus urges me, ven. abba Aygloalde — *Inc.* Agente igitur in sceptris Hildeberto Sigéberti regis filio — *Des.* sicque dolor omnis fugatus est. Multi etiam variis... [148]

CHIEFLET (P. F.), *Hist. de l'abbaye de Tournus* (1664), 137-54; || MABILLON, *Acta*, II. 316-26; 2^a ed. 302-12; || *Act. SS.* Aug. VI. 574-87.

Exc. BOUQUET, III. 511-14.

2. MIRACULA, libris 2. *Inc. prol.* Miracula quae nostris temporibus Dei benignitas — *Inc. lib. I.* Spem nostram a praesentium rerum volubilitate — *Des. lib. I.* praecipuis quibusque festis retro lignum dñicae crucis. — *Inc. lib. II.* Anno ab inc. Verbi 1145 — *Des. lib. II.* maximumque in populo stuporem et gaudium excitavit. [149]

MABILLON (non paucis omissis in lib. II) t. c. 326-34; 2^a ed. 312-20; || *Act. SS.* t. c. 587-97.

Exc. BOUQUET, X. 364-65; XI. 479-80. — HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 866.

3. EPITOMAE.

VINC. BELLOY. XXIV. 101-3. — PETRUS DE NAT. VIII. 23.

Aglibertus m. *Vid.* Agoardus.

Agnellus ab. Neapoli, † 596. — Dec. 14.

1. MIRACULA AUCT. PETRO SUBDIAC. NEAPOL. *Inc. prol.* Inter cetera nimirum documenta virtutum — *Inc.* Igitur vir Dñi ss. A. iuxta nominis sui proprietatem — *Des.* Insuper etiam pro modulo inertis ingenii sanctarum... [150]

Officium S. Ianuarii etc. (Neapoli, 1525), f. 47-62^v (desunt ultima capitula); || CAPASSO (B.), *Monum. Neapol.* I. 307-22 (non paucis passim resectis).

Exc. UGHELLI, VI. 76-77; 2^a ed. 53-54. — BALUZIUS, *Misc.* ed. MANSI, IV. 71-73.

2. EPITOME METRICA AUCT. EODEM. *Inc.* Laudem, Christe, tibi persolvat terra polusque — *Des.* Qui cuncta bona facis, gloria, Christe, tibi. [151]

UGHELLI, VI. 77-80; 2^a ed. 54-55.

3. EPILOGUS METRICUS AUCT. EODEM. *Inc.* Excipe Christe potens, theotoce et virgo Maria... [152]

CAPASSO, t. c. 22, not. 2.

4. EPITOME VITAE.

PETRUS DE NAT. I. 67.

Agnellus de Pisis, O. S. F. *Vid.* Angelus de Pisis.

Agnes de Assisio, soror S. Clarae, † 1254. — Nov. 16.

VITA (EX CHRONICA XXIV GENERALIUM ORD. MIN.). *Inc.* Clara v. prudentissima habebat in saeculo sororem — *Des.* mirabiliter liberatus. Praedictum miraculum... [153]

Analecta Franciscana, III (1897), 173-82.

Agnes de Bohemia, Ord. S. Clarae, † 1282. — Mart. 6.

1. VITA. *Inc. prol.* Scripturus divae A-is Pragensis dñae et civis meae — *Inc.* Agnes inclita v. Pragensis, filia Primislai Ottagari — *Des.* ne tu externorum quam tuorum civium amantior. [154]

Act. SS. Mart. I. 509-13; 3^a ed. 508-12.

2. EPITOME.

BARTHOLOMAEUS DE PISIS, *De conformitate*, lib. I, conf. VIII, part. II (ed. Mediol. 1513, f. 74^v).

Agnes de Monte-Politiano, Ord. S. Dominici, † 1317. — April. 20.

VITA AUCT. RAIMUNDO DE CAPUA. *Inc. prol.* Agnus ille immaculatus et innocens — *Inc.* Agnes v. nobilis fide et devotione, ex parentibus — *Des.* ita quod illo in loco dolorem de cetero non sensit. [155]

Act. SS. April. II. 792-812; 3^a ed. 790-809.

Agnes v. m. Romae, saec. III. — Ian. 21.

1. PASSIO AUCT. PS.-AMBROSIO. *a. Inc.* Servus Christi Ambrosius virginibus sacris. Diem festum ss. virginis celebremus — *Des.* palmam victoriae acquirant. Haec ego Ambrosius... fructum in conspectu Dñi valeat invenire. Amen. [156]

* *Ambrosii opera* (P.L. XVII. 735-42); || *Vita S. Ambrosii* etc., Mediolani, Chr. Valdarfer, 1474 (HAIN, 910, sed exemplar ibi descriptum praepostero ordine compactum erat), f. 17-23; || MOMBRIUS, I. 18-20; || *Vita S. Ambrosii* etc., Mediolani, Ud. Scinzenzeler, 1488 (HAIN et COPINGER, I. 908, 911), sign. l. 2-l. 6; || FABER STAPULENSIS, *Agones mm.* f. 50^v-53; || SURIUS, I (1570), 488-92; (1576), 507-11; (1618), 338-41; (1875), 525-31; || *Act. SS.* Ian. II. 351-54; 3^a ed. 715-18; || BARTOLINI (D.), *Gli atti del martirio della... s. Agnese* (Roma, 1858), 1-22; || *Id. Actes du martyre de... Ste-A.* traduit de l'italien par E. J. MATERNE (Paris, 1864), 371-81; || [BONGIORNI (Em.)], *La verg. e mart. romana sant' Agnese* (Brescia, 1897), 19-47.

Exc. VICELIUS, *Hagiologium*, f. 90^v-91^v (de S. Emerentiana).

b. (RECENSIO BREVIOR) *Inc.* Servus Christi Ambrosius ad aedificationem virginum qualiter passa sit A. — *Des.* haec visio publice ab omnibus qui viderunt vulgabatur. [157]

Cf. ARNOLD (C. Fr.), *Caesarius von Arelate* (1894), 461.

2. SERMO AUCT. PS.-AMBROSIO. *Inc.* Cum in toto mundo virgineus flos Mariae — *Des.* aeterna credimus gaudia non neganda. [158]

Ambrosii opera (ed. MAURIN. II. app. 455-58; || P.L. XVII. 701-5; || ed. P. A. BALLERINI, VI. 501-4).

3. CARMEN AUCT. PRUDENTIO. *Inc.* Agnes sepulcrum est Romulea in domo — *Des.* Dignaris, almo vel pede tangere. [159]

* PRUDENTIUS, *Peristephanon* XIV (P.L. LX. 580-90); || LIPOMANUS, II, f. 149-50^v; || RUINART (1689), 503-6; (1713), 458-60; (1731), 403-4; (1803), III. 84-88; (1859), 486-87.

4. CARMEN AUCT. ALDHELMO. *Inc.* Floruit in mundo quaedam virguncula — *Des.* Reddere magnificas pro vita sospite grates. [160]

* ALDHELMUS, *De laude virg.* 36 (P.L. LXXXIX. 272); || BARTOLINI, *Atti*, 249-51; || *Id. Actes*, 403-10; || *Catal. Paris.* II. 29-30.

5. PASSIO METRICA. *Inc. prol.* Iam vulgata licet maneant exempla salutis — *Inc.* Tertia post decimam fieret cum virginis aetas — *Des.* Altipetax ex igne polos migravit in altos. [161]

BARTOLINI, *Atti*, 254-80; || HARSTER, *Novem Vitae SS. metricae* (1887), 38-51.

6. CARMEN AUCT. FLODOARDO. *Inc.* Inclita nobilitat venerandae virginis — *Des.* Ut capiam veniae meritis quae non queo dona. [162]

FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, VIII. 19-21 (P.L. CXXXV. 743-48).

7. PASSIO METRICA AUCT. HROTSUITA. *Inc.* Virgo quae vanas mundi pompas — *Des.* Testibus, aeternae clementer praemia vitae. [163]

* *Hrotsuitae opera* (P. L. CXXXVII. 1121-30; || ed. BARACK, 117-32); || BARTOLINI, *Atti*, 281-306; || Id. *Actes*, 411-24.

8. PASSIO METRICA AUCT. PETRO RIGA (OLIM ADSRIPTA HILDEBERTO CENOMAN. VEL PHILIPPO HARVENGIO). *Inc.* Agnes sacra sui pennam scriptoris inaret — *Des.* Virtutum titulis vindicat Agna sibi. [164]

D. Philippi abbatis Bonae-Spei opera, ed. N. CHAMART (Duaci, 1621), 796-798; inde P. L. CCIII. 1387-92; || BARTHUS (Casp.), *Adversariorum commentariorum libri LX* (Francofurti, 1624), 1449-53; || *Hildeberti Cenoman. opera*, ed. A. BEAUGENDRE (Paris, 1708), 1249-54; inde P. L. CLXXI. 1307-1314; || BARTOLINI, *Atti*, 306-23; || Id. *Actes*, 425-35; || HAURÉAU (B.), *Le "Mathematicus", de Bernard Silvestre et la "Passio S. Agnetis", de Pierre Riga* (Paris, 1895), 42-49.

9. EPITOMAE.

ADO, *De festiv. apost.* — VINC. BELLOV. XVIII. 29-31. — *Leg. aurea.* c. 24. *Exc. Act. SS.* Ian. t. II, p. 361, n. 3; 3^a ed. 726, n. 3. *Anal. Boll.* XI, 349. — PETRUS DE NAT. II. 107. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 94.

10. TRANSLATIO (AGNETIS ET BENIGNI) ULTRAIECTUM AN. 964. *Inc.* Tempore quo fervente Danorum crudelitate — *Des.* rerumque machinam gubernans sine saeculorum termino. Amen. [165]

Act. SS. Ian. II. 357-60; 3^a ed. 721-24.

Exc. HOLDER-EGGER (O.), *MG. Scr.* XV. 571-71d.

11. MIRACULA (AGNETIS ET BURGUNDOFARAE) TURONIBUS ANNO 1141. *Inc. prol.* Universis s. ecclesiae praelatis... Rarus et iam nostris temporibus — *Inc.* Farenensis monasterii sanctimoniales Farae v. corpus, m. A-tis caput — *Des.* Facta sunt haec Ludovico Aquitanorum duce, Francorum rege dominante, anno ab inc. Dñi 1141. [166]

DU PLESSIS (Toussaints), *Hist. de l'église de Meaux*, II (1731), 36-39. — Una sententia suppleta est *Catal. Paris.* I. 508. 13°.

12. MIRACULA IN COENOBIO S. AGNETIS APUD SWOLLAM, AUCT. THOMA KEMPENSI. *Inc.* Frater quidam domus nostrae capitis dolorem — *Des.* pro omnibus bonis suis misericorditer nobis saepe collatis. Amen. [167]

Thomae a Kempis opera, ed. H. SOMMALIUS (Duaci, 1625), 125-30; || *Act. SS.* t. c. 362-63; 3^a ed. 726-28 (om. ultimum cap.); || BARTOLINI, *Atti*, 357-67.

Agnofleda. *Vid.* Lonochilius.

Agoardus, Aglibertus et soc. mm. Christolii in agro Parisiensi, saec. I/III. — Iun. 24.

PASSIO. *Inc.* Tempore quo bb. Savinianus, Potentianus et Altinus — *Des.* in quo nunc usque a Christi fidelibus venerantur. [168]

SAUSSAYUS (Car.), *Annales ecclesiae Aurelianensis* (1615), 771-76; || SURIUS, VI (1618), 326-27; || *Act. SS.* Iun. IV. 815-16; 3^a ed. V. 699-700.

Agricola ep. Cabillonensis, † 580. — Mart. 11.

ELEVATIO (AGRICOLAE, LUPI, SILVESTRI EP. ET DESIDERATI PRESB. CABILLON.). *Inc. prol.* Bb. patrum gloriosa merita praedicare — *Inc.* Dum ven. Girbaldus Cabilonensis urbis antistes — *Des.* patriam suam iam non indigens rectore revertitur. [169]

PERRY (C.), *Hist. de Chalon-sur-Saône* (1659), preuves, 19-21; || [CUSSET (P.)], *L'illustre Orbandale ou l'histoire ecclésiastique de Chalon sur Saône* II (1662), append. : Vies de quelques saints, 14-18; || *Act. SS. Mart. II.* 515-16; 3^a ed. 510-11.

Agricola m. Bononiae. *Vid. Vitalis.*

Agrippanus ep. Aniciensis m., † post an. 650. — Febr. 1.

1. VITA. *Inc.* S. Agrippanus ex strenuis parentibus oriundus fuit et ex Hispania regione — *Des.* quod postmodum ad villam Aniciensem est translatus. [170]

CHASSAING (A.), *Chroniques d'Étienne Médisis*, I (1869), 46-47.

2. VITA. *Inc.* Cum igitur b. Agrippanus ex nobilissimis parentibus — *Des.* ex qua quidem aqua iusti baptizati sunt. [171]
Act. SS. Febr. I. 205

3. TRANSLATIO. *Inc.* Ubi martyrio sublatus est b. Agrippanus — *Des.* fore festivam annis singulis, quod postea observatum est. [172]
Act. SS. t. c. 205-6.

Agrippina v. m. Romana, sub Valeriano. — Iun. 23.

TRANSLATIO IN SICILIAM. *Inc.* Agrippina v. et m. orta atque nutrita Romae — *Des.* Translata est in Siciliam in castellum Menaei... [173]

CAIETANUS (O.), *Vitae SS. Sicul.*, I. 79-84; || *Act. SS. Iun. IV.* 464-70; 3^a ed. V. 396-401.

Agrippinus ep. Neapolitanus, saec. III in. — Nov. 9.

1. MIRACULA. *Inc. prol.* FF. dd., divinis ac sanctis etiam monitionibus — *Inc.* Albinus quidam in eadem civitate Neapolitana — *Des.* Deum, qui admirabilis est in sanctis suis. [174]

Officium S. Ianuarii etc. (Neapoli, 1525), f. 38^v-42; || MAZUCHIUS, *De SS. Neapol. II.* 336-42; || PARASCANDOLO, *Mem. della chiesa di Napoli*, I. 178-181; || CAPASSO (B.), *Monum. Neapol. I.* 322-29.

Exc. WAITZ (G.), in *MG. Scr. rer. langob.* 463-64.

2. MIRACULA AUCT., UT VIDETUR, PETRO SUBDIAC. NEAPOL. I. *Inc.* Ad augmentum quoque meritorum illius — *Des.* admirantibus cunctis Deo laudem dicere coepit. [175]

MAZUCHIUS, t. c. 342-44; || PARASCANDOLO, t. c. 182-83; || CAPASSO, t. c. 325-26.
Exc. WAITZ, t. c. 464.

II. *Inc.* Inter cetera autem miraculorum magnalia — *Des.* credentes per omnia illorum nos suffragiis... [176]

Officium, f. 43^v-46; || MAZUCHIUS, t. c. 344-50; || PARASCANDOLO, t. c. 183-186; || CAPASSO, t. c. 326-29.

III. *Inc.* His ita hilariter de priscis temporibus... Regnante igitur Romano — *Des.* Credentes per omnia se semper... [177]

MAZUCHIUS, t. c. 350-53; || PARASCANDOLO, t. c. 186-89; || CAPASSO, t. c. 112-114 (om. prima sententia).

Exc. WAITZ, t. c. 464-65.

Agritius ep. Treverensis, † cca 335. — Ian. 13.

1. VITA (quae est pars altera Vitae S. Helenae). *Inc.* Cum igitur haec s. recordationis femina pretiosissimae crucis inventione — *Des.* α) sufficiunt faciem placare iudicis et conscii D.N. I. C., qui vivit... [178 *vel* β) Christi perpetualiter sufficiunt placare. Quod meritis ipsorum necnon s. patris... [179]

Act. SS. Ian. I. 773-81 (*des.* α) et 1110 (*des.* β); 3^a ed. II. 55-63 et 752-753; || SAUERLAND (H. V.), *Trierer Geschichtsquellen des XI. Jahrhunderts* (1889), 185-211 (*des.* α et β).

Exc. WAITZ (G.), in *MG.* Scr. VIII. 211-12; || *P.L.* CLIV. 1248-49.

2. EIUSDEM EPITOME.

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 236^b-36^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 13-13^v.

3. TRANSLATIO. *Vid. Helena.*

Aibertus presb. in Hannonia, † 1140. — April. 7.

VITA AUCT. ROBERTO ARCHIDIACONO OSTREVIANDIENSIS. *Inc. epist.* Ego Robertus... opusculum quod de vita — *Inc. prol.* Sicut antiquitus imagines triumphatorum — *Inc.* B. itaque A., sacerdos Christi egregius, territorio Tornacensi — *Des.* Fletum passus ad vesperum, summo mane... [180]

IACOBI DE GUISSIA *Annales Hannoniae*, xvi. 32-49, al. 33-50 (ed. FORTIA, XI. 322-92); || RAISSIIUS (A.), *Vita gloriosi Ayberti* (Duaci, 1642), 3-77; || *Act. SS.* April. I. 673-80; 3^a ed. 671-77. — (*Mut.*) SURIUS (omissa epist.) II (1571), 588-96; (1578), 618-26; IV (1618), 104-9; II (1875), 659-72.

Aichadrus seu **Aichardus** ab. Gemmeticensis, † cca 687. — Sept. 15.

1. VITA. *Inc. prol.* Cum plura sint electorum Dei gesta — *Inc.* B. itaque A. Aquitanicae regionis et Pictavis urbis suburbio — *Des.* inter verba orationis xviii kal. oct. migravit ad Dñm... [181]

MABILLON, *Acta*, II. 954-71; 2^a ed. 915-32; || *Act. SS.* Sept. V. 85-99.

2. VITA AUCT. FULBERTO. *Inc. prol.* Dñis suis, Gimesiensis coenobii... Quod in vita b. A-i manum mittere — *Inc.* Inter nobilissimas Aquitaniae urbes Pictavis civitas — *Des.* elevatis in caelum oculis, spiritum caelo reddidit xvii kal. oct... [182]

α) SURIUS V (1574), 239-56; (1580), 263-79; IX (1618), 152-62; IX (1878) 371-86. — *Exc.* YEPES (A. de), *Coronica general de la Orden de San Benito*, II (1609), append. f. 19-20. — *Var. lect. Anal. Boll.* I, 529, 10°.

β) (omisso prologo et tribus locis interpolatis) IACOBI DE GUISSIA *Annales Hannoniae*, xi, 23-39 (ed. FORTIA, VIII, 40-136).

Exc. (scil. ipsas interpolationes Iacobi) SACKUR (E.) in *MG. Scr.* XXX, 139-40.

3. VITA. *Inc.* S. Aycardus de civitate Pictaviensi in Aquitania — *Des.* et elevatis oculis exspiravit xv die septembris. [183]
Act. SS. Sept. V, 100-2.

Aidus (al. **Aedus**, **Aidanus**, **Edanus**, **Maedocus**, **Moe-docus**, etc.) ep. Fernensis, saec. VII in. — Ian. 31.

1. VITA. a. *Inc.* Fuit vir quidam nobilis in regionibus Connactorum nomine Sedia, qui habebat uxorem nomine Eithne — *Des.* nemo potest dormire in terris. S. enim Aidus inter choros angelorum... [184]
REES (W. J.), *Cambro British SS.* 232-50.

b. *Inc.* Fuit quidam vir nobilis in regionibus Conachtorum, nomine Setna, et nomen uxoris eius Ethne — *Des.* ad Christum migravit. Sed s. et patronus noster Maedhog inter choros angelorum... [185]
Act. SS. Ian. II, 1112-20; 3^a ed. III, 727-35; || COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 208-15.

Exc. COLGANUS, *Trias thaumat.* 462, XLII; 606, XXI.

c. *Inc.* Fuit vir quidam nobilis in regione Hiberniae, nomine Sema, habens uxorem nomine Ethne — *Des.* aliquis intrare praesumpsit. S. iste pater, fundatis multis monasteriis... [186]
Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant. 463-88.

2. EPITOME. *Inc.* Vir quidam de regione Conactorum nomine Sedia, cum prolem habere — *Des.* festum eius recolitur. [187]
CAPGRAVIUS, f. 2^v-4^v.

Aidus ep. Killariensis, † 588. — Nov. 10.

VITA. a. *Inc.* B. Aedus ep. Briccii de nobiliori Hiberniae genere, id est de semine — *Des.* nulla daemonum vis valens sibi resistere. Et bb. A. ep. cum suo rustico... [188]

COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 418-22.

Exc. COLGANUS, *Trias thaumat.* 460, XXXIII; 605, XIX, XX.

b. *Inc.* Aidus s. ep., qui vocatur filius Briccii, de nepotibus Neill —

Des. et sine ulla vi daemonum resistente. S. vero A. post Christum cum suo latrone... [189]

Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant. 333-60.

Aidus ep. Lindisfarnensis, † 651. — Aug. 31.

1. VITA (EX BEDAE *Hist. eccl.* III. 3 extr., 5, 6 init., 15-17). *Inc.* Est insula quae vocatur Hy, cuius monasterium magno monachorum pol- lens — *Des.* veraciter futuram cum sancta ecclesia credebat. [190]

CAPGRAVIUS, f. 4^v-6.

2. VITA (EX EODEM, l. c., 3, 5, 6, 14 med., 15, 16, 17 init.). *Inc.* S. Aydanus Lind. ecclesiae in Anglia ep. fuit. B. enim Oswaldus rex mox ubi regnum suscepit — *Des.* ibidem aedificatam translatus est. Constatque multos ex eo tempore gratiam sanitatis in eodem loco consecutos. [191]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 321^d-23^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 120^v-22^v.

3. EPITOME. *Inc.* Cum S. Oswaldus rex regnum adeptus esset Nor- thunbrorum — *Des.* visionem viderat, de corpore assumptum. [192]

Brev. Aberdonense, pars aest., Propr. SS., 95^v-96^v.

Aigil. Vid. Eigil.

Aigulfus ab. Lerinensis et soc. mm., † cca 676. — Sept. 3.

1. VITA. *Inc. prol.* Cum fidelium gesta in ecclesiis recitantur — *Inc.* Tempore quo Gallorum populis Dei gratia regnaret Dagobertus — *Des.* a b. Prigonio eiusdem abbatis successore tumultata sunt. [193]

Act. SS. Sept. I. 743-47.

2. VITA AUCT. ADREVALDO FLORIACENSI. *Inc. prol.* Sanctorum fortis- simorumque Christi athletarum — *Inc.* Morem fuisse antiquorum seu modernorum scriptorum — *Des.* audiamus ab eo: Venite, benedicti patris mei... [194]

MABILLON, *Acta*, II. 656-65; 2^a ed. 628-36; || *Act. SS.* t. c. 747-55; || *P. L.* CXXIV. 953-68. — (Mut.) SURIUS, V (1574), 8-13; (1580), 24-30; IX (1878), 56-64.

Vitam edidit BARRALIS, *Chronologia Lerinensis*, I: 337-339, ex Vitis 1 et 2 ad verbum compilatam; quae rursus edita est apud SURIUM, IX (1618), 15-21.

3. INVENTIO SAEC. XI IN. *Inc. prol.* Multa esse praeterita clarorum virorum gesta — *Inc.* Hic enim cum honestis vitam transigeret mori- bus — *Des.* sermonem facere ita exorsus est plebi. [195]

Act. SS. l. c. 755-56.

Exc. MABILLON, t. c. 666-67; 2^a ed. 636-37.

4. MIRACULA. *Inc. prol.* Praeteritis temporibus saepe contigisse — *Inc.* Postquam enim ss. corpus A-i m. divinitus revelatum — *Des.* ut onus animalis fortissimi ferret. [196]

MABILLON, t. c. 667-72; 2^a ed. 638-43; || *Act. SS.* t. c. 758-63.

Ailbeus (al. **Albeus**, **Helveus**) ep. Imlacensis, 541. — Sept. 12.

VITA. a. *Inc.* Albeus s. ep. virorum Munnensium praeses bb., Hiberniae insulae alter Patricius, ex orientali parte regionis Cliach — *Des.* Omnia enim Dei mandata implevit. Pro his ergo bonis actibus s. A. inter... [197]

Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant. 235-60.

b. (ex cod. Inisensi). *Inc.* Helveus ep. bb. Hiberniae insulae alter Patricius ex orientali parte regionis, quae Anyeliach dicitur — *Des.* in perferendis molestiis huius vitae. Pro his ergo bonis actibus inter... [198]

Exc. COLGANUS, *Trias thaumat.* 604, x. xl. — *Act. SS.* Febr. I. 114, n. 91, 92; 3^a ed. 114-15, n. 91, 92; Sept. IV. 27-28, n. 7, 9-14; 29, n. 19.

c. (ex cod. Kilkenniensi). *Inc.* Albeus virorum Mumenensium pater bb. ac totius Hiberniae post s. Patricium secundus patronus — *Des.* omnia mandata Dei nocte dieque complevit. S. A. postquam multos populos baptizavit... [199]

Exc. COLGANUS t. c. 200, iv. v; 604, ix. — *Act. SS.* Febr. I. 114, n. 92; 3^a ed. 115, n. 92; Sept. IV. 27, n. 7; 28, n. 18-19; 30, n. 29.

Aimo. *Vid.* **Haimo.**

Ainmarus. *Vid.* **Hainmarus.**

Alanus. *Vid.* **Amandus** ep. Traiectensis, 4.

Albanus Kiritinus. *Vid.* **Bonifatius Kiritinus.**

Albanus ab. Magharnuidhiensis. *Vid.* **Abbanus.**

Albanus m. Moguntiae cultus, saec. IV. extr. — Iun. 21.

1. PASSIO. *Vid.* **Theonestus** m. Altini.

Passio Theonesti aliquando in codicibus legitur sub lemmate : *Passio S. Albani.* Cf. *Catal. Brux.* II. 306, 56°; 318, 28°.

2. PASSIO AUCT. GOZWINO SEU GOZECHINO CANON. MOGUNTINO (PERPERAM ADSRIPTA SIGEHARDO). *Inc. prol. I.* Apostolico sacerdoti... Sygifrido... Quamvis christianae religioni — *Inc. prol. II.* Theoretico evangelicae crucis baiulo dño Bardoni... Praecipis, pater ss., et praecepti —

Inc. Postquam aeterni patris unigenitus — *Des.* non annuam sed continuam. Gloriosissimus ergo m. A. pelliciam tunicam... [200]

CANISIUS, V, 2. 648-65 (desunt prologi); ed. BASNAGE, IV. 158-66 (item).

Exc. SERARIUS, *Rer. Mogunt.* (1604 et 1624), 171; ed. IOANNIS, I. 124 (frustulum prologi i). — *Act. SS. Iun.* IV. 88-91, n. 10-13 et 17-21; 3^a ed. V. 77-79, n. 10-13 et 17-21 (adsunt fragmenta prologorum). — HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 985-90 (adsunt prologi integri).

Albanus rex Ungariae ficticius m. — Dec. 1.

1. PASSIO (ADSCRIPTA TRANSAMUNDO MON. CLARAVALLENSI). *Inc.* Fuit (al. Erat olim) in partibus Aquilonis rex (al. homo) quidam potens et nobilis, qui et gloria praeeminebat — *Des.* parant sancto celeberrimam sepulturam. Benedictus tu, Dñe Deus... super nivem dealbari. Amen. [201]

Historia S. Albani s. l. a. [Coloniae, 1470-75] (COPINGER, II, n° 143), f. 1-8^v; || HAUPT, in *Monatsberichte der kön. Preuss. Akademie der Wissenschaften zu Berlin*, 1860, 243-55; || *Catal. Brux.* II. 444-55.

2. EIUSDEM EPITOMAE.

a. * *Gesta Romanorum*, 244, app. 48 (ed. H. OESTERLEY, 641-45). —

b. PETRUS DE NAT. I. 16.

3. PASSIO. *Inc. prol.* Solet animis placere fidelibus sanctorum merita — *Inc.* Habitavit quidam Aquilonis in partibus imperator, tanto nobilitatis elatus genere — *Des.* sed propria postmodum in ecclesia obtinuit sepulturam. Hic est Albanus, qui, ut certa narratione didicimus, in Moguntio... [202]

Exc. *Act. SS. Iun.* IV. 94, n. 35; 3^a ed. V. 82, n. 35. — *Catal. Paris.* III. 354.

4. EPITOMAE METRICAE. a. *Inc.* De patris incestu parens sibi filia natum — *Des.* Transit ad albatos albificatque suos. [203]

Act. SS. Iun. IV. 94-95, n. 36 (cum brevi prol. : * Cuius quia actum vitamque...); 3^a ed. V. 82, n. 36 (item); || *Catal. Brux.* II. 455-56.

b. *Inc.* Concipit ex patris coitu sua filia, matris — *Des.* Albani vita versificatur ita. [204]

Catal. Brux. II. 455, not.

c. *Inc.* Quem mater genuit, fuit haec sibi soror et uxor — *Des.* Nunc caelo tectum feliciore fine. [205]

Historia S. Albani (COPINGER, II, n° 143), f. 1. Versiculi sunt octo numero.

Albanus, Amphibalus et soc. mm. Verulamii, sub Diocletiano. — Iun. 22.

1. PASSIO (EX BEDAE *Hist. eccles.* I. 6, 7). *Inc.* aliter in aliis codicibus : α) Anno inc. dñicae 286 Diocletianus XXIII ab Augusto... [206]

β) Interea Diocletianus in Oriente, Maximianus Herculius... [207]

γ) Temporibus Diocl. et Max. imp. persecutio immanis exorta... [208]

δ) In Britannia insula passus est s. A... [209]

ε) Albanus adhuc paganus, cum perfidorum principum... [210]

Des. vero : ad supernae civitatis gaudia perfecto agone miserunt.

* *Beda* opera; || *De incliti et gloriosi protomart. Anglie A-ni conversione, passione...* (Coloniae, 1502), sign. a. II^v-III^v; || *SURIUS*, III (1572), 731-732; (1579), 843-45; VI (1618), 284-85; VI (1877), 480-82; || *Act. SS. Iun. IV.* 147-48; 3^a ed. V. 127-28.

2. PASSIO (EX BEDAE *Hist. eccl.* I. 7, 18). *Inc.* Tempore persecutionis s. A. necdum spiritali unda — *Des.* eadem die ad Dñm turba conversa est, auxiliante... [211]

Exc. Catal. Paris. III. 8, 44°.

3. PASSIO METRICA AUCT. RADULPHO DE DUNSTAPLIA, libris 2. *Inc.* Albani celebrem caelo terrisque triumphum — *Des.* Cum Patre cumque sacro Flamine, Christe, Deum. [212]

Exc. USSERIUS (I.), *Britannicarum ecclesiarum antiquitates* (1639), 158-159, 987; 2^a ed. (1687), 82, 89. — *HARDY*, *Descr. catal.* I. 13, not. — *UHLEMANN*, apud E. BOEHMER, *Romanische Studien*, IV. 545-46, 549, 552.

4. PASSIO INTERPRETE GUILIELMO MON. *Inc. epist. interpr.* Reverendo patri... Simoni... Cum liber anglico sermone conscriptus — *Inc. prol.* Quisquis bb. martyrum gloriosa certamina — *Inc.* Cum persecutio quae sub Diocletiano mota est — *Des.* Libellum quoque istum, qui habetur in manibus... [213]

Act. SS. Iun. IV. 149-59; 3^a ed. V. 129-38.

Exc. USSERIUS, t. c. 156-58, 987-88; 2^a ed. 81, 82, 89.

5. TRACTATUS DE NOBILITATE, VITA ET MARTYRIO SS. ALBANI ET AMPHIBALI. — *Inc.* Iulius Caesar primus Romanorum imp. — *Des.* et pax est reddita ecclesiae sanctae Dei. [214]

Exc. (Index capit.) *HARDY*, *Descr. catal.* I. 18-19.

6. INVENTIO ET TRANSLATIO. a. *Inc.* B. protomartyris Anglorum A-i, fratres — *Des.* ad sancta sequi sanctorum, ubi sine fine feliciter conregnemus. [215]

Exc. USSERIUS, op. c. (1639), 981; 2^a ed. (1687), 83. — Cf. *HARDY*, *Descr. catal.* I. 16.

b. *Inc.* Cum pretiosus s. Dñi m. A. viriliter consummato — *Des.* dealbatus in eius sanguine inter millia candidatorum I. C. D. N. [216]

Exc. USSERIUS, op. c. (1639), 981-82; 2^a ed. (1687), 83. — Cf. *HARDY*, *Descr. catal.* I. 9 et 16.

7. MIRACULA. *Inc.* Miracula quae per b. A-um protomartyrem Anglorum virtus divina — *Des.* votum quod voverat adimplevit. [217]

Cf. *HARDY*, *Descr. catal.* I. 7 et 10.

8. EPITOMAE.

a. (Passionis 1) VINC. BELLOV. XIII. 72; || MOMBRIUS, I. 33. — PETRUS DE NAT. v. 132. — *Brev. Aberdonense*, pars aest., Propr. SS. 1^v-2^v.

b. (Passionis 4, translationum, miraculorum) CAPGRAVIUS, f. 6^v-10, 13-14.

c. (Passionum 1 et 4). *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 296^s; 387^s-88^s; || *id.* (Lovan. 1485), f. 88, 216^v-17^v.

d. (Inventionis et translationis per Offam regem) *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 388^s-89^s; || *id.* (Lovan. 1485), f. 217^v-18. — *De incliti...* (Colon. 1502), sign. a. III^v-a. III.

Albartus seu **Albertus**, frater S. Erhardi, (archiep. Caselensis?), saec. VIII in. — Ian. 8.

VITA. *Inc.* S. Albartus natione anglicus, conversatione angelus — *Des.* ita et in morte non sunt separati. [218]

PEZ, *Thes. anecd.* II, 3. 181-84.

Albericus presb. erem. Camaldulensis apud Balneum in Etruria, † 1241. — Aug. 29.

VITA AUCT. PETRO MARCELLO EP. PATAVINO. *Inc.* Anno Dñi 1209, adhuc vivente dño Villano... Iste fuit homo constans — *Des.* inviolabiliter permanserunt usque ad an. Dñi 1397. Laus Salvatori. [219]

LANCELOTTUS (S.), *Historiae Olivetanæ libri duo* (1623), 167-68; || UGHELLI, V. 421-22; 2^a ed. 442-43; || MITTARELLI, *Annal. Camaldul.* IV. 8-9.

Albertanus. *Vid.* **Avertanus.**

Albertus. *Vid.* **Adalbertus, Albartus.**

Albertus seu **Adalbertus** mon. Altahensis, † 1301. — Nov. 26.

VITA AUCT. ALBERTO PRIORE ALTAH. *Inc. epist.* Iesu Christi servo... dño Gebhardo... Diu mihi cogitanti — *Inc. prol.* Quamvis apud omnipotentem Deum iusti — *Inc.* S. conf. A. ex Suevia de territorio Constantiensi — *Des.* in veneratione maiore habere coeperunt. Igitur de universis virtutibus bb. A-i haec paucissima sufficiant... [220]

PEZ, *Thes. anecd.* I, 3. 537-54.

Albertus ab. Gambrunensis in Gallia, saec. VII. — Dec. 29.

VITA. *Inc.* Bb. conf. Christi A. haud secus quam nobile sidus — *Des.* Sepultus autem est idem b. vir Dei A. in basilica s. Mariae... [221]

MABILLON, *Acta*, III, 2. 526-34; 2^a ed. 475-82.

Albertus patriarcha Hierosolymitanus, Ord. Carm., † 1214. —

Apr. 8 et Sept. 14.

VITA. *Inc.* XVIII kal. oct. 1214, ind. II, praesenti die de carnis ergastulo — *Des.* et baculis de crystallo ornatis ad usum cantorum. [222

FERRERIUS (J. St.), *S. Eusebii Vercellensis ep. et m. eiusque in episcopatu successorum Vita et res gestae* (Romae, 1602), 183-85; || UGHELLI, IV. 1095-1096; 2^a ed. 792-93; || *Act. SS.* Apr. I. 769-74, n. 2, 6, 7, 16, 28 (integra, at discerpta); 3^a ed. 764-70 (item); || DANIEL A VIRGINE MARIA, *Speculum Carmelitanum*, II: 342-43 (omissis primis verbis).

Albertus ep. Leodiensis, † 1192. — Nov. 21.

VITA (AUCT. WERRICO AB. LAUBIENSIS?). *Inc.* Radulpho Leodiensi episcopo successor eligitur A. — *Des.* morte turpissima a Deo iudice sunt condemnati. [223

HELLER (I.), in *MG. Scr.* XXV. 137-68. — (Mut. et sic ab Aegidio Aureae-vallensi inserta in *Gestis ep. Leodiensium*, III. 47-69) MIRAEUS (A.), *Vita S. A-i* (Antverpiae, 1612), 1-23; || CHAPEVILLE, *Gesta pontif.* II. 134-84.

Albertus Magnus Ord. Praed., ep. Ratisponensis, † 1280. — Nov. 15.

1. VITA AUCT. LUDOVICO VALLISOLETENSI. *Inc. prol.* Quoniam attestante inclita sapientia, relucens lucerna — *Inc.* Gloriosus Albertus Magnus, ordinis FF. Praedicatorum doctor egregius — *Des.* Fecit librum de medicina, librum de lanificio... [224

Catal. Bruce. II. 95-105.

Exc. (prologus), QUETIF et ECHARD, *Scr. Ord. Praed.* I. 789-90.

2. VITA AUCT. PETRO DE PRUSSIA (A QUIBUSDAM ADSRIPTA RUDOLFO DE NOVIMAGIO). *Inc. prol.* Gloriosus Deus in ss. suis, cuius magnitudinis — *Inc.* Administrante per orbem rempublicam Friderico huius nominis II, floruit in sacro Praedicatorum ordine gloriosus Frater Pater A. M., doctor egregius almae Universitatis... — *Des.* Contigit autem ad tres vel amplius annos ante ven. pontificis A-i exhumationem. — *Epil.* Hanc legendam fideliter ampliando collegi... lectori demonstrabit. [225

Legenda A-i M-i, s. I. a. [Coloniae, Ioh. Guldenschaiff, cca 1483] (COPINGER, II. n° 4443, f. 1-95^v; || *B. A-i doctoris magni... de adhaerendo Deo libellus*; accedit eiusdem A-i vita (Antverpiae, 1621), 63-341.

3. VITA AUCT. RUDOLFO DE NOVIMAGIO (EPITOME VITAE 2) *Inc. prol.* Insignium virorum illustres describere vitas — *Inc.* Administrante per orbem rempublicam Friderico huius nominis II, emicuit in sacro Praedicatorum ordine velut quidam Lucifer — *Des.* de tanta invaliditudine plene convalescens sanus omnino perseverat. [226

Legenda litteralis A-i magni, Coloniae, Ioh. Koelhoff de Lubeck, 1490 (HAIN, 11915), sign. a.IV - f.5.

4. VITA METRICA (AUCT. IACOBO MAGDALIO GOUDANO) *Inc. prol.* Alberti haud ulli vasti orbis in arte secundi — *Inc.* Quod b. virgo... Isti vita comes dum erat, unquam haud mobilis aetas — *Des.* Non vacat, ut noris, qui citus ire paras. [227]

Legenda litteralis... (Coloniae, 1490), sign. A.J - A.5.

Albertus conf. Ord. Carm., Messanae in Sicilia, saec. XIV in. — Aug. 7.

1. VITA ET MIRACULA. a. *Inc. prol.* Albertus dicitur ab alab, quod est lactea — *Inc.* Fuit in diebus illustrissimi Petri antiqui regis Cathaloniae — *Des.* b. A-o plurimum devota exsistens, dum vixit. [228]

Anal. Boll. XVII. 318-36. — (Mut.) [BARBARUS (Vinc.)], *Divi A-i confessoris vita... ab exemplari veteri longe diversa* (Panhormi, 1537), f. 5-24; || *Act. SS.* Aug. II. 226-35 (n. 38).

Exc. LEZANA (I. B. de), *Annales... ordinis Beatiss. Virg. Mariae de Monte Carmeli*, IV (1656), 326, n. 10; 468, n. 2; 474-75, n. 3, 4; 481-82, n. 2, 3; 488-89, n. 4; 519-20, n. 3; 648, n. 20; 689, n. 10, 11; cf. etiam 719, n. 5, 6.

b. (AUCT. THEODERICO DE AQUIS). *Inc. prol.* Dicit philosophus saepe hoc accidere... Sic Albertus dicitur ab alab — *Inc.* ut 1 a. — *Des.* Est autem consuetudo in multis partibus benedicendi aquam... [229]

DANIEL A VIRGINE MARIA, *Speculum Carmelitanum*, II. 631-42.

Exc. *Act. SS.* t. c. 236-37, n. 2-5.

c. (AUCT. IOHANNE MARIA DE POLUCHIS).

Hanc recensionem anno 1499 Venetiis editam esse testatur C. de VILLIERS, *Bibliotheca Carmelitana*, II (1752), 50; non vidimus. Cf. *Anal. Boll.* XVII. 316, not. 1. — (Mut., omisso fine) SURIUS, IV (1573), 568-76; (1579), 594-601; VIII (1618), 85-90; VIII (1877), 197-209. — **Exc.** (ex Surio) LEZANA, t. c. 327, n. 11; 466-68, n. 6.

2. EPITOME. a. *Inc.* ut 1 a. — *Des.* dinumerare non intendimus neque valemus. [230]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 432^d-36^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 273^v-77^v.

b. PETRUS DE NAT. appendix c. 13.

c. Io. GROSSI, *Viridarium Carmel.* II. 17.

d. Cf. *Anal. Boll.* XIV. 17, not. 1.

Albertus ep. Montis Corvini in Apulia, † 1127. — Apr. 5.

VITA AUCT. ALEXANDRO EP. VULTURARIENSI. *Inc. prol.* Ego Alexander Gerardinus ep... cum dioecesim meam peragrarem — *Inc.* 463 anno a tempore nostro, cum illustris civitas — *Des.* studebis igitur, Alberte, ... haec animo et opere adimplere. [231]

UGHELLI, VIII. 469-75; 2^a ed. 326-30; || *Act. SS.* April. I. 434-36; 3^a ed. 433-35; || CAPPELLETTI, *Chiese*, XIX. 282-87.

Albertus erem. in territorio Senensi, ord. Camald., † 1151.
— Ian. 7.

VITA. *Inc. prol.* Inter beneficia Creatoris humanae collata creaturae — *Inc. B.* itaque A. ex provincia Tusciae, regione Asscianinga — *Des. mutila.* Convenientes ad eum familiares et amici | ... — *Epil.* Filii hominum, ut quid diligitis... paleas contemnendo deponat. [232]

MITTARELLI, *Annal. Camaldul.* III. 101-2, 189-90, 196-97, 199-200, 280, 302, 306-11, 317-18.

Albeus ep. Imlacensis. *Vid. Ailbeus.*

Albina v. m. Caesareae Palaestinae, sub Decio. — Dec. 16.

PASSIO. *Inc.* Tempore illo adveniente Decio caesare a Palaestinae provincia — *Des.* et perducti sunt in locum qui dicitur Scauri per virtutem Dñi N. I. C... [233]

Bibl. Casin. III. Floril. 368-70.

Albinus. *Vid. Albanus.*

Albinus ep. Andegavensis, † 560. — Mart. 1.

1. VITA AUCT. FORTUNATO. *Inc. prol.* Dño sancto... Domitiano... Memini, vir apostolice, cum ad urbem — *Inc.* Religiosorum vita viro-
rum quantum est meritis clarior — *Des.* Hic ergo caelesti dono vene-
randis floribus adornatus... [234]

SURIUS, II (1571), 1-5; (1578), 1-5; III (1618), 1-3; III (1875), 5-10; || MABIL-
LON, *Acta*, I. 108-12; 2^a ed. 102-5; || *Act. SS.* Mart. I. 57-60; || *Fortunati*
opera, ed. LUCHI, II. 55-64; || *P.L.* LXXXVIII. 479-86; || *Fortunati opera*,
ed. KRUSCH, in *MG.* Auct. ant. IV, 2. 27-33.

Exc. BOUQUET, III. 421.

2. MIRACULA. a. *Inc.* S. conf. A. Andecavensium pontifex egregius,
cuius nobiles actus doctiloquo prosequitur stilo Fortunatus — *Des.*
et haec mulier in vico praedicto, praestante D. N. I. C... [235]

KRUSCH, t. c. XIII-XIV.

b. *Inc.* In territorio igitur Andegavensi fuit quidam ex equestri
ordine — *Des.* Postquam ergo mutus ille iam loquens cuncta narra-
vit nobis... [236]

Act. SS. t. c. 60-63. — Var. lect. KRUSCH, t. c. XIV.

Exc. BOUQUET, IX. 151-52.

3. TRANSLATIO AN. 1128. *Inc.* Anno ab inc. Dñi 1128, ind. vi, Ludo-
vico Philippi Franciae regnum strenue gubernante... [237]

MORICE, *Mém. hist. Bretagne*, I. 559.

4. EPITOMAE.

GREG. TURON. *Glor. conf.* 94. — VINC. BELLOV. XXIV. 141-43. — *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 252^c-53^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 34. — PETRUS DE NAT. III. 164.

Albinus m. Coloniae cultus. — Iun. 22.

1. TRANSLATIO ROMA COLONIAM CCA 984. *Inc.* Quia caritas non inflatur, nec sapit superbe — *Inc.* Cum igitur diu Britannia haeresi infecta Pelagiana. — *Des.* eadem ipsi percepimus. Haec sunt quae ex maiorum relatione... [238]

De incliti et gloriosi protomart. Anglie A-i, quem in Germania et Gallia Albinum vocant, conversione, passione, translatione et miraculorum choruscatione (Coloniae, 1502), sign. a. III - a. 5 (omissis prol. et ultimis sententiis); || *Catal. Brux.* I. 196-98; || HEINEMANN (L. de), in *MG. Scr.* XV. 687-88. — Brevissima epitome (*Inc.* "Corpus hujus Albani...") *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 296^c-296^d; || *id.* (Lovan. 1485), f. 88.

2. RECOGNITIO RELIQUIARUM AN. 1186. a. *Inc. prol.* Quoniam nihil bona voluntate locupletius — *Inc.* Praesentis igitur attestazione scripti et fideli relatione — *Des.* Inter quos, gloriose et praeaelecte Christi m. A-e, cum his qui empti... [239]

Catal. Brux. I. 198-202.

b. EIUDEM EPITOME (res acta an. 1327 falso dicitur). *Inc.* Quoniam desiderabilis thesaurus — *Des.* Quamvis enim neque isti neque illi donatum sit... [240]

De incliti... sign. a. 5 - a. 6.

c. ALIA RECENSIO BREVIS EPITOMES EIUDEM.

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 389^a-89^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 218-18^v.

Albuinus seu Alboinus ep. Brixinensis, † 1006. — Febr. 5.

MEMORIA. SS. etiam Albuinus post eum [Ingenuinum] eandem ecclesiam — *Des.* celebris habetur, hoc est nonis febr. [241]

RESCHIUS, *Annales eccl. Sabionensis*, II. 606; cf. I. 435, 439.

Alchas ep. Tullensis. Vid. Amon.**Alchmundus ep. Hagulstadensis, † 781. — Sept. 7.**

TRANSLATIO ET ELEVATIO. a. LOCUS INTERPOLATUS IN SYMEONIS DUNELMENSIS *Historia regum Anglorum*, § 51, 52, ad an. 781.

* *Symeonis monachi opera*, ed. Th. ARNOLD (RER. BRIT. SCR. 75), II. 47-50; || RAINE (J.), *The Priory of Hexham*, I (SURTEES SOCIETY, 44), 208-10.

b. IN LIBELLO DE SS. HAGULSTADENSIBUS. *Vid. Hagulstadenses.*

Alcuinus ab. s. Martini Turonensis, † 804. — Mai 19.

VITA. *Inc.* Superna Christi rorante dextera — *Inc.* Vir Dñi Albinus nobili gentis Anglorum exortus prosapia — *Des.* Requiem acternam donet ei Dñus. Amen. [242]

Alchevini opera, ed. A. QUERCETANUS [DUCHESNE] (1617), 6 ff. in capite; || SURIUS, V (1618), 257-64; || MABILLON, *Acta*, IV, 1. 145-61; 2^a ed. 139-154; || *Acta SS.* Mai IV. 335-43; 3^a ed. 333-42; || *Alcuini opera*, ed. FROBEN (1777), I. LIX-LXIX; || *P.L.* C. 89-106; || WATTENBACH, ap. Ph. JAFFÉ, *Bibl. rer. Germ.* VI. 3-34; || ARNDT (W.), in *MG.* Scr. XV. 184-97.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* III. 383-84. — BOUQUET, V. 445-47.

Aldebrandus ep. Forosempronienensis in Umbria, saec. XIII.
— Mai 1.

VITA. *Inc.* S. Aldebrandus natus in quodam castro quod vocatur Sorbetulo de Boybo — *Des.* ipsae campanae quae erant super currum pulsare coeperunt. [243]

UGHELLI, II. 913-15; 2^a ed. 830-32; || *Act. SS.* Mai I. 159-60; 3^a ed. 162-63.

Aldegundis abb. Malbodiensis in Belgio, † cca 684. — Ian. 30.

1. VITA. *Inc. prol.* SS. virginum festivitates anniversarii circulum — *Inc.* Fuisse memoratur vetusta serie sub tempore Dagoberti — *Des.* continuo in auras sparsit. O mira circa omnes Dei pietas... [244]

MABILLON, *Acta*, II. 807-15; 2^a ed. 773-82; || *Act. SS. Belgii*, IV. 315-24.

2. VITA. *Inc.* Cum omnia divinarum eloquia scripturarum — *Inc.* Postquam omnipotentis Dei clementia unicum sibi — *Des.* Estque ipse locus grege puellarum farcitus...

α) *Act. SS.* Ian. II. 1035-40; 3^a ed. III. 651-55. [245]

β) (Recensio paulo plenior. Om. prol.) IACOBI DE GUIZIA *Annales Hannoniac*, x. 31-60 (ed. FORTIA, VII. 152-224). [246]

Exc. (Scil. partes recensionis β proprias) *Catal. Brux.* II.1 33-35; || SACKUR (E.), in *MG.* Scr. XXX. 128-30.

3. VITA AUCT. HUCBALDO ELNONENSI. *Inc. epist.* Non immemor vestri, non ingratus — *Inc. prol.* Miseratio divinae bonitatis humanae saluti — *Inc.* Anno dñicae inc. circiter evoluto 630, circa haec tempora — *Des.* Igitur imitare quod legis, vive sicut vixit... [247]

SURIUS, VI (1575), 300-9; (1581), 332-41; I (1618), 553-58; I (1875), 837-847; || *Act. SS.* Ian. II. 1040-47; 3^a ed. III. 655-62; || *P.L.* CXXXII. 857-76.

4. VITA. *Inc.* Postquam mediator Dei et hominum Christus Iesus, proculcato rege mortis — *Des. ut* 3. [248]

Act. SS. Ian. II. 1047-50; 3^a ed. III. 662-65.

5. VITAE 2 EPITOME.

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 410^a-11^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 244^r-46.

6. TRANSLATIO AN. 1161, AUCT. HADRIANO PRAEPOSITO. *Inc. prol.* Omnibus tam futuris... Certum est quod res gestae — *Inc.* In nomine Dñi. VIII id. iun. dies huius s. celebritatis — *Des.* Credimus autem quod locus... Actum Malbodio, anno inc. Verbi 1161... [249]

Act. SS. Ian. II. 1051-52; 3^a ed. III. 666-67; || *Act. SS. Belgii*, IV. 327-30.

7. TRANSLATIO AN. 1439. *Inc. prol.* Solet vetustas delere de memoria — *Inc.* Gratias agamus universi... Dudum, scilicet anno Verbi inc. 1161 -- *Des.* cum incredibili multitudine populorum. [250]

Act. SS. Ian. II. 1052-54; 3^a ed. III. 667-70; || *Act. SS. Belgii*, IV. 331-36.

Aldemarius mon. Casinensis, saec. XI. — Mart. 24.

VITA AUCT. PETRO DIAC. CASINENSIS. **a.** *Inc. prol.* Gesta scribere sanctorum ecclesiae decus exstat — *Inc.* Illo igitur tempore venerabilissimae vir quidam exstitit memoriae. — *Des.* ab eadem ilico infestatione corripiebatur. [251]

Act. SS. Mart. III. 489-92; 3^a ed. 487-90.

b. *Inc. prol.*..... — *Inc.* Anno ab inc. Dñi 1070, ss. ipse A. miraculorum patrator egregius — *Des.* eodem semper morbo afficiebatur. His ergo aliisque mirabilibus signis... [252]

MONACHUS (Mich.), *Sanctuarium Capuanum* (1630), 166-76; || MABILLON, *Acta*, VI, 2. 625-30; 2^a ed. 623-28. — Prologus non est editus.

Aldemarius de Felsinio. *Vid.* **Ademarus**.

Aldetrudis abb. Malbodiensis, † cca 696. — Febr. 25.

1. VITA. **a.** *Inc.* Fuit, sicut vetusta docet series, sub tempore Dagoberti — *Des.* velut Sobnias abbas fecit de Nivellensi monasterio. Tandem sponsa Christi hoc triste saeculum dereliquit die xxv febr... [253]

Act. SS. Febr. III. 510-11; 3^a ed. 515-16.

Exc. *Act. SS. Belgii*, V. 160-64.

b. *Inc.* ut 1 a. usque ad veluti Sobnias abba de Nivialla monasterio fecit; tum pergit : virginis Christi Aldegundis, cupiens visionem dñae suae narrare... — *Des.* Soli Dño, cui omnia patent, praefixit sollertiam... [254]

Exc. *Catal. Brux.* II. 379-81 (nempe partes huius recensioneis proprias).

2. NOTA DE GENEALOGIA. *Inc.* Notandum est hoc ad texendam genealogiam — *Des.* Madelgario comiti, cognomento Vincentio. [255]

Catal. Brux. I. 384-85, 15°.

Aldhelmus (Adelmus, Adeiellmus, Althelmus) ep. Shireburnensis, † 709. — Mai 25.

1. VITA AUCT. FARITIO MON. MALMESBIRIENSIS. *Inc. prol.* Ss. patrum pia certamina studiose recolentes — *Inc.* Ad s. igitur Aldhelmi genea-

logiam flectamus ingenium — *Des.* honoranda per Dei servos locatio.
Ubi ea die et deinceps beneficiis illius... [256]

Act. SS. Mai VI. 84-93; 3^a ed. 83-93; || *S. A-i opera*, ed. J. A. GILES (1844), 354-82; || GILES (J. A.), *Vita quorundam Anglo-Saxonum* (CAXTON SOCIETY, 1854), 119-52; || *P.L.* LXXXIX. 63-84.

2. VITA AUCT. WILLELMO MALMESBIRIENSI (*Gesta pontificum Anglorum*, liber v). *Inc. prol.* Totius Angliae, quaquaversum porrigitur — *Inc.* Igitur Aldhelmus ex Saxonum oriundus prosapia, familia haud dubie — *Des.* aestivis mensibus pluvius et luteus. [257]

GALE, *Hist. Brit. scr.* 337-81; || WHARTON, *Anglia sacra*, II. 1-49; || *P.L.* CLXXIX. 1617-80; || *Willelmi Malmesbiriensis monachi de Gestis pontificum Anglorum*, ed. HAMILTON (RER. BRIT. SCR. 52), 330-443.

3. EIUSDEM EPITOME. *Inc.* B. Aldhelmus saxonica prosapia oriundus, primis imbuendus litteris — *Des. ut* 2. [258]

MABILLON, *Acta*, IV, l. 727-33; 2^a ed. 683-89; || *Act. SS.* Mai VI. 79-83; 3^a ed. 78-83.

4. VITA. *Inc.* B. Aldhelmus splendidissimo Anglorum genere oriundus, atavis — *Des.* erat eruditione mirandus. Haec Beda. [259]

CAPGRAVIUS, f. 10-11; || GILES, *A-mi opera*, 383-86; || *Id. Vita quorundam Anglo-Saxonum*, 152-56; || *P.L.* LXXXIX. 83-86. — (Mut. et contracta) SURIUS, III (1572), 401-2; (1579), 460-62; V (1618), 305-6; V (1879), 702-4.

Aldricus ep. Cenomannensis, † 856. — Ian. 7.

1. GESTA. *Inc. prol.* Coadiuvante divinitatis gratia scribere conor — *Inc.* Dñus Aldricus Cenomannicae urbis ep. natione — *Des.* Data xv kal. mai anno, Christo propitio, xvii imperii dñi Hludowici... [260]

BALUZIUS, *Misc.* III. 1-178 (sine prol.); ed. MANSI, I. 79-120 (item); || *P.L.* CXV. 29-106 (item); || CHARLES (R.) et L. FROGER, *Gesta domni A-i* (1889), 1-200.

Exc. LE COINTE, *Ann. eccl. Franc.* VIII. 342-45, 346-49, 378-79, 424-27, 471-73, 479-82, 484-87, 492-93, 495-505, 523-25, 566-76, 588-89, 590-92, 609-10. — BOUQUET, VI. 299-302; VII. 341-42. — CAUVIN, *Géographie ancienne du dioc. du Mans*, LII-LXIV. — WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XV. 308-27.

2. VITA (= *Actus pont. Cenomann.* 23). *Inc.* Decedente viii id. nov. Francone iuniore Cenomannicae urbis ep. — *Des.* in gestis et annalibus regum Francorum sufficienter poterit invenire. [261]

MABILLON, *Vet. anal.* III. 276-86; 2^a ed. 297-300.

3. VITA METRICA. *Inc.* Bis quadrigentos dum mundus volveret annos — *Des.* Aeternam requiem cede, precamur, ei. [262]

PIOLIN, *Hist. de l'église du Mans*, II (1853), 540-43; || DÜMMER (E.), in *MG. Poet. lat.* II. 628-32.

Aldricus ep. Senonensis, † 841. — Iun. 6.

VITA. *Inc.* Anno 775 ab inc. Dñi, regnante Carolo Magno b. A. — *Des.* fiducialiter agat. Illa vero consurgens post modicum... [263]

MABILLON, *Acta*, IV, 1. 568-75; 2^a ed. 539-46; || *Act. SS.* Iun. I. 753-57; 3^a ed. 741-45; || *P.L.* CV. 799-610.

Exc. Bouquet. VI. 326-27.

Aldrita. *Vid.* Etheldreda.**Aleidis.** *Vid.* Adalheidis.**Aleidis** Scharembekana, monialis O. Cist. in Camera prope Bruxellas, † 1250. — Iun. 11.

VITA. *Inc. prol.* Cum res nova et inaudita — *Inc.* Fuit igitur prae-dicta dña a primaevae aetatis initio — *Des.* mox monasterium adiit et ipsam sepultam repperit. [264]

HENRIQUEZ (Chr.), *Quinque prudentes virgines* (1630), 168-98 (om. prol.); || *Act. SS.* Iun. II. 477-82; 3^a ed. 471-77.

Alena v. m. Foresti in Brabantia, † cca 640. — Iun. 17.

ACTA. *Inc. prol.* Qui instar mensae ditissimae, optimis epulis — *Inc.* S. et ven. Christi v. Alena regali schemate orta — *Des.* Forestum properavit et hoc signo sanctimoniales exhilaravit. [265]

Act. SS. Iun. III. 388-95; 3^a ed. IV. 315-21.

Exc. *Act. SS. Belgii*, II. 384-87.

Alexander p., Eventius, Theodulus, Hermes et Quirinus mm. Romae, † 116 (?). — Mai 3.

1. PASSIO. *Inc.* Quinto loco a b. Petro ap. romanae urbis ecclesiae cathedram — *Des.* expiravit masticans linguam suam. Severina vero uxor eius... Sanctorum autem ipsorum natalicia... [266]

α) MOMBRIITIUS, I. 20-23; || *Act. SS.* Mai I. 371-75; 3^a ed. 375-79. — Exc. *Act. SS.* Mart. III. 811-13, n. 5-10; 900, n. 2; 3^a ed. 808-9, n. 5-10; 895, n. 2.

β) SURIUS ("modice mut.") III (1572), 64-68; (1579), 70-75; V (1618), 40-43; V (1870), 73-81. — Exc. (ipse locus in quo paene solo exemplaria β ab exemplaribus α diversa sunt) *Catal. Brux.* I. 150, 86°.

γ) *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 272^d-75^c; || *id.* (Lovan. 1485), f. 59^v-62^r). — Exc. *Act. SS.* Mart. III. 900, n. 3; 3^a ed. 895, n. 3. — Pars prior et longe maior omnino convenit cum α et β; sequitur locus varius ed. *Act. SS.* l. c.; tum translatio S. Quirini ad Nussiam (vid. infra **Quirinus**); reliqua ab α et β multo magis diversa sunt, et sunt recentii aetate scripta.

2. PASSIO. a. *Inc.* Residente Aureliano, cum de ceteris interrogatio

fieret christianis, vocato Alexandro dixit : Priusquam tormentis — *Des.* cruciatibus variis expiravit. Quo mortuo, congregatus est... [267

Catal. Brux. I. 218-23.

b. *Inc.* B. Alexander qui apostolicae successionis cathedram quinta sessione fidelis pastor... (*et post sat multā*) Residenti ergo Aureliano oblatus, discussione ceterorum intermissa, ipse ab ipso principe his verborum initiis coepit exagitari : Priusquam, inquit, tormentis... (*cetera ut 2a*) [268

Exc. (Initium, quod diversum est ab 2a) *Catal. Brux.* II. 218-19, not.

c. *Inc.* Finis totius christianitatis et vitae... Quem cum Aurelianus imp. multis adsistentibus convocasset... sic iratus interrogat : Antequam diversis subici tormentis — *Des.* Et dum Severina loquitur, Aurelianus emisit spiritum, praestante... [269

Cf. Catal. Paris. II. 50, 57°.

3. CARMEN AUCT. FLODOARDO. *Inc.* Sedis Alexander post hos moderamina — *Des.* Pontificem sic inde locus consuetus habere. [270

FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italian*, III. 2 (*P.L.* CXXXV. 633-40).

4. EPITOMAE.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 127). — ADO, 3 mai. — VINC. BELLOV. XI. 73, 74. — PETRUS DE NAT. IV. 118. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 28^v-30^v.

5. TRANSLATIO (ALEXANDRI ET IUSTINI PRESB.) FRISINGAM, AN. 834. — *Inc.* Volentes satisfacere quaerentibus... Itaque anno ab inc. Christi 834, ind. XII, x kal. iun. Hitto ven. antistes — *Des.* quam inopia velut inertes coepimus. [271

WATTENBACH (W.), in *Sitzungsberichte der kön. Akademie der Wissenschaften zu Berlin*, 1884, 1138-41; || *Id.* in *MG. Scr.* XV. 286-88.

Exc. Act. SS. Sept. V. 472-73, n. 12, 13.

Alexander ep. Alexandrinus, † 326. — Febr. 26.

VITA (EX CASSIODORI *Historia tripartita*, lib. I, c. 12 — lib. III, c. 4, multis omissis) *Inc.* Alexandria civitas est maxima et hominum multitudine copiosa — *Des.* post menses quinque Nicaeni concilii... migravit ad Dñm, cui est... [272

Cf. Catal. Paris. I. 282, 47° ; 485, 2° etc.

Alexander ep. m. Baccanis, via Cassia, sub Caracalla. — Sept. 21; transl. Nov. 26.

1. PASSIO AUCT. PS.-CRISENTIANO. *Inc.* In diebus illis, cum essent insidiae — *Des.* ecclesia facta est. Cuius dedicatio x kal. apr... [273

Act. SS. Sept. VI. 230-35.

2. EPITOMAE.

ADO, 26 nov. — PETRUS DE NAT. VIII. 102.

3. CARMEN AUCT. FLODOARDO. *Inc.* Princeps hic atrox post Neronem ecclesiam — *Des.* Illo decenter ossa sancta transtulit. [274]

* FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, III. 14 (P.L. CXXXV. 645-48).

Alexander m. Bergomi, sub Maximiano. — Aug. 26.

1. PASSIO. *Inc.* Facto Alexandro christiano sub Maximiano caesare, audiens hoc Maximianus — *Des.* non longe a muro civitatis Bergomensis. Passus est... [275]

MONBRITIUS, I. 24-24*.

2. PASSIO. *Inc. prol.* Cum omnium bb. Christi mm. merito bella — *Inc.* Tempore itaque Maximiani caesaris, exardesciente diabolo — *Des.* penes iam fatae urbis Bergami muros, ibique cum aromatibus optimo sepelivit in loco. Passus est autem... In quo loco... [276]

Act. SS. Aug. V. 803-5.

3. PASSIO. *Inc. prol.* Supplicationibus catholicae fidei sobrie — *Inc.* Temporibus igitur crudelissimi atque saevissimi imp. Maximiani, qui adversus athletas — *Des.* ut 2. [277]

GRATIOLIUS (P.), *De praeclaris Mediolani aedificiis* (1735), 181-97.

Exc. *Act.* SS. t. c. 806-7; cf. 808, not. i, et 799, n. 7.

4. EPITOMAE.

ADO, 26 aug. — FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, VIII. 8 (P.L. CXXXV. 735-38). — PETRUS DE NAT. VII. 118.

Alexander ep. Faesulanus, † 823. — Iun. 6.

ACTA. *Inc.* B. Alexander de civitate Faesulana ex nobili genere — *Des.* Cuiusdam autem sacerdotis audactius capillos trahentis... [278]

Act. SS. Iun. I. 750-51, n. 4-7; 3^a ed. 738-39, n. 4-7.

Alexander ep. Hierosolymitanus m. sub Decio. — Mart. 18 (et Dec. 12).

HIERONYMUS, *Vir. ill.* 62. — ADO, 18 mart. — VINC. BELLOV. XII. 19. — PETRUS DE NAT. III. 206. — Cf. **Narcissus**.

Alexander m. Lugduni, † 177. — April. 22.

PASSIO. *Inc.* Bb. mm. Epipodium et Alexandrum primum coniunxit infantia... [279]

Scilicet pars posterior Passionis S. Epipodii: *Vid.* **Epipodius**.

Alexander m. Pydnae in Macedonia sub Maximiano. —
Mart. 14.

PASSIO. *Inc.* Omnium sanctorum memoriis, ff. cc.... Nam pridie id.
mart. convocavit Maximianus rex — *Des.* abierunt Thessalonicam.
B. autem martyris anima, sicut ipse... [280]

Act. SS. Mart. II. 344-45; 3^a ed. 339-40.

Alexander m. unus ex septem fratribus filiis S. Felicitatis —
Iul. 10.

1. PASSIO. *Vid.* Felicitas.

2. TRANSLATIO IN MONASTERIUM OTTENBURANUM TEMPORE CAROLI
MAGNI. *Inc.* Tempore itaque bonae memoriae... Caroli gloriosissimi
imp. — *Des.* referens eis hoc. Ipsi vero cum magno gaudio... [281]

Act. SS. Iul. III. 19-21, n. 3-12; 3^a ed. 18-20, n. 3-12.

3. MIRACULA PER PALLIUM S. ALEXANDRI IN EODEM MONASTERIO.
Inc. Verissime legimus in psalteriis nostris latinis — *Des.* valeamus
aeterna, cum ipso perpetuo gavisuri. Amen. [282]

Act. SS. t. c. 21-22, n. 13-18; 3^a ed. 20-21, n. 13-18.

Narrationes 2 et 3 minime antiquae videntur; immo, si fides sit Mauro
FEYERABEND, *Des ehemaligen Reichsstiftes Ottenbeuren... sämtliche Jahrbücher*, t. I (1813), p. 96, a Nicolao Ellenbog, Ottenburano monacho († 1543),
sunt conscriptae. Primum typis mandatae erant Ottenburae anno 1511 in
ipsius Nicolai opella *Passio septem fratrum filiorum S. Felicitatis*.

4. TRANSLATIO WILDESHUSAM AN. 851, AUCT. RUODOLFO ET MEGIN-
HARTO. *Inc. prol.* Dilectissimo... Sundrolto... Meginhart... Magister
noster beatae memoriae Ruodolfus — *Inc.* Saxonum gens, sicut
tradit antiquitas, ab Anglis — *Des.* Tamen summa illorum signorum,
quae hic scripta sunt... [283]

SCHEIDT (Ch. L.), *Bibliotheca hist. Goettingensis* (1758), 1-18; || LAN-
GEBEK, *Scr. rer. Dan.* II. 38-49; || PERTZ, *MG.* Scr. II. 674-81. — Locus in
ceteris edit. omissus: *Neues Archiv*, VII. 229.

Exc. *Act. SS.* t. c. 22-25, n. 20-38; 3^a ed. 21-23, n. 20-38. — IDELER (J. L.),
Leben und Wandel Karls des Grossen, II (1839), 37-39.

5. TRANSLATIO AD NOVI-OPERIS MONASTERIUM AN. 1124. *Inc.* Anno inc.
dnicae 962 accersitus a Iohanne s. romanae sedis antistite Otto — *Des.*
in monasterio Novi-Operis fideli populi christiani frequentia... [284]

SCHANNAT, *Vindemiae litterariae*, II (1724), 73-74; || *Act. SS.* Iul. VII.
864-65; 3^a ed. 875-76.

Alexander senator m. Treverensis, soc. SS. Thyrsi et
Bonifatii.

TRANSLATIO SCHAFHUSAM. *Vid.* Iesus Christus, 2. C.

Alexius Falconerius ex septem fundatoribus Ord. Serv.
B. V. M., † 1310. — Febr. 17.

VITA AUCT. PETRO TUDERTINO. *Inc.* Vita autem b. Alexii talis erat, prout experimento didici — *Des.* Alexius vixit in ordine nostro 70 ac fere 7 annos. [285]

CANALI (B. A. M.), *Istoria breve dell' origine dell' ordine de Servi* (Parma, 1727), 93-94; || MORINI (A.), *Ricordi del P. Niccolò Mati...* (Roma, 1883), 147-48.

Alexius conf. Edessae et Romae, † ante an. 435. — Iul. 17.

1. VITA. *Inc.* a. Fuit Romae vir magnus et nobilis, Euphemianus nomine, dives valde — *Des.* collocaverunt die xiv mensis iunii. De ipso quoque monumento ita suavissimus odor fragravat... Tunc populi iocundantes... [286]

Act. SS. Iul. IV. 251-53; || MASSMANN (H. F.), *Sanct Alexius Leben* (BIBLIOTHEK DER GESAMMTEN DEUTSCHEN NATIONAL-LITERATUR, IX, 1843), 167-71.

Exc. MOLINIER et KOHLER, *Itin. Hieros.* II, 1. 96-97.

b. *Inc.* Temporibus Archadii et Honorii magnorum imp. fuit Romae vir magnus et nobilis Eufemianus nomine dives valde — *Des.*... [287]

Miscellanea Cassinese, Anno I (1897), parte II, agiographica, 10-...

c. *Inc.* Temporibus dñi Honorii et Archadii erat vir Dei, nomine Euphemianus, bene confidens et timens Deum — *Des.* Romae celebratur. Et de ipso monumento procedunt odores sicut de aromatibus... [288]

Catal. Brux. I. 223-27.

d. *Inc.* Fuit quidam vir vitae venerabilis in romana urbe, nomine Finianus, regali nobilique familia exortus — *Des.* in oratione et ieiunio persistentes post non multum tempus migraverunt ex hac luce et perrexerunt ad caelum... [289]

Cf. Catal. Paris. I. 117; III. 475, 15°.

e. *Inc.* Fuit vir simplex in Roma, cui nomen Eufimianus in tempore Honorii et Arcadii — *Des.* corpus collocaverunt intus xvii die mensis iul. Et effuderunt pretiosum unguentum in tumulum... [290]

Cf. Anal. Boll. XI. 230, 51°.

f. *Inc.* Alexius fuit filius Euphemiani, viri nobilissimi Romanorum et in aula imperatoris primi — *Des.* De ipso quoque monumento ita suavissimus odor... Obiit autem xvi kal. aug. circa an. Dñi 398. [291]

* *Leg. aurea*, c. 94 (89); || MOMBRITIUS, I. 23-24. — *Eiusdem epitomae*: VINC. BELLOV. XIX. 43-46. — PETRUS DE NAT. VI. 107.

2. VITA. *Inc. prol.* Mirabilem in sanctis suis Deum praedicare — *Inc.* Talis nimirum b. Alexius altissima, ut dictum est, Scipionum et

Aniciorum — *Des.* laevam sub capite, dextram se amplexantem habet. Quod multitudo... Obiit xv kal. aug. circa an. Dñi 328. [292]

MASSMANN, t. c. 157-66.

Exc. MOLINIER et KOHLER, t. c. 102.

3. VITA METRICA (ADSCRIPTA MARBODO EP.) *Inc.* Praestans magnatis summae vir nobilitatis — *Des.* Dum statuunt pulchrum pretiosa metalla sepulcrum. [293]

Act. SS. t. c. 254-56.

Exc. MOLINIER et KOHLER, t. c. 97.

4. VITA METRICA. *Inc.* Duxit romanus vir nobilis Eufimianus — *Des.* Tamquam si Roma multum spargatur aroma. [294]

Exc. (initium) *Catal. Paris.* I. 61-63.

5. VITA METRICA. *Inc.* Vir quidam magnus Romae fuit Eufemianus — *Des.* (*mutila*) Qui negant. Ut quaerant, veniunt plebs atque parentes. [295]

MASSMANN, t. c. 176-79.

Exc. MOLINIER et KOHLER, t. c. 97-98.

6. VITA RHYTHMICA (ADSCRIPTA LEONI IX PAPAE). *Inc. prol.* Pater Deus ingenite — *Inc.* Urbis romanae principes — *Des.* Custos sit nobis Dñus vitae diebus omnibus. [296]

Miscellanea Cassinese, l. c. 1-9.

7. VITA RHYTHMICA. *Inc. prol.* Multi post dñicae tempus passionis — *Inc.* Erat homo praepotens, aevo veteranus — *Des.* Qui hanc vestrae scripsimus vitam caritati. [297]

HAUPT (M.) und HOFFMANN (H.), *Altdeutsche Blätter* (1840), II. 273-87.

Exc. MOLINIER et KOHLER, t. c. 98-100.

8. HOMILIA AUCT. ADALBERTO EP. PRAGENSIS. *Inc.* Audiens a Dño Petrus quia dives difficile intraret — *Des.* Dat nobis fiduciam haec implorandi, qui eum pro Roma orantem... [298]

HIPLER (F.), in *Pastoralblatt für die Diocese Ermland*, XXII (1890), 86-88; || VOJÁČEK (Meth.), in *Blahověst, hlasy katolické*, XLV (v Praze, 1895), 520-21, 536-38, 553-54; || VOIGT (H. G.), *Adalbert von Prag* (Berlin, 1898), 358-65.

Exc. (scil. pars posterior) *Act.* SS. t. c. 257-58; || *P.L.* CXXXVII. 897-900.

9. MIRACULA SAEC. XI IN. I. *Inc.* Muliercula quaedam, Cerae veteris habitatrix — *Des.* et glorificantem Deum viva voce invenerunt. [299]

Act. SS. Iul. IV. 258-60, n. 1-13; et quae ibi (n. 8) omissa sunt: BARONIUS, *Annales*, an. 1004, n. viii-x.

Exc. BARONIUS l. c. et an. 1001, xx, xxi. — *Act.* SS. Mai III. 280, n. 4 3^a ed. 279-80, n. 4. — PERTZ, *MG. Scr.* IV. 619-20.

II. *Inc.* Quoniam vero his qui sese tota fiducia petunt... Eidem monasterio quidam quartus — *Des.* duodecim dedit plenissimam refectionem. [300]

Act. SS. Inl. IV. 260-61, n. 14-23.

10. *INVENTIO* (ALEXII ET BONIFATII M.) AN. 1217. *Inc.* Permissione divina... Gloria et laus... Cum in basilica ss. apost. Petri et Pauli — *Des.* detrahentium linguas desepxit et ad primum propositum rediit. [301]

NERINI (F.), De templo et coenobio ss. Bonifacii et A-II (1752), 205-9.

Alferius ab. Cavensis, † 1050. — Apr. 12.

VITA. Inc. prol. (IN VITAS QUATTUOR ABBATUM ALFERII, LEONIS, PETRI ET CONSTABILIS) Si iuxta divinae sententiae veritatis lucerna — *Inc.* Vir ergo Dñi Alferius ex Salernitana civitate — *Des.* s. viro commendatum fatigare potuisset. [302]

SURIUS, VII (1581), 577-78 (prol.) et 273-78; II (1578), 697-702; IV (1618), 148-51; IV (1876), 295-303; || Act. SS. Apr. II. 97-101; || MABILLON, Acta, VI, 1. 729-35; 2^a ed. 639-45; || MURATORI, Rer. ital. scr. VI. 205-14.

Algisus. *Vid.* **Adalgisus.**

Allogiosus ep. Cadurcensis. — *Vid.* **Ambrosius** Cadurcensis, 1 c.

Allucius conf. in Etruria, † 1134. — Oct. 23.

1. *VITA. Inc.* In nomine... Allucius servus Dei, pauperum Christi sollicitus procurator — *Des.* et sic meritis b. A-i liberati sunt. [303]

Act. SS. Oct. X. 235-6, n. 6-9.

2. *INVENTIO* AN. 1344. *Inc.* Anno nativitatis dñicae 1344, ind. XII, die IV iun. — *Des.* Acta sunt haec omnia... pontificatus dñi Clementis p. III anno III. [304]

Ibid. 232-37.

Almirus ab. in dioec. Cenomannensi, † 560. — Sept. 11.

VITA. Inc. prol. Compulsi a fratribus, imperante etiam pontifice nostro b. Donnolo — *Inc.* Regnantibus atque gubernantibus Childeberto atque Clotario — *Des.* innumerabilia praestantur; quae omnia enumerare longum est. [305]

LABBE, Bibl. mss. II. 469-72; || Act. SS. Sept. III. 803-6.

Alneus. *Vid.* **Alveus.**

Alnobertus. *Vid.* **Annobertus.**

Alodius ep. Autisiodorensis, post med. saec. V. — Sept. 28.

Hist. ep. Autisiod. 8 (LABBE, *Bibl. mss.* I. 417; || DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne*, I. 321-22; || *P.L.* CXXXVIII. 228-29); || *Act. SS.* Sept. VII. 649, n. 4; 3^a ed. 607, n. 4.

Alpais v. in villa Cudot, † 1211. — Nov. 3.

1. VITA, libris 4. *Inc. prol.* Ad laudem et gloriam summae et individuae Trinitatis — *Inc. lib. I.* Virgo igitur serenissima in villa quadam, quae Cudot appellatur — *Des. lib. IV.* numquam tantam simplicitatem videre meruisset. [306

Act. SS. Nov. II, 1. 174-207; || BLANCHON (P.), *Vie de la b. A.* (1893), 77-207. *Exc.* PROU (M.), in *Bibl. de l'École des chartes*, XLVI (1885), 507-11.

2. ADDITAMENTA AD VITAM. *Inc.* Accidit quadam vice, ut elevata — *Des.* si laeti vel tristes fuerint, clare et perspicaciter intueor. [307

Act. SS. t. c. 207-9; || BLANCHON, t. c. 208-16.

3. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. xxx. 23. — PETRUS DE NAT. x. 20.

Alph... *Vid.* **Alf...**

Alphegus. *Vid.* **Elphegus.**

Alpinianus presb. in Aquitania, saec. III. — Apr. 27.

VITA (APPENDIX AD VITAM S. MARTIALIS). *Inc.* Interea quoniam pro possibilitate... S. itaque Martialis in omnibus veram compertam — *Des.* incolumitatem recipere meruerunt. Ss. ergo membra A-i... [308

LABBE, *Bibl. mss.* II. 472-74; || *Act. SS.* Apr. III. 480, n. 3, et 481; 3^a ed. 485, n. 3, et 486-87.

Alpinus ep. Catalauni, † cca 510. — Sept. 7.

1. VITA. *Inc.* Alpinus in agro Catalaunensi vico qui Baia dicitur — *Des.* orante sancto animatur, surgit, laudat Deum. [309

Act. SS. Sept. III. 85-86.

2. VITA. *Inc.* Clementia Dei hominum semper parata — *Des.* Processu deinde temporis in urbem cum multa civium devotione... [310

Ibid. 86-90.

3. " MIRACULA DE S. ALPINO ". *Inc.* Dum postea Gallias, ut saepe inculcatum est, concuteret — *Des.* ut 2. [311

Cf. *ibid.* 82-83, n. 4-6.

Alruna marchionissa Chambensis, saec. XI. — Dec. 27.

VITA. *Inc. prol.* Cum sit absurdum et rationi profecto dissonum —

Inc. Cum nostrae propaginis genus a sede claritatis — *Des.* et venerationis cultum haec summam dicta sufficiant. Amen. [312]

PEZ, *Thes. anecd.* II, 3. 253-65.

Exc. HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 846-47.

Altinus ep. Senon. *Vid.* **Savinianus**.

Altmannus ep. Pataviensis, † 1091. — Aug. 8.

1. VITA. *Inc. prol.* Dño Chadalhoho... Laudabile admodum opus — *Inc.* Scripturus vitam et actus ven. praesulis A-ni, non ingratum — *Des.* normam in aliquibus dilapsam reformavit, quantum valuit. [313]

PEZ, *Scr. rer. Austr.* I. 115-35; || *Act. SS.* Aug. II. 366-77; || WATTENBACH (W.), in *MG. Scr.* XII. 228-43. — (Mut. et multis omissis) [IOHANNES AB. LAMBACENSIS], *Vita et miracula ss. Adalberonis, A-i et Gebhardi* (1619), 51-100.

Exc. SEPP (B.), in *Oberbayerisches Archiv*, XLIX (1896), 426.

2. VITA ET MIRACULA AUCT. RUBERTO. *Inc. prol.* Conditor ac gubernator rerum universarum — *Inc.* B. igitur Altmannus de gente Saxonum oriundus, nihil tamen ferum — *Des.* ut eorum, qui tibi placuerunt, mortalibus claritatem innotescas. [314]

TENGNAGEL (S.), *Vetera monumenta contra schismaticos* (1612), 34-67; || PEZ, t. c. 138-63; || *Gretseri opera*, VI. 447-60; || *Act. SS.* t. c. 378-389; || *P.L.* CXLVIII. 867-94; || *Gregorii VII epistolae et diplomata* (Paris. 1877), II. 334-60.

3. EPISTULA METRICA DE CULTU S. ALTMANNI, AUCT. AERBONE. *Inc.* Vos patrem, vos Aerbo senes iuvenesque salutat — *Des.* Singula quoque locum teneant sortita decenter. [315]

SCHWIEDER (P.), in *Anzeiger für Kunde der deutschen Vorzeit*, Neue Folge, XVII (1867), 199-200.

Alto ab. in Bavaria, saec. VIII. — Febr. 9.

VITA AUCT. OTHLOHO. *Inc.* B. igitur Alto nobilissima Scotorum stirpe progenitus — *Des.* nequaquam forsitan sunt abicienda. [316]

WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XV. 843-46. — (Mut. et omissa ultima parte) HUND (W.), *Metropolis Salisburgensis*, II. 81-84; *id.* ed. GEWOLD, II (1719), 55-57; || *Act. SS.* Febr. II. 359-60; 3^a ed. 360-61; || MABILLON, *Acta*, III, 2. 217-20; 2^a ed. 196-98.

Exc. (ex textu mutato) BOUQUET, V. 431. — SCHEIDIUS (Chr. L.), *Origines Guelficae*, II (1751), 244-46. — HESS (G.), *Prodromus monumentorum Guelficorum* (1781), 6-7.

Alveus seu **Alneus** presb. in dioec. Cenomannensi, post an. 560. — Sept. 11.

VITA. *Inc.* S. Alveus socius fuit s. Ernaei et Bohamadi — *Des.* est sepultus in iam dicta cellula sua honorifice. Ad cuius tumulum... [317]

Act. SS. Sept. III. 807-8.

Amabilis presb. Ricomagi, † cca 475. — Iun. 11 et Oct. 19.

1. VITA. *Inc. prol.* Beata sanctorum vitae opinio idcirco non absurde — *Inc.* S. Amabilis Christi confessor magnus in conspectu Omnipotentis — *Des.* crimen confessum, ilico absolutum. Ecce quam nimis honorantur amici Dei... [318

Act. SS. Iun. II. 466-70; 3^a ed. 461-65 (prologus ex Surio desumptus est). — (Mut.) SURIUS, VI (1575), 19-23; V (1580), 960-63; X (1618), 305-7.

2. MIRACULUM. *Inc.* Fuit etiam in supradicta Arverna urbe... [319

* GREG. TURON. *Glor. conf.* 32 (33).

Amadeus conf. Ord. Min., † 1482. — Aug. 10.

VITA. *Inc. prol.* In nomine... Quoniam nonnulli venerabiles religiosi — *Inc.* Fuit ergo, ut iam rem ipsam aggrediamur — *Des.* omnes testes idonei et rogati. Ego Augustinus Stantius... [320

Act. SS. Aug. II. 572-606.

Amalberga vidua in Belgio, † cca 690. — Iul. 10.

VITA. *Inc.* B. Amalberga illustrissimis exorta natalibus — *Des.* per gratiam Dei facta miracula. Requievit autem Christi famula... [321

Act. SS. Iul. III. 69-70; 3^a ed. 67; || *Act. SS. Belgii*, IV. 639-41. — (Mut.) SURIUS, IV (1573), 170-71; (1579), 167-68; VII (1618), 164; VII (1877), 211-13.

Amalberga virgo in Belgio, † 772. — Iul. 10.

1. TOMELLUS SEU SERMO AUCT. RADBODO. *Inc. prol.* Quotiescumque, dd. ff., sanctorum Dei — *Inc.* Ecce autem occurrit nobis hodierna die — *Des.* diabolum sanctitate praecipua superares... [322

MABILLON (quibusdam praetermissis) *Acta*, III, 2. 241-43; 2^a ed. 218-220; || *Act. SS.* Iul. III. 88-90; 3^a ed. 85-87; || *P.L.* CXXXII. 549-554; || DE ROO (P.), *De wonderbare maagd sinte A.* (Brussel, 1872), 423-27.

2. VITA (AUCT. THEODERICO AB. SANCTI TRUDONIS?) *Inc. prol.* Gloria et honor Dei viventis est — *Inc.* Gloriosa Christi v. A. huius vitae sumpsit exordium in pago Ardenna — *Des.* Sepulta est igitur in ecclesia quam ipsa caelestis oraculi iussu... [323

Act. SS. t. c. 90-102; 3^a ed. 87-98; || DE ROO, t. c. 429-61.

3. TRANSLATIO TAMISIA GANDAVUM AN. 870. *Inc. prol.* Postquam s. Deo amabilis — *Inc.* Transcursis enim post felicissimum eius obitum — *Des.* complexibus perfruatur sponsi sui D. N. I. C... [324

Act. SS. t. c. 103-4; 3^a ed. 98-100; || DE ROO, t. c. 463-67.

4. TRANSLATIO AN. 1073. *Vid.* Bertulfus ab. Renticae 1.

5. MIRACULA SAEC. XIV. *Inc.* Anno Dñi 1323, feria III post Vincula

s. Petri quidam pauper piscator — *Des.* iuxta sepulcrum eius in capella Tamisiensi. [325]

Act. SS. t. c. 105-11; 3^a ed. 100-106; || *De Roo*, t. c. 475-94.

Amandus erem. Bellimonte in dioec. Remensi, saec. VI. — Iun. 16.

VITA. Inc. Amandus Dñi N. I. C. asceta, natione Scotigena — *Des.* eidem ecclesiae habendam. Et si quis ei aliquid, quod absit, distrahere... [326]

Act. SS. Iun. III. 106-7, n. 32-35; 3^a ed. IV. 90-91, n. 32-35.

Amandus ep. Burdigalensis, saec. V in. — Iun. 18.

NARRATIO. Inc. Habet et Burdegalensis urbs patronos... [327]

* *GREG. TURON. Glor. conf.* 44 (45).

Amandus erem. Commodoliaci in agro Lemovicensi, cca 500. — Aug. 26.

1. *VITA ET TRANSLATIO (EX VETERI OFFICIO). Inc.* B. Amandus ex nobili ortus prosapia, mundi huius contemptor — *Des.* Inter quos Petrus levita, febris flamma cruciatus.. [328]

Act. SS. Oct. VII. 845-46.

2. *VITA (AMANDI ET IUNIANI) EX SANCTORALI BERNARDI GUIDONIS. Inc.* B. Amandus vir illustris nobilibusque ortus natalibus — *Des.* praestantur infirmantibus beneficia et remedia sanitarum. [329]

GONONUS (B.), Vitae Patrum Occid. 208-9; || *Act. SS.* t. c. 839-40, n. 15-17.

Amandus erem. Genuliaci in Petragoricis, saec. VI post med. — Iun. 25.

VITA. Inc. prol. Scripturus de vita b. A-i, nonnulla aggredior — *Inc.* Igitur praefatus vir Dei Amandus iuxta nominis sui etymologiam — *Des.* (*mutila*) Ipse me reprehendo et ago paenitentiam in favilla et cinere. [330]

LABBE, Bibl. mss. II. 481.

Exc. Act. SS. Oct. VII. 836, n. 4; 838, n. 8.

Amandus, Lucius, Alexander et Audaldus mm. Nividuni, sub Antonio principe. — Iun. 6.

PASSIO. Inc. prol. Finis totius christianitatis est vitae religio — *Inc.* Itaque s. Amandus episcopatum in Nividuno civitate tenebat — *Des.* Haec facta sunt in Nividuno VIII id. iun... Translata sunt autem corpora... VII id. sept. [331]

Act. SS. Iun. I. 630-31; 3^a ed. 620-21.

Amandus ep. Traiectensis, † cca 679. — Febr. 6.

1. VITA AUCT. BAUDEMUNDO. *Inc. prol.* Scripturus vitam b. A-i, habitatorem eius invoco — *Inc.* Amandus igitur ss. atque religiosissimus Aquitaniae partibus — *Des.* Sepultusque est cum magnifico honore in loco cui vocabulum est Elnone. In quo loco... [332]

α) SURIUS, I (1570), 878-84; (1576), 907-14; II (1618), 70-74; II (1875), 159-69; || *Act. SS.* Febr. I. 848-54; 3^a ed. 859-65; || MABILLON, *Acta*, II. 710-19; 2^a ed. 679-88; || *Act. SS. Belgii*, IV. 244-58.

Exc. BOUQUET, III. 532-35.

β) **Exc.** (cum interpolata narratione, ut legebatur in codicibus Nantua-censibus) GUICHENON (S.), *Hist. de Bresse et de Bugey* (Lyon, 1650), 210-212. — *Act. SS.* t. c. 844, n. 135; 3^a ed. 854, n. 135.

2. VITA METRICA AUCT. MILONE ELNONENSI, libris 4. *Inc. carmen I ad Carolum Calvum.* Accipe, Karle, precor, carmen pietate benigna — *Inc. carmen II ad eundem.* Salve, rector ovans, aeterno munere fretus. — *Inc. epist. ad Haiminum.* Reverentissimo patri Haimino... Perfruitus quondam vestrae mansuetudinis — *Inc. rescriptum Haimini.* Infimus servus... Carmen quod mihi frater — *Inc. prol.* Festa propinquabant nostri veneranda patroni — *Inc. lib. I.* Arbiter omnipotens, hominum rerumque creator — *Des. lib. IV.* Care, meum completur iter, requiesce, viator. — *Inc.* „Versiculi Vulfai in confirmatione operis „ Carmina sidereos merito scandentia campos. — *Des.* Sed supra falsum vera canendo virum. [333]

Act. SS. t. c. 873-88; 3^a ed. 882-97 (om. carmina ad Carolum); || *P.L.* CXXI. 927-68 (om. eadem); || TRAUBE (L.), in *MG. Poet. lat.* III. 561-610.

Exc. MANGEART (J.), *Catalogue des mss. de Valenciennes* (1860), 674-76 (carmina ad Carolum) — DESILVE (J.), *De schola Elnonensi* (1890), 83 (carmen I ad Carolum). — *Catal. Brux.* II. 248.

3. VITA AUCT. PHILIPPO AB. DE ELEEMOSYNA. *Inc. epist. ad Hugonem ab.* Reverendo... Hugoni... Sanctorum meritis flores — *Inc. epist. ad Iohannem ab.* Dilecto... Iohanni... Ritu perpetuo iubetur — *Inc.* Gloriosus igitur Christi confessor A. fide claris et sanguine — *Des.* fidelis exitus applicavit. Transiit autem b. A. nocte dnica... [334]

D. Philippi abbatis Bonae-Spei opera ed. N. CHAMART (Duaci, 1621), 707-32; || *Act. SS.* t. c. 857-72; 3^a ed. 867-82; || *P.L.* CCHII. 1239-76.

4. VITA S. ALANI (= AMANDI). *Inc.* B. Alanus in pago Herbatilico non longe a litore oceani — *Des.* plenus dierum et operibus bonis migravit ad Dominum. [335]

Brev. Corisopitense, litt. gothicis, sign. aa-aa.n^r (quibusdam omis-sis); || *Act. SS.* t. c. 854-55; 3^a ed. 864-65; || *Act. SS. Belgii*, IV. 258-262; || *P.L.* LXXXVII. 1267-72.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 657.

5. VITAE 1 EPITOMAE. a. AUCT. HARIGERO AB. LOBIENSI (*Gesta ep. Leodiensium*, c. 32-39) *Inc.* Post haec s. Amandus XXII... Igitur Aqui-

tania nativitatibus eius exstitit patria — *Des.* Elnonem monasterium habitavit, ubi et s. dormitionem accepit. [336]

KÖPKE (R.), in *MG. Scr.* VII. 179-80; || *P.L.* CXXXIX. 1039-43.

b. AUCT. AEGIDIO AUREAEVALLENSI (*Gesta ep. Leodiensium*, I. c. 40-46). *Inc.* Post hacc s. Amandus xxvi... Igitur Aquitania oriundus — *Des.* ubi et vitae finem accepit viii id. febr...

CHAPEVILLE, *Gesta pontif.* I. 73-81; || *Act. SS.* t. c. 855-56; 3^a ed. 866-867; || *Act. SS. Belgii*, IV. 262-65; || HELLER (I.), in *MG. Scr.* XXV. 31-32.

c. Amandus igitur ss. vir ex Aquitaniae est partibus ortus — *Des.* Sepultusque est honorifice in monasterio quod dicitur Elnone. In quo loco... [337]

Cf. *Anal. Boll.* XVII. 112, 184°.

6. EPITOMAE BREVIORES.

LABBE, *Bibl. mss.* II. 345. — VINC. BELLOV. XXII. 119, 120. — *Leg. aurea*, c. 41. — PETRUS DE NAT. III. 100.

7. DE S. AMANDO ET ABBATIBUS BLANDINIENSIBUS. *Inc.* Amandus eo tempore quo scepra regni Francorum gubernabat rex Dagobertus — *Des.* quo dissensio regni Francorum facta est inter Karolum et Ragenfridum. [338]

Act. SS. Nov. I. 358, n. 7.

8. " SUPPLETIO QUAE ADDITA EST LIBELLO VITAE S. AMANDI A MILONE „. *Inc.* Praelato libello de virtutibus S. A-i edito, sciendum — *Des.* nostro sermoni subiungere placuit. Cuius iste modus est. (*Sequitur epist. Martini papae, quae inc. Fraternitatis tuae studio...*) [339]

MABILLON, *Acta*, II. 719-23; 2^a ed. 688-92; || *P.L.* CXXI. 967-70; || *Anal. Boll.* IV. 157-59 (omissa epist.).

Exc. BOUQUET, III. 535-36. — ARNDT (W.), in *Neues Archiv*, II. 268-69.

9. " TITULUS DE OBITU B. AMANDI „. *Inc.* Anno inc. Dñi N. I. C. 661 — *Des.* obiit s. A. annorum circiter 90. [340]

Act. SS. Febr. I. 839, n. 112 extr.; 3^a ed. 848, n. 112 extr.; || MABILLON, t. c. 723; 3^a ed. 692; || *P.L.* CXXI. 970-71.

10. " ARGUMENTUM QUO TEMPORE B. AMANDUS VEL NATUS VEL DEFUNCTUS SIT „. *Inc.* De tempore nativitatibus et cursu vitae — *Des.* qualiacumque sint, ut opinor, reprobabit. [341]

Act. SS. t. c. 838-39, n. 110-12; 3^a ed. 848, n. 110-12; || MABILLON, t. c. 723-25; 2^a ed. 692-94; || *P.L.* CXXI. 971-74.

11. SERMO DE TRANSLATIONE AUCT. MILONE. *Inc. prol.* Diem hodie nam sacrosanctae festivitatis — *Inc.* Anno igitur inc. dñicae 661 — *Des.* cuius beneficiis et muneribus aeternis sit laus iugis... [342]

Act. SS. t. c. 889-91; 3^a ed. 898-900; || MABILLON, t. c. 725-28; 2^a ed. 694-96; || *P.L.* CXXI. 973-78.

Exc. *Act. SS. Belgii*, IV. 266-67.

12. SERMO DE ELEVATIONE AN. 809, AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Quia omnipotentis Dei opera enarrare — *Inc.* Igitur anno... 809, qui erat annus a transitu viri Dei A-i 150 — *Des.* qui eius memoriam cum debita habuerint actione gratiarum. [343]

Philippi ab. opera, ed. CHAMART, 741-45; || *Act. SS.* t. c. 891-93; 3^a ed. 900-903; || MABILLON, t. c. 728-32; 2^a ed. 696-700; || *P.L.* CXXI. 977-80 et CCIII. 1293-1300.

Exc. BOUQUET, V. 455. — *Act. SS. Belgii*, IV. 268-71.

13. EPITOME SERMONUM 11 ET 12. *Inc.* B. Aldegundis in timore sancto — *Des.* nosque eius populus fieri valeamus, per... [344]

SURIUS, I (1578), 884-86; (1576), 914-15; II (1618), 74-75; || *Act. SS.* t. c. 894-95; 3^a ed. 903-4.

14. MIRACULA IN ITINERE GALlico AN. 1066, AUCT. GILLEBERTO. *Inc. prol.* Licet interdum humana mens — *Inc.* Igitur primo ab inc. Dñi 1066, a transitu vero b. A-i 406 — *Des.* Qui cernens iniquitatem verti in aequitatem... [345]

Act. SS. t. c. 895-900; 3^a ed. 904-8; || *Act. SS. Belgii*, IV. 273-83; || *P.L.* CL. 1435-48.

Exc. Philippi ab. opera, ed. CHAMART, 732-37; || *P.L.* CCIII. 1277-86. — MABILLON, t. c. 732-34; 2^a ed. 701-2. — HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 849-51.

15. MIRACULA IN ITINERE BRAGBANTINO AN. 1107. — *Inc. prol.* Multis et frequentibus modis, si curamus — *Inc.* Sicut inspiratione divina compuncti multi fideles — *Des.* Creatorem ac Reparatorem laudemus, glorificemus, benedicamus. Amen. [346]

Philippi ab. opera, ed. CHAMART, 737-39; || *Act. SS.* t. c. 900-1; 3^a ed. 909-10; || *Act. SS. Belgii*, IV. 284-87; || *P.L.* CCIII. 1285-90.

Exc. MABILLON, t. c. 734; 2^a ed. 703. — HOLDER-EGGER, t. c. 852-53.

16. MIRACULUM AN. 1107, AUCT. MARSILIA ABB. ROTOMAG. *Inc. prol.* Desideratissimo... Bovoni... Virtutibus et miraculis a Deo nobiscum — *Inc.* Anno igitur dñicae inc. 1107, in pago Lysiacensi — *Des.* Sicut enim quondam in mundo positus latronem... [347]

Philippi ab. opera, ed. CHAMART, 739-41; || *Act. SS.* t. c. 902-3; 3^a ed. 910-11; || *P.L.* CCIII. 1289-94.

17. INVENTIO IN ECCLESIA S. GERMANI DE PRATIS PARIS. AN. 1267. *Inc. prol.* Quoniam, sicut dicit Isidorus, litterae — *Inc.* Est igitur illa praedicta ecclesia constitutione antiquissima — *Des.* super maius altare reponuntur. Acta sunt... anno Dñi 1267, id. iulii. [348]

MABILLON, t. c. 735-38; 3^a ed. 704-6; || BOUILLART (J.), *Hist. de l'abbaye royale de S. Germain des Prez* (1724), pièces justif. 62-65.

Amantes (Duo), saec. IV extr. — Mai 25.

NARRATIO. *Inc.* Duos fuisse apud Arvernum, virum scilicet... [349]

* GREG. TURON. *Glor. conf.* 31 (32).

Amantius erem. in Silva Buxea in dioec. Engolismensi, saec. VII in. — Die?

VITA. *Inc.* Beatissimus et ven. Dei cultor A. advena quidem Engolismensis — *Des.* si studiose scripta forent, proprium haberent tomum. Eius ergo patrocinate suffragio... [350]

Anal. Boll. VIII. 330-55.

Amantius m. soc. s. Getulii. *Vid.* **Getulius**.

Amantius ep. Rutenus, saec. V. — Nov. 4.

1. VITA PERPERAM ADSRIPTA FORTUNATO. *Inc. prol.* Praeclaro succumbit oneri pauper ingenium — *Inc.* Igitur bb. Amantius Rutenae fuit urbis alumnus ortu, vita pastor — *Des.* fuit pretiosa in conspectu Dñi mors viventis. Amen. [351]

SURIUS(om. prol.) VI (1575), 78-80; (1581), 83-86; XI (1618), 54-55; || LABBE, *Bibl. mss.* II. 474-78; || *Fortunati opera*, ed. LUCHI, II. 96-105; || *P.L.* LXXXVIII. 513-21; || *Fortunati opera*, ed. KRUSCH, in *MG.* Auct. ant. IV, 2. 55-60; || *Act. SS.* Nov. II, 1. 276-81.

2. MIRACULA. *Inc. prol.* Quondam (al. Hactenus quidem) vitam bb. confessoris — *Inc.* Igitur mulier quaedam erat Iuliana nomine — *Des.* Nunc ergo in tantae festivitatis gaudio... [352]

LABBE, t. c. 478-81; || LUCHI, t. c. 105-111; || *P.L.* t. c. 521-26; || KRUSCH, t. c. 60-64; || *Act. SS.* t. c. 282-85.

Amantius presb. Tiferni in Umbria, cca 600. — Sept. 26.

* GREG. MAGNUS, *Dial.* III. 35 (*P.L.* LXXVII. 301-4); || *Act. SS.* Sept. VII. 276, n. 10, 11; 3^a ed. 255, n. 10, 11. — PETRUS DE NAT. x. 22.

Amarandus m. Albigenensis, sub Decio (?). — Nov. 7.

MIRACULUM. *Inc.* Amarandus autem m. apud Albigensem urbem, exacto... [353]

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 56 (57).

Amasius ep. Teanensis, post an. 350. — Ian. 23.

1. VITA. *Inc.* Amasius Salvatoris mundi sacerdos, salutaribus dogmatibus — *Des.* et missa peracta unusquisque ad propria remeabat, agentes Deo gratias... [354]

Bibl. Casin. III. Floril. 366-68.

2. VITA (ANTIQUA?) *Inc.* α) Constantius imp. postquam per testamentum sui patris Constantini christianissimi principis; vel β) Constantino igitur christianissimo principe ad imperium caeleste — *Des.* Ad quam singulis annis populus praedictae... [355]

SANTANGELUS (Hieronymus), *Officium ss. patris Amasii... et historia ex*

Theanensi selecta ecclesia (Romae, 1600), 17-32, (inc. α); || *Act. SS.* Ian. II. 484-85; 3^a ed. III. 98-99 (inc. β).

Amata seu Talida abb. in Thebaide, saec. V. — Ian. 5.

* PALLADIUS, A. 48 (*Vitae Patrum* ed. ROSWEYDUS, 972-73; 2^a ed. 978-979; || *P.L.* LXXIV. 351-52). — VINC. BELLOV. XVIII. 92. — PETRUS DE NAT. XI. 55.

Amator ep. Autisiodorensis, † 418. — Mai 1.

1. VITA AUCT. STEPHANO PRESB. *Inc. epist. Aunarii ep.* Dilectissimo... Stephano... Tuae nobis doctrinae multis iam — *Inc. rescriptum Stephani.* Dño... Aunario ep... Decursis litteris apostolatus vestri — *Inc.* Amator vir summae castitatis splendore perspicuus — *Des.* mortali lingua percurrere. Haec autem per eos et in eis operatur... [356

Act. SS. Mai I. 50-51 (nn. 2, 3) et 52-60; 3^a ed. 51-52 et 53-61; || DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne*, I. 135-58.

2. EPITOMAE.

Hist. ep. Autisiodorensium, c. 6 (LABBÉ, *Bibl. mss.* I. 413-14; || DURU, t. c. 313-15; || *P.L.* CXXXVIII. 222-24). — *Act. SS.* t. c. 51, n. 6; 3^a ed. 52, n. 6. — VINC. BELLOV. XXI. 6. — PETRUS DE NAT. IV. 113.

Amator Christi discipulus, erem. in pago Cadurcensi, saec. I/III/V. — Aug. 20.

VITA (ANTIQUA?). *Inc.* S. itaque noster Amator Hebraeus genere — *Des.* Ave Maria gratia plena devote saepius repetens XIII kal. sept. feliciter migravit ad Christum. [357

Act. SS. Aug. IV. 24-25; || BOURRIÈRES (M.), *S. Amadour et Ste Véronique* (1895), 364-72.

Exc. Act. SS. Febr. I. 453, n. 19; 3^a ed. 458-59, n. 19.

Amator, Petrus et Ludovicus mm. Cordubae, † 855. — Apr. 30.

* EULOGIUS, *Mem. SS.* III. 13 (*P.L.* CXV. 814); || *Act. SS.* Apr. III. 806, n. 1; 3^a ed. 815, n. 1.

Amatus ab. Habendensis, † cca 625. — Sept. 13.

1. VITA. *Inc. prol.* Imperiis tuis, bb. papa Clido, eloquio quidem paupere — *Inc.* Ille denique temporibus Dagoberti regis — *Des.* per eius interventum salvandos se esse non dubitant, praestante... [358

MABILLON, *Acta*, II. 129-35; 2^a ed. 121-27; || *Act. SS.* Sept. IV. 103-107; || GUINOT (A.), *Étude hist. sur l'abbaye de Remiremont* (1859), 369-74. — (*Mut. et sine prol.*) SURIUS, V (1574), 203-7; (1580), 234-37; IX (1618), 138-40 IX (1876), 316-22.

2. TRANSLATIONES. Vid. Adelphius, 3.

Amatus ep Nuscanus, † 1093 vel 1193. — Aug. 31.

1. VITA AUCT. FRANCISCO DE PONTA. *Inc.* Mirabilis Deus... Ad hoc itaque natus, ad hoc a Deo destinatus — *Des.* computatur anno dñicae inc. 1093, mense septembrio, ultimo die eiusdem mensis. [359

Ed. an. 1543 (cf. *ASTRONOMICA*, op. c., p. 4; libellum non vidimus); || *Act. SS.* Aug. VI. 844-46; || *ASTRONOMICA* (P.), *Elogio storico di s. A-o* (Napoli, 1872), append. 4-9, 12-17.

2. MIRACULA AUCT. EODEM. *Inc.* Cum autem ven. ep. Rogerius successor eius — *Des.* pristinum sanitatis officium cum integritate recuperavit. [360

Ed. an. 1543; || *NOIA* (F.), *Discorsi critici su l' istoria della vita di s. A-o* (Genova, 1707), 244-47; || *Act. SS.* t. c. 720-21, n. 97-105; || *ASTRONOMICA*, 18-21.

3. TRANSLATIO SAEC. XIII ET MIRACULA, AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Salvator excelsus bonorum omnium dispensator — *Inc.* Tempore siquidem dñi Lucae ven. successoris eius — *Des.* tantum et tale miraculum ostendere dignatus est. [361

Ed. an. 1543; || *NOIA*, l. c. 247-50; || *Act. SS.* t. c. 721-22, n. 106-10 (omisso prol. et paucis aliis locis); || *ASTRONOMICA*, 21-25.

Amatus ep. Senonensis, † 690. — Sept. 13.

1. VITA. *Inc.* Sacer praesul A. christianis et iustis parentibus — *Des.* iuxta altare in parte orientali honorifice condidit... [362

Act. SS. Sept. IV. 128-30; || *Act. SS. Belgii*, IV. 589-93. — (*Mut.*) *SURIUS*, V (1574), 207-8; (1580), 238-39; IX (1618), 140-41; IX (1878), 322-24. *Exc.* (ex Surio) *DUCHESNE, Hist. Franc. scr.* I. 678; || *BOUQUET*, III. 608-9.

2. VITA. a. *Inc. prol.* Mirus artifex idemque opifex Dñus — *Inc.* Igitur b. Amatus ante saecula praedestinatus, in fine autem temporis — *Des.* nomen Dñi benedicamus. Expleta ergo fideliter gestorum tuorum relatione... [363

Catal. Brux. II. 44-55, c. 1-29.

b. *Inc. prol.* Ne cui forte legentium sermo displiceat incultus — *Inc. et des. ut* 2a. [364

Ibid. II. 44, not.

c. *Inc. ut* 2a. — *Des.* posteris voluit exhibere. Ad declarandam ergo gloriae quantitatem... [365

Ibid. II. 46-52 (c. 6-21) et 55-59.

3. NOTA DE DIE MORTIS. *Inc.* Multi per ignorantiam et superbo spiritu — *Des.* multorum scriniis coenobiorum inveniuntur. [366

Ibid. II. 55, c. 30.

4. TRANSLATIONES. *Inc.* Anno 1078 secundus Gerardus Cameracensis ep. — *Des.* alia innumera multitudo clericorum et laicorum. [367
Act. SS. t. c. 131-33; || *Act. SS. Belgii*, IV. 595-98. .

Ambrosius ab. Agaunensis. *Vid.* **Agaunenses** (abbates).

Ambrosius Autpertus ab. S. Vincentii ad Vulturum,
† 778. — Iul. 19.

VITA AUCT. IOHANNE MON. (IN *Chronico Vulturensi*, lib. 1). *Inc. prol.*
Quae vero de ss. ab. A-o sequuntur, operae pretium — *Inc.* Hic quidem ss. pater Galliarum provinciis oriundus — *Des.* die XIX iul. in b. Petri ecclesia digno sepulcro locatus. [368

DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* III. 675-78; || MABILLON, *Acta*, III, 2. 262-265; 2^a ed. 236-40; || *Act. SS.* Iul. IV. 649-50; || MURATORI, *Rer. ital. scr.* I, 2. 359-60, 365; || *P.L.* LXXXIX. 1269-74.

Exc. WAITZ (G.), in *MG. Scr. rer. langob.* 547.

Ambrosius ep. Cadurcensis, cca 770. — Oct. 16.

1. VITA. a. *Inc.* Igitur s. Ambrosius cum esset pontifex in civitate quae vocatur Caturcis — *Des.* Discipulus vero Agrippinus nomine secutus est eum... et docuit omnia quae scripta sunt, adiuvante... [369

LABBE, *Bibl. mss.* II. 347-49; || *Act. SS.* Oct. VII. 1046-48.

b. *Inc.* ut 1. — *Des.* Discipulus vero eius... qui secutus est eum... docuit nobis omnia quae scripta sunt de eo. Postea vero, iubente Dño, translatus est corpus eius... [370

Exc. *Act. SS.* t. c. 1048-50 inter annotata.

c. VITA S. ALLOGIOSI (= AMBROSII). *Inc.* S. Allogiosus cum esset pontifex in civitate quae dicitur Caturcis — *Des.* Discipulus autem fidelis Agrippinus, qui docuit omnia quae fecerat, ut scripta essent, secutus est eum... reversi sunt in civitatem in pace. [371

Gallia christ. I (1715), instr. 28.

d. *Inc.* Ambrosius cum tempore Pippini Francorum regis Cadurcae urbis ep. esset — *Des.* Cuius corpus ibidem sepultum est... coenobium quod abbatia S. A-ii nuncupatur. [372

LA CROIX (G. de), *Series et acta episcoporum Cadurcensium* (1617, iterum 1627), 34-36.

e. (EPITOME) *Inc.* Ambrosius Cadurcensis ep. diebus singulis — *Des.* indeque postea Bituris translatus honorifice sepultus est. [373

LABBE, t. c. 346.

2. VITA METRICA SEU HYMNUS. *Inc.* Festa dies hodie illuxit ecclesiae — *Des.* Esto noster advocatus, quibus iudex est iratus. [374

LA CROIX, t. c. 36-38.

Ambrosius centurio m. Ferentini, sub Diocletiano. — Aug. 16.

1. PASSIO. *Inc.* Temporibus Diocletiani et Maximiani imp. erat quidam vir christianissimus, nomine A. — *Des.* eorum capita detruncarunt, xvii kal. sept. [375]

Catal. Paris. III. 546-48.

2. PASSIO. *Inc.* Cum omnipotentis Dei clementia censuisset — *Des.* (*imperfecta*) Ego te recedere faciam ab ista vanitate et prudentem te faciam. [376]

CAPPELLETTI, *Chiese*, VI. 392-95.

Ambrosius ep. Mediolanensis, † 397. — Dec. 7 et April. 4.

1. VITA AUCT. PAULINO. *Inc. prol.* Hortaris, ven. pater Augustine, ut sicut — *Inc.* Igitur posito in administratione praefecturae Galliarum patre eius — *Des.* sit mihi praemium fugisse supplicium. [377]

Vita s. A-ii etc. Mediolani, Chr. Valdarfer, 1474 (HAIN, 910; cf. supra **Agnes**, 1), f. 1-16^v; || *id.* [Mediolani, 1477] (HAIN, 902), sign. AA.5^v - BB.8^v; || MOMBRIUS, I. 25-31; || *Vita s. A-ii etc.* Mediolani, Ud. Scinzenzeler, 1488 (HAIN et COPINGER, I. 908, 911), sign. a.1 - b.iii^v; || * *A-ii opera omnia* (saepè recusa), fere in capite tomi I; || VICELIUS, *Hagiol.* f. 129^v-31^v (multis praetermissis); || SURIUS, II (1571), 497-507; (1578), 526-36; IV (1618), 51-57; XII (1880), 198-216; || *A-ii opera*, ed. Maurin. II (1690), app. I-XIV; || GALLANDIUS, *Bibl. vet. patrum*, IX. 23-31; || GILBERT (R. O.), ap. E. G. GERSDORF, *Bibl. patrum ecclesiasticorum lat. selecta*, VIII, 1 (1839), 1-25; || *P.L.* XIV. 27-46; || *A-ii de officiis ministrorum* ed. J. G. KRABINGER (1857), 1-28; || *A-ii opera*, ed. P. A. BALLERINI, VI (1883), 885-906.

2. VITA METRICA AUCT. FLODOARDO. *Inc.* Comitur A-ii meritis urbs Mediolana — *Des.* Perferat auxiliis aeterna ad gaudia lucis. [378]

* FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, xiv. 13-17 (*P.L.* CXXXV. 861-70).

3. VITA AUCT. GUARINO VERONENSI. *Inc. prol.* Vetus mos, Alberte pater, cum apud maiores nostros — *Inc.* Valentinianus post Ioviniani obitum... [379]

Exc. (prologus et prima verba) MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* III. 874-76.

4. EPITOMAE.

Leg. aurea, c. 57 (55). — PETRUS DE NAT. I. 36.

5. MIRACULUM IN INFANTIA AUCT. ALDHELMO SHIREBURN. a. (PROSA). *Inc.* Ambrosium vero superni nectaris ambrosia — *Des.* a Paulino viro ven. digesta didicerit. [380]

* ALDHELMUS, *Lib. de laud. virg.* 26 (*P.L.* LXXXIX. 124).

b. (METRICE) *Inc.* Iam fuit Hesperiae famosus laude sacerdos — *Des.* Plures perducens ad caeli regna phalanges. [381]

* ALDHELMUS, *Carmen de laud. virg.* 11 (*P.L.* t. c. 250).

Ambrosius Sansedonius, Ord. Praed. Senis, † 1287. — Mart. 20.

1. VITA ET MIRACULA AUCT. GISBERTO, RECUPERATO, ALDOBRANDINO, OLDRADO. *Inc.* B. vir Ambrosius ex civitate Senensi provinciae Tusciae — *Des.* Gaudens ad propria remeavit. — *Inc. epil.* Haec sunt quae venerabiles viri ff. Gilbertus — *Des.* factione Gibellina erant. [382]

Act. SS. Mart. III. 181-201; 3^a ed. 181-200. (Altera pars libelli contracta est et capitulorum ordo turbatus).

2. VITA ET MIRACULA AUCT. RECUPERO ARRETINO. *Inc.* Habuit hic ven. vir in civitate Senensi provinciae Tusciae — *Des.* in cortina vel tabulato repertum est. Multa alia mirabilia.. [383]

Act. SS. t. c. 210-40; 3^a ed. 209-39.

3. VITAE EPITOME (EX NECROLOGIO COENOBII SENENSIS). *Inc.* Anno dñicae inc. 1286, a nativitate vero S. Dominici — *Des.* Multis aliis miraculis Dñus sanctum suum colendum exhibuit. [384]

SANSEDONI (Giulio), *Vita del b. A-o Sansedoni da Siena* (Roma, 1611), 198-200 (paucis omissis); || *Act.* SS. t. c. 247-48, n. 45-48; 3^a ed. 246-47, n. 45-48.

4. MIRACULA AN. 1287 PATRATA (INSTRUMENTA PUBLICA DE HISDEM).

SANSEDONI (G.), op. c. 204-40; || *Act.* SS. t. c. 201-10; 3^a ed. 200-209.

Ambrosius Traversari ab. gen. Camaldulensis, † 1439. — Nov. 20.

ITER PER ITALIAM AN. 1431, AB IPSO NARRATUM. *Inc.* Anno Dñi 1431, praesidente apostolicae sedi Eugenio IV — *Des.* eremitas nostros multum hortatus bene aedificatos reliquit. [385]

BARTHOLINI (Nic.), *B. A-i ab. generalis Camaldulensis Hodoeporicon* (Florentiae, 1680), 1-70.

Amelberga. *Vid.* Amalberga.

Amicus et Amelius mm., † cca 773. — Oct. 12.

1. VITA. *Inc.* Temporibus Pipini regis Francorum quidam puer in Bericano — *Des.* B. itaque Albinus, qui iam mortuos suscitaverat... Passi sunt autem milites Christi A. et A... [386]

MONE (F. J.), in *Anzeiger für Kunde der deutschen Vorzeit*, V (1836), 146-160; || KÖLBING (E.), *Altenglische Bibliothek*, II (Heilbronn, 1884), xcvi-cx.

Exc. GAUTIER (L.), *Les Épopées françaises*, I (1865), 314; 2^a ed. (1878), 469-70.

2. VITA. *Inc.* Temporibus Pipini regis Francorum orti sunt duo pueri — *Des.* B. autem Albinus diacones clericosque... Passi autem sunt milites Christi A. et A... [387]

MOMBRIUS, I. 31-33; — VINC. BELLOV. XXIV. 162-166, 169 (ultimo capitulo aliquantum mutato).

3. EPITOMAE.

PETRUS DE NAT. IX. 21. — IOHANNES GIELEMANS (cf. *Anal. Boll.* XIV. 48, 50°).

Amicus monachus Casinensis, † cca an. 1045. — Nov. 3.

1. VITA AUCT. BERNARDO MON. CASIN. *Inc.* B. igitur Amicus genere nobili ortus in finibus comitatus Camerini — *Des.* post eius obitum, prout noverat, reseravit. Pauca haec praelibavimus... [388]

Bibl. Casin. I, Floril. 244-54; || *Act. SS.* Nov. II. 92-99.

2. VITA. *Inc. ut* 1. — *Des.* et s. Amicum suae salutis auctorem semper miro coluit affectu. Amen. [389]

MABILLON, *Acta*, VI, 1. 767-71; 2^a ed. 652-56; || *Act. SS.* t. c. 100-2.

Ammon et soc. mon. Alexandriae, a. 249. — Iun. 1 et Dec. 20.

Ado, 20 dec.

Ammon primus monachus Nitriae, † cca 350. — Oct. 4.

* RUFINUS, *Hist. mon.* 30 (*Vitae Patrum*, ed. ROSWEYDUS, 482-83; || *P.L.* XXI. 455-57). — * PALLADIUS, A. 2 (*Vitae Patrum*, ed. ROSWEYDUS, 940; 2^a ed. 946; || *P.L.* LXXIV. 258-60). — * ALDHELMUS, *De laude virg.* 26 (*P.L.* LXXXIX. 263-64). — PETRUS DE NAT. I. 6.

Ammon ab. in Tabenna Aegypti, cca 400. — Ian. 26.

* RUFINUS, *Hist. mon.* 3 (*Vitae Patrum*, ed. ROSWEYDUS, 458; || *P.L.* XXI. 407-8). — VINC. BELLOV. XII. 16. — PETRUS DE NAT. IV. 17.

Ammonaria v. et soc. mm. sub Decio. — Dec. 12.

Ado, 12 dec.

Ammonas, **Ammonius**, **Ammun.** *Vid.* **Ammon.**

Amon, **Alcha**, **Auspicius**, **Celsinus** et **Ursus** ep. Tullenses, saec. IV et V. — Oct. 23, Sept. 28, Mai 20, Mart. 1.

1. VITA (S. AMONIS). *Inc.* Felix pontifex A. felicem feliciter imitatus est agnum — *Des.* nec ut expediret sufficienter enarrare. [390]

GONONUS (B.), *Vitae Patrum Occid.* 258-59; || *Act. SS.* Oct. X. 911-12.

2. INVENTIO CRYPTAE S. AMONIS ET RELIQUIARUM SS. ALCHAE, etc.
Inc. In nomine... Cunctis christianae religionis et orthodoxae fidei —
Des. petiit cum instantia et postulavit. Acta fuerunt haec... [391]

Benoît [PICART], *Hist. ecclésiastique et politique de la ville et du diocèse de Toul* (1707), app. LXXXVIII-XC; || *Act. SS.* t. c. 912-14.

Amonius. *Vid. Ammon.*

Amor conf. cultus in coenobio Belisiensi, saec. IX. — Oct. 8.

1. VITA AUCT. EGBERTO DIAC. *Inc. prol.* Cum locum s. Amoris, ut interesse festivitati — *Inc.* Igitur b. Amor Aquitania patria sua bonis parentibus progenitus — *Des.* me, dico, scribentem, te legentem et omnem credentem, I. C. D. N... [392]

Anal. Boll. I. 73-74 (Prologus et prima verba). — *Act. SS.* Oct. IV. 343-347 (sola Vita).

Prologus qui *inc.* " Cupientes aliquid scribere ad gloriam Dei, (*Act. SS.* t. c. 343) est a Iohanne Gielemans conscriptus.

2. VITAE EPITOME. *Inc.* S. Amor ex patria Aquitania natus, cum ab ineunte aetate — *Des.* coenobium... dictum Belisiam, Leodiensis diocesis, fundaverunt. [393]

Act. SS. t. c. 347-48.

Amos. *Vid. Ammon.*

Ampelius erem. Genuae, saec. V. — Mai 14.

VITA, MIRACULA, TRANSLATIO. *Inc. prol.* Piae devotionis et mirae sanctitatis almi confessoris. — *Inc.* Vidinus et alium presbyterum in vicina regione nomine A-um — *Des.* Ad quam quidem missam, cessantibus impedimentis... [394]

Act. SS. Mai III. 364-69; 3^a ed. 363-67.

Amphibalus m. Verulamii, sub Diocletiano. — Iun. 22.

1. PASSIO. *Vid. Albanus* m. Verulamii.

2. INVENTIO ET MIRACULA. *Inc. prol.* Opera Dei omnipotentis magnifica — *Inc.* Primo igitur loco libet de revelatione... [395]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 7 (11), 10 (16, 17), 11 (20).

3. MIRACULA. *Inc.* Anno dñicae inc. 1225, id. mai, nutu divino — *Des.* filo, quod licnus appellatur, mensurando circumdedit. [396]

Exc. HARDY, t. c. 18.

Amsanus. *Vid. Ansanus.*

Anacletus, p. † 88. — Iul. 13.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 125). — PETRUS DE NAT. VI. 95. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 58^v-59.

Ananias apost. Damasci, saec. I. — Ian. 25.

PETRUS DE NAT. II. 21.

Ananias, Petrus et septem milites mm. sub Diocletiano. Febr. 25.

1. PASSIO. **a.** *Inc.* Ananias vir s. ab infantia rudimentis fidei se circumdans — *Des.* secundum quod praedicta fuerant ea a b. Anania. Consummati sunt autem... [397]

α) *Act. SS.* Febr. III. 492-95; 3^a ed. 497-500. — β) (aliquantum contracta) *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 263^b-64^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 48-49. — γ) (item) FABER STAPULENSIS, *Agones mm.* 77-79^v.

b. *Inc.* S. Ananias ab infantia erudimento fidei Christi se circumdans — *Des.* mortis ignominiosum exitum. Consummati sunt... [398]
Cf. Catal. Brux. II, 307, 73°.

c. *Inc.* Cum persecutio saevissima christianorum facta esset — *Des.* ut 1 a. [399]

Cf. Act. SS. t. c. 493, annot. a; 3^a ed. 498.

2. BREVISSIMA EPITOME.

Act. SS. t. c. 491, n. 3; 3^a ed. 496, n. 3.

Anastasia m. in insula Palmaria, sub Diocletiano. — Dec. 25.

1. PASSIO. **a.** PROLOGUS. *Inc.* Historiam priorum ss. ad aedificationem nostram — *Des.* omnibus qui credituri sunt profuturam. [400]
Catal. Brux. I. 263.

b. PASSIONIS PARS I = PASSIO CHRYSOGONI. *Vid. Chrysogonus.*

c. PASSIONIS PARS II = PASSIO AGAPES ET SOCIARUM. *Vid. Agape.*

d. PASSIONIS PARS III = PASSIO THEODOTAE. *Vid. Theodota.*

e. PASSIONIS PARS IV = PASSIO IPSIUS ANASTASIAE. *Inc.* Igitur, ut supra dictum est, tradita s. A. praefecto Illyrici — *Des.* basilicam, ubi eam sepelierat, fabricavit. Passa est autem... [401]

Bibl. Casin. III. Floril. 183 (col. 1 med.) - 184.

f. ADDITAMENTA QUIBUS FIT TRANSITUS AB UNA PARTE AD ALIAM.

Catal. Brux. II. 18, 49°. — *Anal. Boll.* VIII. 182, 8°. — *Anal. Boll.* XVII. 118, 304°.

2. EPITOMAE.

ADO, 25 dec. — *Leg. aurea*, c. 7. — PETRUS DE NAT. II. 2. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 109.

3. TRANSLATIO CPOLI IADERAM AN. 804. *Inc.* Anno dñicae inc. 804 regnantibus in orbe duobus imp. Nicephoro — *Des.* Postquam vero praedicti cives domicilium et aram parassent... [402]

FARLATI, *Illyr. sacr.* V. 34-35.

4. TRANSLATIO IN MONASTERIUM BENEDICTOBURANUM AN. 1053, AUCT. GOTSCHALCO. *Inc.* Haec tempore Diocletiani primo diram — *Des.* Ego qui haec composui, cuncta visu didici, non auditu. [403]

MEICHELBECK, *Chronicon Benedictoburanum* (1753), 54-60; || WATTENBACH (W.), in *MG. Scr.* IX. 224-29.

Anastasia v. m. Romae, sub Diocletiano. — Oct. 28.

PASSIO. *Inc.* Temporibus Diocletiani imp. et Valeriani consulis eius, principabat autem Probus — *Des.* sepelierunt eam iuxta ceteros sanctos. Plures autem... Passa est autem... [404]

Cf. *Catal. Paris.* III. 55, 70°.

Anastasius I p., † 401. — Dec. 14 et April. 27.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 218).

Anastasius, Felix, Digna, Benildis, mm. Cordubae, † 853. — Iun. 14 et 15.

* EULOGIUS, *Mem. SS.* III. 8 et 9 (*P.L.* CXV. 805-6); || SURIUS, VI (1618), 198; || VORBURG (I. Ph.), *Hist. rom.-germ.* XI (1660), 534-35; || *Act. SS.* Iun. II. 973, n. 1-4, et 1070; 3^a ed. III. 452, n. 1-4, et 546.

Anastasius erem. in Gallia, † cca 1085. — Oct. 16.

1. VITA AUCT. GALTERIO. *Inc. prol.* Galterius Petro... Cogitis me, dum impensius — *Inc.* Gloriosissimus A. conf. Dei Venetias oriundus — *Des.* nec postea aliquid pristinae infirmitatis sustinuit. [405]

MABILLON, *Acta*, VI, 2. 488-92; 2^a ed. 489-93; || *Act. SS.* Oct. VII. 1136-1139; || *P.L.* CXLIX. 425-32; || PIGEON (E. A.), *Vies des SS. du dioc. de Coutances*, II (1898), 357-64.

2. INVENTIO CORPORIS. *Inc.* Notum, manifestum et certissimum — *Des.* s. A-ii, cuius anima paradisum possidet. [406]

MABILLON, t. c. 493; || *Act. SS.* t. c. 1135, n. 36; || *P.L.* t. c. 431-34; || PIGEON, t. c. 364-65.

Anastasius ep. Interamne, saec. VI/VII. — Aug. 17.

LEGENDA (DE VITA, INVENTIONE, TRANSLATIONE, MIRACULIS). *Inc.* De istorum vero sacro et s. collegio quidam exstitit sacerdos A. — *Des.* diabolo et angelis eius. Sed quia instat gloriosi nostri patris A-ii sollemnitas... [407]

Exc. *Act. SS.* Aug. III. 458-60 (media pars libelli, omisso cap. primo et tribus ultimis). — Cf. *Anal. Boll.* XVII. 340 (prima et ultima verba).

Anastasius Persa et soc. mm. in Assyria, † 628. — Ian. 22.

1. PASSIO. a. Inc. prol. Unigenitus Filius et Verbum Dei... Per virginem autem natus... *Inc.* Hic quidem erat de Persidis regione Razech vocabulo... Factus est autem iuvenis. Contigit ergo militare eum in tirocinio — *Des.* Qui accipiens praedictum colobium s. martyris A-ii induit eum... [408]

MOMBRIITIUS, I. 33^v-38 (om. prol.); || *Act. SS.* Ian. II. 426-31; 3^a ed. III. 39-45.

In quibusdam codd., omisso paene toto prologo, *inc.* "Tempore Cosdroae imp., qui destruxit Ierusalem, exstitit unus noster coronator A..." [409]

b. Inc. prol. Unigenitus Filius et Verbum Dei... Per nativitatem vero ex virgine — *Inc.* Erat quidam de Persida Razehe vocabulum... Facto autem iuvehe, contigit teneri eum in tirone — *Des.* Rogavit autem me praepositus monasterii illius, et accipiens colobium martyris induit eum... [410]

Cf. *Anal. Boll.* XVII. 1C3, 28°.

c. (AUCT. SEU INTERPRETE GREGORIO CLERICO). Inc. prol. Anastasio gratia Dei ven. abbati... Vestrae benignitatis excellentia — *Inc.* B. itaque A. de quadam regione Persidis, quae Razech nuncupatur... Hunc effectum iam iuvenem tironicae professioni contigit adfuisse — *Des.* seque ab eiusdem monasterii praeposito rogatum ss. A-ii colobium eundem infirmum indui concessisse... [411]

MAI, *Spicil. Rom.* IV. 283-85 (solus prologus). — *Bibl. Casin.* III. Floril. 102-9 (sola Passio).

d. FRAGMENTI IN CONCILIO NICAENO II PROLATI VERSIO ANASTASII BIBLIOTHECARII.

* *Syn. II Nic.*, act. IV (MANSI, *Concil. coll.* XIII. 22; || *P.L.* CXXIX. 281).

2. EPITOMAE.

BEDA, *Chronicon*, ad an. 640 (*P.L.* XC. 565-66); || *Act. SS.* Ian. II. 422-23, n. 5; 3^a ed. III. 36, n. 5. — VINC. BELLOV. XXIV. 14. — PETRUS DE NAT. II. 113. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 16^v-18.

3. MIRACULUM IN CONCILIO II PROLATUM, INTERPR. ANASTASIO BIBL.

* *Syn. II Nic.*, act. IV (MANSI, t. c. 22-23; || *P.L.* t. c. 281-83); || *Act. SS.* Ian. II. 438, c. vii; 3^a ed. III. 51, c. vii.

4. MIRACULUM ROMAE AD AQUAS SALVIAS. a. Inc. Imperante dño nostro... Anastasio magno imp... fuit quidam ep. natione Syrus — *Des.* tantum invenitur confessio. Dignetur ergo et nos Dñus... [412]

Anal. Boll. XI. 233-41.

b. Inc. Imperante... episcopus Theopentus nomine natione Syrus — *Des.* cum patre reversa est, dantes omnes laudes Deo. [413]

Exc. BARONIUS, *Annales*, an. 713, vi-ix, xi-xvi.

Anastasius m. Salonae, sub Diocletiano. — Sept. 7.

1. PASSIO. Quamvis tempore persecutionis... Cum igitur tempore Diocletiani — *Des.* Haec quantum a certis et fidelissimis viris... Martyrizatus est autem... [414]

Act. SS. Sept. III. 22-23; || FARLATI, *Illyr. sacr.* I. 720; || JELIĆ (L.), in *Ephemeris Salonitana* (Iaderae, 1894), 21-24.

2. PASSIO. *Inc. prol.* In Salomonis aede — *Inc.* Diocletiano igitur... imperii iniquissime moderante — *Des.* Aquileienses confusi ad propria rediere. Immenso igitur gaudio laetare, Salona... [415]

FARLATI, t. c. 723-24.

3. EPITOME.

PETRUS DE NAT. VII. 124.

Anastasius ab. Suppentoniae, cca 570. — Ian. 11.

* GREG. MAGNUS, *Dial.* I. 7, 8 (P.L. LXXVII. 181-88); || *Act. SS.* Ian. I. 701-2, n. 3-6; || MABILLON, *Acta*, I. 247; 2^a ed. 234-35.

Anatalon ep. Mediolanensis, saec. I. — Sept. 25.

VITA. *Inc.* Anatalon episcopatus apicem sui magistri ss. Barnabae — *Des.* tam valide dimicandi normam relinquere voluere. [416]

MURATORI, *Rer. ital. scr.* I. 2. 207; || *Act. SS.* Sept. VII. 21-22; 3^a ed. 19; || BIRAGUS, *Datiana historia*, 15-18.

Anatolia et Audax, mm. in dioecesi Reatina, sub Decio.

Iul. 9. — *Vid. etiam* **Victoria**.

1. PASSIO. *Inc.* Tempore Decii Caesaris erant Romae sacratissimae virgines Christi Victoria et A-a — *Des.* incognitus hominibus tribus latuit annis. Quorum nos merita... [417]

Act. SS. Iul. II. 676-81; 3^a ed. 677-81.

2. PASSIO. *Inc.* (*acephala*?) S. autem Anatolia cum esset in ieiuniis et orationibus attenuata — *Des.* quae in isto libello scripta sunt b. Anatoliae v. et in finem Audacis m. Amen. [418]

Act. SS. t. c. 672-73, n. 8-12. — (Mut.) SURIUS, IV (1573), 154-55; (1579), 152-53; VII (1618), 156; VII (1877), 202-3.

3. CARMEN AUCT. ALDHELMO. *Inc.* Tempore quo Decius triquadrum rexerat — *Des.* Plumabant pariter macta virtute coronam. [419]

* ALDHELMUS, *De laude virg.* 45 (P.L. LXXXIX. 279-80); || SURIUS, VI (1575), 941-42; (1581), 1041-43; XII (1618), 304; XII (1880), 377-379; || *Act. SS.* t. c. 671-72, n. 4-6.

4. CARMEN AUCT. FLODOARDO. *Inc.* Impugnare viros latio nec sufficit — *Des.* Et quoniam hinc patria mactus transfertur Eoum. [420]

* FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, iv. 17 (P.L. CXXXV. 669-72).

5. EPITOMAE.

Ado, 9 iul. — PETRUS DE NAT. VI. 73.

6. INVENTIO. *Inc. prol.* Humanae inscientiae utile est accommodare — *Inc.* Cum saeva fuisset orta tempestas Decii — *Des.* Anastasio nomine, qui tunc Reatinam gubernabat ecclesiam. [421]

Act. SS. t. c. 681-82.

Anatolius ep. cultus Salinis in Burgundia. — Febr. 3.

VITA. *Inc.* Christianae religionis imitatio maxime — *Des.* Mira res, vis totius vulcani mox cecidit in momento... [422]

Act. SS. Febr. I. 358-59; 3^a ed. 363-64.

Exc. BOUQUET, XI. 360.

Andeolus subdiac. m. in territorio Vivariensi, sub Severo. — Mai 1.

PASSIO. *Inc. prol.* Ss. martyrum gesta per ordinem exsequi — *Inc.* Igitur posteaquam gloriosus Irenaeus ep. fidelissimum pro Christo martyrium — *Des.* postulata percipiens cum gaudio revertatur. Martyrizatus est autem... [423]

BOSQUET, *Eccl. gall. hist.* II. 91-102 (om. prol.); || *Act. SS.* Mai I. 35-39; 3^a ed. 36-40. — *Var. lect. Anal. Boll.* I. 506, 2°.

Andochius, Thyrsus et Felix mm. in territorio Augustodunensi, sub Aureliano. — Sept. 24.

1. PASSIO. a. *Inc.* Postquam gloriosus Irenaeus ep. et m. migravit ad caelum — *Des.* Illic lacrimas fundens s. Symphorianus vigiliis et orationibus vacans nolebat a loco illo dimoveri, donec opitulante gratia... [424]

Act. SS. Sept. VI. 675-77; || *P.G.* V. 1467-74.

b. *Inc. ut 1 a.* — *Des.* Illic lacrimas... a loco illo removeri. Nobilissimus autem vir Faustus bb. martyrum passionem... [425]

Cf. Act. SS. t. c. 677, annot. bb.

2. PASSIO. *Inc. prol.* Dignum est memoriam sanctorum ad laudem — *Inc.* Igitur postquam gloriosus Irenaeus ep. fidelissimum Christi martyrium — *Des.* Illic lacrimas fundentes, vigiliis et orationibus vacantes non sufferebant a loco discedere. — *Epil.* Sed quia nos tantorum mm. passionem nominatissimam plectro — *Des.* Erigite anxios, firmate trepidos... [426]

Cf. Act. SS. t. c. 665, n. 11; *Catal. Paris.* I. 336-37, 30°. — Prior pars Passionis ferme ad verbum convenit cum initio Passionis Andeoli.

3. PASSIO BREVIOR. *Inc.* B. Andochius s. Polycarpi Smyrnensium

ep... discipulus, una cum Benigno — *Des.* sanctos Dei recondidit sepulcris, ubi cotidie miracula declarantur auctore D. N. I. C... [427

Cf. *Act. SS.* t. c. 665, n. 10.

4. EPITOMAE ALIAE.

VINC. BELLOV. XII. 114. — PETRUS DE NAT. VIII. 116.

Andreas apost. — Nov. 30.

1. PASSIO. *Inc. prol.* Passionem S. Andreae apost., quam oculis nostris vidimus, omnes presbyteri et diacones ecclesiarum Achaiae scribimus — *Inc.* Proconsul itaque Aegeas Patras civitatem ingressus coepit — *Des.* Tantus autem timor invasit universos... [428

MOMBRIUS, I. 55-57; || [NAUSEA (Frid.)], *Anonymi philalethi eusebiani in vitas apostolorum rhapsodiae* (Colon. 1531), f. 23-26; || LIPOMANUS, I. 237-257; 2^a ed. 373-76; || SURIUS, VI (1575), 619-22; (1581), 696-700; XI (1618), 653-55; XI (1880), 744-50; || DU SAUSSAY (A.), *De gloria s. A-ae apost.* (1656), append. 3-10; || ANDRUZZI (L.), *Statera veritatis* (Romae, 1731), 171-89; || GAL-LANDIUS, I. 152-65; || BONNET (M.), *Acta apost. apocr.* II, 1 (1898), 1-37.

Exc. LIPSIUS, *Die apokr. Apostelgeschichten*, I (1883), 141.

Aliquando Passio, omissis primis verbis ita *inc.* "Quod oculis nostris vidimus..." vel etiam "Diacones ecclesiarum Achaiae..." — Multi codices male interpolati sunt, praesertim in fine Passionis; in quo nonnumquam exscripti sunt loci modo longiores, modo breviores ex Passione 2. Varias lectiones huiusmodi vid. *Catal. Brux.* I. 21-23; *Anal. Boll.* XI. 285, 22°; et apud BONNET, I. c. in notis.

2. PASSIO. *Inc.* Conversante et docente et praedicante verbum Dei b. A-a apost. apud Achaia — *Des.* Mihi enim sufficit dñs Iesus, quem cognovi per famulum eius A-m. Martyrizatus est autem... [429

BONNET (M.), in *Anal. Boll.* XIII. 374-78; et inde seorsim, *Acta Andreae* (Paris. 1895), 66-70. — (Mut.) *Vid. infra*, 4 (mut.).

Exc. LIPSIUS, t. c. 141. — *Anal. Boll.* III. 187, 2°.

3. ACTA ANDREAE ET MATTHIAE.

Exc. (particula nempe, quae reperta est, veteris versionis) FOERSTER (M.), in *Archiv für das Studium der neueren Sprachen*, XCI (1893), 202-3; — BONNET, *Acta apost. apocr.* t. c. 85-88.

4. LIBER DE MIRACULIS AUCT. GREGORIO TURONENSI. *Inc. prol.* Inclita s. apostolorum trophaea nulli credo latere — *Inc.* Igitur post illum dñicae ascensionis nobile gloriosumque triumphum — *Des.* a quodam repperimus fuisse conscriptum. Haec sunt quae de virtutibus... mihi vel veniam non negandam. [430

NAUSEA, t. c. f. 87-227; || PORDIER, *Les Livres des miracles de Grégoire le Tours*, IV (1864), 35-96; || BONNET (M.), in *MG. Scr. rer. merov.* I. 826-846. — Exc. *Greg. Turon. opera*, ed. RUINART, 1261-64; || *P.L.* LXXI. 1099-1102. — LIPSIUS, t. c. 136-37. — *Anal. Boll.* III. 186-87, 1°. — Epitomen huius libelli confecit ORDERICUS VITALIS, *Hist. eccl.* II. 4 (ed. LE PREVOST, I. 269-87).

(Mut.) LAZIUS (W.), *Abdiae hist. certam. apost.* (Basileae, 1552), 19-42; || Id. ed. Ioh. FABER (Paris, 1560), f. 20-44^v; || *id.* ed. Th. BEAUXAMIS (Paris, 1571), f. 20-44^v; || LA BARRE (L. de), *Hist. christ. vet. patrum* (1583), f. 20-25^v; || FABRICIUS, *Cod. apocr. Novi Test.* (1719), II. 456-515. — Exc. WOOG (C. Chr.), *Presbyterorum et diaconorum Achaiae de martyrio s. A-ae ap. epistola* (Lipsiae, 1749), 389-400. — BORDIER, l. c. passim in notis, praesertim 91-95. — Pessimam hanc editionem paravit Lazius, prologo sublato, exordio novo confecto, verbis passim mutatis et interpolatis; sed et libello Gregorii continuo subiuncta est Passio 2, quae aliquando et in codicibus post libellum Gregorii descripta est; ast verba Passionis etiam mutavit Lazius, qui totum opusculum ita corruptum velut librum III *Historiae apostolicae* ab Abdia compositae protulit.

4. MIRACULA. I. *Inc.* Andreas apost. magnum miraculum... [431]

II. *Inc.* Ecclesia quoque Agatensis urbis, quae S. A-ae... [432]

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 30, 78 (31, 79).

5. TRANSLATIO CPOLIM SAEC. IV. — *Inc.* Post annum igitur 333 ab inc. Dñi, regnante Constantino imp. — *Des.* consequitur salutis effectum. Nos autem sancti colentes memoriam... [433]

Catal. Brux. II. 335-36.

6. TRANSLATIO CPOLI AMALPHIM AN. 1216, AUCT. MATTHAEO ARCHIDIAC. *Inc. prol.* Cogor, ven. pater, caritatis vestrae — *Inc.* Creator omnium Deus, qui fidelium votis... Inter innumeras regni Siciliae civitates — *Des.* populo rettulit et fideliter enarravit, ad laudem... [434]

RIANT, *Exuviae sacrae Cptanae*, I (1877), 165-78.

7. TRANSLATIO BRACHII (CUM BRACHIO S. LUCAE) ROMAM SAEC. VI. *Inc.* Temporibus Tiberii piissimi siquidem imp. b. Gregorius — *Des.* prope portam b. Pauli apost., ubi cottidie fiunt mirabilia... [435]

ANGELIS (Paulus de), *Basilicae S. Mariae Maioris... descriptio* (Romae, 1621), 134-35.

8. TRANSLATIO RELIQUIARUM IN SCOTIAM SAEC. VIII. a. *Lemma.* Qualiter acciderit quod memoria S. A-ae — *Inc.* Andreas, qui interpretatur secundum hebraeam etymologiam — *Des.* sese infra eam quasi in propria castra receperunt. [436]

USSERIUS (I.), *Britannicarum ecclesiarum antiquitates* (1639), 648-51; 2^a ed. (1687), 341-42; || PINKERTON (J.), *An enquiry into the history of Scotland* (1814), I. 498-500; || SKENE (W. J.), *Chronicles of the Picts* (1867), 138-40; || *Catal. Paris.* I. 378-80.

b. *Inc.* Anno ab inc. D. N. I. C. 345, Constantinus nepos — *Des.* ut vel ecclesiam illam haberent canonici, vel L. solidos per annum. [437]

JAMIESON (J.), *An historical account of the ancient Culdees of Iona* (1811), 378-88; || PINKERTON, t. c. 457-67; || *Act. SS.* Oct. VIII. 175-78; || SKENE, t. c. 183-93.

c. *Inc.* Constantio Romanorum imp. feliciter regnante — *Des.* apud Kilremontht digna cum veneratione sepultus requiescit. [438]

Brev. Aberdonense, pars hiem., Propr. SS. 82-83; || METCALFE (W. M.), *Pinkerton's Lives of the Scottish Saints* (1889), II. 289-90.

9. TRANSLATIO CAPITIS ROMAN AN. 1462. a. AUCT. PIO II PAPA. *Inc.* Andreas apost. Iesu Christi, b. Petri germanus, post passionem Dñi, cui interfuit — *Des.* donec eis locus idoneus apparari posset. [439]

Pii II pont. max. commentarii rerum memorabilium... a r. d. Ioanne Gobellino... iamdiu compositi..., lib. VIII init. (Romae, 1584), 352-73; 2^a ed. (Francofurti, 1614), 192-203; || DU SAUSSAY, op. c. 422-44.

Cf. *Catal. Paris.* II. 472, ubi indicatur prologus, qui *inc.* " Si qua sunt memoriae commendanda... "

b. *Inc.* Tres cardinales a ss. dño papa missi Narniam civitatem — *Des.* ubi universos simili benedictione benedixit. [440]

Catal. Paris. II. 556. Sequitur oratio a Pio II an. 1462 habita et quam Pius etiam in suam narrationem (a) recepit.

c. *Inc.* B. Andrea Scotorum ss. patrono in Patras civitate — *Des.* idem caput quam decenter collocavit. [441]

Brev. Aberdonense, l. c. 96-96^v.

10. MIRACULUM IN ECCLESIA EVESHAMENSI. *Inc.* Operae pretium videtur... Tempore namque Aegelwii abbatis — *Des.* vita migravit post triduum, vita aeterna, Christo miserante, donatus... [442]

MACRAY (W. D.), *Chron. abbatiae de Evesham* (RER. BRIT. SCR. 29), 324-25.

11. EPITOMAE.

ADO, *De festiv. apost.* — IOH. BELETH, *Rationale divinorum officiorum*, c. 164 (*P.L.* CCII. 165-66). — VINC. BELLOV. X. 67-73. — *Leg. aurea*, c. 2. — PETRUS DE NAT. I. 8.

Andreas ab. Averbodiensis, † 1166.

VITA AUCT. NICOLAO HOCHLANT AB. MIDDELBURGENSE. *Inc.* Temporibus illis, quibus apostolica sedes per Gregorium — *Des.* prius Stepone priore ad sibi in praelatura succedendum commendato. [443]

Chronica bb. canonicorum sub s. Praemonstratensi observantia degentium, sive extractum ex quodam libro per Nicolaum Altaterra sive Hochlant... descripto..., ed. F(rater) S(EBASTIANUS) A S(ANCTO) P(AULO) (Antverpiae, 1682), 9-37; || [WOLTERS (J.)], *Notice hist. sur l'abbaye d'Averboden* (Gand, 1849), 131-51.

Andreas de Chio m. † 1465. — Mai 29.

PASSIO AUCT. GEORGIO TRAPEZUNTIO. *Inc.* Quando iam triennio e Creta Cpolim navigassem — *Des.* sic insurgentes in Italia Platonicos intercessione tua reprime. [444]

SURIUS, VII(1581), 449-53; III(1579), 492-96; V(1618), 324bis-326; VII(1877), 5-11; || *Act. SS.* Mai VII. 185-88; 3^a ed. 181-84.

Andreas de Comitibus seu de Anagnia, † 1302. — Febr. 1.

BARTHOLOMAEUS DE PISIS, *De conformitate*, lib. I, conf. VIII, part II (ed. Mediol. 1513, f. 55^r).

Andreas Corsinus ep. Faesulanus, † 1373. — Ian. 30.

1. VITA (AUCT. PETRO ANDREA DE CASTANEIS?) *Inc.* Andreas ex nobilibus parentibus ortus Florentinis — *Des.* gratias Deo et b. A-ae referentes. Haec duo ultima miracula... [445]

DOMINICUS A IESU, *Acta canonizationis s. A-ae Corsini* (Paris. 1638), 171-224; || *Act. SS.* Ian. II. 1064-73; 3^a ed. III. 680-88.

2. VITA. *Inc. prol.* Cum mundus a principio suae creationis — *Inc.* B. Andreas C. Florentiae ex Corsinorum nobili familia — *Des.* ex tanto vitae periculo illaesus evasit. Fecit et alia... [446]

SURIUS (omissis prol. et quibusdam cap.) I (1570), 143-48; (1576), 148-53; (1618), 90-93; || *Act. SS.* Ian. II. 1073-77; 3^a ed. III. 688-92.

3. EPITOME.

IO. GROSSI, *Viridarium Carmel.* II. 22.

Andreas archidiaconus Faesulanus, saec. IX extr. — Aug. 22.

1. VITA. *Inc.* Sanctus et sollemnis, ff. cc., adest dies omni laude extollendus... Hic Scotorum gentis nobili prosapia ortus... [447]

Exc. Act. SS. Aug. IV. 540, n. 8 (initium). — *Ibid.* Febr. I. 243, 244, n. 3, 5; 3^a ed. 245, 246, n. 3, 5.

2. VITA (VERSIO ANTIQUA [?] EX ITALICO). a. *Inc. prol.* Sanctorum, quorum memoria in benedictione est, sollemniter natalicia — *Inc.* Andreas vir Dei ex insula fuit Hiberniae — *Des.* anniversario sancti viri celebrari. Habes nunc, amice Leonarde, forte quod quaeris... [448]

Act. SS. Aug. IV. 541-48.

b. *Inc. prol.* S. sedes apostolica ordinavit quod natalicia sanctorum... [449]

Exc. Ibid. 541, n. 12.

Andreas ep. Fundanus, saec. VI. — Nov. 6.

* GREG. MAGNUS, *Dial.* III. 7 (P.L. LXXXVII. 229-33).

Andreas de Galleranis, † 1251. — Mart. 19.

VITA. *Inc.* Fuit in civitate Senensi vir nobilis Andreas nomine — *Des.* manus eius est restituta pristinae sospitati. Multa quidem et alia... Amen. Anno Dñi 1251... transmigravit. [450]

Act. SS. Mart. III. 52-57; 3^a ed. 53-57.

Andreas Hispellas Ord. Min. in Umbria, † 1254. — Ian. 3.

VITAE AUCT. THOMA DE HISPELLO EPITOME. *Inc.* Summarium ex liberculo fr. Thomae... Anno Dñi 1223 Andreas de Hispello, aetatis suae XXIX — *Des.* Deo et A-ae quamplurimas gratias agentes. Ego Ioannes de Targininis... [451]

Act. SS. Iun. I. 365, n. 5; 3^a ed. 357, n. 5.

Andreas Scotus vel de Scotia. *Vid.* **Andreas** archidiac. Faesulanus.

Andreas seu Zoerardus, et Benedictus erem. in Ungaria, † cca 1020. — Iul. 17.

VITA AUCT. MAURO EP. QUINQUEECCLESIENSI. *Inc.* Tempore illo, quo sub christianissimi Stephani regis nutu — *Des.* inter angelorum choros locum possideat. [452]

Legendae SS. regni Hungariae, s. l. a. (HAIN, 9996), f. 11-12; || *Vita bb. Stanislai* etc. (Cracov. 1511), f. 107^v-8^v; || SURIUS, III (1572), 13-14; (1579), 21-22; V (1618), 15; || GONONUS (B.), *Vitae Patrum Occid.* 159-60; || INCHOFER (M.), *Annales ecclesiastici regni Hungariae* (1644), 293-95; || MABILLON, *Acta*, VI, 1. 76-78; 2^a ed. 69-71; || *Act. SS.* Iul. IV. 336-37; || ENDLICHER, *Rer. Hungar. monum. Arpadiana* (1849), 134-38.

Anfridus. *Vid.* **Ansfridus.**

Angadrisma v. Bellovacii, † cca 695. — Oct. 14.

1. VITA. *Inc.* Eo igitur tempore quo sceptrum regni Francorum gubernabat Hlotharius — *Des.* Per quem te oramus ac suppliciter petimus, ut pro nobis... [453]

Exc. MABILLON, *Acta*, II. 1063-64; 2^a ed. 1016-18. — RENET, *S. Lucien et les autres SS. du Beauvaisis*, III, 2 (1895), 671-74.

2. EPITOME.

VINC. BELLOV. XXIV 99.

Angela Bohemica, Ord. Carm. (?), saec. XII XIII (?). — Iul. 6.

VITA. *Inc.* Civitate Praga in regno Bohemiae orta est v. Angela filia regis Bohemiae — *Des.* in caelesti paradiso. Post mortem multis miraculis claruit. [454]

DANIEL A VIRGINE MARIA, *Speculum Carmelitanum*, II. 535-38; || *Act. SS.* Iul. II. 356-59.

Angela de Fulginio vid., † 1309. — Ian. 4.

1. VITA AUCT. ARNALDO ORD. S. FR. a. *Inc. prol. I.* Ne inflatura mundanae sapientiae — *Inc. prol. II.* In nomine bb. Trinitatis... Haec

est manifestatio donorum — *Inc. Vita* (" *Libellus spiritualis doctrinae* „ etc..) Ego, inquit, Angela de Fulginio proficiscendo ad viam paenitentiae — *Des. Et anima illa ss. a carne soluta.. Transiit autem ven. sponsa Christi ex huius mundi naufragio...* [455]

A. de F., in quo ostenditur nobis vera via... (Paris, 1598), 1-432; || *B. A. de F., ostendens nobis veram viam...* (Coloniae, 1601), 2-325; || *Act. SS. Ian. I.* 186-234; | [BOCCOLINUS (J. B.)], *B. A-e Fulginatis vita et opuscula* (Fulginiae, 1714), 7-246.

Ipsa Libellus spiritualis doctrinae... primum editus est Venetiis anno circiter 1500 (cf. COPINGER, I, n° 1096; M. FALOCI-PULIGNANI, *Saggio bibliografico della vita e degli opuscoli della b. A.*, in MISCELLANEA FRANCESCANA, III. 174 et 176, 1° et 5°). De ceteris, quae feruntur, eiusdem editionibus cf. FALOCI, I. c. 175-78, 3°-10°, 13°, 14°.

b. ALTERIUS RECENSIONIS FRAGMENTA.

Act. SS. I. c. in annotatis. — BOCCOLINUS, t. c. 249-74.

2. VITA. *Inc. prol.* Vere fidelium experientia... Qua vero causa et quomodo ego indignus scriptor coactus — *Inc. Dixit quaedam fidelis Christi quod colloquendo de Deo cum socia* — *Des. ut 1.* [456]

Cf. *Catal. Brux.* I. 346, 1°.

3. EPILOGUS REVELATIONUM B. ANGELAE AUCT. HIERONYMO DE PRAGA (AN. 1425). *Inc. prol.* Vere fidelium experientia... Qua vero causa et quomodo ego indignus pater eius spiritualis... Ego vero fr. Hieronymus de Praga — *Inc. Dixit sponsa Christi b. A. quod colloquendo cum socia sua de Deo* — *Des. Et anima (ut 1)...* Obiit autem ven. sponsa (*etc. ut 1*)... [457]

MITTARELLI, *Annal. Camaldul.* VII. 868-901.

Angelbertus, Angelrannus. *Vid. Angilbertus, Angilrannus.*

Angelemus ep. Autisiodorensis, saec. IX in. — Iul. 7.

VITAE EPITOME. *Inc.* Angelemus ep. natione Bâioarius ex patre Obtelmo — *Des. in basilica S. Germani honeste tumultatus est.* [458]

* *Hist. ep. Autisiod.* 35 (LABBE, *Bibl. mss.* I. 432; | DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne*, I. 352-53; || *P.L.* CXXXVIII. 249-250; || WALTZ (G.), in *MG. Scr.* XIII. 396-97; | *Act. SS.* Iul. II. 520-521.

Angelus de Clarino, Ord. Min., † 1337. — Iun. 15.

1. ANGELI EPISTULA EXCUSATORIA AD PAPAM. *Inc.* Reverendissime... Sciat vestra apostolica sanctitas — *Des. requirat sanguinem animarum nostrarum de manibus vestris.* [459]

FLAMINIUS ANNIBAL DE LATERA, *Ad bullarium franciscanum... supplementum* (Romae, 1780), 153-64; || EHRLE (Fr.), in *Archiv für Literatur- und Kirchen-Geschichte*, I (1885), 521-33. — Aliae epistolae in quibus nonnulla de rebus ab Angelo gestis leguntur, editae sunt *ibid.* 533-69.

2. MIRACULA AUCT. PHILIPPO. *Inc.* Frater Franciscus de Saponaria, qui moratur in ecclesia S. Nicolai -- *Des.* usque ad hospitium de-
nerunt. Ego fr. Philippus... [460°]

Act. SS. Iun. II. 1100-2; 3^a ed. III. 574-76; || FLAMINIUS ANN. DE LATERA,
t. c. 165-70, cf. 145.

3. BREVIS NOTA.

BARTHOLOMAEUS DE PISIS, *De conformitate*, lib. 1, conf. xi, part. II (ed. Mediol. 1513, f. 107^v); || EHRLE, l. c. 518; || *Bullarium franciscanum*, V (1898), 599, not. 275.

Angelus a Furcio, Ord. s. Aug., † 1327. — Febr. 6.

VITA (ANTIQUA ?) *Inc.* In regni Siciliae provincia Aprutina, in Teatina dioecesi — *Des.* multa languentium corpora ad sanitatem restituit
pristinam. [461]

Act. SS. Febr. I. 928-31; 3^a ed. 936-39.

Angelus de Gualdo seu a Valido, erem. Camaldulensis,
† 1325. — Febr. 14.

1. VITA. *Inc.* Fidelis et verus servus Dei fr. Angelus solitarius in villa parochiae S. Facundini — *Des.* qua s. ecclesia b. Mauri agit de veneranda memoria, ad laudem... [462]

MITTARELLI, *Annal. Camaldul.* V. 116, 170-72, 237-41, 327-28.

2. VITA ET MIRACULA. *Inc.* In oppido Gualdi... natale gloriosi confessoris — *Des.* Deo et b. A-o gratias cum fletibus prae gaudio redderunt. [463]

Ibid. V. 115-16, 170, 266-67, 328-29, 334; VI. 260-62; VII. 229-31.

Angelus m. Ord. Carm., † 1225. — Mai 5.

1. VITA AUCT. PS.-ENOCH PATRIARCHA HIERSOLYMITANO. a. *Inc. prol.* Enoch... Vobis quam fideliter et veraciter scripsimus — *Inc.* Fuit quidam Iesse nomine Hebraeus — *Des.* Fuit autem sepultus in loco ubi gladius fuit... Die vero XIII mai sepultum fuit corpus eius... [464]

GONONUS (B.), *Vitae Patrum Occid.* 227-32; || *Act.* SS. Mai II. 803-30; 3^a ed. 15*-45*.

b. *Inc. prol.* Enoch... Vobis universis et singulis, quibus Spiritus Dei — *Inc.* Nondum communis naturae necessitas — *Des.* Fuit itaque sepultus in eodem loco, ubi fuit martyrio coronatus... Obiit die v mai, die vero XIII mai fuit sepultum corpus eius. [465]

(Mut.) BELLOROSIUS (Th.), *Vita s. A-i m.* (Panormi, 1527), f. 4-24; || CAIETANUS, *Vitae SS. Sicul.* II. 184-89; || DANIEL A' VIRGINE MARIA, *Vaticinia de christianae reip. afflictione ac dein consolatione... exarata in Vita s. A-i...* (Bruxellae, 1665), 122-86; || *Id. Speculum Carmelitanum*, II. 353-70; || *Act.* SS. Mai II. 803-31; ed. 3^a, 15*-45*.

2. VITA. *Inc.* B. Angelus ex tribu Iuda traxit originem — *Des.* ostenduntur scripta nec valent faciliter recitari. [466]

DANIEL A V. M., *Vaticinia*, 217-33; || *Act. SS.* t. c. 835-38; 3^a ed. 50*-53*.

3. DE RELIQUIIS PER S. ANGELUM IN SICILIAM TRANSMISSIS. **a.** *Inc.* Anno Dñi 1219 in festo annuntiationis B. Mariae — *Des.* brachium s. Catharinae v. et m. et tibia s. Georgii. [467]

GONONUS, t. c. 233; || *Act. SS.* t. c. 832; 3^a ed. 46*-47*

b. *Inc.* Athanasius de Claromonte... Frater A. Carmelita, vir doctrina — *Des.* papae nos commenda. Datae Alexandriae anno D. N. I. C. 1219. [468]

BELLOROSIUS, t. c. f. 24-25; | CAIETANUS, t. c. 199; || DANIEL A V. M., *Vaticinia*, 186-89; || *Id. Speculum*, 370; || *Act. SS.* t. c. 832; 3^a ed. 46*-47*.

4. EPITOME.

IO. GROSSI, *Viridarium Carmel.* II. 14. — PETRUS DE NAT., append. 10.

Angelus (al. Agnellus) de Pisis, Ord. S. Fr. in Anglia,
† 1232. — Mart. 13.

BARTHOLOMAEUS DE PISIS, *De conformitate*, lib. I, conf. viii, part. II (ed. Mediol. 1513, f. 69^v-70).

Angilbertus ab Centulensis, † 814. — Feb. 18.

1. VITA AUCT. HARIULFO (*Chronicon Centulense*, liber II). *Inc.* Superiori libello innotuit... Anno igitur dñicae inc. 754, cum Pippinus cum filiis — *Des.* Hoc tamen in calce libri necessario... [469]

D'ACHERY, *Spicilegium*, IV. 453-76; || *Id. ed. DE LA BARRE*, II. 302-8; || MABILLON, *Acta*, IV, 1. 108-20; 2^a ed. 103-15; | *P. L.* CLXXIV. 1237-54; || LOT (F.), *Chronique de St-Riquier* (1894), 46-80.

2. VITA AUCT., UT VIDETUR, ANSCHERO AB. *Inc. prol. (acephalus)* qualiter hic iustitiae cultor debeat tractari... — *Inc.* Anno dñicae inc. 754, cum Pippinus filius Karli cognomento Martelli cum duobus filiis — *Des.* Ad hoc enim hoc ita fieri confidimus, ut ad lumen... [470]

Act. SS. Febr. III. 98-101; 3^a ed. 100-104 (deest prol. et cap. unum); || MABILLON, t. c. 123-30; 3^a ed. 117-24.

Exc. BOUQUET, V. 475-78. — WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XV. 180.

3. MIRACULA AUCT. ANSCHERO AB. libris 3. *Inc. epist.* Summae dilectionis... Radulfo... B. Ambrosii Mediolanensis ep. — *Inc. prol.* Auxiliante Deo salvatore nostro relaturus — *Inc. lib. I.* In villa quae vocatur Durcaptum — *Des. lib. III.* laudes magnificas Christo Dño cum lacrimis reddiderunt. [471]

MABILLON, t. c. 130-45; 2^a ed. 124-38.

Exc. *Act. SS.* t. c. 101-2; 3^a ed. 104-5.

Angilrannus ab. Centulensis, † 1045. — Dec. 9.

VITA AUCT. HARIULFO (*Chronicon Centulense*, IV. 1-17). *Inc.* Cum igitur omnis mundus... Natus est Angilrannus deifer parentibus iuxta saeculi pompam non adeo generosis — *Des.* Haec igitur abbatum nomina, quae in domini Angilberti scripto minus... in membranis nostri gymnasii reperta sunt. [472]

D'ACHERY, *Spicilegium*, IV. 541-71; || ID. ed. DE LA BARRE, II. 331-340; || MABILLON, *Acta*, VI, 1. 495-508; 2^a ed. 436-47; || P.L. CXLI. 1403-1422, et CLXXIV. 1305-29; || LOT (F.), *Chronique de St-Riquier* (1894), 178-220.

Anianus ep. Alexandrinus, † cca 86. — Apr. 25.

PETRUS DE NAT. IX. 19.

Anianus ep. Aurelianensis, saec. V. — Nov. 17.

1. VITA. *Inc.* In tempore illo, cum Chunorum exercitus a partibus orientis — *Des.* Namque munitum ac salvificatum populum suum... Cuius nos patrociniū... [473]

THEINER (A.), *S. Aignan* (Paris, 1832), 13-26; || CUISSARD (C.), in *Mémoires de la Société archéol. et hist. de l'Orléanais*, XXI (1886), 283-93; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* III. 108-17.

2. VITA. *Inc.* In illo tempore quo fulgens in rota saeculi — *Des.* praestantur etiam petentibus, pio donante Dño, congrua vota. [474]

[HUBERT (R.)], *Antiquitez historiques de l'église royale St-Aignan d'Orléans* (1661), preuves, 1-4; || THEINER, t. c. 27-33. — *Var. lect.* seu additamenta (ex Iordane) *Anal. Boll.* II. 139-40.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 521-22; || BOUQUET, I. 645-46. — KRUSCH, t. c. 107.

3. NARRATIO DE CIVITATE AURELIANENSI A S. ANIANO LIBERATA. *Inc.* Attela vero Chunorum rex a Mittense urbe egrediens — *Des.* a fratribus oppraessus ac iugulatus interiit. [475]

* GREG. TURON. *Hist. Franc.* II. 7 (ed. ARNDT, in *MG. Scr. rer. merov.* I. 68-71). — Cf. *Anal. Boll.* III. 174-75, 11°.

4. SERMO DE ORIGINE ET PRIORIBUS GESTIS S. ANIANI. *Inc. prol.* Nec illud silere debemus in tempore — *Inc.* Igitur s. Anianus Viennensis civitatis oppido — *Des.* Tetradius vero cellulam exiguam supra sanctum Dei Evurtium... [476]

HUBERT, l. c. 4-5 (deest prol.); || THEINER, l. c. 34-36.

Exc. CUISSARD, l. c. 294. — *Catal. Bru.x.* II. 75-76, 38° (prol.).

5. MIRACULA SAEC. XI IN.

Exc. HUBERT, l. c. 15-16, 100.

6. TRANSLATIO AÑ. 1259. — *Inc.* Anno Dñi 1259, vii kal. nov. die dñica — *Des.* quae vulgariter vocantur bandeguina. [477]

HUBERT, l. c. 16.

7. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XX. 12, 13. — PETRUS DE NAT. X. 71.

Anianus apost. Bavariae. *Vid.* **Marinus**.

Anianus ep. Carnotensis. — Iun. 10 et Dec. 7.

1. TRANSLATIO AN. 1134. *Inc.* Anno ab inc. Dñi 1134 facta est combustio — *Des.* posteris legenda descriptissimus. [478]

CLERVAL (A.), in *Anal. Boll.* VII. 327.

2. VITA S. ANIANI ET TRANSLATIO AN. 1134. *Inc.* Hic itaque vir bb. A. natalibus insignis — *Des.* debita praemia mereretur. [479]

CLERVAL, l. c. 327-33.

3. VITA ET TRANSLATIONES AN. 1134 ET 1264. *Inc. ut* 2. — *Des.* Habito autem sermone in ecclesia ipsa verbi Dei, voluit... [480]

CLERVAL, l. c. 333-35. Cf. *ibid.* 324.

Anicetus p., † cca 153. — April. 17.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 134). — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 27.

Anicetus, Photinus et soc. mm. Nicomediae, sub Diocletiano. — Aug. 12.

1. PASSIO. *Inc.* Anno II Diocletiani imp. ingens adversus christianos persecutionis furor — *Des.* Tunc per revelationem Dulcius ep. vir s. et omni scientia... [481]

Exc. Act. SS. Aug. II. 706, n. 7.

2. EPITOME. *Inc.* Cum Diocletianus in civitate Nicomedia coram multitudine — *Des.* animas Dño tradiderunt. Passi sunt autem... [482]

SURIUS, VII (1581), 681-82; (1580), 23-24; IX (1618), 12; IX (1878), 54-56.

Anisanus. *Vid.* **Ansanus**.

Anna mater B. V. Mariae. — Iul. 26. — Cf. etiam **Ioachim, Maria**.

1. LEGENDA. *Inc. prol.* Postulastis, filiae Hierusalem, postulastis, sorores dilectissimae, ut si quid alicubi forte in graecis voluminibus... *Inc.* Quae S. Anna soror Hysmeriae ex patre Isachar — *Des.* Et servavi desiderio quod dimittere cogebar divino imperio. [483]

Historiae tres de s. Anna..., s. l. a. (HAIN, 8748), f. 4-7.

2. LEGENDA. *Inc. prol.* Postulastis, filiae Hierusalem, inquit b. Hieronymus, postulastis (*ut* 1) — *Inc.* Est nempe S. Anna arbor illa bona — *Des.* Unde ad eius devotionem dicere libet... [484]

Leg. aureae appendix, c. 222 (192).

3. LEGENDA. *Inc. prol. ut 1.* — *Inc.* Legitur in historiis XII tribuum Israel — *Des.* gratias egerunt. Exsultet igitur mundus universus... [485]

Brev. Corisopitense, litt. gothicis, sign. EE.7-8.

4. LEGENDA. *Inc.* Diem festivam b. Annae... Narrat Cyrillus patriarcha — *Des.* Exsultet igitur et laetetur mundus universus... [486]

Cf. Catal. Brux. I. 184, 7°.

5. LEGENDA. *Inc.* Filiam laudamus, honoramus matrem... Ex historiis siquidem narratur — *Des.* parvulam crederes cumulatam. [487]

Bibl. Casin. I, Floril. 270-71.

6. LEGENDA (VITA, MIRACULA etc.) *Inc. prol.* Anna matrona bb. regalis plantula ex stirpe Davidica — *Inc.* In Iudea civitate Bethleem, ut scribit s. Cyrillus ep. Hierosolymitanus — *Des.* in malis suis obstinata mala morte defuncta est, a qua nos... protegat bb. Anna. Amen. Sicut igitur s. Annae ferventer est obsequendum... [488]

Legenda ss. matrone Anne... Lovanii, Io. de Westfalia, 1496 (HAIN, 1111), f. 2-45^r; || *id.* Lyptzk, Melch. Lotter, 1497 (HAIN, 1112 et 1113), sign. A.IJ-E.IIJ; || *id.* Lyppek, Melch. Lotter, 1498 (HAIN, 1114), sign. A.IJ-E.IIJ; (aliae eiusdem editiones apud eundem M. Lotter prodierunt an. 1502, 1505, 1507 etc.); || *Hec est quam rara et ideo cara legenda de s. Anna*, Argentorati, Barth. Kysteler, 1501, f. 2-23^r; || *id.* Coloniae, Mart. de Werdena, 1510 [non vidimus]. — Insunt, at aliis verbis narrata, quaedam ex miraculis libelli 13.

7. LEGENDA AUCT. MARTINO SCLEGGERS, libris 2. *Inc. epist.* De paupertate mea te pulsante, te inquietante, mi pater Dominice — *Inc. prol. in lib. I.* Te nunc, Anna bb., humiliter invoco, ut me tuas sacras laudes — *Inc. lib. I.* In annalibus veterum conspectum repperi quod anno 428, dum Nestorius — *Des. lib. I.* non tam steriles a prole uteros quam vacuos a virtute animos execrari. — *Inc. prol. in lib. II.* Hic II liber agit de secundis et tertiis S. Anne et etiam Marie nuptiis — *Inc. lib. II.* Virgine Maria in Dei templo collocata, Ioachim pater eius — *Des. lib. II.* Annam vero aviam suam dulcissimam throno filie... — Istic, dilectissimi, animam attollamus [489]

Historia perpulchra de Anna ss. s. l. a. [Antverpiae, 1500] (COPINGER, I, n° 1118), sign. a.ij-c.8.

8. LEGENDA. *Inc.* S. Anna insigni in loco, nobili de patria — *Des.* Tertia maiorem Iacobum volucremque Iohannem. [490]

Historia nova pulchra devota et autentica de s. A-a, s. l. a. (HAIN, 1117), f. 2-4^r.

9. LEGENDA. *Inc.* S. Anna iuste Anna vocata est non tantum humana voluntate — *Des.* festa eorum celebrare studeas. Quod et deinceps devotissime adimplevit. [491]

Historia nova bona et autentica de s. Anna, s. l. a. (= HAIN, 8747), f. 16^r-18.

10. LAUDES S. ANNAE, AUCT. TRITHEMIO. *Inc. prol.* Venerabili... Rumuldo Laupach priori conventus Franckfordensis... Voto nostro et tuis petitionibus, optime pater — *Inc.* Voti compellit necessitas et mentis perurget devotio — *Des.* Exhortamur etiam ut in amore... [492]

De laudibus ss. matris Annae tractatus perquam utilis dñi Iohannis Tritemii..., Liptzk, M. Lotter, s. a. (HAIN, 15631), f. 2-18^v [non vidimus]; || *Maguntiae, 1494* (HAIN, 15632), sign. a.ij-d.6^v; || *id. ibid.* (HAIN, 15633), sign. A.IJ-D.6^v; || *id. Maguntiae, 1497* (HAIN, 15634) [non vidimus]; || BUSAEUS (J.), *Paralipomena opusculorum Petri Blesensis et Ioannis Trithemii* (1605), 619-85.

11. EPITOME.

PETRUS DE NAT. VI. 139.

12: INVENTIO CORPORIS IN ECCLESIA APTENSI SAEC. VIII EXTR. *Inc.* Quanta veneratione dignae sint... Anno siquidem a nativitate D.N. I. C. filii Dei 162 — *Des.* nos diu vitiis sepultos resuscitet ad gratiam I. C. filius Mariae. Amen. [493]

Act. SS. Iul. VI. 252-53, n. 87-94.

13. MIRACULA. I. *Inc.* In Ungaria fuit quidam iuvenis filius unicus consulis... [494]

Cf. Catal. Brux. I. 184, 11°.

II. *Inc.* Fuit in regno Ungarorum homo quidam militaris... [495]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 305^d-306^c; || id. (Lovan. 1485), f. 99^v-100^v.

III. *Inc.* Quidam solitarius et reclusus in Italiae partibus... [496]

IV. *Inc.* Quidam clericus B. V. Mariam matremque eius... [497]

V. *Inc.* In quodam monasterio erat quaedam v. Margareta... [498]

Cf. Catal. Brux. I. c.

VI. *Inc.* Quidam in exitu domus suae tam fortiter a febre... [499]

VII. *Inc.* Quidam in mari tanto agitabatur periculo... [500]

Cf. ibid. 185.

VIII. *Inc.* Fuit anno Dñi 1446 quaedam v. in Gandavo... nomine Coleta... [501]

Cf. ibid. 184.

IX. *Inc.* Postquam Philippus, dux Burgundiae, Davantriam... [502]

Editum ibid. 185.

X. *Inc.* Fuit vir quidam devotus Iohannes nomine... [503]

Historia pulchra de S. Iohachim, s. l. a. (HAIN, 8746), f. 22-23^v; || Anecdota Ioh. Gielemans, 391-93.

XI. *Inc.* In partibus Brabantiae apud oppidum Bruxellense... [504]

Catal. Brux. I. 185-86.

14. MIRACULA AUCT. PETRO DORLANDO. *Inc. prol.* Quisquis ille es, qui aut criminum molibus — *Inc.* Anno Dñi 1062 fuit in regno Unga-

riae iuvenis — *Des.* mellifluae matris A-ae adiutoria mox affutura. — *Epil.* Ecce, ff., non modo prodigia et signa... [505]

Historia perpulchra de Anna ss. (COPINGER, I, n° 1118), sign. d.I-f.iii^v (desunt cap. 47-71); || *Act. SS.* Iul. VI. 261-79. — Insunt, at aliis verbis narrata, quaedam ex miraculis libelli 13.

Annemundus seu Dalfinus ep. Lugdunensis m., † cca 659. — Sept. 28.

1. PASSIO. *Inc. prol.* Iam olim virtutes martyrum divinitus patratæ — *Inc.* Fuit itaque illustrissimi viri Sigonis praefecti et Petroniae filius — *Des.* qui sibi ... visum reddiderat. Vos, sponsae Christi... [506
Act. SS. Sept. VII. 744-46; 3^a ed. 694-96.

2. EPITOME.

Leg. aureae appendix, c. 233 (204).

Annianus. *Vid.* **Anianus.**

Anno ep. Coloniensis, † 1075. — Dec. 4.

1. VITA, libris 3. *Inc. prol.* Periculosam et multorum morsibus obnoxiam — *Inc. lib. I.* Anno generis et patriae suae decus, sideribus ipsis — *Des. lib. III.* brevitatem non valde tamen excesserim. Praestet omnipotens Deus... [507

KÖPKE (R.), in *MG. Scr.* XI. 465-514. — (Mut.) SURIUS, VI (1575), 699-754; (1581), 783-838; XII (1618), 128-58; XII (1880), 81-118; || *P.L.* CXLIII. 1517-84.

Exc. GREMAUD (J.), *Documents relatifs à l'hist. du Vallais*, I (1875), 169-70. In quibusdam codd. *prol. inc.* "Cum nonnullis id consuetudinis sit..." [508

2. VITA. *Inc. prol.* Inter praecipuas spiritalium profectuum delicias — *Inc.* Electus Deo puer Anno patre Alemanno... [509

Exc. (Prol., exordium et index capitulorum) ROTH (F. W. E.), in *Neues Archiv*, XII (1887), 211-15. — Cf. KÖPKE, t. c. 464.

3. VITA METRICA. *Inc.* Ex Dasselensi stemmate prodiit comes claris Anno parentibus — *Des.* Sis advocatus sisque pronus, Anno, mihi pater et patronus. [510

MÜLLER (Aeg.), *Anno II der Heilige* (Leipzig, 1858), 188-96.

4. VITA METRICA. *Inc.* Devotis oriens Anno parentibus — *Des.* cessant subsidio tuo. Te trina o Deitas... [511

MÜLLER, t. c. 196-200.

5. TRANSLATIO AN. 1183. *Inc. prol.* Deum secundum quod magnus est et laudabilis — *Inc.* Igitur evolutis diebus, cum rerum Dño, qui ponit — *Des.* et gemmis fulgentem decenter reconditum. Acta sunt haec anno ab inc. Dñi 1183... [512

KÖPKE, t. c. 514-18. — **Var. lect.** SIMSON (B.), in *Forschungen zur deutschen Gesch.* XX. 600 sqq.

6. TRANSLATIO AN. 1374. *Inc. prol.* Ad perpetuam rei memoriam. Cum omnia quae in scriptis — *Inc.* Fuerunt iisdem temporibus duo viri — *Des.* s. Annonis incurratis. Gratias igitur agamus... Amen. Scriptum anno Dñi 1381. [513]

ROTH, t. c. 215-17.

7. EPITOME.

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 402^d-403^d; || *id.* (Lovan. 1485), f. 236-37.

Annobertus seu Alnobertus ep. Sagiensis, † cca 720. — Mai 16.

VITA. *Inc.* Eodem tempore b. Annobertus calmitat sanctae religiose sub monachili ordine viveret — *Des.* locum istum defendat, plebem sanctam commissam custodiat per Dñm... [514]

MABILLON, *Annales*, VI. 642-44; 2^a ed. 595-97.

Anonymi. *Vid. ad calcem huius Bibliothecae.*

Ansanus (al. **Amsanus**, **Anisanus**) et **Maxima** mm. sub Diocletiano. — Dec. 1.

1. PASSIO. *Inc. prol.* Refertur in scripturis divinis quod arcana regis — *Inc.* Imperante namque Diocletiano... erat quidam vir nomine Tranquillinus — *Des.* Sepultus est iuxta praedictum fluvium... [515]

BALCZIUS, *Misc.* ed. MANSI, IV. 61-63; *Catal. Brux.* I. 129-32.

2. PASSIO. *Inc.* Ipse igitur ss. m. Ansanus quamvis in sua primae aetatis vigilia — *Des.* decapitaverunt eum ibi ipso die kal. dec. [516]

MANSI, t. c. 63-65.

3. EPITOME.

PETRUS DE NAT. I. 14.

4. TRANSLATIO ET MIRACULA. *Inc.* Sepultus est autem b. Ansanus in planitie quadam — *Des.* et gratiarum indefessa rettulit actiones. [517]

MANSI, t. c. 65-67.

Exc. CAPPELLETTI, *Chiese*, XVII. 439-41.

Ansaricus ep. Suessionensis, † 652. — Sept. 5.

VITA. *Inc. prol.* Cum per orbem longe lateque — *Inc.* S. igitur confessor et pontifex Ansaricus in pago Suessionico — *Des.* in qua tunc erant canonici saeculares. Ubi b. antistes corpore tumultatus... [518]

Act. SS. Sept. II. 545-48.

Ansbertus ep. Rotomagensis, † 695. — Febr. 9.

1. VITA AUCT. AIGRADO MON. a. *Inc. prol.* Venerando... Hiltberto... Largiente divina misericordia narrare aggredimur — *Inc.* Eo tempore

quo sceptrā regnī Francorū gubernabat Hlotharius — *Des.* iuxta ss. patris Wandregisili sepulcrum, ad eius laevam die v id. mart., regnante... [519]

Anal. Boll. I. 179-91; || *RENET, S. Lucien et les autres SS. du Beauvaisis*, III, 2 (1893), 665-69.

b. (EADEM INTERPOLATA). *Inc. prol. et inc. ut 1.* — *Des.* iuxta (ut 1)... die v id. mart. sub anno 695 inc. Dñi N. I. C., cui est honor... [520]

SURIUS (om. prol.) I (1570), 906-17; (1576), 938-49; -II (1618), 90-96; II (1875), 232-47; || *Act. SS.* Febr. II. 347-56; 3^a ed. 348-57; | MABILLON, *Acta*, II. 1048-62; 2^a ed. 1002-16.

Exc. YEPES (A. de), *Coronica general de la Orden de San Benito*, II (1609), append. f. 17^r. — DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 681-84; || BOUQUET, III. 616-19. — *Act. SS.* April. II. 218, n. 1-5. — *Act. SS. Belgii*, V. 133-44.

2. VITAE EPITOME. *Inc.* Tempore Clotarii regis b. Ansbertus patre Siguino — *Des.* iuxta corpus S. Gandregisili sepelierunt, anno Dñi 695, v id. mart. [521]

Catal. Paris. I. 144-46.

3. VITA METRICA. *Inc.* Tempore quo regnī Francorū sceptrā — *Des.* (*imperfecta*) Et rapit ad poenas necnon et ad impia mittit. [522]

DESCHAMPS (L.), in *Mémoires de la Société des antiquaires de la Morinie*, V (1841), 194-95.

4. VITA RHYTHMICA. *Inc.* Ansebertus Christi heres Fontanellae finibus — *Des.* Ut ipsum aeternae vitae mereamur socium. Gloria... [523]

DESCHAMPS, t. c. 192-94.

5. EPITOMAE ALIAE.

VINC. BELLOV. XXIV. 100. — PETRUS DE NAT. III. 108.

6. TRANSLATIO GANDAVUM. *Vid.* Wandregisilus.

Anscharius. *Vid.* Anskarius.

Ansegisus ab. Fontanellensis et Luxoviensis, † 833. — Iul. 20.

VITA (= *Gesta abb. Fontanel.* 17). *Inc.* Ansegisus vir gloriosus ac tranquilluss omnique scientia — *Des.* et cessavit regiminis locus 30 et 8 diebus. [524]

D'ACHERY, *Spicilegium*, III. 232-44; || *Id.* ed. DE LA BARRE, II. 278-282; || MABILLON, *Acta*, IV. 1. 630-39; 2^a ed. 594-602; | *Act. SS.* Iul. V. 92-98; || PERTZ, *MG. Scr.* II. 293-299; || *P.L.* CV. 735-48; || LOEWENFELD (S.), *Gesta abbatum Fontanellensium* (SCR. RER. GERM. IN US. SCHOL., 1886), 49-60. — *Emendationes.* HOLDER-EGGER (O.), in *Neues Archiv*, XVI. 803.

Exc. BOUQUET, VI. 173-74.

Anselmus ep. Bellicensis. *Vid.* Anthelmus.

Anselmus ep. Cantuariensis, † 1109. — April. 21.

1. VITA AUCT. EADMERO. a. (*Historia novorum in Anglia*, libri 1-IV). *Inc. prol.* Cum praesentis aetatis viros — *Inc. lib. I.* Regnante in Anglia gloriosissimo rege Eadgaro — *Des. lib. IV.* Hinc igitur et in omni opere suo laudetur... [525]

Eadmeri Historia novorum, ed. Ioh. SELDENUS (Londini, 1623), 1-107; || **Eadmeri opera*, post **Anselmi opera* (P.L. CLIX. 347-486); || *Eadmeri Historia novorum*, ed. M. RULE (RER. BRIT. SCR. 81), 1-216.

Exc. Act. SS. April. II. 893-950; 3^a ed. 890-946. — *Ibid.* Mai IV. 345-46, n. 6, 7; 3^a ed. 344-45, n. 6, 7. — *Ibid.* Mai VI (de Lanfranco) 848-52; 3^a ed. 837-42. — BOUQUET, XI. 192-93. — LELAND, *Collect.* III. 220-22. — PAULI (R.), in *MG.* Ser. XIII. 139-48.

b. VITA, libris 2. *Inc. prol.* Quoniam multas et antecessorum nostrorum — *Inc. lib. I.* Instituta vitae et conversationis — *Des. lib. II.* ad notitiam retributionis vitae et conversationis eius. [526]

Fratri Edineri Angli de Vita d. A-i (Antverpiae, 1551); || SURIUS, II (1571), 688-715; (1578), 780-818; IV (1618), 207-28; IV (1876), 369-428; || **Anselmi opera* (P.L. CLVIII. 49-117); || *Act. SS.* April. II. 866-93; 3^a ed. 863-90; || RULE, t. c. 305-419.

Exc. BOUQUET, XIV. 122-25. — PAULI, t. c. 140-46.

c. ADDITAMENTUM AD VITAM. *Inc.* Quaedam autem quae non per somnum accidisse... Arnulfus quidam nomine — *Des.* pius pater sublevare non valeat. Quod sua clementia... [527]

WHARTON, *Anglia sacra*, II. 181-83; || P.L. CLVIII. 117-20; || RULE, t. c. 419-24.

2. NARRATIONES BREVES. I. "PROLOGUS IN VITAM „ *Inc.* Vir Dei ven. Anselmus cum adhuc esset puerulus — *Des.* sicut in libro vitae eius plenius invenitur. [528]

RULE, t. c. CXIX-XX; || *Catal. Paris.* I. 92-93.

II. *Inc.* Quadam diedum ibi moraretur — *Des.* praecepit abire. [529]

RULE, t. c. CXX.

III. EX LIBELLO MIRACULORUM, AUCT. ALEXANDRO MON.

RULE, t. c. CXX-XXVI.

3. VITA AUCT. IOHANNE SARISBERIENSI EP. CARNOTENSI. *Inc. prol.* Ad depellendas infidelitatis errorumque tenebras — *Inc.* Natus autem in Augusta civitate patre Gundulpho — *Des.* Auditorem quoque et lectorem obsecro... [530]

WHARTON, t. c. 153-76; || *Iohannis Saresb. opera*, ed. I. A. GILES, V (1848), 305-57; || P.L. CXCIX. 1009-40.

4. VITA. *Inc.* Anselmus ex Augusta Burgundiae civitate ad Alpium radices — *Des.* ad caput Lanfranci sepultus et conditus iacet. [531]

Anselmi opera, ed. G. GERBERON, 2^a ed. (1721), f. 14-15^v; || P.L. CLVIII. 123-32.

5. VITA. *Inc.* S. enim Anselmus in Augustana civitate Alpium — *Des.* Multa insuper alia memoratu digna... [532]

CAPGRAVIUS, f. 14^v-21.

6. VITA METRICA. *Inc.* Tange Sion citharam sub amoenae carmine vocis — *Des.* Iudicis aeterni, pice ne cruciemur Averni. [533]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* II, 113.

7. EPITOMAE.

BARRALIS, *Chronologia Lerinensis*, I, 135-36. — *Leg. aureae* appendix, c. 238 (209).

8. MIRACULA AUCT. EADMERO. *Inc. prol.* Cum vitam ven. patris Anselmi scribendi officio terminarem — *Inc.* Helias quidam nomine monachus fuit — *Des.* ascribatur qui hoc fecerit. Ego hic finem impono. [534]

LIEBERMANN (F.), *Ungedruckte Anglo-Normannische Geschichtsquellen* (1879), 303-17; || RULE, t. c. 425-40.

9. MIRACULA METRICE. *Inc. prol.* Cum patris Anselmi miracula plura ferantur — *Inc.* Vir fuit in pago Pontif qui iungitur Augo — *Des.* Praesulis Anselmi puteus de laude perenni. [535]

MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* VI, 983-88; || P.L. CLVIII, 119-24.

Anselmus ep. Lucensis, † 1086. — Mart. 18.

1. VITA ET MIRACULA AUCT. BARDONE PRESB. I. *Inc. prol.* Devotis quorundam precibus instanter cogimur — *Inc.* A pueritia quippe sua qualiter vixerit — *Des.* vobis expetentibus explicavi devotus. Precor vos, orate pro me. [536]

TENGNAGEL (S.), *Vetera monum. contra schismaticos* (1612), 86-110; || WADDINGUS (L.), *Vita s. A-i ep. Luc. commentariis illustrata* (Romae, 1657), 1-32; || *Gretseri opera*, VI, 468-79; || *Act. SS. Mart.* II, 649-58; 3^a ed. 648-56; || MABILLON, *Acta*, VI, 2, 471-86; 2^a ed. 472-87; || P.L. CXLVIII, 907-27; || WILMANS (R.), in *MG. Scr.* XII, 13-27; || *Gregorii VII epistolae et diplomata* (Paris, 1877), II, 372-92.

II. MIRACULA A BARDONE ADIECTA, SCRIPTA AB UBALDO EP. ET UGONE PRESB. *Inc.* Quae sequuntur a reverentioribus conscripta sunt... Quadregesimo nono die a s. viri transitu — *Des.* (*mutila*) per integrum et eo amplius, quantum est ab Epiphania | [537]

TENGNAGEL, t. c. 110-26; || WADDINGUS, t. c. 32-52; || *Gretseri opera*, t. c. 479-86; || *Act. SS.* t. c. 658-63; 3^a ed. 656-61; || P.L. t. c. 927-40; || WILMANS, t. c. 27-35; || *Greg. VII epist.* t. c. 393-405.

2. VITA EX NARRATIONE 1, I EXCERPTA. *Inc. prol.* Devotis quorundam precibus cogimur — *Inc.* ut 1, i. — *Des.* quae facta novimus et paene fieri cotidie videmus. [538]

ARNDT (W.), in *MG. Scr.* XX, 693-96.

3. VITA METRICA AUCT. RANGERIO EP. libris 5. — *Inc. prol.* Omnibus in toto Dñum metuentibus orbe — *Inc. lib. I.* Clarus nobilium claro de sanguine — *Des. lib. V.* Et nobis reditum fecit ad astra die. [540]

LA FUENTE (Vinc. de), *S. A-i Lucensis ep. vita...* (Matriti, 1870), 1-243 (omissi sunt versiculi plus centum).

Exc. COLUCCI (Gius.), *Un nuovo poema latino dello XI secolo* (Roma, 1895), passim.

4. EPITOME.

PÉTRUS DE NAT. VI. 56.

Anselmus ab. Nonantulanus, † 803. — Mart. 3.

VITA. *Inc. prol.* Quia benignum et gloriosum videtur — *Inc.* Igitur anno dñicae inc. 749, centesimo vero octogesimo ingressionis Longobardorum — *Des.* videbatur transfossum marmoreum tumulum. [541]

UGHELLI, II. 101-111; 2^a ed. 83-91; || MABILLON, *Acta*, IV, 1. 4-12; || MURATORI, *Rer. ital. scr.* I, 2. 189-94; || WAITZ (G.), in *MG. Scr. rer. langob.* 567-70; || BORTOLOTTI, *Antica Vita di S. Anselmo* (Modena, 1892), 123-31.

Exc. Act. SS. Mart. I. 900-1; 3^a ed. 891-92.

Anselmus ep. Polymartii, saec. VI. — April. 24.

VITA. *Inc.* Apud Polymartii civitatem natale s. Anselmi ep. et conf., qui fuit vir eloquentissimus — *Des.* tria daemonia. Et miracula fuerunt facta precibus dicti s. A-i... [542]

VITTORI (L.), *Memorie archeologico-storiche sulla città di Polimartino* (Roma, 1846), 147-57; || *Anal. Boll.* II. 271-77.

Ansfridus (Anfridus, Aufridus) ep. Ultraiectinus. — Mai 3.

VITA. *Inc.* Anno III Henrici imp... erat apud Brachbantium comes Aufridus — *Des.* soli Deo cognoscendum contegere studuit. [543]

Act. SS. Mai I. 431-32; 3^a ed. 435-36. — Sunt haec ipsa cap. 11-15 med. libri I Alperti *De diversitate temporum* (*MG. Scr.* IV. 705-8), eaque ad verbum, paucis exceptis, exscripta; pergit vero Alpertus cap. 15 med.-17 de Ansfrido quaedam tradens, quae in Vita non leguntur.

Anskarius (Anscharius, Ansgarius) ep. Hammaburgensis, † 865. — Febr. 3.

1. VITA AUCT. RIMBERTO. *Inc. prol.* Dñis sanctissimis... Diu per Dñi gratiam pastoris boni munere — *Inc.* Cuius (al. Bb. patris Anskarii) religionis sanctitas, divina largiente gratia — *Des.* α) Vivemus nos cum ipso in caelis, si eius exempla sequentes... [544]

β) (*nempe omisso ultimo cap.*) Dñi gratiae commendatum spiritum exhalavit. [545]

CAESAR (Phil.), *Triapostolatus septemtrionis* (Coloniae, 1642), 40-125 (des. β); || LAMBECIUS (P.), *Origines Hamburgenses* (1652), 167-240; || *Id. ed.*

I. A. FABRICIUS (Hamburgi, 1706), 51-78; || *Act. SS.* Febr. I. 408-27; 3^a ed. 413-33; || MABILLON, *Acta*, IV, 2. 78-114; 2^a ed. 81-116; || ARRHENIUS (Cl.), *S. A-i... vita* (Holmiae, 1677), 12-154; || STAPHORST (N.), *Hamburgische Kirchengeschichte*, I, 1 (1723), 85-123; || LANGEBEK, *Scr. rer. Dan.* I. 429-495; || *Scr. rer. Succ.* II, 1. 175-258; II, 2. 174-75; || DAHLMANN (C. F.), in *MG. Scr.* II. 689-725; || *P.L.* CXVIII. 959-1012; || WAITZ (G.), *Vita A-ii et Rimberti*, inter *SCR. RER. GERM. IN QS. SCHOL.* (1884), 13-79.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* III. 395-409. — FABRICIUS (J. A.), *Memo-riae Hamburgenses*, II (1710), 693-97. — BOUQUET, VI. 302-6; VII. 335-38.

2. VITA METRICA PERPERAM ADSRIPTA GUALDONI. *Inc. prol.* Principium libri lacrimas habet — *Inc.* Praesulis Ansehari tenet actus iste libellus. Qualiter altrici — *Des.* Iure triumphat Amen, flos virginis et Deus idem. [546]

LAMBECIUS, t. c. 243-326; || Id. ed. I. A. FABRICIUS, 80-128; || *Act. SS.* t. c. 427-45; 3^a ed. 433-50; || ARRHENIUS, t. c. 157-232; || STAPHORST, t. c. 134-201; || LANGEBEK, t. c. 562-621.

Exc. MABILLON, t. c. 115-20; 2^a ed. 116-21.

3. EPITOMAE. a. *Inc.* Imp. Lodovicus armis strenuus et fide — *Des.* divinae gratiae commendatum spiritum exhalavit. [547]

LANGEBEK, t. c. 622-24.

b. *Inc.* B. Ansgarius ab infantia superna visitatione saepius est monitus — *Des.* gratiae Dei spiritum commendatum exhalavit. [548]

Brev. Scarense (Norimb. 1498); || SPEGEL (H.), *Skriftelige Bewis hörande til Svenska Kyrckio-Historien...* (Upsala, 1716), 7-10; || *Scr. rer. Succ.* II, 1. 266-68.

c. *Inc.* B. Ansgarius ab infantia divino instinctu monitus est — *Des.* erectis sursum oculis obdormivit in Dño. [549]

Missale Othiniense (Lubecae, 1497); || LANGEBEK, t. c. 625-26 et iterum (partim) 626-27.

d. *Inc.* Cum s. Ansgarius adhuc puerulus esset — *Des.* ad quas in necessitate potuit habere recursum. [550]

Brev. Lincopiense (Norimb. 1495); || *Scr. rer. Succ.* II, 1. 264-65.

e. *Inc.* Ss. patris Ansgarii religiosa sanctitas — *Des.* divinae gratiae spiritum commendabat. B. A. dum adhuc viveret... [551]

Brev. Arosiense (Basileae, 1513); || LANGEBEK, t. c. 628-30; || *Scr. rer. Succ.* II, 1. 265-66.

f. *Inc.* Bb. patris Ansgarii religiosa sanctitas — *Des.* divinae gratiae spiritum commendatum exhalabat. [552]

Brev. Strenguense (Basileae, 1495); || *Scr. rer. Succ.* II, 1. 268-70.

g. *Inc.* Anno ab inc. Dñi 845 contigit Sueonum legatos — *Des.* credentium augebatur. B. etiam A. dum adhuc viveret... [553]

Brev. Upsalense (Holmiae, 1496); || LANGEBEK, t. c. 634-35; || *Scr. rer. Succ.* II, 1. 263-64.

n. *Inc.* Anno igitur inc. dñicae 845 facta est manus — *Des.* non veritus incredulae gentis experiri feritatem... [554]

LANGEBEK, t. c. 635-37.

Ansovinus seu **Ansuinus** ep. Camerinus, saec. IX med. — Mart. 13.

VITA AUCT. EGINO MON. *Inc. prol.* Compellor, Petre venerande pontifex — *Inc.* Ansovinus igitur b., ut comperimus referentibus plurimis — *Des.* (*mutila*). Iesus videt hominem caecum a nativitate. [555]

Act. SS. Mart. II. 322-27; 3^a ed. 317-22; || SANTONI (Milz.), *Degli atti e del culto di s. A-o* (Camerino, 1883), 71-91.

Anstrudis seu **Austrudis** abb. Lauduni, saec. VIII in. — Oct. 17.

VITA. *Inc.* Temporibus Dagoberti regis in hoc mundo — *Des.* usque in diem sui obitus habuerint. Multa quidem et alia... [556]

MABILLON, *Acta*, II. 976-84; 2^a ed. 936-44; || *Act.* SS. Oct. VIII. 111-16. Exc. BOUQUET, III. 615-16.

Ansuerus et soc. mm. Raceburgi in Saxonia, † 1066. — Iul. 15.

1. PASSIO. *Inc.* Ansuerus nobilibus propagatus parentibus festivam genealogiam duxit — *Des.* in ecclesiam Raceburgensem transtulit gloriose. Horum igitur mm... [557]

Act. SS. Iul. IV. 104-8; || CHRISTIANI (W. E.), *De variis exsequiarum ritibus apud utriusque ducatus Cimbrici nobiles* (Kiliae, 1748), 63-72; || LANGEBEK, *Ser. rer. Dan.* III. 581-88; || HELLWIG (L.), *Die Ansveruslegende*, in ARCHIV DES VEREINS FÜR DIE GESCH. DES HERZOGTHUMS LAUENBURG, II (Mölln, 1888), 86-91.

1a. APPENDIX.

Exc. *Act.* SS. t. c. 101, n. 19; cf. 104, n. 28; — LANGEBEK, t. c. 588, not. b; cf. 598, not. g.

1b. PROLOGUS. *Inc.* Ansuerus dicitur ab ana, quod est sursum... [558]

Act. SS. t. c. 104, n. 27.

2. EPITOME. *Inc.* B. Ansuerus nobili prosapia, videlicet ex patre Oswaldo — *Des.* reddidit suo creatori. Ad cuius sepulcrum... [559]

Brev. Slesvicense, 1512; || CYPRAEUS (I. A.), *Annales episcoporum Slesvicensium* (1634), 122-24; || CHRISTIANI, t. c. 87-90; || LANGEBEK, t. c. 589-90.

Anteros p., † 236. — Ian. 3.

Lib. pont. (ed. DUCHESNE, I. 147). — ADO, 3 ian. — PETRUS DE NAT. II. 37.

Anthelmus ep. Bellicensis, † 1177. — Iun. 26.

VITA. *Inc. prol.* Novimus gentiles antiquitus maiorum suorum — *Inc.* Celsa magnaue progenie claris in saeculo parentibus — *Des.* et

cetera multa desiderata in fide postulantibus. *Sequitur epitaphium* :
Hic locus est artus... [560]

Act. SS. Iun. V. 227-38; 3^a ed. VII. 202-12. — (Mut.) *SURIUS*, III (1572),
829-45; (1579), 935-50; VI (1618), 335-44; VI (1877), 587-611.

Exc. *BOUQUET*, XIV. 428-29.

**Anthimus presb., Sisinnius diac., Pinianus et Lucina,
et soc. mm. sub Diocletiano. — Mai 11.**

PASSIO. a. Inc. Sergius Terentianus illustris vir, secundo Urbis
praefectus — *Des.* in montano culmine constituta. De quorum mar-
tyrio habens gratulationem magnam Pinianus vir illustrissimus, cum
fide perrexit ad D. N. I. C... [561]

Act. SS. Mai II. 616-18; 3^a ed. 614-16. — (Mut.) *SURIUS*, III (1572), 157-60;
(1579), 206-9; V (1618), 136-37 (n. 5); V (1876), 312-17 (n. 6). — Cf. *Act. SS.*
t. c. 618, annot. 1; 3^a ed. 616, ibid.; || *Anal. Boll.* I. 508, 11°.

Exc. *MAZUCHIUS* (S. A.), *Commentarii in vetus marmoreum s. Neapolitanae
ecclesiae kalendarium*, II. 523-27.

b. Inc. ut a. — Des. cum Largo et Smaragdo et Memmia et Juliana.
Ipsa autem Lucina complevit aetatem annorum 95... [562]

Est haec *Passio a*, addita de Piniano et Lucina appendice, quae edita est
Act. SS. t. c. 618-19; 3^a ed. 616-17.

c. Inc. ut a. — Des. pax dabitur ecclesiis Christi; quod et factum
est. Post haec *b. Lucina* complevit aetatem annis 95... [563]

Est haec *Passio b*, verum omissa parte appendicis. Cf. *Catal. Brux.* II.
522, 18°; *Catal. Paris.* III. 154, 20°.

Exc. (appendix). (Mut.) *SURIUS*, III (1572), 160; (1579), 209; V (1618), 137-
138 (n. 6-8); V (1879), 317 (n. 7-9).

d. PROLOGUS. Inc. Vir Dei doctissimus Eusebius — *Des.* potuisse
noscuntur. [564]

Anal. Boll. II. 288-89.

e. PROLOGUS. Inc. O frater egregie, coenobii pater — *Des.* vitam
perceperunt aeternam. [565]

Catal. Paris. III. 154-55.

Antidius ep. Vesuntionensis, † cca 441. — Iun. 17 et 25.

1. VITA. Inc. prol. Quoniam in beatorum mm. natalitiis — *Inc.*
Fuit igitur *b. Antidius Chrysopolitanae urbis archiep. nobili germine*
editus — *Des.* requiescunt. Ibi ergo iuxta basim altaris... [566]

CHIFFLETIUS (I. L.), *Vesuntio*, II (1618), 70-85 (desunt prologus et alia
quaedam sub initio); || *Act. SS.* Iun. V. 42-47; 3^a ed. 37-41.

2. VITA (?)

Exc. *CHIFFLETIUS*, t. c. 86-88.

3. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XX. 3. — *PETRUS DE NAT.* VIII. 32.

Antolianus m. Arvernus.

MIRACULUM. *Inc.* Antolianus autem m. apud urbem... [567]

GREG. TURON., *Glor. mart.* 64 (65).

Antoninus m. Apameae in Syria, sub Antonino Pio (?), sub Constantio(?). — Sept. 2, 3.

1. PASSIO. **a.** *Inc.* S. itaque memorandum Antoninus Apamiae oriundus, cum in vico quodam solus inter gentilium tenebras — *Des.* multos pristinae reddidit sanitati. Passus est autem bb. m. A. tempore Antonini... [568]

Act. SS. Sept. I. 354-55.

b. *Inc. prol.* Quaecumque in s. ac bb. Antonini m. admirabilium meritorum virtute — *Inc.* Itaque memoratus s. dum in tenebris mundi — *Des.* multos pristinae reddidit sanitati. Iuxta illud vero praeceptum dñicum, quo pro inimicis... [569]

Exc. Catal. Bruir. I. 141-42, 30°. — *Cf. Catal. Paris.* I. 335, 19°.

2. PASSIO ET CAPITIS TRANSLATIO. *Inc.* S. Antoninus Apamiae oppido oriundus nobilis genere — *Des.* Cum ergo illuc ad litus pervenisset, Festus princeps admirans... Huius passio recolitur iv non. sept. [570]

VINC. BELLOV. XIV. 35; || MOMBRITIUS, I. 33-33°; || *Act. SS.* t. c. 355-56.

3. EPITOME. [571]

PETRUS DE NAT. VIII. 24. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 80-80°.

Antoninus m. Apamiis in Gallia. — Sept. 2.

Utrum ab Antonino syro, de quo supra, gallicus ille distinguatur, multum disputatum est. Legendas saltem separatim recensere oportebat, cum a Passionibus Antonini syri Antonini gallici Passio prior aliquantum, ceterae vero valde diversae sint.

1. ACTA. **a.** PASSIO. *Inc. prol.* Quaecumque de ss. ac bb. martyrum mirabilibus — *Inc.* Igitur reverentissimus puer Antoninus Appamiae oppido exstitit oriundus, nobilis quidem genere — *Des.* qui talem ac tantum martyribus suis praestat triumphum. [572]

LABBE, *Bibl. mss.* I. 685-87; || CHIFFLETIUS (P. F.), *Dissertationes tres : De uno Dionysio...* (Paris. 1676), 122-34.

b. " MIRACULA „, scil. CAPITIS TRANSLATIO. *Inc.* Cum igitur bb. m. Antoninus suum, ut supra taxatum est — *Des.* perfectam obtinent a Christo salutem. Vere valde pretiosus est m. A... [573]

LABBE, t. c. 688-89; || CHIFFLET, t. c. 134-43.

Exc. Act. SS. Sept. I. 348, n. 34-36.

2. VITA AUCT. PS.-PASCHALI PAPA. *Inc.* Igitur reverentissimus testis Christi Antoninus regali stirpe progenitus, ab Appamia Tholonensi

oppido — *Des.* cum corporibus mm. Iohannis presbyteri et Almachii pueri, qui cum ipso passi sunt, sepulturae tradiderunt... [574]

Catal. Paris. I. 132-39.

3. PASSIO. *Inc.* Reverentissimus Antoninus Tolosensis Appamiae oppido exstitit oriundus — *Des.* Caput autem eius delatum est principi Festo... [575]

Cf. Catal. Paris. III. 543, 17°.

4. TRANSLATIO FREDELAUM. *Inc.* Fuit itaque in Fredelacensi ecclesia... quidam ab. nomine Sulpicius... — *Des.* haec omnia quae vidimus [et] audivimus, scripsimus, et testificati sumus. [576]

BERTRANDI (N.), *Gesta Tholosanorum* (1515), f. xxii-xxiii^v.

Exc. LA CROIX (G. de), *Series et acta episcoporum Cadurcensium* (1617), 45. — CATEL (G. de), *Mém. de l'hist. du Languedoc* (1633), 621-22. — *Act. SS.* Iul. II. 13, n. 28. — *Ibid.* Sept. I. 345, n. 22.

Antoninus ep. Florentinus, † 1459. — Mai 2.

1. VITA AUCT. FRANCISCO CASTILIONENSI. *Inc. epist.* Franciscus Castilionensis... Cum vitam reverendissimi patris — *Inc. prol.* Nonnullis rebus saepenumero annexa est — *Inc.* Antoninus Florentina urbe oriundus, honestissimis parentibus — *Des.* Haec de signis... pro tempore dicta sufficiant. — *Inc. epil.* Non possum autem huius tanti viri mortem — *Des.* incertum est, utinam bene vortat. Amen. [577]

Devotissimus trialogus b. A-i archiep. Florentini... Venetiis, 1495 (HAIN 1274 = HAIN 4597), f. 60-74^v, sign. h.iii-j.i.10; || ALBERTI (Leander), *De viris illustribus ordinis Praedicatorum* (Bononiae, 1517), f. 94-104 (paucis omis- sis); || *Devotissimus trialogus s. A-i... una cum Vita eiusdem* (Florentiae, 1680), 134-67; || *Act. SS.* Mai I. 313-25; 3^a ed. 317-30.

2. VITA (SEU ADDITAMENTA AD VITAM 1) AUCT. LEONARDO DE SER-UBERTIS. *Inc. prol.* Scitote quoniam mirificavit Dñus sanctum suum — *Inc.* B. igitur Antoninus Florentina urbe oriundus. patrem habuit — *Des.* magnificaverunt Deum et s. suum praesulem A-um. [578]

Act. SS. t. c. 326-34; 3^a ed. 330-38.

3. MIRACULA. *Inc.* Quanti autem meriti fuerit... Est sane in civitate Florentia conventus S. Marci — *Des.* et febris omnino abscessit, quam multo tempore sustinuerat. Benedictus Deus, de mense aug. anno 1467. [579]

Act. SS. t. c. 334-35; 3^a ed. 338-39.

Antoninus ep. Meldensis. Vid. Sanctinus.

Antoninus m. Placentiae, saec. III? IV? — Iul. 4 et Sept. 30.

Pridem existimatus est martyr ille idem esse atque Placentinus ille, qui saec. VI celebre *Itinerarium* conscripsit, quod saepe est editum (editiones recensitas reperies apud R. RÖHRICHT, *Bibliotheca geographica Palaestinae*, 10-11).

INVENTIO CORPORIS. **a.** *Inc.* In diebus illis cum bb. urbis Placentinae Savinus ep. — *Des.* in perpetuum sociavit. Gesta sunt autem haec die id. nov. regnante D. N. I. C. [580]

TONONI (G.), *Notizie intorno la vita e il culto dei ss. A-o e Vittore* (Piacenza, 1880), 113-18 in notis; || *Anal. Boll.* X. 119-20.

Exc. MOLINIER et KOHLER, *Itin. Hieros.* II, 1. 33, primo loco.

b. AUCT. IOHANNE ARCHIDIACONO PLACENTINO.

Exc. MOLINIER et KOHLER, *ibid.*, secundo loco.

c. *Inc.* Antoninus m. apud Placentiam civitatem passus est. Qui unus fuit ex sacra legione Thebaecrum — *Des.* s. corpus condigna reverentia condiderunt pridie kal. oct. [581]

PETRUS DE NAT. VIII. 133.

d. HILARION MEDIOLANENSIS, f. 80-80^v.

Antoninus seu **Antonius** carnifex m. Romae sub Commodo. — Aug. 22.

Ado, 22 aug. — PETRUS DE NAT. VII. 94. — Cf. **Eusebius**, **Pontianus** et soc. mm.

Antoninus ab. Surrentinus, † cca 830. — Febr. 14.

1. VITA. *Inc. prol.* Commendat nobis orthodoxorum traditio — *Inc.* Quo tempore Longobardorum ferina immanitas Campaniae — *Des.* Communi nunc supplicatione et unanimi deprecatione... [582]

CARACCIOLUS (A.), *S. A-i... Vita* (Neapoli, 1626), 9-34; || *Act. SS.* Febr. II. 787-94; 3^a ed. 787-95; || MABILLON, *Acta*, IV, 1. 417-30; 2^a ed. 399-411; || [ANSORA (Tom.)], *Dissertazione critico-storica circa l'età di s. A-o abate* (Napoli, 1789), I. 1-114.

Exc. *Act. SS.* Ian. II. 228-29; 3^a ed. 539. — WAITZ (G.), in *MG. Scr. rer. langob.* 583-85.

2. VITA. *Inc.* Cum ex fructu cognoscatur arbor... Antoninus itaque noster ex quam nobili — *Des.* intra civitatis moenia honorifice tumulandum. Quod et pie... [583]

CARACCIOLUS, l. c. 35-40; || *Act. SS.* t. c. 794-96; 3^a ed. 795-96; || ANSORA, t. c. 117-29.

Exc. CAPPELLETTI, *Chiese*, XIX. 774.

Antonius. *Vid.* etiam **Antoninus**.

Antonius mon. Lirinensis, † cca 526. — Dec. 28.

VITA AUCT. ENNODIO. *Inc. prol.* Ut praeliantes adsurgunt bucinis — *Inc.* Igitur b. Antonii narraturus insignia primum s. Spiritus — *Des.* qui ad explicanda eius bona primus accessi. [584]

* *Ennodii opera* (P.L. LXIII. 239-46; || ed. G. HARTEL, in *Corp. scr. eccl. lat.* VI. 383-93; || ed. F. VOGEL, in *MG. Auct. ant.* VII. 185-90); || GRYNÆUS,

Monum. ss. patrum orthodoxographa, II. 381-84; || BARRALIS, *Chronologia Lerinensis*, II. 143-48; || SURIUS, XII (1618), 345-47; TAMAYO, *Mart. hisp.* XII. 599-603; || *Bibl. patr. Colon.* VI, 1. 265-67; | MOREL, *Suppl. bibl. patr.* (1639), I. 306-8; || TATTI, *Annali sacri di Como* (1663), 932-37; || *Bibl. patr. Lugd.* IX. 393-95; || GALLANDIUS, XI. 156-58.

Exc. RADERUS (M.), *Pavaria sancta*, II. 20-24.

Antonius presb. erem. Lucae, sub Nerone? — April. 27.

VITA. *Inc. prol.* Ad laudem et gloriam et honorem Dñi N. I. C. — *Inc.* In divinis siquidem historiis duos Antonios fuisse legimus — *Des.* a tanta sui corporis pressura fuit integer factus. Haec et alia... [585]

Acta SS. April. III. 477-79; 3^a ed. 482-84; || FLORENTINIUS (Marius), *Hebruscar pietatis origines* (1701), 245-54.

Antonius Ord. Erem. S. Aug. Monticiani, saec. XIV. — April. 30.

VITA. *Inc.* B. Antonius in civitate Senarum ortus, cum Christi amore — *Des.* coram toto populo in hac praesenti ecclesia. [586]

Act. SS. April. III. 832-34; 3^a ed. 842-43.

Antonius de Padua, Ord. Min., † 1231. — Iun. 13.

1. VITA ET MIRACULA, partibus 2. a. *Inc. prol.* Assidua fratrum postulatione deductus — *Inc. pars I.* Est namque, ut fertur, in regno Portugalliae civitas — *Des.* caelo se propinquare conscendendo monstravit. — *Inc. partis II § I. Prol.* In superiori tractatus nostri opusculo — *Inc.* Anno siquidem dñicae inc. 1231 — *Des.* indicibili sollemnitate celebrarunt. — *Inc. partis II § II. Prol.* Ad laudem et gloriam omnipotentis Dei — *Inc.* Die namque quo bb. Antonii corpus in ecclesia... honorifice conditum est — *Des.* puer plene convaleuit, praestante... — *Epil.* Multa quidem et alia signa... Ecce, benignissime pater, tua gesta... sitientibus effundas. Amen. [587]

α) *Mon. Portug. hist.* I (1856), 116-30; || HILAIRE DE PARIS (Le R. P.), *S. Antoine de Padoue, sa légende primitive...* (Montreuil, 1890), 1-83. — Exc. *Catal. Paris.* I. 353-54.

β) JOSA (A. M.), *Legenda... s. A-ii de Padua* (Bononiae, 1883), 1-73. Quibus locis hoc exemplar β ab exemplaribus α differat, accurate notavit E. LEMPP, *Antonius von Padua*, in *ZEITSCHRIFT FÜR KIRCHENGESCHICHTE*, XI (1890), 185-88. — Inter partem II et epilogum inserta sunt miracula quae *inc.* "In civitate Ulixbona erat quidam parvulus Parisius nomine „... et *des.* " postea vero restitutum plenariae sanitati „ [588]

γ) (*Mut.* valde interpolata et sine prol.) SURIUS, III (1572), 611-25; (1579), 723-36; VI (1618), 188-96; XI (1877), 291-314. — Cf. LEMPP, l. c. 191-92. — Exc. (ex Surio) *Act. SS.* Iun. II. 708-10, n. 12-18; 3^a ed. III. 201-2, n. 12-18. — HILAIRE, t. c. 96-100.

δ) HILAIRE, t. c. 83-96 edidit capita tredecim quae Vitae 1 in quodam codice Lucerensi inserta sunt. Ex quibus priores septem in interpolato

Surii exemplari (c. 45, 34, 20, 25, 32, 33, 19) etiam legebantur. Ex hisce 13 capitulis duo priora (*Inc.* "Die quo s. A. catalogo fuit sanctorum adscriptus „ et *des.* "solidam, eximiam et sinceram.„) inter § 1 et § II partis II inserta sunt.

b. EJUSDEM LIBELLI EPITOME. *Inc.* (*sine prol.*) ut 1 a. — *Des.* utriusque luminis donato visu, domum reversus est. [589]

AZZOGUIDI (A. M.), *S. A-i Patavini sermones in psalmos*, ed. in-fol. (Bononiae, 1757), xxxvii-xli; || *id.* ed. in-4° (Bononiae, 1757), I. LXVI-LXXVI; || HOROV, *Medii aevi bibliotheca patristica*, VI (1880), 458-70.

2. MIRACULA CORAM GREGORIO IX AD CANONIZATIONEM PROPOSITA.

a. *Inc. prol.* Ad laudem — *Inc.* Anno siquidem — *Des.* plene convalluit, praestante... [590]

Est haec ipsa § II partis II Vitae 1.

b. *Inc. prol.* ut 2 a. — *Inc.* Die namque quo b. Antonii corpus in ecclesia... laudibus et honorificentia debita conditum est — *Des.* infirmorum mentibus dubietatis scrupulum generaret. [591]

Act. SS. Iun. II. 718-22; 3^a ed. III. 210-14. — Cf. LEMPP, I. c. 190.

3. VITA. *Inc.* In Hispaniis, civitate Ulysbona, quae ad occidentalem — *Des.* et testimonium veritati Paduani perhibeant. — *Epil. (ineditus) inc.* Hinc itaque pia mater ecclesia laetetur — *Des.* de tuae bonitatis largitate concedas. [592]

Act. SS. Iun. II. 705-8, 712-17 · 3^a ed. III. 198-201, 204-9. — Cf. LEMPP, I. c. 189-91. — Quaedam verba suppleta sunt in *Catal. Brux.* I. 397, 9°.

4. VITA. *Inc.* In Hispania civitate Ulixbona, quae ad occidentalem — *Des.* venientes viri feminaeque consequuntur. [593]

MOMBRIUS, I. 52^v-55. — Pars prior cum initio Vitae 3 fere convenit, cetera ex Vita 1 (parte I et parte II, § 1) ad verbum excerpta sunt.

5. VITA. *Inc. prol.* In historiarum descriptionibus posteritatis notitiae — *Inc.* Tempore illo divinae clementiae, quo b. Franciscus — *Des.* ad excitandum corda torpentia breviter subscribenda. [594]

JOSA, t. c. 75-104.

6. VITA ET MIRACULA (IN CHRONICA XXIV. GENERALIUM ORD. MIN.). *Inc.* Gloriosissimus pater s. A. de P., unus de electis sociis S. Francisci — *Des.* habitus benedictus, cum quo fuit mortuus et sepultus. [595]

Act. SS. Iun. II. 724-40; 3^a ed. III. 216-31; || *Analecta Franciscana*, III (1897), 121-58.

Exc. HILAIRE, t. c. 105-117.

7. MIRACULA A BERNARDO GUIDONIS EXCERPTA " ex legenda quam conscripsit Iohannes Rigaudi, Lemovicensis dioecesis, postmodum episcopus Trecorensis „ *Inc.* Contigit dum b. Antonius esset custos fratribus in Lemovicensi custodia... [596]

(Ex Sanctotali Bernardi Guidonis) ARBELLOT, *Notice sur S. Antoine de Padoue en Limousin*, 2e éd. (1895), 65-68.

8. MIRACULA ANNO 1346 A NOTARIO CONSCRIPTA. *Inc.* [Anno] 1346, ind. xiv, in die mercurii, xxviii mensis iunii — *Des.* (*mutila*) cum baculo ad sepulcrum dicti confessoris et cum magnis | [597]

Josa, t. c. 105-23.

9. VITA ET MIRACULA AUCT. SICCONI POLENTINO. a. VITA. *Inc. prol.* Desideranti mihi perdiu — *Inc.* Antonio igitur ven. confessori et s. patri nostro parentes clari — *Des.* constituti quoque annuatim quatuor viri... oblata dispensent. [598]

S. A-ii *conf. de Padua vita*, [Romae], 1476 (HAIN, 13212), f. 1-22^v; || *id.* Bononiae, 1476 (HAIN, 13213) [non vidimus]; || SAVIOLO (P.), *Arca del santo di Padova* (Padova, 1653), 1-17 (deest prol.); || AZZOGUIDI, op. c. ed. in fol. ix-xxi; || *Id.* ed. in-4°, l. xiii-xxxviii; || HOROV, t. c. 469-94.

b. MIRACULA. *Inc.* Haec de vita sancti, nunc miracula videamus... Aurienna infans sex annorum — *Des.* quod in caponem talis bestia sit conversa, ac tute quisque vesci potuerunt. Laus Deo et sancto. [599]

S. A-ii *Vita* (HAIN, 13212), f. 22^v-42; || *id.* (HAIN, 13213); || AZZOGUIDI, ed. in fol. xxi-xxxii (desunt quaedam in fine); || *Id.* ed. in-4°, l. xxxix-lx (item).

Exc. HILAIRE, t. c. 137-38.

10. VITA METRICA AUCT. MAPHEO VEGIO, libris 4. *Inc. prol.* Eugeni ductor populi — *Inc.* Non hic Pegasides, non facta et inania musae — *Des.* Caelestemque hominem sacra et caelestia narrans. [600]

Vita divi Anthonii... [Zwollis], s. a. (HAIN, 15921; CAMPBELL, n° 1710), sign. a.1-b.4^v; || item Daventriae, 1490 (HAIN, 15922), sign. a.ii-b.5^v; || item Daventriae, s. a. [cca 1491] (CAMPBELL, n° 1712) [non vidimus]; || item Liptzk, 1492 (HAIN, 15923) [non vidimus]; || item Daventriae, [cca 1498] (HAIN, 15924; CAMPBELL, n° 1713) [non vidimus]; || ed. A. SCHOTTUS, in *Bibl. patr. Colon.* XV (1622), 968-72; || *Bibl. patr. Lugd.* XXVI. 773-77.

11. LEGENDAE BREVIORES.

a. BARTHOLOMAEUS TRIDENTINUS, *Gesta sanctorum* (ed. Act. SS. Iun. II. 703, n. 4; 3^a ed. III. 196, n. 4).

b. VINC. BELLOV. xxxi. 131-35.

c. BARTHOLOMAEUS DE PISIS, *De conformitate*, lib. i, conf. viii, part. ii (ed. Mediol. 1513, f. 58-60).

d. PETRUS DE NAT. v. 111.

e. ANTONINUS FLORENT. *Chronic.* tit. xxiv, c. 3 (ipsa verba Vincentii Bellovacensis, insertis quibusdam ex Libro miraculorum, supra 6).

f. *Inc.* Ven. Christi conf. Antonius de ordine Minorum, nobili ortus — *Des.* Dñs etiam foris per signa sensibilia demonstraret. [601]

Legendae SS. regni Hungariae, s. l. a. (HAIN, 9996), f. 7^v-9; || *Vita bb. Stanislai etc.* (Cracov. 1511), f. 103^v-5^v.

g. *Inc.* S. Antonius in civitate Ulixbona regni Portugaliae de piis parentibus — *Des.* in pristinam reincidit infirmitatem. [602]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 455^a-55^d; || *id.* (Lovan. 1485), f. 303-4^v.

h. HILARION MEDIOLANENSIS, f. 48-49.

Antonius Peregrinus, conf. Patavii, † 1267. — Febr. 1.

1. MIRACULA SCRIPTA A THEALDO DE SOLIGO NOTARIO. *Inc. prol.* In nomine... ad praesentium aeternam rei certitudinem — *Inc.* Millesimo CC. LXVII. ind. X, die mercurii secundo intrante februario, Paduae in platea sive cimeterio — *Des.* a tempore suae. nativitatis, ut pater eius dicebat. (*Sequuntur attestaciones Thealdi Fini notarii, qui anno 1303, et Bartholomaei Cleregarii item notarii, qui anno 1324 hoc documentum exscripserunt.*) [603]

MITTARELLI, *Annal. Camaldul.* V. 81, et appendix, 176-94.

Exc. *Anal. Boll.* XIV. 109-14.

2. VITA ET MIRACULA. *Inc.* Iustissimo Deo universorum iudice permittente — *Des.* Praedictis interfuerunt fideles testes veritatis... Amen. [604]

MITTARELLI, op. c. IV. 371-72; V. 81 med.-85 init.

3. EIUSDEM LIBELLI EPITOME AUCT. SICCONO POLENTONO. *Inc.* Manziorum familia, quae Paduae honesta — *Des.* quam perdiu ac ipsa a nativitate passus erat. [605]

Anal. Boll. XIII. 417-25. — Var. lect. *ibid.* XIV. 109.

Exc. MITTARELLI, V. 80 post med.

4. MIRACULA SINGULA AB ALIIS NOTARIIS DESCRIPTA.

MITTARELLI, V. 85, 94-95, 103-4, 114-15, 135.

Exc. DONDI DALL' OROLOGIO (Fr.), *Ist. eccl. di Padova*, VII (Padova, 1813), docum. 155.

Antonius de Ripolis, Ord. Praed., m. in Africa, † 1460. — Aug. 29.

1. PASSIO AUCT. CONSTANTIO. *Inc. prol.* Universis singulis... Visum est in non modicum interesse — *Inc.* Quidam frater Antonius de Ripolis Pedemontensis, Ord. Praed. — *Des.* facti sunt incolumes. Valete in Dño, patres reverendissimi... Vos autem, patres... [606]

Act. SS. Aug. VI. 534-37.

2. PASSIO AUCT. FRANCISCO CASTILIONENSI. *Inc. epist.* Reverendissimo dño Iacobo... Cum pro tua singulari virtute... — *Inc.* Eo tempore, quo ss. vir Antoninus, qui postea fuit archiep. Florentinus — *Des.* et sapientum iudicio dicendum erit. Amen. [607]

ALBERTI (Leander), *De viris illustribus ordinis Praedicatorum* (Bononiae, 1517), f. 59^r-61^r (deest epist.); || ORSI (I. A.), *Francisci Castilionensis martyrium Antonianum* (Florentiae, 1728), 1-19.

3. MIRACULA. *Inc.* Anno Dñi 1470, ind. III, die 25 mensis aprilis — *Des.* Et haec facta fuerunt de anno Dñi 1469... De quibus omnibus... [608]

Act. SS. t. c. 538-40, n. 3-19.

Antonius, Merulus et Iohannes mon. Romae, saec. VI. — Ian. 17.

* GREG. MAGNUS, *Dial.* iv. 47 (P.L. LXXVII. 405-9); || *Act. SS.* Ian. II, 164-65; 3^a ed. 328-29.

Antonius ab. in Thebaide, † 356. — Ian. 17.

1. VITA AUCT. ATHANASIO, INTERPRETE EVAGRIO. *Inc. prol. interpretis.* Presbyter Evagrius Innocentio... Ex alia in aliam linguam ad verbum — *Inc. prol.* Optimum, ff., in istis certamen, aut aequari — *Inc.* Antonius nobilibus religiosisque parentibus natus in Aegypto — *Des.* laetanter per vestimentum recordatur imaginem sanctitatis. — *Inc. epil. Athanasii.* Hic A-o vitae terminus fuit... — *Des.* totius corruptionis artifices. — *Inc. epil. Evagrii.* Itaque prudentes qui legere voluerint — *Des.* et perpetua potestas in saecula saeculorum. [609]

* *Vitae Patrum* (ed. ROSWEYDUS, 35-60; || P.L. LXXXIII. 125-70); || MOMBRITIUS, I. 38-52^v (desunt prologi et epilogus Evagrii); || ed. Wittebergae, 1544 [non vidimus]; || LIPOMANUS, I. 114^v-31^v (desunt Evagrii prol. et epil.); || SURIUS, I (1570), 373-407 (desunt eadem); (1576), 397-423 (item); (1618), 268-83; (1875), 381-420 (desunt Evagrii prol. et epil.); || *Act. SS.* Ian. II. 120-41; 3^a ed. 485-506; || P.G. XXVI. 833-976.

2. CARMEN SEU BREVIS VITA METRICA. *Inc.* Sidus in orbe poli splendorque perennis — *Des.* Conscondit niveis saeptus ad astra choris. [610]
Anal. Boll. XI. 293-97.

3. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. xiv. 91-93; xv. 14. — *Leg. aurea*, c. 21. — PETRUS DE NAT. II. 92.

4. NARRATIONES PASSIM APUD CASSIANUM ET IN VITIS PATRUM EDITAE.
Collectae sunt *Act. SS.* t. c. 141-48; 3^a ed. 506-12.

5. VITA AUCT. IOHANNE MARCELLARII. *Inc. prol. I.* (ex Hieronymo) Inter multos dubitatum est — *Inc. prol. II.* (ex Athanasio) Mihi ingens lucrum est — *Inc.* Bb. et gloriosissimus Antonius circa annos Dñi 265, Valeriano imperante — *Des.* in caelis coronatus. Athanasius. [611]

Exc. BANDINIUS, *Bibl. Leopoldina Laurentiana*, III. 378.

6. TRANSLATIO CPOLIM. a. *Inc.* Tempore quo Constantius imp. regebat imperium. — *Des.* ac si omnia aromata ibi essent congregata. Si quis autem puro corde... [612]

Vita b. A-ii ab. (Neapoli, 1556), sign. F.1-L.1111^v; || *Anal. Boll.* II. 341-54.

b. PETRUS DE NAT. v. 110.

7. TRANSLATIO CPOLI IN GALLIAM. *Inc. prol.* Quia, favente Dño, b. Antonii vitam a b. memoriae Athanasio — *Inc.* Comes Guillermus,

qui unus de pugnatoribus esse creditur, qui - *Des. tantaque fuere culmina virtutum et praeconia laudum. Veneremur itaque eum...* [613

Act. SS. Ian. II. 151-52; 3^a ed. 515-16.

8. MIRACULA TOLOSÆ AN. 1115. — *Inc. Temporibus Lodoici Guillelmi Pictaviensis* — *Des. ad suum Lesati reductus est locum.* [614

DEVIC et VAISSETTE, Hist. du Languedoc, II, preuves 393-94; id. ed. Privat, V. 847-48; || BOUQUET, XIV. 160-61.

Anub seu Anuph erem. in Aegypto, cca 460. — Iun. 6.

* *RUFINUS, Hist. mon. 10 (Vitae Patrum, ed. ROSWEYDUS, 469-70; || P.L. XXI. 428-29).*

Aper presb. Gratianopoli, saec. VII. — Dec. 4.

VITA. *Inc. B. et religiosi sacerdotis Apri...* Fuit iam dictus vir A. oriundus regni Francorum — *Des. ibidem demonstrare dignatus est. Et est transitus...* [615

Catal. Paris. II. 89-93; || CHEVALIER (U.), Vies de SS. Dauphinois, in BULLETIN D'HIST. ECCLÉS. DES DIOCÈSES DE VALENCE ... XV (1895), livraison supplémentaire, 33-37.

Aper ep. Tullensis, saec. VI in. — Sept. 15.

1. VITA. *Inc. prol. Bb. viri et ante omne saeculum praeordinati* — *Inc. Igitur b. Aper in suburbio Augustae Trecorum vico qui Tranquillus* — *Des. Discessit autem a corpore idem pater...* [616

MARTENE et DURAND, Thes. nov. anecd. III. 1027-33; || CALMET, Hist. de Lorraine, I, preuves 107-11; 2^a ed. 145-49; || Act. SS. Sept. V. 66-69.

2. VITA. *Inc. prol. Scripturus vitam s. ac bb. A-i habitatorem eius invoco Spiritum s.* — *Inc. Denique b. Aper in pago Trecasino vico Tranquillo* — *Des. Concordet ergo mecum totius populi... Egit autem confessor ss. episcopatum annis circiter 15...* [617

Cf. Catal. Brux. II. 347, 45°. Est haec mera epitome Vitae 1, neque iam videtur edenda.

3. MIRACULA. *Inc. Qui b. pastor et pontifex defunctus terris* — *Des. magnum volumen edidissemus. Sufficiant interim haec...* [618

MARTENE et DURAND, t. c. 1033-47 (deest pars ultima); || CALMET, l. c. 111-125; 2^a ed. 150-66; cf. tables des preuves, ultima pag. || Act. SS. t. c. 70-78 (quaedam omitta sunt; cf. 78, annot. a). — Apud Martene itemque apud Calmet inserta est, tamquam cap. 21, narratio miraculi (S. Mansueti) an. 1049 patrati a Petro diacono conscripta. Vid. infra Mansuetus.

Exc. WAITZ (G.), in MG. Scr. IV. 515-20.

Aphrodisius ep. Biterrensis, (saec. I). — Mart. 22.

PETRUS DE NAT. III. 218.

Apianus seu Appianus mon. Papiæ, saec. VIII. — Mart. 4.

1. VITA. *Inc.* Hic autem s. Apianus natione Ligur fuit et in monasterio S. Petri in Caelo Aureo — *Des.* per te laetetur caelicularum collegio. Obiit b. A... [619]

Act. SS. Mart. I. 321-24; 3^a ed. 318-21; || MABILLON, *Acta*, III, 2. 551-56; 2^a ed. 497-502.

2. LAUDATIO. *Inc.* Cum divini proelii bellatores — *Des.* quia immanis draconis rabiem inclitus miles prostravit. [620]

Act. SS. t. c. 324-26; 3^a ed. 321-23.

3. CARMEN. *Inc.* Membra terit sanctus ferventia verbera passus — *Des.* Me velit adscribi caelestis margine libri. [621]

Act. SS. t. c. 326; 3^a ed. 323-24.

Apollinaris ab. Casinensis, † 828. — Nov. 27.

VITA AUCT. PETRO DIAC. (IN LIBRO *De ortu et obitu iustorum coen. Casinensis*, 26). *Inc. prol.* Reverendissimo... Rainaldo... Enixius admiranda omnibusque laudibus — *Inc.* Igitur postquam milies ille felix laureatus — *Des.* iuxta altarium b. Gregorii papae humavit. [622]

MAI, *Scr. vet. nova coll.* VI, 2. 257-63; || P.L. CLXXXIII. 1081-90.

Apollinaris ep. Ravennas, saec. I. — Iul. 23.

1. PASSIO. *Inc.* In diebus Claudii Caesaris veniens Petrus apost. — *Des.* propter metum paganorum. Gubernavit autem ecclesiam... Martyrizatus est autem... [623]

MOMBRIUS, I. 62-65; || LAZIUS (W.), *Abdiae hist. certam. apost.* (Basileae, 1552), 139-45; || *id.* ed. Ioh. FABER (Paris, 1560), f. 143^v-52^v; || *id.* ed. Th. BEAUXAMIS, (Paris, 1571), f. 143^v-52^v; || LA BARRE (L. de), *Hist. christ. vet. patrum* (1583), f. 49-51; || MURATORI, *Rer. ital. scr.* I, 2. 529-33; || *Act.* SS. Iul. V. 344-50; || FARABULINI (D.), *Storia della vita e del culto di S. A-re* (Roma, 1874), II. 289-304. — (Mut.) SURIUS, IV (1573), 323-29; (1579), 323-328; VII (1618), 275-78; VII (1877), 465-74.

2. VITA (IN AGNELLI *Lib. pont. eccl. Ravenn.*) *Inc.* S. Apollinaris natione Antiochenus, graecis et latinis — *Des.* Temporibus Vespasiani Caesaris martyrio coronatus est. Vixit autem... [624]

* AGNELLIUS (*MG. Scr. rer. langob.* 280-81); || *Act.* SS. t. c. 350-51.

3. VITA AUCT. PS.-DAMASO PAPA, libris 10 (ANTIQUA?). *Inc. prol.* Damasus divina providentia ep. romanus... universis Christi fidelibus... Quamquam iuxta praeconia evangelistae Iohannis — *Inc. lib. I.* Postquam enim omnipotens, inscrutabilis — *Des. lib. X.* non solum Ravennae, sed et in omnibus ecclesiis nomine suo consecratis... — *Epil.* Habes hic, lector catholice, sanctam s. A. historiam... [625]

[WACHTENDUNCK (W.), *Historia divi A-is Antiocheni discipuli et martyris dñi nostri Iesu Christi quam Damasus papa conscripsit...* Aeditio prima (Coloniae, Petrus Quentell, 1526), sign. A.2-N.2.

4. TRANSLATIO RAVENNAM SAEC. IX. *Inc.* Inter christianae fidei latinas provincias — *Des.* urbs Ravenna et Classis. Haec est itaque memoria bb. Apollinaris in ecclesia s. quondam Martini... [626]

MURATORI, t. c. 533-36.

5. MIRACULA IN TERRITORIO DIVIONENSI. *Inc. prol.* Ad magni igitur conditoris universorum — *Inc.* Constant interea christianitatis paene ubique provinciarum — *Dès.* prout condecet in ampliori veneratione est habitus. [627]

Act. SS. t. c. 353-58.

6. INVENTIO AN. 1173 ET MIRACULA. a. *Inc. prol.* Eximiae pietatis affectu diligentia patrum — *Inc.* In civitate Ravenna, quae inter Italicas urbes — *Des.* quae si non recolis, reddimus tibi quod accepimus a te. [628]

MURATORI, t. c. 538-45; || *Act. SS.* t. c. 359-67.

Exc. MITTARELLI, Annal. Camaldul. IV. 33-44, 46-48.

b. LITTERAE HILDEBRANDI CARDINALIS. *Inc.* Ildebrandus... Cum de corpore b. Apollinaris m. inter monachos S. Apollinaris Novi — *Des.* misericorditer relaxamus. Acta sunt haec anno 1173... [629]

[FORTUNUS] (Augustinus), *Hist. Camaldul.* II (1579), 86-87; || MITTARELLI, t. c. 49.

c. TRACTATUS RODULPHI. *Inc.* Cum in Persidem ducerentur patres nostri — *Des.* Ut sis in caelis proprio cum praesule felix... [630]

MURATORI, t. c. 536-38. Libellus paene totus moralis est.

Exc. Act. SS. t. c. 359, n. 5.

7. MIRACULA IN ECCLESIA CLASSENSI. *Inc.* Cum Iustinianus gloriosissimus imp. graves apud Cpolim — *Des.* quam inventi iam veri exsecutores sumus. [631]

MURATORI, t. c. 545-46.

Exc. Act. SS. t. c. 368-69, n. 1-7. — MITTARELLI, t. c. 48-49, n. 8.

8. " TRANSLATIONES RELIQUIARUM CORPORIS S. APOLLINARIS A „ RAVENNA IN GORINCHEM ET IN ALIIS DIVERSIS LOCIS, OPPIDIS ET „ MONASTERIIS „ AUCT. THEODORICO PAULI. *Inc. prol.* Promere cupiens astripotentis laudes — *Inc.* Dñus volens militem emeritum et athletam suum fidelissimum A-em — *Des.* praemunita ecclesiae sacramentis vita devote functa est. [632]

Historia divi A-is (Coloniae, 1526), sign. N.2^v-P.3.

Exc. CROMBACH (H.), *Hist. ss. trium regum magorum* (1654), 663-64, 666. —

Act. SS. t. c. 377-85.

9. EPITOMAE.

ADO, *De festiv. apost.* et 23 iul. — VINC. BELLOV. XI. 7. — *Leg. aurea*, c. 97 (92). — PETRUS DE NAT. VI. 128.

Apollinaris m. Tergestae, sub Antonino. — Dec. 6.

PASSIO. *Inc.* Temporibus Antonini imp. cum esset nimia persecutio — *Des.* et dignissime sepelierunt in proximo loco civitatis Tergestinae die VIII id. dec... [633]

KANDLER (P.), *Atti dei ss. mm. Tergestini* (1847), secundo loco.

Apollinaris ep. Valentiniensis in Gallia, saec. VI. — Oct. 5.

1. VITA. *Inc. prol.* Quantum se omnium vita sanctorum beatis actibus — *Inc.* Igitur b. Apollinaris Valentinae urbis ep. apud Viennam et natus — *Des.* Nam ipsa Valentia, quae flevit tunc amissum... [634]

LABBE, *Bibl. mss.* I. 689-93; || MARTENE et DURAND *Vet. scr. ampl. coll.* VI. 779-84; || *Act. SS.* Oct. III. 58-62; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* III. 197-203.

Exc. BOUQUET, III. 404-5.

2. EIUDEM EPITOME. *Inc.* B. Apollinaris Valentiae urbis ep. apud Viennam et natus — *Des.* morte pretiosa reliquit. [635]

BARRALIS, *Chronologia Lerinensis*, I. 377-78; || SURIUS, X (1618), 88-89. — Longe maior pars ex 1 exscripta est, multis passim omissis. Forsan epitome ab ipso Barrali confecta est.

3. MIRACULA. *Inc.* Si ea recitata sunt quae... Anno igitur inc. dñicae 911, defuncto — *Des.* tintinnabulum, quod collo eius appensum fuerat, ante sepulcrum b. Apollinaris dependit... [636]

Catal. Paris. II. 93-94; || CHEVALIER (U.), *Vies de SS. Dauphinois*, in *BULLETIN D'HIST. ECCLÉS...* DES DIOCÈSES DE VALENCE... XV (1895), livraison supplémentaire, 38-40.

Apollo, Isacius et Crotas mm. in Hispania Baetica, sub Diocletiano. — April. 21.

PASSIO (ANTIQUA?). *Inc.* Erat in urbe cui vocabulum Acci in Baetica Hispaniae — *Des.* Quorum corpora ibidem sepulta sunt... [637]

TAMAYO, *Mart. hisp.* II. 713-14. — Cf. *Act. SS.* April. II. 843, n. 5; 3^a ed. 840, n. 5.

Apollonia v. m. Alexandriae, sub Decio. — Febr. 9.

1. PASSIO. *Inc.* Cum apud Alexandriam temporibus Decii imp. immanis persecutio... quidam Divinus nomine — *Des.* fide potius armata quam ferro dimicavit et vicit; quod ipse... [638]

Leg. aurea, c. 66.

2. PASSIO. *Inc. ut* 1. — *Des.* in montem Thabor, illud ibidem sepelierunt. Ubi diversa fiunt miracula... [639]

Anecdota Joh. Gielemans, 3-5.

3. PASSIO. *Inc.* Bb. v. et m. Apollonia Deo devota, nobili ex progenie — *Des.* sicque martyrio coronata gloriosa v. A. ad Dñum feliciter migravit... [640]

Brev. Argentinense an. 1478; || *Act. SS.* Febr. II. 278-79, n. 8-10; 3^a ed. 278.

4. PASSIO. *Inc.* S. Apollonia unica exstitit filia Eusebii imp. Graecorum — *Des.* praecepto praefecti Lusiani honorifice exaltata in pretiosa tumba... [641]

Exc. Catal. Brux. II. 157, 17°.

5. PASSIO METRICA AUCT. BAPTISTA MANTUANO (*Parthenices* pars III, 4). *Inc.* Tu quoque caelestes imitans Apolonia nymphas — *Des.* Curia, et nostro requies non cognita mundo. [642]

Divae Apoloniae agon, Pictavis, [1494] (COPINGER, II, n° 841), f. 2-16^v, et postea saepissime; || *Opera Baptistae Mantuani* (Bononiae, 1502), f. 234^v-243; || *I. Baptistae Mantuani opera* (Antverpiae, 1576), II, f. 129^v-41^v.

6. EPITOMAE.

HILARION MEDIOLANENSIS, f. 20^v. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 86.

Apollonia v. m. Romae, sub Iuliano. — Febr. 9.

1. PASSIO. *Inc.* Tempore Iuliani imp. fuit vir quidam nobilis — *Des.* s. vero Polycarpus corpus b. virginis una cum corpore patris sui sepelivit... [643]

Act. SS. Febr. II. 280-81, n. 24-33.

2. EIUSDEM EPITOME. *Inc. et des. ut* 1. [644]

Hist. SS. (Coloniae, 1483), f. 245^a-45^c; || *id.* (Lovan. 1485), f. 24^v-25.

3. MIRACULUM. *Inc.* Extra muros civitatis Pragae fuit capella — *Des.* qui eam a sua memoria non delerept. [645]

Act. SS. t. c. 282, n. 47.

Apollonius diac. m. Antinoi in Aegypto. *Vid.* **Philemon**.

Apollonius seu **Apollo** ab. in Thebaide, saec. IV extr. — Ian. 21.

1. VITA. *Inc.* Vidimus et alium s. virum Apollonium apud Thebaidam — *Des.* bona sunt Ierusalem, omnibus diebus vitae vestrae. [646]

* RUFINUS, *Hist. mon.* 7 (*Vitae patrum*, ed. ROSWEYDUS, 460-65; || *P.L.* XXI. 410-20).

2. CARMEN AUCT. ALDHELMO. *Inc.* Tempore iam prisco fuit Apollonius almus — *Des.* Lenticulae crassum fecundans ore liquorem. [647]

* ALDHELMUS, *De laude virg.* 28 (*P.L.* LXXXIX. 264-66).

Apostoli et evangelistae.

1. NOTITIA DE LOCIS SS. APOSTOLORUM. **a.** *Inc.* III kal. iul. Natalis apostolorum s. Petri et Pauli Romae — *Des.* occisi sunt in Suanis civitate Persarum. [648]

Act. SS. Ian. I. XLVI; 3^a ed. XLVII; || FLORENTINIUS (F. M.), *Vetustius occi-*
dentalis ecclesiae martyrologium (1668), 92; || DUCHESNE (L.), in *Act. SS.*
Nov. II, I, [LXXVI]. — *Act. SS.* Oct. XIII. III (ordine turbato et quibusdam
omissis).

b. *Inc.* III kal. iul. Romae natalis apostolorum Petri et Pauli —
Des. occisi sunt in Susia civitate magna apud Persidem. [649]

D'ACHERY, *Spicilegium*, IV. 617-18; || Id. ed. DE LA BARRE, II. 1; || S. *Hie-*
ronymi opera, ed. VALLARSII, XI (Veronae, 1742), 475; || P. L. XXX. 435-37.

2. NOTITIA REGIONUM ET CIVITATUM IN QUIBUS SS. APOSTOLORUM
CORPORA REQUIESCUNT. *Inc.* B. Ioannes Baptista requiescit in civitate
nomine Sebasta — *Des.* B. Lucas evangelista requiescit Boethia in
provincia Mesopotamia. [650]

BROWERUS (Chr.), *Annales Trevirenses* (Coloniae, 1626), 658; || BROWE-
RUS (Chr.) et I. MASENIUS, *Antiquitat. et Annual. Trevir.* I. (1670), 533.

3. QUIBUS LOCIS SINGULI APOSTOLI IACEANT. *Inc.* Petrus et Paulus
Romae — *Des.* Barnabas et Syllas Cypro, civitate Constantiae. [651]

BROWERUS (1626), 657-58; || BROWERUS et MASENIUS, t. c. 532; || GERBER-
TUS (M.), *Monumenta veteris liturgiae Alemannicae*, I (1777), 453-54, in not.

4. BREVIARIUM APOSTOLORUM EX NOMINE VEL LOCIS UBI PRAEDICA-
VERUNT ORTI VEL OBITI SUNT. *Inc.* Simon qui interpretatur oboediens —
Des. evangelii praedicatio in Iudaea (*al. adl.* vi kal. mart.). [652]

FLORENTINIUS, t. c. 1056-57; || D'ACHERY, *Spicilegium*, XIII. 338-90; || Id. ed.
DE LA BARRE. II 2^a-26; || MARTENE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* III. 1549-
1550; || GERBERTUS, t. c. 453-54; || *Act. SS.* Oct. XIII. II-III; || *Anal. Boll.*
II. 9-10.

5. LATERCULUS APOSTOLORUM. *Inc.* Petrus et Paulus Romae sepulti
sunt — *Des.* Clemens in quinto libro Hypotyposeon, id est informa-
tionum. [653]

VALENTINELLI (I.), *Bibliotheca manuscripta ad S. Marci Venetiarum*,
cod. mss. latini, V (1872), 214; || ZAHN (Th.), *Forschungen zur Geschichte*
des neutestamentlichen Kanons, III (1884), 70; || LIPSIIUS (R. A.), *Die apokr.*
Apostelgeschichten, Ergänzungsheft (1890), 17.

6. CARMEN. *Inc.* Roma beata nitet Petri de corpore sancti — *Des.*
Vota precesque pias. culmen apostolicum. [654]

Anal. Boll. XI. 231-32.

Appianus. *Vid.* Apianus.

Apronianus m. Romae, sub Diocletiano. — Febr. 2.

ADO, 2 febr. — PETRUS DE NAT. III. 74.

Aprunculus. *Vid.* **Abrunculus.**

Aquilinus ep. Ebroicensis, saec. VII extr. — Oct. 19.

VITA. *Inc. epist.* In corpore... dño Audoen... Quando in medio ovium positus — *Inc.* Adhuc omnipotens Deus antiqua exercens — *Des.* quomodo habitum mutavimus, placere illi valeamus... [655]

Act. SS. Oct. VIII. 505-10. — (*Mut.*) *SCRIBS*, V (1574), 864-71; (1580), 953-959; X (1618), 301-4; X (1879), 564-74.

Arbogastus ep. Argentinensis, saec. VII. — Iul. 21.

1. VITA *ADSCRIPTA UTHONI EP.* *Inc. SS.* sacerdotis Christi Arbogasti exortum... Tradunt namque eum... *Des.* qui extra portam elegit sibi sepulcrum. At vero post multos annos inde translatus. [656]

Brev. Argentinense an. 1489 (paucis passim resectis); *Act. SS.* Iul. V. 177-79; || *GRANDIDIER*, *Hist. de l'église de Strasbourg*, I (1777), preuves, xxx-xxxiv; || *HUNCKLER*, *Hist. des SS. d'Alsace* (1837), 630-34; *P.L.* CXXXIV. 1003-8; || *Leg. aureae* appendix, c. 193 (180), (nonnullis passim omissis).

2. EPITOME. *Inc. B.* Arbogastus de Scotia oriundus cum aliis sociis — *Des.* ibique post obitum suum honorifice est sepultus. [657]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 304^r-4^v; *id.* (Lovan. 1485), f. 97-98.

Arcadius m. Caesareae in Mauritania, sub Diocletiano. — Ian. 12.

1. SERMO S. ZENONIS EP. VERON. *Inc. α)* Dum b. Arcadii m. gesta annalibus triumphanda mandamus — *vel β)* Dum... gesta caelestis triumphus honore sublimia fidei annalibus recensenda — *Des. A. bb.* m. adhuc demoratur in saeculo et iam martyr... [658]

* *Zenonis Veron. opera* (*P.L.* [XI. 450-55; || *ed.* GIULIARI, 203-8); || *LIPOMANUS*, II. f. 162^r-63^v; || *SCRIBS*, I (1570), 259-60; (1576), 263-64; (1618), 175-76; (1875), 232-35; || *Act. SS.* Ian. I. 723-24; 3^a *ed.* II. 5-6; || *TAMATO*, *Mart. hisp.* I. 131-32 (mutato initio); || *DIONISI* (G. G.), *Di s. A-o martire* (1779), XIV-XXVI.

2. PASSIO. *Inc.* Cum in Achaia saevus debaccharetur furor — *Des.* et reliquias eius dispersas colligentes ei adiunxerunt... [659]

FABER STAPULENSIS, *Agones mm.* f. 25-26; || *Act. SS.* Ian. I. 722-23; 3^a *ed.* II. 4-5; || *RUINART* (1689), 591-93; (1713), 529-31; (1731), 466-68; (1803), III. 233-37; (1859), 551-53.

Archelaa, Thecla et Susanna vv. mm. Salerni, sub Diocletiano. — Ian. 18.

1. PASSIO. *Inc.* Temporibus Diocletiani et Maximiani imp. erat persecutio — *Des.* et percusserunt sanctas vv., et sunt in pace. [660
Act. SS. Ian. II, 191-92; 3^a ed. 555-56.

2. TRANSLATIO. *Inc.* (*acephala*) venit in somnis ad unam Dei ancillarum quae cognominabatur Agneta — *Des.* et collocaverunt in ecclesia S. Georgii m... [661
Ibid. 192; 3^a ed. 556.

Ardanus (al. **Ardagnus**) ab. Trenorchiensis, † 1056. — Feb. 11.

MIRACULA. *Inc.* Est villa in territorio Cabillonensi, quae Mervens dicitur — *Des.* nec deinceps talem passa est infirmitatem. [662

CHIFFLET (P. F.), *Hist. de l'abbaye de Tournus* (1664), 396-7; || MABILLON, *Acta*, VI, 2, 103; 2^a ed. 105-6.

Arduinus presb. Arimini, † 1009. — Aug. 15.

VITA. *Inc. prol.* Mirum mihi est, ven. pater Andrea — *Inc.* B. igitur Arduinus eximiae sanctitatis sacerdos, ex provincia — *Des.* Teneamus igitur illius exemplum in terris, ut illum... [663

Act. SS. Aug. III, 216-21; || TONINI (L.), *Rimini dal principio dell' era volgare all' anno DCC*, II (1856), 514-24.

Aredius (al. **Aridius**, **Arigius**) ab. Lemovicinus, † 591. — Aug. 25.

1. VITA AUCT. GREGORIO TURON. (*Hist. Franc.* x. 29). *Inc.* Incipiunt de virtutibus... Aredii ab. (al. Interea b. Aredius abba *vel similia*) qui hoc anno terras relinquens... Lemovicinae urbis incola fuit — *Des.* elocutionis meruit recipere beneficium. [664

* *Greg. Turon. opera* (ed. ARNDT, 440-42).

2. MIRACULA AUCT. EODEM.

GREG. TURON. *Glor. mart.* 36 (37) et 41 (42) extr. — *Id.* *De virt. S. Iuliani* 41 (40). — *Id.* *De virt. S. Martini*, II, 39; III, 24; IV, 6. — *Id.* *Glor. conf.* 9.

2a. PROLOGUS IN DUO PRIORA MIRACULA. *Inc.* Licet bb. conf. Christi Aredii praeclara virtutum... — *Des.* narrationis ducit exordium. [665
Catal. Paris. I, 148-49.

3. VITA ET MIRACULA PERPERAM ADSRIPTA GREGORIO TURON. *Inc. prol.* Quotiens sanctorum gesta narramus — *Inc.* Igitur bb. Aredius

Aquitaniae provinciae in ulteriore Gallia — *Des.* Deo scilicet et mammone. Deponentes igitur opera tenebrarum... [666]

MABILLON, *Vet. anal.* IV. 194-232; 2^a ed. 198-208; || *Greg. Turon. opera*, ed. RUINART, 1283-1308; || *Act. SS.* Aug. V. 182-94; || *P.L.* LXXI. 1119-39; || BORDIER, *Les livres des miracles de Grégoire de Tours*, IV. 162-208; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* III. 581-609.

Exc. BOUQUET, III. 412-14. — GUADET (J.) et TARANNE, *Hist. eccl. des Francs par Grégoire de Tours*, IV (1838), 329-30.

4. VITA BREVIOR. *Inc.* Aredius igitur bb. in Aquitaniae provincia, ultima paene occidentalis plagae — *Des.* et in vita. Glorificatus est itaque coram hominibus... [667]

MABILLON, *Acta*, I. 349-52; 2^a ed. 331-34; || *Act. SS.* t. c. 178-81.

5. STEMMA SEU "NARRATIO GENERATIONIS" AREDII. *Inc.* Waldeca nobilis femina, regis Childeberti — *Des.* Pugiam et Karissimam. [668]

MARRIER et DUCHESNE, *Bibl. Clun.* notae, 29-30; || LABBE (Ph.), *Meslange curieux de plusieurs titres anciens* (Paris, 1651), 405; || KRUSCH, t. c. 611-12.

Aredius (al. **Aridius**, **Arigius**) ep. Vapincensis, saec. VII in. — Mai 1.

1. VITA. *Inc.* In nomine... incipit vita s. Aredii Wapincensis ep., qui oriundus ex praeclariori — *Des.* et multi gaudebant, qui videbant eum et victum praebebant ei. Amen. [669]

LABBE, *Bibl. mss.* I. 695-99; || [CUSSET (P.)], *L'illustre Orbanale ou l'histoire ecclésiastique de Chalon-sur-Saône*, II (1662), append. : Vies de quelques saints, 27-33. — (Emendata ex coniectura) *Act. SS.* Mai I. 109-111; 3^a ed. 111-14.

2. VITA. *Inc. prol.* Quamvis petitionis illius pondus sit timendum — *Inc.* Igitur b. Arigius cum parentum nobilium gloria sublimis — *Des.* veneratores ipsius eius praesidio muniantur et fulciantur... [670]

Anal. Boll. XI. 384-401.

Areleffus. *Vid.* **Carileffus.**

Arethas et soc. mm. Negranae in Arabia, † 523. — Oct. 24.

PASSIO, INTERPRETE ATHANASIO II EP. NEAPOL. *Inc. prol. (acephalus)* enim humanitatisque debitum persolventes — *Inc.* Anno igitur dñicae inc. secundum Latinos 521 — *Des. (mutila)* condidit orbem, adoretis solem et lunam et | [671]

Act. SS. Oct. X. 761-62.

Argentea et Vulfuras mm. Cordubae, † 931. — Mai 13.

PASSIO. *Inc. prol.* Inter gloriosa martyrum praelia — *Inc.* B. igitur

Argentea apud urbem Bibistrensem patre Samuele rege — *Des.* unius tamen creduntur apud Deum esse beatitudinis meriti... [672]

BERGANZA (Fr. de), *Antigüedades de España* (Madrid, 1719), I. 202-5; || FLOREZ, X. 564-70; 2^a ed. 588-94.

Argimirus mon. m. Cordubae, † 856. — Iun. 27.

* EULOGIUS, *Mem. SS.* III 16 (*P.L.* CXV. 815); || SURIUS, VI (1618), 351; || *Act. SS.* Iun. V. 384; 3^a ed. VII. 348; || HEREDIA DEL RIO (P. M.), *Hist. ss. mm. Cordubensium Ruderici*... (1838), 20.

Arialdus m. Mediolani, † 1066. — Iun. 27.

1. VITA AUCT. ANDREA AB. VALLUMBROSANO. *Inc. epist.* Praecepisti, ven. pater Rodulfe, ut b. m. Arialdi passionem — *Inc. prol.* Licet iam senex sit mundus, ut iam iamque vicinus — *Inc.* Igitur in Curiaco quodam vico inter Mediolanum Comumque — *Des.* In quo decimo anno haec scripta sunt... Passus est ergo b. levita et m... [673]

PURICELLI (I. P.), *De ss. mm. Arialdo, Alciato, etc.* (1657), 73-118; || *Act. SS.* Iun. V. 281-300; 3^a ed. VII. 252-70; || *P.L.* CXLIII. 1437-82.

2. EPISTULAE ANDREAE AD SYRUM ET SYRI AD ANDREAM DE VITA ET MIRACULIS. I. *Inc. epist.* 1. Syro ven... Legente me olim ea — *Des.* te elegi fore testem huius rei. [674]

II. *Inc. epist.* 2. Presbyter Syrus... Miror, carissime — *Des.* admiranti prodas. [675]

III. *Inc. epist.* 3. Aestimas, ven. Syre — *Des.* Verum quia tanta de eo scripta... [676]

PURICELLI, t. c. 119-24; || *Act. SS.* Iun. V. 301-3; 3^a ed. VII. 270-72; || *P.L.* t. c. 1482-86.

3. PASSIO PERPERAM ADSRIPTA LANDULPHO DE S. PAULO. *Inc.* Arial-
dus in loco Cuzago, prope Canturium — *Des.* (*mutila*) Arial-
dum ss. martyrum catalogo annotavit. Postea vero | [677]

PURICELLI, t. c. 132-57.

Aridius, Arigius. Vid. Aredius.

Armagilus conf. in Britannia Armorica, saec. VI. — Aug. 16.

1. VITA. *Inc.* Ss. igitur Christi conf. Armagilus transmarinarum partium locis oriundus — *Des.* transmigravit ad patriam, ubi inter choros angelorum gaudet, regnante... [678]

ROPARTZ (S.), *Notice sur la ville de Ploërmel* (Paris, 1864), 163-74.

2. VITA. *Inc.* Gloriosa prosapia in maiori Britannia ortus — *Des.* diebusque transactis ab angelo praenotatis migravit ad Dñum. [679]

Brev. Macloviense (Paris. 1489), pars aestiv.; || *Act. SS.* Aug. III. 298-299, n. 6-14.

Armogastes comes et soc. mm. in Africa, † cca 460. — Mart. 29.

* VICTOR VITENSIS, *Hist. pers. Wandal.* I. 13 extr.-16 (P.L. LVIII. 198-202; || ed. HALM, 10-14; || ed. PETSCHENIG, 18-22; || SURIUS, VII (1581), 227-228; II (1578), 444-445; III (1618), 274-75; III (1875), 541-43; || Act. SS. Mart. III. 782-83; 3^a ed. 779-80. — PETRUS DE NAT. IV. 10.

Arnestus seu **Ernestus** ep. Pragensis, † 1364. — Iun. 30.

1. VITA AUCT. GUILIELMO DE LESTKOW. *Inc.* Apparuit gratia Dei Salvatoris nostri — *Des.* vitiis potius quam fratribus dominatur. [680

BALBINUS (B.), *Miscellanea hist. regni Bohemiae*, dec. I, lib. IV (1682), 80-88; || EMLER (I.), in *Fontes rer. Bohem.* I. 387-98; || HÖFLER (K.), *Geschichtsschreiber der Hусitischen Bewegung in Böhmen*, II (= FONTES RER. AUSTR., VI. 1865), 1-11.

2. VISIO. *Inc.* Noverint universi... quod ego Arnestus ecclesiae Pragensis — *Des.* manibus meis sanguine peccatorum repletis. [681

Arnesti Mariale (Pragae, 1651), f. 6^v-7; || BALBINUS (B.), *Vita ven. Arnesti* (Pragae, 1664), 26-31; || PALACKY (F.), *Ueber Formelbücher...* II, 163-64 (= ABHANDLUNGEN DER KÖN. BÖHM. GESELLSCHAFT DER WISSENSCHAFTEN, 5ª Folge, V. 1848); || EMLER, t. c. 398-400.

3. VITA. *Inc.* Anno Dñi 1364 obiit dñs Arnestus, primus Pragensis archiep., monasterii... Glacensis fundator. Fuit autem idem A. natione Boemus, Arnesti militis de Pardubicz filius — *Des.* et sufficientibus redditibus dotavit. Sepultus ibidem ante altare maius. Anima eius requiescat in caelo. Amen. [682

Arnesti Mariale (Pragae, 1651), f. 5-6^v.

4. NARRATIO. *Inc.* Rev. in Christo pater d. Arnestus... tantae erat contemplationis — *Des.* fecimus consignari. [683

WATTENBACH (W.), in *Archivo Pertzii*, X. 667-68.

Arnikius canon. reg. Averbodiensis, † 1208. — Mart. 17.

VITA AUCT. NICOLAO HOOCHLANT, AB. MIDDELBURGENSE. *Inc.* In tempore quo Alexander istius nominis II dioecesis Leodiensis — *Des.* circa dormitorium sepultus. Rev. dñus Ioannes de Appia, huius s. viri contemporaneus... [684

Chronica bb. canonicorum regularium sub s. Praemonstratensi observantia degentium, sive extractum ex quodam libro per Nicolaum Altaterra sive Hoochlant... descripto..., ed. F(rater) S(ebastianus) A S(ancto) P(aulo) (Antverpiae, 1862), 39-60; || [WOLTERS (J.)], *Notice hist. sur l'abbaye d'Averboden* (Gand, 1849), 153-68.

Arnoldus conf. in agro Iuliacensi, saec. IX. — Iul. 18.

VITA. *Inc. prol.* Legimus in apostolo quoniam Deus elegit — *Inc.*

Gloriosi igitur Caroli regis temporibus advenit quidam — *Des.*
 α) exquirunt suffragia fide non ficta. Cuius dies anniversarius... [685
vel β) fide non ficta. Ubi et incolae... Cuius dies... [686

SURIUS, VII (1618), 229-30 (des. α); || *Act. SS. Iul. IV.* 449-52 (des. α); ||
 STEFFENS (A.), *Der heilige A. von Arnoldsweiler* (Aachen, 1887), 98-108
 (des. α). — *Var. lect.* (des. β) *Anal. Boll.* XIV. 49, 55°.

Arnoldus ep. Moguntinus, † 1160.

VITA. *Inc. prol.* Virum misericordiae, cuius iustitiae oblivionem —
Inc. Itaque ven. Christi m. Arnoldus pago Moguntino — *Des.* defunctus
 officio tumulationis sortitus. Ubi eius merita... [687

BÖHMER (I. F.), *Fontes rer. Germ.* III. 270-324; || JAFFÉ (Ph.), *Mon.*
Mogunt. (= *BIBL. RER. GERM.* III), 606-75. — Sequitur in codd. fragmentum
 Chronici Moguntini a Christiano ep. conscripti ("Perpetrato hoc scelere -
 multipliciter est afflicta,"); cf. BÖHMER, l. c. 324-26; JAFFÉ, l. c. 675, not. b.

Arnulfus m. Cisionii in Belgio, saec. VIII. — Ian. 29.

VITA RHYTHMICA. *Inc.* Arnulphi deiferi, fidelis armigeri — *Des.*
 Horum ut in aethere consequamur gaudium. Amen. [688

Act. SS. Ian. II. 972-74; 3^a ed. III. 587-89.

Arnulfus ep. Mettensis, † cca 640. — Iul. 18 et Aug. 16.

1. VITA. In omnipotentis Dei nomine... vitam vel actus ss. Arnulfi —
Inc. B. igitur A. ep. prosapie genitus Francorum — *Des.* α) Ceterum
 si omnia bona quae egit... Ideo de multis pauca conabor proferre...
Annuet nobis intercessio... [689

vel β) Ceterum si... Idcirco ex multis pauca scriptis... [690

vel γ) Ceterum si... Nunc vero pauca... sufficiant. [691

vel δ) Ceterum si... Eligimus namque de multis saltim... Ecce reve-
 rendissime dñe Chodulfe pontifex... [692

MOMBRITIUS, I. 65^v-67^v (paucis in fine omissis); || MABILLON, *Acta*, II. 150-
 157; 2^a ed. 140-47 (des. δ); || *Act. SS. Iul. IV.* 435-40 (des. δ); || GUINOT (A.),
Étude hist. sur l'abbaye de Remiremont (Paris, 1859), 388-94 (om. prol. et
 quaedam in fine); || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* II. 432-46 (des. α,
 β, γ, δ). — (Mut. et om. prol.) *Bedae opera* (Basileae, 1563), III. 349-56; || *id.*
 (Colon. 1612 et 1688), III. 253-58; || *P.L.* XCV. 731-40. — (Mut. aliter)
 Surius, IV (1573), 723-28; (1579), 747-52; VIII (1618), 161-65; VII (1877),
 290-98; || BARRALIS, *Chronologia Lerinensis*, I. 194-200; || Du BOUCHET (J.),
La véritable origine de la maison royale de France (1646), preuves, 42-46
 (ultimis cap. omissis). — *Var. lect. Catal. Brux.* I. 39-40, 79°.

Exc. BOUQUET, III. 507-8.

Prologus alter a loh. Gielemanno scriptus est (*Inc.* "Veneranda com-
 memoratio b. A-i); cf. *Anal. Boll.* XIV. 46, 35°.

2. VITA PERPERAM ADSRIPTA UMNONI. *Inc. prol.* Exhortatione
 plurimorum commonitus, immo (*non vero* Umno!) Dei gratia praeven-

tus — *Inc.* B. igitur Arnulfus ex tanto nobilitatis germine — *Des.*
Qui b. Germanus congregationem religiosorum... [693]

Act. SS. Iul. IV. 434, n. 52 (prologus) et 440-44 (reliqua, praeter caput unum in initio).

Exc. DOMINICY (M. A.), *Ansberti familia rediviva* (Paris, 1648), 149-50 (prologus et pauca ex initio).

3. NARRATIONES AUCT. PAULO DIAC. (IN *Libro de ep. Mettensibus*).
Inc. Post hoc ad regimen ecclesiae bb. Arnulfus adscitus est, vir per omnia lumine — *Des.* matrem morientem citius subsecuta est. [694]

* PAULUS DIAC., l. c. (PERTZ, *MG. Scr.* II. 264-65; || *P.L.* XCV. 704-6); ||
Act. SS. t. c. 446-47.

4. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXIV. 75-78. — PETRUS DE NAT. VII. 68. — *Hist.* SS. (Colon. 1483), f. 315^c-16^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 112-13.

5. GENEALOGIA B. ARNULFI. a. *Inc.* Anspertus qui fuit ex genere senatorum praeclarus vir atque nobilis... *Des.* caesarem gloriosum ac principem nobilissimum Karolum. [695]

DOMINICY, l. c. 7; || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XIII. 245-46, n. II (A).

Opusculi illius plurimae in codicibus occurrunt recensiones, dum, immutato fere recensionis genuinae (a) initio, aliter alii libri desinunt, atque praesertim aliae continuationes in aliis libris additae sunt. Recensiones praecipuas adducemus.

b. *Des.* inclitos reges Hlotarium, Karolum et Hludovicum. [696]

Act. SS. Ian. I. 1068-69; 3^a ed. II. 350; || CHIFLETIUS (I. I.), *Vindiciae hispanicae*, ed. altera (Antverpiae, 1647), 437; || WAITZ (G.), in *Archivo Pertzii*, XI. 264; || WAITZ, in *MG. Scr.* XIII. 245-6, n. II (B).

c. *Des.* Qui modo, id est... 867, 27 annos regnare videtur. [697]

CANISIUS, *Ant. lect.* V. 688; ed. BASNAGE, II, 2. 372; || DU BOUCHET, t. c. preuves, 37; || CHIFLETIUS, t. c. 433-39; cf. 430-31; || PERTZ, *MG. Scr.* II. 308-9, col. 1 (vid. ibi notas); || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XIII. 245-46, n. II (C).

Exc. DOMINICY, l. c. 8. — PERTZ in suo *Archivo*, XI. 291.

d. (MAIUS OPUS GENEALOGICUM) *Inc.* ut a. — *Des.* etiam aliter in aliis codicibus.

DOMINICY, l. c. 8-11. — *Id.* ibid. 12-15. — USSERMANN (Ae.), *Germaniae sacrae prodromus*, I. LVI-LXI; LXI-LXIV. — D'ACHERY, *Spicilegium*, III. 185-187; *Id.* ed. DE LA BARRE, II. 263-64; || PERTZ, *MG. Scr.* II. 308-9, col. 2, et 324-25, col. 2. — PERTZ, t. c. 308-9, col. 1 et 310-12.

Exc. WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XIII. 245-46, n. II (D).

e. EXEMPLAR A VIGNERIO PESSIME INTERPOLATUM.

DOMINICY, l. c. 5-6; || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XIII. 245, n. I.

6. GENEALOGIA. *Inc.* Prosapia regum... Buotgisus inluster vir genuit Arnulfum — *Des.* cum fratribus suis sortitus est. [698]

DOMINICY, l. c. 11; || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XIII. 246, n. III.

7. GENEALOGIA. *Inc.* Ven. itaque s. Arnulfus iuventutis suae tempore ex legitimi matrimonii copula — *Des.* ut 3. [699]

USSERMANN, l. c. LIV-LVI.

8. GENEALOGIA. *Inc.* Genealogia b. Arnulfi... Anafledes regina Gothorum genuit filios — *Des.* Gertrudem comitissam Flandrensem et reginam Nacorum. [700]

PITHOEUS (P.), *Annalium et historiae Francorum... scriptores coetanei* XII (Paris. 1588), 303-11; || MEURISSE (M.), *Hist. des évêques de Metz* (1634), 118-21; || DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* II. 642-44; || CALMET, *Hist. de Lorraine*, I, preuves, 75-80; 2^a ed. 97-102; || BUTKENS (G.), *Trophées de Brabant*, I, preuves, 3-5; || HELLER (I.), in *MG. Scr.* XXV. 381-84.

Exc. BOUQUET, X. 273-74; XI. 369-70; XIII. 646-48.

9. GENEALOGIA (CARMEN DE EXORDIO GENTIS FRANCORUM). *Inc.* Clara tibi celsae referam primordia gentis — *Des.* Percurrent celeres, Dño praestante, camenae. [701]

THOMAS AQUINAS A S. IOSEPHO, *De origine atque primordiis gentis Francorum... carmen* (Paris. 1644), 1-6; || DU BOUCHET, t. c. preuves, 32-36; || CHIFLETIUS, t. c. 431-35; || BOUQUET, III. 676-80; || PERTZ, *MG. Scr.* II. 312-13; || DÜMMLER (E.), in *MG. Poet. lat.* II. 141-45.

Arnulfus m. Mosomi. — Iul. 24.

VITA ET TRANSLATIO. *Inc. prol.* Sanctorum sollemnia quotiescumque agimus — *Inc.* Ven. igitur Arnulfus, vir vere Deo dignus, Lothariensis terrae — *Des.* Sicque dimissa turba et populo, abierunt... [702]

D'ACHERY, *Spicilegium*, VII. 623-41; || ID. ed. DE LA BARRE, II. 561-66; || *Act. SS.* Iul. V. 583-90; || WATTENBACH (W.), in *MG. Scr.* XIV. 601-9.

Arnulfus ep. Suessionensis, † 1087. — Aug. 15.

1. VITA AUCT. HARIULFO. a. (PRIOR EDITIO). *Inc. epist. Lisiardi.* Ven. dño... Radulfo... Lisiardus... Frequens et celebrer vos videndi — *Inc.* Per id tempus, quo Flandriae regio Balduini comitis — *Des.* Tertia denique soror eius Adzela... multa de eo nobis indicavit. [703]

(Mut.) SURIUS IV (1573), 689-713; (1579), 714-37; VIII (1618), 143-56; VIII (1877), 354-81.

Exc. (ex Surio) MABILLON, *Acta*, VI, 2. 502, n. 1; 510-11; 2^a ed. 502, n. 1; 511-12; || *Act. SS.* Aug. III. 227, n. 27-29; 229, n. 38 || *P. L.* CLXXIV. 1367, n. 1; 1379-80. — HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 876-98 (passim in notis).

b. (EDITIO ALTERA, libris 3). *Inc. epist. I.* Dño Lamberto... Regalia fercula quamvis auro — *Inc. epist. II.* Omnimodae probitatis... ep. Lisiardo... Ut vestrae paternitatis reverentiam — *Inc. epist. III.* Ven... Radulfo... Frequens videndi et audiendi usus — *Inc. epist. IV (Lisiardi).* Ven. dño Rodulfo... Lisiardus... Frequens ac celebrer vos

videndi — *Inc. lib. I.* Per id temporis, quo regio Flandriae Balduini comitis — *Des. lib. II.* corpus humo tegitur. Completur hoc opusculum anno post transitum eius XXVIII... — *Inc. prol. in lib. III.* Dño... Rodulfo... Lisiardus... Residente vestrae paternitatis dignitate — *Inc. lib. III.* Postquam b. iste servus Dei — *Des.* Sic exosis gratiam, sic odientibus benivolentiam... [704]

MABILLON, t. c. 505-55; 2^a ed. 506-55; || *Act. SS.* t. c. 227-29 (n. 31-36), 230-59; || *P.L.* t. c. 1371-1438.

Exc. BOUQUET, XIV. 52-62. — HOLDER-EGGER, t. c. 875-904.

2. EPITOME. *Inc.* Quamvis Brabantia litium ac rapinarum — *Des.* sepulturam subiit; et ubi post obitum sanctum anno XXXIV... [705]

MABILLON, t. c. 555-57; || MALOU (I. B.), *Chronicon monasterii Aldenburghensis* (Brugis, 1840), 41-48; || *P.L.* t. c. 1437-40, et (iterum) 1473-76.

Exc. *Act. SS.* t. c. 226, n. 26. — HOLDER-EGGER, t. c. 878, not.

3. GENEALOGIA. *Inc.* Albertus comes Namurensis habuit ... [705 a]

MABILLON, t. c. 503, n. 4; 2^a ed. 504, n. 4; || MANTELIUS (I.), *Hist. Lossensis* (Leodii, 1717), 50; || *Act. SS.* t. c. 226, n. 25; || BOUQUET, t. c. 53, not. a; || VAN DE PUTTE (F.), *Chronicon monast. Aldenburghensis maius* (Gandavi, 1843), 79; || *P.L.* t. c. 1370, n. 4; || HOLDER-EGGER, t. c. 879, not. *.

Arnulfus (ep. Turonensis?) m., saec. VI. — Iul. 18.

1. VITA ADSRIPTA S. AUDENO. *Inc. prol.* Plerosque saecularis disciplinae philosophos — *Inc.* Igitur b. Arnulfus nobilissimis Francorum parentibus ortus — *Des.* feliciter migravit ad Dñum gloriosa. Haec omnia tuae potentiae praeconia... [706]

Catal. Paris. I. 415-28.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 533. — *Act. SS.* Iul. IV. 401, n. 20, 21. — *Anal. Boll.* IX. 270-71, 4°.

2. VITA. *Inc.* Aggrediamur, ff. cc., divinae... Fuit itaque bb. Arnulfus nobilissimis Francorum — *Des.* Ecce, dñe pater, accipio a te viaticum et pergam tecum. Ad hanc vocem, multis cernentibus... [707]

Bosco (I. a), *Bibl. Floriac.* II. 242bis-251bis; || *Act. SS.* t. c. 403-7.

Exc. BOUQUET, III. 383.

3. VITA METRICA AUCT. LETSELINO. a. *Inc. prol.* Sublimes actus et quae certamina gessit — *Inc.* Utpote vir quidam Quiriacus onomate dictus, sublimi clarus Gallorum stirpe creatus — *Des.* Qui cum Patre Deo regnas et Flamine sancto. [708]

HARSTER (G.), *Novem Vitae SS. metricae* (1887), 86-126.

b. *Inc. prol. ut a.* — *Inc.* Est pater Arnulphi Gallorum stirpe creatus, Quiriacus primum gentili nomine dictus — *Des. ut a.* [709]

Act. SS. t. c. 407-14.

4. TRANSLATIO IN PAGUM CASTRENSEM. *Inc.* B. vero Scariberga omnia disposuit consummare — *Des.* Sicque b. Scariberga ad Dñum meruit migrari... [710]

Anal. Boll. VIII. 97-98. — Cf. etiam *Vitam* 1 et *Vitas* Scaribergae.

5. TRANSLATIO IN PAGUM VADENSEM ET MIRACULA. *Inc. prol.* Fratribus nostris imprecantibus — *Inc.* Igitur quidam presbyter nomine Constantius — *Des.* Nos quoque pro modulo scientiae nostrae... [711]

Act. SS. t. c. 415-16.

6. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXII. 25. — PETRUS DE NAT. VI. 113.

Arnulfus ep. Vapincensis, † 1070 79. — Sept. 19.

VITA. *Inc. prol.* Sicut fructiferas vinea fertilis nutrit — *Inc.* Hic itaque b. Arnulfus Vindocini claris parentibus ortus — *Des.* Cappam antiquitas in eius memoria nominavit, praestante... [712]

MABILLON, *Acta*, VI, 2. 238-42; 2^a ed. 247-51; || *Act. SS.* Sept. VI. 97-100.

Arnulfus mon. Villariensis in Belgio, † 1228. — Iun. 30.

1. VITA AUCT. GOSWINO DE BOSSUTO, libris 2. *Inc. prol.* Sicut in germinibus herbarum — *Inc.* Fuit in episcopatu Cameracensi, in oppido... Bruxella — *Des.* migravit de hac morte ad vitam... [713]

Act. SS. Iun. V. 608-31; 3^a ed. VII. 558-79.

Exc. MOSCHUS (Fr.), *Beatorum Arnulphi Villariensis et Simonis Atnensis... Vitae* (Atrebatii, 1600), 13-59 (= *Act. SS.* l. c. lib. II, § 14-20, 42-44, 47, 48, 6-13, 65, 68, paucis admodum verbis subinde mutatis), et ibid. 68-79 (= *Act. SS.* l. c. lib. II, § 1-3, 6, 7, 11, 10, 27, 40, 41, 55, 17-20, 61, 63, 64, multis passim rescissis).

2. VITA (IN *Gest. SS. Villariensium*). *Inc.* Ven. Arnulfus cognomento Cornebout ex Bruxella — *Des.* regnum caelorum intravit. [714]

MOSCHUS, t. c. 60-68, lin. 2 (desunt pauca in fine); || MARTENE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* III. 1359-62.

Exc. WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XXV. 234.

Arsenius erem. in monte Scethi Libyae, † cca 455. — Iul. 19.

1. VITA (EXCERPTA EX VITIS PATRUM, lib. III). *Inc.* Fuit quidam vir in palatio sublimis sub Theodosio imp. nomine Arsenius — *Des.* aut illic pro tormentis impossibile est hominem non plangere. [715]

* *Vitae Patrum*, III, c. 37-40, 65, 163 (ed. ROSWEYDUS, 506-7, 511, 524; || *P.L.* LXXIII. 762-64, 771-72, 794). — Aliquando desunt c. 39 et 40, vel c. 65, vel c. 163. Cf. *Catal. Paris.* I. 492, 60°; II. 20, 35°; III. 158, 55° et 56°.

2. EPITOMAE.

Leg. aureae appendix, c. 178 (163). — PETRUS DE NAT. VI. 118.

Artaldus ep. Belicensis, † 1206. — Oct. 6.

VITA (ANTIQUA?) *Inc.* Beatae memoriae Artoldus sive Artaldus Bellicensis ep. ex nobili dñorum de Sothnode — *Des.* in parvo claustro inter portas capituli et ecclesiae. Huius autem s. merita... [716]

Act. SS. Oct. III. 783-85; || TROMBY, *Storia del patriarcha S. Brunone e del suo ordine*, V (1775), append. 40-42.

Artemas puer m. Puteolis. — Ian. 25.

PASSIO AUCT. PETRO. *Inc. prol.* Ven. patri... Stephano... Glorificando et venerando reliquias ss. martyrum — *Inc.* Magnificentia maiestatis Dñi N. I. C. inter gloriosa — *Des.* sospitatem consequi meruerunt. Passus est autem... [717]

Act. SS. Ian. II. 616-17; 3^a ed. III. 230-31; || UGHELLI, VI. 319-23; 2^a ed. 273-75; || GAPPELLETTI, *Chiese*, XIX. 648-52. — In omnibus ed. desunt quaedam in media passione.

Artemia (v. m. Romae, Diocletiani imp. filia!) — Mart. 16.

PETRUS DE NAT. VII. 70.

Artemius, Candida et Paulina mm. Romae, sub Diocletiano. — Iun. 6.

1. PASSIO = INITIUM PASSIONIS SS. MARCELLINI ET PETRI.

2. EPITOMAE.

ADO, 6 iun. — NOTKERUS, 6 iun. — *Act. SS.* Iun. I. 634, n. 2; 3^a ed. 624, n. 2. — PETRUS DE NAT. v. 92.

Arthellais v. Beneventi, † cca 570. — Mart. 3.

1. VITA AUCT. HILARIO, INTERPRETE PETRO. *Inc.* Imperante Iustiano imp. Narsus eunuchus et cubicularius — *Des.* sicut in somnis praedixerat ei s. v. Et mansit ibi eunuchus. — Ego Ylarius indignus diac... Quae omnia supradicta scripta graeco fameine ego Petrus indignus presb. de civitate Durachio... [718]

BORGIA (St.), *Memorie istor. di Benevento*, I (1763), 143-76.

2. VITAE 1 EPITOME. *Inc. ut* 1. — *Des.* ecclesiae, quae est ad portam Rufinam a parte orientis. [719]

Act. SS. Mart. I. 263-64; 3^a ed. 262-63.

3. VITA. *Inc.* Arthellais v. nobilis Cpolitana, Lucii proconsulis... filia — *Des.* Deinde eius corpus in cathedralem translatus est. [720]

FERRARIUS (Ph.), *Catalogus SS. Italiae* (1613), 130-31; || VIPERA (Marius de), *Catalogus SS. eccl. Beneventanae* (1635), 20-21; || *Act. SS.* t. c. 264-65; 3^a ed. 263.

Asaph ep. in Wallia, saec. VII. — Mai 1.

VITA. *Inc.* Kentigerno antistite reverentissimo a ss. Gregorio — *Des.* dies suos traduxit extremos et ibidem sepultus est. [721

Brev. Aberdonense, pars hiem., Prop. SS. 92-92^r; || *Act. SS.* Mai I. 83, n. 4; 3^a ed. 84-85, n. 4.

Asclas m. Antinoi in Thebaide, sub Diocletiano. — Ian. 23.

PASSIO. *Inc.* Venienti ab Hermopoli civitate Arriano praesidi — *Des.* sepelierunt eum cum ipso in pace die mensis ianuarii XXIII. Nam coronae eius dies... [722

FABER STAPULENSIS, *Agones mm.* f. 63^r-64^r; || *Act. SS.* Ian. II. 456-57; 3^a ed. III. 69-70.

Asella v. Romae, saec. V in. — Dec. 6.

1. LAUDATIO AUCT. HIERONYMO. *Inc.* Nemo reprehendat quod in epistolis — *Des.* noxiae timeant, suscipiant sacerdotes. [723

* HIERONYMI epist. 24 (al. 15, al. 21) ad Marcellam (*P.L.* XXII. 427-28); || SURIUS, VII (1581), 1004; VI (1581), 901-2; XII (1618), 189-90; XII (1880), 196-97; || CHANTELOU (Cl.), *Bibl. patrum ascetica*, IV (1663), 402-4.

2. EPITOME.

IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 121.

Aspren ep. Neapolitanus, saec. I II. — Aug. 3.

1. VITA. *Inc.* Princeps apostolorum Simon Petrus Antiochensi fundata ecclesia — *Des.* sanus integre est effectus. Multis quoque miraculis Aspren praesul... [724

Officium S. Ianuarii etc. (Neapoli 1525), f. 29^r-32; || CHIOCCARELLUS, *Antist. Neapol. catalogus* (1643), 10-11; || *Act. SS.* Aug. I. 280-1, n. 7-15; 3^a ed. 201-2; || MAZUCHIUS, *De SS. Neapol.* II. 198-201; || PARASCANDOLO, *Mem. della chiesa di Napoli*, I. 175-78; || SCHERILLO (Giov.), *Della venuta di S. Pietro apostolo nella città di Napoli* (Napoli, 1859), 619-21.

Exc. SABBATTINI (L.), *Il vetusto calendario Napoletano*, VIII (1747), 20-21.

2. VITA AUCT. ALBERICO. *Inc. prol.* Ss... patri Petro... Sanctitatis tuae religio tanta est — *Inc.* De primo Neapolitanae civitatis antistite locuturi — *Des.* maestus invitusque reliquit. Tanti igitur patris... [725

UGHELLI, VI. 25-33; 2^a ed. 19-26.

3. VITA (ANTIQUA?). *Inc.* Antequam Christus Neapoli coleretur, cives ipsius — *Des.* senex obiit II mensis augusti in anno Dñi 69. [726

CHIOCCARELLUS, t. c. 11-13.

Asteria seu **Hesteria** v. m. Bergomi, sub Diocletiano. — Aug. 10.

PASSIO. *Inc.* Hesteria v. et m. ss., nostrae civitatis Bergomensis

olim — *Des.* honorifice sepelierunt in divi Alexandri aede, anno nati-
vitat^{is} dñicae 307, die vero x augusti. [727]

Act. SS. Aug. II. 541-42.

Asterius senator m. Caesareae Palaestinae. *Vid. Marinus.*

Asterius presb. m. ad Ostia Tiberina, sub Alexandro Severo.
— Oct. 19 et 21.

ADO, 21 oct. — PETRUS DE NAT. IX. 89.

Atala, Athala. *Vid. Attala.*

Athalbertus, Athalwoldus. *Vid. Ethel...*

Athanasius ep. Alexandrinus, † 371. — Mai 2.

1. VITA (EX RUFINO EXCERPTA). *Inc.* Tempore quo apud Alexan-
driam Petri m. diem Alexander ep. agebat — *Des.* Igitur ea tempe-
state ven. Athanasius post multos agones... [728]

* RUFINUS, *Hist. eccl.*, lib. I (= x), c. 14-20, 26, 27, 33, 34, et lib. II (= xi),
c. 28, 1-3; quibusdam passim omissis. Cf. *Catal. Paris.* I. 65; II. 216, 21°;
III. 261, 76°; etc.

2. VITA (PARTIM EXCERPTA EX CASSIODORI *Hist. trip.*). *Inc. prol.*
Ss. patris nostri Athanasii praeclarissimos actus — *Inc.* Alexandria
civitas est maxima et hominum multitudine copiosa — *Des.* et
magnanimum fecit. Hic finem operi imponemus... [729]

Cf. Catal. Paris. II. 592, 1°.

3. VITA. *Inc.* Sub crudelissima rabie persecutionis acerbissimae,
quae imperatoris Maximini iussione — *Des.* in sedibus immortalitatis
immortalitatem perpetim possidet cum Christo, qui... [730]

Cf. Catal. Paris. III. 143, 14°.

4. VITA. *Inc.* Tempore quo Augustorum piissimus Constantinus
strenue rempublicam — *Des.* Tumulatum est corpus b. viri debito
honore in eadem urbe... [731]

In cod. Parisino, nov. acq. 2261.

5. VITA AUCT. IOHANNE TORTELLIO ARETINO. *Inc. epist.* Bb. Eugenio
papae IV... Non ab re futurum arbitror — *Inc.* Cum post persecu-
tionem Diocletiani et Maximiani imp. — *Des.* Romam ad Damasum
pontificem maximum profugit; qui sua virtute... [732]

Athanasii opera (Parisiis, Ioh. Parvus, 1520) [non vidimus]; || *id.* (Lug-
duni, 1532) [non vidimus]; || LIPOMANUS, III. 68^v-94^v.

Exc. VICELIUS, Hagiol. f. 134-37^v.

6. CARMEN AUCT. ALDHELMO. *Inc.* Non minus interea stupuit Mem-
phitica tellus — *Des.* Pectoris intuitu desistit cernere numquam. [733]

* ALDHELMUS, *De laude virg.* 22 (P.L. LXXXIX. 255-56).

7. EPITOMAE.

HIERONYMUS, *De vir. ill.* 87. — ADO, 2 mai. — VINC. BELLOV. xv. 4-6. — PETRUS DE NAT. iv. 15. — *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 408^d-410^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 243-44^v.

Athanasius ep. Neapolitanus, † 872. — Iul. 15.

1. VITA AUCT. IOHANNE DIAC. (IN *Gest. ep. Neapol.*) *Inc.* Athanasius ep. sedit annos 22, menses 6, dies 24. Hic autem ab ipso pueritiae — *Des.* Fuit autem tempore Leonis... et Adriani apostolicorum. [734

Act. SS. Iul. IV. 75-76; || MURATORI, *Rev. ital. scr.* I, 2. 316-18 et (iterum) II, 2. 1046 (vii)-46 (xii); || PELLICIA (A. A.), *Raccolta di varie chroniche, diari ed altri opuscoli*, III (1781), 88-94; || PARASCANDOLO, *Mem. della chiesa di Napoli*, II. 231-34; || ALOE (Stan. d'), *Storia della chiesa di Napoli*, 2^a ed. I, 2 (1869), 67-71; || WAITZ (G.), in *MG. Scr. rer. langob.* 433-35, c. 63-65; || CAPASSO (B.), *Monum. Neapol.* I. 213-20.

2. VITA. a. (RECEMSIO AMPLIOR). *Inc. prol.* Gloriosus et laudabilis vitae cursus — *Inc.* Italiam partem esse Europae nobilissimam — *Des.* devotissime per eum postulant. Huius ss. viri facta ego tantillus... Tamen si quis... [735

WAITZ, t. c. 439-49.

Exc. MAZUCHIUS, *De SS. Neapol.*, II. 393-401; || PARASCANDOLO, t. c. 245-249. — SCHERILLO (Giov.), *Della venuta di S. Pietro apostolo nella città di Napoli* (1859), 617-18 (cod. Corsin.) — CAPASSO, t. c. 95-97 et (in notis) 213-20.

b. *Inc. prol. et inc. ut a.* — *Des.* per eum postulant. Sepultus est autem bb. Christi confessor Athanasius... [736

Act. SS. t. c. 77-84; || MURATORI, op. c. II, 2. 1051-64.

Exc. MAZUCHIUS, t. c. 363-71; — PARASCANDOLO, t. c. 234-45. — SCHERILLO, t. c. 617-18 (cod. Cassin.)

3. TRANSLATIO. a. *Inc. prol.* Quasi speciale et proprium — *Inc.* Cum ss. viri opinio sanctitatis et fama virtutum — *Des.* vel pauca de s. viri miraculis, Deo favente, subnectere curavimus. [737

Act. SS. t. c. 84-89; || MURATORI, II, 2. 1065-76; || CAPASSO, t. c. 282-90.

Exc. PARASCANDOLO, t. c. 249-53. — WAITZ, t. c. 449-52.

b. (EPITOME). *Inc.* In dicto autem Casinensi monasterio erat homo notus multis — *Des.* Tandem expletis missarum sollempniis depositoque locello... [738

UGHELLI, VI. 107-9; 2^a ed. 73-74.

4. EPITOME VITAE ET TRANSLATIONIS (ANTIQUA?). *Inc.* In Italiae provincia Campaniae frugum omniumque pomorum — *Des.* periculumque omne fugavit ab eo. Innumerabilia quoque miracula... [739

Officium S. Ianuarii etc. (Neapoli, 1625), f. 22^r-28. — Similior est hic libellus Vitae 2a et Translationi 3b.

Athelbertus, Athelwoldus. *Vid. Ethel...*

Attala seu **Attalia** v. abb. Argentorati. saec. VII. — Dec. 2.

1. VITA. *Inc.* Bb. v. Athala ex nobilissimis Galliae progenitoribus tempore Hilderici — *Des.* in ecclesia S. Stephani frequentationibus psalmodum sepelitur; ubi florent... [740]

GRANDIER, *Hist. de l'église de Strasbourg*, I, preuves, L-LI.

2. VITA ET MIRACULA. *Inc.* Bb. v. Attala, cuius hodie natalem celebramus, ex nobilissimis Galliae — *Des.* fons erupit, per cuius contactum vel lotionem multi infirmi sanitatem receperunt. [741]

Die älteste Teutsche... Elsassische und Strassburgische Chronike von Jacob von Königshoven, ed. Ioh. SCHÜTZER (Strassburg, 1698), 513-15 (deest finis); — GRANDIER, l. c. LI-LII (deest initium).

Attala ab. Bobiensis, † 627. — Mart. 10.

1. VITA AUCT. IONA. *Inc.* Cum ergo ven. Columbanus de hac luce migrasset — *Des.* fructus recipiant vitae aeternae. [742]

Bedae opera (Basileae, 1563), III. 305-10; *id.* (Coloniae, 1612 et 1688), III. 222-25; || SURIUS, II (1571), 92-95; (1578), 134-37; III (1618), 93-94; III (1875), 116-21; || BARRALIS, *Chronologia Lerinensis*, I. 97-101; || *Act. SS. Mart. II.* 43-45; 3^a ed. 42-45; || MABILLON, *Acta*, II. 123-27; 2^a ed. 115-18; || ROSETTI (B.), *Bobbio illustrato* (1795), III. 5-16 et (cap. 2 iterum) I. 177-79; || *P.L. LXXXVII.* 1055-62.

2. EPITOME VITAE 1. *Inc.* S. Attala ex Burgundia ab. — *Des.* caelos petiit v id. mart. Quiescit prope b. Columbanum... [743]

UGHELLI, IV. 1322-23; 2^a ed. 953.

3. CARMEN AUCT. FLODOARDO, *Inc.* Magnifico patri magnus succedit alumnus — *Des.* Et pia sidereae mentis fert flamina caelis. [744]

* FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, xiv. 19 (*P.L. CXXXV.* 881-82); || MABILLON, t. c. 127-29; 2^a ed. 119-20.

4. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXIV. 20. — PETRUS DE NAT. III. 190.

Attilanus ep. Zamorensis, † 1009. — Oct. 5.

VITA. *Inc. prol.* Saluberrimum quidem est sanctorum gesta cognoscere — *Inc.* Huius enim parentes nobiles cum prolis habendae — *Des.* Urbanus II pont. max. in sanctorum numero adscripsit. [745]

FLOREZ, XIV. 395-97; 2^a ed. 408-10.

Attracta v. *Vid.* Tarahata.

Auctor ep. Mettensis, saec. VI. — Aug. 10.

NARRATIO AUCT. PAULO DIAC. (IN *Libro de ep. Mettensibus*). *Inc.*

Accepit deinde XIII ven. praesul Auctor gubernandam ecclesiam — *Des.* ex his quae relata sunt plene agnosci potest. [746]

* PAULUS DIAC., l. c. (PERTZ, *MG. Scr.* II. 262-63; || *P. L.* XCV. 701-4); || *Act. SS.* Aug. II. 537-38.

Auctor ep. Treverensis, saec. V. — Aug. 20.

1. VITA. *Inc.* Ad illuminandum genus humanum... Hic namque, ut quorundam fidelium relatione — *Des.* translationem sui corporis imminere de hoc loco in Saxoniam indicavit, sicut usque hodie... [747]

REHTEMEYER (Ph. I.), *Antiquitates ecclesiasticae... Brunsvigae* (1707), append. 178-83; || *Act. SS.* Aug. IV. 45-47.

2. TRANSLATIO BRUNSVICUM SAEC. XII. I. *Inc. prol.* Benedictus Deus, qui suas antiquas misericordias — *Inc.* Veridica igitur patrum traditione cognovimus quod Gertrudis — *Des.* eam remunereris in saecula saeculorum. Amen. [748]

Act. SS. Aug. IV. 48-52.

Exc. JAFFÉ (Ph.), in *MG. Scr.* XII. 315-16. — (Contracta et mut.) REHTEMEYER, t. c. 183-85; || LEIBNITIUS, *Scr. rer. Brunsv.* I. 701-2; || HONTHEIM, *Prodr. hist. Trev.* I. 689-90.

II. MIRACULA BRUNSVICI. *Inc. prol.* Ad fidem hominibus firmius aedificandam — *Inc.* Huic civitati, quae Brunswick dicitur — *Des.* conservet incolumes et indemnes. Quod ipse praestare... [749]

Act. SS. t. c. 52-54 (omissa est pars libelli; cf. p. 54, n. 24).

Exc. JAFFÉ, t. c. 316. — (Contracta; insunt quaedam quae omissa erant in *Act. SS.*) REHTEMEYER, t. c. 185-87; || LEIBNITIUS; t. c. 702-3.

3. TRANSLATIO BRACHII IN MONAST. HELMWARDESHUSEN AN. 1105. *Vid. Modoaldus* 2.

Audax m. *Vid. Anatolia.*

Audoenus seu **Dado** ep. Rotomagensis, † 686. — Aug. 24.

1. VITA. *Inc. prol.* Ss. vita virorum quamquam sit gloriosa — *Inc.* Temporibus Lotharii gloriosi principis itemque regis Hilderici — *Des.* et post exitum suum tam magnum eis prandium praeparabat. [750]

Act. SS. Aug. IV. 805-9. — *Var. lect. Anal. Boll.* V. 70.

Exc. BOUQUET, III. 611-13.

2. VITA (PERPERAM ADSRIPTA FRIDEGODO). *Inc. prol.* Conditor mundi omnipotens Deus — *Inc.* Temporibus Lotharii gloriosi principis, filii Hilperici regis — *Des.* Cuius orationibus adiuti... Amen. Requievit ergo in ipso loco, ubi translatus fuerat, annos 162... [751]

Act. SS. t. c. 810-19. — (Mut.) SURIUS, IV (1573), 879-90; (1579), 898-909; VIII (1618), 256-62; VIII (1877), 584-600.

Exc. (ex Surio) LE COINTE, *Ann. eccl. Franc.* I. 754-62.

Aliquando (cf. *Catal. Paris.* III. 46, 18°; 322, 48°) desunt ultima capitula, et *Vita des.* : " cum ingenti honore decentissime sepelierunt. „ [752]

3. VITA. *Inc. prol.* Vitam b. confessoris atque pontificis Audoeni a quodam nescio quo — *Inc.* Regnante Lothario, Hilperici regis filio, anno regni eius fere xx — *Des.* tristem paupertatis inopiam relevabant. Imitemur itaque... [753]

SAUVAGE (E.), *Anal. Boll.* V. 76-146.

Exc. Act. SS. t. c. 795-96, n. 11, 12.

4. VITA METRICA AUCT. THEODORICO. *Inc. prol. I.* Patri sincero, tranquilla pace sereno. — *Inc. prol. II.* Postquam mira Dei virtus miranda videri — *Inc.* Temporibus regis Francorum scepra gentis — *Des.* Regnum maiestas, decus et laus atque potestas. [754]

Exc. ARTURUS DU MONSTIER, *Neustria pia* (Rothomagi, 1663), 23-24, 72-73, 346-47; || *P.L.* CL. 1189-92. — *Act. SS.* t. c. 795, n. 10. — OMONT (H.),

Catal. général des mss. des bibl. publ. de France. Départements I (1886), 407.

5. NARRATIO. *Inc.* B. Audoenus graviter ferens tonitruum... [755]

Catal. Brux. I. 396-97, 3°.

6. TRANSLATIO AN. 918 (SERMO IOHANNIS DIAC.). *Inc. prol.* Licet, dd., in omnium nos festivitate ss. — *Inc.* Cum enim omnipotens Deus adoptivum sibi — *Des.* pignus tam pretiosum relinquit in terris. [756]

MARTENE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* III. 1669-76; || *Act. SS.* t. c. 820-822; || *P.L.* CLXII. 1153-59.

Exc. BOUQUET, VII. 372; IX. 131.

7. TRANSLATIO AN. 941 (SERMO EIUSDEM). *Inc.* Bb. igitur Audoeni post huius laudabilis vitae cursum — *Des.* haberi apud nos, ut praediximus, credatur. [757]

MARTENE et DURAND, t. c. 1675-78; || *Act. SS.* t. c. 823-24; || *P.L.* CLXII. 1160-63.

8. INVENTIO RELIQUIARUM CANTUARIAE, AUCT. EADMERO. *Inc.* Quoniam multas terrarum partes fama respersit — *Des.* ubi ad vota precum eius dictum est a circumstantibus. Amen. [758]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 290-91.

9. EPITOME VITAE (2) ET INVENTIONIS (8). *Inc.* Vitam s. Audoeni ep., cuius ossa apud Cantuariam... Temporibus Lotharii principis filii Hilderici — *Des.* nec ulterius huiusmodi est furore fatigatus. [759]

CAPGRAVIUS, f. 21-22^v.

Exc. Act. SS. t. c. 804-5, n. 59-62.

10. MIRACULA AUCT. FULBERTO. *Inc. prol.* Rogatus nuper a fratribus, sed praecipue ab ipso patre Nicolao — *Inc.* Romae quidam pater familias, longa corporis invaletudine distentus — *Des.* latronem pro Dei honore impunitum abire permisit. [760]

Act. SS. t. c. 825-37.

11. MIRACULA. *Inc.* Quidam aliquando praesul Laudunensis cum

eiusdem loci defensorem — *Des.* quia famulis b. Audoeni caritative hospitalitatem exhibuit. [761]

Act. SS. t. c. 837-39.

12. MIRACULA. *Inc. prol.* Ad mirificandum ss. patris nostri Audoeni meritum... Denique Willelmus comes Northmannorum, qui processu temporis — *Des.* quantaeque apud Deum praemineat potentiae, evidenter omnibus innotuit. [762]

POMMERAYE (F.), *Hist. de l'abbaye royale de S. Ouen de Rouen* (1662), 420-21.

13. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXIV. 91-93. — PETRUS DE NAT. IV. 30.

Audomarus ep. Tarvannensis, † cca 670. — Sept. 9.

1. VITA SS. AUDOMARI, BERTINI ET WINNOCI. *Inc. prol.* Dñō omnipotenti, munerum spiritualium — *Inc.* Hic igitur agius pontifex A. ex nobilibus et inclitis — *Des.* Tunc cum turba circumstantis populi Dñm laudando... [763]

Nuspian uno tenore editum est opusculum; partes vero eius prodierunt tamquam singulae Vitae singulorum sanctorum (Vid. infra **1 a**, tum **Bertinus 1**, **Winnocus 1**). Ita non solum opusculum integre typis datum est, sed et capitula quaedam, quae ad binos ex sanctis pertinent, binis locis edita sunt.

1a. *Inc. prol. ut 1.* — *Inc. ut 1.* — *Des.* Hic etiam locus idcirco tali nunc lumine fulget... [764]

MABILLON, *Acta*, II. 559-65; 2^a ed. 535-41; || *Act. SS.* Sept. III. 396-400; || [DEBONNAIRE?], *La Vérité de l'hist. de l'église de S. Omer* (Paris, 1754), 394-403; || *Act. SS. Belgii*, III. 623-32; || *P.L.* CXLVII. 1179-90. — (Mut.) SURIUS, V (1574), 150-55; (1580), 174-79; IX (1618), 104-7; IX (1878), 249-56.

Exc. BOUQUET, III. 518-19.

2. VITA. *Inc. (sine prol.) ut 1.* — *Des.* α) a poenis infernalibus, si confiteantur ex corde peccata, liberandos, praestante... [765]

vel β) se liberandos. Haec de conversatione... Rexit autem ecclesiam s. A. per spatia sex lustrorum. [766]

De qua *Act. SS. t. c. 384, n. 2* (des. α).

Exc. DEBONNAIRE, t. c. 395-404, col. 2 (des. β).

3. VITA. *Inc. prol.* Dum ss. patrum veneranda memoria — *Inc. ut 1.* — *Des.* cuius corpus translatum est a S. Bertino et sepultum in monasterio Sithiu... [767]

Act. SS. t. c. 402-6; || Act. SS. Belgii, t. c. 635-43.

4. VITA I. *Inc.* Agius igitur pontifex Audomarus ex nobilibus et inclitis — *Des.* Tempore igitur gloriosi Ludovici regis Francorum hoc ita constat esse peractum... Amen. [768]

Act. SS. t. c. 406-14, n. 1-34; || Act. SS. Belgii, t. c. 645-59, n. 1-34.

Exc. DEBONNAIRE, t. c. 406 primo loco.

II. Inc. His et similibus virtutum miraculis b. Audomari famam — *Des.* Translatum est corpus eius a bb. Bertino ac choro monachorum... in monasterio Sithiu quattuor milibus a Morinense... Amen. [769]

Act. SS. t. c. 414-15, n. 35-40; || Act. SS. Belgii, t. c. 659-61, n. 35-40.
Breve epitomen, quae inc. "Ottone regnante tertio, canonici..." ed.
PERTZ, in suo *Archivo*, VIII. 545-46. [770]

III. Inc. prol. Cum in domo Dei patris multae sint mansiones — *Inc.* Exeunte edicto per universum territorium b. Audomari, ut relatio — *Des.* venturus est, vindictam non auferendo. [771]

Exc. Act. SS. t. c. 415, n. 41-43; cf. 417, not. t; || Act. SS. Belgii, 661-663, n. 41-43; cf. 664, not. t.

5. VITA METRICA, libris 3. Inc. prol. Angelus ut summi delapsus culmine caeli — *Inc. lib. I.* Agius hic igitur rutilo descriptus in auro — *Des. lib. III.* Gymnadis alta reportarunt ex hoste tropaea. — *Inc. epil.* Quaesumus ergo pater — *Des.* per saecula saeculi. [772]

Exc. DEBONNAIRE, t. c. 405-6.

5a. Hanc Vitam sequuntur MIRACULA I. Inc. prol. In regno superum fascēs sortitus honorum — *Inc.* Est igitur contra praedulcia limina patris — *Des.* Cum Christo, cui laus et honor per saecula cuncta. [773]

Idem narratum est in Vita prosa 4, I, n. 11 et 12.

II. MIRACULUM IN DELATIONE CORPORIS S. AUDOMARI ULTRA RHENUM. Inc. Qui primus gessit Ottonum munia regum — *Des.* Aeterno solio in nobis tua gratia regnet. [774]

Idem narratum est in Vita prosa 4, II.

6. VITA METRICA. Inc. prol. Unice Christe Patris Verbum, sapientia, virtus — *Inc.* Non solum claros ex nobilitate parentes — *Des.* Imperium perpes constat per saecula cuncta. [775]

Exc. DEBONNAIRE, t. c. 404-5.

7. RECOGNITIONES CORPORIS ANNIS 1052, 1269 et 1324. Inc. Universis Christi fidelibus Gilbertus de S. Aldegonde... Nuper dum superni regis officiis anno 1324... [776]

DEBONNAIRE, t. c. 407-8.

8. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXIV. 108, 109. — PETRUS DE NAT. VIII. 58.

Augustinus ep. Cantuariensis, † 604/605. — Mai 26.

1. BEDA, Hist. eccl. I. 23-33; II. 2, 3.

2. VITA AUCT. IOHANNE GOSCELINO. a. HISTORIA MAIOR. Inc. prol. Dñis carissimis... Decreveram hanc historiam — *Ine.* Potentissimus triumphator mundialis tyranni — *Des.* De innumeris vero signis, quae in requietionis suae dormitorio... [777]

MABILLON, Acta, I. 499-534; 2^a ed. 486-520; || Act. SS. Mai VI. 375-95; 3^a ed. 372-92; || P.L. LXXX. 43-94.

b. HISTORIA MINOR. *Inc. prol.* Omnibus piis... Quae de ipsius primi Anglorum institutoris — *Inc.* Fortem armatum, cuius atrium mundus — *Des.* singuli patroni singulis populis solariter praelucerent. [778

B. Lanfranci... opera, ed. L. DACHERIUS (Paris. 1648), append. 57-67; || WHARTON, *Anglia sacra*, II. 53-71; || *P.L.* CL. 743-64.

3. MIRACULA AUCT. EODEM. a. HISTORIA MAIOR. *Inc.* Cum Danorum adhuc paganus exercitus Doroberniam — *Des.* cuius tam veracia ostendit vaticinia. Benedicta Dñi gloria... [779

MABILLON, t. c. 535-59; 2^a ed. 520-43; || *Act. SS.* t. c. 397-411; 3^a ed. 393-407.

b. HISTORIA MINOR. *Inc.* Ab exercitu Danorum — *Des.* tutaretur deliberavit. [780

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 198.

4. TRANSLATIO AUGUSTINI ET ALIORUM SS., AUCT. EODEM, libris 2. *Inc. prol.* Dux Anselme patrum... In arce sapientiae — *Inc. lib. I.* Post antiqua evangelici protoparentis Anglorum Augustini — *Des. lib. II.* hoc est de utero tumuli nativitatis. Largiatur nobis auctor... [781

Act. SS. t. c. 411-30, 432-43; 3^a ed. 408-26, 428-39.

Exc. MABILLON, *Acta*, VI, 2. 743-65; 2^a ed. 741-62; || *P.L.* CLV. 13-46.

5. VITA. *Inc.* B. Gregorius, humani generis splendor immensus — *Des.* inter commonitorum manus migravit ad Dñum. [782

Anal. Boll. VIII. 165-68.

6. VITA. *Inc.* Anno siquidem 596 s. papa Gregorius divino — *Des.* cunctis diebus vitae suae s. secutus est Augustinum. [783

CAPGRAVIUS, f. 22^v-32.

7. VITA METRICA. *Inc.* Omnipotens miserans Anglorum gentis ab hoste — *Des.* Sedibus angelicis Angligenas societ. Amen. [784

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 200.

8. EPITOMAE.

PETRUS DE NAT. v. 48. — *Brev. Aberdonense*, pars hiem., Propr. SS. 99-99^v.

Augustinus ep. Hipponensis, † 430. — Aug. 28.

1. CONFESSIUM S. AUGUSTINI LIBRI 1-13.

* *Augustini opera* (*P.L.* XXXII. 659-868).

2. VITA AUCT. POSSIDIO. *Inc. prol.* Inspirante rerum omnium factore — *Inc.* Ex provincia ergo Africana, civitate Thagastensi de numero curialium parentibus honestis et christianis progenitus erat — *Des.* Dei promissis cum eodem perfruar. Amen. [785

* *Augustini opera*, in capite vel ad calcem (*P.L.* XXXII. 33-66); || *Tres sermones b. A-i de clericorum vita...*, Padue, 1484, (HAIN, 1996), f. 14-30^v); || *Augustini opuscula plurima*, Argentine, 1489 (HAIN, 1948), f. 259-

267^v; *id.* Venetie, 1491 (HAIN, 1949), f. 330^v-38^v; *id.* Argentinae, 1491 (HAIN, 1950), f. 259-67^v; || VLIMMERIUS (I.), *D. Aurelii Augustini Hipp. ep. sermonum pars una... una cum indiculo Possidii et aliis* (Lovanii, 1564), facies I-XX; || SURIUS, IV (1573), 913-47; (1579), 953-67; VIII (1618), 302-9; VIII (1877), 676-99; || FIVIZANIUS (Aug.), *Vita s. A-i ep.* (Romae, 1586 et iterum 1587), 41-78; || SALINAS (I.), *S. Aurelii A-i... vita* (Romae, 1731), 5-131; *Id.* (Augustae Vindel. 1768), 5-161; || *Act. SS. Aug.* VI. 427-40.

2a. *Vitam saepe sequitur* INDICULUS SCRIPTORUM OMNIUM S. AUGUSTINI, AUCT. EODEM. *Inc.* Contra paganos. De Academicis — *Des.* quia nec numerum designavit ipsorum. [786]

VLIMMERIUS, t. c. pag. I-LVI (prodiit etiam separatim eodem anno, adiecto folio liminari cum hoc titulo : *Indiculus librorum etc.*); || inde * *Augustini opera* (P. L. XLVI. 5-22); || *S. A-i Hippon. ep. ad Optatum ep. Milevitanum de natura et origine animar. epistola secunda... necnon Indiculus operum D. A-i cura Possidii ep. Calamensis editus* (Venetiis, 1735), xx-xxxvii; || *Act. SS.* t. c. 441-60.

3. VITA (EX 1 ET 2). *Inc.* Administrante rempublicam Theodosio... natus est A. magnus hereticorum debellator... Natus est in Tagastensi oppido Africanae provinciae, patre Patricio — *Des.* ut 2. [787]

CRAMER (A. G.), *Vita d. Aurelii A-i... auctore incerto* (Kiliae, 1832), 1-118. — Cf. etiam *Catal. Brux.* I. 328, 1°.

4. VITA (EX 2). *Inc.* Bb. itaque Augustinus ex provincia Africana, civitate Tagastensi de numero curialium — *Des.* Hic igitur A-i terminus, hic vitae exitus fuit... [788]

Cf. *Catal. Paris.* II. 26, 30°.

5. VITA (EX 2). *Inc. prol.* B. Augustinum magnum fuisse doctorem et per cuncta laudabilem papa Caelestinus — *Inc.* B. itaque Augustinus ex provincia Africa civitate Tagastensi de numero curialium honestissimis valde parentibus oriundus fuit — *Des.* ut 2. [789]

Exc. *Anal. Boll.* VIII. 150, 99°; || *Catal. Paris.* I. 381, 1°. — *Ibid.* III. 205-6, 2°.

Aliquando desinit paulo ante finem : " Erat enim non solum eruditus scriba... " [790]

6. VITA AUCT. RUPERTO TUITIENSI. *Inc. prol.* Quid gratiae, quid honoris b. Augustino debeat ecclesia Christi — *Inc.* Hic itaque b. Augustinus natione Africanus oppido Tagastensi christianis parentibus ortus — *Des.* fulgebit in perpetuas aeternitates. Amen. [791]

Exc. *Catal. Brux.* II. 328, 22°.

7. VITA (EX 2) ET TRANSLATIONES. *Inc.* Bb. Augustinus ex provincia Africae civitate Thagastensi honestis et christianis parentibus progenitus fuit — *Des.* Iure igitur in apostolica est collocatus ecclesia, quia pro apostolica... [792]

MOMBRIITIUS, I. 58-62.

Exc. (finis) MAI, *Nor. Patrum bibl.* I, 2. 160-61. — *Anal. Boll.* XI. 258, 38°.

8. VITA ET TRANSLATIONES AUCT. PHILIPPO HARVENGIO. I. (VITA). *Inc. prol.* Inspirante et adiuvente s. Spiritus gratia — *Inc.* Augustinus Thagastensi natus in oppido honesta prosapia de curialium numero — *Des.* tali fretus solatio in pace obdormivit. [793]

II. (TRANSLATIONES). Nunc videtur congruum... Defunctus itaque b. Augustinus in civitate sua — *Des.* Iure itaque huius reliquiis apostolica Petri gaudet ecclesia, de cuius consortio... [794]

D. Philippi abbatis Bonae-Spei opera, ed. N. CHAMART (Duaci, 1621), 691-707; || *P.L.* CCIII. 1205-34.

9. VITA ET TRANSLATIONES (EX 8) AUCT. IORDANO QUEDLINBURGENSI SEU DE SAXONIA. *Inc. prol.* Divi (*al.* Almi) patris ac doctoris eximii Augustini Hipp. ep. ortum — *Inc.* Augustinus doctor egregius ex provincia Africana, municipio Tagastensi — *Des.* usque in hodiernum diem annis singulis sollemniter celebratur, regnante... [795]

HOMMEY (Iac.), *Supplementum patrum* (Paris. 1684), 569-629.

Exc. Act. SS. t. c. 215, n. 14. — *Catal. Brux.* I. 291, 1°, 3°. — *Anal. Boll.* XIV. 251, 22°.

10. VITA AUCT. IACOBO DE VORAGINE. *Inc. prol.* Augustinus hoc nomen sortitus est — *Inc.* Augustinus doctor egregius in provincia Africana, civitate Carthaginiensi — *Des.* tantum peto ab eo, quantum in valetudinis spem conferri potest. [796]

Leg. aurea, c. 124 (119).

Exc. Act. SS. t. c. 381-82, n. 814-19. — BANDINIUS, *Catal. cod. lat. bibl. Mediceae Laurentianae*, I. 16-17.

11. VITA AUCT. AMBROSIO CORIOLANO. *Inc. prol.* Saepenumero cum in maioribus perorandi generibus — *Inc.* Augustinus itaque, ut dicere incipiam, genere quidem Afer — *Des.* Sanctaque anima illa corporis soluta domicilio ad suum rediit Creatorem. Amen. [797]

Commentarii super canone divi Aurelii A-ni... a R. P. Ambrosio theologo Chorolano, Romae, 1484 (HAIN, 5683), f. 2-14^r.

12. VITA AUCT. NICOLAO CRAYVERWE DE BEYERNVLIIET, libris 2. *Inc. prol.* Hoc praesens tam opacum condensumque — *Inc.* Archadii et Honorii temporibus, anno scilicet 398 — *Des.* Multa quidem de hac s. pontificis possent scribi praerogativa meritorum... [798]

Exc. Catal. Brux. II. 282.

13. VITA METRICA. *Inc.* Hic Augustinus infans natu Tagatinus — *Des.* Insimul hos unit quos una basilica munit. [799]

[DOUAI (C.)], *Travaux pratiques d'une conférence de paléographie à l'Institut catholique de Toulouse* (1892), 60-64.

14. TRANSLATIO IN SARDINIAM ET INDE PAPIAM, AUCT. PS.-OLDRADO. — *Inc. prol.* Dño regum piissimo Carolo Magno... Opus quod celsitudo

vestra — *Inc.* B. Augustinus doctor ecclesiarum Christi, post multa — *Des.* in canticis Dei et psalmodia se exerceret. Haec translatio corporis s. A-i facta fuit... [800]

FIVIZANIUS, t. c. append. 3-8; || BARONIUS, *Annales*, an. 725, I-VIII; || SURIUS, VIII (1618), 309-11; || GASPARIS (I. B. de), *Breviarium ss. episcoporum Ticinensis ecclesiae* (1651), quattuor ff. post p. 100; || *Act. SS.* t. c. 366-68, n. 749-56.

15. DE CORDE B. AUGUSTINI. *Inc.* Legitur in historia s. Sigiberti Londoniensis archiep. — *Des.* se movere incipit sicut piscis in aqua. Haec vera sunt. [801]

Anal. Boll. V. 352-53.

16. APPARITIO MESSIANO PRESB. *Vid.* **Caesarius** Arelatensis, 2.

17. EPITOMAE.

GENNADIUS, *De vir. ill.* 39. — ADO, 28 aug. — VINC. BELLOV. XVIII. 46-52. — PETRUS DE NAT. VII. 128 et III. 61.

Augustinus ep. Lucerinus, Ord. Praed., † 1323. — Aug. 13.

MIRACULA. a. *Inc.* Augustinus civis Traguriae urbis ex nobilissimis et sanctis parentibus — *Des.* clementia Salvatoris caeci oculis dat illuminationem. [802]

Act. SS. Aug. I. 307-9; 3^a ed. 308-10.

b. (MUT. ?) *Inc.* Augustinus civis Traguriae urbis ex nobilissimis et piis parentibus — *Des.* eius fidem ac pietatem, ad reliquiarum contactum praestitit sanitatem. [803]

FERRARIUS (Sigism.), *De rebus Ungaricae provinciae Ord. Praed.* (Viennae Austriae, 1637), 132-40; || FARLATI, *Illyr. sacr.*, V. 408-10.

Augustinus Novellus, Ord. Erem. S. Aug., Senis, † 1309. — Mai 9.

VITA. *Inc. prol.* Licet omnipotens et bonus Deus dona — *Inc.* Fuit autem b. Augustinus duplici nomine appellatus — *Des.* et liberata fuit et reverentiam, quam sibi promisit, adimplevit. [804]

Act. SS. Mai IV. 616-21.

Aunarius seu **Aunacharius** ep. Autisiodorensis, saec. VII in. — Sept. 25.

1. VITA. *Inc.* Quoties mentes nostras... Igitur Aunarius nobilibus exstitit oriundus natalibus — *Des.* Quid dicam, quod tabem discutiens... [805]

LABBE, *Bibl. mss.* I. 528-30; || *Act. SS.* Sept. VII. 106-7; 3^a ed. 97-98.

2. VITA. *Inc.* Aunarius natione Aurelianensis, ex patre Pastore,

matre Ragnoara — *Des.* in basilica S. Germani, et cessavit episcopatus diebus 7. [806]

Hist. ep. Autisiod. 19 (LABBE, t. c. 419-22; || DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne*, I. 326-32; || *P.L.* CXXXVIII. 231-36); || *Act. SS.* t. c. 108-9; 3^a ed. 99-101.

Aurea v. m. Cordubae, † 856. — Iul. 19.

PASSIO. *Inc.* Ea tempestate v. quaedam nobilis nomine Aurea — *Des.* famulam suam in pace suscepit... Coronata est... [807]

* EULOGIUS, *Mem. SS.* III. 17 (*P.L.* CXV. 815-18); || SURIUS, VII (1618), 247-248; || *Act. SS.* Iul. IV. 652-53; || FLOREZ, IX. 384-87; 2^a ed. 420-23.

Aurea seu **Chryse** v., **Censurinus** et soc. mm. ad Ostia Tiberina, saec. III. — Aug. 24. — *Vid. etiam Censurinus.*

1. PASSIO. I (AUREAE). *Inc.* Tempore quo iniquissimus Claudius Romanae urbis sumpsit — *Des.* Cuius corpus sanctum pervenit ad litus. Quam b. Nonosus collegit, qui etiam Ypolitus nuncupatur... [808]

II (CETERORUM). *Inc.* Tunc Romulus tenuit quendam Sabinianum — *Des.* Quem b. Concordius presb. noctu levavit de puteo. [809]

Act. SS. Aug. IV. 757-61.

2. PASSIO (AUREAE). *Inc.* Temporibus Claudii imp. crudelis contra Christi ecclesiam persecutio saeviebat — *Des.* Quod collegit b. Nonnus ep., qui et Ypolitus vocabatur... [810]

De qua *Catal. Brux.* II. 424, 6°.

3. PASSIO. I (AUREAE). *Inc.* Quo tempore Severus Aurelius Alexander scepra romani — *Des.* Corpus eius ad litus proiectum collegit Hippolytus Portuensis ep., qui Nonnus dicebatur... [811]

II (CETERORUM). *Inc.* Post passionem autem b. Aureae tenuit Ulpianus Sabinianum procuratorem domus illius — *Des.* Quod nocte inde levans Concordius presb. sepelivit... [812]

De qua *Act. SS.* t. c. 757, n. 10.

4. PASSIO. *Inc.* Temporibus Alexandri imp., praefecto praetorio Ulpiano et urbis vicario Ulpio... [813]

De qua ibid.

Aurea abb. Parisiis, † cca 666. — Oct. 4.

1. SERMO DE VITA. *Inc.* α) In diebus Dagoberti excellentissimi Francorum regis... *vel* β) Alma virgo inclita, cui nomen fuit Aurea, oves — *Des.* Obsecremus etiam ut meritis eius et precibus... [814]

Exc. Brev. Corisopitense, litt. gothicis, sign. NN.7-7^r. — *Catal. Paris.* III. 16. — De eo *Act. SS.* Oct. II. 475-76, n. 15 (tertium apographum); *Catal. Paris.* III. 11-12, 22°; 303, 2°.

2. SERMO. *Inc.* Hodie revera, dd. sorores, v. Aurea migravit... [815]
3. SERMO. *Inc.* Hortamur vos, dd. ff., et commonemus... [816
Cf. *Catal. Paris.* III. 11-12, 22°.
4. VITA. *Inc.* Temporibus Heraclii imp. s. Aurea v. claruit, quam Eligius — *Des.* nobile monasterium aedificavit. Huius festum... [817
De qua *Act. SS.* t. c. 475, n. 12, 13.
5. EPITOMAE.
VINC. BELLOV. XXIV. 69-71. — PETRUS DE NAT. IX. 23. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 140.

Aurelia v. Argentorati, saec. IV/V. — Oct. 15.

- VITA. *Inc.* Eo tempore cum per divinam ordinationem bb. Ursula — *Des.* nostros sequaces perenni devotione oporteat venerari. [818
α) GRANDIDIER, *Hist. de l'église de Strasbourg*, I, preuves, xvi-xvii. —
β) (paulum diversa) *Brev. Argentinense*, an. 1489; || CROMBACH (H.),
S. Ursula vindicata (1647), 996-97; || *Act. SS.* Oct. VII. 27-28, n. 3, 4.

Aurelius m. Cordubae. *Vid. Georgius.*

Aurelius ep. Armenus, patronus Hirsaugiensis, saec. IV extr. — Sept. 14 et Nov. 9.

1. VITA ET TRANSLATIO. *Inc.* Igitur b. Aurelius provincia Armeniae ortus atque nutritus — *Des.* cum ingenti gaudio detulerunt. Depositio vero b. Aurelii... [819
Anal. Boll. XVII. 192-97.

2. VITA ET TRANSLATIO AUCT. WILLIRAMMO AB. EBERSBERGENSI. *Inc. prol.* Fratri dilectissimo... Willihelmo... Scio, frater et dilectissime dñe — *Inc.* Igitur b. Aurelius nobilibus et religiosis parentibus in provincia Armeniae natus — *Des.* ad salutem praesentium et futuro- rum praesidium collocavit. [820

Exc. WAITZ (G.), in *Archivo Pertzii*, XI. 271. — *Anal. Boll.* XVII. 190, 191.

3. VITAE (2) EPITOME AUCT. TRITHEMIO. *Inc. prol.* Calamum deinceps ad tempora Lutberti — *Inc.* Natus igitur in Germania b. Aurelius — *Des.* Miraculis apud Mediolanum simul et Vercellas... [821

TRITHEMIUS (I.), *Annales Hirsaugienses*, I (1690), 7-10.

4. TRANSLATIO HIRSAUGIAM. *Inc.* Anno dñicae inc. 830, anno autem Ludovici pii — *Des.* Anno ab inc. Dñi 1059 incepta est aedificari ecclesia s. A-ii... [822

Historia Hirsaugiensis monasterii, c. 1, ed. GFÖRER (A. F.), *Codex Hirsaugiensis*, Stuttgartiae, 1843 (ZWEITE PUBLICATION DES LITER. VEREINS IN STUTTGART, 4), 1-3; || *id.* ed. WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XIV. 254-55; || *id.* ed. SCHNEIDER (E.), in *Württembergische Geschichtsquellen*, I (1887), 7-8.

Aureus ep., Iustina v. et soc. mm. Moguntiae, † 451 (?).

— Iun. 16.

1. PASSIO, INVENTIO, TRANSLATIO. I. *Inc.* Ortum et vitam s. Aurei... Aureus progenie nobilis, unicus parentum suorum filius — *Des.* die noctuque fiunt servitia, cui est honor... Amen. [823]

Act. SS. Iun. III. 49-53; 3^a ed. IV. 41-45.

Exc. BOUQUET, III. 521-22.

II. *Inc.* Gloriosus Deus in sanctis suis gratiam — *Des.* fiunt die noctuque servitia, qui nos salvet... Amen. [824]

Act. SS. Iun. III. 55; 3^a ed. IV. 46-47.

2. MIRACULA AUCT. GOSWINO, libris 3. *Inc. epist. Wernheri ab.* Ven. in Christo patri Adelberto... Expedit salutis et veritatis — *Inc. prol.* Testatur propheta Spiritu s. repletus — *Inc. lib. I.* Anno dñicae inc. 1137, ind. xv, v id. mai — *Des. lib. III.* Nam altera gestatorio quo vehebatur subito exsiliens... [825]

Act. SS. Iun. III. 57-73; 3^a ed. IV. 48-61.

3. PASSIO, INVENTIO, TRANSLATIO, AUCT. SIGEHARDO. *Inc. epist.* Spiritualis militiae tironibus — *Inc. prol.* Hortante propheta Deum in sanctis laudare — *Inc.* Consubstantialis Patri — *Des.* Ceterum ut passionis sanctorum tempus breviter, o lector, invenias... [826]

Exc. Act. SS. Iun. III. 44-47 (n. 7, 11, 12, 15, 16); 73-77 (n. 1-15); 3^a ed. IV. 38-40 (n. 7, 11, 12, 15, 16); 62-65 (n. 1-15); || IOANNIS, *Rer. Mogunt.* II. 7-11 (n. 7, 11, 12, 15, 16); 15-22 (n. 1-15).

Ausonius ep. Engolismensis m., saec. III. — Mai 22.

PASSIO. a. *Inc.* S. itaque tam Deo quam hominibus placitus Ausonius territorii — *Des.* nec sepultura separaret. Ubi plurimorum patrantur insignia operum... [827]

Anal. Boll. V. 296-312.

b. *Inc.* S. tam Deo quam hominibus placitus Ausonius in territorii — *Des.* (?) [828]

Act. SS. Mai V. 137-41; 3^a ed. 138-42. Ordo capitulorum ita in editione turbatus est, ut agnosci nequeat quodnam sit ultimum; cf. *ibid.* post n. 7.

Auspicius ep. Aptensis, sub Traiano. — Aug. 2.

1. VITA. *Inc.* — *Des.* sicque beatam animam transmisit ad Dñum. Passus est autem... [829]

Exc. MARMET DE VALCROISSANT (P. de), *La Mission de s. Auspice* (Paris, 1685), 23-25 et 133-71, passim in marginibus.

2. VITA. *Inc.* Eo tempore quo romanae reipublicae dispensatio Traiano principe — *Des.* (*imperfecta*) cum ipsis nequiter peribit. [830]

NARBÉY, *Supplément aux Acta SS.* I. 395-96.

Auspicius ep. Tullensis. Vid. Amon.

Austreberta seu **Austroberta** abb. Pauliacensis, † 704. — Febr. 10.

1. VITA. a. *Inc. prol. I.* Si ruinis mundus — *Des.* Deum Patrem qui est in caelis — *Inc. prol. II.* Cum igitur vitae vel gesta sanctorum — *Des.* venisse salutem credendum est. — *Inc.* Postquam universalis Dñs salutis auctor pariter ac redemptor — *Des.* infirmitatum genera multa curantur. Adsit nobis virgo eximia... [831]

Exc. (prol. i et ii) Catal. Paris. III. 137-39.

b. *Inc. prol.* Iam dudum me, ven. mater Christique discipula fulia — *Des.* gloriosus in sanctis suis — *Inc.* Postquam universalis Dñs humanae salutis auctor — *Des. ut 1 a.* [832]

SURIUS (om. prol.) I (1570), 918-24; (1576), 949-55; II (1618), 96-100; II (1875), 248-57; || *Act. SS. Febr. II. 419-23*; 3^a ed. 419-24; || MABILLON, *Acta*, III, 1. 28-37; 2^a ed. 24-31; || *Act. SS. Belgii*, V. 431-43.

Exc. DUCHESNE, Hist. Franc. scr. I. 651-52. — CHIFFLET (P. Fr.), Hist. de l'abbaye de Tournus (1664), preuves, 134-36. — BOUQUET, III. 549-50.

2. VITA. Bb. v. Austreberta Deo priusquam nasceretur nota — *Des.* Et ecce in ipsa vocatione nominum migravit ad Christum... [833]

Exc. MABILLON, t. c. 37-39; 2^a ed. 32-34. — Cf. PERTZ, Archiv, V. 66.

3. MIRACULA. *Inc.* Cumque post gloriosum eius obitum nonnullae — *Des.* et reduxit eam mater incolumem. — *Epil. α) (longior)* Plura interim omisimus ne legentibus... Orationibus tandem suis nos... [834] *vel β) (brevior)* Plura etenim omisimus... Haec quoque sufficiant... [835]

Act. SS. t. c. 423-25; 3^a ed. 424-25 (epil. α): || MABILLON t. c. 39-42; 2^a ed. 34-37 (epil. β).

Exc. Act. SS. Belgii, V. 444-45, n. 1, 2.

4. MIRACULA. *Inc.* In pago Rotomagensi quidam presbyterii functus ordine — *Des. α)* et linguae officio b. virginis merito restitutus. [836] *vel β)* cui et unda praebet obsequium. [837]

Act. SS. t. c. 425-26 (des. α); 3^a ed. 426-27 (des. α). — Des. β ibid. 426 (3^a ed. 427), annot. f, g, h.

Exc. Act. SS. Belgii, t. c. 445, n. 3.

5. MIRACULA. *Inc.* Monachus quidam, visis inenarrabilium virtutum eius — *Des.* convaluit, surrexit, Deo sanctaeque v. grates reddidit. [838]

Act. SS. t. c. 427-29.

Exc. MABILLON, t. c. 43-44; 2^a ed. 37-38. — Act. SS. Belgii, t. c. 445-47, n. 6-9.

Austregisilus ep. Bituricensis, † 624. — Mai 20.

1. VITA. a. *Inc.* B. Austregisilus natus Augino patre, Biturigae

civitatis indigena — *Des.* Cuius meritis quoniam aequari non possumus... [839]

LABBE, *Bibl. mss.* II. 350-51; || *Act. SS.* Mai V. 229*-32*; 3^a ed. 60*-63*.

b. *Inc.* Igitur Austregisilus natus Agundino patre, Bituricae civitatis indigena — *Des.* Cuius intercessione, si meritis aequari non possumus... [840]

MABILLON, *Acta*, II. 95-99; 2^a ed. 88-91. — (*Mut.*) SURIUS, III (1572), 359-363; (1579), 405-8; V (1618), 264-66 (c. 11); V (1876), 607-14 (c. 12).

Exc. (Ex Surio) DUCHESNE *Hist. Franc. scr.* I. 548-49. — (Ex Mabillon) BOUQUET, III. 467-68.

2. MIRACULA. a. *Inc.* De virtutibus bb. Austregisili... rusticante sermone dicamus pauca — *Des.* ante tumultum b. antistitis pristinas vires est adepta. [841]

LABBE, t. c. 354-59; || *Act. SS.* t. c. 232*-35*; 3^a ed. 63*-66*.

b. *Inc.* De virtutibus b. Austregisili ep. et conf. licet rustico sermone, tamen devoto, pauca narremus — *Des.* plurimis vixit annis. Multas praeterea operatur Dñs virtutes... [842]

MABILLON, t. c. 99-102; 2^a ed. 92-95. — (*Mut.*) SURIUS, III (1572), 363-65; (1579), 408-11; V (1618), 266 (c. 12) - 267; V (1876), 614 (c. 13) - 618.

Exc. (Ex Surio) DUCHESNE, t. c. 553-54, 787-88. — (Ex Mabillon) BOUQUET, III. 483-84, 660-61.

3. MIRACULA. Inc. Mirabilem Deum in ss. suis... Hanc igitur glorificationem mirabilis Deus noster b. Austregisilo — *Des.* omnibusque qualiter hoc ipsi accidisset, praescripto narravit ordine. [843]

LABBE, t. c. 359-63; || *Act. SS.* t. c. 236*-38*; 3^a ed. 67*-69*.

4. EPITOME.

VINC. BELLOV. xxiv. 26.

Austremonius ep. Arvernus, saec. I III. — Nov. 1.

1. VITA, TRANSLATIONES, MIRACULA. Inc. S. igitur Austremonius apostolorum Christi discipulus, temporibus Decii — *Des.* quam per gratiam s. Spiritus habebat acceptam. [844]

Act. SS. Nov. I. 49-54.

2. VITA, TRANSLATIONES, MIRACULA. I. (VITA). Inc. Imperatoris aeterni moderamine universa — *Des.* Et licet non dubitarent b. martyrem eo loco manere... [845]

Act. SS. t. c. 55-58.

II (TRANSLATIONES). Inc. Post longaeva annorum curricula — *Des.* si scriberentur per singula, a pluribus dicerentur apocrypha. [846]

Act. SS. t. c. 58-59, n. 16-19.

III (MIRACULA). *Inc. prol.* Insignia mirandorum actuum gesta — *Inc.* Erat igitur vir nobilis quidam genere ex territorio Turonico — *Des.* totius essentiae prorsus ignorans speciem. [847]

LABBE, *Bibl. mss.* II. 503-5; || *Act. SS.* t. c. 59-61, n. 20-31..

3. GESTA PERPERAM ADSRIPTA S. PRAEIECTO. I (VITA ET PASSIO). *Inc. prol.* Cum rector saeculorum ineffabili sua dignatione — *Inc. ut 2, I.* — *Des.* Complevit igitur b. A. gloriosum agonem suum die kal. nov... [848]

LABBE, t. c. 482-97 (om. prol.); || *Act. SS.* t. c. 61-74.

Exc. ARBELLOT, *Documents inédits sur l'apostolat de S. Martial* (1860), 45-50 (solus prol.).

II. TRANSLATIONES. *Inc.* Denique muniis exsequiarum expletis, Urbicus — *Des.* plaga meridiani Flaviacus adornatur. [849]

LABBE, t. c. 497-500; || *Act. SS.* t. c. 75-77.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* III. 379-80. — BOUQUET, III. 407; V. 432-33.

4. VITA METRICA (IN VITA 3, I INSERTA). *Inc. prol.* Conditor excelsi residens in culmine caeli — *Inc.* Hic Dñi m. praeclaro lumine cordis — *Des.* Praesulis Austremoni gloriosum usque triumphum. [850]

LABBE, t. c. 482-97 passim; || *Act. SS.* t. c. 62-74 passim.

5. MIRACULA ICIODORI FACTA. *Inc.* Per s. enim Stremonium, qui et ipse a Romanis episcopis... [851]

* GREG. TURON. *Glor. conf.* 29 (30).

6. VISIO LAMFREDI AB. (UBI DE TRANSLATIONE). *Inc.* [Mihi Lamfredo] peccatori visio apparuit — *Des.* in ecclesia Mauziacensi sepeliri se fecit. [852]

KRUSCH (Br.), in *Neues Archiv*, XIX. 24-25.

7. REVELATIO ET TRANSLATIONES. I (REVELATIO). *Inc. ut 2, II* — *Des.* auxilia ab ipso sacro antistite semper impetrantur. [853]

LABBE, t. c. 500; || *Act. SS.* t. c. 77-78, n. 1-2.

II (TRANSLATIO PRIMA). *Inc.* Igitur non post multum accidit spatium ut Wandalorum — *Des.* s. martyrem ab eodem removeri loco. [854]

LABBE, t. c. 500-502; || *Act. SS.* t. c. 78-79, n. 3-6.

III (TRANSLATIO SECUNDA). *Inc.* Opitulante altithroni potentia... Est igitur locus antiqua — *Des.* Constantinus filius Leonis imp. [855]

LABBE, t. c. 502-3; || *Act. SS.* t. c. 79-80, n. 7-12.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* III. 380-81; || BOUQUET, V. 433. — MABILLON, *Acta*, III, 2. 191-92, n. 3, 4; 2^a ed. 174-75, n. 3, 4.

8. RECOGNITIO RELIQUIARUM AN. 1197. *Inc.* Quod s. Austremonii ossa... Notissimum manet universis b. Austremonium — *Des.* Erubescant igitur et sileant omnes sugillatores... [856]

LABBE, t. c. 505-7; || MABILLON (paucis omissis), t. c. 192-94, n. 6-15; 2^a ed. 175-76, n. 6-15; || *Act. SS.* t. c. 80-82.

Austriclinianus discipulus S. Martialis, saec. I III. — Oct. 15.

VITA. *Inc.* Cum sit, dilectissimi, b. A. ad sacerdotii culmen ab apostolis promotus — *Des.* Beatus ergo erit, ff., qui calcaverit... [857

De qua *Catal. Paris.* II. 275, 8°; III. 531, 2°.

Autbertus ep. Abrincensis, † cca 725. — Iun. 16 et 18.

1. VITA. *Inc.* Bb. pater noster Autbertus Abrincensis ep. omni sanctitate — *Des.* Obiit autem...et in Monte Tumba sepultus est. [858

PIGEON (E. A.), *Vies des SS. du diocèse de Coutances*, I (1892), 192-94.

2. TRANSLATIO AN. 1012. *Inc.* B. Autberti ss. ossa prolixiore tempore cunctis manserunt ignota — *Des.* in eodem monasterio servatur honore competenti. [859

BEAUREPAIRE (Eug. DE ROBILLARD DE), in *Mémoires de la Société des Antiquaires de Normandie*, XXIX (1877), 884-86; || PIGEON, t. c. 225-28. — Est hoc unum ex capitibus libelli miraculorum S. Michaelis in Monte Tumba.

3. MIRACULA. I. *Inc.* Exigente deinde mole peccaminum... II. *Inc.* Placuit etiam summae divinitati... Duo siquidem ex eiusdem coenobii fratribus... III. *Inc.* Nec incongruum... Mos esse dinoscitur tam monachis Montensibus — *Des.* sana et incolumis in pedes constitit. [860

PIGEON, t. c. 231-33.

4. *Vid.* **Michael archang.** Apparitio in Monte Tumba.

Autbertus ep. Cameracensis, † 669. — Dec. 13.

1. VITA (AUCT. FULBERTO CARNOTENSI?). *Inc. prol.* Multos saeculorum gloriae temporalis spes — *Inc.* Igitur humanae perditionis sortem — *Des.* Est autem locus ille haud longe ab ecclesia... [861

Act. SS. Belgii, III. 538-64.

Exc. IACOBI DE GUISSIA *Annales Hannoniae*, IX. 35-47 (ed. FORTIA, VII. 2-44; vid. etiam E. SACKUR, in *MG. Scr.* XXX. 127-28). — SURIUS (ultima cap. partim omissa sunt, partim ab editore contracta) VI (1575), 894-901; (1581), 989-96; XII (1618), 249-53; XII (1880), 328-39; || *P.L.* CXLI. 355-368. — *Act. SS. Febr.* I. 801; 3^a ed. 809-10. — SACKUR (E.), in *Neues Archiv*, XV. 469-72.

2. VITA RHYTHMICA. *Inc.* Autberti virtus inclita fulgens in caelum superum — *Des.* quod eos ambias in sempiterna saecula. Amen. [862

Exc. Anal. Boll. XIV. 243, 3°.

3. MIRACULA. *Inc. prol.* S. ac pretiosissimi conf. Christi Autberti si vitam sive gestorum seriem... [863

I. Anno inc. dñicae 1034, dum ven. praesul Gerardus... [864

II. Verum cum per id tempus apud Corbeiam... [865

III. Puer annorum ferme 15 erat in villa... Coctum Villare... [866

IV. Illud vero... In oppido namque, quod Bretulium... [867

- V. Est villa quae Senephia dicitur... [868]
 VI. Fiscalis villa est... quae Vinciacus dicitur... [869]
 VII. Sed et de villa quam Fontanas nuncupant... [870]
 VIII. Aliud quoque... Tempore Burchardi Cameracensis ep... [871]
 Exc. (mir. I et initium mir. II) *Catal. Brux.* I. 230-31. — Cf. *Anal. Boll.* XIV. 243, 2°.
 4. MIRACULA. *Inc. prol.* Claritatem et gloriam operum divinorum, quae ostendit et facit... [872]
 I. In villa quae Hynniacus Leetardi vocatur... [873]
 II. Benignitas tamen et gratia Dei nostri, qui semel ibidem... [874]
 III. In miraculo prima fronte libelli notato satis est... [875]
 IV. Signum aliud... Ad Marcianense coenobium dedicandum... [876]
 Exc. (mir. I et II) *Catal. Brux.* I. 231-32.

Autpertus (Ambrosius). *Vid. Ambrosius.*

Aventinus presb. erem. Trecis, saec. VI in. — Febr. 4.

1. VITA. *Inc. prol.* Tempus et conversationem S. A-i simplici sermone — *Inc.* Fuit Aquitaniae parte regionis, Bituricae urbis oppidi indigena — *Des.* In cuius honore vir s. Vincentius ep... Sic b. vir obiit... [877]
CAMUZAT, Promptuarium Tricass., f. 58^r-61^v; || *Act. SS.* Febr. I. 476-77 (perperam notat. 486-87); 3^a ed. 481-83.
 Exc. LABBE, *Bibl. mss.* II. 349.

2. MIRACULUM. *Inc.* Huic antistiti (Lupo) famulabatur Aventinus quidam religiosus... [878]

* GREG. TURON. *Glor. conf.* 67 (68).

Avertanus (al. **Albertanus**) Ord. Carm., saec. XIV. — Febr. 25.

Io. GROSSI, *Viridarium Carmel.* II. 19; || *Act. SS.* Febr. III. 617, n. 3; 3^a ed. 622, n. 3.

Avitus conf. Aurelianensis seu Miciacensis, † cca 525. — Iun. 17.

1. VITA. Igitur Avitus infra Aurelianorum menia plebeio sanguine cretus — *Des.* Vir s. coniungitur Aniano et turba Aurelianorum... [879]
Catal. Brux. I. 57-63; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* III. 383-385 (multis resectis). — (Mut.) SURIUS, III (1572), 682-86; (1579), 792-95; VI (1618), 248-50; VI (1877), 444-50.
 Exc. *Act. SS.* Iun. III. 353, annot. a; 359-60, annot. c; 3^a ed. IV. 285, annot. a; 291, annot. c.

2. VITA. *Inc.* Cum miraculorum gesta servi Dei Aviti... Fuit namque huius memorabilis viri religiosa genetrix ab oppidi Dunensis

partibus — *Des.* quia b. Aniani operibus in virtute miraculorum socium adeptus est b. Avitum. Gaudet igitur toto... [880]

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 534. — *Catal. Paris.* I. 295, 22°. — KRUSCH, t. c. 380, 382 (B).

3. VITA. *Inc.* B. Aviti vitam scripturus... Cuius genetrix ab oppido Viridunensi — *Des.* s. ad caelum direxit spiritum. [881]

Exc. *Act. SS.* Iun. III. 353, annot. a, c; 3^a ed. IV. 285, annot. a, c. — KRUSCH, t. c. 382 (C).

4. VITA. *Inc. prol.* Rector orbis aeternus, s. quoque ecclesiae defensor — *Inc.* Cum igitur praeclara miraculorum gesta Christi confessoris Aviti... Fuerunt namque huius memorabilis viri genitores religiosi in Aquitaniae partibus — *Des. ut* 2. [882]

Act. SS. Iun. III. 351-59; 3^a ed. IV. 283-91.

Exc. BOUQUET, III. 438-39.

5. MIRACULUM. *Inc.* Avitus abba Carnoteni pagi... [883]

* GREG. TURON. *Glor. conf.* 97 (98).

6. EPITOME.

PETRUS DE NAT. III. 31 (Adiutus).

Avitus erem. in dioec. Sarlatensi, † cca 570. — Iun. 17.

VITA. *Inc.* B. Avitus ex nobili prodiens stirpe, ad alta — *Des.* spiritum in eodem loco reddidit Dño. Ad cuius exsequias corpusculi... [884]

Act. SS. Iun. III. 361-64; 3^a ed. IV. 292-94.

Exc. BOUQUET, III. 390.

Avitus ep. Viennensis, † 518. — Feb. 5.

VITA. *Inc.* Tempore Zenonis imp. b. Avitus ep. sapientia — *Des.* scripsit epistolam. Moritur Anastasio adhuc principe. [885]

LABBE, *Bibl. mss.* I. 693-95; || *Act. SS.* Febr. I. 667-68; 3^a ed. 674-75; || *Aviti opera* ed. R. PEIPER (*MG.* Auct. ant. VI, 2), 177-81; || CHEVALIER (U.), *Oeuvres complètes de S. Avit* (Lyon, 1890), XXI-XXV.

Babolenus ab. Fossatensis, saec. VII. — Iun. 26.

1. VITA. *Inc. prol.* Sacrarum Scripturarum meditationibus — *Inc.* Post b. et gloriosam resurrectionem I. C. Dñi N. — *Des.* in quo multis annis iacuit decenter humatum. Ubi operatur eius meritis... [886]

CHIFFLETIUS (P. Fr.), *Bedae presb. et Fredegarii scholastici concordia* (Paris. 1681), 356-71.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 658-64; || BOUQUET, III. 565-71. — LE COINTE, *Ann. eccl. Franc.* III. 73-76, 111-13, 117, 137-38, 152-53.

2. MIRACULA. *Inc.* Igitur sicut in prooemio... Postquam clementis Dei nutu — *Des.* pro magno haberetur eius memoria. Gloria... [887]

CHIFFLETIUS, t. c. 371-77; || MABILLON, *Acta*, II. 593-97; 2^a ed. 568-72; || *Act. SS. Iun. V.* 181-84; 3^a ed. VII. 159-62.

Exc. LABBE, *Bibl. mss.* I. 656.

3. VITA SEU LAUDATIO. *Inc.* Splendore decenter sollemni multiplici gaudio irradiatus — *Des.* (*mutila*) dum talem ad illuminationem istius patriae dignata est nobis attribuere. Quis | [888]

Exc. *Catal. Paris.* II. 518-19.

Babylas ep. Antiochenus m. sub Numeriano. — Ian. 24.

1. PASSIO. *a. Inc.* Numerianus rex cum immolasset... B. autem Babylas ep. catholicae ecclesiae, ut pastor bonus ovium — *Des.* perfecisti laudem. Et sic osculatus est singulos... Sic quoque eius ablatum est caput, et positus est... Passus est... [889]

FABER STAPULENSIS, *Agones mm.* f. 64^v-66^v; || *Act. SS. Ian. II.* 571-73; 3^a ed. III. 185-87. — *Var. lect. Catal. Brux.* I. 140-41, 27°; II. 302, 20°.

b. Inc. Numerianus rex cum immolasset... Sed s. Babylas ep. qui bene didicerat oves — *Des.* perfecisti laudem. Et ipsius incisum est caput, et positus est... [890]

MOMBRIUS, I. 63-69.

2. PASSIO. *Inc.* Si quis studiosius... Nam cum Numerianus imp. novi sacrificii busto redundans — *Des.* perfecisti laudem. Ecce completa... Post haec ipse percutitur, et una cum infantibus tumultatus... [891]

Act. SS. Ian. II. 573-76; 3^a ed. III. 187-90.

3. CARMEN AUCT. ALDHELMO. *Inc.* Garrula nunc Babylae depromat chartula — *Des.* Angelicis iuncti penetrabant coetibus altum. [892]

* ALDHELMUS, *De laude virg.* 23 (*P.L.* LXXXIX. 256-57).

4. MIRACULA. *Inc.* Abhinc Babylas urbis huius pontifex... [893]

* FLODOARDUS, *De Christi triumphis Antiochiae*, I. 9 (*P.L.* CXXXV. 555). — Cf. CASSIODORUS, *Hist. trip.* VI. 31.

5. EPITOMAE.

ADO, 24 ian. — VINC. BELLOV. XII. 122, 123; xv. 31.

Baculus ep. Surrentinus, cca 660. — Ian. 29.

1. VITA. *Inc.* Bb. igitur Baculus Neapolitanae urbis civis fuit — *Des.* In hac quoque diem clausit extremum, praemia... [894]

UGHELLI. VI. 755-56; 2^a ed. 603-4; || CAPASSO (B.), *Memorie storiche della chiesa Sorrentina* (Napoli, 1854), 222; || CAPPELLETTI, *Chiese*, XIX. 687.

2. TRANSLATIO ET MIRACULA. *Inc.* Postquam bb. Baculi ss. anima

relicto corpore — *Des.* barbarorum pestis, ut praefati sumus, interiit. Precemur igitur... [895]

UGHELLI, VI. 756-58; 2^a ed. 604-6; || CAPASSO, t. c. 223-25; || CAPPELLETTI, t. c. 688-90.

Baetius. *Vid.* **Boethius.**

Baithinus (al. **Baithenus**, **Bithinus**) ab. Hiensis, saec. VI.
— Iun. 9.

VITA. *Inc.* Rev. pater ab. Baithenus ab infantia sua — *Des.* usque in horam qua dormiens patribus suis additus est. Haec pauca... [896]

Act. SS. Iun. II. 237-38; 2^a ed. 234-35; || *Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant.* 871-78.

Exc. COLGAN, *Trias thaumat.* 458-59, XIX. XX.

Balbina v. Romae, † 130. — Mart. 31.

1. *Vid.* **Alexander** papa, **Hermes**.

2. EPITOME.

Ado, 31 mart.

Baldericus conf. in Burgundia, saec. VI/VII? — Oct. 15.

VITA. *Inc.* Inter laurigeros... Fuit enim ex territorio Magnimontensi — *Des.* Cuius beatae vitae Ioannes assertor praecipuus exstitit... [897]

Act. SS. Oct. VII. 52-54.

Baldericus conf. in Monte-falconis in agro Remensi, saec. VII.
— Oct. 16.

VITA AUCT. FLODOARDO (*Hist. Rem.*, IV. 38-43). *Inc.* Plures denique apud nos quondam sanctorum fuere basilicae — *Des.* nec ullam pallio laesionem, cui adhaerebat, aggressit. Multa praeterea... [898]

* *Flodoardi opera* (P.L. CXXXV. 314-19; || ed. I. HELLER et G. WAITZ, in *MG. Scr.* XIII. 590-94); || SURIUS, X (1618), 284-86; || *Act. SS.* Oct. VII. 923-28.

Baldomerus subdiac. Lugdunensis, † cca 660. — Febr. 27.

VITA. *Inc.* B. famulus Christi Baldomerus intra Gallias natus apud Lugdunensium urbem — *Des.* Et cum eum Dñus de hac luce recipi iussit, tantam ad eius memoriam... [899]

GONONUS (B.), *Vitae Patrum Occid.* 245-46 (paucis omissis vel contractis); || *Act. SS.* Febr. III. 683-84; 3^a ed. 688-89.

Baldredus seu **Baltherus** conf. in Scotia, saec. VIII (?). — Mart. 6.

VITA. *Inc.* Anno nostrae salutis et gratiae 503, id. ian. — *Des.* in maximo honore et reverentia habentur et venerantur [900]

Brev. Aberdonense, pars hiem. Prop. SS. 63^r-64; || *Act.* SS. Mart. I. 449, n. 7, 8; 3^a ed. 448, n. 7, 8.

Balduinus de Bocla, ab. Baudeloensis, † cca 1205. — April. 13, Sept. 25, Oct. 16.

VITA. *Inc.* Balduinus de Bocla villa quadam iuxta Gandavum sita — *Des.* et credimus eum vera testari. Anno igitur dñicae inc. 1200... [901]

SANDERUS, *Hagiol. Flandriae* (1625), 34-44; *id.* (1639), 221-35.

Balduinus archidiaconus. Laudunensis, saec. VII. — Ian. 8.

VITA. *Inc.* Temporibus Dagoberti regis Francorum fuit in hoc mundo vir quidam nomine Baso — *Des.* Sed et cottidie, si postulantium exigat fides... [902]

Act. SS. Ian. I. 503-5.

Baldus paenitens apud Senones, † cca 620. — Oct. 29.

VITA. *Inc.* Fuit itaque vir iste, b. videlicet Baldus, natione Hispanus — *Des.* (*mutila*) per mediam vallem quae inter utrumque aperitur latissima | [903]

LEBEUF, *Dissertationes sur l'hist. eccl. et civile de Paris*, III (1743), LXX-LXIV; || *Act.* SS. Oct. XII. 879-80.

Balsemius m. Ramerude in dioec. Tricassina, saec. V. — Aug. 16.

PASSIO. *Inc.* B. athleta Dei Balsemius civitate Lemovicas exstitit oriundus — *Des.* Quisque fidelis homo vere respondeat : Amen. [904]

LABBE, *Bibl. mss.* II. 509-11.

Exc. CAMUZAT, *Promptuarium Tricass.* f. 334^r-36^r; || *Act.* SS. Aug. III. 293-94. — *Catal. Paris.* III. 220-21.

Baltherus. *Vid.* **Baldredus.**

Balthildis regina Francorum, † cca 680. — Ian. 26, 30.

1. VITA. a. *Inc. prol.* Mihi quidem, ut imperatum est — *Inc.* Benedictus Deus, qui vult omnes homines salvos — *Des.* incolumis ad suos atque sobrius revertitur. — *Inc. epil.* Recolimus quidem in Francorum regno — *Des.* pium Dñum exorate. Pax Dñi sit vobiscum... [905]

KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* II. 482-508 (A).

b. Inc. prol. et Inc. ut 1 a. — *Des.* consequi perpetis gloriae mereamur aeterna, opitulante Dñi N. I. C. gratia... [906]

Act. SS. Ian. II. 739-42; 3^a ed. III. 354-57. — Cf. KRUSCH, t. c. 504-5.

c. Inc. prol. et Inc. ut 1 a. — *Des.* et mitis velut ovis effectus est, opitulante Dñi N. I. C. gratia... [907]

MABILLON, Acta, II. 777-83; 2^a ed. 745-51; || P. L. LXXXVII. 665-75.

Exc. BOUQUET, III. 571-74. — Cf. KRUSCH, t. c. 505.

2. VITA. a. Inc. prol. Verba regis celare bonum est — *Inc. ut 1 a.* — *Des.* astringunt dulcibus et vitae restitutum gaudent. — *Inc. epil. ut 1 a.* — *Des.* quatinus ablutos omnes labe criminum perducatur... [908]

Officium B. Bathildis (Parisiis apud Henr. Paquot, s. a. litt. goth.), f. viii^v-xxi (omisso prol. et ultimis capit.); || KRUSCH, t. c. 482-508 (B).

Exc. (epilogus) MABILLON, t. c. 783-84; 2^a ed. 750-51; || BOUQUET, III. 574; || P. L. t. c. 675-76.

b. Inc. prol. Religiosa vita viduarum quanto est meritis clarior — *Inc. B.* siquidem Bathildis nuper in puellari aetate de partibus transmarinis. — *Des. ut 2 a.* — *Inc. epil. ut 1 a.* — *Des. epil.* quatenus absolutos omni labe criminum perducatur... [909]

SURIUS, VII (1581), 64-71; VII (1576), 36-43; I (1618), 441-45; I (1875), 702-12; || Act. SS. Ian. II. 742-47; 3^a ed. III. 357-62. — Ita codex Rubeae Vallis; cf. Anal. Boll. XIV. 46, 29°.

Exc. DUCHESNE, Hist. Franc. scr. I. 665-68.

3. VITA. Inc. Antiquorum virorum sanctorumque — *Des.* De quorum actibus praesens narratio, ut eorum interventione... [910]

De qua KRUSCH, t. c. 479, not. 3.

4. TRANSLATIO AN. 833. Inc. Cum morem inolevisse cernimus — *Inc.* Anno XX imperante cum magna felicitate Hludowico — *Des.* quem tota devotione dilexit in terris. Amen. [911]

Act. SS. Ian. II. 747-49; 3^a ed. III. 362-64; || MABILLON, Acta, IV, 1. 450-453; 2^a ed. 428-31.

Exc. Officium B. B-is, f. xxi-xxiii^r. — BOUQUET, VI. 309. — HOLDER-EGGER (O.), in MG. Scr. XV. 284-85.

5. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. xxiv. 116. — PETRUS DE NAT. iiii. 59.

Bandaridus ep. Suessionensis, † 545. — Aug. 1.

VITA. Inc. prol. Scribere sanctorum gesta patrum piis ac religiosis — *Inc.* Tempore Lotharii nobilissimi Francorum regis, dum respublica — *Des.* Quo in loco integra corporum sanitate recepta... [912]

Act. SS. Aug. I. 63-68.

Baomadus, Baomirus. Vid. Baumadus, Boamirus.

Barbara v. m. Nicomediae sub Maximiano. — Dec. 4 et 16.

1. PASSIO. a. *Inc.* Temporibus Maximiani imp. erat in civitate Antiochiae quidam satrapas — *Des.* Valentius vero quidam vir ven. petiit veneranda corpora... Martyrizata est ss. Christi m. B... [913

ZACCARIA (F. A.), *De rebus ad hist. atque antiquitates ecclesiae pertinentibus dissertationes latinae*, I (1781), 137-42.

b. *Inc.* Regnante impiissimo tyranno Maximiano, principabatur autem Martianus — *Des.* Quidam vero homo pius, nomine Valentinus, quaesivit sanctarum reliquias... [914

MOMBRIUS, I. 74-75^r.

c. *Inc.* Regnante Maximiano imp. et Martiano praeside fuit quidam vir in Nicomedia civitate (*al.* Tuscia provincia) Dioscorus — *Des.* Valentinianus autem quidam religiosus... Martyrizata est... [915

Cf. Catal. Paris. II. 333, 5°.

d. *Inc.* Erat tempore Maximiani imp. vir quidam gentilis in Nicomedia — *Des.* ita ut nec pulvis eius inveniretur. Finita est autem... [916

Leg. aureae appendix, c. 202 (199).

e. *Inc.* Temporibus imp. Maximiani erat quidam vir Dioscorus dives — *Des.* ita ut nec pulvis eius inveniretur. Passa est autem... [917

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 228^r-229^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 3-4.

2. LEGENDA. I. PROLOGUS (AUCT. IOHANNE DE WACKERZELE). *Inc.* Viro cuidam devoto... quidam licet indignus... Multifarie nempe quam plurimisque donis — *Des.* Ab ea est enim omne datum optimum... [918

Historia sive legenda bb. v. B-e, Coloniae apud Lijskirchen s. a. (HAIN, 2416 et 2416a = COPINGER, II, n° 863), part. I, sign. A.ij-A.5^r. — *Cf. Catal. Brux.* I. 382, 2°; II. 253, 6°.

II. INFORMATIO EX SACRA SCRIPTURA DE GENEALOGIA SIVE ORIGINE BB. BARBARAE. *Inc.* Origenes in libro de amore Christi... dicit se vidisse gloriosam Barbaram reginam — *Des.* Hanc caritatem nobis concedat in vita sponsus v. B-ae... [919

Informatio etc... s. I. a. (COPINGER, II, n° 862 = n° 3266), f. 2-5^r.

Exc. [MÜLLER (Nic.)], *Acta s. B-ae virg. et mart.* (Augustae Vindelico- rum, 1703), 15-16.

III. PASSIO. *Inc.* Veridica evangelii sanctione comperitur... Nam postquam Aurelius Alexander... Mammeae matris suae precibus victus — *Des.* Apud hunc agnum dignetur pro nobis intervenire... [920

Hist. sive legenda... part. II, sign. A.ij-C.ij.

Exc. MÜLLER, t. c. 11 et subinde postea. — *Catal. Brux.* I. 382, 6°. — WIRTH (A.), *Danae in christlichen Legenden* (1892), 98-99.

IV. V. TRANSLATIO ET MIRACULA. *Vid.* infra 6a, 9, 10.

3. PASSIO. *Inc.* Post Aurelium Alexandrum, qui in Mammeam —
Des. Tu hos repraesenta eidem, quem sequeris, agno... [921]

Cf. Catal. Paris. II. 595-96, 1°.

4. EPITOMAE.

Ado, 16 dec. — *FLODOARDUS, De Christi triumphis apud Italiam*, VIII. 7
 (P.L. CXXXV. 735). — *VINC. BELLÖV.* XIII. 67. — *PETRUS DE NAT.* I. 25. —
IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 108.

5. TRANSLATIO CPOLIM ET INDE VENETIAS ET TORCELLUM. **a.** (AUCT.
 PETRO CALO). *Inc.* ... Deinde corpus b. Barbarae in Cpolim est delatum
 temporibus Iustiniani — *Des.* Altera matrona de parochia S. Iere-
 miae... et virginem gloriosam. [922]

CORNELIUS (Flam.), *Eccl. Venet. illustr.* II. 180-81.

Exc. Riant, *Exuviae sacrae Cptanae*, I. 182-83.

b (AUCT. FANTINO DANDULO). *Inc.* Quod venerandum corpus... Quia
 dum Petrus Orseolo — *Des.* ut sancta ven. ab omnibus coli debet. [923]

CORNELIUS (Flam.), *Eccl. Torcell. illustr.*, I. 116-17.

c. *Inc.* Hodierna festivitas translationis b. Barbarae — *Des.* Cpolim
 attulit et in ecclesia S. Salvatoris reposuit. [924]

CORNELIUS, *Eccl. Torcell.* t. c. 112-13; || CAPPELLETTI, *Chiese*, IX. 536-37.

d. *INSTRUMENTUM.* *Inc.* Translatio corporis s. Barbarae — *Des.*
 Petri Urseoli filiis eiusdemque ducis anno XVII. [925]

CORNELIUS, *Eccl. Torcell.* t. c. 106; || CAPPELLETTI, t. c. 537.

6. INVENTIO, TRANSLATIO ROMAM ET INDE PLACENTIAM. **a.** *Inc.* Bene-
 dictus Dñus Deus Israel, qui sic dignatur visitare — *Des.* sanguinis
 eiusdem sui sponsi firmarentur. Quod nobis ipse largiri... [926]

Hist. sive legenda... part. II, sign. C.ij-C.5^r.

Exc. Catal. Brux. I. 382-83, 392-93 (ibi, p. 393, lin. 26, lege 1370).

b. *Inc.* Anno dñicae inc. 227 pridie non. dec. imperante Maximiano
 — *Des.* forte secundum sinodochen partem pro toto capientes. [927]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 438^a-39^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 281-81^r.

7. INVENTIO RELIQUIARUM. **a.** *Inc.* Igitur post passionem eius aliquo
 tempore quidam propugnatores fidei christianae — *Des.* cum omni
 devotione et gaudio deduxerunt. [928]

TOEPPEN (M.), in *Scr. rer. Pruss.* II. 406-7, not. 2.

b. *Inc.* Legitur quod christiani quidam propugnatores fidei — *Des.*
 ingenti reverentia et gaudio corpus ipsius transtulerunt. [929]

MÜLLER, t. c. 258-60.

8. TRANSLATIO CAPITIS IN POMERANIAM. *Inc.* Quidam dicunt quod
 fuerunt peregrini — *Des.* cum devoto laudum tripudio deducentes.
 In quo usque ad hodiernum... placatus Dñus mox exaudivit. [930]

TOEPPEN, t. c. 399-408.

Est ubi *inc.* (TOEPPEN, t. c. 401, not. a) Sedensa quidam ven. cardinalis missus fuit... [931]

9. MIRACULA. *Inc. prol.* Promere cupiens laudes... [932]

Hist. sive leg.... part. II, sign. C.5^r-6; || MÜLLER, t. c. 196-97.

I. Miles enim quidam bb. v. et m. Christi B-am summa... [933]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 439^b-39^c; || *id.* (Lovan. 1485), f. 281^r-82; || *Hist. sive leg.* II. C.6; || MÜLLER, 197-98.

II. Sceleratissimus homo quidam in malitia sua ducens... [934]

Hist. sive leg. II. C.6^v-D.j; || MÜLLER, 198-201 (una sententia longior).

III. In monasterio quodam dicto Parcke Dñorum... [935]

Hist. sive leg. II. D.j-j^v; || MÜLLER, 160-61. — **Exc. *Hist. SS.*** (Colon. 1483), f. 439^c; || *id.* (Lovan. 1485), f. 282.

IV. Quidam legem Dei catholicamque ecclesiam ignorans... [936]

Hist. sive leg. II. D.j^v-ij; || MÜLLER, 202-3.

V. In vigilia nempe Natalis Dñi... quidam mercatores... [937]

Hist. sive leg. II. D.ij-ij^v; || MÜLLER, 204-6.

VI. Accidit apud s. civitatem Coloniensem in ecclesia FF... [938]

Hist. sive leg. II. D.ij^v-iiij; || MÜLLER, 142-43. — **Exc. *Hist. SS.*** (Colon. 1483), f. 440^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 282^v.

VII. Sub illustri quodam principe Gelriae Reynoldo... [939]

Hist. sive leg. II. D.iiij-4; || MÜLLER, 206-9 (om. ult. sent.).

VIII. Tres abbates Cisterciensis ordinis de Frisia, ut moris est... [940]

Hist. sive leg. II. D.4-4^v; || MÜLLER, 209-11; || TOEPPEN, t. c. 408-10.

IX. Contigit in Brabantia Mechliniae, ubi corpus b. Rumoldi... [941]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 440^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 282^v; || *Hist. sive leg.* II. D.4^v-5; || MÜLLER, 143-44.

X. Quidam homo bonus de bonaque parentela natus... [942]

Hist. sive leg. II. D.5-5^v; || MÜLLER, 161-63.

XI. Tempore quo Normanni venerunt navigantes per mare... [943]

Hist. sive leg. II. D.5^v-6; || MÜLLER, 212-13.

XII. Pictor quidam bonus sui officii magister... [944]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 439^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 281^v; || *Hist. sive leg.* II. D.6; || MÜLLER, 146-145 (*sic*).

XIII. Erat quidem vir apud Almanniam partibus Hassiae... [945]

Hist. sive leg. D.6-6^v; || MÜLLER, 213-14.

XIV. In eodem territorio... corrui turris magna... [946]

Hist. sive leg. D.6^v-E.j; || MÜLLER, 215-16.

XV. Iuvenis quidam dives orphanus existens, servitio... [947]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 439^c-39^d; || *id.* (Lovan. 1485), f. 282-82^v; || *Hist. sive leg.* E.j-ij; || MÜLLER, 145-48.

- XVI.** Fuit quidam negotiator qui navigandi causa... [948
Hist. sive leg. E.ij-ij^r; || MÜLLER, 163-65.
- XVII.** Factum est... Erat quidam vir in ducatu Iuliacensi vilis... [949
Hist. sive leg. E.ij^r-iiij^r; || MÜLLER, 216-18.
- XVIII.** Iam dictus insuper frater... Sex vel septem clerici... [950
Hist. sive leg. E.iiij^r-iiiij; || MÜLLER, 165-69.
- XIX.** In ducatu Gelrensi erat quidam miles in his... [951
Hist. sive leg. E.iiiij-5^r; || MÜLLER, 170-71 (om. paucis in fine).
- XX.** Apud Hoyum... erat quaedam beghina... [952
Hist. sive leg. E.5^r; || MÜLLER, 148-49.
- XXI.** Quidam miles inter suos casualiter veniens inimicos... [953
Hist. sive leg. E.5^r-6^r; || MÜLLER, 219-22.
- XXII.** Deferens quidam presb. super ripam maris... [954
Hist. sive leg. E.6^r-7; || MÜLLER, 222-23.
- XXIII.** Ep. quidam devote veniens a casu prope locum iustitiae... [955
Hist. sive leg. E.7-7^r; || MÜLLER, 224-26.
- 10. MIRACULA. I.** Aliud exemplum legimus. Tempore serenissimi
 Adolfi regis Romanorum accidit... [956
Leg. aureae appendix, c. 202 (199), § 3 (ed. GRAESSE, 901-2); || MÜLLER,
 173-74; || TOEPPEN, t. c. 410-11.
- II.** Rursus aliud miraculum quod ante annos Dñi 1294... Quidam
 habebat inimicum armigerum... [957
 MÜLLER, 227-29.
- III.** Novissime... cum Henricus de Wenckheim... [958
 MÜLLER, 229-30.
- IV.** Devotissima et veridica relatione... didici quod tempore
 Wenceslai ep. Wratislaviensis in Polonia... [959
 MÜLLER, 231-33.
- V.** Aliud quoque si audire delectat... quod a fr. Hermanno de
 Marburch... Erat mulier quaedam... [960
 MÜLLER, 261-62; || TOEPPEN, t. c. 411.
- VI.** Cum dñus Ludewicus de Bourbonio ep. suum patriae... [961
Hist. sive leg. part. I, sign. A.6; || MÜLLER, 195-96 (om. ult. sent.).
- VII.** (AUCT. IOHANNE NIDER). Tempore meo in conventu Eistetensi
 nostri ordinis quidam frater... [962
 NIDER, *Formicarius*, II. 3; || *Hist. sive leg.* I. A.7; || MÜLLER, 140-41.
- VIII.** (AUCT. EODEM). Fuit noviter circa Ercklentz in partibus inferio-
 ribus Alemanniae quidam saecularis Simplicianus... [963
 NIDER, I. c. IV. 2; || MÜLLER, 245-47. — (Paulo diversum) *Hist. sive leg.*
 I. A.6^r.

- IX.** Legitur accidisse Coloniae quod duae meretrices... [964
MÜLLER, 144-45.
- X.** Quomodo autem apud Traiectum inferius, in civitate Amersfordiae... [965
MÜLLER, 150-52.
- XI.** Quidam nauta periclitans in mari mori non potuit... [966
MÜLLER, 172-73.
- XII.** Pythonissa quaedam, Orianda vocata, de civitate... [967
MÜLLER, 233-35.
- XIII.** Modernis temporibus, duce Burgundiae Philippo cum Picardis et Flamingis... [968
MÜLLER, 235-36.
- XIV.** Cum nuper [circa annum Dñi 1445] celebraretur generale capitulum FF. de Monte Carmelo in oppido Thenensi... [969
MÜLLER, 236-39. — **Exc.** (var. lect.) *Catal. Brux.* I. 230.
- XV.** (AUCT. THEODERICO PAULI). *Inc.* Post mortem dñi Friderici de Blankenheim — *Des.* et haec ad gloriam Dei scribere. [970
SURIUS, VI (1575), 693-94; (1581), 777-79; XII (1618), 125-26; || MÜLLER, 187-94.
Exc. CAMPI (P. M.), *Dell' historia ecclesiastica di Piacenza*, III (1662), 298.
- XVI.** Fuit vir nobilis comes Saxoniae, qui inimicum suum... [971
Leg. aureae appendix, c. 202 (199), § 2 (ed. GRAESSE, 901); || MÜLLER, 243-44.

Barbarus m. Methone in Graecia sub Iuliano. — Mai 14.

PETRUS DE NAT. IV. 170; || *Act. SS.* Mai III. 286; 3^a ed. 285-86.

Barbatianus presb. Ravennae, saec. V. — Dec. 31.

1. VITA. *Inc.* Iustum quidem arbitror... Quam ob rem cum Zosimus papa — *Des.* Ipsa vero Dei famula Galla Placidia... [972

BACCHINI (B.), *Agnelli... liber pontificalis* (Mutinae, 1708), II. append. 39-58; || MURATORI, *Rer. ital. scr.* II, 1. 194-98; || *P.L.* CVI. 769-78. — **Var.** *lect. Catal. Brux.* I. 7, 8°.

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. II. 23.

Barbatus ep. Beneventanus, † 682. — Febr. 19.

1. VITA. *Inc. prol.* Sicut evidentissime fidelium relatione comperimus — *Inc.* Tempore quo Grimoalt Langobardorum regni moderabat — *Des.* ad caelestia regna xi kal. martii, a nativitate sua anno LXXX, est advectus, ubi... [973

UGHELLI, VIII. 25-32; 2^a ed. 21-26; || *Act. SS.* Febr. III. 139-42; 3^a ed. 142-44; || WAITZ (G.), in *MG. Scr. rer. langob.* 556-63.

2. VITA. *Inc. prol.* Considerandum nobis est, dd. ff., quomodo mater ecclesia — *Inc.* Eo videlicet tempore quo Grimoalt Langobardorum suscepto regali solio — *Des.* Vixit autem annos 80. Obiit autem sub die xi kal. martiarum... [974]

Act. SS. t. c. 142-45; 3^a ed. 144-47.

3. TRANSLATIO AUCT. FALCONE. *Inc.* Anno 1124... praefatus Roffridus Beneventanus antistes — *Des.* et caelorum regem patremque nostrum B-um benedicendo magnificavimus. [975]

* *Falconis Beneventani chronicon*, ad an. 1124 (MURATORI, *Res. ital. scr.* V. 99-101; || *P.L.* CLXIII. 1188-91); || *Act. SS. t. c. 145-46; 3^a ed. 148-49.*

Bardo ep. Moguntinus, † 1051. — Iun. 10.

1. VITA AUCT. VULCULDO. *Inc.* Bb. Bardonis, gregis Moguntinensis... Ortus est hic lucifer in Teutonicorum Francia — *Des.* et dierum plenus in senectute bona obdormivit in Dño. Amen. [976]

BOEHMER, *Fontes rer. Germ.* III. 247-54; || WATTENBACH (W.), in *MG. Scr.* XI. 318-21; || JAFFÉ (Ph.), *Mon. Mogunt.* (= *BIBL. RER. GERM.* III), 521-29.

2. VITA. *Inc.* B. Bardo, qui et Bardeo, id est filius Dei, interpretari potest, ex oppido Germaniae — *Des.* et nomen eius requiretur a generatione in generationem. [977]

Act. SS. Iun. II. 301-19; 3^a ed. 298-315; || MABILLON, Acta, VI, 2. 5-33; 2^a ed. 5-32; || IOANNIS, Res. Mogunt. I. 474-93; || BOEHMER, t. c. 217-47; || WATTENBACH, t. c. 322-42; || JAFFÉ, t. c. 529-64.

Exc. SCHANNAT (I. F.), *Historia Fuldensis* (1729), probat. 159-62; || KREMER (I. M.), *Origines Nassicae*, II. 353-60.

Barga seu **Berga** v. m. soc. S. Ursulae.

CORPUS S. LUDOVICO REGI TRANSMISSUM. *Inc.* Conradus Dei gratia s. Coloniensis ecclesiae... Cum praesens corpus in scrinio praesenti — *Des.* Datum Coloniae xiv kal. iul. anno Dñi 1260. [978]

MARTENE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* I. 1108-9; || *Act. SS. Aug. V. 470, n. 887* (paucis omissis).

Barlaam et Iosaphat (seu **Ioasaph**) apud Indos. — Nov. 27.

1. VITA PERPERAM ADSRIPTA IOHANNI DAMASCENO. *Inc.* Cum coepissent monasteria construi ac monachorum congregari multitudines — *Des.* et maximis illos glorificat donis et virtutibus. Hucusque finis praesentis laboris (*al.* sermonis)... Conversus ad te Dñm Deum... [979]

Liber gestorum Barlaam et Iosaphat s. l. a. (HAIN, 5913), 147 ff.; || *id.* (HAIN, 5914), 77 ff. (deest "Conversus..."); || *Iohannis Damasceni opera* (Basileae, 1535), III, 135 pp.; *id.* (ibid. 1539), III, 123 pp.; *id.* (ibid. 1548) append., 99 pp.; *id.* (ibid. 1559), 569-656; *id.* (ibid. 1575), 815-902; || *Vitae Ioh. Damasc. opera*, ed. Henricus GRAVIUS (Coloniae, 1546), 267-385; || *Vitae*

SS. *Patrum* (Colon. 1548), sign. aa-ll.iiij^r; || LIPOMANUS, I. 297^r-353 (deest "Conversus..."); || [BACHERIUS (Petrus)], *S. Ioh. Damasc. historia de vitis ss. B. et I.* (Antverpiae, Io. Bellerus, s. a.), 1-356.

Exc. VICELIUS, *Hagiol.* 105-8.

2. EPITOMAE. a. *Inc.* Fuit in India rex quidam nomine Avemur — *Des.* glorificantes in omnibus Deum. [980]

VINC. BELLOV. XVI. 1-64.

b. *Inc.* ut 1. — *Des.* Plurima quoque miracula operatus est... [981]

REIFFENBERG, in *Bulletins de l'Académie royale ... de Bruxelles*, X, 2 (1843), 341-51, 427-43; || Id. in *Annuaire de la bibliothèque royale de Belgique*, VI (1845), 76-112.

c. *Inc.* Barlaam, cuius historiam Iohannes Damascenus — *Des.* ad quorum tumulum miracula multa fiunt. [982]

Leg. aurea, c. 180 (175); || DOUHET, *Dictionnaire des légendes* (Paris, 1855), 59-76.

d. (Epitome libelli 2 c) PETRUS DE NAT. X. 114.

Barnabas apost. — Iun. 11.

1. VITA. Ego Iohannes, qui et Marcus, famulus Dñi I. C., discipulus vero ss. apostolorum Pauli et Barnabae... Denique cum essem ethnicus et famulator idolorum — *Des.* Tempore Zenonis imp. et s. Gelasii papae, eodem s. apostolo revelante... [983]

MAZOCHIUS (S. A.), *Commentarii in vetus marmoreum s. Neapolitanae eccl. kalendarium*, II. 540-44; || *Bibl. Casin.* III. 354-57.

Exc. *Catal. Paris.* I. 501, 6°.

Praecedit aliquando *prol.* ex 2 excerptus, qui *inc.* "Barnabas hebraice latine interpretatur filius prophetae vel filius consolationis..." [984]

et modo est longior (*Anal. Boll.* XI. 283-84, 11°), modo brevior (*Catal. Brux.* I. 21, 115°).

2. VITA ET PASSIO. *Inc. prol.* Redemptor et salvator noster D. I. C. antequam de interitu Satanae — *Inc. pars I.* Denique iste est ille Barnabas ss., qui et Ioseph... Nam Barnabas hebraice, latine autem — *Des.* et cum eis vitam aeternam percipere mereamur. — *Inc. pars II (brevis).* Hucusque b. Barnabae gloriosum agonem... ex authentica auctoritate Lucae... Sed quia idem sequendo b. Paulum — *Des.* et ad fidem veritatis adduxit. — *Inc. pars III.* Quo autem ordine ad martyrii coronam pervenerit, ex graeco eloquio... Iohannes igitur, qui et Marcus, famulus D. N. I. C. (*sequitur tota Passio* 1)... *Des.* Tempore igitur Zenonis... B. autem Dorotheus... [985]

MOMBRIIUS, I. 69-72^r; || BIRAGUS, *Datiana historia*, 102-8 (om. ultima sententia). — Epitomen huius libelli confecit ORDERICUS VITALIS, *Hist. eccl.* II. 14 (ed. LE PREVOST, I. 347-53).

Exc. [NAUSEA (Frid.)]. *Anonymi philalethi eusebiani in Vitas apostolorum rhapsodiae* (Colon. 1531), f. 73^r-75^r (pauca ex parte II, et pars III paene inte-

gra). — *Act. SS. Iun. II.* 423-25; 3^a ed. 417-19 (pars I paene tota). — *Anal. Boll. II.* 301 (lin. 34)-302 (finis partis I et initium partis II).

Praecedat aliquando (*Anal. Boll. II.* 301, lin. 26-32) *prol.* qui *inc.* "Barnabas hebraice latine interpretatur filius consolationis..." [986]

3. EPITOMAE VITAE 2. a. *Inc.* B. Barnabas, qui et Ioseph, Cyprius genere, antequam — *Des. ut* 1. [987]

Cf. Catal. Paris. III. 128, 15^a.

b. *Inc. ut prol.* 2. — *Des.* Interim ego Iohannes, qui et Marcus, occulte nocturnis horis tuli illud et collocavi in crypta... [988]

Cf. Catal. Paris. III. 156, 34^a.

4. PRIMA GESTA ET APOSTOLATUS MEDIOLANENSIS. *Inc.* Celebratis Dñs Iesus susceptae pro nobis passionis — *Des.* ingressus navim ad Palaestinae gremium repedavit. Hucusque de primis ecclesiae Mediolanensis propagatoribus... [989]

MURATORI, *Scr. rer. ital. I.* 2. 205-6; || BIRAGUS, t. c. 8-15.

5. DE TEMPLO PROPE MEDIOLANUM FUNDATO. *Vid.* Dionysius Mediolanensis, 3.

6. EPITOMAE.

HIERONYMUS, *De vir. illustr.* 6. — ADO, *De festiv. aposi.* — VINC. BELLOV. x. 89. — *Leg. aurea*, c. 81 (76). — PETRUS DE NAT. v. 105.

7. EPISTULA ATTONIS EP. PISTORIENSIS DE VITA S. BARNABAE. *Inc.* Frater A. peccator monachus... Quanto studio licuit — *Des.* et audiatorem horum. [990]

Anal. Boll. XI. 288.

Barnardus ep. Viennensis, † post 840. — *Ian.* 23.

1. VITA. *Inc.* B. Barnardus patronus Romanensium, qui filius boni odoris — *Des.* in basilica s. Petri apost., quam ipse Romanis aedificavit. [991]

Act. SS. Ian. II. 546-47; 3^a ed. III. 159-60; || GUICHENON (S.), *Hist. de Bresse et de Bugey* (1650), preuves, 175-76; || MABILLON, *Acta*, IV, 1. 582-585; 2^a ed. 552-54.

2. VITA. *Inc. (mutila).* Cum ergo nullis precibus, nulla auctoritate ad pastorale — *Des.* quam ipse Romanis aedificavit, in praedio mulieris viduae, b. Petro sub testamento derelicto herede... [992]

MABILLON, *Acta*, IV, 2. 562-64; 2^a ed. 571-74.

3. VITA. *Inc.* Sub Karolo imp., qui primus ex genere Francorum — *Des.* per capitula distincta invenire valebit. [993]

Anal. Boll. XI. 404-15.

Exc. MABILLON, *Acta*, IV, 1. 585-86; 2^a ed. 554-55; — *ibid.* IV, 2. 564-67; 2^a ed. 574-76. — BOUQUET, V. 481.

4. TRANSLATIO. *Inc.* Regni caelorum civibus tantam gloriam — *Des.* locantur summa cum laetitia populorum. [994]

Act. SS. Ian. II. 548; 3^a ed. III. 161; || MABILLON, *Acta*, IV, 1. 587; 2^a ed. 556; || *P.L.* CXXIII. 449-52.

5. MIRACULA (ADSCRIPTA ADONI EP.). *Inc.* Quamvis imperitia mea... Cum igitur Aquitanici populi — *Des.* quae etiam modum scribentis videantur excedere. [995]

Act. SS. Ian. II. 547-48; 3^a ed. III. 160-61; || MABILLON, *Acta*, IV, 1. 588-589; 2^a ed. 556-57; || *P.L.* t. c. 451-52.

Barontus et Desiderius erem. Pistorii, cca an. 700. — Mart. 25.

1. VITA. *Inc.* Theodorici et Theodeberti regum tempore in eorum regno — *Des.* honorifice collocatae eorum reliquiae fuerunt. [996]

Act. SS. Mart. III. 569-70; 3^a ed. 568-69; || MABILLON, *Acta*, II. 826-28; 2^a ed. 792-94.

2. VISIO S. BARONTI. *Inc.* Memorare igitur vobis volo... In monasterio S. Petri apost. quod nomine Longoretus — *Des.* angelus s. ducat ad caeleste regnum et vitam aeternam... Acta sunt haec... regnante Theodorico rege Francorum. [997]

Act. SS. t. c. 570-74; 3^a ed. 568-72; || MABILLON, t. c. 828-30; 2^a ed. 794-96.

Barrus. Vid. Findbarrus.

Barsanorius seu **Barsanuphius** solitarius in Palaestina, saec. VI. — April. 12, Sept. 13.

1. VITA. *Inc.* Iustinianus imp., vir iustitiae defensor, dum in Oriente — *Des.* sepelivimus eum... in loco memorato XIII sept... [998]
Catal. Paris. I. 525-35.

2. VITA. *Inc.*... — *Des.*... — *Inc. epil.* Haec historia, quam de vita... Barsanorii Ioseph discipulus ipsius graeco stilo edidit — *Des.* In quo b. B-ii meritis... [999]

Exc. (epil.) Act. SS. April. II. 957; 3^a ed. 953.

3. TRANSLATIO URIAM SAEC. IX ET INVENTIO AN. 1170. *Inc.* Ven. ep. dño Theodosio Orianac ecclesiae sedem — *Des.* dñi Luponis archiep. anno XXII. In qua ecclesia... [1000]

Act. SS. t. c. 25-26, n. 16-21.

Bartholomaeus apost. — Aug. 25.

1a. PROLOGUS IN ACTA. *Inc.* Bartholomaeus apost. nomen ex syra lingua — *Des.* IX kal. sept. [1001]

* *Breviarium apostolorum* (vid. supra **Apostoli**, 4); || LIPSIVS, *Die apokr. Apostelgeschichten*, I. 147; II, 2. 55, not. 3; || *Anal. Boll.* XI. 257, 33°.

1b. PASSIO. Inc. Indiae tres esse ab historiographis asseruntur — *Des.* Fuit autem in episcopatu annis 20, et perfectis omnibus atque bene compositis... migravit ad Dñum... [1002]

α) MOMBRITIUS, I. 75^v-78; || *Act. SS. Aug. V.* 34-38; || MOESINGER (G.), *Vita et martyrium s. B-i apost.* (Salisburgi, 1877), 48-63; || BONNET (M.), *Acta apost. apocr.* II, 1 (1898), 128-50.

β) (Nonnullis subinde omissis) [NAUSEA (Frid.)], *Anonymi philalethi eusebiani in vitas apostolorum rhapsodiae* (Colon. 1531), f. 52^v-56^v; || LAZIUS (W.), *Abdiae hist. certam. apost.* (Basileae, 1552), 92-98; || *Id. ed. Ioh. FABER* (Paris. 1560), f. 96-102; || *Id. ed. Th. BEAUXAMIS* (Paris. 1571), f. 96-102; || LA BARRE (L. de), *Hist. christ. vet. patrum* (1583), f. 37^v-39; || FABRICIUS, *Cod. apocr. Novi Test.* (1719), II. 669-87. — Epitomen huius libelli confecit ORDERICUS VITALIS, *Hist. eccl.* II. 9 (ed. LE PREVOST, I. 321-28).

1c. EPILOGUS. Inc. Hic est B. apost. qui nomen ex syra lingua... [1003]
LIPSIUS, op. c. *Ergänzungsheft*, 10. — *Anal. Boll.* XI. 257, 33^v.

2. SERMO DE VITA ET TRANSLATIONE IN LIPARIM, AUCT. THEODORO STUDITA. a. (INTERPRETE ANASTASIO BIBLIOTHECARIO). Inc. epist. Sancto ac ven. Aioni... Fervens sanctimonia tua — *Inc. prol.* B. Bartholomaei apost. venerabile omniumque laudum — *Inc.* Maximus quidem labor et, ut addam, gloria est — *Des.* et eum qui te, licet breviter, ex se laudare praesumit in C. I. Dño. N., quem decet omnis gloria... [1004]

D'ACHERY, *Spicilegium*, III. 13-22; || *Id. ed. DE LA BARRE*, II. 123-26; || COMBESFIS (F.), *Bibliotheca patrum concionatoria*, VII (1662), 755-57 (om. epist. et prol.); || *P.L.* CXXIX. 729-36.

b. (INTERPRETE BERTHARIO CASINENSIS?). Inc. prol. ut 2a. — Inc. Maximum quidem certamen, ut ita dicam, gloriae — *Des.* et eum qui te, licet breviter, ecce laudare praesumit. [1005]

Act. SS. Aug. V. 39-41.

3. TRANSLATIO BENEVENTUM. a. (AUCT. ANASTASIO). Inc. Haec de Bartholomaei laudibus eiusque mirabiliter advecto in Lypparim corpore... de reliquo dicendum est. Supervenientes itaque Sarraceni — *Des.* dormitionis vero eius festiva celebritas colitur, ut praemissum est, ix kal. sept.; sicque ter... [1006]

D'ACHERY, *Spicil.* III. 22-23; || *Id. ed. DE LA BARRE*, II. 126; || COMBESFIS, t. c. 757-58; || *P.L.* t. c. 736-38.

b. (AUCT. BERTHARIO?). Inc. Haec de b. Bartholomaei laudibus eiusque mirabili adventu corporis in Liparim... e vestigio promendum est. Cum igitur in eadem insula... supervenientes Sarraceni — *Des.* de Lipari autem Beneventum, ut praemissum est, viii kal. nov.; sicque ter... [1007]

Act. SS. t. c. 42-43 (ubi inter ultima verba quaedam omissa sunt, quae in codicibus leguntur).

4. TRANSLATIO LIPARIM ET INDE BENEVENTUM, AUCT. MARTINO MON. Inc. prol. Dño rev. Roffredo... Saepe contingit ut scriptoris. vitio —

Inc. Insularum novem quae a rege ventorum Eolo — *Des.* Castigans castigavit nos et morti non tradidit nos Dñus... [1008]

BORGIA (St.), *Memorie istor. di Benevento*, I. 333-48.

Exc. CAPPELLETTI, *Chiese*, III. 50-53.

5. TRANSLATIO LIPARIM ET BENEVENTUM ET INDE IN GALLIAM. *Inc.* Sicut in historiis antiquis legimus et ecclesiae traditio — *Des.* opitulante Dño, memoriae mandare curavimus. [1009]

(Initium) *Catal. Paris.* I. 333-34, 8°; — (sequentia) *Catal. Brux.* I. 521, 15°; — (reliqua) *Act. SS.* t. c. 57-61, n. 30, 36, 49, 50-54.

6. TRANSLATIO BENEVENTUM ET MIRACULA. *Inc.* Capta ac vastata Sicilia, supervenientes Sarraceni depraedaverunt — *Des.* Sed quia, qui praesto sunt, bene sciunt quia vera sunt... [1010]

Act. SS. t. c. 61-62, n. 56-61.

In codice Vallicellensi (de quo *Act. SS.* t. c. 61, n. 56) ita *inc.* narratio: "Dum in insula Lipparitana usque ad annum 800 ab inc. D. N. I. C. requiesceret corpus b. B-i, supervenientibus Saracenis..." [1011]

7. TRANSLATIO BENEVENTO ROMAM (CARMINE). *Inc.* Otto teutonicus Caesar, virtutis amicus — *Des.* Insula corpus habet, quod non putredine tabet. [1012]

SEPP (B.), in *Neues Archiv*, XXII. 572-75.

8. MIRACULUM. *Inc.* In monte S. Salvatoris iuxta Aquisgranum — *Des.* dentemque inclusae integrum dimisit. [1013]

Catal. Brux. I. 99, 6°.

9. NOTA DE GENERE PASSIONIS. *Inc.* De genere autem suae passionis diversa est opinio. Nam b. Dorotheus dicit — *Des.* postremo capite truncatus. [1014]

De qua *Catal. Brux.* II. 327, 19°.

10. EPITOMAE.

GREG. TURON. *Glor. mart.* 34 (33); || *Catal. Brux.* I. 522, 17°. — VINC. BELLOV. x. 83-87; xxv, 11. — *Leg. aurea*, c. 123 (118). — PETRUS DE NAT. VII. 103.

Bartholomaeus mon., erem. Farnensis, † 1193. — Iun. 24.

1. VITA AUCT. GALFRIDO DUNELMENSIS. *Inc. prol.* Bb. in Christo patribus... Post transitum ven. patris B-i — *Inc.* Igitur Bartholomaeus ex provincia Qwyteby exstitit oriundus. Hic primo — *Des.* Ostenso vero caelitus hoc in me miraculo, silere timui; quia secretum... [1015]

Symeonis Dunelmensis opera ed. Th. ARNOLD (RER. BRIT. SCR. 75), I. 295-325. — *Act. SS.* Iun. IV. 833-41; 3^a ed. V. 714-21 (deerant ultima capitula; pro quibus editor finem Vitae 2 supplevit).

2. VITAE EPITOME. *Inc.* Vir Dei B. in provincia Whitebi oriundus — *Des.* tumor de collo iuvenis evanuit et ille laetus gratias Deo egit. [1016]

CAPGRAVIUS, f. 32-34.

Barulas puer m. Antiochia. *Vid. Romanus.*

Basilia v. m. — Mai 20.

PASSIO. *Inc.* Fuit quidam rex in Bachaia civitate, Catulius nomine — *Des.* proni ceciderunt dicentes : Ora pro nobis, virgo Dñi... [1017

De qua Catal. Paris. III. 67, 82°.

Basilides et soc. mm. Romae. — Iun. 12.

1. PASSIO. *Inc.* Cum paganorum persecutio famulos Dñi N. I. C... erat b. B. in civitate orientali sub Platone — *Des.* colligentes sacratissimum corpus eius, posuerunt in congruo loco... Passus est autem... [1018

MOMBRIUS, I. 83^v-84^v; || *Act. SS. Iun. II. 508-9; 3^a ed. III. 6-7.*

Exc. Bibl. Casin. I, Floril. 283.

2. PASSIO. *Inc.* In civitate Orientalium, cum b. B. esset in officio Platonis praefecti — *Des.* et sepelierunt in eodem loco. Et fabricata est sanctitati ipsorum basilica... [1019

Act. SS. Iun. II. 510; 3^a ed. III. 7-8.

3. PASSIO. *Inc. prol. I. C.* Dñi N. auxilio praemuniti, ss. martyrum certamina — *Inc.* Cum huius mundi principes ad cruciandas sanctorum animas — *Des.* intacta permanserunt. Passi sunt autem... Amen. Christiani igitur colligentes... aedificantes sanctitati eorum ecclesiam; ubi... [1020

Act. SS. Iun. II. 512-14; 3^a ed. III. 9-11.

4. EPITOMAE.

PETRUS DE NAT. v. 103 (Passionis 1).— Id. v. 109 (Passionis 3).— HILARION MEDIOLANENSIS, f. 47^v-48.

Basiliscus m. in Ponto sub Maximiano. — Mart. 3.

PASSIO AUCT. EUSIGNIO. *Inc.* In illo tempore, regnante Maximiano... missus est successor Asclepiodoti — *Des.* et repleta est terra gloria Christi. Sacerdotes vero confirmati... [1021

Act. SS. Mart. I. 237-41; 3^a ed. 236-40.

Basilissa. *Vid. Iulianus.*

Basilius ep. Caesareae, † 379. — Iun. 14.

1. VITA AUCT. PS.-AMPHILOCHIO. a. (INTERPRETE ANASTASIO BIBLIOTHECARIO). *Inscriptio.* Urso ven. subdiacono... Anastasius exiguus ab... salutem. *Inc. prol. interpr. B.* Basili Caesareae Cappadociae praesulis vitam me in latinam — *Inc. prol.* Carissimi, non inconueniens erat, sed iustum, devotos filios super obitu patris contristari — *Inc. Basi-*

lius solus super terram aequalitatem ostendit, vitam videlicet — *Des.* secundum quod dictum fuerat ad illos. [1022]

Vitae patrum, ed. ROSWEYDUS, 151-61 (deest inscriptio); || SURIUS, I (1618), 3-8 (deest inscr.); || *P.L.* LXXIII. 293-312 (deest inscr.).

Exc. MABILLON, *Mus. ital.* I, 2. 82-83 (inscr. et prol. interpr.).

b. (INTERPRETE EUPHEMIO). *Inc. prol.* Dilectissimi, non erat indecorum filios fideles patris contristari defunctione — *Inc.* Basilus itaque solus, ut sic dicam, in terra aequalem et decentem ostendit vitam — *Des.* cum ceteris dormit. Requievit autem angelicam vitam in terra agens magnus B... [1023]

* *Vitae Patrum*, editiones ante-Rosweydingianae (sed omissa sunt capita non pauca, et caput de S. Ephraem loco suo mutatum est et in fine positum). — (Mut.) SURIUS, I (1570), 4-19; (1576), 4-19; VI (1877), 319-38.

Exc. * AENEAS PARISIENSIS, *Liber adversus graecos*, c. 166, 167 (*P.L.* CXXI. 738-39). — VICELIUS, *Hagiol.* f. 67^v-73. — *Act. SS.* Febr. I. 75-77.

c. (INTERPRETE URSO SACERDOTE ?). *Inc. prol. interpr.* Postquam Lucifer ille procax de caelesti gloria — *Inc.* Basilus igitur in civitate Cappadociae ex christianissimis — *Des.* et simul ceteri sacerdotes praefatae ecclesiae collocati erant. Requievit autem s. B... [1024]

Bibl. Casin. III. Floril. 205-19.

Exc. (solus prol.) *Act. SS.* Iun. II. 937-38, n. 5, 6; 3^a ed. III. 417-18, n. 5, 6. — *P.G.* XXIX. CCXIII-v, n. 5, 6.

2. VITA AUCT. IACOBO DE VORAGINE. *Inc.* Basilus ven. ep. et doctor praecipuus, cuius vitam scripsit Amphilochius, quantae sanctitatis — *Des.* spiritum Deo feliciter reddidit. Floruit circa annos Dñi 370. [1025]

Leg. aurea, c. 26; || MÖMERITIUS, I. 72^v-74.

Exc. TAMAYO, *Mart. hisp.* III. 526-27.

3. MIRACULUM AUCT. HROTSUITA. *Inc. epist.* En tibi versiculos, Gerberg, fero, domna, novellos — *Inc. praef.* Qui velit exemplum veniae comprehendere certum — *Inc.* Tempore Basilus quo vir virtutibus almus — *Des.* Laudum cantamen maneatque perenniter. Amen. [1026]

* *Hrotsuitae opera* (*P.L.* CXXXVII. 1109-16; || ed. BARACK, 97-106).

4. CARMEN AUCT. ALDHELMO. *Inc.* Basilus quondam — *Des.* nomine virgo. [1027]

* ALDHELMUS, *De laude virg.* 14 (*P.L.* LXXXIX. 251).

5. EPITOMAE.

ADO, 14 iun. — VINC. BELLOV. xv. 43, 44, 78-86, 94. — PETRUS DE NAT. II. 28. — IO. GROSSI, *Viridarium Carmel.* II, 5.

Basilla m. Romae sub Valeriano, mai 20. — *Vid.* **Eugenia.**

Basinus ep. Treverensis, † saec. VII extr. — *Mart.* 4.

VITA AUCT. NIZONE AB. MEDIOLACENSIS. *Inc. prol.* Multis divinarum scripturarum testimoniis — *Inc.* Almificus igitur Basinus Belgicae

Galliae metropoleos — *Des.* necnon trecentis Thebeorum martyribus; quorum meritis et intercessione... [1028]

Act. SS. Mart. I. 315-20; 3^a ed. 313-18.

Exc. BOUQUET, III. 591. — DOMINICY (M. A.), *Ansberti familia rediviva* (1648), append. 18 (initium Vitae interpolatum ab Hier. Vignier, qui eius auctorem comminiscitur Petrum Treverensem).

Basinus m. Truncinii, saec. VII. — Iul. 14.

PASSIO. *Inc.* B. Basinus rex ac m. Christi ex regia stirpe — *Des.* sepultusque est in ecclesia S. Petri apost. v id. iul. Ad cuius sepulcrum... Amen. Cuius etiam reliquiae... [1029]

SANDERUS, *Hagiol. Flandriae* (1625), 29-33; || *Act. SS.* Iul. III. 701-2; 3^a ed. 671-72.

Basolus conf. in agro Remensi, † cca 620. — Nov. 26.

1. VITA. a. *Inc.* Temporibus Sigiberti Chilperici regum Franciae fuit vir Dei Basolus. — *Des.* virtutes patratae sunt, quae per negligentiam non sunt scriptae. Est ibi pax Dei... [1030]

MABILLON, *Acta*, II. 65-67; 2^a ed. 60-62.

b. *Inc. prol.* Bb. vita virorum cum sit gloriosa — *Inc.* ut 1a. — *Des.* in Cathalonico territorio... ibique eum sepelierunt. [1031]

Exc. *Catal. Paris.* III. 519, 29°.

2. VITA. a. (AUCT. FLODOARDO, *Hist. Remensis eccl.* II. 3). *Inc.* Huius Aegidii tempore s. Dñi Basolus ex territorio Lemovicino, regione Armorica — *Des.* et B-i virtute factum proclamans, reversus est. [1032]

* FLODOARDUS, *Hist. Rem.* (P.L. CXXXV. 97-101; || *MG. Scr.* XIII. 449-451); || SURIUS, XI (1618), 552-53.

b. *Inc.* Temporibus Sigiberti Chilperici regum Franciae fuit s. Dñi Basolus — *Des.* Et non tantum ibi, verum ubicumque... [1033]

Exc. *Catal. Brux.* II. 6, 38°.

3. VITA AUCT. ADSONE AB. DERVENSI (?). *Inc. prol. I.* Quoniam describenda ss. conf. Christi Basoli vitae actuumque insignia — *Inc. prol. II.* Ex longo huius peregrinationis taedio — *Inc.* Igitur bb. Basolus Aquitaniae provincia inclito parentum germine — *Des.* bene patris sui per omnia vestigia secutus. [1034]

MABILLON, t. c. 67-75; 2^a ed. 62-69; || *P.L.* CXXXVII. 643-58.

Exc. BOUQUET, III. 463-64.

4. TRANSLATIO ET MIRACULA AUCT. ADSONE (?). *Inc.* Postquam autem bb. pater hinc ad superna — *Des.* Hic ergo finem facimus... [1035]

MABILLON, *Acta*, IV, 2. 137-42; 2^a ed. 143-49; || *P.L.* t. c. 659-68.

Exc. BOUQUET, IX. 125. — PERTZ, *MG. Scr.* IV. 517, not. 13.

5. MIRACULA. I. Operae pretium etiam remur... In hoc igitur nostro Remensi territorio quidam habetur viculus... Virdunatus... [1036]

II. Ex partibus Flandrensium quidam pauper... [1037]

III. Ratio exigit ut dum audita... Moris est ut huius b. viri corpus per singulos annos... [1038]

IV. Et quia Remensem viam... Paupercula quaedam, pannis... [1039]
Catal. Paris. III. 213-20.

6. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXII. 116. — PETRUS DE NAT. IX. 69.

Bassianus ep. Laudensis in Italia, † saec. V in. — Ian. 19.

1. VITA. *Inc. prol.* Sanctorum virtutes, quibus Deo opitulante — *Inc.* Bassianus vir ven. vitae pueritiae suae tempore senectutem — *Des.* eo, cuius gesta rettulimus, interveniente, concedere dignetur... Amen. Rexit Laudensem ecclesiam... ac Theodosii. [1040]

MOMBRIUS, I. 78-81^r; || SURIUS, I (1618), 298-301; || *Act. SS.* Ian. II. 222-26; 3^a ed. 586-90.

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. II. 101.

Bassus ep. Niciensis m. sub Decio. — Dec. 5.

1. PASSIO (ANTIQUA?). *Inc.* Cum igitur variis scientiis — *Des.* aeternae vitae coniungitur non. dec. Corpus eius Niciae sepultum. [1041]

UGHELLI, IV. 1544-45; 2^a ed. 1107.

2. PASSIO. *Inc.* Bassus ep. Niciae provinciae dum Christum praedicaret — *Des.* tempore Decii et Valentiniani. Cuius corpus... in Nicea civitate sepultum est. [1042]

PETRUS DE NAT. I. 30; || BARRALIS, *Chronologia Lerinensis*, I. 135; || SURIUS, XII (1618), 182.

Bathildis regina. *Vid.* **Balthildis**.

Baudelius m. Nemausi. — Mai 20.

1. PASSIO. *Inc. prol.* Victoriosa ss. Christi martyrum certamina — *Inc.* S. igitur Baudelius nobilibus per omnia — *Des.* occubuit glorioso certamine martyrii XIII kal. iun. Cuius sollemnis celebratio... [1043]

Act. SS. Mai V. 195*-96*; 3^a ed. 26*-27*.

2. PASSIO. *Inc. prol.* Ss. martyrum gloriosa certamina — *Inc.* Igitur ipse s. B. m. cum iugale sua ad habitationem urbis Nemausensium — *Des.* intercessionis suae remedia pluribus collata testantur... [1044]

MÉNARD, *Hist... de la ville de Nîmes*, I (1744), preuves, 1-2; || *Catal. Paris.* II. 212-13.

3. PASSIO AUCT. BERNARDO GUIDONIS.

Exc. DELISLE (L.), *Les Manuscrits de Bernard Gui*, in NOTICES ET EXTRAITS, XXVII, 2. 291, not. 2.

4. EPITOME.

PETRUS DE NAT. v. 24.

5. TRANSLATIO AURELIANOS SAEC. V. *Inc.* Illo tempore quo b. Anianus... praecognovit Hunnorum adventum — *Des.* in qua et ipse postmodum repositus est. [1045]

[HUBERT (R.)], *Antiquitez historiques de l'église royale S-Aignan d'Orléans* (1661), preuves, 5.

6. MIRACULA AUCT. GREGORIO TURONENSI. *Inc.* Est apud Nemausensis urbis oppido Baudilii b. m. gloriosum sepulcrum — *Des.* quem scanderet ad regendam ecclesiam Dei. [1046]

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 77 (78); || *Act. SS.* t. c. 197*; 3^a ed. 28.

7. TRANSLATIO AN. 878 IN MONAST. SAXIACENSE. *Inc.* Anno inc. dñicae 878, dum Dei misericordia — *Des.* De parte autem Curtevallis delata est puella in portitorio... [1047]

MÉNARD, l. c. 3-8.

Exc. *Gallia christ.* VI (1739), instr. 168-70. — DEVIC et VAISSETE, *Hist. du Languedoc*, II, preuves, 1-4; *id.* ed. Privat, V. 1-4. — BOUQUET, IX. 111-12.

Baudericus. *Vid.* **Baldericus.**

Baudomirus, Baumerus, Baumirus. *Vid.* **Boamirus.**

Baumadus seu Baomadus conf. Tutelae, saec. VI. — Aug. 4.

1. LEGENDA. *Inc.* S. itaque Baumadus ex regione Aquitaniae non ab infimis — *Des.* signa est per Dei virtutem operatus. [1048]

BALUZIUS (St.), *Dissertatio de ss. Claro, Laudo, Ulfardo, Baumado* (Tutelae, 1656), 36-38; || *Act. SS.* Aug. I. 335-36, n. 6, 7; 3^a ed. 337.

2. DE RELIQUIIS. *Vid.* **Laudus.**

Bavo conf. Gandavi, † cca 653. — Oct. 1.

1. VITA. *Inc. prol. I.* Vilem et infimum cunctis poscere videris populis — *Inc. prol. II.* Bonorum parvulorum indoles non tam dignitate generis — *Inc.* Igitur Adlowinus, quod nomen sacro accepit baptisate — *Des.* Sepultus namque est vir Dei... Cuius nunc coenobium aperte vocatur Ganda... [1049]

MABILLON, *Acta*, II. 396-403; 2^a ed. 380-87; || *Act. SS.* Oct. I. 229-35; 3^a ed. 229-34; || PERIERUS (L.), *Acta s. B-is* (Antverpiae, 1765, 4°, excerptum ex *Act. SS.*), 105-24; || *Act. SS. Belgii*, II. 498-509; || BARBIER (J.), in *Analectes hist. eccl. Belgique*, V (1868), 420-25.

Epitomen Vitae confecit IACOBUS DE GUIZIA, *Annales Hannoniae*, ix. 28 (ed. FORTIA, VI. 450-56).

2. VITA METRICA. *Inc. prol.* Fertur apud priscos mos hic viguisset poetarum — *Inc.* Bina magnorum de nobilitate parentum — *Des.* Ac sancto trinus cum Pneumate regnat et unus. [1050]

Act. SS. t. c. 235-42; 3^a ed. 235-41; || *PERIERUS*, t. c. 126-51.

3. VITA AUCT. THEODORICO AB. S. TRUDONIS. *Inc. prol.* Postquam Dñus et salvator noster vineam — *Inc.* Gloriosus Dei athleta Allovinus, cognomento Bavo — *Des.* intueatur cum fide legentem. [1051]

SURIUS, V (1574), 478-89; (1580), 527-38; X (1618), 4-10; X (1879), 49-65; || *Act. SS.* t. c. 243-52; 3^a ed. 242-51; || *PERIERUS*, t. c. 151-85; || *Act. SS. Belgii*, t. c. 511-31.

Prol. alter "Cum omnibus hominibus ad agnoscendum" (*Anal. Boll.* XIV. 44, 9°). [1052]

4. CARMEN. *Inc.* Est locus occiduus qui Ganda vocatur in oris — *Des.* Nominis extremo praeclari margine stans O. [1053]

HOLDER-EGGER (O.), in *Neues Archiv*, X. 371-73.

5. MIRACULA, libris 3. *Inc. prol.* Christiani negotii est quemque suis profectibus — *Inc. lib. I.* Licet auctoritate sacri eloquii non propter locum gentem — *Des. lib. III.* sancti sui meritis ad sua est remissus. Haec qualiacumque... perstrinximus. [1054]

MABILLON, t. c. 406-15; 2^a ed. 389-98 (paucis omissis); || *Act. SS.* t. c. 293-303; 3^a ed. 292-302; || *PERIERUS*, t. c. 322-54; || *Act. SS. Belgii*, t. c. 611-30.

Exc. *HOLDER-EGGER* (O.), in *MG. Scr.* XV. 590-97.

6. TRANSLATIO SEU ELEVATIO AN. 1010. *Inc. prol.* Quisese ceteris animalibus praestare — *Inc.* Anno dñicae inc. 1010, regnante rege Rodberto — *Des. cap. 5.* eadem quam acceperat sospitate perdurans. [1055]
Des. cap. 6. in obsequium pedum retorta. [1056]

(Sola cap. 1-5) *Act. SS.* t. c. 269-70, n. 79-83; 3^a ed. 268-69, n. 79-83; || *PERIERUS*, t. c. 242-44; || *Act. SS. Belgii*, t. c. 564-65.

Exc. (ex cap. 1-5 et initium cap. 6) *HOLDER-EGGER*, t. c. 597.

7. TRANSLATIO SEU ELEVATIO AN. 1058. a. *Inc.* Quoniam quidem oblivionem timemus... Tempore igitur Eremboldi ab. palam facta est — *Des.* in novumque feretrum decenter relocatum. [1057]

Exc. *HOLDER-EGGER*, t. c. 597-98.

b. (EADEM EX EXEMPLARI CONTRACTO). *Inc.* Tempore Eremboldi ab. palam facta est — *Des. ut 7a.* [1058]

(Omisso ultimo capite) *Act. SS.* t. c. 270, 272, n. 85, 96, 97; 3^a ed. 269, 271-72; || *PERIERUS*, t. c. 246, 252-53; || *Act. SS. Belgii*, t. c. 566, 570; — (solum ultimum caput) *Anal. Boll.* III. 200-1, 6°.

8. MIRACULA SAEC. XI. a. *Inc.* Igitur in ipsa s. Macharii elevatione Heletulfus quidam contractus — *Des.* terram duriter occupat, eius gratia salvatus, quem invocarat. [1059]

Exc. *HOLDER-EGGER*, t. c. 598-99.

b. (EADEM EX EXEMPLARI CONTRACTO). *Inc.* In ipsa s. Macharii elevatione quidam contractus — *Des.* terram (*ut* 8a)... quem invocavit. [1060]

(Cap. 1, 4, 5) *Act. SS.* t. c. 273-74, n. 101-3; 3^a ed. 272-73; || *PERIERUS*, t. c. 255-57; || *Act. SS. Belgii*, t. c. 571-72; — (et cap. 2, 3) *Anal. Boll.* IV. 194-96.

9. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXIV. 6, 7. — PETRUS DE NAT. IX. 10. — *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 333^b-33^d; || *id.* (Lovan. 1485), f. 136-37 (epitome Vitae 3). — Cf. *Anal. Boll.* III. 198-200.

Baya et Maura vv. in Scotia, saec. IX (?). — Nov. 3.

VITA. *Inc. prol.* Adest nobis, ff. dd., ss. vv. Bayae et Maurae — *Inc.* Quarum unam, Beyam videlicet, quam nunc Dumber — *Des.* sed statim reliquiis depositis desiderato cursu denuo redierunt. [1061]

Brev. Aberdonense, pars aestiv., Propr. SS. 145^v-46; || *Act. SS.* Nov. II, 1. 75.

Beatrix priorissa in Nazareth prope Lyram, † 1268. — Iul. 29.

VITA AUCT. GUILIELMO DE MECHLINIA. *Inc. prol.* Ven. dñae... monasterii de Nazareth... abbatissae... Scripturus vitam ven. Beatricis — *Inc.* In oppido cui Thenis vetustas nomen imposuit — *Des.* suis meritis impetravit. Facta est autem eius sacratissima depositio... [1062]

HENRIQUEZ (Chr.), *Quinque prudentes virgines* (Antverpiae, 1630), 1-167 (omisso prologo et passim nonnullis locis resectis). — (Solut prologus) BETS (P. V.), in *Analectes hist. eccl. Belgique*, VII (1870), 80-82.

Beatrix m. Romae. *Vid. Simplicius.*

Beatus presb. Valle Cava in Hispania, † 798. — Febr. 19.

VITA (ANTIQUA?). *Inc.* Tempore Mauregati Asturicarum regis fuit in Toletto — *Des.* Demum miraculis celebris... xi kal. mart. anno Dñi 798. Eius corpus ibidem sepultum... [1063]

TAMAYO, *Mart. hisp.* I, 2. 184-86; || *Act. SS.* Febr. III. 147-48; 3^a ed. 150-51; || *MABILLON, Acta*, IV, 1. 735-38; 2^a ed. 691-94; || *P.L.* XCVI. 890-94.

Beatus presb. Vindocini, saec. I/VI. — Mai 9.

1. VITA. a. *Inc.* In diebus illis, quando provinciae plurimae bellicis studiis inserviebant, Aquitania simul et tota Germania publicis erroribus insudabat — *Des.* quos unius fidei religio socios fecerat in caelo. Ex eo igitur tempore... [1064]

Act. SS. Mai II. 365-66; 3^a ed. 363-64.

b. *Inc.* Igitur quando provinciis praeerant plurimis bellices et Aquitania, tota etenim Germania manu regebatur publica — *Des.* Non enim unus ex se, sed pro amborum merito, mediante Dño... [1065]

De qua *Catal. Brux.* I. 151, 94°; 207, 20°.

2. *VITA.* Cum igitur per abrupta vitiorum plurimi — *Des.* sine salutis remedio, Christo propitio, non discedit. Quod ad honorem... [1066]

MÉTAIS (Ch.), *S. Bienheure de Vendôme* (1888), 27-34.

Beccelinus. *Vid.* Bertellinus.

Beda Venerabilis mon. in Anglia, † 735. — Mai 29.

1. *VITAE EPITOME ET OPERUM CATALOGUS, AUCTORE IPSO BEDA. Inc.* Haec de historia ecclesiastica... digessi, Beda famulus Christi... Qui natus in territorio eiusdem monasterii, cum essem annorum 7 — *Des.* quibus Scriptura s. contexta est. Teque deprecor, bone Iesu... [1067]

* BEDA, *Hist. eccl.* v. 24 (25).

Caput illud totum exscriptum legitur in Vita 4.

2. *EPISTULA CUTHBERTI DE OBITU BEDAE.* Dilectissimo... Cuthwino... Munusculum quod misisti... Gravatus est quidem infirmitate — *Des.* ineruditio meae linguae facit. Attamen cogito... plenius de eo scribere quae oculis vidi et auribus audiui. [1068]

Beda opera (Basileae, 1563), I in capite; || *SURIUS*, VII (1581), 406-8; III (1579), 204-5; V (1618), 134-35; V (1876), 727-29; || *BARONIUS, Annales*, an. 731, xx-xxiii; || *Beda opera* (Coloniae, 1612 et 1688), I in capite; || *CHIFFLETIUS* (P. Fr.), *Beda presb. et Fredegarii scholastici concordia* (Paris. 1681), 11-13; || *LELAND, Collectanea*, III. 77-80; || *Beda opera*, ed. I. A. GILES, I. clxiii-vi; || *Bonifacii archiep. opera*, ed. I. A. GILES, I. 243-247; || *MAYOR and LUMBY, Bede's Hist. eccl. Books III and IV* (1879), 176-79; || *PLUMMER* (C.), *Ven. Bedae Hist. eccl.* I. clx-xiv.

Deest aliquando ultima sententia ("Attamen...").

Exscripta est tota epistula tum a *SYMEONE DUNELMENSIS, Hist. Dunelmensis eccl.* I. 15, tum inde in Vita 4.

3. *VITA. Inc. prol.* Inter catholicos sacrae Scripturae expositores qui — *Inc.* Humanae salutis auctore Christo Iesu in messem crediturae — *Des.* in provincia Berniciorum primum fundata est Ecclesia Christi et instituta, quae hodieque... [1069]

Beda opera, ed. SMITH, 815-22; || *id.* ed. GILES, I. cxliiii-lx; || GILES, *Vitae quorundam Anglo-Saxonum* (London, Caxton Soc. 1854), 96-115; || *P.L.* XC. 41-54.

4. *VITA. a. Inc.* Ven. Dñi famulus Beda presb. et mon. natus est in provincia Northanhymbrorum — *Des.* brevitatem sermonis ineruditio linguae facit. [*aliquando add.* Attamen cogito... auribus audiui.] [1070]

Beda hist. eccl., ed. Abr. WHELOC (Cantabrigae 1643 et iterum 1644), inter prolegomena; || *Beda opera*, ed. Ioh. SMITH (1722), 791-94; || *Act. SS.* Mai VI. 720-22, n. 1-12; 3^a ed. 712-14; || *P.L.* XC. 59-66.

Vita **4a** et **4b** maximam partem ad verbum exscriptae sunt ex SYMEONIS DUNELMENSIS *Hist. Dunelmensis ecclesiae*, I. 8, 14 et 15.

b. Inc. Ven. et Deo dilectus presb. Beda natus est in provincia Northanimbriorum — *Des. ut 4a.* [1071]

MABILLON, *Acta*, III, 1. 535-39; 2^a ed. 501-4; || *P.L.* XC. 35-42.

Sequuntur versiculi 18 : " Crystallus patriae, gregis astrum... " [1072]

5. VITA. Inc. Operae pretium est cognoscere et celebri — *Des. ad gloriam permanentem per omnia saecula saeculorum. Amen.* [1073]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 450-51.

6. VITA. Inc. Beda presb. Christi famulus natione Anglicus apud ecclesiam — *Des. et chronica de temporibus continetur.* [1074]

Beda's opera, ed. GILES, I. CLXI-II; || GILES, *Vitae quorundam Anglo-Saxonum*, 116-18; || *P.L.* XC. 53-54.

7. CUR BEDA NOMINETUR " VENERABILIS ". *Inc.* Circa annum Dñi 687 Beda ven. presb. et mon. in Anglia claruit — *Des. Eius corpus... colitur apud Ianuam.* [1075]

Leg. aureae appendix, c. 181 (176), § 4 (ed. GRAESSE, 833-34).

8. VITA. Inc. Beda ven. presb. in territorio Girwensi non grandi oriundus fuit viculo — *Des. Eius ossa, ut habetur in fine legendae aureae... Verius tamen... authenticè attestantur.* [1076]

CAPGRAVIUS, f. 34^v-36.

Beda mon. Gavelli in Italia, † 883. — April. 10.

1. VITA. Inc. Redemptor humani generis D. I. C. qui per lavacrum — *Des. Quem s. Venerius socius eius in eodem loco sepulturae tradidit; in quo loco...* [1077]

Act. SS. April. I. 867-70; 3^a ed. 858-61.

2. TRANSLATIO GENUAM SAEC. XIII. Inc. prol. Quoniam historiographus, qui b. Bedae vitam tractavit — *Inc. Itaque donec in iam dicto monasterio de Gavello — Des. In hac felicissima urbe nostra Deus honoratur...* [1078]

Act. SS. t. c. 871-72, n. 16-23; 3^a ed. 862-63.

3. MIRACULA SAEC. XIV. Inc. Miraculis quoque... Puella quaedam — *Des. (mutila?) maligni spiritus potuerunt habere regressum.* [1079]

Act. SS. t. c. 872, n. 24; 3^a ed. 863.

Bega abb. in Anglia, saec. VII. — Sept. 6.

1. VITA. Inc. prol. Si essem scriba doctus in regno caelorum — *Inc. Regnabat quidam rex praepotens in Hibernia — Des. decenter reposuerunt. Ego vero quia de translatione et de miraculis...* [1080]

TOMLINSON (G. C.), *The life and miracles of s. B.* (Carlisle, 1842), 44-60.

2. **MIRACULA.** *Inc.* B. Bega rebus humanis corporaliter exempta — *Des.* in testimonium miraculi loco reliquit. Multa quidem... [1081]

TOMLINSON, t. c. 61-77.

3. **EPITOME.** *Inc.* Bega v. gloriosa cum a parentibus coniugali daretur thoro — *Des.* una hora sanitati restituebantur. [1082]

Brev. Aberdonense, pars aestiv., *Propr. SS.* 136-37; || *Act. SS.* Sept. II. 699.

Begga vid. filia Pippini, saec. VII extr. — Dec. 17.

1. **VITA.** *Inc. prol.* α) Pia sanctorum certamina describendo memoriae commendare... *vel* β) Legitur in divinis voluminibus quod arcanum regis — *Inc.* Gloriosus dux Pipinus regni Francorum disponebat principatum — *Des.* et Sigeberto in Orientali regnantibus. [1083]

RYCKEL (I. G. a), *Vita s. B-ae* (Lovanii, 1631), 1-19, c. 1-7 (*prol. α*); || *Act. SS. Belgii*, V. 111-19 (*prol. α*). — Cf. *Catal. Brux.* II. 414, 8° (ubi de *prol. β*).

2. **MIRACULA.** *Inc.* Postquam haec gesta sunt, Dñus sanctitatem ancillae suae — *Des.* omni petenti tribuit, et non improperat... [1084]

RYCKEL, t. c. 19-25, c. 8-9; || *Act. SS. Belgii*, t. c. 121-23.

3. **MIRACULA.** *Inc.* In illis etiam diebus erant infra Burgundiae partes — *Des.* remansit in proposito et ultra peccare non addidit... [1085]

RYCKEL, t. c. 25-29, c. 10; || *Act. SS. Belgii*, t. c. 123-24.

Beharius. *Vid.* Betharius.

Bellinus ep. Paduanus m., † 1147. — Nov. 26.

VITA AUCT. BONAIUNCTA EP. ADRIENSI. *Inc.* Fuit in partibus Theotoniae vir quidam ven. Bellinus nomine — *Des.* consequi gaudia valeamus. Passus est autem ven. vir B. ep. Paduae anno Dñi 1151... [1086]

DONDI DALL' OROLOGIO (Fr.), *Ist. eccl. di Padova*, V (1808), docum. 99-103.

Benedicta v. m. in territorio Laudunensi. — Oct. 8.

1. **PASSIO.** *Inc. prol.* Supernae sublimitas pietatis, nutu cuius — *Inc.* Igitur cum iam perfecti sermonis coeperat esse seminatio — *Des.* quod est benedictum in saecula saeculorum. Amen. Passa est autem VIII id. oct. ven. v. Auriniaco sub Matroculo carnifice... [1087]

Act. SS. Oct. IV. 219-22.

2. **PASSIO METRICA.** *Inc. prol.* Alme Deus, metuendo tibi plebs concinit odas — *Inc.* "de sole et 12 signis". O Deus omnigenum — *Inc. oratio.* Aeterni numen Patris — *Inc.* Porrige, posco, mihi celsam, pater... Nobilitas igitur pietatis cuncta supernae — *Des.* Cum Nato sancto Flammine cum proprio. [1088]

WINTERFELD (P. de), in *MG. Poet. lat.* IV. 209-31.

Exc. Catal. Paris. II. 557-59.

3. PASSIO. *Inc.* S. Benedicta merito et nomine v. ven. ex nobili prosapia — *Des.* configens occidit. Passa vero legitur viii id. oct. Et nota quod omnia supradicta leguntur de Saturnina v., quae forte binomia fuit... [1089]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 336^a-36^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 140-41.

4. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XIII. 156-57. — PETRUS DE NAT. IX. 40.

Benedictus II papa, † 685. — Mai 7.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 363-64). — PETRUS DE NAT. III. 215.

Benedictus XI papa, † 1304. — Iul. 7.

1. VITA AUCT. PTOLOMAEO DE LUCA. *Inc.* Anno Dñi 1303, xi kal. nov. dñum Nicolaum de Tervisio... in summum pontificem eligunt — *Des.* convenerunt de summo pontifice faciendo. [1090]

PTOLOMAEUS LUC., *Hist. eccl.* XXIV (MURATORI, *Rer. ital. scr.* XI. 1224-25; cf. *ibid.* 1204-5).

2. VITA (EX BERNARDI GUIDONIS *Flor. chron.*). *Inc.* Benedictus XI, natione Lombardus, de Tervisio civitate, fuit electus — *Des.* quamvis a Perusinis pluries restricti fuerunt et artati. [1091]

α) *Act. SS.* Propyl. Mai, Conatus chron.-hist. II. *69-70; || DUCHESNE (L.), *Le Liber pontificalis*, II. 471-72.

β) (plura in β quam in α ex *Flor. chron.* exscripta sunt) MURATORI, *Rer. ital. scr.* III, 1. 672-73; || ECCARD, *Corp. hist. med. aevi*, I. 1470-71 (adscripta Theoderico de Niemi); || [SCOTI (A.)], *Memorie del b. Benedetto XI* (Trivigi, 1737), 211-14; || BOUQUET, XXI. 714-15.

Ea quae β habet praeter α vid. apud DUCHESNE, I. c. in notis; cf. *ibid.* 447, 4°.

2a. EPITOME. *Inc.* Benedictus XI prius dictus frater Nicolaus — *Des.* quamvis artati fuerint pluries a Perusinis et restricti. [1092]

SCOTI, t. c. 215-16.

3. VITA AUCT. AMALRICO AUGERIO. *Inc.* Benedictus XI natione Lombardus de Tarvisio civitate fuit oriundus et post Bonifacium VIII — *Des.* Radulpho (*al.* Alberto) imp. tunc regnante. [1093]

ECCARD, op. c. II. 1802-3; || MURATORI, op. c. III, 2. 440-41.

4. VITA ADSRIPTA RAIMUNDO CAPUANO. *Inc.* In ecclesia S. Andreae de civitate Trevisii fuit unus sacerdos — *Des.* sed cum sibi dicebatur, de hoc plurimum mirabatur. Deus, qui b. Benedictum... [1094]

B. Raymundi Capuani... *opuscula et litterae* (Romae, 1895), 19-24.

Exc. SCOTI, t. c. 217.

Benedictus ab. Anianensis, † 821. — Febr. 12.

1. VITA BREVIS (EPISTULA MONACHORUM INDENSIIUM AD ARDONEM). *Inc.*

Benedictus igitur ab., in provincia Gotiae exortus, sub Pipino rege — *Des.* et vos salutate omnes fratres vestros. Amen. [1095]

Exscripta est, una cum duabus epistulis Benedicti, quae subiunctae illi erant, in fine Vitae 2.

2. VITA AUCT. ARDONE. *Inc. prol.* Dñs merito venerabilibus... Iampridem, dd. ff., vestrae ad me delatae sunt litterae — *Inc.* Igitur vir ven. nomine et merito Benedictus ex Getarum genere — *Des.* quod sequens demonstrat pagina. *Sequitur Vita 1 cum epistulis Benedicti, quae des.* et praemium largiatur aeternum. Amen. [1096]

MENARDUS (H.), *Concordia regularum auctore s. B-o Anianae ab.* (Paris. 1638), 1-35 (deest pars media libelli); || *Act.* SS. Febr. II. 610-21; 3^a ed. 611-21 (ex editione Menardi); || MABILLON, *Acta*, IV, 1. 192-217; 2^a ed. 184-207; || *P.L.* CIII. 353-84; || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XV. 200-220.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* III. 388-93. — *Act.* SS. Mai VI, 810-811; 3^a ed. 800. — MABILLON, *Annales*, II. 460-62; 2^a ed. 430-32. — BOUTET, V. 456-58; VI. 273-75. — JONCKBLOET (W. J. A.), *Guillaume d'Orange*, II (1854), 117-19. — RÉVILLOUT (C.), *Étude hist... sur l'ouvrage latin intitulé " Vie de S. Guillaume "*, in MÉMOIRES DE LA SOCIÉTÉ ARCHÉOL. DE MONTPELLIER, VI (1876), 559-60.

Benedictus fundator pontis Avenionensis, † 1184. — April. 14.

1. VITA. a. *Inc.* Anno gratiae 1177 pontem puer incepit Benedictus... In die quando sol eclipsin passus est — *Des.* et surdos fecit audire, et claudos fecit ire, scilicet XVIII. [1097]

Act. SS. April. II. 257, n. 12-16; 3^a ed. 256-57, n. 12-16; || SAINT-VENANT (A. BARRÉ DE), *S. Benezet, patron des ingénieurs* (Bourges, 1889), 59-63; || LENTHÉRIC (Ch.), *Le Rhône, histoire d'un fleuve*, II (Paris, 1892), 558-59.

b. (ANTIQUA?). *Inc.* Anno gratiae 1177, die qua sol eclipsin passus est — *Des.* et devote corpus s. confessoris venerantibus. [1098]

Breviarium S. Agricoli Avenionensis, an. 1608; || SAINT-VENANT, t. c. 88-90. Exc. *Act.* SS. t. c. 257, n. 17.

2. NARRATIONES TESTIUM " QUI B. BENEDICTUM VIDERUNT ". *Inc.* In Christi nomine... In primis W. Chautart, quasi iuratus — *Des.* vinum de aqua factum per virtutem Dei diligenter tentaverunt. Gratias agamus... honor et gloria. [1099]

Act. SS. t. c. 259; 3^a ed. 258-59; || SAINT-VENANT, t. c. 65-69 (omissa est ultima pars " Item vidit quod B. B... "); || LENTHÉRIC, t. c. 560-62.

3. EPISTULA FRATRUM PONTIFICUM. *Inc.* SS. in Christo patribus archiepisc... fratres pontem super Rodanum... peragentes... Suscitavit Deus novum quoddam temporibus nostris — *Des.* Datum in concilio generali celebrato apud Lugdunum ... Innocentii p. IV anno II. [1100]

SAINT-VENANT, t. c. 81-83.

Benedictus Biscopus ab. Wiremuthensis, † 689/690. — Ian. 12.

1. VITA AUCT. BEDA. *Vid.* **Wiremuthenses abbates.**

2. HOMILIA AUCT. EODEM. *Inc.* In illo tempore dixit Simon... Audiens a Dño Petrus quia dives difficile intraret — *Des.* vitam mereamur possidere aeternam, praestante... [1101]

* *Beda's opera* (P.L. XCIV. 224-28); || SURIUS, VII (1581), 18-21; I (1576), 264-67; (1618), 176-77; (1875), 235-39.

Exc. (pars historica) *Act. SS.* Ian. I. 745-46; 3^a ed. II. 27-28.

Benedictus mon. in Campania, cca 555. — Mart. 23.

a. * GREG. MAGNUS, *Dial.* III. 18 (P.L. LXXVII. 265-68); || MABILLON, *Acta*, I. 122; 2^a ed. 115; || *Act. SS.* Mart. III. 462; 3^a ed. 460.

b. PETRUS DE NAT. III. 216.

Benedictus ab. Casinensis, † 542. — Mart. 21.

1. VITA AUCT. GREGORIO MAGNO (*Dial.* liber II). *Inc.* Fuit vir vitae ven. gratia Benedictus et nomine — *Des.* me discetis spiritaliter amare. Petrus. Placet quod dicis... [1102]

* *Gregorii M. opera*; || * *Gregorii M. Dialogi*; || MOMBRIUS, I. 85^v-95^v; || *Greg. M. Dialogorum liber secundus*, Venetiis, 1490 (HAIN, 7979), sign. A.2-G.8; || *Regulae s. Benedicti, s. Blasii*, Venetiis, 1500 (HAIN, 13827), f. 3-10; || *Secundus dialogorum liber b. Gregorii* (Venetiis, 1505), f. 1-38^v; || *id.* (Paris. 1509), f. 1-38^v; || *Regula et vita bb. P. B-i* (London, H. Jacobs, cca 1512), II, f. 1-41^v; || *Quattuor primum approbatae... regulae...* (Parrhisii, 1514), f. 2-11^v; || *Proemialis epistola in qua de origine cenobitice et eremitice vite...* (In monasterio Fontis Boni... industria Barth. de Zanettis, 1520), I, f. 20-35^v; || SURIUS, II (1571), 328-44; (1578), 359-75; III (1618), 229-38; III (1875), 413-36; || *Regula s. B-i cum... commentariis Ioannis de Turre Cremata* (Coloniae, 1575), 17 pp. in capite; || *Vita s. et magni p. B-i* (Ingolstadii, 1602), 1-184; || *Regula s. p. B-i, adiecta Vita eiusdem* (Moguntiae, 1604), sign. n.5-q.8; || *Regula divi p. B-i et vita eiusdem* (Venetiis, 1609), f. 1-45; || STENGELIUS (C.), *Vita s. p. B-i* (Aug. Vindel. 1621), 1-257; || HAEFTENUS (B.), *Disquisitiones monasticae*, I. Proleg. 59-192; || *Vita ss. p. B-i* (Campoduni, 1667), 3-112; || *Act. SS.* Mart. III. 277-88; 3^a ed. 276-87; || MABILLON, *Acta*, I. 3-28; 2^a ed. 1-25; || *Regula divi patris B-i* (Romae, 1690), 91-159; || REDELIUS (A. C.), *Vita et mir. s. p. B-i* (Aug. Vindel. 1694), 4-124; || MURATORI, *Scr. rer. ital.* IV, 1. 185-239; || [QUIRINUS (A. M.)], *Vita latino-graeca s. p. B-i* (Venetiis, 1723), I. 1-126; || GANGELOTT (Th.), *S. p. n. B-i regula, vita et officium* (Bonnae, 1731), II. 3-71; || *Vita ss. p. B-i* (Pedeponi prope Ratisb., 1740), 1-122; || *Regula s. p. B-i ab.* (Monachii, I. N. Fritz, s. a.), 135-219; || STEYERER (Ph. I.), *Vita s. B-i commentario illustrata* (Aug. Vindel. 1782) [non vidimus]; || P.L. LXVI. 126-204; || *Enchiridion benedictinum* (Andegavi, 1862), 119-225; || COZZA-LUZI (I.), *Hist. s. p. n. B-i* (1880), 3-185; || [MITTERMÜLLER (R.)], *Vita et regula ss. p. B-i*, I (Ratisbonae, 1880), 1-76; || *The life of our most holy Father Benedict* (Roma, 1895), 8-106.

2. CARMEN AUCT. MARCO. *Inc.* Caeca profanatas coleret dum turba figuras — *Des.* Quae lacerant Marci pectora bruta tui. [1103]

MARTINENGIVS (T. Prosp.), *Pia quaedam poemata* (Romae, 1590), 235-37; || BOSCO (I. a), *Bibl. Floriac.* I. 281-83; || MABILLON, *Acta*, I. 28-29; 2^a ed. 25-26; || NUCE (Ang. de), *Chronica sacri monast. Casinensis* (Paris. 1668), append. 3-4; || QUIRINUS, op. c. II. 1-3; || MURATORI, *Rer. ital. scr.* IV, 1. 605-6; || P.L. LXXX. 183-86; || TOSTI (L.), *Della vita di san Benedetto* (1892), 343-45; || *The life of our most holy Father Benedict* (1895), 112-14.

3. CARMEN AUCT. ALDHELMO. *Inc.* Imperium mundo florens cum Roma teneret — *Des.* magistrorum veneranda caterva cucurrit. [1104]

* ALDHELMUS, *De laude virg.* 19 (P.L. LXXXIX. 253-54); || QUIRINUS, op. c. II. 12-13.

4. CARMEN AUCT. PAULO WARNEFRIDI. a. *Inc. prol. (prosa)* Diebus Iustiniani imp. b. Benedictus pater — *Inc.* Ordinar inde tuos, sacer o Benedicte triumphos — *Des.* Qui tam mira facis, sit tibi laus et honor. — *Inc. epil. (prosa)* Libet me breviter referre quod b. Gregorius — *Des.* Haec omnia ex Marci poetae carmine sumpsit, qui... hos versus in eius laude composuit. *Sequitur carmen 2.* [1105]

MARTINENGIVS, t. c. 244-49 (om. epil.); || QUIRINUS, op. c. II. 3-7 (solum carmen "Ordinar"); || BETHMANN (L.), in *Archivo Pertzii*, X. 325-31; || DÜMLER (E.), in *MG. Poet. lat.* I. 36-41 (om. epil.). — Exscriptum est opusculum, quibusdam additis, in *Chronica Casinensi*, c. 20 (L. TOSTI, *Storia della badia di Monte-Cassino*, I (1842), 129-30; || G. WAITZ, in *MG. Scr. rer. langob.* 478-79).

Exc. IUSTINIANUS (P. M.), *Apologia qua corpora...* apud MABILLON, *Annales*, 2^a ed. VI. 734.

b. IDEM OPUSCULUM INSERTUM IN *Historia Langobardorum. Inc. prol.* His quoque diebus bb. Benedictus pater — *Inc.* Ordinar — *Des.* O Benedicte pater, sint, precor, apta tibi. — (*Sequitur*) Hymnum quoque... ita texuimus. — *Inc. hymnus.* Fratres, alacri pectore — *Des.* sit callis ut sequax tui. — *Inc. epil.* Libet me breviter referre — *Des.* versus in eius laudem composuit, quos... minime descripsi... [1106]

* PAULUS WARNEFRIDI, *Hist. Langob.* I. 26 (P.L. XCV. 469-72; || ed. L. BETHMANN et G. WAITZ, in *MG. Scr. rer. langob.* 64-68). — Inde exscriptum est opusculum, omisso epilogo, in AIMONII FLORIANENSIS Sermone de S. B-o (I. a Bosco, t. c. 284-89; || P.L. CXXXIX. 861-65).

Exc. (Hymnus "Fratres alacri") cf. CHEVALIER, *Repert. hymn.* n° 6553.

5. CARMEN AUCT. BERTHARIO AB. a. *Inc.* O Benedicte pater cunctis celeberrime terris — *Des.* Concite salvatus semper in orbe fuit. — *Inc. precatio (versiculi 13).* Eia, pater sancte, tanta qui gloria fulgis — *Des.* Et tribuat Christus sanctas sine fine coronas. [1107]

IUSTINIANUS, l. c. 734-35; || TRAUBE (L.), in *MG. Poet. lat.* III. 394-98.

b. (EXEMPLAR INTERPOLATUM). *Inc. ut a.* — *Des.* Erigitur templi

David in aede tui. — *Inc. precatio.* Eia, sancte pater, tanto qui lumine praestas — *Des.* Omnibus et veras tribuas sine fine coronas. [1108]

MARTINENGIUS, t. c. 238-44; || MABILLON, *Acta*, I. 29-33; 2^a ed. 27-30; || QUIRINUS, op. c. II. 7-12; || *P.L.* CXXVI. 975-78; || TRAUBE, t. c. 398-402.

6. CARMEN PERPERAM ADSRIPTUM BERTHARIO. *Inc.* Sancta lux, fratres, hodierna poscit — *Des.* scatet unde iugis ardor amoris. [1109]

(Divisum in hymnos octo) WION (A.), *Lignum Vitae* (Venetiis, 1595), 85-100; || QUIRINUS, op. c. II. 15-33. — Cf. CHEVALIER, *Repert. hymn.* n° 18380, 5546, 9022, 5507, 318, 11704, 11924, 5505.

Exc. TRAUBE, t. c. 392.

7. CARMEN AUCT. FLODOARDO. *Inc.* Laude poli dignum meritis super aethera notum — *Des.* nec laesae retegite discrimina mentis. [1110]

* FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, XIII. 8 (*P.L.* CXXXV. 837-44); || MABILLON, *Acta*, II. 1095-1100; 2^a ed. I. 655-60.

8. CARMEN AUCT. ALPHANO. *Inc.* Aureo solis radio perennis — *Des.* Et tibi virtus utriusque compar, Spiritus alme. Amen. [1111]

UGHELLI, II. 1096-97; 2^a ed. X. anecd. 56-57; || MABILLON, *Acta*, I. 33-35; 2^a ed. 30-32; || QUIRINUS, op. c. II. 35-38; || *P.L.* LXXXIX. 1051 et CXLVII. 1231-33. — Cf. CHEVALIER, *Repert. hymn.* n° 1610.

9. EPITOME VITAE METRICA. *Inc.* Haec sunt dilecti sacra gesta patris Benedicti — *Des.* Speluncaeque suae requie dat opem furiosae. [1112]

Anal. Boll. XVII. 166-67.

10. VITA. *Inc.* Benedictus dictus est vel quia... Benedictus ex Nursia provincia ortus — *Des.* Floruit circa annos Dñi 518, tempore Iustini senioris. [1113]

Leg. aurea, c. 49 (48). — (Eiusdem epitome) PETRUS DE NAT. III. 214.

11. EPITOMAE METRICAЕ AUCT. IOHANNE SCHLITPACHER SEU DE WEILHAIM a. *Inc.* Gregorius sancti scribit vitam Benedicti — *Des.* Eius sub specu vaga mox fit femina sana. [1114]

Cf. KROPPF (M.), *Bibliotheca Mellicensis* (1747), 430; *Catal. Paris.* III. 549.

b. *Inc.* Vas reparat Benedictus, abit, latitans tribus annis... [1115]

Cf. KROPPF, t. c. 429.

12. TRANSLATIO (BENEDICTI ET SCHOLASTICAЕ) IN GALLIAM SAEC. VII. a. *Inc.* In Christi nomine. Fuit in Francia per pii patris prudentiam — *Des.* ad monasterium, cui Floriacus nomen est; ubi nunc... [1116]

MABILLON, *Vet. Anal.* IV. 451-52; 2^a ed. 211-12; || IUSTINIANUS, t. c. 692-693; || BRETTE et CUISSARD, *Catena Floriacensis de existentia corporis S. B-i in Galliis* (Paris. 1880), 3-6; || CHAMARD (Fr.), *Les Reliques de S. Benoît* (1882), 18, not.

b. ADVENTUS ET EXCEPTIO IN AGRUM FLORACENSEM, PERPERAM ADSRIPTA ADREVALDO. *Inc.* Cum diu gens Langobardorum infidelitatis suae tenebris — *Des.* si scriberentur, proprio indigerent libro... [1117]

Bosco (I. a), *Bibl. Floriac.* I. 1-12; || *Act. SS. Mart.* III. 302-5; 3^a ed.

300-3; || MABILLON, *Acta*, II. 353-58; 2^a ed. 338-43; || IUSTINIANUS, l. c. 681-684 (om. c. 1. 2); || P.L. CXXIV. 901-10; || CERTAIN (E. de), *Les Miracles de S. Benoit* (SOCIÉTÉ DE L'HIST. DE FRANCE, 1858), 1-14.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 657; || BOUQUET, III. 564. — HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 480-82, in notis; cf. 574^b.

In codicibus recentioribus aliquando paulo ante finem ultimi capituli inserta est longa narratio ex miraculis ab Adrevaldo scriptis excerpta. Cf. *Anal. Boll.* V. 323-24, 11°; VI. 175, 34°; *Catal. Paris.* I. 586, 3°.

b^{his}. *Inc.* Igitur tempore quo Clodoveus, Dagoberti filius — *Des.* Quod hactenus, meritis b. Scholasticae promerentibus... [1118]

Eadem narratio, ut exscripta est, paucis passim mutatis, in Vita Berarii ep. Cenomannensis. Vid. *Berarius*, et cf. *Anal. Boll.* XII. 54, 7°.

c. NARRATIO METRICA AUCT. AIMOINO FLORIACENSI. *Inc. prol.* Fert animus linguam modulis laxare canoris — *Inc.* Chlodoveus Franca dum rex regnaret in aula — *Des.* vitam concedat habere perennem. [1119]

DUCHESNE, op. c. III. 120-24; || MABILLON, t. c. 359-63; 2^a ed. 343-48; || BOUQUET, III. 139-43; || P.L. CXXXIX. 797-802.

d. NARRATIO METRICA AUCT. GIRALDO FLORIACENSI. *Inc.* Langobardorum gens impia cum reproborum... [1120]

Cf. *Act. SS.* t. c. 300, n. 6; 3^a ed. 299, n. 6.

e. (Epitome) PETRUS DE NAT. VI. 81.

f. NARRATIO CASINENSIVM, QUAE FINGITUR CCA AN. 830 SCRIPTA. *Inc. prol.* Divinae pietatis immensa clementia — *Inc.* Eo igitur tempore, quo forma corporis atque animi praeclarus decore... Sico — *Des.* Pro quibus factis Longobardorum gens... [1121]

Anal. Boll. I. 79-84.

Exc. BARTOLINI (D.), *Di S. Zaccaria papa* (Ratisbona, 1879), 347-48.

13. ILLATIO B. BENEDICTI FLORIACUM AN. 883, AUCT. THEODERICO (AMORBACENSI). *Inc. prol.* Exigis a me, mi pater reverende Richarde — *Inc. c. I.* Ut caelestium sacramentorum limpidissimus speculator — *Inc. c. II.* Temporibus Carlomanni serenissimi regis — *Des.* nam 65 infirmi omnimodae infirmitatis retinaculis tamdiu nexi... [1122]

(Pars prior) BOSCO (I. a), *Bibl. Floriac.* I. 219-29; || MABILLON, *Acta*, IV. 2. 350-55; 2^a ed. 362-67. — (Pars posterior) *Catal. Bruz.* II. 258-61, c. 1 et 2. — Cf. *Catal. Bruz.* II. 257, 5°; *Catal. Paris.* II. 384, 73°; *Anal. Boll.* XVII. 92; DÜMLER, op. infra cit. 6, 7. — *Var. lect. Catal. Paris.* III. 421, 3°; 422-423; 423, c. 1.

Exc. BOUQUET, IX. 143. — DÜMLER (E.), *Ueber Leben und Schriften des Münches Theoderich (von Amorbach)* (= PHILOSOPHISCHE UND HISTORISCHE ABHANDLUNGEN DER KÖNIGL. AKADEMIE DER WISSENSCH. ZU BERLIN, 1894), 23-26.

14. MIRACULA IN GALLIA. A. AUCT. ADREVALDO FLORIACENSI. *Inc. prol.* Regni Italici summum ac praeclarum decus — *Inc.* Hic nempe dilectus Dñi, teste eximio praesule Gregorio — *Des.* lares pauperimos suae revisit proprietatis. [1123]

ADDITAMENTUM AUCT. ADELERIO. *Inc.* Mirabilis Dei nostri virtus et sapientia — *Des.* sic et nocentibus poenae et innocentibus... [1124

Bosco (I. a), t. c. 13-78 (deest prima prologi sententia); || CERTAIN, t. c. 15-89. — *Var. lect. Catal. Paris.* III. 116, 2°.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Norm. scr.* 26-29. — *Id.* *Hist. Franc. scr.* III. 439-448. — BESLY (J.), *Hist. des comtes de Poitou* (1647), 166, 163, 178-79. — *Act. SS. Mart.* III. 305-16; 3^a ed. 304-14 (omissis prol. et c. 1-17). — MABILLON, *Acta*, II. 369-94; 2^a ed. 354-78 (omissis c. 1-9); || *P.L.* CXXIV. 909-48 (item). — BOUQUET, III. 671-74; V. 448-49; VI. 312-14; VII. 359-61; IX. 107-108. — *Catal. Brux.* II. 262-63, c. 4 (= c. 26). — HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 478-500 (quibusdam passim omissis).

B. AUCT. AIMOINO FLORIAN., libris 2. *Inc. prol.* Honorandis patribus Gauzolino... Oboedientiae bonum quanto — *Inc. lib. I.* Gallicanarum incolae regionum assiduis — *Des. lib. II.* proprio indigeant volumine. — *Inc. epil.* Haec de miraculis, quae Deus — *Des.* Ista igitur omnia, et quae in priori opusculo... [1125

Bosco (I. a), t. c. 79-148; || *Act. SS.* t. c. 316-34; 3^a ed. 314-32; || MABILLON, *Acta*, IV. 2. 356-90; 2^a ed. 362-401; || *P.L.* CXXXIX. 801-52; || CERTAIN, t. c. 90-171.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Norm. scr.* 30-31. — *Id.* *Hist. Franc. scr.* III. 449-454; IV. 135-42. — BESLY, t. c. 188, 272-73, 295, 300. — BOUQUET, IX. 136-42; X. 341-49. — IUSTINIANUS, l. c. 691-92. — WAITZ (G.), in *MG. Scr.* IX. 374-76.

C. AUCT. ANDREA FLORIAN., libris 4. *Inc. prol.* Expeditis duobus luculentissimae explanationis libris — *Inc. lib. I.* Cum multi per clivum Pythagorici bivii — *Des. lib. IV.* unde sibi defunctus effecit quod sibi vivens fieri optavit. [1126

CERTAIN, t. c. 173-271.

Exc. *Act. SS.* t. c. 353-54; 3^a ed. 351-53 (= l. IV, c. 5, et l. II, c. 7, 8). — MABILLON, t. c. 423-24; 2^a ed. 433 (= l. II, c. 7, 8); || *P.L.* CLX. 1235-38 (item). — EWALD (P.), in *Neues Archiv*, III. 346-47 (prologus). — HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 863, not. (= l. III, c. 18, 21) — *Catal. Paris.* III. 423-28, c. 3 (= l. I, c. 9), c. 4 (= l. IV, c. 6), c. 9-13 (= l. I, c. 1-3).

ADDITAMENTA I. *Inc.* Anno 1056 inc. Dñi N. I. C., adventus autem — *Des.* ad gaudia per haec nobis ab eo repromissa. Amen. [1127

CERTAIN, t. c. 271-74, c. 14, 15.

II. *Inc.* Iesu Christi D. N. piissima praeordinante providentia — *Des.* (mutil.) inter sudēs, qui ob arcendam quarumcumque | [1128

CERTAIN, t. c. 274-76, c. 16, 17.

D. AUCT. RADULFO TORTARIO. *Inc.* Rege Francorum Henrico feliciter sceptrā tenente — *Des.* in pristinam sanitatem restituit. [1129

Bosco (I. a), t. c. 149-218; || *Act. SS.* t. c. 337-53; 3^a ed. 334-51; || MABILLON, t. c. IV, 2. 390-422; 2^a ed. 401-32; || *P.L.* CLX. 1189-1236; || CERTAIN, t. c. 277-356.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* IV. 151-55. — BOUQUET, XI. 483-90. — HOLDER-EGGER, t. c. 866, not.

- E. EPITOME METRICA EORUNDEM LIBRORUM** (14, A-D), AUCT. EODEM.
Inc. prol. Accipe mi Fulco tibi quae tetrasticha mitto... [1130]
Inc. pars I. Patris Adalbertus translatus edocet artus... [1131]
Inc. pars II. Haec Aimoinus subnectit fame clarus... [1132]
Inc. pars III. Quae tibi de gestis scripsisse stupenda... [1133]
Inc. pars IV. Quae nuper prosa, nunc digero carmine gesta... [1134]

Exc. Act. SS. t. c. 301, n. 11; 3^a ed. 300, n. 11 (prol.). — *Ibid.* 334-35; 3^a ed. 332-34 (pars III); || *P.L.* CLX. 1239-44 (item). — **CERTAIN**, t. c. XXI (initia I-IV).

F. MIRACULA ADSRIPTA HUGONI DE S. MARIA. *Inc. prol.* Honorabilis patris nostri Benedicti non reticenda miracula — *Inc.* Archenaldus, Soliacensis castri dñus, dñi Rainerii ab. temporibus — *Des.* (*imperfecta?*) ita sanata est ac si nusquam sensisset dolorem. [1135]

CERTAIN, t. c. 357-71.

G. MIRACULA. *Inc. prol.* Postquam, faultrice divinitate, miracula...
Inc. I. Quadragesimali praesentis anni observantia imminente, contigit turrim, in qua ad psallendum... [1136]

Catal. Paris. III. 425, c. 5.

II. Cryptam in qua pretiosus conf. Dñi B. quondam... [1137]

Catal. Brux. II. 263, c. 5. Cf. *Catal. Paris.* III. 425, c. 6.

III. Aliud quoque signum... Adelgaro... narrante cognovi... [1138]

Catal. Brux. II. 263-64, c. 6. Cf. *Catal. Paris.* III. 425, c. 7.

IV. In Salensi cella ecclesia ab antiquis, prout paupertas loci... [1139]

Catal. Paris. III. 425, c. 8.

15. MIRACULA IN ITALIA. A. AUCT. PETRO DAMIANO (SERMO IN VIGILIA S. BENEDICTI). *Inc.* Vigiliis egregii conf., b. videlicet B-i, ff. cc., hodie colimus — *Des.* Has igitur, ff. cc., semper vigilias celebremus... [1140]

* **PETRI DAMIANI opera** (ed. CAIETANUS, II. 39-41; || *P.L.* CXIV. 545-48); || **QUIRINUS**, op. c. II. 92-95.

B. MIRACULA S. BENEDICTI (ET ALIORUM MONACHORUM), AUCT. DESIDERIO AB. CASIN., POSTEA VICTORE III, LIBRIS 4. — *Inc. prol.* Quia, donante Deo, miracula quae ipse ad laudem — *Inc. lib. I.* Res valde est nova, quam narro, et seniorum nostrorum — *Des. lib. III* (*mutilus*) qui haec cuncta, ut dicta sunt, se vidisse et audivisse profitebatur. — *Deest liber IV.* [1141]

MARI (I. B.), *Victoris tertii R. P. ... dialogi* (Romae, 1651), 1-165; *id.* (Paris. 1666), 1-111; || *Bibl. patr. Lugd.* XVIII. 839-57; || **MABILLON**, *Acta*, IV. 2. 425-61; 2^a ed. 434-69; || *P.L.* CXLIX. 963-1018.

Exc. WATTERICH, *Pont. Rom. Vitae*, I. 71-73 in notis, 95.

C. INVENTIO ET MIRACULA AUCT. PETRO DIAC. CASINENSI. *Inc. prol.* Egregii atque pretiosissimi conf. Benedicti, octavum — *Inc.* **EO**

siquidem tempore, quo ab. Desiderius — *Des.* ab hac luce subtractus est. Huius ergo, ff. cc., inventionem... [1142]

Act. SS. t. c. 288-97; 3^a ed. 287-95; || QUIRINUS, op. c. II. 105-35.

D. ALIA MIRACULA REFERUNTUR A LEONE MARSICANO ET PETRO DIACONO IN *Chronica monasterii Casinensis*, nempe lib. I, c. 13, 27, 33; lib. II, c. 21, 43-45, 48, 60, 64, 72; lib. III, c. 20, 38, 40, 55; lib. IV, c. 5, 29, 30, 44, 58, 72, 74, 99, 101, 102, 129.

Chronicon genuinum ediderunt Angelus DE NUCE (Paris. 1688); || MURATORI, *Rer. ital. scr.* IV. 241-602; || WATTENBACH (W.), in *MG. Scr.* VII. 574-844; || *P.L.* CLXXIII. 479-978.

Exc. tum alibi, tum *Act. SS.* t. c. 297-98; 3^a ed. 295-97.

16. CORPORIS (BENEDICTI ET ALIORUM) RECOGNITIO AN. 1484-1486.
Inc. In nomine D. N. I. C. Amen. Anno nativitatis eiusdem 1486... [1143]

BARTOLINI (D.), *Di S. Zaccaria papa* (1879), docum. [68]-[72].

Benedictus ab. Clusensis, † 1091. — Mai 31.

VITA AUCT. WILLELMO MON. *Inc. prol.* Willelmus... Geraldo armario. Meminit bene fraternitas tua — *Inc.* Benedictus itaque Dei famulus, patria Tolosanus — *Des.* atque extenuet procax loquacitas. [1144]

MABILLON, *Acta*, VI, 2. 698-716; 2^a ed. 697-714; || PROVANA (L. G.), in *Mon. hist. patriae*, Scr. III. 273-99; || *P.L.* CL. 1461-86; || BETHMANN (L.), in *MG. Scr.* XII. 197-208.

Et cf. **Michael archangelus**, 3.

Benedictus erem. Maceracensis in Britannia Minore, saec. IX.
— Oct. 22.

1. VITA. *Inc.* Cum post Dñi triumphum pullularet — *Des.* in basilica quam construxerat inhumatus est. Ubi per eum multa... [1145]

L'ESTOURBEILLON (R. de), *S. Benoit de Macerac* (Nantes, 1883), 13-17.

2. EPITOME. *Inc.* Benedictus Dñi confessor, Patras, Graeciae civitate, ordine senatorum natus — *Des.* Rethonum xi kal. nov. magna cum exultatione translatus est. [1146]

Act. SS. Oct. IX. 625.

Benedictus, Iohannes et soc. (Quinque fratres), mm. in Polonia, † 1003. — Nov. 12.

1. VITA AUCT. BRUNONE QUERFURTENSI. *Inc. prol.* Adiuvā, Deus, ut magna parvus ingenio narrare — *Inc.* Quem res loquitur bene venisse, s. iste de Benevento venit — *Des.* nobis kyrieleyson dimiserunt, praestante qui propter se... [1147]

KADE (R.), in *MG. Scr.* XV. 716-38; || Kętrzyński (W.), in *Mon. Pol. hist.* VI. 388-428.

2. PASSIO AUCT. COSMA PRAGENSIS. *Inc.* Anno dñicae inc. 1004 s. B. cum sociis suis martyrizatus est. Temporibus Henrici imp. qui post Ottonem — *Des.* ad regna polorum. Passi sunt... III id. nov. [1148

* COSMAE *Chronica Boemorum*, I. 38 (ed. R. KOEPKE, in *MG. Scr. IX.* 60-61; || *P.L. CLXVI*, 109-13); || MITTARELLI, *Annal. Camaldul.* I. 248-49.

3. EPITOME.

PETRUS DE NAT. v. 129.

Benedictus erem. in Ungaria. *Vid.* **Andreas-Zoerardus**.

Benevenuta de Boianis v. tertii Ord. S. Dominici, † 1292. — Oct. 29.

VITA. Inc. Fuit in civitate Austriae de Foro Iulii — *Des.* non consuevit mendacium inveniri. Cuius etiam iniuria... mihi fecistis. [1149

RUBEIS (I. F. B. M. de), *Vita b. Benvenutae Boianae* (Venetiis, 1757), 9-104; || *Act. SS.* Oct. XIII. 152-85.

Exc. Utinensis beatificationis et canonizationis ven. servae Dei B-ae (Romae, 1761), Summarium super dubio an signanda sit commissio introductionis causae, 2-35. — *Utinensis etc.* (Romae, 1765), Summarium super dubio an sententia... sit confirmanda, 11-15.

Benevenutus de Eugubio, Ord. Min., Corneti in Apulia, † cca 1233. — Iun. 27.

1. EPITOME VITAE ET MIRACULORUM.

BARTHOLOMAEUS DE PISIS, *De conformitate*, lib. I, conf. VIII, part. II (ed. Mediol. 1513, f. 64); || *Act. SS.* Iun. V. 328, n. 5, 6; 3^a ed. VII. 295-96, n. 5, 6.

2. MIRACULA. *Inc.* Beatus iste... Miles quidam de Corneto, Turellus nomine — *Des.* votum solvit quod voverat sancto Dei. [1150

Act. SS. Iun. V. 329-30; 3^a ed. VII. 296-97.

Benignus ep. Ardmachanus, saec. V extr. — Nov. 1 et 9.

1. VITA.

Exc. COLGANUS, *Trias thaumat.* 203-5, n. XXII-XXXIII.

2. EPITOME. *Inc.* S. enim Benignus in regimine pontificali transactis — *Des.* gratiae ab omnibus Deo et sancto eius referuntur. [1151

CAPGRAVIUS, f. 36-36^v.

Benignus ep. m. (Carnotensis?) cultus Ultraiecti. — Iun. 28.

1. PASSIO.

Legebatur Ultraiecti Passio Benigni Divionensis 5d.

2. INVENTIO (AN HUIUS BENIGNI?). *Inc.* In alio loco pago Turonico erat inter vepres... [1152

* GREG. TURON. *Glor. conf.* 17.

3. TRANSLATIO ULTRAEICTUM AN. 964. *Vid.* **Agnes** v. m. Romae, 10.

Benignus m. Divione sub Aureliano. — Nov. 1.

1. PASSIO. *Inc.* In tempore illo Aurelianus ad castrum cui nomen Divione, ubi tunc temporis novos construxerat muros — *Des.* α) recondidit in sepulcro. Qui se... semper perclaruit. Martyrizavit autem pro nomine D. N. I. C... *vel* β) semper perclaruit. Acta sunt haec... [1153]

[FROT], *Hist. de l'église... de Saint-Etienne de Dijon* (Dijon, 1696), preuves, 7-9; || BOUGAUD, *Étude hist. et crit. sur la mission, les actes et le culte de S. B-e* (Autun, 1859), 413-19; || *Act. SS.* Nov. I. 155-59. — (MUT.) SURIUS, VI (1575), 9-10; (1581), 9-10; XI (1618), 1-2; XI (1880), 18-21. — Subiunctus est aliquando locus de Aureliano imp. ex *Historia Miscella*, nonnullis mutatis, exscriptus. Cf. *Anal. Boll.* I. 498, 27°; II. 130-31.

2. PASSIO. *Inc.* Tempore illo vir almfificus Benignus Dñi sacerdos orientalibus — *Des.* dignatur clarescere virtutibus. Martyrizatus est autem... agente Terentio comite. Oremus itaque Dñm... [1154]

Act. SS. t. c. 160-62.

Exc. NARBÉY, *Supplément aux Acta SS.* I. 201-2.

3. PASSIO. *Inc.* Post impletum redemptionis humanae mysterium... Ex quorum sacro collegio — *Des.* Coronatus est autem bb. m. et insuperabilis athleta B. Ipse enim virtutem dedit... Ipse erit finis... [1155]

BOUGAUD, t. c. 420-36; || *Act. SS.* t. c. 163-73.

4. PASSIO RHYTHMICA. *Inc. carm. I.* Ad magni regis gloriam recitemus victoriam... *Inc. carmen II.* Galliarum nobilitas insignis cunctis gloria... *Inc. carmen III.* Romanorum imperio Aureliano praedito... [1156]

BOUGAUD, t. c. 437-50; || *Act. SS.* t. c. 180-86.

Exc. *Act. SS.* Sept. VI. 669-70, n. 29, 30, 33, 34 (ex *carm. I*); — *ibid.* 669, n. 31, 32 (ex *carm. II*).

5. EPITOMAE.

a. Ado, 1 nov.

b. *Inc.* Aurelianus imp. Divionem ingressus ad videndos novos muros — *Des.* se in paradisi odoribus collocari. Acta sunt haec... [1157]

VINC. BELLOV. XII. 111, 112; || BOUGAUD, t. c. 410-12; || *Act. SS.* t. c. 154; || NARBÉY, t. c. 260-61.

Exc. MOMBRIUS, I. 147^v.

c. *Inc.* Aurelianus imp. ad castrum, cui nomen est Dymon, veniens et percipiens a Terentio — *Des.* et honorifice sepelivit. Quae se virtutibus... semper perclaruit. Acta sunt haec... [1158]

Act. SS. t. c. 152-53.

d. *Inc.* Veniens Aurelianus imp. ad castrum Duni et percipiens a Terentio — *Des.* Quo facto, anima s. visa est ab omnibus... [1159]

Act. SS. t. c. 153.

e. *Inc. ut 2.* — *Des.* Sicque roseo cruore perfusum Christo martyrem... consecrarunt. [1160]

BOUGAUD, t. c. 451-53.

f. *Inc.* Benignus sacerdos a S. Polycarpo — *Des.* Sicque roseo cruore perfusus m... honestissimae tradidit sepulturae. [1161]

Bougaud, t. c. 454-55.

g. PETRUS DE NAT. x. 3. — h. HILARION MEDIOLANENSIS, f. 105-57.

6. REVELATIO ET PRIMA TRANSLATIO. a. *Inc.* Benignus autem ac dñici nominis testis... Et quia in magnum sarcophagum — *Des.* domus nostra inviolata permansit. [1162]

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 50 (51).

b. *Inc.* Postquam praedicanda b. Benigni fortitudo in castro Divionensi — *Des.* unitus esset spiritualiter. Cuius meritum... [1163]

Act. SS. t. c. 187-88.

7. MIRACULA. *Inc. prol.* Apertissima igitur devota fidei relatione b. Gregorii Turonorum antistitis — *Inc.* Eo tempore quo Heinricus ducatus Burgundiae florebat honore — *Des.* a Deo crebro glorificari evidentibus miraculis sui testis eximii. [1164]

Act. SS. t. c. 173-79.

Benignus m. Mevaniae in Umbria. — *Vid.* Vincentius.

Benignus ab. Vallumbrosanus, † 1236. — Iul. 17.

1. VITA. *Inc.* Benignus provincia Tusciae, comitatus Florentini, e castro Montevarchii — *Des.* et s. eius anima caelica penetravit. [1165]

SIMIUS (V.), *Catalogus sanctorum et plurium virorum illustrium qui... effloruerunt in Valle Umbrosa* (Romae, 1693), 54-58; || *Act. SS.* Iul. IV. 341-42.

2. VITA LONGIOR. *Inc. ut* 1. — *Des.* illa s. anima transivit ex hoc mundo ad Patrem. [1166]

Act. SS. t. c. 342-44.

Benno II ep. Osnabrugensis, † 1088. — Iul. 22 et Nov. 20.

VITA AUCT. NORBERTO AB. IBURGENSE. *Inc. prol.* Multorum saepe negligentia — *Inc.* In Sueviae partibus, loco qui Luninge dicitur — *Des.* In commune igitur ex tunc et tunc pro eo ab omnibus... [1167]

ECCARD, *Corpus hist. med. aevi*, II. 2161-94; || WILMANS (R.), in *MG. Scr.* XII. 60-84. — *Emendationes.* THYEN (L.), *Benno II* (Osnabrück, 1869), 216-26 [= *MITTHEILUNGEN DES HIST. VER. ZU OSNABR.* IX (1870), 216-26].

Berachius ab. ep. in Hibernia, cca 600. — Febr. 15.

VITA. *Inc.* Inter cetera quae Dei plena sapientia... Regnum siquidem Hiberniae ab ortu solis — *Des.* et sic in pace dormiens beatam animam suo reddidit Creatori. [1168]

COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 340-44; || *Act. SS.* Febr. II. 833-38; 3^a ed. 834-38.

Exc: COLGANUS, *Trias thaumat.* 209, n. VIII.

Beraldus (al. **Berardus**), **Otto, Petrus, Adiutus, Accursius**, O. S. Franc. mm. in Marochio, † 1220. — Ian. 16.

1. PASSIO ET MIRACULA. *Inc.* Cum b. pater noster Franciscus velut patriarcha Iacob — *Des.* continuo liberata. Multa sunt alia... [1169]

Analecta Franciscana, III (1897), 579-96.

2. EPITOMAE LIBELLI 1. a (ADSCRIPTA IOHANNI TISSERANDO). *Inc. prol.* Non enim hominis est, quibus sane verbis dici possit — *Inc.* Anno Dñi 1219, a prima conversione s. Francisci anno XIII — *Des.* Soldanus cum omni reverentia, Dño disponente, ad propria remisit. [1170]

Act. SS. Ian. II. 65-69; 3^a ed. 429-33; || *Mon. Portug. hist.* Scr. I (1856), 113-16.

b. PASSIO. *Inc.* SS. martyrum Beraldi... festiva gaudia nobis, ff. cc.. Beatus namque Franciscus Minorum pater — *Des.* amore martyrii ad ordinem se transtulit. Gaudeat igitur Ecclesia... [1171]

SURIUS, I (1570), 372-75 et iterum VII (1581), 39-42; I (1576), 388-91; (1618), 263-64; (1875), 366-71; || THOMAS DE TRUGILLO, *Thesaurus concionatorum*, II (1584), 141-43 (fine rescisso); || SEDULIUS (H.), *Historia seraphica*, 165-69 (omissa prima sententia).

3. PASSIO ET MIRACULA (AUCT. FRANCISCO HISPALENSI ?). I. PASSIO. *Inc.* Tempore dñi Innocentii p. III felicitis recordationis quidam — *Des.* meritis ss. fratrum copiose omnes habere merentur; quod ipse... [1172]

Mon. Portug. t. c. 105-13.

II. MIRACULA. *Inc.* Quidam Petrus Rosarius nomine miles — *Des.* Nam illic diebus illis Petrus Fernandi... in foro interfecti sunt... [1173]

Mon. Portug. t. c. 113.

4. EPITOMAE.

BARTHOLOMAEUS DE PISIS, *De conformitate*, lib. I, conf. VIII, part. II (ed. Mediol. 1513, f. 68^v). — PETRUS DE NAT. append. 1.

Berardus ep. Aprutinus seu Interamnensis, † 1122. — Dec. 19.

1. VITA ET TRANSLATIO. *Inc. prol.* Sanctum quidem est, fratres, quod petitis, ... ut b. Berardi pastoris vestri et praedecessoris mei vitam — *Inc.*... — *Des.* Tunc Acto benignissimus pater, virtutum omnium dilectione repletus et divinis clementissime armis indutus, ad tantum gaudium... [1174]

Exc. DE' MUZI, *Dialoghi di varia lezione* (Chieti, 1612) [non vidimus]; || PALMA (N.), *Storia ecclesiastica e civile della città di Teramo e diocesi Aprutina*, I (1832), 139, 186.

2. VITA ET MIRACULA. *Inc.* Berardus ex illustri genere comitum

Palleaureae oriundus — *Des.* Tunc praesul pastoralibus indumentis ornatus ad locum... [1175]

[MONTESANCTUS (Vinc.)], *Vita S. B-i ep. Aprutini ordinis S. Benedicti Casinensis* (Venetiis, 1601), f. 2-7; || [IULIANUS (Silv.)], *Vita s. B-i* (Asculi, 1637), f. 2-8; || PALMA, t. c. 139-43, 173-74, 185-86 (paucis in fine omissis). — Videtur haec esse ipsa Vita 1, cuius sermo a primo editore mutatus sit.

Exc. UGHELLI, I. 397; 2^a ed. 359.

Berardus ep. Marsorum, † 1130. — Nov. 3.

VITA AUCT. IOHANNE EP. SIGNIENSI. *Inc. epist.* Reverendo... Iohanni Furato... Caritatis vigor et virtus tanta esse — *Inc. prol.* Scripturus patris nostri vitam, volo, si possum — *Inc.* Berardus igitur Marsorum comitum progenitus, quod de parte patri suo — *Des.* et loco fetoris odorem suavissimum dedit. Ubi fiunt mira... [1176]

UGHELLI, I. 964-76; 2^a ed. 893-901; || *Act. SS.* Nov. II, 1. 128-34.

Berarius ep. Cenomannensis, saec. VII extr. — Oct. 17.

VITA (*Actus pont. Cenomann.* 13). *Inc.* Dñs Berarius Cenomannicae urbis ep., natione partim Francus — *Des.* Inde ad suos decenter allatus atque sepultus est in... Pontileva... [1177]

MABILLON, *Vet. Anal.* III. 167-80; 2^a ed. 269-73; || *Act. SS.* Oct. VIII. 157-60.

Exc. CAUVIN, *Géographie ancienne du dioc. du Mans*, XL-XLI.

Bercharius ab. Dervensis et m., † 685. — Oct. 16.

1. VITA AUCT. ADSONE. *Inc. prol.* Cum gloriosas virorum illustrium palmas... Actus igitur ac laborum certamina — *Inc.* Prioris monumenta temporis pagum Aquitanicum — *Des.* cunctis morbo obsessis nimium salubre. Huius igitur... [1178]

CAMUZAT, *Promptuarium Tricass.* f. 63^v-78^v; || SURIUS, X (1618), 270-275; || MABILLON, *Acta*, II. 832-43; 2^a ed. 797-808; || *Act. SS.* Oct. VII. 1010-18; || *P.L.* CXXXVII. 669-86. — *Var. lect.* MABILLON, t. c. 843; 3^a ed. 808-9; || *P.L.* t. c. 685-87; || (partim) *Act. SS.* t. c. 1002, n. 70.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 675-78; || BOUQUET, III. 587-90.

2. DE DIVERSIS CASIBUS MONASTERII DERVENSIS ET MIRACULIS S. BERCHARII. *Inc.* Huius anterioris exsecutionem operis — *Des.* quod absconderat timentibus se. [1179]

CAMUZAT, t. c. f. 87^v-112; || SURIUS, t. c. 275-84; || MABILLON, t. c. 844-61; 2^a ed. 809-26; || *Act. SS.* t. c. 1019-30.

Exc. DUCHESNE, op. c. III. 374-75, 436-37; IV. 145-46. — BOUQUET, VI. 332; IX. 6-8; X. 375. — WAITZ (G.), in *MG. Scr.* IV. 487-89. — HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 435, not.

3. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXIV. 114, 115. — PETRUS DE NAT. VIII. 22.

Beregisus ab. Andaginensis, † post 725. — Oct. 2.

VITA. *Inc. prol.* Memoriam b. Beregisi ab. monasterium Andaginense — *Inc.* Beregisus ex Conduistro pago Austrasiorum ex vico qui vocatur Spangius — *Des.* mundumque creans gubernat, unus es Deus regnans gloriosus in saecula saeculorum. Amen. [1180]

Act. SS. Oct. I. 520-29. — *Var. lect. Anal. Boll.* I. 491, 42°, et 618-19.

Berengarius mon. in urbe S. Papuli, † 1093. — Mai 26.

1. VITA ET MIRACULA AUCT. FLAVIO ANSELMO. a. *Inc. prol.* Rev. dñō et patri Raymundo... Cum ad monasterium vestrum forte venissem — *Inc.* Igitur vir ven. B. Tolosano territorio exstitit oriundus nobilissimis quidem — *Des.* postquam migravit ad caelos. Verum nos studentes brevitati... Quam ob rem de multis haec pauca... [1181]

MABILLON, *Acta*, VI, 2. 774-78; 2^a ed. 771-74.

Exc. (prologus) MÉNARD (H.), *Martyrologium SS. Ord. S. Benedicti* (Paris. 1629), 584; || *Act. SS.* Mai VI. 448, n. 1; 3^a ed. 444, n. 1.

b. (ALIQUANTUM CONTRACTA A BERNARDO GUIDONIS). *Inc.* Vir vitae ven. Berengarius in territorio Tolosano exstitit oriundus ex nobilio-ribus parentibus — *Des.* postquam ad caelos migravit a saeculo, ubi vivit in Christo... [1182]

Act. SS. t. c. 448-49, n. 2-11; 3^a ed. 444-45, n. 2-11.

Exc. BERTRANDI (N.), *Gesta Tholosanorum* (Tholose, 1515), f. XLV-VI.

2. EPITOME. *Inc.* Item quiescit in eadem ecclesia S. Papuli corpus b. Berengarii... Hic puer renuntiavit saeculo — *Des.* Caelos ascendit Philippo rege illustre imperante Francis. [1183]

HENNET DE BERNVILLE (H.), *Mélanges concernant l'évêché de S. Papoul* (Paris, 1863), 129-30.

Berengerus ab. Formbacensis. *Vid.* Wirnto, 2.

Berethunus. *Vid.* Brithunus.

Berlendis v. Merbecae in Brabantia, † cca 700. — Febr. 3.

1. VITA AUCT. H (ARIGERO ?) MON. LOBIENSI. *Inc. prol.* Dñō et amico suo Gerardo H... Scio me fecisse tardius — *Inc.* Cum ubique fideles chisticolae... Haec igitur v., Berlendis nomine, licet secundum saeculi dignitatem — *Des.* ad patriam supernae hereditatis. Migravit autem s. B. v. ex hac luce... [1184]

Act. SS. Febr. I. 378-81; 3^a ed. 383-85 (om. prol.); || MABILLON, *Acta*, III, 1. 16-21; 2^a ed. 13-17; || *Act. SS. Belgii*, V. 264-71; || *P.L.* CXXXIX. 1103-10.

Exc. BOUQUET, III. 526-27.

2. MIRACULA. *Inc. prol.* Pro meritis venerandae v. Berlendis divino per angelum Dei — *Inc.* Postquam omnipotentis Dei gratia passim diffusa patuit — *Des.* Eisdem quoque februm extinctiones... [1185]

Act. SS. t. c. 381-84; 3^a ed. 385-88.

Exc. Act. SS. Belgii, t. c. 271-74.

Bernacus conf. in Anglia, cca 500. — April. 7.

1. VITA. *Inc.* Elegit sibi Dñus virum de filiis Israel iuxta cor suum Bernaci nomine — *Des.* Transiit autem de hoc mundo vii die aprilis... Gratulatur s. Dei Bernacus in caelis... [1186]

REES (W. J.), Cambro-British SS. 5-12.

2. VITA. *Inc.* Erat autem Bernacus venustus ornatus moribus — *Des.* numquam ulterius in cor eius cogitatio talis ascenderit. [1187]

CAPGRAVIUS, f. 36^v-38.

Bernardinus Senensis Ord. Min., † 1444. — Mai 20.

1. VITA AUCT. BARNABAE SENENSIS. *Inc. prol.* Sanctissimae regiae maiestati Alphonso... Vetusta sane ac laudabilis — *Inc.* Bernardinus qui ob res eius sanctissime gestas in omni vita sua — *Des.* etiam postera saecula et qui venturi sunt intellegant. [1188]

Act. SS. Mai V. 277-83*; 3^a ed. 107*-114*.*

2. VITA AUCT. MAFFAEI VEGIO. *Inc.* Bernardinus ex Senis clarissima Heturiae civitate atque ex antiqua — *Des.* Nunc etiam modica corpora curat ope. [1189]

Act. SS. t. c. 287-305*; 3^a ed. 117*-35*.*

3. VITA AUCT. IOHANNIS A CAPISTRANO. *Inc.* In civitate inclita Senarum, quae est civitas Virginis nuncupata — *Des.* Quod Deus ipse approbans in hora mortis eius voluit decantari antiphonam... [1190]

S. B-i Senensis opera, ed. Petrus RODULPHUS (Venetiis, 1591), I, inter prolegomena; || *S. B-i opera*, ed. I. DE LA HAYE, I (Parisiis, 1635), xxvii-xl; *id.* (Lugduni, 1650), proleg. 25-36.

Exc. Act. SS. t. c. 305-13* (3^a ed. 135*-43*)*, n. 1, 2, 3, 8, 9, 24; et passim inter annotata ad Vitas 1, 2, 6.

4. VITA ET MIRACULA. *Inc.* In Senensi urbe, quae Virginis civitas dicta est — *Des.* quemadmodum mihi rettulerunt, qui suis oculis haec intuiti sunt. Laus et honor sit... [1191]

(Mut.) *SURIUS*, VII (1581), 420-45; III (1579), 411-35; V (1618), 267-81; V (1876), 618-53; || *S. B-i opera*, ed. I. DE LA HAYE, I (1635), iii-xxvi; *id.* (1650), proleg. 6-25.

Exc. Act. SS. t. c. 311-14 (3^a ed. 141*-44*)*, n. 17, 18, 21, 24, 25, 27, 28.

In prima editione *SURIUS*, III (1572), 365-75, idem est initium (365-72), reliqua diversa sunt et similia videntur Vitae 8.

5. VITA AUCT. ANTONINO FLORENTINO. *Inc. prol.* Apparuit gratia Dei... in servo suo Bernardino — *Inc.* Hic quamquam in civitate Massae provinciae Tusciae ortus sit — *Des.* multa miracula meritis eius referuntur patrata. Fuit autem catalogo sanctorum... [1192]

ANTONINUS FLORENT. *Chronic.* tit. xxiv, c. 5.

6. VITA ET MIRACULA AUCT. LUDOVICO VICENTINO. I. VITA. *Inc. prol.* Ad reverendissimum dñum D. G. cardinalem Agriensem... Non te praeterit, rev. dñe — *Inc.* Magnum nobis diebus istis novissimis — *Des.* Quae quidem translatio facta est... anno Dñi 1472... [1193]

Editio s. l. a. [non vidimus; sed cf. Luzzo, l. c. infra, f. 3]; || *Act. SS.* t. c. 262*-72*; 3^a ed. 93*-102* (deest prologus).

Exc. Amadio Maria [Luzzo] da Venezia, *Vita di S. B-o da Siena* (Venezia, 1744), prefazione, f. 2*-3 (solus prologus).

II. MIRACULA. *Inc. prol.* Eximii prophetae David clarissima sententia — *Inc.* In civitate Aquilana Amicus puer 18 mensium — *Des.* sex barilia concurrentibus et petentibus distribuerentur. Amen. [1194]

Editio s. l. a. || *Act. SS.* t. c. 272*-76*; 3^a ed. 103*-7*.

7. VITA (EX MS. RUBEAE VALLIS). *Inc. prol. ut 5.* — *Inc.* In civitate Senarum, quae est civitas Virginis nuncupata (cf. *Vit.* 3) — *Des.* morti propinquum iudicaverunt, sanus factus est et incolumis. [1195]

Exc. Act. SS. t. c. 306*-13* (3^a ed. 136*-43*), n. 4, 6, 12, 13, 16-18, 22, 25, 26, et passim inter annotata ad Vitas 2, 6. — Cf. *Anal. Boll.* XIV. 78, 43*.

8. VITA (EX MS. ULTRAIECTINO).

Exc. Act. SS. t. c. 306*-13* (3^a ed. 136*-43*), n. 5, 7, 22, et passim inter annotata ad Vitas 2, 6.

9. VITA. *Inc.* In civitate inclita Senarum, quae civitas est Virginis nuncupata (cf. *Vit.* 3) — *Des.* quia ego ad te venio. Vixit Bernardinus in saeculo annis 22... In caelo autem... [1196]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 398^b-402^d; || *id.* (Lovan. 1485), f. 230-36.

10. VITAE EPITOME AUCT. AUGUSTINO DATO (LECTIONES). *Inc.* Bernardinus patria Senensis bonis progenitus parentibus — *Des.* et caelesti secum gaudio frui per infinita saeculorum saecula. [1197]

Augustini Dati Senensis opera (Senis, 1503), f. 61^r-62; *id.* (Venetiis, 1516), f. XLIX; *id.* (Paris. 1516), f. LXII-II^v; || *S. B-i opera*, ed. RODULPHUS (1591), I, inter prolegomena; || *id.* ed. I. DE LA HAYE, I (1635), LXI-II; *id.* (1650), proleg. 51; || Luzzo, t. c. 281-82.

11. VITAE EPITOME AUCT. AENEA SILVIO (De viris illustr. 17). *Inc.* Bernardinus Senensis nobilibus ortus natalibus — *Des.* α) bonamque mihi mercedem fecit; vel β) in sermonibusque detrahebat. [1198]

S. B-i opera, ed. RODULPHUS (1591), I, inter prolegomena (des. β); || *id.* ed. I. DE LA HAYE, I (1635), XLI-II; *id.* (1650), proleg. 36-37 (des. β); || MANSI (I. D.), *Appendix ad orationes Pii II pont. max. Opuscula quae-*

dam..., operis pars III (Lucae, 1759), 172-75 (des. α); || *Aeneas Sylvius Piccolomineus, De viris illustribus* (Stuttgartiae, 1842. ZWEITE PUBLICATION DER LITER. VEREINS IN STUTTGART, 2), 24-27 (des. α).

12. EPITOME BREVISSIMA. *Inc.* Bernardinus conf. natione Tuscus ex nobili familia — *Des.* Translatum est autem corpus eius... [1199

Leg. aureae appendix, c. 219 (189); || *Petrus de Nat.* appendix, 11.

13. MIRACULA POST MORTEM. *Inc. prol.* Mirabilis Deus in ss. suis secundum miserationem — *Inc.* Pasqualis puer, filius Pauli de Ciculo, accedens — *Des.* etiam vidit Lazarus Benedicti orator Senensis, die XII. — *Epil.* Universis et singulis... Datum in Camera Aquilina, die XIX mensis iunii, ind. VII, 1444... [1200

Act. SS. t. c. 284*-87*; 3^a ed. 114*-17*.

14. CARMEN DE MIRACULIS POST MORTEM. *Inc. prol.* Cum pius Ortygii spiraret Apollinis ardor — *Inc.* Urbs opulenta viris Aquila est, sic nomine dicunt — *Des.* perpetuum sed quae celebrentur in aevum. [1201

Luzzo, t. c. 364-70.

Bernardus conf. Arcani in Italia, saec. XII (?). — Oct. 14.

VITA. *Inc.* Carissimi, nos decet sanctos Dei... B. Bernardus vir quidem humilis et devotus — *Des.* Cernentes autem mirabilia... [1202

Act. SS. Oct. VI. 631-32; 3^a ed. 630-32.

Bernardus paenitens Audomaropoli, † 1182. — April. 19.

VITA ET MIRACULA, AUCT. IOHANNE MON. BERTINIANO, libris 2. *Inc. prol.* Cum s. Bernardus iam ad gaudium Dñi sui intrasset — *Inc. lib. I.* Initium evangelicae doctrinae, ubi praeco veritatis — *Des. lib. II.* quam in aliquo falsitatis notam incurrere. [1203

Act. SS. April. II. 675-97; 3^a ed. 674-95.

Bernardus marchio Badensis, † 1458. — Iul. 15.

MIRACULA (PROCESSUS ANNI 1481). *Inc. prol.* In nomine Dñi. Amen. Nos Guillerminus Cacya, iuris utriusque doctor — *Inc. mir. I.* Et primo Iacobus Bergoglii de Combamana — *Des. mir. XXXVIII.* quia reliquerat et postposuerat omnia possibilia remedia. [1204

RINGHOLZ (O.), *Der selige Markgraf Bernhard von Baden* (Freiburg, 1892), 156-84.

Bernardus ep. Calinensis in Campania, † 1109. — Mart. 12.

VITA ET MIRACULA. *Inc.* Rationabilis creatura... Ex quorum collegio vir valde ven. Bernardus — *Des.* ad habendam perpetuam de Bernardo recordationem. Amen. [1205

UGHELLI, VI. 588-93; 2^a ed. 462-66; || *Act. SS.* Mart. 232-34; 3^a ed. 228-231. — Epitome : MONACHUS (M.), *Sanctuarium Capuanum* (1630), 23-27.

Bernardus Calvinus ep. Vicensis, † 1243. — Oct. 26.

MIRACULA. *Inc. prol.* Hic incipiunt miracula b. Bernardi viri religiosi — *Inc.* Anno Dñi 1244, 11 kal. mart., nos Raimundus de Capraria — *Des.* in sepulcro dicti s. gratias Deo devotissime referentes. [1206
Act. SS. Oct. XII. 85-95.

Bernardus ab. Clarevallensis, † 1153. — Aug. 20.

1. COLLECTANEA GAUFRIDI NOTARII DE VITA BERNARDI (" *Fragmenta Gaufridi* „). *Inc.* In territorio Lingonis civitatis situm est castrum nobile... cui Castellio nomen est — *Des.* Nihil enim ex omnibus quae fecerat sui dixerat potuit deinceps recordari. [1207

Exc. CHIFFLETIUS (P. Fr.), *Opuscula quattuor* (Paris. 1679), 169-74, 198-202, 217-21. — *S. B-i opera*, ed. MABILLON (1690), II. 1275-78; *id.* (1719), II. 1292-95; || *id.* ed. GAUME (1839), II. 2475-84; || *P.L.* CLXXXV. 523-30. — *Act. SS.* Aug. IV. 105, n. 21 extr.; 107-8, n. 30, 31, 33-35; 364-65, n. 61-65; || *P.L.* t. c. 653, 657-59, 968-70. — HÜFFER (G.), in *Historisches Jahrbuch*, V (1884), 610, 611, 612-14, 615; VI (1885), 76-78 in notis, 80-83, 84; || et inde HÜFFER (G.), *Der heilige Bernard von Clairvaux*, I (1886), 35, 36, 37-39, 40, 53-55 in notis, 57-60, 61-62. — CHOMTON, *S. B-d et le château de Fontaines-lès-Dijon*, III (1895), 188-98.

2. NARRATIO DE ULTIMIS DIEBUS ET OBITU BERNARDI, AUCT. EODEM.
a. (RECENSIO PRIMA). *Inc. epist.* Illustri dño et rev. patri Eschilo... Timor quem timebamus evenit nobis — *Des.* non exigendum ab homine quod non accepit. — *Inc.* Cum post tantos labores Dñus ac sudores dilecto suo somnum dare — *Des.* in caelum magna cum exultatione deferri. [1208

Exc. BALUZIUS, *Misc.* V. 453 (epistula); 2^a ed. II. 235-36 (item); || *S. B-i opera*, ed. MABILLON (1719), II. 1130-31 (item); || WAITZ (G.), in *MG.* Scr. XXVI. 117-18 (item). — HÜFFER, *Der hl. Bernard*, I. 119-23, passim (cod. Dusseldorp.) Forsan iisdem verbis desinebat haec recensio, quibus recensio b (cf. HÜFFER, I. c. 123 not.).

b. (RECENSIO ALTERA). *Inc. epist. et des. ut a.* — *Inc.* Cum post tantos labores Dñus ac sudores dilecto suo Bernardo Clarevallis ab. diu desideratum — *Des.* Facta sunt haec eodem anno quo... anno ab inc. sua 1153, qui cum Patre... [1209

Exc. ut supra a ap. HÜFFER (cod. Parisinus 7561); cf. etiam WAITZ, t. c. 117-20, in variis lectionibus.

c. (RECENSIO TERTIA). Vid. infra Vitae 4 librum V.

3. DE OBITU S. BERNARDI, AUCT. Odone ab. MORIMUNDENSI (*De analeticis ternarii*, dist. IV, c. 28). *Inc.* Subit praetitulatio a serie triadis ad regnum Dei aptitudo — *Des.* Per hunc ego legationem mitens... Amen. Armonia triadis et regni Dei... [1210

HÜFFER (G.), in *Hist. Jahrbuch*, V. 597-600; || *Id.* *Der hl. Bernard*, I. 21-24.

Exc. KERVYN DE LETTENHOVE, in *Bulletins de l'Académie royale de Belgique*, 2e sér. XI (1861), 253-55, in notis.

4. VITA PRIMA, libris quinque. a. (RECENSIO PRIOR).

LIBER I. AUCT. GUILIELMO AB. S. THEODERICI. *Inc. prol.* Scripturus vitam servi tui ad honorem nominis tui — *Inc.* a) Bernardus Castellione Burgundiae oppido oriundus fuit... *vel* β) Bernardus ergo Burgundiae oppido oriundus fuit — *Des.* et excessus insipientiae oboedientiae bonitas condonabit. — *Inc. subscriptio Burkardi ab.* Praescriptum opus voluminis huius quod de vita — *Des.* optimo pictori sed praeoccupato. [1211]

LIBER II. AUCT. ERNALDO (*al.* ARNALDO, BERNARDO) AB. BONAEOVALLIS. *Inc. prol.* Virorum illustrium gesta nonnulli scriptorum — *Inc.* Ea tempestate Honorius papa, cuius adhuc instituta nitent et redolent, viam — *Des.* tranquillitas et pacis desiderata serenitas. [1212]

PROLOGUS EPISCOPORUM ET ABBATUM IN LIBROS III-V. *Inc.* Post b. patris nostri Bernardi Clarevallensis ab. excessum — *Des.* fere per omnia ordini temporis series narrationis obsequitur. [1213]

LIBER III. AUCT. GAUFRIDO. *Inc.* Innumeris quidem signis atque miraculis — *Des.* secundus... libellus aliquanta narrabit. [1214]

LIBER IV. AUCT. EODEM. *Inc.* Sicut sermone super Cantica canticorum XXIV — *Des.* quam impossibile omnia comprehendi. [1215]

LIBER V. AUCT. EODEM. *Inc.* ut 2b. — *Des.* Ibi gratia et misericordia et respectus assiduae pietatis super omnes... [1216]

SURIUS, IV (1576), 768-855; (1579), 791-872; VIII (1618), 197-243; VIII (1877), 436-557. In quibusdam tamen recedit haec editio a recensione **a** et accedit ad recensionem **b**; praeter alia (de quibus vid. HÜFFER, *Der hl. Bernard*, I. 128) omissus est prol. episcoporum in lib. III-V et pro eo legitur prol. Gaufridi, qui ad recensionem **b** pertinet.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* IV. 323-27, 420-21. — *Catal. Brux.* I. 235-36, 1°; 285, 1°. — WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XXVI. 95-120 (inserti sunt prologus Gaufridi in lib. III-V [ex **4b**] et epist. eiusdem ad Eskillum [ex **2**]; ceterum exhibetur recensio **a** pura).

b. (RECENSIO POSTERIOR A GAUFRIDO PROCURATA).

LIBER I. *Inc. prol.* ut 4a. — *Inc.* Bernardus Burgundiae partibus Fontanis oppido patris sui oriundus fuit. — *Des.* ut 4a. — *Inc. subscriptio Burkardi.* Praescriptum opus quod de vita — *Des.* ut 4a. [1217]

LIBER II. *Inc. prol.* ut 4a. — *Inc.* Ea tempestate Honorius papa viam universae carnis — *Des.* ut 4a. [1218]

PROLOGUS GAUFRIDI IN LIBROS III-V. *Inc.* Clarissimi patris nostri Bernardi Clarevallensis ab. memoriam viri insignes — *Des.* pene per omnia ordini ipsi ipsius temporis series narrationis obsequitur. [1219]

LIBER III. IV. V. *Incipiunt et desinunt ut in 4a.*

[1220]

α) (Recensio **b** pura) MOMBRIUS, I. 95^v-140^v; || *Melliflui... Bernardi... opus praeclarum* (Lugduni, 1515), sign. Aa-Cc.6; || et exinde non raro inter Bernardi opera.

β) (Multis locis ex recensione **a** passim ab editore inter uncinos insertis) *S. B-i opera*, ed. I. MERLONUS, HORSTIUS (Coloniae, 1641), I, proleg. 2-53; || *id. ed. MABILLON* (1667), VI. 185-239; || *Vita s. patris B-i* (Bambergae, 1678), 1-426.

γ) (Pluribus iam locis ex recensione **a** ab editore inter uncinos insertis; cf. HÜFFER, *Der hl. Bernard*, I. 127, 129) *S. B-i opera*, ed. MABILLON (1690), II. 1061-1160; *id.* (1719), II. 1076-1175; || *Act. SS. Aug. IV.* 256-326; || *S. B-i opera*, ed. GAUME (1839), II. 2089-2268; || *P. L.* CLXXXV. 225-366.

Exc. VICELIUS, *Hagiol.* f. 192-93. — HONTHEIM, *Prodr. hist. Trev.* I. 107-108. — BOUQUET, XIV. 361-79. — WAITZ, t. c. 95-120, passim in infimis pagellis.

Notare iuverit in codicibus nonnullis alterutrius recensionis reperiri quasdam lectiones vel etiam quasdam paragraphos alteri proprias. Cf. HÜFFER, *Der hl. Bernard*, I. 126.

ADDITAMENTUM. *Inc.* In memoria aeterna iustus... Factum enim post annos plurimos ab obitu sancti huius — *Des.* quam a vitae corruptionibus alienus. Deo gratias. Amen. [1221]

S. B-i opera, ed. MABILLON (1690), II. 1160-62; *id.* (1719), II. 1175-77; || *Act. SS.* t. c. 326-27; || *S. B-i opera*, ed. GAUME, II. 2268-70; || *P. L.* t. c. 366-68.

5. MIRACULA IN ITINERE GERMANICO PATRATA (" LIBER VI „ VITAE PRIMAE), LIBRIS 3 A PHILIPPO MON. CLAREVALLENSI COLLECTA.

Inc. narratio Herberti ab. de hoc libro mire servato. Visitante nuper ven. ab. Clarevallensi Petro cenobia sua — *Des.* attribuendam esse non dubitamus. [1222]

Inc. epist. Philippi ad Samsonem ep. Reverendissimo patri et dño S... Multa esset praesumptio — *Des.* in visceribus Iesu Christi. [1223]

Inc. epist. Herimanni ep. ad Henricum. Dño... fratri Heinrico... Tibi specialiter destinandum — *Des.* patrem pastoremque providit. [1224]

LIBER I. *Inc. prol.* Cum in regno Theutonicorum verus crucis servus — *Inc.* Herimannus ep. Mihi sacerdos villae Hetenheim — *Des.* tenui saltem notitia gloriamur. [1225]

LIBER II. *Inc. epist. monachorum Clarevallensium.* Dñis et amicis suis clericis ecclesiae Coloniensis... Ante omnia decet nos — *Inc. prol.* Multi ex vobis curiose legerunt — *Inc.* Wolkemar. Utinam inter nomina — *Des.* qui sanctos tuos ita glorificas. Ipsi gloria... [1226]

LIBER III AUCT. GAUFRIDO. *Inc. prol.* Dño dilectissimo... Hermann... Ea quidem miracula quae a Spira — *Inc.* Igitur dñica post octavas — *Des.* coram me facta novi certius fiducialiusque scripsi. [1227]

TISSIER, *Bibl. Patrum Cisterc.* I. 247-60 (deest epist. Herimanni); || *S. Bernardi opera*, ed. HORSTIUS, l. c. 54-68 (item); || *id. ed. MABILLON* (1667),

VI. 242-56 (item); || *Vita s. B-i* (1678), 427-542 (item); || *S. B-i opera*, ed. MABILLON (1690), II. 1165-92 (item); *id.* (1719), II. 1180-1207 (item); || *Act. SS.* t. c. 330-49 et 329, n. 280-81 (epist. Herimanni); || *S. B-i opera*, ed. GAUME, II. 2275-2325 (deest epist. Herimanni); || *P.L.* CLXXXV. 369-410 (item); || WAITZ, t. c. 121-37 (paucis omissis).

Exc. MARTENE et DURAND, *Vel. scr. ampl. coll.* I. 399 (epist. Herimanni).

6. EPISTULA GAUFRIDI DE MIRACULIS IN AQUITANIA PATRATIS. *Inc.* Magistro suo carissimo Archenfredo... Nullis mihi ad te magister, verborum — *Des.* Et nos quoque epistolam terminemus. Valet. [1228

TISSIER, t. c. 261-62; || *S. B-i opera*, ed. HORSTIUS, I. c. 68-70; || *id.* ed. MABILLON (1667), VI. 256-58; || *Vita S. B-i* (1678), 542-57; || *S. B-i opera*, ed. MABILLON (1690), II. 1192-96; *id.* (1719), II. 1207-11; || *Act. SS.* t. c. 349-351; || *S. B-i opera*, ed. GAUME, II. 2325-32; || *P.L.* t. c. 410-16.

7. SERMO GAUFRIDI IN ANNIVERSARIO. *Inc.* Quam dulcis hodie, dd. ff., paterna debet esse memoria — *Des.* Ceterum super his omnibus divisionibus gratiarum fraternitatem vestram... [1229

S. B-i opera, ed. HORSTIUS, I. c. 86-90; || *id.* ed. MABILLON (1667), VI. 281-86; *id.* (1690), II. 1309-19; *id.* (1719), II. 1326-36; || *id.* ed. GAUME, II. 2534-51; || *P.L.* t. c. 573-88.

7a. SERMO qui inc. Agnoscite, dd., diem publicis fidelium... [1230 et in nonnullis codicibus legitur, est ipse sermo Hilarii de Honorato Arelatensi (vid. *Honoratus* 1), nomine Honorati et paucissimis aliis mutatis.

8. MIRACULA AUCT. HERBERTO, libris 3. *Inc. lib. I.* Fuit in coenobio Claraevallis monachus quidam nomine Rainaldus — *Des. lib. III.* pontificali indutus chlamyde, os sanatum ostendens. [1231

CHIFFLETIUS (P. Fr.), *S. B-i Clarev. ab. genus illustre assertum* (Divione, 1660), 161-394; || *P.L.* t. c. 1273-1384.

Exc. *S. B-i opera*, ed. MABILLON (1690), II. 1223-32; *id.* (1719), II. 1240-1249; || *id.* ed. GAUME, II. 2381-98; || *P.L.* t. c. 453-66. — *Act. SS.* t. c. 351, 352, 358, 359, 360, 362. — WAITZ, t. c. 137-42.

De duabus aliis recensionibus eorundem miraculorum cf. HÜFFER, *Der hl. Bernard*, I. 164-68.

9. VITA AUCT. ALANO EP. AUTISIODORENSI. *Inc. prol.* Ven. patri Pontio... Vitae b. recordationis Bernardi — *Inc. ut 4 b*, lib. I. — *Des. ut 2 b*. [1232

Melliflui... B-i... opus praeclarum ([Paris.], 1508), sign. aa.ij-bb.iiij; || CHANTELOU (Cl.), *Bibliotheca Patrum ascetica*, I (Paris, 1651), sign. a-h.3; || *S. B-i opera*, ed. MABILLON (1667), I. vii-xxviii; *id.* (1690), II. 1235-74; *id.* (1719), II. 1252-91; || *id.* ed. GAUME, II. 2403-74; || *P.L.* t. c. 469-524.

9a. TESTAMENTUM S. BERNARDI (EX ALANO, c. 30). *Inc.* Videns itaque suorum finem imminere dierum — *Des.* quam opere et veritate. [1233

Cf. HÜFFER, *Der hl. Bernard*, I. 148.

Exc. *Catal. Brux.* I. 287-88. — *Catal. Paris.* I. 140-41.

10. VITA AUCT. IOHANNE EREMITA, libris 2. *Inc. epist. I ad Petrum ep. Tusculanum.* Iuxta petitionem et desiderium vestrum — *Inc. epist. II ad Herbertum ep. Turritanum.* Petis a me, miles Christi — *Inc. prol.* Qui vitas sanctorum, ff. cc., vult scribere — *Inc. lib. I.* Bb. igitur Bernar-

duſ in pago Lingonensi Fontanis oppido — *Des. lib. II (imperfectus?)* et ceteri, qui praesentes aderant, plurimum aedificati sunt. [1234

CHIFFLETIUS, *S. B-i... genus illustre assertum*, 97-131; || *S. B-i opera*, ed. MABILLON (1690), II. 1277-94; *id. ed.* (1719), II. 1294-1310; || *id. ed.* GAUME, II. 2485-2510; || *P.L. t. c.* 531-50.

Exc. BOUQUET, XIV. 379.

11. EXCERPTA EX *Exordio magno Cisterciensi. Inc.* Postquam, divina largiente gratia, vinea Dñi Sabaoth — *Des. rev. scilicet patrem nostrum s. B-um* in Claravalle erexit. Ipse, inquam, Dñus ac Deus... [1235

* *Exord. magn. Cist.* dist. II, c. 1-19; dist. I, c. 25; capitulum aliunde additum; dist. III, c. 17; dist. IV, c. 4, 12, 13, 16, 28; dist. II, c. 20; dist. VI, c. ultimum; || *S. B-i opera*, ed. HORSTIUS, l. c. 70-84; || ed. MABILLON (1667), VI. 258-73; || *Vita S. B-i* (1678), 558-670; || *S. B-i opera*, ed. MABILLON (1690), II. 1195-1224; *id.* (1719), II. 1210-39; || *id. ed.* GAUME, II. 2331-82; || *P.L. t. c.* 415-54.

12. VITA AUCT. IACOBO DE VORAGINE. *Inc.* Bernardus dicitur a ber, quod est puteus... Bernardus in Burgundia castro Fontanis ex nobilibus valde — *Des.* Ille autem diem notavit... Multa autem alia... [1236

* *Leg. aurea*, c. 120 (115).

Exc. *Bibl. Casin.* I. Floril. 279-81.

13. VITA METRICA AUCT. GUTOLFO MON. *Inc. prol.* O tu, Titani croceam qui cedere mane — *Inc.* Tu quoque Calliope virgo Parnassia sacro — *Des.* Cum blandis parili tempsit contraria voto. [1237

Vita et miracula S. B-i... a quodam ipsius ordinis monacho metricè edita (Clariloci apud Nanceium, 1606) [non vidimus; cf. L. JANAUSCHEK, *Bibliographia Bernardina*, 1891, p. 182, n° 787]; || *De vita et miraculis theodidacti ac melliflui doctoris b. B-i... carmen a quodam ipsius ordinis monacho compositum* (Clariloci ap. Nanceium, 1609), 1-73; || HEIMB (Th.), *Bernardus Gutolfi monachi*, I (Norimbergae, 1743), sign. d-f.4 (c. 1-14), et 1-254 (eadem c. 1-14 cum notis plurimis); II (ibid. 1746), 1-15 (c. 415-41 cum notis).

14. CARMEN DE VITA ET MORIBUS AUCT. PHILOTHEO MON. SEU THEOPHILO BRIXIENSI (= OCTAVIANO BONA). *Inc. prol.* Inclita dum tenui molimur gesta susurro — *Inc.* Astra decem celeri penetrarant saecula cursu — *Des.* Et reseret clausi limina celsa poli. [1238

Philothei monachi de vita et moribus divi B-i (Brixiae, 1494), ante *Opuscula divi Bernardi* (Brixiae, 1495) [non vidimus; cf. JANAUSCHEK, t. c. 44, n° 159; 48, n° 172]; || *Opuscula divi Bernardi*, Venetiis, 1495 (HAIN, 2922; JANAUSCHEK, 49, n° 173), f. 2-15; || *Theophili Brixiani carmen...* Brixiae, 1496 (HAIN, 15489; JANAUSCHEK, 55, n° 196) [non vidimus]; || inde saepius (cf. JANAUSCHEK, n. 299, 317, 381, 508, 747 etc. etc.); || tum etiam *S. B-i opera*, ed. HORSTIUS (1641), I, proleg. 90-96; || *id. ed.* MABILLON (1667), VI. 273-78; || [MEGLINGER (I.)], *Corona parnassaea melliflui doctoris B-i* (Typis Maris-Stellensibus, 1672), 15-47 [non vidimus; cf. JANAUSCHEK, 253, n. 1192]; || *S. B-i opera*, ed. MABILLON (1690), II. 1291-1304; *id.* (1719), II. 1310-22; || *id. ed.* GAUME, II. 2511-26; || *P.L. t. c.* 551-66.

15. EPITOME.

PETRUS DE NAT. VII. 84.

Bernardus [I] ep. Hildeshemensis. *Vid.* **Bernwardus**.

Bernardus [II] ep. Hildeshemensis, † 1153. — Iul. 20.

1. VITA. *Inc. prol.* Quia evangelicae veritatis ore — *Inc.* Beatae igitur memoriae Bernardus parentibus ortus clarissimis — *Des.* obiit XIII kal. aug. anno 1154, et hic requiescit in choro. [1239]

Act. SS. Iul. V. 104-9.

2. MIRACULA. *Inc. prol.* Ad probandum praeclara huius viri merita — *Inc.* Erat quaedam apud nos matrona — *Des.* cum ecclesiasticis reposita clenodiis continentur. Cuius bb. viri meritis... [1240]

Act. SS. t. c. 110-13; 3^a ed. 109-12.

3. EPITOME. *Inc.* Huic b. Bernardo ep. successit, qui primum magister scholarum — *Des.* et in monasterio b. Godehardi requiescit. [1241]

Chronicon episc. Hildesh. c. 20 (LEIBNITIUS, *Scr. rer. Brunsv.* I. 746-47; || PERTZ, *MG. Scr.* VII. 855-56; || *P.L.* CXXI. 1249-50); || *Act. SS.* t. c. 102-3, n. 9-11; 3^a ed. 102, n. 9-11.

Bernardus Menthonensis archidiaconus, † 1081. — Iun. 15.

1. VITA AUCT. PSEUDO-RICHARDO. *Inc.* Deus virtutum rex gloriae, ss. Trinitas... B-um Menthonistam praedestinavit — *Des.* Ego vero Richardus archidiaconus Augustensis, qui eram ibi canonicus... [1242]

Act. SS. Iun. II. 1074-78; 3^a ed. III. 550-54 (loci non pauci ab editore ex contextu abrepti sunt, tamquam qui interpolati essent, et inter annotata editi).

Exc. GREMAUD (J.), *Documents relatifs à l'hist. du Valais*, I (1875), 45-46.

2. VITA. *Inc.* Dñus I. C. cunctis propitius, totiusque orbis rector B-um de Menthone... praedestinavit... [1243]

De qua *Act. SS.* Iun. II. 1072, n. 5; 3^a ed. III. 548, n. 5 (cod. Bodecensis et Corsendonkanus); — PERTZ, in suo *Archivo*, VII. 380. — Huius Vitae particulae in *Actis SS.* editae sunt inter annotata ad Vitam 1.

3. VITA. *Inc. prol.* Bernardi ven. vitam partim descripturi — *Inc.* S. itaque Bernardus nobili prosapia genitus — *Des.* Deo cum oblatione gratias egit. O B-e de Menthone, quia viriliter dimicasti... [1244]

Act. SS. Iun. II. 1082-85; 3^a ed. III. 557-60.

4. VITA. *Inc.* B. Bernardus genere nobilis, sed fide, sanctitate — *Des.* et maestii fecerunt planctum magnum super eum. [1245]

Act. SS. Iun. II. 1080-81; 3^a ed. III. 556-57.

Bernardus ep. Parmensis et S. R. E. cardinalis, † 1133. — Dec. 4.

1. VITA ET MIRACULA. I. *Inc. prol.* Verbum regis celare — *Inc.* Igitur

ven. ep. Bernardus Florentia civitate nobili genere Ubertorum — *Des.* ad sua redeunt cum laetitia. Ibi etenim caeci vident... Amen. [1246

BARNABAS PARMENSIS, *Vita s. B-i ep. Parmensis* (Parmae, 1609), 5-20; || Affò (I.), *Vita di s. B-do degli Uberti* (Parma, 1788), 207-13; || *Chronica Parmensia a sec. XI* (Parmae, 1858), 491-494 col. 2.

II. *Inc.* Quaedam mulier de burgo S. Domnini unicam habens — *Des.* Voluntas, inquit, Dei fuit ut cito mihi occurreret... [1247

BARNABAS PARM. t. c. 21-28; || Affò, t. c. 214-17; || *Chron. Parm.* t. c. 494-96.

2. VITAE ET M. RACULORUM EPITOME. *Inc.* Bernardus ex Ubertis nobilissimis viris civitatis Florentiae linea paterna — *Des.* et concito ad domum sanissima reversa fuit. [1248

Chron. Parm. t. c. 512-15.

3. VITA ET MIRACULA (ADSCRIPTA ATTONI EP. PISTORIENSI). I. *Inc. prol.* Ad s. et gloriosi patris nostri B-i sollemnia — *Inc.* Igitur Bernardus rev. ep. Florentina civitate clarissimis [Ubertorum] natalibus — *Des.* cuius obitus celebratur pridie non. dec. Ad cuius sepulcrum caecis visum... Amen. [1249

[VELIUS (Thesaurus)], *Vita s. B-i mon. et ab. monasterii S. Salvii...* (Romae, 1612), 1-26; || Affò, t. c. 221-31; || *Chron. Parm.* t. c. 497-509 init. — (Mut. et fraudulenter interpolata) CYPRARIUS (A.), *Vita s. B-i Parmensis ep.* (Romae, 1602), sign. a.iiii-b.6; — inde Exc. SOLDANI (F.), *Seconda parte delle questioni ist.-cron. Vallombrosane* (Firenze, 1723), 95-96, 97.

II. *Inc.* Post b. Bernardi Parmensis ep. obitum... Quaedam mulier de burgo S. Domnini unicam — *Des.* clericis et laicis haec multoties fideliter enarravit. Per omnia benedictus Deus... [1250

VELIUS, t. c. 26-32; || Affò, t. c. 232-34; || *Chron. Parm.* t. c. 509-11.

Bernardus ab. Tironiensis, † 1114. — April. 14.

VITA AUCT. GAUFREDO GROSSO. *Inc. dedic.* Reverendissimo patri dño Gaufredo... Vestrae sublimitatis multo melius — *Inc.* Bernardus igitur genere Ponticensis in Abbevillae territorio — *Des.* non ab homine sed a Deo, non de mundo sed de caelo. [1251

SOUCHETUS (I.-B.), *B. B-i fundatoris et primi ab. SS. Trinitatis de Tironio Ord. S. Benedicti Vita* (Paris. 1649), 1-149; || Act. SS. April. II. 222-254; || P.L. CLXXII. 1367-1446.

Exc. BOUQUET, XIV. 166-74.

Bernardus ep. Viennensis. *Vid. Barnardus.*

Bernerius erem. Ebuli in dioecesi Salernitana, saec. XII extr. — Oct. 16.

VITA. *Inc. prol.* Olim, ff. cc., coenobitarum numero novimus — *Inc.*

Fuit, inquam, hic natione Hispanus, ex illustri prosapia — *Des.* Scire tamen vos cupio, quod si qui ab immundis vexati spiritibus... [1252]

Act. SS. Oct. VII. 1187-88.

Berno ab. Cluniacensis, † 928. — Ian. 13.

PETRUS DE NAT. XI. 64.

Bernwardus ep. Hildeshemensis, † 1022. — Oct. 26.

1. VITA AUCT. TANGMARO. *a.* *Inc. prol.* Divinae providentiae sapientem admirabilemque dispositionem — *Inc.* Ortus est igitur egregiae indolis puer Bernwardus claro nostrae gentis sanguine — *Des.* corona iustitiae. Cernitur nihilominus... conscriptio talis: "Hac tumuli fossa... mutat in angelicam." [1253]

PERTZ, *MG.* Scr. IV. 757-82; || *P.L.* CXL. 393-436.

b. (EDITIO WOLFHERII). *Initium deest.* — *Des.* Quod audiens dñs ep. summa cum exultatione Hildinisheim rediit. [1254]

Exc. Lectiones quibus ab *a* discrepat recenset PERTZ, t. c. 763, not. *a*-781, not. *g*; — ultimam partem, quae est de S. Godehardo, ed. *Id.* *MG.* Scr. XI. 165-67.

c. (EDITIO IN USUM SIFRIDI EP. SAEC. XIII. XIV PARATA). *Inc. epist.* Rev. patri ac dño suo Sifrido... Fons sapientiae Dei patris — *Inc. prol. ut a.* — *Inc. ut a.* — *Des.* corona iustitiae. — *Sequitur paragraphus quae inc.* Ista quae sequuntur... Transitus viri Dei... nonnullis divinitus ostensus est — *Des.* Latuit autem sub terra annis 172. Cernitur nihilominus... *etc. ut a.* [1255]

BROWERUS (Chr.), *Vita S. B-i* (inter SIDERA GERM., Moguntiae, 1616), 4-46 (om. epist.); || SURIUS, XI (1618), 444-57 (om. epist.); || MABILLON, *Acta*, VI, 1. 202-231; 2^a ed. 180-206 (om. epist.); || LEIBNITIUS, *Scr. rer. Brunsv.* I. 441-64 (om. epist.); || *Act.* SS. Oct. XI. 996-1020 (om. epist.; pauca quaedam secundum editionem Pertzii [a] restituta sunt).

Exc. HONTHEIM, *Prodr. hist. Trev.* I. 658-59. — BOUQUET, X. 369. — PERTZ, *MG.* Scr. IV. 756-57, not. 19 (epistula) et passim in notis ad *a*.

2. MIRACULA. *Inc. prol.* Quantis post haec miraculorum insigniis — *Inc.* Puella quaedam de Erpesford oriunda — *Des.* ad sua incolumis reversa est. [1256]

CONTINUATIO I. *Inc.* Vir quidam de civitate Lubek Adelwardus — *Des.* a variis languoribus et calamitatibus sunt liberati. [1257]

CONTINUATIO II. *Inc.* Miles quidam de ducatu Mekelenborch — *Des.* et, ut ipse dixit, in sanitate perseveravit. [1258]

BROWERUS, t. c. 46-53; || SURIUS, t. c. 457-60; || MABILLON, t. c. 231-36; 2^a ed. 206-10; || LEIBNITIUS, t. c. 464-69; || PERTZ, *MG.* Scr. IV. 782-86; || *P.L.* t. c. 435-42; || *Act.* SS. t. c. 1020-23.

3. CANONIZATIO ET TRANSLATIO. *Inc. prol.* Cum ad laudem et gloriam

Creatoris — *Inc.* Anno igitur ab inc. Verbi Dei 1193 Caelestinus papa III — *Des.* puer de clade mortis liberatus denarium eiecit. [1259]

BROWERUS, t. c. 56-74; || SURIUS, t. c. 460-66; || MABILLON, t. c. 236-51; 2^a ed. 211-23; || LEIBNITIUS, t. c. 469-81; || *Act. SS.* t. c. 1024-33.

4. EPITOME. *Inc.* Deinde inc. Dñi 993° Bernwardus regius capellanus — *Des.* et suae ordinationis xxv digne consecravat. [1260]

Chronicon episc. Hildes. c. 13 (LEIBNITIUS, t. c. 744; || PERTZ, *MG. Scr.* VII. 852; || *P.L.* CXLI. 1244).

5. EPITOME. *Inc.* Hildinsem. civ. Saxoniae natalis S. B-i... Hic s. claris ortus natalibus fuit — *Des.* a quo idem s. translatus est. [1261]

LEIBNITIUS, t. c. 481-82; || *Act. SS.* t. c. 966-67, n. 6-8.

6. EPITOME VITAE [1 a] ET MIRACULORUM [2]. *Inc.* S. Bernwardus puer egregiae indolis claro Saxonum sanguine — *Des.* miri odoris fragrantiam se sensisse testati sunt. [1262]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 380^b-82^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 207-9; || SURIUS, VI (1575), 473-76; (1580), 514-17; XI (1880), 611-16.

Bertellinus seu Beccelinus erem. in Anglia, saec. VIII. — Sept. 9.

VITA. *Inc. prol.* Quoniam quanto intellectui nostro commodiferum — *Inc.* Bertellinus Angligena pia proles regia — *Des.* Factum est hoc miraculum anno Dñi 1386. Oremus igitur omnes... [1263]

CAPGRAVIUS, f. 50^r-52^v; || *Act. SS.* Sept. III. 449-52.

Bertha uxor S. Gumberti, abb. Avennaci, saec. VII extr. — Mai 1.

1. VITA. *Inc. prol.* Cum ss. praecedentium patrum vita — *Inc.* Haec namque orta sanguine nobilium — *Des.* qui ostendebat tam inauditam rem. Multa quidem signa... Sed Dñus cui pura mente... [1264]

Act. SS. Mai I. 113-14; 3^a ed. 116-18.

2. TRANSLATIO ET MIRACULA. *Inc.* Cunctipotens Dñus, qui omnia disponit suo nutu — *Des.* qui per servos suos operatur talia. [1265]

Act. SS. t. c. 116-17; 3^a ed. 120.

Bertha vid. abb. Blangiacy in Artesia, cca 725. — Iul. 4.

1. VITA. *Inc. prol.* Divina clementia humanum genus semper miserante — *Inc.* Temporibus igitur Clodovei regis Francorum fuit quidam vir illustris — *Des.* Sepelierunt itaque bb. corpus, dicentes... Amen. Soluta est ergo ss. anima bb. B-ae... [1266]

Act. SS. Iul. II. 49-54.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 665; || BOUQUET, III. 621-22. — MABILLON, *Acta*, III, 1. 451-53; 2^a ed. 427-29. — *Act. SS. Belgii*, VI. 562-69.

2. MIRACULA ET TRANSLATIO IN ERNSTEIN CCA AN. 895. *Inc.* Temporibus Caroli imp. fratris Lotharii et Ludovici — *Des.* Deinde vero plurimi paralytici et claudi ibi sanati sunt. Alia igitur multa... [1267

MABILLON, t. c. 454-57; 2^a ed. 429-32; || *Act. SS.* t. c. 54-56; || *Act. SS. Belgii*, t. c. 571-74.

Exc. HEINEMANN (L. de), in *MG. Scr.* XV. 564-66.

3. APPARITIO ET MIRACULUM SAEC. XI. *Inc.* Temporibus gloriosissimi regis Francorum Rotberti — *Des.* Dignum namque erat ut per cuius sancta monita... [1268

MABILLON, t. c. 457-58; 2^a ed. 432-33; || *Act. SS.* t. c. 56-57; || *Act. SS. Belgii*, t. c. 576-78.

Exc. HEINEMANN, t. c. 566.

4. RELATIO CORPORIS BLANGIACUM SAEC. XI ET MIRACULA. *Inc. prol.* Non debet silere — *Inc.* Tempore igitur Henrici Francorum regis — *Des.* Quod audientes monachi gratias referebant Deo... [1269

MABILLON, t. c. 458-61; 2^a ed. 433-36 (uno cap. omisso); || *Act. SS.* t. c. 57-59; || *Act. SS. Belgii*, t. c. 578-82.

5. MIRACULA SAEC. XII. *Inc. prol.* Quoniam sicut psalmista ait — *Inc.* Anno igitur ab inc. Dñi 1139 — *Des.* loquelam amisi. [1270

Act. SS. t. c. 59-60; || *Act. SS. Belgii*, t. c. 583-86.

Exc. MABILLON, t. c. 461-62; 2^a ed. 436.

Bertharius ab. Casinensis m., † 883/84. — Oct. 22.

PASSIO AUCT. IGNATIO PRIORE. *Inc.* Tempore quo sacrum imperium ad tuendas res ecclesiae Romanae — *Des.* Quos Albericus cum Graecis et Latinis instantius insequentes... [1271

Act. SS. Oct. IX. 670-81; || *Bibl. Casin.* I. Floril. 256-68.

Exc. GATTULA (E.), *Hist. abbatiae Casin.* I (1733), 606.

Bertharius et Atalenus mm. apud Sequanos, † cca 765. — Iul. 6.

1. ACTA. *Inc.* In diebus Pippini gloriosissimi Francorum regis, qui bello triumphali — *Des.* (*mutila*) versa palus in solidum, suscepit aedificium. [1272

Act. SS. Iul. II. 317-23.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* II. 185-86; || BOUQUET, V. 444.

2. ACTA. *Inc.* Temporibus Pippini et Waiferii, quorum primus regebat regnum Francorum — *Des.* a dolore sanantur. Haec de virtutibus eorum paucis dicta sint. Celebratur autem dies... [1273

De quibus *Act. SS.* t. c. 317, n. 6, 7.

Berthevinus. *Vid.* Bertivinus.

Bertholdus prior generalis Ord. B. V. de Monte Carmelo,
† cca 1188. — Mart. 29.

Io. GROSSI, *Viridarium Carmel.* II. 9; || *Act. SS. Mart.* III. 792, n. 5; 3^a ed. 788, n. 5.

Bertholdus ab. Garstensis, † 1142. — Iul. 27.

1. VITA ET MIRACULA. *Inc. prol.* Quoniam antiqua dignationis tuae gratia, ven. pater Udalrice — *Inc.* Fundator memorati coenobii ven. marchio Stirensis — *Des.* laetus de ecclesia progreditur. [1274]

MIRACULA POSTEA ADDITA I. Erat apud Wolvaren quidam... [1275]

II. Tempore Hadmari ven. ab. circa annum Dñi 1205... [1276]

III. Aliud quidem... Daemon callida et fraudulenta... [1277]

IV. Praesidente ven. dño Reimberto Garstensi loco... [1278]

V. Item anno Dñi 1248... Rusticus quidam habitans... [1279]

VI. Item anno 1309... in parochia Molne attinenti... [1280]

VII. Item anno 1325 quidam frater minor nomine Otto... [1281]

VIII. Item anno 1345 venit ab. Sifridus — *Des.* relegendam. Praeterea quae et quanta... Haec autem scripta sunt... [1282]

GRETSEY (I.), *S. Bernardi ab. Claraevallensis opuscula IV* (Ingolstadii, 1617), 133-85 (desunt mirac. IV-VIII); || SURIUS, VII (1618), 322-32 (item); || *Gretseri opera*, XVII, 2. 120-40 (item). — [MEZLER (Th.)], *Res gestae b. B-i* (Salisburgi, 1634), 1-156 (deest mirac. VIII, et ordo capitulorum ab editore mutatus est). — PEZ, *Scr. rer. austr.* II. 86-129; || *Act. SS. Iul.* VI. 475-493 (ordo capitulorum idem est atque in editione Mezleri).

2. VITAE EPITOME. *Inc.* Egregius Dei famulus B. primis pueritiae annis — *Des.* ac si ante triduum ibidem fuerit deposita. [1283]

PEZ, t. c. 130-35.

Exc. *Act. SS.* t. c. 473, n. 18, 20.

Bertholdus conversus oblatus in monasterio Parmensi,
† saec. XII in. — Oct. 21.

VITA. *Inc.* B. conf. Christi Bertholdus a nobilibus parentibus — *Des.* numquam aliqua febris eum est aggressa. Multa et alia... [1284]

Act. SS. Oct. IX. 411-13; || *Chronica Parmensia a sec. XI* (Parmae, 1858), 484-90.

Bertholdus et Menricus canonici in Westphalia, saec. XIII.
— Iun. 20.

VITA. *Inc.* Anno post inc. Dñi 1214, glorioso principe Frederico — *Des.* meritis B. V. Mariae pristinae sunt restituti sanitati. [1285]

Act. SS. Iun. IV. 59-63; 3^a ed. V. 51-55.

Bertichramnus ep. Cenomannensis, † cca 623. — Iun. 6.

VITA (*Actus pont. Cenomann.* 11). *Inc.* Dñus Bertichramnus urbis Cenomannicae praesul, nobilis genere — *Des.* condigne sepultus est. Qui et in caelis vivit... [1286]

MABILLON, *Vet. anal.* III. 109-12; 2^a ed. 254-55; || CAUVIN, *Géographie ancienne du dioc. du Mans*, XIV-XVI.

Bertila abb. Kalensis, † cca 705. — Nov. 4, 5.

VITA. *Inc. prol.* Religiosa vita ss. virginum, quanto est meritis clarior — *Inc.* Igitur b. Bertila v. Suessionicae provinciae indigena — *Des.* et vitam cum corona praemii aeternam recepit... [1287]

Officium B. Bathildis (Parisiis, s. a. *Vid. Balthildis*, 2), f. xxxv-xxxv^v, xxxiv-ix (paucis omissis); || MABILLON, *Acta*, III, 1. 21-26; 2^a ed. 17-22.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 668-69; || *Act.* SS. Ian. II. 734-35, n. 12-14; 3^a ed. III. 349-50, n. 12-14; || BOUQUET, III. 575-76.

Bertilia v. Mareoli in Artesia, † cca 687. — Ian. 3.

1. VITA. *Inc. prol.* Miracula necnon gesta sanctorum narrare — *Inc.* S. igitur ac gloriosa Dei famula B. ex nobilissima Francorum prosapia — *Des.* Ven. vero corpus eius in praedicta Mareolensi ecclesia... [1288]

Act. SS. Ian. I. 156-57; || *Act.* SS. *Belgii*, V. 238-42.

2. TRANSLATIO AN. 1228 ET MIRACULA. *Inc. prol.* Ad laudem et gloriam et honorem Dñi N. I. C. — *Inc.* Cum igitur gloriosum sacrosanctae v. Bertiliae corporis thesaurum — *Des.* Fuit ergo b. B-ae translatio celebrata anno 1228.. [1289]

Act. SS. t. c. 157-58 et 1115-19; 3^a ed. 157-58 et II. 769-72.

Exc. *Act.* SS. *Belgii*, t. c. 243-48.

Bertinus ab. Sithivensis, † cca 709. — Sept. 15.

1. VITA (PARS MEDIA VITAE SS. AUDOMARI, BERTINI ET WINNOCI. *Vid. Audomarus* 1).

Act. SS. Sept. II. 586-90; || *Act.* SS. *Belgii*, V. 626-33. — (*Mut. et contracta*) SURIUS, V (1574), 93-94; (1580), 116-17; IX (1618), 70-71; IX (1878), 168-71.

2. VITA ET MIRACULA. *Inc. prol.* Dño omnipotenti bonorum munerum largitori — *Inc.* Cum s. Audomarus ep. ecclesiam Morinensem regeret — *Des.* qui eum meritis s. patroni sui Bertini diu optatae reddidit sanitati. [1290]

Act. SS. t. c. 590-95.

Exc. *Act.* SS. *Belgii*, t. c. 633-35.

3. MIRACULA. *Inc. prol.* His itaque a reverentissimis patribus nostris — *Inc.* Temporibus igitur divae memoriae Karoli filii Hludo-

wici — *Des.* Nec antea ea se fidelium attente eam considerantibus subduxit obtutibus... [1291

Act. SS. t. c. 595-603; || HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 509-16. *

Exc. Act. SS. Belgii, t. c. 635-45.

Libellus integer exscriptus est in Vita 9.

4. VITA METRICA. *Inc. prol.* Quod caelum terramque Deus formaverit unus — *Inc.* Constantinensis pagus cognoscitur esse — *Des.* Ad quos nos hilares Christi clementia ducat. [1292

MORAND (F.), in *Mélanges historiques*, II (1877) [COLLECTION DE DOCUMENTS INÉDITS SUR L'HIST. DE FRANCE], 581-607.

5. VITA AUCT. FOLCARDO SITHIVENSI. *Inc. epist.* Dño suo Bovoni... Fortassis, pater mi, in tuum vernaculum — *Inc. prol.* Deificae Trinitatis clementia fragilitatis nostrae praescia — *Inc.* B. puer Bertinus generosa progenitorum stirpe ortus — *Des.* Eius ergo nos accommodantes satisfactioni... [1293

Act. SS. t. c. 604-13.

Exc. Act. SS. Belgii, t. c. 645-51.

6. VITA METRICA AUCT. SIMONE AB. SITHIVENSI. *Inc. prol.* Filius et frater merito tuus, o pia mater — *Inc.* Nobilis urbs, gaude celebri, Constantia, laude — *Des.* viventem videat magis huncque loquentem. [1294

MORAND (F.), in *Mélanges historiques*, I (1873) [COLLECTION DE DOCUMENTS INÉDITS SUR L'HIST. DE FRANCE], 9-41.

7. MIRACULUM AUCT. EREMBOLDO. *Inc. prol.* Si alicuius igniculi fomitem Spiritus s. gratia — *Inc.* In primis ergo sagaci indagatione oportet inquirere — *Des.* Et certe utrum haec ei ita contigerint quia... [1295

Exc. HOLDER-EGGER, t. c. 522-24.

8. INVENTIO ET ELEVATIO AUCT. BOVONE AB. SITHIVENSI. *Inc. epist. I ad Widonem.* Dño praestantissimo... Dum in corpore s. Dei ecclesiae — *Inc. responsum Widonis.* Wido... Quoniam opera Dñi — *Inc. epist. II ad Widonem.* Glorioso Dei gratia... Suscepto reverentiae tuae mandato, o praesul magnificentissime — *Inc.* Cunctis namque s. ecclesiae filiis habetur notissimum — *Des.* atque super hoc nomine Dñi benedicto, sospes hilarisque domum rediit. [1296

MABILLON, *Acta*, III, 1. 153-68; 2^a ed. 136-49; || *Act. SS.* t. c. 614-23; ||

P.L. CXLVII. 1141-60; || HOLDER-EGGER, t. c. 525-34.

Exc. Act. SS. Belgii, t. c. 651-63.

9. VITA ET MIRACULA FALSO ADSRIPTA FOLCARDO. *Inc. prol. ut 2.* — *Inc.* B. puer Bertinus generosa progenitorum stirpe ortus — *Des.* per triduum mansit incibatus neque audiens neque videns. [1297

MABILLON, t. c. 108-52; 2^a ed. 95-135; || *P.L.* t. c. 1089-1138.

Exc. Act. SS. t. c. 624-30. — BOUQUET, III. 581-82; VII. 380-81; IX. 118-121. — *Act. SS. Belgii*, t. c. 663-66. — HOLDER-EGGER, t. c. 516-22.

10. TRANSLATIO AN. 1237. *Inc.* Petrus Dei gratia Morinorum... Cum ad honorem Dei — *Des.* sigillis nostris fecimus roborari anno Dñi 1237, xvii kal. aug. [1298]

MABILLON, t. c. 152-53; 2^a ed. 135-36; || *Act. SS.* t. c. 383, n. 152-54; || *Act. SS. Belgii*, t. c. 618-20; || *P.L.* t. c. 1138-40.

11. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXIV. 110-12. — PETRUS DE NAT. VIII. 38.

Bertivinus seu **Berthevinus** diac. m. in dioec. Cenoman-nensi, saec. IX (?). — Sept. 8 (Iul. 11).

1. VITA. *Inc. prol.* Si quis anteriorum vel etiam modernorum — *Inc.* Venit itaque b. Bertivinus pietate iuvenis, gradu levita, a Normannia — *Des.* altero plus huius litteram, altero plus syllabam. [1299]

GUAYS DES TOUCHES (A.), *Étude hagiographique sur S. Berthevin* (ex LA SEMAINE DU FIDÈLE, Le Mans, 1868), 33-36; || PIGEON (E. A.), *Vies des SS. du dioc. de Coutances*, II (1898), 297-301.

Exc. PIGEON, t. c. 302-3.

2. MIRACULA. *Inc.* Iterum ad miracula sancti revertamur. Exstat progenies eorum qui interfecerunt s. Bertivinum — *Des.* prioris invidiae vestigia melius sentiendo delerent. [1300]

GUAYS DES TOUCHES, t. c. 37-38; || PIGEON, t. c. 301-2.

Bertrandus patriarcha Aquileiensis m., † 1350. — Iun. 6.

1. NARRATIO DE REBUS IN EPISCOPATU GESTIS, AB IPSO SCRIPTA. *Inc.* Recordare, fili decane, et in mente revolve — *Des.* immo de novo fecimus. quod numquam vidimus pulchriores. Et vocatur hodie porta Scusae... [1301]

UGHELLI, V. 103-7 (deest finis); || PALLADIO (Gio. Fr.), *Historie della provincia del Friuli* (Udine, 1660), 349-52 (item); || *Act. SS.* lun. I. 783-86; 3^a ed. 770-73; || UGHELLI, 2^a ed. V. 99-10; || RUBEIS (I. F. B. M. de), *Monumenta eccl. Aquileiensis* (1740), 873-77.

Exc. CANDIDUS (Io.), *Commentariorum Aquileiensium libri octo* (Venetiis, 1521), f. 28^v-29; || ed. altera, ap. GRAEVIVM, *Thes. ant. ital.* VI, 3 (1722), 55-56.

2. VITA. *Inc.* In nomine Dñi... Bertrandus ex nobili genere oriundus de S. Genesisio — *Des.* fideque clari ad caelestia tendant. [1302]

Act. SS. t. c. 786-90; 3^a ed. 774-77.

3. MIRACULA. *Inc. prol.* In nomine Patris... haec sunt miracula — *Inc.* In nomine Dñi. Amen. Anno nativitatis eiusdem 1352 — *Des.* Et ego Bartholomaeus Mastrinus de Utino... [1303]

Act. SS. t. c. 790-802; 3^a ed. 777-89.

Bertrandus ep. Convenarum, † cca 1125. — Oct. 16.

VITA AUCT. VITALI. *Inc. prol.* Sanctorum vita ceteris norma vivendi

est — *Inc.* S. igitur Bertrandus clarus genere sed nobilior fide — *Des.* et omnis populus dedit laudem Deo ac s. Bertrando. [1304]

MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* VI. 1021-44; || *Act. SS.* Oct. VII. 1173-83.

Bertrandus ab. Grandis Silvae, † 1149. — Oct. 23.

DE VITA ET OBITU. *Inc. prol.* Ad Dei omnipotentis honorem tradatur memoriae — *Inc.* Fuit enim animi simplicitate incomparabilis — *Des.* (*mutila*) temperatoque usus silentio ait : Modo exutus est | [1305]

MABILLON, *Annales*, VI, 701-5; 2^a ed. 652-56; || *Act. SS.* Oct. X. 245-48.

Bertuinus ep. Maloniae cultus, saec. VII extr. — Nov. 11.

1. VITA. *Inc.* Ven. vitae inclitus pontifex Bertuinus ex provincia Anglisaxonis oriundus fuit — *Des.* et sepelierunt illud cum magna diligentia. Et multa signa atque miracula Dñus ostendit... [1306]

De qua *Anal. Boll.* VI. 16 (Vita quarta).

2. VITA. *Inc.* Vir ven. vitae pontifex Bertuinus ex provincia Anglisaxonis oriundus fuit — *Des.* diligenter in eodem loco sepelierunt; ubi usque in hodiernum diem... [1307]

BARBIER (J.), in *Analecetes hist. eccl. Belgique*, V (1868), 426-31.

3. VITA. *Inc.* Humani generis auctor eiusdemque... Hic namque apud Anglos parentibus ortus eximiis — *Des.* assequi non neglegunt. Et quanta post obitum eius... inconcussa nunc usque tuetur, Iesu Christo donante, qui... [1308]

Anal. Boll. VI. 18-30.

4. VITA. *Inc.* B. Bartuinus apud Anglos parentibus ortus eximiis — *Des.* huic operi finem dare nequimus. Et quanta post obitum eius... inconcussa nunc usque tuetur. [1309]

Act. SS. Belgii, V. 179-82.

5. TRANSLATIO ET MIRACULA. *Inc. prol.* Rogatus a fratribus et amicis — *Inc.* Hoc igitur in loco mortalis vitae cursu — *Des.* Qui gaudentes et ingenti exultatione sibi invicem congratulantes... [1310]

Act. SS. Belgii, t. c. 183-89.

Bertulfus ab. Bobiensis, † 640. — Aug. 19.

1. VITA AUCT. IONA AB. I. (DE BERTULFO). *Inc. prol.* Quam praeclara sint monimenta iustorum — *Inc.* Fuit enim genere nobilis, licet gentilis — *Des.* caelestia semper studeant adimplere praeconia. [1311]

Bedae opera (Basileae, 1563), III. 342-45; *id.* (Coloniae, 1612 et 1688), III. 248-50; || MABILLON, *Acta*, II. 160-62; 2^a ed. 150-52; || *Act. SS.* Aug. III. 752-53; || ROSSETTI (B.), *Bobbio illustrato* (1795), III. 17-24; || *P. L.* LXXXVII. 1061-64. — (*Mut.*) SURIUS, IV (1573), 752-54; (1579), 775-77; VIII (1618), 188-89; VIII (1877), 414-17.

II. (DE ALIIS MONACHIS BOBIENSIBUS). *Inc.* Plerumque etenim monachorum experti sumus virtutes — *Des.* nec abicienda sentit quae fidei canon admittit. [1312]

*Beda*e opera (Basil. 1563), III. 345-49; *id.* (Colon. 1612 et 1688), III. 250-252; || MABILLON, t. c. 163-66; 2^a ed. 152-55; || *P.L.* t. c. 1065-70. — (Mut.) SURIUS, IV (1573), 754-56; (1579), 777-79; VIII (1618), 189-91.

2. CARMEN AUCT. FLODOARDO. I. (DE BERTULFO). *Inc.* Hunc sequitur fervens sub religionis amore — *Des.* Ut morbi post nulla decus vestigia linquat. [1313]

* FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, xiv. 20 (*P.L.* CXXXV. 883-84); || MABILLON, t. c. 166-67; 2^a ed. 156-57; || *Act. SS.* t. c. 754.

II. (DE ALIIS MON. BOB.). *Inc.* Signa salutiferi nemoris haec inclita laetis — *Des.* Cernere salvificum digni per saecula vultu. [1314]

* FLODOARDUS, op. c. xiv. 21, 22 (*P.L.* t. c. 883-86).

3. BREVISSIMA EPITOME. *Inc.* S. Bertulfus ab. s. Attalae in monasterii regimine successit — *Des.* xiv kal. sept., ubi ibi humatus quiescit. [1315]

UGHELLI, IV. 1324; 2^a ed. 955.

Bertulfus conf. Renticae et Gandavi, saec. VIII. — Febr. 5.

1. VITA ET TRANSLATIONES. *Inc. prol.* Quoniam quidem omnis qui membra — *Inc.* Cum sub gloriosissimo rege Sigeberto ecclesia — *Des.* Ceterum quia huius diocesis antistes huic s. translationi... [1316]

α) (Mut.) SURIUS, I (1570), 846-63; (1576), 869-86; II (1618), 52-60; II (1875), 124-31; || MABILLON, *Acta*, III, 1. 45-64; 2^a ed. 39-56. — Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* III. 437; IV. 144. — BOUQUET, III. 543; IX. 133-34; X. 365-66.

β) (Editio Surii partim ex mss. emendata) *Act. SS.* Febr. I. 677-87; 3^a ed. 683-94; || *Act. SS. Belgii*; V. 459-89. — Exc. DE ROO (P.), *De wonderbare maagd sinte Amelberga* (Brussel, 1872), 469-73.

γ) (Editio Surii partim ex mss., partim coniectura emendata) HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 633-41 (multis omissis).

2. EPITOME. a. *Inc.* Qui, ut relatis veridicorum compertum est viro- rum, cuiusdam ditissimi — *Des.* Gandavo in ecclesia S. Petri III non. dec. relatus et honorifice conditus est. Eodem die similiter... [1317]

Anal. Boll. VI. 206.

b. *Inc.* Cum sanctae ecclesiae fides — *Des.* (*imperfecta*) in gratia- rum actione cecinerit. [1317 a]

FERRANT (J.), *Esquisse hist. sur le culte et les reliques de S. Bertulpe de Renty* (Bruges, 1897), 161-65.

3. TRANSLATIO. *Vid. Gudwalus.*

Betharius ep. Carnotenus, saec. VI extr. — Aug. 2.

1. VITA. *Inc. prol.* Cum bb. confessorum gesta religio christiana —

Inc. B. igitur Betharius urbis Romae oriundus fuit — *Des.* α) Recurrunt sedulo ad eius sepulcrum non solum Carnotensis populus... [1318 *vel* β) Exhortor omnes qui anhelant b. huius sequi vestigia... [1319

Act. SS. Aug. I. 169-71 (des. β); || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* III. 613-19 (des. α).

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 560-61; || BOUQUET, III. 488-90.

2. EPITOME. *Inc.* Ss. pater noster Betharius quondam ep. Carnotensis, nobili ex prosapia — *Des.* beatam animam Christi sponsum reddidit sponso suo, cum quo... [1320

Anal. Boll. VIII. 203-5.

Betto ep. Autisiodorensis, † 918. — Febr. 24.

VITA. *Inc.* Betto ep. natione huius nostrae Burgundiae Burgundio — *Des.* Sepultus est in crypta ecclesiae S. Germani. Sedit annos... [1321

Hist. ep. Autisiod. 43 (LABBE, *Bibl. mss.* I. 441-42; || DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne*, I. 371-73; || *P.L.* CXXXVIII. 263-65); || *Act. SS.* Oct. XII. 375-76.

Bibiana seu **Viviana** v., **Dafrosa**, **Flavianus**, **Faustus**, **Pigmenius** et soc. mm. Romae, sub Iuliano. — Dec. 2.

1. PASSIO AUCT. DONATO SUBDIAC. (?). *Inc.* Orto imperio Iuliani impiissimi persecutoris cruciati sunt — *Des.* in eodem loco Dño I. C. sacrificium offerebat, cui est honor... Amen. Explicit passio ss... quam scripsit Donatus... [1322

Bibl. Casin. III. Floril. 191-93; || *Catal. Brux.* I. 161-64 (deest "Explicit... " et multae sunt lectiones variantes); || *Catal. Paris.* II. 95 (initium) et (reliqua) I. 520-23 (multae item sunt lectiones variantes; deest : "Explicit... ").

2. PASSIO. *Inc.* Temporibus Iuliani imp. erat quidam vir illustris praefectus urbis — *Des.* Tandem raptum a Iohanne presb. nocte sepultum est in domo... [1323

MOMBRIUS, I. 274^v.

3. EPITOME.

HILARION MEDIOLANENSIS, f. 1-2.

Bibianus seu **Vivianus** ep. Santonensis, saec. V. — Aug. 28.

1. VITA. a. *Inc. prol.* Convenienter ven. vita sacrae mandatur historiae — *Inc.* Itaque bb. Vivianus parentibus incolis genitus Sanctonicae civitatis — *Des.* consecrasset et corpore. Ubi multa beneficia... [1324

Act. SS. Aug. VI. 462-66; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* III. 94-100.

b. *Inc. prol.* Convenienter igitur vitam ven. Bibiani pontificis penitus contueri — *Inc.* Bb. igitur Bibianus urbis Sanctonum praecipuus omnium — *Des.* dedicaretur consecratione et patroni corpore. Ubi multa beneficia... [1325]

Cf. KRUSCH, t. c. 93, 94; *Catal. Paris.* II. 380, 29°.

2. VITA, TRANSLATIO ET MIRACULA. I. VITA. *Inc. prol.* In exordio mundi nascentis — *Inc.* Temporibus igitur priscis, quibus, augmentante divina gratia — *Des.* ante maiestatem adstat iugiter omnipotentis Patris, cui est... [1326]

MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* VI. 757-76.

II. TRANSLATIO IN COENOBIIUM FIGIACENSE SAEC. IX MED. *Inc. prol.* Expeditis namque his quae mirabili virtute Dñus — *Inc.* Cuius quidem advectionis ratio... Fons moderno nomine nuncupatur locus Fiaco — *Des.* Sicque sacratissimi confessoris pia ossa kal. aug. huic loco inferuntur... [1327]

Anal. Boll. VIII. 257-62.

III. MIRACULA FIGIACI SAEC. X. *Inc. prol.* Postquam divina providente clementia — *Inc.* Successu ergo temporis sacratissimae quadragesimae — *Des.* per orbem innotescat virtus. Cui ad laudem... [1328]

Anal. Boll. t. c. 262-77.

3. VITA. *Inc.* Celebris memoriae pont. Vivianus regali oriundus perhibetur prosapia — *Des.* diem celebrari natalis eius instituerunt, ita ordinante Dño I. C... [1329]

De qua *Act. SS.* t. c. 462, n. 6.

4. MIRACULUM. *Inc.* Suburbano quoque urbis huius... [1330]

* GREG, TURON. *Glor. conf.* 57 (58).

Bilihildis ducissa Franciae orientalis, tempore Chlodovei. — Nov. 27.

1. VITA. *Inc. prol.* Quotiens sanctorum gesta — *Inc.* Clodoveo namque regnante, filio Hilderici — *Des.* lacrimis Deo commendabat. Membra autem eius pretioso aromatam condimento perfusa... [1331]

GROPP (Ign.), *Vita S. B-is* (Wirceburgi (1727), 1-14; || *Id.* *Collectio novissima scriptorum et rerum Wirceburgensium*, I (1741), 767-73; || *Catal. Paris.* II. 620-25.

2. VITA. *Inc.* Post diabolici dilapidationem imperii — *Des.* lacrimisque Deo, membra autem aromatatum... [1332]

GROPP, *Collectio*, t. c. 788-91.

3. VITA METRICA, AUCT. HERBELONE. *Inc. prol.* Bilihildis patriae lumen virtute sophiae — *Inc.* Tempore quo gentes sunt idola vana colentes — *Des.* (*incomplete*) Bilihildis nato sic tam digne tumultato. [1333]

GROPP, *Collectio*, t. c. 791-94.

Birgitta Suecica, vid., † 1373. — Oct. 8.

1. VITA AUCT. PETRO VADSTENENSI ET PETRO ALVASTRENSI. *Inc.* Sciendum est quod humillima ancilla Dei numquam — *Des.* inter manus praedictarum personarum entisit spiritum. [1334]

ANNERSTEDT (CL.), in *Scr. rer. Suecic.* III, 2. 188-206.

2. VITA AUCT. BIRGERO EP. UPSALIENSI. *Inc. prol.* [Ecce descripsi eam tibi tripliciter]. Tripliciter sol exurens montes — *Inc.* Beata Birgitta in regno Sweciae oriunda non solum iuxta revelationem — *Des.* ad locumque suum revertitur, est translata. Ubi miris signis... [1335]
Act. SS. Oct. IV. 485-93.

EPISTULA BIRGERI DE HAC VITA. *Inc.* Desiderata in Dño salutatione praemissa, regratiamur vobis multum — *Des.* et feliciter valituri. Scriptum apud Arnö... Birgerus... [1336]

ANNERSTEDT, t. c. 206.

3. NOTAE DE ITINERE HIEROSOLYMITANO, AUCT. ALPHONSO EP. GIEN-
NENSI. *Inc.* Anno Dñi 1372 fecit s. Birgitta de regno Swecie hoc
viagium — *Des.* ut sibi promissum fuerit ante 15 annos. [1337]

ANNERSTEDT, t. c. 217.

Exc. BENZELIUS (E.), *Margaretae Nicolai filiae abb. Vadstenensis de S. B-a
chronicon* (Upsaliae, 1710), 28; || *Act. SS.* t. c. 451-52, n. 346.

4. VITA AUCT. NICOLAO EP. LINCOPENSI. *Inc. prol.* Gloriosus Deus qui
dat virtutem — *Inc.* B. Birgitta nobilis progenie sed nobilior mori-
bus — *Des.* Et quia tamquam sidus excellens... [1338]

SCHÜCK (H.), in *Meddelanden från det literaturhistoriska Seminariet i
Lund*, II (1893), 37-51 (ACTA UNIVERSITATIS LUNDENSIS, XXVIII, 1).

5. EPITOME VITAE 1. *Inc.* Sicut legimus de b. Iohanne Baptista et
S. Nicolao — *Des.* Celitus ut verba data testificantur eidem. [1339]

KRUSE (I.), in *Meddelanden från det literaturhistoriska Seminariet i Lund*,
I (1892), 10-28 in infimis paginis (ACTA UNIVERSITATIS LUNDENSIS, XXVIII, 1).

6. VITA METRICA AUCT. RAGWALDO (CANONICO LINCOPENSI?). *Inc.*
prol. Scribere metra nova florens dilectio mentem — *Inc.* Sicut nos
legimus scripturae per loca plura — *Des.* (*mutila?*) mater virtutum
salves tua gesta canentes. [1340]

KRUSE, l. c. 10-28 in summis paginis.

Exc. HALLENBERG, *De nobilibus in Svio-Gothia litteratis* (Upsaliae, 1778),
44-46. — KLEMMING (G. E.), *Svenska medeltidens Bibel-Arbeten*, I (Stock-
holm, 1848), 575.

7. DOCUMENTA PRO HABENDO PROCESSU CANONIZATIONIS COLLECTA.

Conspectum collectionis dedit ANNERSTEDT, t. c. 218-20.

Ex hac edita sunt vel integre, vel saltem partim :

I. RELATIO WALDEMARI EP. OTTONIENSIS AN. 1377 (ap. ANNER- STEDT, D. 8).

Exc. ANNERSTEDT, t. c. 220-23, 231-32.

- II. COLLECTIO MIRACULORUM A GUDMARO, IOHANNE ET KATILMUNDO PRESB. VADSTENENSIBUS FACTA (ap. ANNERSTEDT, D. 10). *Inc. sermo seu prologus. Benedictus ergo Deus et pater Dñi N. I. C... qui miserabilis in famulis — Inc. Contigit anno 1374 feria III pentecostes quod quidam nobilis Fadheresse — Des. littera sigillata, quae noviter venit de Suetia. Expliciunt...* [1341
Revelationes S. Brigittae (Romae, 1628), II. 505-28; || *Corpus revelationem seraphicae matris D. Birgittae*, ed. S. HÖRMANN (Monachii, 1680), 821-38; || *Act. SS. t. c. 546-60.*
Exc. ANNERSTEDT, t. c. 232-38.
- III. COLLECTIO ALTERA QUAM S. CATHARINA AN. 1375 ROMAM DETULIT (ap. ANNERSTEDT, D. 11). *Inc. (?)*. Cum de Bruma civitate — *Des. facto voto ad dñam Birgittam, surrexit vivus.* [1342
Revelationes (Romae, 1628), II. 497-504; || *id.* (Monachii, 1680), 815-820; || *Act. SS. t. c. 542-46.*
- IV. RELATIO IUSSU BERNARDI EP. NEAPOLITANI A MAGISTRATIBUS REGNI SICILIAE SCRIPTA (ap. ANNERSTEDT, D. 12). *Inc.* In nomine Dñi. Amen. Anno a nativitate Dñi 1376 — *Des.* Ego Iohannes Speciarus de Neapoli testis subscripsi. [1343
Revelationes (Romae, 1628), II. 484-90; || *id.* (Monachii, 1680), 804-9; || *Act. SS. t. c. 535-39.*
- V. RELATIO NICOLAI EP. LINCOPENSIS AN. 1377 (ap. ANNERSTEDT, D. 13).
Exc. ANNERSTEDT, 238.
- VI. RELATIO IOHANNIS CLARO DE CAMPANIA DE TESTIMONIO NICOLAI DE URSINIS (ap. ANNERSTEDT, D. 17).
Exc. ANNERSTEDT, t. c. 223.
- VII. TESTIMONIUM MAGNI PETRI PRESB. LINCOPENSIS (ap. ANNERSTEDT, G. 2).
Exc. ANNERSTEDT, t. c. 223-24.
- VIII. TESTIMONIUM HARTLEVI EP. AROSIENSIS (ap. ANNERSTEDT, G. 3).
Exc. ANNERSTEDT, t. c. 224.
- IX. TESTIMONIUM S. CATHARINAE (ap. ANNERSTEDT, G. 4).
Exc. ANNERSTEDT, t. c. 225-26, 238-39.
- X. TESTIMONIUM ALPHONSI EP. GIENNENSIS (ap. ANNERSTEDT, G. 6).
Exc. ANNERSTEDT, t. c. 226-27.
- XI. TESTIMONIUM PETRI IOHANNIS CURATI NORCOPENSIS (ap. ANNERSTEDT, G. 8).
Exc. ANNERSTEDT, t. c. 227.
- XII. TESTIMONIUM PETRI ALVASTRENSIS (ap. ANNERSTEDT, G. 10).
Exc. ANNERSTEDT, t. c. 227-30, 239-40.

XIII. MIRACULA IN ITALIA PATRATA (EX PROCESSU ?) *Inc.* Agnes de Concessa habitans in Roma — *Des.* quae ad Ananiam venit de Suetia. [1344]

Revelationes (Romae, 1628), II. 491-93; || *id.* (Monachii, 1680), 810-812; || *Act. SS.* t. c. 539-40.

XIV. EPISTULA NICOLAI DE URSINIS AD ALPHONSUM GIENNENSEM DE MIRACULIS (EX PROCESSU ?). *Inc.* Rev. pater, in die et in ecclesia b. Iohannis — *Des.* radiantem vidit eam ut supra. Supra-scripta quae ego Nicolaus... [1345]

Revelationes (Romae, 1628), II. 494-96; || *id.* (Monachii, 1680), 813-14; || *Act. SS.* t. c. 541-42.

8. BULLAE CANONIZATIONIS. **a.** BULLA BONIFATH IX, 7 OCTOBRI 1391. *Inc.* Ab origine mundi... [1346]

Exstat in initio omnium editionum * *Revelationum*, inserta in epistula Iohannis card. de Turre Cremata; || FONTANINUS (I.), *Codex canonizationum* (Romae, 1729), 151-59; || COCQUELINES (C.), *Bull. rom. pontif.* III, 2 (Romae, 1741), 337-91; || *Act. SS.* t. c. 468-72, n. 413-32.

b. CONFIRMATIO MARTINI V, 1 IULII 1419. *Inc.* Excellentum principum. [1347]

In edit. * *Revelationum*, l. c.; || *Act. SS.* t. c. 476, n. 446-49.

9. CANONIZATIO S. BIRGITTAE, AUCT. PETRO AMELIO. *Inc.* Anno Dñi 1391 et die sabbati, VII mensis octobris — *Des.* laicis et clericis. [1348]

MABILLON, *Mus. ital.* II. 535-38; || *Act. SS.* t. c. 472-74, n. 433-38; || ANNERSTEDT, t. c. 242-44.

10. VITA AUCT. BARTHOLDO DE ROMA, libris 3. *Inc. prol.* Dum in actis seu processu canonizationis... curiose hinc inde perlegerem — *Inc. lib. I.* De humilitate itaque huius egregiae caelestis regis sponsae — *Des. lib. III.* operatus est in me. Sciat lector in Christo devotus... [1349]

Act. SS. t. c. 495-533.

EPISTULA BARTHOLDI DE HAC VITA. *Inc.* Ven... patribus... Semel et iterum... petistis... [1350]

Exc. ANNERSTEDT, t. c. 187, f.

11. VITA (AUCT. ULFONE MON. ?). *Inc.* Gloriosae matris nostrae b. Birgittae vitam et gesta... olim ven. in Christo patres Birgerus... et Nicolaus... describentes — *Des.* (mutila) caelestis aurora processit. Nam antequam concepta | [1351]

Exc. ANNERSTEDT, t. c. 186, not. b; — cf. SCHÜCK, l. c. 31.

12. VITA (ANTIQUA ?). *Inc. prol.* (mutilus) pontifici Urbano V coram cardinalibus, episcopis et ceteris — *Inc. lib. I.* Quemadmodum plurimorum ss. parentum merita — *Des.* (mutila cum cap. 3 libri I) memoria per omnem vitam in eadem perduravit. [1352]

De qua *Act. SS.* t. c. 370, n. 11.

13. VITA AUCT. ANTONINO FLORENTINO. *Inc.* S. Birgitta de regno Suetiae oriunda fuit. Ex sanctorum enim ibi regum progenie — *Des.* et confessiones more aliorum religiosorum. [1353]

ANTONINUS FLORENT. *Chronic.* tit. xxiv, c. 11. Pars prior ex Vita 2 contracta est.

14. VITA. *Inc.* S. Birgitta in regno Suetie oriunda non tantum ex patre et matre nobilibus. — *Des.* et castitatem servare et vivere cum matre; quod et fecit. [1354]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 337^c-42^c; || *id.* (Lovan. 1485), f. 141^v-48^v. — (Mut.) *SURIUS*, IV (1573), 344-52; (1579), 352-60; VII (1618), 287-92; X (1879), 263-77. — Pars prior ex Vita 2, nonnullis omissis, excerpta est.

15. " VITA ABBREVIATA „. *Inc.* Ven. dñā s. Birgitta de praeclaro sanguine regum catholicorum — *Des.* Unde Bonifatius IX anno Dñi 1391, vii die oct... [1355]

De qua *ANNERSTEDT*, t. c. 187, E.

16. " VITA ABBREVIATA „. I. *Inc.* Benedictus sit Deus Pater et Filius et Spiritus s., de cuius privilegiata familiaritate — *Des.* ut latius in bulla canonizationis eius continetur. [1356]

II. MIRACULA. *Inc.* Duo viri tamquam piratae iniuste in Arosia captivati — *Des.* facientibus superbiam. A qua nos protegat Deus trinus et unus. Amen. [1357]

Libri revelationum celestium dñe B-e de Swecia, Lubecae, 1492 (*HAIN*, 3204), sign. C.vi^r-C.10; exinde in ceteris editionibus * *Revelationum*, eodem loco, scilicet statim post *Revelationes extravagantes*; || *Vita abbreviata praedictae sponsae Christi s. B-ae* (Romae, 1553), sign. A.iiij^v-B.iiij^v.

Exc. (sola miracula) *Act. SS.* t. c. 534-35.

17. LEGENDA. *Inc.* B. Birgitta in regno Sueciae oriunda, nobilis progenie sed nobilior moribus — *Des.* nihil in verbis suis et moribus dimittit indiscussum. [1358]

Brer. Scavense (Norimb. 1498); || *SPEGEL* (H.), *Skriftelige Bewis hõrande til Svenska Kyrckio-Historien...* (Upsala, 1716), 141-43.

18. LEGENDA. *Inc.* Haec nempe mulier gloriosa ex patre Birgero — *Des.* fideliumque caritati harum serie volumus intimari. [1359]

Opusculum vite et passionis Christi, Antverpiae, G. Leeu, 1489 (*COPINGER*, II, n° 1059), sign. p.6^v-q.7^v; || *id.* [Daventriae, R. Paffroet], 1491 (*COPINGER*, II, n° 1060), f. 71^v-77^v; || *Thesaurus anime fidelis ex revelationibus b. B-e* (Colonie, 1517), sign. t.j-v.2^v.

Ut testatur lemma legendae praefixum, desumpta est haec " de verbo ad verbum „ ex bullis 8 a, 8 b.

19. EPITOME.

IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 138.

Birinus ep. Dorcestriensis, † 640/650. — Dec. 3.

1. VITA. *Inc.* Eo tempore gens Occidentalium Saxonum — *Des.* atque in ecclesia bb. apost. Petri et Pauli positus est. [1360]

* BEDA, *Hist. eccl.* III. 7.

2. VITA. *Inc.* Bb. Birinus magnificus pater, pastor egregius — *Des.* multaeque fiunt virtutes per Filium suum dñum nostrum... [1361]
Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 235-36.

3. VITAE 2 EPITOME. *Inc.* S. enim Birinus a papa Honorio ep. ordinatus, ad praedicandum — *Des.* sicut intuentibus liquet esse translatum. Obit autem III non. dec. [1362]

CAPGRAVIUS, f. 38-39^v; | SURIUS, VI (1575), 687-89; (1581), 771-73; XII (1618), 21-23; XII (1880), 68-72.

4. EPITOME EIUSDEM. *Inc.* Romae ex liberiore genere natus Birinus — *Des.* altare honorificentius collocavit. [1363]
Cf. HARDY, t. c. 237.

5. VITA METRICA. *Inc.* Et pudet, et fateor quia turgeo magna professus — *Des.* sancto maiestas et gloria, nunc et in aevum. [1364]
Cf. *ibid.*

Birnstanus ep. Wintoniensis, † 933. — Nov. 4.

VITA. *Inc.* Vir ven. Birnstanus tempore gloriosi regis Adelstani — *Des.* inter sacras ecclesiae reliquias honorifice est reconditum. [1365]
Act. SS. Nov. II, 1. 456-58.

Blaanus ep. in Scotia, saec. X. — Aug. 10.

VITA. *Inc.* Blaanus de Buta insula oriundus ex matre Ertha — *Des.* pro quibus Deum in ss. suis glorificabant. [1366]
Brev. Aberdonense, pars aest., Propr. SS. 77-77^v; || *Act. SS.* Aug. II. 560-61.

Blaesilla vid. Romana, † 387. — Ian. 22.

1. LAUDATIO AUCT. HIERONYMO. *Inc.* Quis dabit capiti meo aquam — *Des.* Audiet me semper loquentem cum sorore, cum matre. [1367]

* HIERONYMI epist. 39 (al. 35) ad Paulam (*P. L.* XXII. 465-73).

Exc. *Act. SS.* Ian. II. 416-17, n. 7-12; 3^a ed. III. 29-30. — Alii loci de eadem ex Hieronymo vid. *ibid.* n. 2-6.

2. EPITOME.

IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 120.

Blaithmacus presb. m. Scotus, saec. VIII extr. — Ian. 19.

VITA METRICA AUCT. WALAHFRIDO STRABO. *Inc. prol.* Si tantam

meruere suo pro carmine famam — *Inc.* Regali de stirpe satus summumque decorein — *Des.* et aeterno pollet sine fine decore. [1368

CANISIUS, *Ant. lect.* VI, 1. 570-74; *id.* ed. BASNAGE, II, 2. 201-4; || *Bibl. patr. Colon.* IX, 1. 978-79; || MESSINGHAM, *Florilegium*, 399-402; || *Act. SS.* Ian. II. 236-38; 3^a ed. 601-2; || COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 128-29; || MABILON, *Acta*, III, 2. 439-42; 2^a ed. 398-401; || *Bibl. patr. Lugd.* XV. 210-12; || PINKERTON (I.), *Vitae antiquae SS. Scot.* (1789). 459-63; 2^a ed. cur. W. M. METCALFE (1889), II. 293-95; || *P.L.* CXIV. 1043-46; || DÜMLER (E.), in *MG. Poet. lat.* II. 297-301.

Blandina v. m. Lugduni cum sociis, an. 177. — Iun. 2.

1. PASSIO. *Vid. Photinus.*

2. EPITOME.

IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 84.

Blandinus erem. in dioec. Meldensi, saec. VII. — Mai 1.

VITA METRICA AUCT. FULCOIO BELLOVACENSI. *Inc. prol.* Nominis ut crescat romani gloria, fortes — *Inc.* Fausto Philippi Francorum tempore regis — *Des.* Quivit; huic mundo fuit acceptusque secundo. [1369

Anal. Boll. VII. 151-63.

Exc. DU PLESSIS (T.), *Hist. de l'église de Meaux*, II (1731), 452-53. — BOUTQUET, XI. 440. — THÉDENAT (H.), in *Revue de Champagne et de Brie*, 2e sér. I (1889), 229-30.

Blasius ep. Sebastenus m., sub Licinio. — Febr. 3.

1. PASSIO. *Inc.* In Sebastea civitate Cappadociae tradidit Deus ad correptionem... Ex Sebastea quidem martyres sibi elegit... Unus horum exstitit noster coronatus et victor Blasius — *Des.* In quo loco mirabilia Dñi N. I. C. exuberant usque in hodiernum diem. Audiens vero b. illa anus... Amen. [1370

MOMBRIUS, I. 81^v-83^v (deest cap. ult. "Audiens vero..."); || *Act. SS.* Febr. I. 336-39; 3^a ed. 340-43.

Exc. GIOVENE, *Kalendaria vetera mss.* (Neapoli, 1828), 86.

In primis verbis Passionis magna est lectionum varietas:

α) In Seb. Capp. civ. traditi sunt ad corr... (*Act. SS.* annot. a). [1371

β) Cum semper Dñus dilexisset eos... ex Sebastea... (*ibid.*) [1372

γ) Ex Cesarea civ. Capp. elegit sibi Dñus martyres... (*Catal. Paris.* II. 180, 80°). [1373

δ) In illis diebus elegit Dñus ex Seb. Capp. civ. sibi fortissimum propugnatores... (*Catal. Paris.* I. 408, 22°). [1374

2. PASSIO. *Inc.* In Sebastea (ut 1)... Ex Sebastea (ut 1)... Horum unus exstitit Blasius victor et contemptor saeculi — *Des.* frequentibus beneficiis experti sunt se invenisse. Passus est... [1375

Cf. *Catal. Brux.* II. 303, 22°. — Exc. *Anal. Boll.* I. 614-15.

3. PASSIO. *Inc. prol.* Millenis vicibus scripturarum bibliothecas — *Inc.* Sed dum ipse draco et iniquissimus leo — *Des.* ut commemorationem iam dicti m. omni tempore agant. Passus est... [1376]

Exc. Catal. Paris. II. 245-46; — *ibid.* III. 416, 13^a.

4. PASSIO. *Inc.* Tempore Licinii imp. qui Constantini Augusti sororem — *Des.* hymni in eius honorem et Dei gloriam celebrari solent. Passus est. [1377]

Act. SS. t. c. 339-44; 3^a ed. 343-48.

5. PASSIO. *Inc. prol.* Cum ab apostolis apostolorumque successoribus — *Inc.* Igitur bb. m. et fortissimus athleta Christi B. Sebasteae metropolis — *Des.* per generationem et generationem id agendum contraderent. Complevit autem martyrium... [1378]

Act. SS. t. c. 344-49; 3^a ed. 348-53.

6. PASSIO. *Inc.* Igitur cum romani imperii Diocletianus gubernaret habenas — *Des.* Et non solum in hac Sebastia metropoli... [1379]

Act. SS. t. c. 349-53; 3^a ed. 353-57.

PROLOGUS IN HANC PASSIONEM. *Inc.* Plerique philosophorum... [1380]

Bibl. Casin. III, Floril. 334.

7. EPITOMAE.

ADO, 15 febr. — IOH. BELETH, *Rationale divinorum officiorum*, c. 82 (P.L. CCII. 87). — VINC. BELLOV. XIII. 45, 46. — *Leg. aurea*, c. 38. — PETRUS DE NAT. III. 76, 75.

8. MIRACULA.

In *Libro constructionis monasterii ad S. Blasium in Nigra Silva*, lib. III. c. 47-53, 58-74 (MONE, *Quellensammlung der badischen Landesgeschichte*, IV. 123-32).

Blesilla. *Vid.* **Blaesilla.**

Blitharius presb. in dioec. Trecensi, saec. VII. — Ian. 11.

VITA. *Inc.* Quia quicquid sanctorum reverentiae et honori — *Des.* ac si prius malum non senserit. Quoniam igitur, ff. cc., tanti meriti... [1381]

Act. SS. Iun. II. 473-74; 3^a ed. 468-69.

Boamirus seu **Baomirus** presb. mon. in dioecesi Cenoman-nensi, saec. VI. — Nov. 3.

VITA. *Inc.* S. itaque Boamirus suis precibus in vasta eremo solitudinem — *Des.* eius meritis magnarum virtutum miracula. [1382]

LABBE, *Bibl. mss.* II. 503-9; || *Act. SS. Nov.* I. 667-68.

Exc. BOUQUET, III. 430.

Bobo seu **Bovo** conf. Viqueriae in Italia, saec. X extr. — Mai 22.

1. VITA. *Inc.* In partibus Provinciae, castello quod Nugherium dicitur — *Des.* et corde integro illum exorans, XI kal. iun. sancto sabato Pentecostes. Membra matrem repetunt... [1383]

MOMBRIUS, I. 140^v-42^v; || *Act. SS.* Mai V. 185-87; 3^a ed. 186-88.

2. MIRACULA POST MORTEM. *Inc.* Postquam de eius laudabilibus actibus... Bb. igitur membra B-is sepulturae tradita — *Des.* et vota voventes, ad propria cum gaudio sunt reversi. Amen. [1384]

MOMBRIUS, I. 142^v-44; || *Act. SS.* t. c. 187-88; 3^a ed. 188-90.

3. MIRACULA AN. 1469. *Inc.* Ista sunt miracula... Initium miraculorum fuit in peregrino — *Des.* Item filius D. Marchini de Guerris... sanitatem recepit die XXIII mai. [1385]

Act. SS. t. c. 190-91; 3^a ed. 191-92.

4. RECLUSIO RELIQUIARUM AN. 1470. *Inc.* In nomine Dñi. Amen. Anno a nativitate eiusdem 1470 — *Des.* conficere instrumentum, praesentibus suprascriptis. [1386]

Act. SS. t. c. 191; 3^a ed. 192-93.

Bobulenus ab. Bobiensis, saec. VII. — Nov. 21.

CARMEN. *Inc.* Atticorum ex genere oriundus nobilis — *Des.* Nobis veniam concedat paradisi et gaudia. Amen. [1387]

UGHELLI, IV. 1326-28; 2^a ed. 956-57; || CAPPELLETTI, *Chiese*, XIII. 622-624; || DÜMMLER (E.), in *Neues Archiv*, X. 334-35.

Boethius ep. in Hibernia, † 519. — Dec. 7.

VITA. *Inc.* S. pater et electus Dei pontifex Boethius generosis ortus parentibus — *Des.* (*mutila*) panem latum praeparavit et butiro super faciem eius | [1388]

Exc. COLGANUS, *Trias thaumat.* 457, VIII. — SKENE (W. J.), *Chronicles of the Picts*, 410-11. — Initium et finem exscripsi ex cod. Bruxellensi 8967, in quo servatur apographum " ex ms. R. P. Hug. Vardaei. "

Bona seu **Mundicorda** seu **Carmundica** v. in Aegypto. — Sept. 12.

PETRUS DE NAT. VIII. 71.

Bona v. Pisis, † 1207. — Mai 29.

1. VITA. *Inc. prol.* Bonus Deus bonorum omnium conditor et largitor — *Inc.* Igitur s. Bona nata est in civitate Pisana, parte quae Chincita dicitur — *Des.* Pater etiam iuvenis, quod voluntarie vovit, devote complevit. [1389]

Act. SS. Mai VII. 145-63; 3^a ed. 142-60.

2. TRANSLATIO AN. 1364. *Inc.* Clareat omnibus manifeste, quod corpus s. Bonae — *Des.* Scriptum anno Dñi 1364, die xiv apr. [1390
Act. SS. t. c. 163, n. 79; 3ª ed. 160.

Bonaventura Ord. Min., S. R. E. cardinalis, † 1274. —
 Iul. 14.

1. ORATIO OCTAVIANI DE MARTINIS DE VITA ET MIRACULIS. *Inc.* Iustitia suffragiorum, bb. pater, ad quae porrigenda — *Des.* concedere pro tua clementia benigne digneris. [1391

Ed. s. l. a. [Romae, 1482] (HAIN, 10830), f. 6-20; || id. s. l. a. [Coloniae, I. Koelhoff] (HAIN, 12531), sign. e.ij-f.ij; || SURIUS, IV (1573), 207-12; (1579), 208-13; VII (1618), 187-90; VII (1877), 257-64; || *Bonaventurae opera* (Romae, 1596), VII, post p. 844, sign. Cccc-Cccc.3; *id.* (Moguntiae, 1609), VII. 798-802; *id.* (Lugduni, 1668), VII. 798-802; || SEDULIUS, *Hist. seraphica*, 247-61; || *Act. SS. Iul. III. 824-30; 3ª ed. 788-94.*

2. EPITOME.

BARTHOLOMAEUS DE PISIS, *De conformitate*, lib. I, conf. viii, part. ii (ed. Mediol. 1513, f. 65^r). — *Leg. aureae* appendix, c. 220 (190); || PETRUS DE NAT. appendix 12.

Bonfilius ep. Fulginas, † post 1115. — Sept. 27.

VITA AUCT. S. SILVESTRO AUXIMATE. *Inc. prol.* Cunctorum te amantium, o mundana vanitas — *Inc.* B. igitur Bonfilius fuit ex Auximo — *Des.* Denique ipsa tam praeclara tamque crebra miracula... [1392

[MERCATUS (I.)], *Vita s. B-ii* (Camerini, 1613), 1-41; || *Act. SS. Sept. VII. 519-27; 3ª ed. 486-94.*

APPENDIX DE VITAE AUCTORE. *Inc.* Ne nomen auctoris — *Des.* facere est dignatus. [1393

MERCATUS, t. c. 42; || *Act. SS. t. c. 515, n. 19; 3ª ed. 428, n. 19.*

Bonifatius I papa, † 422. — Sept. 4.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 227).

Bonifatius [III] papa. *Vid.* Bonifatius Kiritinus.

Bonifatius IV papa, † 615. — Mai 25.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 317).

Bonifatius ep. Bosnensis. *Vid.* Bruno-Bonifatius Querfurtensis.

Bonifatius diac. m. Carthagine. *Vid.* Liberatus.

Bonifatius ep. Ferentinus, saec. VI. — Mai 14.

1. VITA. *Inc.* Fuit vir vitae ven., Bonifatius nomine, qui in ea civitate — *Des.* ipsa moriens ante eius oculos in terram cecidit. [1394]

* GREG. MAGNUS, *Dial.* I. 9 (P.L. LXXVII. 189-97); || SURIUS, III (1572), 294-97; (1579), 339-41; V (1618), 214-15; V (1876), 452-55; || *Act. SS.* Mai III. 371-73; 3^a ed. 370-71; || BUSSI (F.), *Istoria della città di Viterbo* (Roma, 1742), 457-59.

Exc. ASSEMANI (I. S.), *De SS. Ferentinis in Tuscia Bonifacio* etc. (Romae, 1745), 147-49.

2. CARMEN AUCT. FLODOARDO. *Inc.* Sed neque dissimili — *Des.* audire clientem. [1395]

* FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, XIII. 4 (P.L. CXXXV. 836).

3. EPITOME.

PETRUS DE NAT. IX. 166.

Bonifatius (al. **Albanus**) **Kiritinus** (al. **Queritinus**), ep. in Scotia, dictus **Bonifatius** [III] papa, saec. VII. — Mart. 16.

1. VITA. *Inc.* Albanus Kiritinus, cognomento Bonifatius, natione Israheliticus de prosapia Radiae sororis apostolorum Petri — *Des.* Tandem consummatis 80 aetatis suae annis, mensibus 3, diebus 17, XVII kal. apr. migravit ad Dñm. Sepultusque est... effulget. [1396]

Exc. *Act. SS.* Mart. II. 449, n. 1, 4; 3^a ed. 444-45, n. 1, 4.

2. VITA. *Inc.* Bonifatius natione Israliticus de Radie sororis apostolorum Petri et Andreae prosapia — *Des.* aetatis autem suae anno 84 plenus gratia et virtute XVII kal. apr. migravit ad Christum. [1397]

Brev. Aberdonense, pars hiem., Prop. SS. 69^v-70^r; || SKENE (W. J.), *Chronicles of the Picts*, 421-23.

Bonifatius ep. Lausanensis, † 1265. — Febr. 19.

1. VITA. *Inc. prol.* Quamvis beata vita sanctorum apud omnipotentem Deum — *Inc.* Ven. igitur Christi servus Bonifatius ep., cuius memoria in benedictione est — *Des.* ad aeterni regni sedem est feliciter translatus plenus dierum et sanctitate. [1398]

Act. SS. Febr. III. 152-55; 3^a ed. 155-58.

2. VITA. *Inc. prol.* Mirabilia divinorum operum humano generi — *Inc.* Ven. igitur Christi athleta Bonifatius ep. ex pago Brabantensi — *Des.* et secum in caelo perenniter regnaturi gloriemur. Amen. [1399]

Act. SS. t. c. 155-59; 3^a ed. 158-62.

Bonifatius ep. Moguntinus, † 755. — Iun. 5.

1. VITA AUCT. WILLIBALDO. *Inc. prol.* Dñis ss... Lullo et Megingozo... Praecepto piaie paternitatis vestrae — *Inc.* Inlustrem igitur ac vere beatam s. Bonifatii summi pontificis — *Des.* ea quae viderunt, plebibus divulgantur. [1400]

CANISIUS, *Ant. lect.* IV, 2. 341-86 (var. lect. 742-45); 2^a ed. II, 1. 232-49; || SERARIUS (N.), *Epistolae s. B-ci* (1605 et iterum 1629), 253-84; || SURIUS, VI (1618), 49-57; || MABILLON, *Acta*, III, 2. 4-27; 2^a ed. 3-25; || *Act. SS.* Iun. I. 460-72; 3^a ed. 452-65; || PERTZ, *MG.* Scr. II. 333-53; || GILES (I. A.), *S. B-cii opera* (1844), II. 143-88; || *P.L.* LXXXIX. 603-34; || GILES (I. A.), *Vitae quorundam Anglo-Saxonum* (London, Caxton Soc. 1854), 157-97; || JAFFÉ (Ph.), *Mon. Moguntina* (= *Bibl. rer. germ.* III), 429-71; || NÜRNBERGER (A.), *Vita s. B-tii auct. Willibaldo* (Breslau, 1895), 11-67 (ex XXVII. *Bericht der Wissensch. Gesellschaft Philomathie zu Neisse*). — *Var. lect. Catal. Brux.* I. 155-56.

Exc. BOUQUET, III. 664-66; V. 424-25. — DÜMLER (E.), in *MG.* Epist. II. 500-1 (epist.).

2. VITA AUCT. PRESB. ULTRAIECTINO. *Inc. prol.* Incertam ac lubricam vitae huius habitudinem — *Inc.* B. Bonifatius genitale solum in insula, quae Britannia dicitur — *Des.* sequuntur agnum quocumque ierit, cui est honor... Amen. Numerus quoque ss. martyrum... veneratione sepulta. His in locis, videlicet Traiecto... [1401]

Act. SS. t. c. 477-81; 3^a ed. 469-73.

Exc. *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 289^v-91^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 79^v-81^r. — JAFFÉ, t. c. 506.

3. PASSIO. *Inc.* Temporibus ven. Karoli, qui senior dicitur, et Pippini — *Des.* Qui et ipse suo praedio in Turingia sito ecclesiam... [1402]

Act. SS. t. c. 473-77; 3^a ed. 465-69; || PERTZ, t. c. 354-57; || JAFFÉ, t. c. 471-82.

4. VITA AUCT. OTHLOHO, libris 2. *Inc. prol.* Petitionibus vestris, fratres Fuldenses, prout scientiae meae permisit parvitas — *Inc. lib. I.* Cum gens Anglorum sacrae fidei iugo per S. Gregorii papae apostolatum — *Des. lib. II.* Passus est una cum sociis nonis iunii, anno suae peregrinationis XL, sed inc. Dñi DCCL... [1403]

SURIUS, III (1572), 467-509; (1579), 573-613; VI (1618), 57-83; VI (1877), 112-42; || CANISIUS, *Ant. lect.* IV, 2. 393-468; ed. BASNAGE, III, 1. 337-67; || SERARIUS, *Rer. Mogunt.* 325-434; *id.* ed. IOANNIS, I. 205-73; || MABILLON, *Acta*, III, 2. 28-87; 2^a ed. 25-80; || *P.L.* t. c. 633-64.

Exc. COCHLAËUS (I.), *Speculum antiquae devotionis circa missam* (Moguntiae, 1549), 234-46. — BOUQUET, III. 667-69; V. 425-26. — PERTZ, t. c. 357-359. — JAFFÉ, t. c. 482-505.

5. VITA. *Inc.* Postquam gens Anglorum inclita per s. Gregorii — *Des.* His in locis, videlicet Traiecto, Fuldae, Dockingae... [1404]

Act. SS. t. c. 481-83; 3^a ed. 473-75.

6. LEGENDA DE ORDINATIONE S. BONIFATII. *Inc.* Gloriosus et b. Bonifatius archiep. Maguntinus ex praeclaris parentibus — *Des.* Cuius sacrum corpus ad praedictam Traiectensem civitatem... [1405]

MENARDUS (O.), *Hameler Geschichtsquellen*, in *ZEITSCHRIFT DES HIST. VEREINS FÜR NIEDERSACHSEN*, 1882, 22-29.

7. VITA. *Inc.* S. enim Bonifatius genere Anglus cum 5 esset annorum — *Des.* quam morte proxima demonstravit. [1406]

CAPGRAVIUS, f. 39^v-42.

8. EPITOME VITAE 1. *Inc. epist.* Dñis ss... Debitum oboedientiae obsequium — *Inc.* Inlustrem ac beatam s. Bonifatii pont. vitam — *Des.* Sic statim redditum corpus sanctum... [1407]

Anal. Boll. I. 51-72.

9. EPITOME EIUSDEM. *Inc.* B. igitur Bonifatius genere Anglus cum adhuc puerulus, 5 scilicet annorum — *Des.* die nonarum iunii martyrii triumpho coronatus migravit ad Deum... [1408]

NÜRNBERGER (A.), *Anecdota Bonifatiana*, 8-21 (ex XXVI. BERICHT DER WISSENSCH. GESELLSCHAFT PHILOMATHIE ZU NEISSE, 1892, p. 128-41).

10. EXCERPTA EX EADEM. *Inc.* Illustrem s. B-ii vitam... S. Bonifatius cum primaevo — *Des.* stagnum transfretavit, Frisiam coniunxit. [1409]

NÜRNBERGER, *Anecd. Bonif.* 28-29 (XXVI. BERICHT... 148-49).

11. EPITOME VITAE 4. *Inc.* B. Bonifatius adhuc puerulus verbum Dei cum aviditate audire — *Des.* Habuit s. B. in episcopatu annos 36... passus vero est... anno peregrinationis suae XL, sed inc. Dñi DCC, regnante... [1410]

NÜRNBERGER, *Anecd. Bonif.* 21-28 (XXVI. BERICHT... 141-48).

12. LEGENDA (SAEC. XV/XVI). *Inc.* Temporibus Leonis IV imp... S. Bonifatius prius dictus Winfrid — *Des.* manifestissima veritate conscripta sunt, hic pertranseuntur, regnante... [1411]

MENCKENIUS, *Scr. rer. Germ.* I. 833-51.

Exc. SAGITTARIUS (C.), *Antiquitates gentilismi et christianismi Thuringici* (Iena, 1685), 349. — TENTZELIUS (W. E.), *Supplementum hist. Gothanae secundum* (Ienae, 1702), 344-74.

Bonifatius archiep. apost. circa Russiam. *Vid.* **Bruno-Bonifatius** Querfurtensis.

Bonifatius cognomento **Silvester** m. Romae sub Diocletiano. — Iun. 6.

PASSIO. *Inc.* Tempore Diocletiani... duo fructiferi coniuges timentes Deum — *Des.* sicut praedixerat ipsi s. Bonifatius. Obiit vero s. Guilhelmus... [1412]

Anecdota Ioh. Gielemans, 5-9.

Bonifatius m. Tarsi sub Diocletiano. — Mai 14.

1. PASSIO. *Inc.* Temporibus Diocletiani IV et Maximiani III imp. orta est seditio — *Des.* Sic quoque decertavit gloriosus m. B. victor-
 riae coronam assumens... [1413]

HOLSTENIUS (L.), *Passio S. Bonifatii m. Romani* (Romae, 1663), 5-25; ||
 ID. *Passio ss. Perpetuae et Felicitatis* etc. (Paris. 1664), 221-41; || *Act. SS.*
 Mai III. 280-83; || RUINART (1713), 284-91; (1731), 249-54; (1802), II. 175-
 190; (1859), 325-32.

2. PASSIO. *Inc.* Natale s. Bonifatii... Qui cum esset procurator
 rerum cuiusdam nobilis matronae — *Des.* sepulta est apud praefatum
 martyrem, operibus piis consummata. [1414]

ADO, 5 iun.; || *Leg. aurea*, c. 71. — (Eadem, nonnullis mutatis) PETRAUS
 DE NAT. IV. 165.

3. PASSIO. *Inc.* Erat Romae mulier nobilis nomine Aglae, filia
 Acacii — *Des.* Supervixit autem in habitu sanctimonialium annis 13
 et sic obdormivit in Dño. [1415]

VINC. BELLOV. XIII. 31-33; || MOMBRITIUS, I. 146^v-47^v.

4. PASSIO. *Inc.* Romae erat mulier nomine Aglae, nobilis valde,
 filia Edacii — *Des.* ut 2. [1416]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 285^b-86^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 74-75.

5. CARMEN AUCT. FLODOARDO. *Inc.* Pro meritis decorat B. aede
 Latinam — *Des.* Martyris ossa domo, caelo mens inditur alto. [1417]

* FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, IX. 4 (P.L. CXXXV.
 747-50).

Bonifatius m. Thebaeus Treviris. — Oct. 4.**TRANSLATIO IN MEDIANUM-MONASTERIUM.**

* *Libellus de S. Hildulfi successoribus*, c. 9 (Vid. **Hildulfus**); || *Act. SS.*
 Oct. II. 385-86, n. 9-12. — Cf. etiam eiusdem Libelli initium seu c. 1.

Bonitus seu Bonus ep. Arvernus, saec. VII in. — Ian. 15.

1. VITA ET TRANSLATIO. *Inc. prol.* Cum dies s. theophaniae immi-
 neret — *Inc.* Inclita Bonitus progenie Arvernicae urbis oriundus
 fuit — *Des.* alium forsitan libellum cudere potestis. [1418]

Act. SS. Ian. I. 1070-76; 3^a ed. II. 352-58; || MABILLON, *Acta*, III. 1. 89-
 100; 2^a ed. 79-89. — (Mut.) SURIUS, I (1570), 352-60; (1576), 357-65; (1618),
 245-49; (1875), 319-31.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 684-86; || BOUQUET, III. 622-24.

2. DE CASULA ILLI A B. V. MARIA DONATA. a. *Inc.* S. praesul Bonitus
 Alvernensis cum cor suum perfecte dedisset — *Des.* et in simplicitate
 cordis Deum quaerere cautus fuit. [1419]

VINC. BELLOV. VIII. 97; || *Act. SS.* Ian. I. 1076-77; 3^a ed. II. 358-59. —
 (Mut.) SURIUS, I (1570), 360; (1576), 365; (1618), 249; (1875), 332.

b. (RHYTHMICE). *Inc.* Praesul erat Deo gratus ex Francorum gente natus — *Des.* Ipsi quoque nato eius... [1420]

Brev. Claromontanum (1557), xix; || *Act. SS.* Ian. I. 1077; 3^a ed. II. 359; || PEZ (B.), *Ven. Agnetis Blannbekin... Vita* (Viennae, 1731), 409-13 (ultima parte mutata); || HAUPT (M.), in *Zeitschrift für deutsches Alterthum*, III (1843), 300-4; || Édéléstand DU MÉRIL, *Poésies populaires latines antérieures au XIIe siècle* (1843), 190-93.

Exc. HAUPT (M.) und HOFFMANN (H.), *Altdeutsche Blätter*, I (1839), 327-28.

c. EPITOME.

PETRUS DE NAT. II. 82.

Bononius ab. Lucediensis in Pedemontio, † 1026. — Aug. 30.

1. VITA. *Inc.* B. igitur Bononius Bononiae oriundus fuit ibique a pueritia — *Des.* et inde regressus summa gratia et totius plebis laetitia altare... [1421]

MABILLON, *Acta*, VI, 1. 267-70; 2^a ed. 237-40; || * BENEDICTUS XIV, *De servorum Dei beatificatione et beatorum canonizatione*, lib. II, appendix 4; || *Act. SS.* Aug. VI. 627-29; || [PETRACCHI (C.)], *Della insigne abbaziale basilica di S. Stefano di Bologna* (Bologna, 1747), 129-33; || MELLONI (G. B.), *Atti degli uom. ill. in Bologna*, I, 2 (1788), 335-38. — (Mut.) SURIUS, VII (1581), 654-56; VII (1586), 203-5; VIII (1618), 331-32; VIII (1877), 741-45.

PROLOGUS. *Inc.* Grandium materiarum explanationem... [1422]

Cf. Act. SS. t. c. 627, n. 7.

2. MIRACULA. *Inc. prol.* Gratia nostri Redemptoris, qui fideles suos — *Inc.* Nocturnis igitur hymnis atque laudibus — *Des.* ut servus suus hinc venerantior et celebrior haberetur; et quia... [1423]

MABILLON, t. c. 270-76; 2^a ed. 240-46; || * BENEDICTUS XIV, l. c. (deest prol.); || *Act. SS.* t. c. 630-34; || PETRACCHI, t. c. 133-45; || MITTARELLI, *Annal. Camaldul.* I. 396-99, 421-23; II. 11-13; || MELLONI, t. c. 338-44. — (Mut.) SURIUS, VII (1581), 656-60; VII (1586), 205-8; VIII (1618), 332-34.

3. VITA AUCT. RATBERTO MON. LUCEDIENSI. *Inc. prol.* Divina gratia fulgenti... ep. Arderico... Rogasti, ven. dñe,... ut cum in gestis piissimi patris nostri — *Inc.* Bononius itaque nomine suo patriam referens — *Des.* servi sui Bononii, qui utinam pro nobis pariter ipsum Redemptorem interpellat... [1424]

(Multis in locis mutila) GRANDI (G.), apud CALOGERA (A.), *Raccolta d'opuscoli*, XXI (Venezia, 1740), 207-58; || MELLONI, t. c. 344-51.

Exc. MITTARELLI, op. c. I. 119-20 (prologus) et passim postea a p. 120 ad pag. 396.

Bonosa v. m. Romae, sub Severo. — Iul. 15.

1. PASSIO. *Inc.* Annò igitur ab inc. Dñi N. I. C. fere ccvii Severus impiissimus — *Des.* apud Eboracum oppidum morbo percussus obiit. Sic enim D. N. I. C. suos vindicat. [1425]

CAPELLUS DE MARADIO (Stephanus), *Vita s. B-ae Romanae v. et m.* (Romae, 1589) [non vidimus]; || *Act. SS.* Iul. IV. 21-23.

2. PASSIONIS EPITOME. *Inc.* Anno ab inc. nostri Salvatoris fere cccvii persecutionem quintam — *Des.* Ipse autem qui sanctam decollavit a diabolo arreptus exspiravit. [1426]

LALORE (Ch.), *Reliques des trois tombeaux saints de Clairvaux* (Troyes, 1877), XLVIII-L.

Bonosus et Maximilianus mm. Antiochae, † 363. — Aug. 21.

PASSIO. *Inc.* Iulianus comes dixit ad Bonosum et Maximilianum : Dñs imp. noster iussit — *Des.* vermibus scatens exspiravit. SS. vero mm. B. et M. requiescunt in pace... [1427]

RUINART (1689), 664-68; (1713), 593-96; (1731), 520-23; (1802), III. 365-72; (1859), 609-12; || *Act. SS. Aug. IV.* 430-32.

Borissus princeps Russus. *Vid. Romanus.*

Botulfus ab. et **Adulfus** ep., saec. VII/VIII. — Iun. 17.

1. VITA AUCT. FOLCARDO SITHIVENSI. *Inc. epist.* Desiderantissimo patri... Walcelino... Nullo praecedente vitae merito — *Inc. prol.* Omnipotentis Dei benignitas — *Inc.* Antequam in Britannia christiana religio dilataretur — *Des.* Sepultus est igitur a discipulis suis in eodem quod construxerat monasterio... [1428]

MABILLON, *Acta*, III, 1. 4-7; 2^a ed. 2-4 (deest epist.); || *Act. SS. Iun. III.* 402-3; 3^a ed. IV. 327-28 (item). — (Sola epist.) HARDY, *Descr. catal. I.* 373-74.

2. EIUSDEM EPITOME. *Inc. (sine epist. et prol.) ut* 1. — *Des.* et in eodem quod construxerat monasterio sepelitur. [1429]

CAPGRAVIUS, f. 42-42^v, col. 1.

3. EPITOME (VITAE BOTULFI). *Inc.* Postquam fides Dñi N. I. C. ubique terrarum claresceret — *Des.* Cuius corpus discipuli honorifice traderunt sepulturae... [1430]

Brev. Slesvicense an. 1512; || *Act. SS. Iun. III.* 404-5; 3^a ed. IV. 329.

4. TRANSLATIO. *Inc.* Tempore enim regis Edgari s. Ethelwoldus — *Des.* sedem ibi eremiticam, si permisisset Deus, sibi delegit. [1431]

CAPGRAVIUS, f. 42^v-43; || *Act. SS. Iun. III.* 405; 3^a ed. IV. 330 (omissa ultima parte).

Botvidus m. in Suecia, saec. XII. — Iul. 28.

1. VITA. *Inc. prol.* Omnibus legentibus... B. Botvidi memoria ne oblivioni tradatur — *Inc.* Cum b. Botvidus iuvenis esset, quamvis adhuc paganus — *Des.* Nam quaedam mulier oculorum usu... [1432]

Scr. rer. Suec. II, 1. 377-82.

2. VITAE EPITOME AUCT. BIRGERO EP. *Inc.* Gloriosus Christi m.

Botvidus in regno Sueciae ex honestis — *Des.* Tunc universi qui aderant gaudentes Dño Deo gratias... [1433]

Brev. Strengnense (Holmiae, 1495); || *Scr. rer. Suec.* t. c. 384-87.

3. VITAE EPITOME. *Inc.* B. Botvidus magnae sanctitatis et mirae devotionis exsistens — *Des.* usque ad arborem, sub qua sanctus iacuit, praecedens eos dirigebat. [1434]

Act. SS. Iul. VI. 636-37.

Bova ab. et Doda monialis Remis, saec. VII. — April. 24.

VITA. Inc. prol. I. Quisquis orthodoxae fidei aliqua in templo Dei — *Inc. prol. II.* Nemo miretur si nos per multa periclitemur — *Inc. prol. III.* Summae divinitatis laus et magnae dispositionis — *Inc.* Igitur s. huius virginis Bovae iam stemma... Exstitit enim rege Sigeberto — *Des.* superius a nobis tractatus. Haec igitur de ss. pignoribus, s. videlicet Balderico... [1435]

Act. SS. April. III. 283-90; 3^a ed. 286-93.

Exc. Bouquet, III. 543-44.

Bovo. Vid. Bobo.

Brachio. Vid. Aemilianus.

Brandanus seu Brendanus ab. Birrensis, † 571/573. — Nov. 29.

VITA.

Exc. Colganus, Trias thaumat. 462, XLIV.

Brandanus seu Brendanus ab. Clonfertensis, † 576/577. — Mai 16.

1. VITA SEU NAVIGATIO. a. *Inc.* S. Brendanus, filius Finlocha... ortus fuit. Erat magnae vir abstinentiae — *Des.* Accepta benedictione, s. Brendanus recto itinere ad locum suum reversus est. [1436]

Bibl. Casin. III. Floril. 411-27. — Cf. C. STEINWEG, *Die handschriftlichen Gestaltungen der lateinischen Navigatio Brendani*, apud K. VOLLMÖLLER, *Romanische Forschungen*, VII, 1 (1891), 7. In ed. deest paulo ante finem locus de quo STEINWEG, l. c. 10, § 4.

Exc. Colganus, Act. SS. Hiberniae, I. 721, col. 2 post med. - 723, col. 1.

b. *Inc.* Filius Finlocha... Brandanus ortus fuit. Erat vir magnae abstinentiae — *Des.* ad locum suum reversus est. Fratres autem illum... Tunc b. vir... Postremo etiam velocitatem... inter manus discipulorum gloriose migravit ad Dñum, cui est honor... [1437]

SCHRÖDER (C.), *Sanct Brandan* (Erlangen, 1871), 3-36.

Exc. Colganus, Acta, I. 721, col. 1 - col. 2 post med. — Id. *Trias thaumat.* 206, XXXII. — JUBINAL (A.), *La Légende latine de S. Brandaines* (Paris, 1836), 53, not. 1 (clausula); || MORAN (P. F.), *Acta S. Brendani* (Dublin, 1872), 131, not. (item); || *Anal. Boll.* II. 280 (item); || STEINWEG, l. c. 7 (item).

c. *Inc.* S. Brendanus filius Finlocha... ortus fuit. Hic erat vir — *Des.* pervenit ad monasterium suum. Quem cum fratres vidissent... Et postea nonis iul. dies vitae suae finivit in pace, regnante... [1438]

JUBINAL, t. c. 1-53; || MORAN, t. c. 85-131.

Exc. REES, *Cambro British SS.* 251-54. — DOUHET, *Dictionnaire des légendes* (Paris, 1855), 1234-36. — STEINWEG, l. c. 7 (clausula).

d. (RECENSIO PROLIXIOR). *Inc.* S. Brendanus filius... [1439]

Exc. COLGANUS, *Acta*, I. 723-24, c. v-xiv. — Prima verba tradit A. SANDERUS, *Bibliotheca belgica manuscripta* (Insulis, 1641), I. 264, 13°.

e. *Inc.* Fuit vir vitae ven. Brandanus nomine genere Momoiensis... Hic enim erat vir mirae abstinētiaē — *Des.* qui cuncta quae viderat, per ordinem narraverat. [1440]

Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant. 113-54.

Exc. STEINWEG, l. c. 30-31.

2. VITA. *Inc.* Natus est bb. Brendanus ab. in zepharia Mumenensi plaga — *Des.* usque ad civitatem suam Cluaynferta cum gloria et honore, cum psalmis et hymnis spiritualibus, regnante... [1441]

MORAN, t. c. 1-26.

Exc. COLGANUS, *Trias*, 605. xviii.

3. VITA. *Inc.* Inter praeclara ecclesiae luminaria... Qui de nobilibus parentibus de Momonia — *Des.* monumento est traditum, in claritate resurrecturum in adventu Dñi N. I. C., qui... [1442]

Act. SS. ex cod. Salmant. 759-72.

4. VITAE FRAGMENTUM. *Inc.* viderunt ibi vetustam mulierem — *Des.* inter angelorum choros cum... luce et carminibus migravit ad Dñum, cui est honor... Amen. [1443]

Ibid. 945-46.

5. VITA RHYTHMICA. *Inc.* Hic poeta qui Brendani vitam vult describere... [1444]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 162.

6. VITA RHYTHMICA. *Inc. prol.* Vana vanis garriat pagina pagana — *Inc.* Ortus in Hibernia flos est puerorum — *Des.* Vigeat et valeat Alexander meus. Amen. [1445]

MARTIN (E.), in *Zeitschrift für deutsches Alterthum*, XVI (1873), 289-321; || MORAN, t. c. 45-84.

7. VITA. *Inc.* S. enim Brendanus ab. in occidentali parte Hiberniae originem duxit — *Des.* et in Cluenarca sepelitur. [1446]

CAPGRAVIUS, f. 43^v-48^v.

8. EPITOMAE. a. *Inc.* B. Brand. natus nobili genere vir magnae abstinētiaē — *Des.* inter manus discipulorum migravit ad Christum. [1447]

MORAN, t. c. 132-39.

b. *Inc.* Igitur ven. Brendanus in provincia Stagnile — *Des.* et in sanctis suis Deum mirabilem glorificant, qui... [1448]

JUBINAL, t. c. 54-55; || MORAN, t. c. 139-40.

c. PETRUS DE NAT. v. 117.

d. *Brev. Aberdonense*, pars hiem., Propr. SS. 98^v-99.

Bregwinus ep. Cantuariensis, † 765. — Aug. 26.

1. VITA AUCT. EADMERO. *Inc. prol.* Exordium propositi mei atque procursum — *Inc.* Fuit autem ipse beatus in matris utero a Deo electus — *Des.* expeditius magnificetur. Sit igitur ipse qui vivit... [1449]

WHARTON, *Anglia sacra*, II. 184-90; || *Act. SS. Aug.* V. 831-34; || *P.L.* CLIX. 753-60.

2. EIUSDEM EPITOME PERPERAM ADSRIPTA OSBERNO. *Inc.* Fuit autem b. Bregwinus in matris utero — *Des.* Translata sunt enim hac occasione ossa huius... S. Bregwinus archiep. iacet ad dexteram... [1450]

CAPGRAVIUS, f. 43-43^v (deest ultima sententia); || WHARTON, t. c. 75-77.

Brendanus. *Vid.* Brandanus.

Breowa. *Vid.* Wenefrida.

Briccius (Bricius, Brictius), puer m. in Flandria. *Vid.* Livinus.

Briccius ep. Martulae in Umbria. — Iul. 9.

ADO, 9 iul.; || NOTKERUS, 9 iul. — PETRUS DE NAT. VI. 74.

Briccius ep. Turonensis, cca saec. V med. — Nov. 13.

1. NARRATIO SULPICII SEVERI. *Inc.* Quodam itidem die, dum in area quae parva admodum — *Des.* Cur ego non patiar Brictionem? [1451]

* SULPICIUS SEVERUS, *Dial.* II (III), c. 15. — Hoc capitulum aliquando singulatim in codicibus exscriptum est, aliquando etiam in media narratione Gregorii (2) insertum.

2. NARRATIO GREGORII TURONENSIS. **a.** *Inc.* Igitur post excessum b. Martini... B. ad episcopatum succedit — *Des.* Quo sepulto, B. in cathedram suam regressus est, 7 postea feliciter vivens annos... [1452]

* GREG. TURON. *Hist. Franc.* II. 1; || MOMBRIUS, I. 85-85^v; || SURIUS, VI (1575), 288-89; (1581), 321-22; XI (1618), 315-16; XI (1880), 459-61.

b. *Inc. prol.* Hodie carissimi — *Inc.* Cum s. Martinus signis et virtutibus ut sol splenderet — *Des. ut a.* [1453]

Cf. *Anal. Boll.* XVII. 90.

c. *Inc.* Briccius s. Martini diaconus eiusque plurimum aemulus — *Des.* Quo sepulto, s. B. sedem suam accepit et 7 postmodum annis praesidens... [1454]

Leg. aurea, c. 167 (162).

Exc. Bibl. Casin. I. Floril. 270.

d. PETRUS DE NAT. x. 55.

Brigida v. Kildariae in Hibernia, † 523. — Febr. 1.

1. VITA ADSRIPTA S. ULTANO. a. *Inc.* Fuit quidam vir nobilis, Laginensis genere, Dubtachus — *Des.* Quod postea, ut praedixit, evenit. S. vero Brigida bono certamine certato... de hac luce migravit ad regnum caelorum... [1455]

Act. SS. Febr. I. 118-34; 3^a ed. 119-35.

b. *Inc.* ut a. — *Des.* et sic factum est. Tum autem Brigida migravit de hac luce kal. febr. post victoriam... [1456]

COLGANUS, *Trias thaumat.* 527-42.

Exc. COLGANUS, t. c. 205-6, n. xxxiv-ix.

2. VITA AUCT. COGITOSO. *Inc. prol.* Cogitis me, ff., ut s. et b. memoriae Brigidae v. virtutes — *Inc.* S. itaque Brigida, quam Deus praescivit ad suam imaginem — *Des.* veniam peto a fratribus et lectoribus haec legentibus... Orate pro me Cogitoso nepote culpabili... sectantes exaudiat. [1457]

CANISIUS, *Ant. lect.* V, 1. 625-43; *id.* ed. BASNAGE, I. 416-24; || SURIUS, II (1618), 21-25; || MESSINGHAM, *Florilegium*, 191-202; || COLGANUS, t. c. 518-524; || *Act. SS.* t. c. 135-41; || *P.L.* LXXII. 775-90.

Exc. MOMBRITIUS, I. 144-46^v.

3. VITA METRICA ADSRIPTA CHILIEÑO MON. *Inc. prol. I.* Christe Dei virtus, splendor, sapientia — *Inc. prol. II.* Quisquis in hoc hominum fragili concluditur antro — *Inc. prol. III.* Finibus occiduis describitur optima tellus. — *Inc.* Quadam namque die genetrix dum forte sedebat — *Des.* (*mutila*) Multis, ut fertur, vicinis atque puellis. [1458]

COLGANUS, t. c. 596 (prol. i et ii), 582-96; || *Act. SS.* t. c. 141-55 (omissis prol. i et ii).

PROLOGUS DONATI EP. *Inc.* Has ego Donatus virtutes sanguine Scottus — *Des.* Cernere post obitum mereamur pace futura. [1459]

Exc. BANDINIUS, *Bibl. Leopoldina Laurentiana*, I. 567-68.

4. VITA ADSRIPTA ANIMOSO, libris 2. *Inc. prol.* Tribus iam, ff. mei, mens mea impugnatur — *Inc. lib. I.* Fuit gloriosus rex in Hibernia nomine Feidlimidh — *Des. lib. II.* per saeculum manet. Igitur ss. et gloriosissima v. Brigida migravit de hac vita kal. feb... [1460]

COLGANUS, t. c. 546-63; || *Act. SS.* t. c. 155-71.

Exc. COLGANUS, t. c. 206, n. xxxx.

5. VITA AUCT. LAURENTIO DUNELMENSIS. *Inc. epist. (Laurentii ad Ethelredum)* Licet inexplicabili quodam laberintho — *Inc. Fructificante in diversis ubique terrarum nationibus* — *Des. appositus est ad patres suos. Decessit autem ven. B. prima die mensis febr...* [1461

COLGANUS, t. c. 567-82 (deest initium, quod Colganus, ut potuit, supplavit); || *Act. SS.* t. c. 172-85 (deest initium); || *Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmanticensi*, 1-76 (item). — De initio cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 109, 110.

6. EPITOME VITAE 1. *Inc. Vir quidam in Hibernia, genere Laginensis, Dubtacus nomine* — *Des. et circa annum Dñi dxxviii kal. febr. migravit ad Dñum.* [1462

CAPGRAVIUS, f. 48^v-50^v; || MESSINGHAM, t. c. 202-6. — (*Mut. et contracta*) SURIUS, I (1570), 782-85; (1576), 806-9; II (1618), 19-20; II (1875), 42-47.

7. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. xxii. 29-32. — PETRUS DE NAT. iii. 69. — *Leg. aureae* appendix, c. 203 (200). — *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 241^a-42^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 20^v-21^v. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 137. — *Brev. Aberdonense*, pars hiem., Propr. SS. 45^v-46^v; || *Act. SS.* t. c. 118; 3^a ed. 118-19.

8. TRANSLATIO SAEC. XII. *Vid. Patricius.*

Brigitta Suecica. *Vid. Birgitta.*

Briocus (Brioccius, Briomaglus) ep., saec. V. — Mai 1.

1. VITA. *Inc. prol.* Mos veteribus fuit historicis eorum quos sermonis — *Inc. S. Briomaglus, Coriticiana regionis indigena, parentibus* — *Des. cum fide poscentium complentur vota, praestante Dño N. I. C...* Amen. — *Additamentum.* Episcopum quidem bb. fuisse Briocum — *Des. nec vera indigent assertione falsorum.* [1463

PLAINE (Fr.), in *Anal. Boll.* II. 162-88.

Exc. *Brev. Briocense* an. 1532; || GAULTIER DU MOTTAY, *Anciens offices des ss. patrons des diocèses de St-Brieuc et de Tréguier*, in MÉMOIRES DE LA SOCIÉTÉ ARCHÉOL. ET HIST. DES CÔTES-DU-NORD, III (1857-1869), 286-89, 294-95.

2. RELATIO RELIQUIARUM SAEC. XIII IN. *Inc. Anno supra millesimum ccx relatae sunt reliquiae b. Brioci ad ecclesiam suam* — *Des. ubi fuerat vivus conversatus. Quo loco... Sospitas ibidem...* [1464

Brev. Briocense an. 1532; || GAULTIER DU MOTTAY, l. c. 297-300; || PLAINE, t. c. 189-90.

Brithunus seu Bercthun (Berethunus) ab. Beverlacensis, † 733. — Mai 15.

VITAE EPITOME. *Inc. Ven. Christi confessor Brithunus ex progenie Anglorum* — *Des. duobus feretris divisae reconduntur.* [1465

CAPGRAVIUS, f. 50^v; || *Act. SS.* Mai III. 503, n. 2; 3^a ed. 501, n. 2.

Brocardus prior generalis Ord. Carmel., † cca 1221. — Sept. 2.

1. VITA EX ORATIONE THOMAE BRADLEY EP. DROMORENSIS. *Inc.* S. Brocardus fuit prior generalis et summus in ordine — *Des.* Illud tamen consolationi eis fuit, quod ad sepulcrum... [1466]

DANIEL A VIRGINE MARIA, *Speculum Carmelitanum*, II. 662-64. — Inde compilata est Vita ed. *Act. SS.* Sept. I. 578-80, quae antiqua non videtur.

2. EPITOME.

Io. GROSSI, *Viridarium Carmel.* II. 10.

Bruno fundator Ord. Carthusianorum, † 1101. — Oct. 6.

1. VITA (EX CHRONICO). *Inc.* Anno dñicae inc. 1082 vel circa illum, dum sollemne triduum — *Des.* optatae confert remedia sanitatis. [1467]

Act. SS. Oct. III. 703-6; || *P.L.* CLII. 481-92.

2. EPITOME.

LABBE, *Bibl. mss.* I. 638-39; || *Act. SS.* t. c. 492, n. 7; || TROMBY, *Storia del patriarca S. Brunone e del suo ordine*, II (1775), append. II. 100.

Bruno ep. Coloniensis, † 965. — Oct. 11.

1. VITA AUCT. RUOTGERO. *Inc. prol.* Dñō... Folcmaro... Imposuit sanctitatis vestrae reverentia — *Inc.* Sapientiae nimirum est scire unde sit donum — *Des.* Vitae concessit, spes comes alma fuit. [1468]

SURIUS, V (1574), 701-22; (1580), 785-806; X (1816), 163-75; III (1875), 664-687; || LEIBNITIUS, *Scr. rer. Brunsv.* I. 273-90; || *Act. SS.* Oct. V. 765-790; || PERTZ, *MG. Scr.* IV. 254-75; || *Id.* *Ruotgeri Vita B-is*, inter *SCR. RER. GERM. IN US. SCHOL.* (1841), 3-52; || *P.L.* CXXXIV. 941-78. — *Var. lect.* SIMSON (B.), in *Archiv für die Geschichte des Niederrheins*, VII (1870), 167-172. — WATTENBACH (W.), in *Neues Archiv*, VIII. 191, 1.

Exc. SCHANNAT (I. F.), *Hist. Fuldensis* (1729), probat. 147-48. — HON-
THEIM, *Prodr. hist. Trev.* I. 653-54. — BOUQUET, IX. 124; X. 360.

2. VITA. *Inc.* Heinrico I et piissimo rege de medio facto — *Des.* cicatrices adiacentium digitorum probant manifeste. — *Sequitur carmen, quod inc.* Bruno pacificus aeterni regis amicus... [1469]

PERTZ, *MG.* t. c. 275-79; || *P.L.* t. c. 977-88. — *Var. lect.* SIMSON, l. c. 163-65.

Exc. GELENIUS (Aeg.), *Preciosa hierotheca... Coloniensis* (1634), 59-60; || *Act. SS.* t. c. 724, n. 105-7. — VOGEL (A.), *Ratherius von Verona*, I (Iena, 1854), 212, not.

Bruno ep. Herbipolensis. *Vid.* Bruno ep. Wirziburgensis.

Bruno-Bonifatius Querfurtensis, ep. m. in Prussia, † 1009. — Febr. 14, Iun. 19 et Oct. 5.

1. NARRATIO AUCT. THIETMARO EP. MERSEBURGENSI. *Inc.* Fuit quidam

Brun nomine, contemporalis et conscholaris meus — *Des.* et xiv kal. nov. in pace quievit. [1470]

* *Thietmari Chronicon*, VI. 58, al. VII. 34, 35 (ed. LAPPENBERG, in *MG. Scr.* III. 833-34; || ed. Fr. KURZE, inter *Script. rer. Germ. in us. schol.* 1889, 188-89); || *Act. SS.* Febr. II. 798; 3^a ed. 798-99; || *ibid.* Iun. VI. 217, n. 3-5; 3^a ed. IV. append. 35*-36*, n. 3-5; || MABILLON, *Acta*, VI, 1. 80-81, n. 6-8; 2^a ed. 72-73, n. 6-8.

2. NARRATIO EX VITA ROMUALDI AUCTORE PETRO DAMIANO.

* *Vita Romualdi*, c. 26, 27 (vid. *Romualdus*); || *Act. SS.* Iun. III. 909-910; 3^a ed. IV. 759-60; || *ibid.* Iun. VI. 223-24, n. 2-8; 3^a ed. IV. append. 40*-41*, n. 2-8.

3. PASSIO AUCT. PSEUDO-WIPERTO. *Inc.* Cognoscat Deo dilectus populus universus quod ego W. — *Des.* vestrorum peccatorum aeternum remedium. [1471]

PERTZ, *MG. Scr.* IV. 579-80; || BIELOWSKI (A.), *Mon. Pol. hist.* I. 229-30; || KOLBERG (A.), *Der hl. B. von Querfurt*, in *ZEITSCHRIFT FÜR DIE GESCHICHTE UND ÄLTERTHUMSKUNDE ERMLANDS*, VIII (1884), 105-6.

4. EPITOME.

PETRUS DE NAT. v. 88 (Bonifatius ep. Bosnensis).

5. LEGENDA. *Inc.* Beatus vir, sanctus ac gloriosus papa Leo — *Des.* ubi Dñus multa miracula operatur... usque in hodiernum diem. [1472]

Brev. Halberstadense an. 1515, Propr. SS. CXCH; || KOLBERG, l. c. 106-8.

Bruno ep. Signiensis, † 1123. — Iul. 18.

1. VITA AUCT. PETRO DIAC. *Inc.* Bb. Bruno ab. huius monasterii XL... Hic Liguria provincia ortus ex illustri Astensium — *Des.* Sepultus est vero in civitate Signina, in ecclesia S. Mariae... [1473]

* *Chronica monasterii Casinensis*, lib. IV, passim in c. 31-42 (ed. WATTENBACH, in *MG. Scr.* VII. 776-83; || *P.L.* CLXXIII. 855-70); || *Brunonis Astensis opera*, ed. M. MARCHESIUS (Venetiis, 1651), I. sign. c-c.2^r; || *Bibl. patr. Lugd.* XX. 1301-3; || *Act. SS.* Iul. IV. 485-88; || *Brunonis Astensis opera*, ed. Br. BRUNI, I (Romae, 1789), LXI-IV; || *P.L.* CLXIV. 89-96.

2. VITA. *Inc. prol.* B. Brunonis Signinae sedis... episcopi vitam — *Inc.* In paradiso Dei multiplices ac diversae iugiter arbores — *Des.* sui vero episcopatus XLIV. Corpus autem eius... [1474]

Brunonis opera, ed. MARCHESIUS (1651), I, sign. c.3-c.6; || *Bibl. patr. Lugd.* t. c. 1303-8; || *Act. SS.* t. c. 478-84.

Bruno ep. Tullensis. Vid. Leo IX papa.

Bruno ep. Wirzburgensis, † 1045. — Mai 17.

1. MIRACULA AN. 1202 et 1203. *Inc.* Anno inc. Dñi 1202, xvi kal.

iul... Primum est quod cum quaedam mulier paupercula — *Des.* et puer eiusdem calculosus a calculo liberatus fuit. [1475]

Ed. Herbipoli, 1616 [non vidimus]; || *Act. SS.* Mai IV. 40-41; || *P.L.* CXLII. 35-36.

2. MIRACULA ALIA SAEC. XIII. *Inc.* Mechtildis, quae moratur ultra Moguntiam, iurata dixit — *Des.* Requisitus de tempore, dixit quod... circa brevem nonam. [1476]

GROPP (Ign.), *Collectio novissima scriptorum et rerum Wirceburgensium*, II (1744), 117-19; || *P.L.* t. c. 37-40.

Brynolfus ep. Scarensis, † 1317. — Febr. 6.

VITA CUM PROCESSU CANONIZATIONIS. *Inc.* Sacrosanctae et generali Constantiensi sinodo — *Des.* caterva iugiter extollenda. Datum... [1477]

Vita b. B-i... una cum miraculis et attestationibus pro eius canonizatione factis, s. l. a. [Lubecae, cca 1498], f. 1-67v; || idem libellus photolithographice rursum editus est a G. E. KLEMMING, Holmiae, 1870; || ANNERSTEDT, in *Ser. rer. Suec.* III, 2, 138-85.

Exc. MANSI (I. D.), *Sacrorum conciliorum nova... collectio*, XXVII (1874) 871-73.

Budocus ep. Dolensis, saec. VII in. — Nov. 29.

VITA. *Inc.* Fuit apud Leoniam Britonum rex loci de Brest... filiam habens nomine Azenorem — *Des.* Quo in loco peierantes aut deierantes ante diem et annum meritas persolvunt poenas... [1478]

Brev. Corisopitense, litt. goth., sign. aa. iij-iiij.

Bugga. *Vid.* Edburga.

Burchardus Herbipolensis. *Vid.* **Burch.** Wirziburgensis.

Burchardus III ep. Magdeburgensis, † 1325.

1. EPISTULA IOHANNIS XXII PAPAE DE CAEDE BURCHARDI (8 aug. 1326). *Inc.* Rumor horribilis amaritudine plenus... [1479]

SCHMIDT (G.), in *Geschichtsquellen der Provinz Sachsen*, XXI (1886), 180-84.

2. MIRACULA. I. *Inc.* Anno Dñi 1327 in die omnium sanctorum Halberstad in curia dñi Heysekonis Arietis... dixit dñus de Barboye — *Des.* ad mensam servientibus fide dignis. [1480]

II. *Inc.* Anno Dñi 1328 in vigilia Petri et Pauli apost. dixit Conradus dictus Kaghe — *Des.* et modum revelantibus manifeste. [1481]

SCHUM (W.), in *Neues Archiv*, XII. 588-90.

Burchardus comes Vindocinensis, † 1007.

VITA AUCT. Odone MON. FOSSATENSI. *Inc. prol.* Religiosorum gesta

vita virorum Deo fideliter placentium — *Inc.* Inclitus comes Burchardus nobili stirpe — *Des.* Gratias tamen et in prosperis... [1482]

Du Breul (Iac.), *Supplementum antiquitatum urbis Parisiacae* (1614), 147-66; || Duchesne, *Hist. Franc. scr.* IV. 115-24; || Bouquet, X. 349-60; || P.L. CXLIII. 847-62; || La Roncière (Ch. Bourel de), *Vie de Bouchard le Vénéralable... par Eudes de St-Maur* (Paris, 1892), 1-32.

Exc. Marrier et Duchesne, *Bibl. Clun.* 298-302.

Burchardus ep. Wirzburgensis, † 754. — Oct. 14.

1. VITA. *Inc. prol.* Terrenarum motus curarum si divino adiutorio — *Inc.* Ven. Burchardus Anglorum genere nobilis — *Des.* Post haec extremi muneris benedictione prolata... [1483]

Canisius, *Ant. lect.* IV, 2. 651-57; *id.* ed. Basnage, III, 1. 5-7; || Mabillon, *Acta*, III, 1. 700-703; 2^a ed. 646-49; || *Act. SS.* Oct. VI. 573-75; || Holder-Egger, in *MG. Scr.* XV. 47-50.

2. VITA ET TRANSLATIO AUCT. E. (EGGIHTDIO? EGILWARDO?), libris 3. — *Inc. epist.* Digne venerando... abbati P... Indicio matris virtutum — *Inc. carmen.* Burchardus praesul — *Inc. prol. lib. I.* Salvatoris mundi gratia — *Inc. lib. I.* Sicut diversa diversorum patrum testantur scripta — *Des. lib. III.* huc rogamus annotare. Sic nimirum, sic in memoria aeterna... [1484]

Surius, V (1574), 741-58; (1580), 827-45; X (1618), 213-23; X (1879), 388-412 (omissis epist., carmine et lib. II, c. 9); || Mabillon, *Acta*, t. c. 703-18; 2^a ed. 649-62 (omissis epist., carmine et libro I); || *Act. SS.* t. c. 575-93 (omisso carmine); || Holder-Egger, t. c. 50-62 (nonnullis omissis ex lib. I et II; verum legitur in lib. II, c. 4 locus qui in ceteris edit. deest).

Exc. Serarius, *Rev. Mogunt.* 536, 541-48, 589; *id.* ed. Ioannis, I. 334, 336-339, 364. — Bouquet, III. 670-71.

3. VITA METRICA AUCT. IOHANNE DE LUTERBECH. *Inc.* Magni Gregorii virtute pia — *Des.* Salvos per latrām ducat feliciter. Amen. [1485]

Gropp (Ign.), *Collectio novissima scriptorum et rerum Wirceburgensium*, I (1741), 800-808.

Burchardus ep. Wormatiensis, † 1025. — Aug. 20.

VITA. *Inc. prol.* Vitam actusque felices b. patris et carissimi senioris mei — *Inc.* Erat igitur Burchardus in provincia Hassia genitus, parentibus secundum saeculi — *Des.* sempiternum habeat sacerdotium, praestante Dño N. I. C... [1486]

D. Burchardi Wormaciensis eccl. episc. decretorum libri XX (Colon. 1548), sign. α-β3; || Waitz (G.), in *MG. Scr.* IV. 830-46; || P.L. CXL. 507-36; || Boos (H.), *Monumenta Wormatiensia*, III (1893), 99-126.

Burgundofara seu **Fara** abb. Eboriacensis, † saec. VII med. — Dec. 7 et April. 3.

1. VITA SEU LIBER DE VIRTUTIBUS IN EBORIIACENSI MONASTERIO FACTIS.

a. Inc. Meminisse velim lectorem... Cum iam duce Christo multarum puellarum — *Des.* α) sed Creatori debere creaturam obedire. [1487 vel β (uno capitulo addito) febris correptione vitam finivit. [1488

MABILLON, *Acta*, II. 439-48, n. 1-20; 2^a ed. 421-29, n. 1-20 (des. α); || *P.L.* LXXXVII. 1070-82, n. 1-20 (des. α).

Var. lect. (et des. β) *Catal. Brux.* I. 49, 125°; cf. II. 214, 4°.

b. Inc. B. Burgundofara monasterium quod Evoriacas appellatur, cui ipsa — *Des.* III non. apr. diem clausit extremum, coetibus aggregata virginum, quae sequuntur agnum quocumque ierit... [1489

Bedae opera (Basileae, 1563), III. 356-67; *id.* (Colon. 1612 et 1688), III. 258-65; || *SURIUS*, IV (1618), 45-48.

Exc. MABILLON, t. c. 448-49, n. 21, 22; 2^a ed. 429-30, n. 21, 22; || *P.L.* t. c. 1082-64, n. 21, 22.

2. VITA. *Inc. prol.* Virtute Dei summisque laudibus — *Inc.* Multiplex et uberior dictu gratia Dei Columbanum — *Des.* VII id. dec. subsecuta est eas ad gloriam, quae praecesserant ad coronam. [1490

De qua *Catal. Paris.* II. 481, 8°.

3. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXIV. 15, 16. — PETRUS DE NAT. I. 39.

4. MIRACULA. *Vid. Agnes* v. m. Romae, 11.

Cadocus seu **Sophia** ep. Beneventanus m., saec. VI. — Ian. 24.

1. VITA. *Inc. praefatio.* Quondam in quibusdam finibus Britannicae regionis — *Inc. prol.* Post multum vero temporis intervallum praefatus rex Gundleius — *Inc.* Igitur peractis his omnibus Gundleius rex — *Des.* operae pretium duximus calamum divino nutu vertere. [1491

REES, *Cambro British-SS.* 22-70.

2. PASSIO. *Inc.* Apparuit angelus Dñi b. Cadoco nocte dñica palmarum — *Des.* testes Cinnur, Etelic, Luiper, Seru, Poul. [1492

REES, t. c. 70-96.

3. VITA. *Inc.* S. Cadocus b. Gundlei filius cum in utero matris suae Gladusae — *Des.* Distat enim ille locus... et est ibi ecclesia parochialis in plano sita. [1493

CAPGRAVIUS, f. 52^r-54^r; || *Act. SS.* Ian. II. 603-6; 3^a ed. III. 218-20.

Caddroe ab. Walciodorensis et Mettensis, † cca 975. — Mart. 6.

VITA (AUCT. REIMANNO? OUSMANNO?). *Inc. prol.* Ven... Immoni... Cum me tibi, pater, oboedire sponderem — *Inc.* Pietas omnipotentis

Dei, sciens humanam naturam — *Des.* sepultus in b. Felicis ecclesia vivit cum Christo in aeterna saecula. Amen. [1494]

GOLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 494-501; || *Act. SS. Mart. I.* 474-81; 3^a ed. 473-80 (rescissis nonnullis capitulis sub initio); || MABILLON, *Acta*, V. 489-501; 2^a ed. 483-94 (rescissis iisdem).

Exc. PERTZ, *MG. Scr. IV.* 483-84. — SKENE, *Chronicles of the Picts*, 106-116. — HEINEMANN (L. DE), in *MG. Scr. XV.* 689-92.

Caecilia v. m. Romae. — Nov. 22.

1. PASSIO (CAECILIAE, VALERIANI, TIBURTII ET MAXIMI). a. (RECENSIO LONGIOR). *Inc. prol.* Humanas laudes et mortalium infulas — *Inc.* Huius vocem audiens Caecilia virgo clarissima absconditum semper evangelium Christi gerebat in pectore — *Des.* Domum autem eius in aeternum s. ecclesiae nomini tradidit; in qua Dñi beneficia exuberant ad memoriam b. Caeciliae usque in hodiernam diem, per eum... [1495]

MOMBRIUS, I. 188-93; || BOSIUS (A.), *Historia passionis b. C-ae* (Romae, 1600), 1-26; || LADERCHIUS (I.), *S. C-ae v. et m. Acta et transiberina basilica* (Romae, 1722), I. 1-39 et iterum II (1723), 181-216.

Exc. *Vid. Valerianus.*

In quibusdam codicibus (et in ed. Bosii ac Laderchii, non autem Mombririi) nonnullis sententiis interpolatis auctum est initium colloquii Almachii praesidis cum Caecilia. Cf. I. B. DE ROSSI, *Roma sotterranea*, II, xxxv-vi; ARNOLD, l. c. infra.

b. (RECENSIO BREVIOR). *Inc.* S. Caecilia v. castissima absconditum semper evangelium Christi tenebat in pectore suo — *Des.* Domum autem eius in aeternum s. ecclesiae tradidit; in qua beneficia Dei exuberant usque in hodiernum diem, et benedicatur ibi Christus... [1496]

De qua ARNOLD (C. Fr.), *Caesarius von Arelate* (1894), 459-60.

2. CARMEN AUCT. ALDHELMO. *Inc.* Porro Caeciliae vivacem condere laudem — *Des.* Martyres effecti carnis tormenta luentes. [1497]

* ALDHELMUS, *De laude virg.* 31 (*P.L.* LXXXIX. 268); || LADERCHIUS, op. c. I. 188-89.

3. CARMEN AUCT. FLODOARDO. *Inc.* Urbanus validi robusta iura Calisti — *Des.* Martyrio claros, capit inclita praemia consors. [1498]

* FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, iv. 10 (*P.L.* CXXXV. 661-64).

4. EPITOMAE.

ADO, 22 NOV. — VINC. BELLOV. XII. 22, 23. — *Leg. aurea*, c. 169 (164). — PETRUS DE NAT. x. 96. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 82.

5. TRANSLATIO (LITTERAE SPURIAE PASCHALIS I PAPAE). a. *Inc.* Cum summae apostolicae dignitatis apex... Ad hoc debita nos — *Des.* (*mutila*) paupertatis inopia laborare monstratur | [1499]

BOSIUS, t. c. 42-45, qui finem supplevit ex *Libro pontificali*, ex quo hae litterae maximam partem exscriptae sunt (*Lib. pont.* in Paschali I, § 15-21, ed. DUCHESNE, II. 56-58).

b. Inc. Cum summae apostolicae dignitatis apex... Ad hoc et iniuncta nobis — **Des.** paupertatis inopia laborabat, iussimus resarciri. [1500]

BARONIUS, *Annales*, ad an. 821, n. iv-vi (omissa ultima parte); || **HARDOUIN**, *Acta conciliorum*, IV (1715), 1224-26 (item); || **MANSI**, *Sacrorum conciliorum nova collectio*, XIV (1769), 373-74; || *P.L.* CII. 1085-88. — Lectiones proprias huius recensiois **b** tradit **BOSIUS** l. c. in marginibus.

Caedmon seu **Cedmon** mon. Streanaeshalc., post med. saec. VII. — Febr. 11.

VITA AUCT. BEDA. Inc. In huius monasterio abbatissae (S. Hildae) fuit frater quidam divina gratia — **Des.** qui etiam praescius sui obitus exstitis ex his, quae narravimus, videtur. [1501]

* **BEDA**, *Hist. eccl.* iv. 22 (24); || *Act. SS.* Febr. II. 552-53.

Caelestinus I papa, † 432. — April. 6.

* *Lib. pont.* (ed. **DUCHESNE**, I. 230; || ed. **MOMMSEN**, 94-95). — **PETRUS DE NAT.** v. 18.

Caelestinus V papa. *Vid.* **Petrus de Murrone**.

Caesaraugustani (Martyres innumerabiles, alias XVIII) seu **Massa Sancta** (al. **Massa Candida**), sub **Diocletiano**. — April. 16, Nov. 2.

1. CARMEN AUCT. PRUDENTIO (DE XVIII MARTYRIBUS). Inc. Bis novem noster populus sub uno — **Des.** Mox resurgentes animas et artus tota sequeris. [1502]

* **PRUDENTIUS**, *Peristephanon* iv (*P.L.* LX. 357-77); || **LIPOMANUS**, II, f. 159-61; || **SURIUS**, II (1571), 650-54; (1578), 754-57; IV (1618), 178-79; IV (1875), 328-32; || **TAMAYO**, *Mart. hisp.* II. 648-52; || *Act. SS.* April. II. 407-9; 3^a ed. 404-5; || **RUINART** (1689), 516-20; (1713), 468-71; (1731), 411-14; (1803), III. 103-110; (1859), 494-97; || **LA FUENTE** (Vic. de), *Hist. eccl. de España*, 2^a ed. I (1873), 340-44.

2. PASSIO. a. Inc. prol. Priscorum mundialium gesta virorum, quorum obstinatio — **Inc.** Temporibus Diocletiani et Maximiani imp. in mundi ambitu sacrilega iussa — **Des.** a) Gaudeamus et nos in tantorum mm. veneratione, qui ... Sancta Massa nuncupati sunt... [1503]
vel β) nunc autem nominatur Ad Sanctas Massas. In eadem basilica... [1504]

Act. SS. Nov. I. 643-48, col. 1 (des. α); cf. ibid. 647-48, not. ¹ ad c. 9 (des. β).

b. Inc. prol. ut in a. — **Inc.** Temp. Diocl. et Max. imp per totum

mundi ambitum sacrilegarum institutionum iussa — *Des.* sortiri mereamur refrigeria sempiterna, concedente ipso Dño N. I. C... [1505]

Act. SS. April. II. 960-62; 3^a ed. 956-57; || *FLOREZ*, XXX. 305-11; || *P. L.* LXXX. 715-20; || *Act. SS.* Nov. I. 643-49, col. 2.

c. *Inc. prol.* Priscorum mundialium gesta, quorum obstinatio — *Inc.* Temp. Diocl. et Max. imp. sacrilega iussa per mundi ambitum — *Des. ut a.* [1506]

Act. SS. April. II. 409-10; 3^a ed. 406-7.

d. *Inc.* Temp. Diocl. et Max. imp. adveniens Dacianus praeses — *Des.* pretiosorum mm. sanguine decoratae. [1507]

DUBARAT (V.), *Ste Engrace*, in ÉTUDES HIST. ET RELIGIEUSES DU DIOCÈSE DE BAYONNE, I (1892), 194-95.

3. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XIII. 130; || MOMBRIITIUS, I. 150. — PETRUS DE NAT. x. 17.

Caesarius ep. Arelatensis, † 542. — Aug. 27.

1. VITA. LIBER I AUCT. CYPRIANO, FIRMINO ET VIVENTIO EPISCOPIB. *Inc. prol.* Quia, rev. nobis v. Caesaria, cum choro sodalium — *Inc.* S. ac bb. Caesarius Arelatensis ep. Cabillonensis territorii fertur indigena — *Des.* vestram quoque collationem iungatis. [1508]

MABILLON, *Acta*, I. 659-69; 2^a ed. 637-46; || *Act. SS.* Aug. VI. 64-75; || *P. L.* LXVII. 1001-24; || KRUSCH (Br.), in *MG.* Scr. rer. merov. III. 457-83. — (Mut) SURIUS, IV (1573), 923-32 (desunt ultima cap.); IV (1579), 943-52 (item); VIII (1618), 284-90 (ultima cap. ex Barrali desumpta sunt); VIII (1877), 653-88 (desunt ultima cap.); || BARRALIS, *Chronologia Lerinensis*, I. 229-48 (ultima cap. ex ms.).

Exc. BOUQUET, III. 384-85.

LIBER II AUCT. MESSIANO PRESB. ET STEPHANO DIAC. *Inc.* Messianus presb. et Stephanus diac. dixerunt: De s. beatissimique patris et sacerdotis — *Des.* Sepultus itaque in basilica S. Mariae, quam ipse condidit... [1509]

BARRALIS, t. c. 248-59; || SURIUS, VIII (1618), 290-95; || MABILLON, t. c. 669-677; 2^a ed. 647-56; || *Act. SS.* t. c. 75-83; || *P. L.* t. c. 1025-42; || KRUSCH, t. c. 483-501.

Exc. (duae sententiae) SURIUS, IV (1573), 932; (1579), 952; VIII (1877), 668.

2. EPISTULA PSEUDO-MESSIANI DE QUODAM MIRACULO. *Inc.* Dño meo Viventio... Lectis, carissime, dilectionis tuae litteris — *Des.* Ora pro me, pater carissime, ad Dñum. [1510]

MABILLON, *Annales*, I. 683; 2^a ed. 629; || *Act. SS.* t. c. 60-61, n. 52-54.

Caesarius diac. et Iulianus presb. mm. Terracinae, sub Traiano. — Nov. 1.

1. PASSIO. *Inc.* Tempore quo Claudius matrem suam necavit

gladio — *Des.* et sepelivit iuxta corpus s. Caesarii diac. et m. sub die non. nov. Ubi per orationes eorum beneficia praestantur... [1511

MOMBRIUS, I. 195-97; || *Act. SS.* Nov. I. 106-17. — (Mut.) SURIUS, VI (1575), 12-14; (1581), 12-14; XI (1618), 3-4; XI (1880), 21-25.

2. PASSIO. *Inc.* Veniens Caesarius diac. ex Africa in civitate quae vocatur Terracina — *Des.* adiunctaque corporibus sepelivit iuxta s. Caesarium. [1512

Act. SS. t. c. 118-20, col. 1.

3. PASSIO. *Inc.* Caesarius diac. veniens ex Africa in Campaniam ad civitatem — *Des.* Quod ipse Luxurius antequam exspiravit clamabat. Passi sunt autem... [1513

Act. SS. t. c. 118-20, col. 2.

4. PASSIO. *Inc.* Quintus a Caesare Octaviano augusto Claudius Nero — *Des.* humavitque corpora iuncta capitibus iuxta corpus levitae C-ii die non. nov. Fiunt autem virtutes multae in loco... [1514

Bibl. Casin. III. Floril. 150-57; || *Act. SS.* t. c. 120-26.

5. EPITOMAE. a. *Inc.* S. itaque Caesarium diaconem Luxurius tradidit consulari Leontio — *Des.* Qui m. sepultus est iuxta Terracinam; in quo loco merita eius... [1515

Act. SS. t. c. 118.

b. *Inc.* Tempore Claudii Neronis s. Caesarius diac. ex Africa in civitate Campaniae — *Des.* et sepelivit nocte iuxta Terracinensem civitatem sub die kal. nov. in pace. [1516

Act. SS. t. c. 130.

6. EPITOMAE.

Ado, 1 et 5 nov. — FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, v. 10 (P.L. CXXXV. 689-92). — VINC. BELLOV. XII. 101, 102. — PETRUS DE NAT. x. 2. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 103^v-4.

7. MIRACULUM (SANATIO GALLAE PLACIDIAE) ET TRANSLATIO ROMAM. a. *Inc.* Regnante Dei cultore Valentiniano augusto, eo tempore quo romanae ecclesiae Damasus — *Des.* ab augustis illata sunt. Qui locus usque hodie multa miracula praestat... [1517

Act. SS. t. c. 126-29.

b. *Inc.* Regnante Valentiniano augusto, Damasus romani cathedram pontificii — *Des.* rogatione augustorum exstitit dedicator. Fiunt autem virtutes multae... [1518

Bibl. Casin. I. c. 157-58; || *Act. SS.* t. c. 127-29 in infimis paginis.

c. *Vid.* in Vitis **Damasi** papae.

Caesidius et soc. mm. Transaquis, Aug. 31. *Vid.* **Rufinus** ep. Marsorum.

Caimgenus. *Vid.* **Coemgenus.**

Cainechus (al. **Cannechus**, **Cannicus**), ab. Achadboensis,
† 598. — Oct. 11.

1. VITA. a. *Inc.* S. Kannechus de genere Corcodalann ab aquilonali parte — *Des.* Et accipiens eucharistiam de manu eius migravit ad Dñm, cui... [1519]

Vita s. Kannechi (s. l. [Londini?], 1853), 1-34; || *Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant.* 361-92.

Exc. COLGANUS, *Trias thaumat.* 210, n. IV; 459, n. XXI-III. — FLEMING, *Collectanea*, 314.

b. *Inc.* Cainnicus s. abbas de gente Connath dhuinne gemhyn, quae est aquilonalis pars — *Des.* et accipiens eucharistiam de manu illius s. Cainechus in monasterio Achadhbbho v id. oct. feliciter migravit ad Dñm I. C., cui... [1520]

S. Cainnici ab. Achadhbbhoensis... *Vita* (Dublin, 1851), 1-15.

2. VITA. *Inc.* Caynicus, qui de Hibernia genus acceperat — *Des.* angelico in praesens associatus choro. [1521]

Brev. Aberdonense, pars aest., Propr. SS. f. 125-26; || *Act. SS.* Oct. V. 642-43, n. 2, 3.

Caius. *Vid.* **Gaius.**

Calepodius m. Romae. — Mai 10.

ADO, 10 mai. — PETRUS DE NAT. IV. 150. — Et vid. **Callistus** papa.

Calimerus ep. Mediolanensis m., saec. II. — Iul. 31.

VITA. *Inc.* Translato ad caelestem curiam viro praeclarissimo Castritiano — *Des.* Fuit autem temporibus Adriani. Antonini... anno et medio. [1522]

MURATORI, *Rer. ital. scr.* I, 2. 213-15; || *Act. SS.* Iul. VII. 173-74; 3^a ed. 184-85; || BIRAGUS, *Datiana historia*, 46-55.

Callistus papa, **Calepodius** presb. et soc. mm. Romae,
† 222. — Oct. 14.

1. PASSIO. *Inc.* Temporibus Macrini et Alexandri divino incendio concremata est — *Des.* per pontem praecipitari. Cuius sanctum corpus inventum est in Ostia... [1523]

MOEBRITIUS, I. 150^v-52^v; || *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 353^b-54^c; || *id.* (Lovan. 1485), f. 163-65; || SURIUS, VII (1581), 780-82; V (1580), 822-24; X (1618), 210-11; X (1879), 383-88; || *Act. SS.* Oct. VI. 439-41; || MORRETTUS (P.), *De s. Callisto pp. et m. eiusque basilica S. Mariae trans Tyberim* (Romae, 1752), 181-85; || P.G. X. 113-20.

Exc. (de S. Calepodio) *Act. SS.* Mai II. 500-1; 3^a ed. 499-500.

2. CARMEN AUCT. FLODOARDO. *Inc.* Erigitur Petri post hunc in sede Calixtus — *Des.* Excipit attollens huius tamen Ostia membra. [1524
FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, IV. 8 (P.L. CXXXV. 655-60).

3. EPITOMAE.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 141; || ed. MOMMSEN, 21). — ADO, 14 oct. — VINC. BELLOV. XII. 24. — *Leg. aurea*, c. 154 (149). — PETRUS DE NAT. IX. 62.

4. TRANSLATIO CISONIUM AN. 854. *Inc.* Factum est igitur evolutis multorum annorum curriculis — *Des.* in brevi quaedam colligentes sermone fideliter, amputemus. [1525

Act. SS. t. c. 443-46 (omissis duobus locis); || HOLDER-EGGER, in *MG. Scr.* XV. 418-22.

Exc. DÜMLER (E.), in *Neues Archiv*, III. 406-7 (duo loci in *Act. SS.* omissi). — *Catal. Brux.* II. 277-78 (alter ex his locis).

Calminius dux Aquitaniae, saec. VII. — Aug. 19.

1. VITA. *Inc. prol.* Praeclara sanctorum confessio — *Inc.* Ven. Dñi conf. Calminius futurus universo orbi sanctitatis speculum — *Des.* et sicut dignum fuerat, vindicavit. Transiit autem... [1526

THOMAS D'AQUIN DE S. JOSEPH, *Hist. de la vie de S. Calmine* (Tulle, 1646), 337-54; || *Act. SS.* Aug. III. 759-61.

2. VITAE EPITOME. *Inc.* S. igitur Calminius nobilitate praeclaris ortus natalibus — *Des.* aedificare decrevit monasterium quoddam S. Theofredi. [1527

THOMAS D'AQUIN DE S. JOSEPH, t. c. 368-70; || *Act. SS.* t. c. 758, n. 8, 9.

Calocerus Brixiensis m. sub Hadriano. — April. 18.

1. PASSIO (EXCERPTA EX PASSIONE SS. FAUSTINI ET IOVITAE). a. *Inc.* Adstans unus de ministris nomine Calocerus vidensque Faustinum — *Des.* cui cum omnia relecta fuissent, placuerunt valde. [1528

SAVIO (F.), in *Anal. Boll.* XV. 113-40. Cf. **Faustinus**, I. II, III, IV.

b. *Inc.* Cum bb. mm. Faustinus et Iovita diversa tormentorum genera — *Des.* cui cum omnia relecta fuissent, valde placuerunt. Passus est bb. Calocerus... [1529

MOMBRITIUS, I. 148-50^v; || *Act. SS.* Febr. II. 817-20; 3^a ed. 818-21.

c. *Inc.* Cum Adrianus imp. Italiam peragraret, occurrit ei comes Rhaetiarum — *Des.* sanguis etiam noster funditur. Passus est... [1530
Act. SS. April. II. 523-26; 3^a ed. 520-23.

2. EPITOME. *Inc.* S. Calocerus cum esset curialis Adriani ac ei valde carus — *Des.* eidem sancto dicatae plures capellae. [1531

RAYMUNDI TURCHI *Memoriale*, c. 20, ed. PASINUS (I.), *Codices mss. bibliothecae regii Taurinensis athenaei*, II (1749), 186.

Calocerus ep. Ravennas sub. Hadriano. — Febr. 11.

1. VITA (AGNELLI *Lib. pont. eccl. Raven.*, episc. iv). *Inc.* Calocerus IIII bonus tempus interpretatur — *Des.* in basilica b. Probi confessoris. Sedit... [1532]

* AGNELLIUS (*MG. Scr. rer. langob.* 282).

2. VITA. *Inc. prol.* Calocerus, id est calcans otia... Quamquam deceat ss. quoscumque honorare — *Inc.* Igitur b. C., cuius hodie sollemnina celebramus — *Des.* in nostra s. matre ecclesia Ursiana, quae Agia Anastasis pariter nuncupatur, ad laudem... [1533]

MURATORI, *Rer. ital. scr.* I, 2. 549-52.

Calocerus et Parthenius mm. Romae, sub Decio. — Mai 19.

PASSIO. *Inc.* Igitur inter imp. Romanos christianus primus Philippus fuit — *Des.* Calocerus maior, Parthenius minor aetate. Passi sunt die XIV kal. iun... [1534]

Act. SS. Mai IV. 302-4; 3^a ed. 301-3.

Caluppa reclusus Meletensis, † 576. — Mart. 3.

VITA AUCT. GREGORIO TURON. (*Vit. Patrum* xi). *Inc. prol.* Semper enim paupertas saeculi — *Inc.* Hic autem ab ineunte aetate semper — *Des.* quinquagesimo, ut opinor, aevi anno migravit ad Dñm. [1535]

* *Greg. Turon. opera* (ed. RUINART, 1206-10; || *P.L.* LXXI. 1058-61; || ed. KRUSCH, 709-11); || SURIUS, II (1571), 59-60; (1578), 55-56; III (1618), 41; III (1875), 25-27; || *Act. SS.* Mart. I. 262-63; 3^a ed. 260-61.

Candia seu **Candida** v. m. ex sociabus S. Ursulae. — Oct. 22.

TRANSLATIO CAPITIS DERTUSAM IN HISPANIA. *Inc.* (*post tres lectiones de S. Cordula*). Diffusa autem inter fideles... Anno siquidem Dñi MCCCLI — *Des.* sicque infirmitas ipsa seu aegritudo curatur. [1536]

VILLANUEVA, *Viage literario*, V. 147-48; || *Act. SS.* Oct. IX. 579, n. 2.

Candida v. m. Carthagine sub Maximiano. — Sept. 30.

PASSIO. *Inc.* Sub Maximiano imp. et cesalibus eius Carthagine peruenit ad aures imperatoris — *Des.* iussit illos silere. Tunc omnes credentes in fide confortati sunt... [1537]

De qua *Catal. Paris.* III. 487, 83°.

Candida iunior Neapolitana, † 586. — Sept. 4.

VITA. *Inc.* In civitate Neapolitana... quaedam veni. mulier ex nobili prosapia — *Des.* in atriis domus Dñi. Haec et multa alia... [1538]

Officium S. Ianuarii etc. (Neapoli, 1525), f. 66-69^v; || *Act. SS.* Sept. II. 229-30.

Candidus m. Thebaeus, sub Diocletiano. — Sept. 22.

1. TRANSLATIO (CANDIDI ET VICTORIS) IN MONASTERIUM WALCIODORENSE AN. 1143, AUCT. RICHERO MON. Alto divinae dispositionis consilio atque praescientia — *Inc.* Igitur ad divinae dispositionis praedestinationem cum nostrum — *Des.* Translata sunt autem corpora... id. ian. anno MCXLIII... a dño Theoderico abbate... [1539]

Anal. Boll. XI. 115-25.

2. INVENTIO IN COENOBIO S. CUCUFATIS BARCINONE SAEC. XIII/XIV. *Inc. prol.* Quia opera Dñi revelare et confiteri — *Inc.* Igitur nostris temporibus, in quos fines saeculorum devenerunt — *Des.* nec... visitantibus eum desinit praestare auxilium. [1540]

Act. SS. Sept. VI. 900-2, n. 26-31.

Canio ep. Afer cultus Acheruntiae in Lucania, sub Diocletiano. — Mai 24.

VITA ET TRANSLATIO. *Inc. prol.* Postquam Deus et D.N. I. C. missum Verbum ab arce Patris — *Inc.* Anno secundo impiissimorum principum Diocletiani — *Des.* et semper pius patronus transferretur. [1541]

UGHELLI, VII. 18-34 et (finis) 17-18; 2^a ed. 14-24 et 13-14; || *Act. SS.* Mai VI. 28-34.

Cannatus ep. Massiliensis, saec. V extr. — Oct. 15.

VITA. *Inc.* Bb. Cannatus illustrissimis natalibus ortus fuit; regis enim Aquensis — *Des.* nulla gutta pluviae distillavit. Imitemur, igitur, ff. cc., quem laudamus... [1542]

Act. SS. Oct. VII. 25-26; || ALBANÈS-CHEVALIER, *Gallia christiana novissima*, Marseille (Valence, 1899), instrum. 15-19.

Cannechus seu **Cannicus**. *Vid.* **Cainechus**.

Cantius, Cantianus et Cantianilla mm. Aquileiae sub Diocletiano. — Mai 31.

1. PASSIO. a. *Inc.* Beatissimos igitur mm. Christi Cantium, Cantianum et Cantianillam legimus a paedagogo suo Proto — *Des.* videntibus apparuit. Quo tempore ven. vir Zoilus ... in optimo loco sepelivit. Martyrizati sunt autem ss. mm. C. C. et C. II kal. iun... [1543]

Cf. *Anal. Boll.* I. 511, 32°; *Catal. Brux.* II. 306, 51°; *Catal. Paris.* I. 490, 42°; 570. 22°; III. 155, 26°; *Anal. Boll.* XVII. 64, etc. etc.

b. *Inc. ut a.* — *Des.* videntibus apparuit. Quo tempore ... sepelivit. Qui et ipse post ... perrexit ad Dñum. Apparuerunt ei in visione ... in vinculis habebantur. Qua eunte, s. Zoilus perrexit ad Deum. Martyrizati sunt etc. *ut a.* [1544]

Cf. *Catal. Brux.* I. 153-54, 111°.

c. *Inc. prol.* Omnia quae a sanctis gesta sunt ... saginatur. Scribimus ut in gestis invenimus — *Des. prol.* ut hostis incipiat te timere. — *Inc. ut a.* — *Des.* videntibus apparuit. Quo tempore ven. vir Zoelus ... et in loculo collocavit. Qui et ipse s. Zoilus post ... perrexit ad Dñum. Passi sunt bb. mm. C. C. et C. ii kal. iun. [1545]

MABILLON, *De liturgia gallicana* (1729), 467-70.

d. *Inc. et des. prol. ut in c.* — *Inc. ut a.* — *Des.* quae est iuxta Aquas-gradatas, usque in hodiernum diem. Quo tempore ven. Zenus presb. ... collocavit eos iuxta Chrysogonum. Passi sunt autem *etc. ut c.* [1546]

Act. SS. Mai VII. 428-30; 3^a ed. 421-22.

e. *Inc.* Servus Christi Ambrosius ... Omnia quae a sanctis Dei gesta sunt ... saginatur. Bene et iucunde tres martyres uno paene vocabulo — *Des.* videntibus apparuit. Quo tempore ven. Zenus presb. ... in loculo optimo collocavit. Ipse enim s. Zenus ... perrexit ad Dñum I. C. Eorum vero precibus et orationibus adiuvemur ... Passi sunt autem bb. mm. C. C. et C. in Qualigensi civitate sub die xviii kal. iul.... [1547]

MOMBRIUS, I. 156^v-57^v.

2. PASSIO. *Inc. prol.* Agones ss. describere martyrum — *Inc.* Gloriosi testes Christi C. C. simulque C. praeclaris natalibus nobiles — *Des.* Tunc sacerdos ven. cognomine Zoilus ... apto locavit in loculo. [1548]

Cf. Anal. Boll. XVII. 109, 129^a.

3. SERMO AUCT. PSEUDO-AMBROSIO. *Inc.* Hodie bb. C-ii, C-ani et C-illae natalis est. Quam bene et iucunde tres martyres uno paene vocabulo — *Des.* qui praecedere nos profitemur ad gloriam. [1549]

* *Ambrosii Mediolanensis opera* (ed. Maurinorum, Paris, 1690, II. append. 458-59; || *P.L.* XVII. 705-6; || ed. BALLERINI, VI. 504-5); || VICELIUS, *Hagiologium*, f. 250^v-51; || SURIUS, III (1572), 432-33; (1579), 496-97; V (1618), 327-28; V (1876), 777-78.

Canutus IV rex Daniae m., † 1086. — Iul. 10.

1. PASSIO ET TRANSLATIO. *Inc. prol.* Licet per totius orbis ecclesias conveniat — *Inc.* Stirpe igitur regali et ultra istius gentis naturam — *Des.* Sed postquam sepulcrum eius discooperuimus et reliquias .. [1550]

Act. SS. Iul. III. 121-23; 3^a ed. 115-17; || LANGEBEK, *Scr. rer. Dan.* III. 317-22. — *Emendationes.* GERTZ (Cl.), apud H. OLRIK, *Danske Helgeners Levned* (1893/94), 107.

Exc. WAITZ (G.), in *MG.* Scr. XXIX. 5.

2. VITA ET TRANSLATIO AUCT. AELNOTHO. *Inc. prol.* Principum duci... regi Nicolao ... Clementiam mansuetudinis gloriae vestrae — *Inc.* Regna Aquilonis in remotis mundi partibus abdita — *Des.* petentibus efficiuntur probabilia. — *Inc. epil.* Haec ego Ailnothus sacerdotum infimus — *Des.* non desinit in saecula. Illi cum Patre... [1551]

Historia S. Canuti regis et martyris, Othoniae sepulti, per Aelnothum anglicum ante 400 annos conscripta (Hafniae, 1602), sign. A.2-D.5; || *Ael-*

nothus mon. Cantuariensis de vita et passione S. C-i, ed. I. MEURSIUS (Hafniae, 1631), 1-76; || WESTPHALEN (E. I. de), *Monumenta inedita rerum germanicarum*, IV (1745), 1377-1410; || *Ioannis Meursii opera ex recensione I. LAMI*, IX (Florentiae, 1746), 1061-1104; || *Act. SS. t. c. 127-42*; 3^a ed. 121-36; || LANGEBEK, t. c. 327-90. — **Emendationes.** GERTZ, l. c. 108-10.

Editionem quam alii Hafniae an. 1657, alii Lubecae eodem anno prodidisse asserunt, nullam exstitisse, litteris datis probavit nobis vir cl. C. W. BRAUN, Hafniensi bibliothecae praefectus.

Exc. WAITZ, l. c. 5-6.

3. VITA EXCERPTA EX SAXONIS GRAMMATICI *Gestis Danorum*, lib. XI et XII.

* SAXO GRAMMATICUS (ed. A. HOLDER, Strassburg, 1886, 378-400); || SURIUS, IV (1573), 171-78; (1579), 169-76; I (1618), 100-104; I (1875), 444-455; || *Act. SS. t. c. 143-49*; 3^a 136-41.

Exc. HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr. XXIX.* 68-70.

4. LIBER DE MARTYRIZATIONE CANUTI REGIS (ANTIQUIOR SAEC. XVI? AN AUCT. PETRO OLAI?). *Inc.* Effugatus igitur s. Canutus de Iucia venit in Otthensby — *Des.* facta est arca pro ossibus eius MCI. [1552]

LANGEBEK, t. c. 322-25.

Exc. WAITZ, t. c. 5.

5. CARMEN DE MIRACULIS AUCT. ARNFASTO MON. *Inc.* Fuit quidam puerulus vocabulo Hesbernulus — *Des.* Kanuti imperio locus defensatur, cuius corpus tumulo illic condebatur. [1553]

Libellus ineditus est, neque integer est servatus. Versionem danicam eorum quae supersunt edidit H. OLRIK, t. c. 341-47.

6. VARIAE EPITOMAE IN BREVIARIIS (EXCERPTAE EX 1, 2, 3).

a. LANGEBEK, t. c. 391-94. — b. *Brev. Olthoniense* an. 1497; || LANGEBEK, t. c. 395-402. — c. *Brev. Slesvicense* an. 1512; || CYPRAEUS, *Annales episc. Slesvicensium* (1634), 111-13; || *Act. SS. t. c. 120*, n. 8-10; 3^a ed. 114-15, n. 8-10; || PONTOPPIDANUS, *Annales ecclesiae Danicae*, I (1741), 236-37; || LANGEBEK, t. c. 413-14. — d. *Brev. Arosiense* an. 1513; || LANGEBEK, t. c. 402-404. — e. *Brev. Lundense* an. 1517; || *Brev. Nidrosiense* an. 1519; || LANGEBEK, t. c. 407-12. — f. *Brev. Roskildense* an. 1517; || LANGEBEK, t. c. 416-22.

Canutus Laward, dux Slesvicensis, † 1131. — Ian. 7 et 19.

1. VITA AUCT. ROBERTO MON. ELIENSI, libris 3.

Excerpta a Velleio facta. LANGEBEK, *Scr. rer. Dan.* IV. 257-61. — WAITZ (G.), in *MG. Scr. XXIX.* 9-11.

2. VITA. *Inc.* Rex christianissimus Hericus Dei gratia dignus imperio — *Des.* iura carnis iustus persolvit. Passus est igitur... anno ab inc. Dñi MCXXX, cui est honor... [1554]

WAITZ (G.), in *Abhandlungen der kön. Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen*, hist.-philol. Classe, VIII (1860), 22-32; || USINGER (R.), in *Quellensammlung der Gesellschaft für Schleswig-Holst.-Lauenb. Geschichte*, IV (1875), 38-52; || WAITZ, in *MG. Scr. XXIX.* 12-16. — **Emendationes.** GERTZ (Cl.) apud H. OLRIK, *Danske Helgeners Levned* (1893/94), 148.

3. TRANSLATIO. *Inc.* Deo dilectus dux K. terminum tangens quem praeterire — *Des.* Redeuntibus ergo legatis, vii kal. iul. (*cod. iun.*) anno inc. dñicae MCLXX... dux K. translatus est. [1555]

WAITZ, in *Abhandlungen*, t. c. 36-39; || USINGER, t. c. 60-65; || WAITZ, in *MG.* t. c. 17-19. — *Emendationes.* GERTZ, l. c. 148.

Exc. LANGEBEK, t. c. 261-62.

4. NOTAE DE VITA ET MIRACULIS AUCT. MONACHO RINGSTADENSI. *Inc. carmen.* Anno milleno centeno ter quoque deno — *Des.* martyrio periit, quo praemia caelica carpit. — *Inc. epitaphium.* Haec est tumba ducis — *Des.* meat, audit, sensificatur. — *Inc. pars I.* Superba quaedam mulier sancto iuxta suum fontem detrahens — *Des.* nobis videntibus abbati tradidit. Deo gratias, qui salvat homines et iumenta. — *Inc. pars II.* Kanutus dicitur a canicie, sicut illud : Gau-deo te puerum — *Des.* Redeuntibus autem legatis, scilicet Stephano... vii kal. iul. anno Dñi MCLXX translatus. [1556]

Versionem danicam opusculi inediti, praetermisso tamen epitaphio, confecit H. OLRIK, t. c. 352-66.

5. VARIAE EPITOMAE IN BREVIARIIS (EXCERPTAE EX 2, 3).

(Ex 2) a. *Brev. Slesvicense* an. 1512; || CYPRAEUS, *Annales episc. Slesvicensium* (1634), 151-52; || *Act. SS.* Ian. I. 392; || *Dänische Bibliothec oder Sammlung von alten und neuen gelehrten Sachen aus Dännemarch*, III (Copenhagen, 1739), 67-70; || PONTOPPIDANUS, *Annales ecclesiae Danicae*, I (1741), 420-22; || LANGEBEK, t. c. 271-72. — b. *Brev. Arosiense* an. 1513; || LANGEBEK, t. c. 274-75. — c. *Brev. Lundense* an. 1517; || *Dänische Bibliothec*, t. c. 64-65; || LANGEBEK, t. c. 263. — d. *Brev. Roskildense* an. 1517; || *Dänische Bibliothec*, t. c. 53-56; || LANGEBEK, t. c. 265-66.

(Ex 3) a. *Brev. Otthoniense* an. 1497; || LANGEBEK, t. c. 273-74. — b. *Brev. Slesvicense* an. 1512; || CYPRAEUS, t. c. 151-52; || *Act. SS.* t. c. 400-1, n. 2-4; || *Dänische Bibliothec*, t. c. 70-72; || PONTOPPIDANUS, t. c. 419-20; || LANGEBEK, t. c. 272-73. — c. *Brev. Lundense* an. 1517; || *Dänische Bibliothec*, t. c. 66-67; || LANGEBEK, t. c. 264. — d. *Brev. Roskildense* an. 1517; || *Dänische Bibliothec*, t. c. 61-63; || LANGEBEK, t. c. 268.

Capellus et Bassa mm. in insula Maiorica, † 1287. —
Dominica i post 1 nov.

PASSIO. *Inc.* Anno inc. Verbi MCLXXXVII Amphosius rex Aragonum — *Des.* percipere meruerunt immarecessibilem gloriae coronam. [1557]

PLANES (Gerónimo), *Sermon de los ínclitos mártires sant Cabrit y sant Bassa...* (Mallorca, 1625), sign. C.3^r-C.4^r; || VILLANUEVA, *Viage literario*, XXII. 283-84.

Caprasius m. Aginni, sub Maximiano. — Oct. 20.

1. PASSIO. *Vid. Fides* m. Aginni.

2. PASSIO. *Inc.* In diebus illis, regnante impio et iniquissimo Maximiano imp., atrocitas — *Des.* Fulget virtutibus muneris sui ornata

religione (*al.* ornatus privilegio) s. Caprasius. Per ipsum nobis optemus ut misericordia Dei... [1558]

Exc. LABBE, *Bibl. mss.* II, appendix, sign. SSSss.ij^r (omissa est pars media).

Caprasius ab. Lirinensis, † cca. 430. — Iun. 1.

VITA. *Inc. prol.* Videmus quamplurimos homines gentilium libros — *Inc.* Fuit itaque b. Caprasius ingenuus ac spectabilis genere — *Des.* circa annos humanae redemptionis 30 super 400, inibique sepultus, regnante Dño N. I. C... [1559]

SURIUS, VII (1581), 454-56; III (1579), 506-8; VI (1618), 5-6; VI (1877), 20-23; || BARRALIS, *Chronologia Lerinensis*, I. 191-93; || *Act. SS.* Iun. I. 78-79; 3^a ed. 75-77.

Exc. MOLINIER et KOHLER, *Itin. Hieros.* I, 2 (1885), 72-73.

Captivus monachus. *Vid. Malchus.*

Caradocus ab. in Hibernia, saec. V. — Mai 16.

VITA. *Inc.* Quodam tempore fuit vir nomine Cereticus et hic vir habuit multos filios; quorum unus erat Karadocus nomine. In illis diebus venerunt Scoti — *Des. (incompleta)* et facta est pax et unitas inter ipsos. [1560]

Brev. Leonense (Paris. 1516), sign. LL.III^r; || LA BORDERIE (A. de), *Les deux SS. Caradec. Légendes latines inédites* (Paris, 1883), 12-17.

Caradocus erem. in Wallia, † 1124. — April. 13.

VITA. *Inc.* Amicus Dei Caradocus, de Cambria — *Des.* Quo viso, perterritus monachus a sancto humiliter veniam postulavit. [1561]

CAPGRAVIUS, f. 55-55^r; || *Act. SS.* April. II. 151-52.

Carantocus (*al.* **Carentocus**, **Cernathus**) ab. in Hibernia, saec. V. — Mai 16.

1. VITA. I. PROOEMIUM. *Inc.* Quodam tempore fuit vir nomine Keredic. Rex erat hic vir et habuit multos filios; quorum unus erat Carantocus nomine, filius Keredic, mab Cuneda — *Des.* ubi devotus Deo persolvit gratias. [1562]

Act. SS. Mai III. 585-86; 3^a ed. 583; || REES, *Cambro British SS.* 100-101.

Exc. LA BORDERIE (A. de), *Les deux SS. Caradec* (Paris, 1883), 19-20.

Prooemium hoc est ipsum initium Vitae S. Caradoci ab. in Hibernia, at illud interpolationibus corruptum.

II. VITA. *Inc. prol.* Veneranda est huius diei sollemnitatis — *Inc.* Ab annis pueritiae habuit innocentiam — *Des.* Sacpe flebat pro blasphemantibus, qui manet sine macula... [1563]

Act. SS. t. c. 586-87; 3^a ed. 583-84; || REES, t. c. 97-100.

2. EPITOME. *Inc.* Rex quidam nomine Keredicus multos habuit filios — *Des.* et sepultus est in civitate sua, quae a nomine suo vocata est Chernac. [1564]

CAPGRAVIUS, f. 56-56^v.

Caraunus m. in dioecesi Carnutensi, saec. V. — Mai 28.

1. VITA ET PASSIO. *Inc. prol.* Si gentilium poetarum rumorum inflata opinio — *Inc.* Bb. igitur Caraunus romano territorio oriundus patre illustri — *Des.* incolumes domum revertuntur, Dñi nomen benedicentes sanctorum in splendoribus, cui... [1565]

Act. SS. Mai VI. 749-52; 3^a ed. 741-44.

2. VITA ET PASSIO. *Inc.* Caraunus igitur s. ac bb. ortus territorio romano, patre nobili — *Des.* Sciatur enim hic et in futuro verum esse medicum C-um, qui cottidie... [1566]

De qua *Anal. Boll.* XVII. 62-63.

3. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XI. 24; || MOMBRIUS, I. 215^v. — PETRUS DE NAT. v. 60. — NARBEE, *Supplément aux Acta SS.* I. 79.

4. MIRACULA. *Inc. prol.* Divini muneris subsidio, ff. dd., tanti viri — *Inc.* Interea, quemadmodum Dei famulus C. prophetiae spiritu — *Des.* caelicolarum applicemur coetibus, praestante... [1567]

Act. SS. t. c. 752-54; 3^a ed. 744-45.

Carentocus. *Vid.* **Carantocus.**

Carileffus seu **Areleffus** ab. Anisolensis, saec. V. — Iul. 1.

1. VITA ET MIRACULA. *Inc. prol.* Vitam bb. Areleffi (*al.* Carileffi) sacerdotis Anisole coenobii narraturus — *Inc.* Igitur vir vitae ven. Areleffus (*al.* Carileffus) ex provincia Aquitaniae — *Des.* Sanctam etiam congregationem, quae ad bb. sacerdotis Areleffi reliquias excubant,... deprecor ut mei memores esse dignentur... [1568]

Exc. KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* III. 389-94 (nonnullis rescissis in Vita, et omissis Miraculis). — *Act. SS.* Iul. I. 102; 3^a ed. 90-91 (miraculum a Surio omissum "Claudere me sermone..."). — *Catal. Brux.* I. 28-29, 26° (cetera a Surio ommissa). — (**Mut.** et quibusdam omissis) SURIUS, IV (1573), 34-41; (1579), 32-39; VII (1618), 19-24; VIII (1877), 71-82.

2. VITA PERPERAM ADSRIPTA SIVIARDO AB. ANISOLENSI. *Inc. prol.* Constat veterum fuisse morem ut sui temporis viros — *Inc.* Principe igitur supradicto et germano eius Clotario — *Des.* α) collata beneficia. Sepultus itaque est vir totius boni speculum kal. iul... [1569]

vel des. β) divinae animadversionis. Quae cuncta praeconia... [1570]

MABILLON, *Acta*, I. 642-50; 2^a ed. 621-29 (*des.* α); || *P.L.* LXXIV. 1247-62 (*item*). — *Act. SS.* t. c. 90-98; 3^a ed. 80-87 (*des.* β).

Exc. BOUQUET, III. 439-42.

3. VITA. *Inc. prol.* Quia, largiente Dño, commemorare aliquid cupimus — *Inc.* Eodem tempore, cum Hildebertus rex augustus et germanus Clotarius — *Des.* Unde crevit timor circa sanctum coenobium... Gloria... [1571]

De qua *Anal. Boll.* VIII. 172, 47°; KRUSCH, t. c. 388.

4. MIRACULA. *Inc.* Ardor inest animo... Possessio est monasterio longius sita — *Des.* nullo egens ductore ad propria rediit. [1572]

MABILLON, t. c. 650-54; 2^a ed. 629-33; || *Act. SS.* t. c. 99-102; 3^a ed. 88-90 (omissis tribus capitulis, quae eadem leguntur in recensione β Vitae 2).

5. EPITOMAE.

NOTKERUS, 1 iul. — VINC. BELLOV. XXII. 41-44. — PETRUS DE NAT. VI. 37.

Carolus Blesensis dux Britanniae, † 1364. — Sept. 29.

PROCESSUS CANONISATIONIS.

Exc. DU CHESNE (André), *Hist. de la maison de Chastillon-sur-Marne* (Paris, 1621), preuves, 126-31. — LOBINEAU (G. A.), *Hist. de Bretagne*, II (1707), 540-70; || MORICE, *Mém. hist. Bretagne*, II (1744), 1-33. — PORCHER (R.), *Vie du B. Charles de Blois* (ed. in *Le LOIR-ET-CHER HISTORIQUE*, X. 1897, 193 sqq., 257 sqq., 321 sqq.; *REVUE DE LOIR-ET-CHER*, XI. 1898, 5 sqq. etc.) passim in notis.

Carolus Bonus comes Flandriae, † 1127. — Mart. 2.

1. VITA AUCT. WALTERO SEU GALTERO ARCHIDIAC. TARVANENSI. *Inc. prol.* Dño suo... Iohanni... Praecepit humilitati meae — *Inc.* Anno itaque Verbi inc. MCXXVII, ind. v, vi non. mart., terrae nostrae pace sublata — *Des.* superbiam sua damnavit humilitate. Amen. [1573]

[SIRMONDUS (I.)], *Vita s. Caroli comitis Flandriae m.* (Paris. 1615), 1-123; || SURIUS, III (1618), 25-35; || *Act. SS.* Mart. I. 163-78; || LANGEBEK, *Ser. rer. Dan.* IV. 78-110; || *P.L.* CLXVI. 901-44; || КОРКЕ (R.), in *MG.* Scr. XII. 537-61.

Exc. DE WRÉE (O.), *La Généalogie des comtes de Flandre*, I (Brugé, 1642), preuves, 149, 151; || VREDIUS (O.), *Genealogia comitum Flandriae*, I (Brugis, 1642), 149, 151. — BOUQUET, XIII. 334-47.

2. VITA AUCT. GALBERTO. *Inc. prol.* Cum inter regnorum principes quos circa nos — *Inc.* Karolus itaque filius Cnutonis regis Datiae et matre oriundus quae — *Des.* quae ab ipsis ss. et piissimus comes K. obtinuerat, gratanter dederunt. [1574]

Act. SS. t. c. 179-219; 3^a ed. 179-218 (desunt pauca quaedam circa finem); || LANGEBEK, t. c. 112-92 (item); || *P.L.* t. c. 943-1046 (item); || КОРКЕ, t. c. 561-619 (item); || PIRENNE (H.), *Hist. du meurtre de Charles le Bon* (Paris, 1891), 1-176.

Exc. DUCHESNE, *Hist. généalogique des maisons de Guînes, d'Ardres, de Gand et de Coucy* (Paris, 1631), 69-70, 196-97, 205-8, 234-35. — DE WRÉE, item VREDIUS, tt. cc. 151. — BOUQUET, XIII. 347-92.

3. PASSIO. *Inc.* Ad omne spirituale spectaculum adstans homo Dei Karolus — *Des.* et non toti genti Flandrigenarum externa nationes tam grande dedecus incuterent. Amen. [1575]

Historia S. Canuti regis et martyris, Othoniae sepulti, per Aelnothum anglicum ante 400 annos conscripta (Hafniae, 1602), sign. D.5-E.2^r; || *Aelnothus mon. Cantuariensis de vita et passione s. Canuti; item anonymus de passione s. C-i com. Flandriae*, ed. I. MEURSIUS (Hafniae, 1631), 78-92; || *Ioannis Meursii opera* ex recensione I. LAMI, IX (Florentiae, 1746), 1107-14; || LANGEBEK, t. c. 71-77; || KÖPKE, t. c. 619-23. — Vulgo asserunt Vitam hanc anno 1657 simul cum libello Aelnothi de Vita Canuti prodidisse; at cf. supra **Canutus** rex, 2.

4. PASSIO RHYTHMICA. *Inc.* Proh dolor, ducem Flandriae et defensorem — *Des.* Hoc sunt digni supplicio quibus placet proditio. [1576]

Act. SS. t. c. 219-20; 3^a ed. 218-19; || MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* VI. 1134-36; || LANGEBEK, t. c. 212-15; || DU MÉRIL (Ed.), *Poésies populaires latines du moyen âge* (1847), 266-75; || *P.L.* t. c. 1045-48; || PIRENNE, t. c. 177-84.

Exc. Histoire littéraire de la France, XI. 318.

5. NARRATIO DE NECE CAROLI. *Vid. Ionatus* (Translatio Saliacum).

Carolus Magnus imperator, † 814. — Ian. 28.

1. CARMEN DE CONVERSIONE SAXONUM. *Inc.* Quintus erat mundi tristis ab origine limes — *Des.* dare proprio promisit ab ore. [1577]

Alcuini opera ed. FROBENIUS (1777), II. 615; || DÜMMLER (E.), in *MG. Poet. lat.* I. 380-81.

2. CARMEN DE PRIMA EXPEDITIONE BAVARICA ADVERSUS TASSILONEM, AUCT. HIBERNICO ENSULE (DUNGALO). *Inc.* Hos Karolo regi versus Hibernicus exul. Dum procures mundi regem venerare videntur — *Des.* Sic fatus, regis cum dono ad castra recessit. [1578]

(Initium et finis) MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* VI. 811-14; || MAI (A.), *Class. auct.* V (1833), 405-9; || *P.L.* XCVIII. 1443-45; || DÜMMLER, t. c. 396-99. — **Emendationes.** TRAUBE (L.), *O Roma nobilis* (1891), 41.

Exc. BOUQUET, V. 405.

3. CARMEN DE CONVENTU PADERBONENSI CAROLI MAGNI ET LEONIS PAPAE (AUCT. ANGILBERTO?). *Inc.* Rursus in ambiguos gravis admonet anchora — *Des.* Romanos fugiens propriisque repulsus ab oris. [1579]

GOLDASTUS (M.), *Levini Hilperici monachi Seligenstad. carmen de congressu C-i M-i et Leonis papae* (Genevae, 1600) [non vidimus]; || CANISIUS, *Ant. lect.* VI, 1. 521-35; ed. BASNAGE, II, 1. 474-83; || DUCHESNE, *Alchvini opera*, 1747-1756; || Id. *Hist. Franc. scr.* II. 188-97; || BOUQUET, V. 388-97; || *Alcuini opera* ed. FROBENIUS, II. 451-56; || PERTZ, *MG. Scr.* II. 393-403; || ORELLIUS (I. C.), *Helperici sive ... Angilberti K. M-us et Leo papa* (Turici, 1832), 23-38; || *P.L.* XCVIII. 1433-44; || DÜMMLER, t. c. 366-79.

Exc. IDELER (J. L.), *Leben und Wandel Karls des Grossen*, II (1839), 89-92.

4. VITA AUCT. EINHARDO. *Inc. prol.* Vitam et conversationem et ex parte non modica — *Inc.* Gens Merovingorum, de qua Franci reges sibi creare — *Des.* summa cum devotione adimplere curavit. [1580

[HERMANNUS A NUENARE], *Vita et gesta Karoli Magni ... per Eginhartum* (Coloniae, 1521), 1-42; || [M. FRECHT], *Witichindi Sazonis ... libri III una cum aliis ... historiis* (Basileae, 1532), 107-25; || *Annales regum Francorum ... ab anno 741 usque ad annum 829 ... etc.* (Coloniae, 1561), 297-368; || REUBERUS (I.), *Veterum scriptorum, qui Caesarum ... tomus unus* (Francofurti, 1584), 1-14; *id.* (Hanoviae, 1619), 1-14; *id.* ed. G. Chr. IOANNIS (1726), 9-26; || [FREHER (M.)], *Corpus Francicae historiae* (Hanoviae, 1613), II. 433-44; || JANSONIUS (I.), *Vita et gesta K-i M-i ... per Eginhartum* (Lipsiae, 1616), 1-41; || DUCHESNE, *Hist. Franc. ser.* II. 93-106; || *Act. SS.* Ian. II. 877-87; 3^a ed. III. 493-503; || FRANTZIUS (I. I.), *Hist. C-i M-i* (Argentinae, 1644), 97-119 (om. prol.); || REINHARDUS (I. F.), *Eginhartus de vita C-i M-i* (Helmestadii, 1667), 1-116; || HEINECCIUS et LEUCKFELDUS, *Rer. germ. tres selecti scriptores* (Francofurti, 1707), 132-43; || SCHMINCKIUS (I. H.), *Eginhartus de vita et gestis C-i M-i* (Traiecti ad Rhenum, 1711), 5-147; || BOUQUET, V. 83-103; || HEERKENS (G. N.), *Eginharti de vita C-i M-i commentarius* (Groningae, 1755), 1-103; || BREDOW (G. G.), *Eginharti vita C-i M-i* (Helmestadii, 1806), 17-128; || PERTZ (G. H.), *MG. Scr.* II. 443-63; || *Id. Einhardi Vita K-i M-i* (Hannoverae, 1839), 15-56; *id.* (1845), 1-34; *id.* (1863), 1-34 (SCR. RER. GERM. IN US. SCHOL.); || IDELER, op. c. I (1839), 49-98; || TEULET (A.), *OEuvres complètes d'Eginhard*, I (1840), 2-114; || P. L. XC VII. 25-62; || JAFFÉ (Ph.), *Monum. Carolina* (Bibl. rer. germ. IV), 508-41; inde seorsim *Id. Einharti Vita C-i M-i* (1867), 25-57; ed. altera curante W. WATTENBACH (1876), 25-56; || WAITZ (G.), *Vita K-i M-i auct. Einhardo* (1880), 1-31 (SCR. RER. GERM. IN US. SCHOL. ed. 4^a); || HOLDER (A.), *Einhardi Vita K-i imp.* (Freiburg, 1882), 1-27. — *Emendationes.* FRÖHNER (W.), *Kritische Analecten*, in PHILOLOGUS, Supplementband V (1889), 92-93.

Exc. GENGLER (H. G.), *Germanische Rechtsdenkmäler* (1875), 219-32.

4a. PROLOGUS WALAHFRIDI STRABI. *Inc.* Gloriosissimi imp. K-i vitam et gesta, quae subiecta sunt — *Des.* quaerenti quod placuerit elucescat accessus. [1581

PERTZ, in suo *Archivo*, VII. 372; || JAFFÉ, *Monum. Carol.* 507-8; || *Id. Vita* (1867), 23-24; ed. altera (1876), 23-24; || WAITZ, t. c. xx-xxi; || HOLDER, t. c. 28-29; || SIMSON (B.), *Zeitschrift für die Geschichte des Oberrheins*, XLVI (1892), 317-18.

5. GESTA CAROLI IN ANNALIBUS ENARRATA.

- I. * *Annales regni Francorum* an. 768-814 (PERTZ, *MG. Scr.* I. 146-201; || P. L. CIV. 387-480; || *Ann. regni Franc. et ann. q. d. Einhardi*, ed. Fr. KURZE inter SCR. RER. GERM. IN US. SCHOL., 1895, 26-140). — Haec pars Annalium tamquam *Vita Karoli* edita est apud DUCHESNE, *Hist. Franc. Scr.* 50-67.
- II. *Annales Tiliani*, an. 769-807 (808) (DUCHESNE, t. c. 13-21; || BOUQUET, V. 18-26; || PERTZ, t. c. 220-24).

6. VITA AUCT. POETA SAXONE, libris 5. *Inc.* Salvator mundi post-

quam de virgine nasci — *Des.* Sed laudem valeam dicere perpetuam.
Amen. [1582]

REINECCIUS (R.), *Annalium de gestis C-i M-i libri V* (Helmaestadii, 1594), 1-81; || DUCHESNE, t. c. 136-84; || BOECLERUS (I. H.) et KULPIS (I. G.), *Aeneae Sylvii ... historia rerum Frederici III imp... Subiuncti sunt ... scriptores nonnulli rariores* (Argentorati, 1685), Annales, 3-44 [Nonnulla huius collectionis exemplaria, solis foliis liminaribus mutatis, prodierunt Argentorati 1702, sub titulo: "*Scriptores rerum germanicarum a Carolo Magno...* Accessit praefatio Io. Schilteri „]; || LEIBNITIUS, *Scr. rer. Brunsv.* I, 120-171; || BOUQUET, V. 136-84; || PERTZ, t. c. 227-79; || *P.L.* XCIX. 685-736; || JAFFÉ, t. c. 544-627.

7. VISIO CAROLI MAGNI. *Inc.* Carolus imp. quondam Francorum diversarumque gentium, ubicumque noctu manebat — *Des.* discernitur, humiliatur, annihilatur. [1583]

GRAFF (E. G.), *Althochdeutscher Sprachschatz* (1837), III. 853-56; || JAFFÉ, t. c. 701-4; || GENGLER, *Germanische Rechtsdenkmäler* (1875), 237-40.

8. GESTA CAROLI MAGNI, AUCT. MONACHO SANGALLENSI (= NOTKERO BALBULO), libris 2. — *Inc. lib. I.* Omnipotens rerum dispositor ordinatque regnorum — *Des. lib. II (mutilus)* responderunt: Officium quidem tuum habere te permittimus. [1584]

CANISIUS, *Ant. lect.* I. 360-428; ed. BASNAGE, II, 3. 57-84; || DUCHESNE, t. c. 107-35; || HAHNIUS (S. Fr.), *Collectio monumentorum veterum*, II (Brunsvigae, 1726), 534-98; || BOUQUET, V. 106-35; || PERTZ, *MG. Scr.* II. 731-63; || *P.L.* XCVIII. 1371-1410; || JAFFÉ, t. c. 631-700.

Exc. HONTHEIM, *Prodr. hist. Trev.* I. 427-28. — BREDOW, t. c. 142-45. — IDELER, op. c. II. 35-37, 75-76, 80-84, 196-97, 204-6.

9. DE EXPEDITIONE HISPANICA (FRAGMENTUM). *Inc.* Et effectum veluti spondet sibi versuta — *Des.* quem sic sublimat casus fortunae. [1585]

PERTZ, *MG. Scr.* III. 708-10; || PARIS (G.), *Histoire poétique de Charlemagne* (Paris, 1865), 465-68. — *Exc.* GAUTIER (L.), *Les Épopées françaises*, 2e éd. I (1878), 75-76.

Carmen versibus hexametris constans, quod in hoc fragmento laet restituere conatus est C. HOFMANN, in *Sitzungsberichte des philos.-philol. und hist. Classe der k. b. Akademie der Wissenschaften zu München*, 1871, I. 331-37.

10. VITA AUCT. ADEMARO CABANNENSI (*Chronicon*, liber II). *Inc.* Primo (*al.* A primo) rege Francorum dicemus prosapiam — *Des.* α) Obiit vero in pace unctus oleo sancto... *vel* β) Oleo autem sancto inunctus... obiit in pace... [1586]

PITTHOEUS (P.), *Annalium et historiae Francorum ... scriptores coaetanei XII* (Paris. 1588), II. 6-81; *id.* (Francofurti, 1594), 230-82; || DUCHESNE, t. c. 68-87; || BOECLERUS et KULPIS, t. c. Annales, 45-65; || CHAVANON (J.), *Adémar de Chabannes. Chronique.* (Paris, 1897), 65-106.

Exc. BOUQUET, V. 184-87. — BREDOW, t. c. 145-46, 162-63. — PERTZ, *MG. Scr.* I. 170-71 et 201 (in notis); IV. 115-18. — *P.L.* CXLI. 23-30.

11. ITER HIEROSOLYMITANUM. (" DESCRIPTIO QUALITER K. M. CLAVUM
 „ ET CORONAM DOMINI A CONSTANTINOPOLI AQUISGRANI DETULERIT QU-
 „ LITERQUE KAROLUS CALVUS HAEC AD S. DIONYSIUM RETULERIT „).
Inc. Tempore quo rex et imp. K. M. gallicum regebat regnum — *Des.*
 Pro his igitur aliisque... ductus est in infernum, et cetera. [1587]

RAUSCHEN (G.), *Die Legende Karls des Grossen im 11. und 12. Jahrhun-*
dert (= PUBLIKATIONEN DER GESELLSCHAFT FÜR RHEINISCHE GESCHICHTSKUNDE,
 VII, 1890), 103-25 (omissis nonnullis sub fine).

Exc. LAMBECIUS, *Comment. de bibl. Vindob.* II. 362-64; || KOLLARIUS, *Anal.*
Vindob. I. 543-46. — GAUTIER, op. c. 2e éd. III (1880), 286-89.

**12. HISTORIA CAROLI MAGNI ET ROTHOLANDI AUCT. PSEUDO-TILPINO
 SEU TURPINO.**

a. (RECENSIO VIENNENSIS?). *Inc. prol.* Turpinus... Leoprandus...
 Quoniam nuper mandastis mihi apud Viennam — *Des. prol.* Magnalia
 quae rex gessit in Hispania in nullis plene chronicis... reperire vestra
 nequivit fraternitas. Vivas et valeas et Dño placeas. — *Cetera*
fere ut 12b. [1588]

Lectiones huius recensiois proprias referunt G. PARIS, *De Pseudo-*
Turpino (Paris. 1865), 26-27; || CASTETS (F.), *Turpini Historia K-i M-i*
 (Montpellier, 1880), ix. — Praefationem cum capitulis 1, 2, 4-8 exscripsit
 auctor operis *De sanctitate meritorum C-i M-i* (infra 15), in libro III.

b. (RECENSIO SANDIONYSIANA). **I. Prologus.** *Inc. ut 12b.* — *Des.* Ete-
 nim magnalia divulgata, quae rex in Hispania gessit, in S. Dionysii
 cronica... Igitur auctorem illius... Vivas... et Dño placeas. Amen. [1589]

II. Historia. *Inc.* Gloriosissimus namque Christi apostolus Iaco-
 bus, aliis — *Des. cap. 30 (alias 31)* septem liberales artes
 inter cetera miro modo in eo depicta sunt. [1590]

III. Cap. 31. *Inc.* De septem artibus... De grammatica. Grammatica
 scilicet — *Des.* Titulus... sic est : Incipit mors animae. [1591]

IV. Cap. 32. *Inc.* De morte Karoli. Post exiguum vero tempus —
Des. sanctorum, quorum aedificat ecclesias, collocatur. [1592]

V. Cap. 33. *Inc.* De miraculo Rotholandi... Sed valde dignum est
 ut inter cetera — *Des.* et est mirabile in oculis nostris. Qui
 legis hoc carmen... [1593]

VI. Appendix 1. *Inc.* Calixtus papa... B. Turpinus, Remensis
 archiepisc., Christi martyr, post Karoli regis mortem —
Des. fas est inveniri. [1594]

VII. Appendix 2. *Inc.* Epistola dñi Innocentii papae. Innocentius...
 Hunc codicem a dño papa Calixto... — *Des.* ac decus
 s. Iacobi laudo. [1595]

VIII. Appendix 3. *Inc.* De Altumaiore Cordubae. Quid patriae Gale-
 ciae — *Des.* caelesti munere remunerabuntur. [1596]

IX. *Appendix 4. Inc.* De hoc quod Navarri de vera prosapia non sunt geniti. Iulius Caesar — *Des.* ad Dñm convertit. [1597]

X. *Appendix 5. Inc.* Karolus rex cur appellatus sit Magnus, dubia — *Des.* hereditavit additamentum. [1598]

XI. *Appendix 6. Inc.* Victor hic bestiarum... Erat illic virgo sacra nomine Amalberga... — *Des.* Amalberga de conservata virginea castitate. [1599]

SCHARDIUS (S.), *Germanicarum rerum quatuor ... chronographi* (Francofurti, 1566), 1-13 (desunt partis II caput 3 " De nominibus civitatum Hispaniae ", et partes III, v-xi); || REUBERUS (I.), *Vet. script.* (Francofurti, 1584), 67-80 (desunt eadem); *id.* (Hanoviae, 1619), 67-88 (desunt eadem); *id.* ed. G. Chr. IOANNIS (1726), 97-126 (desunt partis II caput 3, et partes VII, IX-XI); || CIAMPI (S.), *De vita C-i M-i et Rolandi historia Ioanni Turpino ... vulgo tributa* (Florentiae, 1822), 1-89 (desunt partes III, v-xi); || REIFFENBERG (de), *Chronique rimée de Philippe Mouskes*, I (COLLECTION DE CHRONIQUES BELGES INÉDITES. Bruxelles, 1836), 489-518 et 627-30 (desunt partis II caput 3, et partes VII, IX-XI); || CASTETS, t. c. 1-71 (desunt partes x, xi).

Exc. LAMBECIUS, *Comment. de bibl. Vindob.* II. 334-39 (partes III, v, VI, VIII); || KOLLARIUS, *Anal. Vindob.* I. 479-89 (eadem). — PARIS (G.), *Hist. poét. de Charlemagne*, 501 (partis II caput 14 [alias 13]). — *Id.* *De Pseudo-Turpino* (1865), 38 (initium partium x et xi). — KAENTZELER, op. cit. infra [sub n° 15], 113-25 (partis II caput 3, et partes III, v, VI, VIII). — DOZY (R.), *Recherches sur l'hist. et la littérature de l'Espagne pendant le moyen âge*, 3e édit. (Leyde, 1881), II. ci-cviii (partis II capita 1-5). — *Catal. Paris.* II. 467-68 (partis II caput 3). — Partem VII vid. recensitam infra s. v. **Iacobus maior** apost.

c. PROLOGUS ALTER. *Inc.* Etsi regum christianorum nonnulli virtute — *Des.* historiam diligentius exsequamur. [1600]

Catal. Paris. II. 546.

d. EPISTULA GAUFREDI PRIORIS VOSIENSIS IN COMMENDATIONEM LIBELLI. *Inc.* Gaufredus... Egregios invicti regis — *Des.* laudabit Dñm. [1601]

Catal. Paris. II. 466.

Exc. OIHENARTUS (A.), *Notitia utriusque Vasconiae* (Paris. 1638), 397-98. — BAYLE (P.), *Dictionnaire historique et critique*, s. v. *Turpin*.

13. KAROLELLUS (HISTORIA PSEUDO-TURPINI METRICE), libris 7. *Inc.* *prol.* Inclita quo memori teneas cordi Karolelli — *Inc.* *argumentum libri I.* Ut Iacobus pridem — *Inc. lib. I.* Versibus hexametris insignia gesta virorum — *Des. lib. VII.* Auxilio cuius operis sum conditor huius. — *Inc. epil.* Te precor, o lector — *Des.* Imponatur ei proprium nomen Karolellus. [1602]

K-i M-i Francorum regis semper invicti inclita gesta describens opus egregium opera magistrorum Ioannis Boveri et Guillermi Bouchet accuratissime castigatum et a mendis scriptorum priorisque impressionis vigili cum diligentia relevatum [Pictavis, 1495] (= Copinger, II, n° 1459, f. 1-48; || MERZDORF, *Karolellus* (Oldenburg, 1855), 7-76.

Exc. MICHEL (Fr.), *La Chanson de Roland* (Paris, 1837), 244-45, note. — PARIS (G.), *De Pseudo-Turpino*, 64-66.

14. DIPLOMA FRIDERICI I IMPERATORIS DE CANONISATIONE ET ELEVATIONE CAROLI MAGNI AN. 1166. *Inc.* Ex quo primitus divina ordinante clementia — *Des.* Datum Aquisgrani anno dñicae inc. 1166... [1603

GOLDASTUS (M.), *DD. NN. Imperatorum ... recessus, constitutiones ...* II (Hanoviae, 1609), 6-8; || BEECK (P. a), *Aquisgranum* (1620), ad calcem, sign. a.3^v-b; || MIRAEUS (A.), *Fasti Belgici et Burgundici* (1622), 51-63; || NOPPIUS (J.), *Aacher Chronick* (1632 et 1643), III. 1-6; *id.* (1774), 231; || *Act. SS.* Ian. II. 888-90; 3^a ed. III. 504-6; || THENEN (H.) *Leben dess heiligen C-i M-i* (1658), 346-53; cf. 262-70; || VORBURG (I. Ph. a), *Historia romano-germanica*, X (1659), 310-11; || LÜNIG (J. C.), *Das Teutsche Reichs-Archiv*, XIII [= partis specialis IV Continuation] (1774), 53-56; || ROUSSET, *Supplément au corps universel diplomatique du droit des gens*, I, 1 (1739), 56-58; || *Gründliche Ausführung der des h. Reichs-Stadt Nürnberg ... zukommenden ... Verwahrung der Reichs-Insignien* (1742), 45-51; || QUIX (Chr.), *Codex diplomaticus Aquensis*, I, 2 (1840), 113-16; || *Chronicon Henrici de Hervordia*, ed. A. POTTHAST (1859), 45-47; || HUILLARD-BRÉHOLLES (J. L. A.), *Historia diplomatica Friderici secundi*, VI, 1 (1860), 224-26; || LOERSCH (H.), apud RAUSCHEN, op. c. 154-59.

Exc. LAMBECIUS, t. c. 340-41; || KOLLARIUS, t. c. 489-92.

15. DE SANCTITATE MERITORUM ET GLORIA MIRACULORUM B. CAROLI MAGNI, libris 3. *Inc. prol.* Etsi passim et varie — *Inc. lib. I.* S. igitur Arnulfus cum esset in iuventute dux — *Des. lib. III.* Sunt enim et alia quamplura, quae praeterea in gestis Francorum... [1604

KAENTZELER (P. S.), *Vita s. K-i M-i saec. XII^{mi}* (= PUBLICATIONS DE LA SOCIÉTÉ HIST. ET ARCHÉOL. DANS LE DUCHÉ DE LIMBOURG, XI, 1874), 9-133; || RAUSCHEN (G.), t. c. 17-93.

Exc. Act. SS. Ian. II. 875-76, 890-91; 3^a ed. III. 491-92, 506-7. — LAMBECIUS, t. c. 329-33; || KOLLARIUS, t. c. 469-78.

16. CAROLINUS, AUCT. AEGIDIO PARISIENSI, libris 5. *Inc. prol.* Interiorius si quam videatur habere medullam — *Inc. "tenor", libri I.* Primus apostolici studio declarat honoris — *Inc. lib. I.* Principis egregii, quae toto gessit in orbe, proelia — *Des. lib. V.* Divulgandus erit, potius mittendus in ignem. [1605

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. Scr. V.* 323-24 (ex libro v). — BOUQUET, XVII. 289-301 (liber v). — D[UVAL] (A.), in *Histoire littéraire de la France*, XVII (1832), 39-62 passim (ex libris i-v). — MICHEL (Fr.), *La Chanson de Roland* (Paris, 1837), 243-44 (ex libro iv).

17. GESTA CAROLI MAGNI QUOAD CAPTIONEM CARCASSONAE ET NARBONAE ET AEDIFICATIONEM MONASTERII CRASSAE, AUCT. PSEUDO-PHILOMENA, INTERPRETE GUILIELMO PADUANO. *Inc. prol.* Cum quaelibet pars nostri corporis — *Inc.* Quando igitur C. M. cepit civitatem Carcassonae — *Des.* ipsa me habeat aliquantulum excusatum. Valet. [1606

CIAMPI (S.), *Gesta C-i M-i ad Carcassonam et Narbonam* (Florentiae, 1823), 1-130; || SCHNEEGANS (F. Ed.), *Gesta K-i M-i ad Carcassonam et Narbonam* (Halle a. S., 1898), 4-240.

Exc. BANDINIUS, *Catal. cod. lat. bibl. Mediceae Laurentianae*, II. 800.

18. GESTA CAROLI MAGNI DE EXPUGNATIONE PAGANORUM ET ACQUISITIONE CIVITATIS RATISPONENSIS (IN LEGENDA SCOTTORUM RATISPONENSIS). *Inc. prol.* Ex antiquis temporibus quattuor principales civitates — *Inc.* Karolus igitur, filius Pipini, regis Romanorum, qui Pipinus rex duxit filiam regis Franciae — *Des.* ipso sepulto, reversi sunt magnates ad propria. [1607]

DÜRRWAECHTER (A.), *Die Gesta Caroli Magni der Regensburger Schottenlegende* (Bonn, 1897), 145-218.

19. VITA COLLECTORE CONRADO DE MURE (?), IOHANNE BIRK (?). *Inc. mutila.* venit ad locum qui dicitur Luini, in quo praedictus Witzan — *Des. pars I.* et sigillo authentico transmiserunt. Et huiusmodi reliquiarum sollemnis praesentatio facta est anno Dei MCCXXXIII. — *Inc. altera pars.* Quoniam de nativitate vel etiam pueritia Karoli — *Des.* Sed confusi et anxii in sua se receperunt. [1608]

Exc. MOREL (G.), *Conrad von Mure*, in NEUES SCHWEIZERISCHES MUSEUM, V (1865), 52-53. — BÜDINGER (M.), *Von den Anfängen des Schulzwanges* (Zurich, 1865), 29-38 passim.

20. STROMATHEUS TRAGICUS DE GESTIS KAROLI MAGNI, AUCT. AYMERICO DE PEYRACO. *Inc. epist.* Illustrissimo principi dño Iohanni... Cum succedentibus temporum curriculis — *Inc. prol.* Splendor divinae gratiae — *Inc.* Bb. papae Leoni tertio huius nominis et piaē matri fidei — *Des.* gloriosissimi trophæi vexillum, qui vivis... Amen. — *Inc. epil.* Praemisum opusculum Stromatheus tragicus... nuncupatur — *Des.* ascribens vera. [1609]

De quo PARIS (G.), *Hist. poët. de Charlemagne*, 107.

21. VITAE EPITOMAE. a. *Inc.* Carolus Magnus imp. huius nominis primus apud Francigenas — *Des.* Ad cuius tumultum diversarum aegritudinum sanabantur infirmi. [1610]

PETRUS DE NAT. XI. 94.

b. *Inc.* Turpinus ep., Remensis archiep., socius Caroli 14 annis — *Des.* Quod et fecit v kal. febr. anno Dñi DCCCXIV. [1611]

Leg. aureae appendix, c. 188 (187); || *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 436*-438*; || *id.* (Lovan. 1485), f. 277*-80.

c. Sciendum quod anno Dñi DCCLXVIII K. M. coepit regnare — *Des.* Brabantia, Flandria, Hollandia et ceteris provinciis. Benedictus Dñus Deus... [1612]

KAENTZELER, I. c. 133-45.

d. *Inc.* Anno Dñi DCCXLII natus est Karolus, qui postea dictus est Magnus — *Des.* ac ante eum pendebat clipeum aureum; et sic sepultus est. Cuius memoria... [1613]

KAENTZELER, I. c. 146-52.

22. DE CANONISATIONE S. KAROLI. *Inc.* Veneranda s. K-i M-i, Roma-

norum imp... canonizatio... Legitur namque quod memoratus princeps — *Des.* apud te pius existat intercessor. [1614]

KAENTZELER, l. c. 125-28.

23. DE FUNDATIONE AQUENSIS ECCLESIAE. *Inc.* Praeterea primaeuam fundationem — *Des.* in remissionem peccaminum salutarein. [1615]

KAENTZELER, l. c. 128-33.

24. HISTORIA BELLI CONTRA SAXONES GESTI, AUCT. IOHANNE DE ESSENDIA. *Inc. prol.* Dicit b. Augustinus in libro exhortationum — *Inc.* In primis igitur ante omnia notandum est quod dicit Gregorius Turonensis — *Des.* qui de Saxonibus originem traxerunt. [1616]

[SCHEIDT (Ch. L.)], *Bibliotheca historica Goettingensis*, I (1758), 19-63.

25. VITA AUCT. DONATO ACCIAIOLO. *Inc. prol.* Cum oratores omnium christianorum privatique etiam homines — *Inc.* Carolo Francorum regi, cui postea ex magnitudine gestorum — *Des.* post Caroli mortem diligentissime sanctissimeque servavi. [1617]

CAMPANUS, [*Plutarchi Vitae parallelae*], s. l. a. [Romae, 1470] (= HAIN, 13125), II, f. 297-304; || *id.* s. l. a. (HAIN, 13124), II, f. 231^v-38; || *Virorum illustrium Vitae ex Plutarcho*, Venetiis, 1478 (= HAIN, 13127), sign. &&5-9^v (om. prol.); || [FREHER (M.)], *Corpus Francicae historiae* (Hanoviae, 1613), II. 549-59 (deest prol.); || MENCKENIUS, *Scr. rer. germ.* I. 813-32.

Exc. VICELIUS, *Hagiologium*, f. 178^v-81.

26. VITA AUCT. IOHANNE GIELEMANS. *Inc. prol.* Clarissima radiante progenie — *Inc.* Gloriosissimus imp. C. cognomento M., Pippini — *Des.* plenus virtutibus atque miraculis v kal. febr. feliciter obiit. [1618]

De qua *Anal. Boll.* XIV. 48, 47°.

Carolus ab. Villariensis, saec. XIII in. — Ian. 29.

VITA (*Gesta sanctorum Villariensium*, c. 1). *Inc.* Dñs Carolus octavus ab. Villariensis, quondam miles famosus — *Des.* suis orationibus nos iuvabit felicissimus noster amicus. [1619]

Act. SS. Ian. II. 976-80; 3^a ed. III. 592-95 (interpolata). — MARTENE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* III. 1311-18 (paulo minus interpolata). — WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XXV. 220-26 (genuina).

Carpophorus m. Aquileiae. *Vid.* **Leontius.**

Carpophorus m. Comi. *Vid.* **Fidelis.**

Carpophorus, Abundius, Anastasius et soc. mm., sub Iuliano. — Dec. 10.

1. PASSIO. *Inc.* Passio et conversio s. Anastasii et 11 fratrum, qui cum eo de Syriae partibus profecti — *Des.* Viderunt namque... eius

animam caelum penetrare. Ad cuius tumulum aegri... Requievit in pace ix die mensis iulii... [1620]

Act. SS. Iul. I, tract. praelim. 9-15; 3^a ed. 8-13.

2. PASSIO. *Inc.* Temporibus imperatorum, qui tyrannica rabie accensi ut lupi — *Des.* viderunt et caelos ascendentem. Defunctus est autem vii id. iul... [1621]

De qua Catal. Paris. II. 220, 67°.

3. PASSIO. *Inc.* Temporibus Iuliani saevissimi apostatae bb. Anastasius e Syriae partibus cum duobus ven. filiis — *Des.* cum reverentia sepulturae tradidit. Ubi usque in praesentem diem... Passi sunt itaque ss. mm. Carpophorus et Abundius x die mensis dec. [1622]

MOMBRIUS, I. 4-6.

Carpus discipulus Pauli apost., ep. Beroae. — Mai 26.

PETRUS DE NAT. IX. 56.

Carthacus seu **Mochuda** ep. Lismorensis, † 636. — Mai 14.

1. VITA. *Inc.* Bb. Dei famulus Carthacus in tantum divina gratia pollebat — *Des.* illis valedicens cunctosque deosculans, pridie id. mai migravit ad Christum... [1623]

Act. SS. Mai III. 375-78; 3^a ed. 374-77; || Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant. 779-90.

2. VITA (RECENS EX HIBERNICA LINGUA TRANSLATA?). *Inc.* Gloriosus ep. Carthacus, qui vulgo vocatur Mochuda, de gente Kiarraigh — *Des.* Mochuda antistes ii id. mai ad Christum Dñm migravit... [1624]

Act. SS. t. c. 378-88; 3^a ed. 377-87.

Exc. COLGANUS, Act. SS. Hiberniae, 475, VIII-X; 560. — Id. Trias thaumat. 459, XXIV, XXV. — FLEMING, Collectanea, 314, n. 66.

Carthaginienses martyres sub Hunerico. *Vid.* **Eugenius** ep. Carthag.

Cassianus ludimagister, m. apud Forum Cornelii. — Aug. 13.

1. PASSIO AUCT. PRUDENTIO. *Inc.* Sylla forum statuit Cornelius — *Des.* Domum revertor, Cassianum praedico. [1625]

* PRUDENTIUS, *Peristephanon IX (P.L. LX. 432-43); || VICELIUS, Hagiol. f. 230^v-31^v; || LIPOMANUS, II, f. 177-178^v; || RUINART (1689), 593-96; (1713), 532-34; (1731), 468-69; (1803), III. 237-40; (1859), 553-55; || RADERUS (M.), Bavaria sancta, III. 13-15; || Act. SS. Aug. III. 22-23; || RESCHIUS, Annales eccl. Sabionensis, I. 85-91.*

2. PASSIO. *Inc.* Prudentius, sicut notum est, fidei vir et religiosa dogmata poematis — *Des.* Tandem pius Dñs martyris sui tormenta miseratus... Passus est autem... [1626]

MOMBRIUS, I. 157^v-58; || SURIUS, IV (1573), 628-29; (1579), 652-53; VIII (1618), 116; VIII (1877), 295-96.

3. PASSIO. *Inc. prol. (in Gesta SS. Cassiani, Ingenuini et Albuini episc.)*. Virtutum acies matre caritate praesidente — *Inc.* Tempore postquam lapis ille salvificus — *Des.* Hunc Imola diris vulneribus Christi martyrem fecit. [1627]

RESCHIUS, t. c. 91-95.

4. PASSIO. *Inc.* Cassianus primus Sabionensis ecclesiae, quae nunc Brixina dicitur, ep. — *Des.* et cum gloria martyrii transiit ad Christum id. aug. [1628]

RESCHIUS, t. c. 95-96.

5. PASSIO (EX CHRONICA IMOLENSI). *Inc.* Valens imp. Brixiam, quae olim Sales dicta est — *Des.* tumulum erexit. Prudentius inter poetas haud postremus... anno salutis CCCXC. [1629]

UGHELLI, II. 670-72; 2^a ed. 620-22.

6. EPITOMAE etc.

GREG. TURON. *Glor. mart.* 42 (43). — ADO, 13 aug. — FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, XIV. 8 (P.L. CXXXV. 857). — PETRUS DE NAT. VII. 58. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 73^v.

Cassianus ep. Hortanus, dein Augustodunensis, saec. IV. — Aug. 5.

1. VITA. *Inc.* Igitur bb. Cassianus nobilibus ac locupletibus parentibus Alexandriae — *Des.* dixisse narratur: quiesce per longum in Christo, frater, tempus. Ut autem divinae tubae cantum... [1630]

FONTANINI (I.), *De antiquitatibus Hortae* (Romae, 1708), 335-40; ed. 2^a (= GRAEVIUS, *Thes. ant. Ital.* VIII. 3, 3), 127-130; || *Act. SS. Aug.* II. 64-65; || CAPPELLETTI, *Chiese*, VI. 27-31.

2. VITA. a. *Inc. prol.* Egregium summaeque utilitatis — *Inc.* Igitur ss. Cassianus ep. vir genere Aegyptius fuit — *Des.* dixisse perhibetur: Quiesce ergo, frater, in Christo, et ut divinae tubae cantus... [1631]

Anal. Boll. IV. 159-66.

b. *Inc. prol.* Imitabiles sanctorum actus describere — *Inc.* S. namque ac bb. Cassianus ep. vir genere Aegyptius fuit — *Des.* Cuius et adventum exspectat, ut resurgens in gloria... [1632]

Cf. *Anal. Boll.* I. c. inter var. lect.

3. VITA METRICA. a. *Inc. (mutila)* At tuba terribilem sonitum cum protulit istum — *Des. (mutila)* Praeclue stemma crucis roseo fulgore rubentis. [1633]

FONTANINI, op. c. 343-60; ed. 2^a 131-38; || HARSTER (G.), *Novem Vitae SS. metricae* (1887), 64-85; || WINTERFELD (P. de), in *MG. Poet. lat.* IV. 181-96.

b. *Inc. lib. I.* Astrigeros postquam Christus transcenderat orbes... — *Inc. lib. II.* Ecclesiam cum namque suam rex Christus ab astris... [1634]

Tres primos versiculos libri I ac versiculum unum et semissem libri II

protulit Fontanini et post eum Winterfeld. Qui utrum ad Vitam **3 a** pertineant, non liquet.

4. EPITOMAE etc.

GREG. TURON. *Glor. conf.* 73 (74). — FONTANINI, op. c. 341; 2^a ed. 129-30 not. — PETRUS DE NAT. VII. 27. — FONTANINI, op. c. 379-81; 2^a ed. 146-47.

5. TRANSLATIO AUGUSTAM VEROMANDUORUM AN. 840 ET MIRACULA.
Inc. prol. Divinorum miraculorum insignia — *Inc.* Anno igitur dñicae inc. DCCCXL, praesidente Augustodunensium cathedrae Moduino — *Des.* et hos praefulgidos nostros perpetuos quaestores. [1635]

FONTANINI, op. c. 361-69; 2^a ed. 137-42; || *Act. SS.* t. c. 66-68; || COLLETTE (P. L.), *Mémoires pour servir à l'hist. du Vermandois*, I (1771), 382-83.

Exc. HEMERAeus (Cl.), *Augusta Viromanduorum vindicata et illustrata* (1643), 27-28. — LE COINTE, *Ann. eccl. Franc.* VIII. 638, n. 79; 750, n. 3. — HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 271, not. 1.

6. SERMO IN TUMULATIONE. Vid. Quintinus.

Cassianus ep. Sabionensis seu Brixinensis. Vid. Cassianus ludimagister, 3-5.

Cassianus m. Tingi in Mauritania, saec. III extr. — Dec. 3.

PASSIO. *Inc. prol.* Cum bb. Cassianus Aureliano Auriculano agenti vices praefectorum praetorio — *Des.* quibus s. Marcellus triumphum meruit obtinere martyrii, adiuvante... [1636]

RUINART (1689), 315; (1713), 304-5; (1731), 267; (1802), II. 218-19; (1859), 345; || *Act. SS.* Oct. XIII. 283-84.

Cassianus ep. m. Tuderti, sub Diocletiano. — Aug. 13.

PASSIO. *Inc. prol.* Hortaris me, ven. pater Bassiane, ut sicut bb. viri — *Inc.* Igitur eodem tempore quo Diocletianus una cum Maximiano ex Numerantia — *Des.* Diem si quaeris quando de corpore cessit ad Christum, XIII die augusti... [1637]

Act. SS. Aug. III. 27-30.

Cassius ep. m. in Campania. Vid. Castus et Cassius.

Cassius ep. Narniensis, † 558. — Iun. 29.

1. NARRATIONES.

a. * GREG. MAGNUS, *Dial.* III. 6 (P. L. LXXVII. 228). — b. * Id. *Dial.* IV. 56 (ibid. 421-24). — c. * Id. *Homiliae in evangelia*, II. 37, c. 9 sqq. (P. L. LXXVI. 1279-81).

2. VITA (EX 1 a ET 1 c). Inc. Namque Gothorum tempore, cum praefatus rex Totila — *Des.* a carnis corruptione soluta est. *Sequitur exhortatio, quae inc.* Quem, ff. cc., quem vir iste in morte sua — *Des.* cuncta reliquistis. Ipse nobis gaudia desiderata... [1638]

Cf. *Anal. Boll.* VIII. 132, 59°.

3. SERMO (EX 1a ET 1 c). *Inc.* Festum s. Cassii conf., Narniensis ep., celebrandum nobis advenit, in cuius laudibus — *Des.* a carnis corruptione soluta est. [1639]

Act. SS. Iun. V. 486-87, n. 3-7; 3^a ed. VII. 445-46, n. 3-7.

Cassius m. Thebaeus. *Vid. Gereon.*

Castissima v. (= Euphrosyna).

VITA. *Inc.* Fuit in civitate Alexandria vir magnificus, nomine Pafnuthius, habens coniugem — *Des.* et sepultus est ad latus filiae suae Castissimae in eiusdem monasterii oratorio... [1640]

De qua *Catal. Paris.* III. 475, 19°.

Castor ep. Aptae Iuliae, † 419/426. — Sept. 21.

VITAE EPITOME (EX MARTYROLOGIO). *Inc.* In civitate Aptensi... s. Castorius... qui Nemausensis civitatis indigena, nobilibus satus — *Des.* apud eandem civitatem beato fine quievit in pace. [1641]

Gallia christ. I (1715), instr. 73-74; || *Act. SS.* Sept. VI. 249.

Castor presb. Confluentiae in Germania, saec. IV extr. — Febr. 13.

1. VITA ET TRANSLATIO. *Inc. prol.* Secretum regis celare bonum est — *Inc.* Praevenit namque cum iam ab ineunte pueritia — *Des.* induet incorruptionem. Tunc et nos quidem, qui vivimus... [1642]

Act. SS. Febr. II. 663-66; || *Vita S. Castoris conf.* (Koblenz, 1835), 13-27.

2. TRANSLATIO (EX APPENDICE AD THEGANI VITAM HLUDOWICI IMP.). *Inc.* Anno XXIII regni pii imp. Ludewici, Hitto b. Treverensis archiep. divino iussu — *Des.* et ibi totam hiemem permansit. [1643]

PÉRTZ, *MG.* Scr. II. 603; || *Anal. Boll.* I. 119-20.

Castrensis ep. Afer, † in Campania cca. 450. — Febr. 11.

1. VITA. *Inc.* Persecutione Wandalica perdurante, erant eo tempore in Africae partibus — *Des.* cum omni diligentia clauserunt eius ven. sepulcrum. Migravit autem bb. Castrensis ex hoc saeculo... [1644]

Act. SS. Febr. II. 525-29; 3^a ed. 526-29.

Exc. SABBATINI (L.), *Il vetusto calendario Napoletano*, IX. 1-4.

2. VITA. *Inc.* Textus sacrae historiae edocet — *Des.* ut 1. [1645]

MONACHUS (M.), *Sanctuarium Capuanum* (1630), 4-14.

Castricianus ep. Mediolanensis, † 137. — Dec. 1.

VITA. *Inc.* Saeviente igitur foris et intus, in abdito atque in propatulo — *Des.* Reliqua vero mirandarum virtutum illius gesta... [1646]

MURATORI, *Rer. ital. scr.* I, 2. 210-13; || BIRAGUS, *Datiiana historia*, 31-46.

Castulus m. Romae, socius S. Sebastiani. — Mart. 26.

1. PASSIO (EX PASSIONE S. SEBASTIANI). *Inc.* Occiso Carino ad Margum, coss. Maximo et Aquilino — *Des.* salutem integerrimam recuperavit. [1647]

Act. SS. Mart. III. 613-14; 3^a ed. 611-12; || Jozzi (Ol.), *Acta martyrii S. C-i* (Maceratae, 1885 et iterum 1886), 15-18.

2. PASSIO. *Inc.* In tempore Diocletiani et Maximiani imp. erat maxima persecutio — *Des.* requiescit humatum. In quo loco... [1648]

Act. SS. t. c. 612-13; 3^a ed. 610-11.

Castus et Cassius ep. mm. in Campania. — Mai 22.

PASSIO AUCT. GREGORIO TARRACINENSI. *Inc. prol.* Hodierna die sollemnitatem bb. martyrum, ff. cc. — *Inc.* Igitur postquam bb. mm. Castus et Cassius ad honorem episcopatus — *Des.* gladio interfecerint sanctos. Venientes autem fideles tulerunt corpora... [1649]

MONACHUS (M.), *Sanctuarium Capuanum* (1630), 504-6; || *Act. SS.* Iul. I. 22-23, n. 18-25; 3^a ed. 20-21, n. 18-25.

Castus et Secundinus ep. mm. in Campania. — Iul. 1.

1. PASSIO. *Inc.* Igitur postquam bb. mm. Christi Castus et Secundinus ad honorem episcopatus — *Des.* interfecerint sanctos gladio. Venientes autem fideles tulerunt corpora... [1650]

Act. SS. Iul. I. 23-28; 3^a ed. 21-25.

2. TRANSLATIO BRACHII S. CASTI CAIETA CALVUM. *Inc.* Anno ab inc. Dñi N. I. C. DCCCCLXVI — *Des.* cum humeris et mitris argenteis. [1651]

Act. SS. t. c. 28; 3^a ed. 25.

Cataldus ep. Tarentinus. — Mart. 8, Mai 10.

1. VITA. *Inc.* B. itaque Cataldus ... postquam universam Rachau provinciam — *Des.* sepulcrum marmoreum mirae pulchritudinis exstruxerunt. In quo corpus illud sanctissimum... [1652]

[Io.-Bapt DE ALGERITIUS], *Officium B. Cataldi archiep. Tarentini, de eius vita, miraculis, canonizatione ac translatione* (1555), sign. H.3-I.4; || *Act. SS.* Mai II. 577-78, n. 6-11; 3^a ed. 576-77, n. 6-11.

2. VITAE EPITOME.

PETRUS DE NAT. IV. 143.

3. INVENTIO ET TRANSLATIO AN. 1151, ET MIRACULA. *Inc. prol.* Speciali quidem et unico devotionis affectu — *Inc.* Igitur Drogonus archiep. vir religiosus, anhelans ad Dei servitia — *Des.* et laudibus quam pluribus decantantes. — *Inc. epil.* Plura quidem et alia miracula... [1653]

Officium (1555), sign. C.3^r-H.ij^v et sign. C.ij (epil.); || *Act. SS.* t. c. 570-575; 3^a ed. 569-74 — (Mut.) MORONUS (Bon.), *Cataldiados ad cives suos libri sex. Accessit D. Cataldi Vita a Barth. Morono ... conscripta ...* (Romae, 1614), 178-90; || COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 550-55.

4. INVENTIO LINGUAE S. CATALDI SAEC. XIV. *Inc.* Post multa annorum curricula quae fluxerunt — *Des.* Lingua eucharis in bono homine abundabit. [1654]

Officium (1555), sign. H.ij^v-H.3; || *Act. SS.* t. c. 575, n. 37; 3^a ed. 574, n. 37.

5. INVENTIO PROPHETIAE S. CATALDI AN. 1492. *Inc.* Die VIII mensis aprilis... anni MCCCCXII — *Des.* His dictis evanuit ab oculis eius. [1655]

Officium (1555), sign. K.3^v-K.4^v; || COLGANUS, t. c. 550; || *Act. SS.* t. c. 576, n. 38; 3^a ed. 574-75, n. 38.

Catervus m. Tolentini, saec. I. — Dec. 11.

VITA. *Inc.* Bb. Catervus Romae ex nobilibus parentibus ortus est. Mater Catharina — *Des.* ac ss. viri corpus deposuit iv kal. dec. [1656]

MARIONUS (U.), *Vita gloriosi Iesu Christi martyris S. C-i* (Maceratae, 1649), 13-26.

Catharina, Ecatherina, v. m. Alexandriae, sub Maxentio. — Nov. 25.

1. PASSIO. a. *Inc.* Temporibus Maxentii impiissimi imp., anno v imperii eius, erat multa insania — *Des.* Videntes autem populi corpus ss. Catharinae ab angelis deportari... Decollata est... [1657]

MOMBRIUS, I. 160-62^v; || VARNHAGEN (H.), *Eine lateinische Bearbeitung der Legende der K. von Alexandrien in Distichen, nebst dem lateinischen Text des Mombritius* (Erlangen, 1892), 26-32.

b. *Inc.* Temporibus Maxentii impiissimi imp. anno xxxv regni eius erat multa insania... [1658]

(Pars prior) *Bibl. Casin.* III. Floril. 74-76.

Exc. VARNHAGEN (H.), *Zur Geschichte der Legende der K. von Alex.* (Erlangen, 1891), 4-5.

2. PASSIO AUCT. PSEUDO-ATHANASIO. I. *Inc.* Regnante igitur Maxentio Caesare, Maximiani augusti filio, qui... necaverat, erat ingens persecutio christianorum — *Des.* Siquidem de sepulcro eius fons olei indeficienter manare videtur... [1659]

VARNHAGEN, *Zur Geschichte der Legende ...* (1891), 10-18.

Exc. *Catal. Brux.* II. 373-74, 27°. — *Catal. Paris.* II. 437, 3°.

II. EPILOGUS. a. *Inc.* Finito autem illius sanctissimo certamine... ego Athanasius scriptor... et posterorum fidelium memoriam profuturam. Hanc passionem graeco primum eloquio scriptam a praefato Athanasio... ego Arechis... de inepto fame elevans... [1660]

Catal. Brux. t. c. 374-75.

Exc. VARNHAGEN, *Zur Geschichte*, 5.

b. *Inc.* Finito etc. ut a... et posterorum fidelium profectum. Hanc passionem etc. ut a... ego Petrus... de inepto fame elevans... [1661]

MAI, *Spicil. Rom.* IV. 283.

3. PASSIO. *Inc.* Constantinus sacratissimus et christianissimus imp. cum post mortem Constantii — *Des.* Sicque ad sponsi sui regis aeterni thalamum... Consummavit autem cursum certaminis sui... [1662]

Bibl. Casin. I. c. 184-87.

4. PASSIO. I. *Inc. prol.* Cum sanctorum fortia gesta ad memoriam posterorum — *Inc.* Tradunt annales historiae quod Constantinus, qui gubernacula imperii — *Des.* Nam et de minutis ossibus, quae de suo sarcophago cum oleo effluunt... Passa est autem... [1663]

Insignis duarum passionum Dñi I. C. ... collectio ... simulque continens illibate v. s. Katherine passionem, s. l. a. [Coloniae, I. Koelhoff, cca. 1474] (= HAIN, 5480), f. 52-65; || *id.* s. l. a. [Basileae, 1500] (= HAIN, 9759), f. 72-88; || EINENKEL (E.), *The life of S. Katherine* (EARLY ENGLISH TEXTS SOCIETY, 80. London, 1884), 1-123; || *Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant.* 681-734; || KNUST (H.), *Geschichte der Legenden der h. K-a von Alexandrien* (Halle a. S., 1890), 231-314; || JARNÍK (J. U.), *Duě verse starofrancouzské Legendy o sv. Kateřině Alexandrinské* (v Praze, 1894), 1-80.

II. EPILOGUS. *Inc.* Finito itaque illius certamine sanctissimo... ego Athanasius scriptor... et posterorum fidelium profecturam. Hic autem Athanasius postea fuit... [1664]

Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant. 734.

5. PASSIO METRICA. *Inc.* (*mutila*). Hic Constantino patri successit — *Des.* (*mutila*). Cui dixit rhelor cynicus fallaxque sophista. [1665]

PAULSON (I.), *Fragmentum vitae s. C-ae Alexandrinensis metricum* (Lundae, 1891), 1-27.

6. PASSIO METRICA. *Inc. prol.* Palma triumphalis K-ae virginis almae — *Inc.* Urbs formosa fuit a magni nomine dicta — *Des.* Regna poli, faciem daque videre tuam. [1666]

Bulletin du bibliophile belge, XIII (1857), 290-306; || VARNHAGEN (H.), *Passio s. C-ae Alexandrinae metrica* (Erlangae, 1891), 5-25; || *Id. Eine lateinische Bearbeitung ...* (Erlangen, 1892), 5-25.

7. LEGENDA AUCT. IACOBO DE VORAGINE. *Inc. prol.* Catherina dicitur a catha, quod est universum — *Inc.* Catherina Costi regis filia, omnibus liberalium artium studiis — *Des.* quod vitio scriptoris sit factum, ut pro Maximino Maxentius poneretur. [1667]

Leg. aurea, c. 172 (167), ed. GRAESSE, 789-97. Vid. infra, 18, I. II.

8. NATIVITAS S. CATHARINAE. *Inc.* In illa terra seu patria quae Alexandria vocatur, erat quidam rex magnus Costus nomine — *Des.* et in scholis magistrorum gemma erat nuncupata. [1668]

Catal. Brux. II. 162-64.

9. CONVERSIO S. CATHARINAE. a. *Inc.* Benedictus Deus qui... in admirabile lumen suum. Quod nunc luculenter apparet in v. C. Erat enim in Cyprio insula eiusdem insulae civitate metropoli et praecipua,

quae Solempna dicitur, rex quidam — *Des.* et, ut in sequentibus apparet, per multa tormenta migravit ad Christum, qui... [1669]

(Initium) *Catal. Brux.* II. 164-65.

b. *Inc.* Benedictus Deus... lumen suum. Quod luculenter inter alios nunc apparet in bb. v. C. Cum v. C., v. pulcherrima, quondam Costi regis idolatrae et infidelis filia — *Des.* cum palma sacri martyrii tandem adepta est, quod in eius legenda luculenter apparet. [1670]

VARNHAGEN, *Zur Geschichte der Legende der K-a* (1891), 18-23.

c. *Inc.* Benedictus... lumen suum. Quod luculenter inter alios satis apparet in bb. v. C. Cum enim haec b. C. virgo pulcherrima, quondam Costis regis unica filia — *Des.* et bonis actibus continuo proficiens se exercitabat, auxiliante Dño N. I. C. [1671]

De qua *Catal. Brux.* II. 426, 1° (ad cod. 19071).

d. *Inc.* Legitur quod est insula quaedam maris, quae Cyprus nuncupatur; in qua erat quidam rex Costus nomine — *Des.* et bonis actibus continuo proficiens se exercitabat. [1672]

Catal. Brux. I. 105-8.

10. PASSIO. *Inc.* Cum apud civitatem Alexandriam imp. Maxentius advenisset, misit edictum — *Des.* Nam ego sum qui gloriosam Christi martyrem, et ego Christi confessor, sepulturae gremio accumulavi. Hic tyrannus... [1673]

Cf. *Catal. Paris.* III. 531, 8°.

11. PASSIO. *Inc.* In Alexandria fuit b. K. decollata — *Des.* Omnia ista testatur liber ille gallicus... in villa S. Albani in Anglia. [1674]

Cf. *Anal. Boll.* XII. 411, 4°.

12. PASSIO METRICA AUCT. BAPTISTA MANTUANO, libris 3 (*Parthenices* pars II). *Inc.* Costidis agressi pugnam tormenta rotasque — *Des.* Accipiunt guttas. Membris honor ille sepultis. [1675]

Baptistae Mantuani ... secunda parthenice, Bononiae, 1489 (HAIN, 2371), sign. a.ij-g.6^v; et postea saepissime; || *Opera Baptistae Mantuani* (Bononiae. 1502), f. 192^v-218^v; || *I. Baptistae Mantuani opera* (Antverpiae, 1576), II, f. 60-100.

Exc. KNUST, op. c. 86-88.

13. VITA ET PASSIO AUCT. PETRO DORLANDO. *Inc. prol.* Natalem in carne conversionemque divae v. Catharinae descripturus — *Inc.* Rex Costus cum ex sterili coniuge nullam sobolem — *Des.* corporis molestias procul extergat. Hanc inventionem... celebraverunt illic fratres anno ab inc. Dñi MLXXXV... [1676]

Devotissimi patris Petri Dorlandi ... de nativitate, conversione et vita invictissimae m. bb. v. K-ae oratione soluta non inelegans libellus (Lovanii, 1513), f. 2-15.

Exc. KNUST, op. c. 89-92.

14. VITA METRICA AUCT. IACOBO LOCHER. *Inc. epist. (ad Christophorum de Schrouenstain).* Nisi tua splendidissima virtutum comitas — *Inc. prol.* Ad laudes, K., tuas niveosque triumphos — *Inc.* Costidis exordiar divae quae proelia gessit — *Des.* Pro meritis caelum dedit et mihi regna serena. — *Epil.* O decus aetherei... [1677

Carmen de S. C-a [Basileae, 1496] (HAIN, 10164), 6 ff.

15. VITA ET PASSIO AUCT. FRATRE PETRO. *Inc. prol.* Cum secundum sententiam sapientis et iusti Iob — *Inc.* Diocletianus nobilitate obscurus de Dalmatia civitateque Salonia — *Des.* ne tanta beneficia retinens sceleris arguar tamquam ingratus. [1678

Nova quaedam singularis atque rara legenda ex aliis sex legendis collecta et perfecta, Argentorati, 1500 (HAIN, 12850), 3 ff. limin. et f. 1-46^v; || *Legenda bb. v. Katherine noviter ex quam pluribus recollecta* (Basileae, Iac. de Pforzen, 1504), sign. A11-D^v. — In editione principe legitur fol. 48^v "Finit feliciter feria 3 ante Martini anno Dñi 1499..."; unde factum est ut quidam de editione anno 1499 vulgata loquerentur. In eadem, fol. 54, exstat colophon ab Hain editus: ... "Dñicae nativitatis anno millesimo quingentesimo, octavo denique idus aprilis"; ex quibus nonnulli hoc volumen anno 1508 impressum esse perperam intellexerunt). — In editione vero quae prodit anno 1504 post Vitam leguntur (sign. D^v-Dij) nonnulla ex miraculis de quibus infra, **18.** III et seqq., at ea fere contractius narrata.

Exc. KNUST, t. c. 46-57.

16. VITAE ET PASSIONIS EPITOMAE.

VING. BELLOV. XIV. 5-8. — PETRUS DE NAT. X. 57, 100, 103, 105. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 107.

17. INVENTIO AN. 1085. *Inc. prol.* Inventionis gloriosissimae v. et m. K-ae celebrem memoriam — *Inc.* Fertur enim quod Maxentius imp. tanto libidinis conatu — *Des.* in festo s. Rufi m., discipuli s. Apollinaris Ravennensis archiep., ad laudem Christi... [1679

Catal. Brux. II. 175-77.

18. MIRACULA.

I. Quidam mon. Rothomagensis ad montem Sinai... [1680

Leg. aurea (ed. GRAESSE), 795 [vid. supra, **7**]; || *Catal. Brux.* II. 172-73, c. 18.

II. Fertur quoque quod dum quidam b. C-ae devotus. [1681

Leg. aurea (ed. GRAESSE), 795 [vid. supra, **7**]; || *Catal. Brux.* II. 168, c. 8.

III. a. Ep. quidam Mediol., Sabinus nomine, vir vitae ven... [1682

Leg. aureae appendix c. 212 (209); || *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 448-449^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 295-95^v.

b. Quidam ep. Mediol. Sabinus nomine, virtute ven... [1683

VARNHAGEN (H.), *Zur Geschichte der Legende ...* 24-26.

c. EPITOME.

PETRUS DE NAT. appendix, 24.

- IV.** Fuit in Saxonia magnus quidam dñus... [1684
Catal. Brux. II, 165-66, c. 1-3.
- V.** Miles quidam ad Terram Sanctam properans... [1685
Catal. Brux. II, 166-67, c. 4-6.
- VI.** Comminante quodam scholarium rectore nobilem... [1686
Catal. Brux. II, 167-68, c. 7.
- VII.** Plebanus quidam s. diligens K-am, nam singulis annis... [1687
Catal. Brux. II, 168, c. 9.
- VIII.** Quidam mechanicus devote serviens b. K-ae... [1688
Catal. Brux. II, 168-69, c. 10.
- IX.** Iudex quidam iniquus omni anno vigiliam s. K-ae... [1689
Catal. Brux. II, 169, c. 11.
- X.** Vir quidam mercator multum diligens s. K-am... [1690
Catal. Brux. II, 169, c. 12.
- XI.** Canonicus quidam saecularis habens plura beneficia... [1691
Catal. Brux. II, 170, c. 13.
- XII.** Erat meretrix quaedam, quae tali in spurcitia... [1692
Catal. Brux. II, 170, c. 14.
- XIII.** Filius erat cuiusdam principis, qui defunctis parentibus... [1693
Catal. Brux. II, 171-72, c. 15, 16.
- XIV.** In Anglia civitate Cantuaria erat quidam scholaris... [1694
Catal. Brux. II, 172, c. 17.
- XV.** Fuit quoddam monasterium sanctimonialium, cui... [1695
Catal. Brux. II, 173-74, c. 19-22.
- XVI.** Quidam unus fratrum monasterii montis Sinai... [1696
 VARNHAGEN, *Zur Geschichte* ... I. c. 27.
- XVII.** Quadam in ecclesia Coloniae, ut fertur, articulus... [1697
 VARNHAGEN, I. c. 27.
- XVIII. a.** (NARRATIO). *Inc.* Anno dñicae inc. MCCCCLXXIX... missus fuit
 quidam frater ordinis Praedicatorum — *Des.* non derelinquit
 inconsolatos. [1698
Anecdota Ioh. Gielemans, 452-60.
- b.** (" LITTERAE TESTIMONIALES "). *Inc.* Per hoc praesens publi-
 cum instrumentum pateat... quod anno MCCCCLXXX — *Des.*
 Acta fuerunt haec in posteriore choro... [1699
Anecdota Ioh. Gielemans, 460-61.
- XIX.** *Inc.* In Hollandiae partibus reliquiae b. Katharinae v. in
 hospitali quodam celebres continentur... [1700
 Cf. *Anal. Boll.* XIV. 240, 4°.

Catharina monialis Ord. Cist., Parcī in Brabantia, saec.
XIII. — Mai 4.

VITA. *Inc.* Nuper Iudaei cuiusdam Lovaniensis filiola... Sacerdos quidam capellanus ducis Brabantiae — *Des.* ac etiam miraculis clarruisset, plena virtutibus decessit. [1701]

Act. SS. Mai I. 532-34; 3^a ed. 538-39.

Catharina Senensis, Ord. S. Dominici, † 1380. — April. 30.

1. VITA AUCT. RAIMUNDO CAPUANO, partibus 3. *Inc. prol. I.* Vox spiritualis est aquilae usque ad caeli — *Inc. prol. II.* Dixit David filius Isai, dixit vir cui constitutum est — *Inc. pars I.* Fuit vir unus in civitate Senensi regionis Tusciae — *Des. pars III.* Ex quibus ultimo colligitur hanc sacram v. et m. esse sanctorum catalogo annotandam... [1702]

LOHER A STRATIS (Th.), *Theologiae mysticae, mirabilium scilicet et inscrutabilium operum Dei, lucida demonstratio ... per D. Raymundum a Vineis Capuanum ...* (Coloniae, 1553), f. 8^v-85; || *Act. SS.* April. III. 853-959; 3^a ed. 862-967. — (Mut. et contracta) SURIUS, II (1571), 915-51; (1578), 1028-61; IV (1618), 366-85; IV (1876), 694-750; || ANTONIUS SENENSIS, *Vitae SS. Patrum Ord. Praed.* (1575), f. 213^v-82.

2. EPISTULA STEPHANI DE SENIS DE GESTIS ET VIRTUTIBUS S. CATHARINAE. *Inc.* Reverendo... fratri Thomae Antonio de Senis... Litteras vestras affectuose recepi — *Des.* Immo, quod plus est, ut ita dixerim... Datum in domo nostra... xxv oct. anno Dñi MCCCCXI... [1703]

Act. SS. t. c. 961-67; 3^a ed. 969-75.

3. EPILOGUS VITAE AUCT. THOMA ANTONII. *Inc.* Fuit vir in civitate Senensi nomine Iacobus Benencasa — *Des.* sepulcro reconditum est. Alia sunt innumerabilia paene signa... [1704]

MOMBRIUS, I. 168-88.

Exc. Act. SS. t. c. 967-68; 3^a ed. 975-76.

4. EPILOGUS VITAE AUCT. HIERONYMO DE PRAGA (an. 1425). *Inc. prol.* Sententia est primae veritatis, quae propter nostram salutem — *Inc.* Igitur sacra v. Catharina de Sena attendens quod patientia — *Des.* quae per sponsam suam Dñus faciebat. Obiit autem haec b. C... [1705]

MITTARELLI, *Annal. Camaldul.* IX. appendix, 901-16.

5. EPILOGUS VITAE AUCT. ANTONINO EP. FLORENTINO. *Inc. prol.* Scriptum est quia spirituum ponderator est Dñus — *Inc.* Haec virgo mirabilis de civitate Senensi provinciae Tusciae — *Des.* Deus voluerit praeservare, nisi voluntatem suam. [1706]

ANTONINUS FLORENT. *Chronic.* tit. xxiii, c. 14.

6. PROCESSUS SUPER SANCTITATE ET DOCTRINA. *Inc.* In Christi nomine. Amen. Anno nativitatis eiusdem MCCCCXI... Pateat omnibus infra scripta legentibus... [1707]

MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* VI. 1239-1382.

7. ORATIO PII II PRO CANONISATIONE. *Inc.* Catherinam Senensem in catalogum hodie — *Des.* et fidelium utilitati conducant. [1708]

Pii II. P. M. ... orationes politicae et ecclesiasticae, ed. I. D. MANSI, II (Lucae, 1757), 137-44.

Exc. Act. SS. t. c. 977 (3^a ed. 984-85), annot. i.

8. MIRACULUM APUD BUSCUM-DUCIS. *Inc.* Anno Dñi MCCCCLXXXV, cum festivitas b. Catharinae de Senis celebraretur circa kal. mai — *Des.* tam et recens et evidens miraculum publicatur. [1709]

Act. SS. t. c. 977; 3^a ed. 985.

8. EPITOMAE.

Leg. aureae appendix, c. 231 (202). — PETRUS DE NAT. appendix, 7. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 154.

Catharina Suecica, † 1381. — Mart. 24.

1. VITA ADSRIPTA ULFONI. *Inc.* Ven. et Deo dilecta Katherina nobilis viri dñi Ulphonis Gudmarson — *Des.* et temetipsum libera. Obiit ven. dña K. in monasterio Wastenis... [1710]

Vita sive legenda cum miraculis dñe Katherine ..., Holmis [1483], f. 2-23; || *Vita abbreviata praedilectae sponsae Christi s. Birgittae* (Romae, 1553), sign. B5-E4^v; || *Revelationes S. Birgittae* (Romae, 1557), sign. DDD.ij-DDD.10 (cap. 1-18); exinde in reliquis editionibus **Revelationum*, eodem loco, scilicet post "Vitam abbreviatam", S. Birgittae (cf. supra *Birgitta*, 16); || *Act. SS.* Mart. III. 505-17; 3^a ed. 503-15; || ANNERSTEDT (Cl.), in *Scr. rer. Suecic.* III, 2. 244-63. — (Mut. et contracta) SURIUS, II (1571), 346-56; (1578), 377-87; III (1618), 239-45; III (1875), 438-54.

2. MIRACULA VITAE 1 ADIUNCTA. I. *Inc.* De miraculis eius post mortem... Transactis aliquot annis post obitum — *Des.* cuius meritis se salvam esse confidebat. [1711]

Vita sive legenda (1483), f. 23-25^v; || *Act. SS.* t. c. 518-19, n. 68-74; 3^a ed. 516-17, n. 68-74.

Exc. Vita abbreviata S. Birgittae (1553), E.5-E.5^v (cap. 20); || *Revelationes S. Birgittae* (1557), sign. DDD.10-10^v (cap. 20); et exinde in reliquis editionibus **Revelationum*, eodem loco. — ANNERSTEDT, t. c. 263-64.

II. *Inc.* Cum supradicta beneficia.. Unum itaque ex multis — *Des.* glacie in aquas quasi momentaneo spatio resoluta. [1712]

Vita S. Birgittae (1553), E.4^v-E.5 (cap. 19); || *Revelationes S. Birgittae* (1557), DDD.10 (cap. 19); et exinde in reliquis editionibus **Revelationum* eodem loco; || *Act. SS.* t. c. 519, n. 75; 3^a ed. 517, n. 75.

3. MIRACULA ANNIS 1469-1474 IURIDICE COLLECTA. *Inc. epist. Henrici episc. Lincopensis.* Henricus... Licet miraculorum examinatio — *Inc. prol.* Gloriosus Deus, qui dat virtutem — *Inc.* Anno Dñi MCCCXLI non solum casu — *Des.* Et ego Benedictus Pauli clericus Upsalensis... [1713]

Vita sive legenda (1483), f. 26-48^v; || *Act. SS.* t. c. 519-31; 3^a ed. 517-29.

Exc. ANNERSTEDT, t. c. 264-66.

4. MIRACULA ANNIS 1474-1477 IURIDICE COLLECTA.

Exc. ANNERSTEDT, t. c. 266-67. — Cf. B. DUDÍK, in *Archiv für oesterreichische Geschichte*, XXXIX (1868), 53-57.

5. PROCESSUS CANONISATIONIS. *Inc.* Faciem tuam illumina... Beatisime Pater, circa canonizationem b. Catherine de Suetie regno — *Des.* Haec si feceris illamque canonizando benedixeris... — *Sequitur missa de S. Catharina.* [1714]

Canonizatio b. C-ae s. l. a. (HAIN, 4704), f. 1-18. (Idem volumen phototypice impressum est Holmiae 1891).

6. EPITOME VITAE ET MIRACULORUM (EX 1, 2, 3). *Inc.* De hac virgine Katharina dicitur quod cum adhuc in cunis — *Des.* et invocata s. K-a, sane revixit filius eius. [1715]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 342c-46c; || *id.* (Lovan. 1485), f. 148v-54.

Ceadda (Cedda) ep. Lichfeldensis, † 672. — Mart. 2.

1. NARRATIO DE VITA.

* BEDAE *Hist. eccl.* III. 28; IV. 2, 3 (*P.L.* XCV. 167-8, 173-79); || SURIUS, II (1571), 46-49 (1578), 43-45; III (1618), 23-25; III (1875), 18-23; || *Act. SS.* Mart. I. 146-48.

2. VITA. *Inc.* Anno autem dñicae inc. DCLXIV subita pestilentiae lues — *Des.* ablata molestia sospitatem conferre solet. [1716]

CAPGRAVIUS, f. 58-59.

3. VITA. *Inc. prol.* Quia nimirum quorundam vita — *Inc.* Temporibus Nordhanhymbrorum regis... Oswaldi — *Des.* quam litteris comprehendendi vel ore referri queat. [1717]

Brev. Aberdonense, pars hiem.; *Propr. SS.* f. 62-62v.

Cedd seu Cedda ep. Saxonum Orientalium, † 664. — Ian. 7.

1. NARRATIO DE VITA.

* BEDAE *Hist. eccl.* III. 21-23 (*P.L.* XCV. 150-55); cf. III. 25; IV. 3; || *Act. SS.* Ian. I. 373-75.

2. VITA. *Inc.* Quia enim diem obitus ss. Cedd... Sub principe enim Peada — *Des.* in ecclesiis Northanhimbrorum servata est. [1718]

CAPGRAVIUS, f. 56v-58.

Cedmon. Vid. Caedmon.

Cedonius. Vid. Sidonius.

Celerinus lector Carthagine, saec. III. — Febr. 3.

EPISTULA S. CYPRIANI DE EO. *Inc.* Agnoscenda et amplectenda sunt, ff. dd., beneficia divina — *Des.* Opto vos, ff. cc. et desiderantissimi, semper bene valere. [1719]

* CYPRIANI *epist.* 39, al. 34 vel IV. 5 (*P.L.* IV. 320-24; || *Cypriani opera*,

ed. G. HARTEL, in CORP. SCR. ECCL. LAT. III, 1. 581-85); || SURIUS, I (1570), 817-818; (1576), 840-41; II (1618), 35-36; II (1875), 74-76; || *Act. SS. Febr. I.* 324-25; 3^a ed. 327-28.

Celsinus ep. Tullensis, saec. V. *Vid. Amon.*

Celsus puer m. Antinoi in Aegypto. *Vid. Iulianus, Basilissa.*

Celsus ep. Treverensis. — Febr. 23.

1. INVENTIO CCA. AN. 980, AUCT. THEODERICO MON. *Inc. epist.* Excellentissimo... Richardo... Rogat namque paterna pietas vestra — *Inc. prol.* Cum omnibus divinae atque humanae philosophiae sectatoribus — *Inc.* Anno dñicae inc. DCCCCLXXVIII, quando divae memoriae Otto II — *Des.* quoniam in saeculum misericordia eius. [1720

Act. SS. Febr. III. 396-400; 3^a ed. 402-6. — (Mut.) SURIUS, VII (1581), 137-41; VII (1586), 87-91; II (1618), 184-86.

Exc. HONTHEIM, *Prodr. hist. Trev.* I. 654-58. — WAITZ (G.), in *MG. Scr. VIII.* 204-7; || *P.L.* CLIV. 1232-40.

2. MIRACULA AUCT. EODEM. *Inc.* Expeditis tandem sermone licet impolito — *Des.* claudicantem monachum existimare possis. [1721

Act. SS. t. c. 400-4; 3^a ed. 406-10.

Exc. WAITZ, t. c. 207-8; || *P.L.* t. c. 1239-42.

Censurinus et soc. mm. ad Ostia Tiberina, † 252. — Sept. 5.

1. PASSIO. *Inc.* Temporibus Claudii, praesidente vicario Ulpio Romulo — *Des.* Eodem tempore veniens quidam Concordius presb. de noctu levavit corpus... [1722

MOMBRIUS, I. 197-98^v; || [MAGISTRIS (Simon de)], *Acta martyrum ad Ostia Tiberina* (Romae, 1795), XLV-LXV.

2. PASSIO. *Inc.* Postquam impiissimus imp. Decius non totis duobus annis — *Des.* reliquis omnibus cum s. Cyriaco apud Ostiam civitatem monumenta exstruxit. Quorum corporibus... [1723

Act. SS. Sept. II. 520-524.

Censurius ep. Autisiodorensis, † cca 500. — Iun. 10.

Hist. ep. Autisiod. 10 (LABBE, *Bibl. mss.* I. 418; || DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne*, I. 322; || *P.L.* CXXXVIII. 229).

Centolla et Helena mm. Burgis in Hispania, sub Diocletiano (?). — Aug. 13.

1. PASSIO AUCT. GUNDISALVO EP. BURGENSE. *Inc. prol.* Quanta audivimus et cognovimus ea quae nobis annuntiata sunt — *Inc.* Passionem itaque S. Centollae et Helenae ipsius collegae videntes homines

catholici — *Des.* fiat in die ipsarum virginum duplex festum cum processione sollemni, praestante... [1724]

FLOREZ, XXVII. 815-21; 2^a ed. 408-14.

2. EPITOME. *Inc.* Centolla v. Hispana cum multis virtutibus esset insignis — *Des.* atque celebri pompa quotannis earum sollemnia peragi primus instituit. [1725]

Act. SS. Aug. III. 31-32, n. 5; || FLOREZ, t. c. 822; 2^a ed. 415.

Ceolfridus ab. Wiremuthensis et Girvensis, † 716. — Sept. 25.

1. VITA. *Inc. prol.* Praecipit apostolus Paulus — *Inc.* Nobilibus quippe ac religiosis editus parentibus — *Des.* supplicaturi genua curvent. Sed et alia signa... [1726]

Bedae opera hist. minora, ed. I. STEVENSON (Londini, 1841), 318-34; || *Bedae opera*, ed. I. A. GILES (1843), 416-32; || *Bedae Hist. eccles.* ed. C. PLUMMER (Oxonii, 1896), I. 388-404.

Exc. [FOWLER (I. T.)], *Memorials of the Church of SS. Peter and Wilfrid, Ripon*, I (SURTEES SOCIETY, LXXIV, 1882), 319-20.

2. *Vid.* Wiremuthenses.

Ceratius ep. cultus Simorrae in Vasconia. — April. 24, Iun. 6.

VITA. *Inc.* (*mutila*). Adveniente multitudo maxima languentium — *Des.* imaginem argenteam in honorem Dei genetricis fieri iussit. [1727]

Act. SS. Iun. I. 709, n. 4-7; 3^a ed. 697-98, n. 4-7.

Carbonius ep. Populonii, † cca. 575. — Oct. 10.

1. NARRATIO DE VITA.

* GREG. MAGNUS, *Dial.* III. 11 (P.L. LXXXVII. 237-40).

2. VITA. *Inc. prol.* In divinis historiis sanctorum sacra gesta — *Inc.* B. namque Carbonius, sicut prisci catholici viri tradiderunt — *Des.* mereamur scandere. Migravit autem b. C. ex hac vita... [1728]

BENEVOLENTIUS (U.), apud UGHELLI, 2^a ed. III. 703-9.

3. VITA. *Inc.* Tempore quo Ariana haeresis in toto mundo pullularet — *Des.* et post obitum ab inimicorum iaculis protegendo servavit. Glorificemus igitur Dñum... [1729]

Act. SS. Oct. V. 96-101.

Exc. MARTINELLUS (Flor.), *Roma ex ethnica sacra* (1653 et iterum 1668), 99-100.

4. EPITOMAE.

PETRUS DE NAT. IX. 43. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 93^v-94.

Carbonius m. in Tuscia. *Vid.* Crescius.

Cerealis m. Romae. *Vid.* Getulius.

Cernathus. *Vid.* **Carantocus.**

Cetheus, alias **Peregrinus**, ep. Amiternensis m., † cca. 600.
— Iun. 13.

1. VITA. a. *Inc.* Tempore bb. papae Gregorii, cum apud Constantinopolim Phocas... Ex qua natione duo pessimi... viri... ad urbem Amiternensium venientes — *Des.* per corpus servi tui bb. Peregrini. Audientes haec universi... venerunt omnes simul... ad locum ubi corpus... At vero impiissimus Umbolus... Passus est autem b. C... [1730
Act. SS. Iun. II. 689-93; 3^a ed. III. 183-87.

b. Temporibus bb. papae Gregorii *etc. ut a...* Ex qua natione duo pessimi viri... in urbem Aternensium venientes — *Des.* illuminaretur precibus eius. Concurrentes ergo de urbe venerunt ad tumultum eius... Post haec autem episcopus... At vero impiissimus Umblo... Passus est autem b. C... [1731

De qua *Act. SS.* Iun. II. 688, 689, n. 1, 7; 3^a ed. III. 181, 182, n. 1, 7 (ex codice Camaldulensi), et in notis ad Vitam 1.

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. v. 113.

Chenelmus, **Chetillus.** *Vid.* **Kenelmus**, **Ketillus.**

Childemara abb. Fiscannensis, † post 684. — *Vid.* **Waningus.**

Chilianus. *Vid.* **Kilianus.**

Chionia. *Vid.* **Agape.**

Chlodovaldus seu **Chlodoaldus** presb., saec. VI med. —
Sept. 7.

1. VITA. *Inc.* Dies laetitiae et gaudii adest praecipue vestrae urbi — *Des.* Cuius corpus in eadem cella summo honore humatum est; ubi suffragantibus eius meritis... [1732

MABILLON, *Acta*, I. 134-38; 2^a ed. 125-29; || *Act. SS.* Sept. III. 98-101; || *P.L.* CXXXVIII. 195-204; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* II. 350-357.

Exc. BOUQUET, III. 422-24.

2. VITA. *Inc.* Igitur bb. Chlodovaldi vitam scripturus, spiritum s. peto mihi suffragatorem — *Des.* α) migravit vii id. sept., regnante Dño N. I. C... [1733

vel β) migravit ad Dñum. Noviente villa... depositus requiescit. [1734

De qua KRUSCH, t. c. 349 (des. α); — *Anal. Boll.* XVII. 79 (des. β).

3. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXII. 60; || MOMBRIUS, I. 209^v. — PETRUS DE NAT. VIII. 50.

Chlodulfus ep. Mettensis, † saec. VII extr. — Iun. 8.

VITA. *Inc. prol.* B. Chlodulfi Metensis urbis pontificis gloriosi depositionem — *Inc.* Scripturi aliquid ex b. Ch-i gestis et de tanto viro locuturi — *Des.* aestimamus dies eiusdem dñi Ch-i pontificis ven. 100 fuisse annorum, gratias agentes... [1735]

MABILLON, *Acta*, II. 1044-48; 2^a ed. 998-1002; || *Act. SS.* Iun. II. 127-32; 3^a ed. 126-31.

Exc. DOMINICY (M. A.), *Ansberti familia rediviva* (1648), appendix, 3-4. — BOUQUET, III. 542.

Chraudingus. *Vid.* Rodingus.

Christiana v. culta Teneramundae. *Vid.* Christina.

Christianus ep. Autisiodorensis, post med. saec. IX. — Nov. 22.

Hist. ep. Autisiod. 38 (LABBE, *Bibl. mss.* I. 434; || DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne*, I. 356-57; || P. L. CXXXVIII. 252; || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XIII. 398); || MABILLON, *Acta*, IV, 2. 575, n. 4; 2^a ed. 584, n. 4.

Christina paenitens Spoleti, † 1458. — Febr. 14.

1. VITA AUCT. AMBROSIO DE CORA. *Inc.* Priori ac ceteris fratribus Spoletani conventus... Gaudeo ac vehementer laetor — *Des.* Haec breviter, mei patres optimi, ingeniolo meo oblata sunt... valeamus imitari. Amen. [1736]

De qua *Catal. Paris.* II. 526.

2. CARMINA AUCT. ADAMO DE MONTALDO.

Exc. HERRERA (Th. de), *Alphabetum Augustinianum*, I (1644), 139; || *Act. SS.* Febr. II. 799, n. 4; || *Ord. Eremitarum S. Augustini*, Approbationis cultus... ven. servae Dei Ch-ae de Vice-Comitibus (Romae, 1834), Summarium, 7.

3. MIRACULA AN. 1458. a. EPISTULA PRIORUM POPULI SPOLETANI. *Inc.* Illustrissime princeps... Quia in hac civitate Spoletana... [1737]

MOTTA (E.), *Bollettino storico della Svizzera italiana*, XV (1893), 85.

b. IPSA MIRACULA (LATINE ET ITALICE). *Inc.* In nomine Dñi. Amen. Anno Dñi MCCCCLVIII... infrascripta dña transivit de hoc mundo... [1738]

MOTTA, l. c. 85-93.

c. RESPONSIO FRANCISCI SFORTIAE DUCIS. *Inc.* Magnifici amici nostri carissimi. Aeque animo accepimus litteras... [1739]

MOTTA, l. c. 93.

Christina Stumbelensis v. Ord. S. Dominici, † 1312. — Iun. 22 et Nov. 6.

1. LEGENDA AUCT. PETRO DE DACIA. PARS I. DE VIRTUTIBUS CHRISTINAE, AUCT. PETRO. *Inc.* Cuius anno mores, virtutum colligo... [1740

Exc. Act. SS. Iun. IV. 429-30; ed. 3^a V. 366-67.

PARS II. DE VITA CHRISTINAE, AUCT. PETRO. *Inc. prol.* Magnum Dñum et magnam virtutem eius merito laudarem. — *Inc.* Quantum ad memoriam possum reducere, a primaevo aetatis meae — *Des.* sororem vestram Hillam cum ceteris, quos placet. Valetе semper. [1741

PAULSON (I.), *Petri de Dacia Vita Ch-ae Stumbelensis*, fasc. II (1896), 1-257 (= SCR. LATINI MEDII AEVI SUECANI. ed. Ioh. PAULSON et Lars WÄHLIN, I, 2). — *Act. SS. Iun. IV. 275-344 et 409-26; 3^a ed. V. 236-94 et 349-62 (at ordine, quem praebet liber ms., perturbato, et interpositis narrationibus aliunde petitis).*

PARS III IUSSU PETRI COLLECTA. Inc. In Iesu Christo sempiterno sponso et amico specialissimo fratri Petro — *Des. (imperfecta)* vulnus tamen, quod de vecte ferreo transfixo | [1742

Partim Act. SS. Iun. IV. 344-409; ed. 3^a V. 294-348; — partim (scil. initium et finis, quae deerant in Act. SS.) PAULSON (I.), In tertiam partem libri Iuliensis annotationes (1896), 41-66, 38-40. — Var. lect. PAULSON, ibid. 11-38.

2. ADNOTATIO DE MORTE ET MIRACULIS. Inc. Anno Dñi N. I. C. MCLXXIX dilecta Deo et hominibus — *Des.* Et supervixit... usque annum Dñi MCCCXII. [1743

Act. SS. Iun. IV. 426, n. 56, 57; 3^a ed. V. 363, n. 56, 57 (omissis quibusdam); || WOLLERSHEIM (Th.), Das Leben der ekstatischen und stigmatisirten Jungfrau Chr. von Stommeln (Köln, 1859), 498-99 (om. ultima sententia); || PAULSON (J.), Jülicher-handskriften till Petrus de Dacia (1894), 13-16.

3. VITA. Inc. prol. Apparuit gratia Dei Salvatoris nostri — *Inc.* Cum in quadam villula dicta Stumbele ad duo milliaria a Colonia — *Des.* quamquam fuerit dño papae ut hoc fieret supplicatum. [1744

Act. SS. Iun. IV. 431-54 et 426-27, n. 58; 3^a ed. V. 367-87 et 363, n. 58. Exc. WOLLERSHEIM, t. c. 502-3. — PAULSON, Jülicher-handskriften, 24.

Christina (Christiana) v. et Hildewardus ep. culti Tene-ramundae, saec. VIII(?) — Iul. 26 et Dec. 29.

VITA AUCT. IOHANNE GIELEMANS. Inc. prol. Magnum summo opere studium in perquirendis sanctorum gestis — *Inc.* In diebus illis exstitit quidam Migranimus nomine — *Des.* atque cum summo exsultationis iubilo Tene-ramundam transtulerunt. [1745

Partim (pars prior de s. Chr.) Act. SS. Iul. VI. 314-15; — partim (pars altera de s. H.) Anal. Boll. XIV. 60, 61°.

Christina Mirabilis v. in oppido S. Trudonis, † cca. 1224. — Iul. 24 et Iun. 23.

VITA AUCT. THOMA CANTIPRATANO. *Inc. prol.* Memorabilis Christi v. Christinae vitam scribere disponentes — *Inc.* Igitur memorabilis Christi v. Ch. ex oppido S. Trudonis in Hasbania — *Des.* Hoc verbis multis, hoc fletibus, hoc eiulatibus... Amen. [1746]

ADDITAMENTUM. *Inc.* Accidit autem post haec anno ab inc. Dñi MCCXLIX — *Des.* ad domum suam propriis viribus repedavit. [1747]

Act. SS. Iul. V. 650-60. — (*Mut.*) SURIUS, III (1572), 778-89; (1579), 888-899; || VI (1618), 319-24.

Exc. (ex Surio) GONONUS (B.), *Vitae Patrum Occid.* 327-33.

Christina v. m. Vulsinii, alias in Tyro civitate, sub Diocletiano. — Iul. 24.

1. PASSIO. a. *Inc.* Erat quaedam sacra et sancta puella de Tyro, nomine Ch., spem Dei habens in custodiendo virginitatem (*al.* in virginitate custodienda, *al.* ad custodiendam virginitatem) nondum annorum 11 — *Des.* et complevit martyrium eius, et collocavit eam in templo Apollinis. Complevit autem martyrium suum s. Ch. ix kal. aug... [1748]

PENNAZZI (S. A.), *Vita e martirio ammirabile della gloriosa S. Cristina* (Montefiascone, 1725), 259-75; cf. 275-76.

b. *Inc.* Erat quaedam sancta et sacra puella de Tyro spem (*al.* in spe) Dei (*al.* Dñi, *al.* in Deo) habens — *Des.* in templo Apollinis, et collocavit eam ibi. Consummata est b. Ch. ix kal. aug... [1749]

De qua *Catal. Brux.* II. 63, 46°.

c. *Inc. ut a.* — *Des.* et curavit (*al.* curaverunt) corpus eius ex more, et collocavit (*al.* collocaverunt) eam in optimo loco. Implèvit autem martyrium suum b. Ch. VIII (*al.* VI) kal. aug... [1750]

BOGLINO (L.), *Palermo e santa Christina* (1881), 164-70. — Cf. *Catal. Brux.* I 32. 48°.

d. *Inc.* Fuit quaedam sacra v. a Deo nomine Ch. spem habens in Dño, benignitatem custodiens — *Des.* et condivit corpus aromatibus, et collocavit eam optimo loco IX (*al.* XIII) kal. aug. [1751]

Act. SS. Iul. V. 524-28.

e. *Inc.* In temporibus illis erat quaedam s. et sacra Dei puella de Tyro, nomine Ch., timorem Dei habens in virginitate eius — *Des. ut b.* [1752]

De qua *Catal. Paris.* III. 484, 61°.

f. *Inc.* In illo tempore erat quaedam puella de Tyro in spe Dei virginitatem custodiens. quae nondum erat annorum 11 — *Des. ut b.* [1753]

De qua *Act. SS.* t. c. 506, n. 65; cf. *Catal. Paris.* I. 493-94, 2°.

g. *Inc.* Fuit quaedam puella de Tyro nobilibus orta natalibus. Quam (*al.* Cuius) pater Urbanus nomine — *Des.* et peracta oratione, sacrum Dño reddidit spiritum ix kal. aug... [1754]

PENNAZZI, t. c. 352-58; cf. *ibid.* 373.

h. *Inc. ut a. — Des. ut g.* [1755]

PENNAZZI, t. c. 364-73.

i. *Inc.* Temporibus Diocletiani imp. erat quaedam puella de Tyro nobilissima annorum 12, nomine Ch., sapiens — *Des.* fecitque ei memoriam in templo Apollinis et ibi collocavit eius reliquias. Passa est autem s. Ch. sub Urbano patre suo... [1756]

De qua *Anal. Boll.* I. 517, 72°; *Catal. Paris.* II. 77, 26°.

k. *Inc.* Temporibus Diocletiani et Maximiani imp. passa est in civitate Tyro Ch. v. Quae dum esset infantula — *Des.* et martyrium in templo Apollinis celebravit eamque ibi collocavit. [1757]

VING. BELLOV. XIII. 86-89; || PENNAZZI, t. c. 416-21. — De ea etiam *Catal. Bruz.* II. 160, 36°.

2. PASSIO. *Inc.* Bb. m. Christina passa est in Vulsinis civitate anno xi. Erat autem mater eius de genere Aniciorum — *Des.* et posuit s. corpus eius cum omni diligentia. Passa est autem bb. Ch. viii kal. aug. sub imp. Adriano... [1758]

MOMBRITIUS, I. 203-5; || PENNAZZI, t. c. 378-87.

3. PASSIO AUCT. ALPHANO SALERNITANO. *Inc. prol.* In claro et exornato triumpho — *Inc.* Igitur Christina gloriosissima v. gente patricia Aniciorum — *Des.* Ad hoc namque Dñus feminei nobis sexus... [1759]

UGHELLI, II. 1125-38; 2^a ed. X. anecd. 80-90; || PENNAZZI, t. c. 393-411; || *P.L.* CXLVII. 1269-82.

4. EPITOMAE.

ALDHelmus, *De laudibus virginittis* (sermone soluto), 46 (*P.L.* LXXXIX. 146-47). — ADO. 24 iul.; || PENNAZZI, t. c. 442. — FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, xiv. 12 (*P.L.* CXXXV. 859). — *Leg. aurea*, c. 98 (93); || PENNAZZI, t. c. 424-27. — ANTONINUS FLORENT. *Chronic. tit.* viii, c. 1, § 17; || PENNAZZI, t. c. 429-31. — PETRUS DE NAT. VI. 130; || PENNAZZI, t. c. 433-35. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 101; || PENNAZZI, t. c. 437-41.

5. TRANSLATIO PANORMUM SAEC. XII. — *Inc.* Igitur regnante felicis memoriae victorioso Guillelmo — *Des.* et hominibus statuit honorandos. Habetur igitur celebris dies... [1760]

BOGLINO, t. c. 28-32; || *Anal. Boll.* IV. 335-36.

6. TRANSLATIO BOEVRARIAM IN ARTESIA. *Inc. prol.* Quia, dilectissimi, semper et ubique gloriam Dñi — *Inc.* Contigit autem ut duo alienigenae viri — *Des.* Haec et huiusmodi insignia... Nunc ipsa pro nobis impetrare dignetur... [1761]

Act. SS. t. c. 529-31 (omissa sub initio epitome Passionis).

7. TRANSLATIO CAPITIS HERTZEBROCHII IN WESTPHALIA. *Inc.* Eggilmarus Osnabrugensis ep. quondam in Italiam profecturus — *Des.* atque totius parochiae efficeretur patrona. Gratias ergo... [1762
Act. SS. t. c. 532-33.

Christophorus de Cadurcis, Ord. S. Franc., † 1272. — Oct. 31.

VITA ET MIRACULA, AUCT. BERNARDO DE BESSA (INSERTA IN CHRONICA XXIV GENERALIUM ORD. MIN.). *Inc.* Quasi vas auri solidum... Hic igitur de Romandiolae partibus oriundus — *Des.* promissionem implevit. Multa ferunt et alia... [1763

Analecta Franciscana, III (1897), 161-73.

Christophorus et Leovigildus mm. Cordubae, † 852. — Aug. 20.

*EULOGIUS, *Mem. SS. n. 11* (P.L. CXV. 792-93); || SURIUS, VIII (1618), 249; || *Act. SS. Aug. IV. 99.*

Exc. FLOREZ, XII. 430; 2^a ed. 440.

Christophorus m. in Lycia, sub Decio (?). — Iul. 25.

1. PASSIO. *Inc.* In temporibus illis erat multa insania, et multitudo copiosa — *Des.* Episcopus vero fecit basilicam in exitu fluminis... [1764

Anal. Boll. X. 394-405. — *Var. lect.* MUSSAFIA (A.), *Zur Christophlegende*, I. in SITZUNGSBERICHTE DER KAISERL. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN, philos.-hist. Classe, CXXIX (Wien, 1893), ix. 41-61.

2. PASSIO. *Inc. prol.* Laudabilissima Christi martyrum certamina iucundissimum — *Inc.* Tempore quo nequissimo errore gentilium simulacra — *Des.* Numerum autem sicut nec nomina virorum ac mulierum qui per b. Christophorum... [1765

MUSSAFIA, I. c. 67-78.

Exc. *Catal. Paris. I. 331, 16°*; — *ibid. III. 94, 18°.*

3. PASSIO. a. *Inc.* In tempore illo regnante Dagno in civitate Samo homo venit de insula — *Des.* quisquis blasphemaverit Deum christianorum, gladio percutiatur. Hanc orationem constituit s. Ch... [1766

Act. SS. Iul. VI. 146-49.

b. *Inc.* Regnante Da(g)no in civitate Samon in provincia Syriae venit quidam homo de insula — *Des.* quicumque blasphemaverit Deum christianorum gladio interficiatur. Passus est s. Ch... [1767

MOMBRIUS, I. 205^r-7.

c. *Inc.* Tempore illo, quando (al. quo) Dagnus rex regnabat in civitate Samon — *Des. a)* gladio feriat. Et hanc orationem constituit s. Christophorus. [1768

vel β) gladio pereat. Et hanc orationem fudit ad Dñm s. Ch... [1769

vel γ) gladio feriat. Consummavit autem b. Ch. passionem... [1770

Cf. *Catal. Paris.* II. 482, 1°; — *Act. SS.* t. c. 142, n. 98. — *Anal. Boll.* XVII. 111, 175°.

d. *Inc.* Tempore illo quo Dagnus in civitate Samon regnum tenebat — *Des.* Haec et his similia eo orante, credidit Christo... [1771

Cf. *Anal. Boll.* XVII. 72.

e. *Inc.* Passio s. Christophori... qui fuit passus sub Dagno... S. Dei Ch. dum intentus esset in oratione, ecce nubes. — *Des.* α) quem si quis blasphemaverit, gladio puniatur. Passus est autem s. Ch... [1772

vel β) si quis blasphemaverit Deum christianorum, gladio interficiatur. Et hanc orationem orabat s. Ch... [1773

Cf. *Anal. Boll.* I. 517-18, 73°.

f. *Inc.* Fuit igitur gloriosus s. Ch. in humana effigie Chananeus, sed operibus bonis — *Des.* ut si quis non crediderit in Deum christianorum, puniatur. Et istam orationem oravit s. Ch... [1774

Cf. *Catal. Brux.* II. 405, 70°.

g. *Inc.* Passionem s. ac bb. Christophori... audite et legite. Cum credidisset autem in Dñum I. C., vocatum est... [1775

Cf. *Anal. Boll.* XI. 311-12, 45°.

4. VITA ET PASSIO METRICA AUCT. WALTHERO SPIRENSI, libris 6. *Inc. epist.* (ad collegas urbis Salinarum) Dñis Liutfredo, Benzoni et Fridericho... Libellum nostrae modulationis — *Inc. prol.* Solvere nos typicae scelus est signacula legis — *Inc. praefatio.* Quid referam, quae nemo legit, quae nemo videre — *Inc. lib. I.* Postquam maternas infantia prima papillas — *Des. lib. VI.* Succinat omnis Amen, quoniam subit ostia carmen. Haec hypolevita Waltherus... — *Inc. epist.* (ad Hazechem) Dñae Hazechae .. Quia, sicut nosti, mater... [1776

PEZ, *Thes. anecd.* II, 3. 29-96; || HARSTER (W.), *Vualtheri Spirensis Vita et Passio s. Ch-i m.* (München, 1878), 1-104.

5. VITA ET PASSIO PROSA AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Dño Baldericho... Cum id communis omnium fere mortalium — *Inc.* B. igitur ille, de quo hic futurus est sermo, natione quidem — *Des.* Eius namque inaudita quantitas signorum... Hanc tibi Waltherus... [1777

PEZ, l. c. 99-122; || HARSTER, t. c. 104-29.

6. PASSIO RHYTHMICA. *Inc.* Erat quidam christianus nomine Christophorus, vir s. et valde clarus — *Des.* Ita tota gens Syrorum conversa ad Dñum... [1778

De qua *Act. SS.* t. c. 142-43, n. 100-101. — *Catal. Brux.* II. 40, 67°; 510, 1°.

7. PASSIO AUCT. PETRO DIAC. PARTHENOPENSI.

Exc. UGHELLI, VI. 165; 2° ed. 111.

8. VITA ET PASSIO AUCT. IACOBO DE VORAGINE. *Inc.* Christophorus ante baptismum dicebatur Reprobus... Ch. gente Cananaeus, procerissimae staturae — *Des.* suppliciter obtinuit. [1779]

Leg. aurea, c. 100 (95); || DOUHET, *Dictionnaire des légendes* (Paris, 1855), 291-94.

9. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XIV. 24-26. — PETRUS DE NAT VI. 135.

10. HISTORIA S. CHRISTOPHORI, AUCT. GEORGIO EP. ARBENSI (DE TRIBUS VICTORIIS S. CHRISTOPHORI PATROCINIO PARTIS). *Inc. prol.* Regnante Dño... sub anno eiusdem MCCCVIII ego frater Georgius — *Inc.* Tempore igitur ven. viri dñi Domanae natione Absarensis — *Des.* et viam salutis ostendere, qui cum Patre... Ego presb. Thomas de Stantiis... [1780]

FARLATI, *Illyr. sacr.* V. 231-32, 233, 234-35.

Chrodegangus ep. Mettensis, † 766. — Mart. 6.

VITA (ADSCRIPTA IOHANNI AB. GORZIENSI). *Inc.* Mettis igitur urbium cis Alpes positarum, quas novi — *Des.* (*imperfecta*) consueta usus pietate indulget. [1781]

ECKHART (I. G. ab). *Commentarii de rebus Franciae orientalis*, I. 912-36; ||

PERTZ, *MG.* Scr. X. 553-72.

Exc. Act. SS. Oct. XI. 938-39.

Chrodegangus ep. Sagiensis, † 770. — Sept. 3.

VITA, TRANSLATIONES ET MIRACULA, AUCT. HERARDO EP. TURONENSI. I. VITA. *Inc. prol.* Cum mundi tempora totius orbis cursu labentia — *Inc.* Omnes homines cuiuscumque sint sectae — *Des.* Ubi per multa temporum spatia a fidelibus populis congruo ordine... [1782]

Act. SS. Sept. I. 768-69.

ADDITAMENTUM (DE TRANSLATIONE AN. 1014). *Inc.* Passus est autem s. antistes.. Post multum vero temporis — *Des.* III kal. iunii tumulavit. Ad cuius memoriam crebro... [1783]

Catal. Paris. III. 322-23. 57°.

II. TRANSLATIONES SAEC. IX ET MIRACULA. *Inc.* Verum cum b. Chrodegangi exitum ad caelestis vitae trophacum — *Des.* est compos effecta. Haec autem quae divina virtus... Amen. — *Sequuntur versiculi 4* : Haec carus caro dona transmittit amicus... [1784]

Act. SS. t. c. 770-72 et (versiculi) 765, n. 7.

Chrothildis (al. Clothidis) regina, † 545. — Iun. 4.

1. VITA. *Inc. prol.* Urbis Ihericuntinae ruitura aedificia — *Inc.* Fuit quidam rex Burgundionum nomine Gundevius — *Des.* in qua etiam

basilica requiescit corpus s. Genovefae v. Dignum namque erat... [1785

MABILLON. *Acta*, I. 98-103; 2^a ed. 92-96; || BOUQUET, III. 397-401; || KRUSCH (Br.) in *MG. Scr. rer. merov.* II. 342-48.

Exc. *Act. SS. Iun.* I. 297-98; 3^a ed. 290-91.

2. VITA (EX 1 EXCERPTA). *Inc.* B. et ven. regina Chrotildis, quae quanta secundum carnem... Fuit quidam rex Burgundionum — *Des.* Itaque bonae memoriae Chr. regina bonis operibus praedita... Quae cum magno psallentio Parisius deportata... [1786

De qua *Catal. Paris.* I. 53, 1°; II. 248, 6°.

Vitam, quae eodem modo *inc.* ac *des.*, at plura ex 1 retinuit quam Vita 2, edidit mut. sermone Io. RAVISIUS TEXTOR, *De memorabilibus et claris mulieribus* (Paris. 1521), f. 214^v-17.

Chrysanthus et Daria mm. Romae sub Numeriano. — Oct. 25.

1. PASSIO. *Inc. prol.* Historiam priorum ss. ad aedificationem nostram — *Inc.* Polemius vir illustrissimus, Alexandrinae urbis honoratus — *Des.* quorum nec numerus nec nomina collecta sunt. — Haec omnia, sicut gesta sunt, scripsimus Valerius et Armenius... corona suscepit. [1787

MOMBRIUS, I. 152^v-56^v; || *Act. SS.* Oct. XI. 469-84; || FLOSS (J.), in *Annalen des hist. Vereins für den Niederrhein*, XX (1869), 156-70.

2. EIUSDEM EPITOME. *Inc.* Eo tempore Numerianus imp. iussit Celestino — *Des.* ipsi quoque ad coronam martyrii pervenerunt. [1788
Act. SS. t. c. 487.

3. CARMEN AUCT. ALDHELMO. *Inc.* Nec meminisse moror praeconia clara Chrysanthi — *Des.* mundum dum laxat habenis. [1789

* ALDHELMUS, *De laude virg.* 25 (*P.L.* LXXXIX. 258-60); || MILLER et AUBENAS, in *Revue de bibliographie analytique*, VI (1845), 675-78; || *P.L.* LXXIV. 527-30; || *Act. SS. t. c.* 488-89.

4. CARMEN AUCT. FLODOARDO. *Inc.* In quosdam furuisse licet rex Numerianus — *Des.* sacra limina versibus ornat. [1790

FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, VI. 5 (*P.L.* CXXXV. 693-98).

5. MIRACULUM. *Inc.* Crisantus m., ut historia passionis... [1791

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 37 (38); || FLOSS, t. c. 170-71, praemisso brevi prologo, qui *inc.* " Haec passio a fidelibus digesta viris... " [1792

6. TRANSLATIO IN NOVUM-MONASTERIUM AN. 844 (AUCT. MARCWARDO AB. PRUMIENSI?) *Inc.* Expleta ss. martyrum passione, non absurdum videtur... Igitur anno dñicae inc. DCCCXLIV — *Des.* votisque persolutis, ad propria sunt reversi. [1793

MABILLON, *Acta*, IV, 1. 611-17; 2^a ed. 576-82; || *P.L.* CXXI. 673-82; || *Act. SS. t. c.* 490-94; || FLOSS, t. c. 172-83.

Exc. HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 374-76.

7. CARMEN DE INVENTIONE AN. 886. *Inc.* Stephane s. papa, mea carmina suscipe — *Des.* Laudemus numen, spiritus alme, tuum. [1794]

BANDINIUS. *Bibl. Leopoldina Laurentiana*, I 364-65; || D[i] C[OSTANZO] (G[IUS.]), *Disamina degli scrittori e dei monumenti risguardanti S. Rufino* (Asisi, 1797), 421-22; || WINTERFELD (P. de), in *MG. Poet. lat.* IV. 404-5.

8. EPITOMAE.

ADO, 1 dec. — VINC. BELLOV. XII. 124-29. — *Leg. aurea*, c. 157 (152). — PETRUS DE NAT. IX. 105.

Chrysogonus m. Aquileiae, sub Diocletiano. — Nov. 24.

1. PASSIO (PARS PRIMA PASSIONIS S. ANASTASIAE). a. *Inc. prol.* Omnia quae a sanctis gesta sunt vel quae geruntur, si quis voluerit — *Inc.* Praetextati illustris viri filiam Anastasiam legimus — *Des.* Decollatus est autem s. Chrysogonus sub die ix kal. dec. et conditus est in loco a s. Zoilo presb. v kal. earundem. [1795]

MOMBRIUS. I 200*-17.

Exc. *Act.* SS. April. I. 248, n. 1; 3^a ed. 247-48, n. 1.

b. *Inc.* Tempore quo Diocletiani impiissimi caesaris... [1796]

Cf. *Anal. Boll.* XI. 317, 90°.

2. CARMEN AUCT. FLODOARDO. *Inc.* Chrysogonum in vinclis Anastasia fovebat — *Des.* Christus et emeritos insignibus auget honores. [1797]

* FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, VII. 10 (P.L. CXXXV. 721-23).

3. EPITOMAE.

ADO, 24 nov. — VINC. BELLOV. XIII. 57, 58. — *Leg. aurea*, c. 171 (166). — PETRUS DE NAT. X. 101.

Chrysolius ep. et socii mm. in Flandria. — Febr. 7.

PASSIO. a. *Inc.* Sicut referunt historiographi... b. Chrysolius de Armeniis partibus exstitit oriundus — *Des.* in dicta Cominiensi ecclesia ad praesens demonstratur. Quo in loco... [1798]

Act. SS. Febr. II, 11-12; 3^a ed. 11; || *Act.* SS. *Belgii*, I. 141-43.

b. *Inc.* B. Grysolius regia stirpe editus, minoris Armeniae partibus exstitit oriundus — *Des.* in praedicta Cominiensi ecclesia ad praesens demonstratur. Quo in loco... [1799]

RAISSE (A. de), *Vita ss. Vulgarii ... item s. Chrysolii* (Duaci, 1623), 51-58; || *Act.* SS. t. c. 12-13; 3^a ed. 12; || *Act.* SS. *Belgii*, I. 144-46.

Chrysopolitus ep. et soc. mm. Bettonae in Umbria, sub Maximiano. — Mai 12.

PASSIO. *Inc.* Tempore quo Dñus humanum genus a diabolicis laqueis — *Des.* almae Mariae v. atque omnium ss. Actum est hoc... [1800]

Act. SS. Mai III. 22-25.

Chunradus, Chuonradus. Vid. Conradus.

Ciccus. Vid. Franciscus tertii Ord. S. Franc. Pisauri.

Cirycus et Iulitta mm. Tarsi sub Diocletiano. — Iun. 16.

1. EPISTULA THEODORI EP. ICONII DE EORUM PASSIONE. *Inc.* Carissimo fratri et s. coepiscopo Zosimo... Quia bono semini hostis humanae condicionis — *Des.* sibi rapere ad medelam animae festinabant. Haec omnia, utpote veritatem esse... [1801]

Act. SS. Iun. III. 23-24; 3^a ed. IV. 19-20. — Annotatio BERNARDI GUIDONIS in hanc epistulam: DELISLE (L.), *Les Manuscrits de Bernard Gui*, in NOTICES ET EXTRAITS, XXVII, 2, 190, not. 1.

2. PASSIO. a. *Inc.* In diebus Alexandri magni praesidis motus magnus factus est in ecclesia Christi... Unde contigit ut Iulitta — *Des.* et ab eodem impio iudice decollati perceperunt. Pro nobis igitur, qui eius memoriam colimus... [1802]

Act. SS. Iun. III. 28-33; 3^a ed. IV. 24-28.

b. *Inc.* ut 2 a. — *Des.* Passi fuerant autem pro Christo cum b. Cirycio et matre eius omnes animae numero milia 11, 440. Pro nobis igitur omnibus... [1803]

De qua *Catal. Brux.* II. 496, 13°.

c. *Inc.* In illo tempore sub Alexandro praeside orta est persecutio christianis. Veniens enim idem Alexander — *Des.* reduxit ad statum pristinum, et sepelierunt eos christiani. [1804]

De qua *Anal. Boll.* XI. 214, 27°; *Catal. Paris.* III. 263, 11°.

d. *Inc.* In diebus Alexandri principis orta est persecutio magna christianorum Iulitta vero quaedam christiana — *Des.* Sic Iulitta fructum ventris sui .. Compleverunt autem martyrium suum... [1805]

De qua *Catal. Brux.* II. 373, 25°.

e. *Inc.* Facta est persecutio christianorum in tempore Alexandri imp. Iulitta vero timens persecutionem — *Des.* Et compleverunt martyrium suum... Martyrizatus est autem s. C. apud matrem... [1806]

De qua *Catal. Paris.* I. 490, 46°; III. 375, 117°.

f. *Inc.* Temporibus Aurelii Alexandri imp. maxima vexatione ecclesiae agitabantur — *Des.* Et sic postquam tot agones martyrum celebraverunt... [1807]

De qua *Anal. Boll.* VIII. 146, 55°.

g. *Inc. prol.* Laudabile satis est ad regis aetherei gloriam — *Inc.* Sub Alexandro igitur iniquissimo praesule, qui principatum Antiochiae — *Des.* quanti valeant sanctorum preces meritaque fidelium. Passi sunt autem... [1808]

De qua *Anal. Boll.* XI. 305-6, 35°; cf. *Act. SS.* Iun. III. 19, n. 10; 3^a ed. IV. 16, n. 10.

3. PASSIO ET TRANSLATIO, AUCT. HUCBALDO ELNONENSI. I. PASSIO. *Inc. prol.* Sanctorum Christi mm. pia certamina — *Inc.* Sextae quae nunc agitur aetatis initio, quo D. I. C. — *Des.* xvi kal. iul. tempore Alexandri imp., qui coepit anno Dñi ccxxiv imperavitque annis 13. Expleta igitur, prout nobis datum est posse... [1809]

MOMBRIUS, II. 234^v-36^v; || *P.L.* CXXXII. 851-58. — *Var. lect. Catal. Brux.* I. 31, 40°.

PROL. METRICUS. *Inc.* Plebs vero sacrata Patri per climata... [1810]

BANDINIUS, *Bibl. Leopoldina Laurentiana*, I. 255.

II. TRANSLATIO (ADSCRIPTA ETIAM TETERIO SOPHISTAE). *Inc.* Quoniam vero s. C-i et I-ae matris eius ven. passio... Annorum igitur multorum excursu tempore — *Des.* inde populo suo proveniret et Dei ordinatio qua idem martyr Neversium pater... [1811]

MOMBRIUS, II. 236^v-37 (desunt ultima verba); || *P. L.* t. c. 858 (item); || *Act. SS.* Mai I. 51-52, n. 8; 3^a ed. 53, n. 8; || *ibid.* Iun. III. 21, n. 18; 3^a ed. IV. 17, n. 18; || DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne*, I. 133-34. — Cf. *Catal. Brux.* I. c.

4. PASSIO METRICA AUCT. GUNTERO MON. ELNONENSI, libris 3. *Inc. prol.* Omnis cum Dño studeat servire superno — *Inc. lib. I.* Omnipotens auctor caeli terraeque creator — *Des. lib. III.* Et quater undenis a Christo glorificatis. [1812]

Catal. Paris. I. 172-94.

5. TRANSLATIO S. CIRYCI IN MONASTERIUM ELNONENSE SAEC. IX, AUCT. EODEM. *Inc.* Laudemus viros gloriosos... Olim in loco Elnonensis monasterii, ubi s. Amandus — *Des.* perseveravit usque ad concremationem ecclesiae. Non ergo pigeat, fratres... Ita demum... [1813]

D. Philippi ab. Bonae-Spei opera, ed. N. CHAMART (Duaci, 1621), 750-52; || *Act. SS.* Iun. III. 34-35; 3^a ed. IV. 28-30; || *P.L.* CCIII. 1309-12.

6. PASSIO AUCT. PHILIPPO AB. DE ELEEMOSYNA. *Inc. epist.* Rev. in Christo patri Iohanni... Sicut arentis ingenii vena — *Inc. prol.* Sapientiae divinae mirabilis altitudo — *Inc. B.* Iulitta Isauriae provinciae non ignobilis alumna — *Des.* Hic b. mater et invicta m. sexus victrix et saeculi... [1814]

D. Philippi ab. Bonae-Spei opera, ed. CHAMART, 745-50; || *P.L.* CCIII. 1299-1309.

7. PASSIO AUCT. PETRO PARTHENOPENSI.

Exc. UGHELLI, VI. 165; 2^a ed. 111.

8. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XII. 26. — *Leg. aurea*, c. 83 (78). — PETRUS DE NAT. VI. 101.

Clara v. abb. Ord. S. Franc. Assisii, † 1253. — Aug. 12.

1. VITA AUCT. THOMA DE CELANO. *Inc. prol.* [Ss. in Christo patri... Alexandro... frater Thomas...] Quasi vetera mundi senecta urgente —

Inc. Admirabilis femina Clara vocabulo et virtute de civitate Assisii — *Des.* sollemnissime celebravit. Acta sunt autem haec... [1815]

SURIUS, IV (1573), 609-26; (1579), 634-50; VIII (1618), 106-14; VIII (1877), 269-91; || SEDULIUS, *Hist. seraphica*, 526-44; || *Act. SS.* Aug. II. 754-67. — De inscriptione prologi (*Sanctissimo...*) quae in editis deest, vid. G. COZZA-LUZI, in *Bollettino della Società Umbra di storia patria*, I (1895), 421.

2. VITA METRICA. *Inc. epist.* Mitis Alexander, bone pastor, papa beate — *Inc. prol. I.* Principium metuit operis fastigia mirans — *Inc. prol. II.* Historiae textum levigo sub lege metrorum — *Inc.* Ingenitae lucis splendor, genitura perennis... [1816]

(Prima capitula) SENSI (F.), in *Bollettino della Soc. Umbra*, t. c. 120-25.

3. VITA. *Inc.* Ven. Christi sponsae... natalicium diem... Originis quidem nobilitate ac conversationis honestate — *Des.* Intercede itaque pro nobis, oramus, ad Christum, pauperularum pia mater... [1817]

MOMBRIITUS, I. 165-68.

4. EPITOMAE.

Analecta Franciscana, III (1897), 182-83. — *Leg. aureae* appendix, c. 236 (207). — PETRUS DE NAT. VII. 52. — BARTOLOMAEUS DE PISIS, *De conformitate*, lib I, conf. VIII, part. II (ed. Mediol. 1513, f. 73^v-74^v). — ANTONINUS FLORENT. *Chronic.* tit. XXIV. c. 6. — *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 314^a-15^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 111-12. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 72-73^v. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 147.

Clara de Cruce abb. apud Montem Falconem, † 1308. — Aug. 18.

1. VITA AUCT. BERENGARIO DE S. AFRICANO. *Inc. prol.* Cum s. recordationis dñā Clara quondam monasterio S. Crucis de Monte Falcone — *Inc.* In ducatu Spoletano, castro quodam — *Des.* puer subito, non per temporis intervalla, fuerat liberatus. Deo gratias. [1818]

FALOCI PULIGNANI (M.), *Vita di S. Chiara da Montefalco* (Foligno, 1885), 31-146 (ex ARCHIVIO STORICO PER LE MARCHE E PER L'UMBRIA, I. 583-625; II. 193-266).

2. RELATIO CARDINALIUM DE VITA AC MIRACULIS, RECITATA IN CONSI-STORIO CORAM IOHANNE XXII. *Inc.* In nomine Dñi. Amen. Infrascriptae sunt rubricae — *Des.* Capitula autem Vitae praedictae de maiori Recollectione excerpta... [1819]

Partim, *Summarium* quod incipit *Urbanus VIII... [Romae, 1726], 2-64; || *Spoletana Canonizationis S. Clarae*, Positio super miraculis [Romae, 1881], *Summarium* super dubio... 91-177; — partim (nempe quae in duabus his editionibus deerant post § 39, 51 et 71) *Spoletana...* Pos. sup. mir. [1881], *Summarium* novum super dubio... 5-49.

Exc. *Spoletana... canonizationis S. Clarae...*, Positio super virtutibus (Romae, 1850), passim. — *Compendium vitae, virtutum et miraculorum necnon actorum in causa canonizationis S. Clarae...* (Romae, 1881), 15-18.

3. RECOLLECTIO MAIOR A TRIBUS CARDINALIBUS CONSCRIPTA. *Inc.* De ingressu dictae Clarae... Quod ipsa C. adhuc parvula... [1820]

Exc. Spoletana... Pos. sup. mir. [1881], Summ. novum, 50.

4. DICTA TESTIUM SUPER MIRACULIS EX PROCESSU CANONIZATIONIS DESUMPTA.

Exc. Spoletana... Pos. sup. mir. [1881], Summarium, 25-91.

5. INSPECTIO SIGNORUM QUAE IN CORDE S. CLARAE REPERTA SUNT. *Inc.* In nomine Dñi. Amen. Anno Dñi MCCCVIII, ind. vi. Haec est forma cuiusdam iuramenti corporaliter praestiti... [1821]

Spoletana... Pos. sup. mir. [1881], Summ. novum, 51-54.

6. ELENCHUS 35 MIRACULORUM QUAE CARDINALES RELATORES EX 103 SELEGERUNT.

Spoletana..., l. c. 54-62.

7. PROBATIONES SUPER 35 MIRACULIS, QUAE CARDINALES...

Spoletana, l. c. 63-241.

8. TESTIMONIUM FR. THOMAE BONI FACTUM DE S. CLARA an. 1319.

Summarium, quod incipit "In festo B. Clarae..." [Romae, 1734], 23-24.

9. EPITOME.

IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 150.

Clarus ep. m. Coloniae, cultus Albiae, Lactorae, Tutelae etc.
— Iun. 1, Nov. 5.

1. LEGENDA. *Inc.* S. igitur ac bb. Clarus et pontifex gloriosus regionibus Africanis — *Des.* et lacrimas amarissimas profundente, ictu gladii percussus occubuit. [1822]

BALUZIUS (St.). *Dissertatio de SS. Claro, Laudo, Vlfardo, Baumado* (Tutelae, 1656), 29-34; || *Act. SS.* Iun. I. 11-14, n. 15-22, n. 29 a med. - 31, et annot. l.

2. LEGENDA. *Inc.* Bb. Claro apud Coloniam residenti et populorum — *Des.* alterum putamus pro posse, Dño iuvante, eudendum. [1823]

Act. SS. t. c. 12-13, n. 23-32.

Clarus ep. Namnetensis, saec. I/IV. — Oct. 10.

LEGENDA. *Inc.* Post passionem, resurrectionem ascensionemque Dñi N. I. C. innumerabiles viros — *Des.* sine fraude amplificare curavit. [1824]

RICHARD (Mgr), *Étude liturgique sur la légende de S. Clair* (Nantes, 1885), 31-34.

Clarus ab. Viennensis, † cca. 660. — Ian. 1.

1. VITA. *Inc. prol.* Vitam vel actus b. C-i presb. et ab. scripturus —

Inc. Hic a puero indiciis munerum clarus — *Des.* Sepultus autem est in ecclesia b. m. Blandinae... [1825]

SURIUS, I (1570), 64-66; (1576), 63-65; (1618), 33-34; II (1875), 517-20; || *Act. SS.* Ian. I. 55-56; || MABILLON, *Acta*, II. 483-85; 3^a ed. 463-65.

2. EPITOME (LECTIONES).

Brev. Maurianense an. 1512; || BLANC (M.), *La Vie et le culte de S. Clair* (Toulon, 1898), I. 142-43. — *Brev. Lugdunense* an. 1498; || BLANC, t. c. 336-38.

Clarus erem. m. in pago Vulcassino. — Nov. 4.

1. VITA. a. *Inc.* Tempore gloriosi regis Anglorum Eadmundi fuit in civitate... Orchestría — *Des.* capitis abscissione martyrium complevit. Unde gloriosus... [1826]

Act. SS. Nov. II, 1. 451-53.

b. (RECENSIO GUIDONIS DE CASTRIS). *Inc.* ut a. — *Des.* Unde factum est ut postmodum multitudo...sanitatis beneficium obtineret. [1827]

Cf. ibid. inter varias lectiones.

2. VITAE EIUSDEM EPITOMAE.

CAPGRAVIUS, f. 59-59^v. — GONONUS (B.), *Vitae Patrum Occid.* 262-63. — PIGEON (E. A.), *Vie des saints du diocèse de Coutances*, II (1898), 257-59. — Cf. etiam *Act. SS.* t. c. 438, n. 8, et 451 inter var. lect.

3. VITAE METRICAЕ FRAGMENTA. *Inc.* ... princeps a rege secundus — *Des.* Clarifica mentes, exaudi digna praecantes. [1828]

EXC. DENYALDUS (R.). *Vita S. Clari* (1633), 19; || Id. *Officium S. Clari* (1633), 6; || DENYAU (R.), *L'histoire de la vie ... de S. Clair* (1646), passim. — *Act. SS.* t. c. 455.

4. MIRACULA (HUIUS CLARI?) *Vid.* Paulus apost.

Claudius, Asterius, Neon, Domnina et Theonilla mm.

Aegis in Cilicia, † 285. — Aug. 23.

PASSIO. a. *Inc.* Lysias praeses provinciae Lyciae in civitate Aegea sedens pro tribunali dixit — *Des.* ut iussisti circa christianorum corpora, sic factum est. Habita est passio haec... [1829]

RUINART (1689), 279-82; (1713), 266-69; (1731), 233-36; (1802), II. 138-44; (1859), 309-11; || *Act. SS.* Aug. IV. 571-72.

b. *Inc.* Delati sunt ad iudicem a noverca Claudius, Asterius et Neon, quod essent christiani — *Des.* dixerunt : Ita fiet; et factum est. Passi sunt ss. martyres... [1830]

SURIUS, IV (1573), 873-75; (1579), 890-91; VIII (1618), 253-54; VIII (1877), 570-73; || BARONIUS, *Annales*, an. 285, iv-viii, xi, xii.

Claudius tribunus, Hilaria, Iason et Maurus mm. Romae, sub Numeriano. — Dec. 3.

ADO, 3 dec. — PETRUS DE NAT. I. 23.

Claudius, Lupercus et Victoricus mm. Legione in Hispania, sub Diocletiano. — Oct. 30.

1. PASSIO. *Inc.* Cum apud Septimam Geminam Legionem praefectus provinciae advenisset — *Des.* ita et uno tumultu consepulti sunt in Dño... [1831]

Act. SS. Oct. XIII. 289-90.

2. PASSIO. *Inc.* Ferunt 14 legiones transivisse a Roma... In diebus illis cum apud Septimam Geminam Legionem — *Des.* et acceperunt corpora illorum et cum honore sepelierunt ea, regnante... [1832]

FLOREZ, XXXIV. 407-9.

3. MIRACULUM SAEC. X. *Inc. prol.* Inter illa vitae labentis exercitia — *Inc.* Cum itaque rex Veremundus Hispanis longe lateque — *Des.* S. Claudii monasterium nullis adversis contingere potuit. [1833]

FLOREZ, t. c. 409-11; || *Act. SS.* t. c. 293.

4. TRANSLATIO AN. 1173 ET MIRACULA. *Inc. prol.* Cum laus sit patris quicquid piae devotionis impenditur filiis — *Inc.* Quorum corpora dum per plurima tempora veneratione debita — *Des.* ne sacris diebus aliquod opus ulterius praesumeret, inhibuit. [1834]

FLOREZ, t. c. 411-17; || *Act. SS.* t. c. 294-95.

5. MIRACULUM SAEC. X ET TRANSLATIO AN. 1173. *Inc.* Regnante in Legione Veremundo Ordonii regis filio — *Des.* iuxta aram maiorem simile epitaphium scriptum invenitur : “ Era MCCXI, x kal. mai... proprio scripto confirmavit. ” [1835]

TAMAYO, *Mart. hisp.* II. 361-63; || *Act. SS.* t. c. 290-92.

Exc. (solum epitaph.) YEPES (A. de), *Coronica general de la Orden de San Benito*, l. f. 183^v; || DAVILA (Gil González), *Teatro eclesiastico de las iglesias... de las dos Castillas*, I (1645), 405; || LA HUERTA (F. X. M.), *Anales de el regno de Galicia* [1733], 193; || FLOREZ, XXXV. 409.

Claudius, Nicostratus, Symphorianus, Castorius et Simplicius mm. in Pannonia, sub Diocletiano. — Iul. 7 et Nov. 8.

1. PASSIO AUCT. PORPHYRIO. a. *Inc.* Tempore quo Dioclitianus perrexit Pannoniis — *Des.* anniversaria dies eorum recolatur. Censualis a gleba actuarius nomine Porfyreus gestam scripsit. [1836]

WATTENBACH (W.), *Ueber die Legende von den heiligen Vier Gekrönten*, in SITZUNGSBERICHTE DER KÖN. PREUSSISCHEN AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN ZU BERLIN, phil.-hist. Classe, 1896, 1292-1302.

b. *Inc.* Tempore quo Dioclitianus augustus perrexit Pannoniis — *Des.* anniversaria recolatur dies eorum, regnante Dño et salvatore nostro I. C... [1837]

MOMBRIUS, l. 162^v-65; || WATTENBACH (W.), *Passio ss. Quatuor Coronatorum* (1853), 6-14 (ex SITZUNGSBERICHTE DER PHILOS.-HIST. CLASSE DER

KAISERL. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN, X, Wien, 1853, 118-26); || *Id.* apud M. BÜDINGER, *Untersuchungen zur römischen Kaisergeschichte*, III (1870), 324-38.

Exc. DE ROSSI (I. B.), *Bullettino di archeologia cristiana*, 3^a ser. IV (1879), 49-50.

2. PASSIO AUCT. PETRO SUBDIAC. NEAPOLITANO. *a. Inc. prol.* Praeclaro patri dño Petro... Hortaris, beatissime, quo passionem ss. martyrum — *Inc.* Diocletianus caesar, qui super omnes caesares contra christianam religionem exarsit — *Des.* quidam philosophus censualis, Porphyrius nomine, seriatim animadvertens studiose scribere procuravit, ad laudem... [1838]

Exc. BANDINIUS, *Bibl. Laurentiana Leopoldina*, I. 575. — *MAI, Spicil. Rom.* IV. 282.

b. Inc. (sine prol.) ut 2a. — *Des.* Intercurrentibus tamen aliquot annis... quattuor coronatorum nomine celebris, ad laudem... [1839]

Bibl. Casin. III. Floril. 160-65.

3. EPITOMAE.

ADO, 8 NOV. — FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, VII. 4 (*P. L.* CXXXV. 715-16). — VINC. BELLOV. XIII. 8, 9. — *Leg. aurea*, c. 164 (159). — PETRUS DE NAT. X. 36, 37.

Claudius ep. Vesontionensis et ab. Iurensis, saec. VII extr. — *Iun.* 6.

1. VITA. *Inc. prol.* In nomine... Laudabili fratrum Iurensium instantia commoniti — *Inc.* B. igitur Claudius Salinensium principum conspicua generositate clarissimus — *Des.* 554 annis, miraculis assidue crebrescentibus, requievit. [1840]

Act. SS. *Iun.* I. 648; 3^a ed. 638-9.

2. VITA. *Inc. prol. ut in* 1. — *Inc.* B. igitur Claudius fuit ex nobili Salinensium principum seu palatinorum genealogia — *Des.* α) oculis ad caelum suspicientibus, migravit ad Dñm. [1841]

vel β) migravit ad Dñm VIII id. iun. Cuius corpus... innumeris claret miraculis, praestante... [1842]

CHIEFFLETIUS (I. I.), *Vesontio* (Lugduni. 1618), II. 139-47 (*des.* α); || MABIL-LON, *Acta*, II. 1065-69; 2^a ed. 1018-22 (*item*); || *Act. SS.* t. c. 649-51; 3^a ed. 639-41 (*om. prol.*; *des.* α).

Alius nempe prologus in *Act. SS.* editus est, qui *inc.* "Si rationabiliter facta et dicta quorundam hominum..." [1843]

Des. β videsis in *Catal. Paris.* I. 23, 1°.

3. MIRACULA. PARS I. *Inc.* Matre misericordiae in ecclesia Lausannensi miris virtutibus — *Des.* ambulabat glorificans Deum. [1844]

Act. SS. t. c. 652-57; 3^a ed. 641-47.

PARS II. *Inc.* Anno Dñi MCCCXXXIX, die sabbati post festum Purificationis — *Des.* anno supra proxime dicto [MCCCXCi] et XXI die iulii. P. Gaillardii. [1845]

Catal. Paris. I. 23-39, et (quae ibi ommissa sunt) *Act. SS.* t. c. 659, n. 4-7; 3^a ed. 648-49, n. 4-7.

4. EPITOME LIBRORUM 2 ET 3. I. VITA. *Inc.* Claudius ex nobili Salinensium principum seu palatinorum genealogia ortum duxit — *Des.* animam Dño tradidit expirando. Cuius corpus... integrum demonstratur innumeris coruscans miraculis. [1846]

II. MIRACULA. *Inc. prol.* Gloriosus igitur Deus in sanctis suis et maiestate mirabilis — *Inc.* Iuvenis quidam audita mirabili sancti patris Claudii fama — *Des.* clara voce Deum in sancto suo magnificans, cui est honor... [1847]

Leg. aureae appendix norman. (1507, 1518 et 1546), c. 187.

Exc. (nempe sola Vita seu pars i) PETRUS DE NAT. appendix, 27, in editione Lugdunensi anni 1534. — (Eadem mut.) SURIUS, VII (1581), 494-97; III (1579), 613-15; VI (1618), 106-8; VI (1877), 142-46.

Clemens I papa, saec. I. — Nov. 23.

1. FABULAE (PSEUDO-CLEMENTINAE) DE VITA ANTE PONTIFICATUM. *Vid. Petrus* apost.

2. PASSIO. *Inc.* Tertius Romanae ecclesiae praefuit episcopus C., qui disciplinam apost. Petri secutus — *Des.* Et fiunt ibi multa divina beneficia... Et est ibi pax Dei... [1848]

MOMBRIUS, I. 193-95; || LAZIUS (W.), *Abdiae hist. certam. apost.* (Basileae, 1552), 131-36; || Id. ed. Ioh. FABER (Paris, 1560), f. 135^v-41; || Id. ed. Th. BEAUXAMIS (Paris, 1571), f. 135^v-41; || LA BARRE (L. de), *Hist. christ. vel. patrum* (1583), f. 47-48.

PROLOGUS. Postquam igitur b. Petrus apost. in Antiochia... [1849]

Cf. *Catal. Paris.* II. 562-63, 26^a.

3. CARMEN AUCT. FLODOARDO. *Inc.* Ianitor aethereus divo modamine fretus — *Des.* Cunctorum matris duplicat pia gaudia votis. [1850]

FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, II (P.L. CXXXV. 613-34).

4. VITA AUCT. IOHANNE DIAC. ET GAUDERICO EP. VELITERNO, libris 3 (EXCERPTA EX PSEUDO-CLEMENTINIS). *Inc.* Dño... papae Iohanni Gaudericus... Dignum esse putavi ad honorem — *Inc. lib. I.* Iuliorum familia, de qua caesarum generosa descendit prosapia — *Des. lib. II (mutilis)* Tum Petrus ultrorumque maerentes in[tuens] (*Cetera desunt*). [1851]

Exc. CAIETANUS (Const.), *De S. Gregorii magni ... monachatu benedictino* (Salisburgi, 1620), 7. — MABILLON, *Mus. ital.* I. 2. 78-80. — *Act. SS.* Mart. II. *15. n. 15. — RONDININUS (Ph.), *De s. C-e papa et martyre* (Romae, 1706), 30-32. — *Bibl. Casin.* IV. 267-72, et ibid. Floril. 373-90.

5. TRANSLATIO ROMAN AN. 867/868. *Vid. Cyrillus et Methodius*, 2.

Sunt qui censuerint hanc narrationem a Gauderico Veliterno scriptam esse et ex libro III Vitae 4, quem deperditum dolemus, esse decerptam.

6. VITA, PASSIO ET TRANSLATIO AUCT. IACOBO DE VORAGINE. *Inc. prol.* Clemens dicitur a cleos — *Inc.* Clemens ep. ex nobili Romanorum prosapia ortus est — *Des.* a b. Cyrillo Moravorum ep. Romam translatum est. [1852]

Leg. aurea, c. 170 (165).

7. NARRATIONES BREVES ET EPITOMAE.

HIERONYMUS, *De vir. ill.* c. 15. — *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 123; || ed. MOMMSEN, 7). — ADO, *De festiv. apost.* — VINC. BELLOV. x. 23-37 (ex Pseudo-Clementinis); xi. 12 (ex Hieronymo et *Lib. pont.*); xi. 52-54 (ex *Passione* 2). — PETRUS DE NAT. x. 98. — Cf. etiam *Anal. Boll.* V. 316, 17°.

8. TRANSLATIO CAPITIS CLUNIACUM AN. 1206, AUCT. ROSTANGNO MON. CLUNIACENSI. *Inc. prol.* Ad corroborandum fidem fidelium et ad augendam devotionem — *Inc.* Legimus in antiquis historiis — *Des.* in capsam argenteam honorificentius condiderunt. Unde de eius clementia sperantes... Hoc factum est... anno MCCVI.. [1853]

MARRIER et DUCHESNE, *Bibl. Clun.* 1481-88; || *P.L.* CCIX.905-14; || RIAnt, *Exuviae sacrae Cpolitanae*, I. 127-40.

9. MIRACULA. I. a. (AUCT. GREGORIO TURONENSI). *Inc.* Clemens m., ut in passione eius legitur, anchora — *Des.* in unius noctis spatio aestimabat. [1854]

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 35 (35 et 36).

b. *Inc. prol.* In voluminibus refertur quod secretum regis — *Inc.* Credo enim vos non latere, ff., quod Clemens m., ut in passione eius legitur, anchora — *Des.* quasi unius noctis spatio. Tunc iterum atque iterum omnes populi... [1855]

MOMBRIUS, I. 195-95°.

Exc. BORDIER, *Les Livres des miracles de Grégoire de Tours*, I (1857), 407-9.

II. a. (AUCT. GREGORIO TURON.). *Inc.* Fons erat irriguus ruri cui-dam infra terminum urbis Lemovicinae — *Des.* et fidelis sui orationem implere dignatus est. [1856]

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 36 (37).

b. *Inc.* Fratres mei carissimi, volo et aliud miraculum... Fons erat irriguus — *Des.* orationem implere dignatus est Christus Deus noster, cui est honor... [1857]

MOMBRIUS, I. 195°.

Exc. BORDIER, t. c. 409.

Clemens [III] antipapa (Wicbertus archiep. Ravennas),
† 1100.

MIRACULA AUCT. PETRO EP. PATAVINO (IN CODICE UDALRICI). *Inc. prol.*

Heinrico glorioso imp... Ea quae libenter vos credimus audire — *Inc.* Quidam nomine Petrus eiusdem episcopi famulus — *Des.* teneatis quod haec vera sunt omnia. [1858]

ECCARD, *Corpus hist. med. aevi*, II. 174-96; || [DEGLI ABATI-OLIVIERI-GIORDANI (ANN.)], *Memorie della badia di S. Tommaso in Foglia* (Pesaro, 1778), 137-38; || JAFFÉ (Ph.), *Mon. Bambergensia* (BIBL. RER. GERM. V), 194-96.

Clemens ep. Mettensis, saec. I/III. — Nov. 23.

1. VITA. *Inc. prol.* Postquam peractis omnibus quae cum Patre — *Inc.* Ea igitur tempestate cum apud Galliam Belgicam — *Des.* non sine ingenti admiratione vidimus. Transivit vero IX die kal. dec... [1859]

BOsqUET, *Eccl. gall. hist.* II. 17-22; || CALMET, *Hist. de Lorraine*, I, preuves, 51-54; 2^a ed. 63-66 (paucis omissis); || SAUERLAND (H. V.), *S. Clementis primi Mettensis ep. Vita, translatio et miracula* (Treveri, 1896), 7-12. — Initium Vitae ad verbum desumptum est ex PAULI WARNEFRIDI *libro de episcopis Mettensibus* (ed. tum alibi, tum *MG. Scr.* II. 261-62).

2. VITA. *Inc. prol.* Bb. Clementis Mediomatricum apost. atque primi — *Inc.* Cum igitur divinae consilium aeternitatis de salute — *Des.* annis 25 et mensibus 4. Transivit autem die IX kal. dec... [1860]
Catal. Brux. II. 487-502.

3. EPITOMAE.

RICHERUS, *Gesta Senoniensis eccl.* II. 3 (D'ACHERY, *Spicilegium*, III. 301-303; || *Id.* ed. DE LA BARRE, II. 612-13; || G. WAITZ, in *MG. Scr.* XXV. 270-271). — VINC. BELLOV. X. 42. — PETRUS DE NAT. X. 113.

4. MIRACULA. *Inc.* Igitur de vita et virtutibus sive gestis bb. C-is non solum haec — *Des.* monasterio prolongato, eum in loco, ubi adhuc quiescit, reposuit. [1861]

SAUERLAND, op. c., 12-17. — *Emendationes.* WEYMAN (C.), in *Historisches Jahrbuch*, XVIII. 357-58, 600.

5. TRANSLATIO AN. 1090, AUCT. HECELINO. *Inc. prol.* Dei omnipotentis providentiae aeternalis, quae veridicos — *Inc.* Igitur Heinrico quarto augusto in regno praesidente, Herimanno — *Des.* in conspectu popularis frequentiae, quae confluxerat, persolvit. [1862]

SAUERLAND, op. c. 17-28. — *Emendationes.* WEYMAN, I. c. 358.

6. MIRACULA RECENTIORA, AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Carissimi ff., meam tarditatem, meam exiguitatem — *Inc.* Ut in principio huius operis praelibavimus, pignora — *Des.* Transferte hunc haedum mihi, sit agnus dexter... [1863]

SAUERLAND, op. c. 29-41. — *Emendationes.* WEYMAN, I. c. 358-63.

Cleophas Christi discipulus. — Sept. 25.

ADO, *De festiv. apost.*

Cletus papa, saec. I. — April. 26.

**Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 222; || ed. MOMMSEN, 6). — PETRUS DE NAT. IV. 88. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 28^v.

Clitaucus, al. **Clitancus**, rex m. in Anglia, saec. V (?) — Aug. 19.

LEGENDA. **a.** *Inc.* Rex Clitauc, filius Clitguin, cum esset in regno suo tenens pacem — *Des.* perductum ad aeternum gaudium. [1864]

The Liber Landavensis, ed. W. J. REES (1840), 183-85; || *The Text of the Book of the Llan Dâv*, ed. J. G. EVANS (1893), 193-94. — **Var. lect.** EVANS, t. c. 362.

b. *Inc.* Rex autem Clitaucus cum esset in regno suo in Soutwallia — *Des.* statim perforavit, et sic miserabiliter vitam finivit. [1865]

CAPGRAVIUS, fol. 59^v-60^v; || *Act. SS.* Aug. III. 733.

Clodoaldus, **Clodulfus**. *Vid.* **Chlodovaldus**, **Chlodulfus**.

Clothildis. *Vid.* **Chrothildis**.

Coemgenus, al. **Caimginus**, **Keivinus**, ab. Glendalochensis, † 618. — Iun. 3.

1. VITA. *Inc.* Vir erat in provincia Laginensium, quae est quinta pars Hiberniae — *Des.* III non. iun. ad Ierusalem caelestem, ad regnum sine fine, Dñum Deum... [1866]

Act. SS. Iun. I. 312-22; 3^a ed. 304-15.

Exc. COLGANUS, *Trias thaumat.* 210, I, II; 459, XXVI. — FLEMING, *Collectanea*, 313-14.

2. VITAE EPITOMAE. **a.** *Inc.* Adest nobis, ff., gloriosi ab. Caymgini ven. festivitas. Qui de Lagenia — *Des.* Obiit autem vir Dei aetatis suae c et xxx anno... [1867]

Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant. 835-44.

b. *Inc.* Natus est in Hibernia insula de provincia Laginensium — *Des.* etiam in vertice montis se lacerare non cessat. [1868]

De qua *Act. SS.* t. c. 311, n. 5; 3^a ed. 304, n. 5; — *Anal. Boll.* XVII. 65.

Cointa, al. **Quinta**, al. **Tonita** etc.... m. Alexandriae in Aegypto, † 249. — Febr. 8.

PETRUS DE NAT. III. 106.

Coleta v. reformatrix Ord. S. Clarae, † 1447. — Mart. 6.

1. VITA ET MIRACULA AUCT. PETRO A VALLIBUS, INTERPRETE STEPHANO IULIACO. I. VITA. *Inc. prol.* Altissimi conditoris unigenitus, cum eodem spirator — *Inc.* Maiestatis interminae supremaeque deitatis — *Des.* deportare ad gloriam paradisi. Cuius nos participes... [1869]

- II. MIRACULA.** *Inc. prol.* Ad laudem et gloriam omnipotentis Dei — *Inc.* iuxta doctoris egregii Augustini sententiam — *Des.* Quae mulier laborans postquam tetigit ex devotione... [1870]
- III. MIRACULA ALIA.** *Inc.* In civitate Putei Arvernensis fuit quidam — *Des.* incolumes ad propria redierunt, auxiliante Deo. [1871]
Act. SS. Mart. I. 539-89; 3^a ed. 538-88. — (*Mut. et contracta*) *SURIUS*, VII (1581), 150-89; II (1578), 69*bis*-107; III (1618), 56-77; III (1875), 35-73. — Quaedam miracula aliis locis in aliis codicibus leguntur.
- IV. LITTERAE BINAЕ GUILELMI AB. TRUNCINIENSIS IN COMMENDATIONEM VITAE** (textus nempe gallici primigenii), AN. 1494.
Act. SS. t. c. 537-38, n. 22-29; 3^a ed. 536-37, n. 22-29.
- 2. MIRACULA IN VITA, AUCT. PHILIPPO AB. S. PETRI GANDENSIS.** *Inc.* Universis praesentes litteras... Cum secundum sententiam s. Raphaelis — *Des.* et sic ipsa soror Coleta liberata est. Benedictus Deus... In cuius rei testimonium... [1872]
Act. SS. t. c. 589-91; 3^a ed. 588-90.
- 3. MIRACULA POST MORTEM. I. GANDAVI PATRATA.** *Inc.* In nomine Dñi... Post transitum ab hoc saeculo sororis v. C-ae — *Des.* in praesentem diem non sustinuit, etc. De et super quibus omnibus... [1873]
Act. SS. t. c. 592-96; 3^a ed. 591-95.
- II. ATREBATI PATRATA.** *Inc.* In nomine... Per hoc praesens publicum instrumentum cunctis pateat... quod anno... MCCCXCIII — *Des.* subito se totaliter sanatam invenit... [1874]
Act. SS. t. c. 597; 3^a ed. 596.
- III. HESDINII PATRATA.** *Inc.* Universis praesentes litteras inspecturis Balduinus Thorel — *Des.* neque postea ulla vestigia sensit. Haec ipsamet attestata est... [1875]
Act. SS. t. c. 598-600, n. 1-13; 3^a ed. 597-99, n. 1-13.
- 4. CORBEIENSIIUM TESTIMONIA DE S. COLETA AN. 1471.** *Inc. prol.* In nomine Dñi. Amen. Per hoc praesens — *Inc.* Quae soror C., ut dixerunt et sciunt veraciter, traxit et sumpsit originem ex Corbeia — *Des.* Gerardus Guiot notarius. [1876]
Act. SS. t. c. 535-36, n. 15-17; 534-35, n. 15-17; || Dom *GRENIER*, *Hist. de Ste Colette*, in *ANALECTA IURIS PONTIFICII*, XVIIIe série (1879), 850-52.
- 5. LITTERAE BALDUINI THOREL IN COMMENDATIONEM VITAE GALLICE CONSCRIPTAE A SORORE PETRINA DE BALMA, AN. 1494.** *Inc.* Universis... Cum ex parte... fr. Oliverii Testoris... [1877]
Act. SS. t. c. 538-39, n. 30-34; 3^a ed. 538, n. 30-34.

Colmanus seu **Colmocus** ep. Drumorensis. saec. VI. — lun. 7.

- 1. VITA.** *Inc.* Bb. vir Colmanus, Drumorensis ep., Aradeorum gente

fuit oriundus — *Des.* sicque valefaciens fratribus, inter verba orationis spiritum Deo reddidit... [1878]

Act. SS. Iun. II. 25-28; 3^a ed. 25-27; || *Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant.* 827-34.

Exc. COLGANUS, Trias thaumat. 460, xxxii.

2. **VITA.** *Inc.* Colmocus Drummoresis ep. qui intra Hiberniae fines — *Des.* In cuius etiam honore monasterium quod Inchemaholmoch dicitur... [1879]

Brev. Aberdonense, pars hiem., Propr. SS. 101-2.

Colmanus **Ela** ab. in Lann Ela, † 610. — Sept. 26.

VITA. *Inc.* Fuit vir vitae ven. nomine C. filius Beugne, de nepotibus Neill — *Des.* Tunc omnes fratres et populi per circuitum elevaverunt reliquias eius... [1880]

Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant. 415-44.

Colmanus ep. Lindisfarnensis, † 676. — Febr. 18.

* *BEDA, Hist. eccl.* III. 25, 26; IV. 4. — *Brev. Aberdonense, pars hiem., Propr. SS.,* 56-57; || *Act. SS.* Febr. III. 88; 3^a ed. 90.

Colomannus m. in Austria, † 1012. — Oct. 13.

1. **VITA.** *Inc. prol.* Princeps apostolorum Petrus audiens a Dño — *Inc.* Regnante gloriosissimo imp. Heinricho, qui tertio Ottone mortuo — *Des.* Tunc optimatum consilio posuerunt eum in ecclesia... [1881]

LAMBECIUS, Comment. de bibl. Vindob. II. 611-16; || *KOLLARIUS, Anal. Vindob.* I. 843-52; || *SCHRAMB (A.), Chronicon Mellicense* (1702), 23-25; || [*PEZ (Hier.), Acta s. C-i regis et mart.* (Crembsii, 1713), 69-75; || *Id. Scr. rer. austr.* I. 97-101; || *HUEBER (Ph.), Austria ex archivis Mellicensibus illustrata* (Viennae, 1743), 297-300; || *Act. SS.* Oct. VI. 357-59; || *WAITZ (G.), in MG. Scr.* IV. 675-77.

2. **MIRACULA AUCT. ERCHENFRIDO AB. (?)** *Inc.* Ex multis mirabilibus quae Dei clementia... Posito igitur in ecclesia corpore — *Des.* et hilaris repatriavit. Haec pauca de multis... [1882]

LAMBECIUS, t. c. 616-18; || *KOLLARIUS, t. c.* 852-56; || *SCHRAMB, t. c.* 25-27; || *PEZ, Acta,* 76-79; || *Id. Scr.* 101-4; || *HUEBER, t. c.* 300-302; || *Act. SS. t. c.* 360-61; || *WAITZ, t. c.* 677-78.

Colonatus seu **Colomanus** socius S. Kiliani. *Vid.* **Kilianus.**

Columba. *Vid.* **Columbanus.**

Columba v. m. Cordubae, † 853. — Sept. 17.

PASSIO AUCT. EULOGIO. *Inc. prol.* Cogimur vel numerositate certantium — *Inc.* Interea fuit v. quaedam nobilis et decora, C. nomine —

Des. honorabilem meruit sepulturam. Hoc nobis ad fidem de ea relatum est. Ceterum tu, sacratissima, quae utiliter... [1883]

* EULOGIUS, *Mem. SS.* III. 10 (*P.L.* CXV. 806-12); || SURIUS, IX (1618), 192-93; || *Act. SS.* Sept. V. 622-25.

Exc. VORBURG, *Hist. rom. germ.* XI (1660), 536-39.

Columba ab. Hiensis, † 597. — Iun. 19.

1. VITA (AUCT. CUMMENE ALBO). **a.** *Inc.* S. igitur Columba sanctorum natione per plurimis ad salutem oriundus, tale noscitur habuisse — *Des.* Quod et ita iuxta sancti sui prophetiam Dñus complevit... [1884]

MABILLON, *Acta*, I. 361-66; 2^a ed. 344-49; || PINKERTON (I.), *Vitae antiquae SS. Scot.* (1789), 27-45; 2^a ed. cur. W. M. METCALFE (1889), I. 51-69.

b. *Inc.* SS. igitur Columba Scotorum natione oriundus tale habuit — *Des.* ut 1 a. [1885]

COLGANUS, *Trias thaumat.* 321-24; || *Act. SS.* Iun. II. 185-89; 3^a ed 184-87.

2. VITA AUCT. ADAMNANO AB., libris 3. **a.** *Inc. prol. I.* Beati nostri patroni, Christo suffragante, vitam descripturus — *Inc. prol. II.* Vir erat vitae ven. et b. memoriae — *Inc. lib. I.* Vir itaque ven. qualia virtutum documenta dederit — *Des. lib. III.* Hic itaque nostro praedicabili patrono vitae terminus fuit... per omnia saecula saeculorum. — *Inc. epil.* Post horum trinalium lectionem libellorum — *Des.* hanc quoque adiurationem hoc in loco subscribant. [Quicumque hos... aeternam possideam.] [1886]

COLGANUS, t. c. 336-72; || *Act. SS.* t. c. 197-236; 3^a ed. 195-233; || PINKERTON, t. c. 53-187; ed. METCALFE, I. 73-209; || REEVES (W.), *The Life of St. Columba* (Dublin, 1857), 1-242; || *ib.* *Life of St. Columba* (Edinburgh, 1874 = THE HISTORIANS OF SCOTLAND, VI), 105-218; || FOWLER (J. T.), *Adamnani Vita S. C-ae* (Oxford, 1894), 1-165. — *Var. lect.* REEVES, t. c. (1857), 456-58; (1874), 218-20.

b. *Inc. prol. I et II ut in a.* — *Inc. lib. I.* S. igitur Columba nobilibus fuerat oriundus genitalibus — *Des. lib. III.* Hic itaque nostro praedicabili... per omnia saecula saeculorum. Amen. — *Deest epil.* [1887]

CANISIUS, *Ant. lect.* V, 2. 559-621; *id.* ed. BASNAGE, I. 678-708; || SURIUS, VI (1618), 144-61; || MESSINGHAM, *Florilegium*, 144-82; || *P.L.* LXXXV. III. 725-76.

Exc. USSERIUS, *Veterum epistolarum hibernicarum sylloge* (Dublin, 1632), 42-44; *id.* (Paris, 1665), 29-30; *id.* (Dublin, 1696), 40-41 (*prol. et epil.*).

Est haec alia Vitae 2^a editio, nonnullis passim omissis; cf. REEVES, t. c. (1857), XI-XIII; (1874), XXI-XXIII.

ADDITAMENTUM (DE S. COLUMBAE DISCIPULIS ET COGNATIS). *Inc.* Haec sunt duodecim virorum nomina — *Des.* in Iona insula praesentem finivit vitam. [1888]

REEVES, t. c. (1857), 245-47; (1874), LXXI-II; || METCALFE, t. c. 209.

c. *Inc.* S. Columbanus, de nobilissima Scottorum ortus progenie, volens exsulare propter Deum... [1889]

De qua *Catal. Paris.* II. 71, 88°.

3. VITA ET MIRACULA (PERPERAM ADSRIPTA CUMMINEO). *Inc.* Ven. abbas et plurimorum pater coenobiorum C. multis clarissimorum patrum — *Des.* Sed post egressum animae de tabernaculo corporis, sicut quibusdam electis... [1890]

COLGANUS, t. c. 525-30; || *Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant.* 845-70.

4. VITAE FRAGMENTUM.

Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant. 220-24.

5. VITA. *Inc.* Anno siquidem Dñi DLXV venit de Hibernia presbyter et abbas insignis — *Des.* Obiit autem ven. ab. C. in insula Iona... [1891]

CAPGRAVIUS, f. 62^v-65^v; || COLGANUS, t. c. 332-35.

6. EPITOMAE.

NOTKERUS, 9 iun.; || *Act. SS. Iun.* II. 182, n. 5-7; 3^a ed. 180-81, n. 5-7. — *Brev. Aberdonense*, pars hiem., Propr. SS. 103-4.

Columba v. m. apud Senones, sub Aureliano. — Dec. 31.

1. PASSIO. a. Aurelianus imp. de partibus orientis adveniēns, cum esset gentilis — *Des.* et in oratione prostratae amputavit caput. Acta sunt haec in civitate Senonis... [1892]

MOMBRIITIUS, I. 209-9^v.

b. *Inc.* In diebus illis adveniēns Aurelianus imp. de partibus orientis, cum paganus esset — *Des.* Unus autem ... miles nomine Baruca... Acta sunt autem haec apud Senonas civitatem... [1893]

De qua *Catal. Brux.* II. 179, 4°; *Anal. Boll.* XVII. 121, 347°.

c. *Inc.* In diebus illis adveniēns Aurelianus imp. a partibus superioribus, et cum gens quaedam esset quae haeresim coleret. — *Des.* in oratione amputavit caput eius. Facta sunt haec in civitate Senonis... [1894]

De qua *Catal. Paris.* III. 99, 2°.

d. *Inc.* In diebus illis adveniēns Aurelianus a partibus orientis, inquirebat et persequēbatur — *Des.* in oratione amputavit caput eius. Acta sunt haec in civitate Senonis... [1895]

De qua *Catal. Paris.* III. 15, 52°; 62, 19°.

2. PASSIO. *Inc.* Eo tempore cum adhuc mundus sub gentili... adveniēns tunc a partibus orientis Aurelianus imp., multorum christianorum — *Des.* cernimus martyrii genus esse completum. Acta sunt haec in civitate Senonis... [1896]

Catal. Brux. I. 302-6.

3. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XII. 104; || *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 233^a-33^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 8^v-9. — PETRUS DE NAT. II. 27. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 93.

Columba de Tir dá glas, † 548. — Dec. 13.

VITA. *Inc.* S. Columba de genere nobili Lagenensium de gente Chrauntanani — *Des.* Illis autem recedentibus, reliquiae s. C-ae sunt positae in loco ordinato... [1897]

Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant. 445-62.

Exc. COLGANUS, *Trias thaumat.* 457, x, xi.

Columbanus. *Vis.* **Columba.**

Columbanus ab. Luxoviensis et Bobiensis, † 615. — Nov. 23.

1. VITA AUCT. IONA. *Inc. epist.* Dñis eximiis... Waldeberto et Boboleno... Memini me ante hoc ferme triennium — *Inc. prol.* Rutilantem atque eximio fulgore micantem ss. praesulum atque monachorum patrum sollertia — *Inc.* Columbanus etenim, qui et Columba, Ortus Hibernia insula, extremo oceano sita, Exspectatque Titanis occasum, dum vertitur orbis, Lux et occiduas pontum descendit in umbras... Amoenum reddens orbem calore madentem Insulae situs, ut ferunt, amoenus ac adversantium Exterorum carens bella nationum. Hanc Scottorum gens — *Des.* vita beata functus, animam membris solutam caelo reddidit VIII kal. dec. Cuius strenuitatem... [1898]

Bedae opera (Basil. 1563), III. 275-305 (deest epist.); || *id.* (Colon. 1612 et 1688), III. 199-221 (item); || SURIUS, XI (1618), 467-78; || MESSINGHAM, *Florilegium*, 217-39; || FLEMING, *Collectanea*, 214-42; || MABILLON, *Acta*, II. 5-29; 2^a ed. 3-26; || *P.L.* LXXXVII. 1011-46; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* IV. 61-108. — (Mut.) SURIUS, VI (1575), 484-505; (1581), 526-47; XI (1880), 618-37; || BARRALIS, *Chronologia Lerinensis*, II. 83-110.

Exc. MOMBRIUS, I. 207-9. — CHIFFLET (P.F.), *Hist. de l'abbaye de Tournus* (1664), preuves, 155-67. — BOUQUET, III. 476-82. — ROSSETTI (B.), *Bobbio illustrato* (1795), I. 13-51. — (Ex Surio) DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 554-57.

Quoniam versiculi, qui in ipso initio Vitae leguntur, ab amanuensibus et editoribus varie amputati et corrupti sunt, eos uberius describendos censuimus. Ceterum omnes editiones, praeter Kruschianam, mendosae sunt valde.

Est haec Vita liber I *Vitae Columbani abbatis discipulorumque eius*; liber autem II complectitur Vitam Attalae (vid. *Attala*, 1), Vitam Eustasii (vid. infra *Eustasius*), Vitam Burgundofarae seu potius Miracula Evoriacensis (vid. supra *Burgundofara*, 1), Vitam Bertulfi et Miracula a monachis Bobiensibus gesta (vid. supra *Bertulfus*, 1, i et ii).

2. VITAE EIUSDEM EPITOME. a. *Inc.* Natus est b. C. in Hibernia — *Des.* tempore Agilulfi regis Longobardorum. Reliquiae eius... [1899]

UGHELLI, IV. 1318-20; 2^a ed. 951-52; || CAPPELLETTI, *Chiese*, XIII. 616-18.

b. *Inc.* B. Columbanus, qui in regno Burgundionum monasterium

fundavit... Hibernia, quae est extrema oceani insula — *Des.* animam corpore solutam caelo reddidit. [1900]

De qua *Catal. Paris.* III. 106, 74°

3. VITA. *Inc.* Bb. patris nostris C-i miracula brevi et aperto sermone. Est igitur insula in ultimis — *Des.* Ipsius autem bb. corpus in supradicta ecclesia s. Petri... [1901]

De qua *Anal. Boll.* XI. 326, 1°.

4. VITA. *Inc.* B. Columbanus in Hibernia insula in oceano sita, quam Scotorum gens — *Des.* ad monachatum solos Hibernicos, ut fertur, admittunt. [1902]

CAPGRAVIUS, f. 65^v-68^v.

5. CARMEN AUCT. FLODOARDO. *Inc.* Diversae Hesperia patriae radiante nitescunt — *Des.* praestans doctrina profatur. [1903]

FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, XIV. 18 (P.L. CXXXV. 869-82); || MABILLON, t. c. 30-40; 2^a ed. 26-36.

6. MIRACULA. a. *Inc. prol.* Quas Dñs noster per merita patroni nostri ss. C-ni — *Inc.* Columbanus igitur Hibernia ortus post alia coenobia in partibus Galliarum structa — *Des.* constituit ut dies ipsius relationis... celeberrimus ab ipsis haberetur... [1904]

FLEMING, t. c. 244-61; || MESSINGHAM, t. c. 239-52; || MABILLON, t. c. 40-55; 2^a ed. 37-51; || ROSSETTI, op. c. II. 149-81 (om. cap. 1-7).

b. *Inc. prol.* Quoniam gesta et miracula quae Dñs N. I. C. per merita — *Inc.* S. igitur Columbanus in Hibernia ortus post coenobia in partibus Galliarum constructa — *Des.* et est ibi usque in praesentem diem. Iam, ff. cc., lassae manus quietem exposcunt... Haec autem solummodo quae a viris egregiis... [1905]

Exc. *Anal. Boll.* XI. 327-29; cf. 326, 2°.

7. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXII. 102-4; XXIII. 4-8. — PETRUS DE NAT. x. 94. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 109-12^v.

Comgallus, Comganus. *Vid.* Congallus, Conganus.

Concordius presb. m. Spoleti, sub Antonino. — Ian. 1.

1. VITA. *Inc.* Temporibus Antonini imp. gravissima persecutio... Tunc erat in civitate Roma vir quidam — *Des.* non longe a civitate Spoletana, ubi multae emanant aquae. Dies natalis... In loco... [1906]

Act. SS. Ian. I. 9-10. — (Mut.) SURIUS, I (1570), 22-23; (1576), 22-23; (1618), 10; (1875), 4-6.

2. EIUSDEM EPITOMAE.

ADO, 1 ian. — FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, III. 16 (P.L. CXXXV. 649-50). — VINC. BELLOV. XI. 108; || MOMBRITIUS, I. 210; || FABER STAPULENSIS, *Agones mm.*, f. 1-1^v. — PETRUS DE NAT. II. 30.

Condedus presb. et erem. Fontanellae, † cca. 685. — Oct. 21.

1. VITA. *Inc.* Translato igitur ad caelestia regna s. patre Wandregisilo — *Des.* scriptumque epitaphium huiusmodi supra tumbam eius : “ Exstitit in Gallis... [1907

MABILLON, *Acta*, II. 862-65; 2^a ed. 826-30; || *Act. SS.* Oct. IX. 355-57.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 684. — BOUQUET, III. 613-14.

2. VITA. *Inc.* Tempore Theodorici filii Clodovei regis — *Des.* in monasterio Fontanellae et in ecclesia b. Petri apost. positum. [1908

Act. SS. t. c. 354-55.

Congallus seu **Congillus** ab. Benchorensis, † 600. — Mai 10.

1. VITA. *Inc.* B. ac ven. ab. Congallus nobilissimo Aradensium genere ortus — *Des.* Octuagesimo autem aetatis suae anno vi id. mai migravit ad Christum... [1909

Act. SS. Mai II. 580-82; 3^a ed. 578-80; || *Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant.* 773-78.

2. VITA. *Inc.* De aquilonali Hiberniae regione nomine Dailnaraide — *Des.* Ibique iam s. Fiachra ab. clarum monasterium in honore nostri patroni C-i... [1910

FLEMING, *Collectanea*, 303-13; || *Act. SS.* t. c. 582-88; 3^a ed. 581-87.

Exc. COLGANUS, *Trias thaumat.* 458, XIV-XVIII.

3. EPITOME.

Brev. Aberdonense, pars hiem., Propr. SS. 97^v-98.

Conganus ab. in Scotia, saec. VIII(?). — Oct. 13.

VITA. *Inc.* Conganum, Kentigernae matronae germanum — *Des.* spiritum Deo reddidit et in Iona sepultus est insula [1911

Brev. Aberdonense, pars aestiv., Propr. SS. 126-26^v; || *Act. SS.* Oct. VI. 225, n. 9-10.

Conon m. Iconii, sub Aureliano. — Mai 29.

1. PASSIO. *Inc.* Regnante Aureliano tyranno, directus est Domitianus — *Des.* et sepelierunt ea laudantes Dñum. Martyrizatus est s. C. cum filio suo... [1912

Act. SS. Mai VII. 5-7; 3^a ed. 6-7.

2. PASSIO. *Inc.* Temporibus Aureliani praefecti erat quidam vir, nomine Conus — *Des.* et sepelierunt eos in s. Sion in ipso monasterio III non. iunii... [1913

Act. SS. t. c. 8-10.

3. EPITOMAE.

ADO, 29 Mai. — PETRUS DE NAT. v. 62.

Conradinus Bornada Brixienſis, Ord. Praed., † 1429. — Nov. 1.

1. VITA AUCT. CHR. BARZIZIO. *Inc. epist.* Cl. iuriconsulto Martino Trivellae... Divi Corradini avunculi tui, Martine Trivellae, vitam — *Inc.* Corradinus civis Brixianus Virgilio patre, Bornada stirpe — *Des.* 22 pie in saeculo, 10 autem in religione pie consummavit... [1914

Act. SS. Nov. I. 403-7.

2. DE VIRTUTIBUS EIUS, EPISTULA B. CONSTANTII DE FABRIANIS. *Inc.* Ven. in Iesu Christo patribus... Accepi vestrae paternitatis litteras — *Des.* nisi mea pigritia et tepiditas me remorata fuisset. [1915

Act. SS. t. c. 409-10.

3. VITA. *Inc.* B. Conradinus Brixienſis de civitate Brixia, provinciae Lombardiae — *Des.* in conventu Bononiensi noviter reformato feliciter emigravit ad Dñum. [1916

Act. SS. t. c. 410-13.

Conradus ep. Constantiensis, † 976. — Nov. 26.

1. VITA AUCT. OUDASCALCHO. *Inc. prol.* Dño Calisto papae... Divini clementiam respectus — *Inc.* Igitur b. Chunradus nobili Alamanorum stirpe exortus — *Des.* mortalium destitutus auxiliis, singulariter commendatus. [1917

PISTORIUS, *Rer. Germ. scr.* III (1607), 638-43; 2^a ed. III (1653), 638-43; 3^a ed. III (1726), 711-20; || SURIUS, XI (1618), 542-45; || PERTZ, *MG. Scr.* IV. 430-36; || *P.L.* CLXX. 865-76. — *Var. lect.* MONE, *Quellensammlung*, I. 77-78.

2. VITA, MIRACULA ET TRANSLATIO, partibus 3. *Inc. prol.* Cum in amore Creatoris — *Inc. Vita.* Illustrissimus itaque Kounradus, praeclarissimis ortus natalibus — *Des.* quaerentibus aliquo modo ostendamus. — *Inc. Mir.* Igitur cum per multa temporum curricula — *Des.* quoniam in saeculum misericordia eius. — *Inc. Transl.* Redemptor humani generis — *Des.* Facta est autem haec translatio egregii Christi confessoris... [1918

LEIBNITZ, *Scr. rer. Brunsv.* II. 4-14; || HESS (G.), *Monumentorum Guelphicorum pars historica* (1784), 77-99 (omissa sunt plurima ex Translatione); || PERTZ, t. c. 436-45. — *Var. lect.* MONE, t. c. 78-79.

3. VITAE EPITOMAE. a. *Inc.* S. Conradus de nobilibus parentibus in Alemannia — *Des.* nullus sanae mentis ignorat. Obiit autem... [1919

Leg. aureae appendix, c. 186 (185); || MONE, t. c. 79-80.

b. PETRUS DE NAT. appendix, 21.

Conradus de Offida Ord. Min., † 1306. — Dec. 12.

1. VITA (IN CHRONICA XXIV GENERALIUM ORD. MIN.). *Inc.* Claruit

temporibus illis ferventissimus zelator — *Des.* et eos cito ad vitam aeternam perducam. [1920]

Analecta Franciscana, III (1897), 422-30.

2. EIUSDEM EPITOME. *Inc.* Iacet Perusii in conventu frater C. — *Des.* invocantibus mira adhuc agit, ut dicitur. [1921]

BARTHOLOMAEUS DE PISIS, *De conformitate*, lib. 1, conf. VIII, part. II (ed. Mediol. 1513, f. 52^r).

Conradus de Saxonia et Stephanus Ungarus mm. Ord. Min., † 1282. — April. 5.

Analecta Franciscana, III (1897), 417-18.

Conradus, al. **Cuno**, ep. Treverensis, † 1066. — Iun. 1.

1. PASSIO, TRANSLATIO ET MIRACULA AUCT. THEODORICO MON. THEOLOGICIENSI. a. *Inc. prol.* Summa cum veneratione excolendo... Deodero... Sit benedictum nomen Dñi altissimi — *Inc. pars I.* B. martyr Cuonradus ex nobili prosapia oriundus exstitit — *Des.* laudamus in saecula saeculorum. Amen. — *Inc. pars II.* Iuxta quod scriptum est, iustus qua morte — *Des.* ipsum velamen inustum servavit. Iam avidis auditoribus modum de his imponat stilus... [1922]

WAITZ (G.), in *MG. Scr. VIII.* 212-19; || *P.L.* CLIV. 1251-66.

b. (INTERPOLATA). *Inc. prol. ut 1 a.* — *Inc. pars I.* B. martyr Conradus, qui et Cuno, ex nobili prosapia oriundus fuit. — *Des. ut 1 a.* — *Inc. pars II. ut 1 a.* — *Des.* caecus alius amissa recepit lumina. Iam avidis auditoribus... [1923]

Act. SS. Iun. I. 127-33; 3^a ed. 124-30.

Exc. HONTHEIM, *Prodr. hist. Trev.* I. 670-72.

2. EPITOME. *Inc.* B. martyr Cuno, qui et Conradus, ex nobili prosapia exstitit oriundus — *Des.* ab hac luce subtracti sunt. Itaque iam avidis auditoribus... [1924]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 308^a-9^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 103^v-4^v.

Consortia v. Cluniaci, saec. VI extr. — Iun. 22.

VITA. *Inc.* Fuit quidam vir ex ordine senatorio, Eucherius nomine — *Des.* Post haec correpta febribus, die qua ei praedixerat... [1925]

CHIFFLETIUS (P. F.), *Paulinus illustratus* (Divione, 1662), 69-79; || MABIL-LON, *Acta*, I. 248-52; 2^a ed. 235-38; || *Act. SS.* Iun. IV. 250-53; 3^a ed. V. 214-17.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 549-51; || BOUQUET, III. 458-60.

Constabilis ab. Cavensis, † 1124. — Febr. 17.

VITA. *Inc.* Quia viri valde ven. abbatis C-is mentionem feci — *Des.* atque munitam. Ergo b. virum C-em humillimis precibus... [1926]

SURIUS, VII (1581), 127-31; VII (1586), 77-82; II (1618), 164-66; VII (1877), 701-7; || *Act. SS. Febr.* III. 42-45; 3^a ed. 43-46; || MURATORI, *Rer. ital. scr.* VI. 229-36.

Constans m. Treverensis, soc. SS. Thyrsi et Bonifatii.

TRANSLATIO SCHAFHUSAM. *Vid.* **Iesus Christus**, 2. C.

Constantia, al. **Constantina**, filia Constantini imp., saec. IV. — Febr. 18.

1. VITA. *Inc.* Constantinae v. sacratissimae gesta... Haec namque recuperata corporis sui sanitate — *Des.* filius eius mundatus est a s. Paulo et Iohanne. Ipso autem Terentiano referente... [1927]

De qua Catal. Paris. III. 475, 16^a.

2. NARRATIONES. *Vid.* Vitam **Agnētis** m. Romae; — *Passionem Gallicani*.

3. CARMEN AUCT. ALDHELMO. *Inc.* Nobilis in Roma vixit pulcherrima virgo — *Des.* Et fauste properant ad caeli sidera sursum. [1928]

* ALDHELMUS, *De laude virg.* 40 (P.L. LXXXIX. 274-75).

Exc. Act. SS. Febr. III. 69, n. 12-13; 3^a 69-70, n. 12, 13.

4. PETRUS DE NAT. III. 34.

Constantia socia S. Ursulae.

1. INVENTIO (IN HISTORIA INVENTIONIS SS. CORDULAE ET CONSTANTIAE; *vid.* **Cordula** 2). *Inc. prol.* Cum ego humilis et indignus sacerdos de inventione s. Cordulae scriberem — *Inc.* Petronilla v. abb. S. Clarae in Colonia — *Des.* iuxta corpus s. Cordulae decenter locaverunt. Ubi usque hodie... Inventa est autem s. C. anno Dñi MCCCXXVII... [1929]

KESSEL (J. H.), *St. Ursula und ihre Gesellschaft* (Köln, 1863), 236-39; || *Id. Sainte Ursule et ses onze mille vierges*, traduit de l'allemand par G. BEETEMÉ (Bruxelles, 1870), 394-97.

2. DE EIUS GESTIS (IN EADEM HISTORIA). *Inc.* Descripta iuxta exiguitatem mei ingenio inventione s. C-ae — *Des.* novit ille qui nihil ignorat Deus, cui est... [1930]

KESSEL, l. c. 239-42; || *Id.* trad. BEETEMÉ, 397-99.

Constantianus ab. apud Cenomannos, † cca. 582. — Dec. 1.

VITA ET MIRACULA. *Inc.* Regnantibus atque tenentibus Childeberto et Clotario... Tempore ergo Childeberti atque Clotarii — *Des.* Obiit ergo supradictus s. C. die kal. dec. atque a suis discipulis... [1931]

LABBE, *Bibl. mss.* II. 515-17.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 544; || BOUQUET, III. 449.

Constantina. *Vid.* **Constantia**.

Constantinus Magnus imp., † 337. — Mai 21.

PETRUS DE NAT. v. 26.

Constantinus rex non. in Scotia, † cca. 576. — Mart. 11.

VITA. *Inc.* Constantinus Paterni regis Cornubiae filius — *Des.* Obiit autem circa annos Dñi DLXXVI. [1932]

Brev. Aberdonense, pars hiem., Propr. SS. 67-67^v; || *Act. SS.* Mart. II. 64, n. 1; 3^a ed. 62-63, n. 1.

Constantius conf. Anconae, saec. VI. — Sept. 23.

LAUDATIO. *Inc.* Cuiusdam coepiscopi mei didici relatione... [1933]

* GREG. MAGNUS, *Dial.* I. 5 (P.L. LXXVII. 177-81); || SURIUS, V (1574), 347-48; (1580), 390-91; IX (1618), 265-66; IX (1878), 596-97; || *Act. SS.* Sept. VI. 641.

Constantius ep. Aquinensis, saec. VI. — Sept. 1.

LAUDATIO. *a. Inc.* Vir quoque ven. vitae C. Aquinae civitatis... [1934]

* GREG. MAGNUS, *Dial.* III. 8 (P.L. LXXVII. 233-34).

b. Inc. Dum egregius pontifex C. Aquinensem strenue... [1935]

Act. SS. Sept. I. 245 (sequitur laudatio *a.*).

Constantius Brixienensis conf., saec. XII med. — Febr. 12.

VITA. *Inc.* Fuit in partibus Lombardiae vir ven. memoriae — *Des.* imitemur eius laudabilem vitam. Nam si ad ipsum... [1936]

[ONOFRI (I.)], *De martyrologio Brixiano tractatus alter Danielis Papebrochii* (Brixiae, 1855), 61-63.

Constantius ep. Perusinus m. sub Marco Aurelio. — Ian. 29.

1. PASSIO. *Inc.* Cum esset igitur temporibus Antonini imp. divulgata iussio — *Des.* Ingressus est igitur b. C. in congregatione iustorum III kal. feb... [1937]

Bibl. Casin. III. Floril. 54-55.

2. VITA. *Inc.* Conditor et formator omnium rerum — *Des.* Qui magnificantes Dñum una cum Leviano levaverunt corpus... [1938]

Act. SS. Ian. II. 925-28; 3^a ed. III. 540-43.

3. VITA. *Inc. prol.* Bb. Constantii, fratres, cuius hodie natalicia celebramus — *Inc.* Qui cum esset Perusinae civitatis ex ingenuae procreationis — *Des.* gloriose duxerunt. Actum est iv kal. febr... [1939]

Act. SS. Ian. II. 929-32; 3^a ed. III. 543-47; || BRANCADORO (C.), *Atti di S. Costanzo* (Fermo, 1803), 1-30.

4. VITA AUCT. IOHANNE ANDREA PALATIO. *Inc. prol.* S. Constantius Perusinus civis simul et ep. e nobilissima Barciorum familia — *Inc.*

Imperante igitur Antonino, cui Pio cognomen erat — *Des.* ex diversis locis confluerent. Neque vero non etiam hodie... [1940]

SURIUS, VII (1581), 73-81; I (1576), 751-59; (1618), 549-53; (1875), 811-824; || *Act. SS.* Ian. II. 932-37; 3^a ed. III. 547-52.

Constantius m. Treverensis. *Vid.* **Constans**.

Contardus peregrinus Bronae in Lombardia, † 1247. — April. 16.

VITA, TRIPLEX TRANSLATIO ET MIRACULA. *Inc. prol.* (anno 1378 additus). In nomine Dñi N. I. C. Amen. Incipit b. C-i historia, qui natione et prole dicitur fuisse de Ferraria — *Inc.* Capitulum I, quomodo b. C. volens ire ad S. Iacobum — *Des.* immediate sine mora gratia sospitatis filia gavisata est. Merita huius sancti... [1941]

Act. SS. April. II. 448-51; 3^a ed. 444-48.

Exc. GIARLINI (lpp.), *La vita et historia di S. Contardo d'Este* (Guastalla, 1627), 25-26 (prol.).

Contestus ep. Baiocensis, saec. VI in. — Ian. 19.

VITA. *Inc.* B. Contestus ep. Baiocensis, a s. Exuperio sextus — *Des.* migravit ad Dñum, multorum miraculorum tum in vita tum post vitam patratore. [1942]

Act. SS. Ian. II. 1137; 3^a ed. 760.

Conus mon. O. S. B. in Italia. — Iun. 3.

VITA. *Inc.* Conus de ordine s. Benedicti ortus de tribu inclita de terra Diani — *Des.* et in maiori ecclesia feliciter humarunt anno MCCLXI. Amen. [1943]

Act. SS. Iun. I. 360-61; 3^a ed. 352-53; || MACCHIAROLI (St.), *Diano e l'omonima sua valle* (Napoli, 1868), 250-52.

Convallus conf. Glascuae, saec. VII. — Mai 18.

VITA. *Inc.* S. Convallus in primitiva paene Scotorum ecclesia — *Des.* pro praecipuo patrono apud Inchenenneon colitur. [1944]

Brev. Aberdonense, pars aest., Propr. SS. 117-17^v.

Conwoion ab. Rotouensis, † 868. — Dec. 28.

1. GESTA CONWOIONIS ET ALIORUM SS. ROTONENSIIUM, libris 3. *Inc. lib. I* (acephalus) Psalmista David eximius prophetarum in canticis suis... Per idem tempus, cum adhuc novicii — *Des. lib. III* (mutilus? imperfectus?) latitabant in aedibus monasterii et sic per misericordiam Dei tuebantur. [1945]

MABILLON, *Acta*, IV, 2. 193-222; 2^a ed. 202-31; || MORICE, *Mém. hist. Bretagne*, I (1742), 233-63.

Exc. BOUQUET, VI, 314-15; VII. 363-64. — HEINEMANN (L. de), in *MG. Scr.* XV. 455-59.

2. VITA. *Inc. prol.* Insignis catholicae fidei patres, quorum conversatio — *Inc.* Primus igitur huius coenobii exstitit pater insignis C. — *Des.* ibique ad Dñum migraverat. Horum ergo suffragiis... [1946

MABILLON, t. c. 188-92; 2^a ed. 198-201.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* II. 324. — MORICE, t. c. 229-33. — BOUQUET, VI. 316-17; VII. 376-77. — HEINEMANN, t. c. 459-60.

Corbinianus ep. Frisingensis, † cca. 730. — Sept. 8.

1. VITA AUCT. ARBEONE (ARIBONE, HEREDE, CYRINO) EP. a. *Inc. prol.* Dño Virgilio... Tot fontis eminenciae tui pectoris — *Inc.* Isdem ven. vir Dei ex regione Militonense ortus fuit — *Des.* (*mutila*) deinde vero nos deambulantibus monasterium | [1947

RIEZLER (S.), *Arbeo's Vita Corbiniani in der ursprünglichen Fassung* (München, 1888), 29-56 (ex ABHANDLUNGEN DER KÖN. BAYER. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN, III Cl., XVIII Bd., I Abth., 245-72).

Exc. DÜMLER (E.), in *MG. Epist.* IV. 498 (prologus).

b. (EADEM RETRACTATA [A HROTHOCHO MON. TEGERNSEENSI?]). *Inc. prol.* Dum cupimus ad aedificationem audientium b. C-i vitam — *Inc.* Ven. igitur Dei famulus C. ortus fuerat ex regione Militonensi — *Des.* est honorifice exaltatus. Pro cuius meritis et precibus... [1948

MEICHELBECK, *Hist. Frisingensis*, I, 2. 3-20; || *Act. SS.* Sept. III. 281-95; || RESCHIUS, *Annales eccl. Sabionensis*, I. 569-94, 675-78. — (*Mut.*) SURIUS, V (1574), 131-43; (1580), 155-68; IX (1618), 93-100; IX (1878), 222-42; || MABILLON, *Acta*, III, 1. 500-517; 2^a ed. 471-85

Exc. RIEZLER, t. c. 23-24 (= ABHANDLUNGEN, t. c. 239-40). — (Ex Mabillonio) BOUQUET, III. 652-53.

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. VIII. 54.

3. DE MIRACULO FONTIS S. CORBINIANI CARMEN. *Inc.* (*mutilum*) instanti optatus quae contigit anno — *Des.* Pocula, quis stillam sorde piare sacram. [1949

MEICHELBECK, t. c. 38-41; || DEUTINGER (Mart. von), *Beiträge zur Geschichte des Erzbisthums München und Freysing*, III (1852), 557-61; || DÜMLER (E.), in *MG. Poet. lat.* II. 120-24.

Exc. BRUSCHIUS (G.), *Chronologia monasteriorum Germaniae* (1682), 649. — *Act. SS.* t. c. 273-74, n. 67-69.

Corcodemus diac. Autisiodori. — *Vid.* **Mamertinus**.

Cordula v. m. socia S. Ursulae. — Oct. 22.

1. PASSIO ET REVELATIO (ULTIMA CAPITULA PASSIONIS 3 S. URSULAE). *Inc.* Erat autem de eodem ss. virginum contubernio quaedam v.

nomine C. — *Des.* de dilecta dilectae suae Dñs dignatus est revelare. — *Epil.* Glorietur igitur superna Hierusalem... [1950]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 452^v-52^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 299^v-300. — Additamentum. *Anal. Boll.* II. 341. Editiones ceteras, integrae nempe Passionis Ursulae, vid. **Ursula 3.**

2. INVENTIO AN. 1278 ET MIRACULA. *Inc. prol.* (in *Historiam inventionis SS. Cordulae et Constantiae*) Gloriosus Deus in sanctis suis — *Inc.* Fuit itaque frater quidam eiusdem ordinis domus Coloniensis nomine Yngebrandus — *Des.* ideoque scribere prorsus praetermisi. Inventum est autem corpus... in die b. Valentini m. *Sequitur inventio S. Constantiae et "Concordantia"* (= *infra*, 3). [1951]

Act. SS. Oct. IX. 580-84, n. 2-13 (omisso prol.); || KESSEL (J. H.), *St. Ursula und ihre Gesellschaft* (Köln, 1863), 225-36; || *Id.* *Sainte Ursule et ses onze mille vierges*, traduit de l'allemand par G. BEETEMÉ (Bruxelles, 1870), 385-94.

3. CONCORDANTIA CORDULARUM. *Inc.* Legimus in libro Revelationum et alibi duas fuisse Cordulas — *Des.* Ipse vos sua gratia protegat; bonorum omnium affluentiam... [1952]

KESSEL, t. c. 242-44; || *Id.* trad. BEETEMÉ, t. c. 399-400.

4. MIRACULA. *Inc.* Sciendum quod anno MCCLXXI (*sic*) post inventionem b. C-ae — *Des.* Aleydis filia Methildis et Bernardi... meritis b. C-ae est curata. Amen. [1953]

Exc. Catal. Paris. II. 619-20.

Corentinus ep. Corisopitensis, † cca. 540. — Dec. 12.

1. VITA. *Inc. prol.* Laudatur b. vir qui post aurum non abiit — *Inc.* Chorentinus ergo a parentibus ingenuis ortus — *Des.* et sic sanus reversus ad propria, s. C-i ubique praedicat merita... [1954]

PLAINE (Fr.), *Vie inédite de S. Corentin* (Quimper, 1886), 22-56 (= BULLETIN DE LA SOCIÉTÉ ARCHÉOLOGIQUE DU FINISTÈRE, XIII. 118-152).

Exc. Brev. Corisopitense, litt. gothicis, sign. bb.8-cc.iiij^v.

2. TRANSLATIO IN MAIUS MONASTERIUM. *Inc.* Decursu temporis refrigerante caritate multorum — *Des.* quod iuxta b. Gregorium probatio dilectionis exhibitio est operis. [1955]

PLAINE, l. c. 58-60 (= BULLETIN, t. c. 154-56).

Exc. Brev. Corisopitense, sign. ll.8-8^v.

3. MIRACULA DUO. I. Unde cum inter cetera sanctorum corpora... Quidam viri bellicosi olim de suis viribus praesumentes... [1956]

II. Neque etiam illud omittendum est mirac. quod in Alano... [1957]

Brev. Corisopitense, sign. ll.8^v-mm; || PLAINE, l. c. 60-64 (= BULLETIN, t. c. 156-60) [omissa prima sententia].

Cornelius papa m. † 253. — Sept. 14.

1. PASSIO. a. *Inc.* Temporibus Decii caesaris maxima persecutio

orta est — *Des.* Eadem vero nocte venerunt clerici et b. Lucina cum familia sua... [1958]

MOMBRITUS, I. 210-10^v; || SCHELSTRATE, *Antiquitas ecclesiae illustrata*, I. 188-90.

b. *Inc.* Cornelius natione Romanus ex patre Castino, sedit... et cum accessisset magna persecutio temporibus Decii — *Des. ut a.* [1959]

Cf. *Catal. Paris.* II. 611, 3° (Initium ex *Libro pontificali* desumptum est).

c. (PRAEFATIO). *Inc.* Cum post adventum dñicae inc. fides christianae religionis... [1960]

Catal. Paris. II. 305, 16°.

2. PASSIO. *Inc.* Imperante urbi Romae anno iam III Philippo — *Des.* Eadem nocte venientes clerici cum b. Lucina et familia eius... [1961]

Bibl. Casin. III. Floril. 377-80.

3. PASSIO AUCT. HILDUINO (?). *Inc.* In diebus illis cum universus orbis terrarum Romanorum ditione gereretur — *Des. ut 1.* [1962]

Exc. *Catal. Brux.* II. 65-67. — Cf. *Act. SS.* Sept. IV. 145, n. 14.

4. PASSIO. a. *Inc.* Clara nobilitatis lampade antiquitus illustravit Romam Adamanorum prosapia — *Des.* Fecit autem in pontificatu tanti sacerdotis vita... [1963]

Catal. Brux. I. 80-85.

b. (EADEM, VERSIBUS INTERMISTIS).

Exc. (ipsi versus) *Catal. Brux.* I. 91-93.

5. EPITOMAE.

HIERONYMUS, *De vir. ill.* c. 66 — * *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 150-51; || ed. MOMMSEN, 28-31). — ADO, 14 sept — FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, IV. 14 (P.L. CXXXV. 665-68). — VINC. BELLOV. XII. 55. — *Leg. aurea*, c. 132. — PETRUS DE NAT. VIII. 77.

6. TRANSLATIO COMPENDIUM AN. 876. *Inc.* Est operae pretium ac satis proficuum... Noscat igitur — *Des.* Quae disponens regit cuncta saeculorum saecula. [1964]

Exc. LEBEUF, *Recueil de divers écrits pour servir d'éclaircissements à l'hist. de France*, I (1738), 360-75; || P.L. CXXIX. 1375-82. — BOUQUET, VII. 373-75. — *Act. SS.* Sept. IV. 183-84, n. 272-80.

7. MIRACULA NINOVIAE PATRATA. I. *Inc. prol.* Quia per multos annos in ecclesia Ninivensi s. C-o ministravi — *Inc.* Vae terrae et mari, quia ad nos descendit diabolus — *Des.*... [1965]

Exc. MIRAFUS (A.), *Donationum belgicarum libri II* (1629), 457-59; || A. *Miraci opera diplomatica*, ed. I. F. FOPPENS, I (1723), 542-43; || HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XXV. 554-56. — *Act. SS.* t. c. 769-72 passim, praesertim. n. 3, 4 extr., 8-13.

II. *Inc.* Praemissis his quae pro tutela... Quodam tempore dominibus circa ardentibus — *Des.* uxorem suam incolumem recepit. [1966]

Act. SS. t. c. 773-77 (desunt subinde nonnulla).

Cornelius centurio m. — Febr. 2.

PETRUS DE NAT. III. 73.

Coronati (Quattuor). *Vid.* **Claudius, Nicostratus...**

Corradinus, Corradus. *Vid.* **Conradinus, Conradus.**

Cosmas et Damianus cum sociis mm. Aegis in Cilicia, sub Diocletiano. — Sept. 27.

1. PASSIO. **a.** *Inc.* Tempore Diocletiani et Maximiani imp. sedente Clinio (*al.* Lisia) pro tribunali in civitate Aegea, quidam ex eius officio dixerunt ei — *Des.* recipientes a Salvatore coronam victoriae. Passi sunt autem... [1967]

MOMBRIUS, I. 210^v-12; || *Act. SS.* Sept. VII. 471-72; 3^a ed. 441-42.

b. *Inc.* Residente Lysia praeside pro tribunali ex officio dictum est de bb. C-a et D-o. [1968]

Cf. Catal. Paris. II. 6, 7°. (Deest in codice, de quo ibi, pars ultima Passionis).

2. PASSIO. *Inc.* Temporibus Diocletiani et Maximiani quaedam mulier in civitate Egea ven. ac timens Deum nomine Theodote. — *Des.* Et his dictis, serpens nusquam comparuit. [1969]

Act. SS. t. c. 473-74; 3^a ed. 443-44.

3. PASSIO. **a.** *Inc. prol.* Licet omnium ss. gesta ven. — *Inc.* Igitur (*al.* Denique) temporibus Diocletiani et Maximiani fuit quaedam mulier in civitate Egea ven. ac timens Deum nomine Theodota — *Des.* ideoque festinavimus venire ad auxiliandum tibi. Sed et alia multa mirabilia... [1970]

SURIUS, VII (1581), 722-26; V (1580), 403-6; IX (1618), 279-81; IX (1878), 620-26; || *Act. SS.* t. c. 474-78; 3^a ed. 444-47.

b. *Inc. prol. et Inc. ut* 3 a. — *Des.* accipientes a Salvatore coronas victoriae suae. Passi sunt autem... [1971]

Cf. Catal. Brux. I. 16, 80°. Deest in hac recensione caput ultimam, de sanctorum sepultura et miraculis.

c. *Inc. (sine prol.).* Dño N. I. C. regnante, omnis error et idolorum cultura iam paululum cessaverat. In illo tempore fuit quaedam mulier... [1972]

Cf. Catal. Brux. II. 330, 46°; 362, 60°; *Catal. Paris.* II. 26, 34°.

d. *Inc. (sine prol.).* Fuit in civitate Egea uxor, nomine Theodota, valde ven. ac timens Deum. Haec enixa est duos geminos... [1973]

Cf. Catal. Paris. II. 611, 5°.

e. *Inc. prol.* Gloriosissimorum mm. ven. trophea a reverentissimis

viris — *Inc.* Temporibus Diocletiani et Maximiani imp. fuit quaedam mulier in civitate quae dicitur Aegea... [1974]

Cf. Catal. Paris. I. 409, 30°.

4. PASSIO. *Inc.* Tempore illo mulier quaedam benedicta... concepit et peperit duos geminos — *Des.* Non solum ibi, ubi eorum corpora condita sunt sepulturae... [1975]

Cf. Anal. Boll. VIII. 151-52, 113°.

5. VITA ET MIRACULA AUCT. IUSTINO DIAC. ORD. MIN. *Inc. prol.* Quamvis ad minima, necdum ad ista, sim inscius — *Des.* Quod cum ille fecisset, sic evenit statim... [1976]

Exc. Act. SS. t. c. 461-62, n. 185-187; 3^a ed. 431-32, n. 185-187. — BANDINIUS, *Catal. cod. lat. bibl. Mediceae Laurentianae*, I. 619-20.

6. CARMEN AUCT. ALDHELMO. *Inc.* Quis valet urbanus laudes sermone polito — *Des.* Ad convexa poli migrantes culmina celsi. [1977]

* ALDHELMUS, *De laude virg.* 24 (*P. L.* LXXXIX. 257-58); || [MEZZADRI (B.)], *Disquisitio historica de ss. mm. C-a et D-o* (Romae, 1747), 3-4; || *Act. SS.* t. c. 432, n. 22-23; 3^a ed. 403-4, n. 22-23 (omissis quattuor vers.)

7. MIRACULA TRIA IN SYNODO NICAENA II RECITATA, INTERPRETE ANASTASIO BIBLIOTHECARIO. *Inc. I.* Alius quidam vir clemens valde. fistulam habens in femore... — *Inc. II.* Contigit quendam virum fidelissimum, qui in militia exercebatur... — *Inc. III.* Bene sapientissimus Paulus, columna et magister ecclesiae... [1978]

* *Syn. II Nicaena*, act. IV (MANSI, *Concil. coll.* XIII. 63-68; || *P. L.* CXXIX. 303-5).

8. MIRACULA "SECUNDUM HISTORIAS SOFFRONII", INTERPRETE CICINIONE. *Inc. prol.* Libet, dd. ff., ut aliquid de miraculis ss. C-ae et D-i debeamus enarrare — *Inc.* Mulier quaedam hebraea nobili genere cancri ulcera percusserunt mamillae suae — *Des.* ne ultra deterius tibi aliquid contingat, adiuvante... [1979]

De quo libello *Act. SS.* t. c. 461, n. 184; 3^a ed. 431, n. 184.

9. EPITOMAE.

GREG. TURON. *Glor. mart.* 97 (98). — ADO, 27 sept. — VINC. BELLOV. XIII. 43, 44. — *Leg. aurea*, c. 143 (138). — PETRUS DE NAT. VIII. 123.

Cosmas erem. in insula Creta, cultus Venetiis, † saec. VII med. — Sept. 2.

1. BREVIS NARRATIO. *Inc.* Cosmas conf. natione Graecus... [1980]
PETRUS DE NAT. VIII. 26.

2. VITA (ANTIQUIOR SAEC. XVI?). *Inc.* Dilectissimi, Creator et amator noster nobis providit... [1981]

Exc. Act. SS. Sept. I. 440-42, n. 5, 6, 13.

Craton m. Romae, sub Aureliano. — Febr. 15.

Ado, 15 febr. — PETRUS DE NAT. III. 126.

Crescentia v. culta Parisiis. — Aug. 19.

MIRACULA. *Inc.* Tumulum erat in vico Parisiorum... [1982

* GREG. TURON. *Glor. conf.* 103 (105); || *Act. SS.* Aug. III. 729, n. 2, 3.

Crescentianus m. Romae, soc. SS. Cyriaci, Largi et Smaragdi.

PETRUS DE NAT. X. 102.

Crescentinus (al. Crescentianus), Iustinus et soc. mm. Tiferni, sub Diocletiano. — Iun. 1.

PASSIO ET TRANSLATIO URBINUM AN. 1086. *Inc.* Tempore Diocletiani imp. saeviente adeo in christianos persecutione — *Des.* aliqua ex parte sit comparanda. Oremus ergo Deum... [1983

Act. SS. Iun. I. 60-61; 3^a ed. 59-60.

Crescentius subdiac. Florentiae, saec. IV/V. — April. 19.

1. VITA. *Inc.* Crescentius Florentinus civis ex honestis et catholicis viris — *Des.* Ambrosio suis litteris eius transitum nuntiavit. [1984

Act. SS. April. II. 624-25; 3^a ed. 621-22.

2. EPITOME. *Inc.* Crescentius ex Florentinis nobilibus et catholicis parentibus — *Des. ut* 1. [1985

BROCCHI, *Vite de' SS. e BB. Fiorentini*, I (1742), 58-60.

Crescentius m. Romae, sub Diocletiano. — Sept. 14.

PASSIO. *Inc.* Temporibus Diocletiani et Maximiani Romanorum principum orta est — *Des.* In Senam civitatem attulit iv id. oct. atque cum magno honore condidit.. [1986

Act. SS. Sept. IV. 352-53.

Crescius et soc. mm. in Tuscia, sub Decio. — Oct. 24.

1. PASSIO. *Inc.* Igitur temporibus Decii imp. cum saevissima persecutio — *Des.* per corporis separationem nullo modo divelleretur. Passus est autem b. Cerbonius cum sociis suis IIII non. mai... [1987

LADERCHIUS (I.), *Acta passionis ss. Crescii et soc.* (Florentiae, 1707), 9-201; || MOZZI (M. Ant. de'), *Storia di s. Cresci e de' ss. compagni mm.* (Firenze, 1710), 1-36; || LAMIUS, *Eccl. Florentinae monum.* (1758), III, append. LIII-LX; || *Act. SS.* Oct. X. 589-97.

2. EIUDEM EPITOME. *Inc. ut* 1. — *Des.* per cuncta saecula saeculorum. Passus est autem bb. conf. Dñi Criscus cum duobus sociis suis in loco qui dicitur Colle ix kal. nov... [1988

LAMIUS, op. c. I. 610-26; || *Act. SS.* t. c. 610-12.

Criscus. *Vid.* Crescius.

Crispina m. apud Coloniam Thebestinam, sub Diocletiano.
— Dec. 5.

PASSIO (PERPERAM ADSRIPTA ANASTASIO BIBLIOTHECARIO). *Inc.* Diocletiano et Maximiano coss. die non. dec. apud Coloniam Thebestinam in secretario — *Des.* me de manibus tuis dignatus est liberare. Passa est b. C... [1989]

MABILLON, *Vet. anal.* III. 423-25; 2^a ed. 177-78; || RUINART (1689), 494-96; (1713), 449-51; (1731), 395-96; (1803), III. 65-69; (1859), 477-79; || *P.L.* CXXIX. 727-30.

Crispinus et Crispinianus mm. Suessione, sub Diocletiano.
— Oct. 25.

1. PASSIO. *Inc.* Cum sub Diocletiano et Maximiano, qui simul potiti imperii potestate — *Des.* ut postea inquisita patuit veritate, sepulcris. In quo [loco] postea christiani... [1990]

Act. SS. Oct. XI. 535-37. — (Mut.) SURIUS, V (1574), 959-61; (1580), 1057-1059; X (1618), 384-86; X (1876), 718-22.

2. EPITOME. a. *Inc.* Sanctus autem C. et C. qui cum b. Quintino et ceteris — *Des.* senum indicio patuit et miraculis coruscavit. [1991]

VINC. BELLOV. XIII. 146, 147.

Exc. MOMBRIUS, I. 199^v; || *Act. SS.* t. c. 496, n. 2.

b. *Inc.* Veniente christianorum persecutione... C. et C. Romae claris orti natalibus — *Des.* ecclesia magna in honorem sanctorum illic postea a fidelibus constructa est. [1992]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 357^v-58^r; || *id.* (Lovan. 1485), f. 169-69^v.

c. *Inc.* C. et C. martyres fratres passi sunt in civitate Suessionensi — *Des.* et basilica eorum nominibus fabricata. [1993]

PETRUS DE NAT. IX. 106.

3. TRANSLATIO AD IBURGENSE COENOBII AN. 1100. *Inc.* In nomine... Notum sit... quod cum, peccatis exigentibus, Osnabrugensis... [1994]

Act. SS. t. c. 521-22, n. 57.

Cronanus ab. Roscreensis in Hibernia, saec. VI. — April. 28.

VITA. *Inc.* Gloriosus ab. Cronanus de provincia Momoniensium oriundus fuit — *Des.* cum gaudio inenarrabili et suavissimis carminibus migravit ad Christum, cui est honor... [1995]

Act. SS. April. III. 580-83; 3^a ed. 586-89; || *Act. SS. Hiberniac ex cod. Salmant.* 541-50 (fine mutila).

Crux D. N. I. C. Inventio, Exaltatio. *Vid.* Iesus Christus, 2. A, B.

Cuannatheus seu **Cuanna** ab. Lismorensis, saec. VII. — Febr. 4.

VITA. *Inc.* (*acephala*) vero fratris sermonibus dicunt ad eum sui : Tu ipse propter simplicitatem — *Des.* ductus est, angelis comitantibus, ad regna siderea, ubi cum Patre... [1996]

COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 250-51; || *Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant.* 931-38.

Cuanus. *Vid.* **Mochua.**

Cucufas m. Barcinone, sub Diocletiano. — Iul. 25.

1. PASSIO ET TRANSLATIONES. **a.** *Inc.* S. Cucufatus ex Scillitana civitate nobilissimis ac ditissimis natalibus oriundus — *Des.* iussu Rufini caput eius amputatum est. Cuius corpus christiani rapuerunt. . In quo loco... — *Inc. Transl.* Passus est autem b. C... Indequ translatus est honorabile corpus ipsius a Fulrado — *Des.* veneratur humatus. [1997]

MOMBRIUS, I. 199-200; || *Act. SS.* Iul. VI. 161-62; || FLOREZ, XXI. 500-4.

b. *Inc. prol.* Gloriosos sanctorum triumphos praeconiis debitis attollere — *Inc.* B. igitur Cucufatis gloriosissimi m. pro nomine Christi agones brevi stilo... Qui bb. Dñi athleta Scillitana civitate nobilissimis — *Des.* amputatum est a spiculatoribus caput eius. Christiani vero rapuerunt corpus eius... In quo loco... — *Inc. Transl. ut 1 a.* — *Des. Transl. ut 1 a.* [1998]

(Mut.) SURIUS, IV (1573), 355-59; (1579), 362-66; VII (1618), 298-300; VII (1877), 508-14; || TAMAYO, *Mart. hisp.* IV. 248-51 (omisso prol. et fine prorsus corrupto); || FLOREZ, t. c. 504-10 (omisso prol.). — Verba genuina ex mss. descripsimus.

2. PASSIO. *Inc.* Magnum et admirabile valdeque perspicuum... Et quia ab Scillitana urbe oriundi erant — *Des.* Completa oratione, amputatum est caput eius ab spiculatoribus. Tunc christiani rapuerunt corpus eius... In quo loco... [1999]

FLOREZ, t. c. 513-17.

3. EPITOMAE.

ADO, 25 iul. — VINC. BELLOV. XIII. 90-92. — PETRUS DE NAT. VI. 36.

4. INVENTIO AN. 1079. *Inc.* Inventio... Veniens quidam vir a partibus Hispaniae — *Des.* Hanc igitur revelationem... [2000]

Act. SS. t. c. 157-58, n. 29-35. — (Contracta) TAMAYO, t. c. 813-15.

5. TRANSLATIONES CUCUFATIS ET HIPPOLYTI (in libro ms. *De reliquiis ecclesiae S. Dionysii*).

DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* III. 384-85.

Cunegundis imperatrix, † 1033. — Mart. 3.

1. VITA. a. Inc. Ex nobilissimo parentum, magnorum videlicet augustorum, sanguine duo — *Des.* Procax et malefica lingua detractorum... [2001]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 253^a-56^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 35^v-38^v; || *Leg. aureae* appendix, c. 209 (206); || *Legende ss. Henrici imp. et Kunegundis*, Bruxellis, 1484 (HAIN, 8429), sign. e.iiij-f.iiij^v (nonnullis variantibus; cf. maxime *Act. SS. Mart. I.* 276, not. i; 3^a ed. 274); || *SURIUS*, II (1571). 60-65; (1578), 56-61; III (1875), 27-34; || *WAITZ* (G.), in *MG. Scr. IV.* 821-24.

b. Inc. Ex praeclaro parentum sanguine et augustae nobilitatis gradu duo — *Des. ut 1 a.* [2002]

GRETZERUS (I.), *Divi Bambergenses* (1611), 107-19; || *SURIUS*, III (1618), 42-44; || *Act. SS. Mart. I.* 272-76; 3^a ed. 271-74; || *LUDEWIG, Scr. rer. episc. Bamberg.* 345-58; || *Gretseri opera*, X. 553-59; || *MABILLON, Acta*, VI, 1. 456-61; 2^a ed. 402-6; || *P.L. CXL.* 205-14.

Est ubi huic Vitae veluti prologus praefixi sint versiculi, oratio et pars prologi (inde ab "Mundanae machinae...", de quibus mox in libro miraculorum **3 b.** Cf. *WAITZ*, I. c. 790, not. 43.

2. VITAE EPITOME. a. Inc. Nobilissimis augustorum Konegundis orta natalibus — *Des.* ac diversis cladibus ad sepulcrum virginis sunt sanati, ad laudem... Amen. — *Sequuntur versiculi* : Cognoscant laudes Konegundis virginis omnes... [2003]

Exc. (versiculi) *Catal. Brux.* I. 388-89, 30°.

b. (LECTIONES). Inc. ut 2 a. — *Des.* salutem invenit optatam. Et multi alii... [2004]

Legende ss. Henrici et Kunegundis (1484), sign. g.iiij-g.5^v.

c. IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 183.

3. MIRACULA. a. Inc. prol. Christianae religioni proficiens fidelis ecclesia... Mundanae machinae conditor — *Inc.* Anno dñicae inc. MCXCIX, ind. II, Thiemone XIII Babenbergensis ecclesiae ep. — *Des.* per virginem tantum evasisse supplicium peccatorum. Amen. [2005]

Exc. *WAITZ*, I. c. 824-28. — Eiusdem libelli prologus et c. 1-4 leguntur in fine Vitae **1 a** in *Hist. SS.* (Colon. 1483 et Lovan. 1485), in *Legendis ss. Henrici et Kunegundis* (1484), sign. f.iiij^v-f.6, in *Leg. aureae* append. c. 209, apud *SURIUM* (ed. 1571, 1578). II. cc. supra **1 a**; solus prologus in ed. *SURIUM* an. 1875. — (Alia capitula) *GRETZERUS, Divi*, 135-41; || *Act. SS. t. c.* 278-280; 3^a ed. 277-78; || *LUDEWIG*, t. c. 360, 361-66; || *Gretseri opera*, X. 560 (notatio), 560-61 (notatio), 564-65.

b. (EPITOME). Inc. prol. Christianae religionis proficiens ecclesia... Mundanae machinae conditor — *Inc. et des. ut 2 a.* [2006]

Inc. versiculi. Virginis iste docet C-is gesta libellus... [2007]

Inc. oratio, Oramus te, virgo ss. imperatrix... [2008]

GRETZERUS, Divi, 120-29; || *SURIUS*, III (1618), 44-46; || *Act. SS. t. c.* 276-278; 3^a ed. 275-77; || *LUDEWIG*, t. c. 359-61, 366-72 (paucis omissis); || *Gretseri opera*, X. 559-64; || *MABILLON*, t. c. 461-65; || *P.L. t. c.* 214-19.

Exc. (Prologus inde ab " Mundanae.. ", versiculi, oratio) WAITZ, t. c. 790, not. 43.

4. APPENDIX AD MIRACULA. *Inc.* Multi quoque alii a diversis cladi-bus... Tunicam namque eiusdem s. C-is — *Des.* ibique in capsula aurea gemmis et lapidibus adornatum... reconditum est... [2009]

Legende ss. Henrici et Kunegundis (1484), sign. f.5-f.6; || *Act. SS.* t. c. 280; 3^a ed. 279.

Cunegundis ducissa Poloniae. *Vid.* **Kynga.**

Cunera v. m. Rhenis in dioec. Ultraiectina. — Iul. 12.

1. ACTA. I. " GENEALOGIA " *Inc. prol.* Cunera quasi condens aera, quia thesaurum — *Inc.* Secundum Isidorum in Europa iacet — *Des.* Sic haec s. et electa v. C. a Iudaeo prophetizata est... [2010]

Exc. *Act. SS.* Iun. II. 559, n. 8; 3^a ed. III. 56, n. 8.

II. PASSIO ET TRANSLATIO. *Inc. prol.* Mirabilis Deus in sanctis suis — *Inc.* Cum enim b. Ursula, divinis parens nutibus — *Des.* vitam perdidit temporalem; ideoque largitus est ei... [2011]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 293^a-93^d (deest prol.); || *id.* (Lovan. 1485), 83^v-84^r (deest prol.) (= COPINGER, II, n° 3552); || CROMBACH, *S. Ursula vindicata* (1647), 992-93; || *Act. SS.* Iun. II. 561-63; 3^a ed. III. 59-60.

Exc. (nempe ipsa Passio, omisso prologo, verbis nonnullis resectis, paucis etiam mutatis). **a.** IOANNES A LEYDIS, *Chronicon belgicum*, I, c. 4-6, apud F. SWEERTIUM, *Rerum belgicarum annales* (Francofurti, 1620), 3-4. — **b.** (deest translatio) *Brev. Aberdonense*, pars aest., Propr. SS. 133^v-34^r, tanquam *Legenda S. Kennerae* (cf. *Act. SS.* Oct. XII. 904-5).

2. MIRACULA. *Inc.* (mutata) gratias agentes Deo... In Verhuysen puer Gheraardi — *Des.* ipsum vendidit, et vota persolvebat. [2012]

Act. SS. Iun. II. 563-67; 3^a ed. III. 61-64.

Cungarus erem. in Anglia; cca. 500? — Nov. 27 (?).

VITA. *Inc.* Dum quidam Cptanus imp. ab imperatrice Luciria — *Des.* translatus est usque Cungresbiriam, praestante... [2013]

CAPGRAVIUS, f. 80-82^r.

Cunibertus ep. Coloniensis, † cca. 663. — Nov. 12.

1. VITA. a. *Inc.* In illo tempore fuit vir adolescens C. ex provincia Mosalensi clara stirpe oriundus, cuius — *Des.* Et si quis febre correptus aut stridore dentium vexatus ad eius sepulcrum... [2014]

Catal. Brux. I. 244-45.

b. *Inc.* Temporibus Dagoberti regis Francorum fuit quidam adulescens nobilis C. nomine — *Des.* ut 1 a. [2015]

Cf. *Anal. Boll.* V. 338, 38°.

c. *Inc.* Fuit vir adulescens C. ex provincia Mosellense, cuius — *Des.* Si quis febre correptus aut stridore dentium fatigatus ad... [2016]

Cf. *Anal. Boll.* XVII. 89.

2. *VITA. Inc.* Gloriosam s. C-i memoriam... De luminaribus illis maximis — *Des.* Corpus autem eius, sicut vivens praeceperat... [2017]

α) *SURIUS*, VI (1575), 273-76; (1581). 301-4; XI (1618), 274-75. — β) (passim contracta) *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 370^a-70^c; || *id.* (Lovan. 1485), f. 193^v-94^v.

3. *MIRACULUM. Inc.* In nomine... Sigewinus... archiep. Cum in omni tempore Deo sit a nobis supplicandum — *Des.* Actae sunt hae traditiones... [2018]

SURIUS, VI (1575), 276; (1581), 304-5; XI (1618), 275-76.

Cuno ep. Treverensis. *Vid. Conradus.*

Cuthbertus ep. Lindisfarnensis, † 687. — Mart. 20.

1. *VITA AUCT. MON. LINDISFARNENSI, libris 4. — Inc. epist.* Praeceptis tuis utinam, s. ep. Eadfride — *Inc. prol.* Igitur vitam s. C-i scribere exordiar... accedamus. — *Inc. lib. I.* Primum quidem ponimus, quod in prima aetate — *Des. lib. IV.* per duas vices de infirmitate sanatus sit. [2019]

Act. SS. Mart. III. 117-24; || *Beda's opera*, ed. STEVENSON, II. 259-84; || *id.* ed. GILES, VI. 357-82.

2. *VITA METRICA AUCT. BEDA. Inc. epist.* Dñō... Iohanni... Dici non potest, dilectissime in Christo dñe — *Inc. prol.* Multa suis Dñus fulgescere lumina saeculis — *Inc.* Alma Deo cari primo caelestis ab aevo — *Des.* Vita manens castis lumenque salusque per aevum. [2020]

* *Beda's opera (P.L. XCIV. 575-96)*; || *CANISIUS, Ant. lect.* V, 2. 691-723; ed. BASNAGE, II, 1. 4-24; || *MABILLON, Acta*, II. 915-37; 2^a ed. 878-99.

3. *VITA ET MIRACULA AUCT. EODEM. Inc. epist.* Dñō... Eadfrido... Quia iussistis, dilectissimi, ut in libro quem de vita — *Inc.* Principium nobis scribendi de vita b. C-i Hieremias — *Des.* misericordia et misericordia coronet. Amen. [2021]

* *Beda's opera (P.L. t. c. 733-90)*; || *SURIUS*, II (1571), 299-327; (1578), 331-359; III (1618), 214-28; III (1875), 378-413; || *COLGANUS, Act. SS. Hiberniae*, 659-77; || *Act. SS. t. c. 97-116*; || *MABILLON, t. c. 879-915*; 2^a ed. 843-78.

Exc. FOWLER, Memorials of Ripon, I. 2-3.

4. *VITA METRICA. Inc.* O pater Anglorum, patrum par angelicorum — *Des.* Omnibus hoc dicens et laude Deum benedicens. [2022]

[RAINE (J.)], *Miscellanea biographica* (SURTEES SOCIETY, VIII, 1838), 91-117.

5. *VITA METRICA. Inc.* Beda satis notus doctor, describere ... [2023]

Cf. *HARDY, Descr. catal.* I. 313.

6. HISTORIA DE S. CUTHBERTO ET DE COMMEMORATIONE LOCORUM EIUS PRISCAE POSSESSIONIS. *Inc.* In nomine Dei... In prima sua iuventute — *Des.* a) se et totum exercitum b. confessori commendans, abiit. [2024 vel β) (*nonnullis additis*) super congregationem Abyron. [2025

TWYSDEN, *Hist. angl. scr.* 67-76 (des. α; sequitur carmen anglo-saxonicum); || *Symeonis Dunelmensis opera*, ed. I. HODGSON HINDE (= SURTEES SOCIETY, LI, 1868), 138-50 (des. α), 150-52 (des. β); || *Symeonis monachi opera*, ed. Th. ARNOLD (= RER. BRIT. SCR. 75), I. 196-212 (des. α), 212-14 (des. β).

Exc. Catal. Paris. II. 356.

7. LIBELLUS DE ORTU S. CUTHBERTI. *Inc. prol.* Cum per annos plurimos mecum secretius volverem — *Inc.* Cuthbertus in Christo Iesu gemma sacrorum sacerdotum — *Des.* una tecum gaudiis inserte sempiternis; ubi semper vivis... [2026

RAINE, I. c. 63-87.

8. VITA METRICA. *Inc.* Si cupis audire C-i miraque scire — *Des.* Esse queunt certi, potes hunc sanctum reperire. [2027

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 313.

9. VITA. *Inc.* Ex regali Hibernensium prosapia rex quidam nomine Muriardachus — *Des.* cum suis appendiciis et Coldingham. [2028

CAPGRAVIUS, f. 69-79; || COLGANUS, t. c. 679-90.

Exc. Act. SS. t. c. 95-96, n. 9-10.

10. TRANSLATIONES ET MIRACULA. *Inc.* Deus omnipotens iuste misericors misericorditerque iustus — *Des.* cum in mortem cecidit, ad vitam revocavit. [2029

Symeonis opera, ed. HINDE, t. c. 158-201; || *Symeonis opera*, ed. ARNOLD, I. c. I. 229-61; II. 333-62 (alio ordine capitula quaedam sese excipiunt atque apud Hinde).

Exc. Act. SS. t. c. 127-29 B; 3^a ed. 127-28 E (= ed. ARNOLD, I. 229-36); || *Bedae opera*, ed. STEVENSON, II. 285-90; || *id.* ed. GILES, VI. 383-89. — MABILLON, *Acta*, IV, 2. 277-83; 2^a ed. 292-98 (= ed. ARNOLD, I. 229-42). — *Act. SS.* t. c. 134, n. 26, 27; 3^a ed. 133-34, n. 26, 27 (= ed. ARNOLD, I. 243-245); || MABILLON, t. c. 288-89, c. 17; 2^a ed. 303-4; || *Bedae opera*, ed. STEVENSON, II. 306-8; || *id.* ed. GILES, VI. 404-6. — *Act. SS.* t. c. 136, n. 28; 3^a ed. 135-36, n. 28 (= ed. ARNOLD, I. 334-35); || MABILLON, t. c. 293-94, c. 25; 2^a ed. 308; || *Bedae opera*, ed. STEVENSON, II. 315-16, § 38; || *id.* ed. GILES, VI. 412-14. — *Act. SS.* t. c. 138-42; 3^a ed. 137-41 (= ed. ARNOLD, I. 247-61; II. 359-62); || MABILLON, t. c. 294-302; 2^a ed. 309-16 (ordine melius servato quam in *Act. SS.* I. c.).

11. TRANSLATIONES ET MIRACULA, AUCT. SYMEONE DUNELMENSI (*Historia Dunelmensis ecclesiae*, II. 6-III. 20). *Inc.* Nec multo post Halfdene rex Danorum — *Des.* et illibatas ab omnibus servari imperavit. [2030

Symeonis opera, ed. ARNOLD, I. 56-108.

Exc. Act. SS. t. c. 129 B-132 E; 3^a ed. 128 E-132 B (= ed. ARNOLD, I. 64-

79); || *Beda's opera*, ed. STEVENSON, II. 290-302; || *id.* ed. GILES, VI. 389-400. — *Act. SS.* t. c. 136-7, n. 29; 3^a ed. 136, n. 29 (= ed. ARNOLD, I. 81-82); || *Beda's opera*, ed. STEVENSON, II. 316-17, § 39; || *id.* ed. GILES, VI. 414-15. — (paululum contracto sermone) MABILLON, t. c. 283 (c. 7) - 285 (c. 11); 2^a ed. 298-300.

12. BREVIS RELATIO DE S. CUTHBERTO, etc. *Inc.* Ven. igitur Dñi famulus C. VIII suae aetatis anno — *Des.* et fratres sui propria manu signaverunt et firmaverunt. [2031]

Symeonis opera, ed. HINDE, t. c. 223-33 (omissis his quae ex 11 ad verbum exscripta sunt).

Exc. Act. SS. t. c. 132 E-136, n. 27; 3^a ed. 132 B-135, n. 27 (exceptis capitulis de quibus supra sub 10, *exc.*); || MABILLON, t. c. 285 (c. 12) - 293 (c. 24); 2^a ed. 300-303; || *Beda's opera*, ed. STEVENSON, II. 302-15; || *id.* ed. GILES, VI. 400-12. — [LONGSTAFFE], *The Churches of Durham and Hexham. The Lawson ms.*, in *ARCHAEOLOGIA AELIANA*, ser. in-8°, II. 6-8.

13. MIRACULA AUCT. REGINALDO MON. DUNELMENSIS. *Inc. epist.* Piissimo dño et patri Aetheldredo... Pietati tuae — *Inc. prol.* Saepius multo sanctorum miracula — *Inc. excusatio scriptoris.* Verbi Dei praedicator — *Inc. sermo de tabernaculis.* Quam dilecta et diversa sint — *Inc. mirac.* Ven. confessor C. non mortis dolore devictus — *Des.* in medium Samariae perduxit. [2032]

[RAINE (J.)], *Reginaldi mon. Dunelmensis libellus de admirandis b. C-i virtutibus* (SURTEES SOCIETY, I, 1835), 1-292.

Exc. RAINE (J.), *Saint Cuthbert* (Durham, 1828), appendix, 1-6.

14. EPITOMAE.

*BEDA, *Hist. eccl.* IV. 25-30 (27-32). — PETRUS DE NAT. III. 212. — *Brev. Aberdonense*, pars hiem., *Propr. SS.* 76^v-77.

Cuthburga regina abb. Winburnensis, cca. 700. — Aug. 31.

1. VITA. *Inc.* Anno ab inc. Dñi N. I. C. circiter DCLXX exstitit in Westsaxonia — *Des.* caecis reddita sunt lumina, operante... [2033]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 384.

2. EPITOME. *Inc.* Kenredus rex Merciorum genuit filium nomine Yne — *Des.* relicto terrae corpore, anima caelos penetravit. [2034]

CAPGRAVIUS, f. 79-80; || *Act. SS.* Aug. VI. 699-700.

Cuthmanus conf. Stenningae in Normannia. — Febr. 8.

VITA. *Inc.* B. Cuthmanus, sicut ex veterum veridica relatione — *Des.* C. autem diu in templo suo praesidens, tandem laboris meritum suscepit, a terrenis provectus... [2035]

Act. SS. Febr. II. 197-99.

Cyprianus et Felix cum soc. 4975, mm. et conf. in Africa, sub Hunerico. — Oct. 12.

PASSIO. *Inc.* Quibus autem prosequar fluminibus lacrimarum — *Des.* pascere et nunc tali exsilio mancipatos. [2036]

* VICTOR VITENSIS, *Hist. pers. Wandali*. II. 26-37, al. 8-12 (*P.L.* LVIII. 209-12; || ed. HALM, 19-21; || ed. PETSCHENIQ, 33-38); || *Act. SS.* Oct. VI. 94-95.

Cyprianus m. cultus Brixiae. *Vid.* Savinus et Cyprianus.

Cyprianus ep. Carthaginiensis m., † 258. — Sept. 14.

1. ACTA PROCONSULARIA. *a. Inc.* Imperatore Valeriano IV et Galieno III coss., III kal. sept. Carthagine in secretario Paternus proconsul Cypriano ep. dixit — *Des.* Post paucos autem dies Galerius Maximus proconsul decessit. Passus est... die XVIII kal. dec. [2037]

* *Cypriani opera*, inter prolegomena (*P.L.* III. 1497-1506, et iterum XCV. 725-32; || ed. HARTEL, in *Corp. scr. eccl. lat.* III. cx-cxiv); || MOMBRITIUS, I. 198^v-99^v; || LAZIUS (W.), *Abdiae hist. certam. apost.* (Basileae, 1552), 137-138; || Id. ed. Ioh. FABER (Paris, 1560), f. 141^v-43; || Id. ed. Th. BEAUXAMIS (Paris, 1571), f. 141^v-43; || SURIUS, V (1574), 228-29; (1580), 257-59; IX (1618), 148-49; IX (1878), 363-65; || LA BARRE (L. de), *Hist. christ. vet. patrum* (1583), f. 48-48^v; || BARONIUS, *Annales*, an. 260, xxxvi, xxxvii; an. 261, xiv, xxv, xxvii, xxx, xxxi, xxxiv, xxxvi; || RUINART (1689), 216-19; (1713), 216-218; (1731), 188-90; (1802), II. 43-48; (1859), 261-64; || *Act. SS.* Sept. IV. 332-33; || GALLANDIUS, *Bibl. vet. patrum*, III. 477-78; || OLSHAUSEN, *Hist. eccl. veteris monumenta* (1820), 166-71; || COLLOMBET (F. Z.), *Hist. de la vie et des temps de S. Cyprien* (Lyon-Paris, 1841), 390-400. — *Var. lect. Catal. Brux.* I 15, 75°.

In quibusdam exemplaribus ita *inc.* " Tusco et Basso coss. Carthagine in secretario Paternus... " [2038]

b. (RECENSIO BREVIOR). *Inc.* Cum Cyprianus s. m. electus a Dño de civitate Curubitana — *Des.* ex tabella recitavit : Thasium C-um gladio animadverti placet. [2039]

Cypriani opera, ed. G. MORELLIUS (Paris, 1564), sign. 2.vi^v; || *id.* ed. N. RIGALTIIUS (Paris, 1648 [et postea]), sign. 5.ij; || *id.* ed. Ioannes [FELLUS] Oxoniensis ep (Oxonii, 1682 [et postea]), proleg. 14-15; || *P.L.* III. 1505-8.

c. Inc. Tempore Valeriani et Gallieni cum gloriosum nomen Christi a gentilibus — *Des.* Passus est XVIII kal. oct. Galerius Maximus proconsul post dies paucos discessit e saeculo. [2040]

Cypriani opera, ed. Paulus MANUTIUS (Romae, 1563), sign. b.6^v-c^v; || *id.* ed. G. MORELLIUS (1564), sign. 2.iiiij-v^v; || *id.* ed. I. PAMELIUS (Antverpiae, 1568 [et saepe postea]), sign. ̢.2-̢.3.

Exc. Catal. Paris. II. 306, 17° (initium).

2. PASSIO AUCT. PONTIO DIAC. *Inc.* Cyprianus religiosus antistes ac testis Dei gloriosus — *Des.* plus tamen doleo quod remansi. [2041]

* *Cypriani opera*, inter prolegomena (*P.L.* III. 1481-98; || ed. HARTEL,

t. c. xc-cx); || SURIUS, V (1574), 221-27; (1580), 251-57; IX (1618), 144-48; IX (1878), 352-63; || RUINART (1689), 203-15; (1713), 205-15; (1731), 178-88; (1802), II. 21-42; (1859), 252-61; || *Act. SS.* t. c. 325-31; || GALLANDIUS, t. c. 470-75; || OLSHAUSEN, t. c. 143-66; || COLLOMBET, t. c. 338-88.

3. PASSIO AUCT. PAULO (?). *Inc.* Temporibus Valeriani iniquissimi imp. fuit in Carthagine, quae est in Africa — *Des.* Nos ergo, ff., oremus omnipotentem Deum pro serenissimo imp. Carolo... [2042

Cypriani opera, ed. ERASMUS (Basileae, 1520 [et saepe postea]), sign. b.5^v-6^v; || *id.* ed. MANUTIUS (1563), sign. c^v-c.ii^v; || *id.* ed. MORELLIUS (1564), sign. 2.v^v-vi^v; || *id.* ed. PAMELIUS (1568), sign. β.4^v-β.5^v; || VICELIUS, *Hagiol.* f. 203-4.

4. PASSIO. *Inc. prol.* Sanctorum vitam scribere, sanctorum passionibus — *Inc.* Romani igitur dignitate imperii Valerianus et Galienus — *Des.* quorum memoria super omnia aromata suave redolet per saeculorum saecula. Amen. [2043

α) *Catal. Bruz.* I.85-90. — β) (eadem versiculis intermistis) cf. ibid. 93, 10^a.

5. CARMEN AUCT. PRUDENTIO. *Inc.* Punica terra tulit quo splendeat quicquid usquam est — *Des.* illic pia dona dat patronus. [2044

*PRUDENTIUS, *Peristephanon* XIII (P.L. LX. 569-80); || **Cypriani opera*, saepe inter prolegomena; || LIPOMANUS, II, f. 157-58.

6. TRANSLATIO RELIQUIARUM (CYPRIANI, SPERATI ET PANTALEONIS) LUGDUNUM SAEC. IX IN. a. CARMEN FLORI LUGDUNENSIS (OLIM ADSRIPTUM AGOBARDO EP.). *Inc.* Rector magnificus piusque princeps augusto Carolus decore — *Des.* pollens unica trinitas per aevum. [2045

Cypriani opera, ed. MORELLIUS (1564), sign. 3.ij-ij^v; || *id.* ed. PAMELIUS (1568), sign. β.5^v-β.6; || *Agobardi opera*, ed. PAPIRIUS MASSON (Paris. 1605), 407-8 (deest ultima pars); || *id.* ed. ST. BALUZIIUS (Paris. 1666), II. 120-22; || *Bibl. patr. Paris.* (1644, iterum 1654), IX. 1353-54; || *Bibl. patr. Lugd.* (1677), XIV. 328-29; || LE COINTE, *Ann. eccl. Franc.* VII. 84-85, vi; || *Act. SS.* Iul. IV. 211-12; || P.L. CIV. 349-52; || DÜMMLER (E.), in *MG. Poet. lat.* II, 544-45.

Exc. GALLANDIUS, *Bibl. vet. patrum*, XIII. 511. — CLERJON (P.), *Hist. de Lyon*, II (Lyon, 1830), 259-60, note.

b. *Inc.* Post multa vero curricula annorum gloriosissimo Carolo Francis imperante, contigit legationem — *Des.* civibus suis profuturas honorabiliter commendavit. [2046

Ado, 14 sept.

7. EPITOMAE.

HIERONYMUS, *De vir. ill.* c. 67. — GREG. TURON. *Glor. mart.* 93 (94). — Ado, 14 sept. — FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, iv. 14 (P.L. CXXXV. 665-68). — *Leg. aurea*, c. 132.

Cyprianus, Iustina et Theoctistus mm. prope Nicomediam, sub Diocletiano. — Sept. 26.

1. ACTA. I. CONVERSIO IUSTINAE ET CYPRIANI. a. *Inc.* Illuminatio Dñi

N. I. C. salvatoris... Addebatur autem et v. I., cuius pater erat Edisius — *Des.* Multos enim Cyprianus illuminabat per verbum Christi et convertebat augens gregem Christo. (*Sequitur Passio IIIa*). [2047]

MOMBRIIUS, II. 37^v-39^v (col. 1 post med.); || *Act. SS.* Sept. VII. 217-19; 3^a ed. 200-2.

b. *Inc.* Tempore illo sub imp. Diocletiano in civitate Antiochia erat quaedam v. nomine I. Pater vero eius Edisius vocabatur — *Des.* Multos vero illuminabat Cyprianus per verbum Dei et convertebat ab omni haeresi, et augebat gregem Christi; cum quo... [2048]

MARTENE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* III. 1621-28.

Exc. *Act. SS.* t. c. 203-4 (3^a ed. 187-88), n. 33-35.

II. PAENITENTIA SEU CONFESSIO CYPRIANI. a. *Deest in hac recensione.*

b. *Inc.* Quicumque in Christi mysteriis proficitis, meis intendite lacrimis — *Des.* liberavit me de morte aeterna et deduxit me ad Christum Iesum; cum quo... [2049]

Caecilii Cypriani opera, ed. Ioannes (FELLUS) Oxoniensis ep. (Oxonii, 1682 [et postea]), inter opuscula vulgo adscripta Cypriano, parte II, 54-60; || MARTENE et DURAND, t. c. 1629-46.

III. PASSIO CYPRIANI ET IUSTINAE. a. *Inc.* Cum completi fuissent prophetici sermones et quae vere a Christo dictae sunt parabolae de illo — *Des.* Suscepit autem haec s. corpora Rufina religiosa et clarissima urbis matrona. In quo loco daemoniaci curantur... [2050]

MOMBRIIUS, II. 39^v (col. 1 post med.) - 40^v.

Exc. *Act. SS.* t. c. 245, 246 (3^a ed. 227-228), annot. b, u. — *Anal. Boll.* III. 179, 8°.

b. Cum completi fuissent prophetici sermones et quae vere a Christo dicta sunt de eo — *Des.* Suscepit autem ea Rufina quaedam matrona de genere claro, et procurans... In quo loco nunc omnes qui daemonia habent... [2051]

MARTENE et DURAND, t. c. 1645-50.

2. CARMEN AUCT. ALDHELMO. *Inc.* Sic quoque Iustinam modulabor carmine — *Des.* Ut praedira necis pariter tormenta tulerunt. [2052]

* ALDHELMUS, *De laude virg.* 34 (P.L. LXXXIX. 270-71).

3. CARMEN AUCT. FLODOARDO. *Inc.* Tempestate sub hac validos Cyprianus agones — *Des.* Horum, ubi praestantur multae sub honore salutes. [2053]

FLODOARDUS, *De Christi triumphis Antiochiae gestis*, l. 15 (P.L. CXXXV. 567-72).

4. EPITOMAE.

Ado, 26 sept.; || *Cypriani opera*, ed. FELLUS (1682), l. c. 61. — VINC. BELLOV. XIII. 119-22. — *Leg. aurea*, c. 142 (137). — PETRUS DE NAT. VIII. 121

5. TRANSLATIO PLACENTIAM AN. 1001. *Inc.* Regnante atque totius orbis machinam moderante Dño N. I. C. — *Des.* quam pro certo s. I-am esse credimus. Haec quidem et plura alia signa... [2054]

Act. SS. t. c. 258-61; 3^a ed. 239-41.

Cyriaca vid. m. Romae, sub Decio. — Aug. 21.

PASSIO. *Inc.* Temporibus Decii caesaris et Valeriani praefecti erat quaedam matrona — *Des.* Corpus vero eius christiani in praedio eiusdem ss. m. sepelierunt in agro Verano... [2055]

Act. SS. Aug. IV. 403-4, n. 2-4.

Cyriacus. Vid. Quiriacus.

Cyriacus, Largus et Maximianus mm. Romae, sub Maximiano. — Aug. 8.

1. PASSIO. *Inc.* Tempore quo Maximianus Augustus rediens de partibus Africae... [2056]

Est ipsa Passio Marcelli papae (vid. **Marcellus** papa, 2), quae saepe in codicibus inscribitur : *Passio S. Cyriaci et sociorum*.

2. PASSIO. *Inc.* Post paucos dies nuntiatum est (*al.* Tempore illo cum nuntiatum esset) Diocletiano Augusto, eo quod filia eius Arthemisia a daemonio vexaretur... Et dum multo tempore in custodia esset — *Des.* α) et decollati sunt via Salaria intra thermas Sallustii... [2057]

vel β) miliario ab urbe Roma plus minus VIII. Ubi florent... [2058]

Ex mss. Est haec pars eiusdem Passionis Marcelli, nempe § 10-20 (*des.* α) vel 10-24 (*des.* β) secundum partitionem in *Act. SS.* factam.

3. PASSIO. *Inc.* Eodem tempore Carpasius vicarius mittens ad custodiam adduxit C-um diac... — *Des. ut* 2β. [2059]

Ex mss. Est haec etiam pars eiusdem Passionis Marcelli, nempe § 18-24.

4. PASSIO. *Inc.* Factum est enim ut arte media filia Diocletiani imp. impleta esset a diabolo, et cum nullus ei posset approximare — *Des.* Ipsa autem Lucina complevit aetatem 95 annorum... [2060]

Ex mss. Est haec pars appendicis ad Passionem Anthimi. (*Vid. Anthimus*, b), nempe § 14 et 15 secundum partitionem in *Act. SS.* factam.

5. PASSIO. *Inc.* Cyriacus a Marcello papa diaconus ordinatus, comprehensus — *Des.* et ex tunc, clauso balneo, gentiles christianos timere et venerari coeperunt. [2061]

Leg. aurea, c. 116 (111); || MOMBRIUS, I. 216. — Est haec epitome Passionis Marcelli de qua supra, 1.

6. PASSIO. *Inc.* In provincia Tusciae fuit vir quidam gentilis — *Des.* a via Numentana eo translata honorifice sunt sepulta, in laudem... [2062]

Anal. Boll. II. 248-58.

7. PASSIO. *Inc. prol.* Si iuxta evangelicae rationis — *Inc.* Pater itaque eius in Tuscia marchio fuit — *Des.* ad martyrii coronam per multa tormentorum genera, Dño cooperante, pervenit ; cui est... [2063

Act. SS. Aug. II 332-34, n. 29-36.

Exc. MARTINELLI (Fior.), *Primo trofeo della ss. croce eretto in Roma* (1655), 77-78.

8. TRANSLATIO ROMAM MED. SAEC. X. *Inc. prol.* Cum me circum-saeptum recogito, vetustam protoplasti inoboedientiam — *Inc.* Anno ab inc. Dñi ccc bis seno postquam ex infima stirpe Diocletianus — *Des.* Actum est temporibus gloriosissimi Ottonis augusti, praesidente Romae ss. papa Agapito... [2064

Act. SS. t. c. 334-36, n. 39-47.

9. MIRACULUM ROMAE PATRATUM, AUCT. BENEDICTO. *Inc. prol.* Cantate Dño canticum novum — *Inc.* Magnus Dñus et laudabilis nimis... Quidam enim clericus... Henricus nomine — *Des.* in monasterio prae-taxato. Omnibus autem qui ad dictam diem convenerint... [2065

Act. SS. t. c. 336-38, n. 49-56.

10. BRACHII TRANSLATIO BAMBERGAM MED. SAEC. X. *Inc. prol.* Legimus quod in initio primi hominis plasmator Deus — *Inc.* Modico igitur interposito tempore postquam s. caput — *Des.* ut tecum dicere valeamus : Beati qui habitant in domo tua, Dñe... [2066

Act. SS. t. c. 338-40, n. 58-68.

11. MIRACULA IN GALLIA. *Vid.* Paulus apost.

12. EPITOMAE.

Ado, 16 mart. et 8 aug. — PETRUS DE NAT. VII. 35.

Cyriacus et Paula mm. Malacae, sub Diocletiano. — Iun. 10.

PASSIO (ANTIQUA ?). *Inc.* Temporibus Diocletiani impiissimi imp., postquam iam — *Des.* sempiternam felicitatem sunt consecuti xiv kal. iul. anno Dñi cccv. [2067

TAMAYO, *Mart. hisp.* III. 544-45; || *Act. SS.* Iun. III. 574, n. 3; 3^a ed. IV. 473, n. 3.

Cyricus et Iulitta. *Vid.* Cirycus.

Cyrilla v. m., dicta filia Decii imp. — Oct. 28.

PETRUS DE NAT. IX. 118.

Cyrillus puer m. Caesareae in Cappadocia, sub Decio (?). — Mai 29.

PASSIO. *Inc.* Martyrium s. Cyrilli pueri non iustum est ad vos, ff., silere. — *Des.* Haec dicens ibat mori. Splendidus autem... [2068

Act. SS. Mai VII. 17, n. 4-6; || RUINART (1689), 253-54; (1713), 246-47; (1731), 213-14; (1802), II. 106-7; (1859), 289-90.

Cyrillus ep. m. in Creta, sub Decio (?). — Iul. 9.

1. PASSIO. *Inc.* S. Cyrillus ep. non incognitus Aegyptiis, cuius fides apud Deum et homines probata est — *Des.* α) gladio percuti iussi. Et ille gaudens percussus tradidit spiritum. Amen. [2069]

vel β) dignum tradidit passioni, et sic offerens caput percussus gladio tradidit spiritum. Martyrizatus est autem... vi id. iul. sub Decio imp., agente Lucio duce... [2070]

Act. SS. Iul. II. 687 (des. α). — (*Mut.*) *SURIUS*, IV (1573), 153-54; (1579), 151-52; VII (1618), 155-56; VII (1877), 200-1 (des. β). — *Var. lect. Anal. Boll.* I. 515, 59°; *Catal. Brux.* I. 29-30, 32° (des. β).

2. PASSIO. *Inc.* S. Cyrilli ep. fidem ad Deum non tantum de passionibus est conspicere — *Des.* Gladio enim eius caput amputare praecipit, et ita mundissima b. Cyrilli [anima] Deo reddi properavit. [2071]

De qua *Catal. Paris.* II. 41, 20°; III. 364, 3°.

Cyrillus ep. Hierosolymitanus, † 386. — Mart. 18.

PETRUS DE NAT. III. 44. — IO. GROSSI, *Viridarium Carmel.* II. 6.

Cyrillus et Methodius Slavorum apostoli, † 869 et 885. — Mart. 9.

1. EPISTULA ANASTASII BIBLIOTHECarii AD GAUDERICUM EP. *Inc.* Sancto meritisque beato Gauderico... Quia sanctitas tua, rev. pater — *Des.* silentio, sicut credimus, non praetereat. [2072]

FRIEDRICH (J.), in *Sitzungsberichte der philos.-philol. und der hist. Classe der k. b. Akademie der Wissenschaften zu München*, 1892, 438-42; || *Id.* in *Revue internationale de théologie*, IV (1896), 417-19; || GOETZ (L. K.), *Geschichte der Slavenapostel Konstantinus (Kyrillus) und Methodius* (Gotha, 1897), 243-46.

2. VITA CUM TRANSLATIONE S. CLEMENTIS PAPA ("LEGENDA ITALICA"). *Inc.* Tempore igitur quo Michael imp. Novae Romae regebat imperium — *Des.* maximas gratias agentes Deo. Qui in loco eodem multa et miranda operatur... [2073]

Act. SS. Mart. II. *19-*21; 3^a ed. *20-*22; || GINZEL (J. A.), *Geschichte der Slavenapostel Cyrill und Method* (Wien, 1861), Codex legendarum etc. 5-11; || EMLER (J.), in *Fontes rer. Bohem.* I. 93-99; || GOETZ, t. c. 247-54. — Cf. supra *Clemens I* papa, 5.

Exc. DOBROWSKY (J.), *Mährische Legende von Cyrill und Method* (Prag, 1826). 11-12 et postea passim. — BARTOLINI (D.), *Memorie storico-critiche archeologiche dei SS. Cirillo e Metodio* (Roma, 1881), 13-17.

3. VITA ("LEGENDA MORAVICA"). *Inc.* Tempore Michaelis imp. fuit quidam vir genere nobilis — *Des.* Qui in Christi fide viventes, post multa tempora... [2074]

Acta SS. t. c. *22-*23; 3^a ed. *22-*24; || DOBROWSKY, t. c. 9-50; || GINZEL, l. c. 12-18; || EMLER, t. c. 100-7.

4. EPITOMAE. a. *Inc.* B. Cyrillus natione graecus, tam latinis quam ipsis graecorum — *Des.* usque in hodiernum diem deflent. [2075]

Act. SS. t. c. *24; 3^a ed. *24-25.

b. *Inc.* Quemadmodum ex historiis... colligitur, ss. C. et M. fratres germani de Alexandria... [2076]

Brev. Olomucense, an. 1495. Cf. *Act. SS.* t. c. *16, n. 21.

Cyrillus prior generalis Ord. B. V. de Monte Carmelo, † cca. 1224. — Mart. 6.

Io. GROSSI, *Viridarium Carmel.* II. 11; || *Act. SS.* Mart. I, 499, n. 3; 3^a ed. 497-98, n. 3. — PETRUS DE NAT. appendix, 3.

Cyrinus. *Vid.* Quirinus.

Cyrus et Iohannes mm. in Aegypto, sub Diocletiano. — Ian. 31.

1. PASSIO, INTERPRETE ANASTASIO BIBLIOTHECARIO. *Inc. prol. interpr.* Non me ///// pusillitatem meam cogere volueris — *Inc. prol. auctoris.* Divinus nobis sermo, qui vere veritas est — *Inc.* Kyrus itaque memorabilis et admirabilis m. magnae quidem erat urbis Alexandriae civis — *Des.* Nihil negligens amabilis summus Dei sacerdos... Amen. — *Sequuntur duo versiculi* : Salve sacer amate Deo... *et tres breves sermones S. Cyrilli Alexandrini de ss. mm.* [2077]

MABILLON, *Mus. ital.* I, 2. 83-84 (prol. interpr. et initium prologi auct.), — MAI, *Spicil. Rom.* IV. 227-29 (eadem), et 253-66 (Passio, at deficiente initio); || *P.L.* CXXIX. 703-14 (omnia ex Maio). — *Anal. Boll.* VIII. 95-96 (eae quae desunt apud Maium).

2. PASSIO AUCT. PETRO PARTHENOPENSI. *Inc. prol.* Inclitas victorias et gloriosas palmas — *Inc.* Anno igitur ab inc. Dñi N. I. C. fere ccxc Diocletianus caesar — *Des.* Post haec perrexit cum magna caterva... in qua beneficia se petentibus praestare... [2078]

MAI, t. c. 268-80.

3. LAUDATIO AUCT. SOPHRONIO EP. HIEROSOLYMITANO. a. INTERPRETE BONIFATIO CONSILIARIO. *Inc. prol.* Propter aegritudinem oculorum ad Cyrum — *Inc.* Alii quidem aliter sanctos honorent — *Des.* testem eorum, quae dicuntur, veritatem in omnibus facientes. [2079]

MAI, *Spicil. Rom.* III. 1-95; || *P.G.* LXXXVII. 3379-3422.

b. FRAGMENTI IN CONCILIO NICAENO II PROLATI VERSIO ANASTASII BIBLIOTHECARII.

* *Syn. II Nicaena*, act. IV (MANSI, *Concil. coll.* XIII. 58; || *P.L.* t. c. 300).

4. MIRACULA 70 AUCT. EODEM, INTERPRETIBUS BONIFATIO CONSILIARIO ET ANASTASIO BIBLIOTHECARIO. a. *Inc.* De Ammonio... Iustum arbitror

miraculorum narrationem aggressus — *Des.* quae, his qui hanc viderint, repromissa sunt, operamini. Quae omnes nos consequi... [2080

MAI, t. c. 97-669; || *P.G.* t. c. 3423-3675.

b. FRAGMENTI IN CONCILIO NICAENO II PROLATI ALIA VERSIO ANASTASII (ex mirac. xxxvi).

* *Syn. II Nicaena*, act. iv (MANSI, t. c. 58-59; || *P.L.* t. c. 300-301).

5. EPITOME.

HILARION MEDIOLANENSIS, f. 114.

Dafrosa. *Vid.* Bibiana.

Dagaeus. *Vid.* Dega.

Dagobertus II (al. III) rex Francorum, † 680. — Dec. 23.

VITA. *Inc. prol.* Cunctorum rex regum dñusque — *Inc.* Inclitus igitur rex et gloriosus Christi m.D. ex robustissima Francorum gente — *Des.* Impetra nobis pacem, veram concordiam... [2081

WILTHEMIUS (A.), *Acta D. Dagoberti Francorum regis et m.* (Augustae Trevirorum, 1653), 7-28; || KRUSCH (Br.) in *MG.* Scr. rer. merov. II. 511-524. — De prologo Iohannis Gielemans (*Inc.* " Praestantissimi Francorum monarchae... ") cf. *Anal. Boll.* XIV. 44, 14°.

Dairchellus. *Vid.* Molingus.

Dalfina coniux S. Elzearii de Sabrano, † 1360. — Nov. 26.

SUMMARIUM PROCESSUS CANONISATIONIS.

Exc. Act. SS. Sept. VII. 535-54, n. 43-53, 67, 75, 76, 80, 82-84, 88, 95, 97, 115, 134, 148, 150-52; 593, annot. *e*; 3^a ed. 501-18, numeris iisdem; 555, annot. *e*.

Dalfinus ep. Lugdunensis m. *Vid.* Annemundus.

Dalmatius m. in Pedemonte, med. saec. III. — Dec. 5.

1. *Inc. prol.* Cum sancta Dñi pietas caelesti auxilio — *Inc.* Ista vero audiens atque impleta fuisse intellegens — *Des.* Ipse vobis audientibus det gratiam et mihi pro praesumptione tribuat veniam... [2082

De qua *Anal. Boll.* XI. 360, 1°; XVII. 92.

2. PASSIO. *Inc.* B. Dalmatius natus est in provincia Germaniae

citerioris — *Des.* ad hunc usque diem ibidem plurimis fulget signis. Martyrizatus est... [2083]

Mon. hist. patriae, Scr. III. 13-18.

3. EPITOME.

PETRUS DE NAT. I. 32.

Dalmatius ep. Rutenus, † cca. 580. — Nov. 18.

VITA. *Inc. prol.* Triumphalem ac venerabilem D-ii Rutenae urbis pontificis vitam — *Inc.* Igitur bb. Dalmatium Rutena urbs civem habuit — *Des.* si quid superfluum fuerit, eiciat. Et D. N. I. C., qui tantam gratiam... [2084]

LABBE, *Bibl. mss.* II. appendix, sign. SSSss.4-TTTtt.ij; || KRUSCH (Br.), in *MG.* Scr. rer. merov. III. 545-49.

Exc. BOUQUET, III. 419-20.

Damasus papa, † 384. — Dec. 11.

1. VITA. *Inc.* Damasus natione Spanus ex patre Antonio... [2085]

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 212-13; || ed. MOMMSEN. 82-84); || *Damasi opera ... et vita*, ed. M. Milesius SARAZANIUS (Romae, 1638), 39-40; || *Bibl. patr. Lugd.* XXVII. 62.

2. VITA. *Inc.* Quia scriptum est : Quos praedestinavit..., divina clementia Damasum fide sincerum — *Des.* atque signorum ostensione ad fidem Christi revocabat. [2086]

Damasi opera (1638), 33-38; || *Bibl. patr. Lugd.* t. c. 61-62.

3. VITA. *Inc.* Post decessum magni Constantini, sub quo — *Des.* una basilica colit in terris, unus Deus coronat in caelis... [2087]

Damasi opera (1638), 40-62; || *Bibl. patr. Lugd.* t. c. 62-66.

Exc. UGHELLI, I, 2. 200*-201*; 2^a ed. I. 1289-90; || CONTATORE (D. A.), *De historia Terracinensi* (Romae, 1706), 468-70; || CAPPELLETTI. *Chiese*, VI. 522-523. — FONSECA (A.), *De basilica S. Laurentii in Damaso* (Fani, 1745), 101-2.

4. VITA AUCT. BENEDICTO PRESB. *Inc. prol.* Multis tuis precibus constrictus — *Inc.* Anno igitur regni Constantini regis, nepotis Constantini — *Des.* viduae duo minuta. Iterum rogamus... [2088]

Damasi opera (1638), 63-76; || *Bibl. patr. Lugd.* t. c. 66-69.

Exc. FONSECA, t. c. 101.

5. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. xv. 49. — PETRUS DE NAT. I. 56. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 6^v-7.

Daniel erem. et m. Gerundae. — April. 24.

VITA. *Inc.*..... — *Des.* qui omnes legentes et videntes vitam et martyrium s. D-is, dixerunt : Benedictus sit Dñs Deus... [2089]

Exc. (pars ultima) *Act. SS.* April. III. 268-69; 3^a ed. 270-71.

Daniel m. Patavii. — Ian. 3.

1. INVENTIO AN. 1076. *Inc. prol.* Fratres dd., qui ad celebrandam b. D-is festivitatem — *Inc.* Erat in Tusciae Italiae provincia homo quidam utroque lumine caecus — *Des.* Reminiscantur namque fideles cuncti illius annorum Dñi N. I. C. temporis MLXXVI... [2090]

DONDI DALL' OROLOGIO (Fr.), *Ist. eccl. di Padova*, III (1807), Docum. 47-54.

2. EPITOMAE. a. *Inc.* Daniel levita et m. Paduae requiescit... [2091]

PETRUS DE NAT. II. 40.

b. *Inc.* Daniel levita passus est in urbe Patavii, verum quo tempore — *Des.* anno, qui dictus est, DCCLXVII. Ubi Christus... [2092]

FABER STAPULENSIS, *Agones mm.*, f. 6-6^v; || *Act. SS.* Ian. I. 160.

Daniel, Samuel, Angelus et soc. Ord. S. Franc., mm. Septae in Mauritania Tingitana, † 1227. — Oct. 13.

1. EPISTULA FR. MARIANI A IANUA DE EORUM MARTYRIO. *Inc.* Ven. in Christo patri Aeliae... Die XXVI septembris venerunt in hanc civitatem Septae — *Des.* in caelis exsultant. Datum apud Septam Saracenorum die XXVII oct. MCCXXVII. [2093]

Epistola cuiusdam fratris Minoris... ed. FRANCISCUS ANTONIUS A CORILIANO (Velitris, 1640), folium unum; || *Act. SS.* Oct. VI. 385-86, n. 5, 6.

2. PASSIO. *Inc.* Apud Septam civitatem... Praedicti enim fratres de licentia fratris Heliae — *Des.* et reposita honorifice in Alfondagia... ubi ipsorum meritis miracula creberrima ostenduntur. [2094]

Analecta Franciscana, III (1897), 613-16. — (Mut. et paulum contracta) *Brev. Romanum*, an. 1522; || *Act. SS.* t. c. 390-91; 3^a ed. 389-91.

3. EPITOMAE.

BARTHOLOMAEUS DE PISIS, *De conformitate*, lib. I, conf. VIII, part. II (ed. Mediol. 1513, f. 64-64^v). — ANTONINUS FLORENT. *Chronic.* tit. 24, c. 7, § 6.

Darerca (al. Moninna, Modvenna etc.) v. in Hibernia, † 517. — Iul. 6.

1. VITA. *Inc.* Virgo ven. nomine Darerca, cognomine Monynna, Conalleorum finibus orta patre Mocteo — *Des.* sufficienter recreati sunt qui potaverunt. [2095]

Act. SS. Iul. II. 290-96; || *Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant.* 165-88.

Exc. COLGANUS, *Trias thaumat.* 604, VII.

2. VITA AUCT. CONCHUBRANO. *Inc. prol.* Fuit inter hibernenses gentes virgo vitae ven. — *Inc.* De supradicto itaque Conalleorum populo s. Movenna patrem habuit nomine Maugtheum — *Des.* paene omnes ebrii devenirent. Harum virtutum lectorem... testor ut pro me... [2096]

Act. SS. t. c. 297-312.

3. VITA ET MIRACULA AUCT. GALFRIDO AB. BURTONIENSI. *Inc. prol.* Diu desideraveram curans animo reperire — *Inc. Vita.* Fuit in Hibernia quaedam v. nomine Modvenna — *Des.* ad regna caelestia regnatura cum Christo Dño in saec. saec. Amen. — *Inc. Mirac.* Et factum est postquam defuncta — *Des.* sponsum tuum Dñm N. I. C., qui... [2097

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 97-98.

4. EPITOME VITAE 3. a. *Inc.* B. Modwenna v. de Convalleorum populo — *Des.* poscentibus subsidia praestantur optata. Compilavit autem vitam... [2098

Cf. *ibid.* 100.

b. *Inc.* Fuit in Hibernia v. quaedam nomine Modwenna decora facie — *Des.* confractoque ergastulo, liberatus est. [2099

CAPGRAVIUS, f. 234-39^v.

Exc. COLGANUS, t. c. 604, VIII.

5. VERSUS. *Inc.* Ortum Modwennae dat — *Des.* ossa tenet. [2100
Act. SS. t. c. 312; || HARDY, t. c. 95 et 100.

Datius ep. Mediolanensis, † 552. — Iun. 14.

MIRACULUM. **a.** *Inc.* Eiusdem (*h. e.* Iustiniani) quoque principis tempore, cum D. Mediolanensis ep. — *Des.* atque infidelis abscessit. [2101

* GREG. MAGNUS, *Dial.* III. 4 (P.L. LXXVII. 224-25); || MOMBRIUS, I. 219; || *Act. SS.* Ian. I. 969, n. 16; 3^a ed. II. 251-52, n. 16.

b. (CARMEN). *Inc.* Mediolanensis Datius quo robore fultus — *Des.* viduaeque vacatio sedis. [2102

* FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, XIII. 10 (P.L. CXXXV. 843-44).

Datus ep. Ravennas, † cca. 185. — Iul. 3.

VITA (IN AGNELLI *Lib. pont. eccl. Ravenn.*, episc. VII). *Inc.* Datus VII. Hic namque vir religiosus — *Des.* b. Probi sepultus est. Sedit... [2103

* AGNELUS (*MG. Scr. rer. langob.* 282-83); || *Act. SS.* Iul. I. 635, n. 3; 3^a ed. 558, n. 3.

Davanzatus conf. Barberini in Etruria, † 1295. — Iul. 7.

TESTIMONIA DE OBITU ET MIRACULIS. **I.** *Inc.* Item anno eodem... Cunctis manifeste appareat quod Guccius Procellotti... [2104

II. *Inc.* Item eodem anno... Nerus, qui Sercosta vocatur... [2105
Act. SS. Iul. II. 525-26, n. 6-8.

David mon. Hemmenrodensis, † 1179. — Dec. 11.

VITA. *Inc. prol.* Gloriosa et veneranda commemoratio bb. D. con-

fessoris — *Inc.* Fuit in quadam domo Cisterciensis ordinis nomine Hemmenrode — *Des.* iram conditoris tam celeriter avertit. [2106]

HEESIUS (N.), *Manipulus rerum memorabilium claustrum Hemmenrodensis* (1611), 50-61.

David seu **Dewi** ep. Mevennensis, † 601 (?). — Mart. 1.

1. VITA AUCT. RICEMARCHO EP. MEVEN. *Inc.* Dñs noster quamvis omnes suos... Iste itaque s. quem tinctio David, vulgus autem Dewi clamat, veriloquis angelorum oraculis — *Des.* venerabantur. Corpus itaque eius sanctorum fratrum ulnis apportatum... Anima vero... Ipse nos suis... Amen. — *Inc. epil.* Haec et alia plura — *Des.* conspecto sine fine Deo collocent... Amen. [2107]

REES, *Cambro British SS.* 117-43.

Exc. WHARTON, *Anglia sacra*, II. 645-47.

2. EIUSDEM EPITOMAE. a. *Inc.* Sanctus quem tinctio (*etc. ut* 1). — *Des.* Corpus eius a fratribus et populo honorifice in civitate sua sepulchrum continuis coruscat miraculis. [2108]

Act. SS. Mart. I. 41-45.

Exc. MOLINIER et KOHLER, *Itin. Hieros.* II, 2. 192-93.

b. *Inc.* S. enim David, quem vulgus Dewi appellat, ang[e]lorum oraculis — *Des.* laetitia salusque in regno diffusa sunt. [2109]

CAPGRAVIUS, f. 82^v-85^v.

Exc. *Act. SS.* t. c. 47. — MOLINIER et KOHLER, l. c. 197-98.

c. *Inc.* Dñs N. I. C. quamvis sanctos suos... sic hunc s. ven. David divinis oraculis — *Des.* Corpus vero sanctorum manibus venerabiliter conditum sepulturae in civitate sua... Amen. [2110]

COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 425-29.

Exc. COLGANUS, *Trias thauimat.* 208, 1. — *Act. SS.* t. c. 46.

d. *Brev. Aberdonense*, pars hiem., Propr. SS. 61-62.

3. VITA AUCT. GIRALDO CAMBRENSI. *Inc. prol.* Vitam s. David archiep., quem vulgares Dewi dicunt — *Inc.* B. itaque David ingenuis natalibus ortus — *Des.* nostrum quandoque volumen extendent. [2111]

WHARTON, t. c. 628-40; || *Giraldi Cambrensis opera*, ed. I. S. BREWER (RER. BRIT. SCR. 21), III. 377-404.

Exc. MOLINIER et KOHLER, l. c. 194-95.

4. GENEALOGIA. *Inc.* David fuit filius Sant — *Des.* Fugen filius sororis Mariae. [2112]

REES, t. c. 144.

David (al. Glebus seu Hlibus) princeps Russus. — *Vid. Romanus.*

David ab. in Suecia, saec. XI. — Iun. 25 (Iul. 15?).

VITAE EPITOME. *Inc.* Dilectus Deo David... Hic itaque David in Anglia oriundus — *Des.* pro peccatoribus iugiter interpellabat. [2113

Brev. Arosiense (Basileae, 1513); || *Scr. rer. Suecic.* II, 1. 408-11.

Davinus peregrinus Lucae in Etruria, † 1051. — Iun. 3.

VITA ET MIRACULA. *Inc. prol.* Ad laudem et gloriam Dñi N. I. C. qui est mirabilis — *Inc.* Hic denique vir Dei Armeniae partibus exstitit oriundus — *Des.* a periculo tantae praesumptionis. Haec... [2114

Act. SS. Iun. I. 329-31; 3^a ed. 322-24.

Decem milia martyrum crucifixorum in monte Ararath. —
Vid. Acacius.

Decentius et Germanus mm. Pisauri, sub Galerio Maximiano. — Oct. 28.

PASSIO (EX CHRONICO PISAURENSI). *Inc.* Tunc Tarsus proconsul iussit militibus ut ss. D-um et G-um — *Des.* fuit Deo et sanctis consecrata et dictis ss. mm. dicata. [2115

MITTARELLI, *Annal. Camaldul.* III. 335-36; || *Act. SS.* Oct. XII. 573-74.

Declanus ep. Ardmoriae in Hibernia, saec. VI. — Iul. 24.

VITA. *Inc.* Bb. ep. Declanus de nobilissimo Hiberniae regum genere — *Des.* in sua civitate Ardmor in Levitana, quam ipse iussione angelica signavit, sepultum est... [2116

Act. SS. Iul. V. 593-608.

Exc. COLGANUS, Trias thaumat. 200-2, VI-XV.

Decorosus ep. Capuanus, saec. VII extr. — Febr. 15.

VITA. *Inc. prol.* Commendabilia sanctorum trophaea — *Inc.* B. igitur Decorosus Capuanae urbis indigena, qui non tantum nomine fuit D. — *Des.* in pace... obdormiens spiritum Altissimo commendavit. [2117

MONACHUS (Mich.), *Sanctuarium Capuanum*, 19-21; || *Act. SS.* Febr. II. 842.

Decumanus erem. et m. in Anglia. — Aug. 27.

VITA. *Inc.* B. Decumanus ex illustri est prosapia — *Des.* sepulturae honorifice tradebatur. Renovantur antiqua miracula... [2118

CAPGRAVIUS, f. 85^v-86^v; || *Act. SS.* Aug. VI. 24-25.

Dega seu Daygeus ep. in Hibernia, † 586. — Aug. 18.

VITA. *Inc.* Vir ven. ac s. ep. Daygaeus in regione Cianactorum — *Des.* CXL aetatis suae anno feliciter obdormivit in Christo... [2119

Act. SS. Aug. III. 658-61; || *Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant.* 891-902.

Deicolus ab. Lutrensis, saec. VII. — Iun. 18.

1. VITA. a. *Inc. prol. I.* Qui sanae mentis advortitur mundumque flocci pendere — *Inc. prol. II.* Cum omnium ss. merita veneranda iure meritoque — *Inc.* Cum bb. monarches atque auriga Dñi Columbanus — *Des.* nepos eius Werdolfus illi successit, qui adhuc superest et... ut lampas emicat. [2120]

Act. SS. Ian. II. 200-10; 3^a ed. 564-74; || COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 115-25.

Exc. ECCARDUS (I. G.), *Origines ... familiae Habsburgo-Austriacae* (Lipsiae, 1721), 159-68. — WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XV. 675-82.

b. *Inc. prol.* Qui se mundumque flocci pendere — *Inc.* Cum monarches atque auriga Dñi Columbanus — *Des.* quantum valeant merita magistri, si tantum discipuli. [2121]

MABILLON, *Acta*, II. 103-16; 2^a ed. 95-108.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* III. 422-27. — BOUQUET, III. 497; VII. 333-34; IX. 121. — GRANDIER, *Hist. d'Alsace*, II, preuves, 55-60.

2. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXIV. 2-5. — PETRUS DE NAT. II. 98.

Deivota. Vid. Devota.**Delfina, Delphina. Vid. Dalfina.****Demetria** soror S. Bibianae m. — Iun. 21.

Vid. Bibiana. — IAC. PHIL. BERGOMENSIS, c. 132.

Demetrius m. Parentinus. *Vid. Iulianus.***Demetrius** m. Thessalonicae, sub Maximiano. — Oct. 8.

1. PASSIO ET MIRACULA, INTERPRETE ANASTASIO BIBLIOTHECARIO.

I. PASSIO. *Inc. epist.* Dño piissimo imp. Karolo... B. Demetrii Thessalonicensis m. passionem atque miracula — *Inc.* Cum imp. Maximianus in Thessalonicensium degeret civitate — *Des.* dilatavit eam et erexit ibi oratorium in honore s. m. D-ii... [2122]

MABILLON, *Vet. anal.* I. 65-71; 2^a ed. 172-73 (col. 1 extr.); || *Act. SS.* Oct. IV. 87-89; || *P.L.* CXXIX. 715-17; || *P.G.* CXVI. 1167-72.

II. MIRACULA. *Inc.* Marianus quidam de senatoribus — *Des.* Dedicavit igitur ep. templum quod s. m. D-io construxit... [2123]

MABILLON, op. c. I. 71-95; 2^a ed. 173-77; || *P.L.* t. c. 717-26.

2. PASSIO ET MIRACULA. *Inc.* Cum Maximianus Hercules Gothos et Sarmatas Romanis et suo crudelissimo dominatui — *Des.* et vitae aeternae faciat esse participes in Christo Iesu... [2124]

Bibl. Casin. III, Floril. 140-46.

3. PASSIO INTERPRETE BERNHARDO PRESB. *Inc. lemma.* Passio s. Dimetrii... quam ego Iohannes — *Inc.* Cum Maximianus Hercules subiugasset Gothos et Sarmatas Romanis — *Des.* per orbem terrarum sufficienter exinde feratur. Passus est autem... Amen. — Hanc passionem s. D-ii quidam Thessalonicensis sacerdos... [2125]

Cf. *Anal. Boll.* XVI. 66-68.

4. EPITOMAE. a. (PASSIONIS 1). *Inc. ut* 1. — *Des.* et imp. Carolo transmisit. [2126]

VINC. BELLOV. XIII. 149, 150; || MOMBRIUS, I. 220-20^v.

b. *Inc.* Cum Maximianus Herculi habenas romani teneret — *Des.* Abscondit autem ven capsellam cum imposito thesauro... [2127]

Legendae SS. regni Hungariae, s. l. a. (HAIN, 9996), f. 24^v-27; || *Vita bb. Stanislai* etc. (Cracov. 1511), f. 121^v-25.

c. PETRUS DE NAT. IX. 110.

Deodatus ab. Blesis, saec. VI. — April. 24.

1. VITA. *Inc.* Titulo nobiliori oppidum Bituricum prae ceteris — *Des.* reddidit ditissimam. Ubi Christus diu noctuque laudatur... [2128]

Act. SS. April. III. 274-76; 3^a ed. 277-78.

Exc. BOUQUET, III. 381-82.

2. VITA. *Inc. prol.* Post humani lapsus exordium — *Inc.* Bb. igitur viri puerilibus incrementis urbs Biturica — *Des.* pretiosis ornamentis et praediis amplissimis dilavit... [2129]

DUPRÉ (A.) in *Mélanges historiques*, I (1873) [COLLECTION DE DOCUMENTS INÉDITS SUR L'HIST. DE FRANCE], 47-71.

3. VITAE EPITOME. *Inc.* B. Deodatus Biturigiae natus et educatus est — *Des.* basilicam a fundamentis restauravit. [2130]

Act. SS. t. c. 273-74; 3^a ed. 276-77.

Deodatus ep. [Nivernensis], † 679. — Iun. 19.

1. VITA. a. *Inc. prol.* Dñs patribus et fratribus... Si, attestante Salomone, gesta regum — *Inc.* Catholica fides et christiana pietas — *Des.* Ipsius tandem meritis innitentes... Amen. — *Appendix.* Anno ab inc. Dñi N. I. C. MXLIX... per cuncta saecula saeculorum. [2131]

(Solutus prologus) GUINOT (A.), *Les Saints du Val de Galilée* (Paris, 1852), 405-8; || L'HÔTE (J. B. E.), in *Anal. Boll.* VI. 156-60.

(Sola Vita) *Beatissimi Deodati ep. vita* (Nanceii, 1619), 36 pp. [non vidimus]; || RIGUET (Fr. de), *Mémoires historiques et chronologiques pour la vie de S. Dié* (Nancy, 1680), II. 1-45 (haec pars II iam anno 1679 typis impressa erat; cf. *Act. SS.* Iun. III. 870, n. 5; 3^a ed. IV. 726, n. 5); || *Act. SS.* Iun. III. 872-83; 3^a ed. IV. 727-37; || *P.L.* CLI. 611-34.

Exc. [BELHOMME (H.)], *Historia Mediani in monte Vosago monasterii* (Argentorati, 1724), 130-40. — BOUQUET, III. 585-86. — GRANDIDIER, *Hist. d'Alsace*, II, preuves, 45-46.

b. *Inc.* Piissimus pater noster D. praecipuo nobis hodie praedicandus est praeconio, qui generoso... [2132]

(Mut.) SURIUS, VII (1581), 539-46; III (1579), 836-43; VI (1618), 275-79; VI (1877), 469-79. — Cf. *Act. SS.* lun. III. 874, not. a; 3^a ed. IV. 729, not. a. — Est haec Vita 1a, ommissis prol., cap. 1 et quibusdam ex ultimis cap.

2. VITA AUCT. RICHERO (*Gesta Senoniensis eccl.* I. 4-9). *Inc.* Fuit igitur eodem tempore cum noster fundator Gundelbertus — *Des.* usque ad hoc tempus a Deodatensibus possideri dinoscitur. [2133]

D'ACHERY, *Spicilegium*, III. 277-83; || Id. ed. DE LA BARRE, II. 605-7; || MABILLON, *Acta*, III. 2. 472-76; 3^a ed. 428-32; || CALMET, *Hist. de Lorraine*, II, preuves, 5-7; ed. 2^a, III, preuves, 143-46; || GRANDIDIER, I. c. 38-42; || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XXV. 259-62.

Exc. Act. SS. lun. III. 883, n. 30; 3^a ed. IV. 737, n. 30.

3. TRANSLATIO AUCT. EODEM (*ibid.* II. 15). *Inc.* Postea vero anno Dñi MIII... erat quaedam ducissa... [2134]

D'ACHERY, op. c. III. 313; || Id. ed. DE LA BARRE, II. 616; || MABILLON, t. c. 485-46, n. 29; 2^a ed. 440; || *Act. SS.* lun. III. 883-84, n. 31; 3^a ed. IV. 737, n. 31; || WAITZ, t. c. 276-77.

Deodatus ep. Nolanus, † 473. — Iun. 27.

1. VITA. *Inc.* In tam magno mysterio... Fuit hic archipresbyter tempore Paulini — *Des.* fundere preces non desistit; quo magis fidelium corda... [2135]

UGHELLI, VIII. 60-62; 2^a ed. 42-43; || *Act. SS.* Iun. V. 260-61; 3^a ed. VII. 232-33.

2. TRANSLATIO BENEVENTUM CCA. AN. 840. *Inc.* Post annorum curricula, Christo volente, temporibus... Sichardi principis — *Des.* At vero Paschalis pontificis romanae ecclesiae temporibus... [2136]

BORGIA (St.), *Memorie istor. di Benevento*, I. 356-58.

Deodericus. Vid. Theodericus.

Deogratias ep. Carthaginiensis, † cca. 456. — Mart. 22.

VITA. *Inc.* Post haec factum est, supplicante Valentiniano augusto — *Des.* nesciente multitudine sepeliretur. [2137]

* VICTOR VITENSIS, *Hist. pers. Wandal.* I. 8 (P.L. LVIII. 191-92; || ed. HALM, 7; || ed. PETSCHENIG, 11-13); || *Act. SS.* Mart. III. 384; 3^a ed. 382.

Desideratus ep. Bituricensis, † 550. — Mai 8.

VITA. *Inc.* Temporibus Clotarii principis, tenente illo sceptrum — *Des.* terris vero pretiosum corporis thesaurum relinquens. [2138]

(Mut.?) LABBE, *Bibl. mss.* II. 26-28; || *Act. SS.* Mai II. 303-5; 3^a ed. 300-2. *Exc. Le COINTE, Ann. eccl. Franc.* I. 754-62. — BOUQUET, III. 444-45.

Desideratus presb. Cabillonensis, † ante 580. — Mart. 17.

1. VITA. *Inc.* Fuit in hac urbe et Desid. presb., quem ego... [2139

* GREG. TURON. *Glor. conf.* 85 (86).

2. ELEVATIO. *Vid. Agricola* ep. Cabillonensis.

Desideratus ep. Vesontionensis, saec. IV. — Iul. 27.

VITA. *Inc.* Desideratus vir summae castitatis splendore praecipuus — *Des.* caelestium coheres effectus. [2140

CHIFFLETIUS (I. I.), *Vesontio*, II. 54-55; || *Act. SS.* Iul. VI. 432-33.

Desiderius ep. Autissiodorensis. — Oct. 27.

VITA. *Inc.* Desiderius natione Aquitanus ex matre Nectaria — *Des.* et sepultus est iuxta s. Aunarium in basilica b. Germani. [2141

Hist. ep. Autisiod. 20 (LABBE, *Bibl. mss.* I. 422-26; || DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne*, I. 332-40; || *P.L.* CXXXVIII. 236-42); || *Act. SS.* Oct. XII. 361-67.

Desiderius soc. S. Ianuarii Beneventani. *Vid. Ianuarius.*

Desiderius ab. in dioec. Bituricensi, † cca. 700. — Oct. 19.

VITA. *Inc.* Igitur bb. et gloriosissimus vir D. Blavianensi territorio — *Des.* sociari voluit in gloria, ut regnans gauderet cum ipso, qui cum Patre... [2142

LABBE, *Bibl. mss.* II. 367-69; || *Act. SS.* Oct. VIII. 512-14.

Desiderius ep. Cadurcensis, † 655. — Nov. 15.

1. VITA. *Inc.* Igitur Desiderius Caturcensis ep. Obrege Galliarum oppido oriundus fuit — *Des.* tota simul planxit ecclesia. [2143

Gallia christ. 1^a ed. II (1656), f. 460-66^v; || LABBE, *Bibl. mss.* I. 699-712; || *P.L.* LXXXVII. 219-39. — *Var. lect.* (quibus supplentur etiam verba quae desunt in tribus editionibus) LABBE, op. c. II, appendix sign. SSSss.

Exc. Act. SS. Febr. II. 172, n. 19, 20; 3^a ed. 171-72, n. 19, 20. — BOUQUET, III. 527-32.

2. MIRACULA. *Inc.* Perductus itaque ad suum monasterium ac sepultus est — *Des.* te Caturci positum lector agnoscat. [2144

Gallia christ. t. c. f. 466^v-68^v (desunt nonnulla); || LABBE, I. 712-16 (item); || *P.L.* t. c. 239-46 (item). — Quae deerant in editis suppleta sunt omnia apud LABBE, II, appendix, sign. SSSss^v-SSSss.ij; partim tantum in *Catal. Paris.* III. 377.

3. EPITOMAE.

a. LA CROIX (G. de), *Series et acta episcoporum Cadurcensium* (1617, iterum 1627), 30. — b. *Ibid.* 30-31.

Desiderius ep. et soc. mm. apud Lingonas, saec. II med. (?).
— Mai 23.

1. PASSIO AUCT. WARNAHARIO. *Inc. prol.* Quantae sint in electis ac praedestinatis Dei — *Inc.* Tempore illo, cum Wandalorum barbara et gentilis ferocitas — *Des.* violare propter m. sui gloriam Dei omnipotentia non permisit... [2145]

Act. SS. Mai V. 244-46; 3^a ed. 246-48; || *P.L.* LXXX. 195-200.

Exc. Bouquet, I. 641-42.

2. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XX. 1, 2. — PETRUS DE NAT. V. 31.

3. TRANSLATIO (LECTIONES ANTIQUAE?). *Inc.* Post multorum annorum curricula ven. Guido de Menenlis — *Des.* deportata atque in argento honorifice recondita. Eodem denique dic... [2146]

Brev. Lingonense, an. 1614; || *Act. SS.* t. c. 246-47; 3^a ed. 248-49.

Desiderius erem. Pistorii. *Vid. Barontus.*

Desiderius ep. et Reginfridus diac. (Rhodonenses?), mm.
in Alsatia, an. 670/673. — Sept. 18.

PASSIO. *Inc.* Bb. Desiderius Rhodonis civitatis indigena non exiguis parentibus — *Des.* et super tumulum posuit. Passi sunt... [2147]

Act. SS. Sept. V. 789-91.

Exc. GRANDIER, *Hist. d'Alsace*, II, pièces justif. 88-90. — TROUILLAT *Monum. de l'hist. de l'anc. évêché de Bâle*, I. 56-60.

Desiderius ep. Viennensis, † 606/7. — Mai 23.

1. VITA VEL PASSIO AUCT. SISEBUTO REGE. *Inc. prol.* Pro imitatione praesentium — *Inc.* Hic vir de stemmate claro Romanis a parentibus — *Des.* et audientibus vobis gratiam tribuat copiosam. [2148]

FLOREZ, VII. 337-46; 2^a ed. 328-38; || *P.L.* LXXX. 377-84; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* III. 630-37.

2. PASSIO. *Inc. prol.* Inter diversa confessorum miracula — *Inc.* Et quidem ipse s. et incomparabilis, apostolorum ordinem — *Des.* protinus vidit et ductorem itineris ulterius non quaesivit. Nam et ego peccator cunctis audientibus... [2149]

Anal. Boll. IX. 252-62; || KRUSCH, t. c. 638-45.

3. PASSIO AUCT. ADONE EP. VIENNENSI. *Inc. prol.* Ado peccator... Bb. Desiderii patris vestri vitam — *Inc.* Desiderius Viennensis ecclesiae clarissimus pontifex fuit — *Des.* in ecclesia b. Petri agitur III id. febr. — *Inc. epil.* Haec vos, bb. fratres et filii — *Des.* glorificationis vestrae. [2150]

CANISIUS, *Ant. lect.* VI, 1. 444-51; || *Id.* ed. BASNAGE, II, 3. 5-8; || SURIUS, II (1618), 119-21; || *P.L.* CXXIII. 435-42.

Exc. Act. SS. t. c. 254-55; 3^a ed. 256-57. — **BOUQUET**, III. 490. — **KRUSCH**, t. c. 646-48.

4. EPITOME.

NOTKERUS, 23 mai.

5. PASSIO. *Inc. prob.* Magna sanctorum praemia...; ut est namque b. Desiderius athleta mirabilis — *Des.* ulterius ducem itineris non quaesivit Nam et ego peccator cunctis audientibus (*cf.* 2)... [2151]

MOMBRIUS, I. 220^v-21^v.

6. VITA. *Inc.* Hic vir s. in Augustodunensi civitate ex nobili prosapia — *Des.* ossa illius iussit igne cremari, regnante... [2152]

Act. SS. t. c. 252-53; 3^a ed. 254-56.

Exc. BOUQUET, III. 484-85.

Deusdedit p., † 618. — Nov. 8.

* *Lib. pont.* (ed. **DUCHESNE**, I. 319; || ed. **MOMMSEN**, 166-67).

Deusdedit ep. Cantuariensis, † 664. — Iul. 15.

1. VITA AUCT. GOSCELINO. *Inc.* Egregius Dei pontifex Honorius — *Des.* erumpentes tumba enarrant ad laudem Dñi N. I. C... [2153]

Cf. HARDY, Descr. catal. I. 261-62.

2. EPITOME. *Inc.* Egregio pontifice Honorio ex hac luce ad Dñum translato — *Des.* de tumba eius erumpens ostentat. [2154]

CAPGRAVIUS, 86^v-87; || *Act. SS.* Iul. IV. 49-50.

Devinicus ep. in Scotia, saec. VI. — Nov. 13.

VITA. *Inc.* Beatissimis patribus Columba et Mauritio in Scotia — *Des.* Banquhory Deuynik senis appellatur; ubi... [2155]

Brev. Aberdonense, pars aest., Propr. SS. 160^v-61.

Devota (Deivota) v. m. in Corsica, sub Diocletiano. — Ian. 27.

PASSIO. *Inc.* Temporibus Diocletiani et Maximiani imp. puella quaedam — *Des.* ibique corpus b. D-ae v. et m. Christi deposuerunt .. [2156]

BARRALIS (Vinc.), *Chronologia Lerinensis*, I. 133-35; || *Act. SS.* Ian. II. 770-71; 3^a ed. III. 385-86; || **MÉTIVIER** (H.), *Monaco et ses princes* (La Flèche, 1862), I. 316-19.

Diana Andalotis Ord. S. Dominici, Bononiae, † 1236. — Iun. 10.

VITA. *Inc.* Anno igitur Dñi MCCXVIII percurrente, missi sunt a Roma Bononiam — *Des.* Iordanus et eius successores concesserunt. [2157]

MELLONI (G. B.), *Atti degli uom. ill. in Bologna*, II, 1 (1773), 363-67; || **CORMIER** (H. M.), *La B^e Diane d'Andalò* (Rome, 1892), 149-57.

Didacus ep. Oxomensis, † 1207. — Febr. 6.

1. VITA. *Inc.* In illo tempore erat vir vitae ven. Didacus nomine — *Des.* Eius corpus ss. in Crucifixi aedicula tumulatum.. [2158]

TAMAYO, *Mart. hisp.* I, 2. 65-69.

2. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. xxx. 93, 103. — PETRUS DE NAT. xi. 72.

Didymus miles m. Alexandriae. Vid. Theodora.

Digna, Eumenia (al. Eunomia), et Euprepia (al. Eutropia) mm., sociae S. Afrae. — Aug. 12.

1. PASSIO. *Vid. Afra* m. Augustae Vindel.

2. INVENTIO SAEC. XI ET XII. *Inc.* Ipso quoque tempore in praedicta ecclesiae structura — *Des.* ipsa Dño et sanctis eius gratias egit. [2159]

Gloriosorum Christi confessorum Udalrici et Symperti necnon bb. m. Afrae ... historiae (1516), sign. O.5-5^v.

Exc. (deest nempe ultima pars) VELSERUS (M.), *Conversio et passio ss mm. Afre* etc... (Venetiis, 1591), f. 66-66^v; || *Velseri opera* (1682), 504; || SURIUS, VIII (1618), 48, n. 21, 22; || *Act. SS.* Aug. II. 701-2, n. 4, 5.

Digna et Merita (= Emerita) vv. mm. Romae. — Sept. 22.

1. ACTA AUCT. BENEDICTO PRESB. *Inc. prol.* Carissimis omnibus consacerdotibus... Vultis a mea parvitate scire — *Inc. pars I.* Temporibus Valeriani et Gallieni immanis persecutio fervebat — *Des.* virgines nobilissimae romanae. — *Inc. pars II.* Post haec autem Gaius iudex iussit teneri duas sorores — *Des.* humaverunt eas in cimiterio Commodillae ad S. Felicem et Adauctum via Hostiensi... Amen. [2160]

Inc. translatio. Tempore quo a Longobardis premebatur tota Italia — *Des.* in ipsa ecclesia, quam vos, virgines, elegistis... [2161]

Exc. BOSIO (A), *Roma sotterranea*, lib. III, c. v; || ARINGHUS (P.), *Roma subterranea novissima*, lib. III, c. IV, § 4, 5. — *Act. SS.* Sept. VI. 303-6, n. 4, 5, 6, 9, 17-19. — MAL, *Spicil. Rom.* IV. 288-89. — *Anal. Boll.* XVI. 30-31, 33, 34-35.

2. EPITOME. *Inc.* Gaius iudex iussit teneri duas sorores — *Des.* sepelierunt in coemeterio Commodillae eadem via, ad laudem... [2162]

Act. SS. t. c. 307-8.

3. PASSIO. *Inc.* Factum est ut illustris vir Aurelianus ad petitionem sacrae v. Emeritae — *Des.* leprosus factus est et in vermibus exspiravit. Passae sunt autem... [2163]

De qua *Act. SS.* t. c. 303, n. 4; *Anal. Boll.* t. c. 42

Diodorus, Marianus (al. **Marinianus**) **et soc.** mm. Romae, sub Numeriano. — Dec. 1.

1. PASSIO ET TRANSLATIO. *Inc. prol.* Gloriosissimos martyrum triumphos venerari — *Inc.* Eo itaque tempore quo b. Stephanus Romanae — *Des.* per diversa largitus est monasteria; ubi plurimis... [2164

SURIUS, I (1570), 407-9; (1576), 424-26; (1618), 283-84; (1875), 420-23.

Exc. BARONIUS, *Annales*, an 886, xxxiii-vi. — *Act. SS.* Oct. XI. 446-47, n. 24.

2. MIRACULA. *Inc.* SS. Diodori et Mariani... dicere duxi. Erat igitur vir quidam illustris, genere et nomine Franco — *Des.* ipso Francone sub protestatione Dñi I. C. nominis narrante didici. [2165

SURIUS, I (1570), 409-10; (1576), 426-27; (1618), 284-85; (1875), 423-25; ||

BARONIUS, I. c. xxxvii-xl.

3. CARMEN. *Inc.* Vocibus angelicis resonet polus omnis et aether — *Des.* Laudemus nomen, Spiritus alme, tuum. [2166

Anal. Boll. XI. 232-33 (desunt quaedam in medio carmine).

Dionysia et soc. mm. in Africa, sub Hunerico. — Dec. 6.

* VICTOR VITENSIS, *Hist. pers. Wandal.* v, 1 (P.L. LVIII. 241-42; || ed. HALM, 45-46; || ed. PETSCHENIG, 81-83); || VINC. BELLOV. XXI. 87 extr., 88.

Dionysius p., † 268. — Dec. 26.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 157; || ed. MOMMSEN, 36).

Dionysius ep. Alexandrinus, † 264/5. — Oct. 3 et Nov. 17.

HIERONYMUS, *De vir. ill.* 69. — ADO, 17 nov. — VINC. BELLOV. XII. 56, 84. — PETRUS DE NAT. X. 69.

Dionysius Areopagita. *Vid.* **Dionysius ep.** Parisiensis.

Dionysius ep. Corinthiorum, † cca. 180. — April. 8.

1. HIERONYMUS, *De vir. ill.* 27.

2. TRANSLATIO PARISIOS AN. 1216. *Inc.* Anno ab inc. Dñi MCCXV Innocentius... concilium convocavit — *Des.* veritas certior habeatur. [2167

Act. SS. April. I. 744-45, n. 9. Sequitur bulla Innocentii III "Utrum gloriosus martyr..." (POTTHAST, *Regesta*, n° 5043).

Dionysius ep. Mediolanensis, † post 355. — Mai 25.

1. VITA. *Inc. prol.* Tanta praerogativa gratiae — *Inc.* Igitur s. et universalis Christi sponsa — *Des.* Quaeso etiam, Christi inclite sacerdos, ut mihi tuo famulo... [2168

MOMBRIUS, I. 230-32^v; || *Act. SS.* Mai VI. 44-48; || MURATORI, *Rer. ital. scr.* I, 2. 223-27.

2. DE EXSILIO ET MORTE. *Inc.* In diebus illis regrediente Constantio imp. ab urbe Ariminensi — *Des.* fieret eius itineris socius ad Dñm. Honoremus eius sacratissimum diem... [2169]

MURATORI, t. c. 222-23.

3. EPITOME.

HILARION MEDIOLANENSIS, f. 38^v-39.

4. TRANSLATIO CASSANUM. *Inc.* Ea tempestate cum bb. Barnabas apost. — *Des.* consecravit et dedicavit. Ad cuius sepulcrum... [2170]

CASTELLIONAEUS (I. A.), *Mediolanenses antiquitates* (Mediolani, 1625), 16-18; || ID. ap. GRAEVIVM, *Thes. ant. ital.* III, 1 (1704), 370-72.

Exc. (pars posterior) *Act. SS.* t. c. 42, n. 16-17.

Dionysius ep. Parisiensis, Rusticus et Eleutherius mm.,
saec. I/III. — Oct. 9.

1. PASSIO PERPERAM ADSRIPTA FORTUNATO. *Inc. prol. I.* Gloriosae martyrum passiones et pretiosa — *Inc. prol. II.* Post Dñi N. I. C. salutiferam passionem, post resurrectionis... mysterium — *Inc.* Igitur S. Dionysius qui, tradente S. Clemente, Petri successore — *Des.* De quorum passione (*al. add.* VII id. oct.) Dñs gaudere nos voluit... [2171]

BOSQUET, *Eccl. gall. hist.* II. 68-73; || FÉLIBIEN (M.), *Hist. de l'abbaye royale de S. Denys en France* (1706), pièces justif. 163-65; || *Act. SS.* Oct. IV. 925-28; || *Fortunati opera*, ed. LUCHI, II. 175-80; || *P.L.* LXXXVIII. 577-83; || ARBELLOT, *Étude sur les origines chrétiennes de la Gaule. I. S. Denys de Paris.* (Paris, 1880), 94-108; || *Fortunati opera pedestria*, ed. Br. KRUSCH (*MG. Auct. ant.* IV, 2), 101-5; || NARBÉY, *Supplément aux Acta SS.* I. 200-3.

Exc. Catal. Paris. I. 308, 24^a. — NARBÉY, t. c. 55-56.

2. VITA AUCT. HILDUINO. I. EPIST. LUDOVICI IMP. AD HILDUINUM. *Inc.* In nomine Dñi... Quantum muneris atque praesidii... [2172]

Dionysii Ariopagite ... vita, Nurmberge, s. a. (HAIN, 6237), sign. B.I-B.IV; || GALENUS (M.), *Areopagitica* (Coloniae, 1563), f. 59-62; || SURIUS, V (1574) 634-35; (1580), 716-17; X (1618), 116-17; || BARONIUS, *Annales*, an. 834, v-viii; || SIRMONDUS (I.), *Concilia antiqua Galliae*, II (1629), 629-630; || LE COINTE, *Ann. eccl. Franc.* VII. 393-94; || DUBOIS (G.), *Hist. ecclesiae Parisiensis*, I (1690), 363-64; || MANSI, *Concil. coll.* XIV. 524-26; || BOUQUET, VI. 347-48; || *P.L.* CIV. 1326-28; || DÜMMLER (E.), in *MG. Epist.* V. 326-27.

Exc. Act. SS. t. c. 696-97, n. 3.

II. RESCRIPTUM HILDUINI. *Inc.* Dño... Ludovico... Exsultavit cor meum... [2173]

Dionysii Ariop. Vita, ed. c., sign. B.II-B.7; || GALENUS, t. c. f. 62^v-76^v; || SURIUS, V (1574), 635-40; (1580), 718-23; X (1618), 117-20; || *P.L.* CVI. 13-22; || DÜMMLER, t. c. 328-35.

Exc. LE COINTE, t. c. 395-96; || BOUQUET, t. c. 348-49; || *P.L.* CIV. 1328-30.

III. EPIST. HILDUINI AD CUNCTOS FIDELES. *Inc.* Hilduinus humilis...
Cum nos scriptura generali diffinitione admoneat... [2174]

GALENUS, t. c. f. 77-79^v; || SURIUS, V (1574), 641-42; (1580), 723-24; X (1618), 120-21; || *P.L.* CVI. 22-24; || DÜMLER, t. c. 335-37.

IV. PASSIO. Lemma. Passio ss. Dionysii, qui a loco Ariopagita —
Inc. Post beatam ac salutiferam Dñi N. I. C. passionem et adorandam eius ab inferis — *Des.* vitam cum tyrannico principatu, ut par erat, amisit, regnante... [2175]

Dionysii Ariop. Vita, ed. c., sign. B.7-E.1; || MOMBRITIUS, I. 221^v-30 (deest lemma); || GALENUS, t. c. f. 80-123; || SURIUS, V (1574), 642-58; (1580), 725-740; X (1618), 116-30; || *P.L.* CVI. 25-30.

V. REVELATIO OSTENSA PAPAE STEPHANO ET MEMORIA DE CONSECRATIONE ALTARIS, etc. *Inc. epist. Ps.-Stephani.* Sicut nemo se debet iactare — *Inc. narratio de consecratione.* Gesta sunt autem haec in b. Stephano — *Des.* Dionysii sociorumque eius. Quorum cultus... [2176]

SURIUS, V (1574), 658-59; (1580), 740-41; X (1618), 130; || WAITZ (G), in *MG. Scr.* XV. 2-3.

Exc. (epistula et narrationis pars prior usque ad "et unctione sacratissima consecrare ") * REGIÑO, *Chronicon*, post an. 753 (ed. PERTZ, *MG. Scr.* I. 556; || ed. F. KURZE, inter *SCR. RER. GERM. IN US. SCHOL.* 44-45); || * ANNALISTA SAXO ad an. 753 (ed. G. WAITZ, in *MG. Scr.* VI. 556); || LABBEUS (Ph.), *Sacrosancta concilia*, VI (1671), 1649 et 1881; || BOUQUET, VI. 591 et 436, not. a; || MANSI, *Concil. coll.* XII. 556-58; || *P.L.* LXXXIX. 1022-24; || SIMSON (B), in *FORSCHUNGEN ZUR DEUTSCHEN GESCHICHTE*, XIX. 175-78. — (Sola epist.) SIRMUNDUS, t. c. 13.

Eiusdem libelli epitomen (" *Inc.* Huic papae ss. Stephano revelatio et memoria ostensa est... ") ed. LABBEUS, t. c. 1649; || MANSI, t. c. 557; || *P.L.* t. c. 1023. [2177]

3. PASSIO. a. *Inc.* Post beatam et gloriosam resurrectionem Dñi N., qua verum — *Des.* cotidie virtutum insignia declarantur — *Inc. epil.* Qui etenim sermo vel quae lingua — *Des.* cotidie dignatur declarare miracula Passi sunt autem... [2178]

Act. SS. t. c. 792-94; || ARBELLOT, t. c. 74-91.

b. *Inc. ut 3 a.* — *Des. (sine epil.)* designatis nominibus indicare. Celebrata est autem... eorum passio... anno ab inc. Dñi xcvi... [2179]

Exc. (ultima pars, quae sola ab 3 a. diversa est) *Act. SS.* t. c. 796-97, not. z.

c. *Inc.* Cum b. Paulus per gratiam s. Spiritus — *Des. (sine epil.)* insignia declarantur. Passi sunt autem... [2180]

Cf. ARBELLOT, t. c. 76, not. 12, et 90, not. 12.

d. (EPITOME). *Inc.* Cum b. Paulus apost. Christi nomen — *Des.* et pia vota felici auditione pinguescunt. Passi sunt autem... [2181]

DAVIN, in *Enseignement catholique*, XI (1861), 558-59.

4. EPISTULA PSEUDO-ARISTARCHI. *Inc.* In Dei nomine Eugypptius

Aristarchus Honosiforo... Apices vestrae caritatis — *Des. (mutila)*
Paulo iubente, Christi evangelium praedicavit. [2182]

Act. SS. Oct. IV. 704-5, n. 33-40. Hoc, quod superest, epistolae fragmentum in sermone, de quo infra 9, servatum est.

5. TESTIMONIUM PSEUDO-VISBII. *Inc.* Quapropter ego Visbii Lisbii filius — *Des.* et diaboli voluntatem abicio. Amen. [2183]

MORINUS (I.), *Commentarius de sacris ecclesiae ordinationibus*, parte II, c. 4, § 4 (ed. Paris. 1655, 39-40; ed. Antverpiae, 1695, 32-33); || *Act. SS. t. c. 706, n. 44-46.*

6. PASSIO AUCT. METHODIO PATRIARCHA CPTANO, INTERPRETE ANASTASIO BIBLIOTHÉCARIO. *Inc. epist. interpretis.* Dño... Carolo imp... Ecce, imperatorum sollertissime et christianissime — *Inc.* Sermo gratiarum coronat intellectum meum — *Des.* sanitates nōn desinunt postulanti-
bus. Passi vero sunt semel quidem... [2184]

CHIFFLETIUS (P. F.), *Dissertationes tres : De uno Dionysio ...* (Paris. 1676), 7-35. — *Exc.* (sola epist. Anastasii) SURIUS, V (1574), 661-62; (1580), 744-746; X (1618), 132; || *P.L. CXXIX. 737-39.*

Libellus graecus qui editus est tamquam qui a Methodio scriptus esset (cf. *Bibliotheca hagiographica graeca*, p. 37), meram exhibet versionem Vitae latinae 3.

7. EPISTULA HINC MARI DE SS. DIONYSIO, SANCTINO ET ANTONINO. *Inc.* Dño glorioso Carolo imp... Lecta b. Dionysii passione a Methodio, Cpolim Roma directo, graece dictata — *Des.* Cui Antoninus in episcopatu successit et per plures annos... [2185]

SURIUS, V (1574), 659-61; (1580), 741-43; X (1618), 130-31; || LAUNOIUS (I.), *De Aerepagiticis Hilduini iudicium*, 2^a ed. inter eiusdem *Varia de duobus Dionysiis ... opuscula* (Paris. 1660), 108-113; || *Ioannis Launoi opera omnia*, II, 1 (1731), 407-8; || CHIFFLETIUS, t. c. 48-57; || *Act. SS. Oct. V. 586-88, n. 6-13.*

Exc. MABILLON, *Vet. anal.* I. 59-62; 2^a ed. 212; || *Id. Annales*, III. 198; 2^a ed. 184; || *P.L. CXXVI. 153-54.*

8. PASSIO METRICA AUCT. HROTSUITA. *Inc.* Cum factor summae, mediae rationis et imae — *Des.* Laus, honor, imperium, semper decus omne per aevum. [2186]

* *Hrotsuitae opera (P.L. CXXXVII. 1115-22; || ed. BARACK, 107-116).*

9. LAUDATIO. *Inc.* Sanctam atque gloriosam et omni veneratione colendam — *Des.* bb. patrum nostrorum mm. precibus foveamur. Ita ipsius concedente... [2187]

De qua *Anal. Boll.* XI. 260-61, 62°; *Catal. Paris.* III. 55, 69°. Cf. supra 4.

10. EPISTULA PETRI ABaelARDI DE DIONYSIO AREOPAGITA. *Inc.* Adae dilectissimo patri... Saepe unius error multos involvit — *Des.* vel duos Corinthiorum episcopos exstitisse. Valet in Dño, dilectissimi. [2188]

* *Abaelardi opera (P.L. CLXXVIII. 311-44).*

11. LAUDATIO AUCT. MICHAELE SYNGELO, INTERPRETE WILLELMO MON. SANDIONYSIANO. *Inc. epist. interpretis.* Dñō et digne rev. patri Ivoni... Persae, ut aiunt, dñōs suos manu vacua non salutant — *Inc. prol. I.* Caelestis prorsus et divina lingua — *Inc. prol. II.* Unde igitur laudis et praeconiorum sumam exordium — *Inc.* Porro licet haec a nobis in prooemiis ita dicta sint — *Des.* is qui vere princeps pastorum est et princeps pacis Christus... [2189]

Exc. (sola epist.) *Catal. Paris.* I. 124-25.

12. PASSIO RHYTHMICA. *Inc.* Postquam fortis victor mortis genitus per virginem — *Des.* Horum dignus laus et hymnus resonet in saecula. Amen. [2190]

Cf. Catal. Paris. I. 120, 11°.

13. LIBER DE S. DIONYSII ORTU, DECURSU, LIBRIS, etc. AUCT. IVONE MON. SANDIONYSIANO, libris 3. *Inc. epist. Aegidii ab. Sandionysiani.* Excellentissimo... dñō Philippo... regi... Etsi laude dignas patrum memorias — *Inc. prol.* Caelestis prorsus et divina lingua — *Inc. lib. I.* Post beatam ac salutiferam Dñi N. I. C. passionem — *Des. lib. III. α et ω,* principium et finis, huic operi pietate sua initium dedit... Amen. [2191]

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* V. 257-61, 288-89, 395-406, 549-50. — STENZEL, in *Archivo Perizii*, II. 77-78. — BOUQUET, XVII. 283-84, not.; XX. 45-57, 540-41; XXI. 202-11. — DELISLE (L.), in *Notices et extraits*, XXI. 2. 262-65; cf. 249-61. — *Catal. Paris.* I. 122, 12°. — *Cf.* etiam infra 14.

14. NOTA DE SCRIPTORIBUS VITAE S. DIONYSII. *Inc.* Solet quaeri a quibusdam curiosius... a quo vel a quibus — *Des.* ipse vero Athe-niensibus nuntiavit. [2192]

Catal. Paris. I. 123-24. — Sunt haec paene tota excerpta ex Libro Ivonis (13).

15. EPITOMAE.

VINC. BELOV. XI. 16. 17; || DAVIN, I. c. 559-61. — *Leg. aurea*, c. 153 (148). — PETRUS DE NAT. IX. 41. — *Cf. Anal. Boll.* VIII. 156, 157°.

16. INVENTIO ET TRANSLATIO TEMPORE DAGOBERTI (EX *Gestis Dagoberti I.*). *Inc.* Quartus ab Chlodoveo, qui primus regum Francorum ad cultum Dei... [2193]

DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 152 sqq.; || STRUVIUS (B. G.), *Acta litteraria ex mss. eruta*, I. 1 (Ienae, 1702 et iterum 1706), 50 sqq.; || BOUQUET, II. 578 sqq.; || *P.L.* XCVI. 1395 sqq.; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* II. 399 sqq.

In codicibus hagiographicis sub lemmate "Inventio", vel "Revelatio", vel "Translatio S. Dionysii", etc., occurrunt capitula Gestorum Dagoberti modo plura, modo pauciora (nempe vel c. 1-11, 17-19 init., vel c. 1-11, 17, 42, 44, vel c. 1-12, 15, 17, 20, 23, vel c. 1-12, 15, 17, 20, 42-44, vel c. 1-12, 17-20, 23-25, 40-44, etc. etc. *Cf. Catal. Brux.* II. 3, 13; 304, 29°; *Catal. Paris.*

I. 88, 5°; 119, 7°; 121, 9°; III. 48, 5°; 65, 65°; 225, 15°; 418, 16°; *Anal. Boll.* XII. 414. 3°.

Aliquando his excerptis praefixus est prologus Miraculorum (infra 21), qui *inc.* "Plurima miraculorum Dei..."; cf. *Catal. Paris.* III. 65, 65°; 225, 15°; 418, 6°.

17. TRANSLATIO RATISBONAM SAEC. IX EXTR. ET INVENTIO AN. 1049. a. (AUCT. OTHLOHO?). *Inc. prol.* Quod audivimus et vidimus, quod oculis nostris — *Inc.* Arnolfo igitur imp., filio Karlomanni regis Bawariae — *Des.* non immerito... pro patrono veneramur. [2194]

HEINEMANN (L. von), in *Neues Archiv*, XV. 340-58.

Exc. VITUS ARNPECKIUS, *Chronicon Baiuvariorum*, III. 12 (PEZ, *Thes. anecd.* III, 3. 128-32).

b. *Inc.* Audite, fideles populi... Bb. namque Dionysius, Athenis quondam ep., quem s. Clemens — *Des.* (*mutila*) multi varia dabant consilia, sed postremo quidam. [2195]

[KRAUS] (I. B.), *De translatione corporis s. D-ii Areopagitae* (Ratisbonae 1750), 66-67; || PEZ, op. c. III, 2. 400; || MASSMANN, *Die deutschen Abschwörun- und Belformeln* (1839), 8. not. 17; || DU MÉRIL (Ed.), *Poésies populaires latines antérieures au douzième siècle* (1843), 162-63; || P.L. CXLVI. 387-90; || KÖPKE (R.), in *MG. Ser. XI*. 346.

c. *Inc. epist.* Ven. ab. Reginwardo... Gratulanti animo epistolas tuas — *Des.* intermixto laudum eius tractatu deflorare. — *Inc. Sermo.* Ss. martyrum praeconia, qui in ecclesiae pratis — *Des.* Deum nobis perconciliatum sentiamus. — *Inc. prol.* Diu opus promissum, non quidem ullo livoris — *Inc. translatio.* S. igitur Dionysius ab ultimo Domitiani anno. — *Des.* Qualiter autem ea Deus revelaverit, alia pagina enarrabit. — *Inc. inventio.* Igitur temporibus Gallorum regis Heinrichi — *Des.* (*mutila*) Cumque aliquandiu mutuo aspectu fruerentur, videbatur qui apparuit vir | [2196]

KRAUS, t. c. 132-226; || KÖPKE, t. c. 351-71 (omisso sermone). — *Emendationes.* WATTENBACH (W.), in *Forschungen zur Deutschen Geschichte*, XIII. 393-97.

Exc. *Act. SS.* Oct. IV. 955-56, n. 15-18.

d. (LEGENDA DE TRANSLATIONE). *Inc.* De b. Emmerammo atque Wolfgango nulla umquam intercidit ambiguitas — *Des.* nos quoque meritis suis eisdem impetrent conscribi... [2197]

KRAUS, t. c. 70-76.

18. DETECTIO CORPORUM IN MONASTERIO S. DIONYSII CCA. 1050, AUCT. HAYMONE MON. *Inc. epist.* Dño ab. Hugoni... Cum ex testimonio divinarum scripturarum — *Inc.* Liqueat nobis, ff. cc., diem imminere celeberrimam — *Des.* hereditatem praeclaram consequi possidereque valeamus. praestante... [2198]

FÉLIBIEN (M.), *Hist. de l'abbaye royale de S. Denys en France* (1706), pièces justif. 165-72.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* IV. 157-61; || BOUQUET, XI. 467-74. — KÖPKE, t. c. 371-75. — DAVIN, t. c. 561-62.

19. MIRACULA AUCT. GREGORIO TURONENSI. I. *Inc.* Dionysius vero ep. Parisiorum urbi datus est m. Tempore vero quo Sigibertus... [2199

II. *Inc.* Alius vero super sepulchrum sanctum calcare... [2200

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 71 (72).

20. MIRACULA. *Inc.* Sub Carolo Francorum principe... quidam nomine Godobaldus — *Des.* dignanter efficiat. [2201

Exc. MABILLON, *De re diplomatica* (1681 et 1709), 628, 630; || Id. *Annales*, II. 48, 19²; 2^a ed. 44, 180; || *Act. SS.* Oct. IV. 932, n. 8, 9; || KRUSCH (Br.), in *Neues Archiv*, XVIII. 601-2. — KURTH (G.), in *Compte rendu des séances de la Commission royale d'hist.* 5e sér. III (Bruxelles, 1893), 415-16.

21. MIRACULA, libris 2. *Inc.* Plurima miraculorum Dei, quae in diversis locis — *Inc. lib. I.* Quidam primorum Sigeberti regis — *Des. lib. II.* gratias referentes deposuere. Has, fastidientium taedia vitans... praemia pereunt. [2202

MABILLON, *Acta*, III, 2. 343-59; 2^a ed. 311-25.

Exc. BOUQUET, V. 452. — *Act. SS.* t. c. 932-33, n. 10-12.

22. MIRACULA. *Inc. prol.* Quam pretiosa sit in conspectu Dñi mors sanctorum eius — *Inc.* Igitur anno xxxvii regni piissimi Karoli tertii — *Des.* saepius derisisse huius requisitores sancti. [2203

MABILLON, t. c. 360-64; 2^a ed. 325-29.

Exc. BOUQUET, VII. 365.

Disciola monialis Pictavis, saec. VI. — Mai 13.

* GREG. TURON. *Hist. Franc.* VI. 29 (ed. ARNDT, 267-68).

Disibodus ep., saec. VII (?). — Iul. 8.

1. VITA AUCT. S. HILDEGARDE. *Inc. prol.* Cum creaturae per iussu-
nem Dei processerunt — *Inc.* In mystica visione, ut Deus voluit...
audivi : Electus Dei Disibodus ab infantia sua — *Des.* sed Deus
potestatem habet me a lecto erigere, si sibi placuerit. Amen. [2204

(Solus prol.) PITRA (I. B. card.), *Analecta sacra*, VIII. 352-57.

(Sola Vita) *Act. SS.* Iul. II. 588-97; || *P.L.* CXCVII. 1095-1116. — *Var. lect.* PITRA, t. c. 494. — (Mut.) SURIUS, IV (1573), 141-52; (1579), 139-50; VII (1618), 141-47; III (1875), 597-609.

2. LEGENDA. *Inc. Vita...* — *Des...* — *Inc. Miracula.* In viculo Stude-
rnhensi erat quaedam mulier — *Des.* et multis admirantibus
sopes exstitit muliercula, ad laudem... [2205

Exc. (sola miracula) *Act. SS.* t. c. 567-99. De tota Legenda vid. ibid. 583-584, n. 15, 16.

Dismas s. latro cum Christo crucifixus. — Mart. 25.

PETRUS DE NAT. III. 228; || *Brev. Corisopitense*, litt. gothicis, sign. kk.6-6^v (nonnullis passim omissis).

Doda. Vid. Bova.

Dodo de Hascha, Ord. Praem., † 1231. — Mart. 30.

VITA. *Inc.* Cum Dodo adhuc esset saecularis in domo patris sui — *Des.* fundaverunt locum illum, scilicet Hascha, ad serviendum... [2206

Act. SS. Mart. III. 857-58; 3^a ed. 848-49. — (Mut.) CHOQUETIUS (H.), *SS. Belgi ord. Praed.* (1618), 253-57.

Dodo ab. Waslerensis, saec. VIII med. — Oct. 28.

VITA. *Inc. prol. I.* Benignitas nostri Salvatoris semper adest — *Inc. prol. II.* Creator igitur caelorum dñusque angelorum — *Inc.* Hic itaque b. bonorum praeconio dignus, in pago Laomacensi — *Des.* ad domum suam liberum repedare. Multimoda namque... [2207

Act. SS. Belgii, VI. 375-80 (om. prol. 1); || *Act. SS.* Oct. XII. 634-37.

Dominicus fundator Ord. Praed., † 1221. — Aug. 4.

1. DICTA TESTIUM IN INQUISITIONE DE VITA ET MIRACULIS. *Inc. proem.* Testes recepti super vita, conversatione et transitu — *Inc.* Testis I. Fr. Ventura Veronensis presb... dixit quod 13 anni sunt et plus — *Des.* quem ipse viderit vel cognoverit. Andrevander quondam Tebaldi... notarius... [2208

QUETIF et ECHARD, *Scr. ord. Praed. I.* 44-56; || *Act. SS.* Aug. I. 632-44; 3^a ed. 628-40; || MAMACHIUS, *Annal. ord. Praed. I.* appendix, 99-136.

2. EPISTULA INQUISITORUM TOLOSANORUM DE VIRTUTIBUS ET MIRACULIS. *Inc.* Viris ven. et discretis magistro Tancredo... Sicut per vestras litteras — *Des.* episcopatum vel aliam dignitatem. [2209

QUETIF et ECHARD, t. c. 56-58; || *Act. SS.* t. c. 645-47; 3^a ed. 641-43; || MAMACHIUS, l. c. 137-43.

3. VITA AUCT. IORDANE DE SAXONIA. I. *Inc. prol.* Filiis gratiae... Flagitantibus plerisque fratrum et scire cupientibus — *Inc.* In Hispaniarum partibus vir erat vitae ven. Didacus nomine — *Des.* Facto voto b. D-o, statim fuit liberata. [2210

Act. SS. t. c. 545-59; 3^a ed. 541-55; || B. *Iordanis de Saxonia opera*, ed. I. I. BERTHIER (Friburgi Helv., 1891), 1-40.

Exc. QUETIF et ECHARD, t. c. 2-23, 93-96, 99.

II. TRANSLATIO AN. 1233 (EPISTULA EIUSDEM). *Inc.* Dilectis in dilecto Dei Filio... Solet divina bonitas — *Des.* Benedictus I. C. ubique resultat. Acta sunt haec in civitate Bononiensi... [2211

BZOVIVS, *Annales*, an. 1233, v; || TAMAYO, *Mart. hisp.* III. 336-38; || *Act. SS.* t. c. 524-26, n. 854-59; 3^a ed. 521-22; || MELLONI (G. B.), *Atti degli uom. ill. in Bologna*, I, 2 (1788), 403-5; || Id. *Vita di S. Domenico dell' ordine de' Predicatori* (Bologna, 1788), 213-15; || MOTHON (J. P.), *Vie du B. Jourdain de Saxe* (Paris, 1883), 351-62; || BERTHIER, t. c. 43-48.

4. MIRACULA CORAM GREGORIO IX PAPA PROBATA. *Inc.* Quidam scholaris nomine Nicolaus de Bosco — *Des.* fecit eum iuxta votum gratis in ecclesia fratrum laborare. Multa quidem et alia... [2212]

QUETIF et ECHARD, t. c. 58-63.

5. MIRACULA AUCT. ANGELICA MONIALI (NARRATA A CAECILIA MONIALI). *Lemna.* Haec miracula b. D-i patris nostri — *Inc.* Quaedam mulier civis romana de parochia S. Salvatoris — *Des.* habebat paucis canis respersam. — *Inc. epil.* Haec omnia quae superscripta sunt — *Des.* quia grammaticam prorsus ignorat. [2213]

MAMACHIUS, l. c. 247-63; || MELLONI, *Atti*, 392-403; || *Id.* *Vita*, 202-13.

6. VITA AUCT. BARTHOLOMAEO TRIDENTINO. I. *Inc.* Dominicus qui [Dñi] custos vel a Dño custoditus etymologicatur... a vico Calagora dioecesis Oxomensis — *Des.* et surdis auditum. Multa quidem et alia... plura sunt sanctitatis eius indicia, quam narrentur [2214]

Act. SS. t. c. 559-61; 3^a ed. 556-58; || MELLONI, *Atti*, 387-92; || *Id.* *Vita*, 197-202

II. TRANSLATIO AN. 1233, AUCT. EODEM. *Inc.* Translationem s. Domini... cui ipse interfui, fideliter cupio elucidare. Anno MCCXXXIII, ind. VI — *Des.* post vitam b. viri suo loco scribentur. [2215]

Act. SS. t. c. 526, n. 860, 861; 3^a ed. 522-23; || MELLONI, *Atti*, 392; || *Id.* *Vita*, 202.

7. VITA AUCT. PETRO FERRANDI. *Inc.* (?). B. Dominicus adhuc puerulus sub nutricis custodia constitutus... [2216]

Cf. BERNARDUS GUIDONIS, *Libellus de magistris ord. Praed.*, ap. MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* VI. 404.

8. VITA AUCT. IOHANNE DE MALLIACO. *Inc.* B. Dominicus, primus pater ord. Praed. ex Hispania et villa quae dicitur Calaroga — *Des.* iacens corpus. Translatus est s. D. anno Dñi MCC[xxx]III. [2217]

CHAPOTIN (M. D.), *Les Dominicains d'Auxerre* (Paris, 1892), 317-24.

9. VITA AUCT. CONSTANTINO MEDICEO. *Inc. prol.* Multifarie multisque modis olim Deus electos — *Inc.* Ven. igitur pater b. D., quem tempore mundo pariter occidenti — *Des.* Hi omnes testes omnium quae circa praesens negotium... [2218]

QUETIF et ECHARD, t. c. 25-37.

10. VITA AUCT. HUMBERTO. *Inc. prol. ut in 9.* — *Inc.* B. Dominicus Praedicatorum dux et pater inclitus, qui appropinquante mundi termino — *Des.* Postmodum autem divina inspiratione praemonitus pluribus revelavit. [2219]

MAMACHIUS, l. c. 264-99.

Exc. QUETIF et ECHARD, t. c. 25-37, in notis.

11. VITA ET MIRACULA AUCT. VINCENTIO BELLOVACENSIS. *Inc.* Dominicus ex Hispaniae villa Calaroga, Oxomensis dioecesis, exstitit oriun-

— *Des.* et ab ipsa febre se sensit continuo liberatum. Haec de miraculis... ad praesens sufficiant. [2220]

VINC. BELLOV. xxx. 94-96 103-105; xxxi. 65-77, 110-20.

Exc. (nempe xxxi. 94-96; xxxi. 65-68, 71, 72, 77, 113-115; *Inc.* ut 11; *Des.* " quicquam sibi subriperet, circumslabant ") IACOBUS DE GUIZIA, *Annales Hannoniae*, xix, 22-34 (ed. FORTIA, XIII. 322-66).

12. NARRATIO RICHERI (*Gesta Senoniensis eccl.* iv. 16). *Inc.* Quidam Dominicus nomine de Thusciae partibus — *Des.* esse coeperunt. [2221]

D'ACHERY, *Spicilegium*, III. 372-73; || *Id.* ed. DE LA BARRE, II. 633-34; || BÖHMER, *Fontes rer. Germ.* III. 54; || WAITZ (G), in *MG. Scr.* XXV. 306.

13. TRANSLATIO AN. 1267 (EPISTULA BARTHOLOMAEI EP. VICENTINI). *Inc.* Venerabilibus Christi fidelibus... Iustus et pius Dñus — *Des.* Datum Bononiae anno Dñi MCCLXVII.. [2222]

PIO (Gio. Michele). *Delle vite degli huomini illustri di S. Domenico*, 2^a ed. (Bologna, 1620), 118; || *Act. SS.* t. c. 533-34 (3^a ed. 530), n. 896, 897; || MELLONI, *Atti*, 405-6; || *Id.* *Vita*, 215-16.

14. SUPPLEMENTUM AD VITAS ANTIQUIORES, AUCT. GERARDO DE FRACHETO (*Vitae Fratrum ord. Praed.* PARS II). *Inc.* Non debet videri superfluum, si ea quae ab ipsis compilatoribus — *Des.* frater Iacobus, vir magnae famae, magistro ordinis nostri. [2223]

Gerardi Lemovicensis Vitae FF. ord. Praed. (Duaci, 1619), 23-36; || *id.* (Valentiae Aragonum, 1617), 63-109; || QUETIF et ECHARD, t. c. 37-44; || *Fratri Gerardi de Fracheto Vitae FF. ord. Praed.*, ed. B. M. REICHERT (Lovanii, 1896), 65-98.

15. VITA ET MIRACULA AUCT. RODERICO CERRATENSI. *Inc. prol.* Multifarie multisque modis olim loquens Deus — *Inc.* Igitur b. Dominicus Praedicatorum dux et pater inclitus, qui appropinquante fine saeculi — *Des.* festum b. D-i coleret, et adepta est protinus sanitatem. [2224]

MAMACHIUS, l. c. 312-34.

16. MIRACULA AN. 1261-1270 ROTOMAGI PATRATA. *Inc.* Anno Dñi MCCLXI placuit Altissimo clarificare miraculis — *Des.* et scripto fideliter commendavi. Actum est hoc anno gratiae MCCLXX. [2225]

QUETIF et ECHARD, t. c. 63-69; || *Act. SS.* t. c. 648-55; 3^a ed. 644-51.

17. VITA AUCT. THEODORICO DE APPOLDIA, libris 8. *Inc. mandatum Munionis.* Dilecto Theodrico... fr. Munio... In remissionem peccatorum — *Inc. epist.* Patri... Nicolao... fr. Theodricus... Libellum quem de patre — *Inc. prol. I* ut in 9. — *Inc. prol. II.* Caritas de corde puro — *Inc.* In nomine Patris... Dominicus humilis servus I. C. segregatus in evangelium — *Des.* verbis non exprimitur, nec depingitur atramento. [2226]

Act. SS. t. c. 371-72, n. 77-80; 562-629; 3^a ed. 372, n. 77-80; 558-625. — (*Mut.* et mutila) SURIUS, IV (1573), 491-551; (1579), 522-77; VIII (1618),

53-83; VIII (1877), 110-63; || ANTONIUS SENENSIS, *Vitae SS. Patrum ord. Praed.* (1575), f. 1-109^v.

Exc. QUETIF et ECHARD, t. c. 453, 454.

18. VITA AUCT. IACOBO DE VORAGINE. *Inc. prol.* Dominicus dicitur quasi Dñi custos — *Inc.* Dominicus ordinis Praedicatorum dux et pater inclitus ex Hispaniae partibus — *Des.* habitum ordinis petiit et accepit. [2227]

Leg. aurea, c. 113 (108).

Exc. *Bibl. Casin.* I. Floril. 277-79.

19. VITA AUCT. PETRO CALO. *Inc.* Dominicus dicitur primo quasi Dñi acus — *Des.* tam velociter perducere voluit ad effectum. [2228]

MAMACHIUS, l. c. 334-58.

20. VITA EX BERNARDI GUIDONIS SANCTORALI. *Inc.* B. Dominicus fratrum Praedicatorum dux et pater inclitus, qui appropinquante mundi termino — *Des.* transmisit praefato conventui Esculano. Multa autem et alia signa... et reliqua duo in provincia Lombardiae. [2229]

PERCIN (I. I.), *Monumenta conventus Tolosani ord. Praed.* (1693), I. 30-41.

21. LAUDATIO AUCT. IOHANNE DE COLUMNA (*Lib. de viris illustr.*). *Inc.* Dominicus genere hispanus, dux ac fundator — *Des.* Claruit autem hic b. doctor in primis annis imperii imp. Friderici II. [2230]

MAMACHIUS, l. c. 359-62.

22. VITAE EPITOME. *Inc. ut* 10. — *Des.* secundo iterum iniectus ac tertio, aequè prosiliit incombustus. [2231]

Cf. *Catal. Paris.* I. 365, 11°.

23. VITA AUCT. PETRO DE NATALIBUS. *Inc.* Dominicus ordinis Praedicatorum dux et fundator inclitus ex Hispaniae partibus — *Des.* Quiescit ibidem s. corpus insignibus miraculis pollens. [2232]

PETRUS DE NAT. VII. 22.

24. VITA ET MIRACULA AUCT! ANTONINO FLORENTINO. *Inc. ut* 10. — *Des.* et sanata est in oculis. Multa alia in vita et post mortem... [2233]

ANTONINUS FLORENT. *Chronic.* tit. xxiii, c. 4. Sequitur bulla canonizationis.

25. VITA. *Inc.* Dominicus dictus quasi Dñi consecratus — *Des.* quorum ordinis ipse primus exstitit institutor. [2234]

Cf. *Anal. Boll.* XIV. 252, 33°.

26. VITA. *Inc. ut* 10. — *Des.* et auditum surdis auribus restauravit. Multa quidem et alia... [2235]

MOMBRIUS, I. 241-49.

27. VITA AUCT. IOHANNE GARZONE. *Inc. prol.* Quantum utilitatis et emolumenti — *Inc.* Adriano IV pont. max. successit — *Des.* seque ab illorum oculis eripuerunt. [2236]

ALBERTI (Leander), *De viris illustribus ord. Praed.* (Bononiae, 1517), f. 7-22^v; || LIPOMANUS, 2^a ed. (Lovanii, 1564), 463-78 (om. prol.).

Dominicus Calciatensis in Hispania, saec. XII. — Mai 12.

VITA ET MIRACULA. *Inc.* In Dei omnipotentis honorem... Bb. igitur Dominicus laicae professionis et illitteratus — *Des.* ad propria est cum ingenti gaudio et exultatione reversus. [2237]

TAMAYO, *Mart. hisp.* III. 148-50; || *Act.* SS. Mai III. 168-69; 3^a ed. 167-68.

Dominicus ab. Exiliensis seu de Silos, † 1073. — Dec. 14.

VITA ET MIRACULA AUCT. GRIMALDO MON., libris 3. *Inc. prol.* Post gloriosum caelestis victoriae triumphum — *Inc. lib. I.* Igitur b. Dominicus ex patre nobili ac religioso nomine Iohanne — *Des. lib. III.* per merita gloriosi D-i patroni nostri et eius ss. oratione. [2238]

VERGARA (S. de), *Vida y milagros de ... S. Domingo Manso* (Madrid, 1736), 309-452.

Exc. (nempe lib. 1, nonnullis tamen omissis) TAMAYO, *Mart. hisp.* VI. 494-520; || MABILLON, *Acta*, VI, 2. 294-315; 2^a ed. 300-320.

Dominicus Loricatus mon. Camaldulensis, † 1060. — Oct. 14.

VITA AUCT. PETRO DAMIANI (ADNEXA VITAE S. RUDOLFI EUGUBINI). *Inc.* Sed ecce, dum huius epistulae gerulus... Dominicus itaque cum esset in saeculo — *Des.* iucunda societate coniubilat. Obiit autem... [2239]

* *Petri Damiani opera*, Epist. I. XIX, c. 5-13 (ed. CAIETANUS, II. 487-99; || P.L. CXLIV. 1012-24); || LIPOMANUS, VIII. f. 264-67^v; || SURIUS, V (1574), 762-68; (1580), 849-55; X (1618), 225-28; X (1879), 412-23; || YEPES (A. de), *Coronica general de la Orden de San Benito*, VI, f. 471^v-74^v; || MABILLON, *Acta*, VI, 2. 143-51; 2^a ed. 150-58; || *Act.* SS. Oct. VI. 621-27.

Dominicus Sarracenus et soc. mm., † cca. 982. — Ian. 31.

PRIVILEGIUM VEREMUNDI REGIS II. *Inc.* In nomine... Dicendum est, quod cunctis notum manet, quomodo Dño permittente... [2240]

Eulogii Cordubensis opera, ed. Ambr. MORALES (Compluti, 1574), f. 116^v-117^v; || FLOREZ, XIV. 397-400; 2^a ed. 410-13.

Dominicus ab. Soranus, † 1031. — Ian. 22.

1. VITA AUCT. IOHANNES EIUS DISCIPULO. *Inc.* Celebritatis huius sollemnis festivitas... Hetruria namque illius provincia fuit, civitas vero Fulgidium — *Des.* feliciter migravit ad Dām. Ego Iohannes, qui cotidianus discipulus... [2241]

Anal. Boll. I. 282-98.

2. MIRACULA. *Inc.* Benedictus quidam nomine, cognomine Crasus — *Des.* Ista de D-o litteris... mandavisse sufficiat... [2242]

Ibid. 298-322.

3. VITA. *Inc.* Dominicus ab. civitate Fulginei ducatus Spoleti, patre

Iohanne, matre Apa — *Des.* in sempiternam posterorum memoriam mandasse ad gloriam individuae Trinitatis... et inhabitantis. [2243

De qua *ibid.* 280, n. 4.

4. VITA AUCT. ALBERICO DIAC. CASINENSI. a. *Inc. prol.* Ven. patris Dominici ortum, vitam obitumque — *Inc.* Dominicus igitur Fulingae Etruriae oppido oriundus fuit — *Des.* cuius etiam in superioribus facta est mentio. Ubi eius orationibus... [2244

Act. SS. Ian. II. 442-45; 3^a ed. III. 56-58; || MABILLON, *Acta*, VI, 1. 356-360; 2^a ed. 315-19. — Cf. *Bibl. Casin.* II. 417.

b. *Inc. (sine prol.)* Vir Dñi Dominicus Fulingae oppido Tusciae oriundus — *Des. ut* 4a. [2245

Exc. MABILLON, l. c. in notis. — Cf. *Bibl. Casin.* III. 265.

5. EPITOME. *Inc.* Almificus itaque Dominicus ex provincia Spoletina — *Des.* miracula quam maxime demonstraret. [2246

Bibl. Casin. III. Floril. 365-66.

Dominicus Vallius puer m. Caesaraugustae, † 1250. — Aug. 31.

PASSIO. *Inc.* Ad honorem Dñi N. I. C... necnon... Dominici, qui apud civitatem Caesaraugustam natus est — *Des.* participes regni Dei. Amen. Passus est... [2247

BLANCAS (Hier.), *Aragonensium rerum commentarii* (Caesar-Augustae, 1588), 169-70; || *Id.* in *Hispan. illustr.* III (1606), 657-58; || BZOVIVS, *Annales*, an. 1250, XVIII; || TAMAYO, *Mart. hisp.* IV. 629-30; || ANDRES (J. F.), *Historia de S. Domingo de Val* (Zaragoza, 1643), 47-50; || DORMER (D. J.), *Dissertacion del martirio de S. Domingo de Val* (Zaragoza, 1698), 1-7; || *Act.* SS. Aug. VI. 782.

Domitianus dux Carinthiae, saec. IX in. (?) — Febr. 5.

1. VITA ET MIRACULA. Universis in Christo... Constat itaque b. D-um ducem quondam Quarantanae terrae exstitisse — *Des.* b. D-um glorificans, sanus ad propria remearet. [2248

Act. SS. Febr. I. 702-4; 3^a ed. 709-11.

2. TRANSLATIO AN. 1441. *Inc.* Ioannes... ep. Gurcensis... Superni altitudo inter multivaria suae bonitatis dona — *Des.* Die xxvii iunii, anno nativ. Dñi MCCCXLI. [2249

Act. SS. t. c. 705; 3^a ed. 712.

Domitianus ab. in agro Lugdunensi, saec. IV/V. — Iul. 1.

VITA. *Inc. prol.* Igitur b. Domitiani... vitam descripturus — *Inc.* Denique Constantii imp. temporibus in romana urbe — *Des.* Recipiunt ibidem caeci visum... [2250

GONONUS (B.), *Vitae Patrum Occid.* 214-17; || GUICHENON (S.), *Hist. de Bresse et de Bugey* (1650), 228-32; || *Act.* SS. Iul. I. 49-54; 3^a ed. 44-48.

Domitianus ep. Traiectensis, † cca. 560. — Mai 7.

1. NARRATIONES. a. AUCT. HARIGERO AB. LOBIENSI (*Gesta ep. Leodiensium*, c. 28). *Inc.* Vicesimus sedit D., qui iam florente christiana ubique religione... [2251]

KÖPKE (R.), in *MG. Scr.* VII. 176; || *P.L.* CXXXIX. 1033.

b. AUCT. AEGIDIO AUREAEVALLENSI (*Gesta ep. Leodiensium*, I. 32; III. 40, 43). *Inc.* Post hos vicesimus Traiectensi ecclesiae praesedit ss. pater b. D... Qui iam florente ubique... [2252]

CHAPEAUVILLE, *Gesta pontif.* I. 55-58; II. 124-26, 131-32; || HELLER (I.), in *MG. Scr.* XXV. 26-27, 109-10, 112.

2. VITA, TRANSLATIO, MIRACULA. Inc. Vicesimus Traiectensi ecclesiae praesedit... Hic in Galliae partibus ex honestis et secundum terrenae dignitatis gloriam — *Des.* sicut nobis retulerunt duo viri religiosi de ordine Cisterciensi... [2253]

Act. SS. Mai II. 147-52; 3^a ed. 147-51. — Excerpta videtur ex **1 b.** Cf. *Catal. Brux.* II. 316, 9°.

Exc. Act. SS. Belgii, II. 166-68.

3. VITA. Inc. prol. Ad confirmandam fidei catholicae veritatem — *Inc.* Hic in Galliae partibus ex honestis — *Des.* Unde tam ex remotis quam ex vicinis terrarum provinciis... [2254]

Exc. (prol.) Act. SS. t. c. 146, n. 1; || *Act. SS. Belgii*, t. c. 163, n. 1. — Haec est Vita quae "apud Hoyenses exstabat", et cuius codices duos inspeximus. Solus prologus editus est; Vita autem similior est Vitae **2** quam Vitae **4**.

4. VITA. Inc. B. Domitianus in Galliae partibus ex praeclaris parentibus — Des. quae hic brevitatis causa non sunt scripta. [2255]

Act. SS. t. c. 146-47, n. 2-5 (om. parte ultima); || *Act. SS. Belgii*, t. c. 163-65, n. 2-5 (item).

Exc. BALUZIUS, Nova collectio conciliorum (Paris, 1707), 1471-72.

Omissa est in utraque editione brevis narratio de miraculis. Cf. *Act. SS.* t. c. 147, annot. f; *Act. SS. Belgii*, t. c. 173, annot. f; *Anal. Boll.* XIV. 55, 12°.

5. MIRACULA. Inc. prol. Ad illustranda b. D-ni merita, quae Dñus per eum — *Inc.* ... — *Des.* sicque se deliquisse cognoscentes, res ei proprias restituerunt. [2256]

Act. SS. t. c. 152-53 (nonnullis omissis); || *Act. SS. Belgii*, t. c. 171-73 (item). — De his quae ommissa sunt cf. *Act. SS.* t. c. 153-4 (3^a ed. 153), annot. a, o; *Act. SS. Belgii*, t. c. 173, annot. a, o.

Domitilla (Flavia) v. et soc. mm., saec. I extr. — Mai 12.

1. PASSIO. Inc. Factum est autem postquam omnes Dei sanctos tulit a solacio — *Des.* Quarum corpora s. Caesarius... sepelivit. [2257]

Ultima pars Passionis SS. Nerei et Achillei. *Vid. Nereus.*

2. IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 74.

Domitius conf. in agro Ambianensi, saec. VIII. — Oct. 23.

VITA. *Inc.* Primo tempore alleviata pleniter et sedata valida persecutione — *Des.* ecclesiola fabricatur, in qua usque... [2258]

Act. SS. Oct. X. 145-48.

Domitius m. in Syria, sub Iuliano (?). — Iul. 5.

MIRACULUM. Domitius equidem alius m. in hac habetur... [2259]

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 99 (100).

Domneo et **Domnio** mm. Bergomi, sub Maximiano. — Iul. 16 et Ian. 5.

1. PASSIO DOMNEONIS. *Inc.* Maximiani imp. temporibus erat Bergomi vir quidam — *Des.* sepultum est xvii kal. aug. circa annum Dñi cccvi. Ibi diversis infirmitatibus... [2260]

FINAZZI (GIOV.), *Cenni sulla dedicazione del nuovo tempio di S. Andrea* (Bergamo, 1847), 44-46; || UCCELLI (P. A.), *Dell' autenticità dei corpi e degli atti dei ss. mm. Domneone, Domno ed Eusebia ... Lettera* (Bergamo, 1850), 35-50 et (iterum) 111-13; || Id. *Dei ss. mm. Domno, Domnionone ed Eusebia ... Commentario* (Bergamo, 1874), 9-25.

2. PASSIO DOMNEONIS. *Inc.* Bergomea urbe ex radice civium nobilium ortus — *Des.* honorifice conditum est. Ubi multi diversis infirmitatibus... Passus est autem... anno Dñi cccvi. [2261]

UCCELLI, *Commentario*, 27-28, not. An legenda haec saec. XVI sit antiquior, non liquet.

3. PASSIO DOMNIONIS. *Inc.* Sub imp. Maximiano b. Domnio adolescens, s. Domneonis... nepos — *Des.* in Christum crediderunt. Passus est autem b. m. D. anno... cccvii, die vero v ian. [2262]

FINAZZI, t. c. 46-48; || UCCELLI, *Lettera*, 61-74 et (iterum) 113-14; || Id. *Commentario*, 35-51.

Domninus Diniensis ep. (?) et m., saec. IV. — Febr. 13.

VITA. *Inc.* Post ascensionem Dñi N. I. C. temporibus imperatorum... facta est persecutio — *Des.* recesserunt ab idolorum cultura. [2263]

CHEVALIER (U.), in *Bulletin d'hist. ecclés. ... des diocèses de Valence ...* XVI (1896), 128-31.

Domninus m. in ducatu Parmensi, sub Maximiano. — Oct. 9.

1. PASSIO. a. *Inc.* Tempore Maximiani imp. facta est super christianorum gentem persecutio magna — *Des.* Tunc aeger ille, qui sanus factus est, coepit... Haec nobis in principio comperta sunt; post haec vero... S. vero D. decollatus est nonae nov... [2264]

Act. SS. Oct. IV. 991-92. — (Mut.) SURIUS, VII (1581), 777-78; V (1580), 744-46; X (1618), 132-33. — *Var. lect. Catal. Brux.* II. 286, 19°.

b. *Inc.* Tempore Maximiani imp. facta est persecutio magna super christianorum genus — *Des.* Tunc ille aeger, qui sanus factus fuerat, corde coepit... S. vero D. depositus est VII (*al.* VIII) id. oct... [2265]

De qua *Act. SS.* t. c. 938, n. 5 (cod. card. Barberini).

2. PASSIO, INVENTIO, TRANSLATIO. *Inc.* Tempore quo (*al.* Temporibus quibus) Diocletianus, sumpto imperio — *Des.* in Burgensi oppido... conditus requiescit. Et quia gloriosus est Dñs... [2266]

MOMBRIUS, I. 235^v-38^v; || *Chronica Parmensia sec. XI* (Parmae, 1858), 471-76. — Cf. *Act. SS.* t. c. 988-90, n. 5, 10-12.

3. PASSIO, INVENTIO, TRANSLATIO. *Inc.* Gloriosus miles et m. Christi D. natione Romanus — *Des.* Hoc audito, populus universus laetus efficitur, et ad poculum calicis... Amen. — *Inc. appendix.* Post haec vero... Carolus Magnus — *Des.* et suum scelus ad honorem s. D-i omnibus narraverunt ad laudem Dei. Amen. [2267]

De qua *Act. SS.* 988-90, n. 5, 9-12 (*Acta Florentina*); de appendice ibid. 991, n. 14 extr., 15.

4. EPITOME.

PETRUS DE NAT. IX. 42.

Domnio (*al.* **Domnius**) ep. Salonitanus et soc. mm., † 299. — April. 11.

Ab hagiographis etiam antiquis saepe permista est huius sancti historia cum legenda S. Domnii, primi Salonitani ep., quem dicunt fuisse discipulum S. Petri apost. Cf. JELIĆ, in *Bullettino di archeologia e storia Dalmata*, XV (1892), 174.

1. PASSIO AUCT. ADAMO PARISIENSI. *Inc.* Domnii archiep. Salonitani... vitam scripturus... Theodosius igitur Antiochiae urbis colonus — *Des.* transtulerunt in eodemque templo collocarunt. Ubi ad hanc usque diem... [2268]

Act. SS. April. II. 7-8; || FARLATI, *Illyr. sacr.* I. 418-19.

2. PASSIO. *Inc.* S. Domnius ep., natione Antiochenus, patre Theodosio ex Syria — *Des.* amputavit caput eius v non. mai. [2269]

FARLATI, t. c. 414-15.

3. PASSIO. *Inc.* Post gloriosam ascensionem — *Des.* in honorem s. Dei genetricis v. Mariae paulo ante construxerat. Ubi Dñs... [2270]

FARLATI, t. c. 420-22.

4. TRANSLATIO SAEC. VII. a. *Inc. prol.* Mirabilis in maiestate sua Deus — *Inc.* Si enim ad historiam transeamus et nostrae credulitatis primordia — *Des.* Date itaque atque concedite ut purgati... [2271]

FARLATI, t. c. 471-73.

b. *Inc.* Iohannes huius nominis primus — *Des.* in ecclesia metropolitana Spalatensi honorifice recondita requiescunt. [2272]

Act. SS. t. c. 9; 3^a ed. 8-9; || FARLATI, t. c. 474.

Domnolus ep. Cenomannensis, † 581. — Mai 16.

1. VITA. *Inc. prol.* S. et individuae Trinitatis freti auxilio — *Inc.* Itaque bb. Domnolus urbi Cenomannicae a Deo destinatus ep. — *Des.* fidelibus sufficere. Et nunc obsecramus eundem bb... [2273

(Mut.) SURIUS, III (1572), 303-9; (1579), 347-53; V (1618), 221-24; V (1876), 492-500; || *Act. SS.* Mai III. 606-10; 3^a ed. 603-7; || *P.L.* LXXII. 637-48.

2. VITA (= *Actus pont. Cenomann.* 9). *Inc.* Dñs Domnolus, Cenomannicae civitatis ep., natione alienigena — *Des.* Obiit enim praedictus b. dñs D. in pace plenus dierum kal. dec... [2274

MABILLON, *Vet. anal.* III. 96-99; 2^a ed. 251-52; || *Act. SS.* t. c. 610-11; 3^a ed. 608-9; || CAUVIN, *Géographie ancienne du dioc. du Mans*, x-xii (paucis in fine omissis); || *P.L.* t. c. 647-50.

Donatianus et Rogatianus mm. Nannetibus, sub Diocletiano. — Mai 24.

1. PASSIO. *Inc. prol.* Salubre est catholicis — *Inc.* Igitur cum Diocletianus et Maximianus Romanae urbis apicem — *Des.* cervices beatissimorum gladio vibrante praecidit. Sic ad Christi gloriam... [2275

SURIUS, III (1572), 385-87; (1579), 445-47; V (1618), 297-98; V (1876), 663-666; || *Act. SS.* Mai V. 280-81; 3^a ed. 282-84; || RUINART (1689), 295-98; (1713), 280-82; (1731), 246-48; (1802), II. 167-73; (1859), 322-24.

2. LECTIONES. *Inc.* Cum Diocletianus [et Maximianus] imperii moderamine potirentur — *Des.* lancea militari perfossis cervicibus migraverunt ad Dñm... [2276

Anal. Boll. VIII. 163-64.

3. EPITOMAE.

NOTKERUS, 24 mai. — VINC. BELLOV. XIII. 73; || MOMBRIUS, I. 241 (omissa ultima parte).

4. MIRACULUM. *Inc.* Apud urbem Namneticam duo sunt mm... [2277

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 59 (60).

Donatianus ep. Remensis cultus Brugis. — Oct. 14.

1. EPISTULAE DE SCRIBENDA EIUS VITA. a. ARNULFI FLANDRIAE COMITIS AD HUGONEM ARCHIEP. REMENSEM. *Inc.* Reverendissimo patri... Quamquam saeculi rebus — *Des.* nosse gestimus per vos. [2278

Act. SS. Oct. VI. 496-97, n. 34 extr. - 36 in.

b. RESPONSUM HUGONIS. *Inc.* Omni devotione venerando... Miramur opipare — *Des.* ad perpetuam gloriam perducatur. Amen. [2279

Act. SS. t. c. 497, n. 36 in. - 38.

2. " PAUCA DE VITA ET ACTIBUS „ AUCT. RATHERIO VERONENSI (?). *Inc.* Septimum gloriosa Remorum civitas, tibi a Deo datum... [2280

De quo sermone *Act. SS.* t. c. 497, n. 38 extr.; *Catal. Brux.* II. 4-5, 28°.

3. SERMO AUCT. GERVASIO EP. REMENSI. *Inc. epist.* Dilectissimo filio

Balduino... Petisti a me — *Des.* honorum fructus extollere. — *Inc. sermo.* Bb. confessorem Christi D-um Remensis metropolis constat septimum... [2281]

Exc. *Act. SS.* t. c. 497-98, n. 39-41. — WILLEMS (J. F.), in *Belgisch Museum*, IV (Gent, 1840), 172-76. — *Catal. Brux.* II. 4, 24°, et 10-11. — HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 854-56.

4. TRACTATUS DE ORTU ET ORDINE S. DONATIANI. *Inc.* Temporibus Aurelii principis, qui post Augustum octavus — *Des.* qui post Aurelium Antonium quartus obtinuit imperiale sceptrum. [2282]

Act. SS. t. c. 498-500, n. 43-49 (quibusdam omissis).

5. MIRACULA. I. *Inc. prol.* Claret theologi Iohannis testimonio — *Inc.* Est igitur pagus ubique gentium conspicuus — *Des.* Unde iucundum sit nobis... [2283]

Act. SS. t. c. 503-4, n. 1-5.

Exc. HOLDER-EGGER, t. c. 856.

II. (AUCT. RIQUARDO CANONICO). *Inc. epist.* Dño serenissimo... Perscrutanti mihi et summo cum studio — *Inc.* Cognovimus, ff. cc., quaedam celeberrima — *Des.* laudibus non disiungamus. Ut autem ita celebrare... [2284]

Act. SS. t. c. 498, n. 42; 501, n. 53; 504-8, n. 6-21 (paucis omissis, quae suppleta sunt *Catal. Brux.* II. 11-12).

Exc. HOLDER-EGGER, t. c. 856-58; cf. *ibid.* 1321.

III. *Inc.* Libet nihilominus... Tempore igitur quo innumerabilis christianorum exercitus — *Des.* Credamus et nos... [2285]

Act. SS. t. c. 508-9, n. 22-26.

Exc. HOLDER-EGGER, t. c. 858.

IV. (PERPERAM ADSRIPTUM EBRARDO). *Inc. prol.* Cum in antiqua Morinorum urbe — *Inc.* Miracula sanctorum, quibus vel corporali praesentia — *Des.* ad populum credibiliter peroravit. Est annus inc. Dñi MLXXXVIII... [2286]

MARTENE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* III. 817-30; || *Act. SS.* t. c. 510-513, n. 27-44 (ex exemplari aliquantum contracto; om. prol.); || *P.L.* CXLIX. 1533-46; || HOLDER-EGGER, in *MG. Scr.* XIV. 176-82.

V. *Inc.* Tempore prisco mulier quaedam — *Des.* reddiderunt. [2287]

VI. *Inc.* Dehinc post non multum tempus quidam eremita — *Des.* magno honore magnoque fletu sepultus est. [2288]

Act. SS. t. c. 513-14, n. 45, 46-47.

Donatus ep. et Hilarianus mon. mm. Aretii, sub Iuliano.
— Aug. 7.

1. PASSIO. *Inc.* Erat quidam puer in civitate Romana nomine D. clericus in titulo Pastoris — *Des.* α) Quorum corpora collecta sunt a christianis et sepulta iuxta civitatem Aretinam... [2289]

vel β) Quorum... et sepelierunt ea (*al.* eos) iuxta... [2290]

vel γ) Tunc collecta sunt corpora bb. mm. a christianis... [2291]

vel δ) Cuius corpus sepultum est a fidelibus christianis iuxta sepulcrum s. Hilariani mon. et m. prope muros civitatis... [2292]

MOMBRIUS, I. 234-35* (*des.* α). — Codices non paucos inspeximus (*inde des.* β, γ, δ).

2. PASSIO. *Inc. prol.* Desideranti tibi, famula Dei Anastasia, ut vitam b. Donati ep. de graeco in latinum — *Inc. ut 1.* — *Des.* martyris vero Hilarini ossa in Ostia civitate tumulata servantur. [2293]

De qua *Catal. Brux.* II. 433, 3°. Constat prologo in Vitam S. Donati ep. Euroeae, quem sequitur Passio 1, cui ante ultimum capitulum inserta est tota Vita Donati ep. Euroeae.

3. PASSIO. *Inc. prol.* Bb. martyrum D-i et H-i narraturus triumphos, o Theophile — *Inc.* Tempore quo Constantinus, qui Cpolim... erat in civitate Romana presb. quidam Pigmenius — *Des.* ubi domum sibi ad sepulturam b. D. designaverat. Ubi multa beneficia... [2294]

BUONAMICI (P.), *Discorso sopra la vita di s. Donato* (Firenze, 1607), 25-37; || [DRAGONI (D. A.)], *Monumenti e notizie istoriche riguardante la chiesa d'Arezzo* (Lucca, 1755), 43-58.

4. TRANSLATIO CCA. AN. 1023. *Inc.* Cum tempore Henrici imp. Theobaldus ep. Aretinus b. D-i novam complisset — *Des.* α) His igitur et aliis pluribus bonis exornatus XIII praesulatus sui anno... [2295]

vel β) His peractis, fecit alia plura bona, quae infra... ponam. Amen. [2296]

BUONAMICI, t. c. 38-41 (*des.* α); || BURALI (J.), *Le vite de vescovi Aretini* (Arezzo, 1638), 37-39 (*des.* β); || DRAGONI, t. c. 71-75 (*des.* α); || CAPPELLETTI, *Chiese*, XVIII. 93-96 (*des.* β).

5. EPITOMAE.

ADO, 7 aug.; || BURALI, t. c. 2-3; || CAPPELLETTI, t. c. 60-62. — *FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, IX. 14 (P.L. CXXXV. 763-64). — VINC. BELLOV. XV. 35, 36. — *Leg. aurea*, c. 115 (110). — PETRUS DE NAT. VII. 33.

Donatus, Felix et soc. (Duodecim fratres) mm. sub Maximiano (?), culti Beneventi. — Sept. 1.

1. PASSIO. *Inc.* Dum furor Maximiani diversis poenis christianos perimeret, Africa — *Des.* cum ingenti honore Beneventi sub tegmine collocavit. Qui indesinenter... Quam ob rem... [2297]

GIOVARDI (V.), *Acta passionis et translationis ss. mm. Mercurii ac XII fratrum* (Romae, 1730), 77-86; || *Act. SS.* Sept. I. 138-41.

2. EIUDEM EPITOME. *Inc.* Maximianus caesar crudelissimus audiens famam ss. duodecim fratrum — *Des.* D. et F. decollati sunt in eodem loco die kal. sept. [2298]

Act. SS. t. c. 138. — *Var. lect. Catal. Paris.* III. 543, 16°.

3. VITA METRICA, AUCT. ALPHANO. *Inc. prol.* Unde nimis studuit tua nos revocare voluntas — *Inc.* Africa post Latium terrarum maxima quondam — *Des.* Moenibus in propriis summo tumulavit honore. [2299

LIPOMANUS, IV, f. 4^v-15; || SURIUS, VII (1581), 666-81; V (1580), 5-21; IX (1618), 4-10; IX (1878), 13-32; || GIOVARDI, t. c. 90-112; || *Act. SS.* t. c. 144-53.

4. TRANSLATIO BENEVENTUM AN. 760. a. (CARMEN). *Inc.* Nam sacra temporibus sanctorum corpora multis — *Des.* Visio tanta ducem spe non titubante reliquit. [2300

GIOVARDI, t. c. 113-15; || *Act. SS.* t. c. 154-55; || WAITZ (G.), in *MG. Scr. rer. langob.* 574-76.

b. *Inc. (mutila).* martyres superare vincuntur. Martyres post laborem quies — *Des.* miraculis coruscare conspicimus. Ss. mm. duodecim fratrum sollemnia celebraturi... [2301

GIOVARDI, t. c. 69-71.

Exc. Act. SS. t. c. 137, n. 36.

c. *Inc. (mutila)* situm est, quod est Christus Iesus, ut quicquid boni operis — *Des.* collocavit anno sui principatus II. [2302

GIOVARDI, t. c. 118-23.

Exc. Act. SS. t. c. 142-43.

Donatus et soc. mm. Concordiae, sub Diocletiano. —
Febr. 17.

PASSIO. *Inc.* In diebus illis sub Maximiano et Diocletiano imp. anno XII exiit edictum — *Des.* Cives vero Concordiae non eos permiserunt... Martyrizati sunt... Passi sunt... [2303

Passio ss. septuaginta duorum apud civitatem Concordiensem (Portogruaro, 1894), 3-9.

Donatus ep. Euroeae in Epiro, † cca. 387. — April. 30.

1. VITA (INTERPRETE ANASTASIO BIBLIOTHECARIO?). *Inc. prol.* Desideranti tibi, famula Dei Anastasia, ut vitam b. D-i ep. de graeco in latinum — *Inc.* Temporibus Theodosii principis erat in provincia Ephiria (*al.* Syriae) veteri, in civitate quae dicitur Euria — *Des.* et designavit oratorii domum sibi ad sepulturam. Ubi et positae sunt reliquiae... [2304

MOBRITIUS, I. 232^v-34; || *Bibl. Casin.* III. Floril. 375-77 (paucis sub initio omissis, iis nempe quae leguntur apud MARTENE).

Exc. Act. SS. April. III. 765-66, n. 6, 7; 3^a ed. 774-75, n. 6, 7. — MABILLON, *Mus. ital.* I, 2. 85-86. — MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* VI. 775-76.

2. VITAE 1 EPITOME.

PETRUS DE NAT. VII. 34; || BUONAMICI (P.), *Discorso sopra la vita di s. Donato* (Firenze, 1607), 5-6.

Donatus ep. Faesulanus, † 876. — Oct. 22.

1. VITA. *Inc. prol.* α) Bb. Christi sacerdos ac ven. hodie Donatus occurrit... *vel* β) Sanctus et sollemnis, cc. ff., adest dies — *Inc.* Iste nempe, ff. mei, iste est ille... Scotia vero et Hibernia proximae sunt — *Des.* saltem inter supplicia inveniamus solacia, praestante... [2305]

Act. SS. Oct. IX. 655-62 (ibi prol. α).

Exc. OZANAM (A. F.), *Documents inédits pour servir à l'hist. littéraire de l'Italie* (Paris, 1850), 50-57 (ibi pars prol. β). — Cf. BANDINIUS, *Catal. cod. lat. bibl. Mediceae Laurentianae*, I. 780, VI.

2. VITA. *Inc. prol.* Litterarum luce perfusa — *Inc.* In nomine igitur Patris... Hic itaque vir christianissimus — *Des.* ut pervenire mereamur ad aeterna, ipso praestante... [2306]

De qua *Act. SS.* t. c. 654, n. 16 (ms. card. Strozzi); cf. BANDINIUS, *Bibl. Leopoldina Laurentiana*, II. 277, LIV.

Exc. Act. SS. t. c. 655-62, passim inter annotata.

3. VITA. *Inc.* Donatus ex Scotia nobilibus catholicisque parentibus — *Des.* montis in descensu honore maximo tumulavit. [2307]

De qua *Act. SS.* t. c. 654, n. 16 (cod. Mediceus VI plutei xx); cf. BANDINIUS, *Catal. cod. lat. bibl. Medic.* I. 617, XII.

Exc. Act. SS. t. c. 655-62, passim inter annotata.

Donatus conf. cultus Foro Cornelii, saec. V. — Aug. 7.

FRAGMENTUM VITAE VEL MIRACULORUM. *Inc.* (*mutilum*) nostrae regulae inditum; sicque " Regem cui omnia vivunt „ ipse, ut mos erat, incipiens — *Des.* nec ulterius quicquam tale admittere praecipiebant. Decessit autem... [2308]

De quo *Catal. Brux.* I. 21, 117°.

Donatus, Romulus et soc. mm. Foro Iulii, sub Diocletiano. — Aug. 21.

PASSIO. *Inc.* In diebus illis regnantibus Diocletiano et Maximiano imp. decreverunt — *Des.* sepelierunt eum prope corpora ss. martyrum. Passi sunt autem bb... [2309]

Act. SS. Aug. IV. 412-13.

Donatus erem. in monte Lura, saec. VI. — Aug. 19.

VITA. *Inc. prol.* Ven. virorum gesta quibus, victo humani generis hoste — *Inc.* B. igitur Donatus urbis Aurelianensis exstitit oriundus — *Des.* una cum Florentino eum ibidem, ut decuit, digna veneratione sepelivit. Ad cuius tumulum... [2310]

Catal. Paris. I. 309-15.

Donatus erem. m. ad fluvium Mortensem in Lotharingia. — April. 7.

CHARTA HENRICI EP. TULLENSIS. *Inc.* In nomine... Henricus... Commissarum nobis ecclesiarum sollicitudini... [2311]

CALMET, *Hist. de Lorraine*, II, preuves, 328-31; 2^a ed. V, preuves, 329-32.

Donatus ep. Vesontionensis, † cca. 660. — Aug. 7.

1. VITA.

Exc. CHIFFLETIUS (I. I.), *Vesontio* (1618), II. 152-53; || *Act. SS. Aug.* II. 198, n. 5.

2. EPITOME. *Inc.* Bb. itaque conf. Christi D. alto parentum genere editus — *Des.* a quo sumpsit principium, qui vivit... [2312]

Exc. *Act. SS. t. c.* 19, n. 5 extr.

Dormientes (Septem) Ephesi mm., sub Decio. — Iul. 27.

1. PASSIO AUCT. GREGORIO TURONENSI. a. *Inc.* Tempore Decii imp. (*alias om. T. D. i.*) cum per universum orbem persecutio christianorum exagitaretur — *Des.* Convocatisque episcopis celebravit festivitatem sanctorum... [2313]

MOMBRIUS, II. 268^v-70; || *Act. SS. Iul. VI.* 389-91; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* I. 848-53; || *Id. in Anal. Boll.* XII. 377-87.

b. *Inc.* Septem vero germanorum... Tempore Decii imp. cum persecutio in christianos ageretur — *Des.* Quod passio eorum... plenius pandit. [2314]

*GREG. TURON. *Glor. mart.* 94 (95).

2. PASSIO. a. *Inc.* Regnante impio Decio, facta est ingens persecutio christianorum. Decius autem oppugnans christianos descendit — *Des.* Et in gaudio fidei ipsorum secuti sunt imperatorem in Cpolim, glorificantes... [2315]

Bibl. Casin. III. Floril. 252-59. — Passionis huius, quae ex graeco translata est, occurrunt in codicibus exempla non parum inter se diversa. Sic v. g. alibi *inc.* " In illo tempore regnavit Dec. imp. et descendit... " [2316]

vel " Eodem tempore regnans Dec. crudelissimus imp. descendit... " [2317]

vel " In diebus illis cum regnaret Dec. imp., descendit... " [2318]

Cf. *Act. SS. t. c.* 386, n. 47; *Catal. Brux.* II. 217, 13°; *Catal. Paris.* I. 65, 3°; 492, 66°; 574, 58°; etc. etc.; *Anal. Boll.* XVII. 122, 348°.

b. *Inc.* Sub Decio imp. fuerunt viri septem conspicui in eius palatio — *Des.* Qui cum e diversis fuissent revocati locis, secuti sunt imperatorem occurrentes illi in civitatem magnam Cpolitanam, glorificantes... [2319]

Cf. *Catal. Paris.* I. 110, 5°; II. 470.

3. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XII. 45; XXI. 31-33; || *Leg. aurea*, c. 101 (96); || UNGER (C. R.), *Heilagra manna sögur*, II (1877), 240-44. — PETRUS DE NAT. VII. 51.

Dormientes (Septem) monachi in Maiori Monasterio prope Turonos, saec. IV extr. — Nov. 12.

VITA AUCT. PSEUDO-GREGORIO TURONENSI. *Inc. epist.* Bb. patri Sulpicio... Gregorius... Apud poetam sub figura apum — *Inc.* Temporibus Diocletiani et Maximiani, crudelitate eorum exigente — *Des.* Qui sepulti terris in Christo se vivere manifestant... [2320]

CLICHTOVEUS (Hier.), *Sulpicii Severi de vita divi Martini* etc. (Paris. 1511), f. 163-66; || B[ALESSENS] (I.), *Divi ... Gregorii episcopi Turonici operum priorum pars II* (Paris. 1640), 1080-98; || *Bibl. patr. Lugd.* (1677), XI. 959-961; || *Greg. Turon. opera*, ed. RUINART, 1270-82; || *P.L.* LXXI. 1105-18; || BORDIER, *Les Livres des miracles de Grégoire de Tours*, IV (1864), 105-24.

Dorothea v. m. Alexandriae in Aegypto, saec. IV in. — Febr. 6.

VINC. BELLOV. XIV. 10. — PETRUS DE NAT. III. 102.

Dorothea v. et Theophilus scholasticus mm. Caesareae Cappadociae, sub Diocletiano. — Febr. 6.

1. PASSIO. a. *Inc.* In provincia Cappadocia in civitate Caesarea orta est quaedam Dei puella — *Des.* meruit cum his qui a 1 hora usque XI in ecclesia laboraverunt, aequalem mercedem recipere... [2321]

Catal. Paris. II. 608-10.

Praecedunt (p. 607) sex versiculi, qui inc. "Quod non crediderit..." [2322]

b. *Inc.* In provincia Cappadociae apud Caesaream civitatem erat quaedam puella — *Des.* meritis fuit cum iis aequam portionem, qui a 1 hora usque ad XI operati sunt... [2323]

Act. SS. Febr. I. 773-76; 3^a ed 781-84. — (Mut.) SURIUS, I (1570), 866-70; (1576), 896-900; II (1618), 64-66; II (1875), 141-47.

2. PASSIO. a. *Inc.* Gloriosa v. et m. Dorothea ex patre Doro et matre Thea fuit progenita — *Des.* Theophilus vero sacro baptismo... perrexit ad Christum, qui glorificat sanctos suos... [2324]

Leg. aureae appendix, c. 210 (207).

b. *Inc.* Gloriosa v. Dorothea m. Christi ex patre Doro et matre Thea progenita est — *Des.* Theophilus autem primitus sacro baptismo... ad Christum perrexit. Alibi legitur quod postquam Theophilus (*sequitur brevis epitome ultimae partis Passionis* 1 b). [2325]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 244^b-45^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 23^v-24^v.

c. Cf. *Catal. Brux.* I. 255, 25°. — d. Cf. *ibid.* II. 158, 19°.

3. EPITOMAE.

ADO, 6 febr. — VINC. BELLOV. XIII. 47; || MOMBRITIUS, I. 249. — PETRUS DE NAT. III. 101. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 106.

Dorothea Montoviensis vid. inclusa Quidzini in Prussia, † 1394. — Iun. 25 (Oct. 30).

1. VITA MAIOR AUCT. IOHANNE MARIENWERDER, libris 7.

Exc. TÖPPEN (M.), in *Scr. rer. Pruss.* II. 350-60. — *Act. SS.* Oct. XIII. 567-75.

2. SEPTILILIUM B. DOROTHEAE, AUCT. EODEM. *Inc. oratio*. Prima pars. Impretiabilis caritas. Dñe Deus — *Inc. prol.* De caritativis gradibus — *Inc. tractatus I.* Caritas ignis divinus — *Des. cap. 6 tractatus VII.* in suo vulgari, scilicet theotunico sunt relicta. — *Sequuntur cap. 7-28 tractatus VII, quae germanica lingua conscripta sunt.* [2326

α) (pars prior, nempe latina) HIPLER (F.), in *Anal. Boll.* II. 383-472; III. 113-40, 408-48; IV. 207-51. — Exc. TÖPPEN, t. c. 360-67. — *Act. SS.* t. c. 575-79.

β) (pars ultima, nempe germanica) HIPLER (F.), *Christliche Lehre und Erziehung in Ermland* (Braunsberg, 1877), 68-103 (excerptum ex ZEITSCHRIFT FÜR DIE GESCHICHTE UND ALTERTHUMSKUNDE ERMLANDS, VI. 148-83).

γ) (utraque pars) HIPLER (F.), *Septililium b. Dorotheae* (Bruxellis, 1885), 3-237.

3. APPARITIONES B. DOROTHEAE (al. LIBER DE FESTIS, LIBER DE SANCTIS) AUCT. EODEM.

Exc. TÖPPEN, t. c. 367-74. — *Act. SS.* t. c. 579-84.

4. SCRIPTUM AB EODEM IOHANNE IN PROCESSU CANONIZATIONIS PROLATUM. *Inc.* Frater Iohannes Marienwerder, decanus — *Des.* quas credit esse honestas et veraces. [2327

LINDA (A. A. de), *Vita magnae b. Dorotheae* (Typis monasterii Olivensis, 1702, et Dantisci, 1745), II. 125-68.

5. VITA ADSRIPTA EIDEM IOHANNI. *Inc. prol.* Redimentes tempus, quoniam dies mali sunt — *Inc.* Licet tota vita huius electae sponsae Christi — *Des.* caritas sancta promovet et exornat per gratiam Dei omnipotentis, cui laus... [2328

LINDA, op. c. I, octo folia non signata et p. 1-140; || *Act. SS.* t. c. 499-558.

6. VITA ADSRIPTA EIDEM. *Inc. prol.* Mos hominum esse dignoscitur — *Inc.* Anno igitur inc. piissimi Dñi N. I. C. MCCCXCIV de modio — *Des.* immolemus, dicentes : Gloria tibi, Dñe. [2329

Act. SS. t. c. 493-98.

7. VITAE 6 EPITOME. *Inc. (sine prol.)* Anno inc. Dñi N. I. C. MCCCXCIV de modio — *Des.* ac debitae gratiarum actiones referantur. [2330

De qua TÖPPEN, t. c. 191; *Act. SS.* t. c. 478, n. 22; 494, annot. a.

8. RELATIO ROMAM AD PROCURATOREM ORD. TEUTONICI MISSA AN.

1395. *Inc.* In Christo Iesu... Dñe procurator multum dilecte, ad incrementum fidei — *Des. ut* 6. [2331]

VOIGT (I.), *Codex diplomaticus Prussicus*, V (1857), 82-84; cf. etiam ibid. 74 sqq.

9. PROCESSUS CANONIZATIONIS. *Inc.* In nomine Dñi. Amen. Anno nativitatis eiusdem MCCCCLXXXVI... [2332]

Exc. LINDA, op. c. II, 2-124. — LILIENTHAL (Th. Chr.), *Historia b. Dorotheae* (Dantisci, 1744), passim, praesertim vero 128-44. — TÖPPEN, t. c. 182-183 et 202-331 subinde in notis, 375. — Cf. etiam supra, 4.

10. MIRACULA. *Inc. prol.* Deus docuit patres nostros enarrare — *Inc.* Bercko Grobeling et Dorothea uxor sua legitima in Meisenburch — *Des.* irrigat Ecclesiam, in aliquibus partibus arefactam. Amen. [2333]
Act. SS. t. c. 560-67.

Dorotheus m. Nicomediae. *Vid.* Gorgonius.

Dorotheus ab. Thebanus, saec. IV extr. — Iun. 5.

* PALLADIUS, A. 1 (*Vitae Patrum*, ed. ROSWEYDUS, 937; 2^a ed. 943; || *P.L.* LXXIV. 252-53). — * PALLADIUS, B. 1 (*Vitae Patrum* ed. ROSWEYDUS, 979; 2^a ed. 985; || *P.L.* t. c. 344-45). — MOMBRIUS, I. 249 (pars prior exscripta est ex CASSIODORI *Hist. trip.* VIII. 1; *P.L.* LXIX, 1108).

Dositheus mon. in Palaestina, † cca. 530. — Febr. 19, 23.

VITA. *Inc.* Bb. vere ab. Dorotheus monachicam vitam cum Dei auxilio cum dilexisset — *Des.* tenuit obedientiam et dimisit propriam voluntatem in honorem Iesu Christi... [2334]

Bibl. Casin. III. Floril. 318-22.

Drausius ep. Suessionensis, † cca. 680. — Mart. 5.

VITA. *Inc. prol.* In describendis explanandisque ss. patrum gestis — *Inc.* Bb. igitur Drausius, Dei disponente gratia — *Des.* et animarum nostrarum mederi dignetur languoribus. Amen. [2335]

Act. SS. Mart. I. 405-11; 3^a ed. 403-9 (desunt prol. et alia etiam, ut videtur; cf. GERMAIN, op. c. 287). — Supplementum (prol. et unus locus) [GERMAIN (M.)], *Hist. de l'abbaye royale de Notre-Dame de Soissons* (Paris, 1675), 426, 427.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 679-80; || BOUQUET, III. 609-11.

Droctoveus ab. Parisiensis, † cca. 580. — Mart. 10.

VITA AUCT. GISLEMARO MON. S. GERMANI PARISIENSIS. *Inc. prol.* Priscorum permaxima semper cura fuit — *Inc.* Inter agmina christiolarum, quorum dogmate edocta — *Des.* (*mutila*) et morari inter ambitum terrae morientium penitus | [2336]

Act. SS. Mart. II. 37-40, 3^a ed. 36-39 (quibusdam omissis et clausula

ab ipso editore adiecta); || MARILLON, *Acta*, I. 252-57; 2^a ed. 239-43; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* III. 537-43 (non paucis omissis).

Exc. BOUQUET, III. 436-38. — LENORMANT (C.), in *Bibliothèque de l'École des chartes*, I (1839-40), 328-34.

Drogo reclusus Seburgi in Hammonia, † 1186. — April. 16.

VITA. *Inc. prol.* Qui sanctorum merita — *Inc.* Igitur in patria, quae vulgari nomine Carenibant nuncupatur — *Des.* persoluturus accessi, et iterum sanatus sum, adiuvante... [2337]

Act. SS. April. II. 443-45; 3^a ed. 439-41; || IACOBI DE GUISSIA *Annales Hannoniae*, xviii. 24-30, al. 25-31 (ed. FORTIA, XII. 356-60). — Pauca verba ex ultimis desunt apud Iacobum; verum et ipse locos quosdam habet qui desunt in *Act. SS.*; cf. ibi, 445 (3^a ed. 442), annot. c, l.

Drostanus ab. in Scotia, saec. VII in. — Iul. 11, Dec. 14.

VITA. *Inc.* B. Drostanus regali Scotorum progenie ortus — *Des.* Ossa vero ss. conf. D-i apud Aberdowyr in tumba... [2338]

Brev. Aberdonense, pars hiem., Propr. SS. 19-19^v; || *Act. SS.* Iul. III. 199-200, n. 6 et (ultima sententia) n. 5 extr.; 3^a ed. 191.

Dubricius ep. Landavensis, † 612, — Nov. 14.

1. VITA. *Inc.* Quidam rex fuit Ercychi regionis Pepiau nomine, Clavorauc vocatus — *Des.* omnibus auxiliaturus inceptum opus. [2339]

The Liber Landavensis, ed. W. J. REES (1840), 75-83; || *The Text of the Book of Llan Dŵv*, ed. J. G. EVANS (1893), 78-86. — Var. lect. EVANS, t. c. 359-60.

Exc. DUGDALE, *Monasticon anglic.* III (1673), 188-91; 2^a ed. VI, 3 (1830), 1218-30.

2. VITA AUCT. BENEDICTO MON. CLAUDIOCESTRENSI. *Inc. prol.* SS. patrum conversationes et gesta ideo memoriae — *Inc.* Igitur quidam regulus Ertici regionis Pepiau vocatus, britannice vero Clavorauc — *Des.* ad inceptum opus beneficia et suppetias praestantibus. [2340]

WHARTON, *Anglia Sacra*, II. 654-61.

3. EPITOME VITAE 2. *Inc.* Lucius Britannorum rex ad Eleutherium papam legatos misit — *Des.* calor laticis auctus est et sonus ferventis undae auditus. [2341]

CAPGRAVIUS, f. 87-88^v.

Dunstanus ep. Cantuariensis, † 988. — Mai 19.

1. VITA AUCT. B.... PRESB. *Inc. prol.* Perprudenti dño archonti Albrico... Te quidem, pastor praecelse — *Inc.* Cum multorum temporum a vero cultu christianae religionis — *Des.* His ille legibus avitae mortis, ut nunc dixi, praeventus... [2342]

Act. SS. Mai IV. 346-58; 3^a ed. 345-57 (desunt pauca in fine); || *P.L.*

CXXXIX. 1423-56 (item); || STUBBS (W.), *Memorials of S. Dunstan* (RER. BRIT. SCR. 63), 3-52. — Var. lect. STUBBS, t. c. 458-72.

Exc. Act. SS. Oct. X. 218-19.

2. VITA AUCT. ADELARDO MON. BLANDINIENSI. *Inc. epist.* Dñō vere s. Aelfego... Patrem tuum s. D-um voluisti — *Inc.* Quia sollemnibus excubiis — *Des.* pro nobis introivit. Ubi et te die hodierna... [2343

STUBBS, t. c. 53-68.

Exc. WHARTON, *Anglia sacra*, II. 148 (epist.).

3. ACTA AUCT. OSBERNO MON. CANTUARIENSI. I. VITA. *Inc. prol.* Universis catholicae matris... Multorum saepe ac ven. patrum — *Inc.* Regnante magnifico Anglorum rege Aethelstano — *Des.* ab alio principio sumi possit. [2344

II. MIRACULA. *Inc. prol.* Diximus in superiore libello — *Inc.* Vicus est urbi Cantuariæ vicinus — *Des.* et obsequio venerari. Gloria... [2345

MABILLON, *Acta*, V. 659-701; 2^a ed. 644-84; || *Act. SS.* Mai IV. 359-84; 3^a ed. 358-83; || WHARTON, t. c. 88-121 (Vita et prologus in Miracula); || P.L. CXXXVII. 413-74; || STUBBS, t. c. 69-161.

Exc. Act. SS. Oct. X. 220-21.

4. ACTA AUCT. EADMERO MON. CANTUARIENSI. I. VITA. *Inc. prol.* Quia Deum in sanctis suis mirabilem — *Inc.* B. ergo Dunstanus ex nobilissima gentis Anglorum prosapia — *Des.* sit nomen tuum, Deus Israel, benedictum in saecula. Amen. [2346

SURIUS, III (1572), 309-32; (1579), 358-80; V (1618), 231-44; V (1876), 534-569 (omisso toto paene prol.; Vita adscripta est cuidam Osberto); || STUBBS, t. c. 162-222.

Exc. MABILLON, t. c. 701-8; 2^a ed. 684-91. — *Act. SS.* Mai IV, passim in annotatis ad Vitam 3. — WHARTON, t. c. 211-21; || P.L. CLIX. 785-800.

II. MIRACULA. *Inc. prol.* Nonnulla quae de vita — *Inc.* Caecus quidam prope civitatem Cantuariam — *Des.* ab adipiscenda sanitate praepediantur. Pro his igitur... [2347

STUBBS, t. c. 223-49. — (Mut. et contracta) SURIUS, III (1572), 332-36; (1579), 380-84; V (1618), 244-46; V (1876), 569-76.

Exc. MABILLON, t. c. 708-12; 2^a ed. 691-95. — *Act. SS.* Mai VII. 812-16; 3^a ed. 799-802.

5. VITA ET MIRACULA AUCT. WILLELMO MALMESBIRIENSI, libris 2. *Inc. prol.* Dñis suis... In bb. patris vestri Dunstani amore et honore — *Inc. lib. I.* Annus igitur regis Athelstani primus produxit in mundum — *Des. lib. II.* curare debeo ne mea laceretur opinio. [2348

STUBBS, t. c. 250-324.

6. VITA ET MIRACULA. *Inc.* Regnante rege Ethelstano, anno regni sui primo — *Des.* brutis etiam plurimis in periculis subveniundo. [2349

CAPGRAVIUS, f. 88^v-97; || STUBBS, t. c. 325-53.

7. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXV. 72-81, 94-96; XXVI. 43. — PETRUS DE NAT. VIII. 49. — STUBBS. t. c. 445-50 (ex breviariis).

8. TRANSLATIO IN MONASTERIUM GLASTONIENSE AN. 1022 (*Ex ms. Historia monast. Glastoniensis*). [2350]

MABILLON, t. c. 713-15; 2^a ed. 695-97; || *Act. SS.* Mai VII. 810-11; 3^a ed. 796-97. — Haec narratio paene tota ad verbum exscripta est ex * WILLELMO MALMESBIRIENSI, *De antiquitate Glastoniensis ecclesiae* (P.L. CLXXIX. 1694-96).

Duodecim fratres mm. *Vid.* 1° **Carpophorus**; 2° **Donatus** cultus Beneventi.

Duthacus ep. Rossensis in Scotia, † cca. 1250. — Mart. 8.

VITA. *Inc.* Duthacus electus Dei pontifex non ex ignobili Scotorum familia — *Des.* et languidi sanitati restituti sunt. [2351]

Brev. Aberdonense, pars hiem., Propr. SS., 65-66*; || *Act. SS.* Mart. I. 799-800; 3^a ed. 798-99.

Dympna v. et Gerebernus presb. mm. Gelae in Brabantia, saec. VII. — Mai 15.

1. VITA AUCT. PETRO CANONICO CAMERACENSI. *Inc. prol.* Suave redolentis memoriae... Stephano de Brava... Semel aut secundo vel tertio flagitatus — *Inc.* Post resurrectionis et ascensionis Dñi completa — *Des.* Quod cernentes ad oculum, discutiendo diutius... [2352]

Act. SS. Mai III 479-86; 3^a ed. 478-84; || *Act. SS. Belgii*, V. 309-35; || KUYL (P. D.), *Gheel vermaerd door den eerdienst der heilige Dimphna* (Antwerpen, 1863). Bylagen, 1-13.

2. MIRACULA AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Multo cum sit utilius dictatoris cuiuslibet — *Inc.* Traditis sepulturae divinitus, ut dictum est — *Des.* Haec autem paucula de multitudine signorum... [2353]

Act. SS. t. c. 486-89; 3^a ed. 484-87; || KUYL, t. c. 14-20.

Exc. Act. SS. Belgii, t. c. 325-29.

3. VITAE EPITOME. a. *Inc. (sine prol.)* ut 1. — *Des.* in Ghele afferuntur, ubi haec ss. v. et m. Dympna suam passionem sustinuit et corpore requiescit. Insuper haec Christi virgo... [2354]

Legenda s. Dympne, Antwerp, 1496 (HAIN, 6523), f. 2-6 (deest ultima sententia : " Insuper... "); || MESSINGHAM, *Florilegium*, 343-49. — (Mut.) SURIUS, III (1572), 299-303; (1579), 343-47; V (1618), 216-18; V (1876), 466-72.

b. *Inc.* Rex quidam gentilis in Britannia fuit — *Des.* ubi daemoniaci deportantur et liberantur. [2355]

De qua *Act. SS.* t. c. 477 (3^a ed. 476), n. 2 (ex ms. Ultraiectino S. Salvatoris).

Eadburga, Eadgitha, Eadmundus. *Vid.* Edburga, Editha, Edmundus.

Eanswida, Earcongota, Earconwaldus, Easterwinus.
Vid. Enswida, Ercongota, Erkenwaldus, Eosterwinus.

Eata ep. Hagulstadensis et Lindisfarnensis, † 686. — Oct. 26.

VITA. a. *Inc.* Anno ab inc. Dñi N. I. C. DCXXXIII, interfecto in pugna Eadwyno rege — *Des.* sicque infecto negotio pro quo venerat, cum clericis suis Eboracum reversus est. [2356]

[RAINE (J.)]. *Miscellanea biographica* (SURTEES SOCIETY, VIII. 1838), 121-125; || *Id.* *The Priory of Hexham* (IBID. XLIV. 1864), 211-15.

b. *Inc.* Anno ab inc. Dñi DCXXXIII, interfecto rege Edwino — *Des.* et infecto negotio ad suam ecclesiam rediit. [2357]

CAPGRAVIUS, f. 98^r-99; || *Act. SS.* Oct. XI. 927-28.

Ebba abb. Coludensis in Scotia, † cca. 680. — Aug. 25.

1. **VITA.** *Inc.* S. virgo Ebba ex regali progenie orta, soror regis Oswi — *Des.* Coldingham vocatur et a monachis Dunelmensis ecclesiae inhabitatur. [2358]

CAPGRAVIUS, f. 99-101; || *Act. SS.* Aug. V. 196-98.

2. **VITA.** Ebba v. gloriosa s. Oswaldi Northumbriae regis soror — *Des.* ab omni infirmitate se reperit solutam. [2359]

Brev. Aberdonense, pars aest., Prop. SS. 87-88.

Ebbekestorpenses martyres. *Vid.* Theodericus ep. Mindensis.

Ebbo ep. Senonensis, † cca. 750. — Aug. 27.

VITA. *Inc.* S. igitur Ebbo, ut traditum est a patribus, Ternodorensis castri — *Des.* corpus cum hymnis et lacrimosis laudibus. [2360]

MABILLON, *Acta*, III, 1. 649-52; 2^a ed. 603-5; || *Act. SS.* Aug. VI. 98-99.

Exc. BOUQUET, III. 650-51.

Eberhardus mon. Ord. Cist., fundator monasterii de Commeda, † 1191. — Nov. 30.

VITA. *Inc. prol.* Nullo umquam saeculi tempore defuisse viros — *Inc.* Oriundus fuit b. E. de sub castro Stalecka — *Des.* sed pro vobis stet in adiutorium salutis. [2361]

DE VISCH (C.), *Vita ... D. Adriani Cancellier ... Accesserunt Vitae aliorum duorum veterum monachorum Ord. Cist.* (Brugis, 1655), 87-166.

Eberhardus ep. Salisburgensis, † 1164. — Iun. 22.

1. VITA. *Inc. prol.* Cum vitas multorum de privatis — *Inc.* Igitur Eberhardi patria Norica, clarissimum genus — *Des.* Hic nempe vel sola eius forma sciunt quid sit bonum... [2362]

α) WATTENBACH (W.), in *MG. Scr.* XI. 77-84.

β) (eadem interpolata paucis sententiis ex 2 desumptis) CANISIUS, *Ant. lect.* II, 1. 287-303, et iterum VI, 2. 1194-1206; *Id. ed.* BASNAGE, III, 2. 299-305, et iterum 408-14; || SURIUS, VI (1618), 288-92; || *Act. SS.* Iun. IV. 261-67; 3^a ed. V. 224-29; || GUFL (V.), *Vitae divorum Priflingensium* (Ratisbonae, 1755), II. 1-28.

2. VITA. *Inc.* B. Eberhardus natione Bawarus, ex illustri prosapia — *Des.* Mortuus est autem, vel potius cum Christo vivit... [2363]

WATTENBACH, t. c. 97-101.

3. MIRACULA. *Inc.* Post obitum igitur Deo dilecti antistitis — *Des.* et faciens mirabilia solus. Et haec facit ad laudem... [2364]

CANISIUS, op. c. II, 1. 303-9, et iterum VI, 2. 1206-11; *Id. ed.* BASNAGE, III, 2. 305-7, et iterum 414-17; || SURIUS, t. c. 292-93; || *Act. SS.* Iun. IV. 267-69; 3^a ed. V. 229-31; || GUFL, t. c. 28-36; || WATTENBACH, t. c. 101-3.

Ebregiselus (Ebregisus, Evergislus), ep. Coloniensis, saec. VI extr. — Oct. 24.

1. VITA ET TRANSLATIO. *Inc. prol.* Magnifica ss. patrum merita — *Inc. Vita.* Intra quorum consortium bb. praesul Evergislus accrevit — *Des.* valeat explicare. Ergo ne legenti... dicere sufficiat. [2365]

Inc. Translatio. Centesimo octogesimo dnicae inc. octavo lustro... regnare coepit Otto — *Des.* adesse largioribus beneficiis. [2366]

Epil. Ergo corde et animo profusis lacrimis... [2367]

Anal. Boll. VI. 193-98 (omissa transl.). — (*Mut. et contracta*) SURIUS, V (1574), 928-30; (1580), 1027-29; X (1618), 367-68; X (1879), 667-70. Translationis historia, quae ibi omissa est, apud eundem Surium legitur integra nec mutata in Vita Brunonis auct. Ruotgero (vid. Bruno ep. Colon. 1) cap. xxvii. Eodem loco aliquando invenitur in mss.; cf. *MG. Scr.* IV. 266, not. e. — *Var. lect.* (ad Transl.) SIMSON (B.), in *Archiv für die Geschichte des Niederrheins*, VII (1870), 173.

Exc. (sola translatio) CHAPEAUVILLE, *Gesta pontif.* I. 67-68 (omisso initio); || LEIBNITIUS, *Scr. rer. Brunsv.* I. 291; || PERTZ, *MG. Scr.* IV. 279-80; || *Act. SS.* Oct. X. 660, annot. q (omissa prima sententia).

2. EIUSDEM EPITOMAE. a. *Inc.* Evergislus ex nobili parentum prosapia progenitus Tungris — *Des.* ut praesentem credat unusquisque beneficiis largioribus. [2368]

Act. SS. t. c. 657-58.

b. *Inc.* Evergislus praesul b. ex nobili parentum prosapia secundum saeculi fastum — *Des.* dignatus est sufferre dona salutis. [2369]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 356^c-57^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 167^v-68^r.

3. NARRATIO AEGIDII AUREAEVALLENSIS (*Gesta ep. Leodiensium*, I. c. 36). *Inc.* Post s. Perpetuum Traiectensi ecclesiae substituitur... [2370
CHAPEVILLE, t. c. 65-67; || HELLER (I.), in *MG. Scr.* XXV. 29-30.

Ebremundus ab. Fontanetensis, saec. VI. — Iun. 10.

VITA. *Inc.* Tempore gloriosissimi regis Chilperici claruerunt duo strenui viri — *Des.* Ebrulfum consecravit abbatem cum concordia et electione monachorum... [2371

Act. SS. Iun. II. 285-86; 3^a ed. 282-83.

Ebrulfus ab. Bellovacensis, saec. VI extr. — Iul. 25.

1. VITA. *Inc.* Religiosorum virorum memoria... Qui vir s. genere Francorum — *Des.* Ad cuius tumbam si quis petenda postulans... [2372

MABILLON, *Acta*, I. 366-68; 2^a ed. 349-51; || *Act. SS.* Iul. VI. 194-96; ||
RENET, *S. Lucien et les autres SS. du Beauvaisis*, III, 2 (1895), 621-24.

Exc. BOUQUET, III. 464.

2. MIRACULA. *Inc. prol.* O summa et inaestimabilis omnipotentis Dei bonitas — *Inc.* Eo enim tempore dum ab inc. Dñi post millesimum revolvebantur 457 anni — *Des.* Omnipotenti siquidem Deo a nobis et cuncto populo Dei bene visum est... [2373

Act. SS. t. c. 196-98 (deest prol. paene totus); || RENET, t. c. 645-50.

Ebrulfus ab. Uticensis, † 596. — Dec. 29.

1. VITA. *Inc.* Fuit beatae recordationis vir nomine E., inclitis genere parentibus editus — *Des.* Ven. pater in basilica b. Petri, quam ipse... reatum veniam cunctorum, auxiliante Dño I. C., cui est... [2374

ADDITAMENTA *Inc.* Quaedam mulier — *Des.* tentaverunt. [2375

Exc. DELISLE (L.), apud A. LE PREVOST, *Orderici Vitalis ... Hist. eccl.*, V (1855), LXXX-LXXXIII, not. 3. — (Tota Vita, at mut. et contracta) SURIUS, VI (1575), 1045-47; (1581), 1166-68; XII (1618), 363-65; XII (1880), 578-82.

PROLOGUS. *Inc.* Omnipotens Deus inter cetera sanctorum... [2376

Cf. DELISLE, I. c. LXXXIII.

2. VITA. a. *Inc. prol.* Sublime divinitatis consilium — *Inc.* Ven. igitur pater E. admodum nobili ortus prosapia — *Des.* Itaque ven. pater E. in basilica s. Petri apostolorum principis... proveniunt consolationes; cui est honor... [2377

MABILLON, *Acta*, I. 354-60; 3^a ed. 335-40.

Exc. BOUQUET, III. 438.

b. (EADEM AB ORDERICO VITALI INTERPOLATA). *Inc. (sine prol.) et des. ut a.* [2378

ORDERICUS VITALIS, *Hist. eccl.* VI. 9 (ed. LE PREVOST, III. 50-83).

Exc. (ex locis interpolatis) MABILLON, t. c. 360-61; 2^a ed. 340-41.

3. TRANSLATIO (EBRULFI ET ANSBERTI MON.) RESBACUM SAEC. X. *Inc. prol.* Dicendum est nobis — *Inc.* Ortum est aliquando bellum supra dicto regi Roberto — *Des.* et argenti quantitatem donavit. [2379]

MABILLON, *Acta*, V. 226-27; 2^a ed. 227-28.

Eandem translationem prorsus aliter narravit Ordericus Vitalis, aliaque multa de reliquiis et de miraculis S. Ebrulfi tradidit (*Hist. eccl.* vi. 10; viii. 19; ed. LE PREVOST, III. 86-122, 384-86), ex quibus nonnulla excerpit MABILLON, t. c. 227-32, n. 5-15; 2^a ed. 228-32, n. 5-15.

4. MIRACULUM. *Inc.* Henricus, Guilelmi Rufi regis filius, contra Robertum — *Des.* sine scrupulo credimus. [2380]

DELISLE, t. c. 181-82.

Ecclesius ep. Ravennas, † 532. — Iul. 27.

VITA (IN AGNELLI *Lib. pont. eccl. Ravenn.*, episc. XXIII). *Inc.* Ecclesius XXIII, sanctus vas — *Des.* seu similes. Sedit... [2381]

* AGNELUS (*MG. Scr. rer. langob.* 318-22).

Exc. *Act. SS.* Iul. VI. 445-46, n. 7-10.

Echeria (al. **Egeria**, **Etheria**), monialis in Gallecia.

EPISTULA S. VALERII AB. IN LAUDEM EIUS. *Inc.* Quaeso ut intento corde — *Des.* ut recipiat unusquisque secundum opera sua. [2382]

MORALES (Ambr.), *Opuscula historica* (1793), III. 154-59; || FLOREZ, XVI. 366-70; || *P.L.* LXXXVII. 421-26.

Eckenbertus seu **Erkanbertus** camerarius episcopi Wormatiensis, † 1132. — Dec. 23.

VITA (IN CHRONICO WORMATIENSI, c. 27-34). *Inc.* Felicissimus et omni laude dignissimus Dei cultor — *Des.* Cuno subdiac., filius E-i minor, obiit vi kal. iun. Hi sunt ex viris... [2383]

LUDEWIG, *Reliquiae mss.* II (1720), 78-100; || Boos (H.), *Monumenta Wormatiensia*, III (1893), 129-42.

Edburga seu **Bugga** abb. Thanetensis, † 751. — Dec. 27 (al. 13).

1. VITA.

Exc. LELAND, *Collectanea*, III. 165-66.

2. VITA (EPITOME VITAE 1?). *Inc.* Post s. Mildredae consummationem v. nobilis Edburga — *Des.* litteris mandare decrevi. [2384]

CAPGRAVIUS, f. 101-2.

Edburga, filia Eduardi I regis, monialis Wintoniensis, cca. 960. — Iun. 15.

1. VITA AUCT. OSBERTO CLARENSI. *Inc. epist.* Fidelibus... Dedi novis

studiis operam — *Inc. prol.* Apud Albanos in templo — *Inc.* Imperante populo Anglorum... Alvredo... [2385]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 564-65.

Exc. LELAND, *Collectanea*, I. 277-78.

2. VITA. *Inc.* In civitate Wintoniensi est quoddam monasterium — *Des.* haberi praedicatur. [2386]

Cf. HARDY, t. c. 565.

3. MIRACULA. *Inc. prol.* Miracula bb. v. E-ae — *Inc.* Temporibus igitur ven. patrum Rogeri — *Des.* procul dubio professus est. [2387]

Cf. HARDY, t. c. 565.

Edgarus rex Anglorum, † 975. — Iul. 8.

VINC. BELLOV. xxv. 83-85 (ex Willelmo Malmesbiriensi). — PETRUS DE NAT. XI. 65; || CAPGRAVIUS, f. 334^v; || *Act. SS.* Iul. II. 660, n. 5-7.

Ediltrudis. *Vid.* Etheldreda.

Editha seu **Eadgitha** ab. Wiltoniensis, † 984. — Sept. 16.

1. VITA AUCT. GOSCELINO. *Inc. prol.* Omnium offerentium ad tabernaculum — *Inc.* Regnabat regnorum pietas Edgarus — *Des.* cum probatissimis virtutum sequentiis. [2388]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 592.

Exc. (ex hac Vita?) LELAND, *Collectanea*, III. 168-69.

2. TRANSLATIO. *Inc.* Annus iam XIII — *Des.* plebs laetatur unanims et adoratur Deus ab omnibus... [2389]

Cf. HARDY, t. c. 593.

3. EPITOMAE. a. *Inc.* Interveniente igitur s. Wintoniensi pontifice Athelwoldo — *Des.* Sed tandem laetus erubuit... [2390]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 328^d-29^d; || *id.* (Lovan. 1485), f. 130^v-131bis.

b. *Inc.* B. v. Editha filia fuit Edgari regis et Wlfrudis — *Des.* Reddita autem terra, sine mora spiritum emisit. [2391]

CAPGRAVIUS, f. 102-3^v; || *Act. SS.* Sept. V. 369-71. — (Mut.) SURIUS, V (1574), 257-59; (1580), 287-89; IX (1618), 168-69; IX. 399-403; || MABILON, *Acta*, V. 637-40; 2^a ed. 623-26; || *P.L.* CLV. 111-16.

c. PETRUS DE NAT. XI. 70.

Edmundus rex Angliae Orientalis m., † 870. — Nov. 20.

1. PASSIO AUCT. ABBONE FLORIACENSI. *Inc. epist.* Dño... Dunstano... Postquam a te, ven. pater, digressus sum — *Inc.* Asciti aliquando in Britanniam — *Des.* Cuius terrore sententiae permoti... [2392]

SURIUS, VI (1575), 465-72; (1581), 506-13; XI (1618), 440-44; || *P.L.* CXXXIX. 507-20; || ARNOLD (Th.), *Memorials of St. Edmunds Abbey* (RER. BRIT. SCR. 96), I. 3-25.

2. LIBER DE INFANTIA S. EDMUNDI, AUCT. GAUFRIDO DE FONTIBUS. *Inc. epist.* Regiis excubiis à puero insistenti dño Ordiningno... Saepius me praesente — *Inc.* Angliae regnum plurimis regibus olim — *Des.* vir disertus Abbo descripsit Floriacensis ad laudem... [2393]

ARNOLD, t. c. 93-103.

3. VITA METRICA AUCT. GULIELMO MON. RAMSEIENSI. *Inc. prol.* Plus volo quam valeo regis memorando triumphos — *Inc.* Bellorum varios experta Britannia motus — *Des.* Sancto nunc et per saecula laus et honor. Amen. [2394]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 528.

4. MIRACULA AUCT. HERMANNO ARCHIDIAC. I. *Inc. prol.* Ad memorandum Christi Dñi testamentum in saeculum confiteamur Dño. Per sanctum enim — *Inc.* Universae viam carnis ingresso Eadmundo glorioso — *Des.* Iam synaxi matutinorum instante... Amen. [2395]

ARNOLD, t. c. 26-50.

Exc. MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* VI. 821-34 (ex cod. Parisino lat. 2621, in quo exscripta sunt capitula nonnulla huius libelli). — LIEBERMANN (F.), *Ungedruckte Anglo-Normannische Geschichtsquellen* (1879), 231-39 (ea ipsa quae desunt apud Martene).

II. *Inc.* Benedictus Dñus die cottidie repraesentans suis — *Des.* (*mutila*) mediae noctis in spatio periclitantur. [2396]

LIEBERMANN, t. c. 239-81; || ARNOLD, t. c. 50-92.

5. MIRACULA AUCTORE, UT VIDETUR, OSBERTO CLARENSI, libris 2. *Inc. prol.* Cum multorum gesta saecularium — *Inc. lib. I.* Pretiosus rex et m. Aedmundus in huius mundi arena — *Inc. lib. II.* Cum igitur ferocissima Dacorum — *Des.* (*mutilus*?) cum eis gratiarum actiones obtuli Deo et suo martyri egregio, cui sit honor... [2397]

De quibus ARNOLD, op. c. III. xxxviii-ix.

6. MIRACULA COLLECTORE SAMSONE AB. S. EDMUNDI, libris 2. *Inc. prol. ut in 5.* — *Inc. lib. I ut in 5.* — *Des.* pro facultate prosecuturi. — *Inc. prol.* Cum laureatus urbem ingreditur — *Inc. epist.* Osberti de Clare. In Exodo legitur — *Inc. lib. II.* Regnante rege Willelmo Normannorum comite. — *Des.* (*mutilus*) Cum vero de morte territus... innumeram daemonum multitudinem | [2398]

ARNOLD, op. c. I. 107-208.

7. VITA ET PASSIO, MIRACULA, TRANSLATIO "EXCERPTA DE CRONICIS ET DIVERSIS HISTORIIS". *Inc.* Erat quondam in Saxonia quidam rex Alkmundus — *Des.* meritis S. E-i a lupis omnino non laeduntur. [2399]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 530, n. 1103, 1104; ARNOLD, op. c. I. LXVI.

Exc. ARNOLD, op. c. I. 358-77; II. 362-68; III. 318-48.

8. EPITOMÆ. a. *Inc.* Gloriosus rex Edmundus ex antiquorum Saxo-

num nobili prosapia — *Des.* Quo tandem recedente... competenti mausoleo, ad laudem... [2400]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 529; *Catal. Brux.* I. 121-22, 70°.

b. *Inc.* Rex quidam in Saxoniae regno, Alkmundus nomine, ex uxore sua — *Des.* monachos instituit et praedia multa donavit. [2401]

CAPGRAVIUS, f. 107-8v; || ARNOLD, op. c. III. 348-53.

c. (AUCT. GUILIELMO CURTEYS AB. S. EDMUNDI). *Inc. prol.* Quia quidam voluntarie ignari — *Inc.* Anno Dñi DCCXLI s. E. filius Alkmundi — *Des.* praescindere et in capsella devote recondere. [2402]

BATTELY (I.), *Antiquitates S. Edmundi Burgi* (Oxoniae, 1745), 118-24.

d. *Inc.* Provinciae, quae Estanglia nuncupatur, praefuit ss. atque Deo acceptus — *Des.* posita super altare eiusdem ecclesiae. [2403]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 382^a-83^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 209-10v.

e. PETRUS DE NAT. x. 89.

Edmundus rex Anglorum, † 946.

PETRUS DE NAT. x. 90.

Edmundus Rich, ep. Cantuariensis, † 1240. — Nov. 16.

Vitarum **1**, **2**, **3**, **4** auctores, quorum in ipsis Vitis nomina non traduntur, fuisse asserunt Robertum Rich fratrem Edmundi, Bertrandum priorem Pontiniacensem, Eustachium monachum Cantuariensem, Robertum Bacon, Matthaeum Parisiensem. Verum minime consentiunt viri docti ubi iam decernendum est quamnam Vitam horum quisque scripserit, ita ut v. g. Vitam **1** alii a Bertrando alii a Roberto Rich, Vitam **2** alii ab Eustachio alii a Matthaeo compositam esse censuerint. Ideo nulla nomina singulis adscribere maluimus.

1. VITA. *Inc.* Excellentis ingenii et fecundae facundiae oratores — *Des.* prudentia meruit honorari. Quod fieri voluisti ad laudem... [2404]

MARTENE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* III. 1775-1826.

2. VITA. *Inc.* B. Edmundus Cantuariensis archiep. ex piissimis parentibus fortunae mediocris — *Des.* de ignorantia propria fructuose postea paenitentes. [2405]

WALLACE (W.), *Life of St. Edmund of Canterbury* (London, 1893), 543-83.

Exc. PARAVICINI (Frances de), *Life of S. Edmund of Abingdon* (London, 1898), xxxii-v.

HUIC VITAE ADIECTA SUNT **I. BULLA** CANONIZATIONIS (INNOCENTII IV, 11 IAN. 1247). *Inc.* Novum matris ecclesiae gaudium... [2406]

II. TESTIMONIUM RICHARDI EP. CICESTRENSIS DE TRANSLATIONE S. EDMUNDI. *Inc.* R(icardus)... Ut de elevatione... [2407]

III. SERMO S. EDMUNDI IN CAPITULO PONTINIACENSI. *Inc.* Qui est ex Deo, verba Dei audit — *Des.* faciem Dñi N. I. C. [2408]

IV. ORATIO S. EDMUNDI. *Inc.* Sancti nominis tui... O beata et intemerata — *Des.* et post vitae huius cursum ad gaudia ducat... [2409]

WALLACE, t. c. 534-38, — 583-84, — 584-86, — 586-88. — Legitur etiam bulla I in fine primae partis tractatus 9; alias eiusdem editiones recensitas vid. apud POTTHAST, *Regesta*, n° 12392.

3. VITA. *Inc. prol.* Ad honorem salvatoris Dñi N. I. C. suorum gesta sanctorum — *Inc.* B. igitur Cantuariensis archiep. gratia Iesu Christi praeventus — *Des.* Ex quo facto didicimus... [2410]

WALLACE, t. c. 614-24.

4. VITA. *Inc.* Decus et gloria suae gentis b. archiep. Cantuariensis Eadmundus — *Des.* in iucunditate messurus quod in doloribus seminaret, migravit ad Dñm... [2411]

WALLACE, t. c. 589-612.

5. QUADRILOGUS DE VITA ET MORIBUS S. EDMUNDI, AUCT. RICHARDO DE DUNSTAPEL, STEPHANO SUBDIAC., ROBERTO CANON. ET EUSTACHIO MON. *Inc.* Gloriosissimi conf. Eadmundi felicitis memoriae nuper Cantuariæ archiep. vitam et mores... [2412]

De qua COXE (H. O.), *Catalogus codicum mss. qui in collegiis aedibusque Oxoniensibus hodie adservantur*, II (1852), IV. 61; WALLACE, t. c. 9-10; PARAVICINI, t. c. XV-XVI.

6. EPITOMAE.

(Vitae 1) Cf. *Anal. Boll.* I. 523-24, 12°. — (Mut.) SURIUS, VI (1576), 366-376; (1580), 407-17; XI (1618), 368-73; XI (1880), 520-23. — VINC. BELLOV. XXXII. 67-88. — CAPGRAVIUS, f. 103^v-7. — PETRUS DE NAT. X. 68. — *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 372^b-373^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 196^v-98^v.

(Vitae 3) *Brev. Eboracense*, Venetiis, 1493 (iterum editum SURTEES SOCIETY, LXXV. 1883), II. 695-99; || WALLACE, t. c. 446-52.

7. MIRACULA. *Inc. prol.* Sacramentum regis abscondere bonum est — *Inc.* Sicut initium peccati a muliere defluxit — *Des.* et videns cum matre vidente ad propria remeabat. [2413]

MARTENE et DURAND, t. c. 1881-90.

Exc. TROMBY, *Storia del patriarca s. Brunone e del suo ordine*, V (1775) append. II. 155-58.

8. MIRACULA. *Primum factum est in gratiam Thomae de Leigniaco, ultimum in gratiam Anselmi de Limeigny.* [2414]

Summarium horum 195 miraculorum ed. MARTENE et DURAND, t. c. 1890-98.

9. HISTORIA CANONIZATIONIS ET TRANSLATIONIS, AUCT. ALBERTO ARCHIEP. LIVONIAE. *Inc. prol.* Reverendissimis ac Deo dilectis fratribus... Rerum digne gestarum seriem descripturi — *Inc. pars I (de canonizatione).* Flores apparuerunt in terra nostra — *Des.* multo amplius ampliari. Cuius epistolae tenor talis. (*Sequitur bulla canonizationis*)

zationis). — *Inc. prol.* Ordo deponit — *Inc. pars II (de translatione)* Similem fecit Dñs sanctum suum — *Des.* Laudetur ergo Deus... [2415]

MARTENE et DURAND, t. c. 1831-74. Praemissus est (1827-31) sermo eiusdem Alberti in translatione habitus, et qui *inc.* "Placens Deo factus est dilectus..." [2416]

10. TRACTATUS DE PROMISSIONE S. THOMAE CANTUARIENSIS FACTA PONTINIACENSIBUS. *Inc.* Qui gubernationem huius mundi Deo attribuant — *Des.* et prae omnibus praedicari; cui est honor... [2417]

MARTENE et DURAND, t. c. 1873-82.

Eduardus rex Anglorum m., † 978. — Mart. 18.

1. PASSIO ET MIRACULA. *Inc.* Inclitus rex Eadwardus alto et nobilissimo regum stemmate — *Des. Passio.* qui erat annus Dñi MI, regnante eodem Dño... Amen. — *Inc. Mirac.* Plurima miracula per s. Edwardum patrata sunt — *Des.* perfrui mereamur, regnante... [2418]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 579-80.

(Mut. et omissis miraculis) SURIUS, II (1571), 276-79; (1578), 309-11; III (1618), 201-2; III (1875), 349-54. — Exc. (ex Surio) Act. SS. Mart. II. 641-42, n. 11; 3^a ed. 641, n. 11.

2. EPITOMAE. a. *Inc.* Mortuo autem rege Edgardo successit Edwardus — *Des.* anno martyrii sui XXI et inc. dñicae anno MI. [2419]

CAPGRAVIUS, f. 115^v-16.

b. *Inc.* S. Edwardus rex in regni solio sublimatus, a rege regum Dño — *Des.* in caelesti curia a Christo susciperetur. [2420]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 261^c-62^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 45^v-46^v; || *Act. SS.* t. c. 644; 3^a ed. 643-44 (quae sequuntur ibi, ex Chronico Bromptoni exscripsit editor).

c. PETRUS DE NAT. IX. 58.

Eduardus rex Anglorum, dictus Confessor, † 1066. — Ian. 5 et Oct. 13.

1. VITA PARTIM METRICA. *Inc. prol.* Surgens, musa, tuis comitata decenter alumnis — *Inc.* Virga aequitatis Dei ubi quod sibi displicuerat — *Des.* insignia pietatis suae rex regum Deus operatur. [2421]

LUARD (H. RICHARDS), *Lives of Edward the Confessor* (RER. BRIT. SCR. 3), 389-435.

2. VITA ET MIRACULA AUCT. OSBERTO CLARENSI. *Inc. epist.* Innocentii summi pontificis... legato venerabili Alberico — *Inc. prol.* Insignia virorum fortium gesta — *Inc.* Pretiosus athleta Dñi et rex insignis Eadwardus — *Des.* Hinc superno regi laus et gloria... [2422]

Exc. (Capitula) LUARD, t. c. XXV-XXVI, not. — Cfr. HARDY, *Descr. catal.* I. 636-37.

3. VITA AUCT. AELREDO RIEVALLENSI AB. libris 2. a. *Inc. prol.* Multis veterum studio fuisse didicimus — *Inc. epist.* Dilecto... dño Laurentio Westmonasteriensi ab... Factus sum insipiens — *Inc. lib. I.* Gloriosi ac Deo dilecti regis E-i vitam litteris tradituri — *Des. lib. II.* omnium corda commovit, ad laudem... [2423]

TWYSDEN, *Hist. angl. scr.* I. 369-414; || P.L. CXCIV. 737-90.

b. *Inc. ut lib. I Vitae* 3 a. — *Des.* visitato sancti sarcophago, quasi in momento curati sunt. [2424]

(Eadem Vita, verum omissis prol. et epist., et in epitomen coactis cap. ultimo libri I ac toto libro II) CAPGRAVIUS, f. 108^v-15^v; || SURIUS, I (1570), 127-38; (1576), 127-38; (1618), 72-78; X (1879), 361-79; || *Act. SS.* Ian. I. 293-302.

4. VITA METRICA PERPERAM ADSRIPTA AELREDO, libris 6. *Inc. lemma.* Quid velit ex prologo — *Inc. prol.* Cum tibi, Laurenti, cogar parere iubenti — *Inc. lib. I.* Aetatem primam primus liber exsiliumque — *Des. lib. VI.* Percipiat bravii debita dona sibi. Amen. [2425]

Exc. LUARD, t. c. 381-83. — HARDY, t. c. 640-41.

5. VITA METRICA. *Inc. prol.* Quid faciat virtus, quae spes speciosa beatis. — *Inc.* Cum dolor, ira, nefas, strages, lis, impetus, error — *Des.* Per quem nos scimus, quo sine scire nequimus. [2426]

LUARD, t. c. 361-77.

6. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXVI. 20. — PETRUS DE NAT. IX. 57. — *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 234-35^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 11-11^v.

7. CANONIZATIO ET TRANSLATIO. *Inc. (acephala).* Alexander ep... Illius devotionis constantiam — *Des.* praesidente iam dicto eiusdem loci rev. patre Laurentio. [2427]

SURIUS, I (1570), 139-41; (1576), 139-41; (1618), 78-79; X (1879), 380-83; || *Act. SS.* t. c. 303-4, n. 5-14. — Initium nunc sumit libellus mutilus a bulla canonizationis ab Alexandro III data 7 febr. 1261 (JAFFÉ-LOEWENFELD, n° 10653).

Edwinus rex Nordhanymbroborum, † 633. — Oct. 4, 12.

1. BEDA, *Hist. eccl.* II. 9-17, 20.

2. VITA. *Inc.* Anno Dñi DLX Elle, pater Accae matris s. Oswaldi, coepit — *Des.* positumque est in porticu s. Gregorii papae. [2428]

CAPGRAVIUS, f. 116^v-20.

Edwoldus erem. in Anglia, saec. X (?). — Nov. 28.

VITA. *Inc.* Miles Christi Edwoldus s. regis Edmundi perhibetur fuisse germanus. — *Des.* sub altari arcuato fontis origo consistit. [2429]

CAPGRAVIUS, f. 120-20^v.

Efflamus. *Vid.* **Euflamus.**

Egbertus presb. in insula Hiensi, † 729. — April. 24.

VITA. *Inc.* Anno autem inc. dñicae DCLXIV subita pestilentiae lues —
Des. immo idipsum sine fine celebrare non desinit. [2430]

CAPGRAVIUS, f. 121-22. — Sunt haec excerpta, nonnullis resectis, ex nar-
 ratione BEDAE, *Hist. eccl.* III. 27; v. 9, 10, 22.

Egbinus. *Vid.* **Ethbinus.**

Egburgis v. Aroldensis, saec. XII.

VITA. *Inc.* S. Egburgis, Aroldensis ecclesiae incola, reliquiis — *Des.*
 cereum caput sponpondit, et eadem die sanitatem recepit. [2431]

Catal. Brux. II. 120-22.

Egeria. *Vid.* **Echeria.**

Egwinus ep. Wigorniensis, † 717. — Ian. 11.

1. VITA ADSRIPTA BRIHTWALDO VEL ETIAM BERCHTWALDO. *Inc. prol.*
 Cum (*desunt quaedam*)... Chaldaici regni innocuos detruderet — *Inc.*
 Immensas summo salvatori — *Des.* reliquiae eius servarentur per
 Christum in arvis. — *Inc. epil.* His explicitis et vulgi sermone editis —
Des. a quo angelorum laus processit, Dño nostro, qui... Amen. [2432]

GILES (I. A.), *Vita quorundam Anglo-Saxonum* (CAXTON SOCIETY, 1854),
 349-96 (deest paene totus epilogus).

Exc. GODWINUS (F.), *De praesulibus Angliae commentarius* (Londini,
 1616), 501-2; 2^a ed. (Cantabrigiae, 1743), 448-49; || *Act. SS.* Ian. I. 711; ||
 MABILLON, *Acta*, III, 1. 338; 2^a ed. 324. — LELAND, *Collectanea*, II. 298-300. —
 MACRAY (W. DUNN), *Chronicon abbatae de Evesham* (RER. BRIT. SCR. 29),
 XIV-XVII. — HARDY, *Descr. catal.* I. 415, not. (pars epilogi quae deest apud
 Giles).

2. VITA, TRANSLATIO ET MIRACULA, AUCT. DOMINICO PRIORE EVESHA-
 MENSIS, CONTRACTA A THOMA PRIORE EVESH. I. VITA. *Inc. prol.* Divinorum
 series et altitudo mysteriorum — *Inc.* Temporibus regum Ethelredi
 atque Kenredi, qui Merciorum regimen — *Des.* b. Ecgwinum, immo
 Deum laudabit, qui... [2433]

MACRAY, t. c. 1-27.

Ia. NARRATIO THOMAE " DE COMPOSITIONE LEGENDAE „ *Inc.* Rogatus
 fui aliquando a fratribus ut vitam eximii m. Wistani — *Des.*
 ad finem qualemcumque usque perduxì, illo adiuvante... [2434]

MACRAY, t. c. 27-29.

II. TRANSLATIO. *Inc.* Magnifico rege Canuto de hac vita decedente —
Des. eadem translatio quotannis celebraretur. [2435]

MACRAY, t. c. 36-38.

Exc. LELAND, t. c. 300.

III. MIRACULA. *Inc. prol.* Cum divina omnipotentis Dei miracula — *Inc.* Regnum Angliae pater s. Eadwardi regis — *Des.* perit consumpta. Hinc itaque rogemus Dñm virtutum... [2436]

MACRAY, t. c. 39-67.

Exc. LELAND, t. c. 300-301.

3. VITAE EPITOME AUCT. THOMA PRIORE (LECTIONES IN FESTO TRANSLATIONIS). *Inc.* Cum virtus divina, fides praeclara — *Des.* Celebreminus igitur, ff. dd., devotissime tanti patris translationem... [2437]

MACRAY, t. c. 30-36.

4. EPITOMAE VITAE 2. a. *Inc. (sine prol.) ut 2, i.* — *Des.* Ipse super omnia benedictus Deus in saecula. Amen. [2438]

Exc. MACRAY, t. c. xviii-xix, not. 1. — Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 417.

b. *Inc. (sine prol.) ut 2, i.* — *Des.* Eodem ordine, quo intraverant, cum processione regressi sunt. [2439]

CAPGRAVIUS, f. 123-26; || *Act. SS.* t. c. 707-11; || MABILLON, t. c. 331-37; 2^a ed. 318-23.

Eigil seu Aegil, ab. Fuldensis, † 822. — Dec. 17.

1. VITA AUCT. CANDIDO MON. *Inc. epist.* Dilectissimo... Modesto... De cetero quoque notum facio — *Inc.* Ex eo igitur tempore, quo me ven. pater Aegil... Hic igitur vir parentibus ingenuis — *Des.* Fratres vero post haec secundum consuetudinem patrum... [2440]

BROWERUS (Chr.), *Vita Aegil ab. Fuldensis* (inter *SIDERA GERM.* Moguntiae, 1616), 7-24; || MABILLON, *Acta*, IV, 1. 228-42; 2^a ed. 217-29; || SCHANNAT (I. F.), *Historia Fuldensis* (1729), probat. 88-99; || *P.L.* CV. 383-402; || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XV 223-33.

Exc. BROWERUS, *Fuldensium antiquitatum libri IIII* (1612), 21, 92, 93, 193. — DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* III. 409. — BOUQUET, VI. 275-76. — DÜMMLER (E.), in *MG. Poet. lat.* II. 94-95.

2. VITA METRICA AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Hoc carmen cecinit Candidus ecce — *Inc.* Ex quo me pater ille... Hic iuvenis Norica quondam regione — *Des.* Hunc in perpetua requie conservet in aevum. [2441]

BROWERUS, *Vita*, 25-49; || MABILLON, t. c. 242-59; 2^a ed. 230-46; || SCHANNAT, l. c. 99-114; || *P.L.* t. c. 401-18; || DÜMMLER, t. c. 96-117.

Exc. BROWERUS, *Fuld. antiq.*, passim. — *Act. SS.* Ian. I. 490-91 (3^a ed. 482-83), n. 14-18.

El... Vid. Hel...

Eladius ep. Autisiodorensis, † cca. 385. — Mai 8.

Hist. ep. Autisiod. 5 (LABBE, *Bibl. mss.* I. 415; || DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne*, I. 313; || *P.L.* CXXXVIII. 222); || *Act. SS.* Mai II. 300; 3^a ed. 297.

Elaphius ep. Catalaunensis, saec. VI extr. — Aug. 19.

VITAE EPITOME (ANTIQUA?). *Inc.* Elaphius in urbe Lemovica claro

genere natus, patre Leone — *Des.* Eius autem corpus relatum Cathalaunum, ubi nunc... quiescit. [2442]

Act. SS. Aug. III. 747.

Eldradus seu **Elderadus** (**Heldradus**, **Hildradus**), ab. Novaliciensis, † cca. 840. — Mart. 13.

1. VITA RHYTHMICA.

Eam ope Vitarum **3** et **4** restituere conatus est L. BETHMANN, in *MG. Scr. VII* 128-30. — Cf. C. CIPOLLA, *Monumenta Novaliciensia vetustiora*, I (FONTI PER LA STORIA D'ITALIA, 31), 372-73.

2. LAUDATIO MARTYROLOGICA. *Inc.* Novalicii monasterio depositio b. Helderadi ab. Hic vir egregius ex Gallicana provincia fuit indigena — *Des.* qui Christo nihil carius habuit. [2443]

CIPOLLA, *Ricerche sull' antica biblioteca del monastero della Novalesa* (Torino, 1894), 35 (= MEMORIE DELLA REALE ACCADEMIA DELLE SCIENZE DI TORINO, XLIV. 127); || *Id. Monumenta*, I. 375.

3. VITA (LECTIONES). *Inc.* Igitur b. Eldradus ex Gallicana patria, quae dicitur Provincia — *Des.* et munerabat saepius. [2444]

CIPOLLA, *Monumenta*, I. 356-60.

Exc. ROCHEZ (J. L.). *La Gloire de l'abbaye et vallée de la Novalèse* (Chambéry, 1670), praecipue 99-101, 103, 109.

4. VITA. *Inc. prol.* Ad laudem et gloriam Dei et salvatoris nostri — *Inc.* Igitur b. Heldradus etc. ut **3.** — *Des.* et venti et mare illi obediunt, cuius regnum... [2445]

Act. SS. Mart. II. 333-37; 3^a ed. 323-32; || *Mon. hist. patriae*, *Scr. III.* 173-88; || CIPOLLA, *Monumenta*, I. 382-98.

5. EPITOME. *Inc.* Iste s. Eldradus ex Gallica natione, quae dicitur Provincia — *Des.* (*mutila*) qui post Hugonem filium praelibati Caroli Magni imp. | [2446]

CIPOLLA, *Monumenta*, I. 443-44.

Eldrita. *Vid.* **Etheldreda.**

Elesmus. *Vid.* **Adelelmus.**

Eleucadius ep. Ravennas, saec. II in. — Febr. 14.

1. VITA (IN AGNELLI *Lib. pont. eccl. Ravenn.*, episc. II). *Inc.* Eleucadius II, cui nomen latine — *Des.* sepultus sit. Sedit... [2447]

*AGNELLUS (*MG. Scr. rer. langob.* 281).

2. SERMO S. PETRI DAMIANI. *Inc.* Hodierna festivitas, ff. cc., gemitum — *Des.* Nos etiam, dd., imitatorum Christi... [2448]

**Petri Damiani opera* (ed. CAIETANUS, II. 29-36; || *P.L.* CXLIV. 534-542); || *SURIUS*, VII (1581), 122-26; VII (1586), 72-77; II (1875), 377-85.

Exc. Act. SS. Febr. II. 748-49.

3. VITA. *Inc.* Eleucadius, id est bonum cantans... Ss. ac bb. Apollinaris, natione Antiochenus — *Des.* Quaeramus ergo haec pascua... Amen. Defunctus est autem... [2449]

MURATORI, *Rer. ital. scr.* I, 2. 548-49.

Eleutherius papa, † 189. — Mai 26, Sept. 6.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 136; || ed. MOMMSEN, 17). — PETRUS DE NAT. v. 46. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 39-39^v.

Eleutherius ep. Autisiodorensis, saec. VI med. — Aug. 16.

Hist. ep. Autisiod. 16 (LABBE, *Bibl. mss.* I. 419; || DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne*, I. 325; || *P.L.* CXXXVIII. 230-31).

Eleutherius m. Nicomediae, sub Diocletiano. — Oct. 2.

Ado, 2 oct.

Eleutherius ep., **Antia** mater eius et soc. mm. Romae, sub Hadriano. — April. 18, Dec. 15.

1. PASSIO AUCT. PSEUDO-EULOGIO ET PSEUDO-THEODULO. *Inc.* Vigesimo quinto anno imperii Adrianus imp. dum ab Oriente — *Des.* energumeni veniunt et liberantur. Haec nos duo fratres compresbyteri Eulogius et Theodulus... [2450]

Act. SS. April. II. 530-32; 3^a ed. 526-29.

Exc. Catal. Paris. II. 7-11.

2. PASSIO. *Inc.* Eleutherii nobilissimi viri fama nos oblectat... Huius etenim pater — *Des.* et sic mitigatus est furor Romanorum. Acta sunt autem haec circa sanctos Dei... Amen. [2451]

MOMBRIUS, I. 250-51^v. — *Var. lect. Catal. Brux.* I. 148, 72°.

Exc. Act. SS. t. c. 533-34 (3^a ed. 529-31), inter annotata.

3. PASSIO (ANTIQUA?). *Inc.* Rem nostram ferro persequi acriter coeptum est — *Des.* quae filium tam pie praeclareque instituisset. Certamen finivere... [2452]

(Mut.) CAIETANUS, *Vitae SS. Sicul.* I. 38-40.

4. EPITOMAE.

* FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, III. 9 (*P.L.* CXXXV. 663-44). — PETRUS DE NAT. IV. 61.

5. TRANSLATIO. *Inc.* (mutila) imbecilles horribilibus aspectibus invadebat — *Des.* perpetuo duraturam. Praedictae quoque translationis festivitas... [2453]

Act. SS. t. c. 535, 536 (3^a ed. 532, 533), n. 27, 29-31.

Exc. Ughelli, I. 114^{*}; 2^a ed. 1202.

Eleutherius ab. Spoletanus, † Romae cca. 580/590. — Sept. 6.

1. ACTA. *Inc.* Eleutherius pater monasterii b. evangelistae Marci — *Des.* quibus ipse minime interfuissem. [2454]

* GREG. MAGNUS, *Dial.* III. 33 (P.L. LXXVII. 296-300); || SURIUS, V (1574), 95-96; (1580), 118-19; IX (1618), 71-72; IX (1878), 171-72; || MABILLON, *Acta*, I. 305-6; 2^a ed. 289-90; || *Act. SS.* Sept. II. 685.

2. * FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, XIV. 6 (P.L. CXXXV. 857).

Eleutherius ep. Tornacensis, † 531. — Febr. 20.

1. VITA. *Inc.* Temporibus imp. Diocletiani et Maximiani per universum orbem maxima seditio — *Des.* miracula patrauerat. Igitur, ff., de praesentia corporis mei gaudete... exsultat in astris. [2455]

Act. SS. Febr. III. 187-89; 3^a ed. 190-92; de ultimis verbis cf. 189 (3^a ed. 192), annot. k; || *Act. SS. Belgii*, I. 475-81. — *Var. lect. Anal. Boll.* III. 173, 5°.

ADDITAMENTA. **I.** *Inc.* Ego autem Eleuth... *Des.* Valet in pace. [2456]

II. *Inc.* In nomine Dñi Iesu. Haec divina manu — *Des.* et quia per me civitas liberata est. [2457]

III. (DE TRIBUTIS). *Inc.* Omnem victum meum proprium — *Des.* incertos faciat. Iterum valet omnes in pace. [2458]

Act. SS. t. c. 189 (3^a ed. 192), annot. l.

2. VITA. I. *Inc.* Temporibus imp. Diocletiani et Maximiani per universum orbem maxima persecutio — *Des.* miracula patrauerat, regnante... Amen. [2459]

II. *Inc.* Oboediens igitur discipulus magistro — *Des.* illi honeste ministravit, quae cum filio suo... Amen. [2460]

III. *Inc.* Igitur in una dierum praesulatum Tornacensis ecclesiae Heydilone... possidente, quaedam matrona nomine Thecla — *Des.* ut cedrus Libani et flos liliorum. [2461]

IV. *Inc.* Anno autem secundo post haec... Libertinus Tornacensis tribunus — *Des.* quae viderat, illis manifestavit. [2462]

V. *Inc.* Nunc igitur, cc., ne vobis fastidium... In diebus illis cives — *Des.* quem rex caelestis perenni ditat corona I. C. ... [2463]

Act. SS. t. c. 189-95; 3^a ed. 192-98; || *Act. SS. Belgii*, I. 482-94 (omissa parte iv).

Exc. BOUQUET, III. 387. — LE GROUX (I.), *Summa statutorum synodaliū cum praevia synopsi vitae episcoporum Tornacensium* (Insulis, 1726), II. 1-VII (inest integer sermo de S. Trinitate; cf. *Act. SS.* t. c. 192, annot. h; 3^a ed. 195); || HARTZHEIM (I.), *Concilia Germaniae*, I (1759), 9-12 (item).

2a. TRANSITUS S. ELEUTHERII. *Inc.* In illis temporibus, dum b.

Eleutherius... praeesset secundus, litigatio magna — *Des.* Sic unda sacri sanguinis perfusa... Haec acta sunt ab haereticis... Amen. [2464]

Bibl. patr. Colon. XV (1622), 168-69; || *Bibl. patr. Lugd.* VIII. 1125-27; || *P.L.* LXV. 86-91.

Haec narratio, paucis exceptis, cum parte Vitae 2, II ad verbum convenit; inest autem integer sermo de Trinitate (cf. 2, exc.).

2b. ELEVATIO CORPORIS. *Inc.* Praesulatum Tornacensis ecclesiae Heidilone... possidente, basilica b. Stephani... Igitur in una dierum — *Des.* si in eius mandatis perseveraveritis, qui cum Patre... [2465]

Exc. Act. SS. t. c. 193-94 (3^a ed. 196-97) in annotatis ad c. VI. — Cf. 2, III.

2c. TRANSLATIO. *Inc.* Igitur ep. Heidilo, convocatis episcopis, missarum sollemnia frequentavit — *Des.* ut 2, v. [2466]

Bibl. patr. Colon. XV. 174-76. — Cf. 2, IV. v; *Act. SS.* t. c. 195 (3^a ed. 197), annot. a; *Catal. Paris.* III. 525, 8°.

3. VITA AUCT. GUIBERTO ORD. MIN. *Inc. prol.* Rev. patri ac dño Iohanni... Petistis, dñe rev., ut actus — *Inc.* Recensentes diligentius cosmographias — *Des.* Unde et illis diebus caeci 7 consecuti sunt beneficium visionis... [2467]

Bibl. patr. Colon. XV. 176-84; || *Act. SS.* t. c. 196-206; 3^a ed. 199-208; || *P.L.* t. c. 59-82.

4. VITA. *Inc.* Passo Tornaci Diocletiani et Maximiani persecutione... b. Piatō — *Des.* adhuc testantur atque docent. [2468]

Act. SS. t. c. 206-8; 3^a ed. 208-10; || *Act. SS. Belgii*, I. 495-500.

5. REVELATIO FACTA HENRICO CANONICO AN. 1141. *Inc.* Quidam adulescens concanonicus noster nomine Henricus — *Des.* quae cum libro vitae eius scripta apud nos habetur. [2469]

Act. SS. t. c. 195-96; 3^a ed. 198-99.

6. TESTIMONIUM ELEUTHERII DE S. FERIOLLO ET DE TRANSLATO SUO IPSIUS CAPITE. *Inc.* Feriolus post haec Viennam a Tornaco regressus — *Des.* Adiuvet autem incredulitatem cordis vestri... [2470]

Bibl. patr. Colon. XV. 176; || *Act. SS.* t. c. 186-87 (3^a ed. 190), n. 30; || *Act. SS. Belgii*, I. 473-74, n. 30.

Elfegus. *Vid.* Elphegus.

Elfleda et Merwinna abb. Rumeseienses, † saec. XI med. et saec. X extr. — Oct. 29.

1. VITA. *Inc.* Regnante illustri ac christianissimo rege Eadgaro — *Des.* translata digno cum honore; ubi Christus... [2471]
Act. SS. Oct. XII. 922-23.

2. VITA. Regnante nobilissimo Anglorum rege Edgaro — *Des.* terrena relinquens conscendit. Floruit autem circa annum DCCCCLIX. [2472]
CAPGRAVIUS, f. 126-26^v; || *Act. SS.* t. c. 925.

Elgarus erem. in Anglia.

VITA. *Inc.* Fuit vir Aggligena natione Elgarus natus regione Devun-sira — *Des.* recepti sunt in ecclesiam Landaviam. [2473]

The Liber Landavensis, ed. W. J. REES (1840), 3-7; || *The Text of the Book of Llan Dáv*, ed. J. G. EVANS (1893), 1-5.

Elias erem. prope Antinoum, saec. IV. — Nov. 1.

RUFINUS, *Hist. mon.* 12 (inter **Vit. Patrum*, ed. ROSWEYDUS, 171-72; || *P.L.* XXI. 432); || *Act. SS.* Nov. I. 656. — Alios locos de eo vid. *Act. SS.* l. c.

Eligius ep. Noviomensis, † 659. — Dec. 1.

1. VITA ADSRIPTA S. AUDOENO, libris 2. *Inc. prol.* Cum gentiles studeant sua figmenta prolixis — *Inc. lib. I.* Igitur Eligius Lemovicas Galliarum urbe — *Des. lib. II.* His itaque singulis ita dispositis, hunc librum... Tibi ergo laus... [2474]

Sequuntur epistulae. I. Inc. Dño sancto... Rodoberto papae Dado salutem. b. Eligii, quam nuper... [2475]

II. *Inc.* Dño vere sancto... Dadoni papae Rodobertus peccator. Decreveram quidem... [2476]

D'ACHERY, *Spicilegium*, V. 147-302 (cf. etiam *Anal. Boll.* XVIII. 44, 4°); ID. ed. DE LA BARRE, II. 76-123; || *Act. SS. Belgii*, III. 198-311; || *P.L.* LXXXVII. 479-594. — (*Mut.* et omisso prol.) SURIUS, VI (1575), 629-85; (1581), 709-65; XII (1618), 1-31; XII (1880), 5-62.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 627-34. — LABBE, *Bibl. mss.* II. 517-518. — *Act. SS.* Ian. I. 154-55, n. 4-10. — BOUQUET, III. 552-61. — *Act. SS.* Oct. XIII. 740-41, n. 51-55.

2. VITA. *Inc. prol.* Summo studio et magna cum sollicitudine mentis — *Inc.* S. itaque Eligius in Lemodicino pago ex ingenuis parentibus — *Des.* cornu eius exaltabitur in gloria. [2477]

Exc. *Catal. Brux.* II. 419, 54°.

3. CARMEN DE VITA. *Inc. prol.* Innumeros homines sublimia facta ferentes — *Inc.* Fuit igitur in diebus Lotharii regis venerandus — *Des.* omnibus perpetuis altis saecula saeculis. Amen. — *Epil.* Satisfecisse me reor... Cur autem haec metrica voluerim... [2478]

Catal. Brux. I. 470-83.

4. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXIV. 85-90. — *Leg. aureae appendix*, c. 239 (210). — PETRUS DE NAT. I. 17.

5. TRANSLATIO AN. 1155. *Inc.* Anno dñicae inc. MCLV, regnante Ludovico iuniore — *Des.* Actum anno praesignato... VII kal. iul. [2479]

MARLOT (G.), *Metropolis Remensis hist.* (1679), II. 370-71; || BOUQUET, XIV. 395-96.

6. INVENTIO AN. 1183 ET MIRACULA. *Inc. prol.* Cum omnipotens Deus profusorem gratiam sanitatum — *Inc.* Confluente igitur ex more multitudine — *Des.* gubernante ven. ab. Rainaldo. Nos itaque universi rogemus... [2480]

Anal. Boll. IX. 423-36.

Exc. Gallia christ. IX (1751), 1058-59.

Eliphius m. Tulli Leucorum, sub Iuliano apostata. — Oct. 16.

1. PASSIO. Iulianus apostata apicibus sacri eloquii — *Des.* et in futuro illum firmiter habeat. Passus est sane... [2481]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 350^c-52^d; || *id.* (Lovan. 1485), f. 159^v-62^r; || *Act. SS.* Oct. VII. 812-15.

2. PASSIO AUCT. RUPERTO TUITIENSI. *Inc. prol.* Qui primus noctisque temporibus longe anterior — *Inc.* Ea tempestate, qua Romani imperii maiestatem — *Des.* praestantur beneficia virtutum. [2482]

* *Ruperti Tuitiensis opera* (P.L. CLXX. 427-36); || *SURIUS*, V (1574), 797-803; (1580), 884-90; X (1618), 246-49; X (1879), 433-42.

3. RECOGNITIO RELIQUIARUM (LITTERAE HERMANNI COLON. EP. AN. 1485). *Inc.* Hermannus... Gloriosus Deus in sanctis suis — *Des.* sigilli-que nostri fecimus appensione communiri. Datum... [2483]

SURIUS, X (1618), 249-50; || *Act. SS.* t. c. 808, n. 32-34.

Elisabeth monialis in Erkenrode, Ord. Cist., saec. XIII. — Oct. 19, Nov. 19.

VITA AUCT. PHILIPPO AB. CLAREVALLENSI. *Inc. prol.* Quoniam, ut legitur in Ecclesiastico — *Inc.* Sciendum igitur est quod praefata puella — *Des.* necessario claudit stilum. [2484]

Catal. Brux. I. 362-78.

Elisabeth abb. Schonaugiensis, † 1165. — Iun. 18.

1. NARRATIO ECKEBERTI AB., FRATRIS IPSIUS. *Inc.* Fuit in diebus Eugenii papae in finibus Treverensis dioeceseos... [2485]

Haec narratio legitur in ipso principio *Visionum* B. Elisabeth, quas edidit Eckebertus: *FABER STAPULENSIS* (Jac.), *Liber trium virorum et trium spiritualium virginum* (Paris. 1513), f. 119; || *Revelationes ss. vv. Hildegardis et Elizabethae Schoenaugiensis* (Coloniae, 1628), 167; || *Act. SS.* Iun. III. 607; 3^a ed. IV. 501; || *P.L.* CXCIV. 119; || *ROTH* (F. W. E.), *Die Visionen der hl. Elisabeth* (Brünn, 1884), 1; || *Id.* *Die Visionen und Briefe der hl. E.* (Brünn, 1886), 1.

2. EPISTULA EIUSDEM ECKEBERTI DE OBITU BEATAE. *Inc.* Virginibus Deo sacratis in Antürnacensi congregatione... sinite ut plangam pau-

lulum — *Des.* Reposita est in loculo secus altare... in ecclesia B. Florini, anno aetatis suae xxxvi... [2486]

FABER STAPULENSIS, t. c. f. 146-50^r; || *Revelationes* (1628), 218-25; || *Act. SS.* Iun. III. 636-43; 3^a ed. IV. 525-32; || *P.L.* t. c. 178-94; || ROTH, op. c. (1884 et 1886), 263-78.

3. EPISTULA SIMONIS AB. *Inc.* S..... Dei gratia minister... significasti mihi per litteras vestras — *Des.* gaudiis reddidit inhaesuram caelestibus. Haec de b. E... [2487]

ROTH, op. c. (1884 et 1886), 154-55.

Elisabeth landgravina Thuringiae, † 1231. — Nov. 19.

1. " FORMA DE STATU MORTIS LANTGRAVIAE DE THURINGIA „. *Inc.* Dominica ante octavam Martini post matutinas — *Des.* per ipsam visum recepit. [2488]

MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* I. 1254-56.

2. MIRACULA AN. 1232 CONSCRIPTA. *Inc. prol.* Ss. patri ac dño G(regorio)... In partibus Alamanniae, ubi fides orthodoxa — *Inc.* Sophiae de Velpach filius — *Des.* nobis videntibus est curatus. — *Inc. epil.* Praeter haec multa et magna — *Des.* credimus expedire. [2489]

HENKE (E. L. Th.), *Konrad von Marburg* (Marburg, 1861), 53-58; || *Id. Zur neueren Kirchengeschichte* (Marburg, 1867), 54-58; || WYSS (A.), *Hessisches Urkundenbuch*, I (Leipzig, 1879), 25-29.

3. EPISTULA CONRADI MARBURGENSIS DE VITA. *Inc. prol.* Vestrae innotescat sanctitati — *Inc.* Duobus annis antequam mihi commendaretur — *Des.* me praesente et plebano de Marburch. Datum xvi kal. dec., anno aetatis suae xxv. [2490]

Inest in editionibus *Miraculorum* 4, post epistolam examinatorum; seorsim edita est apud WYSS, t. c. 31-35, in quo solo legitur clausula: " Datum... "

4. MIRACULA ALIA AN. 1232 CONSCRIPTA. *Inc. epist. examinatorum.* Ss. patri ac dño Gregorio... Paternitatis vestrae litteras accepimus — *Sequitur epistula Conradi (supra, 3).* — *Inc. miracula.* Isentrudis de Slitzenrode, Moguntinae dioecesis — *Des.* adeo quod vix fuit ad medietatem ovi. [2491]

ALLATIUS (L.), Σύμμικτα, ed. B. NIHUSIUS (Colon. 1653), I. 269-93; || *Id. in Corp. Byzantinae historiae*, XXXII (Venetiis, 1733), 60-69; || KUCHENBECKER (I. Ph.), *Analecta Hassiaca*, IX (Marburg, 1735), 107-47. — Vide infra 9 c. II.

Exc. PRAY (G.), *Vita S. Elisabethae viduae* (Tyrnaviae, 1770), 9-10 (epist. exam.).

5. BULLA CANONIZATIONIS (GREGORIUS IX, 1 IUNII 1235). *Inc.* Gloriosis in maiestate sua... [2492]

Cf. POTTHAST, *Regesta*, n° 9929. — Editionibus ibi citatis adde: LAMBECIUS, *Comment. de Bibl. Vindob.* II. 880-83; || FONTANINUS (I.), *Codex canoniza-*

tionum (Romae, 1729), 73-75; || MONTALEMBERT, *Hist. de S^e E. de Hongrie* (Paris, 1836 [saepe postea ed.]), appendice VII, n° 4; || *Leben der hl. E. ... aus dem Französischen des Grafen v. Montalembert ... übersetzt ... von J. Ph. STAEDTLER*, 2^a ed. (Aachen, 1845 [saepe postea ed.]), Anhang, XI; || WYSS, t. c. 51-53.

6. LIBELLUS DE DICTIS QUATTUOR ANCILLARUM. *Inc. processus et ordo canonizationis*. Cum bh. famulae Dei E. longe lateque diffusa fama — *Inc. prol.* Ad decus et honorem divinae clementiae ampliandum — *Inc. pars I.* Guda v. religiosissima, quae cum esset circiter quinque annos — *Des. pars IV.* aliquid de multis fecimus conscribi. — *Inc. epil.* Licet autem veridica tam testium iuratorum — *Des.* in quem firmiter credidit I. C. D. N., cui est... Amen. Ego Nicolaus scripsi hanc vitam... Amen. [2493]

MENCKENIUS, *Scr. rer. Germ.* II. 2007-34 (omissis priore et longiore parte prologi ac posteriore parte epilogi).

Exc. (ultima verba) *Catal. Brux.* I. 294, 4°.

7. VITA AUCT. CAESARIO HEISTERBACENSIS. *Inc. epist.* Ven. et in Christo carissimis Ulrico... Monachus noster Christianus post translationem patronae vestrae — *Inc.* Ven. ac Deo cara E. de generosis natalibus exorta — *Des.* in capella modica sepultum est. Obiit autem bb. E... Agamus ergo gratias... [2494]

Exc. STAEDTLER, op. c. (1837), CXLVI-VIII, 23, 48, 59, 120-21, 185, 393, 421, 424; *id.* (1845), 569-76 [ceteras edit. Städtleri omittimus; desunt haec excerpta apud Montalembert]. — BOERNER (G.), in *Neues Archiv*, XIII. 503-6; cf. etiam passim in notis ad p. 456, 466-71, 483-84.

8. SERMO DE TRANSLATIONE, AUCT. EODEM. *Inc.* Non potest civitas abscondi... Verba sunt salvatoris — *Des.* ut et nos Dñs Deus super montem caeli ponere dignetur I. C. D. N., qui... [2495]

Exc. STAEDTLER, op. c. (1837), 393-94, 585-91; — *Id.* (1845), 576-82.

9. VITA AUCT. THEODERICO DE APPOLDIA, libris 8. a. *Inc. prol.* Cum de vita et moribus et morte miraculisque — *Inc. lib. I.* Eo tempore quo Philippus Suevorum dux — *Des. lib. VIII.* sed tangendo quaedam breviter generaliter duximus annotanda — *Epil.* Porro sicut electa Dei famula... Amen. [2496]

CANISIUS, *Ant. lect.* V, 2. 147-217; ed. BASNAGE, IV. 116-52; || SORIUS, XI (1618), 424-40.

Exc. QUETIF et ECHARD, *Scr. ord. Praed.* I. 413-14 (prol.).

b. (RECENSIO RHEINHARDSBRUNNENSIS). *Inc. prol. ut in a.* — *Inc. lib. I ut in a.* — *Des. lib. VIII.* duximus annotanda. Tum sequitur miraculum De puella mortua... quod inc. In Strigonensi etiam civitate et des. mirabilem Dño exhibet famulatum, qui est... Amen. — *Epil. ut in a.* [2497]

Exc. MENCKENIUS, t. c. 1987-2006 (hi nempe loci quibus recensio b a recensione a differt, et praeterea multae lectiones variantes. Miraculum

quod inc. " In Strigonensi... ", in recensione c etiam legitur, sed alio loco.
— PRAY, t. c. 10-12, 18-21.

c. (RECENSIO RHEINHARDSBRUNNENSIS ALTERA). I. VITA, libris 8. *Inc. prol. ut in a. — Inc. lib. I ut in a. — Des. lib. VIII.* sed nulla, vel tam levis, cui facillime resistebat. [2498]

PRAY, t. c. 33-163. — Haec Vita plerumque convenit cum libris i-vii et priore parte libri viii recensione b; quaedam tamen paragraphi diversae sunt.

Exc. STRUVIUS (B. G.), *Acta litteraria ex mss. eruta*, II, 1 (1717), 4-18.

II. MIRACULA " A SEDE APOSTOLICA APPROBATA ". *Inc. prol.* Nunc nimirum et alia, quae non fidelibus — *Inc.* Guda de Bytenkop, Moguntinensis dioecesis — *Des.* Hartmundus balneator iuratus per totum concordat cum Marcolfo. [2499]

PRAY, t. c. 164-218; cf. STRUVIUS, t. c. 18. — Prologus recentior videtur libello miraculorum; is vero capitulis 49 constat, ex quibus 30 ad verbum conveniunt cum totidem paragraphis libelli 4, praeterquam quod in fine singulorum capitulorum huius libelli nonnulla fere de testibus interrogatis subiecta sunt, quae in libello 4 desunt. Pauca capitula in 4 leguntur, quae in 8 c. ii absint, multo vero plura exstant in 8 c. ii, quae absunt in 4, eaque ceteris similia. Tandem ordo capitulorum in utroque libello diversus est, cum collector libelli 8 c. ii ea sub certis rubricis disposuerit, v. g. *De caecis illuminatis, De contractis...*

Sequuntur III. SERMO ANGELI AD S. ELISABETH. *Inc.* Apparuit s. Elisabeth angelus Dñi — *Des.* vestros oculos avertatis. [2500]

LAMBECIUS, t. c. 879-80; || KOLLARIUS, *Anal. Vindob.* I. 885-88; || PRAY, t. c. 152, not. a.

IV. BULLA GREGORII IX. *Vid. supra*, 5.

V. LITTERAE INNOCENTII IV PAPAE DE TRANSLATIONE, 4 NOVEMBRIS 1249. *Inc.* Dilectorum filiorum magistri... [2501]

Cf. POTTHAST, *Regesta*, n° 13856. — Editionibus ibi citatis adde: MONTALEMBERT, op. c. appendice vii, n° 6; || WYSS, t. c. 81-82.

VI. NARRATIO DE EADEM TRANSLATIONE. *Inc.* Huius mandati auctoritate translatae sunt — *Des.* Ad hoc in praedicto religiosorum loco... Amen. [2502]

LAMBECIUS, t. c. 883-84; || KOLLARIUS, t. c. 894-95.

VII. APPARITIO. *Inc.* Est in Thuringia coenobium quoddam sollemne... Reynersbrunnen — *Des.* Dñm benedixit. [2503]

LAMBECIUS, t. c. 884-85; || KOLLARIUS, t. c. 896-97. — Inest eadem narratio in Vita 9 b, libro viii (MENCKENIUS, t. c. 2004-5).

VIII. DE CONRADO LANDGRAVIO. *Inc.* Dulcis memoriae frater Conradus, olim magister domus theutonicae — *Des.* et aeternam gloriam percepturum. [2504]

LAMBECIUS, t. c. 885-86; || KOLLARIUS, t. c. 897-98. — Inest et in Vita 9 b (MENCKENIUS, t. c. 2003-4).

d. (RECENSIO BREVIOR). *Inc. (sine prol.) ut a. — Des. mirabilem Dño exhibuit famulatum (cf. 9 b).* [2505]

Exc. HEYDENREICH (E.), in *Neues Archiv für Sächsische Geschichte*, XIII (1892), 96-98. — Inest capitulum (ibid. 97-98), quod alibi non legitur et quod *inc.* "Matrona quaedam nobilis Irmegardis..".

10. VITA ET MIRACULA. *Inc. prol.* Elizabeth interpretatur Deus meus cognovit — *Inc.* Elizabeth illustris Ungariae regis filia, genere nobilis — *Des.* gratias agens laetus ad propria remeavit. [2506]

Leg. aurea, c. 168 (163); || MOMBRIUS, I. 267^r-72^r (om. prol.); || *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 374^a-380^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 199^r-207; || *Legenda SS. regni Hungariae*, s. l. a. (HAIN, 9996), f. 29-35 (om. prol.); || DOUHET, *Dictionnaire des légendes* (Paris, 1855), 331-44 (item).

11. VITA ET MIRACULA, libris 2. *Inc. prol. I.* Dñs ac salvator noster apostolos — *Inc. prol. II.* Nos ergo nostris nunc temporibus — *Inc. prol. III.* Cum aliquando fortuito in manus incidisset libellus — *Inc. lib. I.* Igitur b. Elizabeth, de Ungaria oriunda, regis ac reginae — *Des. lib. II.* veneratione dignam manifeste declaravi. Concedat... [2507]

Catal. Brux. I. 398-445.

12. VITA. *Inc. prol.* Cum vitam b. Elizabeth eo modo, quo apud nos habetur, relegendo percurrerem — *Inc.* B. igitur Elizabeth de Ungaria, de populo barbaro oriunda fuit — *Des.* Beati enim misericordes... Quod nobis b. Elizabeth meritis... [2508]

Exc. (solus prol.) *Catal. Brux.* I. 296-97.

13. VITA. *Inc. prol.* Cum multi discant verba scholae — *Inc.* Guoda v. religiosa, quae cum esset circiter 5 annos — *Des.* Dñm nostrum sic balneando, reficiendo, amplexando contrectavimus. [2509]

Exc. (solus prol.) MONTALEMBERT, op. c. inde ab ed. 3^a (Paris, 1841), CXXXV; || STAEDTLER, ed. 2^a (1845), CLII.

14. VITA. *Inc.* Vas admirabile... Haec quidem E. regis Ungariae filia — *Des.* non sunt eiusmodi venerationis expertes. Obiit... [2510]

Catal. Paris. I. 355-58.

15. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXXI. 136. — MONTALEMBERT, op. c. (1836, etc.), appendice VIII, 1°; || STAEDTLER, op. c. Anhang x. — PETRUS DE NAT. x. 79. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 148.

16. MIRACULUM. *Inc.* Cum vero fama bonitatis eius ubique volaret — *Des.* cruce signatus transmarinas partes aggrediar. [2511]

Catal. Brux. I. 295-96.

17. TRANSLATIO. *Inc.* Quamquam autem tam nobilibus et praeclaris miraculorum indicis — *Des.* praerogativa privilegii singularis. Laetetur insuper et omnis devota congregatio... [2512]

SCHOETTGENIUS (Chr.) et KREYSIGIUS (M. G. Chr.), *Diplomataria et scr. hist. Germanicae*, I (1753), 107-8. — Videtur haec esse ultima pars longioris libelli.

18. NARRATIO RICHERI (*Gesta Senoniensis ecclesiae*, IV. 33-35). *Inc.* Citra Rhenum in regno Alamanniae quoddam castrum — *Des.* a langoribus suis curati sunt in nomine Dñi N. I. C. [2513]

WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XXV. 319-22.

Exc. D'ACHERY, *Spicilegium*, III. 399-401; || *Id.* ed. DE LA BARRE, II. 641-642; || BOEHMER, *Fontes rer. Germ.* III. 56-58.

19. REVELATIONES. *Inc.* Die quadam devota Christi famula cum dilectum suum mente devota — *Des.* se potius mortem eligere quam negare vera non esse. [2514]

Exc. MONTALEMBERT, op. c. passim in notis ad cap. XIX, et appendice v.

Eloquius ab. Latiniacensis, post med. saec. VII. — Dec. 3.

1. VITA. *Inc. prol.* Diem hodiernam, ff. cc., sacrosanctae festivitatis. — *Inc.* Igitur anno Verbi carnem scilicet facti... DCLVI, regnante Clodoveo iam christianissimo rege, venit b. E. — *Des.* ipsius sancti intercessionibus. Subveniat nobis... [2515]

BARBIER (J.), in *Analectes hist. eccl. Belgique*, V. 344-54 (deest prol.). — *Catal. Brux.* I. 519 (solus prol.).

2. EPITOME. *Inc.* Regnante Clodoveo christianissimo rege, venit b. E. — *Des.* est reversus. Illius itaque translationis... [2516]

SURIUS, VII (1581), 997-98; VI (1581), 769-70; XII (1618), 120-21; III (1875), 735-37.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* III. 435.

3. TRANSLATIO IN MONASTERIUM WALCIODORENSE SAEC. X (CHARTA SPURIA EILBERTI COMITIS). *Inc.* In nomine Dei summi. Ego comes Eilbertus notum facio... [2517]

MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* I. 287-89 (data fingitur an. 946); || BARBIER (J.), *Analectes hist. eccl. Belgique*, II. 266-68 (data fingitur an. 976); || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XIV. 516-17, not. 3 (item).

Elphegus (Aelphegus, Alphegus) ep. Cantuariensis, † 1012. — April. 19.

1. VITA AUCT. OSBERNO. *Inc. prol.* Omnibus in fide Christi manentibus... Si caelestis sententia — *Inc.* Principium nascendi splendidissimis natalibus — *Des.* Portas mortis et inferi nesciant tui... [2518]

Act. SS. April. II. 631-41; 3^a ed. 628-39; || WHARTON, *Anglia sacra*, II. 122-42.

Exc. LANGEBEK, *Scr. rer. Dan.* II. 439-52. — MABILLON, *Acta*, VI. 1. 115; 2^a ed. 104 (solus prol.); || *P.L.* CXLIX. 375-76 (item).

2. TRANSLATIO AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Quia venerandam b. m. Elphegi passionem — *Inc.* Anno igitur ab inc. Dñi N. I. C. MXII, ind. x,

advesperascente sabbato — *Des.* et nobis in terra propitius donavit,
qui cum Patre... [2519]

WHARTON, t. c. 143-47; || MABILLON, t. c. 123-27; 2^a ed. 111-15; || LANGEBEK, t. c. 452-58; || *P.L.* t. c. 387-94.

Exc. Act. SS. t. c. 641-42; 3^a ed. 640-41 (pars posterior, quia codex mutilus erat, ex moderno auctore suppleta est; cf. ibi, annot. b).

3. VITAE ET TRANSLATIONIS EPITOME. *Inc.* (*sine prol.*) ut 1. — *Des.*
deducunt in sarcophago veneranter collocantes. [2520]

CAPGRAVIUS, f. 126^v-30^v; || SURIUS, II (1571), 667-72; (1578), 770-75; IV (1618), 188-91; IV (1876), 352-61; || MABILLON, t. c. 115-23; 2^a ed. 104-11; || *P.L.* t. c. 375-86.

4. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXVI. 1-8. — PETRUS DE NAT. II. 12. — *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 269^a-70^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 56-56^v.

Elzearius de Sabrano, comes Ariani, † 1323. — Sept. 27.

1. LIBELLUS SUPPLEX PRO CANONIZATIONE OBLATUS AN. 1327, AUCT. FRANCISCO MAYRONIO. *Inc.* Anno Dñi MCCCXXVII, videlicet III die mensis mai, Raymundus Boti... Angelus Dñi descendit — *Des.* tantis virtutum insigniis decoravit. Amen. [2521]

PAGIUS (A.), *Divi Antonii Paduani Ord. Min. sermones hactenus inediti* (Avenione, 1684), 477-84; || *Act. SS.* Sept. VII. 557-59, n. 171-78; 3^a ed. 521-22, n. 171-78.

2. SUMMARIUM PROCESSUS CANONIZATIONIS. *Inc.* In nomine Dñi. Amen. Dum ex parte rev. patrum dñorum Aquensis et Arelatensis — *Des.* Praedicta supponens ego, qui feci et scripsi haec... [2522]

Exc. Act. SS. t. c. 535-93 passim, nempe n. 41, 54, 146, 184-93, 197, 213-215, 217-20, 226-29, 231, 233, et in annotatis ad Vitam 3; 3^a ed. 501-55, locis iisdem.

3. VITA. *Inc.* Temporibus istis novissimis, in quibus tenebrae vitiorum erant — *Des.* exstitit modo mirabili quietatum. [2523]

Act. SS. t. c. 576-93; 3^a ed. 539-54. — (*Mut.*) SURIUS, V (1574), 374-89; (1580), 412-28; IX (1618), 284-93; IX (1878), 635-60; || SEDULIUS, *Hist. seraphica*, 636-56.

4. EPITOME. *Inc. prol.* Divinae munificentiae praeconia — *Inc.* Temporibus istis, in quibus tenebrae exstant vitiorum — *Des.* ubi et b. Garsenda... tumulata quiescit in Dño. [2524]

De qua *Anal. Boll.* XIV. 63, 8°.

Emanus presb., Maurilius et Almarus, mm. in agro Carnoteno, saec. VI. — Mai 16.

PASSIO. *Inc. prol.* Laudis divinae frequentationem — *Inc.* Igitur b. Emanus m. Cappadociae regionis exstitit oriundus — *Des.* Palmam itaque victoriae gloriosam ob sanctos labores... [2525]

Act. SS. Mai III. 596-99; 3^a ed. 593-96.

Embrosius ep. Regiensis. — Iun. 28.

VITA. *Inc.* In Lombardia civitas est quaedam, quae vocatur Regia — *Des.* in patria Poemantensi honorabiliter. [2526]

Anecdota Joh. Gielemans, 10-13.

Emerentiana v. m. Romae, saec. III. — Ian. 23.

1. PASSIO. *Inc.* Emerent. autem, quae fuerat collactanea eius... [2527]

Est haec pars posterior Passionis 1 S. Agnetis. *Vid. Agnes v. m. Romae.*

2. EPITOMAE.

HILARION MEDIOLANENSIS, f. 18-18^v. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 95.

Emericus seu Heinricus dux, filius S. Stephani regis, † 1031. — Sept. 2, Nov. 4, 5.

VITA. *Inc. prol.* Postquam unigenitus Dei filius — *Inc.* Beatus itaque Henricus modico contentus sopore — *Des.* cum honore elevavit. Qua die et postmodum in multis miraculorum virtutibus... [2528]

Legendae SS. regni Hungariae, s. l. a. (HAIN, 9996), f. 27-29; || *Vita bb. Stanislai etc.* (Gracov. 1511), f. 125-27^v; || PRAT (G.), *Dissertationes historico-criticae de ss. Salomone rege et Emerico duce* (1774), 87-100; || ENDLICHER, *Rer. Hungar. monum. Arpadiana* (1849), 193-201 (om. prol.); || FLORIANUS (M.), *Hist. Hung. Fontes*, I. 129-39; || *Act. SS. Nov. II*, 1. 487-90. — (Mut.; cf. *Act. SS. t. c. 478*, n. 5) SURIUS, VI (1575), 81-83; (1581), 86-88; XI (1618), 62-63; || [BONGARSIIUS (I.)], *Rer. Hung. scr. varii* (1600), 281-83; || PRILESZKY (I. B.), *Act. SS. Hungariae*, II. 307-11; || SCHWANDTNER (I. G.), *Scr. rer. Hung. I.* 429-32.

Invenitur et prologus alter (*Act. SS. t. c. 487-88*, not. ¹¹), qui *inc.* "Inclitus dux Hemericus ex illustri prosapia sicut cedrus ex Libano...", [2529]

Emerita. *Vid.* Digna.**Emeritenses (sancti).**

VITAE ET MIRACULA PATRUM EMERITENSIIUM, ADSRIPTA PAULO DIAC. EMERITENSI. *Inc. prol.* Virorum orthodoxorum maximeque catholicorum — *Inc.* Puerulus quidam non grandi adhuc aetate — *Des.* vera procul dubio veraciter exposuisse. Uni in trinitate... [2530]

MORENO DE VARGAS (B.), *Pauli diac. Emer. liber de vita et miraculis Patrum Emer.* (Matriti, 1633), f. 1-63^v; || TAMAYO DE VARGAS (Th.), *Pauli diac. Emer. liber de vita et miraculis Patrum Emer.* (Antverpiae, 1638), 1-74; || AGUIRRE (I. S. de), *Collectio maxima conciliorum Hispaniae*, II (1694), 639-57; 2^a ed. IV (1754), 218-35; || FLOREZ, XIII. 335-86; || P. L. LXXX. 115-64; || *Act. SS. Nov. I.* 316-38.

EXC. BIVARIUS (F.), *Comment. in M. Maximi Chronicon* (1651), 507-8, 515-21, 532-34, 585-90, 645-46, 653, 661-64, 668, 711-713 (desunt prima cap.). — TAMAYO, *Mart. hisp.* V. 616-17 (de S. Nuncto); VI. 30-43 (de S. Masona). — *Act. SS. Febr. II.* 64-66; 3^a ed. 63-66 (de S. Fideli); *Mart. III.* 908-9; 3^a ed. 903-4 (de S. Renovato); *Oct. IX.* 599-600 (de S. Nuncto).

Emerius ab. et Candida eius mater in Hispania, saec. VIII
extr. — Ian. 27.

VITA. *Inc.* In illo tempore cum esset persecutio — *Des.* sepultus fuit iuxta altare per Patricium et alios ministros, et anima eius... [2531

Act. SS. Ian. II. 781-83; 3^a ed. III. 396-98 (desunt passim nonnulla verba); || TAMAYO, *Mart. hisp.* I. 316-19.

Emetherius et Celedonius mm. Calaguri. — Mart. 3.

1. CARMEN AUCT. PRUDENTIO. *Inc.* Scripta sunt caelo duorum mm. vocabula — *Des.* sit dies haec festa nobis, sit sacratum gaudium. [2532

* PRUDENTIUS, *Peristephanon* I (P.L. LX. 275-93); || LIPOMANUS, II. f. 193-194*; || SURIUS, II (1571), 50-52; (1578), 47-49; III (1618), 36-37; || TAMAYO, *Mart. hisp.* II. 51-54; || *Act. SS.* Mart. I. 229-30; 3^a ed. 228-29; || FLOREZ, XXXIII. 421-24; || LA FUENTE (Vic. de), *Hist. eccl. de España*, 2^a ed. I (1873), 322-25.

2. PASSIO. *Inc. prol.* Etsi priscarum antiquitatem passionum — *Inc.* Legionarios fuisse milites E-um et C-um fama est — *Des.* Et quidem haec omnia luculentis aliorum sermonibus adornanda... [2533

TAMAYO, t. c. 55-57; || *Act. SS.* t. c. 231-32; 3^a ed. 229-30; || FLOREZ, t. c. 426-30.

3. EPITOMAE.

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 92 (93). — ADO, 3 mart. — PETRUS DE NAT. III. 172. — *Act. SS.* t. c. 232-33; 3^a ed. 231.

4. TRANSLATIO CARDONAM AN. 1399. *Inc.* In nomine... Cum quaedam duo corpora sanctorum — *Des.* dictae villae Cardonae. [2534

FLOREZ, t. c. 436-38.

Emigdius ep. Asculanus m. sub Diocletiano. — Aug. 5.

1. PASSIO AUCT. PSEUDO-VALENTINO DIAC. *Inc. prol.* Melchiadi urbis Romae... Opus perarduum et non mearum virium — *Inc.* B. igitur Emygdus de nobili prosapia Gallorum — *Des.* retinuit apud se in mundissimo loco cum ingenti veneratione. Passus est autem... [2535

TUBER (Hier.), *Ss. martyris Migdii ep. Asculani metropolitani officium una cum legenda* (Anconae, 1522), sign. b-d.3; || APPIANI (P. A.), *Vita di S. Emidio* (Roma, 1702), append. : " Vetustissima S. Emidii... Acta... ", 7-20; || *Act. SS.* Aug. II. 28-36; || COLUCCI (Gius.), *Delle antichità Picene*, XIV (1792), 279-301; || MASDÈU (G. F.), *Difesa critica degli antichi atti del s. m. Emidio* (Ascoli, 1794), 8-49.

Exc. (solus prol.) APPIANI, op. c. 2^a ed. (Roma, 1704), 263-65; || 3^a ed. (Ascoli, 1832), 154-55.

2. EPITOME EIUSDEM. *Inc. (sine prol.) ut* 1. — *Des.* ad Truntum fluvium puellam duxit, et baptizavit eam. [2536

TUBER, t. c. sign. a.ij^v-a.4; || *Act. SS.* t. c. 17-18, n. 7-8; || COLUCCI, t. c. 277-78; || MASDÈU, t. c. 50-53.

Exc. APPIANI, op. c. (1702), l. c. 4-6.

3. VITA. *Inc.* Factum est, dum moraretur in Germania provincia, scilicet Austri-Francia, rex Polimius — *Des.* ut construeret ecclesiam in nomine S. Migdii ep. et conf. Passus est autem... [2537]

De qua *Act. SS.* t. c. 19; n. 13, 14 (ms. Vallicellense secundum).

4. EPITOME.

PETRUS DE NAT. VII. 24.

Emila et Hieremias mm. Cordubae, † 852. — Sept. 15.

*EULOGIUS, *Mem. SS.*, II. 12 (*P.L.* CXV. 793); || *Act. SS.* Sept. V. 105, n. 15, 16.

Emmerammus ep. m. in Baioaria, saec. VII. — Sept. 22.

1. VITA AUCT. ARBEONE (ARIBONE, HEREDE, CYRINO) EP. FRISINGENSI.

a. Inc. In perpetuum regnante Dño N. I. C. qui sanguine suo pretioso... Erat enim in Aquitaniae provinciae partibus — *Des.* ut intercedendo misero Cyrino subveniat peccatori, et quo ipse cum gloria intravit, eum mereamur imitari, per... [2538]

SEPP (B.), in *Anal. Boll.* VIII. 220-55; || Id. in *Verhandlungen des hist. Vereines von Oberpfalz und Regensburg*, XLIII (1889), 182-210. — Quamvis haec recensio **a** antiquior et melior sit recensione **b**, non tamen videtur genuina Arbeonis verba referre.

Exc. Catal. Brux. I. 236-38.

b. Inc. In nomine Dei summi. In perpetuum regnante... In cuius Aquitaniae praedictae partibus Pictavis — *Des.* ut misero subveniat Cyrino peccatori. [2539]

Act. SS. Sept. VI. 474-84. — (Mut.) *SURIUS*, V (1574), 335-45; (1580), 367-377; IX (1618), 227-33; IX (1878), 547-64.

2. VITA AUCT. MEGINFREDO PRAEPOSITO MAGDEBURGENSI. Inc. epist. Sanctorum dicta quae videntur simplicia — *Inc. prol.* Militiam Christi licet varius pugnandi modus — *Inc.* Est in Aquitaniae partibus urbs virorum illustrium titulis — *Des.* industriam premerent. [2540]

CANISIUS, *Ant. lect.* II, 1. 11-32; ed. BASNAGE, III, 1. 92-101; || *Act. SS.* t. c. 448-94; || *P.L.* CXLI. 971-86.

Exc. (sola epist.) WAITZ (G.), in *MG. Scr.* IV. 548, not. 5.

3. ARNOLDI (al. ARNOLFI) MONACHI LIBRI DE S. EMMERAMMO. Inc. carmen. Emmeramme, tuis dignator adesse ministris — *Inc. epist.* Dño Burchardo... Imprimis cum bb. m. E-mi non ego solus — *Sequitur tota Vita* 2. — *Inc. prol. lib. I.* Vivunt merita sanctorum in ecclesiis — *Inc. lib. I* ("De Miraculis"). Igitur m. Christi E-mi corpore sacro apud Ratisbonam — *Des.* tecum viventem atque in unitate Spiritus s. regnantem... Amen. — *Inc. prol. lib. II.* Inter cetera mysteriorum caelestium sacramenta — *Inc. lib. II* ("De memoria b. Emme-

rammi et eius cultorum „). Humanis rebus exempto, ut in calce libri prioris — *Des.* petit occasum. Ammonicius. Feliciter. Amen. [2541

CANISIUS, l. c. 1-10, 34-170 (omisso carmine; perperam loco mutata sunt ultima pars lib. I et prologus in lib. II; cf. *Act. SS.* t. c. 456, n. 13; 506, annot. q; 507, annot. a); || *Id.* ed. BASNAGE, l. c. 88-91, 105-60 (ut apud Canisium); || WAITZ, t. c. 545-74 (nonnullis passim omissis); || *P. L.* t. c. 989-1090.

Exc. MABILLON, *Acta*, VI, 1. 5-25; 2^a ed. 5-23 (de B. Ramuoldo, ex lib. II); 476-79; 2^a ed. 419-22 (de S. Gunthero, ex lib. II). — *Act. SS.* t. c. 485-87, 495-511 (carmen, epist., lib. I integer et quaedam ex lib. II); — *Ibid.* Iun. III. 415-20, n. 2-16; 3^a ed. IV. 338-42 (de B. Ramuoldo, ex lib. II); — *Ibid.* Oct. IV. 1062-64, n. 27-34 (de S. Gunthero, ex lib. II); — *Ibid.* Nov. II. 558-565 (de S. Wolfkango, ex lib. II). — PEZ, *Thes. anecd.* VI, 2. 37-38 (carmen). — PITER (B.), *Thesaurus absconditus ... S. Guntherus* (Brunae, 1762), 44-53 (de S. Gunthero, ex lib. II).

4. VITA METRICA. *Inc.* Altrix sanctorum patria profudit Aquitania — *Des.* (imperfecta). Sparsusque grex in medio patrem liquid periculo. [2542

DÜMMLER (E.), in *Neues Archiv*, VII. 605-8.

Endeus ab. Araniensis, † 542. — Mart. 21.

VITA. *Inc.* Mirabilis Deus in sanctis suis... Ipse enim fuit filius Conalli — *Des.* animam suam commendans expiravit. [2543

COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 705-10 (deest cap. 1); || *Act. SS.* Mart. III. 269-74; 3^a ed. 267-72 (omisso uno cap. in media Vita).

Eneco ab. Oniensis, † 1057. — Iun. 1.

1. VITA. *Inc.* Sanctius Cantabrorum rex cum Mahometanorum — *Des.* evolavit in caelum kal. iunii anno Dñi MLVII. [2544

Act. SS. Iun. I. 110; 3^a ed. 107; || MABILLON, *Acta*, VI, 2. 104-5, n. 3, 4; 2^a ed. 107-8.

2. SERMO ADSCRIPTUS DOMINICO AB. ONIENSI. *Inc.* Temporibus Garciae regis et Ferdinandi — *Des.* mereamur cum eo in aeterna beatitudine Christum Dei Filium collaudare, qui cum Patre... [2545

DAMETO (I. B.), *Historia de S. Iñigo abad ... de Oña* (Çaragoça, 1612), f. 40-43^v; || *Act. SS.* t. c. 119-21 (3^a ed. 115-18), nn. 33, 35, 36, 38-41.

Engelbertus ep. Coloniensis m., † 1225. — Nov. 7.

1. VITA AUCT. CAESARIO HEISTERBACENSI, libris 2. *Inc. prol.* Rev. dño suo Heinricho... Excellentie vestrae praecepto obediens — *Inc. lib. I.* Ad honorem Dei Patris et Filii eius — *Des. lib. II.* et de his satis. Nunc autem de miraculis et beneficiis... [2546

(Mut.) SURIUS, VI (1575), 137-55; (1581), 148-66; XI (1618), 185-94; XI (1880), 316-34; || GELENIUS (Aeg.), *Vindex libertatis ecclesiasticae et martyri S. Engelbertus* (Coloniae, 1633), 1-186; || BÖHMER, *Fontes rer. Germ.* II. 294-329. — Lacinias textus genuini protulit E. RANKE, in *Neues Archiv*, IV. 203-4.

Exc. RÖHRICHT (R.), *Testimonia minora de quinto bello sacro* (1882), 159-60.

2. MIRACULA AUCT. EODEM (= liber III). *Inc. prol.* Oculi Heli caligaverant — *Inc.* Referunt militem quendam esse in villa quae dicitur Glibach, Hermannum nomine — *Des. α)* Ioseph oculorum dolore graviter infirmato, per impletionem voti praefati... [2547

vel β) Rettulit mihi dñus Henricus... tantis miraculis pontificem suum glorificat. [2548

(*Mut. et contracta*) SURIUS, VI (1575), 155-63; (1581), 166-76; XI (1618), 194-200 (*des. α)*; || GELENIUS, t. c. 191-280 (*des. α*). — Verba genuina in **1** et **2** ex mss. restituiimus.

Engelmarus erem. m. in Bavaria, saec. XII. — Ian. 14.

* *Primordia Windbergensia*, c. 3 (ed. Ph. JAFFÉ, in *MG. Scr.* XVII. 561-562); || *Act. SS.* Ian. I. 977; 3^a ed. II. 259.

Engelmundus presb. Velsenae in Hollandia, saec. XIII. — Iun. 21.

MIRACULA (ANTIQUA?).

Act. SS. Iun. IV. 116, n. 8; 3^a ed. V. 101, n. 8.

Engratia seu **Encrate (En'cratis)** v. m. Caesaraugustae. *Vid. Caesaraugustani (martyres).*

Ipsius gesta tum in Prudentii carmine de XVIII martyribus, tum in Passione innumerabilium martyrum narrata sunt; quin etiam aliquando haec Passio inscripta est : *Passio S. Engratiae et sociorum.*

Enimia v., dicta filia Chlodovei regis, abb. in dioec. Mimatensi. — Mai 7.

1. VITA. *Inc. prol.* Victorias martyrum et sanctorum triumphos — *Inc. Ss.* Enimiae v. illustrissimam prosapiam — *Des.* Hac de re, mater Enimia, ne differas clamare... [2549

POURCHER (P.), *Acta s. v. Enimiae* (Sancti Martini de Bobalibus, 1883), 9-75.

2. INVENTIO. *Inc.* Cum rex Clodoveus vir strenuus — *Des. ss.* virginem summis laudibus extulere. [2550

POURCHER, t. c. 75-80.

3. MIRACULA. *Inc. prol. I.* Quae autem infirmitatum virtutes meritis ipsius — *Inc. prol. II (rhythmicus).* Per ampla cosmi climata — *Inc.* Mimatense est oppidum — *Des.* mensuram excederet codex. [2551

POURCHER, t. c. 81-108.

Exc. DELISLE (L.), in *Revue des sociétés savantes*, 2e sér. VIII (1862), 69.

4. VITA. *Inc.* Asserit historicus Francorum regem Chlodoveum

eiusque uxorem Eustorgiam — *Des.* Omnibus itaque prius bene dispositis... [2552]

POURCHER, t. c. 109-28.

5. VITA. *Inc. prol.* B. Enimiae vitam vel actus ad honorem Creatoris — *Inc.* S. igitur virgo regione Germania, quae Francia dicitur, orta — *Des.* Ordinatis ergo religiose ac sapienter omnibus suis... [2553]

POURCHER, t. c. 129-44.

Ennodius ep. Ticinensis, † 521. — Iul. 17.

ENNODII EUCHARISTICUM DE VITA SUA. *Inc.* Oraculum est scientissimi doctoris gentium — *Des.* secutura dispone. Gloria Patri... [2554]

* *Ennodii opera* (P.L. LXIII. 245-50; || ed. G. HARTEL, in *Corp. scr. eccl. lat.* VI. 393-401; || ed. F. VOGEL, in *MG. Auct. ant.* VII. 300-4); || *Bibl. patr. Colon.* VI, 1. 267-68; || MOREL, *Suppl. bibl. patr.* (1639), I. 308-10; || *Bibl. patr. Lugd.* IX. 395-96; || GALLANDIUS, XI. 159-61.

Enswida seu **Eanswitha** abb. in Anglia, saec. VII. — Aug. 31.

VITA. *Inc.* Ethelbertus rex Angliae per s. Augustinum ep. — *Des.* et carnem prorsus a dolore purgavit. [2555]

CAPGRAVIUS, f. 97-98; || *Act. SS.* Aug. VI. 685-86, n. 1-10 ante med.

Eoganus ep. Ardsrathensis. *Vid.* **Eugenius**.

Eosterwinus (**Easterwinus**, **Esterwinus**), ab. Wiremuthensis, † 686. — Mart. 7. *Vid.* **Wiremuthenses**.

Eovaldus et Sixtus mm. prope Gerundam, sub Daciano. — Mai 7.

INVENTIO. *Inc.* Tempore quo Dacianus crudeliter fideles — *Des.* et agricolae sua munera Deo et martyri ss. reddiderunt. [2556]

TAMAYO, *Mart. hisp.* III. 93-95; || *Act. SS.* Mai II. 134-35, n. 3-6; 3^a ed. 133-34, n. 3-6.

Eundem libellum, omissa ultima parte, ed. TAMAYO, op. c. IV. 153-54; verum paulum diversus est sermo, neque definire est utrum in alterutra editione an etiam in utraque sermonem mutaverit editor.

Eparchius reclusus Engolismensis, † 581. — Iul. 1.

1. NARRATIONES GREGORII TURONENSIS. I. *Inc.* Obiit et Ebarchius reclusus Ecolesinensis... Petrocoricae urbis incola fuit — *Des.* in eius processit exsequiis. [2557]

* GREG. TURON. *Hist. Franc.* vi. 8; || *Act. SS.* Iul. I. 111 (3^a ed. 98), n. 8-10.

II. Inc. Sed et ad E-i... sepulchro saepius infirmi sanantur... [2558

* GREG. TURON. *Glor. conf.* 99 (101); || *Act. SS.* t. c. 115-16; 3^a ed. 102.

2. VITA. a. Inc. prol. Potissimum autem (*al. om.*) est illas enarrare virtutes — *Inc.* Eparchius igitur Petragoricae urbis genitus fuit; cuius pater Felix — *Des.* noctu redundavit expleta. Haec et alia... [2559

α) LABBE, *Bibl. mss.* II. 519-22; || KRUSCH (Br.), in *MG.* Scr. rer. merov. III. 553-60.

β) (ex exemplari passim diverso, cf. KRUSCH, 552; ceterum prima et ultima verba eadem sunt atque in α) MABILLON, *Acta*, I. 267-70; 2^a ed. 252-255; || *Act. SS.* t. c. 112-15; 3^a ed. 99-102. — (Mut.) SURIUS, IV (1573), 29-32; (1579), 28-31; VII (1618), 17-19; VII (1877), 63-69.

b. Inc. prol. ut in a. — *Inc.* Eparchius bb. in Petragorico pago praesentis vitae sumpsit exordium, patre genitus Felice — *Des.* Certamen enim bonum certasti, cursum consummasti... [2560

(Pars prior) GONONUS (B.), *Vitae Patrum Occid.* 428-30, usque ad *aegritudo deminuit* (430, col. 2, § 2); — (et pars posterior) *Catal. Paris.* II. 227-228. — Inter hanc utramque partem intercedunt in codice paucae lineae, quae editae non sunt; in neutro autem loco editus est prologus.

3. MIRACULA. a. Inc. prol. Tempore illo peracto felici, transitum bb. E-ii presb. immemorem caritatem vestram esse non reor — *Inc.* Igitur quodam tempore cum inclitae memoriae Haribertus rex — *Des.* et villa(m) reddidit et vitam finivit. — *Epil.* Sed quanta Dñus per servum suum... [2561

KRUSCH, t. c. 560-64.

b. Inc. prol. De bb. E-ii presb. virtutibus et operibus... immemorem carit. vestr. esse non reor — *Inc.* Igitur cum incl. mem. Cariber(t)us rex — *Des. ut a.* — *Epil.* Quanta autem Dñus per servum suum... [2562

LABBE, t. c. 522-25; || *Act. SS.* t. c. 116-17; 3^a ed. 103-4.

c. Inc. prol. Immemorem, ff. cc., carit. vestr. non ambigimus, qualiter in praecedenti libello — *Inc. ut a.* — *Des.* et villam invitus reddidit et vitam non volens finivit. [2563

Catal. Paris. II. 200-202 (omisso ultimo cap.); — (ult. cap.) DELISLE (L.), *Notice sur les mss. originaux d'Adémar de Chabannes*, in *NOTICES ET EXTRAITS*, XXXV, 1. 345.

Exc. GONONUS, t. c. 430-31 (perturbato ordine capitulorum; sequitur epilogus ut in 3a, verum parte media omitta).

Ephebus, Ephebius. Vid. Euphebius.

Ephraem Syrus Edessae, † 378. — Febr. 1.

1. NARRATIO AUCT. PSEUDO-AMPHILOCHIO, IN VITA BASILII (Vid. supra Basilii, 1 a, b, c). **a. Inc.** Fratres, narrationem volo facere de Basilio nobili scilicet et E. Syro... E. nobilis existens in eremo... [2564

b. *Inc.* Fratres, enarrationem volo facere de Basilio memorabili et Effrem Syro... E. memorabilis cum esset in eremo... [2565]

c. *Inc.* De duobus equis velociter currentibus... narrationem volo facere... Igitur E. iste mirabilis dum maneret in deserto... [2566]

2. EPITOMAE.

* HIERONYMUS, *De vir. ill.* 115. — * PALLADIUS, A. 28 (*Vitae Patrum*, ed. ROSWEYDUS, 965; 2^a ed. 971; || *P.L.* LXXIV. 313-14). — VINC. BELLOV. XV. 86, 87; XVII. 87. — PETRUS DE NAT. III. 70.

Ephysius m. Carali, sub Diocletiano. — Ian. 15.

PASSIO AUCT. PSEUDO-MARCO PRESB. *Inc.* In tempore illo, regnante Diocletiano impiissimo — *Des.* in suam rediit civitatem. Martyrizatus est autem... Cuius passionem ego presb. Marcus... [2567]

Anal. Boll. III. 362-77. — (Mut.) *Act. SS.* Ian. I. 998-1004 (3^a ed. II. 280-86), n. 1-37.

Epictetus presb. et Astion mon. mm. in Scythia, sub Diocletiano. — Iul. 8.

VITA. *Inc.* Temporibus Diocletiani profanissimi imp. erat quidam presb. — *Des.* perducere dignatus est. Pertulerunt autem martyrium... sub duce Latroniano... [2568]

Vitae SS. Patrum (Colon. 1548), sign. M.-N^r; || *Vitae Patrum*, ed. ROSWEYDUS, 211-23; || SURIUS, VII (1618), 148-55; || *Act. SS.* Iul. II. 540-51; || *P.L.* LXXIII. 393-414.

Epiphanius ep. Constantiae seu Salaminae in Cypro, † 403. — Mai 12.

1. VITA. *Inc.* Bb. pater noster E. genere quidem Hebraeus — *Des.* Praecipue tamen precare pro eo qui tuo nomini basilicam... [2569]
De qua *Anal. Boll.* XVII. 61.

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. IV. 157.

Epiphanius ep. Ticinensis, † 496. — Ian. 21.

1. VITA AUCT. ENNODIO. *Inc. prol.* Quamvis me urgeat suscipiendi operis — *Inc.* Igitur praefatus vir insignis E. oriundo — *Des.* in divinam repromissionem redde participem. [2570]

* *Ennodii opera* (*P.L.* LXIII. 207-40; || ed. G. HARTEL, in *Corp. scr. eccl. lat.* VI. 331-83; || ed. F. VOGEL, in *MG. Auct. ant.* VII. 84-109); || GRYNAEUS, *Monum. ss. patrum orthodoxographa*, II. 331-38 (deest pars Vitae posterior; cf. VOGEL, 92, not. ad lin. 41); || SURIUS, I (1618), 346-55; || *Bibl. patr. Colon.* VI, 1. 255-61; || MOREL, *Suppl. bibl. patr.* (1639), I. 295-306; || *Act. SS.* Ian. II. 364-77; 3^a ed. 729-41; || *Bibl. patr. Lugd.* IX. 383-92; || GALLANDIUS, XI. 142-56.

Exc. SURIUS, † (1570), 526-29; (1576), 545-48; (1875), 546-52. — SURIUS, VII (1581), 56-61; (1586), 28-33. — BOUQUET, I. 648; III. 370-71. — VORBURG, *Hist. rom. germ.* V (1754), 483-92.

2. DICTIO IN NATALE S. EPIPHANII, AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Sentio quid plerique taciti — *Inc. carmen.* Vatibus antiquis dicendi maxima virtus — *Des.* Usquam ne fallax nutaret syllaba. Dixi. [2571]

* *Ennodii opera* (P.L. t. c. 322-26; || ed. HARTEL, 531-39; || ed. VOGEL, 40-45); || GRYNÆUS, t. c. 298-301; || *Bibl. patr. Colon.* t. c. 294-95; || MOREL, t. c. 337-39; || *Bibl. patr. Lugd.* t. c. 421-22; || GALLANDIUS, t. c. 194-95.

3. NARRATIO DE ULTIMIS DIEBUS EPIPHANII, AUCT. CLERICO HILDESHEIMSI. *Inc.* B. itaque Epiphanius dissolutionis suae tempus — *Des.* Decessit autem LVIII aetatis anno, episcopatus vero XXXII... [2572]
Anal. Boll. XVII. 124-27.

4. TRANSLATIO HILDESHEIMIUM AN. 962/964, AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Divinae gratiae sapientem — *Inc.* Cum Beringarius una cum filio suo Adelberto — *Des.* et inertiae notam meo studio abstergerem. [2573]

BROWERUS (Chr.), *Vita S. Bernwardi* (inter SIDERA GERM., Moguntiae, 1616), 75-81; || SURIUS, I (1618), 356-58; || LEIBNITZ, *Scr. rer. Brunsv.* I. 257-60; || *Act. SS.* t. c. 378-80; 3^a ed. 742-44; || PERTZ, *MG. Scr.* IV. 248-51.

Epipodius et Alexander mm. Lugduni, † 177/178. —
April. 22 et 24.

PASSIO. I. (EPIPODII). *Inc.* Si merito virorum fortium facta — *Inc.* Igitur principis Antonini Veri XVII imperii anno cum per provincias — *Des.* remunerator reciperet, qui est benedictus in saecula. [2574]

II. (ALEXANDRI). *Inc. prol.* Bb. martyres E-um et A-um primum coniunxit infantia — *Inc.* Interempto ergo E-o martyre, persecutor — *Des.* Idcirco non ambigamus vera esse... [2575]

SURIUS, II (1571), 715-17, 841-42; (1578), 818-20, 958-59; IV (1618), 229-30, 316-17; IV (1876), 428-31, 573-75; || *Act. SS.* April. III. 8-10; || RUINART (1689), 62-67; (1713), 74-78; (1731), 63-67; (1802), I. 162-72; (1859), 120-123; || *P.G.* V. 1455-62.

Eptadius presb. Cervidunensis, saec. VI. — Aug. 24.

VITA. *Inc.* Igitur s. Eptadius Augustidunense Aedue Gallearum oppido civis fuit — *Des.* Et Dñus qui vocat ad gloriam... [2576]

LABBE, *Bibl. mss.* II, appendix, ultimo loco (multis omissis propter exemplaris corruptelas); || *Act. SS.* Aug. IV. 778-80 (integra; conatus est editor corruptelas remove, at non feliciter); || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* III. 186-94 (libellum arte coniciendi acriter adhibita emendavit editor). — **Emendationes.** THOMAS (A.), in *Mélanges Julien Havet* (1895), 596, 601.

Exc. LE COINTE, *Ann. eccl. Franc.* I. 211. — BOUQUET, III. 380-81.

Equitius ab. in Italia, saec. VI. — Mart. 7.

1. VITA. *Inc.* Fortunati viri ven... didici relatione, quod narro. Vir ss. Equitius nomine in Valeriae provinciae partibus — *Des.* remedium illuc fugientibus praestitit. [2577]

* GREG. MAGNUS, *Dial.* I. 4 (*P.L.* LXXVII. 165-77); || SURIUS, II (1571), 65-68; (1578), 107-10; III (1618), 77-79; VIII (1877), 256-60; || MABILLON, *Acta*, I. 655-58; 2^a ed. 633-36; || *Act. SS.* Mart. I. 650-51; 3^a ed. 648-50.

2. EPITOMAE.

* FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, XIII. 4 (*P.L.* CXXXV. 835). — PETRUS DE NAT. XI. 96.

Erardus. Vid. Erhardus.**Erasmus ep. m. in Campania, sub Diocletiano. — Iun. 2.**

1. PASSIO. *Inc.* Facta est (*al.* In Antiochia civitate facta est) persecutio christianorum a Diocletiano imp. — *Des.* a) recipiat mercedem sabbato et dominica, cui est honor... [2578]

vel β) et cum illis penetrabat caelum. Quievit autem b. m... [2579]

vel γ) et c. i. caelum penetrabat III (*al.* IV) non. iun., regnante... [2580]

vel δ) ubi tu, Deus, promisisti sanctos tuos possessuros, qui... [2581]

vel ε) et epulare cum iustis et electis Dei in saecula saeculorum.

Amen. Passus est... [2582]

Leg. aureae appendix, c. 199 (196) (*des.* γ); || MOMBRITIUS, I. 272^v-74^v (*des.* ε); || SURIUS, VI (1618), 38-41 (*des.* ε); || *Act. SS.* Iun. I. 213-16; 3^a ed. 208-11 (ultima verba ab editore ex variis composita sunt). — Cf. *Act. SS.* t. c. 217 (3^a ed. 211), annot. k (*des.* α); — *Anal. Boll.* III. 188, 4^a (*des.* β); || *Catal. Paris.* II. 208, 28^a (*des.* β).

2. VITA METRICA. *Inc. epist.* O felix semper, magne Egilmare magister — *Inc. prol.* Quisquis in orbe manet, curis constringitur atris — *Inc.* Iam venerandus erat praesul, cui nomen Erasmus — *Des.* Gloria cum sanctis cui sit sine tempore cunctis. [2583]

HARSTER, *Novem Vitae SS. metricae* (1887), 20-37.

Exc. DUEMMER (E.), in *Neues Archiv*, V. 430.

3. PASSIO AUCT. IOHANNES CAIETANO (QUI FUIT POSTEA GELASIUS II PAPA). *Inc. prol.* Dño... Iohanni avunculo suo... Cum scriptum sit: Quasi peccatum ariolandi — *Inc.* Cum Numerianus Cari Narbonensis filius — *Des.* non est huius scriptionis evolvere. Fiunt autem... [2584]

CAIETANUS (CONST.), *Sanctiss. D. N. Gelasii papae II ... Vita* (Romae, 1638), 155-67; || GAETANI (COST.), *Vita del pontifice Gelasio II* (Roma, 1802), append. 11-29.

4. PASSIO. *Inc. prol.* Triumphales victorias et gloriosa certamina — *Inc.* Huius igitur ss. viri patria Antiochia fuit — *Des. ut* 3. [2585]

De quibus *Act. SS.* t. c. 211 (3^a ed. 206), n. 1.

5. EPITOMAE.

ADO, 3 iun. — FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, viii. 4 (P.L. CXXXV. 733-36). — VINC. BELLOV. xiii. 27-30; || *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 288^c-89^c; || *id.* (Lovan. 1485), f. 78-79^v. — PETRUS DE NAT. v. 75. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 46-47^v.

6. MIRACULUM. *Inc. prol.* Deus noster lux vera — *Inc.* Sane meritis et virtute mirabilis — *Des.* protegat, ac etiam auditorem. [2586
Act. SS. t. c. 218 n. 19-20; 3^a ed. 212-13, n. 19-20.

Ercongota v. regia, saec. VII extr. — Febr. 23.

*BEDA, *Hist. eccl.* iii. 8; || SURIUS, VII (1581), 574-75; IV (1579), 115-16; VII (1618), 118-19; VII (1877), 148-49; || *Act. SS.* Febr. III. 387-88, n. 3-5; 3^a ed. 393-94, n. 3-5.

Erconwaldus. *Vid.* **Erkenwaldus.**

Erembertus ep. Tolosanus, † post 684/685. — Mai 14.

VITA. *Inc.* Erembertus igitur s. atque religiosus ortus est in territorio Pincinacensi — *Des.* in oratorio S. Martini pontificis. [2587

CATEL (G. de), *Mém. de l'hist. du Languedoc* (1633), 840-41; || MABILLON, *Acta*, II. 604-6; 2^a ed. 578-80; || *Act. SS.* Mai III. 390; 3^a ed. 388-89.

Exc. BOUQUET, III. 578.

Erendrudis abb. Salisburgi in Bavaria, † cca. 718. — Iun. 30.

1. VITA. *Inc.* Misericordia Dei per climata orbis diffusa — *Des.* Sepulta est autem in crypta eiusdem monasterii... [2588

CANISIUS, *Ant. lect.* VI, 2. 1125-28; ed. BASNAGE, III, 2. 331-32; || SURIUS, VI (1618), 361-62, I-X; || MABILLON, *Acta*, III, 1. 348-49; 2^a ed. 333-34.

Exc. *Act. SS.* Iun. V. 581, n. 5; 3^a ed. VII. 533, n. 5.

2. MIRACULA AUCT. CAESARIO CAPELLANO. *Inc. prol.* Cum his quae ad cultum divinum — *Inc.* Primo et principaliter de curatione s. Henrici imp. — *Des.* libere obtulerunt ob dicti census refusionem. [2589

CANISIUS, l. c. 1128-37; ed. BASNAGE, l. c. 333-37; || SURIUS, t. c. 362-65; || MABILLON, t. c. 350-55; 2^a ed. 335-39; || *Act. SS.* Iun. V. 582-85; 3^a ed. VII. 534-37.

Erenfridus. *Vid.* **Ezo.**

Erhardus ep. cultus Ratisbonae, saec. VIII in. (?) — Ian. 8.

1. VITA ET MIRACULA AUCT. PAULO (IUDAEIO MON. FULDENSI), libris 2. *Inc. prol.* Inter lilia virtutum pascenti... matri Heilikae... Attentare iubes — *Inc. lib. I.* Erhardus, qui gloria fortis interpretari potest — *Des. lib. II.* nemo vel ascendere potest. Pro tantis itaque... [2590

Act. SS. Ian. I. 535-39; || COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 22-32.

2. EORUNDEM EPITOME. *Inc.* Erhardus genere Gothus, parentibus licet gentilibus — *Des.* culpa eius non habuit celationem. [2591]

Act. SS. t. c. 539-41.

3. VITA AUCT. CONRADO DE MONTE-PUELLARUM. *Inc.* Erhardus Christi confessor egregius et praesul eximius — *Des.* ac legendam ipsius in hoc compendium transformavi. [2592]

Act. SS. t. c. 541-44.

4. NARRATIO RICHERI (*Gesta Senoniensis ecclesiae*, I. 15).

D'ACHERY, *Spicilegium*, III. 288-89; || Id. ed. DE LA BARRE, II. 608; || MABILLON, *Acta*, III, 2. 479-80; 2^a ed. 434; || CALMET, *Hist. de Lorraine*, II, preuves, 8-9; 2^a ed. III, preuves, 148; || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XXV. 264.

Ericus Plovpenning, rex Daniae, † 1250.

MIRACULA AUCT. IOHANNE DE OTHONIA MON. *Inc.* Anno Dñi MCCL, in vigilia S. Laurentii, b. Ericus rex Daniae captus est in Hethæby — *Des.* qui eam caecam noverunt, et videntem. Et ego Io. de Othonia praesens fui, et in scriptum redegi. [2593]

Versionem danicam libelli inediti protulit H. OLRIK, *Danske Helgeners Levned* (1893/94), 381-403.

Ericus erem. *Vid. Henricus.*

Ericus rex Sueciae m., † 1161. — Mai 18.

1. VITA. *Inc.* Gloriosi martyris Christi... Exstitit enim tam regali prosapia — *Des.* Reliqua vitae eius... Passus est autem... [2594]

Brev. Upsaliense (Holmiae, 1496) (deest ultimum cap.); || SCHEFFERUS (I.), *Israel Erlandi fil. de vita et miraculis s. Eri* (Holmiae, 1675), 1-14; || *Act. SS.* Mai IV. 188-89; 3^a ed. 187-88; || *Scr. rer. Suecic.* II, 1. 272-76.

Exc. Brev. Othiniense (Lubecae, 1497); || LANGEBEK, *Scr. rer. Dan.* IV. 606-7.

2. MIRACULA AUCT. ISRAELE ERLANDI. *Inc.* α) Rusticus quidam in Attunlaland, Olavus nomine... — *vel* β) Nobilis vir dñus Magnus Iohannis Angeli filius — *Des.* gloriosi martyris patrocínio antea liberatam. — *Inc. epil.* Ecclesiam Christi alii sanctitatis exemplis — *Des.* misericordia mea, Deus meus. [2595]

Alius est tum in codicibus (cf. *Scr. rer. Suecic.* I. c. 290, not. z), tum in editionibus ordo capitulorum; ideo initia α et β distinximus.

SCHEFFERUS, t. c. 117-84 (inc. α); || *Act. SS. t. c.* 190-96; 3^a ed. 189-95 (inc. α; deest tum unum cap. sub initio, tum epil.); || *Scr. rer. Suecic.* I. c. 278-316 (inc. α).

Exc. Brev. Upsalense an. 1496 (inc. α). — QUETIF et ECHARD, *Scr. ord. Praed.* I. 545 (epilogus).

3. RECOGNITIO RELIQUIARUM AN. 1359. *Inc.* Anno Dñi MCCCCLIX... Nos Laurentius praepositus... [2596]

Scr. rer. Suecic. I. c. 316-17.

4. MIRACULA SAEC. XV. I. *Inc.* Anno Dñi MCCCCIII... quidam Ioan Andersson... [2597]

II. *Inc.* Anno Dñi MCCCCXI... quidam Hanis Waltarsson... [2598]

SCHEFFERUS, t. c. (solum mirac. i); || *Act. SS.* t. c. 196; 3^a ed. 195-96; || *Scr. rer. Suecic.* l. c. 315.

Erkanbertus. *Vid.* **Eckenbertus.**

Erkembodo ep. Tarvannensis et ab. Sithivensis, † 742. — April. 12.

VITA AUCT. IOHANNE MON. SITHIVENSI. *Inc. prol.* Venerabilibus fratribus... Cum frequenter de reverendis actibus — *Inc.* B. igitur Erkembodo monasticis et regularibus disciplinis — *Des.* precibus s. E-onis confessoris sui I. C. Dñus, qui... [2599]

Act. SS. April. II. 93-94; 3^a ed. 93-95.

Exc. BOUQUET, III. 648.

Erkenwaldus (Earconwaldus) ep. Londinensis, † 693. — April. 30.

1. VITA. *Inc.* Post passionem et resurrectionem dñicam cum catholica fides — *Des.* Quotquot autem gestatorium s. viri tetigerunt... [2600]

DUGDALE (W.), *History of St. Pauls Cathedral in London* (London, 1658), 181-84; *id.* ed. E. MAYNARD (London, 1716), append. 5-8; *id.* ed. H. ELLIS (London, 1818), 289-91; || *Id.* *Monasticon anglic.* III (1673), 299-301.

2. MIRACULA. *Inc. prol.* Eloquentiae virtus — *Inc.* Fuit itaque in doctoris gentium familia — *Des.* ad libertatem caelestis gloriae perducatur I. C. D. N... [2601]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 294-95.

Exc. LELAND, *Collectanea*, I. 20-21.

3. EPITOME VITAE ET MIRACULORUM. *Inc.* Temporibus antiquis, quando regnum Angliae — *Des.* posteaque paulatim plene curatur, ad laudem... [2602]

CAPGRAVIUS, f. 130-33; || *Act. SS.* April. III. 781-87; 3^a ed. 790-96.

Erluinus ab. Gemblacensis, † 987. — Mai 23.

1. VITA METRICA AUCT. RICHARIO MON. *Inc. prooemium*... — *Inc. Vita.* Ottonis fuit ad tempus hic regis in aula... [2603]

Exc. Versiculos triginta sex exscripsit SIGEBERTUS GEMBLACENSIS in *Gestis abb. Gemblacensium*, c. 3 (*cf.* infra 2); sed et *ibid.* c. 2 agnoscere est reliquias alias eiusdem Vitae metricae (*cf.* M. MANITIUS, in *Neues Archiv*, XIII. 210).

2. VITA AUCT. SIGEBERTO GEMBLACENSI (*Gesta abb. Gemblacensium*, c. 1-22). *Inc. prol.* Vitam Erluini, primi Gemmelacensium ab., Richa-

rius — *Inc.* Ven. itaque Erluinus patris proprii studio — *Des.* Transiens ergo ab hoc mundo iv id. aug., sepultus est... [2604]

PERTZ, *MG.* VIII. 523-34; || *P.L.* CLX. 595-614.

Exc. D'ACHERY, *Spicilegium*, VI. 505-17; || *Id.* ed. DE LA BARRE, II. 759-63. — *Act. SS.* Mai VII. 844-46; 3^a ed. 829-31.

Ermagoras. *Vid.* Hermagoras.

Ermelindis v. in Brabantia, saec. VI extr. — Oct. 29.

1. VITA. *Inc.* B. v. Ermelindis ex Ermenoldo patre et Ermesende matre — *Des.* laeti et alacres remeantes ad propria. Amen. [2605]

SURIUS, VII (1581), 795-97; V (1580), 1078-80; X (1618), 398-99; || *Act. SS.* Oct. XII. 849-50.

2. VITA. *Inc.* Igitur ven. v. Hermelendis nobilis genere — *Des.* perpetui luminis obtinet gloriam per infinita saecula. Amen. [2606]

De qua *Act. SS. Belgii*, II. 215, n. 26.

Exc. *Act. SS.* Febr. III. 257-58, n. 43-45; 3^a ed. 261, n. 43-45. — *Act. SS. Belgii*, II. 218-19, n. 34. — *Act. SS.* Oct. XII. 854-55, n. 11.

Invenitur et prologus (cf. *Anal. Boll.* XIV. 49, 59°), qui *inc.* "Virtutum omnium caelestium operatorem..." [2607]

Ermenfredus ab. Cusantiensis, saec. VII. — Sept. 25.

VITA AUCT. EGILBERTO PRAEPOSITO. *Inc. epist.* Dñs in Christo Loetrico... Vestrae itaque quorundam iam dudum — *Inc.* Temporibus igitur Clotarii regis Francorum b. vir Eustasius — *Des.* Sed et aliò adhuc tempore asserunt se similia ibi audisse. Nos vero... [2608]

Act. SS. Sept. VII. 116-22; 3^a ed. 106-12.

Ermengaudus ep. Urgellensis, † 1035. — Nov. 3.

1. VITA. *Inc.* B. Ermengaudus regis aeterni athleta et signifer — *Des.* iuxta Dei matris Mariae altare reconditur cum gloria... [2609]

VILLANUEVA, *Viage literario*, X. 306-12; || *Act. SS.* Nov. II. 1. 83-85.

2. VITA ET MIRACULA. *Inc.* Sol iustitiae rex regum Christus... [2610]

Brev. Urgellense (Venetiis, 1487); || VILLANUEVA, t. c. 314-21; || *Act. SS.* l. c. 87-88.

Ermenilda regina Merciae et abb. Eliensis, † cca. 700. — Febr. 13.

1. VITA. *Inc.* De b. et Deo digna Ermenilda eadem fere recensemus — *Des.* largiente ipso Dño salvatore nostro, qui omnium saeculorum dominatur... [2611]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 368-69.

2. EIUSDEM EPITOME. *Inc.* S. enim Ermenilda Erconberti regis Cantiae... filia — *Des.* Delatus post haec ad tumulum sanctae, saluti pristinae restituitur. [2612]

CAPGRAVIUS, f. 135-35^v; || *Act. SS.* Febr. II. 691; 3^a ed. 691-92.

3. TRANSLATIO. *Vid.* **Etheldreda** 5.

Ermenlandus. *Vid.* **Hermenlandus.**

Ermina vid. Remis, † 1396. — Aug. 25.

VITA AUCT. RADULFO SUPPROIORE, INTERPRETE IOHANNE DE BALAYO, libris 4. *Inc. prol.* Apparuit gratia Dei... in ancilla sua Ermina — *Inc. lib. I.* Virago quaedam E. nomine de Picardia trahens originem — *Des. lib. IV.* per humilem obedientiam secuta est in vita sua. Explicat historia... de gallico in latinum. [2613]

De qua *Act. SS.* Aug. V. 5; *Anal. Boll.* XIV. 65, 26°.

Erminus ep. et ab. Lobiensis, † 737. — April. 25.

1. VITA AUCT. ANSONE AB. LOBIENSI. *Inc. prol.* Dum apostolorum praecepta — *Inc.* Igitur s. Erminus oriundus fuit in pago Laudunensi — *Des.* anno DCCXXXVII ab inc. Dñi VII kal. maias perrexit ad Dñm, cui est honor... [2614]

MABILLON, *Acta*, III, 1. 564-68; 2^a ed. 527-30; || *Act. SS.* April. III. 375-376; 3^a ed. 378-80; || *Act. SS. Belgii*, VI. 348-52.

Exc. BOUQUET, III. 643-44.

2. MIRACULA. *Vid.* **Ursmarus.**

Erminoldus ab. Pruveningensis, † 1121. — Ian. 6.

VITA, libris 2. *Inc. prol.* Novissime diebus istis, in quibus — *Inc. lib. I.* Igitur cum apostolicae praedicationis in omnem terram — *Des. lib. II.* sui oleum non deficiet Helisei, praestante... Amen. [2615]

Sequitur epitome vitae, quod inc. Cum fidelium pia devotio — *et des.* Cursim ista perstrinximus et summatim... Amen. [2616]

CANISIUS, *Ant. lect.* II, 1. 508-64 (deest cap. 19 editionis Jaffeianae); ed. BASNAGE, IV. 93-112 (item); || SURIUS, I (1618), 80-90 (item); || *Act. SS.* Ian. I. 335-47 (item); || GUFL (V.), *Vitae divorum Priflingensium* (Ratisbonae, 1755), I. 1-71 (item); || JAFFÉ (Ph.), in *MG.* Scr. XII. 481-500.

(Mut. et contracta) SURIUS, VII (1581), 8-13; I (1576), 141-46; II (1875), 552-68.

Ernestus ep. Pragensis. *Vid.* **Arnestus.**

Ernestus ab. Zwifaltensis m., † 1148. — Nov. 7.

PASSIO. *Inc. prol.* Anno dñicae inc. MCXLVIII ven. ab. Ernest in Perdisis regione — *Inc.* B. igitur Ernest in Alemannia parentibus non

infirmis — *Des.* iuxta ecclesiam ss. apost. Simonis et Iudae multis miraculis clarum est sepultum. [2617]

SULGER (A.), *Annales imperialis monasterii Zwifaltensis*, I (1698), 116-19.

Erneus ab. in dioec. Cenomannensi, saec. VI. — Aug. 9.

VITA. *Inc.* Fuit s. Erneus vir vitae ven., et Aquitanicae provinciae — *Des.* Qui vocatus a fratribus sancti loci venit... [2618]

Act. SS. Aug. II. 426-27.

Exc. GONONUS (B.), *Vitae Patrum Occid.* 251-52. — BOUQUET, III. 455.

Erthadus. *Vid.* Irchardus.

Eskillus ep. m. in Suecia, † cca. 1076. — Iun. 12.

1. VITA. *Inc. prol.* Vinea Dñi Sabaoth — *Inc.* De gestis autem b. E-i... S. iste Eskillus post infantiae rudimenta quasi oliva — *Des.* in caeleste rosarium est translatus. Cuius meritis... [2619]

Brev. Strengnense (Holmiae, 1495); || *Act.* SS. Iun. II. 599-600; 3^a ed. III. 95-96; || BENZELIUS (E.), *Monumenta vetera ecclesiae Sueogothicae*, I (Upsaliae, 1709), 29-33; || *Scr. rer. Suecic.* II, 1. 391-95.

2. VITA. *Inc.* S. Eskillus post infantiae rudimenta, contemptis illecebris — *Des.* Passus est autem ... tempore passionis Christi. [2620]

Brev. Scarense (Norimb. 1498); || SPEGEL (H.), *Skriftelige Bewis hõrande til Svenska Kyrckio-Historien...* (Upsala, 1716), 154-55; || *Scr. rer. Suecic.* I. c. 395-96.

Esterwinus. *Vid.* Eosterwinus.

Ethbinus (al. **Egbinus**, **Idiunetus**) mon., discipulus S. Winwaloei, saec. VI. — Oct. 19.

1. VITA. *Inc.* B. Ethbini (al. Idiuneti) conf. vitam scripturus... In Britanniae partibus natus exstitit s. E. — *Des.* Ita pacificatis omnibus ante altare spiritum reddidit xiv kal. nov. Sepultus est... [2621]

Act. SS. Oct. VIII. 487-88; || LA BORDERIE (A. de), *Cartulaire de l'abbaye de Landevenec* (1888), 137-41. — (Paululum contracta) VINC. BELLOV. XXII. 114, 115; || CAPGRAVIUS, f. 122-23. — (Mut.) SURIUS, V (1574), 871-73; (1580), 964-65; X (1618), 307-8.

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. IX. 84.

Ethelbertus (**Ethelbrictus**) m. in Anglia. *Vid.* **Ethelredus** m.

Ethelbertus rex Cantiae, † 616. — Febr. 24.

1. *BEDA, *Hist. eccl.* I. 25-II. 5 passim. — Vita ex Beda compilata est *Act.* SS. Febr. III. 474-77; 3^a ed. 479-82.

2. VITA ET TRANSLATIO AUCT. IOHANNE GOSCELINO. *Inc.* Translatus est etiam s. ac Deo amabilis rex E... Tertius quidem regum Anglorum — *Des.* et incredulae caecitatis culpam. Haec de b. rege largius texuimus... [2622]

GOSCELINUS, *De translatione s. Augustini Cantuariensis* (vid. **Augustinus** Cantuar., 4), libro II, n. 23-30.

3. EPITOME VITAE 2. *Inc.* Ethelbertus autem rex Deo amabilis tertius erat regum Cantiae — *Des.* et incredulae caecitatis culpam. [2623]

CAPGRAVIUS, f. 136-36^v; || *Act. SS.* t. c. 477-78; 3^a ed. 483.

4. VITA. *Inc.* Gloriosus Christi conf. Athelbertus rex Anglorum tertius — *Des.* et sociis suis sollemniter est translatus. [2624]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 252^a-52^c; || *id.* (Lovan. 1485), f. 33-34.

5. HISTORIA DONATIONUM. *Inc.* S. Ethelbertus rex Angliae qui suscepit... [2625]

Act. SS. t. c. 478-79; 3^a ed. 483-84. — Haec narratio ab editore composita est ex laciniis desumptis a variis libellis, quos invenit apud SPELMAN (H.), *Concilia, decreta, leges, constitutiones in re ecclesiarum orbis Britannici*, I (Londini, 1639), 125-26, 113-14, 191-92, 121-22.

Ethelbertus rex Orientalium Anglorum m., † 794. — Mai 20.

1. VITA ET MIRACULA AUCT. GIRALDO CAMBRENSI. *Inc. prol.* Si quis vero deliciarum horto — *Inc.*... — *Des.* cum a testibus fide dignis nobis oblata fuerint, Dño propitiante, tractaturi. [2626]

Exc. *Act. SS.* Mai V. 241* (3^a ed. 72*), n. 3; 243* sqq. (3^a ed. 73* sqq.) inter annotata ad Vitam 5; 246*-47* (3^a ed. 76*-78*); || BREWER (J. S.), *Giraldi Cambrensis opera* (RER. BRIT. SCR. 21), III. 409-10, n. 3; 414 sqq. inter annotata ad Vitam 5; 425-30. Cf. *ibid.* XLV-VI. — LELAND, *Itinerary*, VIII. 55-57.

2. PASSIO AUCT. OSBERTO CLARENSI. *Inc.* Gloriosus ac summo regi acceptus rex Athelberhtus — *Des.* devotissima congaudent. Quod ipse praestare dignetur... [2627]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 494-95.

Exc. LELAND, *Itinerary*, VIII. 57-58.

3. VITA ET MIRACULA. *Inc.* Gloriosus orientalium Anglorum rex E. secundum dignitatem saeculi — *Des.* ornamentis decoravit. [2628]

CAPGRAVIUS, f. 136^v-39.

4. EPITOME. *Inc. ut* 3. — *Des.* cum aliis gavisus interfuit. [2629]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 287^a-88^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 77-77^v.

5. VITA (EX CHRONICO ADSRIPTO IOHANNI BROMPTON). *Inc.* Post regem Annam Adelherus frater suus — *Des.* illud regnum Estangliae dominio West-Saxiae contingebat. [2630]

TWYSDEN, *Hist. angl. scr.* I. 747-54; || *Act. SS.* t. c. 241*-46*; 3^a ed. 72*-76*; || BREWER, t. c. 410-24.

Ethelburga abb. Berecingensis, † 664? 676? — Oct. 11.

1. *BEDA, *Hist. eccl.* IV. 6-9.

2. VITA. *Inc.* S. Ethelburga in provincia Lindeseie in villa de Stalington — *Des.* Quidam in extremis... vitae restituitur. [2631

CAPGRAVIUS, f. 139-41; || *Act. SS.* Oct. V. 649-51 (paucis in fine omissis).

Etheldreda (**Aeldrith**, **Aetheldreda**, etc.) regina, abb. Eliensis, † 679. — Iun. 23.

1. VITA AUCT. BEDA. *Inc.* Accepit autem rex Ecgfrid coniugem nomine Aedilthrydam — *Des.* carnis originem duxerat. [2632

*BEDA, *Hist. eccl.* IV. 17 (19); || SURIUS, III (1572), 739-40; (1579), 851-52; VI (1618), 299; VI (1877), 492-95; || *Act. SS.* Iun. IV. 491-92; 3^a ed. V. 419-420.

2. CARMEN AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Videtur opportunum huic historiae — *Inc.* Alma Deus Trinitas — *Des.* Quam affectu tulerat nullus ab Altithroni. [2633

BEDA, l. c. 18(20); || *Alchvvini opera*, ed. A. QUERCETANUS [DUCHESNE] (1617), 1685-86; || *Alcuini opera*, ed. FROBENIUS (1777), II. 548-49; || *Catal. Paris.* II. 363-64. — Exscriptum est carmen in Vita 3.

3. VITA AUCT. THOMA ELIENSI (*Historia Eliensis*, liber I). *Inc. prol. in Hist. Eliensem.* Cum animadverterem excellentiam Eliensis insulae — *Inc. de situ Eliensis insulae.* Omnes praeclari et nobiles suum penitus — *Inc. prol. in Vitam.* Nonnullos apud veteres floruisse — *Inc.* Igitur Angli secundum veteres historias — *Des.* ut loquendi vires interim per silentium reparentur. [2634

MABILLON, *Acta*, II. 739-74; 2^a ed. 707-42 (desunt prolegomena; *inc.* "Angli secundum veteres"); || *Act. SS.* Iun. IV. 493-522; 3^a ed. V. 420-45 (deest prol. in Vitam); || [STEWART (D. J.)], *Liber Eliensis* (ANGLIA CHRISTIANA SOCIETY, Londini, 1848), I. 1-93.

Exc. WHARTON, *Anglia sacra*, I. XXXIX-XLI.

4. GENEALOGIA ET VITA, etc. (LIBRORUM I ET II *Historiae Eliensis* EPITOME). *Inc. chronicula.* Anno Dñi CLVI Lucius illustris rex Britonum — *Des.* per b. Ethelwoldum ep. annis XLIX. [2635

Inc. libellus. Anna rex Orientalium Anglorum, filius Eli — *Des.* Tamen non ipse, sed qui ei successerat, negotium peregit. [2636

WHARTON, t. c. 593-614.

Exc. DUGDALE, *Monasticon angl.* I (1655), 87-93; 2^a ed. (1817), 470-74. — *Act. SS.* Mart. II. 606; 3^a ed. 604 (de S. Withburga). — Ibid. Iun. IV. 527-534. n. 15-39; 3^a ed. V. 449-55, n. 15-39.

De ipso libro II *Historiae Eliensis* cf. infra **Ethelwoldus**, 5.

5. TRANSLATIO SS. ETHELDREDAE, SEXBURGAE, ERMENILDAE ET WITHBURGAE ANNO 1106, AUCTORE THOMA ELIENSI. *Inc.* Glorioso et illustri Anglorum rege Willielmo primo — *Des.* unus Christus, una fides et

una caritas. — *Sequitur carmen, quod inc.* Aetheldreda ducem rogat, *et des.* maneat per saecula Christo. [2637]

Act. SS. Iun. IV. 535-38; 3^a ed. V. 456-58; — et quae ibi n. 46 omitta sunt (nempe de translatione S. Withburgae) *Act.* SS. Mart. II. 608, n. 2-6; 3^a ed. 606, n. 2-6. — Cf. eiusdem Thomae *Hist. Eliensem*, n. 143-48 et 150 (ed. STEWART, 288-99), ubi bene magna pars ad verbum convenit cum hac narratione 5; pars tamen (c. 146-148) quae est de S. Withburga, post carmen legitur.

6. MIRACULA, AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Cum os regium et prophetium — *Inc.* Multiplex est peccandi necessitas — *Des.* per scriptum vobis revelatum innotuit. [2638]

Act. SS. Iun. IV. 538-76; 3^a ed. V. 459-90. Capita duo, de quibus IV. 542 (3^a ed. V. 461) annot. b, edita sunt IV. 523-25 (3^a ed. V. 446-48), n. 3-11. — Sequuntur ibid. (IV. 577-81; 3^a ed. V. 491-94) nonnulla miracula excerpta ex continuationibus Historiae Eliensis, quae editae sunt apud WHARTON, t. c. 615-74.

7. VITA ET MIRACULA METRICA AUCT. GREGORIO MON. ELIENSI, libris 2. *Inc. prol.* Qui Iovis ardores, rapti Ganymedis amores — *Inc. lib. I.* Caelum sideribus decoratur, lumine Phoebus — *Des. lib. II.* Virginis ut meritum testantia nobile factum. [2639]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 280-81.

8. EPITOMAE. a. *Inc.* B. virgo E. Orientalium regis Anglorum Annae filia — *Des.* vel qualiter interierit, sciri potuit. [2640]

CAPGRAVIUS, f. 141-42^v.

b. PETRUS DE NAT. v. 142 et XI. 67. — c. *Brev. Aberdonense*, pars aest., Propr. SS. 2^v-3.

Ethelfleda. *Vid.* Elfleda abb. Rumesieiensis.

Ethelredus et Ethelbertus (Ethelbrictus) fratres mm. in Anglia, † cca. 670. — Oct. 17.

1. PASSIO ET TRANSLATIO AUCT. GOSCELINO (?). I. PASSIO. *Inc. prol.* Postquam mundo venialis indulgentiae — *Inc.* Tempore illo quo per divinae gratiae — *Des.* eis contulit honoris gratia, regnante... [2641]

II. TRANSLATIO. Igitur praedicti s. martyris Dñi — *Des.* binas stolas caelestis gloriae, largiente Christo... [2642]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 263-64.

2. PASSIO AUCT. SYMEONE DUNELMENSIS (*Historia regum*, § 1-9). *Inc.* Anno ab inc. Dñi DCXVI, qui est XXI ex quo ss. Augustinus — *Des.* est properandum, retinentes ordinem narrationum. [2643]

TWYSDEN, *Hist. angl. scr.* I. 85-90; || PETRIE (H.), *Monum. hist. Britanica*, I (1848), 645-49; || *Act.* SS. Oct. VIII. 96-99 (omisso ult. cap.); || *Symeonis Dunelmensis opera*, ed. I. HODGSON HINDE (= SURTEES SOCIETY LI. 1868), 1-8; || *Symeonis monachi opera*, ed. Th. ARNOLD (= RER. BRIT. SCR. 75), II. 1-13.

3. PASSIO. *Inc.* Edbaldus rex Cantiae, filius Ethelberti, per s. Augustinum — *Des.* Facta est autem eorum translatio... xvi kal. nov. [2644

CAPGRAVIUS, f. 142^v-43^r; || *Act. SS.* t. c. 90-94, n. 3, 8-10, 19.

Ethelredus (Aelredus, Ealredus) ab. Rievallensis, † 1166.
— Ian. 12.

VITA. *Inc.* Ven. Alredus cum infantulus in cunis iaceret — *Des.* lenire studuit furorem irascentis in se sine causa. [2645

CAPGRAVIUS, f. 11-13; || *Act. SS.* Ian. I. 749-51; 3^a ed. II. 31-33; || *P.L.* CXCV. 197-204.

Ethelwoldus ep. Wintoniensis, † 984. — Aug. 1.

1. VITA AUCT. ALFRICO AB. *Inc. prol.* Alfricus ab... honorabili ep. Kenulfo... Dignum ducens denique aliqua — *Inc.* Erant autem parentes s. Athelwoldi habitatores civitatis Wentae — *Des.* indemnem dimisit eum abire. Claret ergo fides s. Trinitatis... [2646

STEVENSON (J.), *Chronicon monasterii de Abingdon* (RER. BRIT. SCR. 2), II. 255-66; || *Catal. Paris.* II. 356-63.

Exc. (prologus), MABILLON, *Acta*, V. 606; 2^a ed. 594; || HARDY, *Descr. catal.* I. 586, not.

2. VITA AUCT. WOLSTANO MON. *Inc. prol.* Postquam mundi Salvator Christus — *Inc.* Erant igitur parentes s. pontificis Adelwoldi ex ingenua christianorum propagine — *Des.* sivit eum abire indemnem. Constat ergo hunc sanctum aeternae vitae coniunctum... [2647

MABILLON, t. c. 608-24; 2^a ed. 596-612; || *Act. SS.* Aug. I. 88-98; || *P.L.* CXXXVII. 81-104.

3. EPITOME VITAE 2. *Inc.* Erant enim parentes s. E-i ex ingenua — *Des.* sivit eum abire indemnem. [2648

CAPGRAVIUS, f. 143^v-46. — (Mut.) SURIUS, IV (1573), 459-64; (1579), 492-496; VIII (1618), 23-25; VIII (1877), 52-58. — Male assuit Capgravius suae epitomae pauca quaedam "ex chronicis", excerpta, quae pertinent ad Alfwoldum ep. Shireburnensem.

4. LIBELLUS QUORUNDAM INSIGNIUM OPERUM B. AEDELWOLDI. *Inc. prol.* Cum praeteritarum notitia rerum — *Inc.* Tempore quo rex Aedgarus gubernacula regni Anglorum — *Des.* et per furtum facta erat transgressionem obnoxia. [2649

GALE, *Hist. Brit. scr.* 463-88.

Exc. [STEWART (D. J.)], *Liber Eliensis* (ANGLIA CHRISTIANA SOCIETY, Londini, 1848), I. 94-95.

5. HISTORIA ELIENSIS, AUCT. THOMA, liber II. *Inc. prol.* In praecedenti monstratum est opere — *Inc.* Nunc quoque restat scribendum de reparatione — *Des.* dans vires universorum imbecillitati. [2650

STEWART, t. c. 95-299.

Exc. WHARTON, *Anglia sacra*, I. 682. — GALE, t. c. 489-516. — *Act. SS.*

Iun. IV. 523-27 (3^a ed. V. 445-49), n. 1, 2, 12-14. (De nn. 3-11 cf. supra **Etheldreda**, 6).

De epitome huius libri cf. supra **Etheldreda**, 4.

6. CARMEN WOLSTANI MON.

De Ethelwoldo multa profert Wolstanus in epistula ad Elphegum, quam praemisit Vitae metricae S. Swithuni. *Vid.* **Swithunus**.

7. NARRATIO (IN *Historia monasterii de Abingdon*). *Inc.* Nunc vero restat ut de viro ven... In primis itaque b. Athelwoldus regnante rege Eadgaro — *Des.* consecravit die v kal. ian. [2651

DUGDALE, *Monasticon anglic.* I (1655), 103-5; 2^a ed. (1817), 516-17; || STEVENSON, *op. c. l.* 343-49.

Etheria. *Vid.* **Echeria**.

Ethernanus ep. in Scotia. — Dec. 2.

VITA. *Inc.* Ethernanus ep. ex Scotis non ignobili familia genitus — *Des.* IV non. dec. convaluit (*sic*) ad superos. [2652

Brev. Aberdonense, pars hiem., Propr. SS. 6^v-7^v.

Ethldritha. *Vid.* **Etheldritha**.

Etto seu **Etho** ep. Hibernus in Hannonia, saec. VII. — Iul. 10.

1. VITA. *Inc.* Sancta fidelium mater ecclesia sacrosancti lateris — *Des.* At vero anima angelicis manibus evecta... [2653

Act. SS. Iul. III. 59-62; 3^a ed. 57-60.

2. INVENTIO RELIQUIARUM. *Inc.* Est in confinio urbis Atrebatis villa Bugunvillare — *Des.* solis pontificibus soleat assignari. [2654

Act. SS. t. c. 49, n. 4, 5; 3^a ed. 47-48, n. 4, 5.

Eucharius (Dec. 8) et **Valerius** (Ian. 29) Treverenses ep. saec. III, et **Maternus** (Sept. 14) Coloniensis ep. saec. IV in.

1. VITA FALSO ADSRIPTA GOLDSCHERO MON. *Inc. prol.* Quamvis beata vita sanctorum apud omnipotentem Deum — *Inc.* Igitur postquam bb. Petrus apost. Antiochenam ecclesiam — *Des.* non longe a reliquis ss. Eucharii et Valerii honorabiliter posuerunt [die xviii kal. oct.] — *Inc. epil.* Haec de gestis ss. patrum — *Des.* et his potiora se percepisse laetatur, praestante... Amen. [2655

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 393^c-96^d (ante epilogum insertae sunt ex *Gestis Treverorum*, c. 16, et ex *Legendis recentioribus* quaedam narrationumculae de S. Materno); || *id.* (Lovan. 1485), f. 224-28 (item); || BOSQUET, *Eccl. gall. hist.* II. 39-50 (deest epil.); || *Act.* SS. Ian. II. 918-22; 3^a ed. III. 533-537; || HILLAR (M.), *Vindiciae historiae Trevirensis* (Metis, 1763), 146-59 (omissis nonnullis ante epilogum).

Exc. SURIUS, I (1618), 548-49 (de S. Valerio). — NARBÉY, *Supplément aux Acta SS.* I. 123-24 (de S. Materno).

ADDITAMENTA. I. *Inc.* Sanctorum, ff. dd., Trevirorum episcoporum — *Des.* custodiant. [2656]

II. Nos quoque, o civitas Trev. — *Des.* saeculorum. Amen. [2657]

BOSQUET, t. c. 49-50; || *Act. SS.* Ian. II. 1153; 3^a ed. III. 757-58; || HILLAR, t. c. 158-59, 161-62.

2. VITA. a. AUCT. HARIGERO AB. LOBIENSI (*Gesta ep. Leodiensium*, c. 5-14). *Inc.* Sub ipso enim tempore b. Petrus — *Des.* ut 1 (*ante epil.*). [2658]

KÖPKE (R.) in *MG. Scr.* VII. 167-71; || *P.L.* CXXXIX. 1010-20.

b. AUCT. AEGIDIO AUREAEVALLENSI (*Gesta ep. Leodiensium*, I, c. 5-16). *Inc.* ut 2a. — *Des.* non longe a corporibus ss. Eucharri et Valerii honorabiliter sepulturae tradiderunt. Floruit... [2659]

CHAPEAUVILLE, *Gesta pontif.* I. 9-22; || HELLER (I.), in *MG. Scr.* XXV. 15-18.

Eucherius ep. Aurelianensis, † 738 vel 743. — Febr. 20.

1. VITA. *Inc. prol.* Quoniam undique prolixius pollet — *Inc.* Fuit vir vitae ven. et Deo dignus E. — *Des.* Dehinc prolixum est tendere historiam... [2660]

Act. SS. Febr. III. 217-19; 3^a ed. 220-23; || MABILLON, *Acta*, III, 1. 596-600; 2^a ed. 555-59 (om. prol.). — (**Mut.**) SURIUS, I (1570), 1026-29; (1575), 1055-58; II (1618), 172-73; II (1875), 418-22.

Exc. BOUQUET, III. 655-57.

In *Act. SS.* t. c. 217 (3^a ed. 220) praemissus est prologus Iohannis Gielemans, qui *inc.* " Libet hic coeptum propositum... " [2661]

2. INVENTIO ET TRANSLATIO IN MONAST. S. TRUDONIS. *Vid.* **Trudo**, 5, 6, 7.

Eucherius ep. Lugdunensis, † 450/55. — Nov. 16.

GENNADIUS, *De vir. illustr.* 64. — Ado, 16 nov.

Eudaldus m. Aquis in Novempopulania, saec. VIII (?). — Mai 11.

1. TRANSLATIO AD COENOBIIUM RIVIPOLLENSE AN. 978. *Inc.* Anno igitur DCCCCLXXVIII... erat quidam ab. nomine Guidisclus Rivipollensis coenobii — *Des.* ex sanctorum corporibus secum asportari concedat. [2662]

VILLANUEVA, *Viage literario*, VIII. 234-36.

2. TRANSLATIO EADEM ET MIRACULA. *Inc.* Anno Dñi N. I. C... corrente DCCCCLXXVIII, aera MVI,... Idisclus ab. Rivipollensis — *Des.* ut ilico exanimis in terram collapsus occumberet. [2663]

TAMATO, *Mart. hisp.* II. 170-71; || *Act. SS.* Mai II. 640-41, n. 2, 3; 3^a ed. 637-40, n. 2, 3.

Euf... Vid. Euph...

Euflamus erem. in Britannia Armorica, saec. VI. — Nov. 6.

VITA. *Inc.* B. igitur Euflamus, natione Hiberniensis, patre rege natus — *Des.* gratias agit summo altitonanti medico, cui sit... [2664

LA BORDERIE (A. de), *S. Efflam* (1892), 8-22 (= ANNALES DE BRETAGNE, VII. 282-96). — *Var. lect.* Id. in tribus pagellis separatis eodem anno editis.

Eugendus ab. Iurensis, † 516/517. — Ian. 1.

VITA. *Inc. prol.* Quantum, bb. ff., desiderio fervorique vestro — *Inc.* S. namque famulus Christi E., sicut bb. patrum — *Des.* Christo opitulante, luculenter explebunt. [2665

SURIUS, I (1570), 57-63; (1576), 56-63; (1618), 29-33; (1875), 59-68; || *Act.* SS. Ian. I. 50-54; || MABILLON, *Acta*, I. 570-76; 2^a ed. 554-59; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* III. 154-66.

Exc. BOUQUET, III. 396.

Eugenia, Prothus et Hyacinthus mm. Romae, sub Valeriano. — Dec. 24, 25.

1. PASSIO. *a. Inc.* In septimo consulatu suo Commodus imp. direxit illustrissimum virum Philippum ad Aegyptum — *Des.* hymnum dicebant Deo inenarrabilibus vocibus. Hoc solum intelligebatur... [2666

* *Vitae Patrum* (ed. ROSWEYDUS, 340-49; || *P.L.* LXXIII, 605-20); ||

* *Rufini opera* (ed. VALLARIUS, 563-80; || *P.L.* XXI. 1105-22). — *Var. lect.* *Anal. Boll.* XVII. 120, 333°.

Exc. MOMBRIUS, I. 140^v (de S. Basilla).

b. Inc. Septimo consulatu Commodus imp. illustrem virum Philippum dirigit in Aegyptum — *Des.* Denique de ipso capitolio paratos ad sacrificandum homines... [2667

MOMBRIUS, II. 214-17^v.

Exc. (finis) *Catal. Brux.* I. 119, 64°; 283, 8°.

c. Inc. Philippus illustrissimus vir Romanus ab imp. Commodo ad Aegyptum — *Des.* multos paganorum converterunt et tandem ad gaudia pervenerunt. [2668

VINC. BELLOV. XI. 115-18; XII. 3, 4, 76, 77.

Exc. MOMBRIUS, I. 252-52^v.

2. CARMEN AUCT. ALDHELMO. *Inc.* Eugeniam porro claris natalibus ortam — *Des.* ubi est Deus horum. [2669

* ALDHELMUS, *De laude virg.* 35 (*P.L.* LXXXIX. 271-72).

3. CARMEN AUCT. FLODOARDO. *Inc.* Carbasa nunc zephyris inflantibus — *Des.* Damna parant Erebo, densissima fenora caelo. [2670

FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, v. 2 (*P.L.* CXXXV. 675-84).

4. EPITOMAE.

Ado, 25 dec. et 11 sept. — *Leg. aurea*, c. 136 (129). — PETRUS DE NAT. II. 3. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 89.

Eugenius I papa, † 657. — Iun. 2.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 341; || ed. MOMMSEN, 185).

Eugenius III papa, † 1153. — Iul. 8.

1. VITA AUCT. BOSONE CARD. *Inc.* Eugenius III, natione Tuscus, patria Pisanus — *Des.* coram maiori altari tumultatus. [2671]

MURATORI, *Rer. ital. scr.* III, 1. 439; || WATTERICH, *Pont. Rom. Vitae*, II. 281-83; || DUCHESNE (L.), *Le Liber pontificalis*, II. 386-87.

2. VITA (EX MS. BERNARDI GUIDONIS). *Inc.* Eugenius III, natione Pisanus, a cardinalibus eligitur — *Des.* et ex illa sua Claravalle ascendit ad montem claritatis aeternae. [2672]

MURATORI, t. c. 437-39.

3. VITA AUCT. AMALRICO AUGERIO. *Inc.* Eugenius III, natione Pisanus, post dictum Lucium — *Des.* Conrado imp. II tunc regnante. [2673]

ECCARD, *Corp. hist. med. aevi*, II. 1739-41 (deest finis); || MURATORI, op. c. III. 2. 368-70.

4. EPITOME (EX MARTINO POLONO). *Inc.* Eugenius III, natione Pisanus, sedit annos 8 — *Des.* circa maius altare sepultus est. [2674]

MURATORI, op. c. III, 1. 437; || DUCHESNE, t. c. 449.

5. MIRACULA. *Inc. prol.* Pauca de pluribus quae Dei operatione — *Inc.* Iohannes quidam nomine, cognomine Ritus — *Des.* ad sepulcrum eius, licet invitus, et protinus liberatus est. [2675]

HENRIQUEZ, *Fasciculus sanctorum Ord. Cisterciensis*, I (1631), 211-12; || *Act. SS. Propyl. Mai.* Conatus chron.-hist. II. 22*; || MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* VI. 1139-42; || *P.L.* CLXXX. 1009-12.

6. MIRACULUM. *Inc.* Romae quidam presbyter erat, qui vitam reprehensione dignam agebat — *Des.* cum magna confusione latenter aufugit. [2676]

HENRIQUEZ, t. c. 212; || *Act. SS.* I. c. 22*-23*; || *Anal. Boll.* X. 455-56.

Eugenius seu **Eoganus** ep. Ardstratensis, saec. VI. — Aug. 23.

VITA. *Inc.* S. ac ven. pontifex Eugenius patre Cainnecho — *Des.* His finitis, duobus choris fratrum cum melodia... [2677]

Act. SS. Aug. IV. 625-27; || *Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant.* 915-24.

Eugenius ep. Carthaginiensis, † 505. — Iul. 13.

1. ACTA AUCT. VICTORE VITENSI. *Inc.* Mortuo igitur Geiserico, Huniricus — *Des.* Nicasius in brevi simili morte periit. [2678]

* VICTOR VITENSIS, *Hist. pers. Wandal.* II et III, al. II-V (*P.L.* LVIII. 201-

260; || ed. HALM, 13-58; || ed. PETSCHENIG, 24-107); || SURIUS, IV (1573), 191-206; (1579), 193-208; VII (1618), 174-82; VII (1877), 232-56 (nonnullis subinde omissis); || *Act. SS.* Iul. VII. 495-508; 3^a ed. 471-83 (item).

Exc. VINC. BELLOV. XXI. 74-98.

2. VITA (NARRATIONES GREGORII TURON.). *Inc.* Prosequentes ordinem temporum — *Des.* Et haec dicens a loco recessit. O ff. dd., spem in solo redemptore figite.. [2679]

* GREG. TURON. *Hist. Franc.* II. 3, 4; *Glor. mart.* 57 (58). — Cf. *Act. SS.* t. c. 487-88 (3^a ed. 463), n. 4; *Catal. Paris.* I. 144, 23° (ex codice, de quo ibi, prima et ultima verba exscripsimus).

3. PASSIO. *Inc.* Cum orta fuisset persecutio... ab impiissimo Honorio — *Des.* Et ita s. E. pervenit inter alia multa in partes Liguriae... [2680]
Catal. Brux. I. 63-66.

APPENDIX. *Inc.* Post haec autem, cum audisset in loco, in quo corpus eius — *Des.* reddat pro hoc rationem in die iudicii. Amen. [2681]
Cf. *ibid.* 30, 38°.

4. EPITOMAE.

GENNADIUS, *De vir. ill.* c. 97. — PETRUS DE NAT. VI. 96.

Eugenius diac. Florentinus, saec. V in. — Nov. 17.

1. VITA. *Inc.* Temporibus summi patris nostri Ambrosii erat in partibus Tusciae quidam Clarus nomine — *Des.* sed super candelabrum posita lucerent, ad laudem... [2682]

BROCCHI, *Vite de' SS. e BB. Fiorentini*, I (1742), 52-56.

2. EPITOME. *Inc.* Eugenius Florentiae claris parentibus ortus — *Des.* ecclesia eius nomine consecrata est. [2683]

BROCCHI, t. c. 49-51.

Eugenius ab., † Mediolani, saec. IX in. — Dec. 30.

1. VITA. *Inc.* Caroli secundi temporibus cum idem apud Romam — *Des.* Unde usque in praesentem diem, Deo annuente,... summa cum devotione celebratur, regnante... [2684]

MOMBRIUS, I. 261-62^v. — Exscripta est fabulosa haec narratio ex *LANDULFO SENIORE, *Hist. Mediol.* II. 10-14 (ed. W. WATTENBACH, in *MG. Scr.* VIII. 49-51; || *P.L.* CXLVII. 852-58); cf. WATTENBACH, t. c. 49, not. s; *P.L.* t. c. 851, not. 269.

2. EPITOME.

HILARION MEDIOLANENSIS, f. 59-60.

Eugenius ep. Toletanus (?) m., saec. I/III. — Nov. 15.

1. PASSIO. *Inc.* Dum rerum genitor tam visibilium — *Des.* a) ac cellulam desuper construxerunt, ubi multis miraculorum signis effulget. Quod si quis sequentia perlegerit, cognoscere poterit. [2685]

vel β) ac cellulam... signis effulget, largiente Dño N. I. C... [2686

DAVIN (V.), in *Annales de philosophie chrétienne*, 5e sér. X (1864), 370-78 (des. α); || LA FUENTE (Vic. de), *Hist. eccl. de España*, 2^a ed. I (1873), 303-6, 312-13 (des. α); || *Anal. Boll.* II. 131-38, c. 1-17 (des. β); || NARBÉY, *Supplément aux Acta SS.* I. 220-23 (des. α).

Exc. RENET, *S. Lucien et les autres SS. du Beauvaisis*, I (1892), 504-5.

2. MIRACULA DIOGILI OSTENSA. *Inc.* Temporibus gloriosissimi primi Pipini regis dum adhuc b. martyris — *Des.* α) daemon inferno deputaretur, ad laudem... [2687

vel β) deputaretur. Nos quoque petimus, Eugeni martyr... [2688

DAVIN, t. c. 78-83 (des. β); || LA FUENTE, t. c. 306-10 (des. β); || *Anal. Boll.* III. 58-64 (des. α).

Exc. HEINEMANN (L. de), in *MG. Scr.* XV. 653-54. — NARBÉY, t. c. 223-25 (des. α).

3. TRANSLATIO BRONIUM AN. 914/918 ET MIRACULA. *Inc. prol.* Cum plures vestra habeat paternitas didascalos — *Inc.* Tempore igitur quo monarchiam totius regni Francorum Pipinus — *Des.* et benedicens illorum suoque Dño, qui vivit et regnat [in] saecula. Amen. [2689

Anal. Boll. III. 29-54, c. 1-33. — *Var. lect.* MORIN (G.), in *Anal. Boll.* V. 388-90, 394; — HEINEMANN, t. c. 1318.

Exc. HEINEMANN, t. c. 646-52, c. 1-26.

ADDITAMENTA. I. *Inc.* Unum adhuc valde stupendum... Eademque tempestate, qua timor Hungrorum — *Des.* oblationum xenia. [2690

Anal. Boll. III. 54-55, c. 34; || HEINEMANN, t. c. 652, c. 27. — *Var. lect.* MORIN, t. c. 390.

II. *Inc. prol.* Cunctarum igitur opifex — *Inc.* Erat enim quidam nomine Rikardus — *Des.* per longa postmodum vixit tempora. [2691

Anal. Boll. III. 55-57 (initium; *var. lect.* MORIN, t. c. 390-91); — MORIN, t. c. 391-94 (religua).

Exc. HEINEMANN, t. c. 652, 1318-19.

4. SERMO DE ADVENTU ET TRANSLATIONE. *Inc.* Nosse convenit, ff. cc., qualiter corpus... Post haec temporibus Ludovici gloriosissimi regis — *Des.* Deinde pergens ad portam... atque Agathae virginis. [2692

Exc. (ultima pars) MORIN, t. c. 395.

5. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XI. 35. — PETRUS DE NAT. X. 62.

Eulalia v. m. Barcinone, sub Diocletiano. — Febr. 12.

Num haec martyr ab Eulalia Emeritensi diversa sit, non est huius loci inquirere. Legendae saltem utriusque seorsim recensendae sunt.

1. PASSIO. *Inc.* In diebus illis Eulalia s. Barcinonensium civis et incola nobilis — *Des.* Et ad voces psallentium multi de populo convenerunt et mox cum laetitia sepelierunt eam, benedicentes... [2693

TAMAYO, *Mart. hisp.* I, 1. 103-5; || *Act. SS.* Febr. 577-78; || PONSICH Y

CAMPS (R. de), *Vida, martyrios y grandezas de S. Eulalia* (Madrid, 1770), 396-403, et iterum 404-13; || FLOREZ, XXIX. 371-75.

2. PASSIO. *Inc. prol.* Exsecranda trophaea principum — *Inc.* Fuit ergo haec v. E. admirandae sanctitatis — *Des.* Et ad voces canentium et psallentium multi a populo convenerunt ad sepulcrum Eulaliae virginis, benedicentes... [2694]

FLOREZ, t. c. 375-90.

3. PASSIO. a. *Inc.* Fuit christianis orta tempestas, et tunc b. levita Vincentius... Et erat quaedam v. nomine E. — *Des.* Sepelivit eam Donatus presb... Celebremus igitur natalem... [2695]

De qua *Anal. Boll.* VIII. 121.

b. PASSIO. *Inc.* In Barcellona... saeva christianis fuerat orta tempestas. Iam enim benedictus Vincentius... Illic enim etiam erat virgo quaedam — *Des.* Sepelivit autem eam Donatus presb... Celebratur ergo natalis... [2696]

Catal. Bruz. I. 261-63.

4. EPITOMAE.

PETRUS DE NAT. I. 54. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 96.

5. TRANSLATIO AN. 878. *Inc.* Anno inc. Dñi N. I. C. DCCCLXXVIII... b. Sigebodo Narbonensis archiep. — *Des.* Celebratur vero haec translatio omni anno... [2697]

VILLANUEVA, *Viage literario*, XVIII. 290-93.

6. TRANSLATIO AN. 1339. *Inc.* In nomine... Ineffabilis altitudo prudentiae — *Des.* Signum mei Marci Mayolli... et clausi rogatus. [2698]

PONSICH, t. c. 446-74.

Eulalia v. m. Emeritae, sub Diocletiano. — Dec. 10.

1. CARMEN AUCT. PRUDENTIO. *Inc.* Germine nobilis E., mortis et indole nobilior — *Des.* carmine propitiata fovet. [2699]

*PRUDENTIUS, *Peristephanon* III (P.L. LX. 340-57); || VICELIUS, *Hagiol.* f. 45-46^v; || LIPOMANUS, II, f. 192-93; || SURIUS, VI (1575), 819-21; (1581), 913-14; XII (1618), 199-201; XII (1880), 250-55; || TAMAYO, *Mart. hisp.* VI. 437-43; || RUINART (1689), 497-500; (1713), 452-54; (1731), 397-99; (1803), III. 71-76; (1859), 480-82; || FLOREZ, XIII. 392-98.

2. PASSIO. *Inc.* Innumerus populus et infinita est multitudo... Haec ergo v. bb. sanctimonialis puella Deo timorata — *Des.* credulitatis exempla monstravit, regnante... (*al.* monstravit. Passa est...) [2700]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 248^a-49^a (pauca in principio desunt); || *id.* (Lovan. 1485), f. 28^v-30^v (item); || FLOREZ, t. c. 398-406.

Exc. PONSICH, t. c. 413-20.

3. EPITOMAE.

*ALDHELMUS, *De laude virg.* 38 (P.L. LXXXIX. 273). — VINC. BELLOV. XIII. 123; || MOMBRIITIUS, I. 251^v-52.

4. MIRACULUM. *Inc.* Eulalia gloriosa apud Emeritam... [2701]
 * GREG. TURON. *Glor. mart.* 90 (91).
5. MIRACULA. *Vid.* **Emeritenses**, Libellus Pauli diac. [2702]
6. RECOGNITIO RELIQUIARUM IN ECCLESIA HELENENSI AN. 1286. *Inc.*
 Noverint praesentes ... quod ego Guillelmus Cerra... [2703]
Gallia christ. VI (1739), instrum. 489.

Eulogius presb. Cordubensis m., † 859. — Mart. 11.

VITA AUCT. PAULO ALBARO. *Inc. prol.* Bb. m. et doctoris Eulogii passionem disponens scribere — *Inc.* Igitur b. m. Eulogius nobili stirpe — *Des.* tibi vel ceteris dñis meis sociis tuis condonatus. Amen. [2704]

Eulogii opera, ed. Ambr. MORALES (Compluti, 1574), f. 1-7^v; || SCHOTT, *Hisp. illustr.* IV (1608), 223-30; || SURIUS, III (1618), 95-99; || TAMAYO, *Mart. hisp.* II. 167-73 (initio et fine omissis); || *Act. SS. Mart.* II. 90-96; 3^a ed. 89-95; || LORENZANA (F. de), *SS. PP. Toletanorum opera*, II. 394-408; || FLOREZ, X. 543-60; 2^a ed. 565-83; || *P.L.* CXV. 705-20. — Var. lect. TRAUBE (L.), in *MG. Poet. lat.* III. 122, 124-25.

Euphebius seu **Ephebus** ep. Neapolitanus, saec. III. — Mai 23.

MIRACULA. *Inc. prol.* Sciendum namque est, ff. cc., quod sancti Deo placentes — *Inc.* Enim vero cum quidam presbyter extra Neapolitana moenia — *Des.* omnipotenti Deo et s. E-o gratias referebat. [2705]

Officium S. Ianuarii etc. (Neapoli, 1525), f. 62^v-65^v (paucis in initio et in fine omissis); || *Act. SS. Mai* V. 236-38; 3^a ed. 238-40; || PARASCANDOLO, *Mem. della chiesa di Napoli*, I. 189-93; || CAPASSO, *Monum. Neapol.* I. 331-35.

Exc. CARACCIOLUS (A.), *De sacris eccl. Neapolitanae monumentis* (Neapoli, 1645), 147-48; || UGHELLI, VI. 38-39; 2^a ed. 28-29.

Euphemia, **Dorothea**, **Thecla** et **Erasma** vv. mm. Aquileiae, sub Nerone. — Sept. 3.

1. PASSIO. *Inc.* Regnante Nerone in urbe Roma et Sevesto praeside residente — *Des.* ita ut tres partes civitatis paene viderentur christianorum esse. Passae sunt autem... xiv kal. oct. [2706]

Exc. (initium) KANDLER (P.), *Codice diplomatico Istriano*, I (1847), f. 10. — De qua cf. *Act. SS.* Sept. I. 608, n. 17; *Anal. Boll.* XVII. 81.

2. PASSIO. *Inc.* Eufemia et Dorothea fuerunt filiae Valentii divitis — *Des.* ita ut tres partes civitatis paene viderentur esse christianorum, et occurrebant die noctuque ad ecclesiam, ubi dictae virgines sunt sepultae. [2707]

Exc. *Act. SS.* t. c. 608, n. 15, 16 (ex Petro Calo).

3. EPITOME.

PETRUS DE NAT. VIII. 29.

Euphemia v. m. Chalcedone, sub Diocletiano. — Sept. 16.

1. PASSIO. *Inc.* Sub Diocletiano imp., proconsule autem Prisco, in Europa erat congregatio magna in civitate Calcedonia — *Des.* et torquebatur. Completum est autem martyrium... Omnes ergo qui pro nomine Dñi N. I. C. sanctae martyri congaudemus... [2708]

MOMBRIUS, I. 255^v-58.

2. PASSIO. a. *Inc.* Quinto persecutionis anno Diocletiani imp., Prisco proconsule, in Europa civitate Calcidoniae erat congregatio magna — *Des.* usque in hodiernum diem. Completum est autem martyrium... Omnes ergo qui pro nomine Iesu martyrium s. E-ae complemus... [2709]

De qua *Anal. Boll.* XVII. 80-81.

b. *Inc.* ut 2 a. — *Des.* et cum angelis in caelis est coronata, regnante... [2710]

De qua *Catal. Paris.* I. 494, 8°.

c. *Inc.* ut 2 a. — *Des.* Et fabricaverunt basilicam super sepulcrum b. E-ae... [2711]

De qua *ibid.* 562, 14°.

d. (EPITOME). *Inc.* Quinto persecutionis anno Diocletiani in Europa in civitate Calcidonia erat — *Des.* Completum est autem martyrium s. E-ae xvi kal. oct. in confessione... [2712]

De qua *Catal. Brux.* I. 44-45, 109°.

3. PASSIO. *Inc.* Temporibus Diocletiani imp. cum fervor impietatis eius ubique saeviret, erat apud urbem Calcedonam congregatio non modica — *Des.* miliario uno plus minus a civitate Calcedona. Completum est autem gloriosum martyrium... [2713]

MARTINENGO (T. P.), *Theotocodia sive Parthenodia* (Romae, 1589), 403-6; || *Bibl. Casin.* III. Floril. 114-16.

4. LAUDATIO AUCT. ASTERIO EP. AMASEAE, INTERPRETE ANASTASIO BIBLIOTHECARIO. *Inc.* Pridem, o viri, Demosthenem habebam in manibus — *Des.* nisi multum post narrationem venimus. [2714]

* *Syn. II Nic.*, act. iv (MANSI, *Concil. coll.* XIII. 15, 18; || *P.L.* CXXIX. 278-80).

5. EPITOMAE.

* ENNODIUS, *Carmen* i. 17 (cf. CHEVALIER, *Repert. hymn.* n° 15923). — ADO, 16 sept. — VINC. BELLOV. XIII. 77, 78. — *Leg. aurea*, c. 139 (133). — PETRUS DE NAT. VIII. 84. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 104.

6. TRANSLATIO IN ISTRIAM. *Inc.* Temporibus [Diocletiani] caesaris imp. quibus innumera christianorum multitudo — *Des.* miracula frequenter ostendit. Celebratur autem... [2715]

KANDLER (P.), *Codice diplomatico Istriano*, I (1847), f. 58-59^v; || CAENAZZO (T.), in *Atti e memorie della Società istriana di archeologia e storia patria*, I (1886), 326-30.

7. TRANSLATIO VENETIIS RUBINUM AN. 1401. *Inc.* In diebus illis cum classis saevissima Ianuensium — *Des.* tempore regiminis egregii viri dñi Iustiniani Iustiniano. [2716]

CAENAZZO, l. c. 343-44.

Euphemia et Thecla vv. mm. Tergesti, sub Valeriano. — Nov. 17.

PASSIO. *Inc.* Temporibus illis cum imperium obtinerent Valerianus et Gallienus, praeceperunt — *Des.* Et accipiens corpora ipsarum, condiens cum aromatibus... Amen. Passae sunt autem... [2717]

KANDLER (P.), *Atti dei ss. mm. Tergestini*, tertio loco; || *Id. Codice diplomatico Istriano*, I (1847), f. 14-15.

Euphrasia seu Eupraxia v. in Thebaide, post 410. — Mart. 13.

1. VITA. a. *Inc.* In diebus Theodosii imp. piissimi fuit vir quidam in regia civitate senator — *Des.* quae caelesti senatui interesse promeruit. Festinemus igitur et nos tam fratres quam sorores huiusmodi conversationem... [2718]

* *Vitae Patrum* (ed. ROSWEYDUS, 351-61; || *P.L.* LXXIII. 623-42); || SURIUS, III (1618), 164-71; || *Act. SS.* Mart. II. 265-74; 3^a ed. 261-70. — (Mut.) SURIUS, II (1571), 216-27; (1578), 252-61; III (1875), 270-84.

b. *Inc. ut* 1 a. — *Des.* quae caelestem senatum in terra promeruit. Festinemus igitur, fratres, et nos... [2719]

De qua *Catal. Paris.* II. 13, 13°.

c. VITA. *Inc.* Erat aliquis de senatoribus in regia urbe — *Des.* Festinemus et nos ipsam religiositatem imitare... [2720]

Bibl. Casin. V. Floril. 211 - ... (ultima pars nondum prodiit).

d. (EPITOME) *Inc.* In diebus Theodosii imp. fuit vir quidam — *Des.* et persequitur nos. Festinemus igitur et nos huiusmodi conversationem... [2721]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 245^c-48^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 25-28^v.

2. EPITOMAE.

PETRUS DE NAT. III. 197. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 118.

Euphronius ep. Turonensis, † 573. — Aug. 4.

* GREG. TURON. *De episcopis Turonicis*, episc. 8; || *Id. Glor. conf.* 18, 19 (19, 20).

Euphrosyna v. Alexandrina, saec. V. — Febr. 11, Sept. 15.

1. VITA. a. *Inc.* Fuit in Alexandrinae civitate vir magnificus, nomine Paphnutius, curam habens pauperum — *Des.* Et in ipsa retractione decem annus consistens migravit ad Dñm... [2722]

BOUCHERIE (A.), in *Revue des langues romanes*, II (1870), 26-40.

b. Inc. Fuit vir in Alexandria, nom. Paphn., honorabilis omnibus et custodiens mandata Dei — *Des.* Vixit autem Paphnutius in s. proposito annos decem et emigravit ad Dñm... Dies autem migrationis eorum... [2723]

* *Vitae Patrum* (ed. ROSWEYDUS, 363-68; || *P.L.* LXXIII. 643-52); || *Act.* SS. Febr. II. 537-41.

Exc. BOUCHERIE, t. c. 26, not. 2.

c. Inc. Fuit vir quidam in Alexandria, Paphn. nom., dives valde et honorabilis Deumque vehementer timens — *Des.* octo in s. religione decursis annorum curriculis, migravit ad Dñm, cui est honor... [2724]

Bibl. Casin. III. Floril. 221-25.

d. Inc. Fuit in urbe Alexandria magna quidam vir dives valde et gloriosus nimis, nom. Paphn., omnino efficax in praeceptis Dei — *Des.* Vixit ergo in eodem monasterio et ipse per decem annorum spatium... Reliquiae namque eius... [2725]

MOMBRIUS, I. 253-55.

e. Vid. etiam **Castissima**.

2. VITA METRICA. *Inc. prol.* Euphrosyna, tuam fer opem mihi — *Inc.* Civis Alexandrinae Paphnutius fuit urbis... [2726]

Exc. Act. SS. t. c. 536, n. 7.

3. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XVI. 76-78. — PETRUS DE NAT. III. 113. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 122.

Euphrosynus ep. Pamphiliae (?), cultus Panzani in Tuscia, saec. I. — Nov. 3.

VITA. *Inc.* Eufrosinus civitatis Babyloniae illustri prosapia ortus — *Des.* et incolumes ad propria redierunt. [2727]

BROCCHI, *Vite de' SS. e BB. Fiorentini*, II, 1 (1572), 34-36.

Euplus seu **Euplius** diac. m. Catanae, sub Diocletiano. — Aug. 12.

1. PASSIO. a. Inc. Diocletiano IX et Maximiano VIII coss., pridie id. aug. in Catanensium civitate, cum esset extra velum secretarii — *Des.* et a carnifice decollatus est. Sublatum est postea corpus eius a christianis et conditum aromatibus sepultum est. [2728]

BARONIUS, *Annales*, an. 303, CXLVI-IX; || SURIUS, VIII (1618), 105-6; || CAIETANUS, *Vitae SS. Sicul.* I. 106; || RUINART (1689), 438-40; (1713), 406-8; (1731), 361-62; (1802), II. 430-33; (1859), 437-38; || *Act.* SS. Aug. II. 721-722; || AMICUS ET STATELLA (V. M.), *Catana illustrata*, IV (1746), 56-58.

Exc. Act. SS. Febr. I. 598-99 (3^a ed. 603), n. 20, 21.

b. Inc. Sub Diocletiano *etc. ut* 1a. — *Des.* et decollatus est bb.

Euplus. Tunc sempiternam coronam fidei accepit exsultans... Et repositum est corpus eius... [2729]

MOMBRIITIUS, I. 252^v-53.

Exc. (pars posterior) RUINART (1689), 440-41; (1713), 408-9; (1731), 362-363; (1802), II 433-35; (1859), 438-39.

c. Inc. In civitate Cathanensium temporibus sceleratissimorum principum... quidam vir fidelis — Des. et sic decollatus est. Tanti ac talis certaminis remunerationem accepit coronam... Et repositum est corpus eius... [2730]

Catal. Bruz. II. 309-14.

2. EPITOME.

Ado, 12 aug.

3. MIRACULA. Inc. Igitur dum bb. Eupli... praeclara gloriosaque miracula cunctis innotescerent — Des. Quae, oratione facta, commendans se sancto... [2731]

CAPASSO (B.), *Monum. Neapol.* I. 329-31. — (Mut.) CAIETANUS, t. c. 108-9; || *Act. SS.* t. c. 720-21, n. 51-57; || SABBATINI (L.), *Il vetusto calendario Napoletano*, VIII (1747), 66-68.

Eupuria v. Caietae. — Mai 16, 17.

MIRACULA. Inc. prol. Secretum regis celare bonum est — Inc. Fuit in hac praedicta civitate vir quidam nomine Martinus — Des. quod videntes admirati sunt ac gratias Deo et b. E-ae dederunt. [2732]

Act. SS. Mai III. 575-77; 3^a ed. 573-74.

Eusanius et soc. mm. apud Furconium, sub Maximiano. — Iul. 9.

1. PASSIO. Inc. Temporibus Maximiani imp. erat in Apuliae partibus iuxta Sipontinam civitatem quidam presbyter — Des. unusquisque revertit ad propria. [2733]

COPPOLA (Gius.), *Relazione dello scoprimento del corpo e degli atti antichi del glorioso ... S. Eusanio* (Roma, 1749), 67-112.

2. PASSIO (ANTIQUA?). Inc. In provincia Apuliae in civitate Sipontina gloriosus conf. — Des. Deinde sepelierunt eum in ecclesia... [2734]

DE AURIA (Marcellus), *Vita ss. mm. Eusanii et soc.* (1607) [non vidimus]; || *Act. SS.* Iul. II. 692-96.

3. TRANSLATIO (ANTIQUA?). Inc. Post transitum vero s. E-ii accidit ut illud propheticum — Des. dantes gloriam Deo, qui vivit... Amen. [2735]

DE AURIA, t. c.; || *Act. SS.* t. c. 696-97.

Eusebia abb. Hammaticensis, † cca. 680. — Mart. 14.

1. VITA. Inc. prol. Cum primum animum ad scribendum appuli —

Inc. Francorum regnum a primordio sui — *Des.* in designato loco recondidere. Qui quamdiu commendato pignore est perfruitus... [2736]

Act. SS. Mart. II. 452-55; 3^a ed. 447-50; || *Act.* SS. Belgii, IV. 557-64.

2. VITA METRICA, libris 2. *Inc. prol.* Quam candore refert raro theoremate fulget — *Inc. lib. I.* Textus principio Francorum quae sit origo. (I)lius incensis — *Des.* Hinc sudor. Quare respira, lector amice. — *Inc. prol.* Finito primo, praefatio danda secundo. Fecundam — *Inc. lib. II.* Indolis egregiae felix Rictrudis amore — *Des.* qua propelluntur ab aede. — *Inc. epil.* O decus egregium — *Des.* summo per te prece iudice flexo. [2737]

Exc. Act. SS. Febr. I. 301-2; 3^a ed. 304 (ex libro i). — *Ibid.* Mart. II. 455-57; 3^a ed. 450-52 (liber II, omissis prol. et epil.).

3. MIRACULA. *Inc.* Ecclesia Hamaticensis 4 stadiis distat a litore — *Des.* salvatus sum. Ex his paucis quae rettulimus... [2738]

Act. SS. Mart. II. 457-61; 3^a ed. 452-56; || MABILLON, *Acta*, II. 984-90; 2^a ed. 944-51.

Exc. Act. SS. Belgii, IV. 564-70.

Eusebius papa, † 309/310. — Sept. 26.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 167; || ed. MOMMSEN, 45). — PETRUS DE NAT. VIII. 122.

Eusebius ep. m. Cibali. — *Vid.* Pollio.

Eusebius Cremonensis, discipulus S. Hieronymi, † cca. 423. — Mart. 5.

PETRUS DE NAT. VII. 54.

Eusebius m. in Palaestina, sub Maximiano. — Aug. 14.

PASSIO. *Inc.* Imperante Maximiano, Maxentius quidam Palaestinae provinciae — *Des.* nec saeculo potuit placere, nec Christo. [2739]

MARTENE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* III. 1649-52; || *Act.* SS. Aug. III. 150-51.

Eusebius presb. Romanus, † cca. med. saec. IV. — Aug. 14.

1. PASSIO. *Inc.* Eodem tempore, quo Liberius de exilio revocatus fuerat — *Des.* et cessavit persecutio, non tamen multum tempus, donante Dño N. I. C... [2740]

MOMBRIUS, I. 258-58^r; || BALUZIUS, *Misc.* II. 141-42; 2^a ed. I. 33; || *Act.* SS. Aug. III. 166-67, n. 5-7 (desunt pauca in fine); || [PAOLI (P. A.)], *Di san Felice secondo papa* (Roma, 1790), appendix, xxxiv-v (desunt paulo plura in fine).

Exc. Anal. Boll. V. 327-28, 44° (ea quae deerant in *Act.* SS.); || *Catal. Paris.* I. 471, 78° (eadem).

Aliquando etiam in codicibus quaedam desunt in fine, et Passio *des.*
 " posuerunt pro commemoratione eius : Eusebio homini Dei " (cf. *Anal.*
Boll. VI. 177, 61°; *Catal. Paris.* III. 267, 56°). [2741]
 Exscripta est paene tota Passio in fine Passionis 3 Felicis II papae.

2. EPITOMAE.

ADO, 14 aug. — VINC. BELLOV. XV. 12. — PETRUS DE NAT. VII. 62. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 74-74^v.

Eusebius, Pontianus, Vincentius, Peregrinus, mm.
 Romae, sub Commodus. — Aug. 25.

1. PASSIO. *Inc.* Regnante iniquissimo Commodus, huius praeceptione sic divulgatum est — *Des.* Quos perduxit quaedam matrona impositos in birotis vehiculo, ubi florent... [2742]

Act. SS. Aug. V. 115-16.

2. PASSIO. *Inc.* ut 1. — *Des.* Et ut auditum est eo quod Commodus tyrannus a daemonio strangulatus inventus esset... [2743]

De qua ibid. 112-13, n. 10.

3. PASSIO. *Inc.* Regnante Commodus rege, eius praeceptione divulgatum est — *Des.* Quorum corpora collegit Beatus presb. ... Transacto deinde multo tempore corpora... ad Gallias translata... [2744]

De qua ibid. 111, n. 5 (ex Passionali Bodecensis monasterii).

4. PASSIO. *Inc. prol.* Dum constet religio christianitatis — *Inc.* Temporibus Commodus regis saeva persecutio christianorum innotuit orbi — *Des.* Quos etiam quaedam matrona cum b. Ruffino impositos in birotis vehiculis illuc perduxit. Sed non post multo tempore... membra ad Gallias translata... [2745]

De qua ibid. 112, n. 9.

5. PASSIO. *Inc.* Temporibus Commodus, saeviente persecutione — *Des.* Quorum corpora b. Rufinus collegit... VIII kal. sept. [2746]

VINC. BELLOV. XI. 119-23; || SURIUS, VII (1581), 648-50; IV (1579), 909-11; VIII (1618), 262-63; VIII (1877), 601-4.

Exc. MOMBRIUS, I. 253.

6. TRANSLATIO EUSEBII ET PONTIANI IN GALLIAM AN. 865. *Inc. prol.* Quod a me, vir illustrissime ac coniunx tua — *Inc.* Igitur genere praeclarissimi et, quod multo gloriosius est — *Des.* (*mutila*). Tu multis peccatis me tibi obnoxium optinentibus | [2747]

Anal. Boll. II. 368-77.

7. EPITOMAE.

ADO, 25 aug. — FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam.* IV. 2 (P.L. CXXXV. 653-54). — PETRUS DE NAT. VII. 111.

Eusebius ep. Vercellensis, † 371. — Dec. 16 et Aug. 1.

1. VITA. *Inc. prol.* Quae Dñs auctore in hoc primo nostro opere —

Inc. Diocletiano igitur et Maximiano imp. Romanorum — *Des.* raro inveniuntur eius reliquiae. Celebratur autem... Amen. [2748]

ADDITAMENTUM. *Inc.* Praecepit enim — *Des.* misertus sit omnipotens Dñus. Amen. [2749]

UGHELLI, IV. 1030-48; 2^a ed. 749-61. — *Var. lect. Anal. Boll.* III. 173, 7°.

Exc. MOLINIER et KOHLER, *Itin. Hieros.* II, 1 (1885), 59-61.

2. EPITOME. a. *Inc.* Hic Eusebius olim temporibus Diocletiani adhuc cathecuminus cum parentibus Romam venit — *Des.* in ecclesia quam ipse construxerat. Vixit autem... [2750]

VINC. BELLOV. XV. 52-54.

b. *Inc.* Eusebius semper virgo existens, dum adhuc catechumenus esset — *Des.* quam ipse construxerat, sepultus est. Fertur quoque hanc gratiam suae civitati... Vixit autem... [2751]

Leg. aurea, c. 108 (103) (praemissus est prol. qui *inc.* "Eusebius ducitur ab eu n..."); || MOMBRIITUS, I. 258^v-59. — (Epitome) PETRUS DE NAT. VII. 5.

3. MIRACULA. *Inc.* Eusebius vero... Nam in die natalis sui... [2752]

* GREG. TURON. *Glor. conf.* 3.

Eusicius ab. Cellensis in dioecesi Bituricensi, † cca. 542. — Nov. 27.

1. NARRATIO. *Inc.* Fuit in hoc territorio et E. vir virtutum... [2753]

* GREG. TURON. *Glor. conf.* 81 (82).

2. VITA. *Inc. prol.* Dum sol iste corporeus imperato sibi — *Inc.* Locuturi ergo de vita et virtutibus — *Des.* in oratorio quod sibi aedificaverat, a fratribus sepultus est. In quo loco... congrua vota. — *Appendix.* Bb. igitur Eusicio felicibus meritis aulam paradisi... [2754]

LABBE, *Bibl. mss.* II. 372-76.

Exc. BOUQUET, III. 429-30.

3. VITA. *Inc.* Cum saevissimo errore infidelitatis apud Hispanias — *Des.* corpus b. viri in crypta, quae nunc usque manet, cum hymnis et laudibus collocaverunt. [2755]

Catal. Paris. II. 132-52.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 534-35; || BOUQUET, t. c. 423-29.

4. MIRACULA. *Inc. prol.* Libellum de vita b. confessoris Christi E-i flagitante Odulfo — *Inc.* Dilectissimo fratre nostro Rainardo... referente cognovi. Quidam paralyticus, nomine Maynerius — *Des.* indeque ad propria incolumis gaudensque... sub festinatione repedavit. [2756]

LABBE, t. c. 463-66.

Euspicius conditor monasterii Miciacensis, † saec. VI in. — Iul. 20.

1. VITA. *Vid.* **Maximinus** ab. Miciacensis, 1.

2. VITA. *Inc. prol.* In laudibus s. et individuae Trinitatis praecognia — *Inc.* Hic patria Belgicus, civis Viridunensis, quae urbs dinoscitur — *Des.* ibi per beatorum memorias operari dignatur... [2757]

Exc. MABILLON, *Acta*, VI, 1. 313, n. 1; 2^a ed. 278, n. 1. — *Act. SS.* Iul. V. 75-76, annot. b; cf. 74, n. 8.

3. TRANSLATIO AN. 1029. *Inc.* Libet praeterea annotare... conditoris omnium MXXIX... anno — *Des.* Mandatis obsequentes fratres... [2758]

MABILLON, t. c. 314; 2^a ed. 278-79; || *Act. SS.* t. c. 78.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* IV. 147. — BOUQUET. X. 370.

4. MIRACULA. *Inc. prol.* Quia sanctorum gloria eo amplius dilatatur — *Inc.* A patre itaque illius loci — *Des.* ex integro, quod amiserat, complevit officium. [2759]

MABILLON, t. c. 314-15; 2^a ed. 279-80; || *Act. SS.* t. c. 78-79.

Eustachius patriarcha Cptanus. Vid. Euty chius.

Eustachius (al. Placidus), Theopiste uxor et filii mm.,
sub Hadriano. — Sept. 20, Nov. 1, 2.

1. VITA ET PASSIO. *Inc.* In diebus Traiani imp., daemonum praevallente fallacia, erat quidam magister militum — *Des.* deposuerunt in celeberrimo loco; et postquam sedata est persecutio, ibidem oratorium construxerunt... Omnes ergo qui merentur celebrare... [2760]

MOMBRIUS, I. 262^v-66; || *Act. SS.* Sept. VI. 123-35.

2. VITA ET PASSIO. *Inc.* In diebus Traiani imp. idolorum cultura, ipso auctore, pollebat. Erat autem ea tempestate magister militum — *Des.* et in uno loco sepulti. Ubi pacis tempore, quiescente persecutione, basilica fabricata est. Quorum natalicia sacra mensis mai die xx celebramus... [2761]

Bibl. Casin. III. Floril. 351-54.

3. VITA ET PASSIO. a. *Inc.* Eustachius antea Placidus vocabatur. Hic erat magister militum — *Des.* et in loco celeberrimo recondentes, ibidem oratorium construxerunt. Passi sunt... [2762]

Leg. aurea, c. 161 (156).

b. *Inc.* Traianus imp. regnavit, in cuius imperio erat quidam miles — *Des.* ut 3a. — *Sequitur* "moralizacio", quae inc. Carissimi, iste imperator... [2763]

* *Gesta Romanorum* 110, al. 102 (ed. H. OESTERLEY, 444-51).

4. VITA METRICA AUCT. PETRO RIGA. a. *Inc.* Tempore Traiani studii cultura profani — *Des.* corpora torret. Corpora clam tumultant... Sanctos deponunt exorto mense novembris. [2764]

FIERVILLE (Ch.), in *Notices et extraits*, XXXI, 2. 64-78.

b. Inc. ut 4a — Des. regis abhorret. Corpora clam tumulant...
Sanctos deponunt in prima luce novembris. [2765]

FIERVILLE, t. c. 78-81 (pars ultima inde a versu 305; priores versus 304 iidem sunt atque in **4a**).

c. Inc. Tempore Traiani moris cultura profani — Des. timore laborat. Corpora clam... Sanctos deponunt sub prima luce nov. [2766]

FIERVILLE, t. c. 81-86 (pars ultima inde a versu 327; priores versus 326 iidem sunt atque in **4a**).

5. VITA METRICA. Inc. prol. Rex aeternae poli — Inc. Temporibus Romana quis Traianus in urbe — Des. Nempe die prima mense incipiente novembre. — Inc. epil. Eustachii certamen hoc est... [2767]

VARNHAGEN (H.), in *Zeitschrift für deutsches Alterthum*, XXV (1881), 4-25.

6. VITA METRICA. Inc. prol. De mea segnitie quae vitae ignavia fertur — Inc. Cum sub Traiano regetur caesare mundus — Des. Et condita loco posuere decenter honesto. [2768]

De qua *Catal. Paris.* II. 627-28.

7. VITA METRICA. Inc. prol. (ad Arnaldum) Ut sitiens madidum queat area sugere vellus — Inc. Claruit in Roma Traiano sceptrā regente — Des... [2769]

De qua *Act. SS.* t. c. 107, n. 3.

8. VITA METRICA. Inc. Christe Deus, summa bonitas, moderamine miro — Inc. Imperii Romae Traiano sceptrā gerente — Des. Horum per merita nos rege, fac sit ita. [2770]

VARNHAGEN (H.), in *Zeitschr. für deutsches Alterthum*, XXIV (1880), 242-54.

9. VITA RHYTHMICA. Inc. Placidus fuit dictus magister militum — Des. Tunc toti quattuor missi in bovem aereum... [2771]

DÜMLER (E.), *ibid.* XXIII (1879), 273-80. — **Emendationes.** EBERT (A.), *ibid.* XXIV. 148-50. SEILER (F.), *ibid.* XXV. 27-28; XXVI. 197-99. ZARNCKE (F.), *ibid.* XXVI. 96-98.

10. EPITOMAE.

* FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, III. 8 (P.L. CXXXV. 643-44). — VINC. BELLOV. XI. 58-61, 82. — PETRUS DE NAT. V. 22.

Eustadiola abb. Bituricensis, saec. VII. — Iun. 8.

VITA. Inc. Fuit in urbe Biturigensium illustrissima quaedam femina — Des. Quae et pro nobis solita pietate sua dignetur... [2772]

LABBE, *Bibl. mss.* II. 376-79; || *Act. SS.* Iun. II. 133-34; 3^a ed. 131-33.

Eustasius. Vid. Eustachius.

Eustasius ab. Luxoviensis, † 629. — April. 2, Mart. 29.

VITA AUCT. IONA. Inc. Igitur ven. Eustasius reversus, ut superius diximus, a b. Columbano ab Italia, paterno affectu et aequo iure —

Des. religionisque exemplum dimisit. Ipse cum victoriae partae ope aetherea penetravit regna duce Christo, cui est... [2773]

Act. SS. Mart. III. 785-90; 3^a ed. 783-87; || MABILLON, *Acta*, II. 116-23; 2^a ed. 108-14; || *P.L.* LXXXVII. 1045-56; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* IV. 119-30 (Vita Columbani discipulorumque eius, lib. II, c. 7-10). — (*Mut.*) *Bedae opera* (Basileae, 1563), III. 335-42; *id.* (Coloniae, 1612 et 1688), III. 243-48; || SURIUS, III (1618), 278-81. — (Aliter *mut.*) SURIUS, II (1571), 421-28; (1578), 449-55; III (1875), 551-60.

In *Act. SS.* (et in editionibus omnibus Surii, ubi tamen *mut.*) praemissus est prologus spurius, qui *inc.* "Scripturus vitam S. E-i ... habitatorem eius invoco..." [2774]

Exc. BOUQUET, III. 499-501. — (ex Surio) DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 565-67.

Eustathius. *Vid.* Eustachius.

Eustochia v. m. Tarsi, sub Iuliano. — Nov. 2.

1. PASSIO. *Inc.* Anno DCLVII ab urbe condita Iulianus imp. iussit — *Des.* in crypta aptissima in sepultura nova. Martyrizata est... [2775]

Act. SS. Nov. I. 530-31.

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. x. 10.

Eustochium v. Romana in Bethleem, † 420. — Sept. 28.

* ALDHELMUS, *De laude virg.* 41 (*P.L.* LXXXIX. 275-76). — PETRUS DE NAT. x. 11. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 133.

Eustorgius ep. Mediolanensis, saec. IV. — Sept. 18.

1. VITA. *Inc.* Fuit apud Cpolim urbem ante tempus Ambrosii — *Des.* Sepultus est autem b. Eustorgius in ven. ss. regum ecclesia... Nos ergo, ff. cc., tanto patri... [2776]

MOMBRIUS, I. 266-67^v.

2. VITA. *Inc.* S. Eustorgius natione graecus archiep. decimus — *Des.* Iacet praedictus Eustorgius in ecclesia sua. [2777]

De qua *Act. SS.* Sept. V. 776, n. 10.

3. EPITOMAE.

PETRUS DE NAT. IV. 45. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 83^v-84^v.

Eustratius, Auxentius et soc. mm. in Armenia, sub Diocletiano. — Dec. 13.

1. PASSIO AUCT. EUSEBIO MON. *Inc. prol.* In una eademque scripturarum serie — *Inc.* Imperantibus igitur Diocletiano et Maximiano, universitas romani imperii — *Des.* Pontifex ergo nihil oblitus mandatorum eius curavit reliquias illius... Amen. — *Inc. epil.* Ego post haec indignus et peccator Eusebius... — *Des.* Ob id omnes peto... [2778]

Bibl. Casin. III. Floril. 193-205.

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. I. 61.

Euthymius ab. in eremo sanctae civitatis, † 473. — Ian. 20.
Vid. Sabas.

Euticius. *Vid. Euty chius.*

Euticius presb. m. apud Surianum in Tuscia, sub Diocletiano (?). — Mai 15.

1. PASSIO. *Inc.* Temporibus Claudii augusti caesaris persecutio —
Des. Caeci illuminantur... ubi florent orationes... Amen. [2779]

Inc. appendix. Post multos annos pace data ecclesiae — *Des.* ictu percussus est, et migravit ad Dñm, cuius potestas... [2780]

Act. SS. Mai III. 460-61; 3^a ed. 458-60; || PENNAZZI (S. A.), *Vita del glorioso S. Eutizio* (Montefiascone, 1721), 279-88 (sine append.), et iterum 289-303 (cum append.), et tertio 304-18 (item); || ASSEMANI (I. S.), *De SS. Ferentinis in Tuscia Bonifacio* etc. (Romae, 1745), 151-57 et iterum 157-63.

Exc. (appendix) GERMANO DI S. STANISLAO, *S. Eutizio di Ferento* (Roma, 1883), 265-66.

2. APPARITIO REDEMPTO EP.

* GREG. MAGNUS, *Dial.* III. 38 (P.L. LXXVII. 316-17); || *Act. SS.* t. c. 459, n. 5; 3^a ed. 458, n. 5; || ASSEMANI, t. c. 149-50.

3. RECOGNITIO RELIQUIARUM AN. 1496. *Inc.* In nomine Dñi. Amen.
Cum populus et universitas terrae Suriani... [2781]

Act. SS. t. c. 461-62; 3^a ed. 460-61; || PENNAZZI, t. c. 319-23; || ASSEMANI t. c. 163-67; || GERMANO DI S. STANISLAO, t. c. 267-71.

Eutropia m. *Vid. Nicasius* ep. Remensis.

Eutropius ep. Arausicanus, † post 475. — Mai 27.

1. VITA AUCT. VERO EP. *Inc. epist.* Dño s. papae Stephano Verus.
Diu est quod serviri tibi officio — *Inc. prol.* Quotiens quis sanctorum virorum vitam — *Inc.* Igitur s. Eutropius antiquae urbis Arausicae et sub cultu gentilitatis — *Des.* sicut dictum superius recolitis, indicavit. Et quia tanti viri gesta... suffragio valeatis. [2782]

VARIN (P.), *Vie de S. Eutrope* (Paris, 1849), 4-16 (= BULLETIN DU COMITÉ HIST. DES MONUMENTS ÉCRITS DE L'HIST. DE FRANCE, I. 52-64).

Exc. Act. SS. Mai VI. 700-1; 3^a ed. 693-94.

2. VITA. *Inc.* Cum per orbis climata lividus anguis — *Des.* Idcirco estote parati, ut in illa die cum vestro patre Eutropio... [2783]

De qua *Act. SS.* t. c. 699-700 (3^a ed. 692), n. 3; *Catal. Paris.* I. 40-41, 5°.

3. EPITOME.

PETRUS DE NAT. v. 57.

Eutropius ep. Sanctonensis, saec. III. — April. 30.

1. PASSIO AUCT. PS.-DIONYSIO EP. PARIS. *Inc. epist. Ps.-Calixti II papae*. Via s. Iacobi in urbe Sanctonensium b. Eutropii corpus... visitandum est — *Inc. prol.* Dionysius Francorum antistes... Eutropium, quem mecum in his oris — *Inc.* Gloriosissimus itaque Christi m. E., Sanctonensis antistes venustus — *Des.* suspenduntur. Ipse ergo suis dignis meritis... [2784]

AUDIAT (L.), *S. Eutrope et son prieuré* (Saintes-Paris, 1877), 5-16; || FITA (F.) et VINSON (J.), *Le Codex de S. Jacques de Compostelle* (1882), 35-43 (= *REVUE DE LINGUISTIQUE ET DE PHILOGIE COMPARÉE*, XV. 239-48).

Exc. Act. SS. April. III. 735, n. 6; 3^a ed. 743-44, n. 6.

Vix non tota exscripta est ad verbum apud VINC. BELLOV. XI. 18-21.

2. VITA. *Inc. prol.* Cum sanctorum praecedentium ad memoriam gesta reducimus — *Inc.* Inter quos b. E. a successoribus apostolorum — *Des.* perscrutantes invenimus. Cuius sanctissimi precibus... [2785]

Exc. Catal. Paris. II. 225-26.

3. EPITOMAE VITAE 1.

PETRUS DE NAT. IV. 105. — ANTONINUS FLORENT. *Chronic.* tit. VI, c. 28, § 3; || AUDIAT (L.), *S. Eutrope, premier évêque de Saintes dans l'hist., la légende, l'archéologie* (Paris-Saintes, 1887), 459-68.

4. INVENTIO CORPORIS. *Inc.* Eutropis quoque m. Sanctonicae urbis... Sed quia eo tempore — *Des.* quia non aderat historia passionis. [2786]

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 55 (56). — Inde brevius ADO, 30 april.

5. MIRACULA. *Inc. prol.* Ad superni regis honorem magnificum — *Inc.* Iuvenes quidam clerici civitatis Sanctonicae venerant — *Des.* solvit Deo et b. E. io gratiarum uberrimas actiones. — *Inc. epil.* Haec sane miracula, sollemniter, ut dictum est, approbata — *Des.* Quod nobis de tuae bonitatis... [2787]

Act. SS. April. III. 736-44; 3^a ed. 744-52.

6. DONATIO RELIQUIARUM AN. 1385. *Inc.* Universis... Noveritis quod nos, ad instantiam... dñi Ludovici, Dei gratia ducis Borbonii... [2788]

DELISLE (L.), in *Revue des sociétés savantes*, 2e sér. VII (1862), 429-30.

Eutyches soc. S. Ianuarii Beneventani. Vid. Ianuarius.**Eutyches, Victorinus et Maro mm. saec. I extr. — April. 15.**

ACTA. *Inc.* Eutyches... Marcello. Sicut venerunt litterae tuae ad ss. Nereum et Achilleum — *Des.* in qua praestantur beneficia... usque in hodiernum diem. [2789]

Paenultima pars Passionis SS. Nerei et Achillei. *Vid. Nereus.*

Eutychianus papa, † 283. — Dec. 8.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 159; || ed. MOMMSEN, 38). — *FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, vi. 1 (P.L. CXXXV. 691-92). — PETRUS DE NAT. I. 45.

Eutychianus conf. apud montem Olypnum, saec. IV in.

PETRUS DE NAT. I. 46.

Eutychius. *Vid.* **Euticius**.

Eutychius (al. **Eustachius**) patriarcha Cptanus. — April. 6 (April. 22, Febr. 19).

VITA INTERPRETE FABIANO CRETENSI. *Inc. prol.* Omnium quidem praeclara gesta sanctorum — *Inc.* S. itaque pater magnusque Eustachius, cuius hodie festa — *Des.* a monachis devotissime colitur. [2790

CORNELIUS (Flam.), *Eccl. Venet. illustr.* VIII. 151-56.

Exc. Act. SS. April. I. 549, n. 3; 3^a ed. 546-47, n. 3.

Eutychius et Florentius mon. apud Nursiam, † cca. 540 et 547. — Mai 23, Dec. 28, etc.

1. VITA AUCT. GREGORIO MAGNO. *Inc.* Neque hoc sileam... Eodem quoque tempore in Nursiae — *Des.* iram Conditoris averteret. [2791

* GREG. MAGNUS, *Dial.* III. 15 (P.L. LXXVII. 249-57); || SURIUS, VII (1581), 1039-41; VI (1581), 1138-40; XII (1618), 344-45; || MABILLON, *Acta*, I. 120-122; 2^a ed. 113-14; || *Act.* SS. Mai V. 250-51; 2^a ed. 252-53.

2. EPITOMAE.

* FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, XIII. 15 (P.L. CXXXV. 845-48). — PETRUS DE NAT. II. 11.

Evaristus papa, † 108 (?). — Oct. 25.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 126; || ed. MOMMSEN, 9). — PETRUS DE NAT. IX. 111. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 102^r.

Evasius ep. Astensis m., saec. VIII ante med. — Dec. 1.

PASSIO. *Inc.* In die magnae festivitatis erat b. E. in Lugdunensi urbe, quae est Beneventum — *Des.* recessit a praesenti saeculo sub die XII kal. sept. (al. dec.) indictione XII, regnante... [2792

IRICUS (I. A.), *De S. Evasio* (Mediolani, 1748), 143-61; || DECONTI (Gius.), *Notizie della vita e del culto di S. Evasio* (Torino, 1808), 106-19, 159-61.

Evergislus. *Vid.* **Ebregiselus**.

Everildis v. in Anglia, saec. VII (?). — Iul. 9.

VITAE EPITOME. *Inc.* In diebus illis, regnante Dño N. I. C., s. Birinus ep. — *Des.* et correpta brevi febricula, inter manus virginum... [2793]

Brev. Eboracense (Venetiis, 1493); || alt. ed. (SURTEES SOCIETY, LXXV, 1883), II. 388-90; || *Act. SS.* Iul. II. 713, n. 2-5.

Evermarus occisus in agro Tungrensi, † cca. 700. — Iun. 15, Mai 1.

1. VITA ET PASSIO. *Inc. prol.* Sicut pluribus sanctorum exemplis — *Inc.* Germanicae partis monarchiam a silva Carbonaria — *Des.* Quae VIII beatitudo hac VII quae nunc est aetate... [2794]

Act. SS. Mai I. 122-26; 3^a ed. 125-29.

Exc. BOUQUET, III. 637.

2. INVENTIO, TRANSLATIO PRIOR ET MIRACULA. *Inc. prol.* B. apost. Paulus in consideratione divinorum operum — *Inc.* Tempore quo Leodiensi ecclesiae praesidebat Euraclus — *Des.* et sibi regnum Dei pro tam divite voluntate comparavit. [2795]

Act. SS. t. c. 126-30; 3^a ed. 129-33.

3. TRANSLATIO ALTERA ET MIRACULA. *Inc. prol.* Gloriosi triumphatores mundi — *Inc.* Postquam de sepulcro, in quo post martyrium — *Des.* patiaturs nos inniti nostrae opinioni. [2796]

Act. SS. t. c. 130-39; 3^a ed. 133-42.

Exc. Act. SS. Belgii, V. 281-86.

4. EPITOME VITAE ET TRANSLATIONIS I. *Inc.* Germaniae monarchiam a silva Carbonaria — *Des.* per se ingens volumen efficerent. [2797]

Act. SS. t. c. 121-22; 3^a ed. 124-25; || *Act. SS. Belgii*, V. 278-80. — (*Mut.*) SURIUS, VII (1581), 354-55; III (1579), 15-16; V (1618), 10; V (1876), 30-32.

Evodius ep. Rotomagensis, ante 450. — Oct. 8, 10; Iul. 8.

VITA. *Inc. prol.* Bb. Evodii confessoris vitam scripturus, habitatorem — *Inc.* Fuit illo in tempore, quo Chlotarius filius incliti regis Francorum — *Des.* Sepultus est autem s. Dei in ecclesia B. M. V... [2798]

Act. SS. Oct. IV. 246-48.

Evurtius ep. Aurelianensis, saec. IV. — Sept. 7.

1. VITA AUCT. LUCIFERO SUBDIAC. *Inc. prol.* Sicut mercedis est ad erudiendum animas — *Inc.* Desinianus vir bb. ecclesiae Aurelianensis Dei nutu tunc temporis praesul — *Des.* et nulli fuit facultas libere vivendi. In quo loco frequentissime... Amen. — *Epil.* Ego Lucifer subdiac. haec gesta... non peieravi. [2799]

[D'ACHERY, *Spicilegium*, ed. 1^a, t. V, pagellae 118-31 impressae, non autem editae; cf. *Anal. Boll.* XVIII. 43 sqq.]; || *Act. SS.* Sept. III. 52-53. — (*Mut.*, omissis prol. et epil.) SURIUS, V (1574), 98-103; (1580), 123-27; IX (1618), 83-85; IX (1878), 179-84.

2. VITA. *Inc.* In illo tempore post discessum b. Dissiniani ep. orta est — *Des.* inter ss. et electos pontifices. Ad cuius sepulcrum... [2800
Catal. Paris. II. 312-19. — De ea *Act. SS.* t. c. 46, n. 7.

3. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XIV. 83-88. — PETRUS DE NAT. VIII. 48.

4. TRANSLATIONES SAEC. VIII. *Inc.* Gloriosus Christi conf. E., qui, ut in sacris eiusdem gestis — *Des.* Et responderunt omnes: Fiat, fiat. — *Sequuntur subscriptiones.* Agius ep... Actum Aurelianis publice... [2801
Act. SS. t. c. 59-60; cf. 60, annot. p.

Exc. (Diploma spurium Caroli Magni) *Gallia christ.* VIII (1744), instrum. 480-81.

5. INVENTIO CORPORIS SAEC. XII, AUCT. ROGERIO AB. *Inc. prol.* Dilectis in Christo dñis et amicis F. abbati... Quod b. et gloriosum patrem — *Inc.* Praedecessores nostri saeculares canonici — *Des.* usque ad adventum dñi regis differretur. [2802

MARTENE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* I. 413-14; || *Act. SS.* t. c. 61; || *P.L.* CXCIX. 1125-28.

Ewaldi duo presb., mm. in Saxonia, saec. VII extr. — Oct. 3.

1. PASSIO AUCT. BEDA. *Inc.* Ut autem vidit vir Dñi Ecgberct... Horum secuti exempla duo quidam presbyteri — *Des.* fluenti sui dona profundat. [2803

*BEDA, *Hist. eccl.* v. 10; || SURIUS V (1574), 500-1; (1580), 554-55; X (1618), 17-18; X (1879), 81-82; || BARONIUS, *Annales*, an. 693, IX-XI; || *Act. SS.* Oct. II 205-6.

In Legendariis mss. saepe occurrit Bedae narratio, at nonnullis resectis, quibusdam initio praesertim mutatis, addito nonnumquam libri v cap. 11; *vid.* 2.

2. PASSIO (EX BEDA, *Hist. eccl.* v. 10, 11). a. *Inc.* In Germania plurimae noscuntur esse nationes — *Des.* tota mente suspirans. [2804
Cf. Anal. Boll. I. 621-22.

b. *Inc.* Temporibus pristinis Romanae praesidente sedi Sergio — *Des.* fulget virtutum insigniis, operante Spiritu sancto. [2805
Cf. Catal. Brux. I. 105, 60°

c. (EX SOLO CAP. 10). *Inc.* Cum autem Willibrordus pater ven. cum sociis suis de Anglia — *Des.* fluenti sui dona perfundit. [2806
CAPGRAVIUS, f. 178^v-79.

d. (EX EODEM). *Inc.* Tempore Pipini regis Francorum erant duo sacerdotes — *Des.* illo in caelo fonte vivo satiari. [2807
Hist. SS. (Colon. 1483), f. 334^c-34^d; || *id.* (Lovan. 1485), f. 138-38^v.

Exuperantius ep. Cingulanus. — Ian. 24.

VITA. *Inc. prol.* Bb. Exuperantii ep. ac conf. narraturus historiam — *Inc.* Nativitas igitur s. Exuperantii, ut exactis scripturis accepimus, in

Africa — *Des.* et virtutem quam fecit post exitum de sepultura, dñica
i mensis sept. Deprecemur ergo... [2808]

Act. SS. Ian. II. 1148-50; 3^a ed. III. 753-55; || CAPPELLETTI, *Chiese*, VIII.
448-54.

Exc. [FANCIULLI (LUCA)], *Osservazioni critiche sopra le antichità di Cin-
goli* (Osimo, 1769), 99-103.

Exuperantius ep. Ravennas, saec. V. — Mai 30.

VITA (IN AGNELLI *Lib. pont. eccl. Ravenn.*, episc. XIX). *Inc.* Exupe-
rantius XIX, vir grandaevus — *Des.* pirfretico lapide. Sedit... [2809]

* AGNELUS (*MG. Scr. rer. langob.* 296-97).

Exuperius ep. Baiocensis, saec. I/IV. — Aug. 1.

1. VITA. *Inc.* Post consummatum in passione dñicum agonem —
Des. de pugna ad palmam transmigravit. Sepelierunt autem... [2810]

LAIR (J.), *Étude sur les origines de l'évêché de Bayeux*, in BIBLIOTHÈQUE
DE L'ÉCOLE DES CHARTES, 5e série, IV (1863), 303-8.

2. LEGENDA. I. *Inc.* Igitur postquam Dei Filius relinquens — *Des.*
devotis precibus commendaret custodiendas. — II. *Inc.* Post b. quo-
que E-ii ab huius carcere mundi discessionem — *Des.* cecinit... Davidis
versum : Ecce quam bonum... s. Exuperium. — III. *Inc.* Quidam
fideles Christi ad eius famulantes — *Des.* concedent remissionem
omnium peccatorum, quatenus... [2811]

Catal. Paris. III. 326-32 (sola pars I; pars II est de S. Regnoberto ;
parte III narratur translatio SS. Exuperii et Lupi).

3. LEGENDAE 2 EPITOME. I. *Inc.* Cum post ascensionem Dñi salva-
toris nostri b. Clemens — *Des.* construxit ecclesiam. — II. *Inc.* Post
cuius transitum — *Des.* auditus est replicare versiculum : Ecce quam
bonum... in unum. — III. *Inc.* Operae pretium duximus... Fideles
quidem in ecclesia b. E-ii — *Des.* in perpetuum possidenda contulit,
ad laudem... [2812]

Catal. Paris. III. 235-36 (sola pars III). Cf. 232, 42°.

4. VITAE EPITOME. *Inc.* Cum sub magna tyrannidis persecutione...
Gallia torqueretur, b. Clemens — *Des.* adstruxit ecclesiam. [2813]

Do, *Recherches hist. et crit. sur S. Regnobert* (Caen, 1861), 208-9.

Exuperius ep. Tolosanus, † post 410. — Sept. 28.

VITA AUCT. BERNARDO GUIDONIS (?). *Inc.* B. Exuperius dignissimus
successor... b. Saturnini — *Des.* de territorio Morvalensi. [2814]

De qua *Act.* SS. Sept. VII. 584, n. 6, 9.

Exuperius ep. in Dania. *Vid.* Ketillus.

Ezo seu **Erenfridus** comes palatinus, **Mathildis** uxor et **Richeza** filia, † 1034, 1025, 1063. — Mai 21.

VITA (= ACTUS FUNDATORUM MONASTERII BRUNWILARENSIS), AUCT. G... MON. a. *Inc. epist.* Dño ven... Wolfelmo... Omnium artifex rerum Deus — *Inc. prol.* Multi cum legunt — *Inc.* Vir itaque praeclarissimi generis Ezo — *Des.* numquam solido antea cibo uti valuit. [2815

HARLESS, in *Archiv für die Geschichte der Niederrheins*, IV. 164-217; || PABST (H.), in *Archiv Pertzii*, XII. 147-92; || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XIV. 123-44.

b. (RECENSIO IN QUA DESUNT PARS PROLOGI ET CAPITULA MULTA). *Inc.* Fundator monasterii S. Nicolai in Bruwilre erat praeclarissimus dñus — *Des. ut a.* [2816

α) KÖPKE (R.), in *MG. Scr.* XI. 396-408; || BIELOWSKI (A.), *Mon. Pol. hist.* I. 336-57 (paucis omissis).

β) (ordine capitulorum ab editore inverso) *Act. SS.* Mai V. 49-58; || LEIBNITIUS, *Scr. rer. Brunsv.* I. 313-22 (omissis duobus cap. editis *Act. SS.* t. c. 55-56 in "embolismo"); || BÖHMER, *Fontes rer. Germ.* III. 362-82 (item).

EXC. GELENIUS (Aeg.), *Historia et vindiciae b. Richezae* (Coloniae, 1649), 12, 17, 43-46. — TOLNER (C. L.), *Hist. palatina* (Francofurti, 1700), 230-74 passim.

Fabianus papa m., † 250. — Ian. 20.

**Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 148; || ed. MOMMSEN, 27). — *Leg. aurea*, c. 22 et 64. — VINC. BELLOV. XII. 36; || MOMBRIUS, I. 297. — PETRUS DE NAT. II. 105.

Fabiola vid. Romae, † 400. — Dec. 27.

1. **VITA** AUCT. HIERONYMO. *Inc. prol.* Plures anni sunt, quod super dormitione Blaesillae — *Inc.* In praesentiarum tradis mihi Fabiolam — *Des.* Cui plus dimittitur, plus amat. [2817

*HIERONYMUS, epist. 77, al. 30 (*P.L.* XXII. 690-98); || *Vitae SS. Patrum* (Colon. 1548), sign. V-V.iiiij^r; || *Vitae Patrum*, ed. ROSWEYDUS, 396-400.

2. **EPITOME.**

IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 125.

Fabius vexillifer m. Caesareae in Mauritania, sub Diocletiano. — Iul. 31.

1. **PASSIO.** *Inc. prol.* Cum martyrum gloriae passionibus acqui-

sitae — *Inc.* Erat igitur Fabius bb. hic Christi iuvenis — *Des.* foedera communia sociemus. Fabius bb. pro Christo passus est... [2818]

Anal. Boll. IX. 123-34.

2. EPITOMAE.

ADO, 31 iul. — FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, III. 5 (P.L. CXXXV. 547-48). — PETRUS DE NAT. VI. 162.

Facundinus ep. Tadini in Umbria, saec. VII/IX/X. — Aug. 28.

VITA. *Inc.* In provincia Umbriae quae nunc dicitur ducatus Spoletanus — *Des.* fuit ep. in ipso Tadinato vel Tayno, ubi in multa vixit sanctitate. [2819]

Act. SS. Aug. VI. 471-84.

Facundus et Primitivus mm. in Galecia, sub Marco Aurelio. — Nov. 27.

1. PASSIO. *Inc.* In temporibus illis dum orbem universum — *Des.* Multi autem ex eis videntes quae facta sunt, gavisii sunt... [2820]

FLOREZ, XXXIV. 390-98.

2. PASSIO. *Inc.* In Spania praeses Dacianus super ripam fluvii qui dicitur Ceia — *Des.* quod videntes multi crediderunt in Dño I. C. [2821]

FLOREZ, t. c. 398-400.

Faelanus. *Vid.* Fillanus.

Faltonius Pinianus. *Vid.* Anthimus.

Famianus erem. Galesii, Ord. Cist., † 1150. — Aug. 8.

VITA. *Inc.* B. Famianus Alemanae gentis et Coloniensis patriae — *Des.* In cuius nomine in dicto loco ven. ecclesia constructa est... [2822]

PENNAZZI (S. A.), *Vita del glorioso S. Famiano* (Orvieto, 1723), 136-41. — *Var. lect.* ibid. 141-52, passim.

Fandila mon. m. Cordubae, † 853. — Iun. 13.

ACTA. *Inc.* Dum ergo nos... insultarent... adolescens quidam Fandila — *Des.* patibulo ultra amnem suspendi praecepit. [2823]

* EULOGIUS, *Mem.* SS. III. 7 (P.L. CXV. 804-5); || SURIUS, VI (1618), 196 (praemissis Eulogii c. 1, 6); || VORBURG, *Hist. rom. germ.* XI (1660), 529-34 (item); || *Act. SS.* Iun. II. 698-99; 3^a ed. III. 191-92 (item); || FLOREZ, VII. 303-4; 2^a ed. 298-99.

Fantinus conf. Tauriani in Calabria, saec. IV in. (?) — Iul. 24.

1. VITA ET MIRACULA. *Inc.* Syracusis natus est Fantinus Fantio ac

Deodata nobilibus — *Des. (mutila)* religiosam vitam traduxit. Ei Gregoriae nomen fuit. [2824

(*Mut.*) CAIETANUS, *Vitae SS. Sicul.* I. 149-52; || *Act. SS. Iul. V.* 553-56 (omissis miraculis).

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. VI. 160.

Fara. *Vid.* Burgundofara.

Faro ep. Meldensis, † cca. 672. — Oct. 28.

1. VITA AUCT. HILDEGARIO EP. *Inc.* Laus sanctorum, si studio celebretur divini amoris — *Des.* hunc locum ab incendio servasti. Ideo laudes in excelsis... [2825

MABILLON, *Acta*, II. 607-25; 2^a ed. 581-97 (nonnullis resectis).

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 567-71; III. 420-22. — BOUQUET, III. 501-6; VI. 293; VII. 356-58.

2. VITA. *Inc.* Bb. Faronis vitam descripturi... Etenim genitor huius s. viri Hagnericus — *Des.* cuius in excubiis saepius inservimus, adiuvante Christo... [2826

Act. SS. Oct. XII. 609-16.

3. VITA METRICA AUCT. FULCOIO BELLOVACENSI. *Inc. prol.* Praeclarus quidam praeclaram condidit arcem — *Inc.* Binis sideribus fulsit Burgundia tellus — *Des.* praeclaram Faronis scandit in arcem. [2827

Appendix (de Hildeverto ep.). Inc. Signipotens Faro praesul vibramine — *Des.* Utque Deo gratus fuerat prius, est reparatus. [2828

Exc. SUCHIER (H.), in *Zeitschrift für romanische Philologie*, XVIII (1894), 193-94. — Cf. MABILLON, t. c. 607 (2^a ed. 580), n. 2.

4. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXIV. 17-19. — PETRUS DE NAT. IX. 117.

5. VITA. *Inc.* B. Faronis genitor Hagnericus nomine ex gente Burgundionum — *Des.* viam universae carnis gloriose ingressus est. Huius natale celebratur... [2829

De qua *Act. SS.* t. c. 594-95, n. 6 (ex cod. Ultraiectino). Vix non tota exscripta est ex VINC. BELLOV. XXIV. 15, 17-19. — (*Mut.*) SURIUS, V (1574), 972-75; (1580), 1070-76; X (1618), 395-96 (adsunt in ultimo cap. quaedam miracula quae aliunde desumpta sunt).

6. MIRACULA. *Inc.* Anno ab inc. Dñi MCXL, regnante Ludovico iuniore — *Des.* erigit elisum et humilem spiritu salvabit. [2830

Act. SS. t. c. 616-19.

7. CONVERSIO OTHGERII MILITIS. *Inc. prol.* Faronis ss. ac gloriosissimi Meldensium pontificis — *Inc.* Praefatus igitur Othgerius, vir

generosa nobilitate clarissimus — *Des.* quam super 99 iustis non indigentibus paenitentia. Ipsi soli, qui peccatores... [2831]

MABILLON, *Acta*, IV, 1. 662-64; 2^a ed. 622-24 (omissa parte prologi); || *Act. SS.* t. c. 620-22.

Exc. BOUQUET, V. 468-69.

Fausta v. m. in Aquitania. — Ian. 4.

TRANSLATIO AN. 864. *Inc.* Tempore quo post Dñi N. I. C. inc. DCCCLXIV annus impletus est — *Des.* quae pie ac fideliter detulerant. Ubi immensa beneficia... [2832]

Act. SS. Ian. I. 1091-92; 3^a ed. 727-28; || LABBE, *Bibl. mss.* II. 525-27; || MABILLON, *Acta*, IV, 2. 73-75; 2^a ed. 75-77.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* II. 400. — BOUQUET, VII. 344-45.

Fausta et Evilasius mm. Cyzici in Hellesponto, sub Maximiano. — Sept. 20.

1. PASSIO. *Inc.* Cum pervenisset ad aures Maximiani imp. quod quaedam virgo — *Des.* Sepelierunt corpora sanctorum et abierunt in domum suam, glorificantes et laudantes Dñm... [2833]

Act. SS. Sept. VI. 144-46.

2. PASSIO. *Inc.* Sub Maximiano imp. in Cyzico sanctorum metus pervenit ad aures eiusdem imp., quoniam quaedam virgo — *Des.* Et haec audientes, unusquisque cum magno gaudio abierunt in domos suas, glorificantes... [2834]

MOMBRIUS, I. 297-98^v.

3. PASSIO. *Inc.* Temporibus Diocletiani et Maximiani crudelissimorum principum saevissima persecutio orta est — *Des.* et sic traderunt spiritum. Erat autem s. F., ut dixi, circiter annorum 13... [2835]

De qua *Act. SS.* t. c. 141, n. 6 (ex ms. Narniensi), 144, n. 24.

4. EPITOMAE.

ADO, 20 sept. — VINC. BELLOV. XIII. 155. — PETRUS DE NAT. VIII. 97. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 102.

Fausta uxor Maxentii imp., m. Alexandriae. — Nov. 23.

PETRUS DE NAT. x. 100. — *Vid.* passiones **Catharinae** Alexandrinae.

Faustinus et Iovita mm. Brixiae, sub Hadriano. — Febr. 15.

1. LEGENDA MAIOR. I. *Inc.* In diebus illis veniente Adriano imp. in partibus Italiae — *Des.* nulli cuiquam respondentes. — II et III. (*Passio S. Caloceri*) *Inc.* Adstans unus de ministris, nomine Calocerus — *Des.* circa contemptores legum vestrarum. — IV. (*Passio SS. Marciani et Secundi*) *Inc.* Erat eodem tempore quidam nomine Sapricius — *Des.* cui cum omnia relecta fuissent, placuerunt valde. —

V. Inc. Eodem tempore quo Adrianus ordinavit Sapricium primicerium — *Des.* dixerunt sibi invicem vale, et profecti sunt. — **VI. Inc.** Tunc bb. m. F. et I. benedicentes Altissimum — *Des.* Acta sunt haec tam in civitate Brixiana quam in ceteris... [2836]

SAVIO (F.), in *Anal. Boll.*, XV. 65-72, 113-59.

2. EPITOMAE. a. Inc. Bb. viri F. et I., nobilissimis in civitate Brixiana orti parentibus — *Des.* Facta sunt haec tam in Brixiana quam in ceteris... Et consummata est gloriosissima eorum passio... [2837]

SURIUS, I (1570), 1003-8; (1576), 1033-37; II (1618), 156-58; II (1875), 385-393; || *Act. SS.* Febr. II. 809-12; 3^a ed. 810-14.

b. Inc. prol. Dum crebra ss. martyrum acta revolvimus — *Inc.* Eodem quoque tempore, quo perfidus Adrianus imp. — *Des.* Purpureo namque suo sanguine passum Christum Dñm venerantes... [2838]

Act. SS. t. c. 813-17; 3^a ed. 814-18. — Cf. etiam *Anal. Boll.* XVII. 46.

c. ADO, 15 febr. — **d. VINC. BELLOV.** XI. 83. — **e. GUIFREDUS DE BUXERO,** *Notitia SS. Mediolani* (SAVIO, t. c. 10-15). — **f. PETRUS DE NAT.** III. 127. — **g. HILARION MEDIOLANENSIS,** f. 23^v-24.

3. INVENTIO AN. 1187. Inc. In Christi nomine, anno... Cum non solum ex scriptura — *Des.* Et alia multa miracula... sunt facta. [2839]

FAINO (B.), *Dimostrazioni della vera essistenza de santi Faustino e Giovita* (Brescia, 1670), 51-52. — Cf. ibid. 54-57 litteras hac de re datas ab Urbano III (JAFFÉ-LOEWENFELD, n. 16000), et a Clemente III (26 ian. 1188; *inc.* "In eminentia sedis „).

4. RECOGNITIO RELIQUIARUM AN. 1223. Inc. Anno ab inc. Dñi MCCXXIII... aperta est arca — *Des.* Victor Maurus... civibus suis. [2840]

MARTINENGO (A.), *Vite de' gloriosi ss. mm. Faustino et Giovita* (Brescia, 1602), 57; || *Act. SS.* t. c. 809 (3^a ed. 810), n. 17; || FAINO (B.), *Vita delli santi ... Faustino e Giovita* (Brescia, 1670), II. 25; || FAINO, *Dimostrazioni*, 61-62 et iterum 64.

5. RECOGNITIO RELIQUIARUM AN. 1455 (DOCUMENTA ALIQUOT).

FAINO, *Dimostrazioni* ... 18-24.

Faustinus m. Romae. Vid. Simplicius.

Faustus, Ianuarius et Martialis mm. Cordubae. — Oct. 13, Sept. 28.

PASSIO. Inc. Cum Eugenius sacrilega mente et impio spiritu — *Des.* tradiderunt Deo spiritum. In exemplum nobis ista sunt... [2841]

RUINART (1689), 597-99; (1713), 535-36; (1731), 469-71; (1803), III. 242-47; (1859), 556-57; || FLOREZ, X. 508-10; 2^a ed. 521-24; || *Act. SS.* Oct. VI. 193-194. — Hanc passionem paululum contraxit, servatis fere eisdem verbis *LUC. MARINEUS, *De rebus Hispaniae memorabilibus*, lib. v (postrema ed. in *Hispan. illustr.* I. 339); quae epitome recusa est apud SURIUM, X (1618), 209.

Faustus, Pigmenius et soc. mm. Romae sub Iuliano. —
Dec. 2.

PASSIO. *Vid. Bibiana.*

Aliquando (cf. *Catal. Paris.* I 518, 9°) initium Passionis desumptum est
ex Passione Gallicani. *Inc.* " Sub Constantino augusto et Gallicano
duce... » [2842]

Febronia v. et soc. mm. Sibapoli in Mesopotamia, sub
Diocletiano. — Iun. 25.

PASSIO AUCT. THOMAIDE. **a.** (INTERPRETE IOHANNE DIAC. NEAPOLITANO).
Inc. prol. interpr... — *Inc.* Diocletianus imp. sectam christianorum
destruere cupiens — *Des.* Ego denique Thomais... quae ipsa videre non
potui a dño Lysimacho didici. Propterea omnem illius vitam... [2843]

De qua *Act. SS.* Iun. V. 14 (3^a ed. VII. 13), n. 1, 2.

b. *Inc.* Factum est in diebus Diocletiani imp. Antimus eparchus —
Des. Nos vero qualiter a dño Lysimacho didicimus... [2844]

MOMBRIITIUS, f. 298^v-303.

Felanus. Vid. Fillanus.

Fechinus ab. Fovarensis, † 664. — Ian. 20.

VITA AUCT. AUGUSTINO GRADINO. *Inc.* S. ac ven. ab. Fechinus, nobili
parentum schemate illustris — *Des.* Frigore membra domans, in
aquis vigilare solebat. [2845]

Act. SS. Ian. II. 330-32; 3^a ed. 694-96; || COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*,
130-32.

Felicianus ep. Fulginas m., sub Decio. — Ian. 24.

1. PASSIO. *Inc.* Felicianus quidam nobili familia ortus, cum in Foro
Flaminiensi — *Des.* et posuerunt corpus eius... super pontem Caesaris
sub die IX kal. febr.; ubi praestantur beneficia... [2846]

Act. SS. Ian. II. 582; 3^a ed. III. 196-97.

2. PASSIO. **a.** *Inc.* Igitur Felicianus Foris Flaminae, civitatis Umbriae
provinciae, oriundus fuit, scilicet tempore Gordiani — *Des.* et sepelie-
runt illud... erga pontem Caesaris, in quo loco positus est in pace
IX kal. febr. In eodem vero loco signa... [2847]

Anal. Boll. IX. 381-92.

b. *Inc.* Felicianus Nursiae provinciae oriundus fuit sub temporibus
Gordiani — *Des.* (*mutila*) Ubi multas urbes, scilicet Pinnem... con-
vertit ad Dñum. [2848]

OCTAVIUS A S. FRANCISCO ep. Assis., *Assisiensis ecclesiae prima quatuor*
luminaria ... (Fulginei, 1715), 5-8.

3. PASSIO. a. Inc. Tempore quo Gordianus caesar imperii romani arcem tenebat — *Des.* super pontem Caesaris ibique posuerunt. Ubi multimoda coruscant miracula... [2849]

BODEMANN (E.), in *Zeitschrift für Kirchengeschichte*, XII (1891), 78-81.

b. Inc. ut 3 a. — Des. sed in ipso itinere remigravit a saeculo. [2850]
Act. SS. Ian. II. 583-84; 3^a ed. III. 197-98.

4. NOTA DE TRANSLATIONE, AUCT. THEODERICO EP. METENSI (?). Inc. Quem vobis integritate sui sacratissimi corporis — *Des.* ab ipsis transalpinis regnis delegavit. [2851]

Act. SS. Ian. II. 589, n. 3; 3^a ed. III. 203, n. 3.

Felicissimus et Agapitus diac. mm. Romae, sub Decio. —
Aug. 6.

1. PASSIO. Vid. Sixtus II papa.

2. TRANSLATIO (IPSORUM ?) IN ISARNHOFEN (?). Inc. (mutila) Ac primo sanctos, deinde sanctorum reliquias — *Des.* sed nec reliquias saltim dedisse. [2852]

SCHPESS (G.), *Die ältesten Evangelienhandschriften der Würzburger Universitätsbibliothek* (1887), 31-32 not.; || WATTENBACH (W.), in *Neues Archiv*, XIII. 235; cf. *Id. Deutschlands Geschichtsquellen*, I⁶. 290.

Felicitas m. Carthagine. Vid. Perpetua.

Felicitas monialis Patavii. — Mart. 26. Vid. Maximus ep.
Patav.

Felicitas cum septem filiis mm. Romae, sub Antonino.
— Iul. 10, Nov. 23.

1. PASSIO. Inc. Temporibus Antonini imp. orta est seditio pontificum — *Des.* Qui pro Dei amore minas hominum, et paenas et verbera contemnentes... [2853]

SURIUS, IV. (1573), 155-56; (1579), 153-54; VII (1618), 156-57; VII (1877), 204-6; || DINNERUS (C.), *Catalogus et descriptio abbatum monasterii Divae Felicitatis, vulgo Munsterschwarzach* (Wirtzburgi, 1586), sign. H.8^v-I.2^v; || RUINART (1689), 21-23; (1713), 26-27; (1731), 22-24; (1802), I. 54-57; (1859), 72-74; || *Act. SS. Iul. III. 12-13*; || GALLANDIUS, I. 673-74; || DOULCET (H.), *Étude sur les rapports de l'église chrétienne avec l'état romain ...* (Paris, 1883), 190-93; || KÜNSTLE (K.), *Hagiographische Studien über die Passio Felicitatis* (Paderborn, 1894), 60-63.

2. PASSIO ET TRANSLATIO BENEVENTUM. Inc. Temporibus Antonini principis erat quaedam Felicitas illustris femina — *Des.* Ursus, Beneventanae sedis electus eadem Sanctorum corpora... collocavit. Horum vero martyrum festivitas colitur... [2854]

UGHELLI, VIII. 56-59; 2^a ed. 40-42. — Pars prior proxime accedit ad Pas-

sionem 1, posterior vero (translatio) paene ad verbum convenit cum fine Passionis 3.

3. PASSIO. *Inc. prol.* Sciendum est, dd. ff., quoniam de eximiae F-is martyrio — *Inc.* A Caesare Augusto, cuius in tempore Christus — *Des.* Ursus... collocavit. Horum autem martyrum natalis... [2855

Act. SS. t. c. 14-18; 3^a ed. 13-18; || KÜNSTLE, t. c. 133-44.

4. EPITOMAE.

ADO, 23 nov. — FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, III. 15 (P.L. CXXXV. 647-50). — VINC. BELLOV. XI. 103; || MOMBRITIUS, I. 306-6^v. — *Leg. aurea*, c. 91 (86). — PETRUS DE NAT. x. 99 et VI. 77. — HILARION MEDIO-
LANENSIS, f. 112^v. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 81.

Felicula v. m. Romae, sub Domitiano. — Iun. 13.

1. PASSIO. *Vid. Petronilla.*

2. PASSIO. *Inc.* Videns impiissimus Flaccus nihil sibi in Petronillam pedissequam effecisse — *Des.* via Ardeatina sepeliret. Ex voluntate Dei bonum votum... Rogemus ergo... [2856

De qua *Catal. Paris.* II. 350, 7°.

3. EPITOMAE.

ADO, 13 iun. — PETRUS DE NAT. v. 112.

Felix I papa, † 274. — Mai 30.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 158; || ed. MOMMSEN, 37). — *FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, VI. 1 (P.L. CXXXV. 691). — *Anal. Boll.* VIII. 155, 151°. — PETRUS DE NAT. v. 68. — HILARION MEDIO-
LANENSIS, f. 39^v-40.

Felix II papa, † 358. — Iul. 29.

1. * *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 211; || ed. MOMMSEN, 80-81).

2. PASSIO. *Inc.* Fuit autem temporibus Constantii (*al.* Constan-
tini)... ad Constantium augustum Liberius quidam papa — *Des.*
Exinde raptum corpus eius a presbyteris et clericis... [2857

MOMBRITIUS, I. 306^v-7; || [PAOLI (P. A.)], *Di san Felice secondo papa*
(Roma, 1790), appendix, LXV-VI. — Exscripta est Passio haec vix non tota
ex *Libri pontificalis* notitiis de Liberio et de Felice II.

Exc. BALUZIUS, *Misc.* II. 497; 2^a ed. I. 76-77.

3. PASSIO. *Inc.* Fuit temporibus Constantii... Liberius quidam ter-
tius a b. Silvestro — *Des.* Felicis vero et Eusebii fidem approbavit
catholicam fuisse... [2858

Anal. Boll. II. 322-24. — In fine exscripta est Passio Eusebii presb.
romani.

4. EPITOMAE.

ADO, 29 iul. — *Leg. aurea*, c. 103 (98). — PETRUS DE NAT. VI. 154.

Felix III papa, † 492. — Febr. 25.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 252; || ed. MOMMSEN, 114-15). — PETRUS DE NAT. II. 21.

Felix IV papa, † 530. — Ian. 30.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 279; || ed. MOMMSEN, 138). — PETRUS DE NAT. VI. 155.

Felix ep. Abbiritanus m. *Vid. Cyprianus et Felix.*

Felix ep. Anglorum Orientalium, † 647/648. — Mart. 8.

1. *BEDA, *Hist. eccl.* II. 15; III. 18, 20.

2. VITA. *Inc.* Historiographus gentis Anglorum Beda — *Des.* ubi usque in hodiernum diem, Christo donante, quiescit. [2859]

CAPGRAVIUS, f. 146-46^v; || *Act. SS.* Mart. I. 781; 3^a ed. 779-80.

Felix et Fortunatus mm. Aquileiae, sub Diocletiano. — Iun. 11.

1. PASSIO. *Inc.* Sub Diocletiano et Maximiano imp. exiit edictum — *Des.* ut unum tenerent apud semetipsos et alium... relinquerent (*al.* relaxarent). Martyrizati sunt... [2860]

MOMBRIITIUS, I. 305-5^v; || BARBARANO DE MIRONI (F.), *Historia ecclesiastica della città ... di Vicenza*, I (1602), 85-88; || *Act. SS.* Iun. II. 461-62; 3^a ed. 456-57; || KANDLER (P.), *Codice diplomatico Istriano*, I (1847), f. 22-23^v.

2. EPITOMAE.

ADO, 11 iun. — *FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, VIII. 14 (*P.L.* CXXXV. 739). — PETRUS DE NAT. IV. 167. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 73^v-74.

Felix presb. in castro Bilibio, saec. VI. — Nov. 6.

1. TRANSLATIO IN MONASTERIUM S. AEMILIANI CUCULLATI AN. 1090, AUCT. GRIMALDO MON. *Inc. prol.* Pastoralis auctoritate et paterna pietate — *Inc.* Cum igitur gloriosus rex Aldefonsus — *Des.* inenarrabili pietate. Gaudere igitur et exsultare... Facta est haec translatio... [2861]

SANDOVAL, *Primera parte de las fundaciones de los monesterios de S. Benito en España* (Madrid, 1601), monesterio de S. Millan, f. 30^v-34; || MABILLON, *Acta*, VI, 2. 670-74; 2^a ed. 669-74; || FLOREZ, XXXIII. 439-49.

2. MIRACULA AUCT. EODEM. *Inc.* Quodam dñico die, omni populo festivitatem b. Martini Turonici ep. celebrante — *Des.* His dictis ad propria recessit incolumis... [2862]

FLOREZ, t. c. 450-58.

Felix ep. Bituricensis, † cca. 580. — Ian. 1.

MIRACULUM. *Inc.* Post transitum Felicis Biturigi ep... [2863]

*GREG. TURON. *Glor. conf.* 100 (102).

Felix m. Gerundae, sub Diocletiano. — Aug. 1.

1. PASSIO. **a. Inc.** In diebus illis sub Diocletiano et Maximiano coss., tempore quo in christianos saeva — *Des.* dignissime sepelitur. Et quia iam a nobis auferri non potuit, de eius cruore una cum gestis reliquias detulimus... [2864]

Act. SS. Aug. I. 26-28.

b. Inc. In diebus illis sub Diocl. et Max. imp. talis orta est persecutio christianis — *Des.* gaudia decuplantur. Nos vero de cruore sanguinis eius reliquias nobiscum detulimus una cum eius passione... [2865]

Exc. Catal. Brux. I. 34-35, 61°. — Aliquando (cf. *ibid.* II. 526, 61°) omisso fine, ita Passio *des.* "basilicam nomini sancto titulavit, ut sit nomen Dñi-benedictum." [2866]

2. EPITOMAE.

ADO, 1 aug. — VINC. BELLOV. XIII. 134-35.

3. MIRACULA. **Inc.** Quodam tempore F-cis m. basilica a furibus... [2867]

* *GREG. TURON. Glor. mart. 91 (92).*

4. INVENTIO ET TRANSLATIO (EXTR. SAEC. X?). **Inc.** Ecce in hac bb. martyris decentissima translatione... Huius namque praetaxati m. ven. tumba — *Des.* viriliter certando caelestis consortii bravium secius perciperet. [2868]

FLOREZ, XLV. 273-74.

Felix ep. Nolanus m., sub Marciano. — Nov. 15.

PASSIO. **Inc.** In diebus illis erat quidam puer nomine F. in civitate Nola — *Des.* Helfius vero presb. homo iustus a Deo commonitus venit... Ubi ab omnibus christianis... [2869]

De qua Catal. Paris. II. 57-58, 113°.

Felix presb. Nolanus m. — Ian. 14.

1. PAULINI NOLANI CARMINA NATALICIA. **IV. Inc.** Annua vota mihi remeant — *Des.* quas et modo cernimus, auxit. — **V. Inc.** Tempora temporibus subeunt — *Des.* non clausit saecula vitae. — **VI. Inc.** Lex mihi iure pio — *Des.* gemini victoria voti. — **VII. Inc.** Ver avibus voces — *Des.* de munere lumen haberes. — **VIII. Inc.** Ecce dies nobis — *Des.* quae flamma vel unda refugit. [2870]

* *Paulini Nolani opera (P.L. LXI. 468-83, 490-502, 608-15, 638-48; || ed. G. DE HARTEL, in Corp. scr. eccl. lat. XXX. 51-81, 96-118, 194-206, 246-61); || LIPOMANUS, II, f. 111°-31°. — (Sola carmina IV et V) RUINART (1689), 258-73; (1713), 249-62; (1731), 216-230; (1802), II. 112-29; (1859), 295-305.*

X (XI). Inc. Sidera si caelo — *Des.* et de cruce nanta coronam. — **XI (XII). Inc.** Saepe boni domini — *Des.* quem signis muta loquun-

tur. — **XII (XIII).** *Inc.* Candida pax grata nobis — *Des.* felices vivere Felix. [2871]

MURATORIUS, *Anecdota ex Ambrosianae bibliothecae codicibus*, I (1697), 1-112; || *Paulini Nolani opera*, ed. MURATORIUS (Veronae, 1736), 447-552; || MINGARELLIUS (I. A.), *Anecdotorum fasciculus* (Romae, 1756), 1-56 (omissa est longe maior pars carminis ultimi); || MURATORI, *Opere*, XI, 1 (Arezzo, 1770), 1-94; || GALLANDIUS, VIII. 211-27 (desunt eadem quae apud Mingarellium); || *P.L.* t. c. 509-603; || HARTEL, t. c. 118-86.

Cetera carmina natalicia omisimus, cum rerum narratarum vel parum vel nihil contineant.

2. EORUNDEM EPITOME AUCT. GREGORIO TURONENSI. *Inc.* De Felice Nolano m., quia historia passionis non est in promptu — *Des.* saepius scripsit hic auctor. [2872]

*GREG. TURON. *Glor. mart.* 103 (104); || *Act. SS.* Ian. I. 941-42; 3^a ed. II. 223-24. — *Var. lect.* KRUSCH (Br.), *MG. Scr. rer. merov.* I. 472.

3. VITA AUCT. BEDA. *Inc. prol.* Felicissimum b. Felicis triumphum — *Inc.* Igitur Felix natus est in Nola quidem Campaniae — *Des.* percepit coronam vitae, quam repromisit Deus diligentibus se. [2873]

**Beda's opera* (*P.L.* XCIV. 789-98); || SURIUS, I (1570), 306-11; (1576), 312-17; (1618), 217-19; (1875), 254-62; || *Act. SS.* Ian. I. 943-46; 3^a ed. II. 225-28.

4. VITA AUCT. MARCELLO PRESB. *Inc. prol.* Dño... Leoni ep. Marcellus presb. Studium me tuae sollicitudinis — *Inc.* Ad gloriam Dñi N. I. C... Qui ex Oriente ad nos — *Des.* Post longos itaque... agones... [2874]
Act. SS. Ian. I. 946-48; 3^a ed. II. 228-30.

5. LEGENDA AUCT. ADONE. *Inc.* Apud Nola... Hic a Maximo Nola-nae urbis ep. presbyterii honore — *Des.* Sepultusque iuxta urbem in loco qui dicitur Pincis... [2875]

Ado, 14 ian. — *Cf. Anal. Boll.* XVI. 23.

6. EPITOMAE.

*FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, XIV. 3. (*P.L.* CXXXV. 855-56). — VINC. BELLOV. XIX. 39. — *Leg. aurea*, c. 19 (media pars). — PETRUS DE NAT. VII. 138.

7. MIRACULA. *Inc.* In principio narrationis nostrae adesse nobis... Quidam igitur ep. Xistus nomine — *Des.* Et omnes qui audierunt, nobiscum Christo gratias egerunt, qui vivit... [2876]

Bibl. Casin. III. Floril. 220.

Felix in Pincis. *Vid.* Felix presb. Romanus.

Cf. Anal. Boll. XVI. 22-23.

Felix presb. Pistoriensis. — Aug. 26.

VITA ET INVENTIO CORPORIS AN. 1414. *Inc.* Gloriosus Deus in sanctis

suis... Qui dum in praesenti saeculo viveret — *Des.* quae depicta erant retro altare dicti s. Felicis. [2877]

Act. SS. Aug. V. 839-40.

Felix et Adauctus mm. Romae, sub Diocletiano. — Aug. 30.

1. PASSIO. **a.** *Inc.* Romae via Ostiensi... natale bb. mm. F-cis et A-i... et iudice Dracco. Fuere autem duo fratres nomine et opere Felices — *Des.* Ubi postea pacis tempore basilica fabricata est et martyrum memoria digne exulta. Compleverunt autem... [2878]

ADO, 30 aug.; || MOMBRITIUS, I. 307; || [VALESIO (F.)], *Gli atti de' gloriosi mm. Felice et Adaulto* (Roma, 1733), VII-VIII; || *Act.* SS. Aug. VI. 546-47 n. 5, 6.

In legendariis ita nonnumquam haec Passio *inc.* "Bb. martyres Christi F. et A. passi sunt... iudice Dracco. Fuere autem duo fratres..." [2879]

b. *Inc.* Cum fervor (al. furor) Diocletiani et Maximiani sanctos Dei diversis poenis interficeret, duos fratres Felices nomine et opere — *Des.* Ubi postea per pacis tempora basilica fabricata est, in qua beneficia divina exuberant... Passi sunt autem... [2880]

FABER STAPULENSIS, *Agones mm.* f. 26-26^r; || SURIUS, VII (1581), 653; IV (1579), 1012-13; VIII (1618), 330; VIII (1877), 748-49. — In ultimis verbis est in editionibus aliqua lectionum varietas. Ea ex codicibus exscripsimus.

c. *Inc.* Cum fervor Diocletianae persecutionis Romae de die in diem magis magisque ingravesceret, Felix presb. — *Des.* Tandem reddita pace ecclesiis, super martyrum sacras reliquias... et additum coemeterium; ubi florent orationes eorum... [2881]

De qua *Act.* SS. t. c. 547, n. 7 ("aliud apographum...")

2. PASSIO. *Inc.* ut 1 a vel b. — *Des.* Post duodecim vero annos ipsa die dñica, confectis mysteriis dansque pacem... [2882]

Cf. *Catal. Brux.* II. 301, 15°; 434, 12°; *Anal. Boll.* XVI. 23; infra **Felix** presb. Romanus, 1.

3. PASSIO. *Inc.* Temporibus Diocletiani et Maximiani sceleratorum principum gravissima persecutionis — *Des.* Horum fidei constantiam sequentes, in hac convalle lacrimarum... [2883]

Catal. Brux. II. 68-70.

4. PASSIO RHYTHMICA ADSRIPTA MARBODO. *Inc.* Felix fide, felix actu, Felix quidam nomine — *Des.* Quia se s. Felici iunxit ad martyrium. — *Inc. oratio.* Sancte F. et A-e — *Des.* mihi sit propitius. Amen. [2884]

BEAUGENDRE (A.), *Hildeberti Cenoman. opera. Accesserunt Marbodi Redonensis ep. opuscula* (Paris. 1708), 1544-46; || *P.L.* CLXXI. 1633-36.

Exc. (oratio) Act. SS. t. c. 547, n. 8.

5. EPITOMAE.

FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, VII. 9 (*P.L.* CXXXV. 719-722). — VINC. BELLOV. XIII. 80. — *Leg. aurea*, c. 126 (121). — PETRUS DE NAT. II. 74 et VII. 135.

Felix presb. Romanus (frater praecedentis). — Ian. 14.

1. PASSIO. *Inc.* Factum est post completionem bb. Felicis presb. alius Felix germanus eius iunior — *Des.* Post duodecim vero annos ipsa die dñica, confectis mysteriis dansque pacem... [2885]

MOMBRIITUS, I. 303-37; || *Act. SS.* Ian. I. 951; 3^a ed. II. 233.

2. EPITOMAE.

ADO, 14 ian. (pars posterior). — VINC. BELLOV. XIX. 40. — *Leg. aurea*, c. 19 (pars ultima). — PETRUS DE NAT. II. 75.

Felix ludimagister Romae. — Iun. 14.

Leg. aurea, c. 19 (pars prior). — PETRUS DE NAT. II. 73.

Felix ep. Spelatensis m., † 299. — Mai 18.

PASSIO. *Inc.* Temporibus Diocletiani et Maximiani, dum dura persecutionis ira — *Des.* Christiani vero occulte cum laudibus... [2886]

Compendium seu Legendarium sanctorum diversorum (Papiae, 1523), f. 37-38 [non vidimus]; || DONNOLA (Thad.), *De loco martyrii s. Felicis* (Venetiis, 1620), 47-50; || *Act. SS.* Mai IV. 168-69; 3^a ed. 167-68.

Felix presb. m. prope Sutrium in Tuscia, sub Aureliano. — Iun. 23.

Passio narratur in initio Passionis SS. Irenaei et Mustiolae. *Vid. Irenaeus.*

Felix, Regula et soc. mm. Tiguri in Helvetia, sub Maximiano. — Sept. 11.

1. PASSIO. *a. Inc.* Tempore illo bb. F. et germana sua s. R. et socii eorum cum consilio bb. Mauriti — *Des.* pro diversis necessitatibus obtinent effectum. Explicit sanctorum passio, quae in sancto agone s. Florentio mon. per Spiritum s. est revelata. Celebrantur... [2887]

VÖGELIN (S.), in MITTHEILUNGEN DER ANTIQUARISCHEN GESELLSCHAFT IN ZÜRICH, I (1841), IV : *Der Grossmünster in Zürich. Geschichte*, 1-4.

b. Inc. ut a. — *Des.* obtinent medicinam mentis et corporis. Haec denique passio revelata est s. Florentio mon. a s. Spiritu, et eorum festivitas celebratur... [2888]

Act. SS. Sept. III. 772-73. — (Mut. et interpolata) HOTTINGERUS (I. H.), *Hist. ecclesiastica Novi Testamenti*, VIII [= saec. XVI pars iv] (Tiguri, 1667), 1040-55. — *Var. lect. Anal. Boll.* XVII. 16.

c. Inc. Bb. Felix et germana sua s. Regula, qui de comitibus Thebeorum mm. fuisse affirmantur — *Des. ut* 1 b. [2889]

Exc. Catal. Brux. II. 296-97.

d. Inc. Tempore nequissimi Maximiani imp. bb. Felix et germana eius Regula sociique — *Des.* Et nunc si fides petentium... [2890]

De qua *Catal. Paris.* II. 238, 3°.

2. PASSIO. *Inc.* Multorum innumerabilium per orbem... E quorum consortio b. Felix cum felicissima germana sua Regula partibus Germaniae — *Des.* Nam cadavera iam sua capita... portaverunt, ubi hactenus cum magna gloria requiescunt. Quo in loco... Passi sunt autem... Celebritas vero... [2891]

HOTTINGERUS, t. c. 1056-61 (desunt clausulae: " Quo in loco... " etc.). — Cf. *Anal. Boll.* XVII. 114, 222°.

Exc. Act. SS. t. c. 766, n. 17; 767, n. 25; 773-74 inter annotata.

3. EPITOME.

NOTKERUS, 11 sept.

Felix ep. Treverensis, saec. IV extr. — Mart. 26.

1. VITA. *Inc. prol.* Cum plurima divinae miserationis operatio — *Inc.* De huius namque viri sanctitate et ordinationis tempore Sulpicius — *Des.* Neque enim digna aestimatione quisquam... [2892]

Act. SS. Mart. III. 622-25; 3^a ed. 620-23.

2. EPITOME. *Inc.* Multos in ordine pontificali Felices... De cuius vitae sanctitate et ordinationis tempore — *Des. ut* 1. [2893]

De qua *ibid.* 622 (3^a ed. 620), n. 2.

Felix ep. Tubzacensis m., sub Diocletiano. — Oct. 24.

1. PASSIO. a. In diebus illis Diocletiano VIII et Maximiano VII coss. augustis, exivit edictum eorundem caesarum vel imp. — *Des.* et positaee in via quae dicitur Scillitanorum. In eodem vero ven. loco... [2894]

FABER STAPULENSIS, *Agones mm.* f. 26^v-27; || D'ACHERY, *Spicilegium*, XII. 634-37; || *Id.* ed. DE LA BARRE, II. 68-69; || BALUZIUS, *Misc.* I. 77-81; 2^a ed. I. 18-19; || *Lactantii de mortibus persecutorum liber. Accesserunt Passiones ss. Perpetuae* etc. (Oxonii, 1680), 47-56; || *Optati Milevitani de schismate Donatistarum*, ed. L. E. DUPIN (Paris. 1702), 146-47; || GALLANDIUS, V. 511-513; || *P.L.* VIII. 679-85; || *Act. SS.* Oct. X. 625-28 (col. 2).

b. *Inc.* Diocletiano VIII et Maximiano VII coss. augustis exivit edictum imperatorum et caesarum — *Des.* tibi cervicem meam ad victimam flecto, qui permanes (*al.* invictus et permanens) in aeternum, cui est claritas... [2895]

SURIUS, V (1574), 927-28; (1580), 1026; X (1618), 366-67; || BARONIUS, *Annales*, an. 302, CXVIII-CXXIII; || RUINART (1689), 376-78; (1713), 355-57; (1731), 313-14; (1802), II. 323-26; (1859), 390-91; || DUPIN, t. c. 149-50; || GALLANDIUS, t. c. 514-15; || *P.L.* t. c. 686-88; || *Act. SS.* I. c. (col. 1).

2. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XIII. 37; || MOMBRIUS, I. 310^v. — PETRUS DE NAT. II. 85.

Felix, Fortunatus et Achilleus diac. mm. Valentiae in Gallia, sub Aureliano. — April. 23.

1. PASSIO. *Inc.* Igitur bb. Irenaeus, Lugdunensis urbis ep., conse-

quenti tempore m., in quo dispositione divina — *Des.* ubi... assidue existere miracula comprobantur. Ibidem fletuum nostrorum... [2896

SURIUS, II (1571), 823-26; (1578), 920-23; IV (1618), 287-89; IV (1876), 538-44; || *Act. SS.* April. III. 98-100; 3^a ed. 89-101.

2. *Inc.* Eodem tempore cum summus sacerdos et m. ecclesiae Lugdunensis s. Hyrenaeus Christum lumen aeternum — *Des.* ubi cottidie virtus Dñi declaratur. Acta sunt haec circa sanctos Dei... [2897

Cf. Catal. Paris. II. 48, 41°.

3. EPITOMAE.

ADO, 23 april. — PETRUS DE NAT. IV. 83.

Ferdinandus III rex Castellae et Legionis, † 1252. — Mai 30

VITA AUCT. AEGIDIO ZAMORENSI. *Inc.* Ferdinandus III fuit nobilissimi Aldephonsi regis Legionis filius — *Des.* et multa alia, quorum nomina longum esset enarrare. [2898

FITA (F.), in *Boletín de la real Academia de la Historia*, V (Madrid, 1884), 308-19; || *Id. Estudios históricos*, II (1884), 155-66. Quaedam e reliquis gestis Ferdinandi narrat Aegidius in Vita Aldephonsi Sapientis (apud FITA, *Boletín*, t. c. 319-21; *Estudios*, t. c. 166-68). Quod autem ea in ipsa Ferdinandi Vita non comprehenderit, inde est quod in ista satis habuit narrationem Roderici Toletani et Lucae Tudensis exscribere et in epitomen cogere; cf. FITA, *Boletín*, t. c. 319; *Estudios*, t. c. 166.

Fergusianus seu **Fergusus** ep. in Scotia, saec. VIII (?). — Nov. 18.

VITA, TRANSLATIO ET MIRACULA. *Inc.* Fergusianus postquam in Ybernia dignitate episcopali per multos annos frueretur — *Des.* baculusque s. viri sub eadem incurvatus inveniebatur. [2899

Brev. Aberdonense, pars aest., Propr. SS. 164, 164^v.

Ferreolus ep. Lemovicensis, † post 591. — Sept. 18.

VITA. *Inc.* B. Ferreolus vir illustris ex dioecesi Lemovicensi, sicut posteritati — *Des.* Deinde in ecclesia parochiali apud Annexionium supra altare in capsula deaurata repositum... [2900

LABBE, *Bibl. mss.* II. 527-28; || *Act. SS.* Sept. V. 785-86.

Ferreolus ep. Uceccensis, † 581. — Ian. 4.

1. VITA. *Inc.* Ferreolus vir Dei confessorque bb. post transitum s. Firmini — *Des.* et cum decore magno. Multas etiam virtutes... Amen. — *Inc. appendix.* Si quis vero de parentibus s. Ferreoli inquirere voluerit — *Des.* quae etiam fertur mortuum suscitasse. [2901

Catal. Paris. II. 100-3.

Exc. DOMINICY (M. A.), *Ansberti familia rediviva* (1648), appendix, 27-29.

2. VITA. *Inc.* S. Ferreolus natione Narbonensis a nobilissimis parentibus originem duxit. Huius genitor Ansbertus... [2902]

Exc. DU BOUCHET (J.), *La véritable origine de la maison royale de France* (1646), preuves, 30-31.

Ferreolus presb. et Ferrucio diac. mm. Vesontione, sub Aureliano. — Iun. 16.

1. PASSIO. a. *Inc.* Eodem tempore, cum sacerdos et m. ecclesiae Lugdunensium s. Irenaeus ep. missus fuisset — *Des.* ut cum eis in aeterna felicitate gaudeamus. Acta sunt haec circa sanctos Dei... [2903]

SURIUS, VII (1581), 536-38; VII (1586), 166-68; VI (1618), 243-44; VI (1877), 370-73; || *Act. SS.* Iun. III. 7-8; 3^a ed. IV. 6-7.

b. *Inc. prol.* Cum summa veneratione quos sui Redemptoris — *Inc.* Ea tempestate cum b. Iohannes apost. et evang. — *Des.* ut cum eis in aeterna patria gaudere valeamus. Facta sunt haec... [2904]

Exc. CHIFFLETIUS (I. I.), *Vesontio*, II (1618), 17-23 (omisso solo initio). — *Act. SS.* Iun. III. 5 (3^a ed. IV. 5), n. 3; 8-9 (3^a ed. IV. 7-8), annot. a, c, g, h, i. — NARBÉY, *Supplément aux Acta SS.* I. 409, not. 2; 415-16, not. 3; 447, 449.

c. *Inc.* In diebus Aureliani sceleratissimi imp. s. Hireneus, Lugdunensis ecclesiae ep., Christi lumen — *Des.* eorum martyrium declaramus. Acta sunt haec... [2905]

Exc. *Anal. Boll.* I. 513.

2. MIRACULA. *Inc.* Visonticorum quoque civitas propriis... [2906]

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 70 (71).

3. INVENTIO ET TRANSLATIO SAEC. IV POST MED. (?) a. *Inc. prol.* Opportunum valde est et ad mentes fidelium aedificandas — *Inc.* In civitate quae... Chrysopolis appellata est (tanti enim cultus et ornatus exstitit, ut... nomen acceperit) bb. mm. Ferreolus et Ferrucius — *Des.* eumque... qui haec oboedienter composuit, remunerare dignentur, ipso adiuvante... [2907]

Act. SS. Iun. III. 11-12 (3^a ed. IV. 9-10), n. 1-6. Deest prol. in editis.

Exc. CHIFFLETIUS, t. c. 47-49.

b. *Inc.* In civitate... acceperit (ut a) opinione quoque pristina veterum — *Des.* et eius remuneratione, qui oboedienter legenda composuit, ipso adiuvante... [2908]

Exc. *Catal. Brux.* II. 205-7.

c. *Inc.* Et hi cum consanguinitate carnales fratres essent... In civitate quae temp. ant. Chrys. nominata est, tantus cultus et ornatus fuit ut... acceperit. Opinione quoque pristina veterum — *Des.* de ore et mente hominum numquam cesset in terris. [2909]

Exc. *Catal. Paris.* I. 483-84.

4. TRANSLATIO AN. 1063. *Inc.* Priorum patrum moralis institutio — *Des.* in altari bb. Dei genetricis Mariae gloriose recondidit; ubi... [2910

Act. SS. Iun. III. 13-14 (3^a ed. IV. 11-12), n. 1-6.

Exc. CHIFFLETIUS, t. c. 217-19. — *Vie des Saints de Franche-Comté*, I (Besançon, 1854), 579-80.

Ferreolus tribunus m. Viennae in Gallia, sub Diocletiano (?).
— Sept. 18.

1. PASSIO. a. *Inc.* Cum per universas provincias genus christianorum Deo carum — *Des.* non longe a Rhodano cum summa veneratione tumulavit. Cuius beneficia per civitates... [2911

SURIUS, V (1574), 295-96; (1580), 325-26; IX (1618), 193-94; IX (1878), 438-40; || RUINART (1689), 509-11; (1713), 462-64; (1731), 406-8; (1803), III. 92-96; (1859), 489-91; || *Act.* SS. Sept. V. 764-65.

b. *Inc.* ut a. — *Des.* ut ad baptismi consummationem cum patrocinio martyris perveniret. Ubi hodie fuis Dñō orationibus... [2912

Act. SS. t. c. 766-67.

2. INVENTIO CORPORIS AUCT. GREGORIO TURON. *Inc.* Quodam tempore dum ad occursum b. Niceti — *Des.* vobis hinc pars rediit patroni. [2913

* GREG. TURON. *Virt. S. Iuliani*, 2. — *Cf. Catal. Brux.* II. 284, 12°.

3. EPITOME.

Ado, 18 sept.

Ferrucius m. Moguntiae cultus. — Oct. 28.

PASSIO SEU SERMO AUCT. MEGENHARTO MON. FULDENSI. *Inc. prol.* Dñō Adelgero... iuxta laudem Sapientiae veridicam — *Inc.* Cum per organum Spiritus s. familiare — *Des.* quae Deus ante tempora saecularia praeparavit dilectoribus; cuius honor... [2914

SURIUS, V (1574), 967-72; (1580), 1068-74; X (1618), 392-95; X (1879), 732-741; || *Act.* SS. Oct. XII. 538-42.

Exc. SERARIUS, *Rer. Mogunt.* 288-91, 606-7; *id.* ed. IOANNIS, I. 184-86 373-74. — HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 149-50.

Ferrus ep. Ravennas, saec. IV extr. — Iun. 3.

VITA. *Inc. prol.* Ferrus dicitur a far, farris — *Inc.* Erat namque in quadam civitate Italiae sita supra mare — *Des.* ac postmodum in pace quievit III die mensis iunii... [2915

Anecdota Joh. Gielemans, 15-18.

Festus soc. S. Ianuarii Beneventani. *Vid. Ianuarius.*

Fiacrius erem. in dioecesi Meldensi, saec. VII. — Aug. 30.

1. VITA ET MIRACULA. *Inc. prol.* Egregius Christi conf. F. perfectae evangelicae perfectionis — **I.** *Inc. Vita.* B. Fiacrius eremita magni-

cus in Meldensi territorio — *Des.* Ad cuius sacrum tumulum frequenter membra languentum... in saecula saeculorum. — **II. Inc. Mirac.** Homo quidam de Montiniaco — *Des.* Cuius meritis et precibus habere mereamur accessum... [2916]

Act. SS. Aug. VI. 604-15.

2. VITA ET MIRACULA. I. Inc. Vita. Gloriosus atque bb. Fiacrius eremita magnificus de Hibernia Scotorum — *Des.* Ad cuius gloriosum tumulum si quis devote accesserit... Amen. [2917]

Catal. Paris. II. 352-54.

II. Inc. Miracula. In territorio Ambianensi erat quidam homo — *Des.* Dum esset ante ecclesiam... et sic ad propria cum gaudio remeavit. [2918]

De quibus *Act. SS.* t. c. 602, n. 20 ("miracula partim eadem"); *Catal. Paris.* II. 349-50, 6°.

III. MIRACULA FACTA DIVIONE IN CAPELLA DUCIS BURGUNDIAE. Inc. prol. Mirabilis Deus in sanctis suis — *Inc.* In parochia S. Nicolai de Divione — *Des.* et sic cum gaudio ad propria remeavit. [2919]

Act. SS. t. c. 616-19.

3. EPITOMAE. a. Inc. B. Fiacrius ex Hibernia nobilibus ortus — *Des.* quod de singulis non est nostrae possibilitatis scribere. [2920]

SURIUS, VII (1581), 651-53; IV (1579), 1010-12; VIII (1618), 329; VIII (1877), 745-47; || MABILLON, *Acta*, II. 599-600; 2^a ed. 573-74.

Exc. MESSINGHAM, *Florilegium*, 391-92.

b. Inc. S. Fiacrius conf. vir vita mirabilis in Hiberniae partibus — *Des.* Et ad eius tumulum membra languentum... Transiit... [2921]

CAPGRAVIUS, f. 147-47^r; || MESSINGHAM, t. c. 390-91.

Fidelis, Exantus et Carpophorus mm. Comi, sub Maximiano. — Oct. 28.

1. PASSIO. Inc. Cum Maximianus sacrilegus imp. in urbe Mediolano resideret — *Des.* quae Deus per fidelissimum suum m. ostendebat. Decollatus est... [2922]

MOMBRIUS, I. 308^r-9; || TATTI (P. L.), *Annali sacri della città di Como*, I (1663), 897-98; || ZACCARIA (F. A.), *De' ss. mm. Fedele, Carpofo, Gratiniano e Felino* (Milano, 1750), 43-46; || *Act. SS.* Oct. XII. 563-64.

2. PASSIO. Inc. prol. Supplicationibus catholicae fidei — *Inc.* Temporibus igitur crudelissimi atque saevissimi imp. Maximiani — *Des.* Passi sunt... in loco qui dicitur Silvula sub urbe Cumensi; ubi... [2923]

De qua *Anal. Boll.* XI. 313, 53°.

3. SERMO PETRI DAMIANI. Inc. Nostis, ff. cc., quia idcirco ad audientias martyrum... victorias — *Des.* Ille quippe eum remunerat... [2924]

* *Petri Damiani opera* (ed. CAIETANUS, II. 286-90; || P. L. CXLIV. 807-

811); || **SURIUS**, X (1618), 390-91; || **TATTI**, t. c. 899-903; || **ZACCARIA**, t. c. 48-54; || *Act. SS.* t. c. 567-69.

4. INVENTIO ET TRANSLATIO CCA. AN. 964. *Inc. prol.* Vere quidem actionis labore instruimur — *Inc.* In fine igitur Cumanum lacus quondam christianorum habitatio fuerat — *Des.* Constitutum namque Dei providentia est ut in ecclesia s. Euphemiae... [2925]

Anal. Boll. IX. 354-59.

5. TRANSLATIO AN. 1489 (INSTRUMENTUM). *Inc.* In nomine Dñi. Anno... MCCCCLXXXIX... Reverendus in Christo pater Iacobus de Vulterris... [2926]
ZACCARIA, t. c. 55-56; || *Act. SS.* t. c. 555-56, n. 24.

Fidelis ep. Emeritensis, † cca. 565. — Febr. 7. *Vid.* **Emeritenses**.

Fidentius ep. et conf. (Patavinus?). — Nov. 16.

1. PETRUS DE NAT. x. 66.

2. INVENTIO CORPORIS SAEC. X. *Inc.* Placuit tandem divinae bonitati ... detegere ep. Gauslino — *Des.* s. Fidentii appellatur. [2927]
CAPPELLETTI, X. 483-84 (videtur esse pars longioris libelli).

Fides v., Caprasius, Primus et Felicianus mm. Aginni, sub Maximiano. — Oct. 6.

1. PASSIO. *Inc.* S. igitur Fides Agennensium civitate (*al.* civitatis) oriunda fuit — *Des.* simul pervenire meruerunt. De quorum passione II non. oct. nos gaudere et illustrare voluit... [2928]

Act. SS. Oct. III. 288-89. — In hac Passione nihil de Caprasio; auctor nomina sociorum S. Fidis se ignorare fatetur.

2. PASSIO. a. *Inc.* S. Fides de Agenno civitate oriunda fuit — *Des.* inenarrabili claritate perfruuntur. De quorum passione... Amen. — *Inc. appendix (de translatione facta a Dulcitio ep.)* Horum ergo corpora tormentis miserabilibus — *Des.* Quorum meritis ad salutem omnium innumera... [2929]

LABBE, *Bibl. mss.* II. 528-31.

b. *Inc. prol.* Magnorum atque inclitorum mm. Caprasii et Fidis v. dum insignia passionum merita conamur evolvere — *Inc. ut 2 a.* — *Des.* divinae visionis iucunditate perfruuntur (*al.* potiuntur). De quorum passione... — *Appendix ut in 2 a.* [2930]

SURIUS (deest prol.) VII (1581), 785-87; V (1580), 966-68; X (1618), 308-9; X (1879), 574-79; || *Act. SS.* Oct. VIII. 823-25.

c. *Inc. prol.* Magnorum atque inclitorum Caprasii, Fidei, Primi et Feliciani passionum merita revolventes — *Inc. ut 1.* — *Des.* Fulget

virtutibus muneris sui ornata religione s. Caprasius. Per ipsum nobis optemus... [2931]

De qua LABBE, *Bibl. mss.* II. appendix, sign. SSSss.iiij; || *Catal. Paris.* III. 374, 101°.

d. *Inc. prol.* Passio sanctorum magnorum atque inclitorum mm. Caprasii et Fidei dum eorum passionum merita volumus referre — *Inc. ut 2 a.* — *Des.* et gloriosum certamen meruit habere et sepulturam. De quorum martyrum passione... [2932]

Exc. Act. SS. Oct. VIII. 817, n. 9; 826, annot. k, l, n.

e. *Inc. prol.* Passio sanctorum, magnorum atque inclitorum mm. Caprasii et Fidei magnam nobis hodie celebritatem praestat — *Inc. ut 2 a.* — *Des. ut 2 a.* — *Inc. appendix.* Eodem in loco martyrii sui propter terrorem gentilium — *Des.* Tantum autem beneficii... [2933]

Exc. Act. SS. Oct. VIII. 825, annot. c.

f. *Inc. prol.* Cum sanctorum passiones et merita recolentes — *Inc. ut 1.* — *Des.* Ille denique priori sepulturae locus exceptione... [2934]

Cf. Anal. Boll. VIII. 152, 118°.

g. *Inc.* Post venerabilem dñicae resurrectionis triumphum atque ineffabilem — *Des.* pervenerunt ad palmam martyrii. De quorum passione... — *Inc. appendix.* Horum ergo corpora plebs Deo devota colligens — *Des.* sociale cacumen, par imperium manet in saecula saeculorum. Amen. [2935]

De qua *Catal. Paris.* II. 575, 14°.

h. *Inc. ut 2 g.* — *Des. ut 2 b.* — *Appendix ut in 2 a.* [2936]

Exc. Anal. Boll. I. 623-25; cf. 496, 10°.

4. FRAGMENTUM PASSIONIS METRICAЕ. *Inc.* Dixerat, at iudex altrinsecus instat — *Des.* Illa velut regina micans in vestibis albis. [2937]

DÜMLER (E.), in *Neues Archiv*, X. 337-38. — *Emendationes.* WINTERFELD (P. von), *ibid.* XXIII. 741.

5. PASSIO METRICA. *Inc.* Cum rex insanus regnaret Maximianus — *Des.* Vivit ab aeterno, regit omnia iure superno. [2938]

Act. SS. Oct. VIII. 826-28

6. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XIII. 133; || MOMBRIUS, I. 310°; || *Act.* SS. Oct. VIII. 816, n. 6, 7. — *Hist.* SS. (Colon. 1483), f. 335^a-36^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 138^v-39^v.

7. TRANSLATIO AD MONASTERIUM CONCHACENSE, PAULO ANTE AN. 883. a. *Inc. prol.* Magnificus et perpes rex caelorum — *Inc.* Temporibus igitur Diocletiani et Maximiani romuli regni sceptrata regentium — *Des.* omnisque aestuantis diei serenitatem. Ipsi quoque ingenito... — *Sequitur carmen, quod inc.* Omnium alpha Deus — *Des.* hoc spiritus annuat almus. [2939]

Act. SS. Oct. III. 294-99. — Aliquando (cf. *Act.* SS. t. c. 300, annot. u) sequitur oratio, quae inc. " S. et benedicta Fides, virgo gloriosa... " [2940]

b. (RHYTHMUS). *Inc.* Post revelatum corporis thesaurum Fidis martyris — *Des.* In quo Christo sit gloria per infinita saecula. [2941]

Act. SS. t. c. 289-92.

Exc. BARRÈRE, Hist. religieuse et monumentale du diocèse d' Agen, I (1855), 193-95.

8. MIRACULA AUCT. BERNARDO ANDEGAVENSI SCHOLASTICO, libris 2. *Inc. epist.* SS. atque hominum doctissimo Fulberto Carnotano ep... Cum dudum Carnoti vestra sincera conversatione — *Inc. lib. I.* Igitur adhuc in pago Rotenico, ubi et bb. v. requiescit Fides — *Des. lib. II.* et etiam fastidicis lectoribus succinctam addidissem. [2942]

BOUILLET (A.), *Liber miraculorum S. Fidis* (Paris, 1897), 1-125.

Exc. LABBE, Bibl. mss. II. 531-44 (c. 1-14); || *P.L.* CXXI. 127-52 (c. 1-14 et epist. ex Mabillonio). — MABILLON, *Annales*, IV. 703; 2^a ed. 645-46 (sola epist.). — DEVIC et VAISSETE, *Hist. du Languedoc*, II, pr. 6-7; Id. ed. Privat. V. 8-14. — BOUQUET, X. 379-80. — *Act. SS.* t. c. 300-317, 321-23 (n. 78-84), 325-29 (n. 2-6, 8-10, 14-20). — *Anal. Boll.* VIII. 65-71, 75-76 (c. 1, 2, 6).

9. MIRACULA AUCT. MONACHO CONCHACENSI, libris 2. *Inc. prol.* Nemo sollicitis indagationum curis miretur — *Inc. lib. I (III).* S. Spiritus virtute, cuius inspiratione — *Des. lib. II (IV).* Cuius virtutes gloriosissimas devotis mentibus exoramus... [2943]

BOUILLET, t. c. 126-222.

Exc. LABBE, t. c. 544-551 (c. 15-22); || *P.L.* t. c. 152-64 (c. 15-22). — BOUQUET, t. c. 380. — *Act. SS.* t. c. 318-21, 323 (n. 68-77, 85, 86). — *Anal. Boll.* t. c. 71-75, 76-77 (c. 3-5, 7). — SERVIÈRES, in *Albia christiana*, III (1895), 59-60.

10. MIRACULA. I. (De fure resuscitato). *Inc. mutilum...* betur malefactis, multos retraheret a laqueo iustae damnationis... [2944]

II. Nunc quoque quia martyr... Hunc namque Arnaldum... [2945]

III. Ecclesiam, quae Campaniacus dicitur, multi... [2946]

IV. Inter medios fines bipoleos, Albiensis videlicet... [2947]

V. Sed neque illud silendum... Ecclesiae illius... [2948]

BOUILLET, t. c. 223-30.

11. MIRACULA. I. Quoniam nostrae orationis... Rusticus... [2949]

II. Nuper quidem quaedam iuvenis puella simili passione... [2950]

III. Obviat semper factiosa... Castrum Filigerias... [2951]

BOUILLET, t. c. 230-37. Sequebatur in cod. ultima pars libri II auctore monacho Conchacensi (supra, 9).

12. MIRACULA. I. Quidam vicus in pago Tolosano... [2952]

II. Bb. Fidis miraculorum... Erat igitur quidam paganus... [2953]

III. Si inter innumerabilia... Quidam igitur de castello... [2954]

IV. In Normannorum regionis confinibus... [2955]

Anal. Boll. t. c. 77-85; || BOUILLET, t. c. 237-47.

13. MIRACULA. I. Nefarium... Rusticus quidam Gerundensis... [2956]

- II. Nostrae v. sublime meritum... Quondam quidam miles... [2957]
 III. Nullatenus declinamus... Rodbertus Rotenensium comes... [2958]
 IV. Nam quia insignis... Ut saepe casu contigit, in eodem... [2959]
 V. Dum summo affectu... Remensis quidam indigena... [2960]
 VI. Dum solito more... Nuper strenuissimorum cura virorum —
Des. ante sacram imaginem dependens sudarium. [2961]

BOUILLET, t. c. 247-68.

14. MIRACULA. I. *Inc. (mutilus) sima s. Fidis magnificentia. Nam omnibus s. Fidis potentiam deprecantibus — Des. in praesentia eius corporea gratias relaturus.* [2962]

BOUILLET (A.), in *Mémoires de la Société nationale des Antiquaires de France*, LVIII (1899), 223-25.

II. *Inc. In tanta s. Fidis miraculorum copia... Erat igitur in Hierosolymitanorum confiniis quidam paganus — Des. (mutilus) pluribus nodis circum eius* | [2963]

BOUILLET, in *Mémoires*, t. c. 226-27. — Est haec recensio antiquior miraculi de quo supra 12, II.

15. MIRACULUM SAEC. XI (FUNDATIO MONASTERII S. FIDIS SELESTADIENSIS). a. *Inc. prol. Licet virtutes et miracula suae m. Fidis — Inc. Tempore igitur dñi Begonis ab. — Des. Sicque factum est ut monachi... divites facti totum possederunt.* [2964]

HOLDER-EGGER (O.), in *MG. XV.* 997-1000.

Exc. BOUILLET, in *Mémoires*, t. c. 230 (ms. de Rodez).

b. *Inc. prol. Anno Dñi MLXXXVII... Licet virtutes — Inc. ut a. — Des. Sicque factum est... totum possederunt, omnipotentem magnificantes, qui ducit...* [2965]

DORLAN (A.), *Notices hist. sur l'Alsace et principalement sur la ville de Schlestadt* (Colmar, 1843), I. 48-53; || BOUILLET, *Liber miraculorum*, 269-275. — Cf. HOLDER-EGGER, l. c. in notis; BOUILLET, in *Mémoires*, t. c. 230 (ms. de Schlestadt).

Fides, Spes, Caritas (Pistis, Elpis, Agape) et earum mater Sophia (Sapientia) mm. Romae. — Aug. 1.

1. PASSIO. a. *Inc. prol. Licet omnium ss. veneranda gesta — Inc. Illis itaque temporibus, quibus idolorum cultus duce perditionis Adriano — Des. sibi cum uxore et filiis venerabiles praeparavit sepulturas. Ad sanctarum vero memoriam... Obsecro vos omnes legentes... Confortamini in Dño...* [2966]

MOMBRITIUS, II. 205*-11.

b. *Inc. Regnante Adriano imp. cum idolorum cultus ubique eius auctoritate — Des. sibi et uxori suae ac filiis decenter constituit. Ad memoriam autem...* [2967]

Bibl. Casin. III. Floril. 276-83.

2. COMOEDIA "SAPIENTIA", AUCT. HROTSUITA. *Inc. argum.* Passio ss. vv. F. S. et C., quas earundem veneranda genetrice — *Inc.* Antiochus. Tuum igitur esse, o imp. Adriane — *Des.* Matronae. Suscipe, Dñe, Amen. [2968]

**Hrotsuitae opera* (P.L. CXXXVII. 1045-62; || ed. BARACK, 271-98).

3. PASSIO. a. *Inc. prol.* Cumque evangelicis sermonibus illuminatio esset — *Inc.* Mulier quaedam, nomine Soffia, genere illustris... adveniens Romae simul cum filiabus tribus — *Des.* Et haec dicens magnissime ululans discrepuit... Consummatae sunt... [2969]

De qua *Catal. Paris.* III. 486, 77°.

b. *Inc.* Mulier igitur quaedam nomine Sapientia de genere primo... Romam advenit cum filiabus suis — *Des.* Et cum haec dixisset, in magno eiulatu exclamans crepuit... Passae sunt... [2970]

De qua *Catal. Paris.* II. 55, 95°.

c. *Inc.* Cum verbi Dei praedicatio per totum curreret orbem... Eo tempore mulier quaedam nobilis nomine Sophia cum tribus filiabus suis adveniens Romam — *Des.* Ad ultimum doloris impatientia ululans crepuit medius... Finitur martyrium ss. trium vv... [2971]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 443^a-44^c; || *id.* (Lovan. 1485), f. 286^v-89^v.

d. *Inc.* Eo quoque tempore mulier (*etc. ut c.*) — *Des. ut b.* [2972]

VINC. BELOV. XI. 84, 85.

4. PASSIO. *Inc.* Haec dum esset de una civitate Italia centurionis filia — *Des.* quod spiritus eius susceptus esset in caelis. [2973]

Cf. *Catal. Paris.* III. 8, 41°.

5. EPITOMAE.

Leg. aurea, c. 48. — PETRUS DE NAT. VII. 7. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 91.

Fidolus ab. Trecensis, saec. VI. — Mai 16.

1. VITA. a. *Inc. prol.* Congrue igitur adgrediamur sancti praeconium — *Inc.* Is itaque ex Arvernus urbi incola, ad Theodorico — *Des.* qui in modum caritatis excesserant, ille vir eos sanavit, qui semper firmus est in Dño... [2974]

KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* III. 428-32.

b. *Inc. prol.* Dilectissimi ff., gaudete in Dño — *Inc.* Hunc unde oriundus... Fuit enim ex Arvernus urbis incola — *Des.* qui fallaci mente modum caritatis excesserat. Longum est de singulis suis... [2975]

CAMUZAT, *Promptuarium Tricass.* f. 340^v-44^v (omisso uno cap. et sermone aliquantum correcto); || SURIUS, V (1618), 227-29 (item); || *Act. SS.* Mai III. 589-90; 3^a ed. 586-87.

Exc. LABBE, *Bibl. mss.* II. 588. — *Act. SS.* Febr. I. 475 (3^a ed. 480-81), n. 9, 10.

2. VITA. *Inc. prol.* Ven. patris Fidoli vitam ad laudem nominis Christi — *Inc.* Vir igitur vitae ven. Fidolus ex praeclara Arvernorum urbe — *Des.* nos sibi concessi socios assiscat honoris, largiente... [2976]

LABBE, t. c. 551-57; || MABILLON, *Acta*, I. 196-202; 3^a ed. 189-97.

EXC. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 552-53; || BOUQUET, III. 406-7. — *Act.* SS. Febr. I. 474-75 (3^a ed. 480), n. 7, 8. — *Ibid.* Mai III. 590-91 (3^a ed. 587-588), in annot.

Filibertus. *Vid.* Philibertus.

Fillanus (al. **Faelanus**, **Felanus**, **Foelanus**) ab., saec. VIII.
— Ian. 9.

VITA. *Inc.* Foelanus ex Scotorum nobili familia — *Des.* quae inter Straphillane dicitur, honorifice traditus sepulturae. [2977]

Brev. Aberdonense, pars hiem., Propr. SS. 26^v-27^v.

Fimbarrus, **Fimberrus.** *Vid.* Findbarrus.

Fina v. in Tuscia, † 1253. — Mart. 12.

VITA AUCT. IOHANNE A S. GEMINIANO ORD. PRAED. *Inc. prol.* Religioso... f. Goccio... Tua dudum a me fraternitas — *Inc.* Postquam mundo sol iustitiae Christus — *Des.* suis oculis conspexerunt. Multa quidem et alia... Amen. — *Sequuntur testimonia*, quae des. Ego Lupardus de S. Gervasio in Forcolo. [2978]

Act. SS. Mart. II. 236-41; 3^a ed. 232-38.

Finanus ab. in Kenn Hittich, saec. VII. — April. 7.

1. VITA. *Inc.* Finanus s. de genere Corcoduibne ortus fuit — *Des.* ubi fulget sicut sol in regno Dei in saecula saeculorum. Amen. [2979]

Act. SS. *Hiberniae ex cod. Salmant.* 305-18.

2. VITA. *Inc.* Finanus s. de plebe, quae Corcodubne dicitur, ortus fuit — *Des.* sicut sol fulget in conspectu Dñi in saec. saec. Amen. [2980]

Cf. SMITH (Ch.), *The antient and present state of the County of Kerry* (Dublin, 1756), 127, not.; HARDY, *Descr. catal.* I. 128, n. 384b.

Finanus ep. Lindisfarnensis, † 661. — Febr. 17.

VITA. *Inc.* Anno citra virginei partus DC et L vir vitae ven. — *Des.* Anno autem episcopatus sui x... Dño relaxabat. [2981]

Brev. Aberdonense, pars hiem., Propr. SS. 55^v-56. — Cf. BEDA, *Hist. eccl.* III. 17, 21, 22, 25.

Finanus = **Findianus**, **Finianus**, **Finnianus**, **Fridianus**.

Findanus reclusus Rhenaugiensis, † 878. — Nov. 15.

VITA. *Inc. prol.* Cum Deus omnipotens electos suos — *Inc.* Vir igitur quidam nomine Findan, genere Scottus — *Des.* ex parte videntur fore cum cautela exaratae. [2982]

GOLDASTUS, *Rer. Alamann. scr.* I (1606), 318-22; 2^a ed. I. (1661), 204-7; 3^a ed. I (1730), 203-6; || MABILLON, *Acta*, IV, 1. 378-82; 2^a ed. 356-60; || ZAPF (G. W.), *Reisen in einige Klöster Schwabens* (1786), 243-54; || MONE, *Quellensammlung*, I. 56-61; || HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 503-6. **Exc.** GONONUS (B.), *Vitae Patrum Occid.* 455-56. — *Act. SS.* Febr. I. 336 (3^a ed. 340), n. 39-41. — ZIMMER (H.), *Glossae hibernicae* (1881), 272-74.

Findbarrus (al. **Finbarrus**, **Fimberrus**, **Barrus**, **Barreus**, etc., al. **Lochanus**, al. **Maculinus**) ep. Corcagiensis, † 623. — Sept. 25.

1. VITA. *Inc.* S. Dei electus atque dignus pontifex Barrus de gente Connactorum — *Des.* inter choros angelorum migravit ad Dñm. [2983]

CAULFIELD (R.), *The Life of St. Fin Barre* (London, 1864), 7-23.

2. VITA. *Inc.* Ss. Dei electus atque dignissimus pontifex Barrus de gente Connacteorum — *Des.* ad caelum pertingere. Migravit autem ss. pontifex B. ex hac vita... [2984]

CAULFIELD, l. c. in infimis pagellis.

Exc. *Act. SS.* Sept. VII. 144 (3^a ed. 132), n. 15; 145 (3^a ed. 133-34), n. 23.

3. VITA. *Inc.* Erat quidam rex in Hibernia nomine Tegernacus — *Des.* ab eius ven. successore collectae. Quibus in aeternis sedibus... [2985]

De qua *Act. SS.* t. c. 143-45 (3^a ed. 131-34), n. 8, 9, 13, 14, 15, 21, 22, 25.

4. VITA.

Exc. COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 607; || *ibid.* 629-30; || *Act. SS.* t. c. 146 (3^a ed. 134), n. 28. — COLGANUS, t. c. 221, col. 2.

5. VITA. *Inc.* Fimberrus ex Cathania insula, quae ad occidentalem Scotiae plagam — *Des.* plurima fieri contingebant miracula. [2986]

Brev. Aberdonense, pars aest., *Propr. SS.* 115, 115^r.

Exc. *Act. SS.* t. c. 147 (3^a 135), n. 36.

6. VITA (MACULINI EP.). *Inc. prol.* Venerabilem huius diei sanctissimi memoriam recolentes — *Inc.* Rex etenim quidam nobilissimis Brumensium natalibus ortus — *Des.* et cum iustitiae sole electos congregabit, qui cum Patre... [2987]

De qua *Act. SS.* t. c. 144 (3^a ed. 132-33), n. 16.

Fingar (al. **Guignerus**) et soc. mm. in Britannia, cca. med. saec. V. — Mart. 23.

PASSIO AUCT. ANSELMO. *Inc. prol.* Poscis fideliter satis, carissime — *Inc.* Gloriosus equidem et praedicandus ubique Dñi confessor Patri-

cius — *Des.* et perficit sanitates. Haec ego servus Christi Iesu Anselmus... [2988]

MESSINGHAM, *Florilegium*, 211-18; || COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 387-390; || *Act. SS. Mart.* III. 456-59; 3^a ed. 454-57; || *Anselmi Cantuariensis opera*, ed. G. GERBERON, 2^a ed. (1721), 508-11 (var. lect. et emend. 703); || *P.L.* CLIX. 325-34.

Exc. COLGANUS, *Trias thaumat.* 202-3, xx, xxi. — CROMBACH, *S. Ursula vindicata* (1647), 136-38.

Finnianus seu **Findianus**, ab. Clonardensis, † 548. — Dec. 12.

VITA. *Inc.* Vir erat de nepotibus Loscain, nomine Fintanus — *Des.* et mortuus est, sicut dixit Finnianus, eodem anno. [2989]

COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 393-97; || *Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant.* 189-210.

Exc. COLGANUS, *Trias thaumat.* 457, ix; 604-5, xii.

Finnianus seu **Findianus** (al. **Finanus**, al. **Winninus**, al. (?) **Findbarrus**) ep. Magbilensis, saec. VI. — Sept. 10 (Ian. 21, Febr. 11, Mart. 18, Nov. 18).

Utrum sub variis nominibus, quae his diversis diebus in calendariis leguntur, unus an plures sancti lateant, disputant docti. Neque consentiunt num hic Finnianus a S. Frigidiano, de quo infra, distinguendus sit. Certe legendae, quae ceteroqui antiquae non sunt, multa permista exhibent.

1. VITA. *Inc.* Reverentissimus pontifex Finanus, qui et wallico nomine Winninus appellatur, patre Capreo — *Des.* in loco qui ab eis wallico nomine Kilwinni appellatur. [2990]

CAPGRAVIUS, f. 147^v-89.

Exc. COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 438-39.

2. VITA. *Inc.* Wynninus Scotica provincia ortus ex illius illustri regum stirpe — *Des.* pristinae sanitati restitutus est. [2991]

Brev. Aberdonense, pars hiem., Propr. SS. 38-39.

Finnianus ab. Surdensis, saec. VI in. — Mart. 6.

VITA. *Inc.* Fuit vir vitae ven. nomine Finianus, in Hibernia quidem natus — *Des.* quievit in pace. Apud cuius reliquias crebra... [2992]

Act. SS. Mart. II. 445-47; 3^a ed. 441-42.

Fintanus ab. Clonenaghensis, † 595. — Febr. 17.

VITA. a. *Inc.* S. ab. Fintanus, vir vitae ven., de provincia Lageniensium oriundus fuit. Pater eius vocabatur Gabhrenus — *Des.* et accepto dñico sacrificio obdormivit in pace xiii kal. mai, atque inter choros angelorum anima felicissima... [2993]

COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 349-53; || *Act. SS. Febr.* III. 17-21.

Exc. COLGANUS, *Trias thaumat.* 460, xix, xxx.

b. Inc. Fintanus s., filius Crumthini, genere Maccu Edagur, a finibus Lagensium oriundus fuit — *Des.* et accipiens sacrificium, dormivit in pace Christi, atque inter chor. ang. suavia carmina canentium... [2994]

Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmanticensi, 289-304.

Fintanus ab. Dunblescensis, saec. VI. — Ian. 3.

VITA. *Inc.* Nimis honorati sunt... De quorum numero est... Fintanus, nobili prosapia ortus, filius Pipani — *Des.* in magna gloria fulget in caelis sicut sol. [2995]

COLGANUS, Act. SS. Hiberniae, 11-12; || Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant. 225-34.

Exc. COLGANUS, Trias thaumat. 461-62, XLII.

Fintanus seu **Munnu**, ab. in Hibernia, † 634. — Oct. 21.

1. VITA. a. Inc. Fintanus s. summi Dei sacerdos, filius Tulcani de nepotibus Neill, de genere Conalli ortus fuit; mater vero — *Des.* In adventu autem Fintani tota caeli familia gavisata est. Ubi in conspectu aeterni regis... [2996]

Act. SS. Oct. IX. 333-40; || Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant. 393-414.

b. Inc. Fuit vir vitae ven. nomine Munna de claro genere Hiberniae, id est de nepotibus Neill. Pater eius vocabatur Tulchanus, qui de semine Conalli filii Neill ortus fuit; mater quidem sancti — *Des.* spiritum suum, praesentibus discipulis suis, feliciter inter choros angelorum XII kal. nov. emisit... [2297]

Exc. USSERIUS (I.), Britannicarum ecclesiarum antiquitates (1639), 936-37; 2^a ed. (1687), 485. — COLGANUS, Act. SS. Hiberniae, 452, IV; 606, not. 3. — Id. Trias thaumat. 373, not. 23; 460-61, XXXIV-VII. — FLEMING, Collectanea, 315, n. 67.

c. Inc. Fuit vir vitae ven. nomine Munnu (*etc. ut b.*)... Neill. Cuius pater vocabatur Tulcanus, mater vero — *Des.* inter manus discipulorum spiritum caelo reddidit XII kal. nov. Ubi cum angelis... [2998]

Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant. 489-504.

Exc. Act. SS. t. c. inter annotata.

2. VITA. Inc. Ven. pater Mundus, monachorum ab., ex patre Tulcano, matre vero — *Des.* sepulturae traditur. [2999]

Brev. Aberdonense, pars aest., Propr. SS. 131-32; || Act. SS. t. c. 341-42.*

Firmanus seu **Firmianus** ab. in dioec. Firmana, † 992. — Mart. 11.

1. VITA. Inc. Firmanus igitur, ut comperimus, indigena Firmanorum genere exstiterat oriundus... [3000]

De qua *Anal. Boll. XVIII. 26, not.*

2. VITA AUCT. THEODORICO MON. AMORBACENSI. *Inc. prol.* Cum plurima doctissimorum virorum opuscula — *Inc.* Dilectus Deo et hominibus b. Firmanus mitissimus monachorum heguminus — *Des.* glorioso gaudent mercimonio. — *Inc. epil.* B. Firmani conf. Dñi gloriosa gesta in unum congerentes — *Des.* Euge, b. pater Firmane, vige memoria... Amen. — *Sequitur carmen, quod inc.* Pange sacerdoti — *et des.* o Firmane sacerdos. Amen. [3001]

[MARSIGLIANUS (Golmarius)] [= GIROLAMO LAGOMARSINI], *Vita b. Firmani* (Tarvisii, 1726), 4 ff. et 1-51.

Exc. Anal. Boll. XVIII. 24-28.

Firminus ep. Ambianensis m., sub Diocletiano. — Sept. 25.

1. PASSIO. a. *Inc.* Temporibus Maximiani et Diocletiani imp., quo tempore tyrannica rabies — *Des.* Faustinianus vero... linteaminibus condidit. In quo loco... — *Inc. epil.* Sebastianus denique non post multos dies — *Des.* Vixit autem annos 67; sub die x kal. sept. feliciter a saeculo migravit... [3002]

BOSQUET, *Eccl. gall. hist.* II. 146-56.

Exc. Act. SS. Sept. VII. 24 (3^a ed. 22), n. 2; 52-57 (3^a ed. 48-52), passim in annotatis; || MACEDA (M. I.), *De celeri propagatione evangelii in universo mundo ... Accedit commentarius bollandianus de S. Firmino* (Bononiae, 1798), 214, n. 2; 302-19 passim in annotatis. — SALMON (Ch.), *Hist. de S. Firmin* (Arras-Amiens, 1861), 410. — *Catal. Brux.* I. 48°, 120.

b. *Inc.* Temporibus priscis, quibus fides christiana — *Des.* Veneranda est itaque illius praeclara sollemnitas... [3003]

Act. SS. t. c. 51-55 (3^a ed. 46-50); || MACEDA (M. J. de), *Actas sinceras ... de los santos Saturnino, Honesto y Fermin* (Madrid, 1798), 277-306; || *Id.* *De celeri propagatione*, 297-311; || SALMON, t. c. 399-409.

2. EPITOMAE. a. *Inc.* Erat in urbe Pampilona vir primus — *Des.* ecclesiam construxit; in qua crebra fiunt miracula. [3004]

SALMON, t. c. 473-77.

b. *Inc.* Temporibus priscis erat in urbe Pampilona vir primus — *Des. (imperfecta)* ut populum iam Deo devotum confirmaret. [3005]

SALMON, t. c. 478-79.

c. *Inc. ut* 1 b. — *Des. (imperfecta)* ipsumque Faustinianum cum magno christianorum gaudio baptizavit. [3006]

SALMON, t. c. 473-77, in infimis pagellis.

d. *Inc. ut* 1 b. — *Des.* cum aromatibus sepelivit. Ibidemque... [3007]

Brev. Ambianense an. 1485, an. 1528; || SALMON, *ibid.*

e. VINC. BELLOV. XIII. 79; || *Leg. aureae* appendix, c. 234 (205). — f. PETRUS DE NAT. VIII. 119. — g. *Brev. Aberdonense*, pars aest., Propr. SS. 115-15*, lect. IV-VI.

3. INVENTIO ET TRANSLATIO SAEC. VII. a. *Inc. prol.* Quoniam multorum sanctorum corpora in huius Ambianis civitatis praedio — *Inc.* Post glorificationem quoque Dñi et salvatoris nostri primus b. F. — *Des.* Hodie baptizatus est Christus in Iordane... [3008]

LE COINTE, *Ann. eccl. Franc.* IV. 182-84 (omissa parte prol.); || SALMON, t. c. 423-28.

Exc. *Act. SS.* t. c. 34-35 (3^a ed. 31), n. 46-48; || MACEDA, *De celeri propagatione*, 245-47, n. 46-48. — (Quae omissa erant a Le Cointe) *Anal. Boll.* III. 175, 12°.

b. *Inc. prol.* Sollerti indagazione intuendum valde est — *Inc.* In illo tempore, quo Theodericus gloriosissimus princeps — *Des.* Tota igitur aula regis commota... [3009]

De qua *Act. SS.* t. c. 35 (3^a ed. 32), n. 51; MACEDA, *De celeri propagatione*, 249, n. 51; *Catal. Brux.* II. 268, 6°.

c. (epitome) VINC. BELLOV. XVII. 90, 91. — **d.** (epitome) PETRUS DE NAT. II. 70.

4. TRANSLATIO IN MONASTERIUM S. DIONYSII. *Inc.* Tempore gloriosi ac piissimi regis Francorum Dagoberti Hunnorum gens — *Des.* sublimiter et honorifice collocavit. [3010]

DOUBLET (J.), *Hist. de l'abbaye de S. Denys en France* (Paris, 1625), 315-316; || D'ACHERY (L.), *Guiberti ... de Novigento opera* (Paris, 1651), 567; || LE COINTE, op. c. III. 47-48; || P.L. CLVI. 1029-30.

5. MIRACULA SAEC. XII IN. *Inc.* S. Firmini miracula, quae in textu passionis... Nostris itaque temporibus cum prata et campi — *Des.* ad propria detulerunt. Sic et hic et ubique omnipotens Deus... [3011]

Exc. *Act. SS.* t. c. 40-41 (3^a ed. 37), n. 73, 74; || MACEDA, *De celeri propagatione*, 264-66, n. 73, 74.

Firminus ep. Ambianensis, saec. IV (†). — Sept. 1.

1. VITA. a. *Inc.* Regnante Dño et salvatore nostro I. C. in saecula, anno ab Urbe condita DCCCLXVII — *Des.* in ecclesia s. Dei genetricis, quam ipse construxit. Ubi recta fide petentibus... [3012]

Act. SS. Sept. I. 178-80.

b. *Inc. prol.* Apostolica auctoritate sanctorumque traditione — *Inc. ut a.* — *Des.* in ecclesia s. Dei genetricis et perpetuae v. Mariae, quam ipse construxit. Ubi recta fide petentibus... [3013]

Alterum exemplar de quo *Act. SS.* t. c. 175, n. 3, et 180-81 in annotatis; cf. etiam *Catal. Paris.* I. 410, 11°.

2. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XVII. 89. — PETRUS DE NAT. VII. 137.

3. TRANSLATIO AN. 1279. *Inc.* Universis... Guillermus archiep. Rotomagensis... Noverint omnes quod anno inc. dñicae... [3014]

DE LESTOCQ, *Dissertation sur la translation du corps de S. Firmin le confesseur* (Amiens, 1711), 237-38; || *Act. SS.* t. c. 190, n. 35; || *Gallia christ.* X (1751), instrum. 343.

Firminus ep. Uceccensis, † 563. — Oct. 11.

1. VITA. *Inc.* Fuit vir quidam in civitate Narbona, qui de parentibus honestis — *Des.* perseveravitque in episcopatu 46 annos. [3015]

Act. SS. Oct. V. 640-41.

Exc. Du BOUCHET (J.), *La véritable origine de la maison royale de France* (1646), preuves, 23-24.

2. VITA ET MIRACULA. *Inc.* Regnante in perpetuum Dño N. I. C., dum constantissime fides floreret — *Des.* Tunc munera ad sepulcrum b. F-i unanimiter deferentes... [3016]

Exc. Catal. Paris. II. 95-100; cf. 88-89, 14°.

3. EPITOME. *Inc. ut* 2. — *Des.* gratiam pro sanitate, quam receperat, agebat. [3017]

LAMBECIUS, *Comment. de bibl. Vindob.* II. 914-16; || KOLLARIUS, *Anal. Vindob.* I. 941-44; || *Act. SS.* t. c. 636, n. 2-4.

Firminus ep. Virdunensis, saec. VI in. — Dec. 3.

1. TRANSLATIO FLAVINIACUM POST AN. 952. *Inc.* Successerant equidem bb. patrono nostro Vitono — *Des.* infuscato percurrere sermone disposuimus. [3018]

CALMET, *Hist. de Lorraine*, 2° éd. III (1748), preuves, 337-39.

Exc. HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 804-5.

2. MIRACULA, libris 2. *Inc. lib. I.* Die sancto penthecoste, dum ab ecclesia b. Petri — *Des.* iam nunc animante suo opifice Christo... Amen. — *Inc. prol.* Gloria Salvatoris nostri Dei — *Inc. lib. II.* Noverit omnium sanctae Dei ecclesiae communitas — *Des.* sedis romanae summum pontificium est sortitus. [3019]

CALMET, l. c. 339-72.

Exc. HOLDER-EGGER, t. c. 805-11.

Firmus et Rusticus mm. Veronae, sub Maximiano. — Aug. 9.

1. PASSIO ET TRANSLATIONES. a. *Inc. Passio.* In diebus illis regnante impiissimo Maximiano imp... Tunc nuntiaverunt imperatori dicentes : Piissime imp. — *Des.* Tunc regressi sunt in civitatem Veronensem... et baptizati sunt... [3020]

Inc. transl. Post haec igitur bb. mm. transvecti sunt in Carthaginiensem provinciam — *Des.* incommoditate detenti. Quod patrare nullus ambigat... Amen. Martyrizati sunt autem... [3021]

[MAFFEI (Sc.)], *Istoria diplomatica* (Mantova, 1727), 303-14; || RUINART (1731), 545-49; (1803), III. 429-43; (1859), 636-42; || FINAZZI (Giov.), *Atti dei ss. mm. Fermo e Rustico* (Bergamo, 1852), 2-28.

Exc. MOMBRIITUS, l. 303^v-5 (sola Passio). — VOLPI (A. T.), *Dell' identità de' sagri corpi de' ss. Fermo, Rustico e Procolo* (Milano, 1761), 376-78 (solae transl.).

b. Inc. Passio. In diebus etc... Nuntiatum est autem imperatori a templorum pontificibus quod Firmus — *Des.* Regressi sunt ergo Cancarius... et baptizati sunt... [3022]

Inc. transl. ut in a. — *Des.* incommoditate detenti, per virtutem Dñi N. I. C... [3023]

Act. SS. Aug. II. 419-22.

2. EPITOMAE.

PETRUS DE NAT. VII. 42. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 69^v-70^v.

Flannanus ep. Killaloensis, saec. VII (?). — Aug. 28.

VITA. Inc. prol. Simillima proportionem vitae praesentis — *Inc.* Flannanus itaque eiusdem Theodricii filius, paternarum traditionum — *Des.* Tunc cunctis innotuit quid inimicis Dei ac s. F-ni... [3024]

Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant. 643-80.

Exc. Act. SS. Aug. VI. 489-91.

Flavia Domitilla. *Vid. Domitilla.*

Flavianus m. Romae. *Vid. Bibiana.*

Flavianus et soc. mm. Romae, sub Maximiano. — Ian. 28, 29.

PETRUS DE NAT. III. 41.

Flavitus conf. in Campania gallica, saec. VI/VII (?). — Dec. 18.

VITA. Inc. prol. Post amissam aeterni regis gloriam — *Inc.* Igitur cum coessentibus sibi ven. vir Deo plenus F. — *Des.* multa cupiens largiri bona, quae bb. recusavit omnia. Requievit autem... [3025]

De qua *Catal. Paris. III. 60, 6°.* Integra in hoc cod. Vita legitur, deficiente tamen prologo. Alios quoque codices inspeximus.

Flora et Maria vv. et mm. Cordubae, † 851. — Nov. 24.

1. PASSIO AUCT. EULOGIO. Inc. prol. Cum ad laudem Christi pertineat — *Inc.* Primum igitur specie decoris et venustate corporis — *Des.* ab squalore carceris eruerunt, aera qua supra, per Christum Dñum nostrum... [3026]

* EULOGIUS, *Mem. SS. II. 8 (P.L. CXV. 835-42)*; || SURIUS, XI (1618), 520-523; || FLOREZ, IX. 388-96; 2^a ed. 424-32.

2. DE EARUM PASSIONE EPISTULAE EIUSDEM. I. Inc. Carissimo... Alvaro Eulogius. Magnificavit Dñus misericordiam suam — *Des.* nosque per digna illarum merita liberavit in pace... Amen. [3027]

* *Eulogii opera (P.L. t. c. 841-44)*; || FLOREZ, XI. 292-95.

II. Inc. Carissimae... Baldegotoni salutem. Notum tibi sit, dña soror — *Des.* et ora pro nobis, carissima soror. [3028]

* *Eulogii opera (P.L. t. c. 844-45)*; || FLOREZ, IX. 397; 2^a ed. 433.

Flora v. m. Romae. *Vid.* Lucilla.**Florbertus** ab. S. Petri Gandavensis, ante 650. — Nov. 1.

1. EPISTULA ENCYCLICA MONACHORUM S. PETRI. *Inc.* Omnibus s. matris ecclesiae filiis... Habemus, cc., in archivis — *Des.* scripta, quae pro nobis loquantur, habeamus. [3029]

VANDE PUTTE (F.), *Annales abbatiae S. Petri Blandiniensis* (Gandavi, 1842), 26-27; || *Act. SS.* Nov. I. 368-69, n. 72; || HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 642, lin. 10-35; cf. 1318.

2. TRANSLATIONES AN. 975, 1049, 1077. a. *Inc.* De certissima s. Florberti translatione... Hunc ven. patrem a S. Amando Blandinio — *Des.* provideat clementia vestra. [3030]

VANDE PUTTE, t. c. 23-30; || *Act. SS.* t. c. 370-71, n. 81-84; || HOLDER-EGGER, t. c. 642-44; cf. 1317-18.

b. (ET TRANSLATIO AN. 1258). *Inc.* Pro certissima s. F-i Blandiniensis sive Gandensis ab. elevatione... Hunc ven. patrem a s. Amando ep. Blandinio — *Des.* nosmet ipsos vera dicendo excusemus. [3031]

Cf. *Act. SS.* 371-72, n. 85-88; HOLDER-EGGER, 642-44 in notis, et 1318.

Floregius ep. — Iul. 1.

LEGENDA. *Inc.* Post multa annorum curricula nuntiatum fuit in urbe Romana — *Des.* Et his dictis, emisit spiritum, et cum summa diligentia sepelierunt eum... [3032]

Act. SS. Iul. I. 45-46; 3^a ed. 40-41.

Exc. LABBE, *Bibl. mss.* II. 558-59.

Florentinus et Hilarius mm. Pseudini in Aeduis, saec. III/V. — Sept. 25.

1. PASSIO. *Inc. prol.* Arduam rem et difficilem adeo mihi reverentia tua — *Inc.* Bb. mm. Florentini et Hilarii historia... Cum rabies Wandalorum persecutionis et insania hostilis — *Des.* Curata sunt autem eorum corpora v kal. oct... [3033]

Act. SS. Sept. VII. 420-22; 3^a ed. 392-94.

2. EIUSDEM EPITOME. *Inc.* Cum rabies Wandalicæ persecutionis Galliarum populos — *Des. ut* 1. [3034]

Act. SS. t. c. 423; 3^a ed. 395.

3. TRANSLATIO S. FLORENTINI AD CASTRUM S. FLORENTII, ANTE MED. SAEC. IX. *Inc.* Ut veridica relatione comperimus... Quapropter notificamus duas sorores — *Des.* in praefata ecclesia decesserunt. Sepultae sunt autem... [3035]

MABILLON, *Annales*, II. 741-42; 2^a ed. 690-91.

4. TRANSLATIO ATHANACUM ET INDE BONAM-VALLEM, POST MED. SAEC. IX. I. *Inc.* SS. mm. Florentini et Hilarii corpora venerabiliter quidem ab antiquis — *Des.* videre Deum deorum in Sion. [3036

MABILLON, *Acta*, IV, 2. 494-96 (2^a ed. 502-4), c. 1-6; || *Act.* SS. t. c. 423-25 (3^a ed. 395-97), n. 1-9.

II. MIRACULA. *Inc.* Precibus sanctorum... Gaudium quidam aetate 10 annorum — *Des.* ad retributionem sempiternam non desistat. [3037

MABILLON, t. c. 496-97 (2^a ed. 504), c. 7; || *Act.* SS. t. c. 425 (3^a ed. 397), n. 10.

5. TRANSLATIO SAXIACUM POST MED. SAEC. IX. *Inc.* Emergentibus diebus, ven. abbas monasterii S. Martini — *Des.* Altera, quae nomen habet Christina... [3038

Act. SS. t. c. 426-27; 3^a ed. 398-99.

6. TRANSLATIO LATINIACUM AN. 1094. *Inc. prol.* Patribus antiquis fuit olim consuetudo — *Inc.* Hac itaque aemulatione permotus quidam ab. Latiniacensis, nomine Arnulfus — *Des.* illata sibi superare tormenta, qui vivit... Amen. Acta sunt haec... [3039

MABILLON, *Acta*, VI, 2. 805-10; 2^a ed. 794-99.

Florentius ep. Arausicanus, † 524/527. — Oct. 17.

1. VITA. a. *Inc.* Dignum atque laudabile... B. igitur Florentius natione Gallus, civisque Turonensis fuit, nec procul — *Des.* qualiter hic scripta leguntur. Nos ergo, dd. ff., unanimiter... [3040

De qua *Act.* SS. Oct. VIII. 76-77, n. 2, 3.

b. *Inc.* B. igitur etc. ut a. — *Des.* Quod ille sanctitatis illius ignarus fieri posse negavit. [3041

De qua *Catal. Paris.* I. 368, 38°.

c. *Inc.* B. Florentius, natione gallicus, civis Turonensis civitatis, mediocris condicionis — *Des.* feliciter obdormivit in Dño. [3042

ANTONINUS FLORENT. *Chronic.* tit. xxiv, c. 13, § 2.

Florentius ep. Argentoratensis, saec. VII. — Nov. 7.

1. VITA. *Inc.* Temporibus Dagoberti regis, s. Fl., comitantibus secum s. Arbogasto, Theodato atque Hildulfo — *Des.* Elapso vero tempore Rachio Argentinensis ep... suum famulum mirificavit. Amen. [3043

(Mut.) SURIUS, VI (1575), 136-37; (1581), 147-48; XI (1618), 184. — Verba genuina ex mss. accepimus.

Exc. (ex Surio) LE COINTE, *Ann. eccl. Franc.* III. 767-68; — (ex textu genuino) *ibid.* 768 ("cod. Coloniensis").

2. VITA. *Inc.* Temporibus illustris Francorum regis Dagoberti prae-

clarus pater F. ineffabili tam odore quam decore virtutum — *Des.* Obtemperat ergo, sicque somno excitatus surgit sanus... [3044]

Exc. LE COINTE, t. c. 767 ("cod. Bodecensis"); prima tamen sententia et initium secundae sententiae non ex codice Bodecensi, sed ex Vita alia (nempe ex Vita **3b** vel simili) desumpta est, ut conferentibus nobis constitit.

3. VITA. a. Inc. prol. Gloriosi ac bb. conf. atque pontificis F-ii virtutes — *Des.* felici fine migravit ad Dñm. Confluentibus quam pluribus... ecclesia, quam vivus rexit, corporis humatione decoratur. [3045]

SCHMIDT (C.), *Hist. du chapitre de S. Thomas de Strasbourg* (1860), 283-85.

b. (EPITOME). Inc. ut 3 a. — *Des.* felici fine migravit ad Dñm. [3046]

GRANDIDIER, *Hist. de l'église de Strasbourg*, I (1777), preuves, xxxviii-ix.

Florentius presb. in Glonna monte, saec. V in. — Sept. 22.

1. VITA. a. Inc. prol. Mirabilem Deum in suorum sanctificatorum — *Des.* Dño propitio accingamur. — *Inc. pars I (Passio Floriani).* Temporibus priscis sacrilega vel ignorantia vel crudelitate — *Des.* Ibi igitur mulier secrete... In quo loco miracula... Amen. — *Inc. pars II.* Factum est autem post b. m. Floriani excessum — *Des.* atque turba mulierum. His ergo pro tempore maerentibus... Amen. [3047]

Exc. LE COINTE, *Ann. eccl. Franc.* IV. 300-301 (pars I paene tota); 303-5 (initium partis II). — *Act. SS.* Sept. VI. 428-30 (prol. et pars II). — Cf. *Catal. Paris.* I. 410, 6°; III. 127, 15°.

b. Inc. prol. Scripturus vitam b. Florentii, habitatorem eius — *Des.* tradere curabo. — *Inc. pars I (Passio Floriani).* Tempore igitur Diocletiani et Maximiani facta est persecutio — *Des.* ut 1 a, i. — *Inc. et des. pars II ut 1 a, II.* [3048]

De qua Br. KRUSCH, in *MG. Scr. rer. merov.* III. 67, et minus accurate *Catal. Paris.* III. 147, 59°.

2. MIRACULA. Inc. pars I (III). Post b. Florentii ab hac luce digressum — *Des.* Haec pro tempore perstrinximus... Amen. — *Inc. pars II (IV).* Multa praeterea divinatorum miraculorum signa — *Des.* cum gaudio ad propria reversus est. [3049]

Act. SS. t. c. 430-32.

3. SERMO AUCT. MARBODO EP. Inc. In s. huius patris nostri F-ii sollemni — *Des.* Consolidemus itaque et conquadremus... [3050]

Act. SS. t. c. 432-38; || *P.L.* CLXXI. 1579-92.

4. TRANSLATIONES ET MIRACULA.

Narrata sunt cum aliis multis in libellis de Historia monasterii S. Florentii Salmuriensis; cf. POTTHAST, *Bibliotheca hist. medii aevi*, 2. Aufl. 465 (Fragm. vet. hist.), 613 (Hist. monasterii S. Flor.), 608 (Hist. eversionis). Ex duobus postremis non pauca excerpta sunt in *Act. SS.* t. c. 416-23 passim.

5. DIVISIO RELIQUIARUM AN. 1496. *Inc.* Universis... Ludovicus humilis ab... Notum facimus per praesentes quod controversia quaedam fuit agitata... [3051]

Act. SS. t. c. 425-26, n. 73-80.

6. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XIV. 100 (cf. etiam **Florianus** Laureac., 5). — **Petrus de Nat.** VIII. 107.

Florentius, Iulianus et soc. mm. Perusii, sub Decio. — Iun. 1.

PASSIO. *Inc.* Sub die v id. aug. in Coloniaco... Eodem tempore erat quidam F. — *Des.* sub die v id. aug. Quorum orationes florent... [3052]

Sunt haec ipsa Acta SS. Secundiani et sociorum (cf. **Secundianus**, 1), mutato sanctorum nomine.

Florentius m. Thebaeus. *Vid.* **Gereon.**

Florentius et Vindemialis ep. Afri, culti Tarvisii, saec. V. — Mai 2.

1. ACTA AUCT. PSEUDO-TITIANO EP. *Inc.* Dum universalis synodus apud Carthaginem ab Honorico rege — *Des.* collocavimus in basilica S. Iohannis Baptistae; ubi usque hodie... [3053]

Act. SS. Mai I. 271-72; 3^a ed. 276-77.

2. EPITOME.

Petrus de Nat. IV. 116.

Florianus et soc. mm. Eleutheropoli, saec. VII. — Dec. 17.

Petrus de Nat. I. 73.

Florianus m. Laureaci in Norico, sub Diocletiano. — Mai 4.

1. PASSIO. *Inc.* In illis diebus sub Diocletiano et Maximiano imp. facta est persecutio — *Des.* secrete cum festinatione sub terra deposuit. In quo loco fiunt sanitates... Acta sunt haec... [3054]

α) KRUSCH (Br.), in *MG. Sc. rer. merov.* III. 68-71.

β) (exemplaria interpolata) *Vita bb. Stanislai* etc. (Cracov. 1511), f. 98^v-99^v (clausula "Acta..." legitur fol. 100 post med.); || *Act. SS. Mai I. 462-63; 3^a ed. 467-68.*

γ) (exemplar magis interpolatum) cf. *Anal. Boll.* I. 507, 8°; II 287-88.

Inserta est passio haec, nonnullis mutatis, in *Vita 1 Florentii presb. in Glonna monte.*

2. EPITOME EIUSDEM. a. *Inc.* In diebus Diocletiani et Maximiani imp. facta est persecutio — *Des.* perduxit ad locum et sepelivit. In quo loco fiunt sanitates... Vitae etenim sanctitas... [3055]

PEZ, *Scr. rer. austr.* I. 36-37; || FILZ (M.), in *Jahrbücher der Literatur,*

LXX (Wien, 1835), Anzeig-Blatt, 51-52. — (Mut.) SURIUS, III (1572), 78-79; (1579), 85-86; V (1618), 49-50; V (1876), 90-91.

Exc. Catal. Brux. I. 150-51, 88°.

b. *Inc.* In illis diebus sub Diocl. et Max. imp. cum esset persecutio — *Des.* secrete cum festinatione sub terra eum deposuit. In quo loco fit sanitas magna... Acta sunt autem haec... [3056]

LAMBERTINI (Prosp.), *Trattato sopra gli atti d' alcuni santi de' quali si fa l'offizio in Bologna* (Padova, 1748), 293-98.

3. PASSIO METRICA. *Inc. prol.* Adgrediar metricis Floriani m. almi — *Inc.* Vinea plantata iustis in patribus olim — *Des.* Gaudeat in caelis per opem s. Michaelis. [3057]

PEZ, t. c. 52-61.

4. PASSIO. *Inc. prol.* Eliminatis primis parentibus — *Inc. de nomine eius.* Dicitur autem Florianus a flore et anno — *Inc. Passio.* Hic nimirum Florianus genere Teutonicus imperialis militiae — *Des.* sanitatis beneficium acceperunt. Acta sunt autem haec circa annum Dñi ccc... — *Inc. laudatio.* Sciendum quod pretiosissimus Christi m. F. sortitus est nomen — *Des.* et credimus esse facta. — *Inc. miracula.* In quodam monasterio sibi dedicato — *Des.* cottidie operatur. Igitur, bb. Floriane, purpuree flos... [3058]

Act. SS. t. c. 463-66; 3^a ed. 468-71 (desunt prologus, nota de nomine, laudatio); || PEZ, t. c. 39-50.

5. EPITOMAE.

NOTKERUS, 4 mai. — PETRUS DE NAT. IV. 121. — *Leg. aureae* appendix, c. 198 (195); || *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 277^a-77^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 64^v. (De SS. Floriano et Florentio) VINC. BELLOV. XIII. 68; || MOMBRIUS, I. 305^v-6; || *Vita bb. Stanislai* etc. (Cracov. 1511), f. 99^v-100.

6. TRANSLATIO CRACOVIAM AN. 1184. a. *Inc.* Nam ut annales... tradunt, corpus sive ossa s. F-i tempore illustris Kazimiri — *Des.* D. N. I. C. multa operatur miracula. [3059]

KĘTRZYŃSKI (W.), in *Mon. Pol. hist.* IV. 757-58.

b. *Inc.* Ut autem annales... tradunt, corpus sive ossa b. F-i militis et m. gloriosi tempore illustrissimi principis Kazimiri — *Des.* multa operatur beneficia. [3060]

Vita bb. Stanislai etc. (Cracov. 1511), f. 131-31^v (Exc. ibid. f. 100-100^v); || KĘTRZYŃSKI, t. c. 758-61.

c. *Inc.* Qualiter autem ipsius reliquiae devenerunt in Cracoviam, sic scribitur in chronicis, quod fuerunt duo scholares — *Des.* ubi hodie Deus in suo s. m. Floriano glorificatur; cui sit laus... [3061]

KĘTRZYŃSKI, t. c. 761-62.

Floridus ep. Tifernae Tiberinae, † cca. 600. — Nov. 13.

VITA. *Inc.* Floridus itaque Tiferninae Tiberinae civitatis civibus

ortus — *Des.* qui tam stupendis miraculis pontificem suum Floridum clarificare voluit. Ipsi honor... [3062]

Officium S. Floridi (Romae, 1519 et iterum 1546) [non vidimus]; || M[uzi] (G.), *Memorie civili di Città di Castello*, II (Città di Castello, 1844), 232-53.

Florinus presb. in Rhetia. — Nov. 17.

1. VITA. *Inc.* B. Florini... praeconia tacere non debemus. Huius itaque genitor oriundus ex Britannia regione, quae est sita — *Des.* divina sunt misericordia laetificati. Pro quibus beneficiis... Fer opem... Quod ipse nobis... [3063]

Anal. Boll. XVII. 199-204.

2. VITA. *Inc.* Vir quidam de Britannia oriundus ad urbem — *Des.* mundationis munere sunt ibi potiti. Nunc igitur, quoniam eis exterius ostendenda sunt... Efflagitemus etiam... [3064]

Catal. Bruz. I. 122-27; || ROTH (F. W. E.), apud VOLLMÖLLER, *Romanische Forschungen*, VI (1891), 475-81.

3. MIRACULA. *Inc. prol.* Cum per omnia ss. conf. F-i meritorum miracula — *Inc.* Longe videlicet lateque gloriosi conf. virtutibus divulgatis — *Des.* Ad quod translatae sunt postmodum de Lichtsbron reliquiae s. F-ni. [3065]

ROTH (F. W. E.), *Die Visionen der hl. Elisabeth* (Brünn, 1884), 155-57; || ID. *Die Visionen und Briefe der hl. E.* (Brünn, 1886), 155-57; || CONRADY (L.), in *Annalen des Vereins für Nassauische Altertumskunde*, XXIV (1892), 103-5.

EXC. WIDMANN (S.), in iisdem *Annalen*, XVIII (1883), 39-40.

Florus ep. Lodovensis. — Nov. 4.

1. VITA (EX *Sanctorali* BERNARDI GUIDONIS). *Inc.* B. Florus ex transmarinis partibus — *Des.* praestantur remedia sanitatum. [3066]
Act. SS. Nov. II, 1. 268-69.

2. VITA. *Inc.* Florus igitur Lodovensis ep. in ecclesia sua divina voce est monitus — *Des.* multi infirmi ac debiles prosperantur. [3067]
Act. SS. I. c. 269-70.

Floscellus puer m. — Sept. 16.

1. PASSIO. *Inc.* Passionem b. Floscelli pueri, qui tempore Antonini caesaris et Maximiani publice praesentium — *Des.* Praeterea ad eius memoriam multi delictorum veniam... [3068]

Catal. Paris. II. 320-27; || PIGEON (E. A.), *Vies des SS. du diocèse de Coutances*, I (1892), 19-29.

2. PASSIO. *Inc.* Eo igitur tempore quo Antoninus caesar et Maximianus Romae praefuerunt — *Des.* divitias vitae perenni postposuisset. [3069]

De qua *Act. SS.* Sept. V. 480, n. 14.

3. EPITOMAE.

VINC. BELLOY. XI. 105; || MOMBRITIUS, I. 306^v; || *Act. SS. t. c. 481.* —
 PETRUS DE NAT. VIII. 92.

Focas. *Vid. Phocas.*

Foelanus. *Vid. Fillanus.*

Foillanus m. Fossis in Belgio, † cca. 655. — Oct. 31.

Vid. etiam infra Furseus, 1 a.

1. VITA AUCT. PAULO (?). *Inc.* Divinae operationis miracula licet sint ante saecula — *Des.* a devotis percipitur, praestante... [3070]

Act. SS. Oct. XIII. 383-85.

2. VITA. a. *Inc. prol.* Benignum Dñum Deum nostrum in suis laudare sanctis — *Inc.* Plurimorum quidem sanctorum, quos ecclesiae suae — *Des.* quae salutifera sunt poscentium, praestante... [3071]

Act. SS. t. c. 385-90.

Exc. COLGANUS, Act. SS. Hiberniae, 99-100.

b. (EPITOME). *Inc.* B. puer Foillanus in sanctorum futurus collegio — *Des. ut 2 a.* [3072]

BARBIER (J.), in *Analectes hist. eccl. de la Belgique*, V (1868), 414-20.

3. VITA. a. *Inc.* Circa tempora, quibus in Francia regnaverunt filii vel nepotes Ludovici — *Des. ut 2 a.* [3073]

Exc. (pars prior) Act. SS. t. c. 391-95; cf. 395, annot. d.

b. (EPITOME). *Inc. prol.* Descriptiones vitae atque occasus sanctorum — *Inc.* Fuit in Hibernia insula quidam rex Phimologa — *Des.* propriis humeris devote portavit, ad laudem... [3074]

Act. SS. Belgii, III. 16-19 (sine prol.). De prologo cf. Anal. Boll. XIV. 58, 44°.

Exc. COLGANUS, t. c. 99.

c. (EPITOME). *Inc.* B. Foillanus in Hibernia ex regali prosapia ortus — *Des.* et perficiuntur desideria fideliter poscentium. [3075]

CAPGRAVIUS, f. 149-50.

4. VITA METRICA AUCT. HILLINO CANTORE FOSSENSI. *Inc. lemma.* His ita litterulis libet insinuare notatis — *Inc. prol.* Quo dictante mihi lenis fuit ira magistri — *Inc.* Praesul Foillanus martyrque Dei venerandus — *Des.* Ecclesiaeque sanctus, detque pius Dñus. [3076]

Act. SS. t. c. 395-408.

5. VITA AUCT. PHILIPPO HARVENGIO. *Inc. prol.* Rogatus et instanter rogatus — *Inc.* Ut vita martyris, de quo me loqui vultis — *Des.* Ipse quippe sic in caelis, sic inter angelos... [3077]

D. Philippi abbatis Bonae-Spei opera, ed. N. CHAMART (Duaci, 1621), 759-766; || *P.L. CCLIII. 1325-38; || Act. SS. t. c. 408-16.*

Exc. COLGANUS, t. c. 100-2.

6. MIRACULA AUCT. HILLINO. *Inc. prol.* Gesta sanctorum humana pietas — *Inc.* In pago Hainaugia nomine, in nemore nuncupato Charbeneria — *Des.* alleviare morbum in semet ipso sensit. [3078]

Act. SS. t. c. 417-26.

Exc. Act. SS. Belgii, III. 21-24. — HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr. XV.* 925-28.

Folcuinus ep. Tarvannensis, † 855. — Dec. 14.

VITA AUCT. FOLCUINO AB. LAUBIENSI. *Inc. prol.* Dilectissimis in Christo s. Sithiensis coenobii fratribus... Memor vestri, ff., semper — *Inc.* Benigna et ineffabilis omnipotentissimaque Deitas — *Des.* Multis etiam et aliis indiciis Dominus sanctum suum... [3079]

MABILLON, *Acta*, IV, 1. 624-29; 2^a ed. 588-93 (paucis omissis); || *P.L.* CXXXVII. 533-42 (item); || HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr. XV.* 424-30.

Exc. DU BOUCHET (J.), *La véritable origine de la maison royale de France* (1646), preuves, 88-89. — *Catal. Brux.* II. 28-29 (ea quae omiserat Mabillon).

Forannanus ab. Walciodorensis, † 982. — April. 30.

1. VITA AUCT. ROBERTO MON. *Inc. epist.* Inclito... Wiboldo... Non, o rector inclite, vestrae auctoritatis — *Inc. responsum Wiboldi.* Frater Wiboldus... dñio Theoderico... Gratias agimus — *Inc. prol.* Quoniam in culmine candelabri — *Inc.* Gloriosus igitur Dñi sacerdos F. nobili ex Scotinensium prosapia — *Des.* Ipsum ergo, quem tantis talibusque a Dño scimus... [3080]

Act. SS. April. III. 807, n. 2, 3; 808-14; 3^a ed. 816, n. 2, 3; 817-23; || MABILLON, *Acta*, V. 586-95; 2^a ed. 575-83.

Exc. (epistulae) D'ACHERY, *Spicilegium*, VII. 21-24; || *Id.* ed. DE LA BARRE, II. 708; || JAFFÉ (Ph.), *Mon. Corbeiensia* (= *Bibl. rer. germ.* I), 99-101. — LAHAYE (L.), *Étude sur l'abbaye de Waulsort*, in *BULLETIN DE LA SOCIÉTÉ D'ART ET D'HIST. DU DIOCÈSE DE LIÈGE*, V (1889), 306 (index capitulorum).

2. *VITA* narrata est etiam in *Historia monasterii Walciodorensis* (D'ACHERY, *Spicilegium*, VII. 513 sqq.; || *Id.* ed. DE LA BARRE, II. 709 sqq. — et plenius G. WAITZ, in *MG. Scr. XIV.* 505 sqq.); ex qua *exc. Act. SS. t. c.* 814-22; 3^a ed. 823-31 (ibi praemissus est prologus, qui alibi deest), tum MABILLON, t. c. 595-603; 2^a ed. 584-91

Fortunata v. et soc. mm. Caesareae in Palestina, sub Diocletiano. — Oct. 14.

1. PASSIO ADSRIPTA AUTPERTO PRESB. a. Inc. prol. Ss. martyrum passiones idcirco minoris habentur — *Inc.* Igitur sacratissimae v. F-ae Caesarea... patria fuit — *Des.* gaudia sempiterna. Passa est... [3081]

Officia S. Fortunatae virg. et mart. et S. Gaudiosi ep. et conf. (Neapoli, 1568), sign. A.2^a-E.3 (deest prol.); || *Act. SS.* Oct. VI. 453-56 (deest prol.).

Exc. MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* VI. 776-77 (prologus et initium). — MAI, *Spicil. Rom.* IV. 289-90 (prologus, prima et ultima verba).

b. *Inc. (sine prol.) ut a. — Des.* Quo facto, meritis bb. martyrum beneficia divina cunctis... [3082]

Exc. Anal. Boll. XVII. 85.

2. *TRANSLATIO IN AUGIAM AN. 874. Inc.* Qualiter autem corpora sanctorum... Lotharius rex duos filios — *Des.* consequi non valuerunt. Passa est... [3083]

WATTENBACH (W.), *Deutschlands Geschichtsquellen* (1858), 150-51, not. 1; ||

HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 473.

Exc. et var. lect. MONE, *Quellensammlung*, I. 232.

Fortunatus ep. Fanensis, † cca. 620. — Iun. 8.

1. *VITA AUCT. IOHANNE AB. NONANTULANO. Inc.* Gloriosi praesulis Fortunati, dd. ff., festum venerabile — *Des.* cum exultatione laborum suorum manipulos colligent. [3084]

Act. SS. Iun. I. 106-12; 3^a ed. 105-11.

2. *EIUSDEM EPITOME. Inc.* Inter sacros dñicaeque vineae cultores — *Des.* commonitus nullatenus emendatur. [3085]

UGHELLI, I. 705-10; 2^a ed. 658-61; || CAPPELLETTI, *Chiese*, VII. 339-45.

Fortunatus, Gaius et Anthes mm. Salerni, sub Diocletiano. — Aug. 28.

TRANSLATIO. Inc. prol. Deus omnipotens, qui in sanctis suis gloriosus — *Inc.* Tempore quo Salerni Inolphus (*al.* Gisulphus) vir illustris — *Des.* se sentiret caliginem amisisse. Exsulta igitur... [3086]

Act. SS. Aug. VI. 165-66, n. 12-22.

Fortunatus presb. dioecesis Spoletanae, † cca. 400. — Iun. 1.

VITA AUCT. AUDELAO PRESB. Inc. prol. Gregorius, romanae urbis antistes — *Inc.* Fuit quidam vir ven., F. nomine, Turritanae ecclesiae presb. — *Des.* Quare usque hodie locus Ad arborem sanctam ab incolis nuncupatur... [3087]

Act. SS. Iun. I. 75-76; 3^a ed. 72-73.

Fortunatus ep. Tudertinus, † 537. — Oct. 14.

1. *VITA AUCT. GREGORIO MAGNO. Inc.* Alius quoque vir vitae ven. in eisdem (Tusciae) partibus fuit, F. nomine, Tudertinae antistes ecclesiae — *Des.* omnipotenti Deo placere. Sed cur multa... [3088]

* GREG. MAGNUS, *Dial.* i. 10 (P.L. LXXVII. 200-9); || LIPOMANUS, I, f. 426^v-428; || SURIUS, V (1574), 738-41; (1580), 825-27; X (1618), 212-13; || *Act. SS.* Oct. VI. 523-25.

2. *EPITOMAE.*

* FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, XIII. 5 (P.L. CXXXV. 835). — PETRUS DE NAT. IX. 64. — *Leg. aureae* appendix, c. 227 (198).

Fortunatus m. Valentiae. Vid. Felix.

Frambaldus ab. cultus Silvanecti, saec. VI. — Aug. 16.

1. VITA. a. *Inc.* B. Frambaldus nobili genere in Aquitania exortus — *Des.* in membris suis Deum persequentes. Sed vos christiani... [3089]

Habemus apographum " ex ms. S. Mariae de Victoria „

b. *Inc.* B. Frambaldus ex regione Aquitaniae non ab infimis parentibus procreatus est — *Des.* qui obiit in pace... xvii kal. sept. [3090]

LABBE, *Bibl. mss.* II. 559; || *Act. SS.* Aug. III. 301.

2. RECOGNITIO RELIQUIARUM (S. FRAMBALDI ET ALIORUM) AN. 1177. *Inc.* In nomine... Ego Ebrouinus decanus... Quoniam expedit... [3091]

LABBE, t. c. 560; || *Act. SS.* t. c. 301; || BOUQUET, XIV. 484.

Franca abb. Ord. Cist. Placentiae, † 1218. — April. 25.

1. EPISTULA LANFRANCI PRIORIS DE FRANCAE GLORIA. *Inc.* Dñae Carentiae... frater Lanfrancus... Quanta dulcedinis suavitate — *Des.* dignatus sit revelare. Dignum est igitur... [3092]

Act. SS. April. III. 380-81; 3^a ed. 384-85.

2. VITA AUCT. BERTRAMO REOLDO. *Inc. prol.* Franchae sacrae v... mores, vitam ac miracula descripturo — *Inc.* Dña Franca sacra orta fuisse dicitur de nobili parentela — *Des.* in meo corpore tale quid non inveni. Deo gratias. Amen. Multa et alia miracula... [3093]

Act. SS. t. c. 382-98; 3^a ed. 386-401.

Francisca Romana vid., † 1450. — Mart. 9.

VITA AUCT. IOHANNE MATTIOTTI. *Inc. pars I (De vita et miraculis).* B. Francisca illustris ex nobili prosapia — *Des.* reliquit eam febris, nec amplius passa est. — *Inc. pars II (De visionibus).* Inter ceteras Dñi gratias — *Des.* cum malignis spiritibus. — *Inc. pars III.* In nomine... In illo principio, quando illa Dei famula — *Des.* desiderabat vivere et mori. Laus sit Deo. — *Inc. epil.* Postquam superius dictum est — *Des.* horae sui exitus. Laus sit Deo... Amen. [3094]

Act. SS. Mart. II. *92-*176; 3^a ed. *93-*178. Ordinem partium mutavit editor; cf. ibid. *89 (3^a ed. *90), n. 4.

Franciscus Assisiensis, fund. Ord. Min., † 1226. — Oct. 4.

1. EPISTULA ENCYCLICA FR. ELIAE DE EIUS OBITU. — *Inc.* Dilecto... Fr. Gregorio... Antequam loqui incipiam, suspiro — *Des.* vigiliam in communi. Amen. Frater Helias peccator. [3095]

SPOELBERCH (G.), *Speculum vitae B. Francisci* (Antverpiae, 1620), II. 103-106; || WADDINGUS (L.), *Annales Minorum*, I (1625), 355-56; 2^a ed. II. 149-150; || [MICHAEL ANGELUS DE NEAPOLI], *Chronologia historico-legalis sera-*

phici ordinis, I (Neapoli, 1650), 20-21; || *Act. SS.* Oct. II. 668-69, n. 649-652; || PAPINI (N.), *La storia di S. Francesco d'Assisi* (Fuligno, 1825), I. 166-68; || MELCHIORRI (St.), *Leggenda di S. Francesco d'Assisi* (Recanati, 1856), 245-49; || AMONI (L.), *Legenda S. Francisci... quae dicitur "Legenda trium sociorum"*, (Romae, 1880), 104-8.

2. VITA PRIOR AUCT. THOMA DE CELANO, libris 3. I. VITA. *Inc. prol.* Actus (*al.* Decus) et vitam bb. patris nostri F-i pia devotione — *Inc. lib. I.* Vir erat in civitate Assisii, quae in finibus vallis Spoletanae sita est, nomine F., qui a primaevio — *Des.* ineffabili caritate dedit seipsum nobis, cum Patre... Amen. — *Inc. prol.* Superiori quidem tractatu — *Inc. lib. II.* Anno siquidem dñicae inc. MCCXXVI — *Des. lib. III.* persolvunt sacrarum munera gratiarum. Amen. Facta sunt haec... VII kal. mensis aug. [3096]

II. MIRACULA. *Inc. prol.* Iesu Christi D. N. suppliciter gratiam — *Inc.* Eo namque die quo sacrum et s. corpus — *Des.* patris F-i gratia est ditatus, ad laudem... Amen. Diximus pauca ... Obsecro... [3097]

Act. SS. t. c. 683-723; || [RINALDI (St.)], *Seraphici viri s. F-i Assisiatis Vitae duae auct. B. Thoma de Celano* (Romae, 1806), 3-121; || AMONI (L.), *La Vita prima di S. Francesco scritta dal B. Tommaso da Celano* (Assisi, 1879), 2-270; || *Id. id.* (Roma, 1880), 12-224; || *Id. Vita prima S. Francisci auct. B. Thoma de Celano* (Romae, 1880), 9-104.

Exc. MARTÈNE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* I. 956. — RÖHRICHT (R.), *Testimonia minora de quinto bello sacro* (1882), 246-47.

3. LEGENDA BREVIS AUCT. EODEM. *Inc. epist.* Rogasti me, frater Benedicte, ut de legenda... quaedam exciperem — *Inc.* B. Franciscus de civitate Assisii ortus a puerilibus annis — *Des. (incompleta)* remittitur tamen de infidelibus ad fideles. [3098]

[PAPINI], *Notizie sicure della morte, sepoltura, canonizzazione e traslazione di S. Francesco d'Assisi*, 2^a ed. (Fuligno, 1824), 239-43.

4. VITA AUCT. IOHANNE (DE CEPERANO?) APOSTOLICAE SEDIS NOTARIO.
a. *Inc.* Quasi stella matutina... [3099]

Cf. DENIFLE (H.), in *Archiv für Literatur- und Kirchen-Geschichte*, I (1885), 148; SABATIER (P.), *Vie de S. François d'Assise* (1894), LXXIX-LXXX.

b. **LECTIONES INDE EXCERPTAE.** *Inc.* B. Franciscus de patria Tuscia, civitate Assisii, natus parente mediocri — *Des.* In huius autem nomine mirae magnitudinis construi curavit... Obiit autem... [3100]

ÉDOUARD D'ALENÇON, *Spicilegium Franciscanum. Legenda brevis S. Francisci nunc primum edita* (Romae, 1899), 7-15.

Exc. DENIFLE, l. c.

5. VITA METRICA. a. *Inc. prol.* Gesta sacri cantabo ducis, qui monstra domandi — *Inc.* Francisci natale solum perfunditur huius — *Des.* Sancto maiestas et gloria nunc et in aevum. Amen. [3101]

CRISTOFANI (A.), *Il più antico poema della vita di S. Francesco d'Assisi* (Prato, 1882), 2-286.

b. (EADEM POSTEA INTERPOLATA), libris 14. *Inc. praefatio (prosa)* Historiam bb. patris F-i, Christi signiferi — *Inc. prol. ut in a...* [3102]

Praefationem et varias lectiones recensionis interpolatae ed. ÉDOUARD D'ALENÇON, in *Miscellanea Franciscana*, IV (1889), 34-35; V (1890), 73-76, 123-26; VI (1895), 26-31. At codex Versaliensis, in quo haec reperta est, solos priores libros novem, eosque non integros, continet.

6. VITA AUCT. IULIANO SPIRENSI. *Inc. prol.* In nomine Dñi... Ad hoc quorundam, quos speciali meritorum praerogativa — *Inc.* Fuit igitur in vallis Spoletanae finibus, civitate Assisio, vir quidam nomine F., negotiator officio — *Des.* Sed et multi mirifice suscitantur... [3103]

(Vix non integra, sed in particulas discripta) *Act. SS.* Oct. II. 548, n. 15; 560-683 (n. 76, 78, 79, 87, 94, 95, 98, 107-9, 112, 114-16, 119, 122-24, 128, 138, 160-65, 168, 170, 172, 173, 182, 184, 202-4, 206, 219, 230, 235, 247, 248, 250-56, 260-62, 264-68, 273-76, 292-95, 298, 306, 344, 345, 400-2, 406-8, 411-426, 433-35, 440, 441, 514-17, 535-37, 543-45, 593, 594, 596, 597, 599, 600, 608, 615, 617-21, 635, 643, 645, 646, 655, 666, 668, 669, 671, 673, 674, 677, 717, 718, 727); — cf. *Catal. Paris.* II. 251, 28° (in codice, de quo hoc loco, deest pars posterior Vitae); III. 232, 53°.

7. DIALOGUS SANCTORUM FRATRUM AUCT. CRESCENTIO DE AESIO. *Inc.* Venerabilia gesta patrum dignosque memoria — *Des.* non indigne feram me quemcumque reperisse consortem. [3104]

Cf. SABATIER (P.), *Vie de S. François d'Assise* (1894), Ix; *Analecta Franciscana*, III. 263, not. 8.

8. VITA ALTERA AUCT. THOMA DE CELANO. I. VITA, libris 3. *Inc. prol.* Placuit sanctae universitati olim capituli — *Inc. lib. I.* Franciscus servus et amicus Altissimi — *Des.* exhibere non cessat. — *Inc. prol.* Insignia patrum praecedentium — *Inc. lib. II.* B. pater mundana quadam elevatione — *Des.* impossibile est caelestia non videre. — *Inc. lib. III.* In valle lacrimarum positus pater — *Des.* Deo gratias inexplēbiles fecit. — *Inc. epil.* Ecce, b. pater noster, simplicitatis studia — *Des.* Christum crucifixum semper amasti... Amen. [3105]

RINALDI, t. c. 137-273; || AMONI (L.), *La Vita seconda ovvero appendice alla Vita prima di S. Francesco d'Assisi del B. Tommaso da Celano* (Roma, 1880), 4-312; || Id. *Vita secunda S. Francisci Ass. auct. B. Thoma de Celano* (Romae, 1880), 5-141. — Var. lect. *Vita S. Francisci de Assisio...* (Pisauri, 1831), 63-65.

Exc. SABATIER (P.), *Speculum perfectionis seu S. Francisci Assisiensis legenda antiquissima* (Paris, 1898), 323-26.

II. MIRACULA. *Inc. prol.* Religiosa nostra sollicitudo — *Inc.* In primo narrationis ordine — *Des.* et nostrorum perfici iussit auctoritas praelatorum. Amen. [3106]

Anal. Boll. XVIII. 113-74. Deest prologus, de quo cf. *Analecta Franciscana*, III. 276; *Anal. Boll.* t. c. 82, 88.

Exc. SABATIER, in *Miscellanea Franciscana*, VI. 40-43. — *Analecta Franciscana*, t. c. 199-209.

9. VITA AUCT. S. BONAVENTURA. a. (LEGENDA MAIOR). I. VITA. *Inc. prol.* Apparuit gratia Dei Salvatoris nostri... in servo suo Francisco omnibus vere humilibus — *Inc.* Vir erat in civitate Assisii, F. nomine, cuius memoria in benedictione est — *Des.* Sed et multis mortuis per eum mirifice suscitatis... Amen. [3107]

MOMBRITIUS, I. 275-96^v; || *Legenda maior bb. patris F-i* (Paris. Cl. Chevalon, s. a.), sign. a.2-i.1^r; || *Legenda maior b. F-i* (Paris. Symon Vostre, 1507), f. 2-48; || *Aurea leg. mai. b. F-i* (Papiae, 1508, in ed. 1058!) f. 2-52^v; || *id.* (Florentiae, 1509), f. 1-72^v; || *id.* (Papiae, 1554, item 1556 [non vidimus]); || LIPOMANUS, IV. 233-68; || SURIUS, V (1574), 523-66; (1580), 577-619; X (1618), 31-55; X (1879), 112-79; || *Bonaventurae opera* (Romae, 1596), VII. 295-321; *id.* (Moguntiae, 1609), VII. 275-99; *id.* (Lugduni, 1668), VII. 274-99; || SEDULIUS (H.), *S. Bonaventurae ... de vita s. patris Francisci* (Antverpiae, 1597), 3 ff. et p. 1-117; || *Id. Hist. seraphica* (1613), 16-63; || WADDINGUS (L.), *B. P. F-i Assisiatis opuscula* (Antverpiae, 1623), 525-575; || *S. F-i Assisiatis ... necnon S. Antonii Paduani ... opera omnia*, ed. I. DE LA HAYE (Paris. 1641), inter prolegomena, c. 1-xv; *id.* (Lugduni, 1653), item; *id.* (Pedepons, 1739), II. 23-47 [omissae sunt ultimae paragraphi, pro quibus posuit editor brevem historiam canonizationis ex Vita priore auct. Thoma de Celano contractam]; || *Vita S. F-i a divo Bonaventura ... composita* (Romae, 1686), 1-196; || WISSINGH (A.), *Vita seraphici patris F-i* (Coloniae, 1698), 9-160; || *S. F-i Ass. vita per S. Bonaventuram* (Romae, 1710), 3-139; || *Act. SS. t. c. 742-83*; || WICHART (H.), *Vita seraphici patris s. F-i* (Susati, 1847), 18-136; || *B. P. F-i Assisiatis opera omnia*, ed. I. I. VON DER BURG (Coloniae, 1849), 314-99; || HOROY, *Medii aevi bibliotheca patristica*, VI (1880), 65-157; || AMONI (L.), *Vita S. F-i a divo Bonaventura composita* (Roma, 1880), 8-13, 16-208; || *S. Bonaventurae opera omnia*, VIII (Quaracchi, 1898), 504-49; || *Seraphici doctoris S. Bonaventurae Legendae duae ...* (Quaracchi, 1898, 8°), 1-161.

Exc. IACOBI DE GUISSIA *Annales Hannoniae*, XIX. 64-67, al. 63-66 (ed. FORTIA, XIII. 472-84). — RÖHRICHT (R.), *Testimonia minora de quinto bello sacro* (1882), 249-51.

Subiunctum est apud MOMBRITIUM, I. 296^v, capitulum *de stigmatibus*, quod *inc.* : "Ad huius stupendi miraculi..." et *des.* : "supra fidem credentium elucescat." [3108]

II. MIRACULA. *Inc.* Ad omnipotentis Dei honorem... Novus igitur homo Franciscus — *Des.* Quo nos introducat verus populi ductor et salvator I. C. crucifixus per merita servi sui F-i, ad laudem... [3109]

Legenda ... (Paris. Cl. Chevalon, s. a.), sign. i.1^r-... [supererat solum primum folium exemplaris quod vidimus : Paris. Bibl. nat., Inv. rés. H. 2095]; || *Legenda ...* (Paris. 1507), f. 48^v-65^v; || *Aurea leg. ...* (Papiae, 1508), f. 52^v-72; || *id.* (Florentiae, 1509), f. 72^v-98^v; || LIPOMANUS, IV. 268-80^v; || SURIUS, V (1574), 566-81; (1580), 620-35; X (1618), 55-64; || *Bonaventurae opera* (Romae, 1596), VII. 321-31; *id.* (Moguntiae, 1609), VII. 299-308; *id.* (Lugduni, 1668), VII. 299-308; || SEDULIUS, *De vita ...* (1597), 117-60; || *Id. Hist. ser.* (1613), 63-80; || I. DE LA HAYE, t. c. (Paris. 1641), inter prolegomena, c. xvi; *id.* (Lugduni, 1653), item; *id.* (Pedepons), II. 50-62 [paucis omissis et praemissa epitome miraculorum quam ex libro tertio Vitae prioris auct. Thoma de Celano ipse editor confecit]; || *Vita S. Francisci* (Romae,

1686), 196-265; || *S. F-i Vita* (Romae, 1710), 140-84; || *Act. SS.* t. c. 783-798; || WICHART, t. c. 137-79; || I. I. VON DER BURG, t. c. 400-429; || HOROY, t. c. 157-90; || AMONI, t. c. 209-74; || *S. Bonaventurae opera*, VIII (Quaracchi, 1898), 549-64; || *Legendae duae* (Quaracchi, 1898), 162-217.

Exc. WISSINGH, t. c. 161-65.

b. (LEGENDA MINOR). *Inc. prol.* Apparuit gratia Dei Salvatoris nostri... in servo suo Francisco, quem pater misericordiarum — *Inc.* Hic nimirum de vallis Spoletanae partibus, civitate Assisii, trahens originem — *Des.* Quo nos introducat per b. patris suffragia inclitus ille salvator et ductor Iesus, cui cum Patre... [3110]

IACOBI DE GUISSIA *Annales Hannoniae*, XIX. 35-62, al. 35-61 (ed. FORTIA, 398-466; || ed. E. SACKUR, in *MG. Scr.* XXX. 246-58); || BONELLI (B.), *S. Bonaventurae operum omnium supplementum*, III (Tridenti, 1774), 1065-1116; || *S. Bonaventurae opera*, VIII (Quaracchi, 1898), 565-79; || *Legendae duae* (Quaracchi, 1898), 218-70.

Exc. *Breviarium Franciscanum* (saepius editum), in festo S. Francisci et per octavam. — AMONI, t. c. 14-16.

10. NARRATIO RICHERI (*Gesta Senoniensis ecclesiae*, IV, 17). *Inc.* Franciscus igitur, quem superius... de Assisia civitate vallis Spoletanae oriundus fuit. Filius quidem cuiusdam fuit — *Des.* de quibus melius arbitror silere quam loqui. [3111]

D'ACHERY, *Spicilegium*, III. 373-75; || *Id.* ed. DE LA BARRE, II. 634; || BOEHMER, *Fontes rer. Germ.* III. 55-56; || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XXV 306-7.

11. TESTIMONIUM THOMAE ARCHIDIAC. SPALATENSIS. *Inc.* Eodem anno... cum essem Bononiae in studio... [3112]

THOMAS ARCHIDIAC., *Historia pontificum Salonitanorum et Spalatensium*, in c. 26, al. 27 (O. HOLDER-EGGER, in *MG. Scr.* XXX. 580; || Fr. RAČKI, inter *Monumenta spectantia historiam Slavorum Meridionalium*, XXVI. 98); || SIGONIUS (C.), *De episcopis Bononiensibus* (Bononiae, 1586), 113; || *id.* inter *Carolii Sigonii opera omnia*, III (1733), 432; || WADDINGUS (L.), *Annales Minorum*, I (1625), 226; 2^a ed. (1731), 337; || FARLATI, *Illyr. sacr.* III. 259; || *Act. SS.* t. c. 842, n. 148.

12. LIBER DE LAUDIBUS B. FRANCISCI, AUCT. BERNARDO A BESSA. *Inc. prol.* Plenam virtutibus b. F-i vitam scripsit in Italia — *Inc.* Quasi sol oriens mundo b. F. — *Des.* de subitatione insperatae salutis. [3113]

HILARINUS A LUCERNA, *Liber de laudibus B. Francisci* (Romae, 1897), 1-92; || *Analecta Franciscana*, III. 666-92.

13. "LEGENDA TRIUM SOCIORUM „. **a.** *Inc. lemma.* Haec sunt quaedam scripta — *Inc. epist.* Reverendo... Crescentio... Cum de mandato proximi (al. Christi) praeteriti capituli generalis — *Inc.* Franciscus de civitate Assisii oriundus, quae in finibus Spoletanae vallis sita est, Iohannes prius est vocatus — *Des.* gratiae se conformantes, ut ad caelestem gloriam pervenirent. Amen. [3114]

Act. SS. t. c. 723-42.

b. *Lemma et epist. ut in a.* — *Inc. prol.* Praefulgidus ut lucifer — *Inc.* B. igitur et evangelicus vir F. patrem habuit nomine Petrum — *Des.* gratiae se conformantes. Unde de ipso non immerito... [3115]

Vita S. Francisci de Assisio a Leone, Rufino, Angelo eius sociis scripta (Pisauri, 1831), 16-62; || AMONI (L.), *Legenda S. F-i ... quae dicitur "Legenda trium sociorum"* (Roma, 1880), 6-102; || MARCELLINO DA CIVEZZA e T. DOMENICHELLI, *La Leggenda di S. Francesco scritta da tre suoi compagni (legenda trium sociorum)* pubblicata per la prima volta nella vera sua integrità (Roma, 1899), 2-94, 102-10, 168-78, 225-29 (om. prol.).

c. *Lemma et epist. ut in a.* — *Inc. ut a.* — *Des. ut b.* [3116]

FALOCI PULIGNANI (M.), in *Miscellanea Francescana*, VII, 3 (1898), 84-106; || inde seorsim ID. *S. Francisci Legenda trium sociorum ex cod. Fulg.* (Fulginiae, 1898), 17-95.

d. RECENSIO BREVIOR ("ANONYMUS PERUSINUS"). *Inc. prol. I.* Altissima, lucida et praeclara — *Inc. prol. II.* Quoniam servi Dñi non debent ignorare — *Inc.* Postquam impleti sunt anni... 1207 — *Des.* (*mutila*) et habitabunt nobiscum. Rogo autem vos, ff. cc., qua | [3117]

Exc. Act. SS. t. c. 549-650 (n. 20, 88, 99, 100, 129, 138, 141, 167, 187-90, 196-200, 207-15, 221-25, 234, 236-40, 284-88, 290, 321-23, 333, 335, 453, 454, 518, 520, 524, 526, 527, 547).

14. ANTIQUA LEGENDA S. FRANCISCI ET ALIORUM BB. FRATRUM SUI ORDINIS, partibus 3. *Inc. prol.* Fac secundum exemplar... Summum ac principium virtutis — *Inc. pars I.* B. Franciscus fecit tres regulas — *Des.* perseverabunt usque in finem. Benedicat eis Pater, et Filius, et Spiritus sanctus. Amen. — *Inc. prol.* Sanctorum splendor et gloria Dei Filius — *Inc. pars II.* In provincia B. Francisci in peculiari Dñi civitate — *Des.* cum corona martyrii est ingressus. Amen. — *Inc. pars III* ("Actus S. Francisci et sociorum eius"). *Prol.* Ad laudem et gloriam Dñi N. I. C... Hic scripta quaedam notabilia — *Inc.* Primo ergo sciendum est quod b. pater noster F. in omnibus actibus — *Des.* Claruit etiam... et qui haec scripsit, expertus est in seipso. Amen. [3118]

Prima haec et ultima verba desumpsimus e codice Vaticano 4354.

PARS I (dempto prologo) magnopere convenit cum *Speculo perfectionis* (infra, 15).

PARS II edita est in editionibus *Speculi vitae* (infra, 16), nempe fol. 198^v-206^v in edit. Parisina s. a., Veneta 1504 et Mettensi 1509; ibi tamen quaedam addita sunt, ita ut *des.* "Fr. Petrus Hungarus ... multa miracula facit continue". [3119]

PARS III edita est tota, at perturbato prorsus ordine, in iisdem editionibus, nempe fol. 2, 5^v-7^v, 34^v-37, 38-40, 45^v-46^v, 52^v-66^v, 84^v-99, 101^v-114^v, 118-19, 126, 131^v-33, 137-56^v, 158-67, 172, 174-81, 225^v-26^v.

Exc. PERLBACH (M.), in *Neues Archiv*, VI (1881), 608-9. — MANZONI (M.), *Di una nuova edizione dei Fioretti di S. Francesco secondo il testo di Amaretto Mannelli* (Bologna, 1887), 74-76. — EHRLE (Fr.), in *Zeitschrift für katholische Theologie*, XII (1888), 117-20. — SABATIER (P.), *Speculum perfectionis* (1898), CLVII-IX, CLXXVIII-CXCVIII.

15. SPECULUM PERFECTIONIS STATUS FRATRIS MINORIS, SCILICET B. FRANCISCI. *Inc.* α) Istud opus compilatum est per modum legendae... Et nota quod b. F. fecit tres regulas, videlicet illam quam confirmavit papa Innocentius... — *vel* β) B. Franciscus fecit tres regulas, scilicet illam quam confirmavit sibi papa Innocentius — *Des.* Et his dictis, portatus est ad S. Mariam; ubi completis XL annis aetatis suae... [3120

SABATIER (P.), *Speculum perfectionis seu s. F-i Assisiensis legenda antiquissima auct. fratre Leone* (Paris, 1898), 1-246 (inc. β); cf. 250-51 (inc. α); || MARCELLINO DA CIVEZZA et T. DOMENICHELLI, t. c. 94-102, 110-68, 180-220 (perturbato ordine et nonnullis coniectura interpolatis). — Vix non totum opus (exceptis nempe cap. 11, 103, 105-8, 120 et 123) excusum est per dispersa capitula in editionibus *Speculi vitae* (infra 16). Cf. editionem P. SABATIER, in qua post singula capitula diligenter notati sunt loci qui cum ipsis in editione Mettensi conveniant (Mettensi autem simillimae sunt editiones Parisina et Veneta).

Exc. FALOCI PULIGNANI (M.), in *Miscellanea Francescana*, VI (1895), 47-50.

16. SPECULUM VITAE B. FRANCISCI ET SOCIORUM EIUS. *Inc. prol.* Ad laudem... Hic scripta (ut in 14, parte III) — *Inc.* Primo ergo (ut *ibid.*) — *Des.* de tali panno, qualis est iste quem ego porto, invenietis ubique. [3121

Speculum etc. (Paris. Ioh. Barbier, s. a.), f. 1-235^v; || *id.* (Venetiis, 1504), f. 1-235^v; || *id.* (Metis, 1509), f. 1-235^v; || *id.* ed. G. SPOELBERCH (Antverpiae, 1620), I. 1-181; II. 1-174 (multis omissis, additis, ordine mutatis); || BOSQUIERUS (H.), *Antiquitates Franciscanae seu Speculum...* (Coloniae, 1623), 1-473 (item, sed alia est series omissorum et additorum, alius ordo capitulorum); || *Antiquitates Franciscanae seu Speculum...* (Raab, 1752), 1-568 (item).

17. ACTUS B. FRANCISCI IN VALLE REATINA, PERPERAM ADSRIPTA B. ANGELO TANCREDI. *Inc.* Vidi alterum angelum ascendentem — *Des.* et lu spiritu santo. Amen. Amen. [3122

Exc. MAZZATINTI (G.), in *Inventari dei manoscritti delle biblioteche d'Italia*, IV (1894), 132-33. — SABATIER, *Speculum* (1898), 255-61.

18. NARRATIONES UBERTINI DE CASALI. I. (De vita). *Inc.* Abundantibus in fine quinti iumentis lasciviae — *Des.* transgressionis undas faciat nos calcare. [3123

II. (De stigmatibus). *Inc.* Postquam vir s. et Deo carus F. vitam redemptoris — *Des.* et porta caeli. [3124

UBERTINUS DE CASALI, *Arbor vite crucifixe Iesu* (Venetiis, 1485), f. 210-16^v et 216^v-21; nempe libri v cap. 3 ("Iesus Franciscum generans", in quo recitantur *Dicta Leonis*) et cap. 4 ("Iesus seraph alatus").

19. "VERBA QUAE REFERUNTUR A S. FRATRE CORADO DE OFFIDA". *Inc.* B. Coradus de Offida audivit a b. fratre Leone — *Des.* et longaeva conversatione probatos. Amen. [3125

FALOCI PULIGNANI (M.), in *Miscellanea Francescana*, VII, 4 (1899), 132-36.

20. LEGENDA AUCT. ANGELO DE CLARENO. Inc. Vitam pauperis et humilis viri — *Des.* omnis boni inimicus ordinavit et movit. [3126]

DÖLLINGER (Ign. von), *Beiträge zur Sektengeschichte des Mittelalters*, II. Dokumente ... (München, 1890), 417-60. — Est hoc initium *Chronici de persecutionibus Fratrum Minorum*.

21. VITA (IN CHRONICA XXIV GENERALIUM ORD. MIN.) Inc. Primus itaque omnium generalis minister fuit gloriosissimus pater — *Des.* ex quo scilicet coepit habere fratres. [3127]

Analecta Franciscana, III. 1-32.

22. MIRACULA (IN EADEM). Inc. Cum b. Franciscus de S. Iacobo rediens — *Des.* sine difficultate magna exstitit liberatus. [3128]

Ibid. 199-209. — Vid. supra 8, II. *exc.*

23. EPITOMAE. a. (VITAE 6). Inc. Eodemque tempore b. Franciscus... Hic quondam in vallis Spoletanae finibus, civitate Assisio, negotiator fuit officio — *Des.* ubique primitus praedicaverat, est sepultum. [3129]

VINC. BELLOV. xxx. 97-99; xxxi. 99-109, 121, 122.

b. (VITARUM 8 ET 2). Inc. prol. Franciscus prius dictus est Iohannes — *Inc.* Franciscus servus et amicus altissimi in civitate Assisii ortus — *Des.* nec aquae gutta proximavit ad tunicam. [3130]

Leg. aurea, c. 149 (144).

Exc. Bibl. Casin. I. Floril. 281-83. — *Anal. Boll.* XVIII. 93-94, not. 3.

c. (VITARUM 23 a ET 23 b). Inc. Circa annos Dñi 1208 bb. patriarcha F... Hic igitur, ut refert Vincentius in Speculo — *Des.* guttur vulneratum demulcens, perfecte sanavit. [3131]

ANTONINUS FLORENT. *Chronic.* tit. xxiv, c. 2.

d. (VITAE 2). Inc. Spoletanae vallis urbe Assisio b. F. exstitit oriundus. Qui dum discretionis aevum — *Des.* egressus de carnis ergastulo obdormivit in Dño. [3132]

ÉDOUARD D'ALÈNÇON, in *Miscellanea Francescana*, IV (1889), 187-88.

e. (VITAE 23 b). Inc. Franciscus ordinis Minorum dux et fundator... filius Petri Bernardonis — *Des.* et multis miraculis claret. [3133]

PETRUS DE NAT. ix. 18.

24. DE CONFORMITATE VITAE B. FRANCISCI AD VITAM DOMINI IESU CHRISTI AUCT. BARTHOLOMAEO DE PISIS, libris 3. [3134]

Ed. Mediolani, 1510, 256 ff.; || *ibid.* 1513, 229 ff.; || Bononiae, 1590, 330 ff. (de hac editione cf. *Act. SS.* t. c. 553, n. 38).

Exc. RÖHRICHT (R.), *Testimonia minora de quinto bello sacro* (1882), 267-69.

25. INSTRUMENTUM DE STIGMATIBUS. Inc. Anno Dñi mcllxxxii, v non. oct., ego fr. Philippus, minister Thusciae — *Des.* et fr. Bernardini de Colle. In cuius rei testimonium... [3135]

Act. SS. t. c. 860-61, n. 246-55; || *Analecta Franciscana*, III. 641-45.

26. DE SECRETIS B. FRANCISCO REVELATIS. Inc. Sicut ego depraeda-

tus sum infernum — *Des.* festum de sacris stigmatibus impressionis stigmatizet. [3136]

Analecta Franciscana, III. 646.

27. INDULGENTIA DE PORTIUNCULA. *Vid. supplementum huius Bibliothecae.*

Franciscus de Fabriano Ord. Min., † 1322. — April. 22.

VITA ET MIRACULA AUCT. DOMINICO BONAVENTURA FESSIS DE FABRIANO. *Inc. prol.* Venerabiles olim patres, qui sanctorum vitas — *Inc.* Et primo [claruit] in genitoribus suis, scilicet magistro Compagno medico — *Des.*... [3137]

Act. SS. April. III. 984-90; 3^a ed. 992-98. Parata est editio ex codice qui saec. XVI nonnihil erat interpolatus; huius autem codicis, qui lectu difficilis videbatur, apographum multis locis mutilum acceperunt maiores nostri; qui insuper capitulorum ordinem perverterunt.

Franciscus seu Ciccus tertii Ord. S. Franc. Pisauri, saec. XIV. — Aug. 4.

VITA. *Inc.* Gratia et benignitas Salvatoris... nuperrime in servo suo b. Ciccho refulsit — *Des.* Mortuus est autem vir Dei Cicchus anno Dñi MCCL... Ubi eius corpus... [3138]

Act. SS. Aug. I. 660-62; 3^a ed. 656-58.

Franciscus Patritius de Senis Ord. Serv. B. M., † 1328. — Iun. 8.

1. VITA ET MIRACULA AUCT. CHRISTOPHORO DE PARMA. *Inc. prol.* Multifarie multisque modis olim, ff. cc., loquens Deus — *Inc.* B. itaque pater et almus conf. Christi F. de civitate Senensi — *Des.* propriis brachiis baiulavi. Haec de multis pauca... beneficia sanitatis. — *Inc. appendix auct. Benedicto Gerii.* Hucusque hanc scripsit legendam... fr. Christophorus de Parma... — *Des.* hunc ordinem sum ingressus... sub anno Dñi MCCCXLI... Amen. [3139]

SOULIER (P.), in *Anal. Boll.* XIV. 174-95.

Exc. *Senensis canonizationis B. Francisci Patritii.* Positio super dubio an sententia lata... (Romae, 1743), 15-28.

2. MIRACULORUM EPITOME. *Inc. prol.* Ut non deficiat tantorum mirabilium — *Inc.* Quaedam dña Gulielma, uxor olim Andreae — *Des.* ad quem fuit prius per manum notarij roboratum testimonio. [3140]

SOULIER, t. c. 195-97.

3. VITA AUCT. NICOLAO BURGHEO. *Inc.* Franciscus patria Senensis, Arrigo non humillimae sortis patre natus — *Des.* veluti sollemnia monumenta testantur. [3141]

Incunabula Ordinis Servorum sub Deiparae Virginis vessillo militan-

tium (Senis, 1532), f. 11^v-15^v; || CANALI (B. A. M.), *Vita de' bb. Gioachino Piccolomini e Francesco Patrizi Senesi* (Lucca, 1725), 205-17.

Francovaeus mon. in dioecesi Nivernensi. — Mai 16.

VITA (ANTIQUA?). *Inc.* B. Francovaeus Gallus ex quodam pago comitatus Nivernensis — *Des.* ubi animam multis miraculis claram Deo reddidit. [3142]

Act. SS. Mai III. 627; 3^a ed. 624.

Francus erem. Asserici in Aprutio, saec. XI. — Iun. 5.

VITA. *Inc.* Quo tempore Rogerius Siciliae rex de genere Norman-
dorum — *Des.* in lapideo tumulo cum pretioso corpore viri Dei. [3143]

Act. SS. Iun. I. 553-55; 3^a ed. 544-46.

Fratres (Septem). *Vid.* **Felicitas** m. Romae.

Fratres (Duodecim). *Vid.* **Donatus, Felix et soc.** mm.

Fredaldus ep. Mimatensis, † 814/840. — Sept. 4.

VITA. *Inc.* Temporibus Ludovici Magni, Charoli imp. filii — *Des.* Et ut ferunt quidam quod detulisset caput truncatum... usque in hodiernum diem. [3144]

POURCHER (P.), *Manuscrit ou livre de S. Privat* (1898), 368-80.

Fredericus. *Vid.* **Fridericus.**

Fremundus rex m. in Anglia, saec. IX? — Mai 11.

1. VITA ET INVENTIO CORPORIS. **a.** *Inc.* Temporibus regum antiquorum erat quidam rex in Anglia, Offa nomine — *Des.* oratorium fabricavit, ad laudem Dñi N. I. C... [3145]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 523, n° 1092.

b. *Inc.* Temporibus regum antiquorum fuit in Anglia quidam rex nomine Offa — *Des.* oratorium fabricavit. Diebus enim nostris in prioratu de Dunstaple s. eius corpus... habetur. [3146]

CAPGRAVIUS, f. 150-52. — De ea LELAND, *Itinerary*, VIII. 73.

2. VITA METRICA AUCT. GUILIELMO RAMESIENSI. *Inc.* Anglorum rex Offa fuit, regina Botilda — *Des.* honor per saecula cuncta. [3147]

Cf. HARDY, t. c. 523, n° 1093.

Exc. (ex hac Vita?) CAMDEN (G.), *Britannia* (Londini, 1607), 424 (ubi de Warwick-shire), et in ceteris editionibus; || *Act. SS.* Mai II. 656 (3^a ed. 652-53), n. 1.

Friardus reclusus Vindonittensis, † 573. — Aug. 1, 2.

VITA AUCT. GREGORIO TURONENSI (*Vit. Patrum*, x). *Inc. prol.* Multi

enim sunt gradus — *Inc.* Fuit igitur apud insulam Vindunittam urbis Namneticae — *Des.* relinquens terrigenis exempla virtutum. [3148

**Greg. Turon. opera* (ed. RUINART, 1201-6; || *P.L.* LXXI. 1054-58; || ed. KRUSCH, 705-9); || *SURIUS*, IV (1573), 456-58; (1579), 489-91; VIII (1618), 21-23; VIII (1877), 47-51; || *Act. SS. Aug.* I. 57-59.

Fridenbertus ep. Hagulstadensis, † 766. — Dec. 23. *Vid. Hagulstadenses.*

Fridericus de Hallum ab. Horti B. Mariae in Frisia, † 1175. — Mart. 3.

1. VITA AUCT. SIBRANDO AB. *Inc. prol.* Venerabilibus... Gertrudi... et sorori suae Bernildi... Considentibus aliquando nobis — *Inc.* Recolendae memoriae Frethericus ortus Frisia de villa quae Hallem dicitur — *Des.* Et multas agens gratiarum actiones confitebatur Dño... Multa quidem et alia fecit Dñus per eum... [3149

WIJBRANDS (Aem. W.), *Gesta abbatum Orti S. Mariae* (Leeuwarden, 1879), 1-75.

2. EPITOME. *Inc.* Recolendae memoriae Fredericus ortus in Frisia de villa Hallum — *Des.* in pago Merrum puer resuscitatus est. [3150
Act. SS. Mart. I. 289-93; 3^a ed. 287-91.

Fridericus ep. Leodiensis, † 1121. — Mai 27.

1. VITA AUCT. NIZONE MON. S. LAURENTII LEOD. a. *Inc. prol.* Omnibus s. catholicae ecclesiae filiis... Benedictus pater misericordiarum — *Inc.* Antistite Leodiensium Oberto universae carnis viam ingresso — *Des.* (*mutila*) ad tumulum sancti erigens sanam. [3151

MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* IV. 1023-30; || WATTENBACH (W.), in *MG. Scr.* XII. 502-6, lin. 45.

b. EXEMPLAR EDITUM AB AEGIDIO AUREAEVALLENSI (*Gesta ep. Leodiensium*, III, c. 20, 21). *Inc.* Igitur, ut diximus, antistite Oberto universae etc. ut a. — *Des.* collatam sibi sanitatem mirata est. [3152

CHAPEVILLE, *Gesta pontif.* II. 56-63; || HELLER (I.), in *MG. Scr.* XXV. 95-97.
Exc. WATTENBACH, t. c. 506, lin. 46, -508.

c. (PERPERAM ADSRIPTA REINERO MON. S. LAURENTII). *Inc.* Defuncto Oberto ep. Leodiensi, orta est magna dissensio — *Des.* et gratias Deo sanctoque praesuli egit. [3153

Act. SS. Mai VI. 725-27; 3^a ed. 717-19.

2. EPITAPHIUM ET VITA METRICA. *Inc. epitaph.* Clauditur hac tumba simplex sine felle columba... [3154

Inc. Vita. Latius hic tanti refero certamina sancti — *Des.* Et Symon et Symonis fautores excruciantur. [3155

KURTH (G.), in *Anal. Boll.* II. 264-69.

Exc. (epitaphium solum). Ceteras editiones et earum varias lectiones recenset KURTH, l. c. 264, not. 1; cf. 262.

3. EPITOME (ANTIQUA?) *Inc.* Fredericus Leodiensis ep. xxvii successit Oberto — *Des.* dicitur multis miraculis claruisse. [3156]

Act. SS. t. c. 727-28; 3^a ed. 719-20.

Fridericus ep. Traiectensis, † 835/841. — Iul. 18.

1. VITA AUCT. ODBERTO. *Inc. prol.* Qualiter Odbertus... Parvulus Odbertus dum veni — *Inc.* S. igitur Fredericus, Fresonicae gentis archyereus... In prima etenim aetate magis angelicam — *Des.* nocte et die viriliter non desinit te defendere, praestante... [3157]

Act. SS. Iul. IV. 457-58, n. 20, et 460-70; || HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 344-56. — (*Mut.*; deest prol.) SURIUS, IV (1573), 233-44; (1579), 232-43; VII (1618), 215-21; VII (1877), 311-23.

Exc. BOUQUET, VI. 327-30.

2. EPITOMAE. a. *Inc.* S. Fredericus Frisonicae gentis ep... Hic in prima aetate ad ecclesiam frequenter currebat — *Des.* Talibus signis et prodigiis... ac cottidie magnificat. [3158]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 302^a-4^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 95-97^v.

b. *Inc.* S. Fredericus VIII ep. Traiecti inferioris post s. Willibrordum — *Des.* qui populum Dei non interimere sed regere debent. [3159]

Cf. Catal. Brux. II. 424, 5°.

c. *Inc.* Fredericus huius patriae, scilicet Traiectensis, puer ingenuus — *Des.* Sed Dani, Deo permittente, praevalentes Triboldum... abduxerunt. [3160]

De qua *Anal. Boll.* XIV. 250, 10°.

3. NOTA DE ELEVATIONE RELIQUIARUM. *Inc.* Anno autem Dñi MCCCCLXII — *Des.* et dicti m. ampliorem venerationem et honorem. [3161]

Act. SS. t. c. 454, n. 9; || HOLDER-EGGER, t. c. 356. — (*Mut.*) SURIUS in fine Vitae 1.

Frideswida v. Oxonii, med. saec. VIII. — Oct. 19.

1. VITA. *Inc. prol.* De vita et virtutibus bb. et omni veneratione dignissimae — *Inc.* Anno itaque ab inc. Dñi N. I. C. regis omnium saeculorum dcc circiter xxvii — *Des.* nec scriptorum posset colligere sollicitudo, praestante... [3162]

De qua HARDY, *Descr. catal.* I. 462, n° 1003; PARKER (J.), *The early History of Oxford, 727-1100* (Oxford, 1885), 95-101.

Exc. LELAND, *Collectanea*, I. 279; || DUGDALE, *Monast. anglic.* I (1655), 173-74; 2^a ed. II (1819), 143; || *Act. SS.* Oct. VIII. 536, n. 9, 10.

2. VITA. *Inc. (sine prol.) ut 1.* — *Des. (mutila)* cum detrimento integritatis quaeram. [3163]

MABILLON, *Acta*, III, 1. 561-63; 2^a ed. 524-26.

3. VITA. *Inc.* Igitur postquam populus Anglorum b. Augustini praedicatione edoctus — *Des.* ubi fiunt multa miracula propter merita eius a Dño N. I. C... [3164]

De qua HARDY, t. c. 462, n° 1005; PARKER, l. c.

4. VITA. *Inc.* Frideswida virgo sancta Didani subreguli et Safridae uxoris suae filia exstitit — *Des.* ipsos accusatores ad misericordiam movit. Floruit autem s. F. circa annum Dñi DCCL... [3165]

CAPGRAVIUS, f. 152^v-53^v; || *Act. SS.* t. c. 564-66.

5. VITA. *Inc.* Tempore illo quo Anglia diversis regibus — *Des.* promisit iniuriis, cui sit laus... [3166]

De qua HARDY, t. c. 459.

6. VITA. *Inc.* Erat quaedam v. nomine F. Oxoniae nata — *Des.* in ecclesia B. Mariae Oxoniae, ubi... praestantur beneficia. [3167]

Exc. Act. SS. t. c. 566, annot. b, k. — Cf. HARDY, t. c. 462, n° 1004.

7. VITA METRICA. *Inc.* Praefuit australi plagae Bretonum sine naevo — *Des.* Hunc tueare chorum, pia mater, servula Christi. [3168]

Exc. Act. SS. t. c. 566-67; cf. etiam 566, annot. a, k.

8. TRANSLATIO AN. 1180 ET MIRACULA AUCT. PHILIPPO PRIORE. *Inc. prol.* Dñi ac salvatoris nostri virtus et sapientia — *Inc.* Scripturus itaque miracula quae temporibus nostris — *Des.* nobis in tantae virtutis testimonium ostenderunt. [3169]

Act. SS. t. c. 568-89.

Exc. HARDY, t. c. 461-62.

Fridolinus conf. Seckingenensis, saec. VI. — Mart. 6.

1. VITA ET MIRACULA AUCT. BALTHERO. *Inc. prol.* Nokero doctrina sophiae... Iam dudum vero, ut vos optime nostis — *Inc.* B. Fridolinus ab extremis partibus inferioris Scottiae — *Des.* ut ulterius eo pondere gravati minime queant abire. [3170]

Vita S. Fridolini, s. l. a. [Basileae, 1490] (HAIN et COPINGER, 2350), sign. a-b.2^v; || COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 481-88; || *Act. SS. Mart. I.* 433-41; 3^a ed. 432-39; || MONE, *Quellensammlung*, I. 4-17; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* III. 354-69.

Exc. BOUQUET, III. 388-89. — LÜTOLF (A.), *Die Glaubensboten der Schweiz* (1871), 293-95.

2. MIRACULUM. *Inc.* B. igitur Fridolinus cum construeret claustrum sanctimonialium — *Des.* dormivit in Dño pridie non. mart. [3171]

In quibusdam codicibus Vitae 1 insertum est, et in editionibus eiusdem comparat. Sed et seorsim in aliis codicibus exscriptum est.

3. EPITOME. *Inc.* S. Fridolinus ex Hibernia inferioris Scotiae oriundus — *Des.* sanctus sua iura redemit. [3172]

GOLDASTUS, *Rer. Alamann. scr.* I (1606), 384; 2^a ed. I (1661), 247-48; 3^a ed. I (1730), 247-48.

Frigdianus (al. **Fridianus**, **Frigidianus**, **Frigianus**) ep. Lucensis, saec. VI. — Nov. 18.

Vid. supra, p. 448, notam de S. **Finniano** ep. Magbilensi.

1. NARRATIO GREGORII MAGNI. *Inc.* Sed neque hoc sileam... Lucanae nempe ecclesiae — *Des.* ultra non laederet. [3173]

* GREG. MAGNUS, *Dial.* III. 9 (P.L. LXXVII. 233, 236); || COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 641. — Cf. * FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, XIII. 11 (P.L. CXXXV. 845).

2. VITA. *Inc.* B. igitur Fridianus, sicut prisci catholici tradiderunt, ex Hibernia Scotiae insula fuit oriundus; qui sacris apicibus a primaeva aetate — *Des.* in his aquis moriatur. Quod usque in hodiernum diem ita esse probatum est. [3174]

COLGANUS, t. c. 634-37.

3. VITA. *Inc. prol.* Summae Trinitati, Patri Filioque — *Inc.* B. igitur F., sicut... tradiderunt, ex Hibernia Scotiae partibus oriundus exstitit. Sacris itaque apicibus a primaeva aetate — *Des.* civitas Lucana decoratur. Veneremur ergo b. viri corpus... [3175]

Exc. Anal. Boll. XI. 262-63, 78°.

4. VITA. *Inc.* S. ergo Fridianus, sicut... tradiderunt, a primaeva aetate imbutus sacris apicibus — *Des.* et desuper altare constituit. In quo loco multa exuberant beneficia... [3176]

COLGANUS, t. c. 640-41.

5. VITA. *Inc.* S. igitur Fridianus, mente pius ac genere clarissimus — *Des.* transitoria concedat despicere et sibi adhaerere, qui vivit... [3177]

COLGANUS, t. c. 638-40.

Frodobertus ab. Cellensis prope Trecas, † cca. 673. — Ian. 8.

1. VITA (ADSCRIPTA ADSONI AB. DERVENSI). *Inc.* Fuit vir vitae valde ven. egregiae ac pretiosae memoriae — *Des.* et miraculis indeficientibus perornaret, horum omnium auctore, auspice... [3178]

CAMUZAT, *Promptuarium Tricass.* f. 1-18; || *Act. SS. Ian.* I. 506-13; || MABILLON, *Acta*, II. 627-39; 2° ed. 600-11; || P.L. CXXXVII. 601-20.

Exc. DUCHESNE, Hist. Franc. scr. I. 670-71; || BOUQUET, III. 576-77.

2. CARMEN DE ELEVATIONE CORPORIS AN. 872. *Inc.* Est operae pretium iamiamque stilo referendum — *Des.* Post haec a somnis corpus rapit auctor herilis. [3179]

Anal. Boll. V. 59-66.

Froilanus ep. Legionensis in Hispania, † 905. — Oct. 5.

VITA AUCT. IOHANNES DIAC. *Inc.* Fuit vir vitae ven. Froianus ep. in

suburbium Lucense ortus — *Des.* Vixit annos 73, quinque ex eis episcopale gessit officium. Obiit era DCCCCXIII. [3180]

FLOREZ, XXXIV. 422-25.

Frontasius et alii socii S. Frontonis Petragoricensis. — Ian. 2.

PASSIO. *Inc.* SS. Frontasius, Severinus, Severianus atque Silanus a b. Frontone — *Des.* honorifice tumulavit. Passi sunt ss. mm. iv non. ian. Claudio imperante. [3181]

Act. SS. Ian. I. 79; cf. *ibid.* 1085; 3^a ed. 79; cf. *ibid.* 721. — Excerpta est haec Passio ex Vita 3 S. Frontonis.

Fronto ep. Petragoricensis. — Oct. 25.

1. VITA AUCT. GAUZBERTO CHOREP. *Inc.* B. igitur Fronto terminis urbis Petrocoricae ex loco qui dicitur Linicassio — *Des.* Brevia ergo de tanto viro ad vestrum augmentum suscipite... [3182]

BOSQUET, *Eccl. gall. hist.* II. 5-13.

Exc. FAILLON, *Monuments inédits*, II. 427, 429, 431.

2. VITA AUCT. PSEUDO-SEBALDO EP. PETRAGOR. *Inc.* Salvator noster Dñus I. C. conditor... nostris condolens — *Des.* Cum ego Sebaldus ep... quantum potui abbreviavi, ad laudem... Amen. [3183]

Sequuntur miracula, quae inc. Anno Unigeniti Dei... DCCCCIV, ind. iv — *Des.* Posito denique in sublimi... Amen. [3184]

Exc. *Act.* SS. Oct. XI. 409-14, passim inter annotata (* codex B.). — MATHARAN, *Les Traditions chrétiennes sur S. Georges* (1877), 255-70.

3. VITA. *Inc.* B. Fronto ex tribu Iuda, patre Simone, matre vero Frontonia genitus — *Des.* ipso igne exstincto, sanati. Conscripserunt autem s. F-is vitam et gesta Anianus... [3185]

Act. SS. Oct. XI. 407-13.

4. VITA. *Inc.* ut 2. — *Des.* usque in hodiernum diem devotissime honoratur. Martyrizati fuerunt... sub Claudio caesare iv non. ian. [3186]

PERGOT (A.-B.), *La Vie de S. Front* (Périgueux, 1861), 456-85.

Exc. FRUGÈRE (F.-P.), *Apostolicité de l'église du Velay* (Le Puy, 1869), 228-32.

5. VITA (FRONTONIS ET GEORGII EP. VELLAVENSIS). *Inc.* B. Fronto et b. Georgius hi fuerunt lingua facundi — *Des.* crebra miracula sanitatum, festumque eius recolitur iv id. nov. [3187]

CHASSAING (A.), *Chroniques d'Étienne Médecis*, I (1869), 7-13; || MATHARAN, t. c. 168-91.

6. EPITOMAE.

ADO, 25 oct. — VINC. BELLOY. x. 43, 44. — PETRUS DE NAT. ix. 109; || BARALIS, *Chronologia Lerinensis*, I. 136-37.

7. RECOGNITIO RELIQUIARUM AN. 1261. *Inc.* Petrus Dei gratia Petragoricensis ep... Cum de corpore b. F-is primi pontificis... [3188]

DUPUY (J.), *L'Estat de l'église du Périgord* (Périgueux, 1629), II. 90-93; || *Act. SS.* t. c. 403, n. 39, 40.

Exc. MATHARAN, t. c. 272-75.

Frontonius seu **Fronto** ab. in Aegypto, saec. II. — April. 14.

1. VITA. *Inc. prol.* Quoniam saepe desiderastis audire — *Inc.* Igitur Frontonius verus Dei servus studio Dei timoris — *Des.* Mercedem autem a C. I. Dño N. recipiet, qui eleemosynam... Amen. Haec sub Antonino imp... [3189]

* *Vitae Patrum* (ed. ROSWEYDUS, 238-41; || *P.L.* LXXIII. 437-42); || *SURIUS*, IV (1618), 158-59; || *Act. SS.* April. II. 201-3.

2. VITA. a. *Inc. prol.* Aedificationis vestrae memor et mei solatii curam ferens — *Inc.* Erat quidam senex monachus a prima aetate Deo devotus — *Des.* sua sanctificatione consummat. Brevia ergo de tanto viro ad vestrum augmentum suscipite, gratias agentes... [3190]

Exc. (initium) FAILLON, *Monuments inédits*, II. 428, 430, 432.

b. *Inc. prol.* Ad aedificationem itaque vestram — *Inc. ut 2.* — *Des.* sua sanctificatione consumat. Amen. [3191]

Cf. BANDINIUS, *Catal. cod. lat. bibl. Mediceae Laurentianae*, IV. 86, v; *Id. Bibl. Leopoldina Laurentiana*, II. 694, VIII.

c. *Inc. prol.* Qui homo Dei et Christi esse iam coepit — *Inc. ut 2 a.* — *Des.* illorum gradiamur via. Breviter ergo de tanto viro ad vestrum augmentum suscipite scriptum et universis fratribus legite, gratias agentes... [3192]

Alia acta, de quibus *Act. SS.* t. c. 201, n. 1.

3. VITA. *Inc. prol.* Sanctorum gloriam ut prudentes audite — *Inc.* Quidam vir prudens spiritu Dei repletus, non terrenam gloriam — *Des.* Accepturi sunt vitam aeternam, quam promisit Deus diligentibus se. Ipsi... [3193]

Cf. *Catal. Paris.* I. 169, 4°.

4. EPITOME.

NOTKERUS, 14 april.

Fructuosus ep. Bracarensis, † cca. 665. — April. 16.

1. VITA ADSRIPTA VALERIO AB. *Inc. prol.* Postquam antiquas mundi tenebras — *Inc.* Hic vero beatus ex clarissima regali progenie — *Des.* Ad sacratissimum s. corporis eius sepulcrum euntibus... [3194]

SANDOVAL, *Primera parte de las fundaciones de los monesterios de S. Benito en España* (Madrid, 1601), monesterio de Sahagun, f. 79-84^v; || TAMAYO, *Mart. hisp.* II. 668-75; || MABILLON, *Acta*, II. 583-90; 2^a ed. 557-564; || *Act. SS.* April. II. 431-36; 3^a ed. 427-32; || MORALES (A.), *Opuscula historica*, III (1793), 135-53; || FLOREZ, XV. 450-64; 2^a ed. 451-66; || FORTU-

NATUS A D. BONAVENTURA, *Comment. de Alcobacensi mss. bibliotheca* (Conimbricae, 1827), 459-74; || *P.L.* LXXXVII. 459-70.

2. TRANSLATIO COMPOSTELLAM, AUCT. HUGONE ARCHIDIAC. *Inc.* Anno igitur inc. dñicae MCII ven. pater Didacus — *Des.* et posteris in memoriam fideliter tradidit, regnante... [3195]

Act. SS. t. c. 436-37; 3^a ed. 433-34; || AGUIRRE (I. S. de), *Collectio maxima conciliorum omnium Hispaniae*, II (1694), 622-24; 2^a ed. IV (1754), 196-98; || FLOREZ, t. c. 464-70; 2^a ed. 467-72.

Fructuosus ep. Tarraconensis, **Augurius et Eulogius** diac., mm. sub Gallieno. — Ian. 21.

1. PASSIO. *Inc.* α) Valeriano et Gallieno imp., Aemiliano et Basso coss., XVII kal. febr. die dñico comprehensus est — *Des.* α) crederet futuros quos cerneret gloriosos. — *vel* β) exsultantes in Dño honorifice sepelierunt. — *Epil.* O bb. mm., qui igne probati sunt... [3196]

MOMBRITIUS, I. 307^v-8, col. 2, lin. 2 (inc. δ, des. α); || FABER STAPULENSIS, *Agones mm.* f. 53-54 (inc. γ, des. β); || SURIUS, I (1570), 496-97; (1576), 514-16; (1618), 343-44; (1875), 538-40 (inc. β, des. α); || BARONIUS, *Annales*, an. 262, LX-LXIX (inc. β, des. α); || *Act.* SS. Ian. II. 340; 3^a ed. 704-5 (inc. et des. α); || TAMAYO, *Mart. hisp.* I, 1. 202-3 (inc. η, des. β; om. epil.); || RUINART (1689), 220-23; (1713), 219-22; (1731), 191-93; (1802), II. 50-56; (1859), 264-67 (inc. et des. α); || FLOREZ, XXV. 183-86 (item).

Magna est lectionum varietas, eaque in primis etiam verbis Passionis :

β) Die dñico comprehensus est Fr. ep. (cf. *Catal. Brux.* I. 139, 23°)... [3197]

γ) Valeriano... Basso coss., adveniens Aemilianus praeses... [3198]

δ) Temporibus Haemylani imp. Fr. ep., A. et E. diac. in die dñico... [3199]

ε) In diebus illis, cum esset Fr. ep. (cf. *Catal. Paris.* II. 587, 34°)... [3200]

ς) Cum esset Fr. in cubiculo suo, ierunt (cf. ibid. III. 406, 23°)... [3201]

ζ) Cum a Valeriano... imp. data esset iussio (cf. ibid. 64, 44°)... [3202]

η) In tempore illo erat quidam civis Tarracone, nomine Fr... [3203]

2. CARMEN AUCT. PRUDENTIO. *Inc.* Felix Tarraco, Fructuose, vestris — *Des.* Dulces hendecasyllabos revolvens. [3204]

* PRUDENTIUS, *Peristephanon* VI (*P.L.* LX. 411-24); || LIPOMANUS, II, f. 182-83^v; || SURIUS, VII (1581), 48-50; (1586), 20-23; || FLOREZ, t. c. 187-91.

3. PASSIO. *Inc.* Dñus N. I. C. cum in principio creaverit hominem — *Des.* eo quod calcaverunt caput diaboli. O bb. mm., qui meruerunt dignam habitationem... [3205]

Exc. Catal. Brux. II. 301-2, 19°.

4. TRANSLATIO. *Inc.* Duo igitur ex fratribus Iustinus et Procopius presb. — *Des.* vitam finierunt. Dedicata est autem ecclesia... [3206]

MOMBRITIUS, 308, col. 2, lin. 2, -308^v.

Frumentius ep. in Aethiopia, † cca. 380. — Oct. 27.

* RUFINUS, *Hist. eccl.*, lib. I (= X), c. 9; || SURIUS, X (1618), 387; || *Act.* SS. Oct. XII. 257-58, n. 2-5. — PETRUS DE NAT. IX. 113.

Fulcrannus ep. Lodovensis, † 1006. — Febr. 13.

VITA (EX SANCTORALI BERNARDI GUIDONIS). *Inc.* B. Fulcrannus ex territorio Lodovensi, quod antiquitus Lutoronense — *Des.* sicut in visione sibi promissum fuerat, recuperata luce videret. [3207]

Act. SS. Febr. II. 711-17; 3^a ed. 712-18.

Fuldenses (SS. translati in ecclesias). *Vid.* **Rabanus**.

Fulgentius ep. Astigitanus (Carthaginiensis), † post 619. — Ian. 14.

Vid. **Leander** ep. Hispalensis.

Fulgentius ep. Ruspensis, † 533. — Ian. 1.

1. VITA ADSRIPTA FULGENTIO FERRANDO DIAC. *Inc. prol.* Omnis novi testamenti fidelissimus dispensator — *Inc.* B. igitur et vere Fulgentius nobili secundum carnem genere — *Des.* Votis itaque continuis et fidei devotione... [3208]

* *Fulgentii opera* (P.L. LXV. 117-50); || *SURIUS*, I (1570), 23-43; (1576), 23-42; (1618), 11-21; (1875), 6-37; || *Bibl. patr. Colon.* (1618), VI, 1. 1-12; || *RAYNAUDUS* (Th.), *Leo Magnus* etc... *Heptas praesulum christiana* (Lugduni, 1633; Parisiis, 1639), parte III [quae etiam seorsim edita est velut *S. Fulgentii Ruspensis ep. opera*] 1-14; || *id.* (Lugduni, 1652), 403-16, etc.; || *Act. SS.* Ian. I. 32-45; || *Fulgentii Ferrandi opera*, ed. P. Fr. CHIFFLETIUS (Divione, 1649), 207-49; || *Bibl. patr. Lugd.* (1677), IX. 4-16; || *GALLANDIUS*, XI. 383-97.

2. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXI. 104-8; || *MOMBRIUS*, I. 309-10. — *PETRUS DE NAT.* II. 32.

Fulgentius ep. Utricularus, † 540. — Mai 22.

* *GREG. MAGNUS*, *Dial.* III. 12 (P.L. LXXVII. 240-41); || *Act. SS.* Mai V. 166; 3^a ed. 168. — *PETRUS DE NAT.* II. 33.

Furseus ab. Latiniacensis, † cca. 650. — Ian. 16.

1. VITA. *Inc.* Fuit vir vitae ven. F. nomine, nobilis quidem genere — *Des.* α) Eligio et Autherto transfertur sine ulla putredine. Ubi etiam recta fide petentibus... [3209]

vel β) Eligio scilicet et Autherto et a Foillano et Emiano ab. et aliis sanctis transfertur etc. ut α... [3210]

α) *SURIUS*, I (1570), 365-72; (1576), 381-88; (1618), 259-63; (1875), 357-366; || *MABILLON*, *Acta*, II. 300-309; 2^a ed. 287-96.

β) (paucis locis versus finem ex Beda et ex Vita 3 interpolatis; hos indicat Mabillonius in notis) *Act. SS.* Ian. II. 36-41; 3^a ed. 401-5; || *Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant.* 77-102.

APPENDIX (DE OBITU ET SEPULTURA S. FOILLANI). *Inc.* Post discessum vero bb. viri Fursei — *Des.* Viris undique nobilibus in obviam concurrentibus... Ubi praestantur... [3211]

Catal. Paris. I. 195-96.

2. NARRATIO BEDAE PRESB. *Inc.* Verum dum adhuc Sigberet regni infulas teneret, supervenit de Hibernia vir — *Des.* Quae cuncta in libello eius... inveniet. [3212]

* BEDA, *Hist. eccl.* III. 19; || *Act. SS.* t. c. 54-55; 3^a ed. 418-19; || COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 87-88.

3. VITA. *Inc. prol.* Rem actam atque gestam, ff. dd., ad memoriam — *Inc.* Pius itaque antistes F. largus et humilis, qui cum esset ex regali semine — *Des.* S. vero Dei Eligius diligenter fabricavit manibus suis... [3213]

Act. SS. t. c. 41-44; 3^a ed. 406-8; || MABILLON, t. c. 309-14; 3^a ed. 296-301; || *Act. SS. Hiberniae ex cod. Salmant.* 101-12 (deest initium).

Exc. BOUQUET, III. 539-40.

4. VITA. *Inc.* Laudabilis Dei nostri virtus et sapientia — *Des.* bb. Furseo patri celsa erexit fastigia ecclesiae. [3214]

Catal. Paris. I. 541-55.

Exc. MABILLON, t. c. in notis ad Vitas 1 et 2.

5. VITA ET MIRACULA, AUCT. SERLONE ET ROTBERTO MON., libris 2. *Inc. epist. Arnulfi ab. Latiniacensis.* Ven. et in Christo dilecto Peronen-sium clero... Antecessorum nostrorum, rev. ff., negligentia — *Inc. prol.* Considerans, rev. frater, interioribus oculis — *Inc. lib. I.* Igitur tempore quo apud Hiberniam insulam — *Des. ut 1 a.* — *Inc. prol.* Gloriosi conf. F-i, ven. frater, calamo — *Inc. lib. II.* Egregius itaque Christi conf. F. ordinatis utillime — *Des.* laudabiliter vivens ibi consummavit, annuente trino... Amen. — *Inc. epil.* Elimatis, carissime frater, vita et miraculis — *Des.* ubicumque fideliter proferantur. *Sequitur narratio Bedae (supra, 2).* [3215]

Act. SS. t. c. 44-54; 3^a ed. 408-18 (deest epist.); || COLGANUS, t. c. 75-87 (item). — Epistolam et clausulam ineditam prologi supplevit HARDY, *Descr. catal.* I. 241-42.

6. EPITOMAE. a. *Inc.* S. Furseus, nobilis genere sed nobilior — *Des.* Eligio et Autberto sine ulla putredine transfertur. Huius natale... [3216]

VINC. BELLOV. XXIV. 81-83.

b. *Inc.* Furseus ep., cuius historiam Beda scripsisse creditur, dum omni virtute — *Des.* et in bonis operibus laudabiliter vitam finivit. [3217]

Leg. aurea, c. 144 (139); || MOMBRITIUS, II. 227-27^v.

c. *Inc.* Fuit vir vitae ven. F. nomine ex Hibernia natus — *Des.* sine ulla putredine cum honore transfertur. Floruit autem... [3218]

CAPGRAVIUS, f. 153^v-55^v; || MESSINGHAM, *Florilegium*, 393-96.

d. *Inc.* Forseus ep. anno v Constantis — *Des.* cuius corpus in villa, quae dicitur Parona, sepultum est, ut dicit Beda. [3219]

PETRUS DE NAT. VIII. 126.

e. *Inc.* Furseus ab. devotissimus ex nobilissimo Scotorum genere — *Des.* ibidem digno honore translatus est. [3220]

Brev. Aberdonense, pars hiem. Prop. SS. 32^r-33^r.

7. TRANSLATIO AN. 1256. *Inc.* Anno dñicae inc. MCCLVI, xv kal... [3221]

Act. SS. t. c. 35; 3^a ed. 419.

Fusca v. et Maura mm. Ravennae, saec. III. — Febr. 13.

1. PASSIO. *Inc.* Cum in temporibus christianae persecutionis — *Des.* fabricaverunt ecclesiam in honorem earundem mm., in qua et sepelierunt corpora earum, laudantes... [3222]

Act. SS. Febr. II. 647-48; 3^a ed. 646-48.

2. PASSIO. *Inc.* Temporibus illis cum magnae martyrum virtutes — *Des.* in solitudinem usque in hodiernum diem. Passa est autem... [3223]

Act. SS. t. c. 648-49.

3. EPITOMAE.

PETRUS DE NAT. III. 119. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 23-23^r.

Fuscianus, Victoricus et Gentianus mm. Ambianis, sub Maximiano. — Dec. 11.

1. PASSIO. *Inc. prol.* Cum cursus mundanae molis — *Inc.* Eo tempore ss. viri Fuscianus et Victoricus aliis simili sanctitate praeditis aggregati — *Des.* venia tribuatur. Compleverunt autem... [3224]

SALMON (Ch.), *Actes inédits des ss. mm. Fuscien, Victoric et Gentien* (Amiens, 1861), 15-35 (= MÉMOIRES DE LA SOCIÉTÉ DES ANTIQUAIRES DE PICARDIE, XVIII. 123-43).

Exc. LE COINTE, *Ann. eccl. Franc.* I. 813-14. — *Act. SS. Belgii*, I. 169-172, passim inter annotata.

In quibusdam codicibus, omisso prologo et primis capitulis, ita *inc.* "Tempore Rictiovari, impiissimi praesidis, quando persecutio... agitabatur, sancti Dei Fuscianus..." [3225]

2. PASSIO. *Inc.* Eodem igitur tempore, quo Maximianus truculentissimus augustus — *Des.* sub tegmine occulti tumuli condiderunt. Hi itaque mm. sub die III id. dec... [3226]

BOSQUET, *Eccl. gall. hist.* II. 156-61; || *Act. SS. Belgii*, I. 166-69; || SALMON, II. cc. in infimis pagellis.

3. PASSIO. *Inc.* ut 2. — *Des.* ut 1. [3227]

Cf. Catal. Paris. I. 90, 27°.

4. EPITOMAE. a. *Inc.* SS. Dei Fuscianus et Victoricus cum fraterna

caritate coniuncti — *Des.* cum eodem simul in requie dormirent.
Passi sunt... [3228]

VINC. BELLOV. XIII. 140, 141; || MOMBRIITUS, I. 340-40^v, 310-10^v.

b. *Leg. aureae* appendix, c. 229 (200).

5. INVENTIO. *Inc. prol.* Factum est ergo procul multo post tempore — *Inc.* Lupicinus igitur Ambianensium urbis presb. — *Des.* ab obsessis corporibus daemones effugarent. — *Epil.* O ss. martyrum laudanda constantia... [3229]

LE COINTE, t. c. 810-11 (desunt prol. et epil.); || SALMON, t. c. 36-39 (= MÉMOIRES, t. c. 144-47).

Exc. *Act. SS.* Ian. I. 704, n. 6; || BOUQUET, III. 472.

Fuscina seu **Fuscinula** soror S. Aviti ep. Viennensis, saec. VI. — Febr. 5.

VITA. *Inc.* Gloriosa laude et praedicabili dignitate b. Hisitius — *Des.* (*mutila*) eam innoxiam eruere dignatus est. [3230]

Catal. Paris. III. 563-65.

Gaius seu **Caius** papa, † 296. — April. 22.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 161; || ed. MOMMSEN, 39-40). — * FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, VI. 6 (P.L. CXXXV. 697-98). — PETRUS DE NAT. IV. 74. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 28^v.

Gaius seu **Caius** ep. Mediolanensis, saec. I. — Sept. 27.

VITA. *Inc.* Caius ergo bb., ut retro redeam inter huiuscemodi — *Des.* Christus... evidenter exstitit et bravii largitor aeterni. [3231]

MURATORI, *Rer. ital. scr.* I, 2. 207-10; || *Act. SS.* Sept. VII. 394-97; 3^a ed. 368-70; || BIRAGUS, *Datiana historia*, 18-31.

Gabinus presb. m. Romae, sub Diocletiano. — Febr. 19.

PETRUS DE NAT. III. 136.

Galdinus ep. Mediolanensis et S. R. E. cardinalis, † 1176. — April. 18.

1. VITA. *Inc.* Galdinus vir Mediolanensis, civis egregius stirpe — *Des.* Obiit autem G. anno natalis dñici MCLXXVI, aprilis XVIII. [3232]

MOMBRIITUS, I. 312^v-14; || *Act. SS.* April. II. 594-95; 3^a ed. 590-92.

2. EPITOME.

HILARION MEDIOLANENSIS, f. 27-28.

Galfridus. Vid. Gaufridus.**Galganus** Senensis erem., † 1181. — Dec. 3.

VITA. *Inc. prol.* De vita et conversatione b. G-i veritatem auditoribus — *Inc.* B. igitur Galganus in Tuscia de castro Clusdinensi — *Des.* Post haec eius ecclesia consecratur multa reverentia... [3233]

BALUZIUS, *Misc.* ed. MANSI, IV. 74-75.

Galla vid. monialis Romae, † med. saec. VI. — Oct. 5.

1. NARRATIO GREGORII MAGNI. *Inc.* Interea neque hoc silendum... Gothorum namque temporibus — *Des.* huic tam grandi miraculo et ipsae adfuissent. [3234]

* GREG. MAGNUS, *Dial.* IV. 13 (*P.L.* LXXVII. 340-41); || MABILLON, *Acta*, I. 113; 2^a ed. 106; || *Act. SS.* Oct. III. 162-63.

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. IX. 25.

3. *Vid. Maria Virgo, mater D. N. I. C.*, 53 (*Hist. B. V. M. in Porticu*).

Galla v. in dioecesi Valentina. — Febr. 1.

VITA. *Inc. prol.* Ita pietas divina omnes christianos commonet — *Inc.* Nam ipsa bb. G. ex illustribus parentibus orta est — *Des.* longum est per singula scribere. Celebratur autem... [3235]

Act. SS. Febr. I. 940-41; 3^a ed. 949-50.

Gallicanus, Iohannes et Paulus mm., sub Iuliano. — Iun. 25, 26.

1. PASSIO. I. (GALLICANI). *Inc.* Sub Constantino augusto, Gallicano duce romani exercitus, Persarum gens — *Des.* α) Cuius corpus christiani venerabiliter sepelierunt in Ostia. (*Statim sequitur* II a.) [3236]
vel β) Cuius martyrium ex eo colitur in civitate Ostiensi usque in hodiernum diem. Amen. [3237]

(I des. α et II a) MOMBRIUS, I. 317-19. — (Mut.) SURIUS, III (1572), 825-828; (1579), 932-35; VI (1618), 333-35; VI (1877), 581-85.

(I tantum, des. α) *Act. SS.* Iun. V. 37-39; 3^a ed. VII. 33-34; et etiam, paucis tamen omissis, *ibid.* Febr. III. 67-68 (3^a ed. 68-69), n. 5-9.

De clausula β cf. BANDINIUS, *Catal. cod. lat. bibl. Mediceae Laurentianae*, I. 588, LIII; Id. *Bibl. Leopoldina Laurentiana*, I. 304, XXXVIII.

II. (IOHANNIS ET PAULI). a. *Inc.* Praeterea Iulianus caesar captus cupiditate sacrilega — *Des.* et ab ipso Terentiano descripta est passio ista sanctorum, ad laudem... [3238]

MOMBRIUS... — (Mut.) SURIUS... *Vid. supra ad 1, i.*

b. *Inc.* Igitur postquam imp. migravit ad caelos... dum esset pessimus Iulianus... effectus caesar, cupiditate pecuniae captus — *Des.*

α) Ipso autem Terentio (*al.* Terentiano) referente ista passio sanctorum scripta est, ad laudem... [3239]

vel β) Haec autem, quae scripta sunt, indicante ipso Terentiano cognovimus. Acta autem sunt... [3240]

vel γ) et posuerunt in eadem domo ss. Iohannis et Pauli, ad laudem... [3241]

vel δ) coeperunt daemones sanctam passionem declarare, ad laudem... [3242]

Act. SS. Iun. V. 159-60; 3^a ed. 140-41 (des. δ); cf. *ibid.* Iun. V. 258; 3^a ed. VII. 230-31, ubi edita est narratio de SS. Crispo, Crispiniano et Benedicta, de qua *ibid.* V. 161 (3^a ed. VII. 141), annot. *p.* — In codicibus manuscriptis, quos multos inspeximus, immanis est lectionum diversitas praesertim in ultimis capitulis; editio autem, de qua supra, recensionem mixtam exhibet ex variis codicibus utcumque compilatam. Vid. cetero-qui ibi Papebrochii adnotationes *l, p, r, s, t, x.*

Exc. MAZUCHIUS (A. S.), *Commentarii in vetus marmoreum s. Neapolitanae ecclesiae kalendarium*, III. 744-46 (des. α); de hac clausula α cf. etiam *Act. SS.* Iun. V. 161 (3^a ed. VII. 141), annot. *x*; BANDINIUS, *Bibl. Med. Laur.* I. 588, LIV; *Bibl. Leop. Laur.* I. 253, III; 304, XXXIX; *Catal. Brux.* I. 12, 41°.

De clausula β cf. *Anal. Boll.* V. 322, 1°.

De clausula γ cf. BANDINIUS, *Bibl. Leop. Laur.* I. 278, LXXIII; 334, CXC; vid. *Act. SS.* Iun. V. 160 (3^a ed. VII. 140), n. 6 sub initio.

2. COMOEDIA AUCT. HROTSUITA. ACTUS I. *Inc. argum.* Conversio Gallicani principis — *Inc.* Constantinus. Taedet me, Gallicane, morarum — *Des.* in unitate Trinitatis. Gallicanus. Amen. [3243]

ACTUS II. *Inc.* Iulianus. Incommodum satis nostro probatur esse imperio — *Des.* in testimonium sui sanctitatis, praestante... [3244]

* *Hrotsuitae opera* (P.L. CXXXVII. 975-94; || ed. BARACK, 143-73).

3. EPITOMAE.

Ado, 25 et 26 iun. — * FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, IX. 10, 11 (P.L. CXXXV. 757-62). — VINC. BELLOV. XV. 33, 34. — *Leg. aurea*, c. 87 (82). — PETRUS DE NAT. VI. 8, 9.

Gallus ab. in Alamannia, † saec. VII. — Oct. 16.

1. VITA ET MIRACULA. *Inc.* Vita (*mutila*) usque dum venies ad Bobium monasterium, et exquire omnia diligenter — *Des.* Erant dies et anni eius nonaginta et quinque. — *Inc. miracula.* Audiens autem Iohannes pont. urbis Constantiae, quod Gallus frater eius — *Des.* usque in hodiernum diem in ipsa ecclesia perspicue videtur. [3245]

Exc. (nempe omnia quae supersunt) EGLI (E.), in *Neues Archiv*, XXI. 362-68; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* IV. 251-56.

2. VITA ET MIRACULA AUCT. WETTINO, libris 2. *Inc. prol. (metricus)* Cum mundus per inania vertatur volitando — *Inc. lib. I.* Fuit vir nobilitate pollens — *Des.* qui dixit: Ego ero in ore tuo. — *Inc. lib. II*

Fama nempe aures multorum sublevans Iohanni praefato Constantiensi praesuli — *Des.* ipse lapis ibi usque in hodiernum servatur, quatenus... Innumerabilia... In his tantum paucis... Amen. [3246

ARX (Ild. von), in *MG. Scr. II.* 33-34 (prol.) et 5-21; || *Act. SS.* Oct. VII. 884-98; || MEYER VON KNONAU (G.), *St. Gallische Geschichtsquellen*, I (= MITTHEILUNGEN ZUR VATERLÄNDISCHEN GESCHICHTE, XII. St. Gallen, 1870), x (prol.) et 1-61; || KRUSCH, t. c. 256-80.

Exc. (prol.) DÜMLER (E.), in *MG. Poet. lat. II.* 476-77; cf. 701.

3. VITA ET MIRACULA AUCT. WALAHFRIDO STRABONE, libris 2. *Inc. prol.* Nisi me sanctarum auctoritas Scripturarum — *Inc. lib. I.* Cum praeclara ss. viri Columbani, qui et Columba, conversatio — *Des.* non mediocriter frequentaretur a populis. Quia igitur, o bb. patres, vita et virtutes... comprehendenda reservet. [3247

Inc. lib. II. Meritis bb. Galli cottidie per miraculorum signa — *Des. pars prior.* mira celeritate cunctis innotuit. [3248

Inc. pars altera. Descriptis his quae priscorum sollertia de vita... Post ven. patris... gloriosam depositionem — *Des. lib. II.* hactenus conservatur. Haec de copiosissima segete... mentem offendant. Obsecramus itaque te, b. Galle... [3249

SURIUS, V (1574), 807-39; (1580), 894-926; X (1618), 252-69; X (1879), 449-79; || GOLDASTUS, *Rer. Alamann. scr.* I (1606), 233-76; 2^a ed. I (1661), 142-76; 3^a ed. I (1730), 146-76; || MESSINGHAM, *Florilegium*, 255-94; || MABILON, *Acta*, II. 228-68; 2^a ed. 215-57; || *P.L.* CXIV. 975-1030; || THULI (R.), *Walahfridi ab. Augiensis de Vita b. Galli conf.* (= MITTHEIL. ZUR VATERL. GESCH. XXIV. St. Gallen, 1890), 1-73; || KRUSCH, t. c. 280-337.

Exc. (sola pars II libri II) ARX (Ild. von), t. c. 22-31; || *Act. SS.* t. c. 899-908; || MEYER VON KNONAU, t. c. 62-93.

Exc. (alia) MOMBRIUS, I. 311-12^v. — DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 558-560; III. 376-77. — COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 383-84. — CHIFFLET, *Hist. de l'abbaye de Tournus* (1664), 174-76. — FLEMING, *Collectanea*, 242-243. — BOUQUET, III. 474-76, 663-64.

Aliquando (cf. KRUSCH, t. c. 310, lin. 30) solus liber I in codd. exscriptus est, etsic, omisso nempe capitulo ultimo, *des.* "frequentaretur a populis." [3250

Est ubi (cf. *Anal. Boll.* I. 497, 17°) post haec ultima verba addatur etiam cap. 5 (al. 6) libri II: "Tanta autem est miraculorum copia... sentiens dona laetatur, praestante Dño, qui in sanctis suis semper est mirabilis." [3251

4. VITA. *Inc.* Hibernia ergo insula inter Britanniam et Hispaniam sita — *Des.* Deprecor itaque te, Gozberte carissime, monasterii S. Galli abba... [3252

De qua *Catal. Brux.* II. 6, 40°.

5. VITA METRICA AUCT. MON. SANGALLENSI. *Inc. prol.* Promissi memor ecce mei, Gotzberte, quod olim — *Inc.* Sol qui multifluo distinguit lumine mundum — *Des.* quas ipse Deus custodiat. Amen. [3253

DÜMLER (E.), in *MG. Poet. lat. II.* 428-73.

Exc. (prologus) ARX (I. von), t. c. 31; || *Act. SS.* t. c. 860, n. 18.

6. RHYTHMUS AUCT. TEUTONICO RATPERTO, INTERPRETE LATINO EKKE-

HARDO IV AB. *Inc.* Nunc incipiendum est mihi magnum gaudium — *Des.* in tremendo examine. Gloria tibi, Dñe. [3254]

GRIMM (Iac.) und SCHMELLER (A.), *Lateinische Gedichte des X. und XI. Jh.* (Göttingen, 1838), XXXI-III; || DU MÉRIL (Ed.), *Poésies populaires latines antérieures au douzième siècle* (Paris, 1843), 156-61; || DANIEL (H. A.), *The-saurus hymnologicus*, IV (Lipsiae, 1855), 165-67; || MÜLLENHOFF (K.) und SCHERER (W.), *Denkmäler deutscher Poesie und Prosa*, 3. Ausg. von E. STEINMEYER, I (1892), 27-31.

Exc. ARX (Ild. von), t. c. 33.

7. LAUDATIO AUCT. ERMENRICO MON. *Inc. oratio I.* Summe Deus mundi plasmator — *Inc. oratio II.* O regnans Deitas — *Inc. praef.* Primo sane antequam vitam s. Galli tangamus — *Inc. carmen.* Nunc primum loca tangentes — *Des.* da carminis odas. [3255]

DÜMMLER (E.), *Ermenrici epistola ad Grimoldum archicapellanium* (Halis Saxonum, 1873), 40-46; || *Id.* in *MG. Epist.* V. 573-79.

Exc. ARX (Ild. von), t. c. 31-33.

8. DIALOGUS DE VITA. *Inc.* Notkerus. Nunc te Hartmanne diu quiescentem — *Des.* quomodolibet singultire temptabo. [3256]

Exc. CANISIUS, *Ant. lect.* V, 2. 790-92; ed. BASNAGE, II, 3. 233-34. — WEIDMANN, *Geschichte der Bibliothek von St. Gallen* (St. Gallen, 1841), 482-93.

9. GENEALOGIA. I. *Inc.* Fuit ergo in Scottia — *Des.* lege gesta eius, et omnia recognoscis. (*Sequitur genealogia S. Brigidae*). [3257]

GOLDASTUS, t. c. 385-86; 2^a ed. 248; 3^a ed. 248-49; || **ARX** (Ild. von), t. c. 34; || *Act. SS.* t. c. 863, n. 31, 32; || KRUSCH, t. c. 241.

II. *Inc.* Fertur, prout a quodam Hibernico ore accepi, quod mater S. Galli — *Des.* est oppidum praefatum in Hibernia. [3258]

GOLDASTUS, t. c. 386; 2^a ed. 249; 3^a ed. 249.

10. EPITOMAE.

NOTKERUS, 16 et 17 oct. — *Leg. aureae* appendix, c. 192 (190). — PETRUS DE NAT. IX. 72. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 94-98^v.

Gallus ep. Arvernensis, † 551. — Iul. 1.

VITA AUCT. GREGORIO TURON. (*Vit. Patrum*, VI). *Inc. prol.* Nobilitatis mundanae fastigium — *Inc.* S. denique Gallus ab adolescentia sua devotus Deo — *Des.* qui Lazarum vocavit de monumento. [3259]

* *Greg. Turon. opera* (ed. RUINART, 1168-77; || *P.L.* LXXI. 1029-36; || ed. KRUSCH, 679-86); || SURIUS, IV (1573), 23-26; (1579), 22-25; VII (1618), 13-15; VII (1877), 54-60; || MABILLON, *Acta*, I. 116-19; 2^a ed. 109-12; || *Act. SS.* Iul. I. 105-8; 3^a ed. 93-96.

Galterius. Vid. Walterius.

Gamulbertus presb. in Bavaria, saec. VIII extr. — Ian. 27.

VITA. *Inc. prol. I.* Opusculum quoddam iamdudum incepturus fueram — *Inc. prol. II.* Cum genus humanum ad Dei similitudinem —

Inc. Hic itaque vir Dñi s. de Baioaria exstitit oriundus — *Des.* integrae restitutus est sanitati. [3260]

Act. SS. Ian. II. 783-87; 3^a ed. III. 398-402 (omissa est pars prologi ii).

Gandolphus a Binasco Ord. S. Franc., † cca. 1260. — Sept. 17.

1. *DIALOGUS DE VITA AUCT. IACOBO NARNIA, EP. CEPHALUDENSI. Inc.* Sanctorum nos ad exemplum... B. itaque pastor noster Gandolphus sic carnem suam — *Des.* magno die sabbati post parasceven obdormivit in Dño, regnante... [3261]

Processus auctoritate ordinaria ... formatus ... super sanctitate vitae, miraculis et veneratione pie memorie B. Gandolphi a Binasco (Politii, 1632), 44-60.

Exc. Act. SS. Sept. V. 704-6 (rescissa sunt ea quae ad rationem dialogi pertinent). — *Cephaludensis ... Confirmationis cultus ... praestiti servo Dei Gandolpho a Binasco* (Romae, 1877), Summarium, 10-17 (nonnullis passim omissis).

2. *MIRACULA ANTE CORPORIS INVENTIONEM, AUCT. EODEM (?). Inc.* Post cuius obitum tantus de ore eius et corpore odor — *Des.* nullum potuerit pater modicum vestigium reperire. [3262]

Processus ... (1632), 61-69; || *Act. SS.* t. c. 707-9.

3. *INVENTIO ET TRANSLATIO AN. 1320. Inc.* Sanctissimi dñi Ioannis papae XXII, serenissimi principis dñi Federici — *Des.* ac sollempniter agit. Unde translationis die... [3263]

Processus (1632), 70-72; || *Act. SS.* t. c. 709-10; || *Confirm. cultus* (1877), summ. 103-5.

4. *MIRACULA POST INVENTIONEM. Inc.* Gualterius Claramontensis a Politio vinum — *Des.* anno Dñi 1320. Et alia duo anno Dñi 1322. [3264]

Processus (1632), 73-103; || *Act. SS.* t. c. 710-19.

Gangolfus. Vid. Gengulfus.

Garembertus ab. Montis S. Martini Ord. Praem., † 1141. — Dec. 31.

VITA. Inc. De monimentis coenobii Montis S. Martini... tractaturus... Ille igitur vir admirabilis — *Des.* Tertius ergo abbas Montis S. Martini exstitit ven. Godescaldus... [3265]

[DEVILLERS (Ch.-L.)], *Histoire du vén. serviteur de Dieu le B. Garembert* (Cambray, 1769), 98-127.

Gatianus ep. Turonensis, saec. III extr. — Dec. 18.

1. *NARRATIONES GREGORII TURONENSIS.*

* *Hist. Franc.* x. 31. — * *Glor. conf.* 4.

2. VITA. *Inc. prol.* Ad s. ac bb. patris nostri G-i, cuius hodie — *Inc.* Anno enim imperii Decii primo primus est a romanae sedis antistite — *Des.* seris divini timoris obstruxit. [3266]

Exc. CHEVALIER (C.), *Les Origines de l'église de Tours* (= MÉMOIRES DE LA SOCIÉTÉ ARCHÉOLOGIQUE DE TOURAINE, XXI, 1871), 574-75 et 575-76.

3. VITA. *Inc. prol.* Liquet, dd., quod dum in corpore retinemur — *Inc.* Gloriosus igitur Christi conf. G., postquam Dñs N. I. C. carneam formam — *Des.* in parte dextra coronandi, praestante... [3267]

CHEVALIER, t. c. 577-89. — Epitome : *ibid.* t. c. 603-4.

4. VITA. *Inc. prol.* Catholica mater ecclesia ubique terrarum — *Inc.* Postquam igitur Dñs salvator noster I. C. humanos miseratus errores — *Des.* in parte dextera coronandi, ad gloriam... [3268]

CHEVALIER, t. c. 593-98. — Epitomae : *ibid.* 599-600, 600-602, 603-4, 606-8.

Exc. *Anecdota Ioh. Gielemans*, 18-19.

5. VITA. *Inc. prol.* Catholica mater ecclesia longe lateque per orbem terrarum — *Inc.* Postquam vero Dñs N. I. C. carneam formam — *Des.* cum eis feliciter percepturi, ad laudem... [3269]

CHEVALIER, t. c. 617-25.

6. MIRACULA. *Inc. prol.* Postquam bb. Martinus tertius Turonensis archiep. — *Inc.* Fervente Anglorum cupiditate ad regnum Franciae subiugandum — *Des.* Recurramus ergo devote ad ipsum... [3270]

CHEVALIER, t. c. 610-17.

Exc. GRANDMAISON (Ch. de), in *Bulletin de la Société des Antiquaires de l'Ouest*, 2e série, VIII (1898), 154-55.

Gaucherius prior Aurelii in dioec. Lemovicensi, † 1140. — April. 9.

1. VITA. *Inc. prol.* Grave et insolitum mihi, ff. cc., iniungitis opus — *Inc.* Igitur G. Meothlensis oppidi indigena fuit — *Des.* mereamur habere protectorem et in caelis intercessorem per Dñm N. I. C... [3271]

De qua *Catal. Paris.* II. 626.

2. VITA. *Inc.* Gaucherius territorio Rotomagensi Mellentensis oppidi indigena fuit — *Des.* dinumerare longum esset. Floruit autem... In cuius sancti revelatione miracula... [3272]

LABBE, *Bibl. mss.* II. 560-63; || *Act. SS.* April. I. 851-53; 3^a ed. 842-44.

Gaudentius ep. Absarensis in Istria, † 1044. — Iun. 1.

VITA. *Inc.* Refulgente gratia individuae Trinitatis — *Des.* apud Portum Novum; ubi tumulatus est, et ubi multa praestantur... [3273]

FARLATI, *Illyr. sacr.* V. 186-87; || PAULOVICHUS LUCICHUS (I.-I.), *Acta sin-cera S. Gaudentii Auxerensis ep.* (Venetiis, 1802), VII-XIV.

Gaudentius ep., Culmatus diac. et soc. mm. Aretii, sub
Valentiniano. — Iun. 19.

PASSIO. *Inc.* Tempore quo Quadratianus augustalis praecepto Iuliani caesaris Romam — *Des.* ubi dantur beneficia... usque in praesentem diem. Passi sunt autem... [3274]

Act. SS. Iun. III. 848-49; 3^a ed. IV. 706-7.

Gaudentius ep. Ariminensis m., † 360. — Oct. 14.

1. VITA. *Inc.* Constantio imperante, vir fuit... Hic natus in civitate Ephesi — *Des.* in loco, qui ad Lacum dicitur; ubi eius memoria erecta cernitur, glorificante servum suum Dño N. I. C... [3275]

NARDI (L.), *Cronotassi dei pastori della s. chiesa Riminese* (Rimino, 1813), 12-13; || TONINI (L.), *Rimini dal principio dell' era volgare...*, II (Rimini, 1856), 449-50.

2. VITA. *Inc.* Temporibus Diocletiani et Maximiani anno iv regnorum, cum per diversas partes — *Des.* cum fustibus et lapidibus proiec-
 cerunt. Martyrizatus est autem... [3276]

Act. SS. Oct. VI. 467-72.

3. INVENTIO. *Inc.* LXX anno post mortem clarissimi viri G-i — *Des.* in marmoreo sarcophago reposuit et devote dein... obtulit subiectionem Dño Deo, cui est... [3277]

Act. SS. t. c. 473.

4. EPITOME.

PETRUS DE NAT. IX. 63.

Gaudentius ep. Novariensis, † 417. — Ian. 22.

1. VITA. *Inc. prol.* Cum ss. praecedentium vitam — *Inc.* B. ergo Gaudentius Ebo regiensis (*al.* Ypore diensis) urbis regionis Hesperiae — *Des.* Et quidem indigni famuli dum imitari non possumus... [3278]

MOMBRITIUS, I. 314-17; || SURIUS, I (1618), 370-73; || *Act. SS.* Ian. II. 418-421; 3^a ed. III. 31-34. — *Var. lect.* ZACHARIAS (F.-A.), *Excursus litterarii per Italiam*, I (Venetiis, 1754), 137-45.

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. III. 78.

Gaudentius ep. m.

VITA. *Inc. prol.* Dum ad excolendam divinae vineae sanctificationis — *Inc.* Fuit in civitate Persidae Melchitas quidam nomine — *Des.* fideles religiosique exinde permanserunt in Dño, qui... [3279]

De qua *Catal. Paris.* III. 118.

Gaudiosus ep. Salernitanus, † ante med. saec. VII. — Oct. 26.

1. VITA (ANTIQUA?) *Inc. prol.* Gloriosus Deus in sanctis suis — *Inc.*

Igitur gloriosissimus G. Parthenopensi oriundus civitate — *Des.* in qua mirifice collocatur. In qua praestat sui festum colentibus... [3280

Officium S. Fortunatae virg. et mart. et S. Gaudiosi ep. et conf. (Neapoli, 1568), sign. F.2^v-G.3^r.

2. VITA (ANTIQUA?) *Inc. prol.* Exivit homo ad opus suum — *Inc.* Porro, sicut ex claris sententiis comprobatur, ex magnis principibus trahens originem — *Des.* O vos, virgines, pulsate patrem... [3281

Officium (1568), sign. I^v-K.4^v; || UGHELLI, VIII. 490-96; 2^a ed. 354-57; || *Act. SS.* Oct. XI. 906-9.

Gaudus ep. Ebroicensis, saec. VII. — Ian. 31.

INVENTIO AN. 1131. *Inc.* Tempore illo quo rex Henricus regnum Angliae — *Des.* tunc advenerant. Post haec facta sunt et adhuc cottidie fiunt miracula... [3282

PIGEON (E.-A.), *Vies des SS. du diocèse de Coutances*, I (1892), 89-96.

Exc. TOUSTAIN DE BILLY (R.), *Hist. eccl. du dioc. de Coutances*, I (1874). 172-74.

Gaufridus ab. Castaliensis, † 1125. — Oct. 6.

VITA, libris 3. *Inc. prol.* Cum sanctorum gesta narrantur, torpens animus — *Inc.* Gaufridus vir ven., genere quidem humilis — *Des.* de tanto et tam manifesto miraculo, quod fecerat sanctus Dei. [3283

BOSVIEUX (A.), in *Mémoires de la Société des sciences ... de la Creuse*, III (1862), 75-119.

Exc. ARBELLOT, *Les Chevaliers limousins à la première croisade* (Paris, 1881), 69-72 (= BULLETIN DE LA SOCIÉTÉ ARCHÉOL. ET HIST. DU LIMOUSIN, XXIX. 69-72).

Gaufridus ep. Cenomannensis, † 1255. — Aug. 3.

VITA. *Inc. prol.* In nomine... Legimus in parabolis Salomonis : Maiora te ne quaesieris — *Inc.* Igitur ven. pater et pastor ecclesiae Cenomannensis G. de Loduno — *Des.* suppellectilibus convenientibus, immo et abundantibus non desertas. [3284

MABILLON, *Vet. anal.* III. 375-91; 2^a ed. 331-35.

Exc. *Act. SS.* Aug. I. 280-81; 3^a ed. 281-82.

Gaufridus ab. Saviniacensis, † 1139. — Iul. 8.

VITA. *Inc. prol.* Sublime divinitatis consilium sicut velle — *Inc.* B. igitur Gaufridus ex illustri prosapia secundum saeculi dignitatem — *Des.* in caeli palatio feliciter intromissus recepit. Ss. vero corpus eius sepultum est... [3285

SAUVAGE (E.-P.), in *Anal. Boll.* I. 390-409.

Gaugericus ep. Cameracensis, † 623/627. — Aug. 11.

1. VITA. *Inc.* Igitur bb. Gaugericus ep. Germaniae oppido Ebosio castro oriundus fuit — *Des.* excusatus exinde egressus est et paucos postea vixit annos. O magna et inenarrabilis Dei... [3286]

Anal. Boll. VII. 388-98; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* III. 652-58.

2. VITA. *Inc.* B. igitur Gaugericus Ebosio Galliarum oppido, quod ecclesiae Trevirensi subiacet, oriundus — *Des.* et celeberrimis nundinis longe lateque institutorum ore vulgatus; ubi etiam usque... [3287]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 313^d-14^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 109^v-11 (nonnullis passim resectis); || *Act. SS.* Aug. II. 672-75; || *Act. SS. Belgii*, II. 271-77. — (Mut.) *SURIUS*, IV (1573), 603-6; (1579), 629-32; VIII (1618), 103-104; VIII (1877), 261-66.

Exc. IACOBI DE GUIZIA *Annales Hannoniae*, IX. 18-21 (ed. FORTIA, VI. 412-426). — BOUQUET, III. 487-88. — HONTHEIM, *Prodr. hist. Trev.* I. 423. — (Ex Surio) DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 552.

PROLOGUS METRICUS. *Inc.* Ut patrio de corde satus — *Des.* stringit et angustis comprehendit grandia dictis. [3288]

Catal. Brux. II. 512-13.

3. VITA, libris 3. *Inc. epist.* Praesulis almi flui... Cum olim, pater ss., de vita patris nostri — *Inc. prol.* Talis epistolicae... Largiente Dño decursurus — *Inc. lib. I.* Praesulis en almi clarissima vita... B. igitur vir Dñi G. caelestis videlicet gaudii — *Des. lib. III.* notam sui criminis suomet opprobrio testabatur. [3289]

Act. SS. t. c. 675-90; || *Act. SS. Belgii*, II. 278-310.

Exc. (lib. III sine prol.) IACOBI DE GUIZIA *Annales Hannoniae*, IX. 22-24 (ed. FORTIA, VI. 426-36).

4. MIRACULA ADDITA. *Inc.* Quaedam quae iam ipse iuvenculus vidi, annectere ratum duxi. Praeter quamplurimos — *Des.* Alardo Rogerus successit. [3290]

Act. SS. t. c. 691-92; || *Act. SS. Belgii*, II. 311-15.

5. SERMO DE ELEVATIONE CORPORIS. *Inc.* Hodiernam festivitatem quam colimus, ff. cc., elevatione corporis b. G-i — *Des.* Postremo etiam hoc imploremus, ut quemadmodum sua festivitate... [3291]

Catal. Brux. II. 513-17.

Gauzlinus ep. Tullensis, † 962. — Sept. 7.

* *Gesta ep. Tullensium*, c. 31-33 (MARTENE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* III. 1000-3; || CALMET, *Hist. de Lorraine*, I, preuves, 131-32; 2^a ed. 172-174; || G. WAITZ, in *MG. Scr.* VIII. 639-41); || *Act. SS.* Sept. III. 143-44.

Gebehardus ep. Constantiensis in Suevia, † 995. — Aug. 27.

VITA PERPERAM ADSRIPTA FELICI MANILIO, libris 2. *Inc. prol.* Cum rerum conditor protoplastum in paradiso — *Inc. lib. I.* B. igitur

Gebehardus ex nobilissima Alamannorum stirpe — *Des. lib. II.* si quis lector in hoc eum deprehendat. Ad extremum vero pio supplicamus Christo... [3292]

CANISIUS, *Ant. lect.* VI, 1. 477-500; ed. BASNAGE, IV. 822-35; || PISTORIUS, *Rer. Germ. scr.* III (1607), 648-62; 2^a ed. III (1653), 648-62; 3^a ed. III (1726), 722-38; || SURIUS, VIII (1618), 295-301; || *Act. SS.* Aug. VI. 115-23; || WATTENBACH (W.), in *MG. Scr.* X. 583-94.

Gebehardus ep. Salisburgensis, † 1088. — Iun. 16.

1. VITA. *Inc.* Nobiliter natus fuit ex Suevis G. — *Des.* huic cui ille favebat, parti sociaret. [3293]

WATTENBACH (W.), in *MG. Scr.* XI. 25-27.

2. VITA. *Inc. prol.* (in *Vitas Gebehardi et quattuor eius successorum*). Studiis quorumlibet tam prisca quam moderni temporis — *Inc.* Gloriosus igitur G. alto Suevorum stemmate — *Des.* et Christum sibi inibi heredem instituerunt. [3294]

CANISIUS, *Ant. lect.* VI, 2. 1226-37; ed. BASNAGE, III, 2. 434-39 (deest prol.); || SURIUS, VI (1618), 226-29 (item); || *Act. SS.* Iun. VI, 1. 147-54, n. 1-24; 3^a ed. IV, appendix, 4*-10*, n. 1-24; || WATTENBACH, t. c. 34-40. — (Mut.) [IOHANNES ab. Lambac.], *Vitae et miracula SS. Adalberonis, Altmanni et Gebehardi* (Aug. Vindel., 1619), 101-38.

Exc. CANISIUS, *Ant. lect.* II, 1. 320-23; ed. BASNAGE, III, 2. 314-15.

Gebizo mon. Casinensis, † 1078/1087. — Oct. 21.

1. VITA AUCT. PAULO MON. CASIN. *Inc. prol.* Plerisque scripturarum incrementum taedio esse scio — *Inc.* Quanti meriti apud omnipotentem fuerit G. — *Des.* cum aliis multis locavit. Nec dubium quin ab angelis in Abrae sinum... [3295]

GATTULA (E.), *Hist. abbatiae Cassinensis*, I (1793), 174-79; || *Act. SS.* Oct. IX. 398-403.

2. EPITOME.

PETRUS DIAC. CASINENSIS, *Liber de ortu et obitu iustorum coenobii Casin.* 51 (MAI, *Scr. vet. nova coll.* VI, 2. 274-77; || P.L. CLXXIII. 1107-10).

Gelasius I papa, † 496. — Nov. 21.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 255; || ed. MOMMSEN, 116-18). — PETRUS DE NAT. x. 77.

Geminianus ep. Mutinensis, † cca. 348. — Ian. 31.

1. VITA. *Inc. prol.* Post passionem Dñi et s. eius resurrectionem — *Inc.* Inter plurimos Dei famulos qui ad exemplum — *Des.* Sic aqua illa, sicut diximus... Super omnia mirabilis et gloriosus Deus... [3296]

BORTOLOTTI (P.), *Antiche Vite di S. Geminiano* (Modena, 1886 = MONUMENTI DI STORIA PATRIA DELLE PROVINCE MODENESE, XIV, 1) 63-75.

Exc. Catal. Brux. I. 20, 107°. In codice, de quo ibi, solum initium Vitae legitur.

2. VITA. a. Inc. Post gloriosos apostolorum et martyrum... triumphos — *Des.* α) Celebratur autem eius... festivitas 11 kal. febr., quoniam bonus Dñs et in aeternum misericordia eius, praestante... [3297
vel β) Celebratur... febr. in honorem eius, cui est honor... [3298

MOMBRIITUS, I. 333^v-36 (des. β); || *Act. SS.* Ian. II. 1097-1100; 3^a ed. III. 712-15 (des. β). — De clausula α cf. **BORTOLOTTI**, t. c. 4 et 101, not. 4.

b. Inc. ut a. — *Des.* apud te fidissimum interpellatorem sentire (*al.* semper habere) valeamus, per Dñm N. I. C... [3299

Exc. (scilicet ipsa pars quae recensionī a adiecta est) *Act. SS.* Ian. II. 1160; 3^a ed. III. 765; || **MURATORI**, *Rer. ital. scr.* II, 2. 691-92.

c. Inc. prol. Nostri officii, ff. cc., est plebi Christi — *Inc.* Igitur post gloriosos etc. *ut a.* — *Des.* et ad supernorum civium festivitatem feliciter pervenire mereamur, praestante... [3300

BORTOLOTTI, t. c. 79-104.

Exc. (prol. et clausula) **CAVEDONI** (C.), *Cenni storici intorno alla vita, ai miracoli ed al culto del glorioso S. Geminiano* (Modena, 1856), 141-42; || **BORTOLOTTI**, t. c. 11-12.

3. EPITOMAE. a. Inc. Geminianus ep. Mutinensis vir Deo carus — *Des.* exivit laudans Deum, qui est benedictus in saecula. Amen. [3301

BORTOLOTTI, t. c. 107-8.

b. **PETRUS DE NAT.** III. 57. — **c.** **HILARION MEDIOLANENSIS**, f. 18^v-19^v.

4. TRANSLATIO AN. 1106. *Inc. prol.* Quia, ff. cc., de vita et moribus — *Inc.* Iam vero quia, teste scriptura, 750 et eo amplius annorum transierunt curricula — *Des.* et extenditur apostolica benedictio. [3302

MURATORI, *Rer. ital. scr.* VI. 89-92; || **BORTOLOTTI**, t. c. 111-16.

Gemma v. m. apud Santonas. — Iun. 20.

PASSIO. Inc. prol. Martyrum victorias memoriae commendare — *Inc.* Tempore quo Blanduadus imp. in Eycimia regnabat regione — *Des.* Sic virgo regia, praeclaris orta... Tua sunt haec, Christe... [3303

De qua *Act. SS.* Iun. IV. 10 (3^a ed. V. 9), n. 6.

Gendulfus. Vid. Genulfus.

Genebaudus ep. Laudunensis, med. saec. VI. — Sept. 5.

PETRUS DE NAT. I. 41 (ex Vita S. Remigii Remiensis, auct. Hincmaro).

Genesius notarius m. Arelate, saec. IV in. — Aug. 25.

1. PASSIO ADSRIPTA PAULINO EP. a. Inc. prol. Proprium atque indigenam Arelatensis urbis — *Inc.* S. itaque Genesius in iuventutis flore

— *Des.* ei, qui instructioni vestrae ista composuit, patrocinetur, orate, adiuvante Dño... [3304]

SURIUS, IV (1573), 891-92; (1579), 911-13; VIII (1618), 263-64; VIII (1877), 604-6; || *Martirio di S. Genesio martire Arelatense* (Novara, 1596) [non vidimus]; *id.* (Novara, 1645), sign. B.4-C; || *Paulini ep. Nolani opera*, ed. H. ROSWEYDUS (Antverpiae, 1622), 445-48; || *Bibl. patr. Lugd.* (1677), VI. 251; || QUARANTA (O.), *La Vita di S. Genesio notaro e martire* (Roma, 1682), 57-58; || *Paulini Nolani ep. opera*, ed. I. B. LE BRUN (Paris. 1685), I. 322-324; || RUINART (1689), 603-5; (1713), 539-41; (1731), 473-75; (1803), III. 251-254; (1859), 560-62; || *Paulini Nolani opera*, ed. L. MURATORIUS (Veronae, 1736), 314-16; || *Act. SS. Aug.* V. 135; || *P.L.* LXXI. 418-20; || *Paulini Nolani opera*, ed. G. DE HARTEL, I (= CORP. SCR. ECCL. LAT. XXVIII), 425-28.

b. *Inc. prol.* Genesius s. urbis Arelatensis civis — *Inc.* S. ergo Genesius in iuventutis flore — *Des. ut a.* [3305]

Catal. Paris. I. 371-73.

2. SERMO DE VITA. *Inc.* Hodie natale s. G-ii celebramus, et merito — *Des.* ac delictis nostris non interitus faciat, sed profectus. [3306]

D. Eusebii Emisseni ep. homeliae (Paris. 1547, et iterum 1561 et 1589), f. 129-31; || SURIUS, IV (1573), 893-95; (1579), 914-16; VIII (1618), 265-66; VIII (1877), 608-11; || *Divi Eusebii Emisseni ep. opera* (Paris. 1575), f. 323-324; || *Martirio di S. G.* (Novara, 1596); *id.* (Novara, 1645), sign. C.3-C.4^v; || *Bibl. patr. Colon.* (1618), V, 1. 590-92; || *Bibl. patr. Lugd.* (1677), VI. 670-671; || QUARANTA, t. c. 58-61; || *Act. SS.* t. c. 131-32, n. 40-46.

3. PASSIONIS EPITOME.

VINC. BELLOV. XIV. 33; || MOMBRIUS, I. 341^v. — Cf. etiam *Genesius m. Romae*, 1, i.

4. MIRACULA. a. ADSCRIPTA HILARIO EP. ARELATENSI. *Inc.* Opera Dñi enarrare honorificum est... Natali enim ipsius die — *Des.* Quod soli Deo adscribimus, qui omnium conditor... [3307]

SURIUS, IV (1573), 892-93; (1579), 913-14; VIII (1618), 264-65; VIII (1877), 606-8; || *Martirio di S. G.* (Novara, 1596); *id.* (Novara, 1645), sign. C^v-C.3; || QUARANTA, t. c. 61-63; || SALINAS (I.), *SS. Vincentii Lirinensis et Hilarii Arel. opera* (Romae, 1731), 207-10; || *Act. SS.* t. c. 133-34, n. 54-59; || *S. Leonis Magni opera*, ed. P. et H. BALLERINII, II (Venetiis, 1756), 371-73; || *P.L.* L. 1273-76.

b. AUCTORE GREGORIO TURONENSI. I. Hic vero m. Genesius decisione cervicis... Est autem ibi arbor... [3308]

II. Sed et pons quondam super Rhodanum fluvium... [3309]

III. Ferunt etiam in hac urbe fuisse mulierem... [3310]

*GREG. TURON. *Glor. mart.* 67, 68 (68, 69).

Genesius ep. Arvernensis, † cca. 662. — Iun. 3.

1. VITA. *Inc.* B. Genesius Arvernicae civitatis exstitit oriundus — *Des.* Sepultus est igitur in suburbio Arvernicae civitatis in ecclesia b. Symphoriani... [3311]

Act. SS. Iun. I. 323-24; 3^a ed. 316-17.

2. VITA. *Inc. ut 1. — Des.* Romana gubernata est ecclesia. [3312]
 Vita fabulosa, de qua *ibid.* 323 (3^a ed. 315), n. 2.

Genesius ep. Brixellensis. — Aug. 25.

INVENTIO CORPORIS. *Inc.* Regnante in perpetuum Dño N. I. C., cum nascentis ecclesiae fides — *Des.* quod pro admiratione satis videtur memoria dignum. [3313]

AFFÒ (I.), *Illustrazione di un antico piombo del Museo Borgiano ...* (Parma, 1790), 45-56; || CAPPELLETTI, *Chiese*, XV. 448-60.

Genesius et Eugenius mm. Hierosolymis.

Forsan idem est Genesius qui alias dicitur **Senesius**. Vid. ad h. v.

TRANSLATIO S. GENESII IN ALAMANNIAM POST AN. 800 ET MIRACULA. *Inc.* Tempore quo Carolus rex inclitus miro sub regimine — *Des.* ibidem iugiter tradidit permanendum. [3314]

WATTENBACH (W.), in *Zeitschrift für die Geschichte des Oberrheins*, XXIV (1872), 8-21.

Exc. WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XV. 169-72; || BORTOLOTTI (P.), *Antica vita di S. Anselmo abate di Nonantola* (Modena, 1892), 178-85 (= MONUMENTI DI STORIA PATRIA DELLE PROVINCE MODENESE, XIV, 2. 310-17).

Genesius mimus m. Romae, sub Diocletiano. — Aug. 25.

1. PASSIO. a. *Inc.* B. Genesius cum esset in urbe Romae magister mimithemelae artis — *Des.* iussit eum ilico decollari. Et decollatus est b. m. G. VIII kal. sept... [3315]

RUINART (1689), 233-84; (1713), 270-71; (1731), 236-37; (1802), II. 145-47; (1859), 312-13; || *Act. SS.* Aug. V. 122; || LAMI (Giov.), *Atti della passione di S. Genesio* (Firenze, 1751 = *DELICIAE ERUDITORUM*, XVI, pars ultima seu appendix), sign. B.4-C.4; || COLUCCI (Gius.), *Delle antichità Picene*, XXIII (Fermo, 1795), 339-40.

b. *Inc.* Romae natale s. G-i m., qui prius in urbe mimus themelae artis magister fuit — *Des.* miles accessi. Martyrii coronam capitis obtruncatione promeruit VIII kal. sept. [3316]

Ado, 25 aug.

In legendariis saepe ita *inc.* " B. igitur Genesius prius in urbe... " [3317]

c. *Inc.* Temporibus Diocletiani imp. fuit in civitate Roma homo quidam nomine G. — *Des.* capite truncatus est. Complevit autem martyrium suum... sub die VIII kal. sept... [3318]

MOSTERT (W.) u. STENGEL (E.), *L'Ystoire et la vie de S. Genis* (Marburg, 1895), 40-51.

d. *Inc.* Fuit ingens persecutio christianorum. Cessavit episcopatus annis 4 — *Des.* Super cuius sanctitatis sarcophagum arbor... Cuius beatitudinis passio... [3319]

De qua *Catal. Paris.* III. 368, 40°.

e. *Inc.* Imperante Diocletiano, cum cessassent per annos 4 ecclesiae episcopi... fuit quidam in civitate Romana (Arelato *Mombriti* et *quidam codd.*) mimus — *Des.* iussit eum capite caedi. Quam sententiam cum omni gaudio suscepit s. G. VIII kal. sept... [3320]

MOMBRITIUS, I. 333-33^v.

Aliquando etiam (cf. *Catal. Brux.* I. 14, 66°) ita *inc.* : " Imperante Diocl. erat per annos 4 insecutio ecclesiarum... In hoc tempore fuit quidam...", [3321]

f. *Inc.* Tempore illo (*al.* T. i. *om.*) sub imperio Diocletiani cum per annos 4 ecclesiae clausae essent, fuit in Romana civitate mimus — *Des.* iussit eum decollari. Quam sententiam cum omni gaudio suscipiens s. G. martyrizatus est VIII kal. sept... [3322]

(Mut.) SURIUS, IV (1573), 895-97; (1579), 916-17; VIII (1618), 266-67; VIII (1877), 611-14. — Verba genuina ex codd. accepimus.

g. *Inc.* Ea quoque tempestate passus est (Temporibus Diocletiani erat... ita in *Legendariis*). Qui cum esset in urbe magister artis mimicae — *Des.* sicque cum gaudio coronam martyrii capitis obtruncatione promeruit VIII kal. sept. [3323]

VINC. BELLOV. XIII. 104, 105.

h. *Inc.* S. Genesius in urbe Romana eo tempore fuit, quo sub persecutione Diocletiani — *Des.* iussit sanctum decollari, et sic Christo animam suam obtulit. [3324]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 320^v-21^v; || *id.* (Lovan. 1485), f. 119-19^v.

i. *Inc.* Genesius m. apud Arelatensem urbem passus est... qui ex eadem civitate oriundus artem mimostellam exercens — *Des.* iussit eum capite caedi. Qui decollatus est et in civitate Arelatensi sepultus VIII kal. sept. [3325]

PETRUS DE NAT. VII. 110.

2. CARMEN AUCT. FLODOARDO. *Inc.* Mimorum princeps lepidaeque Genesius artis — *Des.* caput ense coronam. [3326]

*FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, VII. 6 (*P.L.* CXXXV. 715-18).

Genesius m. Tigerni in Arvernia. — Oct. 28.

MIRACULUM. *Inc.* Nuperrimo autem tempore... Pauper quidam boves... [3327]

*GREG. TURON. *Glor. mart.* 66 (67).

Gengulfus seu Gangolfus m. Varennis, † cca. 760. — Mai 11.

1. PASSIO. *Inc. prol.* Ven. commemoratio b. Gengulfi egregii conf. — *Inc.* Vir itaque Dñi Gengulfus alto parentum germine — *Des.* timere-tur elatio. Haec breviter scripsimus pro memoria... [3328]

*Act. SS. Mai II. 644-48; 3^a ed. 643-47. — Additamentum: Catal. Brux. II. 276-77; cf. Act. SS. t. c. 646 (3^a ed. 545), annot. f. — (Mut. et contracta) SURIUS, III (1572), 163-66; (1579), 212-15; V (1618), 141-42; V (1876), 322-26.
Exc. Hist. SS. (Colon. 1483), f. 283^c-85^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 72-74
 (Desunt prologus, ultimum cap. et alia quaedam passim). — BOUQUET, III. 635.*

2. PASSIO METRICA AUCT. HROTSUITA. *Inc. argum.* Gangolfus ex nobili Burgundiorum regum familia — *Inc. prol.* O pie Lucisator — *Inc.* Tempore quo regni gessit Pippinus eoi — *Des.* Indicium proprii scilicet opprobrii. [3329]

**Hrotsuitae opera (P.L. CXXXVII. 1083-94; || ed. BARACK, 43-62).*

3. EPITOMAE.

VINC. BELLOY. XXIV. 159. — PETRUS DE NAT. IX. 27. — *Leg. aureae appendix*, c. 204 (201).

4. MIRACULA AUCT. GONZONE AB. FLORINENSI. *Inc. prol. I.* Gengulfi meritis, o doctor Spiritus, adsis — *Inc. prol. II.* Matribus ubique terrarum ecclesiis... Vita excellentiori reverendissimae ecclesiae matres — *Inc.* In pago Ardennensi villa Geldina — *Des.* qui hoc quoque annuntiavit dño nostro Gerardo eiusdem urbis antistiti venerando. [3330]

Act. SS. t. c. 648-55; 3^a ed. 647-52. — Additamentum: Catal. Brux. II. 480, 3°.

Exc. HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 791-96.

5. EPISTULA APOLOGETICA DE LEGENDA S. GENGULFI. *Inc.* R. et omnibus pie legentibus... Vitam b. G-i apud nos scientes repositam — *Des.* incultum sonuerit, parcite. [3331]

Catal. Brux. II. 482-85.

Genitus pater S. Genulfi, saec. III. — Oct. 28. *Vid. Genulfus.*

Genius conf. et 30 milites mm. Lactorae. — Mai 3.

1. VITA. *Inc. prol.* O vos omnes qui hoc audituri vel lecturi estis — *Inc.* Hic autem b. Genius ex nobili familia — *Des.* Denique loci illius incolae patrocinia eius... [3332]

LABBE, *Bibl. mss.* II. 564-66; || *Act. SS. Mai I.* 384-86; 3^a ed. 388-90.

2. EPITOME. *Inc.* Genius genere nobilis, corpore castus — *Des.* qui ad iudicandum ad dexteram assistat. [3333]

Act. SS. t. c. 384 (3^a ed. 388), n. 4.

Genovefa filia ducis Brabantiae, uxor Sigfridi palatini.

LEGENDA. *Vid. Maria Virgo, mater D. N. I. C.*, 41 (Fundatio capellae de Frauenkirchen).

Genovefa v. Parisiensis, † cca. 500. — Ian. 3.

1. VITA. a. Inc. B. Genovefa in Nemetodorensē parrochia nata fuit,

quae septem — *Des.* et unitatem in trinitate confitemur, incessanter obsecremus fidelissimam Dei famulam G-am... [3334]

Act. SS. Ian. I. 138-43 (ad editionem adhibiti sunt codices recensio-
rum **1 a** et **1 b**); || [LALLEMAND et CHARPENTIER], *Histoire de ce qui est arrivé au
tombeau de Ste Geneviève* (Paris, 1697), appendice, 1-35 (adhibiti sunt codd.
recensio-
rum **1 a**, **1 b** et Vitae **3**); || SAINTYVES (P.-M.-B.), *Vie de Ste Gene-
viève* (Paris, 1846), pièces justif. xxxiii-cx ("mss. de 1re et de 4e classe";
cf. etiam "mss. de 2e classe"); || KOHLER (Ch.), *Étude critique sur le texte
de la Vie latine de Ste Geneviève* (Paris, 1881 = BIBLIOTHÈQUE DE L'ÉCOLE
DES HAUTES ÉTUDES, XLVIII), 5-47.

Exc. BOUQUET, III. 369-70.

b. *Inc.* Igitur Genovefa in Nymptoderinse (*al.* Nemetodorense)
parochia nata, quae septem — *Des.* et unitatem et trinitatem, quia
tota regalis est in unitatem, confitemur, sine intermissione orantes
saepenumero nuncupata(m)... Genuvefa(m) obsecremus... [3335]

NARBAY (C.), in *Bulletin du comité d'hist. et d'archéol. du diocèse de Paris*,
II (1884), 187-208; || KRUSCH (Br.), in *MG.* Scr. rer. merov. III. 215-38.

Exc. Catal. Brux. II. 62, 36°.

2. VITA. *Inc.* S. igitur Genovefa in Nemetodorense parochia nata
est, quae septem — *Des.* α) fulget in virginis dignitatem ante Chri-
stum, qui cum aeterno Patre... [3336]

vel β) ingentem virgini construxit basilicam, ad laudem... [3337]

Act. SS. t. c. 143-47 (des. α). — (Mut.) SURIUS, I (1570), 102-8; (1576),
102-9; (1618), 55-59; (1875), 87-97 (ultima tamen duo capitula ex Vita **1**
desumpta sunt). — *Epitome: Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 386^b-87^c: || *id.*
(Lovan. 1485), f. 214^v-16. — De clausula β cf. KOHLER, t. c. c^{viii}.

3. VITA. *Inc.* Tempore quidem quo ad describendam b. v. Geno-
vefae vitam accessi — *Des.* peccatorum labe praeteritorum purgavit.
Quapropter iam dignum est ut dignis eam laudibus... [3338]

CHIFFLETIUS (P.-Fr.), *Bedae presb. et Fredegarii scholastici concordia*
(Paris. 1681), 453-69; || SAINTYVES, l. c. xxxiv-cxi ("mss. de 3^e classe"); ||
KOHLER, t. c. 49-72.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 523.

4. VITA ET MIRACULA. *Inc. prol.* Genovefa dicitur a genos et efa —
Inc. B. v. Genovefa honestis parentibus, patre Severo — *Des.* et pro
tota christianitate. Nos igitur suorum mirabilium... [3339]

Leg. aureae appendix, c. 216 (213); || DOUHET, *Dictionnaire des légendes*
(Paris, 1855), 413-24.

5. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXI. 46-48. — PETRUS DE NAT. II. 38.

6. MIRACULA. *Inc.* Est ibi et s. G... Ad cuius tumulum... [3340]

*GREG. TURON. *Glor. conf.* 89(91).

7. MIRACULA SAEC. IX PATRATA. **a.** *Inc. prol.* Anno regni septimo
dñi nostri magnifici regis Francorum Karoli — *Inc.* Primum itaque

nulli maneat ignotum... Unde et pagus Belvacensis — *Des.* (*mutila?*) narrat qualiter exstiterit ospitati redditus. [3341]

SAINTYVES, l. c. CXIII-CXVII, in infimis pagellis. Cf. *ibid.* xvi (lemma).

b. *Inc.* Post transitum bb. v. G-ae sepulcro eius — *Des.* exsultantes pro reddita virgine, dederunt ei gloriam et honorem, qui cum... [3342]

Act. SS. t. c. 147-51; || *SAINTYVES*, l. c. CXII-CXXVII.

Exc. BOUQUET, XIV. 235-37.

8. MIRACULUM. *Inc.* Quodam igitur tempore dum quidam... vir campanam ipsius ecclesiae ferream... [3343]

Anal. Boll. XVII. 12.

9. MIRACULUM " ARDENTIUM " AN. 1129. a. *Inc.* Regnante Ludovico, fortissimo Francorum rege, Philippi regis filio — *Des.* et memoria eorum de libro vitae non deleatur in saeculum saeculi. Amen. [3344]

Act. SS. t. c. 151-52; || *SAINTYVES*, l. c. CXXVIII-CXXXIII.

b. *Inc. prol.* Quoniam regnare est Deo omnipotenti servire — *Inc.* Summi et regnantis in aeternum et ultra Dei cultore Ludovico Philippi... regis filio — *Des.* et eruantur ab omnibus incendiis temporalibus et aeternis, regnante... [3345]

Cf. *Catal. Paris.* III. 571-72, 3°.

10. REVELATIO CAPITIS AN. 1161, AUCT. GUILIELMO AB. *Inc.* Anno ab inc. Dñi N. I. C. MCLXI, regnante piissimo rege Ludovico — *Des.* lapis offensiois et petra scandali. [3346]

Act. SS. t. c. 152-53; 3° ed. 153; cf. *Catal. Paris.* II. 248-49, 8°; || *SAINTYVES*, l. c. CXXXIII-VI, || *P.L.* CCIX. 741-44.

Exc. BOUQUET, XIV. 409-10.

11. MIRACULA SAEC. XIII (AUCT. IACOBO DE DINANT?). I. *Inc. prol.* Gloriosus Deus in sanctis suis — *Inc.* Anno igitur Verbi inc. MCCVI... flagellavit Deus regnum Francorum — *Des.* ad aeternae vitae suspiramus praemium. Amen. [3347]

LABBE, *Bibl. mss.* I. 662-63 (desunt pauca quaedam ante verba: " Huius rei testis est... ", p. 663 init.); || BOUQUET, XVIII. 797-98 (desunt eadem).

II. *Inc.* Auctoritatem eiusdem miraculi confirmat illud miraculum quod etiam vidimus — *Des.* Ego sum ille cui Deus hoc miraculum fecit per auxilium gloriosae v. Genovefae. [3348]

Exc. LEBREUF, *Dissertations sur l'histoire ecclésiastique et civile de Paris*, III (1743), xxxvi-xliii. — BOUQUET, XXIII. 136-38.

12. TRANSLATIO AN. 1242, AUCT. IACOBO DE DINANT. a. *Inc. prol.* Translationem sacratissimae v. Genovefae devotissime celebrantes — *Inc.* Fuit siquidem rex illustris Francorum... Philippus — *Des.* Tandem morientes... transferamur ad aeternam gloriam, praestante... [3349]

Exc. BOUQUET, XXIII. 139-42.

b. *Inc.* Tempore abbatis Herberti, cuius anima — *Des.* reposuerunt. Haec autem sunt nomina fratrum... Dñs Robertus... [3350]

Gallia christ. VII (1744), instrum. 244-45 (omissa sunt in fine pleraque nomina canonicorum).

Gentianus m. Ambianis, sub Maximiano. — Dec. 11.

1. PASSIO ET INVENTIO. *Vid.* **Fuscianus**, 1-5.

2. TRANSLATIO CORBEIAM SAEC. IX EXTR. *Inc. prol.* Elegans est sententia filiorum ecclesiae — *Inc.* Tempore quo rex Odo Francorum agebat in sceptris — *Des.* non deserere. Gratias illis et tibi... [3351]

MABILLON, *Acta*, IV, 2. 487-89; 2^a ed. 494-96; || SALMON (Ch.), *Vies des SS. Fuscien et Victor* ... et *Gentien* (Amiens, 1853), 139-45.

Genuinus. *Vid.* **Ingenuinus**.

Genulfus (al. **Gennulfus**, **Gendulfus**) ep. in Gallia, saec. III.
— Ian. 17, Nov. 13.

1. VITA. *Inc.* Temporibus Decii imp. persecutio christianorum — *Des.* longius est dicere. Hoc autem parvulum ex eius gestis scripsimus opusculum, ut alios... regna caelestia hereditetis, praestante... [3352]

(Partim) *Act.* SS. Oct. XII. 792-94, n. 5-11, 13, 15; — (partim) *Catal. Paris.* II. 253-55 (nempe ea quae in *Act.* SS. l. c. omissa erant, exceptis paucis quae ibid. 792, n. 8 sub initio, desunt et manent inedita). — *Var. lect. Catal. Paris.* III. 117.

Aliquando (cf. *Catal. Paris.* III. 306, 37°), omissa ultima parte, ita *des.* "migravit ad Dñm sub die id. nov., qui vivit... Amen. " [3353]

PROLOGUS. *Inc.* Quia Deus omnipotens ab ipso mundi... [3354]

Catal. Paris. II. 252-53. Non legitur in codicibus antiquioribus.

2. VITA ET MIRACULA. I. *Inc. ut* 1. — *Des.* Sed videte. fratres, ut semper sit caritas... qui vos ducat ad vitam aeternam. [3355]

Exc. (quae huic Vitae sunt propria) *Catal. Paris.* III. 184-86.

II. *Inc.* Enarremus aliquid de virtutibus... Fuit quidam homo nec multum dives — *Des.* hoc adimplevit pastor G., praestante... [3356]

Catal. Paris. III. 186-91.

3. VITA ET MIRACULA, libris 2. *Inc. prol.* Mirabilis Christi virtus et sapientia — *Inc. lib. I.* Hoc in tempore fuit quidam nomine et merito vocitatus Genitus — *Des.* consolatione caelitus relevetur. [3357]

Act. SS. Ian. II. 82-91; 3^a ed. 446-55. Miracula duo in fine omissa sunt (cf. t. c. 91, annot. e; 3^a ed. 455), quae vid. ibid. 106 (3^a ed. 470), n. 45, 46.

Exc. HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 1210-13, in nota *.

4. VITA. *Inc.* Igitur inc. dñicae anno CCXLVII, millesimus ab urbe Roma condita completus est annus — *Des.* et cum sanctis suis heredes faciat, qui cum Deo Patre... [3358]

Bosco (Io. a), *Bibl. Floriac.* II. 1-24; || *Act.* SS. t. c. 92-97; 3^a ed. 456-61.

5. MIRACULA. *Inc.* Galliae situs ad orientalem plagam — *Des.* vino potati pristinae sunt sanitati restituti. [3359]

Bosco (Io. a), t. c. 25-64; || *Act. SS.* t. c. 97-107; 3^a ed. 461-71; || MABIL-LON, *Acta*, IV, 2. 226-37; 3^a ed. 235-49 (omisso initio).

Exc. DUCHESNE, *Hist. Norm. scr.* 21-22. — *Id.* *Hist. Franc. scr.* III. 455-465. — Du BOUCHET (J.), *La véritable Origine de la maison royale de France* (1646), preuves, 244, 252-53. — LABBE, *Bibl. mss.* II. 364. — BOUQUET, V. 469-70; VI. 330-31; VII. 377-78; IX. 144-45; X. 361. — HOLDER-EGGER, t. c. 1204-13.

Georgia v. apud Arvernos. — Febr. 15.

*GREG. TURON. *Glor. conf.* 33 (34).

Georgius ep. Aniciensis seu Podiensis, saec. I/III. — Nov. 10.

Vid. etiam **Fronto** ep. Petragoricensis.

1. VITA. *Inc.* Cum b. Petrus princeps apostolorum Romanae ecclesiae cathedram — *Des.* sepulcrum eius iuxta altare prominens ostenditur et devotione congrua honoratur, fiuntque... [3360]

BOSQUET, *Eccl. gallic. hist.* II. 13-17; || FRUGÈRE (F.-P.), *Apostolicité de l'église du Velay* (Le Puy, 1869), 153-56, 233-37; || MATHARAN (M.-M.), *Les Traditions chrétiennes sur S. Georges, premier évêque du Velay* (Le Puy, 1877), 305-19.

Exc. FAILLON, *Monuments inédits* (1848), II. 401, not. b. — *Act. SS.* Oct. XI. 399, n. 25. — NARBÉY, *Supplément aux Acta SS.* I. 347-48.

2. VITAE EPITOME. *Inc.* Aeterni verbi praedicator Georgius — *Des.* decenti traditum sepulturae. In quo loco florent... [3361]

FURET (J.), in *Tablettes historiques du Velay*, IV (1874), 231-32; || MATHARAN, t. c. 202-9.

3. TRANSLATIO EXTR. SAEC. IX. *Inc. prol.* Praeclaras actiones sanctorum — *Inc.* Gloriosus Dñi conf. Georgius Iesu Christi salvatoris auditor — *Des.* in qua tot evidentiis declaratum est et ostensum. Celebratur autem... [3362]

CHASSAING (A.), *Chroniques d'Étienne Médecis*, I (1869), 56-62.

Exc. MATHARAN, t. c. 200-202.

Georgius Cappadox m. — April. 23.

1. PASSIO AUCT. PSEUDO-PASSECRATE. a. *Inc.* In illo tempore arripuit diabolus regem Persarum et regem super 4 cedros saeculi — *Des.* claritatem quae inluxit super corpus s. G-i. — *Inc. epil.* Ego Passecras, servus dñi mei G-i, qui in omni passione sua... praesens fui... [3363]

ARNDT (W.), in *Berichte über die Verhandlungen der kön. Sächsischen Gesellschaft der Wissenschaften zu Leipzig*, philol.-hist. Classe, XXVI (1874), 49-70.

Exc. *Act. SS.* April. III. 101 (3^a ed. 102), n. 4, 5; || et inde recusum PAPEBROCHIIUS (D.), *Vita S. Georgii megalomartyris* (Monachii, 1737), 4-5, n. 4, 5. — VETTER (F.), *Der heilige Georg des Reinbot von Dorne* (Halle a. S. 1896), XIX, not. 82; XX-XXIII.

b. Inc. In diebus illis arripuit diabolus Datianum regem, civem Persarum, qui regnavit super 4 cedros — *Des.* et claritatem quae luxit super corpus famuli Dei. — *Inc. epil.* Ego servus G-i dñi mei, qui interfui passioni eius... [3364]

De qua *Catal. Paris.* II. 495, 8°.

c. Inc. In illo tempore arripuit diabolus regem Datianum, civem *etc.* ut b. — *Des.* ita ut nullus astantium ferre potuisset. — *Inc. epil.* Haec ego servus G-ii Passigradis secutus dñm meum scripsi gesta... [3365]

De qua *Catal. Paris.* I. 404-5, 11°.

d. Inc. Regnante impiissimo Daciano imp., cive Persarum, et ipse praeerat super quatuor saeculi partes — *Des.* Protege profugio, pastor opime pio. Martyrizatus est... [3366]

De qua *Act. SS.* t. c. 101 (3^a ed. 102), n. 3; PAPEBROCHIUS, *Vita* (1737), 3-4, n. 3; VETTER, t. c. XIX, not. 81.

e. Inc. In tempore illo erat rex paganorum, nomine Datianus, qui fuit persecutor christianorum et posuit tribunal suum — *Des.* multa autem milia paganorum crediderunt in Dño. Coronatus est... [3367]

ZARNCKE (F.), in *Berichte ... der kön. Sächs. Ges. der Wiss. zu Leipzig*, phil.-hist. Cl., XXVII (1875), 265-77.

Exc. ZARNCKE, in *Berichte ...* XXVI. 42. — VETTER, t. c. XIX, not. 82; XX-XXIII.

f. Inc. Erat quidam rex paganorum, nomine Dacianus, qui scripsit litteras — *Des.* ut aeternae simul cum eo beatitudinis gloria participemur... [3368]

De qua KIRPIČNIKOF (A.), *Sv. Georgij i Egorij Khrabryj* (S.-Petersburg, 1879), 19-20 (= *ŽURNAL MINISTERSTVA NARODNAVO PROSVĚTČENIJA*, CC, otd. 2, 286-87); *Catal. Brux.* II. 358, 21°; VETTER, t. c. LX.

g. Inc. Factum est sub tempore Daciani imp., qui fuit persecutor christianorum vel ecclesiarum Dei, et dum persequeretur — *Des.* Videbant autem omnes suscipi animam eius et portari ab angelis in caelis. Acta sunt haec in provincia Capadociae... [3369]

Cf. *Anal. Boll.* VIII. 175, 26°.

h. Inc. Tempore illo Dacianus imp., qui fuit persecutor christianorum et ecclesiarum Dei, cum tribunis et militari manu — *Des.* α) Et viderunt cuncti suscipi animam eius ab angelis et portari in caelis. Martyrizatus est autem... [3370]

vel β) videntibus cunctis, angeli susceperunt animam eius et portaverunt in caelos. Acta sunt haec... [3371]

Exc. *Catal. Brux.* I. 204-6 (des. β), et *Anal. Boll.* XI. 309, 18° (des. α).

i. Inc. prol. (brevissimus). Tantas itaque ac tales martyrum passiones — *Inc.* Datianus igitur imp. diabolica dominatione arreptus omnem provinciam — *Des.* α) flammeo globo (*al.* gladio) devorati sunt. B. vero G. ab angelis coronatus est in caelis... [3372]

vel β) f. g. devorati sunt, et ultio divina venit persecutoribus repente. Martyr vero egregius G. ab angelis assumptus est in caelis... [3373]

vel γ) f. g. devorati sunt, et ultus est Dñus in persecutoribus ictu repentino. B. vero G... [3374]

vel δ) flammis est devoratus. Martyr vero G. ab angelis in caelo coronatus... [3375]

Cf. Catal. Brux. II. 479, 5°; Anal. Boll. VIII. 139, 28°; Catal. Paris. III. 516, 13°.

k. Inc. prol. Ss. martyrum laudes non sunt omittendae — *Inc.* Erat igitur quidam rex paganorum, nomine Datianus, qui diabolica ambitione arreptus omnes, quas potuit, provincias — *Des.* Unde oportet ut, si passionis eius non possumus esse consortes, tamen... [3376]

Exc. (initium) *Anal. Boll. I. 615-17.* — *Cf. Catal. Brux. II. 304, 36°* (ubi de exemplari integro huius Passionis).

l. Inc. Imperante igitur impio Datiano Medorum et Persarum diversisque erga regiones civibus — *Des.* Eorum autem summa qui per b. G-um Christum Dñum sunt confessi... dicuntur fere fuisse triginta milia. Passus est autem... [3377]

Cf. Anal. Boll. XI. 303, 10°.

m. Inc. In diebus illis hic tribunus coepit militum esse sub tempore Datiani, qui fuit persecutor — *Des.* angeli susceperunt animam eius. Studeamus ergo... [3378]

Cf. Catal. Brux. II. 463, 27°.

n. Inc. In illis diebus cum tribunus militaret (*al.* hic tribunus militavit) sub tempore Datiani imp., qui fuit persecutor — *Des.* et portaverunt in caelis. Acta sunt haec in provincia Cappadociae... [3379]

Cf. Anal. Boll. VIII. 127, 15°; Catal. Paris. I. 403.

o. Inc. In illo tempore, cum tribunus militaret sub Datiano imp., qui fuit persecutor — *Des.* et animam eius psallentes portaverunt. Ego autem servus eius, qui per omnes dies vitae eius... [3380]

Cf. Catal. Paris. II. 484, 13°.

p. Inc. Erat quidam miles nobilis et dives valde tribunus, nomine G. — *Des.* populus videns mirabilia haec dedit gloriam Deo. [3381]

Cf. KIRPIČNIKOF, Sv. Georgij, 20 (= ŽURNAL, I. c. 287); VETTER, t. c. LXI.

q. Inc. Virtutum meritis insignis b. G... Igitur in provincia Cappadociae dignitatem tribuniciae potestatis gerens sub Datiano imp. — *Des.* ac inter sanctos Dñi, quod merebatur, suscipi. Acta sunt vero haec in provincia Cappadociae... [3382]

Cf. Catal. Paris. III. 143, 7°.

r. Inc. In temporibus illis facta est persecutio... et cum excitasset

diabolus regem quendam, nomine Datianum — *Des.* spiculator gladio caput eius amputavit. Complevit autem... [3383]

Cf. Catal. Paris. III. 480, 35°.

s. EPITOME.

VINC. BELLOV. XIII. 131, 132.

2. PASSIO. a. Inc. Romanorum imperatorum xxv regnavit Decius imp., persecutor et inimicus christianorum. Erat quidam tribunus nomine G. — *Des.* amputavit caput eius ix kal. mai in provincia Cappadocia, regnante... [3384]

Bibl. Casin. II. Floril. 7-11.

b. Inc. In eodem tempore sub Decio imp. cum populus vel gens idolorum culturas — *Des.* b. G. decollatus est. Venientes angeli susceperunt animam illius... [3385]

Cf. Catal. Paris. II. 49, 48°.

3. PASSIO. a. Inc. Cum saevissimorum principum Diocletiani et Maximiani in Dei famulos immanis tyrannitas — *Des.* haec atque alia multa, quae relictas sunt, peregit miracula, qui cum Patre... [3386]

Exc. KIRPIČNIKOF, *Sv. Georgij*, 52-53 (= *ŽURNAL*, I. c. 319-20). — VESELOVSKIJ (A. N.), in *Sbornik oddelenija russkavo jazyka i slovenosti imperatorskoj Akademii nauk*, XXI, 2 (1880), 210-16.

b. Inc. Temporibus Diocletiani et Maximiani talis furor a sacrilegis exardescebat per cunctam Italiam — *Des.* et sepelivit eum, et condidit balsamo cum nardo et aromatibus pretiosis... [3387]

Catal. Paris. I. 292, 2°.

c. Inc. Tempore (*al.* Eo t.) quo Diocletianus romani orbis gubernandum suscepit imperium — *Des.* flammeo globo (*al.* gladio) devorati sunt. At vero s. G. cum gloriosissimo triumpho... [3388]

Exc. KIRPIČNIKOF, *Sv. Georgij*, 26-29 (= *ŽURNAL*, I. c. 293-96). — *Cf. Catal. Brux.* I. 148, 74°; 236, 7°; *Catal. Paris.* I. 489, 27°; 560, 57°; II. 206, 7°.

Est ubi praefixus sit prologus (*cf. Anal. Boll.* XVII. 57), qui *inc.* : "Triumphales martyrum laudes... " [3389]

d. Inc. Cum Diocletianus romani culmen imperii nullis virtutum arripuisset meritis — *Des.*... [3390]

De qua *Act. SS.* t. c. 102 (3^a ed. 103), n. 9; *PAPEBROCHIIUS, Vita* (1737), 9-10, n. 9.

e. Inc. Cum ad vastandas undique ecclesias Diocletianus videlicet — *Des.* Acta sunt autem haec in provincia Cappadociae... [3391]

Cf. Catal. Paris. I. 78, 5°.

f. Inc. Vir iste regione Cappadocia, quae Christo multos et fortes athletas — *Des.* qui venientes terreat, Diocletianus, sed qui vocet... [3392]

De qua *Catal. Brux.* II. 41, 76°.

g. (AUCT. PETRO DIAC. PARTHENOPENSI). *Inc. prol.* Plerique illustrium caelestis patriae amatores — *Inc.* Postquam Dñus et Salvator hoster sua praesentia — *Des.* percussus gladio migravit ad Dñm XXIII die mensis apr., qui inscribitur IX kal. maias, regnante... [3393]

Bibl. Casin. III. Floril. 341-48.

Sequuntur versiculi, quorum partem edidit UGHELLI, VI. 165; 2^a ed. 111 (cf. etiam *Act. SS.* t. c. 103-4, n. 13; 3^a ed. 105, n. 13; PAPEBROCHIUS, *Vita*, 15, n. 13), et qui *inc.* * Haec tibi gesta dedit, Georgi m. opime, Petrus... [3394]

h. (AUCT. IACOBO A VORAGINE). *Inc. prol.* Georgius dicitur a geos, quod est terra — *Inc.* Georgius tribunus genere Cappadocum pervenit quadam vice in provinciam Libyae — *Des.* civitatem ceperunt et Saracenos occiderunt. [3395]

* *Leg. aurea*, c. 58 (56); || DOUHET, *Dictionnaire des légendes* (Paris, 1855), 429-36.

i. (AUCT. HILARIONE MON. S. GEORGII VENETI). *Inc. prol.* Historiam divi Georgii licet inter apocryphas — *Inc.* Georgius Melitina Cappadociae urbe exortus — *Des.* et meritis optimis et precibus saluberrimis tuearis. Amen. [3396]

De qua *Act. SS.* t. c. 104 (3^a ed. 105), n. 14; PAPEBROCHIUS, *Vita* (1737), 16, n. 14.

k. EPITOME.

PETRUS DE NAT. IV. 81.

4. MIRACULUM. *Inc.* Multa de G-o m. miracula gesta... [3397]

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 100 (101).

5. INVENTIO CAPITIS ROMAE SAEC. VIII MED.

Brevem narrationem exhibet Vita Zachariae papae in * *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 435).

6. RELIQUIAE FONTANELLAM ADVECTAE SAEC. VIII MED. (ex *Gestis abb. Fontanel.* 14). *Inc.* Sub huius igitur tempore, ut videri potest, magnum miraculum — *Des.* in romulea urbe scriptum constat. [3398]

D'ACHERY, *Spicilegium*, III. 222-25; || Id. ed. DE LA BARRE, II. 276; || MABILON, *Acta*, III. 2. 133-35; 2^a ed. 121-23; || PERTZ, *MG. Scr.* II. 288-89; || LOEWENFELD (S.), *Gesta abbatum Fontanellensium* (SCR. RER. GERM. IN US. SCHOL. 1886), 40-42. — *Emendationes.* HOLDER-EGGER (O.), in *Neues Archiv*, XVI. 604.

Exc. PIGEON (E.-A.), *Vies des SS. du diocèse de Coutances*, II (1898), 314-16.

7. MIRACULA IN ECCLESIA ROYENSI PATRATA SAEC. XI. *Inc. prol.* Ad commendationem vitae sanctorum — *Inc.* Ea ergo tempestate, qua Philippo... regnum Franciae suberat — *Des.* et prorumpat in huiusmodi voces... : O Georgi pretiose... per aeterna saecula. [3399]

Act. SS. t. c. 149-51 (3^a ed. 151-52), n. 69-77; || PAPEBROCHIUS, *Vita* (1737), 200-206, n. 69-77.

8. TRANSLATIO BRACHII AQUICINCTUM CCA. AN. 1100. *Inc. prol.* In nomine Patris... Paucis verbis, si possum, et humili sermone — *Inc.*

Eo igitur tempore quo de universis fere mundi partibus exercitus —
Des. Unde ipsi Salvatori nostro, ff. cc., nos pusilli et humiles... [3400]

Act. SS. t. c. 134-36 (3^a ed. 136-37), n. 10-16; || *PAPEBROCHIUS, Vita* (1737), 140-46, n. 10-16; || *Rec. hist. crois. Occid. V.* 248-52.

9. TRANSLATIO BRACHII VENETIAS AN. 1296. *Inc.* Vir quidam nomine Franciscus a summo pontifice papa Caelestino — *Des.* Nos itaque, ff. cc., decet laudare Dñm... Deo gratias. [3401]

CORNELIUS (Flam.), *Eccl. Venet. illustr.* VIII (1749), 161-63.

10. TRANSLATIONES ET MIRACULA. a. (AUCT. HILARIONE MON. S. GEORGII VENETI). I. TRANSLATIO CAPITIS VENETIAS AN. 1462. *Inc. prol.* Cogis mé, pater Theophile, id ipsum quod datur otii — *Inc.* Aegina insula, quam ita Aeacus — *Des.* cuius auxilio haec omnia feliciter gesserant anno Dñi MCCCCLXII, id. dec., Pio II pontifice maximo, duce vero Venetiarum Christophoro Mauro... Amen. [3402]

II. MIRACULA. *Inc.* Non erit autem abs re duo martyris ipsius miracula... Pervenerat ad Alphonsi Aragonum regis aures — *Des.* cultoribus suis praesto esse. [3403]

III. TRANSLATIO BRACHII VENETIAS AN. 1296. *Inc.* Nunc unde et a quo hominum... In ea ora Italiae, quae Calabria nuncupatur — *Des.* orationum brachio... tuetur et protegat, cui est honor... [3404]

Act. SS. t. c. 132-34 (3^a ed. 133-35), n. 2-5, n. 6, n. 6 extr.-8; || *PAPEBROCHIUS, Vita* (1737), 130-38, iisdem num.

b. (AUCT. IOHANNE ANTONIO MON. S. GEORGII VENETI). I. (UT a. i). *Inc. prol.* Rev. in Christo patri D. Theophilo... Postquam sic animo decrevisti — *Inc.* Apud Peloponnesum, quam provinciam vulgus — *Des.* Facta autem fuit translatio haec anno Dñi etc. ut a. i... [3405]

II. (ut a. ii). *Inc.* Audierat Alphonsus Aragoniae rex — *Des.* itidem adiuvari merebimur, praestante Dño N. I. C... [3406]

CORNELIUS, t. c. 174-80, 181-83.

11. NOTA BERNARDI GUIDONIS DE DIVERSIS SANCTI PASSIONIBUS.

DELISLE (L.), *Les manuscrits de Bernard Gui*, in *NOTICES ET EXTRAITS*, XXVII, 2. 289, not. 3.

Georgius, Aurelius, Felix et soc. mm. Cordubae, † 852. —
 Iul. 27.

1. PASSIO AUCT. EULOGIO. a. *Inc.* Fuit praeterea quidam iuvenis nomine Aurelius — *Des.* ad aeternam immortalitatem producti sunt, regnante... [3407]

* EULOGIUS, *Mem. SS.* II. 10 (P.L. CXV. 777-92); || *SURIUS*, VII (1618), 332-37; || *Act. SS.* Iul. VI. 451-58. — (Mut.) *SURIUS*, IV (1573), 916-23; (1579), 936-43; VIII (1877), 641-53.

b. Inc. Fuit quidam iuvenis temporibus Abdirama regis, nomine Aurelius — *Des.* Factumque est ut quod saeculo iam mortuus promiserat, vivens cum Christo adimpleret, praestante... [3408]

De qua Catal. Paris. II. 250, 21°; III. 197, 6°; 228, 2°.

2. TRANSLATIO PARISIOS AN. 858 ET MIRACULA AUCT. AIMOINO, libris 3. Inc. prol. Si miraculorum cuncta, quae Deus et Dñs — *Inc. lib. I.* Agente inc. Dñi N. I. C. annorum cursu DCCCLVIII, regni vero Caroli... XVIII — *Des. lib. III.* eo amplius inspiciuntur profunda. [3409]

MABILLON, *Acta*, IV, 2. 46-58; 2^a ed. 46-61; || *Act. SS.* t. c. 459-69; || LORENZANA (F. de), *SS. PP. Toletanorum opera*, II. 621-37; || FLOREZ, X. 513-43; 2^a ed. 534-65; || *P. L.* t. c. 939-60. — (*Mut. et contracta*) DU BREUL (*Iac.*), *Supplementum antiquitatum urbis Parisiacae* (Paris. 1614), 40-57.

Exc. BOUQUET, VII. 353-55.

Georgius ep. Suellensis in Sardinia, † 1117. — April. 23.

VITA AUCT. PAULO. Inc. Quo tempore tota Sardinia in quattuor partes erat divisa — *Des.* Ille nobis patronus sit semper... [3410]

ARCA (I.), *De sanctis Sardiniae* (Calari, 1598), III. 47-60; || *Act. SS.* April. III. 215-17; 3^a ed. 217-18.

Geraldus. Vid. Gerardus, Giraldus.

Geraldus comes Auriliacensis, † 909. — Oct. 13.

1. VITA ET MIRACULA AUCT. Odone ab. CLUNIACENSI, libris 4. Inc. epist. Affectu recolendo... dño Aymoni... Libellum, ven. pater, quem de conversatione — *Inc. prol.* Plerique dubitare solent utrum vera sint — *Inc. lib. I.* Vir igitur Dñi Geraldus ea parte Galliarum — *Des. lib. IV.* Ex illa hora et deinceps incolumis mansit. [3411]

MARRIER et DUCHESNE, *Bibl. Clun.* 65-114; || SURIUS, X (1618), 189-207; || *Act. SS.* Oct. VI. 300-31; || *P. L.* CXXXIII. 639-704.

Exc. BESLY (J.), *Hist. des comtes de Poitou* (1647), 205-7, 236.

2. EORUNDEM EPITOME. Inc. epist. Rev. patri et dño Aimoni... Rogaveras, pater, una cum dño Turpione — *Inc. Vita.* Geraldus igitur Aquitaniae provincia oriundus fuit — *Des.* omni dolore liberatus incolumis surrexit. [3412]

Inc. Miracula. Quoniam signorum virtutibus — *Des. a)* sanitatem accipere meruit, Deo donante et b. confessore intercedente. [3413]

vel b) Unde aperte datur intelligi quod virfus tanti viri fuerit. [3414]

BOUANGRE (C. M. F.), *S. Géraud d'Aurillac et son illustre abbaye* (1870), 361-87; 2^a ed. (1881), I. 370-97 (des. b); cf. p. 382, not. 2; 2^a ed. p. 392, not. 1 (des. a). — Ipsa folia editionis 2^a anno 1899 venumdata sunt, solo titulo mutato in hunc modum: *Histoire de l'abbaye d'Aurillac précédée de la Vie de S. Géraud...*

Exc. Catal. Paris. I. 354 (prol.). — *Ibid.* II. 392-401 (sola Vita).

3. VITA RHYTHMICA.

Exc. DOMINIQUE DE JÉSUS, *Hist. parénétique des trois saints protecteurs du haut Auvergne* (Paris, 1635), subinde in cap. 10, 11, 14, 18, 19; || BOUANGE, op. c. 389-91; 2^a ed. I. 398-401.

4. EPITOME.

PETRUS DE NAT. IX. 45.

Geraldus ep. Bracarensis, † 1109. — Dec. 5.

VITA AUCT. BERNALDO ARCHIDIAC. *Inc. prol.* Cupientes minus eruditos — *Inc.* B. igitur Geraldus, nobili prosapia ortus, Cadurcensis regionis — *Des.* Omnes itaque qui diversorum criminum vulneribus... [3415]

BALUZIUS, *Misc.* III. 179-205; 2^a ed. I. 131-37; || *Mon. Portug. hist.* Ser. I (1856), 53-59.

Geraldus ab. Elitheriensis et Mageonensis, † cca. 730. — Mart. 13.

VITA. *Inc.* Fuit vir vitae ven. G. nomine, multorum monachorum abbas — *Des.* Deus pavit. In his et aliis multis signis... [3416]

COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 599-602.

Exc. *Act. SS. Mart.* II. 290-92 (3^a ed. 286-88), n. 11-25.

Geraldus ab. Silvae Maioris, † 1095. — April. 5.

1. VITA ET MIRACULA. *Inc. prol.* Christianae religionis habitum gerens... Quoniam video multa — *Inc.* Geraldus igitur Corbeiae parentibus non ignotis oriundus — *Des.* ad illuminationem regionis istius mirabiliter destinavit, cui est honor... [3417]

Act. SS. April. I. 414-23; 3^a ed. 412-21; || MABILLON, *Acta*, VI, 2. 877-92; 2^a ed. 851-63; || *P.L.* CXLVII. 1023-46.

2. VITA ET MIRACULA AUCT. CHRISTIANO MON. I. *Inc. prol.* Licet ss. et iusti viri bonorum nostrorum non egeant — *Inc.* Regnante Dño N. I. C... fuit in Corbeiae pago b. G. ex fidelibus parentibus procreatus — *Des.* dignatus est immensa sua elementia deputare, qui est... [3418]

II. *Inc. prol.* Dum diligentibus Deum — *Inc.* Quaedam mulier nobilis duos filios habens — *Des.* finis sine fine. Amen. [3419]

Act. SS. t. c. 423-30; 3^a ed. 421-28.

Gerannus ep. Autisiodorensis, † 914. — Iul. 28.

VITA. *Inc.* Gerannus ep. natione Francus, Suessionis oppidi indigena — *Des.* sortitus est urnam. Fuit ecclesia sine episcopo... [3420]

Hist. ep. Autisiod. (LABBE, *Bibl. mss.* I. 438-41; || DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne*, I. 366-71; || *P.L.* CXXXVIII. 259-63); || *Act. SS.* Iul. VI. 596-99.

Gerardescas de Pisis oblata Camaldulensis, † cca. 1269. — Mai 29.

VITA. *Inc. prol.* Mirabilis Deus in sanctis suis, qui abscondit — *Inc.* Fuit quaedam his diebus in Pisanis partibus sanctimonialis — *Des.* (*mutila*) Similiter ostendit ei maritum | [3421]

Act. SS. Mai VII. 165-80; 3^a ed. 162-76 (deest prol. et nonnullae passim intercedunt lacunae).

Exc. MITTARELLI, Annal. Camaldul. V. 97-98, 100-101 et 102 (ibi legitur prologus).

Gerardus. Vid. Geraldus, Giraldu.

Gerardus ab. Broniensis, † 959. — Oct. 3.

VITA. *Inc. epist.* Ad Dñi velle... Dño et patri... dño Gontero... Iubet paternitas vestra — *Inc. prol.* Virtus Dñi tanto gloriosius praedicatur — *Inc.* Vir itaque Dñi dñus ab. G. gerendis — *Des.* Praenitet octobris quando lux tertia mensis, anno ab inc. Dñi DCCCCLIX... feria II. [3422]

MABILLON, *Acta*, V. 252-76; 2^a ed. 252-75 (om. prol.); || *Act. SS.* Oct. II. 300-18; 3^a ed. 300-19 (om. prol.); || HEINEMANN (L. de), in *MG. Scr.* XV. 655-673. — (*Mut.*) SURIUS, V (1574), 502-19; (1580), 556-73; X (1618), 18-28; X (1879), 83-107.

Exc. LEIBNITIUS, Scr. rer. Brunsv. I. 290-91. — BOUQUET, IX. 123. — *Anal. Boll.* I. 524, 2° (prologus).

APPENDIX. *Inc.* Inter cetera divinae largitatis beneficia... Cum licentiam — *Des.* Ergo fides exigit ut communicantes... [3423]

MABILLON, t. c. 276; 2^a ed. 275-76; || *Act. SS.* t. c. 238, n. 72, 73.

*Exc. HEINEMANN, t. c. 673, not. **

Gerardus ep. Chanadensis seu Morisenus, m. † 1046. — Sept. 24.

1. VITA. *Inc.* Gerardus natione Venetus de civitate Veneciensi — *Des.* in veteri Buda in clauastro monialium, quod ipsa fundaverat. [3424]

BATTHYAN (I. de), *S. Gerardi ep. Chanadensis scripta et acta* (Albae Carolinae, 1790), 301-59; || ENDLICHER, *Rer. Hungar. monum. Arpadiana* (1849), 205-34.

2. VITA. *Inc.* Cuius pater Gerardus nomine de familia Sagredo, cum esset inter alios nobiles concives nobilis — *Des.* ut 1. [3425]

(*Mut.* et interpolata) WION (A.), *S. Gerardi Sagredo patricii Veneti ... Vita* ([Venetiis], 1597), 1-21; cf. *Annotationes* huic Vitae subiunctas, p. 2, ubi de primis verbis Vitae genuinae.

3. VITAE 2 EPITOME. a. *Inc.* Gaudia, quae Christi participibus... Is enim huius lucis lumen per Venetos parentes sortitus — *Des.* per miraculorum exhibitionem largius coruscat, praestante... [3426]

Legendae SS. regni Hungariae, s. l. a. (HAIN, 9996), f. 22-23^r; || *Vita bb. Stanistai* etc. (Cracov. 1511), f. 119^r-21^r; || *Act. SS.* Sept. VI. 722-24; ||

ENDLICHER, t. c. 202-4. — (*Mut.*) SURIUS, V (1574), 348-51; (1580), 391-94; IX (1618), 266-67; IX (1878), 598-602; || GONONUS (B.), *Vitae Patrum Occid.* 333-34; || DANIEL A VIRGINE MARIA, *Speculum Carmelitanum*, II. 672-74; || MABILLON, *Acta*, VI, 1. 628-31; 2^a ed. 550-53.

Exc. BATTHYAN, t. c. 360-61.

b. VITA. *Inc.* Gerardus huius lucis lumen per Venetos parentes Sagredae prosapiae sortitus — *Des.* post b. Thomam m. Cantuariensem ep., qui illo tempore fuit. [3427]

CORNELIUS (Flam.), *Eccl. Torcell. illustr.* II. 74-78; || *Act. SS.* t. c. 726-27.

4. VITAE EPITOME AUCT. PELBARTO DE THEMESVAR. *Inc.* Gerardus a Gerar, quod est sacrum... Is natione Venetus — *Des.* ubi et innumera miracula coruscare coeperunt ad laudem Dñi I. C. [3428]

* *Sermones pomerii fratris Pelbarti de Themesvar ... de Sanctis*, pars aestivalis, sermo LXVI; || BATTHYAN, t. c. 362-68.

5. EPITOME.

PETRUS DE NAT. III. 145; || *Act. SS.* t. c. 725-26.

Gerardus ep. Potentinus, † 1119. — Oct. 30.

LAUDATIO AUCT. MANFREDO EP. POTENTINO. *Inc.* Sicut enim in omnibus libris divinis — *Des.* Veniunt itaque Potentiam... [3429]

UGHELLI, VII. 178-84; 2^a ed. 135-38; || *Act. SS.* Oct. XIII. 467-69.

Gerardus conf. in castro Gallinario dioec. Soranae, † cca. 1100. — Aug. 12.

VITA ET MIRACULA. *Inc.* Tertio anno postquam omnis spiritalis potentia — *Des.* (*mutila*) infirmitate, quae vocatur fistula, iuxta annum. Longa suspiria | [3430]

Act. SS. Aug. II. 695-97.

Gerardus ep. Tullensis, † 994. — April. 13.

1. VITA AUCT. WIDRICO AB. S. APRI. *Inc. epist.* Dño patri Brunoni... Sicut dum aliquis rem difficilem — *Inc. carmen.* Ad senium mundo per longa volumina ducto — *Inc. prol.* Quicumque ss. patrum gloriosos actus — *Inc.* Ven. igitur Gerardus Agrippinensi oriundus regione — *Des.* Haec igitur nos ex multis eius meritis descripsimus... [3431]

Act. SS. April. III. 206-13; 3^a ed. 208-14 (ex cod. manco; unde desunt prologi et nonnulla capitula); || MARTENE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* III. 1048-74; || CALMET, *Hist. de Lorraine*, I. preuves, 132-53; 2^a ed. 174-96; || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* IV. 490-505 (paucis sub finem omissis).

Exc. Benoît [PICART] de Toul, *Hist. ecclésiastique et politique de la ville et du diocèse de Toul* (1707), 311, 313-14.

2. MIRACULA ET CANONIZATIO AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Quoniam divinitatis suppeditante gratia — *Inc.* Nam quoniam ab ipso eiusdem magnifici praesulis transitu — *Des.* inserere huic operi duximus.

Sequitur bulla canonisationis, quae inc. Virtus divinae operationis... et "nomina patrum qui interfuerunt „ synodo romanae 2 mai 1050. [3432

MARTENE et DURAND, t. c. 1074-83; || CALMET, t. c. 153-60; 2^a ed. 196-203.

Exc. WAITZ, t. c. 505-8. — De bulla cf. JAFFÉ-LOEWENFELD, *Reg.* n° 4219.

3. TRANSLATIO AN. 1050 ET MIRACULA AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Cum igitur s. mater ecclesia — *Inc.* His vero per excursus praelibatis... Siquidem Deo devotissimus ac religiosissimus papa Leo — *Des.* in vocem exultationis iubilant. [3433

MARTENE et DURAND, t. c. 1083-88; || CALMET, t. c. 160-64; 2^a ed. 203-8.

Exc. BOUQUET, XI. 474. — WAITZ, t. c. 508-9.

4. NARRATIO RICHERI (*Gesta Senoniensis ecclesiae*, II. 13). *Inc.* Defuncto denique... Gonzelino ep. — *Des.* Multa quidem et alia... [3434

D'ACHERY, *Spicilegium*, III. 311-12; || Id. ed. DE LA BARRE, II. 615-16; || *Act. SS.* t. c. 213; 3^a ed. 215; || WAITZ, *MG.* Scr. XXV. 276.

Gerardus de Valentia Ord. Min., † 1345. — Dec. 30.

VITA ET MIRACULA. *Inc.* In dicto loco Panormi iacet... Hic siquidem ortus de Valentia — *Des.* Ego ipse qui haec scripsi... Et si miracula sanctum indicant... [3435

BARTHOLOMAEUS DE PISIS, *De conformitate*, lib. I, conf. VIII, part. II (ed. Mediol. 1513, f. 64^v-65).

Gerdrudis. *Vid.* Gertrudis.

Gerebernus presb. m. *Vid.* Dympna.

Gereboldus ep. Baiocensis.

VITA. *Inc.* B. Gereboldus in primo iuventutis flore — *Des.* Sepeliebant autem eum in ecclesia. Pro cuius amore Christus... [3436

Anecdota Joh. Gielemans, 19-21.

Geremar ab. Flaviacensis saec. VII. — Sept. 24.

1. VITA. *Inc.* Tempore Dagoberti (*al.* Hlotarii) Francorum regis cum fideles christiani... Genitor eius... nobili orta. Merito enim praeedicatur — *Des.* a variis languoribus sanantur, praestante... [3437

MABILLON, *Acta*, II. 475-82; 2^a ed. 455-62; || *Act. SS.* Sept. VI. 698-703; || RENET, *S. Lucien et les autres SS. du Beauvaisis*, III, 2 (1895), 730-42.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 655-56. — BOUQUET, III. 550-52.

2. EIUSDEM EPITOMAE. a. *Inc.* Tempore Dagoberti regis Francorum cum fideles Christi... Genitor eius... nobili orta. Ortus denique illustribus parentibus — *Des.* ut 1. [3438

Guiberti de Novigento opera, ed. L. D'ACHERY (Paris. 1651), 665-71; || P.L. CLVI. 1203-10.

b. *Inc.* S. quoque Geremarus villa Guarandra, quae sita est in confinio Belvacensium — *Des.* necessitas vagandi foras. [3439]

VINC. BELLOV. XXIV. 98.

c. PETRUS DE NAT. XI. 61.

d. *Inc. prol.* Sanctorum merita hoc habent proprium — *Inc.* B. Geremarus villa Guaranda, quae sita est in finibus Belvacensium — *Des.* necessitas vagandi extra. In quo loco...refertam efflavit. [3440]

De qua *Anal. Boll.* XIV. 52, 76°.

3. VITA. *Inc.* Anno xxx Dagoberti gloriosissimi regis — *Des.* fures ibi non latitant. Illi vero qui ferro adstricti... [3441]

De qua *Catal. Paris.* II. 44, 5°.

4. TRANSLATIO AN. 1132. a. LITTERAE PETRI EP. BELLOV. *Inc.* Petrus... Noverit dilectio vestra... [3442]

LOUVET (P.), *L'histoire de la ville et cité de Beauvais* (Rouen, 1614), 561-563 in marginibus; || *Act. SS.* t. c. 697, n. 28, 29.

b. NARRATIO. *Inc.* Quod olim diuque patrum nostrorum praesuspavit affectus — *Des.* qui et Innocentius est cognominatus. [3443]

Act. SS. t. c. 704-7 (omisso initio; cf. ibid. 707, annot. a).

5. RECOGNITIO RELIQUIARUM AN. 1375. *Inc.* Per hoc praesens publicum instrumentum... anno eiusdem Dñi MCCCCLXXV... [3444]

RENET, t. c. 789-90.

6. TRANSLATIO CAPITIS IN NOVAM THECAM. *Inc.* Anno MCCCCLXXIX, ind. III... mensis vero novembris die XI — *Des.* quae una cum eodem capite intra thecam positae fuerunt ac reconditae. [3445]

RENET, t. c. 787-88.

Gereon, Victor, Cassius, Florentius et soc. Thebaeae Legionis, mm. Coloniae Agrippinae, Sanctis et Bonnae. — Oct. 10.

1. PASSIO AUCT. HELINANDO. *Inc. prol.* Thebaeorum mm. sacratissimam legionem hodierna die — *Inc.* Igitur dum inc. dñicae annus fere I post CCXC verteretur, Diocletianus imp. — *Des.* Ita fiet ut et in praesenti saeculo necessariis non destituamur... [3446]

SURIUS, V (1574), 671-74; (1580), 755-58; X (1618), 141-43; || *Act. SS.* Oct. V. 36-40; || *P.L.* CCXII. 759-72.

2. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XIII. 4. — MOMBRIUS, I. 218^v; || STOLLE (Fr.), *Das Martyrium der thebaischen Legion* (Breslau, [1890]), 109-10. — PETRUS DE NAT. IX. 146-48. — *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 336^a-37^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 141-41^v.

3. INVENTIO AN. 1121, AUCT. RUDOLFO AB. S. TRUDONIS. *Inc.* Rudolfus... Anno ab inc. Dñi MCXXI, turbatis iam ante per aliquot annos — *Des.* de sepulcro Dñi. Datum XVIII kal. oct. [3447]

SURIUS, VI (1575), 574-76; (1581), 618-21; XI (1618), 523-24; || MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* VI. 1015-20; || *Act. SS.* t. c. 58-60; || KOEPEKE (R.), in *MG. Scr.* X. 330-32; || *P.L.* CLXXIII. 433-38.

Geretrudis. *Vid.* Gertrudis.

Gerius conf. apud Montem Sanctum in Piceno, saec. XIII (?).
Mai 25.

VITA AUCT. MATTHAEO MASIO. *Inc. epist.* Dilecto... Martino priori... Vestra mihi caritas sedulo affatu — *Inc.* Gerius ex nobili prosapia Francigenarum, de gente comitum de Lunello — *Des.* laudabilem in Christo vitam finivit apud insulam Rhodianam. [3448]

Act. SS. Mai VI. 159-61; 3^a ed. 158-59.

Gerlacus eremita Falcoburgensis, † cca. 1170. — Iun. 5.

VITA ET MIRACULA, libris 2. *Inc. lib. I.* Gerlacus in territorio Traiectensis oppidi, quo b. Servatii reliquiae — *Des. lib. II.* et firmiter in pedibus consistendi facultatem recepit. [3449]

GHOYEE (Er.), *Divi Gerlaci ss. eremitae vita* (Traiecti ad Mosam, 1600), 5-49; || *Act. SS.* Ian. I. 306-20.

Gerlandus ep. Agrigentinus, † 1100/1101. — Febr. 25.

VITA, TRANSLATIO ET MIRACULA.

Exc. (et quidem mut.) CAIETANUS, *Vitae SS. Sicul.* II. 128-30.

Gerlandus eques Hierosolymitanus, saec. XIII. — Iun. 18.

MIRACULA. *Inc. prol.* Miracula quae pius ac misericors — *Inc.* Lofredus de Aydono, habitator terrae praedictae — *Des.* et incolume invenit. Huius rei testes sunt... et Iacoba de Maniachi. [3450]

Act. SS. Iun. III. 655-65; 3^a ed. IV. 541-50.

Germana v. m. prope Barrum ad Albam in Gallia. — Oct. 1.

PASSIO. *Inc.* Sicut audivimus et patres nostri narraverunt nobis, tempore quo crudelium Wandalorum — *Des.* incendium penitus extinctum mirabiliter cessavit. [3451]

Act. SS. Oct. I. 34-35.

Germanus ep. m. prope Ambianos, saec. V. — Mai 2.

VITA. *Inc. prol.* Cum universae machinae molis — *Inc.* Temporibus dñi Ioviniani gloriosi atque mitissimi imp. — *Des.* ecclesiamque desuper aedificare. Virtutes autem multas... [3452]

LABBE, *Bibl. mss.* I. 716-23 (deest prol. et locus sat longus post primam sententiam); || *Act. SS.* Mai I. 261-69; 3^a ed. 266-73.

Germanus ep. Autisiodorensis, † 448. — Iul. 31.

1. VITA AUCT. CONSTANTIO PRESB. a. *Inc. epist. ad Patientem ep. Dño* bb. apostolico... Patienti... Merito inter omnes virtutes oboedientia — *Inc.* Igitur Germanus Autisiodorensis oppidi indigena fuit — *Des.* propriae redditur civitati. Ubi sepultus corpore cottidianis miraculis... — *Inc. epil.* Ego duplicem veniam a te, lector — *Des.* succinctum magis me arbitror fuisse, quam nimium. [3453]

Genuinum hunc textum solus adhuc edidit MOMBRIUS, I. 319-25; desunt quidem ibi epistula et epilogus, quae tamen ad hanc recensionem pertinere, collatis codicibus, nobis visa sunt. Non autem leguntur in hac recensione multa quae in recensione **b** postea ab interpolatore addita sunt, nempe epistula ad Censurium, prologus, et ipsius Vitae [sequor divisionem capitulorum in *Act. SS.* et apud DURU institutam] capitula 2-8 (narratio de S. Amatore), 18-37 (revelatio S. Corcodemi et conversio S. Mamertini), 42-44 (narratio de S. Genovefa), 49 praeter primam sententiam (narratio de S. Albano), 58 (narratio de S. Iuliano), " argumentum libri I et II ", capit. 60 praeter prima et ultima verba (narratio de S. Genovefa), 64 praeter initium (narratio de S. Cassiano), 66 praeter initium et finem (paraenetica quaedam), 77 inde a verbis *Sedit autem...* Sed et in medio cap. 73 (ante *Causam sane...*) exstat narratio de asino resuscitato (vid. infra inter **exc.**), quae in recensione **b** praetermissa est.

Haec recensio in quamplurimis codicibus occurrit; cf. DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne*, I. 90 sqq.; *Catal. Brux.* I. 34, 60°; 216, 52°; II. 320, 52°; *Anal. Boll.* VIII. 87, 5°; 149, 83°; 178, 62°, etc. etc. Nota tamen, quod inspectis iterum nonnullis codicibus deprehendimus, saepe his locis non omnino accurate indicari quid in singulis codicibus adsit vel desit.

Exc. 1° (narratio de asino resuscitato) *Act. SS.* t. c. 288 (3^a ed. 299), n. 4. — **2°** (seu potius epitomae). NARBÉY (C.), in *Bulletin du comité d'hist. et d'archéol. du diocèse de Paris*, I (1883), 477-80 (epitome facta saec. VIII, in qua leguntur cap. 1, 9, 10 vix non integra et laciniae male assutae capitulorum 11, 48, 67, 72, 74-76); — *ibid.* 469-77 (ipsa capita 1, 9-11, 12^{mi} initium, 47, 48, 62, 74-76, eaque ad verbum exscripta).

b. (RECENSIO INTERPOLATA, libris 2). *Inc. epist. ad Patientem ep. ut in a.* — *Inc. epist. ad Censurium ep.* Dño bb. et mihi apostolico honore ven. Censurio... Prima mihi cura est — *Inc. prol.* Plerique ad scribendum, sollicitante materia — *Inc. lib. I ut a.* — *Des. lib. I.* refert corporis et animae medicinam. — *Argumentum lib. I et II.* Primus, qui praecedit libellus... in pace quievit. — *Inc. lib. II.* Interea ex Britanniiis nuntiatur. — *Des.* Ubi sepultus etc. *ut in a.* — *Inc. epil. ut in a.* — *Des.* innumerabilibus virtutibus pollens, summa excolitur gloria. [3454]

Sequitur epitaphium, quod inc. Fulgida fulgentem G-um... [3455]

SURIUS, IV (1573), 405-27; (1579), 426-47; VII (1618), 358-69; VII (1877), 577-609; || *Act. SS.* Iul. VII. 201-21; 3^a ed. 211-31; || DURU, t. c. 46-89.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 520. — BOUQUET, I. 642-43. — MORICE, *Mém. hist. Bretagne*, I. 179-80. — VORBURG, *Hist. rom. germ.* V. 34-39. — NARBÉY (C.), t. c. 467-68.

PROLOGUS ALTER, ed. in *Act. SS.* t. c. 201 (3^a ed. 212), annot. *b* et apud DURU, t. c. 96, *inc.* "Vir apostolicae recordationis dñus Germanus..." [3456]

PROLOGUS METRICUS, ed. in *Act. SS.* ibid. et apud DURU, t. c. 96-97, *inc.* "Signat magnificos tomus hic pro parte triumphos..." [3457]

2. VITA METRICA AUCT. HEIRICO MON., libris 6. *Inc. epist.* Immortalibus sceptris praedestinato... Karolo... Quoties memoria replico altitudinem vestram — *Inc. invocatio.* Aeternum specimen decusque rerum — *Inc. allocutio ad librum.* Si te perliquido tuemur ore — *Inc. lib. I.* Celtica qua medios exporgit Gallia tractus — *Des. lib. VI.* Agnus eat dexter, decoretur vellere pulchro. [3458]

[PESELIAERUS (P.)], *Divi Germani, quondam Altisiodorensis ep., vita* (Paris. 1543), f. 3-70; || *Act. SS.* t. c. 221-55; 3^a ed. 232-66; || *P.L.* CXXIV. 1131-1208; || DURU, op. c. II. 2-110; || TRAUBE (L.), in *MG.* Poet. lat. III. 428-517.

Exc. DUCHESNE, op. c. II. 470-72 (sola epist.). — GUNDLACH (W.), in *MG.* Epist. III. 446-48 (ex epist.).

3. VITA. *Inc.* Germanus natione Autisiodorensis, ex patre Rustico — *Des.* Fuit autem civitas sine episcopo annis 4. [3459]

Hist. ep. Autisiod. 7 (LABBE, *Bibl. mss.* I. 414-17; || DURU, op. c. I. 315-321; || *P.L.* CXXXVIII. 224-29).

4. EPITOMAE.

Vid. supra, 1a (exc.). — ADO, 1 oct. — VINC. BELLOV. XXI. 4, 5, 7-15, 17. — *Leg. aurea*, c. 107 (102); || DOUHET, *Dictionnaire des légendes* (Paris, 1855), 437-42 (om. prol.). Inde **exc.** *Act. SS.* t. c. 287 (3^a ed. 298), n. 1. — PETRUS DE NAT. VI. 161; cf. IX. 12.

5. MIRACULUM. *Inc.* Germanus autem... in urbe Roma obiit... [3460]

GREG. TURON. *Glor. conf.* 40 (41).

6. MIRACULA (IN *Historia Brittonum* ADSCRIPTA NENNIO ET ALIIS). *Inc.* In tempore illius venit s. G... Aliquanta miracula... Erat quidam rex iniquus — *Des.* omnis regio Povisorum regitur usque in hodiernum diem. [3461]

* *Hist. Brittonum*, c. 29-34, al. 30-35 (*Mon. hist. Britannica*, ed. H. PETRIE, I. 63-65; || Th. MOMMSEN, in *MG.* Auct. ant. XIII. 172-76). — Cf. *Catal. Brux.* II. 234, 1°.

7. MIRACULA AUCT. HEIRICO MON., libris 2. *Inc. prol.* Vitam et miracula apostolicae memoriae — *Inc. lib. I.* Itinera s. viri caelestibus semper claruisse miraculis — *Des.* futurorumque discriminum immanitate defendant. [3462]

LABBE, t. c. 531-69; || *Act. SS.* t. c. 255-83; 3^a ed. 266-94; || *P.L.* CXXIV. 1207-70; || DURU, op. c. II. 114-83.

Exc. Du BOUCHET (J.), *La véritable Origine de la maison royale de France* (1646), preuves, 347-50. — CHIFFLET (P. F.), *Hist. de l'abbaye de Tournus* (1664), 204-5. — BOUQUET, III. 402, 448; VII. 355-56. — GREMAUD (J.), *Documents relatifs à l'hist. du Vallais*, I (1875), 28-29. — WAITZ (G.), in *MG.* Scr. XIII. 401-4.

8. MIRACULA AUCT. MON. AUTISIODORENSI SAEC. XI IN. *Inc.* Novi factum operis... Unus fratrum coenobii s. Iohannis Reomaensis — *Des.* a malis patrandis suas continuerunt manus. [3463]

Act. SS. t. c. 285-87; 3^a ed. 296-98; || DURU, op. c. II. 193-99.

9. TRANSLATIO DIGITI AD MONASTERIUM SELEBIENSE CCA. AN. 1069 ET MIRACULA (*Historia Selebiensis monasterii*), libris 2. *Inc. prol.* Dilectionis tuae precibus infinitis — *Inc. lib. I.* Prima quidem lectione de ven. patris et patroni nostri G-i digito — *Des. lib. II.* Actum est autem hoc anno inc. Verbi Dei MCLXXIV... [3464]

LABBE, op. c. I. 594-626; || *Act.* SS. t. c. 290-304; 3^a ed. 301-15 (omissis iis quae ad S. Germanum non pertinent); || DURU, op. c. II. 208-47 (omissis iisdem).

Germanus ep. Capuanus, † 540/541. — Oct. 30.

1. VITA. *Inc. prol.* Campaniae tellus sicut ad proferendos — *Inc.* B. igitur Germanus patre Amantio, matre Iuliana — *Des.* Istum post abstinentiam et lamenta... [3465]

MOMBRIUS, I. 325^v-27; || MONACHUS(M.), *Sanctuarium Capuanum* (1630), 99-106; || *Act.* SS. Oct. XIII. 363-66.

2. EPITOMAE.

PETRUS DE NAT. IX. 125. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 102^v-3^v.

Germanus, Paulinus, Iustus et Sicicius mm. Gerundae, sub Diocletiano. — Iun. 8.

PASSIO. *Inc.* Flagrante et inardesciente persecutione Maximiani et Diocletiani, adfuerunt in civitate Gerundae — *Des.* statim posuerunt ipsam puellam infra confratriam dictorum sanctorum. [3466]

Act. SS. Iun. II. 59-61; 3^a ed. 60-62.

Germanus ab. Grandivallensis m., † cca. 667. — Febr. 21.

VITA AUCT. BOBOLENO. *Inc. prol.* Dñis eximiis... Deicolo, Leudemundo... Pauci admodum dies sunt quod — *Inc.* Igitur s. Germanus ab. et m. natali solo Treverorum civium urbis — *Des.* Adco plura sunt a hb. G-o facta miracula, ut vix verbis concipi queant. [3467]

Act. SS. Febr. III. 264-65; 3^a ed. 267-69; || MABILLON, *Acta*, II. 511-15; 2^a ed. 489-93, || TROUILLAT, *Monum. de l'hist. de l'anc. évêché de Bâle*, I. 48-55.

Exc. GRANDIDIER, *Hist. d'Alsace*, II. pièces justif. 84-86.

Germanus ep. Parisiensis, † 576. — Mai 28.

1. VITA AUCT. VENANTIO FORTUNATO. *Inc.* B. igitur Germanus, Parisiorum pontifex, territorii Augustidunensis indigena — *Des.* perpetualiter victurus victor evolavit ad caelos, regnante... [3468]

SURIUS, III (1572), 410-24; (1579), 471-84; V (1618), 314-21; V (1876), 732-749; || MABILLON, *Acta*, I. 234-45; 2^a ed. 222-33; || *Act. SS.* Mai VI. 778-87; 3^a ed. 768-77; || *Fortunati opera*, ed. LUCHI, II. 26-53; || *P.L.* LXXII. 55-78, et iterum LXXXVIII. 453-78; || *Fortunati opera*, ed. KRUSCH, in *MG. Auct. ant.* IV, 2. 11-27.

Exc. BOUQUET, III. 443.

PROLOGUS MULTO RECENTIOR. *Inc.* Cunctorum (*an* Sanctorum?) veneranda atque sanctissima vita — *Des.* variata membra patebant. [3469

Catal. Paris. I. 483.

2. RHYTHMUS DE VITA ET MIRACULIS. *Inc. prol.* Bene supra terminatis, lector constantissime, addam rithmum — *Inc. Vita.* Pagus olim gemmam nobis protulit clarissimam — *Des.* Iesu Christo cum amborum Spiritu paraclito. [3470

Inc. Mirac. Fortunatus vitam scripsit ipsius clarissimam — *Des.* Vita sancti sic processit... Pedibus hoc carmen constat... catalecticum. [3471

GAUDENZI (A.), *La vita e i miracoli di S. Germano vescovo di Parigi* (Bologna, 1886), 9-19; || WINTERFELD (P. de), in *MG. Poet. lat.* IV. 124-32. Et cf. infra 4c.

3. VITAE EPITOMAE.

NOTKERUS, 28 mai. — VINC. BELLOV. XXII. 63-65. — *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 288^a-88^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 77^v. — PETRUS DE NAT. v. 59.

4. TRANSLATIO AN. 755 ET MIRACULA. a. I. TRANSLATIO. *Inc.* Operae pretium esse reor... Etenim cum 200 circiter vel eo amplius annis — *Des.* nisi eas postmodum sagax inquisitio prodidisset. [3472

Ipsa capita 1 et 2 narrationis 4b.I. Cf. HOLDER-EGGER (O.), in *Neues Archiv*, XVIII (1893), 274 sqq. — *Var. lect.* paucae et leves ibid., 274, not. 3.

II. MIRACULA. *Inc.* Aliud quoque miraculum... Nam quidam iuvenis Italiae provinciae, qui adhuc superest, cum in tantum fuisset — *Des.* quem praecedente vespera contractum viderat. [3473

De quibus HOLDER-EGGER, l. c. — **Exc.** ibid. 275, 276.

b. I. TRANSLATIO. *Inc.* ut a. i. — *Des.* Hactenus digesta serenissimo caesare dño Carolo narrante comperimus. Nunc ad sequentia... vertatur articulus. [3474

SURIUS, VII (1581), 594-96; IV (1579), 369-72; VII (1618), 302-3; V (1876), 750-54; || MABILLON, *Acta*, III, 2. 94-97; 2^a ed. 87-89; || *Act. SS.* t. c. 788-790; 3^a ed. 778-80; || WAITZ, t. c. 5-8.

Exc. LE COINTE, *Ann. eccl. Franc.* V. 433-35, n. 31, 32. — BOUQUET, V. 426-28.

II. MIRACULA. *Inc.* Siquidem eodem ipso anno... quidam iuvenis Italicae regionis adeo fuerat — *Des.* ad propria est incolumis, b. G-o medente, reversus. [3475

MABILLON, t. c. 97-102 (2^a ed. 89-94), c. 7-15; || *Act. SS.* t. c. 790-93 (3^a ed. 780-83), n. 7-20.

Exc. WAITZ, t. c. 8-9.

III. MIRACULA. *Inc.* Praeterea de angustiis... Vir quidam ex nostris nobilis — *Des.* Haec et alia non minus narratione digna... [3476]

Act. SS. t. c. 793-96 (3^a ed. 784-86), n. 21-35.

Exc. MABILLON, t. c. 102-4 (2^a ed. 94-95), c. 16-23. — *WAITZ*, t. c. 9.

c. (RHYTHMUS). *Inc. prol. ad Odonem regem.* Credo, rex, vos delectari — *Inc.* De sancti translatione prosequamur... Annis enim plus ducentis — *Des.* in futuro quoque Christi sempiternam gloriam. Amen. — *Sequitur carmen ad regem, quod inc.* Deum semper, rex amate — *et des.* precibus sanctissimis. Amen. [3477]

GAUDENZI, t. c. 19-23; || *WINTERFELD*, t. c. 132-36.

Rhythmis enarravit auctor solam translationem, miracula vero praetermisit; pro quibus posuit miraculum breve relatam a **GREG. TURON. Glor. conf.* 88 (90), quod *inc.* "Ingrediente autem Chilperico rege..." [3478]

5. TRANSLATIO AN. 845 ET MIRACULA, AUCT. MON. SANGERMANENSI. *Inc. prol.* Plura quidem et stupenda miraculorum signa — *Inc.* Igitur anno inc. Dñi N. I. C. DCCCXLV, regis autem praecellentissimi — *Des.* est dignatus monstrare miracula. [3479]

Anal. Boll. II. 70-98.

Exc. WAITZ, t. c. 10-16.

6. TRANSLATIONES AN. 845, 857, 863 ET MIRACULA, AUCT. AIMOINO, libris 2. *Inc. epist.* Studiosis in Christo piisque lectoribus... Quoniam non saturatur oculus visu — *Inc. prol.* Sicut laude dignos credimus — *Inc. lib. I.* Anno inc. Dñi N. I. C. DCCCXLVI, regis autem — *Des. lib. II.* ad proprii locum sepulcri. Ubi, auxiliante Deo... [3480]

SURIUS, VII (1581), 597-610; IV (1579), 372-84; VII (1618), 303-11; V (1876), 754-73; || *MABILLON*, t. c. 104-18; 2^a ed. 96-107; || *Act. SS.* t. c. 796-805; 3^a ed. 786-95; || *P.L.* CXXVI. 1027-50.

Exc. DUCHESNE, Hist. Franc. scr. II. 655-59. — *BOUQUET*, VII. 348-52. — *LANGEBEK, Scr. rer. Dan.* II. 20-25.

7. MIRACULUM AN. 1061. *Inc.* Miraculis quae Dñus Deus... Is siquidem Philippus, Henrici regis filius — *Des.* divulgatum est. Nos autem posteris nostris id scriptum transmittimus... [3481]

MABILLON, t. c. 122; 2^a ed. 111; || *Act. SS.* t. c. 806 (3^a ed. 796), n. 22, 23; || *BOUQUET*, XIV. 24-25.

Germanus m. Polae in Istria, sub Numeriano. — Mai 30.

PASSIO. Inc. In tempore illo, cum imperium obtineret impiissimus Numerianus — *Des.* Eadem nocte veniens quidam vir Dei ven. Elladius diac. occulte... [3482]

Anal. Boll. XVII. 173-76.

Germanus ep. Vesontionensis, † cca. 407. — Oct. 11.

VITA. Inc. Post gloriosum b. Desiderati ad caelum transitum

Des. ibi enim fundaverat sanctimoniales, ibique obdormivit in Dño
I. C. Cetera miracula... [3483]

CHIFFLETIUS (I. I.), *Vesontio* (1618), 58-61; || *Act. SS.* Oct. V. 625-26.

Germanus. *Vid.* **Geremarus.**

Germerius ep. Tolosanus, † 543/47. — Mai 16.

1. VITA. *Inc.* Temporibus gloriosissimi Clodovei principis — *Des.*
qui talia per servum suum G-um operari dignatur miracula. [3484]

Act. SS. Mai III. 592-94; 3^a ed. 589-91; || DOUAIS (C.), *S. Germier, évêque de Toulouse au VIe siècle* (= MÉMOIRES DE LA SOCIÉTÉ NATIONALE DES ANTIQUAIRES DE FRANCE, L. 1889), 81-91.

Exc. BOUQUET, III. 385-86.

2. FRAGMENTUM VITAE (IN CHARTULARIO LESATENSI). *Inc.* Actum est
autem cum transiret Francorum regnum — *Des.* et constituit super
domum suam viros elemosynas facientes. [3485]

DOUAIS, t. c. 91-95.

3. VITAE AUCT. BERNARDO GUIDONIS. a. (IN *Sanctorali*). *Inc.* B. Ger-
merius in civitate Iherosolima natus fuit — *Des.* quamvis eius tumu-
lus seu sepulchrum ibidem minime ostendatur. [3486]

DOUAIS, t. c. 95-99.

b. (INTER *Nomina episcoporum Tholose*). S. Germerius, ep. Tholo-
sanus, de civitate Iherusalem natus fuit. — *Des.* minime ostendatur.
Cuius celebritas est XVII kal. iun. [3487]

DOUAIS, t. c. 100-101.

Gerontius m. Aturi in Aquitania, sub Iuliano (?). — Mai 6.

1. PASSIO. *Inc.* Tempore Iuliani apostatae inter Gallias decretum
ab ipso exiit — *Des.* et propter vulnera mortuus est v id. dec. [3488]

Du Buisson (P. D.), *Historia monasterii S. Severi* (1876), II. 358-61.

2. PASSIO. *Inc.* Post passionem et resurrectionem caelique ascen-
sionem I. C. Dñi N. exiit inter Gallias — *Des.* (*mutila*) ac deinde
perambulaverunt pedestrini dies 123. [3489]

CAZAURAN, *Offices antiques d'Aire et de Dax* (Paris, 1893), 16-18.

Gertrudis (Magna) monialis in Helpede, saec. XIV in. —
Nov. 17.

NARRATIONES DE VITA.

Passim 1°) in GERTRUDIS libro, qui inscribitur **Legatus divinae pietatis*
(REVELATIONES GERTRUDIANAE AC MECHTILDIANAE. I. S. *Gertrudis Magna ...*
Legatus divinae pietatis, Pictavii, 1875, 1 sqq.; de aliis editionibus vid. *ibid.*
XLVI sqq.).

2°) in S. MECHTILDIS **Libro specialis gratiae* (vid. infra, *Mechtildis* de
Hackeborn).

Gertrudis abb. Nivialensis, † 659. — Mart. 17.

1 a. VITA. *Inc. prol.* Sancta et inseparabili caritate — *Inc.* Igitur cum esset in domo parentum s. Dei puella G. — *Des.* in cisterna sua, quam olim sibi praeparaverat... corpus bb. v. Christi G. honorificae traditur sepulturae; ubi cottidie orationum praestantur beneficia... [3490]

Act. SS. Mart. II. 594-96; 3^a ed. 592-94; || MABILLON, *Acta*, II. 463-68; 2^a ed. 445-48; || *Act. SS. Belgii*, III. 149-55; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* II. 453-64 (duae recensione paulum diversae). — (**Mut.**) SURIUS, I (1571), 270-74; (1578), 302-6; III (1618), 197-99; III (1875), 337-43; || LE COINTE, *Ann. eccl. Franc.* III. 470-77.

Exc. RYCKEL (Jos. Geld. a), *Vitae S. Gertrudis ... narrationes tres* (Lovanii, 1632), 1-2 (prologus praeter ultimas sententias); || *Id. Historia S. Gertrudis* (Bruxellae, 1637), 1 (item). — *Act. SS.* Mai II. 307 (3^a ed. 304), n. 2. — BOUQUET, III. 517-18.

In quibusdam codicibus recentioribus pro prologo legitur narratiuncula (ed. *Anal. Boll.* XVII. 166) quae *inc.* "Igitur ven. v. G. nobilissimo, ut tradunt historiae..." [3491]

b. VITA. *Inc. prol.* Ven. Dei famulae G. ortum nativitatemque — *Inc.* Cum ergo supradicta Dei famula intra saepta paternae domus — *Des.* Sepulta est in basilica b. Petri apost. in loco quem sibi ipsa paraverat; ubi praestantur cottidiana beneficia... [3492]

De qua *Act. SS.* Nov. II, 1. 300, 4. 4°.

c. VITA ET MIRACULA, libris 3. *Inc. prol.* Cum sanctorum vita, sacris recondita voluminibus — *Inc. lib. I.* Notissimum est ac celebri fama pervulgatum patrem sanctissimae — *Des.* et septem eius signacula solvere. — *Inc. prol.* Superiore libello explicui illustrissimam generositatem — *Inc. lib. II.* B. virgo Gertrudis patre Pippino ac matre Iduberga — *Des.* Sepulta est in basilica b. Petri...; ubi devote supplicantium fidei... — *Lib. III vid. infra 2 c.* [3493]

(Prologus et index capitulorum) *Catal. Brux.* I. 595-97.

(Liber I) RYCKEL, *Vitae* (1632), 107-41 (prologus ab editore confectus videtur estque ex prologo genuino excerptus). — **Var. lect.** seu potius emendationes: *Catal. Brux.* I. 597-600. In lectionibus, quae ibi recensentur, prorsus consentiunt non solum codices sex, quos sedulo inspeximus, sed et fragmenta ab aliis edita (vid. infra inter excerpta); genuinum vitae tenorem his locis mutavit, opinor, ipse Ryckelius.

(Liber II) RYCKEL, t. c. 142-43 (prol.) et 35-77 (reliqua).

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 594-99 (ex libro I); || BOUQUET, II. 603-8. — *Act. SS.* Febr. III. 260-61; 3^a ed. 263-65 (ex libro I); || *Act. SS. Belgii*, II. 364-67. — *Act. SS.* Mart. II. 601 (3^a ed. 598-99), n. 1 (ex libro II); || *Act. SS. Belgii*, III. 167-68, n. 1.

d. VITA. *Inc. prol.* De vita et conversatione bb. v. G. non ad plenum — *Inc. cap. I.* Pippinus nobilissimus quondam Karlomanni principis filius — *Inc. cap. II.* Igitur cum esset infantula b. v. G. in domo paterna — *Des.* Sepulta vero est in basilica b. Petri apostolorum principis...; ubi patrantur cottidiana beneficia... [3494]

RYCKEL, *Vitae* (1632), 3-18 (deest prol., pro quo positus est prologus Vitae 1 a); || *Id. Historia* (1637), 2-12 (item).

Exc. (prologus et cap. 1) *Act. SS. Mart. II.* 594 (3^a ed. 592), annot. a, c.

Prologum hunc ad hanc Vitam pertinere, inspectis codicibus, comperimus.

2. MIRACULA. a. Inc. prol. Cum multos homines cernimus in hoc saeculo — *Inc.* Erat quaedam abb. in monasterio Treverensi, cui nomen erat Modesta — *Des.* et per idoneos testes didici hoc quod scripsi. Nunc autem de virtutibus... [3495]

RYCKEL, *Vitae* (1632), 18-31 (om. cap. ultimo); || *Id. Historia* (1637), 12-21 (item); || *Act. SS. Mart. II.* 596-99; 3^a ed. 594-97; || MABILLON, t. c. 468-472; 2^a ed. 448-52; || *Act. SS. Belgii*, III. 156-61; || KRUSCH, t. c. 464-71.

b. Inc. Eodem vero die obitus sui eademque hora taliter demonstrata est. Erat quaedam sanctimonialis femina Treviris posita, Modesta nomine — *Des.* ab his, qui haec viderant, his, qui scripsere, narratum est. [3496]

Est haec reliqua pars Vitae 1 b.

c. (LIBER III VITAE 1 c). Inc. prol. Sanctorum animas post mortem carnis verius vivere — *Inc.* Erat in civitate Treverensi sanctimonialis quaedam Modesta nomine — *Des.* magnitudinis eius non est finis. [3497]

RYCKEL, *Vitae* (1632), 145-81, c. 1-12. — Mutavit, ut videtur, editor capitorum ordinem; in sex enim codicibus, quos inspeximus, hoc ordine sese excipiunt: 1, 11, 5-7, 2-4, 8-10, 12.

Exc. (c. 10, 12) MABILLON, t. c. 472-75; 2^a ed. 452-55.

d. Inc. (sine prol.) ut 2c. — *Des.* ibique laus multiplicatur cum iubilatione ei, qui vivit et regnat sine fine. Amen. [3498]

RYCKEL, *Vitae* (1632), 77-101. Est haec reliqua pars Vitae 1 d.

3. MIRACULA. a. Inc. Sicut et nos scimus, quod multas spirituales lucernas — *Des.* glorificantes in s. virginis miraculo, laudabant et glorificabant Patrem et Filium... [3399]

KRUSCH, t. c. 471-74.

b. Inc. Nec hoc silendum est, quod Dñus... temporibus Eggeburgae abb. — *Des.* quae pergens cum omnibus glorificabat Deum... atque... in sanitate sibi data permansit. Amen. [3500]

Act. SS. t. c. 599; 3^a ed. 597; || *Act. SS. Belgii*, III. 162-63.

c. Eadem miracula narrata sunt in cap. 10 et 12 libelli 2 c.

4. MIRACULUM DE POTU AMORIS S. GERTRUDIS. Inc. Post gloriosis-simae v. G. depositionem... cum in totius Austriae et Alemanniae partibus — *Des.* Te Deum laudamus decantaverunt in sanctis semper suis mirabilem, quique etiam... Amen. [3501]

RYCKEL, *Vitae* (1632), 181-93, cap. 13.

5. MIRACULUM. Inc. Tempore Dagoberti regis Francorum quidam vir nobilis Odelardus — *Des.* α) summa devotione veneratur. [3502]

vel β) Quae cum reverteretur... migravit ad Dñm... [3503]

Haec narratio, quae in nonnullis codicibus post libellum 2 c descripta est (cf. v. g. *Catal. Brux.* II. 158, 20°), exhibet, verbis tamen subinde mutatis, initium Vitae S. Berlendis (cf. supra **Berlendis**, 1), et quidem partem huius Vitae modo breviorē (cap. 3-6 = des. α), modo longiorē (cap. 3-8 = des. β). Eiusdem narrationis epitome legitur in capite 2 libelli 6.

6. RECOGNITIO RELIQUIARUM AN. 1292 ET TRIA MIRACULA (SAEC. VII EXTR., CCA. AN. 1244, AN. 1407). *Inc.* Noverint universi quod anno dñicae inc. MCCXCII — *Des.* Te Deum laudamus sollemniter decantaverunt. Multa quidem et alia... [3504]

Act. SS. t. c. 599-600; 3^a ed. 597-98; || *Act. SS. Belgii*, III. 164-66.

Exc. MABILLON, t. c. 474 (2^a ed. 455), not. a.

7. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXIV. 117. — PETRUS DE NAT. III. 205. — *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 259^a-61^c; || *id.* (Lovan. 1485), f. 43^v-45^v.

Gertrudis ab Oosten beghina Delphis, † 1358. — Ian. 6.

1. VITA. *Inc. prol.* Gheertrudis de Oesten, v. ven. et beghina devota — *Inc.* Gheertrudis ista de villa quadam Hollandiae, quae Voerburch dicitur — *Des.* sanctis nos coniungat Deus in caelis. Amen. [3505]

Act. SS. Ian. I. 349-53. — (*Mut.*) *SURIUS*, VII (1581), 14-18; VII (1586), 8-12; I (1618), 94-96.

2. EPITOME. *Inc.* Ven. ac Deo dilectae sponsae G. van der Oosten vitam — *Inc.* Fuit in Hollandiae partibus, oppido Delft — *Des.* anno Dñi MCCCLVIII pergens ad sponsum suum Dñm N. I. C. [3506]

De qua *Act. SS.* t. c. 349, n. 3; *Anal. Boll.* XIV. 63, 13°.

Gerulfus m. Truncinii, saec. VIII med. — Sept. 21.

1. PASSIO. *Inc. prol.* Cogitis me inertem, nobilissime abbatum ac ven. pater Gerarde — *Inc.* Creator rerum Deus, omnia sapienter condens — *Des.* Contuendum est etiam quod hic b. m., sicut voluit et iussit, translatus est ad monasterium Truncinias... [3507]

SANDERUS, *Hagiol. Flandriae* (1652), 72-83 (deest prol.); *id.* (1639), 140-155 (item); || *Act. SS.* Sept. VI. 259-63.

2. TRANSLATIO TRUNCINIUM AN. 915. *Inc.* Scripturi adventum b. et gloriosi m. G-i — *Inc.* Ea igitur tempestate, qua brevi sub tumulo latebat — *Des.* Hic quoque exstat illud dictum Iesu filii Sirac... [3508]

SANDERUS, op. c. (1625), 83-94; *id.* (1639), 155-70; || *Act. SS.* t. c. 264-67

Exc. HOLDER-EGGER (O.), in *MG.* Scr. XV. 907.

3. MIRACULA SAEC. XIII ET XIV IN. *Inc.* Quia Dñus in sanctis suis laudari praecipitur — *Des.* Tunc omnes unanimes... quae per merita S. G-i operari dignatus est. [3509]

Act. SS. t. c. 268-69 (nonnullis omissis; cf. *ibid.* 269, annot. f).

4. MIRACULA SAEC. XIV ET XV. *Inc.* Anno Dñi MCCCXXXVI... quidam frater Gandensis — *Des.* retulit... praedicta, sicut acciderant. [3510
Anal. Boll. IV. 203-6.

Gervadius ab. in Scotia, saec. X (?). — Nov. 8.

LECTIONES. *Inc.* Gervadius conf. Christi eximius, quem tellus hibernica — *Des.* dicta ligna ad cellam b. G-ii transvexit. [3511
Brev. Aberdonense, pars aest. Propr. SS. 148-48^v.

Gervasius diac. Cenomannensis in agro Cabillonensi, saec. IV/VI. — Iul. 6.

PASSIO. *Inc. prol.* Virtutes, quas rex caelestis — *Inc.* Gloriosus igitur Christi m. G., Cenomannensium partium civis — *Des.* quae et nunc nostris operatur temporibus, ad laudem... [3512

PERRY (C.), *Hist. de Chalon-sur-Saône* (1659), preuves, 17-19; || [CUSSET (P.)], *L'illustre Orbandale ou l'histoire ecclésiastique de Chalon sur Saône*, II (1662), append.: Vies de quelques saints, 11-14; || *Act. SS.* Iul. II. 314-15.

Gervasius et Protasius mm. Mediolani, sub Nerone (?). — Iun. 19.

1. INVENTIO AUCT. S. AMBROSIO (*epist.* XXII). *Inc.* Dñae sorori... Quia nihil sanctitatem tuam soleo eorum praeterire — *Des.* in hodiernum diem differremus reliquias. [3513

* *Ambrosii opera* (P.L. XVI. 1019-26; || ed. P. A. BALLERINI, V. 157-64); || *Vita S. Ambrosii* etc... Mediolani, Chr. Valdarfer, 1474 (HAIN, 910; cf. supra *Agnes*, 1), f. 27-30^v; || *Vita S. Ambrosii*, Mediolani, Ud. Scinzenzeler, 1488 (HAIN et COPINGER, I. 908, 911), sign. m.1-m.4; || SURIUS, III (1572), 702-5; (1579), 809-812; VI (1618), 258-60; VI (1877), 463-68.

Exc. *Act. SS.* Iun. III. 817-19 (3^a ed. IV. 680-81), n. 1-10.

2. INVENTIO ET PASSIO AUCT. PSEUDO-AMBROSIO (*epist.* LIII, *al.* II). *Inc. prol.* Ambrosius servus Christi... In divinis voluminibus reus scribitur — *Inc.* In diebus transactae nuper quadragesimae — *Des.* Quod cum factum esset, ego Philippus abstuli cum filio meo... [3514

* *Ambrosii opera* (P.L. XVII. 742-47; || ed. BALLERINI, VI. 541-44); || *Vita S. Ambrosii* (1474), f. 25-26^v; || MOMBRIUS, I. 337-38; || *Vita S. Ambrosii* (1488), sign. 1.7^v-m.1; || SURIUS, III (1572), 699-701; (1579), 807-9; VI (1618), 257-58; || *Act. SS.* Iun. III. 821-22; 3^a ed. IV. 683-84. — *Var. lect. Anal. Boll.* I. 513, 45°; *Catal. Brux.* I. 12, 39°; II. 272, 46°; *Catal. Paris.* I. 434, 20°.

Aliquando omissa est media pars, quae est de sanctorum martyrum parentibus Vitali et Valeria (cf. *Catal. Paris.* III. 375, 116°; 412, 35°, etc.).

Aliquando (cf. *Catal. Paris.* III. 73, 49°) inserta est in medio hoc libello maior pars Passionis 3.

3. PASSIO. a. *Inc.* S. Nazarius secundum saeculi dignitatem... [3515

b. *Inc.* Regnante Dño N. I. C. vir quidam Spiritu s. repletus... [3516]

Est haec Passio SS. Nazarii et Celsi (vid. infra **Nazarius**, 3), quae non raro in codicibus inscripta est *Passio SS. Gervasii et Protasii* (cf. *Catal. Brux.* II. 194, 17°; *Catal. Paris.* II. 53, 82°; III. 226, 31°; 362, 3°).

4. PASSIO. a. *Inc.* In tempore illo Philippus quidam... G-i et P-i corpora sepelivit. Quorum pater quidem Vitalis et mater Valeria dicti, sunt, quos uno ortu geminos — *Des.* diversaque hominum desideria... completa sunt, cui est honor... Amen. [3517]

De qua *Catal. Brux.* II. 35, 25°; *Anal. Boll.* VIII. 147, 58°; *Catal. Paris.* I. 491, 48°, etc. Est haec Passio ex libellis 2 et 3a compilata. In quibusdam autem exemplaribus aliis etiam locis additis varie aucta est.

b. *Inc.* SS. Gervasii et Protasii mm. pater quidem etc. ut 4a. — *Des.* ut omnium aromatum vinceret suavitatem, ad honorem... [3518]

De qua *Catal. Paris.* I. 412, 9°.

c. *Inc. prol. et inc. ut 2.* — *Des. ut 4a.* [3519]

Cf. *Catal. Paris.* I. 571, 33°.

5. EPITOME. *Inc. prol.* Gervasius a gerar — *Inc.* G. et P. gemini fratres — *Des.* quos unus uterus maternus effudit. [3520]

Leg. aurea, c. 85 (80).

6. DE RELIQUIIS PASSIM SERVATIS. *Inc.* In hac enim urbe... De quorum reliquiis quia maxime Turonica urbs... [3521]

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 46 (47).

7. SERMO DE SANCTITATE ET MIRACULIS. *Inc.* Nunc vero notandum illud etiam a nobis... Fuit enim Argentina in urbe — *Des.* quod... suis temporibus refulserit miraculum, praestante... [3522]

Act. SS. Iun. III. 834-35 (3^a ed. IV. 695), n. 79-81 (omissa est pars prior).

Gervinus ab. Centulensis, † 1075. — Mart. 3.

VITA AUCT. HARIULFO (*Chronicon Centulense*, IV. 13-36). *Inc.* Cum igitur, ut supra dictum est, comperisset Fulconem — *Des.* Mars, tua tertia lux abstulit, itque redux. [3523]

D'ACHERY, *Spicilegium*, IV. 561-610; || Id. ed. DE LA BARRE, II. 337-53; || MABILLON, *Acta*, VI. 2. 319-37; 2^a ed. 324-41 (paucis in initio omissis); || P.L. CLXXIV. 1322-60; || LOT (F.), *Chronique de St-Riquier* (1894), 207-74.

In *Act. SS. Mart.* I. 283-88; 3^a ed. 282-86, editus est solummodo locus ex *Chronica abbreviata* Iohannis de Capella, quam negleximus.

Getulius, Cerealis et soc. mm. Romae, sub Hadriano. — Iun. 10.

1. PASSIO. a. Temporibus illis, iam quasi tempestate remota, ab Hadriano principe hoc in mandatis declaratum fuit — *Des.* emisit spiritum. Cuius s. corpus collegit uxor eius, Symphorosa nomine. [3524]

MOMBRIITUS, I. 327-28; || *Act. SS. Iun.* II. 265-66; 3^a ed. 262-63.

b. *Inc.* Tempore Adriani imp. erat quidam doctissimus in omni lege divina — *Des. ut a.* [3525]

(Mut.) SURIUS, III (1572), 575-77; (1579), 679-80; VI (1618), 163-64; VI (1867), 232-34; || CARDULUS (Fulv.), *Passio ss. mm. Getulii, Amantii, Cerealis, Primitivi, Symphorosae ac septem filiorum* (Romae, 1588), 1-8. — Genuina verba desumpsimus ex codicibus, de quibus cf. *Anal. Boll.* I. 512, 39°; *Catal. Brux.* I. 49-50, 132°; *Catal. Paris.* II. 208-9, 29°. Recensionum **a** et **b** solum initium diversum est.

2. EPITOMAE.

ADO, 10 iun. — * FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, III. 5 (P.L. CXXXV. 639-42). — PETRUS DE NAT. V. 104.

Gibrianus presb. Scotus cultus Remis, saec. VI in. — Mai 8.

1. VITA. *Inc.* Eo tempore, quando fidelium mentes divinae inspirationis gratia — *Des.* rei probavit eventus. [3526]

Act. SS. Mai II. 301-2; 3^a ed. 298-99.

2. MIRACULA FACTA REMIS AN. 1145, libris 3. *Inc. prol.* Gestorum mira agonistarum — *Inc. lib. I.* Fuit autem iste s. de Scotia oriundus — *Des. lib. III.* Tunc reddita est ab omnibus laus Patri... [3527]

Act. SS. Mai VII. 619-51; 3^a ed. 610-40.

Gilbertus ep. Cathenensis, † 1245. — April. 1.

VITAE EPITOME. *Inc.* Scotia per illustrissimos principes Guillelmum et Alexandrum — *Des.* et clarus miraculis. [3528]

Brev. Aberdonense, pars hiem. Propr. SS. 83-84; || *Act. SS.* April. I. 50; 3^a ed. 50-51.

Gilbertus de Sempringham presb., † 1189. — Febr. 4.

1. HISTORIA AUCT. CANONICO GILBERTINO (EDITIO ALTERA). I. PROLOGUS. *Inc.* Reverentissimo dño... Huberto... Divinae largitati gratiae — *Des.* Deo mecum gratias agant. [3529]

II. VITA ET MIRACULA. *Inc.* Oriens splendor iustitiae — *Des.* et fines nostros pacem aeternam disponat, praestante... [3530]

III. EPISTULAE EPISCOPORUM etc. *Inc.* Ss. dño et patri Alexandro — *Des.* gaudium meum coram Deo augeatur. Quod ipse praestare dignetur... Amen. [3531]

IV. CANONIZATIO. *Inc.* Quantum apud se magnificaverit s. G-um — *Des.* pontificante sedem Cantuariæ Huberto, imperante ubique Dño N. I. C... [3532]

V. VISIONES ET REVELATIONES (UBI ET DE TRANSLATIONE etc.) *Inc.* Quod ven. pater G. sanctorum consortio sit aggregatus — *Des.* et debetur ei sacerdotii dignitas in aeternum. [3533]

- VI. EPISTULAE PRO CANONIZATIONE.** *Inc.* Exemplaria epistularum a diversis — *Des.* III id. oct. in perpetuum duratura. [3534]
- VII. MIRACULA POST MORTEM.** *Inc. prol.* Ne cui veniret in dubium — *Inc.* Simon canonicus, presbyter et canonicus domus de Haverholm — *Des.* plangens tunc primo et sentiens. [3535]
- VIII. OFFICIUM LITURGICUM.** [3536]

Exc. DUGDALE, *Monasticon anglic.* II (1661), 669-98; 2^a ed. VI, 2 (1830), *v-*xxix (nempe partis II capitula 1-30 et 51-56, pars IV, aliquot capitula partis v). — Cf. HARDY, *Descr. catal.* II. 468-69; T. A. ARCHER, in *Dictionary of national biography*, XXI (1890), 317; THURSTON (H.), *The Life of S. Hugh of Lincoln* (London, 1898), 236, not. 1.

Excerpta a Dugdalo ex codice integro huius alterius editionis prolata priorem illam esse Historiae editionem, quam canonicus Gilbertinus a se olim "quasi breviarium ... qualibuscumque verbis exaratam esse," in prologo testatur, coniecit v. d. Archer, l. c.; ego quidem, collatis tribus, qui reperti sunt, codicibus, minime mihi probavi.

- 2. VITAE EPITOMAE.** **a.** *Inc.* S. enim Gilbertus in loco Sempingham ab incolis vocato — *Des.* religiosas 1500 Deo famulantes reliquit. [3537]
- CAPGRAVIUS, f. 156^v-57^r; || *Act.* SS. t. c. 572-73; 3^a ed. 577-78.

- b.** *Inc.* B. Gilbertus in Anglia, loco qui dicitur Somplingeam — *Des.* quae hic causa brevitatis non sunt conscripta. [3538]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 243^b-44^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 22^r-23^r; || *Act.* SS. Febr. I. 570-71; 3^a 576-77.

Gildardus ep. Rotomagensis, † post 511. — Iun. 8.

- 1. VITA.** *Inc. prol.* Multi ecclesiasticae religionis post ascensionem — *Inc.* Vita tandem b. et ven. patroni nostri... Temporibus igitur Clodovēi — *Des.* multo tempore iacuit. In quo etiam loco... [3539]

α) *Anal. Boll.* VIII. 393-402. — β) (interpolata) DELISLE (L.), apud A. CHÉRUÉL, *Normanniae nova chronica* (Cadomi, 1850), 44-47 (in appendice ad MÉMOIRES DE LA SOCIÉTÉ DES ANTIQUAIRES DE NORMANDIE, 2e sér., VIII, 1851).

- 2. CARMEN.** *Vid.* **Medardus**, 7.

- 3. LAUDATIO.** *Vid.* **Medardus**, 11, II.

- 4. TRANSLATIO SUESSIONES AN. 838/841.** *Inc.* Tempore praecedenti, regnante piissimo caesare Cludovico — *Des.* caelestis vitae perpetua gaudia promereri, praestante... [3540]

Anal. Boll. t. c. 402-5.

- 5. TRANSLATIO SUESSIONES AN. 838/41 ET RELATIO BRACHII ROTOMAGUM AN. 1090.** *Vid.* **Romanus** ep. Rotom. (Translatio brachii).

Gildas sapiens ab. Ruiensis, † 570. — Ian. 29.

- 1. VITA AUCT. MON. RUIENSI.** *Inc.* B. Gildas Arecluta fertilissima

regione oriundus — *Des. (mutila)* episcopus praecepit abbatibus atque canonicis nobilibus qui aderant, ut | [3541]

Bosco (Io. a), *Bibl. Floriac.* I. 429-63 (desunt quaedam in prima parte libelli); || *Act. SS.* Ian. II. 958-67; 3^a ed. III. 573-82 (desunt eadem); || MABILLON, *Acta*, I. 139-52; 2^a ed. 130-42; || GILES (J. A.), *History of the ancient Britons*, II (1847), 427-55; || *Id. Vita quorundam Anglo-Saxonum* (London, Caxton Society, 1854), 315-48; || MOMMSEN (Th.), in *MG. Auct. ant.* XIII. 91-106.

Exc. COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 181-87. — *Id. Trias thaumat.* 605, xvii. — MORICE, *Mém. hist. Bretagne*, I (1742), 188-90, 353-55. — BOUQUET, III. 449-51; IX. 136; X. 377-78.

2. VITA AUCT. CARADOCO LANCARBANENSI. *Inc.* Nau fuit rex Scotiae — *Des.* in caelesti requie. Amen. Ynisgutrín nominata fuit Vitrea Civitas. Nancarbonensis dictamina... [3542]

Gildas de excidio Britanniae, ed. I. STEVENSON (Londini, 1838), xxxi-xli; || GILES, *Hist. of the anc. Britons*, II. 421-26; || *Id. Vita quorundam Anglo-Saxonum*, 308-14; || MOMMSEN, t. c. 107-10.

3. EIUSDEM EPITOME. *Inc.* Rex quidam Albaniae nomine Can — *Des.* sepehitur in medio vetustae ecclesiae pavimento anno Dñi dxii. [3543]

CAPGRAVIUS, f. 156-56^v; || COLGANUS, *Acta*, 177-78.

4. VITA. *Inc. prol.* Dominici institutione praecepti summa devotione — *Des. (imperfecta)* una cum ceteris ancillis Dei meta tenus Christo famulaturam introduxit. [3544]

Catal. Paris. II. 182-91.

Exc. *Act. SS.* Ian. II. 956 (3^a ed. III. 571-72), n. 35, 36; cf. n. 37. — *Ibid.* Febr. I. 114 (3^a ed. 115), n. 95.

Gilduinus canonicus Dolensis, † 1077. — Ian. 27.

VITA, INVENTIO ET MIRACULA. *Inc. prol.* Dominum Deum nostrum voce prophetica — *Inc.* Exstitit hic s. in Armorico Dolensium pago — *Des.* et gratias, audientibus multis, devotissime retulerunt. [3545]

Partim, Du PAZ (A.), *Histoire généalogique de plusieurs maisons illustres de Bretagne* (Paris, 1619), 501-9; || *Act. SS.* Ian. II. 791-93; 3^a ed. III. 406-408; — partim (nempe reliqua) *Anal. Boll.* I. 150-51, 153-77.

Giraldus. *Vid.* Geraldus.

Giraldus de Salis conf. in dioec. Pictaviensi, † 1120. — Oct. 23.

1. EPISTULA GUILIELMI EP. PICTAVIENSIS ET ABBATUM EREMICOLARUM. *Inc.* Vitam religiosissimi... Giraudi tangimus summatim... Puer ingressus est coenobium — *Des.* revertetur in sinum vestrum. [3546]

Exscripta est ab auctore Vitae 2, c. 19 (18); eam solam ed. L. DELISLE, *Rouleaux des morts du IXe au XVe siècle* (Paris, 1866), 280-81.

2. VITA. *Inc.* Giraudus igitur noster ortus est de Petragoricensi territorio — *Des.* sed nobis omnia ista fiant praedulcis et perillustis praesentia G-i, per Dñm N. I. C... [3547]

MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* VI. 989-1014; || *Act. SS.* Oct. X. 254-66.

Exc. DUVAL (L.), *Cartulaire de l'abbaye royale de Notre-Dame des Châteliers* (Niort, 1872), XII-XXXIV et LXXIII (in notis)

Girardus mon. S. Albinus Andegavensis, † 1123. — Nov. 4.

1. VITA. *Inc. prol.* Cum ss. Girardi notitiae fidelium gesta — *Inc.* Igitur Girardus in pago Andegavensi apud Castellum Gunterii — *Des.* Sepultus est igitur cum grandi honore in basilica B. Albinus... Amen. — *Sequitur epitaphium, quod inc.* Transiit e mundo... [3548]

MARCHEGAY (P.) et MABILLE (É.), *Chroniques des églises d'Anjou* (Paris, 1869), 93-126; || *Act. SS.* Nov. II, 1. 493-501.

2. MIRACULA. *Inc. prol.* Post transitum b. G-i ob ipsius merita — *Inc.* Quidam itaque languidus nomine Christianus — *Des.* sanior, immo sanissimus, ad sua recessit. [3549]

Act. SS. t. c. 502-9.

Girardus de Rosselon, saec. IX.

1. VITA ET MIRACULA. *Inc. prol.* Gesta nobilissimi vir G-i de R. quamquam iubilatorio favore — *Inc.* Nobilissimus igitur comes G. civitate Galliae Avinion — *Des.* Te igitur omnibus modis benedicamus, gloriose Christe, qui semper cum Patre... [3550]

MEYER (P.), in *Romania*, VII (1878), 178-24.

2. EPITOME. *Inc. prol.* Benedictus Deus — *Inc.* Nobilis G. dñus de Rossilum, filius Drogonis — *Des.* qui facit mirabilia. [3551]

De qua *Anal. Boll.* XIV. 66, 34°.

Giraudus. Vid. Giraldus.

Gisislenus. Vid. Schetzelo.

Gislenus ab. in Hannonia, † cca. 685. — Oct. 9.

1. VITA. *Inc. prol.* Opportunum nobis, ff. cc., ac valde commodum reor — *Inc.* Ven. igitur Dei sacerdos Gislenus in gente Attica inclitis — *Des.* quousque locus rediit in eremi vastitatem. [3552]

IACOBI DE GUISSIA *Annales Hannoniae*, x. 67-79 (ed. FORTIA, VII. 240-80) (om. prol.); || MABILLON, *Acta*, II. 790-96; 2^a ed. 757-63; || *Act. SS.* Oct. IV. 1030-34; || *Act. SS. Belgii*, IV. 375-83.

Exc. BOUQUET, III. 524-25.

2. HOMILIA DE ACTIBUS VEL DE PRAEDICATIONE S. GISLENI, AUCT. MON. SANGISLENIANO. *Inc.* Memoriam electorum Dei, ff. cc., semper venera-

bilem — *Des.* in consortio quoque mereamur eorum interventu adscribi per I. C... [3553]

Anal. Boll. VI. 257-70. — *Emendationes. Anal. Boll.* XII. 415-19.

3. INVENTIO ET MIRACULA, AUCT. EODEM (?). *Inc.* Post multa certamina quae confessor Dñi G. — *Des.* ab incommodo aegritudinis. [3554]

Act. SS. t. c. 1035-37; || *Act. SS. Belgii*, IV. 385-89; || HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 576-79. — *Emendationes. Anal. Boll.* XII. 420-22.

4. VITA, INVENTIO ET MIRACULA, AUCT. RAINERO MON. I. VITA. *Inc. epist.* Dño ab. R(athbodo)... Terruit me, pater — *Inc. prol.* In hoc tempestuoso salo positi — *Inc.* Venerandae igitur memoriae conf. Christi G. de christianissima gente Graecorum — *Des.* sanitatem recipiunt, omnipotenti Deo gratias agentes, cui cum aeterno Patre... [3555]

Anal. Boll. V. 212-39. — (*Mut.*, om. *epist.* et *prol.*) SURIUS, V (1574), 662-667; (1580), 746-51; X (1618), 133-36; X (1879), 305-13.

Exc. MABILLON, t. c. 789 (2^a ed. 756), n. 2. — HOLDER-EGGER, t. c. 579.

II. (INVENTIO ET) MIRACULA. *Inc. sermo super miracula.* Novit, carissimi, dilectio vestra — *Des.* bonus odor etiam in terris fieret Deo et hominibus — *Inc. mirac.* Unde cum disponderet superna clementia — *Des.* finem postulat arans arundo. [3556]

Anal. Boll. V. 239-88.

Exc. IACOBI DE GUISSIA *Annales Hannoniae*, x. 80-85; xiv. 26, 38 (ed. FORTIA, VII. 282-98; IX. 334-38, 392-96; cf. etiam E. SACKUR, in *MG. Scr.* XXX. 177-78). — MABILLON, t. c. 796-800; 2^a ed. 763-66. — DUUVIER (Ch.), *Recherches sur le Hainaut ancien* (Bruxelles, 1865), 365-67. — HOLDER-EGGER, t. c. 579-85.

4a. EORUNDEM EPITOME. *Inc.* S. Gislenus clara Graecorum prosapia ortus — *Des.* infinitis refulget miraculis, ad laudem... [3557]

De qua *Anal. Boll.* VI. 210 (Vita quarta).

5. VITA METRICA AUCT. W... MONACHO. *Inc. epist.* Praeceptor O. particulari et praelato... Exhortatione tua — *Inc. argumentum.* Artius ascisci — *Inc.* Arcibus et policis fixit rex lumina terris — *Des. (mutila)* Nox equidem validis terram obtexerat umbris. [3558]

HARSTER (G.), *Novem Vitae SS. metricae* (1887), 148-78.

6. VITA AUCT. PHILIPPO HARVENGIO. *Inc. prol.* Sancti qui de huius carnis ergastulo — *Inc.* Auctor rerum omnium Deus — *Des.* devotis mentibus gratiorem. Et nos ergo... [3559]

D. Philippi abbatis Bonae-Spei opera, ed. N. CHAMART (Duaci, 1621), 766-773; || *P. L.* CCIII. 1337-50.

7. LAUDATIO. *Inc.* Semper et ubique venerabilem electorum Dei memoriam — *Des.* et adorare valeamus in saecula saeculorum. [3560]

Anal. Boll. VI. 271-89.

8. VITA METRICA. *Inc.* Supplex oro... Gislenus natus fuit olim sanguine graeco — *Des.* It strabo sospes, cui iam fuit ex oculo spes. [3561]

Anal. Boll. VI. 291-300.

Glodesindis abb. Mettis, † cca. 610. — Iul. 25.

1. VITA, TRANSLATIONES, MIRACULA. *Inc. prol.* Deus, qui tuae virtutis potestate — *Inc.* Dicitur tamen haec s. v. G. fuisse temporibus Childerici — *Des.* ut nostri misereantur, continuis precibus exoremus. [3562

Act. SS. Iul. VI. 203-10.

2. VITA, TRANSLATIONES ET MIRACULA AUCT. IOHANNE AB. (S. ARNULFI?).

I. VITA. *Inc. prol.* Multa iam diu prece sanctitatis vestrae — *Inc.* Temporibus Childerici, apud historicos celebratissimi — *Des.* Mansit ven. pignus per annos circiter 25... Amen. [3563

LABBE, *Bibl. mss.* I. 724-27; || MABILLON, *Acta*, II. 1087-90; 2^a ed. 1040-1043; || *Act.* SS. t. c. 210-12; || *P.L.* CXXXVII. 211-18. — (Mut.) SURIUS, IV (1573), 359-62; (1579), 366-69; VII (1618), 300-302; VII (1877), 514-18.

Exc. BOUQUET, III. 461-62. — HONTHEIM, *Prodr. hist. Trev.* I. 423.

II. TRANSLATIONES, MIRACULA. *Inc. prol.* Patribus primis gestorum sacrae virginis — *Inc.* Ut superior narrationis series comprehendit — *Des.* inde aliquando vacuo fructu reversas. [3564

LABBE, t. c. 727-40; || MABILLON, *Acta*, IV, 1. 436-48; 2^a ed. 416-26; || *Act.* SS. t. c. 213-24; || *P.L.* t. c. 219-40.

Exc. BOUQUET, VII. 332-33; IX. 113. — HONTHEIM, t. c. 448-49. — PERTZ, *MG. Scr.* IV. 236-38. — WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XXIV. 506-7, not. 1.

Glycerius ep. Conseranensis. *Vid.* Licerius.

Goar p̄s̄b. in dioec. Treverensi, saec. VI. — Iul. 6.

1. VITA. *Inc.* In diebus Childeberti regis Francorum, filii Clodovei — *Des.* in ipso loco, ubi fluvius Vocara vocatur super ripam Rheni fluvii; ibique Dñs N. I. C... [3565

α) *Act.* SS. Iul. II. 333-37. — Exc. CRECELIUS, in *Jahrbücher des Vereins von Alterthumsfreunden im Rheinlande*, XLII (1867), 210-11.

β) (recensio paululum diversa; iisdem verbis *inc.* et *des.*) MABILLON, *Acta*, II. 276-80; 2^a ed. 264-69. — Exc. LE COINTE, *Ann. eccl. Franc.* III. 119-23. — BOUQUET, III. 540-41. — HONTHEIM, *Prodr. hist. Trev.* I. 424-25.

γ) (nonnullis omissis vel contractis; iisdem verbis *inc.*; sed *des.* "... Rheni fluvii.") *Hist.* SS. (Colon. 1483), f. 298^a-300^c; || *id.* (Lovan. 1485), f. 90^v-93.

2. VITA ET MIRACULA AUCT. WANDALBERTO PRUMIENSI. I. VITA. *Inc. epist. (ad Marcwardum ab.)* Miracula divinorum operum — *Inc.* Goar igitur Aquitaniae provinciae — *Des.* sepulturae mandarunt. Haec habui de vita s. viri Goaris quae scripturae mandarem... [3566

Legenda et miracula S. Goaris ... impensis Iohannis GISEN DE NASTEDEN, Moguntiae, 1489 (HAIN, 7788 et 16142), sign. a.ij-b.iiij; || SURIUS, IV (1573), 92-100; (1579), 90-98; VII (1618), 104-9; VII (1877), 114-27; || MABILLON, t. c. 281-88; 2^a ed. 269-75; || *P.L.* CXXI. 639-54.

Exc. HONTHEIM, t. c. 430. — HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 362-63 (sola epist.).

II. MIRACULA. *Inc. prol.* Explicitis iam quae de vita — *Inc.* Sed ut ad narrationem veniam, Cella S. Goaris — *Des.* quae inserenda prudens aliquis aestimaverit, opportune possit inserere. [3567]

III. APPENDIX. "QUEMADMODUM ET A QUO CELLA S. GOARIS FUERIT MONASTERIO PRUMIAE SOCIATA „ *Inc.* Decursis iam quae de miraculis — *Des.* ab eodem abbate se audisse est testatus. [3568]

Legenda vel miracula (1489), sign. b.iiij-d.i (deest appendix); || *SURIUS*, IV (1573), 100-110; (1579), 98-108; VII (1618), 109-15; VII (1877), 127-38 (deest ultimum cap. partis n); || *MABILLON*, t. c. 288-99; 2^a ed. 275-86; || *Act. SS.* t. c. 337-46; || *P.L.* t. c. 655-74; || *HOLDER-EGGER*, t. c. 363-73.

Exc. *LE COINTE*, op. c. V. 729-30, n. 44. — *BOUQUET*, V. 453-54; VI. 308-309. — *HONTHEIM*, t. c. 430-31.

3. EPITOMAE.

NOTKERUS, 6 iul. — *VINC. BELLOV.* XXIII. 13-16.

Gobanus presb. Hibernus m. in Gallia, saec. VII(?). — Iun. 20.

VITA. *Inc.* Mundi salvator, humanae calamitati compatiens — *Des.* Fuit autem postea humatus cum cereis et cantu... [3569]

Act. SS. Iun. IV. 23-24; 3^a ed. V. 20-22.

Gobertus comes Asperi-montis, mon. Villariensis, † 1263/64. — Aug. 20.

1. **VITA**, libris 3. *Inc. prol. I.* Si propheta Hieremias — *Inc. prol. II.* Credo nonnullos esse meum miraturos opusculum — *Inc. prol. III.* Piissimus ac summe bonus Dñus Deus — *Inc. lib. I.* Reverendus igitur ac inclitus piusque G., vir virilis corde — *Des.* ac ceterorum fratrum deplangentium. [3570]

Act. SS. Aug. IV. 377-94.

2. **VITA** (*Gesta sanctorum Villariensium*, altera editio, c. 2). *Inc.* Dñus Gobertus pius ac reverendus primo dñus atque comes — *Des.* ut 1. — *Sequitur epitaphium, quod inc.* Haec qui metra legit... et *des.* pro nobis omnibus ora. Amen. [3571]

MARTENE et **DURAND**, *Thes. nov. anecd.* III. 1318-33.

Exc. *WAITZ* (G.), in *MG. Scr.* XXV. 226-29.

Godeberta v. Novioduni, † cca. 700. — April. 11.

VITA (ADSCRIPTA RADBODO II EP. NOVIOMENSI). *Inc. prol.* Diem hane gloriosam egregiae v. G-ae — *Inc.* Haec quidem in pago Ambianensium christianis edita parentibus — *Des.* Christo Dño nostro concorporari concedat in caelesti collegio... [3572]

Act. SS. April. II. 32-36; || *P.L.* CL. 1517-28. — (**Mut. et contracta**) *SURIUS*, VII (1581), 270-72; II (1578), 692-95; IV (1618), 145-46; II (1875), 681-84.

Exc. *BOUQUET*, III. 578. — (**Ex Surio**) *DUCHESNE, Hist. Franc. scr.* I. 671.

Godefridus ep. Ambianensis, † 1118. — Nov. 8.

VITA AUCT. NICOLAO MON. SUESSIONENSI, libris 3. *Inc. epist.* Rev. patri Rohardo... Saepius, pater amantissime, tua sanctitas parvitatem meam — *Inc. prol.* Moris antiquorum exstitit recolere praeclara dicta — *Inc. lib. I.* Igitur ven. Godefridus pago Suessionico oriundus fuit — *Des.* Pausavit autem piissimus pastor... inc. autem Verbi Dei MCXVIII... Amen. [3573]

APPENDIX DE TRANSLATIONE. *Inc.* Anno humaniti Verbi Dei MCXXXVIII translatum est — *Des.* exhibebit rempublicam. [3574]

(Mut. et contracta) SURIUS, VI (1575), 179-214; (1581), 190-225; XI (1618), 209-27; XI (1880), 338-69. — Verba genuina ex ms. desumpsimus.

Exc. (ex Surio) BOUQUET, XIV. 174-81. — (ex eodem) LE VASSEUR (L.), *Ephemerides ordinis Cartusiensis*, IV (Monstrolii, 1892), 99-102.

Godefridus comes Capenbergensis, Ord. Praem., † 1127. — Ian. 13.

1. VITA. *Inc. prol.* Inaestimabilem beneficiorum Dei magnitudinem — *Inc.* Temporibus gloriosi Heinrichi, qui huius nominis quintus — *Des.* benedicenda et promovenda indubitanter confidimus. [3575]

ADDITAMENTA. I. *Inc.* Porro de antiquis possessoribus — *Des.* lumen effulsit. — II. *Inc.* Praeterea factum est — *Des.* laudibus excitetur. — III. Pater comitum G-i et Ottonis — *Des.* matrem comitis Simonis de Tytneburg. [3576]

SERARIUS (N.), *Comitum par genere, potentia, opibus heroicaque virtute inclytum* ... (Moguntiae, 1605), 1-91; || Id. *Opusculorum theologicorum* tomus I (1611), 346-61; || SURIUS, I (1618), 208-17; || *Act. SS.* Ian. I. 846-55; 3^a ed. II. 128-37; || JAFFÉ (Ph.), in *MG. Scr.* XII. 514-30.

2. VITA METRICA. *Inc.* Spiritus aspira mea tu pius intima gyra — *Des.* Ut demum videam te patriamque tuam. [3577]

Act. SS. Ian. I. 860-63; 3^a ed. II. 142-45.

3. VITA. *Inc.* Temporibus b. Ludgeri primi ep. Monasteriensis — *Des.* et citato gradu sequitur praecedentes. [3578]

Act. SS. Ian. I. 857-60 et 1111-13; 3^a ed. II. 139-42 et 754-56; || ROTH (F. W. E.), apud K. VOLLMÖLLER, *Romanische Forschungen*, VI, 3 (1891), 435-44. — (Mut. et contracta) SURIUS, VII (1581), 21-26; (1586), 12-17; || KOHEL, *Praemonstratensis ordinis nonnullorum patrum Vitae* (Typis Lucensibus ad fluvium Diae, 1608), sign. T.1-X.3^r.

Exc. JAFFÉ, l. c. in notis.

Godefridus mon. sacrista Villariensis, saec. XII. — Oct. 2.

VITA (*Gesta sanctorum Villariensium*, c. 2, al. 4, 5). a. *Inc.* Est monasterium in sancta Colonia monachorum nigrorum — *Des.* quae nunc Camera appellatur, fundavit et aedificavit. [3579]

MARTENE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* III. 1339-44.

Exc. WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XXV. 227-30.

b. Inc. Est monasterium S. Panthaleonis in sancta Colonia etc. — *Des. ut a, sed add.* Nunc igitur, vir beate, mihi haec scribenti... tandem aggregari valeam. [3580]

Act. SS. Oct. I. 534-36.

Godehardus ep. Hildesheimensis, † 1038. — Mai 4.

1. NARRATIO WOLFHERII (IN FINE VITAE S. BERNWARDI). *Vid. Bernwardus, 1 b.*

2. VITA PRIOR AUCT. EODEM. *Inc. epist.* Dño suo ac praeceptorī diserto A... Quoniam quidem divinae stabilitatis — *Inc. prol.* Lector quique studens dictamen cernere prudens — *Inc.* Divinae potentiae semper est — *Des.* lucrum exoriri posse cognovit. [3581]

PERTZ, MG. Scr. XI. 167-96.

3. VITA POSTERIOR AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Summae reverentiae... Albwino... Historiam de vita et institutione — *Inc.* Quia evangelica veritatis voce praecipitur — *Des.* eam celerius meritis eius suffragantibus impetra [per eum qui omnia operatur... Amen]. [3582]

Vita bb. patris Godehardi (Lipsi[ae], 1518), sign. A.1^v-D^v (deest unum caput, quod est in editione Pertzii 33um); || *BROWERUS* (Chr.), *Vita D. Godehardi* (inter SIDERA GERM., Moguntiae, 1616), 8-51 (deest idem); || *SURIUS*, V (1618), 55-67 (deest idem); || *Act. SS.* Mai I. 502-18 (var. lect. VII. 581-582); 3^a ed. I. 507-24 (var. lect. VII. 572-73) [deest idem]; || *MABILLON, Acta*, VI, 1. 396-425; 2^a ed. 351-75 (deest idem); || *LEIBNITIUS, Scr. rer. Brunsv.* I. 482-502 (deest idem); || [*TENTZELIUS*], *Supplementum Historiae Gothanae quartum* (Ienae, 1716), 12-77 (deest idem); || *P.L.* CXXI. 1161-1202 (deest idem); || *PERTZ*, t. c. 196-218. — (*Mut.*) *SURIUS*, VII (1581), 362-82; III (1579), 95-115; V (1876), 107-30 (deest idem caput).

Exc. *DUCHESNE, Hist. Franc. scr.* III. 376. — *BOUQUET*, III. 662.

4. MIRACULA IN VITA PATRATA. *Inc.* Iohannes quidam, civis Pataviensis — *Des.* ad loca sua remeaverunt, et quieverunt. [3583]

BROWERUS, l. c. 52-58; || *SURIUS*, V (1618), 67-69; || *Act. SS.* Mai I. 519-521; 3^a ed. 524-26; || *MABILLON*, t. c. 425-30; 2^a ed. 375-79; || *LEIBNITIUS*, t. c. 502-5; || *TENTZELIUS*, t. c. 77-85; || *P.L.* t. c. 1201-8; || *PERTZ*, t. c. 218-21.

5. CANONIZATIO, ELEVATIO ET MIRACULA SAEC. XII. *Inc. prol.* Gloria summo Creatori humani generis reparatori — *Inc.* Anno dñicae inc. MCXXVIII, obitus vero b. G-i xc, Bertholdus — *Des.* in ecclesia nostra suspendi rogabat. [3584]

Vita bb. patris Godehardi (Lipsiae, 1518), sign. D^v-E.ij; *des.* " et illuminatum fuisse cognoverunt "; sequitur narratio **6**, III. (Multa in posteriore parte libelli ommissa sunt, quaedam etiam capitula loco mutata); || *BROWERUS*, l. c. 59-78, || *SURIUS*, V (1618), 69-75; || *Act. SS.* t. c. 521-28; 3^a ed. 526-33; || *MABILLON*, t. c. 430-44; 2^a ed. 380-91; || *LEIBNITIUS*, t. c. 505-15; || *TENTZELIUS*, t. c. 86-114; || *P.L.* t. c. 1207-24; || *PERTZ, MG. Scr.* XII. 639-50.

Exc. *BOUQUET*, XIV. 237.

6. MIRACULA SAEC. XIII, XIV, XV. I. *Inc.* Interea dum haec aguntur — *Des.* et in pristinum statum restitueretur. [3585]

II. *Inc.* Vir quidam honestus, cuius nomen Theodoricus — *Des.* et s. G-o se commendans. [3586]

III. *Inc.* Magister Iohannes decanus Aquensis — *Des.* de eadem infirmitate citius convaluit. [3587]

IV. *Inc.* Anno Dñi MCCCXXXVIII civitas Pataviensis — *Des.* subito fuerint liberati. [3588]

V. *Inc.* Scire volentibus... Honorabilem virum abbatem in Dokinge — *Des.* in dedicatione videlicet ipsius ecclesiae. [3589]

BROWERUS, l. c. 78-81; || SURIUS, V (1618), 75-76; || *Act. SS.* t. c. 529-30; 3^a ed. 534-35; || MABILLON, t. c. 444-46; 2^a ed. 392-94; || LEIBNITIUS, t. c. 515-517; || TENTZELIUS, t. c. 114-19; || *P.L.* t. c. 1225-30; || PERTZ, t. c. 650-52.

Exc. (pars III) *Vita bb. patris Godehardi* (Lipsiae, 1518), sign. E.ij.

Cum desit harum narrationum editio critica, omnesque posteriores ex Broweriana manaverint, de huius libelli, — si vere libellus dici debet, — natura nihil definire volumus, donec exemplar eius manuscriptum repererimus. Certe videtur pars I libello 5 adiungenda esse; partes II et IV ex *Vita 7* ad verbum exscriptae sunt (vid. edit. Lipsiensem anni 1518, sign. F.4^v et G.ij); pars III est ipsum caput 7 libri octavi *Miraculorum* auct. Caesario Heisterbacensi.

7. VITA ET MIRACULA (ANTIQUA?). *Inc.* S. Godehardus de Bavaria genitus ab honestis — *Des.* subito fuerint liberati — *Epil.* Potest igitur meritis s. G-i devenire... reddantur digniores. Amen. [3590]

Vita bb. patris Godehardi (Lipsiae, 1518), sign. E.ij^v-G.ij^v.

Exc. *Miraculorum*, de quibus supra 6, partes II et IV.

8. EPITOMAE.

Chronicon episc. Hildes. c. 14 (LEIBNITIUS, t. c. 744; || PERTZ, *MG. Scr.* VII. 852-53; || *P.L.* t. c. 1244-45). — PETRUS DE NAT. IV. 129. — *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 279^a-79^c; || *id.* (Lovan. 1485), f. 67-67^v.

9. CARMEN. *Inc.* Cuncta suis donis refovens qui cuncta creavit — *Des.* Sicque beata soloque poloque Deoque fruatur. [3591]

BAECKER (L. de), *Les Flamands de France* (Gand, 1850), 244; || PERTZ, *MG. Scr.* XI. 221; || *Catal. Brux.* II. 264-65.

Godeleva v. m. Ghistellae, † 1070. — Iul. 6.

1. VITA AUCT. DROGONE MON. *Inc. epist.* Dño Rabodoni... Tui nominis et tuae nobilitatis fama — *Inc.* B. igitur Godeleva in Boloniensi provincia — *Des.* cadit baculus, mulier sana domum redit. [3592]

Act. SS. Iul. II. 402-9; 3^a ed. 404-10. — (*Mut.*) SURIUS, IV (1573), 111-13; (1579), 109-13; VII (1618), 115-17; VII (1877), 138-45; || *Act. SS.* t. c. 409-413; 3^a ed. 411-14.

2. VITA. *Inc. prol.* Godeleva v. Deo cara de illustri prosapia ex ter-

itorio Boloniensi — *Inc.* B. igitur Godeleva puellaribus sub annis — *Des.* decenti illius venerationi loco collocavit, ad laudem... [3593]

Act. SS. t. c. 413-36; 3^a ed. 414-36.

Godo ab. Augiensis seu Oyensis in dioec. Trecensi, saec. VII.
— Mai 26.

1. VITA. *Inc.* Gloriosus igitur conf. Dñi Godo ante saecularia tempora praelectus — *Des.* annuales redditus ordinavit illis. [3594]

Act. SS. Mai VI. 444-45; 3^a ed. 440-41.

2. VITA. *Inc.* Gloriosus Dñi conf. Godo ante saecularia divinae maiestatis — *Des.* Sic hoc celebri miraculo apud omnes populos... [3595]

MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* VI. 795-804.

Godricus erem. Finchalae in Anglia, † 1170. — Mai 21.

1. VITA AUCT. REGINALDO MON. DUNELMENSIS. a. (PRIMA RECENSIO). *Inc. prol.* Virtutes et vitam bb. heremitae Godrici de Finchale... [3596]

Exc (index capitulorum et prologus) [STEVENSON (I.)], *Libellus de vita et miraculis S. Godrici, heremitae de Finchale* ... (SURTEES SOCIETY, XX, 1847), XXVIII-XXXIV; cf. IX-X.

b. (ALTERA RECENSIO). I. VITA. *Inc. prol.* Cunctorum animos novitas aliqua succendit — *Inc.* Tactu digiti Spiritus sancti — *Des.* cum exultatione ducatur eius regnaturus in patria, cui est honor... [3597]

II. MIRACULA. *Inc. prol.* Hactenus de capitulis omnibus magni voluminis illius — *Inc.* Instante vigilia S. Iohannis convenit ad s. Godrici sepulcrum — *Des.* et quid ei... pietas divina fecisset, ostendit. [3598]

Exc. STEVENSON, t. c. 17-332 (Vita) et 372-471 (Miracula) in infimis pagellis; cf. ibid. x-xi, xxxiv-v. — Vereor equidem ne erraverit Stevenson, atque haec recensio b, quam recensione c antiquiorem existimat, sit mera eiusdem epitome. Quod ex prologo in miracula constare videtur.

c. (TERTIA RECENSIO). I. VITA. *Inc. epist.* Sacri pontificatus honore praedito dño et patri Hugoni... Cum ceteri per Angliam episcopi — *Inc. argumentum.* Aulam ecclesiae qui incolimus — *Inc. prol. ut in b.* — *Inc. ut b.* — *Des.* Dñm videre mereamur in regno spirituum beatorum, cui honor... [3599]

STEVENSON, t. c. 1-332.

II. APPENDIX. *Inc. prol.* Ne lectoris animo in hoc opusculo ponetur offendiculum — *Inc.* Quidam adolescens aetate, sed tamen maturus — *Des.* et de Eboraco venientes plures hoc verum fuisse sacramentis affirmaverunt. [3600]

STEVENSON, t. c. 333-70.

III. MIRACULA. *Inc. prol.* Defuncto viro Dei G-o, virtutum opera —

Inc. Instante vigilia s. Iohannis Baptistae, praecursoris Dñi, confluxere in Finchale — *Des.* omnibus applaudentibus sibi remeabant. [3601]

STEVENSON, t. c. 371-481.

2. VITA AUCT. GALFRIDO MON. DUNELMENSIS. *Inc. prol.* Dilectis in Christo dñis Thomae priori... Petit a me, immo compellit me caritas vestra — *Inc.* Reginaldus. Venerabilis conf. Dñi G. ex provincia, quae Northfole dicitur — *Des.* feria v, octava die ascensionis Dñi. Cuius merita... [3602]

Act. SS. Mai V. 70-85. — *Var. lect.* STEVENSON, t. c. XXI-XXVII.

Exc. STEVENSON, t. c. XVII-XIX.

3. VITA. *Inc.* Pater s. Godrici dictus est Ailwardus — *Des.* et magister ille discipulis suis visionem in crastino propalavit. [3603]

CAPGRAVIUS, f. 157^v-67.

4. RHYTHMUS. *Inc.* Ada mundi qui elegit, hic G-um praelegit — *Des.* ubi locus iugis vita tecum claros gloria. [3604]

STEVENSON, t. c. XXXVII-XL.

Godscalcus ep. Novariensis. — Aug. 7.

VITA. *Inc.* B. Godscalcus Yporregiensis regionis ex parte quae vicina Alpium — *Des.* lambere s. episcopi pedes affectuose coepit. [3605]

Exc. Anecdota Ioh. Gielemans, 21-22.

Goericus seu Abbo ep. Mettensis, † 642/643. — Sept. 19.

1. VITA. *Inc.* S. igitur ac ven. Goericus vir in Deo — *Des.* a) et febri-
citantas pristinae sanitati restituti. In omnibus et per omnia... [3606]

vel β) restituti. Post multa vero annorum curricula Deodericus...
felicissimum praeeparavit. In omnibus et per omnia... [3607]

Act. SS. Sept. VI. 48-54. — De clausulis α et β cf. ibid. 455, annot. o;
Catal. Paris. I. 473, 104^a etc.

2. EPITOMAE.

a. VINC. BELLOV. XXIV. 74; || SURIUS, VII (1581), 707; V (1580), 342; IX (1618), 203-4; IX (1878), 466-68 (paucis resectis); || *Act. SS.* t. c. 47 (item).

b. PETRUS DE NAT. VIII. 94.

Goeznoveus ab. in Britannia Armorica, saec. VI. — Oct. 25.

1. VITA AUCT. GUILLELMO PRESB. LEONENSIS. *Inc.* Ven. dño et patri in Christo Eudoni ep... Legimus in Ystoria Britanica quod, cum Britani sub Bruto et Corineo — *Des.*... [3608]

Exc. LA BORDERIE (A. de), *L'Historia Britonum attribuée à Nennius et l'Historia Britannica* ... (Paris, 1883), 91-94. — Id. *Hist. de Bretagne*, I (1896), 397, not. 3; II (1898), 525-26.

2. EPITOME. B. Gocznoweus, ex liberio genere Britonum exortus — *Des.* refici multotiens exigebant. [3609]
Act. SS. Oct. XI. 691.

Gohardus. Vid. Gunhardus.

Golvenus ep. Leonensis, saec. VI. — Iul. I.

VITA. Inc. Glaudanus, relictis Britonibus transmarinis — *Des.* Obiit autem s. G. kal. iul., annis ab inc. elapsis circiter 600, regnante... [3610]

LA BORDERIE (A. de), *S. Goulven*, in MÉMOIRES DE LA SOCIÉTÉ D'ÉMULATION DES CÔTES-DU-NORD, XXIX (1892), 216-28.

Gom... Gon... Vid. Gum... Gun...

Gonerius erem. in Britannia Armorica, saec. VI. — Iul. 18.

VITA. Inc. Eodem tempore, quo s. G., cuius diem ss. migrationis — *Des.* ecclesiasticae sepulturae xv die kal. aug., regnante... Amen. [3611]

LUCAS (Y.-M.), in *Revue historique de l'Ouest*, IV (1888), Documents, 10-15. — *Emendationes.* LA BORDERIE (A. de), *ibid.* 255-56.

Gordianus et Epimachus mm. Romae, sub Iuliano.

1. PASSIO. *Inc.* Tempore Iuliani impiissimi imp. divulgati sunt — *Des.* α) ubi iam pridem s. Epimachum sepelierant. In quo etiam loco beneficia eorum ac virtutes... Amen. [3612]

vel β) ubi... sepelierant. Hic Epimachus apud Alexandriam... Cuius reliquiae... Et a fidelibus... In quo etiam loco... Dies autem... [3613]

MOMBRIUS, I. 336-37; || *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 449^b-50^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 295^r-97; || *Act. SS.* Mai II. 552-53; 3^a ed. 551-52. — (Mut.) SURIUS, III (1572), 151-52; (1579), 198-99; V (1618), 131-32; V (1876), 303-6. — Ubique clausula α.

De clausula β cf. *Anal. Boll.* I. 508, 10°; tum etiam *Act. SS.* t. c. 552 (3^a ed. 550), n. 4; *Catal. Brux.* II. 317, 12°, etc.

2. EPITOMAE.

ADO, 10 mai. — VINC. BELLOV. xv. 37. — PETRUS DE NAT. iv. 149.

Gorgonius et Dorotheus mm. Nicomediae, sub Diocletiano.
 — Sept. 9.

1. NARRATIO EUSEBII. *Inc.* Ante nostri temporis persecutionem — *Des.* universa paene gregis sui multitudo prosequitur. [3614]

* EUSEBIUS, *Hist. eccl.* interprete Rufino, lib. viii, c. 1 et pars prior c. 6. — Cf. *Catal. Paris.* I. 562, 7°; *Anal. Boll.* XI. 219, 8°.

2. PASSIO. *Inc.* Passio beatorum... Horum prior D. magister — *Des.* Compleverunt autem martyrium suum v id. sept. [3615]

ADO, 9 sept.; || *Anal. Boll.* XVIII. 14-15.

3. PASSIO AUCT. ADELBERTO EP. I. *Inc. epist. Adelberti ad Milonem.* Dño Miloni... Suavissima vobis s. caritatis adiunctione conexus... [3616

KOLBERG (A.), *Ein Brief des hl. Adalbert von Prag ...* (1897), 4-5 (= ZEITSCHRIFT FÜR DIE GESCHICHTE UND ALTERTHUMSKUNDE ERMLANDS, XI. 491-92); || VOIGT (H. G.), *Adalbert von Prag* (1898), 345-50; || KRÁSL (F.) a JEŽEK (J.), *Sv. Vojtěch* (v Praze, 1898), 257-58; || *Anal. Boll.* XVIII. 6-7.

II. PASSIO. *Inc. prol.* Magnum summopere studium in perquirendis sanctorum passionibus — *Inc.* Diocletiano igitur in rebus publicis agente — *Des.* quanti meriti martyrium eorum apud divinam clementiam exsistat — *Inc. epil. de translationibus.* Interiectis dehinc aliquot annorum curriculis — *Des.* α) ecclesiae Mindonensi patrocinator. Ubi subvenientibus... — *vel* β) e. M. patrocinator, regnante... [3617

Act. SS. Sept. III. 340-42; || VOIGT, t. c. 350-52 (prol. et epil.) et 352-58 (Passio); || KRÁSL a JEŽEK, t. c. 258-59 (prol. et epil.) et 260-65 (Passio). — *Var. lec.* (locus in cap. 10 Passionis interpolatus) *Catal. Brux.* I. 281-82, 6°.

Exc. KOLBERG, *Ein Brief ...* 5-6, 8-9 (= ZEITSCHRIFT, t. c. 492-93, 495-96).

III. EPISTULA MILONIS EP. MINDONENSIS AD GORZIENSES. *Inc.* S. Gorziensis ecclesiae ven. abbati Immoni... Quod me quidem olim vestrae regionis fines ingressum... [3618

MABILLON, *Acta*, III, 2. 204-5 (2^a ed. 184-85), n. 3; || *Id. Annales*, III. 652 (2^a ed. 605-6), n. 77; || KOLBERG, *Ein Brief ...*, 6-7 (= ZEITSCHRIFT, t. c. 493-494); || VOIGT, t. c. 349-50, in not.; || KRÁSL a JEŽEK, t. c. 266-67; || *Anal. Boll.* XVIII. 17-19.

Exc. Act. SS. Febr. III. 688 (3^a ed. 693), n. 15. — LAGER, in *Studien und Mittheilungen aus dem Bened.- und dem Cist.-Orden*, VIII (1887), 343, not. — FINKE (H.), in *Zeitschrift für vaterländische Geschichte*, XLVII (Münster, 1889), 210-11.

4. PASSIO (GORGONII). *Inc.* Cum Maximianus imp. apud Nicomediam degeret civitatem — *Des.* inter duos lauros, via Lavicana. Commendet nos suis precibus... [3619

De qua *Act.* SS. Sept. III. 329, n. 6-8.

5. LAUDATIO. *Inc.* Salvatoris omnipotentia, ff. dd., recte a fidelibus — *Des.* quo totum possideret perpetuum. Et nos, ff., veri efficiamur bb. patris nostri Gorgonii imitatores... [3620

De qua *Catal. Paris.* II. 498, 4°.

6. EPITOMAE.

*FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, ix. 5 (P.L. CXXXV. 749). — VINC. BELLOV. xiii. 20. — *Leg. aurea*, c. 135 (128); || MOMBRIUS, I. 340. — PETRUS DE NAT. viii. 55.

7. GORGONII TRANSLATIO GORZIAM AN. 764/765 ET MIRACULA (ADSCRIPTA IOHANNI AB. GORZIENSI). *Inc. prol.* Descripturus miracula patroni nostri b. G-i, quae visu — *Inc.* Aggrediar ergo... Temporibus Childerici regis

exstitit quidam — *Des.* qui ab initio mundi creati sunt; ad quos nos citius perducere dignetur... [3621]

MABILLON, *Acta*, III, 2. 206-17; 2^a ed. 186-95; || *Act. SS.* t. c. 343-54; || PERTZ, *MG. Scr.* IV. 238-47.

Exc. BOUQUET, IX. 122-23.

Gorgonius et soc. mm. Sebaste. *Vid.* **Sebasteni** (martyres).

Gorgonius m. cultus Turonibus (idem ac Sebastenus ?) — Mart. 11.

TRANSLATIO IN MAIUS MONASTERIUM AN. 846. *Inc. prol.* Plerique ad scribenda gesta priscorum — *Inc.* Anno igitur inc. Dñi N. I. C. DCCCXLVI... contigit ut Rainaldus — *Des.* Quamvis sit nobis incognitum quomodo corpora sanctorum 40 mm. Romae sunt delata... [3622]

Act. SS. Mart. II. 56-59; 3^a ed. 55-58; || MABILLON, *Acta*, IV, 1. 592-96; 2^a ed. 560-64.

Goslinus ab. S. Solutoris prope Taurinum, † 1061. — Febr. 12.

INVENTIO AN. 1472 ET MIRACULA. *Inc.* Clementissimus Deus, qui in omni bono opere — *Des.* et publicam notam recepisse. Anno, die, quo supra, in episcopali palatio. [3623]

Act. SS. Febr. II. 632-38.

Exc. MABILLON, *Acta*, VI, 2. 140-42; 2^a ed. 147-49.

Goswinus puer m. — Mai 28.

PASSIO. *Inc.* Sanctus Dei Goswinus cum esset infans — *Des.* in civitate Sapreni translatus est. Martyrizatus est... [3624]

Anecdota Ioh. Gielemans, 22-27.

Goswinus ab. Aquicinctinus, † 1166. — Oct. 9.

1. VITA (ADSCRIPTA ALEXANDRO AB. AQUIC.), libris 2. *Inc. prol.* Suo suus seipsum. Quia talis a me crederis, ut de secretis meis nihil — *Inc.* Magni futurus apud homines nominis — *Des.* quem vivens amplius amasse putabatur. [3625]

GIBBONUS (R.), *B. Goswini vita* (Duaci, 1620), 1-189.

Exc. *Act. SS.* Mart. II. 752; 3^a ed. 942. — *Ibid.* Oct. IV. 1085-93 passim, nempe n. 2, 3, 5-8, 14-22, 24, 26, 28-31, 34-39. — BOUQUET, XIV. 442-48.

2. VITA. *Inc. epist.* (ad W. priorem Hisdiniensis ecclesiae). Vilius argentum... Principatum amoris — *Inc. prol.* Illustrium virorum vitas memoriae litterarum — *Inc.* Dñs igitur G. cum adhuc esset in saeculo — *Des.* in cuius nomine et honore ipsa ecclesia fundata est. [3626]

GIBBONUS, t. c. 193-259.

Exc. *Act. SS.* Oct. IV. 1085-92, n. 2, 5, 27, 29, 31-34.

Gothalmus conf. cultus Mellicii in Austria, † cca. 1020. — Iul. 26.

VITA AUCT. BERNHARDO DAPIFERO. *Inc. prol.* Ego Bernhardus professus Medlicensis coenobii mon. — *Inc.* Cum bb. Christi m. Cholo-
mannus patriam — *Des.* dicto Dapifero, pro dolor, absente. [3627]

LAMBECIUS, *Comment. de bibl. Vindob.* II. 618-21; || KOLLARIUS, *Anal. Vindob.* I. 856-60; || PEZ, *Scr. rer. austr.* I. 110-12; || *Act. SS.* Iul. VI. 339-340; || HUEBER (Ph.), *Austria ex archivis Mellicensibus illustrata* (Viennae 1743), 303-5.

Exc. SCHRAMB (A.), *Chronicon Mellicense* (1702), 35-36, 251.

Gothardus, Gothehardus. *Vid.* Godehardus.

Grata vid. Bergomi, saec. IV (?). — Sept. 4.

1. VITA ET TRANSLATIO AUCT. PINAMONTE PEREGRINO DE BREMBATE. *Inc. prol.* Omnipotentis Dei filiis... Antiquorum sollertia — *Inc.* Anno igitur Dñi CCXCIX, praesidente Dei ecclesiae in urbe Roma b. Mar-
cello — *Des.* pro me misero peccatore fr. Pinimonte orare dignentur. Orate, inquit b. Iacobus... [3628]

Act. SS. Sept. II. 241-51.

2. EPITOME.

IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 111.

Gratianus m. in agro Ambianensi. — Oct. 23.

MIRACULUM (SERMO DE CORYLO). *Inc.* Celebrantes hodie, ff. cc., b. G-i praeclara sollemnia — *Inc.* Est igitur in Ambianensi pago brevis ambitu — *Des.* me vidente, comedit. [3629]

MABILLON, *Annales*, V. 694-96 et (finis) 619-20; 2^a ed. 659-61 et 583.

Exc. *Act. SS.* Oct. X. 20-22, n. 8-11 et 7.

Gratianus et Felinus. *Vid.* Gratinianus.

Gratilianus et Felicissima mm. Faleriae in Tuscia, sub Claudio (?). — Aug. 12.

PASSIO. a. *Inc.* In eo tempore quo Claudius caesar per omnem orbem terrarum — *Des.* Parentes vero eius dum vidissent quod com-
pletum erat id quod filius suus in visione dixerat... [3630]

PENNAZZI (S. A.), *Vita del glorioso S. Eutizio* (Montefiascone, 1721), 342-349; || *Act. SS.* Aug. II. 728-30; || ASSEMANI (I. S.), *De SS. Ferentinis in Tuscia Bonifacio* etc. (Romae, 1745), 175-81; || GERMANO DI S. STANISLAO, *Memorie archeologiche e critiche sopra gli atti e il cimitero di S. Eutizio di Ferento* (Roma, 1886), 226-59.

b. *Inc.* Tempore (*al.* Eodem tempore) quo *etc. ut a.* — *Des.* Parentes vero eius dum vidissent quia impletum est quod eis per visionem dictum fuerat... [3631]

De qua *Act. SS.* t. c. 728, n. 14 (ms. apud Olivetanos Neapoli; ms. S. Maximini Trev.).

c. *Inc.* Claudius Caesar per orbem terrarum — *Des.* Parentes vero s. G-i cum vidissent impletum quod per visionem audierant... [3632]

De qua *Catal. Bruz.* II. 295, 92°.

Gratinianus et Felinus mm. Perusii, sub Decio. — Iun. 1.

1. *PASSIO. Inc. prol.* Ss. martyrum G-i scilicet et F-i passiones... scripturi — *Inc.* Cum igitur Decius caesar Romani imperii monarchiam — *Des.* liber vitae in caelis scripta continet. Passi sunt... [3633]

Act. SS. Iun. I. 25-30; || ZACCARIA (F. A.), *De' ss. mm. Fedele, Carpofo, Gratiniano e Felino* (Milano, 1750), 62-82.

2. *TRANSLATIO. Inc.* Multorum itaque annorum labente curriculo — *Des.* ubi usque hodie illorum clarent miracula. Quorum patrociniiis... Actum anno dñicae inc. DCCCCLXIII... [3634]

Act. SS. t. c. 23-24, n. 5; cf. n. 3; || ZACCARIA, t. c. 85-86.

Gratus ep. Augustae Praetoriae, saec. V extr. — Sept. 7.

VITA.

Exc. (narratio de translatione capitis S. Iohannis Baptistae) *Act. SS.* Iun. IV. 762 (3^a ed. V. 654), n. 269-74.

Gratus ep. Cabillonensis, saec. VII med. — Oct. 8.

VITA. *Inc.* Sub temporis illius spatio, quo bonae memoriae pontifex Cabilonensis Gebderinus — *Des.* dum a Ludovici Balbi gloriosissimi Francorum regis a se facta rediret consecratione... [3635]

PERRY (C.), *Hist. de Chalon-sur-Saône* (1659), preuves, 23-25; || [CUSSET (P.)], *L'illustre Orbandale ou l'histoire ecclésiastique de Chalon sur Saône*, II (1662), append. : Vies de quelques saints, 18-21; || *Act. SS.* Oct. IV. 286-88; 3^a ed. 286-87.

Gregorius I papa dictus Magnus, † 604. — Mart. 12.

1. VITA. *Inc.* Gregorius natione Romanus, ex patre Gordiano... [3636]

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 312; || ed. MOMMSEN, 161-62).

2. VITA. *Inc. prol.* Cum suos sancta per orbem ecclesia catholica — *Inc.* Fuit igitur iste natione Romanus, ex patre Gordiano — *Des.* Cuius corporis et sanguinis secreta nobis initiavit sacramenta... [3637]

Exc. EWALD (P.), *Die älteste Biographie Gregors I*, in *HISTORISCHE AUFSATZE DEM ANDENKEN AN G. WAITZ GEWIDMET* (Hannover, 1886), 47-54; cf. etiam 27-28.

3. VITA. *Inc.* His temporibus, id est anno dñicae inc. dcv... Erat autem nazione Romanus, a patre Gordiano — *Des.* suis exhortationibus ac precibus adiuvans. [3638]

*BEDA, *Hist. eccl.* II. 1.

4. VITA AUCT. PAULO DIAC. a. *Inc.* Gregorius urbe Romulea (*al.* urbe Roma, *al.* in u. Roma) patre Gordiano editus — *Des.* facilius poterat haec etiam ipse promereri. — *Inc. epil.* Haec breviter de vita vel actibus — *Des.* Sepultus vero est in ecclesia B. Petri... [3639]

GRISAR (H.), in *Zeitschrift für katholische Theologie*, XI (1887), 162-73.

b. (INTERPOLATA). *Inc.* Gregorius hac urbe Romana (*al.* in h. u. Romana, *al.* urbe Roma) patre — *Des.* Cuius dolore... defunctus est. — *Inc. et des. epil. ut in 4 a.* [3640]

MOMBRITIUS, I. 328-327; || *Act. SS.* Mart. II. 130-37; 3^a ed. 130-36; || MABILLON, *Acta*, I. 386-97; 2^a ed. 379-89; || *Gregorii Magni opera*, ed. P. GUSSANVILLAEUS (Paris. 1675), I. 1-9; || *id.* ed. Maurin. IV. 1-16; || *P.L.* LXXV. 41-59.

5. VITA AUCT. IOHANNE DIAC. a. (libris 4). *Inc. prol.* Bb. ac felicissimo dño Iohanni... Nuper ad vigilias b. G-i — *Inc. lib. I.* Gregorius genere Romanus, arte philosophus — *Des. lib. IV.* Saltem verba, quae valeo, minime denegasse cognoscar. [3641]

Inc. carmen. Suscipe Romuleos, pastor venerande, triumphos — *Des.* Da mihi sub pedibus posse iacere tuis. [3642]

LIPOMANUS, IV, f. 59^v-148^v; || SURIUS, II (1571), 95-205; (1578), 137-241; III (1618), 100-158; III (1875), 121-252; || *Act. SS.* t. c. 137-210; 3^a ed. 136-208; || MABILLON, t. c. 398-496; 2^a ed. 389-484; || *Gregorii Magni opera*, ed. GUSSANVILLAEUS, I. 11-112 (deest carmen); || *id.* ed. Maurin. IV. 19-188; || *P.L.* t. c. 59-242. — Carmen in *Act. SS.* post Vitam, in ceteris edit. ante Vitam legitur.

Exc: CAIETANUS (C.), *De S. Gregorii Magni ... monachatu benedictino* (Salisburgi, 1620), 3-6 et postea passim. — BOUQUET, III. 473-74; V. 445.

b. (EPITOME). *Inc. ut lib. I Vitae* 5 a. — *Des.* inter verba verae confessionis spiritum coram omnibus emisit. [3643]

CANISIUS, *Ant. lect.* VI, 1. 461-73; ed. BASNAGE, II, 3. 256-62.

6. CARMEN AUCT. FLODOARDO. *Inc.* Inclita Gregorii subeunt hinc culmina, caulis — *Des.* querulae tutela catervae. [3644]

*FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, x. 14-25 (*P.L.* CXXXV. 773-86).

7. VITA. *Inc.* B. Gregorius qui fuit praesul s. romanae ecclesiae, antequam fieret patriarcha, erat monachus — *Des.* Fiat autem omnibus nobis tam legentibus quam audientibus... Amen. [3645]

De qua *Catal. Brux.* I. 9, 20°; ast perperam h. l. scriptum est hanc Vitam in *P.L.* LXXXV (lege LXXV), 496-98 esse editam. Quae enim non solum ibi, sed et apud LIPOMANUM, VII. f. 12^v-13, et saepe in capite *Operum*

Gregorii (ed. Maurin. IV. 194-96) impressa est, ea est recens versio latina Vitae graecae, cuius antiquam versionem in codice Bruxellensi 64 (vid. *Catal. Brux.* l. c.) reperire est.

8. EPITOMAE. a. *Inc. prol.* Gregorius dicitur a grex — *Inc.* Gregorius senatoria stirpe progenitus — *Des.* relicto lumine abierunt. [3646

Leg. aurea, c. 46.

b. PETRUS DE NAT. III. 192.

9. TRANSLATIO SUESSIONES AN. 826 ET MIRACULA SAEC. IX-XI. *Vid. Sebastianus*, 4, 5.

10. VISIO TAIONIS EP. (DE INVENTIONE LIBRORUM MORALIUM S. GREGORII). a. *Inc.* B. Gregorius papa librum b. Iob, petente S. Leandro — *Des.* Hanc visionem... praescribi instituit. [3647

**Gregorii Magni opera*, ante libros Moraliū (ed. Maurin. I. XXI-XXII; || *P.L.* LXXXV, 507-10).

b. *Inc.* Chindasvindus Gothorum rex in Toletanam urbem — *Des.* qui ante despicabatur ut ignavus. [3648

LOAISA (G.), *Collectio conciliorum Hispaniae* (Madridi, 1593), 414-15; || BARONIUS, *Annales*, an. 649, LXXXI-II; || AGUIRRE (I. S. de), *Collectio maxima conciliorum omnium Hispaniae*, II (1694), 528-29; 2^a ed. III (1753), 427-428; || saepe in **Collectionibus omnium conciliorum*, in notis ad concilium Toletanum VII, an. 646 (MANSI, X. 773-74); || *P.L.* LXXX. 989-90.

11. FABULAE " DE GREGORIO PECCATORE „. a. *Inc. prol.* Gratia potentis, quae cunctarum moderatur — *Inc.* Rex recto ritu regendo regna tenebat — *Des.* Mater salvatur, Gregorius almificatur. [3649

SCHMELLER (J. A.), in *Zeitschrift für deutsches Alterthum*, II (1842), 487-500.

b. *Inc.* (*mutila*) sic loca venustissima caede vastant maxima — *Des.* ut praepararent se diluculo | [3650

LEO (H.), in *Blätter für literarische Unterhaltung*, 1837, II. 1431-32; || GRIMM (JAC.) und SCHMELLER (A.), *Lateinische Gedichte des X. und XI. Jh.* (Göttingen, 1838), XLV-XLVI.

c. *Inc.* Marcus regnavit prudens valde, qui tantum unicum filium — *Des.* et infra pauca tempora ambo animas Deo reddiderunt — *Sequitur* " *Moralizacio* „, quae *inc.* Carissimi, iste imp... [3651

**Gesta Romanorum*, c. 81, al. 73 (ed. H. OESTERLEY, 399-409).

Gregorius II papa, † 731. — Febr. 13.

**Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 396-410). — **FLODOARDUS, De Christi triumphis apud Italiam*, XI. 5 (*P.L.* CXXXV. 793-96). — *PETRUS DE NAT.* X. 117.

Gregorius III papa, † 741. — Nov. 28.

**Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 415-21). — **FLODOARDUS, De Christi triumphis apud Italiam*, XI. 5 (*P.L.* CXXXV. 796-98). — *PETRUS DE NAT.* X. 118.

Gregorius VII papa, † 1085. — Mai 25.

Libellos pro Hildebrando vel contra eundem in controversia praesertim de investitura conscriptos, quamvis ad Gregorii VII historiam nonnulla passim praebeant, recensere huius loci non erat. Eosdem collectos optimeque editos invenire est in *MG.*, Libelli de lite imperatorum et pontificum. Vid. praesertim I. 532-67, 571-620; II. 184-284, 369-403; III. 325-29.

1. VITA AUCT. PAULO BERNRIESENSI. *Inc.* Igitur Gregorius VII, super quem vere primi Gregorii requievit spiritus — *Des.* quousque cleri populiue spectaculum fierent. [3652]

GRETSEUS (I.), *Commentarius Pauli Bernriedensis, antiqui scriptoris, de vita Gregorii VII* (Ingolstadii, 1610), 19-254; || *Act.* SS. Mai VI. 113-43; 3^a ed. 112-41; || MABILLON, *Acta*, VI, 2. 407-59; 2^a ed. 410-60; || MURATORI, *Scr. rer. ital.* III, 1. 317-51; || *Gretseri opera omnia*, VI. 127-63; || WATTERICH, *Pont. Rom. Vitae*, I. 474-546 (var. lect. 752-53); || *P.L.* CXLVIII. 39-104; || *Gregorii VII epistolae et diplomata* (Paris. 1877), I. 3-66.

2. VITA (ADSCRIPTA PANDULFO VEL PETRO PISANO). *Inc.* Gregorius, qui vocatur Hildebrandus, natione Tuscus, de oppido Raouaco — *Des.* animam reddidit VIII kal. iun. [3653]

Act. SS. t. c. 154-58; 3^a ed. 153-57 (omisso initio); || MURATORI, t. c. 304-313; || WATTERICH, t. c. 293-308; || *P.L.* t. c. 129-40 (omisso initio ut in *Act.* SS.); || DUCHESNE (L.), *Le Liber pontificalis*, II. 282-90.

3. VITA AUCT. BOSONE. *Inc.* Gregorius VII natione Tuscus, patria Suanensis, oppido Rovaco — *Des.* miracula dignatus est operari. [3654]

Act. SS. t. c. 148-54; 3^a ed. 146-52; || *P.L.* t. c. 113-28; || WATTERICH, t. c. 308-43 (var. lect. 750-51); || HOROY, *Medii aevi bibliotheca patristica*, I (1879), 571-92; || DUCHESNE, t. c. 360-68. — Exscripta est haec Vita, nonnullis mutatis, ex * BONIZONIS EP. SUTRINI *Libro ad amicum*, VII (*MG.* Libelli de lite, I. 601 sqq.).

Exc. (ex recensione Nicolai card. de Aragonia) MURATORI, t. c. 304-13 in notis.

4. NARRATIONES DE MORTE GREGORII. a. (IN CODICE UDALRICI). *Inc.* Piae memoriae dñus G. papa VII cum apud Salernum — *Des.* propterea morior in exsilio. [3655]

ECCARD, *Corpus hist. med. aevi*, II. 176; || WAITZ (G.), in *MG.* Scr. V. 563, not. 59; || JAFFÉ (Ph.), *Mon. Bambergensia* (BIBL. RER. GERM. V), 143-44.

b. Inc. Volumus vos scire, qui ecclesiasticae curae — *Des.* et amicos Heinrici ascendere. Teste Moguntino archiepiscopo. [3656]

WAITZ, in *MG.* Scr. V. 563, l. 16-27; || PERTZ, *MG.* Scr. VIII. 170-71, not.*.

c. Inc. Episcopus Augustidunensis post biennium rediens — *Des.* modicae quam habebat substantiae. [3657]

WAITZ, in *Archivo Pertzii*, VII. 220-21; || *Id.* in *MG.* Scr. V. 563, not. 58. — (*Mut.*) MABILLON, *Annales*, V. 214; 2^a ed. 200.

Gregorius X papa, † 1276. — Ian. 10.

1. VITA. *Inc. prol.* Gesta virorum fortium — *Inc.* Sane fuit ado-

lescens, Tedaldus nomine — *Des.* salutiferum munus percepisse cognoscimus et fatemur. Amen. [3658]

CAMPI (P. M.), *Dell' historia ecclesiastica di Piacenza*, II (1651), 343-49; || MURATORI, *Rer. ital. scr.* III, 1. 599-605.

2. VITA AUCT. PTOLOMAEO DE LUCA. *Inc.* Anno Dñi MCCLXXI Gregorius X in cathedra Petri — *Des.* Hanc autem visionem ego audiui... cum quadam laetitia. [3659]

PTOLOMAEUS LUC. *Hist. eccl.* xxiii. 1-16 (MURATORI, op. c. XI. 1165-73).

3. VITA (EX BERNARDI GUIDONIS *Flor. chron.*). *Inc.* Gregorius X, natione Lombardus, de Placentia civitate fuit electus — *Des.* Vacavit autem sedes diebus 11. [3660]

MURATORI, t. c. 597-98.

Exc. BOUQUET, XXI. 702-3.

4. VITA AUCT. AMALRICO AUGERIO. *Inc.* Gregorius X, natione Lombardus, de Placentia civitate post dictum Clementem — *Des.* Deus ostendit plura et diversa miracula. [3661]

ECCARD, *Corp. hist. med. aevi*, II. 1784-86; || MURATORI, op. c. III, 2. 424-26.

5. VITA (IN CONTINUATIONE CHRONICI MARTINI POLONI). *Inc.* Gregorius X, natione Lombardus, de civitate Placentia, sedit — *Des.* Mortuus est Arecii et sepultus ibidem. [3662]

* MARTINI CHRONICON (ed. L. WEILAND, in *MG. Scr.* XXII. 442); || *Act. SS.* Propyl. Mai, Conatus chron.-hist. II. *56, n. 2; || MURATORI, t. c. 598, not. 1; || DUCHESNE (L.), *Le Liber pontificalis*, II. 456-57.

6. MIRACULA. *Inc. praeambulum.* Apud Aretinam civitatem Tusciae depositio... — *Inc.* In nomine Dei aeterni. Amen. Anno Dñi MCCLXXVI... infra scripta sunt miracula... Die martis... — *Des.* qui sibi plenos codices miraculorum praedicti bb. papae libenter ostendet. [3663]

CAMPI, t. c. 486-88; || BONUCCI (A. M.), *Istoria del pontifice ottimo massimo il B. Gregorio X* (Roma, 1711), appendix: "B. Gregorii papae decimi Placentini vitae, virtutum ac miraculorum relatio..." XLVIII-LIII.

Gregorius ep. Armeniae, † 325/330. — Sept. 30.

VITA. *Inc. prol.* Insignes Christi philosophos — *Inc.* Cum Persarum et Assyriorum regnum Artabanus — *Des.* plenus dierum ad Dñum in pace migravit. Cuius festum celebratur iv non. dec... [3664]

Act. SS. Sept. VIII. 402-13; || LAGARDE (P. de), *Onomastica sacra*, 2^a ed. (1887), 2-24.

Gregorius ep. Lingonensis, † 539/540. — Ian. 4.

1. VITA AUCT. GREGORIO TURON. (*Vit. Patrum*, VII). *Inc. prol.* Egregiae sanctitatis viri — *Inc.* Igitur s. Gregorius ex senatoribus primis — *Des.* qui se virtutibus manifestis saepius declaravit. [3665]

a) **Greg. Turon. opera* (ed. RUINART, 1177-82; || *P.L.* LXXI. 1036-40; ||

ed. KRUSCH, 686-90); || SURIUS, I (1570), 108-10; (1576), 109-11; (1618), 59-60; (1875), 98-101.

β) *Act. SS. Ian. I.* 168-70 : recensio passim interpolata, quae *des.* : * fertur amica salus. Acta sunt haec pridie non. ian... » [3666

γ) Invenitur etiam (cf. *Catal. Paris.* I. 329, 3°) recensio magis interpolata, in qua nempe passim inserti sunt loci ex GREG. TURON. *Hist. Franc.* III. 15, 19; v. 5.

2. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXII. 53; || MOMBRIUS, I. 332^v-33. — PETRUS DE NAT. VI. 45.

Gregorius Nazianzenus, ep. Cpolitanus, † 389/390. — Mai 9.

1. VITA AUCT. GREGORIO PRESB. a. (INTERPRETE ADEMARO LECTORE BENEVENTANO). *Inc. prol. interpretis.* Annorum 903 a I. C. Dñi N. incarnatione serie iam devoluta — *Inc. prol.* Advocati igitur, o dd. ff., a summo pontifice nomine theologo, accedamus — *Inc.* Igitur patria b. G-i eximii conf., qui theologus cognominatus est, secunda Cappadocia fuit — *Des.* apparens quasi eruditissimus, cum esset miser deceptor animarum. [3667

Exc. (prol. interpretis) *Catal. Paris.* II. 226-27.

b. (INTERPRETE AMBROSIO TRAVERSARI). *Inc. prol. interpretis.* Dño venerabili... Iuliano, Ambrosius. Vetus consuetudo est — *Inc. prol.* Invitat nos quidem, religiosissimi viri, G. ille eximius, cui a theologia cognomen fluxit — *Inc.* Patria illi secunda Cappadocum fuit — *Des.* Deo gratum esse quod illi iuxta vires offertur. [3668

Exc. (prol. interpretis) *Catal. Paris.* II. 487-88. — Cf. BANDINIUS, *Catal. cod. lat. bibl. Mediceae Laurentianae*, II. 816.

2. EPITOMAE.

HIERONYMUS, *De vir. ill.* 117. — ADO, 9 mai. — *ALDHELMUS, *De laude virg.* 13 (P.L. LXXXIX. 251). — PETRUS DE NAT. II. 69.

Gregorius ep. Nicopolitanus in Armenia, cultus Pitiveri in Gallia, saec. XI in. — Mart. 16.

VITA. *Inc.* Macarius Gregorius Armeniorum Nicopolitanus archiep. morum probitate decorus — *Des.* putantes vivere, cognovimus. Laudetur inde summa... [3669

SAUSSAYUS (Car.), *Annales ecclesiae Aurelianensis* (1615), 749-70; || *Act. SS. Mart. II.* 462-64; 3^a ed. 457-59.

Exc. BOUQUET, XI. 457.

Gregorius ep. Ostiensis, † 1044. — Mai 9.

MIRACULA AUCT. AEGIDIO CABREGENSI. *Inc.* Anno Dñi MCCXCVIII armiger equitis cuiusdam Navarri — *Des.* elemosynam, quantamcumque potuit, ad ecclesiam misit. [3670

(Mut., ut videtur) CAIETANUS (C.), *SS. trium episcoporum... Isidori Hispa-*

lens., *Hdefonsi Tolet.*, *Gregorii card. Ost. vitae et actiones* (Romae, 1606), 152-53; || TAMAYO, *Mart. hisp.* III. 134-35; || *Act. SS.* Mai II. 466 (3^a ed. 464), n. 5-9.

Gregorius ab. Porcetensis, saec. X extr. — Nov. 4.

1. VITA. *Inc.* Cum divinae pietatis operante clementia — *Inc.* Igitur Ottonum tertio, caesarum augustissimo — *Des.* (*mutila*) nostri piissimi caesaris augendae saluti reservavit. [3671]

HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 1187-90; || *Act. SS.* Nov. II. 1. 463-66.

2. VITA. *Inc.* B. Gregorius magno secundum saeculi dignitatem — *Des.* adiuvari supplices deposcimus. Amen. [3672]

ADDITAMENTA. I. *Inc.* Non longe post translationem b. G-i — *Des.* a Dño cottidie curantur, cui est honor... Amen. [3673]

II. *Inc.* Item accidit, ut quaedam dña de Mosella — *Des.* praestitit obsequium servitutis. [3674]

Act. SS. t. c. 467-77 (var. lect. *ibid.* 599).

Exc. HOLDER-EGGER, t. c. 1191-99.

Gregorius, Theodorus et Leo conf. in insula Samo, † cca. 360. — Aug. 24.

1. VITA AUCT. PETRO CALOTIO. *Inc.* Gregorius, Theodorus et Leo, orti in Oriente — *Des.* quo die pretiosas animas Deo dederunt. [3675]

Act. SS. Aug. IV. 771-72; || CORNELIUS (Flam.), *Eccl. Venet. illustr.* XI. 323-27.

2. EPITOME. *Inc.* Gr. Th. et Leo conf. tempore Constantii imp. — *Des.* apud Samum adhuc habetur. [3676]

PETRUS DE NAT. VII. 106.

Gregorius presb. m. Spoleti, sub Diocletiano. — Dec. 24.

1. PASSIO. *Inc.* Temporibus Diocletiani et Maximiani imp. talis furor a sacrilegis exardescebat — *Des.* et rivum qui Sanguinarius appellatur iuxta muros civitatis... dicens : Mirabilis Deus... Ipsi honor... [3677]

(Mut.) SURIUS, VI (1575), 951-53; (1581), 1051-53; XII (1618), 307-8; XII (1880), 394-97. — Verba genuina ex codd. exscriptimus.

2. EPITOMAE.

ADO, 24 dec. — *FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, VIII. 12 (P.L. CXXXV. 737-40). — VINC. BELLOV. XIII. 54; || MOMBRITIUS, I. 341^v. — *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 232^v-33^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 8-8^v. — PETRUS DE NAT. I. 88.

Gregorius thaumaturgus ep. Neocaesariensis, † cca. 270. — Nov. 17.

1. VITA AUCT. GREGORIO EP. NYSSENO. *Inc. prol.* Gregorius divina gratia Nisenae sedis ep... Gloriosa miracula et admirabilem vitam —

Inc. Igitur Gregorius Neocaesarea Ponti urbe genitus — *Des.* cum Atenodoro fratre suo mirabilis apparuit. Depositus est vero... [3678]

Bibl. Casin. III. Floril. 168-79.

2. LAUDATIO ADSRIPTA EIDEM. *Inc.* Festivitatem hodiernam — *Des.* ad caelestia regna gloriosus migravit. Huius rei gratia... [3679]

De qua *Anal. Boll.* XVII. 90.

3. EPITOMAE.

HIERONYMUS, *De vir. ill.* 65. — ADO, 3 iul. — VINC. BELLOV. XII. 80-82. — PETRUS DE NAT. VI. 44.

Gregorius ab. Traiectensis, † 775 (?). — Aug. 25.

1. VITA AUCT. S. LUDGERO. *Inc. prol.* Sacrarum scripturarum praeceptis monemur — *Inc.* Est enim mihi sermo iste de dño Gregorio ab. — *Des.* migravit ad Dñm, cui tanto tempore sincera mente servivit, praestante... [3680]

BROWERUS (Chr.), *Vita S. Gregori Ultraiectensis antistitis et ab.* (inter SIDERA GERM., Moguntiae, 1616), 1-18; || SURIUS, VIII (1618), 277-83; || MABILON, *Acta*, III, 2. 320-33; 2^a ed. 290-302; || *Act. SS.* Aug. V. 254-64; || *P.L.* XCIX. 752-70; || PARIS (G.), *Disquisitio de Ludgero Frisiorum Saxonumque apostolo* (Amstelaedami, 1859), 158-82; || HOLDER-EGGER (O.). in *MG. Scr.* XV. 66-79.

EXC. SERARIUS, *Rer. Mogunt.* 457-64, 514-17; *id.* ed. IOANNIS, I. 286-89, 323. — *Act. SS.* Iun. I. 483-87; 3^a ed. 476-79. — BOUQUET, III. 670.

2. EPITOME. *Inc.* Cum s. Bonifatius Traiectensis ep. a Deo admonitus ad Hessos — *Des.* sincera mente servivit. Eius autem translatio... facta est. [3681]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 321^a-21^d; || *id.* (Lovan. 1485), f. 119^v-20^v.

Gregorius ep. Turonensis, † 594. — Nov. 17.

1. TESTIMONIUM IPSIUS GREGORII.

*GREG. TURON. *Hist. Franc.* x. 31.

2. VITA. *Inc. prol.* Omnium quidem sanctorum iure memoria veneratur — *Inc.* Gregorius celtico Galliarum tractu fuit exortus — *Des.* Martino iunctus in caelo consummaret, praestante... [3682]

CLICHTOVEUS (Hier.), *Sulpicii Severi de vita divi Martini*, etc. (Paris. 1511), f. 71-77; || LIPOMANUS, III, f. 137-43; || SURIUS, VI (1575), 378-87; (1581), 419-27; XI (1618), 376-80; || *Greg. Turon. opera*, ed. RUINART, in initio, sign. z^v-bb^v; || BOUQUET, II. 129-35; || *P.L.* LXXI. 115-28; || BORDIER, *Les Livres des miracles de Grégoire de Tours*, IV. 212-33.

3. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXII. 124, 125. — PETRUS DE NAT. x. 72.

Gregorius a Veruculo, Ord. Erem. S. Augustini, † 1343. — Mai 4.

VITAE EPITOME. *Inc.* Notum sit igitur b. G-um oriundum esse ex terra Veruculi — *Des.* non repetam. [3683]

Act. SS. Mai I. 535-36; 3^a ed. 541-42.

Grimbaldus ab. Wintoniensis, † 903. — Iul. 8.

CAPGRAVIUS, f. 167; || *Act. SS.* Iul. II. 651, n. 3.

Gua... Vid. Wa...

Gudila v. culta Bruxellis, saec. VII. — Ian. 8.

1. VITA AUCT. HUBERTO. *Inc. prol.* Dilectissimo fratri Alberto... Attulisti ad nos nuperrime quaternium — *Inc.* B. igitur Gudila v. dignissimum habuit ortum — *Des.* (*mutila*) nepotis, de quo praelocuti sumus, ducis Karoli. [3684]

Act. SS. Ian. I. 514-23; || *Act. SS. Belgii*, V. 689-715.

Exc. HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 1200-3.

2. VITA. a. *Inc.* Igitur Sigiberti regis temporibus, qui fuit Dagoberti regis filius, exstitit quidam comes Witgerus — *Des.* quae me scribentem et te, christiane, respiciat legentem. Amen. [3685]

SURIUS, I (1570), 162-71; (1576), 167-76; (1618), 121-26; II (1875), 561-72; || *Act. SS.* t. c. 524-30; || *Act. SS. Belgii*, V. 716-34.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 656-57; III. 385-86, 427-28, 438. — HONTHEIM, *Prodr. hist. Trev.* I. 458. — BOUQUET, III. 628-29; V. 480-81; IX. 149-50; XI. 463. — HOLDER-EGGER, t. c. 1203, not. **.

b. *Inc. prol.* Universis sub iugo levi Christi militantibus — *Inc.* Igitur ss. virginis Gertrudis temporibus vir quidam fuerat ven. nomine Witgerus — *Des.* quae me scribentem ac omnes audientes respiciat et legentes. Amen. [3686]

Exc. (prologus) *Catal. Brux.* I. 391, 44^a. — Cf. etiam *Anal. Boll.* XIV. 46, 27°.

Gudwalus ep. Britannus cultus Gandavi, saec. VII. — Iun. 6.

1. VITA, libris 3. *Inc. prol.* Angelico comprobante testimonio — *Inc. lib. I.* In illis igitur diebus cum christiani imperii maiestas — *Des.* cum tanto decore collocavit. Quod actum constat III non dec., Lothario quidem rege... [3687]

Act. SS. Iun. I. 729-42; 3^a ed. 718-30. — (*Mut.* et plurimum contracta)

SURIUS, III (1572), 509-18; (1579), 616-22; VI (1618), 108-11; VI (1877), 146-57.

2. MIRACULA. *Inc. prol.* Benedictus Deus, qui facit mirabilia solus — *Inc.* Anno incarnati Verbi MXLIII, VIII id. iun., II feria — *Des.* immo velut debriatio quaedam populis orta est. [3688]

Act. SS. t. c. 743-48; 3^a ed. 732-36.

3. SERMO IN TRANSLATIONE SS. GUDWALI ET BERTULFI. *Inc.* Quicumque memoriam sanctorum agit — *Des.* in loco Blandinium dicto. [3689
Act. SS. t. c. 742-43; 3^a ed. 730-31.

4. EPITOME. *Inc.* S. Gudwalus Britanniae finibus ortus — *Des.* et pluvias statim largissime caelum dedit. [3690
CAPGRAVIUS, f. 167-68.

Gue... *Vid.* **We...**

Guesnoveus. *Vid.* **Goeznoveus.**

Guethnocus. *Vid.* **Iacutus.**

Gui... *Vid.* **Wi...**

Guignerus. *Vid.* **Fingar.**

Gulielmus. *Vid.* **Willelmus.**

Gumbertus ep., fundator monasterii Ansbacensis, saec. VIII. — Iul. 15.

VITA. *Inc.* B. Gumbertus nobilium secundum carnem parentum stirpe — *Des.* in hoc mundo coruscat miraculis, praestante... [3691
Act. SS. Iul. IV. 69-71; || STREBEL (I. S.), *Franconia illustrata*, I (1761), 188-201.

Gumbertus m. Avennaci in agro Remensi, saec. VII. — April. 29.

VITA. *Inc.* Tempore quo gubernabat Francigena sceptrum rex potentissimus Childericus — *Des.* triumphat cum angelis laureatus, donante Dño N. I. C... [3692

Officium SS. Tresani, Gumberti et S. Berthae (Rhemi, 1557), 67-111; || *Act. SS.* April. III. 622-24; 3^a ed. 630-31 (ea quae editor interpolata censuit, inter annotationes reiecta sunt vel etiam prorsus omissa).

Gumbertus ep. Senonensis (?), fundator monasterii Senoniensis, saec. VII. — Febr. 21.

VITA AUCT. RICHERO (*Gesta Senoniensis eccl.*, I. 1-3). *Inc.* Igitur in tempore illo, cum ab incarnato Dei Verbo DCCXX ageretur annus — *Des.* et fundatorum nomina perlegeris. [3693

D'ACHERY, *Spicilegium*, III. 273-77; || *Id.* ed. DE LA BARRE, II. 604-5; || MABILLON, *Acta*, III. 2. 470-72; 2^a ed. 426-28; || CALMET, *Hist. de Lorraine*, II, preuves, 2-5; 2^a ed. III, preuves, 141-43; || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XXV. 257-59.

Exc. BOUQUET, III. 583-84.

Gumesindus et Servus Dei mm. Cordubae, † 852. — Ian. 13.

* EULOGIUS, *Mem. SS.* II. 9 (*P.L.* CXV. 776); || SURIUS, I (1618), 180; || *Act. SS.* Ian. I. 823; 3^a ed. II. 105.

Gummarus conf. Lirae in Belgio, saec. VIII extr. — Oct. 11.

1. VITA ET TRANSLATIO. *Inc.* S. Gummarus generosa stirpe exortus apud Emblehem — *Des.* perseveranter pulsant. Imploremus ergo misericordiam summi iudicis... [3694]

α) *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 403^d-8^d; || *id.* (Lovan. 1485), f. 237^r-43. — (Mut.) SURIUS, V (1574), 695-700; (1580), 779-84; X (1618), 160-63; X (1879), 344-51.

β) (desunt commentatiunculae piae, quae in α post nonnulla capitula leguntur) *Act. SS.* Oct. V. 682-88; || DECKERS (P. G. L.), *Leven en eerdienst van den heiligen ridder Gummarus* (Lier, [1870]), 479-94.

γ) (epitome) Vid. *Catal. Bruz.* I. 102, 34°.

ADDITAMENTUM. *Inc.* Consimile miraculum accidit de alio... [3695]

Cf. *Anal. Boll.* XIV. 50, 65°.

2. PROLOGUS IN VITAM METRICAM, AUCT. THEOBALDO. *Inc.* Dñō Sigerō... Hortata est caritas tua... [3696]

Act. SS. t. c. 682; || DECKERS, t. c. 478-79.

3. VITA METRICA. *Inc. prol.* Ut solis lampas nocturnas dissipat umbras — *Inc.* Stillavit caelo donum pietatis ab alto — *Des.* Munere nec gemino caruit, dum corpore vixit. [3697]

De qua *Act. SS.* t. c. 677, n. 11; 681, n. 22; || DECKERS, t. c. 467, n. 11; 475, n. 22; || *Anal. Boll.* XIV. 50, 66°.

4. VERSICULI DE MIRACULIS. Sunt bis centenis nonaginta quoque quinis — *Des.* sic crescit fabrica, solvuntur debita multa. [3698]

Cf. *Anal. Boll.* t. c. 50, 67°.

5. MIRACULA AN. 1475. *Inc. prol.* Benedictus Deus in donis suis — *Inc.* Anno Dñi MCCCCLXXV in die ss. Pentecostes — *Des.* Quorum multiplicitatem satis explicat... [3699]

Act. SS. t. c. 689-97; || DECKERS, t. c. 495-513.

Gundbertus, Gundebertus. *Vid.* Gumbertus.

Gundecharus ep. Eichstetensis, † 1075. — Aug. 2.

MIRACULA AN. 1309. *Inc.* Anno Dñi MCCCIX, feria vi... Quaedam puella, nomine Leukardis — *Des.* et tandem quasi post 12 dies omnino convaluit. [3700]

Act. SS. Aug. I. 184-89.

Gundelbertus ep. Senonensis. *Vid.* Gumbertus.

Gundleius rex Australium Britonum, saec. VI. — Mart. 29.

1. VITA ET MIRACULA. *Inc.* Nobilissimus rex Glivusus — *Des.* et subiocere debuit ecclesiae S. Gunlyu per rationem. [3701]

REES, *Cambro British SS.* 145-57.

2. EPITOME. *Inc.* S. Gundleus filius regis Australium Britonum — *Des.* a morte temporali liberatur. [3702]

CAPGRAVIUS, f. 168-68^v; || *Act. SS.* Mart. III. 784; 3^a ed. 781.

Gundulfus ep. Mediolanensis (?), cultus in agro Bituricensi, saec. VI (?). — Iun. 17.

1. VITA. S. confessor Dei G. vita, moribus scientiaque praeclarus — *Des.* fulget miraculis, ad laudem... [3703]

GONONUS (B.), *Vitae Patrum Occid.* 213.

2. TRANSLATIO ET MIRACULA. *Inc. prol.* Sicut summa aeternae felicitatis gaudia — *Inc.* Fidelibus populis Deum intinasse credimus — *Des.* desaeviit incendium. [3704]

LABBE, *Bibl. mss.* II. 386-88; || *Act. SS.* Iun. III. 380-81; 3^a ed. IV. 308-9.

Gundulfus ep. Traiectensis, saec. VII in. — Iul. 26.

1. VITA. a. *Inc.* Nunc (*al.* Hunc, Hinc) sequitur electio... Hic namque ut relatione quorundam fidelium agnovimus, magnis ex natalibus — *Des.* sepelitur in medio ecclesiae illius incomparabilis viri gloriosissimi Servatii, ad laudem... Amen. Quid ergo nos tantilli... [3705]

Act. SS. Iul. IV. 163-64 (Deest clausula: " Quid ergo... "). — Desumpta est Vita ex parte III Vitae 7a vel etiam 7b S. Servatii ep. Tungrensis. Vid. infra **Servatius**.

b. *Inc.* Nunc sequitur electio... Hic nimirum, ut in litteris magnorum agnovimus, magnis ex natalibus — *Des.* sepultus est in ecclesia praefata, ad laudem... Amen. Quid ergo, ff., nos pusilli... [3706]

Inest in Vita S. Servatii 7c, part. II-III.

c. *Inc.* Assumptus est etiam post eum in cathedra eius G. Hic misus divinitus — *Des.* in bona spe assumptus est ad Dñm. [3707]

Inest in Vita Servatii 7d, parte III.

d. *Inc.* Subsecuta est electio pretiosissimi... Hic magnis ex natalibus — *Des.* ex hoc mundo transivit et iuxta eum sepultus est. [3708]

De qua *Act. SS.* t. c. 161, n. 9 (" Tertium legitur... ").

e. (AUCT. AEGIDIO AUREAEVALLENSI, *Gesta ep. Leodiensium*, I. 34). *Inc.* Hunc sequitur etc. ut a. — *Des.* sepeliunt in medio ecclesiae viri gloriosissimi Servatii. Quid ergo nos tantilli... [3709]

CHAPEAUVILLE, *Gesta pontif.* I. 61-63; || HELLER (I.), in *MG.* Scr. XXV. 28.

f. *Inc.* B. autem Monulfo de medio facto — *Des.* sepelitur in medio ecclesiae b. Servatii. [3710]

Act. SS. t. c. 162-63.

2. VITA AUCT. PSEUDO-IOHANNE EP. TRAIECTENSI. *Inc.* S. Gondulfus, filius deplorati Munderici — *Des.* Vitam et acta habes, carissime praesul... [3711]

Exc. Act. SS. Mai VII, Danielis Papebrochii Paralipomena, 65, n. 11; 3^a ed. Propyl. Mai, Paralipomena, 65, n. 11. — *Ibid.* Iul. IV. 160, n. 4.

Gunhardus ep. Namnetensis et soc. mm., † 843. — Iun. 25.

PASSIO (EX ANNALIBUS S. SERGII ANDEGAVENSIS EXCERPTA?). *Inc.* Anno ab inc. Salvatoris DCCCXLIII, ab urbe autem condita MDXCV... Rainaldus — *Des.* terra marique externos hostes assidue patimur. [3712]

D'ARGENTRÉ (Bertrand), *Histoire de Bretagne* (1582 et saepe postea), lib. II, c. 12; || BARONIUS, *Annales*, ad an. 853, xxiv; || DUCHESNE, *Hist. Norm. scr.* 20; || *Ib.* *Hist. Franc. scr.* II. 386-87; || *Act.* SS. Iun. VI. 246; 3^a ed. VII. 682-83; || MARTENE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* III. 831; || BOUQUET, VII. 46-47; || MARCHEGAY (P.) et MABILLE (É.), *Chroniques des églises d'Anjou* (Paris, 1869), 129-32; || MERLET (R.), *La Chronique de Nantes* (Paris, 1896), 14-17.

Guntherus erem. in Bohemia, † 1045. — Oct. 9.

Vid. etiam supra, **Emmerammus**, 3, *exc.*

1. VITA. *Inc.* Regnante piissimo imp. Henrico huius nominis secundo, cum b. Godehardus Altahense coenobium regeret, fuit in Thuringiae partibus quidam vir — *Des.* adsepeliendum esse in spiritu praedicebat. In quo loco per eius merita... [3713]

CANISIUS, *Ant. lect.* II, 2. 566-77; ed. BASNAGE, III, 1. 185-89; || SURIUS, X (1618), 136-38; || MABILLON, *Acta*, VI, 1. 480-86; 2^a ed. 423-28; || *Act.* SS. Oct. IV. 1069-72; || PERTZ, *MG. Scr.* XI. 276-79; || EMLER (J.), in *Fontes rer. Bohem.* I. 337-46.

2. VITA ET MIRACULA. I. VITA. *Inc.* Anno ab inc. Dñi MV, regnante piissimo imp. Henrico tertio, cum b. Godhardus Altahensem abbatiā feliciter gubernaret et... exhiberet famulatum, fuit in partibus Thuringiae — *Des.* Quanta autem eodem anno ad sepulcrum... sequens lectio manifesto declarabit indicio. [3714]

De qua *Act.* SS. t. c. 1056, n. 7 (ex cod. ducis de Altaems); 1074, annot. *hh.*

II. MIRACULA. *Inc.* Fuit in partibus Pannoniae quidam Laurentius — *Des.* sigillis nostris hanc litteram roborantes. [3715]

Act. SS. t. c. 1074-81, n. 1-24.

III. NOTAE. *Inc.* Notandum est quod b. G. heremum intravit anno Dñi MVIII — *Des.* consilioque persuasit. [3716]

Act. SS. t. c. 1083-84, annot. *ff.*

IV. MIRACULA. Inc. Anno ab inc. Dñi MCCCLXI, regnante — *Des.* Iohannes nomine Zoth... et alii quamplures viri fide digni. [3717]
Act. SS. t. c. 1081-83, n. 25-31.

3. VITA ET MIRACULA. I. VITA. Inc. Fuit in partibus Thuringiae quidam vir — *Des.* se in spiritu sepeliendum esse praedixit. In quo loco multa per eius merita... [3718]
PITER (B.), Thesaurus absconditus in agro seu monasterio Brzewnowiensi ... S. Guntherus (Brunae, 1762), 17-27.

II. MIRACULA. Inc. Fuit in Pannoniae partibus vir quidam Laurentius — *Des.* sanum et incolumem restituunt. [3719]
PITER, t. c. 28-35.

Guntramnus rex, † 592. — Mart. 28.

PETRUS DE NAT. IV. 8.

Gurthiernus erem. in Britannia Armorica, saec. VI. — Iul. 3.

1. GENEALOGIA. Inc. Haec est genealogia... Igitur G. filius Boni — *Des.* consobrinam Mariae genetricis Christi. [3720]
LE DUC (Pl.), Histoire de l'abbaye de Sainte-Croix de Quimperlé, ed. R.-F. LE MEN (Quimperlé, s. a. [1881]), 578-79; || MAÎTRE (L.) et P. DE BERTHOUD, Cartulaire de l'abbaye de Sainte-Croix de Quimperlé (Paris, 1896), 3-4.

2. VITA. Inc. Gurthiernus, quando fuit iuvenis, exivit — *Des.* et vos misericordiam a Deo. Sic valete. [3721]
LE DUC, t. c. 579-80; || MAÎTRE, t. c. 4-6.

3. INVENTIO RELIQUIARUM SAEC. XI. Inc. Gurthierni reliquiae sunt hae, qui fuit rex Anglorum — *Des.* et aliorum reliquiae. [3722]
LE DUC, t. c. 581; || MAÎTRE, t. c. 6-7.

Guthlacus erem. Croylandiae, † 714. — April. 11.

1. VITA AUCT. FELICE MON. Inc. prol. In Dño dñorum dño meo... Aelfwaldo... Iussionibus tuis obtemperans — *Inc.* Fuit itaque in diebus Æthelredi — *Des.* grates Deo persolvens dignas, quas nullus reddere nescit. [3723]

MABILLON, Acta, III, 1. 264-84 (2^a ed. 257-75), c. 1-40 extr.; || Act. SS. April. II. 38-50; 3^a ed. 38-49; || GOUGH (R.), The history and antiquities of Croyland abbey (London, 1783) [= NICHOLS, Bibliotheca topographica Britannica, n^o xi], Appendix, 131-53; || BIRCH (W. DE GRAY), Memorials of S. Guthlac of Crowland (Wisbech, 1881), 1-64.

Aliquando in codicibus subiunctus est locus exscriptus ex ORDERICO VITALI, *Hist. eccl. l. iv, c. 15 extr. et 16 init.* [ed. MABILLON, t. c. 284 (2^a ed. 275), c. 40 extr. et c. 41; *Act. SS. t. c. 50*], qui *inc.* "Multi vero diversis infirmitatibus gravati, et *des.* "Eundem itaque locum omni vita sua dilexit... [3724]

2. EIUDEM EPITOMAE. a. (AUCT. ORDERICO VITALI). *Inc.* Tempore Ethelredi regis Anglorum G. ex patre Penvaldo — *Des.* gratias egit. Multi quoque alii... [3725]

* ORDERICUS VITALIS, *Hist. eccl.* IV. 15 (ed. LE PREVOST, II. 268-79).

b. *Inc.* Diebus autem regis Merciorum Ethelredi nobilis quidam nomine Penwaldus — *Des.* et promotione non cessavit. Floruit autem circa annum Dñi DCCVI. [3726]

CAPGRAVIUS, f. 169-72^r; || SURIUS, II (1571), 625-30; (1578), 687-92; IV (1618), 142-45; II (1875), 673-81; || GONONUS, *Vitae Patrum Occid.* 59-62.

Apud Capgravium insertum est ante ultimam sententiam ("Floruit...") capitulum quod *inc.* "S. enim Guthlacus tam irremisso famulatu" et *des.* "questibus impleverunt". [3727]

3. VITA AUCT. PETRO BLESENSI ARCHIDIAC. BATHONIENSI. I. VITA. *Inc. prol.* Rev. patri et dño dño Henrico ab. Croilandiae... Quia gesta viro- rum illustrium — *Inc.* Temporibus Æthelredi regis Anglorum dilectus Deo — *Des.* et quam tempestivus adiutor, praestante... [3728]

Sequitur in cod. II. TRANSLATIO ET MIRACULA. Inc. prol. Gloriosam ven. patris nostri G-i translationem — *Inc.* Tempore quo b. recorda- tionis ab. Waldevus — *Des.* et efficacia meritorum, ad laudem... [3729]

De qua *Act. SS.* t. c. 37, n. 4; MEYER (P.), in *Romania*, VIII (1879), 485.

4. VITA METRICA. *Inc. prol.* Omnimodos quanta virtute subegerit hostes — *Inc.* Regis Ethelredi sceptro dominante Britannis — *Des.* Militis imperio subiecit phantasmata Christus. [3730]

Exc. BIRCH, t. c. XXV-XXVIII — Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 408-9.

5. TRANSLATIO AN. 1136. *Inc. prol.* Erigite, cc., aures — *Inc.* Ad sin- gularem huius diei celebritatem — *Des.* Honoremus ergo, ff., sancto- rum reliquias... [3731]

Act. SS. t. c. 54-57; 3^a ed. 54-56.

6. MIRACULA. *Inc.* Quodam tempore... abbas Ingulfus — *Des.* (*mutila*) ad nepotem suum trucidandum eum stimulavit. [3732]

Act. SS. t. c. 57-60.

Hadalinus seu **Hadelinus** conf., saec. VII extr. — Febr. 3.

VITA ADSRIPTA NOTGERO EP. LEODIENSI. *Inc. prol.* Omnipotens Deus, qui dives est — *Inc.* Igitur, sicut veridicorum rettulit antiquitas — *Des.* Corpus eius honorifice curatum... [3733]

Act. SS. Febr. I. 372-76; 3^a ed. 377-81; || MABILLON, *Acta*, II. 1013-17; 2^a ed. 972-76 (om. prol. et quibusdam aliis); || *Act. SS. Belgii*, IV. 614-624; || *P.L.* CXXXIX. 1141-48 (ex Mabillonio).

Exc. BOUQUET, III. 635-36.

Hadeloga abb. Kitzingensis, saec. VIII. — Febr. 2.

1. VITA. *Inc. prol.* Ad laudem et gloriam Dñi N. I. C. — *Inc.* B. igitur v. Hadelonga ex alto regum et imperatorum sanguine — *Des.* una sententia erat in hac prece : Oramus te... [3734]

Act. SS. Febr. I. 306-9; 3^a ed. 309-11.

2. LAUDATIO. *Inc. prol.* Pauperum Christi humillimus... Scio, filiae Ierusalem — *Inc.* Egredimini, filiae Ierusalem — *Des.* Multa quidem, ut aliquis sapiens ait... [3735]

Act. SS. t. c. 944-58; 3^a ed. 953-67.

Hadoindus ep. Cenomannensis, † post 650. — Ian. 20.

1. VITA (*Actus pont. Cenomann.* 12). *Inc.* Dñus Hadoindus... natione Francus vel Gallus... [3736]

MABILLON, *Vet. anal.* III. 146-66; 2^a ed. 264-69.

Exc. Act. SS. Ian. II. 1140-43; 3^a ed. 764-66. — CAUVIN, *Géographie ancienne du dioc. du Mans*, xxxiii-xl.

2. TRANSLATIO SAEC. IX. *Vid.* **Iulianus**, Cenomann. 5.

Hadrianus I papa, † 795.

1. VITA. *Inc.* Hadrianus, natione Romanus, patre Theodoro — *Des.* et sepultus est in basilica b. Petri... ind. IIII. [3737]

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 486-514). — *Vid.* etiam **Hadrianus III.**

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. viii. 53.

Hadrianus III papa, † 885. — Iul. 8.

Cum de gestis huius papae, praeter ea quae ad ipsius mortem, sepulturam et miracula pertinent, nihil sciret auctor, Vitam confinxit ex his quae in *Libro pontificali*, in *Libro diurno* et alibi de Hadriano I tradita legebat, addita in fine narratione de morte etc.

1. VITA. *Inc.* Hadrianus igitur, natione Romanus, ex patre Theodoro — *Des.* per quae mereamur pervenire ad caelestem patriam, opitulante... [3738]

Exc. UGHELLI, II. 115-17; 2^a ed. 94-95; || CIACCONIUS (A.) et OLDOWINUS (A.), *Vitae et res gestae pontificorum romanorum*, I (1677), 555-56; || *Act. SS.* Iul. II. 646-47 (3^a ed. 646), n. 18-22. — MABILLON, *Mus. ital.* I, 2. 38-41. — GIORGI (I.), in *Archivio della R. Società Romana di storia patria*, XI (1888), 676-78. — QUATTRINI (Gius.), *Del culto a papa sant' Adriano III° nell' augusta badia di Nonantola* (Modena, 1889), 4-8. — ID. *Dello scambio di papa Adriano I con S. Adriano III* (Modena, 1890), 3-4, 6-7, 10. — BORTOLOTTI (P.), *Antica Vita di S. Anselmo abbate di Nonantola* (Modena, 1892), 16-17, 155-59 (= MONUMENTI DI STORIA PATRIA DELLE PROVINCE MODENESE, XIV, 2. 148-49, 287-91).

2. VITA METRICA. *Inc.* Rex regum fortis — *Inc.* Civis romanus fidei virtute — *Des.* Cui Dñus tantum concessit habere patronum. [3739]

UGHELLI, II. 113-15; 2^a ed. 92-94; || CIACCONIUS, t. c. 554-55; || *Act. SS.* t. c. 645-46, n. 11-16.

Exc. QUATRINI, *Del culto*, 9; || BORTOLOTTI, t. c. 159 (= MONUMENTI, t. c. 291).

Hadrianus ab. in Anglia, † 709/710. — Ian. 9.

1. *BEDA, *Hist. eccl.* iv. 1, 2 init.; v. 20; || *Act. SS.* Ian. I. 595-96.

2. LIBELLUS DE ADVENTU B. HADRIANI IN ANGLIAM EIUSQUE VIRTUTIBUS (AUCT. GOSCELINO?). *Inc.* Venerabilis ab. Adrianus natione Affricanus comes et cooperator — *Des.* ubi cum Dño regnas in perpetuum. [3740]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 403.

3. EIUSDEM EPITOME. *Inc.* Adrianus natione Africanus, comes et cooperator — *Des.* et aeternaliter congaudebo. [3741]

CAPGRAVIUS, f. 1-1^v; || *Act. SS.* t. c. 596-97.

4. TRANSLATIO ET MIRACULA AUCT. GOSCELINO. a. *Inc.* Dispensante Deo eruditionem plebi suae — *Des.* sollemnitatem tanti patroni devotius celebraret. [3742]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 404.

b. *Inc.* Interim Wilhelmus dux Normannorum — *Des.* plenam sospitatem hactenus hausit aegrota. [3743]

GOSCELINUS, *De translatione S. Augustini Cantuariensis* (vid. **Augustinus** Cantuar., 4), libro II, n. 7-13.

Hadrianus et soc. mm. Nicomediae, sub Maximiano. — Sept. 8.

1. PASSIO. *Inc.* Factum est in secunda interrogatione Maximiani tyranni ut ingrederentur — *Des.* signaverunt ipsam domum. Multitudo autem virorum... serviebant Christo, cui est honor... [3744]

MOMBRIITIUS, I. 7^v-12. — (Mut.) SURIUS, V (1574), 123-31; (1580), 147-55; IX (1618), 88-93; IX (1878), 210-22.

2. PASSIO. *Inc.* Factum est, imperante Maximiano tyranno, ut ingrederentur — *Des.* gratias agentes Dño N. I. C., cui est... [3745]

Bibl. Casin. III. Floril. 259-67.

3. EPITOMAE.

ADO, 8 sept. — VINC. BELLOV. XIII. 81-84. — *Leg. aurea*, c. 134 (137). — PETRUS DE NAT. VIII. 52.

Hadrianus ep. et soc. mm. in Maia insula Scotiae, † cca. 870. — Mart. 4.

VITA. *Inc.* In partibus Ungariae regionis — *Des.* legionis corpora requiescunt. [3746]

Brev. Aberdonense, pars hiem. Propr. SS. 62^v-63; || *Act. SS. Mart. I.* 328; 3^a ed. 326; || *SKENE, Chronicles of the Picts*, 424-25.

Hagulstadenses sancti (Wilfridus, Acca, Alchmundus, Fridenbertus, Tilbertus, Eata).

1. LIBELLUS DE SANCTIS ECCLESIAE HAUGUSTADENSIS ET EORUM MIRACULIS (AUCT. AELREDO AB. RIEVALLENSI?). *Inc. prol.* Praesentis diei ven. festivitas, ff. cc. — *Inc.* Adolescens quidam, cum furti ac latrocinii — *Des.* infirmitas ab eo et ipse a vico discessit. [3747]

MABILLON, *Acta*, III, 1. 229-222*; 2^a ed. 204-20; || [RAINE (J.)], *The Priory of Hexham*, I (SURTEES SOCIETY, XLIV, 1864), 173-203. — *Var. lect.* BATES (C. J.), in *Archaeologia Aeliana*, XX (1898), 290, not. 2-5.

Exc. Act. SS. Sept. III. 117-27 (De ss. Wilfrido, Alchmundo, Fridenberto, Tilberto). — *Ibid.* Oct. VIII. 973-77 (De s. Acca).

ADDITAMENTUM (MIRACULA TRIA). *Inc.* Misericors Dñs dedit benignitatem — *Des.* iusta ipsius indignatione multatus sum. [3748]

BATES, l. c. 293-94.

2. EIUSDEM EPITOME. *Inc.* Latro quidam morti adiudicatus — *Des.* cutis pristino decori restituitur. [3749]

RAINE, t. c. 216-19.

Haimeradus. *Vid.* Heimeradus.

Hainmarus ep. Autisiodorensis, saec. VIII.

Hist. ep. Autisiod. 27 (LABBE, *Bibl. mss.* I. 429-30; || DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne*, I. 347-49; || *P. L.* CXXXVIII. 246-37; || G. WAITZ, in *MG. Scr.* XIII. 394-95); || *Act. SS.* Oct. XII. 369-70, n. 2-4.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 786-87; || BOUQUET, V. 434.

Halvardus m. in Norvegia, † cca. 1040. — Mai 15 (14).

1. PASSIO. *Inc.* S. Halwardus ex nobilibus natalibus claruit; cuius — *Des.* Ipsi vero saxum ad collum eius... [3750]

Act. SS. Mai III. 401 (3^a ed. 399-400), n. 1-3; || TORFAEUS (Th.), *Hist. rer. Norveg.* III. 234-35; || LANGEBEK, *Scr. rer. Dan.* III. 604-6; || UNGER (C. R.), *Heilagra manna sögur*, I (1877), 397-98; || STORM (G.), *Mon. hist. Norvegiae* (1880), 155-58.

2. EPITOME. *Inc.* S. Halvardus ex nobilioribus ortus natalibus, cuius — *Des.* Ad collum sancti saxum... [3751]

Brev. Nidrosiense (1519), sign. ll. iii-v; || LANGEBEK, t. c. 606-7; || UNGER, t. c. 398-99.

Hamon mon. Saviniacensis, † 1173. — April. 30.

1. VITA. *Inc. prol.* Praeclarissimorum virorum exempla memoriae commendare — *Inc.* Vir itaque iste, de quo loqui suscepimus, in

minori Britannia — *Des. (mutila)* et maxime circa arcam, qua eius servabantur | [3752]

SAUVAGE (E. P.), in *Anal. Boll.* II. 500-549.

2. EPITOME. *Inc. prol. et Inc. ut 1.* — *Des.* anno ab inc. Dñi MCLXXIII pridie kal. mai... migravit ad Dñm, cui est... [3753]

(Variae lectiones in primam partem) SAUVAGE, l. c.; — (et pars ultima) Id. *ibid.* 549-60.

Hariolfus ep. Lingonensis, saec. VIII. — Aug. 13.

VITA AUCT. ERMENRICO ELLWANGENSI. *Inc. prol.* Ermenricus... Gozbaldo ep. Domni H-i, propinqui vestri — *Inc.* Seniori in Christo amabilissimo Mahtolfo — *Des.* evidenter declaratum est. Amen. [3754]

PEZ, *Thes. anecd.* IV. 747-53; || PERTZ, *MG. Scr.* X. 11-14; || GIEFEL (J. A.), *Die Ellwanger und Neresheimer Geschichtsquellen* (= WÜRTTEMBERGISCHE GESCHICHTSQUELLEN, II, 1888), 8-12.

Exc. KHAMM (C.), *Hierarchia Augustana*, Auctarium partis I (1714), 5-10.

Harlindis et Renula abb. Eikenses, saec. VIII med. — Mart. 22.

VITA. *Inc. prol.* Quamquam ab exordio generis humani — *Inc.* Pater vero illarum virginum Adalhardus vocabatur — *Des.* locari ad dexteram digni efficiamur. Quod ipse... [3755]

Act. SS. Mart. III. 386-91; 3^a ed. 383-89; || MABILLON, *Acta*, III, 1. 654-662; 2^a ed. 607-14.

In *Act. SS.* prologo auctoris praemissus est prologus Iohannis Gielemans, qui *inc.* " Dñus Iesus, quia castos nos... " [3756]

Hartmannus ep. Brixinensis, † 1164. — Dec. 23.

1. VITA. *Inc. prol.* Fecit Moyses labrum aeneum — *Inc.* B. igitur Hartmannus in territorio Pataviensi sicut lilium — *Des.* dignam reverentiam recipiat. Amen. [3757]

PEZ, *Scr. rer. austr.* I. 497-518; || *Der Geschichtsfreund. Beiträge zur vaterländische Geschichte* (Brixen, 1867), 55-84.

2. EPITOME. *Inc.* B. Hartmannus in territorio *etc. ut 1.* — *Des.* qui in sanctis suis facit mirabilia solus, cui est honor... Amen. [3758]

Exc. ZEISSBERG (H. R. von), in *Archiv für oesterreichische Geschichte*, LVI (1877), 461-63 in notis.

Hartwicus ep. Salisburgensis, † 1023. — Iun. 14.

VITA. *Inc. prol.* Consideranti mihi lilia agri — *Inc.* Hic itaque post obitum bonae memoriae Friderici — *Des. cap. 2.* Migravit autem... — *Inc. cap. 3.* Mirificavit igitur Dñus sanctum — *Des.* convertatur sti-

lus — *Inc. cap. 4.* Ad laudem et gloriam — *Des. cap. 5.* donum recepit optatae sanitatis. [3759]

α) CANISIUS, *Ant. lect.* VI, 2. 1215-21; ed. BASNAGE, III, 2. 419-22; || *Act. SS. Iun.* VI. 131-33; 3^a ed. III, appendix, 14*-16*; || WATTENBACH (W.), in *MG. Scr.* XI. 95-97.

β) (In hac editione deest cap. 3) CANISIUS, op. c. II, 1. 311-16; ed. BASNAGE, III, 2. 309-11.

Haseka v. reclusa in Germania, † 1261. — Ian. 26.

VITA AUCT. HERMANNO. *Inc.* B. soror Haseka de partibus Rheni oriunda — *Des.* α) et accedunt, aliquibus incommodis sublevati. [3760
vel β) et pro incommodis sublevandis accedunt. Amen. [3761

Act. SS. Ian. II. 758-59; 3^a ed. III. 373-74 (des. β); et *ibid.* Ian. II. 1151; 3^a ed. III. 756 (des. α).

Hathebrandus ab. in Frisia, cultus Antverpiae, † 1198. — Iul. 30.

VITA (ANTIQUA?). *Inc.* Fuit in Frisiae partibus in terra Vifelgonum — *Des.* (imperfecta) quoniam homines quaerebant eum honorare. [3762

Act. SS. Iul. VII. 164-67; 3^a ed. 175-78.

Hathumoda abb. Gandersheimensis, † 874. — Nov. 28.

1. VITA AUCT. AGIO MON. CORBEIENS. *Inc.* Honorabiliter diligendis... Quantum matri olim vestrae spiritali — *Des.* Omnes anni vitae eius fuerunt 34, regnante... [3763

ECCARD (J. G.), *Veterum monumentorum quaternio* (Lipsiae, 1720), 3-12; || PEZ, *Thes. anecd.* I, 3. 289-308; || HARENBERG (I. Chr.), *Historia ecclesiae Gandersheimensis diplomatica* (1734), 451-60; || PERTZ, *MG. Scr.* IV. 166-175; || P. L. CXXXVII. 1169-84.

2. DIALOGUS (EPICIDIUM HATHUMODAE) AUCT. EODEM. *Inc.* Cum prae-sens ego supremis fortasse fuisset — *Des.* Hoc nostis vestram affore gloriolam. [3764

ECCARD, t. c. 13-26; || PEZ, l. c. 311-25; || HARENBERG, t. c. 460-69; || PERTZ, t. c. 176-89; || P. L. t. c. 1183-96; || TRAUBE (L.), in *MG. Poet. lat.* III. 372-88.

Haugulstadenses. *Vid.* Hagulstadenses.

Hedestus (Hedistus), Priscus et soc. mm. Romae, sub Nerone. — Oct. 12.

PASSIO. *Inc.* In diebus illis pergente Nerone imp. ad Laurentum civitatem — *Des.* Nerone quater consule et Cornelio, regnante... [3765

Act. SS. Auctarium ad tom. VI oct. (1853), 10-11; 3^a ed. Auctaria ad tom. I, V et VI oct. 112*-13*. — Pauca verba quae deerant in cap. 1 et 2 suppleta sunt *Catal. Paris.* III. 55, 71*.

Hedwigis, ducissa Silesiae, † 1243. — Oct. 17.

1. VITA MAIOR. *Inc. prol.* Splendoris aeterni genitor — *Inc.* Hedwigis, iam in caelis beata, in terris de stirpe generosa — *Des.* Ora quoque pro nobis supplicibus tuis... [3766]

STENZEL (G. A.), *Scr. rer. Silesiacarum*, II (1839), 1-99; || *Act. SS.* Oct. VIII. 224-64; || SEMKOWICZ (A.), in *Mon. Pol. hist.* IV. 510-633. — (*Mut.*) SURIUS, V (1574), 773-97; (1580), 860-84; X (1618), 231-45; X (1879), 483-522. — *Var. lect.* WERNICKE, in *Zeitschrift des Vereins für Geschichte ... Schlesiens*, XV (1880), 548-50.

Exc. WOLFSKRON (Ad. von), *Die Bilder der Hedwigslegende* (Wien, 1846), IX-XLII.

2. VITA MINOR. *Inc.* Lux lucis et fons luminis — *Des.* et solamen per Christum dñum nostrum. Amen. [3767]

Vita bb. Stanislai etc. (Cracov. 1511), f. 127^v-30^v; || STENZEL, t. c. 99-105; || WOLFSKRON, t. c. XLI-LI; || *Act. SS.* t. c. 200-202, n. 10-22; || SEMKOWICZ, t. c. 634-42.

3. GENEALOGIA. *Inc.* Ad cognoscendum aliquantulum de qua radice — *Des.* et dñam Constantiam in Trebnicz monasterio abb. [3768]

STENZEL, t. c. 105-14; || WOLFSKRON, t. c. I-VIII; || *Act. SS.* t. c. 265-67; || SEMKOWICZ, t. c. 642-51.

Hedwigis regina Poloniae, † 1399. — Iun. 17.

MIRACULA DUO. *Inc.* In nomine Dñi, amen. Sub anno nativitatis eiusdem MCCCCXIX — *Des.* Et ego Albertus Iohannis de Grothow... [3769]

ZEISSBERG (H. R. von), in *Archiv für österreichische Geschichte*, LV (1877), 16-18; || PIEKOSIŃSKI (F.), *Kodeks dyplomatyczny katedry Krakowskiej S. Wacława*, II (= *Mon. medii aevi hist. res gestas Poloniae illustrantia*, VIII, 1883), 448-50; || Kętrzyński (W.), in *Mon. Pol. hist.* IV. 767-69.

Heimeradus presb. Hasungensis, † 1019. — Iun. 28.

1. VITA AUCT. EKKEBERTO MON. HERSFELDENSIS. *Inc. prol.* Dño et patri suo Hertwico... Revera, pater egregie, unicum — *Inc.* Incipiente matutina luce — *Des.* Finem scribendi facere compellit me... [3770]

OVERHAM (A.), *Vita b. Meinweri ... Accesserunt ... Vitae SS. Meinulphi et Heimeradi* (Neuhusii, 1681), 231-66; || LEIBNITIUS, *Scr. rer. Brunsv.* I. 365-75; || *Act. SS.* Iun. V. 386-95; 3^a ed. VII. 351-59; || KÖPKE (R.), in *MG.* Scr. X. 598-607.

2. VITA METRICA AUCT. ERINHERO. *Inc. prol.* Es qui cunctorum dator, o Deus alme bonorum — *Inc.* Suevia felicem se laetatur genitricem — *Des.* Laus, velut est aequum... per aevum. [3771]

KÖPKE, t. c. 608-12.

Exc. *Act. SS.* Iun. V. 386 (3^a ed. VII. 350-51), n. 3.

Heinricus. *Vid.* **Henricus.**

Helderadus, Heldradus. *Vid.* **Eldradus.**

Helena imperatrix, † cca. 328. — Aug. 18.

Vid. etiam **Iesus Christus**, 2 A (Inventio Crucis).

1. VITA AUCT. ALMANNO MON. ALTIVILLARENSI. I. VITA. *Inc. prol. I.* Agnoscens, o lector — *Inc. prol. II.* Ingenium prudentiae mortalis — *Inc. B.* igitur Helena, oriundo Treverensis, tantae fuit nobilitatis — *Des.* consortium angelorum in vita caelesti apud Deum. [3772]

Act. SS. Aug. III. 580-99.

Exc. MOLINIER et KOHLER, Itin. Hieros. II, 1 (1885), 47-48.

II. TRANSLATIO IN ALTUMVILLARE AN. 841/842. *Inc.* Evoluto igitur plurimo tempore — *Des.* pro loci possibilitate mausoleum. Ubi pie petentibus bonaque fide... Amen. [3773]

Act. SS. t. c. 601-3, n. 10-17.

Exc. MARLOT (G.), Metropolis Remensis hist. I (1666), 402-5.

III. MIRACULUM. *Inc.* Praeterea non incongruum... Ea itaque nocte, qua in crastinum die natalis eius — *Des.* dependit. Igitur non est dubium per merita s. H-ae... Amen. [3774]

Act. SS. t. c. 617, n. 75, 76. — Miraculum hoc ad Almanni libellum pertinere est cur credamus; certe in nonnullis codicibus eidem subiunctum est; cf. *Act. SS. t. c.* 403, n. 18 init.; *Catal. Paris.* III. 97, 48°.

2. MIRACULA (AUCT. EODEM?). *Inc.* Romam vigoris sanctissima (al. Per omnia ss. almi vigoris) imperatrix Helena... secundum se egressa — *Des.* Sed omnes qui cum Christo cupiunt gaudere... Amen. [3775]

Act. SS. t. c. 612-17, n. 53-74.

Exc. GREMAUD (J.), Documents relatifs à l'hist. du Vallais, I (1875), 25-26.

3. VITA. *Inc. prol.* Si iuxta apostoli dictum — *Inc. B.* igitur Helena, Trevericae urbis indigena, tam praeclarae — *Des. α)* brevitatis studio praetereamus — *vel β)* breviloquio iudicamus non immerito. [3776]
(*Sequitur Vita Agritii ep. Treverensis. Vid. Agritius.*)

SAUERLAND (H.V.), *Trierer Geschichtsquellen des XI. Jahrhunderts* (1889), 173-84.

Exc. Act. SS. t. c. 579, n. 134.

4. VITA. *Inc.* Tempore illo, quo Constantinus augustus, b. H-ae filius, salutiferi lavacri — *Des.* adhibenda comprobatur. Gloriosissimam igitur H-am suppliciter... [3777]

De qua *Catal. Paris.* III. 58, 94°.

5. VITA. *Inc. prol.* Excellentissimi romani imperii caput praesentaturi — *Inc.* Diocletiano igitur reipublicae praesidente — *Des.* ut in Sion mereamur videre Deum deorum, qui vivit... [3778]

De qua *Act. SS. t. c.* 579, n. 137.

6. VITA. *Inc. Bb.* Helena stabularia fuerat... [3779]

Exc. Act. SS. t. c. 579, n. 135, 136.

7. VITA (LIBELLUS DE CONSTANTINO MAGNO ET HELENA). *Inc.* Post passionem Dñi N. I. C. eiusque gloriosam resurrectionem — *Des. α)* in

utroque imperio potentissime regnavit. — *vel* β) require in suis locis. Haec autem hic scribi fas non est... Amen. [3780]

HEYDENREICH (E.), *Incerti auctoris de Constantino Magno eiusque matre Helena libellus* (Lipsiae, 1879), 1-30 (des. β). — *Var. lect.* COEN (A.), in *Archivio della Società romana di storia patria*, IV (1881), 17-23 (des. α).

8. VITA. *Inc.* Helena regina mater fuit imp. Constantini magni. Quae, sicut in Historia Britonum legitur, quam Ioannes Veronensis — *Des.* in monasterio suo nomini aedificato. [3781]

PETRUS DE NAT. VII. 73.

9. VITA. *Inc. prol.* Solent diversi diversa sentire — *Inc.* Helena ss. femina, christianae religionis basis... Cloelis regis Britanniae unica fuit filia — *Des.* mereamur caelestia penetrare. Amen. [3782]

CAPGRAVIUS, f. 173^v-76^v.

10. VITA. *Inc.* Cum rex regum et dñs dominantium ecclesiae suae — *Des.* sarcophagum mirae magnitudinis laboriose fecit. [3783]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 450^c-52^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 297^v-99^v.

11. VITA. *Inc.* Helena s., magni Constantini mater, Iulio pontifice romano — *Des.* capsella ornatissima custoditur. [3784]

IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 112.

12. CARMEN. *Inc.* Penicillum date vestrum et favete, superi — *Des.* sancta gaudes, sanctam tenes illustrem miraculis. [3785]

Act. SS. t. c. 651-53 (desunt subinde versus nonnulli).

13. MIRACULA PATRONORUM ALTIVILLARENSIUM SAEC. XI. *Inc. prol.* Sanctorum miracula quotiens ad memoriam — *Inc.* Igitur anno ab inc. Dñi MXLVIII, ind. 1, Henrico autem rege — *Des.* sanitatis gaudia resumpsit continuo. [3786]

Act. SS. t. c. 618-22 (omissa paene tota praefatione).

14. EPISTULA NOTCHERI AB. ALTIVILLARENSIS DE TRANSLATIONE FACTA AN. 1095. *Inc. prol.* Notcherus ab... Testantur sacrae Scripturae — *Inc.* Coenobium quod denominatur Altumvillare — *Des.* Quapropter castigato termino narrationis... pauca vicissim subnectit. [3787]

Act. SS. t. c. 603-4, n. 19-21; 607-11, n. 35-51; 645, n. 198-201 (omissis tribus primis capitulis).

Exc. Gallia christ., 1^a ed. IV (1656), 34-35; 2^a ed. X (1751), instrum. 32-33. — MABILLON, *Acta*, IV, 2. 154-56; 2^a ed. 164-67. — BOUQUET, VII. 380; XIV. 89-90.

15. TRANSLATIO CAPITIS IN MEDIANUM MONASTERIUM AN. 1343. *Inc.* Intus est repositum — *Des.* Iohanne celario huius monasterii. [3788]

LUCOT, in *Mémoires de la Société d'agriculture, commerce, sciences et arts du département de la Marne*, an. 1874-1875 (Châlons-sur-Marne, 1876), 237-38.

16. RECOGNITIO RELIQUIARUM AN. 1410. Inc. In nomine Dñi, amen. Anno Dñi MCCCX... Nos Simon de Cramando... [3789]

Act. SS. t. c. 604, n. 23-24.

17. TRANSLATIO IN ALTIVILLARENSE MONASTERIUM. Inc. Temporibus Hildeberti regis Francorum vel Basini — *Des.* In qua ecclesia habet s. Helena pro loci possibilitate mausoleum... [3790]

SAUERLAND, t. c. 212. — Pars prior ex FLODOARDO, *Hist. Rem. eccl.* c. 8, altera ex ultimo capite narrationis Almanni (supra 1, ii) exscripta est, paucis mutatis.

Helena v. Ord. S. Clarae Patavii, † cca. 1230. — Nov. 4.

1. BARTHOLOMAEUS DE PISIS, *De conformitate*, lib. i, conf. viii, part. ii (ed. Mediol. 1513, f. 74^v); || *Act. SS.* Nov. II, 1. 512.

2. VITA AUCT. SICCONI POLENTINO. Inc. prol. (in *Vitas bb. Antonii Peregrini et Helenae*). Sollicitare me soles precibus, Lazare fili... [3791]
Sequitur Vita Antonii Peregrini (vid. supra Antonius Per., 3).

Inc. Vita Helenae. Helena v. b. Paduae oriunda civis fuit — *Des.* futura calamitas. Haec sunt, mi Lazare... [3792]

Act. SS. t. c. 512-17.

Helena vid. m. Schedviae in Suecia, saec. XII. — Iul. 31.

PASSIO (AUCT. BRYNOLFO EP. SCARENSI?). *Inc. prol.* Postquam hiems infidelitatis transiit — *Inc.* Haec de nobilibus parentibus edita — *Des.* Haec autem breviter annotata sunt ad astruccionem veritatis... [3793]

FORSSENIUS (A. H.), *Specimen historicum de Schedvia Westergothiae urbe*, II (Upsaliae, 1736), 59-64; || ANNERSTEDT (Cl.), in *Scr. rer. Suecic.* III, 2. 135-38.

Exc. Act. SS. Iul. VII. 332-33; 3^a ed. 343-44.

Helena v. culta Trecis. — Mai 4.

VITA AUCT. PSEUDO-IOHANNIS CHRYSOSTOMO, INTERPRETE (?) ARGIMERO LECTORE CHALCEDONENSI. *Inc. epist. interpretis ad Herveum ep. Trecensem...* — *Inc. epist. auctoris ad Rosarium ep. Atheniensem...* — *Inc.* Ex sanctis radicibus, quas quandoque pariter in pueritia vidimus — *Des.* oculos cum purpura desiccavit. [3794]

CAMUZAT, *Promptuarium Tricass.* f. 402^v-10^v. Desunt epistolae; de quibus cf. *Act. SS.* Mai I. 530-31 (3^a ed. 536), n. 2.

Helena vid. Utinensis, † 1458. — April. 23.

VITA. *Inc.* Helena Utinensis nostri ordinis Eremitarum D. Augustini... soror — *Des.* quod orationibus H-ae factum fuit. [3795]

IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 159; || *Act. SS.* April. III. 256-58; 3^a ed. 257-60.

Helenus mon. in Aegypto, saec. IV. — Mai 4.

1. VITA. *Inc.* Fuit et alius vir s., H. nomine; hic a pueritia — *Des.* per nos consignata est Deo. [3796]

*RUFINUS, *Hist. mon.* 11 (*Vitae Patrum*, ed. ROSWEYDUS, 168-71; || *P.L.* XXI. 429-32).

Exc. Act. SS. Mai I. 531-32 (3^a ed. 537), n. 4-6.

2. VINC. BELLOV. xv. 75.

Helerius m. in Caesarea maris britannici insula, saec. VI. — Mai 16.

PASSIO. *Inc.* In diebus illis cum post destructionem efferae reginae Brunechildis — *Des.* Ille vero postquam cognovit seriem rei... [3797]

Act. SS. Iul. IV. 148-52; || PIGEON (E.-A.), *Vies des SS. du dioc. de Coutances*, II. 136-45.

Exc. Act. SS. Belgii, II. 209-11.

Helia v. Dyrrachii.

VITA, libris 3. *Inc. prol. I.* Veterum mos fuerat praeceptorum — *Inc. prol. II.* Saeculi mercatores — *Inc. lib. I.* Igitur s. Heliae vitam... Haec generosis orta natalibus apud Yrracium — *Des. lib. III.* animae profligabunt, praestante... Amen. — *Sequitur brevis "laus eiusdem", quae inc.* Virgo Christi sum — *et des.* efficiantur aequales. Amen. [3798]

De qua Catal. Paris. III. 475, 17°.

Helianus m. Sebaste, sub Licinio. — Mart. 10.

1. PASSIO. *Vid. Sebasteni.*

2. TRANSLATIO BENEVENTUM AN. 763. *Inc.* Quia, largiente Dño... Tempore quo Arechis — *Des.* Quae quidem mulieres stupefactae tanto miraculo... [3799]

BORGIA (St.), *Memorie istor. di Benevento*, I. 199-206.

Exc. WAITZ (G.), in *MG. Scr. rer. langob.* 581-82.

Heliena v. Laurinensis. — April. 20.

VITA (ANTIQUA?). *Inc.* Cum in divinis voluminibus inveniatur — *Des.* Anima eius in collegio ss. virginum... [3800]

Act. SS. April. II. 762; 3^a ed. 760.

Heliodorus ep. Altinensis, saec. IV. — Iul. 3.

1. VITA. *Inc. prol.* Tempore illo, quo ex diversis provinciis — *Inc.* Tempore namque Theodosii imp. — *Des.* s. Dei genetricis Mariae de Torcello collocaverunt; ubi florent... [3801]

Act. SS. Iul. I. 647-51; 3^s ed. 568-71.

2. PETRUS DE NAT. VI. 46.

Helladius ep. Autisiodorensis. *Vid.* **Eladius**.

Helveus. *Vid.* **Ailbeus**.

Hemelina conversa Cisterciensis, † cca. 1178. — Oct. 27.

VITAE EPITOME AUCT. GOSSUINO MON. CLAREVALLENSI. *Inc.* Vidimus quandam virginem mirae abstinenciae — *Des.* ardet accensa. [3802

HENRIQUEZ (Chr.), *Menologium Cisterciense* (Antverpiae, 1630), 364; || *Act.* SS. Oct. XII. 397.

Hemma vid., fundatrix Gurcensis, † 1045. — Iun. 29.

1. VITA. *Inc. sermo.* Laudabilis saepe vita sanctorum — *Des.* sic breviter compilavit — *Inc. Vita.* Erat quaedam valde nobilis comitissa — *Des.* praesens littera subsequenter ostendit. [3803

Act. SS. Iun. V. 499-501; 3^a ed. VII. 457-59.

2. MIRACULA SAEC. XII/XIII. *Inc.* Quidam a praepositura Newnburgensis ecclesiae — *Des.* idem servus fuit de Lelin. Haec omnia... possunt comprobari. [3804

Act. SS. Iun. V. 501-3; 3^a ed. VII. 459-61 (desunt pauca in fine).

Exc. JAKSCH (A. VON), *Die Gurker Geschichtsquellen 864-1232* (= Mon. Hist. Ducatus Carinthiae, I. 1896), 395-97 (insunt quae deerant in *Act.* SS.).

3. MIRACULA SAEC. XV. *Inc.* Ego Georgius, pauper presb., capellanus in Gombs — *Des.* quae brevitatis causa... praetermittuntur. [3805

Act. SS. Iun. V. 503-6; 3^a ed. VII. 461-63.

Henricus erem. in Anglia, † 1120. — Ian. 16.

VITA. *Inc.* Ex praeclaro Danorum genere — *Des.* sic dormitantem transportarent. Obiit autem... [3806

CAPGRAVIUS, f. 176^v-78; || *Act.* SS. Ian. II. 60-62; 3^a ed. 424-26.

Henricus Baucenensis, conf. Tarvisii, † 1315. — Iun. 10.

1. VITA AUCT. PETRO DOMINICO DE BAONO EP. TARVISINO. *Inc. prol.* Dum sacrae historiae et ss. virorum — *Inc.* Porro vir ven. iste, propria patria relicta — *Des.* Et hic finem apponens ego Petrus ep. antedictus precor legentes... [3807

[Rambaldus DEGLI AZZONI AVOGARI], *De b. Henrico qui Tarvisii decessit anno Christi MCCCXV commentariorum pars altera* (Venetiis, 1760), 79-107 (integra).

Exc. (desunt decem ultima cap.) *Act.* SS. Iun. II. 371-75; 3^a ed. 365-69.

2. MIRACULA AN. 1315. *Inc.* (*mutila*) contracta in brachio, sanata est. Maria filia Azonis — *Des.* de contrata S. Martini de Vicentia. [3808

Act. SS. t. c. 376-91; 3^a ed. 370-86.

3. ACTA REIPUBLICAE TARVISINAE AN. 1315-1317, QUAE B. HENRICUM ATTINGUNT.

R. DEGLI AZZONI, t. c. 1-76,

4. ELEVATIO CORPORIS AN. 1381. *Inc.* In nomine... in hac ecclesia Tervisina fuit ostensum sollemniter... [3809]

Act. SS. t. c. 391-92; 3^a ed. 386.

Henricus de Calstris, Ord. Praed., saec. XIII. — Oct. 18.

VITA. Inc. prol. Mirabilis Deus in sanctis suis — *Inc.* Igitur vir Dei frater H. de C., natus in civitate Lovaniensi — *Des.* in camino suo ardentissimae passionis, qui est... [3810]

Exc. CHOQUETIUS (H.), *SS. Belgi Ord. Praed.* (1618), 78-87.

Henricus II imperator, † 1024. — Iul. 15.

1. VITA ADSRIPTA ADALBOLDO EP. ULTRAECTENSI. *Inc. prol.* In gestis scribendis duo sunt videnda — *Inc.* Millesimo secundo anno ab inc. Dñi, ind. xv, Otto tertius — *Des.* (*mutila*) fideles tamen Bulzlavi exterritat | [3811]

GRETSEUS (I.), *Divi Bambergenses* (1611), 430-54; || LUDEWIG, *Scr. rer. episc. Bamberg.* 790-813; || LEIBNITIUS, *Scr. rer. Brunsv.* I. 430-41; || *Act. SS.* Iul. III. 744-54; 3^a ed. 714-23; || *Gretseri opera*, X. 540-50; || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* IV. 683-95; || *P.L.* CXL. 89-108. — *Var. lect.* HARTWIG (O.), in *Neues Archiv*, VIII. 383.

Exc. BOUQUET, X. 376.

2. VITA ET MIRACULA AUCT. ADALBERTO DIAC. BAMBERGENSI. *Inc.* Anno ab inc. Dñi MI, ab urbe autem condita MDCCLII, Ottone puero — *Des.* ad meliora quaeque tantis virtutibus accendatur, praestante... [3812]

α) De priore editione, quae iisdem verbis *inc. et des.*, cf. W. SCHMIDT, in *Forschungen zur Deutschen Geschichte*, IX (1869), 361-77 (ubi etiam *var. lect.*, praesertim p. 368 sqq.); W. ARNDT, *ibid.* X (1870), 603-4. — Desunt in hac editione cap. 7-19, 25 a medio, 26, 27 et initium 28 (secundum partitionem Waitzianam editionis β).

β) (altera editio, in qua ab ipso Adalberto inserta sunt praesertim multa de fundatione episcopatus Bambergensis) CANISIUS, *Ant. lect.* VI, 1. 383-97; ed. BASNAGE, III, 2. 27-44 (desunt cap. 6 a medio, 7-19, 26, 27 editionis Waitzianae); || GRETSEUS, *Divi*, 6-53; || SURIUS, VII (1618), 190-202 init. (in ipso textu inserta est narratiuncula quaedam "quare Henricus claudica-verit", [vid. infra, **Michael** archangelus, 3], quam Gretserus in notis ediderat); || LUDEWIG, t. c. 269-318; || *Act. SS.* t. c. 754-66, 770-75; 3^a ed. 723-734, 738-42 (interpolata ut apud Surium); || *Gretseri opera*, X. 506-30; || WAITZ, t. c. 792-814; || *P.L.* t. c. 109-34, 142-44 (interpolata ut apud Surium). — *Var. lect. Catal. Brux.* 386-87, 29^a.

Exc. HOCKERUS (I. L.), *Bibliotheca Heilsbronnensis* (Noribergae, 1731), 31.

2a. APPENDIX DE CANONIZATIONE. *Inc.* Cupientes vestrae satisfacere dilectioni... Annuente rege Chonrado — *Des.* inter sanctorum reliquias collocatur. Amen. [3813]

ARNDT (W.), t. c. 605.

Exc. WAITZ (G.), in *Neues Archiv*, IV. 164-65; cf. *ibid.* VII. 623.

3. ADDITAMENTUM AD VITAM 2 (LIBER TERTIUS). *Inc.* Secretum regis celare bonum est — *Des.* odibilis zabulus per eam reprobat. [3814

WAITZ, in *MG.* Scr. IV. 816-20; || *P.L.* t. c. 187-98.

Consilium inierat Adalbertus ut Vitae 2 editionem β in libros duos divideret; quod perfecisse non videtur. Divisionem instituit vel certe recepit auctor saec. XIII ineuntis, qui hoc additamentum tamquam librum tertium adiecit.

4. MIRACULA MERSEBURGI FACTA. *Inc.* Tempore illo quo ven. ab. Merseburgensis ecclesiae Volmarus — *Des.* aquae vel alterius liquoris haustu curantur, praestante... [3815

GRETSEUS, *Divi*, 53-62; || SURIUS, VII (1618), 202-3; || LUDWIG, t. c. 318-326; || *Act. SS.* t. c. 766-69; 3^a ed. 734-36; || *Gretseri opera*, X. 530-34; || *P.L.* t. c. 133-40.

Exc. WAITZ, in *MG.* t. c. 814-16.

5. VITA. *Inc. prol. I* (in *Legendas SS. Henrici et Cunegundis*). Quoniam quidem Deum laudare iubemur — *Inc. prol. II* (in *Vitam Henrici*). Si beatorum tantummodo spirituum — *Inc.* Anno ab inc. Dñi DCCCCXII Conrardus primus huius nominis — *Des.* Ipse itaque primus huius nominis rex et imp. extitit... [3816

Legende SS. Henrici imp. et Kunegundis, Bruxellis, 1484 (HAIN, 8429), sign. a.1-e.ij.

Exc. *Act. SS. Mart. I.* 268 (3^a ed. 266-67), n. 9 (initium prologi). — *Catal. Brux.* I. 182-84, 5^a (prol. II, qui nonnumquam in codicibus recentioribus Vitae 2 praefixus est; cf. etiam *ibid.* 387).

6. EPITOMAE.

a. (Vitae 2) *Legendae aureae* appendix, c. 201 (198); || *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 256^b-56^d; || *id.* (Lovan. 1485), f. 39-39^r. — *Legende SS. Henrici et Kunegundis* (1484), sign. f.7-g.ij^r.

b. PETRUS DE NAT. VI. 97.

Henricus (Ericus) peregrinus, cultus Perusiae, † 1415(?). — Mart. 13.

VITA. *Inc.* B. Henricus, rex trium regnorum, exivit de partibus suis — *Des.* videtur integrum iacere. Haec autem facta... [3817

Anecdota Ioh. Gielemans, 14-15.

Henricus ep. Upsalensis m., saec. XII. — Ian. 19.

VITA ET MIRACULA. *Inc.* Regnante illustrissimo rege s. Erico in Suecia — *Des.* His et aliis quam plurimis signis... [3818

Act. SS. Ian. II. 249-50; 3^a ed. 613-14; || BENZELIUS (E.), *Monumenta vetera ecclesiae Sueogothicae*, I (Upsaliae, 1709), 33-37; || *Scr. rer. Suecic.* II. 332-35. — (Mut.) VASTOVIVS (I.), *Vitis Aquilonia* (1623), 65-67; 2^a ed. (1708), 62-65.

Exc. Modo longiorem modo breviorē libelli partem invenire est in plerisque breviariis Suecicis antiquis.

Henricus Zwifaltensis, prior Ochsenhusanus, saec. XIII. — Nov. 4.

VITA. *Inc.* Totius bonitatis auctor Deus — *Des.* et quae nos rettulimus, plenam reddit fidem. [3819]

CANISIUS, *Ant. lect.* V, 2. 670-72; ed. BASNAGE, III, 1. 331-32; || SURIUS, XI (1618), 157-58.

Heraclius ep. Senonensis, saec. VI in. — Iun. 8.

VITA. *Inc. prol.* Operae pretium est, ff. dd., et rationabile — *Inc.* In primis siquidem bb. H-un... Successit namque in episcopatu — *Des.* in Dñi pace quiescunt auro et argento circumdati. Credimus... [3820]

Act. SS. Iun. II. 70-71; 3^a ed. 71-72.

Herbaudus seu **Heribaldus** erem. in Britannia Armorica. — Iun. 17.

VITA. *Inc.* Herbaudus ex maiori Britannia oriundus — *Des.* cuncta ei advenērunt prospera. Ecce mirabilis Deus... [3821]

Act. SS. Iun. VI, 1. 202-4; 3^a ed. IV, appendix, 24*-25*.

Herculanus (Herculianus) ep. Perusinus m., † 547. — Mart. 1, Nov. 7.

1. **VITA AUCT. GREGORIO MAGNO.** *Inc.* Nuper Floridus... Vir ss. H., nutritor meus — *Des.* ac si nulla hoc ferri incisio tetigisset. [3822]

* GREG. MAGNUS, *Dial.* III. 13 (*P.L.* LXXVII. 241-43); || VINC. BELLOV. XXII. 76; || MOMBRIITIUS, II. 1*; || SURIUS, II (1571), 43; (1578), 40-41; III (1618), 22; III (1875), 14-15; || MABILLON, *Acta*, I. 103; 2^a ed. 96-97; || *Act. SS.* Iul. I, Tract. praelim. 37-38 (3^a ed. 33), n. 1, 2; || CAPPELLETTI, *Chiese*, IV. 458-59.

2. **PASSIO.** *Inc.* Temporibus Iuliani apostatae saevissimi imp., b. H. natione Syrus — *Des.* rex Christus, pro cuius amore passus est, evidenter ostendit. [3823]

Act. SS. Mart. I. 51-53, n. 18-23.

3. **PASSIO ET MIRACULA.** *Inc. prol.* Ex prima conditione multum debemus Creatori — *Inc.* S. igitur Herculianus natione Syrus — *Des.* reversa est domum mater gaudens cum sanis filiis suis, gratias agens Deo, cui... [3824]

Partim PEZ, *Thes. anecd.* II, 3. 125-44 (desunt ultima miracula), et partim (ea quae apud PEZ deerant) *Anal. Boll.* XVII. 157-58.

Exc. *Act. SS.* Mart. I, 53-54, n. 24-28. — CAPPELLETTI, t. c. 453-58. — *Anal. Boll.* XI. 242-46.

4. MIRACULUM. *Inc.* Quod b. Herculanus mamillam, ut dictum est sanavit mulieris — *Des.* vovebatis, si hoc fieret. [3825]

Act. SS. Iul. I, Tract. praelim. 38 (3^a ed. 33-34), n. 3-7.

5. EPITOME.

PETRUS DE NAT. III. 163.

Heribaldus. *Vid.* Herbaudus.

Heribaldus ep. Autisiodorensis, saec. IX med. — April. 25.

VITA. *Inc.* Heribaldus ep. ex patre Anselmo Baioario — *Des.* cum patena condonavit. [3826]

Hist. ep. Autisiod. 36 (LABBE, *Bibl. mss.* I. 433; || DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne*, I. 354-55; || P.L. CXXXVIII. 250-51; || G. WAITZ, in *MG. Scr.* XIII. 397-98).

Heribertus ep. Coloniensis, † 1021. — Mart. 16.

1. VITA AUCT. LANTBERTO MON. TUITIENSI. *Inc. prol.* Matri ecclesiarum s. romanae ecclesiae... Operatus est Deus — *Inc.* Electissimus itaque archiantistes — *Des.* cuius essentia nec incipit nec desinit per saecula. Amen. [3827]

Additamentum Lantberti. Virtutes sancti... claves erunt. [3828]

Act. SS. Mart. II. 467-75; 3^a ed. 462-70; || PERTZ, *MG. Scr.* IV. 740-53.

2. MIRACULA AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Necessario praefatiunculas huius opusculi — *Inc.* Columna christiani imperii — *Des.* et virtutem sancti praedicavit secundum votum. [3829]

BORMANS (J.-H.), in *Compte rendu des séances de la Commission royale d'histoire*, 1re sér. XVI (Bruxelles, 1850), 125-70; || HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 1245-60.

3. VITA ET MIRACULA AUCT. RUPERTO TUITIENSI. *Inc. prol.* Tu mihi hoc opus in angaria, ven. pater Marcwarde — *Inc.* Anno ab inc. Dñi N. I. C. dccccic Romanorum regente imperium Ottone III — *Des.* Ceterum a b. praesulis transitu intra paucorum dierum... [3830]

* *Ruperti Tuitiensis opera* (PL. CLXX. 389-428); || SURIUS, II (1571), 246-269; (1578), 279-302; III (1618), 185-97; III (1875), 314-16; || *Act.* SS. t. c. 475-90; 3^a ed. 470-85.

Exc. PERTZ, t. c. 741-52 in notis.

4. EPITOME VITAE 1. a. *Inc.* Otto III imp. monarchiam regebat — *Des.* innovare laetitiam. Pro quibus omnibus benedictus... Amen. [3831]

De qua *Catal. Brux.* II. 213, 14^r; cf. **Magnus** m. Collebeccae, E.

b. *Inc.* Gloriosus Dñi conf. H. actu moribusque — *Des.* celebrem innovare laetitiam. [3832]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 257^a-59^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 41-43^v.

5. MIRACULUM SALTANTIUM TOTO ANNO. *Vid.* **Magnus** m. Collebeccae.

6. TRANSLATIO AN. 1147, AUCT. THIODERICO TUITIENSI. *Inc.* Anno ab inc. Dñi N. I. C. MCXLVII — *Des.* in corpore mansit. [3833]

KRAUS (F.-X.), in *Jahrbücher des Vereins von Alterthumsfreunden im Rheinlande*, XLI (1866), 45-46; || HOLDER-EGGER (O.), in *MG.* Scr. XIV. 570-71.

Herifridus ep. Autisiodorensis, † 909. — Oct. 23.

VITA. *Inc.* Herifridus, natione Carnotensis, vixit gloriose — *Des.* cui vivens perpetuo se devoverat servitutum. [3834]

Hist. ep. Autisiod. 41 (LABBE, *Bibl. mss.* I. 435-38; || DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne*, I. 360-66; || *P.L.* CXXXVIII. 254-59); || *Act. SS.* Oct. X. 210-12.

Exc. WAITZ (G.), in *MG.* Scr. XIII. 400.

Herina. *Vid.* Irene.

Herlindis. *Vid.* Harlindis.

Herluca v. Bernriedensis, † cca. 1127. — April. 18.

VITA AUCT. PAULO BERNRIEDENSI. *Inc. prol.* Pusillo gregi Beronicensis coenobii... Plus quam 20 anni sunt — *Inc.* Igitur bb. v. Herluca ex Alamannorum seu Suevorum stirpe progenita — *Des.* (*imperfecta*) in novella christianitate misericordiam. [3835]

GRETSEUS (I.), *Commentarius Pauli Bernriedensis, antiqui scriptoris, de vita Gregorii VII...* (Ingolstadii, 1610), 259-80; || *Act. SS.* April. II. 552-557; 3^a ed. 549-54; || *Gretseri opera*, VI. 166-73. — Cf. etiam *Anal. Boll.* XVII. 159.

Exc. WAITZ (G.), in *MG.* Scr. IV. 427.

Herluinus ab. Beccensis, † 1078. — Aug. 26.

1. VITA AUCT. GISLEBERTO CRISPINO AB. WESTMONASTERIENSI. *Inc. prol.* Consuetudo fuit apud veteres — *Inc.* Quoniam in re militari — *Des.* Aeternam animae illius recreationem praestet... [3836]

B. Lanfranci ... opera, ed. L. d'ACHERY (Paris. 1648), append. 32-40; || MABILLON, *Acta*, VI. 2. 342-55; 2^a ed. 347-59; || *B. Lanfranci ... opera*, ed. I. A. GILES (1844), I. 260-80; || *P.L.* CL. 695-712.

2. VITA. *Inc.* Quoniam Christi militis H-i vitam vel actus — *Inc.* Felix in Dño vir H. primus pater et fundator — *Des.* Transivit autem vii kal. sept. vespere sabbati... [3837]

MABILLON, l. c. 355-64; 3^a ed. 359-68.

Hermagoras ep. et **Fortunatus** diac. Aquilegienses mm., sub Nerone. — Iul. 12.

1. PASSIO. a. *Inc.* Post resurrectionem Dñi N. I. C... Apud urbem vero Romam profectus est b. Petrus — *Des.* quacumque detenti fuis-

sent infirmitate, sanitatem recipiebant in nomine Dñi N. I. C. Martyrizatus est... [3838]

MOMBRIUS, II. 1^v-4; || *Act. SS.* Iul. III. 251-55; 3^a ed. 240-44.

Exc. [KANDLER (P.)], *Codice diplomatico Istriano*, I (1847), "anno 50".

b. Inc. Postquam Dñus N. I. C. hominum redemptione peracta — *Des. ut 1 a.* [3839]

De qua *Act. SS.* l. c. in annotatis (cod. ms. Reginae Sueciae).

c. Inc. prol. Si quis unanimatem ss. martyrum — *Inc.* Praedicante igitur b. Petro apost. verbum Dñi N. I. C. — *Des. ut 1 a.* [3840]
De qua *Anal. Boll.* XVII. 112, 186°.

2. PASSIO. Inc. In illo tempore, cum esset b. Petrus apost. in urbe Roma — *Des.* quacumque incommoditate pulsantur, eorum opitulatione convalescunt. Martyrizatus est... [3841]
Anal. Boll. II. 311-16.

3. TRANSLATIO GRADUM SAEC. VII. Inc. prol. Antiquorum patrum sollertia — *Inc.* Post resurrectionem Dñi multorum annorum serie decursa — *Des.* Quam remunerationem nos promereri... [3842]
MONTICOLO (G.), in *Nuovo archivio Veneto*, III (1892), 140-48.

4. INVENTIO AN. 1023. Inc. prol. Caelestis, sicut sermo propheticus sonat — *Inc.* Anno dñicae inc. MIII excitata inter Veneticos seditione — *Des.* Praecipue Gradensis metropolis illum honorificare... [3843]
MONTICOLO, t. c. 132-39.

5. TRANSLATIO ET INVENTIO AUCT. PETRO CALO. Inc. Hermagorae bb. translatio hoc modo facta est. Ab Hunnorum gente — *Des.* frustra fatigatus discessit. [3844]
Act. SS. t. c. 255-57; 3^a ed. 244-46; || MONTICOLO, t. c. 149-56.

6. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. x. 116, 117. — PETRUS DE NAT. VI. 86; VIII. 67.

Hermannus Ioseph conf. Steinfeldensis Ord. Praem.,
† post 1230. — April. 7.

1. VITA. Inc. prol. Iesu Christe, qui cum Patre — *Inc.* Habuit igitur b. Ioseph locum nativitatis suae — *Des.* secretum hoc cuiquam prae-sumeret publicare. [3845]

VAN DER STERRE (I. Chr.), *Lilium inter spinas. Vita b. Ioseph presb. et canonici Steinfeldensis* (Antverpiae, 1627), 1-190; || *Act. SS.* April. I. 686-710; 3^a ed. 683-706. — (**Mut.** et contracta, addita etiam epitome libelli 2) SURIUS, VII (1581), 233-59; II (1578), 627-51; IV (1618), 111-25; || KOHEL (S.), *Praemonstratensis ordinis nonnullorum patrum Vitae* (Typis Lucensibus ad fluvium Diae), sign. X.4-Nn1^v.

ADDITAMENTUM. Inc. Subnectere autem dignum duxi in calce huius libelli — *Des.* circa festum s. Gereonis. [3846]

VAN DER STERRE, t. c. 190-93.

2. OBITUS, TRANSLATIO, MIRACULA. *Inc.* Ad laudem nominis tui, laudabilis Iesu Christe, qui non solum — *Des.* α) devotione debita collocavit ad laudem et gloriam... [3847

vel β) subito non comparuerunt, per Christum D. N. [3848

VAN DER STERRE, t. c. 194-227; || *Act. SS.* t. c. 710-14; 3^a ed. 707-11.

Libellus ex duobus codicibus editus est, Steinfeldensi (*des.* α) et Marchtallensi (*des.* β, ut videtur), qui subinde non parum inter se differunt. Deerant enim in Steinfeldensi non solum verba passim quaedam, sed et nonnullae paragraphi quae in Marchtallensi legebantur et ab interpolatore creduntur esse addita. Has varias lectiones plures protulit editio Vandersterrensis quam bollandiana, alias in marginibus, alias in ipso .textu insertas, sed inter uncinos.

3. VITA METRICA AUCT. WILHELMO VRESSENICH. *Inc.* Agrippinensis H-i pauperis ortum — *Des.* alloquia cum virgine matre Maria. [3849

De qua *Act. SS.* t. c. 683 (3^a ed. 680), n. 4.

Hermas (Hermes) discipulus Pauli apost. — Mai 9.

HIERONYMUS, *De vir. ill.* 10. — PETRUS DE NAT. IV. 146.

Hermelendis. *Vid.* Ermelindis.

Hermenegildus rex m. in Hispania, † 585. — April. 13.

1. PASSIO. *Inc.* Sicut multorum... relatione cognovimus, nuper Herminigildus rex — *Des.* seges multa surrexit. [3850

* GREG. MAGNUS, *Dial.* III. 31 (*P.L.* LXXVII. 289-93); || SURIUS, II (1571), 649-50; (1578), 714; IV (1618), 157-58; IV (1876), 323-24; || *Act. SS.* April. II. 136-37; 3^a ed. 137.

2. EPITOME.

VINC. BELLOV. XXII. 135; || PETRUS DE NAT. IV. 48.

Hermenlandus ab. Antrensis, † cca. 720. — Mart. 25.

1. VITA. *Inc. prol.* Cum sacrosancta mater ecclesia — *Inc.* Multorum iam per orbem terrarum circumquaque — *Des.* Humili omnes s. viri vitam legentes prece deosco... [3851

Act. SS. Mart. III. 576-86; 3^a ed. 573-83; || MABILLON, *Acta*, III. 1. 383-403; 2^a ed. 365-84. — (*Mut.*) SURIUS, II (1571), 373-83; (1578), 402-12; III (1618), 248-53; III (1875), 483-95.

Exc. *Act. SS.* April. II. 218-19, n. 6-10. — BOUQUET, III. 633-35. — MORICE, *Mém. hist. Bretagne*, I (1742), 220-23.

2. MIRACULUM. *Inc.* Vir quidam, nomine Herbertus, Fiscanni — *Des.* Hoc autem miraculum... ostensum est anno Dñi MCXVII... [3852

Act. SS. Mart. III. 586; 3^a ed. 583-84.

Hermes m. Romae, † 116 (?). — Aug. 28.

1. PASSIO. a. *Inc.* Quinto loco a b. Petro apost... [3853]

Vid. **Alexander** papa, 1. Sub titulo nempe Passionis S. Hermetis in codicibus reperitur vel Passio Alexandri integra, vel saltem pars eiusdem ; cf. etiam 1b.

- b. *Inc. ut* 1a. — *Des.* in profundum maris. Acta sunt haec circa famulos Dei H-em et Quirinum temporibus Traiani... [3854]

Exc. Anal. Boll. V. 329, 55°.

2. PASSIO (BALBINA ET HERMETIS). *Inc...* — *Des.* Corpus vero b. Balbinae v. sepultum est a fidelibus... [3855]

Exc. (pars ultima) *Act. SS. Mart.* III. 901-3 (3^a ed. 896-98), n. 8-11.

3. CARMEN. *Inc.* Alexander urbis Romae clarus olim pontifex — *Des.* nec horrescit iam pro Iesu H. sanctus vincula. Amen. [3856]

DÜMMLER (E.), in *Zeitschrift für deutsches Alterthum*, XXIV (1880), 152-153 ; || Id. in *MG. Poet. lat.* II. 135-36.

4. EPITOMAE.

Ado, 28 aug. ; || MOMBRIUS, II. 1. — PETRUS DE NAT. VII. 129. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 78^v.

5. APPARITIO MESSIANO PRESB. *Vid.* **Caesarius** ep. Arelatensis, 2.

6. TRANSLATIO SALZBURGUM AN. 851. *Inc. prol.* Ss. virorum praecognia — *Inc.* His praelibatis, regnante Dño... anno ab inc. Dñi DCCCLI — *Des.* ab omnibus veneratur christianis, cui est... [3857]

HANSIZIUS (M.), *Germania sacra*, II (1729), 929 (deest prol.) ; || DÜMMLER (E.), in *Archiv für Kunde österreichischer Geschichts-Quellen*, XXII (1860), 295-296 ; || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XV. 410.

Hermolaus presb. m. Nicomediae, sub Diocletiano. — Iul. 27.

1. PASSIO. *Inc.* Hermolaus vir christianissimus non ex infimis Romanis — *Des.* Tunc decollatus est b. H. simul cum duobus... [3858]
Act. SS. Iul. VI. 427-29.

2. PETRUS DE NAT. VI. 145.

Herveus conf. in Britannia Armorica, saec. VI. — Iun. 17.

VITA. *Inc. praeambulum.* Venerabili Dei cultore Francorum rege Childeberto — *Des.* quod carum eius scriptum approbavit. [3859]

Inc. Vita. S. Hoarveus in Lanna Rigurii fuit editus — *Des.* sarcophagum firmiter vincientes ; xv autem kal. iul... [3860]

LA BORDERIE (A. DE), *S. Hervé*, in *MÉMOIRES DE LA SOCIÉTÉ D'ÉMULATION DES CÔTES-DU-NORD*, XXIX (1892), 256-74 ; || PLAINE (Fr.), in *Revue hist. de l'Ouest*, IX (1893), Notices, 367-82.

Exc. Brev. Corisopitense, litt. gothicis, sign. BB.ij^v-iij^v.

Hesteria. *Vid.* **Asteria**.

Hesychius (Isicius) m. Antiochiae, sub Maximiano. — Nov. 18.

1. PASSIO. *Inc.* Diocletianus et Maximianus imp. cum subiectos sibi — *Des.* corpora posuerunt. Horum ergo famosissimorum mm... [3861
Catal. Paris. III. 270-71.

2. EPITOMAE.

ADO, 18 nov. — * FLODOARDUS, *De Christi triumphis Antiochiae*, I. 15 (P.L. CXXXV. 565-66). — PETRUS DE NAT. X. 76.

Hidulfus. Vid. Hildulfus.

Hieron presb. m. in Hollandia, † 856. — Aug. 17.

1. PASSIO ET TRANSLATIO. *Inc. prol.* Quamvis sempiterna salvatoris nostri Dei virtus — *Inc.* S. igitur Hieron parentibus iuxta saeculi dignitatem — *Des.* apprehendere stultitiam; quod praestare... [3862

OPMEERUS (P.), *Historia martyrum Batavicorum* (Colon. 1625, et iterum 1684, solo primo folio recuso et mutato), in praeambulis, sign. †.4^v-††.2^v.

Exc. Anal. Boll. VI. 186-87. Sequebantur in codice, de quo ibi, paragraphi duae (ed. ibid. 186-87), quae apud Opmeerum non leguntur; *inc.* " Duo presbyteri quadam vice... clam intrantes ecclesiam... " — *Des.* " sola cicatrice exterius in superficie remanente. " [3863

Totum libellum, paucis omissis vel mutatis (pleraque ex his edita sunt *Anal. Boll.* I. c.), exscripsit IOHANNES A LEIDIS, *Chronicon Belgicum*, v. 24, 33; VII. c. 20, 22 (ed. F. SWERTIUS, *Rerum belgicarum annales*, Francofurti, 1620, 85, 89-90, 108-9; || inde *Act. SS.* Aug. III. 476-79, n. 1-12); Iohannes autem ille duobus capitulis (VII, c. 23-24; SWERTIUS, t. c. 110; *Act. SS.* t. c. 479, n. 13-14), de inventione capitis s. Hieronis deque miraculo quodam nonnulla addidit, nescio unde desumpta.

2. PASSIO ET TRANSLATIO METRICA, AUCT. GUILIELMO HERMANNO GOU-DANO. *Inc.* Gesta virumque cano... Sanguine ab illustri — *Des.* Inde viro locuples templum multusque sacerdos. [3864

OPMEERUS, I. c. sign. ††.3-8.

3. EPITOME (IN DECRETO ZUEDERI EP. AN. 1429). *Inc.* Zuederus Dei gratia ep. Traiectensis... Dignum arbitramur... [3865

[F. H. VAN HEUSSEN], *Batavia sacra* (Bruxellis, 1714), 216-17; || *Act. SS.* t. c. 475-76, n. 3-6.

Hieronymus presb., † 420. — Sept. 30.

1. BREVES NOTITIAE ET LAUDATIONES.

HIERONYMUS, *De vir. ill.* c. 135. — GENNADIUS, *De vir. ill.* prologus spurius (deest in antiquis editionibus et in codicibus paene omnibus; edidit illum seorsim MABILLON, *Vet. anal.* II. 42-43; 2^a ed. 197). — ADO, 30 sept. — * FLODOARDUS, *De triumphis Christi sanctorumque Palaestiñae*, II. 7 (P.L. CXXXV. 517-20). — VINC. BELLOV. XVII. 18, 19. — PETRUS DE NAT. VIII. 132.

2. EPISTULA PSEUDO-EUSEBII DE MORTE HIERONYMI. *Inc.* Patri rev. Damaso... Multifariam multisque modis olim Deus — *Des.* gaudia, quae iam tu possides, adipisci. [3866]

Saepe edita est una cum libellis 3 et 4, ut s. l. a. (HAIN, 6718, 6719, 6720); Pataviae, 1482 (HAIN, 6721); [Delphis], 1486 (HAIN et COPINGER, 6722); cf. etiam COPINGER, II, n. 2360, 2361; || saepe edita est cum epistulis Hieronymi, v. g. Romae, 1468 (HAIN, 8551); Romae, 1470 (HAIN, 8552); Moguntiae, 1470 (HAIN, 8553, 8554); Venetiis, 1476 (HAIN, 8556); Romae, 1479 (HAIN, 8555, tomus II); Parmae, 1480 (HAIN, 8557); Venetiis, 1488 (HAIN, 8558); Basileae, 1489 (HAIN, 8559); Venetiis, 1490 (HAIN, 8560); Basileae, 1492 (HAIN, 8561); Nurnberg, 1495 (HAIN, 8562); Venetiis, 1496 (HAIN, 8563); s. l. 1496 (HAIN, 8564); Basileae, 1497 (HAIN, 8564); || *Transitus b. Hieronymi*, Parisiis, apud Jehan Petit, s. a., f. 2-26; *id.* Venetiis, 1485 (HAIN, 8631), sign. b-d.i; *id.* Parisiis, 1485, f. 1-24; *id.* Parisiis, 1489 (HAIN et COPINGER, 8632), f. 1-24; || saepe inter **Hieronymi opera* (ed. I. MARTIANAY, V. Paris. 1706, 449-77; || ed. VALLARSII, XI. Veronae, 1742, 288-325; 2^a ed. Venetiis, 1771, 381-436; || *P.L.* XXII. 239-82).

3. EPISTULA PSEUDO-AUGUSTINI EP. HIPONENSIS AD CYRILLUM EP. HIEROSOLYMITANUM DE MAGNIFICENTIIIS B. HIERONYMI. *Inc.* Gloriosissimi christianae fidei athletae — *Des.* Non enim suo aliqualiter defraudatur desiderio. [3867]

Saepe edita est una cum libello 2 (vid. supra) et cum epistulis Hieronymi (vid. ibidem); || *Transitus b. Hieronymi*, Paris. J. Petit, s. a. f. 26-30^v; *id.* Venet. 1485, sign. d.i-d.5; *id.* Paris. 1485 et 1489, f. 24-28^v; || *Hieronymi opera* (ed. MARTIANAY, V. 478-82; || ed. VALLARSII, XI. 325-32; 2^a ed. 437-47; || *P.L.* XXII. 281-89); || **Augustini opera* (*P.L.* XXXIII. 1120-26).

Exc. MILČETIĆ (Ivan), in *Starine*, XXIII (u Zagrebu, 1890), 93-103.

4. EPISTULA PSEUDO-CYRILLI AD AUGUSTINUM DE MIRACULIS HIERONYMI. *Inc.* Ven. viro... Augustino... illius sequi vestigia, cuius in terra — *Des.* Mei, Augustine cc., in tuis orationibus memor esto. [3868]

Saepe edita est una cum libello 2 (vid. supra) et cum epistulis Hieronymi (vid. ibidem); || *Transitus b. Hieronymi*, Paris. J. Petit, s. a. f. 30^v-52; *id.* Venet. 1485, sign. d.5-f.7^v; *id.* Paris. 1485 et 1489, f. 28^v-48^v; || **Hieronymi opera* (ed. MARTIANAY, V. 483-508; || ed. VALLARSII, XI. 332-363; 2^a ed. 447-94; || *P.L.* XXII. 289-326); || **Augustini opera* (*P.L.* XXXIII. 1126-53).

Exc. MILČETIĆ, t. c. 103-27.

5. VITA PERPERAM ADSRIPTA GENNADIO. *Inc.* Hieronymus noster (al. presbyter) in oppido Stridonis — *Des.* Omne vitae suae tempus implevit 88 annis et mensibus 6. Dormivit in Dño pridie kal. oct. [3869]

MABILLON, *Vet. anal.* IV. 184-93; 2^a ed. 194-97; || *Hieronymi opera*, ed. MARTIANAY, V. 1-8 (var. lect. 7-10); || *id.* ed. VALLARSII, XI. 241-50; 2^a ed. 281-94; || *P.L.* XXII. 175-84. — Eiusdem epitome: *Catal. Paris.* I. 94-95, 14°.

6. VITA ADSRIPTA SEBASTIANO MON. CASINENSI. *Inc.* Plerosque nimirum illustrium virorum... B. igitur Hieronymus, nobili genere — *Des.* α) Dormivit autem b. H. anno imperii Theodosii iunioris XII... [3870]

vel β) ubi... positus est ii kal. oct., expleto anno aetatis suae xci,
imperii vero Honorii xii anno... [3871]

Saepe edita est cum epistulis Hieronymi (vid. supra 2), v. g. Romae, 1468, I, f. 5-9; Romae, 1470. I, f. 5^v-9; Romae, 1476 (HAIN, 8555, tomus I), f. 5^v-9; Parmae, 1480, I, f. 4^v-7^v; Venetiis, 1488, I, f. 3^v-5^v; Basileae, 1489, I, f. 5-7^v; Nurnberg, 1495, f. 8-10; Basileae, 1497, ad calcem tomi I, sign. b.iiij-b.5^v; || *Transitus b. Hieronymi*, Parisiis, J. Petit, s. a. f. 53-60; *id.* Venetiis, 1485 (HAIN, 8631), sign. a.1^v-a.iii; || MOMBRIUS, II. 15^v-18; || *Hieronymi opera*, ed. MARTIANAY, V. 508-16; || *id.* ed. VALLARSII, XI. 267-80; 2^a ed. 323-44; || *P.L.* XXII. 201-14. — *Additamentum. Catal. Brux.* I. 16-17, 82°.

Nonnumquam in codicibus exscripta sunt sola capita ultima Vitae seu "miraculum de leone", quod *inc.* "Quadam die advesperascente, cum b. H. cum fratribus..." [3872]

7. VITA. *Inc. prol.* B. Hieronymi vitam diversis auctoribus editam cum legissem — *Inc.* Praefatus igitur doctor patre Eusebio genitus est — *Des.* Itaque consolemur invicem... [3873]

Epistolae b. Hieronymi, Venetiis, 1746 (HAIN, 8556), II, sign. t.6-t.9; || *Hieronymi opera*, ed. MARTIANAY, V. 11-24; || *id.* ed. VALLARSII, XI. 251-268; 2^a ed. 295-322; || *P.L.* XXII. 183-202.

8. VITA. *Inc. prol. a.* Hieronymus dicitur a gerar — *Inc.* Hieronymus Eusebii viri nobilis filius — *Des.* quae divina laude mutatur. Obiit circa annos Dñi 398. [3874]

Leg. aurea, c. 146 (141).

b. *Inc.* Hieronymus Eusebii viri nobilissimi filius — *Des.* quae divinam laudem imitatur. Obiit praenominatus divus H. circa annum Dñi N. I. C. CCCXCVIII. [3875]

Hieronymi opera, ed. VALLARSII, XI. 297-300; 2^a ed. 375-78; || *P.L.* XXII. 235-38. Vita nescio quam ob rem adscripta est Eusebio Cremonensi.

9. VITA ET MIRACULA AUCT. IOHANNE ANDREAE. *Inc. prol. I.* Secundam huius operis partem aggrediar, quae subdivisa — *Inc. prol. II.* Hieronymus a hiera, quod est sanctum — *Inc. ut* 8a. — *Des.* qui per eum in ecclesia b. H-i fuit praesentatus. [3876]

Hieronymianus [Coloniae], 1472 (HAIN, 1082), sign. b.iiij^v-d.iiij; || *id.* Basileae, 1514, f. 19-49^v.

Exc. Act. SS. Sept. VIII. 634, n. 1082; 635, n. 1086; 657-59, n. 1193 extr.-1208.

Haec est secunda pars libelli qui *Hieronymianus* inscriptus est; in priore etiam parte leguntur quaedam de miraculis S. Hieronymi (in edit. Colon., sign. b.ij-b.iiij^v; in edit. Basil., fol. 16-19), quorum pleraque exscripta sunt *Act. SS.* t. c. 657-60, n. 1191-93, 1210-14.

10. VITA AUCT. LAUDIVIO. *Inc. epist.* Cum tuo saepe hortatu, Francine — *Inc.* Hieronymo pater fuit Eusebius, qui nobili genere natus — *Des.* ut plura fortasse ac meliora deinceps afferamus. [3877]

LAUDIVIVS EQUES HIERSOLYMITANUS, *De vita b. Hieronymi*, s. l. a. (HAIN,

9943), f. 1-10; || *Id.* Neapoli, 1473 (HAIN, 9944), f. 1-8^v; || *Id.* Romae, 1475 (HAIN, 9945), f. 1^v-12.

11. TRANSLATIO ROMAM. *a. Inc. prol.* Inter laudabiles praerogativas — *Inc.* Igitur postquam civitas illa s. Hierusalem — *Des.* vitam aeternam possidebunt — *Epil.* Gaude itaque, doctor beate... [3878

DE ANGELIS (Paulus), *Basilicae S. Mariae Maioris de urbe ... descriptio* (Romae, 1621), 113-14; || *Hieronymi opera*, ed. VALLARSII, XI. 299-302; 2^a ed. 379-82; || *Act. SS.* Sept. VIII. 636, n. 1090-93; || *P.L.* XXII. 237-40.

b. PETRUS DE NAT. IV. 145.

Hilarion ab. in Palaestina, † 371. — Oct. 21.

1. VITA AUCT. HIERONYMO. *Inc. prol.* Scripturus vitam b. H-onis, habitatorem eius invoco — *Inc.* Hilarion ortus vico Tabatha — *Des.* forsitan quia plus illum locum dilexerit. [3879

**Hieronymi opera* (*P.L.* XXIII. 29-54); || **Vitae Patrum* (ed. ROSWEYDUS, 75-85); || MOMBRIUS, II. 7^v-13^v; || ERASMUS (D.), *Divi Eusebii Hieronymi Stridonensis libellus elegantissimus de vita s. H-is*, s.l. a. (paulo post 1500), sign. A.1^v-D^v; || SURIUS, V (1574), 888-98; (1580), 984-94; X (1618), 319-25; X (1879), 604-23; || *Act. SS.* Oct. IX. 43-58.

2. CARMEN. *Inc.* Patre Palaestinam claram Hilarione feramus — *Des.* Carnale in sensum quoque respergebat odorem. [3880

*FLODOARDUS, *De triumphis Christi sanctorumque Palaestinae*, III. 3 (*P.L.* CXXXV. 531-42).

3. EPITOME.

ADO, 21 oct. — VINC. BELLOV. XV. 19-21, 45, 46. — *Leg. aureae* appendix, c. 187 (186); || *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 352^d-53^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 162^v-163. — PETRUS DE NAT. IX. 88. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 98^v-102^v.

Hilarius. *Vid.* Hilarus.

Hilarius ep. et soc. mon. Aquileiae, sub Numeriano. — Mart. 16.

1. PASSIO. *Inc. prol.* Auxiliante Deo patre... ff. dd., magnum vobis referimus mysterium — *Inc.* Bb. Hilarius ab infantia sua eruditus — *Des.* foras muros civitatis digne sepelierunt ea, ad laudem... [3881

Act. SS. Mart. II. 418-20; 3^a ed. 413-15.

2. PETRUS DE NAT. III. 203.

Hilarius ep. Arelatensis, † 450/455. — Mai 5.

1. GENNADIUS, *De vir. ill.* 70 (69).

2. VITA ADSRIPTA HONORATO EP. MASSILIENSI. *Inc. prol. I.* Conscius imperitiae meae — *Inc. prol. II.* Bb. igitur Hilarii, peculiaris patris — *Inc.* Hunc igitur dum beatae memoriae Honoratus pater — *Des.* in illa examinatione tremenda faciat inveniri, regnante... [3882

BARRALIS, *Chronologia Lerinensis*, I. 103-17 (deest prol. i); || SURIUS, V (1618), 76-83 (item); || *S. Leonis Magni papae I opera*, ed. P. QUESNEL (Paris. 1675), I. 731-51; 2^a ed. (Lugduni, 1700), I. 363-73; || *Act. SS. Mai* II. 25-34; 3^a ed. 26-35; || *SS. Prosperi Aquitani et Honorati Massiliensis opera*, ed. I. SALINAS (Romae, 1732), 247-311; || *S. Leonis Magni opera*, ed. P. et H. BALLERINII, II (Venetiis, 1756), 317-42; || *P.L. L.* 1219-46.

Hilarius ep. Carcassouensis, saec. VI (?). — Iun. 3.

TRANSLATIO AN. 978. *Inc.* Anno inc. Dñi DCCCCLXXVIII, kal. mart., apud provinciam Karkassensem — *Des.* Hanc autem scripturam censuimus, qui adfuimus... [3883]

MABILLON, *Acta*, V. 552-53; 2^a ed. 542-43; || *Act. SS. Iun. II.* LXXXI-II; 3^a ed. I, appendix, 11*-12*; || DEVIC et VAISSETE, *Hist. du Languedoc*, II, preuves, 120-21; ed. Privat, V. 262-64; || *Gallia christ.* VI (1739), instrum. 426-27; || DU MÉGE (A.), in *Mémoires de la Société archéologique du Midi de la France*, I (1834), 85-86. note 2.

Hilarius senator Divionensis et uxor **Quieta**, saec. V. — Nov. 28.

NARRATIO. *Inc.* Apud castrum Divionensem Helarius quidam... [3884]

*GREG. TURON. *Glór. conf.* 41 (42).

Hilarius ep. Pictavensis, † 366. — Ian. 13.

1. VITA ET MIRACULA AUCT. FORTUNATO. I. VITA. *Inc. prol.* Dño... Pascentio papae Fortunatus. Religiosi pectoris studio — *Inc.* Igitur b. Hilarius Pictavorum urbis ep. — *Des.* α) quia vix pauca conscripsi. Ita bb. Hilarius de praesentis saeculi vita... [3885]

vel β) quia vix pauca conscripsi. Ne ergo pagina cum stili rusticitate... exultantibus sanctis laetatur. Ita b. pontifex H... [3886]

II. MIRACULA. *Inc. prol.* Dño... Pascentio... Cum veteres et infidelium conditores voluminum — *Inc.* Igitur Probianus cum dubio — *Des.* Sed praesumo plurima de te minus dicere... [3887]

MOMBRIUS, II. 4-7* (deest prol. in Vitam et paene totus prol. in Miracula); || *Vita S. Fridolini*, s. l. a. [Basileae, 1490] (HAIN et COPINGER, 2350), sign. b.3^v-c.3; || SURIUS, I (1570), 264-71; (1576), 271-78; (1618), 180-83; (1875), 244-54; || *Hilarii opera* (ed. I. GILLOTIUS, Paris. 1572, in initio, sign. **ij-***iij; || ed. Maurin., Paris. 1693, cxxvii-cxxxviii; et post alias editiones *P.L.* IX. 185-200); || *Act. SS. Ian. I.* 790-95; 3^a ed. II. 72-77; || *Fortunati opera*, ed. LUCHI, II. 8-25; || *P.L. LXXXVIII.* 439-54; || *Fortunati opera*, ed. KRUSCH, in *MG. Auct. ant.* IV, 2. 1-11.

Exc. BOUQUET, III. 380.

In quibusdam codicibus legitur prologus in Vitam alius (ed. in Hilarij ed. Maurinorum etc., in Fortunati ed. Kruschii, tum etiam *Catal. Brux.* II. 152, 8°), qui *inc.* " Bb. Hilarii conf. vitam vel opera non unius... " [3888]

In quibusdam etiam codicibus caput Vitae ultimum fusius est (des. β). quae recensio edita est in notis ad ed. Maurinorum, Kruschii etc. Totidem verbis idem caput legitur in libro miraculorum 5, ix.

2. TRANSLATIO (NARRATIO EXCERPTA EX VITA S. FRIDOLINI). *a. Inc.* B. Fridolinus ab extremis partibus inferioris Scotiae oriundus — *Des.* collocaverunt eum in locum ubi modo requiescit, regnante Dño... [3889

Cf. Catal. Paris. II. 103, 4°; III. 231, 38°,

b. Inc. B. Fridolinus ab extremis partibus inferioris Scotiae — *Des.* Tunc angelis visibiliter cum magno splendore venientibus... [3890

Cf. Catal. Paris. III. 279, 2°.

3. SERMO DE TRANSLATIONE AUCT. PETRO DAMIANO. *Inc. prol.* Gaudemus et exsulemus — *Inc.* Porro autem dum conf. Christi Fredelinus b. Hilarii monasterium — *Des.* divinitatis eius dulcedine satiemur, qui cum Patre... [3891

LIPOMANUS, VIII, f. 261-62; || *Hilarii opera* (ed. GILLOTIUS, l. c. sign. **5-**6; || ed. Maurin. cxxxix-cxlii; || *P.L.* IX. 199-204); || *SURIUS*, VII (1581), 26-28; VII (1586), 17-19; I (1618), 184-85; || **Petri Damiani opera* (ed. CAIETANUS, II. 9-12; || *P.L.* CXLIV. 514-17); || *Act. SS.* Ian. I. 799-800; 3^a ed. II. 81-82.

4. MIRACULUM. *Inc.* Helarii bb. iv exilii anno... Mons enim erat in Gabalitano territorio — *Des.* reliquiae collocatae. [3892

**GREG. TURON. Glor. conf.* 2.

5. MIRACULA. I. QUID EGERIT HILARIUS ROMAE IN SYNODO. *Inc. prol.* Quoniam sanctorum miracula fidelibus — *Inc.* Arriana namque haeresi per orbem — *Des.* erroris capite contrito, revertuntur. [3893

Catal. Brux. I. 157-58. *Cf. Iustus* presb. Lemovicensis, 2.

II. *Inc.* Videamus denique... Cum aliquando cives divina inspiratione — *Des.* diligenter intendens. [3894

Vita S. Fridolini, s. l. a. sign. c.3-c.3^v; || *Catal. Brux.* I. 138-39; || *ibid.* II. 419-420, c. 1.

III. *Inc.* Alia venit toto debilis corpore femina... [3895

Vita S. Fridolini, s. l. a., sign. c.3^v; || *Catal. Brux.* II. 420, c. 2.

IV. *Inc.* Quid referam aut versipellem Normannum... [3896

Vita S. Fridolini, s. l. a., sign. c.3^v-c.4.

Exc. Catal. Brux. II. 420-21, c. 3.

V. *Inc.* Crebrescentibus quippe... Quibus intermixta... Goda... [3897

VI. *Inc.* Illud etiam mirum, quod in agro Parisiaco et villa Draverno... Ad quam villam ven. Frotaldus ab... [3898

VII. *Inc.* Nec adeo dissimile... Femina nobilis quidem carne... [3899

VIII. *Inc.* Interponatur hinc illud... Verum... cum puer ad saepem obdormisset... — *Des.* legi subiit moriendi. [3900

Vita S. Fridolini, s. l. a., sign. c.4-c.4^v; || *Anal. Boll.* VIII. 186-87, c. v-viii.

IX. *Inc.* Ne ergo pagina cum stili rusticitate... Est tamen dignum — *Des.* caelo gaudente, ipso praestante... Amen. [3901

Vita S. Fridolini, sign. c.4^v-c.5; || *Anal. Boll.* VIII. 187-88, c. ix; *cf.* supra *Vita* 1, des. β; *Catal. Paris.* I. 280, 18°.

6. MIRACULA. *Inc. prol.* Aliud quoque beneficium — *Inc.* Sed tamen inter cetera... miraculum quod factum est... anno DCCCXLVI... non est tacendum. Quaedam namque puella, nomine Susanna — *Des.* infirmis ibi residentibus. [3902]

Catal. Paris. I. 6-8.

7. SERMO DE MIRACULIS. *Inc.* Hodierna sollemnitas, ff. cc., annua depositione — *Des.* cernere visione perpetua; cui est... [3903]

Exc. (pars ultima) *Catal. Paris.* I. 8-11.

8. MIRACULA. I. *Inc. prol.* Nemo de quacumque necessitate — *Inc.* Et primum quidem de Guidone vel Gaufrido duce — *Des.* Haec de b. Hilarii gloriosis operibus... tanta praesumpsi. [3904]

Catal. Paris. II. 105-117.

II. *Inc.* Accedat et aliud... In Basathensi nempe urbe... [3905]

Exc. Catal. Paris. II. 118-19.

III. *Inc.* Restat adhuc memorandum... Tempore siquidem gloriosissimi cuiusdam Aquitaniae ducis — *Des.* Conservantibus autem... Amen. [3906]

Catal. Paris. II. 119-20.

IV. *Inc.* Nec illud omittendum... Quidam enim caecus — *Des.* parem quoque poenam incurrant. [3907]

Catal. Paris. II. 121.

V. *Inc.* Cum autem b. H. praecipuus hostis sit haereticis... sicut in rege Francorum Philippo — *Des.* ab adulterio illum revocavit. [3908]

BOUQUET, XIV. 108-9. — Cf. *Catal. Paris.* II. 122.

9. DE MITRA S. HILARII AB HILDEBRANDO ASSUMPTA. *Inc.* Cum pluribus nostris praedecessoribus... Tempore scilicet illo, quo dñus Hildebrandus, romanae ecclesiae diac. — *Des.* mox Pictavis revertitur. [3909]

Catal. Paris. II. 104-5.

10. EPITOMAE.

HIERONYMUS, *De vir. ill.* 100. — VINC. BELLOV. xv. 23, 24, 51. — *Leg. aurea*, c. 17. — PETRUS DE NAT. II. 68.

Hilarus papa, † 468. — Sept. 10.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 242-45; || ed. MOMMSEN, 107-11).

Hilarus (Hilarius) ep. Gabalitanus, † cca. 540. — Oct. 25.

1. VITA. *Inc.* B. itaque Hilarus Gavalitanae urbis ep., parentibus secundum saeculi dignitatem — *Des.* α) necnon probantur beneficia, auxiliante sancto sanctorum Dño I. C... [3910]

vel β) ad aeterna migravit, ipso adiuvante Dño N. I. C... [3911]

Act. SS. Oct. XI. 638-39 (des. β); cf. 641-42, annot. x (des. α); || CHARBONNEL, in *Bulletin de la Société d'agriculture, industrie, sciences et arts du*

département de la *Lozère*, XVI (1865), 30-37 (des. *a*) ; || *POURCHER*, *Manuscrit ou livre de S. Privat* (1898), 349-363, 365-66.

Exc. ALBANÈS-CHEVALIER, *Gallia christiana novissima*, Marseille (Valence, 1899), 20-21.

2. NARRATIO. *Inc.* Ss. Saturninum missum fuisse in Aquitaniam — *Des.* cum honore debito collocaret. [3912]

Act. SS. t. c. 619-20, n. 3 ; || *CHARBONNEL*, t. c. 38-39.

Exc. *POURCHER*, t. c. 366-67.

Hilarus ab. Galeatensis, † 558. — Mai 15.

1. VITA. *Inc.* Temporibus quibus civitas romana a consulibus gubernabatur — *Des.* conditum aromatibus sepevivimus. Ego quidem minimus omnium fratrum haec quae vidi... [3913]

Act. SS. Mai III. 473-75 ; 3^a ed. 471-74.

2. EIUSDEM EPITOMAE. **a.** *Inc.* Temporibus quo (quando?) Roma a consulibus — *Des.* conditum cum aromatibus sepevivimus. [3914]

BROCCHI, *Vite de' SS. e BB. Fiorentini*, II, 1 (1752), 115-17.

b. *PETRUS DE NAT.* IV. 163.

3. PETRI DELFINI EPISTULA DE TRANSLATIONE AN. 1495. *Inc.* Quoniam religionis successibus gaudes... Abbatia s. H-i, in valle Galeatae sita — *Des.* Ex Fonte Bono die xx mai MCCCCXCVI. [3915]

Petri Delphini ... epistolarum libri XII (Venetiis, 1524), sign. r.ii^v-r.iii ; ||

Act. SS. t. c. 476 ; 3^a ed. 474-75.

Exc. *MITTARELLI*, *Annal. Camaldul.* VII. 359-60.

Hilda abb. Streanaeshalcensis, † 680. — Nov. 17.

* *BEDA*, *Hist. eccl.* IV. 21 (23) ; || *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 373^d-74^d (prima sententia post reliqua omnia reiecta est) ; || *id.* (Lovan. 1485), f. 198^v-99^v (item) ; || *CAPGRAVIUS*, f. 179-80^v (quibusdam omissis, quibusdam etiam ex *BEDA*, IV. 22 (24) insertis).

Hildegurgis vid. monialis Pontisarensis, † cca. 1115. — Iun. 3.

VITA. *Inc.* Tempore quo rex Philippus — *Des.* et sepulta in ecclesia B. Martini Pontisarensis ; ad cuius tumulum... [3916]

D'ACHERY, *Spicilegium*, II. 686-90 ; || *Id.* ed. *DE LA BARRE*, II. 153-54 ; || *Act.* SS. Iun. I. 362-63 ; 3^a ed. 354-55 ; || *MABILLON*, *Acta*, VI, 2. 833-35 ; 2^a ed. 816-18.

Exc. *BOUQUET*, XIV. 159-60.

Hildefonsus ep. Toletanus, † 667. — Ian. 23.

1. VITA ADSRIPTA IULIANO EP. TOLETANO. *Inc.* Ildefonsus memoria sui temporis clarus — *Des.* aeterno frui receptaculo claritatis. [3917]

α) *LIPOMANUS*, IV, f. 149^v-50 ; || *BARONIUS*, *Annales*, an. 667, IV, v ; || *Act.* SS. Ian. II. 537 ; 3^a ed. III. 150-51 ; || *MABILLON*, *Acta*, II. 516-17 ; 2^a ed. 494-95.

β) (inserta est in medio circiter opusculo brevis narratio de fuga Hildefonsi a domo paterna, quae inc. " Cuius fugam rabido furore... ") *Divi Isidori ep. Hispalensis opera*, ed. I. GRIAL, pars I (Matriti, 1597), 136-37; || *id.* ed. I. DU BREUL (Paris. 1601), 738; (Colon. 1617), 521; || *Hisp. illustr.* II (1603), 11-12; || CAIETANUS (C.), *SS. trium episcoporum ... Isidori Hispalensis., Ildefonsi Tolet., Gregorii card. Ost. vitae et actiones* (Romae, 1606), 108-10; || MIRAEUS (A.), *Bibliotheca ecclesiastica* (Antverpiae, 1639), 98-99; *Id.* ed. I. A. FABRICIUS (Hamburgi, 1718), II. 65-66; || BALUZIUS, *Misc.* VI. 1-3; 2^a ed. II. 14-15; || FLOREZ, V. 482-83; 2^a ed. 463-64; || AGUIRRE (I.S. de), *Collectio maxima conciliorum omnium Hispaniae*, III (1694), 81; 2^a ed. IV (1754), 83; || *Divi Isidori Hispalensis ep.* (Matriti, 1778), I, 2. 178-79; || LORENZANA (F. de), *SS. PP. Toletanorum opera*, I. 94-95; || *S. Isidori Hispalensis ep.... opera*, ed. F. AREVALUS, VII. 173-75; || *P.L.* XCVI. 43-44; || LA FUENTE (Vic. de), *Hist. eccl. de España*, 2^a ed. II (1873), 541-42.

γ) (recensio β, dempto fine, addita magna parte Vitae 2, subiunctis paucis sententiis quae partim cum fine Vitae 5 conveniunt) SURIUS, I (1570), 572-74; (1576), 590-92; (1875), 611-14; et passim paululum aliter, I (1618), 397-98. Haec recensio ita des. " ad caeli perlata est palatia, ubi filium Virginis contuetur in sua gloria. Amen „" [3918]

2. VITA ADScripta EPISCOPIS TOLETANIS CIXILAE VEL ELADIO (AL. PRAEFATIO IULIANI DIAC. IN HILDEFONSI LIBRUM " DE LAUDE B. MARIAE „). *Inc.* Ecce dapes melliflui illius dñi Ildefonsi — *Des.* Remansit Dei servus in tantum sollicitus de adipiscenda gloria... [3919]

B. Hildephonsi archiep. Toletani de virginitate S. Mariae liber, ed. Fr. FEU-ARDENTIUS (Paris. 1576), sign. ē.iiij^v-ē.7; || *Bibl. patr. Paris.* (1589), IX. 633-36; || CAIETANUS (C.), t. c. 111-14; || *Act. SS.* Ian. II. 536-37; 3^a ed. III. 149-50; || MABILLON, t. c. 517-19; 2^a ed. 495-97; || *Bibl. patr. Lugd.* (1677), XII. 548-49; || AGUIRRE, op. c. II (1694), 658-59; 2^a ed. IV (1754), 236-37; || FLOREZ, t. c. 504-9; 2^a ed. 485-90; || LORENZANA, t. c. 96-99; || *P.L.* t. c. 43-48.

Exc. SURIUS (vid. 1 γ). — BARONIUS, *Annales*, an. 657, XLIV-VI.

3. VITA AUCT. HERIMANNO LAUDUNENSI. *Inc.* Libellum s. Hildefonsi... B. Hildefonsus Toletana civitate ex nobilissima prosapia ortus — *Des.* B. vero H. 30 (al. 9) annis in episcopatu expletis... [3920]

MABILLON, t. c. 520-22; 2^a ed. 498-500.

4. VITA AUCT. RODERICO CERRATENSI. *Inc.* Ildefonsus ex Hispania, civitate Toletana, nobilibus parentibus oriundus — *Des.* et in thesauro ecclesiae reposuerunt. [3921]

FLOREZ, t. c. 522-25; 2^a ed. 503-6; || LORENZANA, t. c. 100-103; || *P.L.* t. c. 47-50.

5. VITA. *Inc. prol.* B. Illephonsi, cuius hodie natale — *Inc.* S. igitur Illephonsus, vir honestae vitae — *Des.* et in ecclesia s. Leocadiae tumulatur, ad laudem... [3922]

TAMAYO, *Mart. hisp.* I, 1. 246-51.

6. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. VIII. 120; || CAIETANUS, t. c. 119-20. — PETRUS DE NAT. I. 76.

7. INVENTIO CORPORIS AN. 1260. a. (AUCT. IOHANNE AEGIDIO ZAMORENSI).

Inc. prol. Aldefonsi bb., viri praeclarissimi... translationem — *Inc.* Cum enim gens barbaricae potissimae, Arabes — *Des.* fragrantiam superabat. Ubi in virtute nominis Christi... [3923]

FITA (F.), in *Boletín de la real Academia de la Historia*, VI (Madrid, 1885), 60-63; || *Id. Estudios históricos*, II (1884), 221-24.

b. (NARRATIO ANTIQUA?) *Inc.* Exigentibus autem hominum peccatis, cum Hispania — *Des.* ubi a cunctis cernitur. [3924]

Act. SS. Ian. II. 537-38 (3^a ed. III. 151), n. 11-14; || *MABILLON*, t. c. 523-524; 2^a ed. 500-502.

8. MIRACULA AUCT. IOHANNE AEGIDIO ZAMORENSI. *Inc. prol.* Aldefonsi bb., doctoris egregii... miracula — I. REVELATIONES. *Inc.* Aldefonsus, vir bb., cum almifluam — *Des.* sordida et immunda. [3925]

II. MIRACULA. *Inc.* Aldefonsi bb. miracula quae post ipsius translationem — *Des.* guttur tumidum et inflatum. [3926]

FITA, in *Boletín*, t. c. 63-71; || *Id. Estudios*, t. c. 224-32.

Hildegardis abb. in Monte S. Ruperti prope Bingiam, † 1179. — Sept. 17.

1. VITA AUCT. GODEFRIDO ET THEODERICO MONACHIS, libris 3. *Inc. prol.* Dñis venerabilibus Ludovico et Godefrido ab... Auctoritatis vestrae praeceptum — *Inc. lib. I.* In romana republica regnante Henrico — *Des. lib. III.* Speramus itaque et indubitanter credimus... [3927]

[BLANKWALT (I.)], *S. Hildegardis abb. in Monte S. Roberti ... epistolarum liber* (Coloniae, 1566), 273-333; || *SURIUS*, V (1574), 271-95; (1580), 301-324; IX (1618), 179-91; IX (1878), 416-37; || *HENRIQUEZ* (Chr.), *Lilia Cistercii* (Duaci, 1633), I. 286-333 (omissis prologis); || *Act. SS.* Sept. V. 679-96; || *P. L.* CXCVIII. 91-130. — *Var. lect. Catal. Brux.* I. 495-96, 12°; cf. 544, 50°. Ibi prima verba libri i leguntur simillima primis verbis Vitae 4; scilicet *inc.* " Igitur anno inc. Dñi mc, qui erat annus xlv Henrici... " [3928]

2. VITA AUCT. GUIBERTO GEMBLACENSI. *Inc. prol.* Bovoni suo fr. Guibertus... Quaesierunt a me aliqui amicorum — *Inc.* Electa v. et sponsa Christi Hildegardis in territorio Maguntinae civitatis — *Des.* (*imperfecta*) sententiam non audere se tam subtilem | [3929]

PITRA (I. B. card.), *Analecta sacra*, VIII (1882), 405-14. — Epistulas de hoc opusculo vid. *ibid.* 414-15 et *Anal. Boll.* I. 600-608.

3. VITA. *Inc. prol.* Cum profectus magnus sit — *Inc.* Siquidem anno mc inc. Salvatoris, qui est annus xlv Henrici — *Des.* ilico convalescunt. Praeterea in loco... est sepulta... [3930]

PITRA, t. c. 434-38.

4. VITA. *Inc.* Anno inc. Dñi mc, qui erat annus xlv Heinrici — *Des.* mulieribus amentibus haec restis profuit. Ipsi igitur Christo... [3931]

De qua in *Act. SS.* t. c. 630, n. 47; cf. *Catal. Brux.* II. 160, 39°.

Exc. *Act. SS.* t. c. 631-33, n. 7, 8, 9, 15, 16.

5. INQUISITIO DE VIRTUTIBUS ET MIRACULIS AN. 1233 FACTA. *Inc. prol.* Ss. patri ac dño G(regorio)... Sanctitatis vestrae mandatum recepimus — *Inc.* Magistra S. Ruperti in Pinguia, Elysa nomine — *Des.* per censuram ecclesiasticam compescendo. Acta sunt haec... [3932]

ADDITAMENTUM. *Inc.* Nobilis puer Otto nomine — *Des.* qui eosdem libros Parisius examinari viderunt. [3933]

BRUDER (P.), in *Anal. Boll.* II. 118-29.

Exc. (deest paene totus prol., item additamentum; desunt et multa passim verba, quae ab auctoribus in ultima libelli scriptione addita sunt) *Act. SS.* t. c. 697-700; || *P.L.* t. c. 131-40.

6. EPITOME.

RICHERUS, *Gesta Senoniensis ecclesiae*, IV. 15 (D'ACHERY, *Spicilegium*, III. 371; || *Id. ed. de la Barre*, II. 633; || *CALMET, Hist. de Lorraine*, II, preuves, 27; 2^a ed. III, preuves, 169; || *BOEHMER, Fontes rer. Germ.* III. 53; || G. WAITZ, in *MG. Scr.* XXV. 306). — PETRUS DE NAT. V. 139.

Hildegardis regina culta Campidonae, † 783. — April. 30.

VITA. *Inc. prol.* Notum sit omnibus... quod anno ab inc. Dñi MCCCCLXXII — *Inc.* Sacrosanctae romanae sedi b. Leone... praesidente, Karolus magnus die natalis Dñi Romae in imperatorem — *Des.* venerunt Campidonam ad vota solvenda pro virgine liberata. [3934]

ADDITAMENTUM. *Inc.* Et haec tantum de miraculis.. [3935]

Act. SS. April. III. 793-801; 3^a ed. 802-10; || [HENEDIA DEL RIO (P. M.)], *Historia transcripta ex PP. Bollandianis ... de b. Hildegarde regina* (Romae, 1841), 24-57. — Verba genuina opusculi falsissimi a primo editore correctae sunt, praesertim in ipso initio; nos ea ex codicibus restituimus. Cf. *Act. SS.* t. c. 795 (3^a ed. 804), annot. a; WATTENBACH (W.), in *Anzeiger für Kunde der Deutschen Vorzeit*, Neue Folge, XIV (1867), 238; LEHNER (F. A.), *Fürstlich Hohenzollern'sches Museum zu Sigmaringen*. Verzeichniss der Handschriften (Sigmaringen, 1872), 35.

Hildegundis (al. **Ioseph**) v. Sconaugiensis, Ord. Cist., † 1188. — April. 20.

1. VITA AUCT. ENGELHARDO AB. *Inc.* Alterum vero absolvam... Sconowia est domus ordinis nostri — *Des.* XII kal. mai ancilla Dei. — *Inc.* "apologeticum scriptoris", Libellum hunc scripserim — *Des.* sua virtute imbuunt animas. [3936]

SCHWARZER (J.), in *Neues Archiv*, VI. 516-21. — **Emendationes.** WATTENBACH (W.), *Deutschlands Geschichtsquellen*, II°. 404, not. 1.

2. VITA METRICA. *Inc.* Grande novum... Clara Dei cultu Sconaugia — *Des.* Redde vicem dans perpetuae loca lucis amoena. [3937]

WATTENBACH (W.), in *Neues Archiv*, VI. 533-36.

3. VITA AUCT. QUODAM HILDEGUNDIS CONOVICIO ET MAGISTRO. *Inc. prol.* Ss. fratrum pia devotio — *Inc.* In territorio civitatis Coloniae — *Des.*

beneficium sum consecutus incolumitatis. Ipsi laus... Amen. Obiit autem... O miranda Ioseph... [3938]

Act. SS. April. II. 782-90; 3^a ed. 780-88.

4. VITA. *Inc. prol.* Cum eximius prophetarum — *Inc.* Venit quidam adolescens aestimatus — *Des.* quod Hildegundis vocaretur, compere-runt. Cuius meritis... [3939]

Catal. Brux. II. 92-95.

Exc. Act. SS. l. c. passim inter annotata.

5. NARRATIO CAESARII HEISTERBACENSIS. *Inc.* In civitate Nussia, quae 5 miliaribus — *Des.* Et nos, ff., cum illis gratias referamus... [3940]

* CAESARIUS HEISTERBACENSIS, *Dialogus miraculorum*, I. 40.

Hildegundis v. culta in coenobio Uracensi, saec. XII. — Oct. 14.

VITA. *Inc. prol.* Divina gratia, qua passim terrarum spatio — *Inc.* B. igitur Hiltegundis secundum dignitatem huius saeculi — *Des.* divi-num flagitabat subsidium. [3941]

OEFELIUS (A. F.), *Rer. Boicarum scr.* I (1763), 626-28.

Hildelitha abb. Berecingensis, † post 708. — Mart. 24.

VITA. *Inc.* Berkinga monasterium multorum sanctorum — *Des.* tertia ad sanctam Wlfildam. [3942]

CAPGRAVIUS, f. 180^v-81.

Exc. Act. SS. Mart. III. 484-87 (3^a ed. 482-85), n. 4, 10, 12.

Hildevertus ep. Meldensis, † cca. 680. — Mai 27.

1. VITA. *Inc.* B. igitur Hildevertus, divinae dispositionis nutu Mel-densium quondam ep. — *Des.* muto loquela, praestante... [3943]

Catal. Brux. III. 139-42, et (ultimum caput) *Act. SS.* Mai VI. 713 (3^a ed. 706), n. 7.

2. *Vid.* supra **Faro** ep. Meldensis, 3, appendix.

3. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXIV. 25. — PETRUS DE NAT. v. 49. — *Act. SS.* t. c. 712-13 (3^a ed. 705-6), n. 1-6 (lectiones antiquae).

4. MIRACULUM. *Inc.* Quoniam quae vidimus... Fuit igitur in burgo, quod Enguin dicitur — *Des.* cuius memoria in benedictione est. [3944]

Act. SS. t. c. 715-16 (3^a ed. 707-8), n. 14, 15.

Hildewardus ep. *Vid.* Christina culta Teneramundae.

Hildulfus chorep. Treverensis, ab. Mediani monasterii, † 707 (?). — Iul. 11.

1. VITA. *Inc.* Quicumque baptizati Christum induti sunt — *Des.*

excerpi exinde potuerint. Verum his quisquis pie... Translationis eius festum vi id. nov. celebratur. [3945]

[BELHOMME (H.)], *Historia Mediani in monte Vosago monasterii* (Argentorati, 1724), 50-65; || *Act. SS. Iul. III.* 221-24; 3^a ed. 211-13.

2. EIUSDEM EPITOME. *Inc.* Hildulfus claro genere ortus — *Des.* caeli capitolium coronandus intravit v id. iul. [3946]

BELHOMME, t. c. 77-81; || *Act. SS. t. c.* 227-28; 3^a ed. 216-17. — (Mut.) SURIUS, VII (1581), 575-76; IV (1579), 81-83; VII (1618), 168; VII (1877), 214-16.

3. VITA ET MIRACULA (AUCT. VALCANDO MON.? HUMBERTO MON.?).

I. VITA. *Inc. ut* 1. — *Des.* α) latere futuros minime sum passus. [3947
vel β) sum passus. Si quis vero librum... educaverit. [3948]

MARTENE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* III. 1093-1113; || BELHOMME, t. c. 82-129; || *Act. SS. t. c.* 228-38; 3^a ed. 217-26; || *P.L.* CLI. 587-606.

Exc. BOUQUET, III. 592-93.

II. MIRACULA (*al. et quidem verius* LIBELLUS DE SUCCESSORIBUS S. HILDULFI). *Inc.* Paenultimo interea iam memorati dñi ab. Leutbaldi anno — *Des.* sub pedibus crucifixi fuit appensus. Deo gratias. [3949]

MARTENE et DURAND, t. c. 1113-24 (omissis ultimis cap.); || BELHOMME, t. c. 143-220; || CALMET, *Hist. de Lorraine*, II, preuves, 49-62; 2^a ed. III, preuves, 199-213; || *P.L.* CXXXVIII. 203-20.

Exc. *Act. SS. t. c.* 220 (3^a ed. 209-10), n. 66. — GRANDIDIER, *Hist. d'Alsace*, II, pièces justif., 47-48. — WAITZ (G.), in *MG. Scr.* IV, 87-92.

4. NARRATIONES RICHERI. I. VITA (*Gesta Senoniensis eccl.* I. 11-16, *al.* 11-15). *Inc.* In Bawariorum igitur territorio — *Des.* scrinio argenteo reconditae. [3950]

D'ACHERY, *Spicilegium*, III. 284-89; || *Id.* ed. DE LA BARRE, II. 607-9; || MABILLON, *Acta*, III, 2. 477-80; 2^a ed. 432-35; || WAITZ (G.), in *MG.* XXV. 262-64.

Exc. CALMET, op. c. II, preuves, 7-9; 2^a ed. III, preuves, 147-49; || GRANDIDIER, l. c. 42-43.

II. MIRACULA (*ibid.*, I. 22-24, *al.* 19-21). *Inc.* Enimvero quia de miserabilibus... Bb. igitur patrono nostro Hildulfo adhuc vitam — *Des.* et suos protegere cultores. Considera, o peccator... [3951]

D'ACHERY, op. c. III. 292-98; || *Id.* ed. DE LA BARRE, II. 610-11; || MABILLON, t. c. 482-85; 2^a ed. 436-39; || BELHOMME, t. c. 221-27 (paucis omissis); || WAITZ, t. c. 266-68.

III. TRANSLATIO (*ibid.*, II. 11). *Inc.* Quarto decimo post haec anno — *Des.* cameriae deserviunt monachorum. [3952]

D'ACHERY, op. c. III. 309-10; || *Id.* ed. DE LA BARRE, II. 615; || MABILLON, t. c. 485; 2^a ed. 440; || WAITZ, t. c. 275.

Hilteg... *Vid.* Hildeg...

Hiltrudis v. Laetiensis, saec. VIII extr. — Sept. 27.

VITA AUCT. W... MON. WALCIODORENSI. *Inc. prol.* Die v kal. oct. s. virginis Hiltrudis celebrem agimus diem — *Inc.* Anno ab inc. Dñi DCCLI gloriosissimus princeps Pippinus — *Des.* α) in consortio virginum prudentum, qui vivis... Amen. [3953]

vel β) ut mirabilem in hac virgine Dñm praedicemus. [3954]

(Des. α) IACOBI DE GUIZIA *Annales Hannoniae*, XII. 1-25 (ed. FORTIA, VIII. 300-358); || *Act. SS.* Sept. VII. 492-99; 3^a ed. 461-68.

(Des. β) MABILLON, *Acta*, III, 2. 420-28; 2^a ed. 381-88.

Exc. BOUQUET, V. 442-43.

Himelinus presb. in Brabantia, saec. VIII. — Mart. 10.

VITA AUCT. IOHANNE GIELEMANS. *Inc. prol.* Cum corpus s. confessoris — *Inc.* B. Hymelinus conf. et sacerdos Deo dignus floruisse creditur — *Des.* sine fine in caelestibus. Amen. [3955]

COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 575-76 (om. prol.); || *Act. SS.* Mart. II. 47; 3^a ed. 46-47.

Himerius ep. Amerinus, saec. IV/V/VI. — Iun. 17.

1. VITA AUCT. AMBROSIO AB. *Inc. prol.* Cunctis s. Cremonensis ecclesiae fratribus... Nusquam valet humana susceptio — *Inc.*... [3956]

Act. SS. Iun. III. 372; 3^a ed. IV. 301-2 (solus prologus; Vita ipsa reperta non est).

2. TRANSLATIO CREMONAM CCA. AN. 965. *Inc.* Fuit in diebus Othonis maioris... quidam Cremonensis ep. — *Des.* His itaque peractis salubriter, oramus te... [3957]

UGHELLI, IV. 797-800; 2^a ed. 589-91; || *Act. SS.* Iun. III. 376-77; 3^a ed. IV. 304-5; || CAPPELLETTI, *Chiese*, XII. 157-59.

Exc. PERTZ, *MG.* Scr. III. 266-67, not. 3.

3. MIRACULA SAEC. XII, AUCT. IOHANNE CANONICO CREMONENSI. *Inc. prol.* Licet, dd., dignum sanctorum conversatum — *Inc.* In episcopatu siquidem Brixiensi, instante sollemnitate — *Des.*... [3958]

Act. SS. Iun. III. 373-74; 3^a ed. IV. 302-3 (omisso fine).

Himerius erem. Susingensis, saec. VII (?). — Nov. 12.

1. VITA. *Inc.* Fuit vir nobilis quidam gratia Dei praeventus — *Des.* et mortuum corpus in tot miraculis vivit, gratia Dñi N. I. C... [3959]

α) KOHLER (X.), in *Actes de la Société Jurassienne d'émulation*, Treizième session (Porrentruy, 1862), 105-112; inde seorsim: *La Légende de S. Imier*, 5-12.

β) (iisdem verbis *inc.* et *des.*, at multae sunt lectiones variantes, et deest integra narratio, quae in α legitur, de itinere Himerii Hierosolymitano) *Anal. Boll.* VI. 189-92.

2. EPITOMAE.

TROUILLAT, *Monum. de l'hist. de l'anc. évêché de Bâle*, I. 35-37, 37-38 et 39-40.

Hippolytus Romanus presb. (ep.), † cca. 236. — Aug. 13 etc.

Notum est quam multa quamque diversa de Hippolyto in legendis hagiographicis narrata sint, ita ut etiam disputatum saepe sit utrum unus, an duo, an etiam plures Hippolyti Romani agnoscendi essent. Cf. quae de tota re nuper scripsit H. ACHÉLIS, *Hippolytstudien* (Leipzig, 1897), 26-34 : *Leben und Tod des Hippolytus*; 35-62 : *Der heilige Hippolytus*.

1. CARMEN AUCT. PRUDENTIO. *Inc.* Innumeros cineres sanctorum Romula in urbe — *Des.* Raptus et ipse sacro sis comes H-o. [3960]

* PRUDENTIUS, *Peristephanon* XI (P.L. LX.530-36); || LIPOMANUS, II, f. 179^v-182; || RUINART (1689), 157-64; (1713), 170-76; (1731), 145-50; (1802), I. 387-395; (1859), 216-21; || FELLI (Fr.), *Traduzione di un inno di Prudenzone in lode di S. Ippolito martire* (Viterbo, 1881), 6-24.

2. PASSIO. *Inc.* Regressus itaque H. post tertium diem venit in domum suam — *Des.* Inter quos fuerunt 4 milites Christi Theodosius, Lucius, Marcus et Petrus. Hi (*al.* Qui, *al.* Hi 4) videntes... [3961]

MOMBRIITIUS, II. 14-15. — (Mut.) SURIUS, IV (1573), 589-91; (1579), 615-17, c. 23-28; VIII (1618), 98-99, c. 23-28; VIII (1877), 240-44, c. 25-30.

Exc. Act. SS. Aug. III. 13, n. 15. — *Ibid.* n. 14 (ex Surio).

Est haec ultima pars longioris libelli, de quo *vid.* infra s. v. **Polychronius**. Ultima sententiae partis praecedentis praemissae erant in exemplari Mombritii (cf. etiam *Act. SS.* t. c. 13, n. 44, Passio a P. Beatto missa), quod *inc.* " S. Hippolytus et Iustinus presb., cum sepelissent corpus b. Laurentii, ieiunaverunt... , [3962]

3. PASSIO. *Vid.* infra **Sixtus II.**

4. PASSIO. a. B. Hippolytus, qui et Nonnus dicitur, cuius praedicatione Alexandria — *Des.* exuberant usque in praesentem diem. [3963]

Act. SS. Aug. IV. 506, n. 11-12; || [MAGISTRIS (Simon de)], *Acta martyrum ad Ostia Tiberina* (Romae, 1795), 459; || P.G. X.545-48. — *Vid.* etiam supra **Aurea seu Chryse**, item **Censurinus et soc.** 1.

b. *Inc.* Post transitum bb. Pelagiae, quae per multos annos... b. H., qui et Nonnus... [3964]

De qua *Act. SS.* Aug. IV, 506, n. 9. — Videtur haec satis similis fuisse parti II Passionis 4 c, quam in codice Vaticano 6075 invenimus.

c. I. VITA. *Inc. prol.* Licet salutare praeconium — *Inc.* Cum per universum igitur paene clima — *Des.* Constructa autem est a populis ibi ecclesia... Amen. [3965]

II. MARTYRIUM. *Inc.* Post transitum vero bb. Pelagiae, ss. Nonnus, qui et H. — *Des.* brevi comprehendi sermone. [3966]

III. MIRACULA. *Inc.* Nam de miraculis... Vir itaque totius bonitatis — *Des.* ad propria repedavit. Cum quo et nos gratias agamus... [3967]
Cf. supra ad 4b.

5. TRANSLATIO IN GALLIAM. a. (EX LIBRO MS. *De reliquiis ecclesiae S. Dionysii*).

Exc. Pars quae ad SS. Cucufatem et Hippolytum spectat recensita est supra, s. v. **Cucufas**, 5; — particulam alteram, quae de solo Hippolyto est, ed. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* IV. 146-47; || *Act. SS. Aug.* III. 11, n. 34; || BOUQUET, X. 380-81.

b. Inc. Legimus quod Karolus Magnus christianissimus rex — *Des.* per annos singulos celebretur. [3968]

Act. SS. Aug. III. 9-10, n. 25-29.

6. MIRACULA AUCT. PETRO CALO. Inc. Iuvenis quidam nomine Petrus vitrico suo — *Des.* Cluniacum adiit, et ibi factus est monachus. [3969]

Act. SS. t. c. 14-15, n. 3-8.

7. EPITOMAE.

HIERONYMUS, *De vir. ill.* 61. — ADO, 13 aug. — *FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, v. 5 (P.L. CXXXV. 687-88). — VINC. BELLOV. XII. 95. — *Leg. aurea*, c. 118 (113). — PETRUS DE NAT. VII. 56.

Hippolytus, Eusebius et soc. ("martyres graeci"), mm. Romae, † 257 (?). — Dec. 2, Nov. 9.

PASSIO. *Inc.* Valeriano et Lucillo coss., erat quidam vir nomine H. — *Des.* Hoc tempore iam dicta Martana cum filia eius mortua... [3970]

ROSSI (G. B. de), *Roma sotterranea*, III. 201-8. — (Mut. et contracta? cf. DE ROSSI, t. c. 201) BARONIUS, *Annales*, an. 259, VIII-XIX; || SURIUS, XII (1618), 33-34; XII (1880), 63-67.

Hirena. Vid. Irene.

Hoarveus. Vid. Herveus.

Homobonus mercator Cremonensis, † 1197. — Nov. 13.

1. VITA. Inc. Labentibus annis ab inc. 1197, cum Cremona urb magnis haereticorum — *Des.* Quae bullae sunt in sacristia maioris ecclesiae Cremonae. [3971]

MAINI (AL.), *S. Homoboni civis Cremonensis... Vita antiquior* (Mutinae, 1857), 7-14.

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. X. 56.

Honoratus ep. Ambianensis, † cca. 600. — Mai 16.

1. VITA ET MIRACULA. Inc. Anno inc. Verbi dc, tempore Pelagii papae — *Des.* Tantum igitur vigilantissime thesaurum custodiat... [3972]

Act. SS. Mai III. 613-15; 3^a ed. 610-12; || BEAUVILLÉ (V. de), *Recueil de documents inédits concernant la Picardie*, III (Paris, 1877), 185-89; | JOSSE (H.), *La Légende de S. Honoré, évêque d'Amiens* (Amiens, 1879), 44-55.

2. VITA. *Inc.* Postquam Gratianus imp., Valentiniani imp. filius — *Des.* contulit ss. praesuli H-o. Amen. — *Inc. translatio.* Praedictus autem locus, videlicet portus... Amen. [3973]

BEAUVILLÉ, t. c. 181-85; || JOSSE, t. c. 33-44.

3. SERMO DE MIRACULIS AUCT. RICHARDO EP. AMBIANENSI. *Inc. prol.* Multis authenticis ac fidelibus testimoniis — *Inc.* Noverint igitur praesentes et futuri quod quidam puer — *Des.* recipiatis a Dño in tempore retributionis. Amen. [3974]

Act. SS. t. c. 615-16; 3^a ed. 612-13; || BEAUVILLÉ, t. c. 189-91; || JOSSE, t. c. 56-61.

4. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XVII. 90. — PETRUS DE NAT. II. 87.

Honoratus ep. Arelatensis, † 429. — Ian. 16.

1. LAUDATIO AUCT. HILARIO EP. ARELATENSI. *Inc. prol.* Agnoscitis, dd., diem publicis fidelium maeroribus consecratum — *Inc.* Est illud notum omnibus — *Des.* Memento itaque amice utique Dei... [3975]

SURIUS, VII (1581), 28-39; I (1576), 370-81; (1618), 252-58; (1875), 338-356; || GENEBRARDUS (G.), *D. Hilarii Arelatensis ep. de S. Honorato oratio funebris* etc. (Paris. 1578), f. 2-36; || BARRALIS, *Chronologia Lerinensis*, I. 1-15; || *Act. SS.* Ian. II. 17-24; 3^a ed. 381-88; || [ADAM (I.)], *Via ad aeternitatem sive tria opuscula SS. Eucherii ep. Lugdunensis et Hilarii ep. Arelatensis* (Paris. 1673), 120-206; || *S. Leonis Magni papae I opera*, ed. P. QUESNEL (Paris. 1675), I. 752-70; 2^a ed. (Lugduni, 1700), I. 374-83; || *SS. Vincentii Lirinensis et Hilarii Arelatensis opera*, ed. I. SALINAS (Romae, 1731), 119-179; || *S. Leonis Magni opera*, ed. P. et H. BALLERINII, II (Venetiis, 1756), 347-70; || *P.L. L.* 1249-72.

2. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXI. 21, 22. — PETRUS DE NAT. II. 86. — *Act. SS.* t. c. 24; 3^a ed. 388 (lectiones).

3. LEGENDA. a. *Inc. Vita.* Cum diabolus pronus et sollicitus humani generis inimicus intrasset in cor Iohannis Gauni — *Des.* corpus s. H-i in eadem tumularunt; ubi et praestantur... Amen. — *Inc. Miracula post mortem.* Translato igitur ss. H-o ad societatem civium supernorum — *Des.* religiose in Dño obdormivit. — *Sequitur Vita S. Porcarii, quae inc.* Postquam vero Karolus in sancta et ven. senectute — *Des.* monasterii Lirinensis interitum et ruinam. [3976]

Exc. MEYER (P.), in *Romania*, VIII (1879), 486-89, 498-501, 502, et in notis ad 504-6. — De hoc libello cf. MEYER, l. c.; || ALBANÈS-CHEVALIER, *Gallia christiana novissima*, Arles (Valence, 1900), 25-28, 47-48.

b. (EPITOME CCA. AN. 1500 CONFECTA). *Inc. prol.* Quia gloriosi Christi confessoris H-i... gesta a diversis auctoribus exarata repperimus — *Inc. lib. I.* Honoratus itaque regio genitus sanguine — *Des. lib. III.* ad palmam consummationis perseverando pervenerit... Amen. [3977]

Vita S. Honorati confessoris (Venetiis, 1501), f. 2-95; || *id.* (Paris. 1511), f. 1^v-45.

Exc. MEYER, in *Romania*, V (1876), 243-44; VIII (1879), 490-91, 506. — HOSCH (S.), *Untersuchungen über die Quellen und das Verhältniss der provençalischen und der lateinischen Lebensbeschreibung des hl. Honoratus* (Berlin, 1877), 10-11, 23-26, 39. — STENGEL (E.), in *Zeitschrift für romanische Philologie*, II (1878), 137-41 in notis.

4. TRANSLATIO IN LERINUM AN. 1391. *Inc.* Post longum temporis lapsum ab obitu ss. patris — *Des.* honorifice collocarunt anno Dñi MCCCXCI, XIII kal. febr., ad laudem... [3978]

BARRALIS, t. c. 79-81; || SURIUS, I (1618), 258-59; || *Act. SS.* t. c. 25-26; 3^a ed. 389-90.

5. LAUDATIO. (SERMO IN TRANSLATIONE). *Inc.* Gloriosam bb. patris nostri H-i translationis diem — *Des.* Haec igitur nobiscum... [3979]

BARRALIS, t. c. 82-87.

Exc. *Act. SS.* t. c. 24-25 (3^a ed. 388-89), n. 3.

Honoratus ab. Fundanus, saec. VI. — Ian. 16.

NARRATIO GREGORII MAGNI. *Inc.* Venantii quondam patricii in Samnii partibus villa fuit — *Des.* et ipse fecit. [3980]

* GREG. MAGNUS, *Dial.* I. 1 et partim 2 (P.L. LXXVII. 153-61); || LIPOMANUS, I, f. 419-20; || *Act. SS.* Ian. II. 32-33; 3^a ed. 396-97; || MABILLON, *Acta*, I. 103-4; 2^a ed. 97-98.

Exc. *Legendae aureae* appendix, c. 228 (199). — PETRUS DE NAT. II. 88.

Honorina v. m. in Normannia. — Febr. 27, Mart. 27.

1. PASSIO. a. *Inc.* In provincia Cappadociae apud Caesaream civitatem erat quaedam puella — *Des.* qui a I hora usque ad XI operati sunt, per gratiam eius... [3981]

Est haec ipsa Passio Dorotheae (vid. supra **Dorothea et Theophilus**, 1b), mutato nomine Dorotheae in nomen Honorinae. Cf. *Catal. Paris.* III. 134, 6°; 266, 43°.

b. (EPITOME). *Inc.* ut 1a. — *Des.* cum triumpho martyrii perrexit ad Christum. [3982]

Brev. Corisopitense, litt. gothicis, sign. ii.117-117^v. Cf. *Act. SS.* Febr. III. 678 (3^a ed. 683), n. 5.

2. TRANSLATIONES ET MIRACULA. *Inc. prol.* Inspirante rerum omnium gubernatore — *Inc.* Anno a Dñi I. C. inc. DCCCLXXVI, Karolo cognomento Simplicem — *Des.* ad culmen virtutum mereamur ascendere. [3983]

Exc. *Act. SS.* t. c. 678-79; 3^a ed. 683-84. — MABILLON, *Acta*, IV, 2. 526-528; 2^a ed. 537-39. — BOUQUET, IX. 153; XIV. 67-68. — *Anal. Boll.* IX. 135-45.

Vix non totus libellus his locis editus est; nempe in *Anal. Boll.* I. c. edita sunt quae in *Act. SS.* et apud Mabillonium deerant, praeter paucas sententias paraeneticas (cf. *Anal. Boll.* t. c. 145, n. 25), quae in fine leguntur; ultima porro verba ex mss. desumpsimus.

3. MIRACULA. I. Anno Dñi MCCLXXXI... Yvo filius Iohannis... [3984
 II. Anno Dñi MCCCXI... cum quidam puer de Eccla... [3985
Anal. Boll. t. c. 145-46, n. 26, 27.

Honorius ep. Cantuariensis, † 653. — Sept. 30.

1. BEDA, *Hist. eccl.* praesertim II. 18, 19; III. 20; || SURIUS, V (1574), 470-71; (1580), 517-19; IX (1618), 349-50; IX (1878), 809-11.
 2. VITA. *Inc.* B. archiepiscopo Iusto ad caelestia translato — *Des.* propitium in hoc esse saeculo semper exorat. [3986
CAPGRAVIUS, f. 181^v-82; || *Act. SS.* Sept. VIII. 710-11.

Hormisdas papa, † 523. — Aug. 6.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 269-72; || ed. MOMMSEN, 126-32). — PETRUS DE NAT. VII. 37.

Hormisdas m. in Perside, saec. IV. — Aug. 8.

PETRUS DE NAT. VII. 38.

Hospitius reclusus Nicensis, † 581. — Mai 21.

1. NARRATIONES GREGORII TURONENSIS. I. *Inc.* Fuit apud urbem Nicensem eo tempore H. reclusus magnae abstinentiae — *Des.* andivi vitam ipsius a multis fuisse conscriptam. [3987

* GREG. TURON. *Hist. Franc.* VI. 6; || *Act. SS.* Mai V. 41-42.

- II. *Inc.* Fuit in regione Nicensi H. magnus Dei famulus — *Des.* quo voluerunt, libere abierunt. [3988

* GREG. TURON. *Glor. conf.* 95 (97); || *Act. SS.* t. c. 42 (3^a ed. 42-43), n. 6.

2. EPITOMAE.

* PAULI DIAC. *Hist. Langobardorum*, III. 1, 2. — PETRUS DE NAT. V. 27.

Hostianus presb. Vivariensis, saec. VI in. — Iun. 30.

VITA. *Inc.* Vita... quam nos, quantum invenire veraciter quivimus... Hic tempore Sigismundi — *Des.* volumen excrevisse mirabitur. [3989
Anal. Boll. II. 355-58.

Hoyldis v. Trecensis, saec. V. — April. 30.

VITA. *Inc.* B. v. Hoyldis, ut in gestis eius scribitur, ex illustri prosapia — *Des.* Igitur a cunctis laudetur... Deus omnipotens. Amen. [3990
Act. SS. April. III. 774-75; 3^a ed. 783-84.

Hrabanus. *Vid.* Rabanus.

Hrodbertus. *Vid.* Rupertus.

Hroznata Ord. Praem. m. in Bohemia, † 1217. — Iul. 14.

VITA. *Inc. prol.* Ut gemmae pretiosae nitorem — *Inc.* Rege Premizl,

qui et Ottacarus cognominatus fuit — *Des.* Huius igitur ven. patris, ff., sic annuam recolamus memoriam... [3991]

α) BALBINUS (B. A.), *Syntagma historicum quo ... stirpis comitum de Guttenstein origines et memoriae continentur* (Pragae, 1665), 66-79; || EMLER (J.), in *Fontes rer. Bohem.* I. 369-83. — *Exc.* (prologus) *Act. SS.* Iul. III. 799 (3^a ed. 765-66), n. 22 extr.

β) (eadem paulum mut., ut videtur) KOHEL (S.), *Praemonstratensis ordinis nonnullorum patrum Vitae* (Typis Lucensibus ad fluvium Diae, 1608), sign. Ss.2^v-Ty.1; || MIRAEUS (A.), *Ordinis Praemonstratensis chronicon* (Colon. 1613), 170-97; || *Act. SS.* t. c. 804-10; 3^a ed. 770-76.

Hubertus = Hucbertus = Hugbertus.

Hucbertus mon. Britanniacensis, † cca. 712.

VITA AUCT. BENEDICTO PISONE. *Inc.* Venerandae ac piaae recordationis conf. divus H. — *Des.* perpetuo laudaturi Deum trinum et unum. Amen. [3992]

Act. SS. Mai VII. 272-79; 3^a ed. 267-74. — Non liquet utrum haec Vita saec. XIV an saec. XVI conscripta sit.

Hucbertus ep. Leodiensis, † 727. — Nov. 3.

1. VITA. *Inc. prol.* Scripturus vitam b. antistitis Hugberti, munus illius — *Inc.* Bb. igitur Lantbertus pontifex, cum pontificali apice — *Des.* semper corona fulgens. Huius... [3993]

ARNDT (W.), *Kleine Denkmäler aus der Merowingerzeit* (1874), 52-70; || DE SMEDT (Ch.), in *Compte rendu des séances de la commission royale d'histoire*, 4e sér. V (Bruxelles, 1878), 225-257; || *Act. SS.* Nov. I. 798-805.

2. VITA ET TRANSLATIO AUCT. IONA EP. AURELIANENSI. I. VITA. *Inc. epist.* Dñō... Waltaudo... Cum animus modernorum ven. praesulum — *Inc. prol.* Cum constet propagatricem fore dñicae laudis — *Inc.* Post gloriosum bb. ac praecellentissimi antistitis Lantberti... excessum — *Des.* in electorum consortio mereamur connumerari; cui est... [3994]

SURIUS, VI (1575), 45-55; (1581), 50-60; XI (1618), 13-19; XI (1880), 63-72 (om. epist. et prol.); || ROBERTI (I.), *Historia S. Huberti* (Luxemburgi, 1621), 11-62; || *Act. SS.* t. c. 806-16.

Exc. MABILLON, *Acta*, III, 1.81; 2^a ed. 71-72. — DÜMMLER (E.), in *Forschungen zur Deutschen Geschichte*, VI (1866), 126-27 (epist.). — ARNDT, t. c. 70-76 (epist. et prol.). — DÜMMLER, in *MG.* Epist. V. 348-49 (epist.).

II. TRANSLATIO AN. 825. *Inc. prol.* Hactenus de vita et mirabilibus — *Inc.* Anno siquidem DCCCXIII felicissimae inc. Dñi N. I. C. — *Des.* Interfluxit autem spatium temporis a I usque ad II translationem... [3995]

SURIUS, VI (1575), 55-56; (1581), 60-62; IX (1618), 19-20; XI (1880), 73-76; || ROBERTI, t. c. 63-71; || MABILLON, *Acta*, IV, 1. 295-97; 2^a ed. 279-81; || P.L. CVI. 389-94; || ARNDT, t. c. 77-82; || *Act. SS.* t. c. 817-18; || HEINEMANN (L. de), in *MG.* Scr. XV. 235-37.

Exc. DUCHESNE. *Hist. Franc. scr.* III. 393-94; || BOUQUET, VI. 310-11.

3. MIRACULA SAEC. IX. *Inc.* Factum est autem cum in ipso translationis b. H-i anno — *Des.* coheredes autem Christi, cui est... [3996]

Act. SS. t. c. 819-22.

Exc. HEINEMANN, t. c. 909-10.

4. MIRACULA SAEC. IX-XI. *Inc.* In ipso anno translationis b. H-i — *Des.* testis idoneus in se facti miraculi. [3997]

ROBERTI, t. c. 72-112; || MABILLON, *Acta*, IV, 1. 297-305; 2^a ed. 281-88; || *Act. SS.* t. c. 823-29.

Exc. LE COINTE, *Ann. eccl. Franc.* VIII. 564-65, n. 78. — BOUQUET, VI. 311. — HEINEMANN, t. c. 910-14. — *Additamenta* (narrationes recentiores in epitome quadam libelli insertae) *Catal. Brux.* I. 338-39.

5. VITAE EPITOME AUCT. ANSELMO CANON. LEODIENSI (*Gesta ep. Leodiensium*, c. 16). *Inc.* Igitur successit s. Lamberto ven. pater H. — *Des.* proprium illi conditum est monasterium. [3998]

CHAPEAUVILLE, *Gesta pontif.* I. 129; || MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl.* coll. IV. 854-55; || KOEPKE (R.), in *MG. Scr.* VII. 198; || *P.L.* CXXXIX. 1080; || *Act. SS.* t. c. 765, n. 26.

6. VITA AUCT. AEGIDIO AUREAEVALLENSI (*Gesta ep. Leodiensium*, II. 21, 22). *Inc.* Interea successit etc. ut 5. — *Des.* de ea aliquid dicere supersedi. (Praeterea processu temporis... recipere promeruit.) [3999]

CHAPEAUVILLE, t. c. 129-44; || HELLER (I.), in *MG. Scr.* XXV. 42-45.

7. VITA. *Inc. prol.* Vitam et martyrium b. Lamberti... describentes — *Inc.* In illo tempore quo crudelitas Ebroini — *Des.* hic aliquid retexere supersedi. [4000]

Act. SS. t. c. 829-31. — Vita tota vix non ad verbum exscripta est ex Nicolai Vita S. Lamberti (*vid.* infra *Lambertus* ep. Traiect., 6); cf. *Act. SS.* t. c. 831, annot. a.

8. VITA (CONVERSIO). *Inc. prol.* Saecularibus et spiritualibus personis salutare exemplar — *Inc.* Tempore quo Ebroini crudelitas — *Des.* (*imperfecta*) in cathedra pontificali reverenter inthronizatur. [4001]

ROBERTI, t. c. 3-11; || *Act. SS.* t. c. 832-33.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 678-79; || BOUQUET, III. 609.

9. VITA. *Inc.* Hubertus nobili exortus prosapia, Theodorici regis Francorum temporibus — *Des.* ab omni corruptione alienum, sicut in prima translatione. [4002]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 361b-63^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 174-76^v; || *Vita s. Hupertii*, s. l. a. [Coloniae, Quentell, cca. 1514] (COPINGER, II, n° 3180), f. 1^v-3^v.

Exc. Act. SS. t. c. 834-35 (pars prior).

Hugo mon. Aeduensis et prior Enziacensis, † cca. 930. — April. 20.

1. VITA, MIRACULA, ELEVATIO. I. *Inc. prol.* Auctor universitatis beni-

gnissimus — *Inc.* Constat ergo relatione veridica — *Des.* in subsequenti opere, Dño largiente, relaturi sumus. [4003]

II. *Inc. prol.* Ss. voluminum paginis edocemur — *Inc.* Circa m igitur inc. Verbi annum, sub viro Dei Heldegrino ab. — *Des.* ad aeternae vitae gaudia, praestante... [4004]

Act. SS. April. II. 763-71 (3^a ed. 761-69), n. 1-22, 23-27; || MABILLON, *Acta*, V. 92-104 (2^a ed. 90-102), n. 1-22, 23-27.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* III. 418-19. — MARRIER et DUCHESNE, *Bibl. Clun.* 5-6. — BOUQUET, III. 460; VII. 379.

2. MIRACULA. *Inc.* In Lugdunensi dioecesi apud castrum vocabulo Ansa — *Des.* praedicabat mirificum. Haec et alia... [4005]

Act. SS. t. c. 771 (3^a ed. 769), n. 28-30; || MABILLON, t. c. 104-6 (2^a ed. 102-3), n. 28-30.

Hugo ep. Autisiodorensis, † 1136/37. — Aug. 10.

VITA. *Inc.* Hugo sedit annos 21. Hic siquidem in Cluniacensi territorio — *Des.* per septimanam. [4006]

Hist. ep. Autisiod. 54 (LABBE, *Bibl. mss.* I. 460-63; || DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne*, I. 410-16; || P.L. CXXXVIII. 292-97); || *Act.* SS. Aug. II. 556-59.

Hugo ab. Bonaevallis, † 1194. — April. 1.

* HELINANDUS, *Chronicon*, an. 1185 (P.L. CCXII. 1078-81); || VINC. BELLOV. xxx. 33-36; || *Act.* SS. April. I. 47-48; 3^a ed. 47-49. — PETRUS DE NAT. IV. 23.

Hugo ab. Cluniacensis, † 1109. — April. 29.

1. VITA AUCT. GILONE MON. CLUNIACENSIS. *Inc. epist.* Dilectissimo patri... dño Pontio... Quoniam celsitudinis vestrae reverentia — *Inc. prol.* Piissimum patrem nostrum s. Hugonem — *Inc.* Hic itaque Augustudunensis territorii indigena fuit — *Des.* Vidimus et mutos per suffragium b. Hugonis... [4007]

L'HUILLIER (A.), *Vie de S. Hugues, abbé de Cluny* (Solesmes, 1888), 574-618.

Exc. MARTENE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* I. 321-22 (solo epist.); || P.L. CLXXIII. 1387-90. — HEINEMANN (L. de), in *MG. Scr.* XV. 937-40.

2. VITA AUCT. RAINALDO AB. VIZELIACENSIS. *Inc. prol.* Universis Cluniacensis ecclesiae filiis... Cum multorum fratrum monitis urgear — *Inc.* Igitur vir b. ex nobilissimis Burgundionum — *Des.* Rexit autem Cluniacensem ecclesiam annis 60... [4008]

Act. SS. April. III. 648-53; 3^a ed. 656-61; || P.L. CLIX. 893-906.

Exc. HEINEMANN, t. c. 940-41.

3. CARMEN AUCT. EODEM. *Inc.* Insignem titulis et clarum laude per orbem — *Des.* Suscipe, quaeso, pie meque tuere, pater. [4009]

Act. SS. t. c. 654-55; 3^a ed. 661-63; || P.L. CLIX. 905-10.

4. VITA AUCT. HILDEBERTO EP. CENOMANNENSIS. *Inc. prol.* Dei gratia ven... Pontio... Congruum humanis actionibus exitum — *Inc.* B. itaque

Hugo, natione Aeduensis, generosis parentibus — *Des.* Quidam quoque fratrum nomine Guido... [4010]

MARRIER et DUCHESNE, *Bibl. Clun.* 413-38; || SURIUS, IV (1618), 343-53; || *Act. SS.* t. c. 634-48; 3^a ed. 641-56; || *Hildeberti Cenoman. opera*, ed. A. BEAUGENDRE (Paris, 1708), 909-43; || *P.L.* CLIX. 857-94. — *Additamentum* (ad prol.) *Catal. Paris.* III. 460, 2°.

Exc. BOUQUET, XIV. 70-71.

5. EPISTULA HUGONIS MON. CLUNIACENSIS. *Inc.* Patri serenissimo... Pontio... Dum tuam, pater, excellentiam penso... B. Hugo ad Francigenas — *Des.* condones obsecro. [4011]

MARRIER et DUCHESNE, t. c. 557-61.

Exc. MARRIER et DUCHESNE, t. c. 461-64. — *Act. SS.* t. c. 658-59; 3^a ed. 665-66; || *P.L.* CLIX. 917-20.

6. VITA AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Patrum Cluniacensium conventui... Caritas, quae libera servit — *Inc.* Hugo iste, quem debitus sermo proponit — *Des.* quievit in Dño anno Verbi inc. MCVIII. [4012]

MARRIER et DUCHESNE, t. c. 437-48; || SURIUS, IV (1618), 353-57. — (*Mut.*; deest ultimum cap.) SURIUS, II (1571), 892-97; (1578), 1007-12; IV (1876), 659-68.

Exc. Act. SS. t. c. 659-60; 3^a ed. 667; || *P.L.* CLIX. 920-23. — BOUQUET, XIV. 71.

7. MIRACULA. *Inc.* Multa in diebus s. Hugonis evenerunt in loco Cluniacensi signa — *Des.* victrix facta admittebat. [4013]

MARRIER et DUCHESNE, t. c. 447-62.

Exc. Act. SS. t. c. 660-62 (3^a ed. 668-69), n. 12-15; || *P.L.* CLIX. 923-26, n. 12-15. — BOUQUET, XIV. 71-73.

8. DE QUIBUSDAM A S. HUGONE STATUTIS. *Inc.* Auctoritas divinae legis... Quocirca ven. H. huius s. Cluniacensis coenobii ab. — *Des.* quot sunt fratres, tot pascantur. [4014]

MARRIER et DUCHESNE, t. c. 464-65; || *Act. SS.* t. c. 662 (3^a ed. 669), n. 16 (omisso initio); || *P.L.* CLIX. 926-28 (item).

9. EPITOMAE. a. (VITAE 1). *Inc.* B. Hugo ab. Cluniacensis, Augustodunensis indigena fuit — *Des.* Ordine posterior, utilitate prior. [4015]

VINC. BELLOV. XXVII. 3-9; || *Act. SS.* t. c. 655-58; 3^a ed. 663-65; || *P.L.* CLIX. 909-18.

b. PETRUS DE NAT. VI. 58.

Hugo ep. Gratianopolitanus, † 1137. — April. 1.

1. VITA AUCT. GUIGONE PRIORE CARTUSIAE. *Inc. epist. Innocentii II papae ad Guigonem.* Innocentius ep... Divinis respondentes beneficiis — *Inc. prol.* Dño... Innocentio... Non pepercit nostrae vel verecundiae — *Inc.* Cum ergo praefati patris ss. mores et opera — *Des.* nunc usque perseverat. Amen. [4016]

SURIUS, II (1571), 434-46; (1578), 465-77; IV (1618), 3-10; IV (1876), 24-

42; || *Act. SS. April. I.* 37-46; || *P.L. CLIII.* 761-84; || BELLET (C.), *Vita S. Hugonis Gratianopolitani ep.* (Monstrolii, 1889), 3-38.

Exc. BARONIUS, *Annales*, an. 1134, II (epist.); || *Vita S. Brunonis Cartusien- sium institutoris* (Bruxellis, 1629), 427-28; || MANSI, *Concil. coll. XXI.* 417; || *P.L. CLXXIX.* 256. — BOUQUET, XIV. 242-45. — TROMBY, *Storia del patriarca S. Brunone e del suo ordine*, III (1775), append. II. 230-31 (epist. et prol.).

2. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXVIII. 8, 12. — PETRUS DE NAT. IV. 22.

Hugo de Lacerta, mon. Grandimontensis, † 1157. — April. 27.

VITA AUCT. GUILLELMO DANDINA. *Inc. prooemium.* Igitur dñus Stephanus pater primus — *Inc.* Fuit enim in diebus illis in Lemovicinio — *Des.* obtinere quod petebat existimavit. Amen. [4017]

MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.*, VI. 1143-86; || *P.L. CCIV.* 1181-1222.

Hugo ep. Lincolniensis, † 1200. — Nov. 16.

1. VITA AUCT. ADAMO, HUGONIS CAPELLANO, libris 5. a. *Inc. prol.* Dñis et amicis in Christo carissimis R. priori... Silentium mihi, patres dulcissimi — *Inc. lib. I.* Illustris sobolis clarissimi genitores — *Des. lib. V.* Monasterium praeterea insigne se constructurum promisit... [4018]

DIMOCK (James F.), *Magna Vita S. Hugonis ep. Lincolniensis* (RER. BRIT. SCR. 37), 1-378, || LE VASSEUR (L.), *Ephemerides ordinis Cartusien- sis*, IV (Monstrolii, 1892), 165-379. — Var. lect. DIMOCK, *Giraldi Cambrensis opera*, VII (vid. infra, 2), 237-42. — THURSTON (H.), *The Life of S. Hugh of Lin- coln* (London, 1898), xv, not. 3; 72, not. 1.

Exc. PAULI (R.), in *MG. Scr. XXVII.* 317-23. — LE COUTEULX, *Annales Ordinis Cartusien- sis*, II (Monstrolii, 1888), 75-76, 78-83, 240-50 etc. etc. in tomis II-IV.

b. (EADEM CONTRACTA). *Inc. prol.* Inspecta serie descriptionis Vitae b. Hugonis, quam composuit frater A... — *Inc. lib. I.* Hugo genetricis solacio, cum necdum aetatis metas excessisset — *Des. lib. V.* a boreali ipsius aedis regione, ad gloriam Dei... [4019]

PEZIUS (B.), *Bibliotheca ascetica*, X (1733), 1-389; || *P.L. CLIII.* 943-1114.

2. VITA AUCT. GIRALDO CAMBRENSI. *Inc. prol.* Quanto rarius, ecclesia senescente — *Inc. distinctio I.* Vir igitur hic, et vere virorum vir — *Des. distinctio III.* Intererant autem horum recitationi... [4020]

Giraldi Cambrensis opera, VII. ed. James F. DIMOCK (RER. BRIT. SCR. 21), 83-147.

Exc. WHARTON, *Anglia sacra*, II. 409, 439. — PAULI, t. c. 411-12.

De Hugone nonnulla etiam scripsit idem Giraldus in *Vita Remigii ep. Lincolniensis* (vid. infra **Remigius** Lincoln.), c. 26 et 29.

3. RELATIO INQUISITORUM PAPALIUM DE VITA ET MIRACULIS.

Exc. DIMOCK *Giraldi opera*, t. c. 188-92. — De hoc libello cf. DIMOCK, *Metrical Life*, XIX; Id. *Magna vita*, XXXVIII-XLI; HARDY, *Descr. catal.* II. 545-46, n. 713; THURSTON, op. c. XVIII.

4. VITA METRICA. *Inc. prol.* Arma virumque cano — *Inc. invocatio.* Hugo, tuae vitae seriem — *Inc.* Imperialis ubi Burgundia surgit in Alpes — *Des.* Sit laus, et virtus et honor per saecula cuncta. (Amen. Qui scripsi gesta tui... praesta). [4021]

DIMOCK (J. F.), *Metrical Life of St. Hugh, Bishop of Lincoln* (Lincoln, 1860), 1-54.

Exc. PAULI, t. c. 323-34.

5. LEGENDA. *Inc.* Sanctae recordationis Hugo, quondam Lincolniensis ep., de remotis finibus imperialis Burgundiae — *Des.* caelestium ei plenitudinem contulit gaudiorum I. C. D. N., cui... [4022]

DIMOCK, *Giraldi opera*, t. c. 172-87.

6. TRANSLATIO AN. 1280. a. *Inc.* Memorandum quod magister Thomas Beek — *Des.* usque ad ignitegium pulsatum. [4023]

DIMOCK, *Giraldi opera*, t. c. 219-21.

b. *Inc.* Congruum est et decens ut sanctos — *Des. (mutila).* Colentes igitur festum... Redemptorem cunctorum, qui sanctum | [4024]
Catal. Brux. I. 191-93.

c. *Inc.* Anno autem Dñi MCCLXXX, pridie non. oct. — *Des.* in omnibus ecclesiis ipsius dioecesis. Amen. [4025]

De qua *Catal. Brux.* II. 213, 19°.

(Mut.) SURIUS... *Vid. infra 7b.*

7. EPITOMAE VITAE 1. a. *Inc.* S. Hugo genetricis solacio *etc. ut* 1 b. — *Des.* lumen oculorum amissum recepit. [4026]

CAPGRAVIUS, f. 183-87.

b. *Inc.* S. Hugo Burgundiae provinciae oriundus claris natalibus fuit — *Des.* sed pueros sex sanos edidit et vivaces. Sunt et alia... Haec autem pro nunc... sufficiat commemorasse. [4027]

(Mut.) SURIUS, VI (1575), 387-402; (1581), 427-42; XI (1618), 381-90. Verba genuina ex codice accepimus. — Sequitur narratio 6 b, ast ea non solum multo magis mut., sed et contracta.

8. MIRACULA. *Inc.* Templarius quidam, b. praesulis... amicus — *Des.* s. viri meritis recepit loquelam. [4028]

Catal. Brux. 191. — Subiuncta sunt haec miracula miraculis aliis ex libello 2 ad verbum excerptis.

9. CANONIZATIO. *Inc.* S. Hugonem, ep. Linconiensem, monachum ordinis Cartus. — *Des.* a) coli a devotione omnium christianorum. [4029
vel β) coli... christianorum. Sollemnia quoque... Amen. [4030]

Catal. Brux. I. 189-90, 7° (des. α). — Cf. *ibid.* II. 213, 18° (des. β).

Hugo puer in. Lincolniae, 1255. — Iul. 27.

PASSIO. *Inc.* Anno autem Dñi MCCLV circa festum apostolorum Petri et Pauli — *Des.* ceteris in arta custodia reservatis. [4031]

CAPGRAVIUS, f. 182v-83; || *Act. SS.* Iul. VI. 494-95.

Hugo ep. Rotomagensis, † 730. — April. 9.

1. VITA (= *Gesta abb. Fontanellensium*, 8). *Inc.* Hugo, filius Drogonis, vir ven. — *Des.* Haec... dicta sufficiant. [4032]

D'ACHERY, *Spicilegium*, III. 205-8; || Id. ed. DE LA BARRE, II. 270-71; || MABILLON, *Acta*, III. 1. 495-97; 2^a ed. 466-68; || *Act. SS.* April. I. 844-45; 3^a ed. 835-36; || PERTZ, *MG.* II. 280-81; || LOEWENFELD (S.), *Gesta abbatum Fontanellensium* (SCR. RER. GERM. IN US. SCHOL. 1886), 26-28.

Exc. BOUQUET, II. 659-60.

2. VITA AUCT. BALDRICO EP. DOLENSI. *Inc. prol.* Baldricus... Ursioni ven. Gemmeticensium ab... Omnis materies — *Inc.* Lecturos quod de b. Hugone succincte digessimus — *Des.* Fecerunt autem ei exsequias celebres... [4033]

α) DU MONSTIER (Arturus), *Neustria pia* (Rothomagi, 1663), 282-87; || P.L. CLXVI. 1163-72.

β) (eadem nonnullis locis in ultimis capitulis interpolata) IACOBI DE GUIZIA *Annales Hannoniae*, XIII. 13-23 (ed. FORTIA, IX. 56-100). — Exc. (interpolationes Iacobi) SACKUR (E.), in *MG.* Scr. XXX. 160-61.

Hugo mon. Tennebacensis Ord. Cist., † 1270. — Dec. 27.

VITA. *Inc. prol.* Omnipotens Deus, cuius nutu cuncta — *Inc.* Fuit igitur in diebus famosi ducis Bertholdi de Zeringen — *Des.* sanctorum coetibus sociatus. Nobis, ff. dd., magna spes... [4034]

MONE, *Quellensammlung*, IV. 65-74.

Humbaldus ep. Autisiodorensis, † 1115. — Oct. 20.

VITA. *Inc.* Humbaldus bonae memoriae ex decano episcopus — *Des.* creatori suo spiritum reddidit. [4035]

Hist. ep. Autisiod. 53 (LABBE, *Bibl. mss.* I. 456-60; || DURU, *Bibl. hist. de l'Yonne*, I. 402-9; || P.L. CXXXVIII. 286-88; CXXXV. 289-90; CXXXVIII. 291-92 [ita in nostro exemplari]); || *Act. SS.* Oct. VIII. 1002-5.

Humbertus ab. Maricolensis, † cca. 680. — Mart. 25.

1. VITA *Inc.* Temporibus Hildrici, qui inter Francigenas monarchiam tenebat regni — *Des.* fruitur aeternae felicitatis iucunditate. Ad quam nos eius interventu... [4036]

IACOBI DE GUIZIA *Annales Hannoniae*, x. 86-110 (ed. FORTIA, VII. 300-372); || *Act. SS.* Mart. III. 561-67; 3^a ed. 559-65; || *Act. SS. Belgii*, IV. 146-61.

Exc. MABILLON, *Acta*, II. 802-6; 2^a ed. 768-72. — BOUQUET, III. 587. — HOLDER-EGGER (O.), in *MG.* Scr. XV. 796-99.

2. VITA. *Inc. prol.* Omnium plasmator — *Inc.* S. igitur Dñi confessor H. gloriosi Francorum regis Hilderici emicuit temporibus... [4037]

Exc. *Act. SS.* t. c. 559 (3^a ed. 557), n. 2 et passim inter annotata ad Vitam 1; || *Act. SS. Belgii*, IV. 109-10, n. 3, 4, et inter annotata ad Vitam 1.

Inventa aliquando est in codicibus huius Vitae sola pars ultima (cf. *Act. SS.* t. c. 559, 3^a ed. 557, n. 2), quae *inc.* " Multa sunt equidem huius ss. conf. H-i opera... „ [4038]

3. EPITOMAE. a. *Inc.* Tempore Hildrici gloriosi Francorum regis floruerunt multi sancti — *Des.* sine rectore exstitit multis annis. [4039]

MABILLON, t. c. 801; 2^a ed. 767-68.

b. *Inc.* Temporibus Childerici regis Francorum floruit s. Dñi H. de Maceris villa — *Des.* irriguis aquis virescerent. [4040]

SURIUS, VII (1581), 693-95; V (1580), 119-21; IX (1618), 72-73; IX (1878), 173-75.

Humiliana (Aemiliana) de Circulis, de Florentia, vid. tertii Ord. S. Franc., † 1246. — Mai 19.

1. VITA AUCT. VITO DE CORTONA. *Inc. prol.* Isti sunt testes vitae b. H-ae : Fr. Michael — *Inc.* Dña quaedam, H. nomine, filia Oliverii de Circulis, nobilis civis Florentini — *Des.* ne det dubia pro certis sententia transmutata. [4041]

Act. SS. Mai IV. 386-401; 3^a ed. 385-400. — Cf. BANDINIUS, *Catal. cod. lat. bibl. Mediceae Laurentianae*, III. 384; IV. 690.

2. APPARITIONES POST MORTEM (AUCT. HIPPOLYTO FLORENTINO?) *Inc.* Quidam frater minor, vocabulo Bonamicus — *Des.* Supradicta Illuminata iuravit... anno Dñi MCCXLIX. [4042]

Act. SS. t. c. 401-3; 3^a ed. 400-2.

3. MIRACULA AUCT. HIPPOLYTO FLORENTINO. *Inc. prol.* Ad honorem Dei et B. V. Mariae et b. H-ae... ego Fr. Hippolytus — *Inc.* Haec sunt miracula... Dña Beatrix de Populo S. Miniati in monte — *Des.* et supradicta dña Viannese confessa est et iurando firmavit... — *Sequitur antiphona* : Ave lux meridiana... *et oratio* : Omnipotens... [4043]

Act. SS. t. c. 403-7; 3^a ed. 402-7 (Formulae testimoniorum contractae sunt aut etiam omissae; cf. 407, annot. a; ultima verba desumpsimus ex BANDINIO, II. cc.).

4. VITAE EPITOME. *Inc.* De b. Humiliana s. filia Oliverii de Circulis, Florentini civis, testes 28... Annorum 16 nuptui traditur — *Des.* Sepulta est igitur in loco S. Crucis... [4044]

Act. SS. t. c. 408-10; 3^a ed. 407-9.

Humilitas (al. Rosanensis de Faventia), abb. S. Iohannis prope Florentiam, Ord. Vallisumbr., † 1310. — Mai 22.

VITA. *Inc. prol.* Cogitis me, sorores carissimae — *Inc.* Rosanensis, sacrae religionis baptismate vocata H. — *Des.* quod nullus dolor in ea remansit, laudavitque Deum et b. Humilitatem. [4045]

Act. SS. Mai V. 205-12; 3^a ed. 207-14; || SALA (T.), *Sermones S. Humilitatis de Faventia* (Florentiae, 1884), 13-38.

Hunegundis monialis Humolariensis, saec. VII extr. —
Aug. 25.

1. VITA AUCT. BERNERO AB. HUMOLARIENSI. *Inc. prol.* Bb. ac venerandorum patrum memoranda descriptio — *Inc.* Summa et incomprehensibilis providentia — *Des.* VIII kal. sept. migrasse creditur ad Dñm, qui est solus sine principio... [4046]

MABILLON, *Acta*, II. 1018-25; 2^a ed. 977-83; || *Act. SS.* Aug. V. 227-32; || *P.L.* CXXXVII. 49-60. — (Mut.) SURIUS, V (1573), 899-904; (1579), 919-25, c. 1-14; VIII (1618), 268-71, c. 1-14; VIII (1877), 617-23, c. 1-12.

2. TRANSLATIO AN. 946, AUCT. EODEM (?). *Inc. prol.* Magnalia divinae pietatis — *Inc.* Erat igitur quaedam sanctimonialis femina, Berta nomine — *Des.* Pulsemus ergo intimi cordis suspiriis... [4047]

MABILLON, *Acta*, V. 214-18; 2^a ed. 216-19; || *Act. SS.* t. c. 232-34; || *P.L.* t. c. 61-68.

Exc. (et quidem mut.) SURIUS, IV (1573), 904-5; (1579), 925, c. 15; VIII (1618), 217, c. 15; VIII (1877), 623-24, c. 13; || BARONIUS, *Annales*, an. 946, VIII, IX.

3. MIRACULA AUCT. BERNERO. I. *Inc.* His praemissis de vita et actibus — *Des.* negligenter omissa. Agamus ergo gratias... Amen. [4048]

II. *Inc. prol.* In narrandis divinae operationis mirabilibus — *Inc.* Anno igitur ab inc. Dñi MLXIV — *Des.* in Aegypto sub Pharaone. Nos vero benedicamus eum... [4049]

MABILLON, *Acta*, V. 218-21 (2^a ed. 219-22), c. 9-12 et 13-15; || *Act. SS.* t. c. 235-37, n. 12-17 et 18-21; || *P.L.* t. c. 67-72, c. 9-12 et 12-15.

Exc. (et quidem mut.) SURIUS, IV (1573), 905-6; (1579), 925-26, c. 16-17 et 18; VIII (1618), 217, c. 16-17 et 18; VIII (1877), 624, c. 14-15; || BARONIUS, *Annales*, 954, v-viii.

4. TRANSLATIO AN. 1051 ET MIRACULA. *Inc. prol.* Sanctorum miracula describere — *Inc.* Anno igitur dñicae inc. MLI, regni Francorum monarchiam — *Des.* intra pyramidem, quod nos oraculum dicimus,... component, ad honorem Dñi... [4050]

MABILLON, t. c. 221-26; 2^a ed. 222-26; || *Act. SS.* t. c. 237-40; || *P.L.* t. c. 71-76.

5. VITA RHYTHMICA. *Inc.* Pange, lector, concrepantem dulciter melodiam... Olim mundus implicatus — *Des.* Atque felix obtineat sempiternam gloriam. Amen. [4051]

Exc. *Act. SS.* t. c. 225-26, n. 11-16.

Hwaetberctus ab. Wiremuthensis. Vid. Wiremuthenses.

Hyacinthus (al. Iaccho, Iazecho etc.) Ord. Praed., † 1257.
 — Aug. 16.

VITA ET MIRACULA AUCT. STANISLAO CRACOVIENSI. *Inc. prol.* Populus

gentium, qui ambulat in tenebris — *Inc.* Iazecho vulgariter, Iacingtus literaliter nuncupatus — *Des.* anno MCCCCLII, XII die mensis iulii. [4052]

ĆWIKLIŃSKI (L.), in *Mon. Pol. hist.* IV, 841-94. — *Var. lect.* Kętrzyński (W.), *ibid.* V, 1021-26.

Hyacinthus m. in Portu Romano. — Iul. 26.

1. PASSIO. *Inc.* S. Hyacinthum diaconum Luxorius tradidit consulari Leontio — *Des.* ut etiam cubiculum sibi construeret iuxta sepulcrum b. m. H-i; ubi consequuntur beneficia... [4053]

MOMBRIUS, II, 13^v-14. — (Mut.) SURIUS, IV (1573), 362-63; (1579), 385; VII (1618), 311; VII (1877), 519-20; || *Act. SS.* Iul. VI, 304.

2. (Epitome) Apo, 26 iul.

Hyginus papa, saec. II ante med. — Ian. 10.

* *Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I, 131; || ed. MOMMSEN, 13). — * FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, III, 11 (P.L. CXXXV, 646). — PETRUS DE NAT. II, 64. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 11^v.

Hymnemosus ab. Agaunensis. *Vid.* **Agaunenses** abb.

Hypolistus presb. m. Atripaldae, sub Diocletiano. — Mai 1.

1. PASSIO. *Inc.* Hypolistus sacerdos ex Antiochia divino nutu Avelinum — *Des.* quod innumeris confert salutem fidelibus. [4054]

Act. SS. Mai I, 42; 3^a ed. 43.

2. PASSIO. *Inc.* Regnantibus Diocletiano et Maximiano imp., Decio et Grato coss. — *Des.*... [4055]

De qua *Act. SS.* t. c. 42 (3^a ed. 43), n. 4.

Iaccho, Iacinctus. *Vid.* **Hyacinthus.**

Iacobus Maior apost., filius Zebedaei, frater Iohannis. — Iul. 25.

1a. PROLOGUS IN ACTA. *Inc.* Iacobus, qui interpretatur subplantatus — *Des.* in Achaia Marmarica VIII kal. aug. [4056]

* *Breviarium apostolorum* (vid. supra **Apostoli**, 4); || LIPSIVS, *Die apokr. Apostelgeschichten*, II, 2, 214, not. 1.

1b. PASSIO. *Inc.* Apostolus Dñi N. I. C. Iacobus frater Iohannis... omnem Iudaeam et Samariam visitabat — *Des.* cum apostolo una hora simul martyr effectus, perrexit ad Dñm, cui est... [4057]

MOMBRIUS, II. 18^v-20^v; || [NAUSEA (Frid.)], *Anonymi philalethi eusebiani in vitas apostolorum rhapsodiae* (Colon. 1531), f. 26^v-29^v. — (Mut.) LAZIUS (W.), *Abdiae hist. certam. apost.* (Basileae, 1552), 43-48; || Id. ed. Ioh. FABER (Paris. 1560), f. 45-50; || Id. ed. Th. BEAUXAMIS (Paris. 1566 et iterum 1571), f. 45-50; || LA BARRE (L. de), *Hist. christ. vet. patrum* (1583), f. 26-27; || FABRICIUS, *Cod. apocr. Novi Test.* (1719), II. 516-31. — Epitomen huius libelli confecit ORDERICUS VITALIS, *Hist. eccl.* II. 1 (ed. LE PREVOST, I. 213-16).

2. TRANSLATIO IN HISPANIAM. A. NARRATIO. Inc. prol. Spiritum s. paracletum per os David prophetae — *Inc.* Igitur post admirandam... Ordine quo diximus, Dei dilecto Iacobo calice passionis — *Des.* basilicis sanctorum. Pro his omnibus gratias agimus tibi... [4058

Bosco (Io. a), *Bibl. Floriac.* II. 183-95; || SURIUS, VII (1618), 294-97; || AGUIRRE (I. S. de), *Collectio maxima conciliorum omnium Hispaniae*, III (1694), 120-24; 2^a ed. IV (1754), 120-24; || FITA (F.), y FERNANDEZ-GUERRA (A.), *Recuerdos de un viaje à Santiago de Galicia* (Madrid, 1880), 128-32.

Exc. Act. SS. Febr. I. 5, n. 5.

B. EPISTULAE APOCYPHAE PONTIFICUM ROMANORUM. I. EPIST. LEONIS.
a. Inc. In Christi nomine Leo ep. vobis credentibus... Notescimus vobis de translatione — *Des.* quod superius diximus, verum est. [4059

FITA, *Recuerdos*, 120-21; || *Act. SS.* Nov. I. 21-22.

b. Inc. In Dei nomine Leo ep. regibus Francorum... Notescimus vobis de translatione — *Des.* quia certum est quia ibi reconditum est corpus s. I-i apost. in pace. [4060

Catal. Paris. I. 101.

c. Inc. Noscat fraternitas vestra, dd. rectores totius christianitatis — *Des.* suffragio patrocinaturus, auxiliante Dño... Amen. [4061

MARIANA (I.), *Tractatus septem* (Coloniae, 1609), 22-23; || FLOREZ, III. appendix, XLVII-VIII; 2^a ed. 407-8; || LA FUENTE (Vic. de), *Hist. eccl. de España*, 2^a ed. I (1873), 294-95; || FITA, *Recuerdos*, 120-21; || *Act. SS.* Nov. I. 21-22. — (Epitome) *Act. SS.* Iul. VI. 14, 38.

Exc. BARTOLINI (D.), *Cenni biografici di S. Giacomo apostolo il Maggiore* (Roma, 1885), 55-56, not.

Aliquando sequuntur nomina discipulorum (vid. infra 12).

II. EPIST. CALLISTI II. Inc. Hanc b. Iacobi translationem a nostro codice excludere nolui — *Des.* et alius ad laevam sepeliuntur. [4062

MARIANA, t. c. 24; || FLOREZ, III, appendix, XLIX; 2^a ed. 409; || LA FUENTE, t. c. 296; || *Act. SS.* Nov. I. 22.

ADDITAMENTUM. Inc. Exstat optimum miraculum... Nam... apud Acitanam urbem — *Des.* remuneravit muneribus. [4063

Catal. Paris. I. 430.

III. EPIST. INNOCENTII II. Innocentius ep... Hunc codicem a dño papa Calixto primitus editum — *Des.* vel fraudaverint. Valet. — *Sequuntur subscriptiones.* [4064

MARIANA, t. c. 23; || FLOREZ, III, appendix, L; 2^a ed. 410; || LE CLERC (V.), in

Histoire littéraire de la France, XXI. 274-75, not. ; || PARIS (G.), *De Pseudo-Turpino* (Paris. 1865), 40-41 ; || LA FUENTE, t. c. 296-97 ; || DELISLE (L.), in *Cabinet historique*, 2e série, II (1878), 4-6 ; || FITA, *Recuerdos*, 43-44 ; || CASTETS (F.), *Turpini Historia Karoli Magni* (Montpellier, 1880), 66-67 ; || DOZY (R.), *Recherches sur l'hist. et la littérature de l'Espagne pendant le moyen âge*, 3e édit. (Leyde, 1881), II. 426-27 ; || ROBERT (U.), *Histoire du pape Calixte II* (Paris, 1891), 209-10. — Cf. supra, *Carolus Magnus*, 12, b. VII (ultima verba ibi citata pertinent ad subscriptiones).

C. NARRATIO (*Hist. Compostellana*, I. 1). *Inc.* Sicut igitur ex veritate evangelica didicimus — *Des.* ibidem sepelierunt. [4065]

Act. SS. Iul. VI. 13, n. 35-37 ; || FLOREZ, III, appendix, LVI-LVII ; 2^a ed. 416-17 ; || Id. XX. 5-7 ; 2^a ed. 5-6 ; || BARTOLINI, t. c. 51-54.

D. NARRATIO WIMANNI MON. S. VEDASTI. *Inc. prol.* Nonnulli dubitare solent quo tempore — *Inc.* Iacobus frater Iohannis evangelistae traditur — *Des.* caelestibus signis glorificatus. [4066]

Act. SS. Iul. VI. 12-13, n. 31-34 (om. prol.) ; || TAILLIAR, *Recherches pour servir à l'histoire de l'abbaye de Saint-Vaast d'Arras* (Arras, 1859), 306-9 (= MÉMOIRES DE L'ACADÉMIE D'ARRAS, XXXI. 474-77) ; || VAN DRIVAL (E.), *Cartulaire de l'abbaye de Saint-Vaast d'Arras* (Arras, 1875), 130-33.

E. NARRATIO. *Inc.* Post salvatoris nostri passionem — *Des.* ut 2, B, c. [4067]

DE REIFFENBERG, in *Bulletins de l'Académie royale ... de Bruxelles*, XI, 1 (1844), 178-83 ; || *Catal. Brux.* I. 66-69. — Sequuntur aliquando nomina discipulorum (vid. infra 12).

Exc. Act. SS. Febr. I. 5, n. 4 (* altera narratio *).

F. NARRATIO. a. *Inc.* Nemo putet quod iste sit I. qui cognominatus est Alpei — *Des.* Illicinus, nunc vero vocatur mons sacer. Nomina autem discipulorum... Ibi requiescunt... [4068]

Catal. Brux. I. 467-68.

b. *Inc.* Nemo putet quod sit iste I., qui cognominatur Alpei — *Des.* Illicinus, nunc appellatur mons sacer, eo quod ibi requiescat s. ac ven. apostolus Dñi N. I. C., qui cum Patre... [4069]

Exc. Act. SS. Febr. I. 5, n. 4.

G. NARRATIO IOHANNIS BELETH. *Inc.* Festum hoc I-i est... Huius corpus quiescit in Compostella — *Des.* supra ostensum est. [4070]

Ioh. BELETH, *Rationale divinatorum officiorum*, c. 140 (P.L. CCII. 144-45).

4. REVELATIO CORPORIS SAEC. IX (*Hist. Compostellana*, I. 1 a med., 2). *Inc.* Floruerat autem antiquitus — *Des.* Spe ergo caelestium... [4071]

Act. SS. Iul. VI. 16, n. 46, 47 ; || FLOREZ, III, appendix, LVII-LIX (2^a ed. 417-419), n. 2-4 ; || Id. XX. 7-9, n. 2-4 ; || BARTOLINI, t. c. 66-67, not.

5. MIRACULA AUCT. PSEUDO-CALLISTO II PAPA. *Inc. epist.* Callistus ep... ss. conventui Cluniacensis ecclesiae... Quoniam in cunctis cosmi climatibus (al. mundi partibus) — *Inc. prol.* Summopere pretium est b. I-i

miracula — *Inc.* B. Iacobus apost., qui passionis dolorem — *Des.* Cessemus ergo ab operibus carnis... [4072]

Act. SS. Iul. VI. 43-44, n. 170-72 (epistula; quae ibi praetermissa erant, suppleta sunt *Catal. Paris.* I. 429-30), et 47-58. — In quibusdam codicibus, quos vidimus (cf. etiam *Act. SS.* t. c. 43, n. 169, et 49 sqq. in annotatis), unicuique miraculo seu capitulo praefixum est lemma, in quo singularum narrationum fictus auctor indicatur, puta Beda presb., Hubertus Bisuntinus canonicus, Anselmus Cantuariensis et ipse Callistus (eadem lemmata legebantur in exemplaribus quibus usi sunt Vincentius Bellovacensis et Iacobus a Voragine). Nonnullis capitulis addita est etiam brevis clausula, quae in editis est.

Exc. (epistula) *MARIANA*, t. c. 24-25; || *ROBERT* (U.), *Étude sur les actes du pape Calixte II* (Paris, 1874), appendice, cxi-cxlii; || *Id.* *Bullaire du pape Calixte II* (Paris, 1891), II. 257-58. — (Capitula Anselmo adscripta) *Anselmi Cantuariensis opera*, ed. G. GERBERON, 2^a ed. (1721), 547-48; || *P.L.* CLIX. 335-40.

Epitomen totius libelli confecit *VINC. BELLOV.* XXVII. 30-41; || *P.L.* CLXIII. 1369-76; — item *IACOBUS A VORAGINE* (vid. infra 13b). — Epitomen aliquot miraculorum ex lectionario Silensi edidit *Fr. de BERGANZA*, *Antigüedades de España*, II (Madrid, 1721), 680-81.

6. LIBER QUARTUS (*al.* QUINTUS) S. IACOBI (AUCT. AIMERICO PICAUDO?). *Inc.* argumentum Calixti papae. Si veritas a perito lectore — *Inc.* Quatuor sunt viae, quae ad S. Iacobum tendentes — *Des.* iure sunt recipiendi et diligenter procurandi. [4073]

FITA (F.) et *VINSON* (J.), *Le Codex de S. Jacques de Compostelle* (1882), 2-63 (= *REVUE DE LINGUISTIQUE ET DE PHILOGIE COMPAREE*, XV. 2-20, 225-268). — Inest Passio Eutropii Sanctonensis (vid. supra *Eutropius Sanct.* 1).

Exc. *ZEPEDANO* y *CARNERO* (J. M.), *Historia y descripción arqueológica de la basilica Compostelana* (Lugo, 1870), 326-49.

Aliquando in codicibus legitur huius libelli solum caput VIII, *De corporibus sanctorum quae in itinere S. Iacobi requiescunt*, quod *inc.* * Primitus namque his, qui per viam Aegidianam „ — et *des.* * Hi praefati sancti cum aliis omnibus sanctis Dei... Amen. [4074]

APPENDIX. MIRACULUM ADSCRIPTUM ALBERICO AB. VIZELIACENSI. *Inc.* Anno dñicae inc. MCXXXIX... vir quidam nomine Brunus — *Des.* A Dño factum est istud... Ergo regi regum sit decus... [4075]

De quo *L. DELISLE*, in *Cabinet historique*, 2e série, II (1878), 9.

7. CARMEN AIMERICI PICAUDI. *Inc.* Ad honorem regis summi... super mare Galileae — *Des.* E ultreia e sus eia decantemus iugiter. [4076]

LE CLERC (V.), in *Hist. litt. de la France*, XXI. 276-77.

8. CARMEN DE MIRACULIS. *Inc.* prologus. Maioris Iacobi miracula papa Calixtus — *Inc.* De Petri, Iacobi pariterque Iohannis amore — *Des.* Munit apostolico post factum papa sigillo. [4077]

De quo *Catal. Paris.* III. 283.

9. CARMEN DE MIRACULO AUCT. WAIFERIO MON. CASINENSI. *Inc.* prologus.

Mortis in immanem te mersit culpa ruinam — *Inc.* Gallorum coetus partes qua fulget hiberas — *Des.* quocumque crimine lapsis. [4078]

OZANAM (A. F.), *Documents inédits pour servir à l'hist. littéraire de l'Italie* (Paris, 1850), 275-79; || *P.L.* CXLVII. 1285-88. — Multas eiusdem miraculi narrationes invenire est in libellis de Miraculis **B. V. Mariae**.

Exc. TOSTI (L.), *Storia della badia di Monte-Cassino*, I (1842), 415-16.

10. TRANSLATIO RELIQUIARUM PISTORIUM ET MIRACULA, AUCT. CONTARINO CLERICO. *Inc.* In provincia igitur Tuscia nuncupata, in civitate... Pistoria — *Des.* benedicientibus Dei nomen et apostoli memorati. [4079]

Act. SS. Iul. VI. 59-68.

11. DE CAPITE S. IACOBI ATREBATI VEL ARIAE SERVATO. **I.** NARRATIO WIMANNI MON. S. VEDASTI. **a.** *Inc. prol.* Gaudeamus in Dño, dd. — *Inc.* Hic itaque b. apostolus et Dñi N. I. C. non tantum faciendo eius voluntatem — *Des.* peccatorum remissionem accipiunt, praestante... [4080]

VAN DRIVAL (E.), *Cartulaire de l'abbaye de Saint-Vaast d'Arras* (1875), 112-30. — Litteras Alexandri III papae de his reliquiis ed. MORAND (F.), in *Revue des sociétés savantes*, 5e série, VII (1874), 543-45; || VAN DRIVAL, t. c. 133-39.

Exc. *Act.* SS. Ian. I. 159, n. 10-13. — TAILLIAR, *Recherches pour servir à l'hist. de l'abbaye de Saint-Vaast d'Arras* (Arras, 1859), 303-6 (= MÉMOIRES DE L'ACADÉMIE D'ARRAS, XXXI. 471-74). — VAN DRIVAL (E.), *Histoire du chef de S. Jacques-le-Majeur* (Arras, 1860), 20-26 (= BULLETIN DE LA COMMISSION DES ANTIQUITÉS DÉPARTEMENTALES (PAS-DE-CALAIS), I. 397-403).

b. *Inc.* Eodem quoque anno, quo praedictus nobilis comes Flan-driarum — *Des.* ut 11 a. [4081]

Act. SS. Ian. I. 159-60, n. 14, 15; || VAN DRIVAL, *Cartulaire*, 139-40.

II. NARRATIO GUIARDI DE MOLENDINIS, DECANI ARIENSIS. *Inc.* B. Iacobus apost., frater b. Iohannis evangelistae, insignis Dei athleta — *Des.* confessis ecclesiam Ariensem visitantibus, ad laudem... [4082]

MORAND (F.), in *Revue des sociétés savantes*, 2e série, V (1861), 501-10.

III. MIRACULA AUCT. EODEM. *Inc. prol.* Quoddam factum quod ego Guiardus de Molendinis — *Inc.* Cum vultus b. I-i per canonicos Arienses — *Des.* sollemne periurium incurrendi. [4083]

MORAND, t. c. 510-11.

12. NOMINA DISCIPULORUM S. IACOBI. **a.** *Inc.* Haec sunt nomina septem discipulorum : Torquatus — *Des.* contra mare Britannicum est sepultus. [4084]

Catal. Bruz. I. 69, lin. 37-40.

b. *Inc.* Haec sunt nomina discipulorum b. I-i apost. : Torquatus — *Des.* in Iapha, ubi s. I. fuit natus [4085]

Catal. Paris. I. 228, 1°.

13. EPITOMAE.

a. (ex 1 b, 3 B II, 3 E) VINC. BELLOV. IX. 4-7; cf. etiam 5.

- b.** (ex 1 b, 3 G, 5, 10) *Legenda aurea*, c. 99 (al. 94).
c. (ex 13 b) *Petrus de Nat.* VI. 133.

Iacobus Minor apost., filius Alphaei — frater Domini, cognomento Iustus — ep. Hierosolymitanus, † 60/62. Mart. 25, Mai 1.

1. VITA. *Inc.* Igitur Iudaei posteaquam Paulus ad Caesarem, quem appellaverat, a Festo transmissus est — *Des.* et Iesum Dammei in locum eius subrogaverit. Hactenus etiam de I-o... [4086]

* EUSEBIUS, *Hist. eccl.* interprete Rufino, lib. II, c. 23; || LIPOMANUS, I. f. 22-23^v

2. VITA AUCT. HIERONYMO. *Inc.* Iacobus, qui appellatur frater Dñi — *Des.* Quidam e nostris in monte Oliveti... opinio est. [4087]

* HIERONYMUS, *De vir. ill.* 2. — Inde, paucis omissis aut mutatis, Ado, *De festiv. apost.*, — et (ex Adone) NOTKERUS, 1 mai.

3. PROLOGUS IN ACTA. *Inc.* Iacobus frater Dñi Hierosolymorum primus ep... [4088]

* *Breviarium apostolorum* (vid. supra **Apostoli**, 4); || LIPSIVS, *Die apokr. Apostelgeschichten*, II, 2. 256, not. 1.

4. PASSIO. a. *Inc.* Tempore illo quo una annorum post passionem dñicam — *Des. pars I.* quinto commentariorum suorum libro his verbis refert — *Inc. pars II.* Suscepit, inquit, ecclesiam cum apostolis frater Dñi I. — *Des.* in eodem loco prope templum. Hic est qui exstitit veritatis testis Iudaeis et gentibus... [4089]

[NAUSEA (Frid.)], *Anonymi philalethi eusebiani in vitas apostolorum rhapsodiae* (Colon. 1531), f. 57-58^v. — (Mut. paululum, addito primo capitulo, quod conscripsit ipse Lazius) LAZIUS (W.), *Abdiae hist. certam. apost.* (Basileae, 1552), 68-71; || Id. ed. Ioh. FABER (Paris. 1560), f. 71-74^v; || Id. ed. Th. BEAUXAMIS (Paris. 1566 et iterum 1571), f. 71-74^v; || LA BARRE (L. de), *Hist. christ. vet. Patrum* (1583), f. 32-32^v; || FABRICIUS, *Cod. apocr. Novi Test.* (1719), II. 591-608.

b. *Inc. ut 4 a.* — *Des. pars I ut in 4 a.* [4090]

Inc. pars II. In diebus illis Iudaei in I-um fratrem Dñi immanitatem nequitiae suae verterunt — *Des. ut in 4 a.* [4091]

De qua, ceteroqui non satis accurate, *Catal. Paris.* II. 49, 51° et 52°; III. 476, 6°.

5. PASSIO. *Inc.* [In illis diebus] cum b. Paulus apost. persequentibus Iudaeis a Festo teneretur in vinculis — *Des. ut 4.* [4092]

MOMBRIITUS, II. 18-18^v.

6. PASSIONIS 4 RECENSIONES BREVIORES. a. *Inc.* Iacobo apost. praesidente cathedrae ecclesiae Hierosolymorum, orta est perturbatio — *Des.* Populi autem .. sepelierunt eum... In quo loco colitur... [4093]

Anal. Boll. VIII. 136-37. — Cf. LIPSIUS, *Die apokr. Apostelgeschichten*, I. 145.

Exc. Catal. Brux. II. 154, 31°.

b. Inc. Tempore illo suscepit ecclesiam Hierosolymorum Iacobus frater Dñi — *Des. ut* 6 a. [4094]

Exc. Catal. Brux. I. 203-4, 4°. — Cf. LIPSIUS, t. c. 145-46.

c. Inc. In illo tempore Iudaei, postquam Paulus ad Caesarem, quem appellaverat — *Des. ut* 6 a. [4095]

Cf. LIPSIUS, t. c. 146.

d. Inc. Iacobum, qui dicebatur frater Dñi... primum historiae tradiderunt — *Des. ut* 4. [4096]

De qua *Bibl. Casin.* III. 291, 299; LIPSIUS, t. c. 146.

e. Inc. ut 6 d. — *Des. ut* 6 a. [4097]

De qua *Bibl. Casin.* III. 20; LIPSIUS, t. c. 146; cf. *Anal. Boll.* XI. 228-29, 40°.

7. PASSIO. Inc. prol. Iacobus supplantator vel supplantans — *Inc.* Iacobus iste apost. vocatus est I. Alphaei — *Des. sunt* exusti. [4098]

Leg. aurea, c. 67 (63).

8. EPITOMAE.

*ORDERICUS VITALIS, *Hist. eccl.* II. 6 (ed. LE PREVOST, I. 299-303). —

*Ioh. BELETH, *Rationale divinarum officiorum*, c. 124 (*P.L.* CCII. 131). —

VINC. BELLOV. x. 4 (ex Rufino). — PETRUS DE NAT. IV. 108.

9. APPARITIO HIEROSOLYMIS. Inc. Consulibus et Flaviae et Sergii — *Des.* Qui ascendens aedificavit domum ibidem... [4099]

Anal. Boll. VIII. 123-24.

Iacobus mon. in pago Bituricensi, saec. IX. — Nov. 19.

VITA.

Exc. Brevis locus servatus est, quem exscripsit auctor *Patriarchii Bituricensis*, c. 47 (LABBE, *Bibl. mss.* II. 67, lin. 11-15; MABILLON, *Acta*, IV, 2. 143 [2° ed. 150], n. 1); cf. etiam LABBE, t. c. 393-94.

Integrae Vitae, quae iam periit, facta est saeculo XVI, ut videtur, recensio multum contracta, quam ed. MABILLON, t. c. 143-54; 2° ed. 151-63. — **Exc** BOUQUET, VII. 382-83.

Iacobus ab. in Britannia Armorica. Vid. Iacutus.

Iacobus Intercisus m. in Perside, † 621. — Nov. 27.

1. PASSIO. Inc. Temporibus Isdigerni (ed. Germani) principis Persarum erat in regione Eluza — *Des.* sepelierunt cum hymnis et canticis dignanter cantantes et psallentes Dño, qui... [4100]

MOMBRIUS, II. 20°-22°. — Cf. *Catal. Brux.* I. 19, 101°; *Catal. Paris.* II. 300, 17°.

2. PASSIO. *Inc.* Iacobus m., cognomento Intercisus, nobilis genere — *Des.* honorifice sepelierunt. Passus est autem v kal. dec. [4101]

Leg. aurea, c. 174 (169); || *SURIUS*, VII (1581), 960-62; VI (1581), 657-59; XI (1618), 627-28; XI (1880), 695-98.

3. EPITOME.

PETRUS DE NAT. x. 112.

4. TRANSLATIO CAPITIS IN MONASTERIUM CORMARICENUM AN. 1103. *Inc.* Quisquis nosse desiderat quomodo sacratissimum caput — *Des.* cum omni honore et gaudio celebretur, regnante... [4102]

Gallia christ. XIV (1856), instrum. 76-78.

Iacobus de Mevania, Ord. Praed., † 1301. — Aug. 23.

VITA AUCT. BONAVENTURA CAMASSEO. *Inc.* (?) Natus est b. Iacobus anno Dñi MCCXX... [4103]

Exc. MALVENDA (Th.), *Annalium sacri Ord. Praedicatorum centuria prima* (Neapoli, 1627), 550-52; || *Act. SS.* Aug. IV. 723-24, n. 25-29.

Iacobus ep. Nisibenus, † cca. 338. — Iul. 15.

GENNADIUS, *De vir. ill.* 1. — ADO, 15 iul. — VINC. BELLOV. XIV. 82; || MOM-BRITIUS, II. 49-49^v. — PETRUS DE NAT. VI. 102.

Iacobus Philippus de Faventia, Ord. Serv. B. M., † 1483. — Mai 25.

1. VITA AUCT. NICOLAO BURGHESEO. **a.** *Inc. prol.* Nicolaus Burgensius Thaddeo Aretino... Profecti Sena patriis sedibus — *Inc.* Iacobus Philippus ex bonis mediocris fortunae parentibus — *Des.* quibus b. I. Ph., cuius inculte vitam scripsimus, potissimum excelluit. [4104]

Ex mss. — Eundem omnino libellum habes in Vita **1 b**, nisi quod desunt tum prologus, tum ultima capitula.

b. *Inc. (sine prol.) ut* 1. — *Des.* qui de gratia et benedictione valetudinem non reciperet. [4105]

Incunabula Ordinis Servorum sub Deiparae Virginis vessillo militantium (Senis, 1532), f. 7-8; || *GIANIUS* (A.), *Annales sacri ord. Fratrum Servorum B. Mariae Virg.*, II (1622), f. 47-47^v; 2^a ed. I (1719), 574-75; || *Act. SS.* Mai VI. 168-69; 3^a ed. 166-67.

2. MIRACULA AUCT. EODEM. **I.** *Inc.* Faventina civis Ginevra (*al.* Iuni-pera) Zuccharini Gasparis uxor — *Des.* ad suos reversa est. [4106]

Incunabula Ordinis (1532), f. 8^v-10. — (**Mut.** et addita clausula) *GIANIUS* op. c. II, f. 48-48^v (2^a ed. I. 577-78), n. 1-11; || *Act. SS.* t. c. 167 (3^a ed. 166), miracula I-XI. — Miracula haec simul cum epitome Vitae "ex veteri tabula in sacrario affixa", ediderunt maiores nostri (*Act. SS.* t. c. 167; 3^a ed. 165-66). Verum hanc tabulam Gianii aetate posteriorem esse credo.

II. *Inc.* Puer Hieronymus, annos natus tredecim, Ravennas — *Des.* hilaris rediit in patriam. [4107]

Sequitur epigramma. Corde laborabam... non rediere preces. [4108
(Paucis passim mut.) GIANIUS, op. c. II, f. 48^v-50^r (2^a ed. I. 578-81), n. 12-61; cf. II, f. 47; 2^a ed. I. 574 (epigramma); || *Act. SS.* t. c. 170-73 (3^a ed. 168-171), XII-LXII; cf. 168; 3^a ed. 166 (epigramma).

Iacobus Picens seu de Marchia, Ord. Min., † 1476. — Nov. 28.

VITA METRICA AUCT. IOHANNE BAPTISTA PETRUCCIO. *Inc. epist.* Ss. patri et dño nostro Innocentio VIII... Diuturni ac rustici — *Inc. prol.* Depingant alii mundum — *Inc. lib. I.* Nuper ab aetherea delapsam — *Des. lib. V.* gremiumque tonantis. — *Inc. epil.* Habes, ss. pater — *Des.* pariter obsecudent. [4109]

WADDINGUS (L.), *Vita et res gestae B. Iacobi Picens a Ioan. Bapt. Petruccio ... olim conscripta* (Lugduni, 1641), 1-70.

Iacobus Salomonius de Venetiis, Ord. Praed., † 1314. — Mai 31.

1. VITA. *Inc. prol.* Splendor gloriae Dei patris — *Inc.* B. pater Iacobus ex honorabili civitate Venetiarum — *Des.* invenitque se plenarie liberatum. — *Inc. epil.* Alia autem miracula — *Des.* multiplicare miracula non desinit ad sui nominis gloriam... [4110]

Act. SS. Mai VII. 460-74; 3^a ed. 452-66 (deerañt cap. 38 et 45, quae suppleta sunt *Anal. Boll.* XII. 369-70).

2. MIRACULUM. *Inc.* Anno insuper MCCCCLXXIII, die XII mensis aug. — *Des.* episcopi Caesenatis. [4111]

Act. SS. t. c. 473-74 (3^a ed. 465), c. 72 (insertum est hoc caput ante epilogum Vitae 1).

Iacobus ep. Tarentasiensis, saec. V. — Ian. 16.

VITA. *Inc. prol.* Quoniam volubilitate temporum — *Inc.* Igitur cum tuba s. evangelii — *Des.* (mutila) quam antiquo vocabulo incolae ipsius loci Pupim | [4112]

Act. SS. Ian. II. 26-28; 3^a ed. 390-92; || *P.L.* CLXIII. 1411-14.

Iacutus (Iacobus) et **Guethnocus** abbates in Britannia Armorica, saec. VI. — Febr. 8 (?) et Nov. 5 (?).

1. VITA. *Inc. prol.* Sanctorum merita quia quanta sunt — *Inc.* Fuit in occiduis Britannici territorii partibus — *Des.* Finem ergo suscepto pro illis opusculo imponamus... [4113]

Catal. Paris. I. 578-82.

Exc. LA BORDERIE (A. de), *Les deux SS. Caradec* (Paris, 1883), 23-28.

2. *Inc. prol.* In illa descriptiuncula, quam de vita — *Inc.* Factum est ergo vice temporanea — *Des.* vitam in eodem loco finivit. [4114]

Catal. Paris. I. 582-85.

Ianbonus, Ianibonus. *Vid.* Iohannes Bonus.

Ianuarius ep. Beneventanus et soc. (**Sosius, Festus, Proculus, Desiderius, Eutyches et Acutius**) mm. Puteolis, sub Diocletiano. — Sept. 19.

1. ACTA (VATICANA). **I. Inc.** PASSIO. Temporibus Diocletiani imp... erat persecutio christianorum. Eo tempore convocans Diocletianus imp. — *Des.* ubi postea dignam b. I-II m. basilicam condiderunt. [4115]
- II.** TRANSLATIO IANUarii. *Inc.* Noctu vero, cum unaquaeque plebs sollicite — *Des.* Cuius natalis dies celebratur XIII kal. oct. [4116]
- III.** TRANSLATIO CETERORUM. *Inc.* S. vero Sosium diac. — *Des.* cives sui Beneventum tulerunt. [4117]
- IV.** TRANSLATIO FESTI ET DESIDERII BENEVENTUM. *Inc.* Ut autem miracula... enarrabo. Quidam paganus nobilissimus ac dives... nomine Cyphius — *Des.* Quorum una exstitit septenarii forma... in saecula saeculorum. [4118]
- V.** CLAUSULA. Passus est b. I. cum praefatis sociis... [4119]
Officium S. Ianuarii etc. (Neapoli, 1525), sign. A.iiij-B.iiij* (partes I-v); || FALCONE (N. Carminio), *L'intera istoria del glorioso martire S. Gennaro* (Napoli, 1713), 127-33 (partes I-v) et iterum 156-61 (partes I-III); || *Act. SS.* Sept. VI. 866-70 (partes I-v); || MAZUCHIUS (A. S.), *Actorum Bononiensium S. Ianuarii ... vindiciae* (Neapoli, 1759), 110-25 (partes I-III) et 92-93 (iterum pars III); || PARASCANDOLO, *Mem. della chiesa di Napoli*, I. 229-34 (partes I-III) et 228 (iterum pars III); || SCHERILLO (Giov.), *Gli Atti del martirio di S. Gennaro* (Napoli, 1847), 163-69 (partes I-III); || *Id. Esame di un codice greco ... in ATTI DELLA REALE ACCADEMIA DI ARCHEOLOGIA* ETC. VIII. 1 (Napoli, 1877), 285-91 (partes I-III) et 317-18 (partes IV, v); et inde seorsim *Id. Esame ...* (Napoli, 1876), 139-45 et 171-72. — *Var. lect. Catal. Brux.* I. 46-47, 113°.
2. ACTA. **I. PASSIO. Inc. prol.** Ad gloriam laudemque victoriosissimi — *Inc.* Anno igitur ab inc. Dñi I. C. fere CCXCI cum saevissimus imp. Diocletianus — *Des.* ubi postea basilica in nomine b. I-II honorifice constructa est. [4120]
- II.** TRANSLATIO IANUarii. *Inc.* Omnipotens autem Deus, cui nihil difficile... Noctu vero cum unaquaeque plebs sollicite — *Des.* Cuius natalis celebratur XIII kal. oct. [4121]
- III.** TRANSLATIO CETERORUM. *Inc.* S. praeterea Sosium levitam — *Des.* mirifica in ecclesia sunt collocati. [4122]
- IV.** TRANSLATIO FESTI ET DESIDERII. *Inc. prol.* Nec praetereundum nobis videtur — *Inc.* Quidam igitur ethnicus stirpe illustris, divitiis locuples... nomine Cyphius — *Des.* valeant subsidia conferre poscentibus, opitulante I. C... [4123]

FALCONE, t. c. 134-44 (pars I-III et initium partis IV) et 196-98 (pars IV).

3. ACTA. I. PASSIO. *Inc.* Tempore quo Carus caesar monarchiam regni romani tenuit — *Des. ut 1, I.* [4124]

II ET III *inc. et des. ut 1. II et III.* [4125]

IV. TRANSLATIO FESTI ET DESIDERII. *Inc.* Ut autem mirabilia Dei... narrabo. Quidam paganus *etc. ut 1, IV.* — *Des. ut 1, IV.* [4126]

De quibus *Act. SS. t. c. 768-69, n. 34 (ex cod. S. Maximini Treverensis).*

4. ACTA. I. PASSIO. *Inc. ut 3, I.* — *Des. ut 1, I.* [4127]

II. *Inc. ut 1, II.* — *Des.* Cuius dies festus celebratur xiv kal. nov. ipsa eius translationis ac positionis die. [4128]

III. *Inc. ut 1, III.* — *Des.* natalem xv kal. nov. celebrare satagunt. [4129]

IV. *Inc.* Inter haec etiam miracula Dei... enarrabo. Quidam paganus *etc. ut 1, IV.* — *Des.* et cuncta caduca strenue spreverunt. [4130]

V. TRANSLATIO IN AUGIAM AN. 871. *Inc.* Qualiter autem corpora sanctorum ad nos... Lotharius rex duos filios — *Des.* Hludowici regis regnantis in Orientali Francia. Passi sunt... [4131]

Acta de quibus Act. SS. t. c. 768-69, n. 34; Anal. Boll. XVII. 86.

Exc. (pars v) Act. SS. t. c. 787, n. 121, 122 (om. ultima sententia); || MONE, Quellensammlung, I. 232 (item); || HOLDER-EGGER (O.), in MG. Scr. XV. 473.

5. ACTA (BONONIENSIA) [PASSIO S. SOSII]. *Inc.* Temporibus Diocletiani imp... erat persecutio christianorum. In ecclesia vero Mesinatae civitatis — *Des. ut 1, I.* [4132]

MAZUCHIUS (A. S.), *Commentarii in vetus marmoreum s. Neapolitanae ecclesiae kalendarium*, I. 269-79; || *Act. SS. t. c. 870-71*; || MAZUCHIUS, *Actorum ... vindiciae*, 14-42, et iterum 85-92 (eadem Acta, multis locis ab editore emendatis et suppletis); || PARASCANDOLO, t. c. 222-28 (item); || SCHERILLO, *Gli Atti* (1847), 173-76 (item); || *Id. Esame ...*, in *ATTI*, t. c. (1877), 292-95 (item); et inde seorsim *Id. Esame* (1876), 146-49 (item).

Exc. (prima capita non emendata) SCHERILLO, Gli Atti (1847), 176-78; || *Id. Esame ...*, in *ATTI*, t. c. (1877), 296-98; et inde seorsim *Id. Esame ...* (1876), 150-52.

6. ACTA (PUTEOLANA) [PASSIO S. PROCULI ETC.]. *Inc.* Angelo Smirnae ecclesiae Polycarpo — *Des.* corpus eius Beneventum cum magna gloria translatum est. [4133]

Act. SS. t. c. 872-74; || SCHERILLO, *Gli Atti* (1847), 169-72; || *Id. Esame ...* in *ATTI*, t. c. (1877), 299-303; et inde seorsim *Id. Esame ...* (1876), 153-57.

7. ACTA AUCT. IOHANNE DIAC. NEAPOLITANO. I. PASSIO. *Inc. prol.* Post nonnulla tirocinii mei opuscula — *Inc.* Numerianus igitur augustus, cum ex Parthicae regionis — *Des.* simplici stilo prosequemur. [4134]

II. TRANSLATIO SOSII NEAPOLIM ET MIRACULA. *Inc.* Post eversionem igitur Luculani oppidi — *Des.* totius salutis auctorem. [4135]

SURIUS, VII (1581), 710-20; V (1580), 379-89; IX (1618), 234-39; IX (1878), 567-82; || FALCONE, t. c. 169-77 (pars I, om. prol.), et 202-8 (pars II); || *Act. SS. t. c. 874-82.*

Exc. PARASCANDOLO, op. c. II. 256-61 (ex parte II). — SCHERILLO, *Gli Atti* (1847), 181-82 (solus prol.). — Id. *Esame ...*, in *ATTI*, t. c. (1877), 304-16 (pars I); et inde seorsim Id. *Esame ...* (1876), 158-70. — WAITZ (G.), in *MG. Scr. rer. langob.* 459-63 (prol. et pars II, omisso fine). — CAPASSO (B.), *Monum. Neapol.* I. 300-307 (prol. et pars II).

8. PASSIO. *Inc.* In Campania, civitate Puteolana, tempore Diocletiani — *Des.* Infinitis aliis miraculis claruit... [4136]

FALCONE, t. c. 145-48.

9. PASSIO ET TRANSLATIO SS. EUTYCHETIS ET ACUTII, AUCT. RAINERIO. *Inc. prol.* Strenuissime... Grusu, Rainerius exiguus. Tuarum precum — *Inc.* Praecellentissimorum martyrum Christi — *Des.* recepta sanitate didicit. Unde nos supplices... [4137]

FALCONE, t. c. 181-86.

Exc. (ultima pars seu translatio) CARACCIOLUS (A.), *De sacris ecclesiae Neapolitanae monumentis* (Neapoli, 1645), 349-51; || UGHELLI, VI. 93-95; 2^a ed. 63-65; || *Act. SS.* t. c. 892; || CAPASSO, t. c. 279-82. — PARASCANDOLO, op. c. II. 215-16.

10. MIRACULA. a. *Inc. prol.* Operante divina misericordia, rediit — *Inc.* Temporibus enim, quibus omnipotens Deus — *Des.* incolumitatis gaudiis, gloriemur in Dño I. C., qui... [4138]

Officium S. Ianuarii etc. (Neapoli, 1525), sign. B.iiij^v-B.8^v; || CARACCIOLUS, t. c. 276-80; || FALCONE, t. c. 152-56 (omisso fine); || *Act. SS.* t. c. 884-87; || PARASCANDOLO, op. c. II. 220-25; || SCHERILLO, *Esame di un codice*, in *ATTI*, t. c. (1877), 319-26; et inde seorsim Id. *Esame* (1876), 173-80.

Exc. SABBATINI (L.), *Il vetusto calendario Neapoletano*, IX (1747), 61-62.

b. *Inc. prol.* Divina annuente, ff. dd., gratia, rediit — *Inc.* ut 10 a. — *Des.* sanum atque incolumem filium suum recipere meruit. [4139]

De hac recensione cf. *Act. SS.* t. c. 887-88 inter annotata; *Catal. Brux.* I. 47, 114°; *Catal. Paris.* III. 53, 46°.

11. TRANSLATIO IANUARI, FESTI ET DESIDERII BENEVENTUM SAEC. IX IN. *Inc.* Propitiantie Dño... Igitur tempore quo Beneventanorum ac Samnitum magnus princeps Sico — *Des.* possumus, si hunc imitemur, adipisci, praestante Dño N. I. C... [4140]

CARACCIOLUS, t. c. 245-48; || FALCONE, t. c. 189-93; || *Act. SS.* t. c. 888-90.

Exc. SABBATINI, t. c. 57-60. — PARASCANDOLO, op. c. II. 217-19.

12. EPITOMAE.

ADO, 19 sept., 23 sept. — *FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, VIII. 5 (*P.L.* CXXXV. 735). — VINC. BELLOV. XIII. 53; || MOMBRIITUS, II. 47^v-48. — PETRUS DE NAT. VIII. 93.

Ida vid. Eustachii comitis Boloniensis, † 1113. — April. 13.

1. VITA. *Inc. prol.* Saeculo attestatione Scripturarum senescente — *Inc.* Fuit itaque post multi temporis curricula quaedam — *Des.* quas sanctae viventi et mortuae impenderat, gratiam exhibuit. [4141]

Act. SS. April. II. 141-45; 3^a ed. 141-46; || *P.L.* CLV. 437-48.

Exc. BOUQUET, XIV. 113-15.

2. VITA AUCT. IOHANNE GIELEMANS. *Inc. prol.* Festivitates ss. viduarum curricularum per annum tempora — *Inc.* Fuit quaedam virgo nobilissima — *Des.* quas illi in vita et post mortem impenderat, gratiam sanitatis exhibuit, praestante... [4142]

Act. SS. t. c. 145-46; 3^a ed. 146-47; || *P.L.* t. c. 447-52.

Ida Hertzfeldensis, vid. Echerti ducis, saec. IX in. — Sept. 4.

VITA ET MIRACULA AUCT. UFFINGO MON. WERTHINENSI, libris 2. *Inc. prol.* Pius humanae salutis provisor — *Inc. lib. I.* Eo tempore quo victoriosissimus imp. Karolus — *Des. lib. II.* Facta sunt haec anno dñicae inc. DCCCCLXXX... [4143]

SURIUS, VII (1581), 682-92; V (1580), 101-111; IX (1618), 62-67; || LEIBNITIUS, *Scr. rer. Brunsv.* I. 171-81; || *Act. SS.* Sept. II. 260-69; || WILMANS (R.), *Die Kaiserurkunden der Provinz Westfalen*, I (1867), 470-88.

Exc. Hist. SS. (Colon. 1483), f. 364^a-65^c (epitome); || *id.* (Lovan. 1485), f. 185^v-87^r (item). — PERTZ, *MG. Scr.* II. 570-76. — STRUNCK (M.), *Westphalia sancta*, ed. G. E. GIEFFERS, II (1855), 91-93.

Ida de Lewis, monialis in Rameia, Ord. Cist., saec. XIII. — Oct. 29.

VITA. *Inc. prol.* Attestante veritatis eloquio — *Inc.* Gaudeat igitur tanti decoris decore decorata — *Des.* In qua regnans, delectabilius circumdata varietatibus meritorum... [4144]

Act. SS. Oct. XIII. 107-24. — (*Mut. et contracta*) HENRIQUEZ (Chr.), *Quinque prudentes virgines* (1630), 440-58.

Ida de Lovanio, monialis in Valle Rosarum prope Mechliniam, Ord. Cist., saec. XIII. — April. 13.

VITA, libris 3. *Inc. prol.* Quoniam inter varia sacrae paginae rudimenta — *Inc. lib. I.* Fuit in oppido Lovaniensi, quod Brabantinorum principum ditioni — *Des. lib. III.* sub inc. dñicae anno mccc. Eius obitus putatur fuisse XIII die mensis aprilis... [4145]

Act. SS. April. II. 157-89; 3^a ed. 158-89. — (*Mut. aliquantum, nonnullis etiam rescissis*) HENRIQUEZ (Chr.), *Quinque prudentes virgines* (1630), 289-439.

Ida de Nivella, monialis in Rameia, Ord. Cist., † 1231. — Dec. 11.

1. VITA. *Inc. prol.* Gloria Dñi et honor Dei — *Inc.* Ven. Christi virgo Ida, cuius memoria in benedictione est — *Des.* Obiit igitur anno inc. Verbi MCCXXI... III id. dec. — *Sequitur epitaphium, quod inc.* Ida novum claustrum — *et des.* lugere morive. [4146]

HENRIQUEZ (Chr.), *Quinque prudentes virgines* (1630), 199-293 (non paucis omissis, quorum praecipua quaeque edita sunt in *Catal. Brux.* II. 222-226). — *Var. lect. Anal. Boll.* XIV. 59, 56°.

2. MIRACULA. *Inc. prol.* Descripta breviter sancta conversatione — *Inc.* Quaedam sanctimonialis de Rameia auditus officio privata est — *Des.* sanatam ilico se sensit. [4147]

HENRIQUEZ, t. c. 293-97 (omisso prol., qui editus est *Catal. Brux.* II. 226).

Ida comitissa de Toggenburg. — Nov. 3.

1. LEGENDA. **a.** *Inc.* B. Ydda a stirpe nobili comitum Kirch(b)ergen-sium (*al.* Rigbergensium) — *Des.* ad altare divo Nicolao dicatum. [4148]

Act. SS. Nov. II, 1. 120-24 (in parte sinistra).

b. (INTERPRETE ALBERTO DE BONSTETTEN). *Inc. prol. interpretis.* Venerabili... dñõ Hainrico. Oratum me apprime nuper fecisti — *Inc.* (*mutila?*) Legitur etenim... quod b. Idda fuerit ex comitibus illis de Kirchberg orta — *Des.* circa aram ss. pontificis Nicolai, ubi sepulcrum eius... veneratur. [4149]

Act. SS. t. c. 124 et 120-24 (in parte dextra).

2. EXCERPTUM EX MIRACULIS. *Inc.* Anno Dñi MCCCCXL lignea aedificia — *Des.* fidissima promotrix. [4150]

Act. SS. l. c. 125.

Ida et Odilia sociae S. Ursulae. — Ian. 29, Iul. 18, Sept. 1.

TRANSLATIO HOIUM AN. 1287. *Inc.* Omnibus praesentem paginam inspecturis... Non fallit neque fallitur... [4151]

GROMBACH, *S. Ursula vindicata* (1647), 685; || *Act.* SS. Oct. IX, 250, n. 122-23.

Ida (Idda). *Vid.* etiam **Ita, Itta.**

Iduberga. *Vid.* **Ita.**

Idiunetus. *Vid.* **Ethbinus.**

Ieron. *Vid.* **Hieron.**

Iesus Christus D. N.

1. CORPORIS RELIQUIAE. A. SANGUINIS.

I. TRANSLATIO AUGIAM AN. 925 ET MIRACULA. *Inc. prol. I.* Qui crucis in patulo suspensus corpore ligno — *Inc. prol. II.* Scripturus de pretioso sanguine — *Inc.* Tempore Karoli gloriosissimi imp. Azân quidam — *Des.* (*mutila vel imperfecta*) ea quae paulo superius de praedicto fratre coepimus, prosequamur. [4152]

MABILLON, *Annales*, III. 699-704; 2^a ed. 648-53 (om. prol. 1); || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* IV. 446*-49 (nonnullis omissis); || MONE, *Quellensammlung*, I. 68-77.

Exc. TEULET (A.), *OEuvres complètes d'Eginhard*, II (1843), CV-CVI.

II. INVENTIO MANTUAE SAEC. IX. *Inc.* Rumor erat Mantuae, in ecclesia S. Andreae — *Des.* plenum calicem ibi dicunt esse. [4153]

Catal. Brux. I. 516-17.

III. INVENTIO MANTUAE SAEC. XI. *Inc.* Apud Italiam Mantuae civitatis inventio sanguinis Dñi N. I. C. a quodam Adilberto — *Des.* in crypta sub altare S. Andreae, ubi praestantur beneficia... [4154]

Waitz, in *MG. Scr.* XV. 921-22.

IV. TRANSLATIO MANTUA AD MONASTERIUM ALTORFENSE AN. 1101. *Inc.* Igitur sacrosancto sanguine dñico in urbe Mantua invento — *Des.* ad nos usque fideli relatione descendisse. Amen. [4155]

Hess (G.), *Monumentorum Guelficorum pars historica* (1784), 116-20; || Waitz, op. c. XV. 922-23.

V. INVENTIO ET TRANSLATIO EAEDEM. *Inc. pars I.* Inclitus itaque miles et m. Dñi Longinus... — *Inc. pars II.* Tempore illo, quo Heinricus pius cognomine — *Des.* His patratis Welfo... ad terram [sanctam] profecturus discessit. [4156]

Exc. Hess, t. c. 111-20 (pars II). — Waitz, op. c. XV. 921, not. 6; 923, not. *. — Cf. *Archivum Pertzii*, IX. 581.

VI. TRANSLATIO AD MONASTERIUM S. AEGIDII BRUNSVICENSE AN. 1283 (= "HISTORIA DE DUCE HINRICO ET HINRICO ABBATE "). *Inc.* Anno Dñi MCLXX, facta est maxima pax — *Des.* Datum Halberstad anno Dñi MCCLXXXIII... [4157]

Kohlmann (K.), *Analecta Cismariensia*, in *QUELLENSAMMLUNG DER GESELLSCHAFT FÜR SCHLESWIG-HOLST.-LAUENB. GESCHICHTE*, IV (1875), 241-53.

Exc. Lappenberg (J.), in *Archivum Pertzii*, VI. 656-62.

VII. TRANSLATIO IN COENOBIIUM HORTI S. MARIAE IN DIOEC. MOGUNTINA. *Inc.* Volo et cupio omnes scire... Habemus ex relatu quarundam... quod quidam nobilis de castro Segenbergk — *Des.* ss. monialibus ad Ortum, ut dictum est. [4158]

Grotefend, in *Zeitschrift des historischen Vereins für Niedersachsen*, Jahrgang 1858 (Hannover, 1860), 143-45.

B. PRAEPUTII TRANSLATIO. I. CAROFFUM SAEC. VIII. *Vid. infra* 2 C, II.

II. ANTVERPIAM SAEC. XI. a. NARRATIO IOHANNIS GOESELIER. *Inc. prol.* Ad incontaminati Iesu Christi — *Inc.* Alpheus etenim pater b. Iacobi minoris — *Des.* cum gratiarum actione dereliquit. Haec relata fuerunt... metrica habetur. [4159]

Anecdota Ioh. Gielemans, 341-42.

b. CARMEN. *Inc.* Temporibus Christi fuit Alpheus puerorum — *Des.* praecisum corpore Christi. [4160]

Exc. *Anecd. Ioh. Gielemans*, 342.

c. LITTERAE CAPITULI ANTVERPIENSIS, AN. 1416. *Inc. prol.* Universis

Christi fidelibus... Si sacris ossibus — *Inc.* Tradiderunt quippe nobis seniores nostri — *Des.* Datum Antverpiae... [4161]

Act. SS. Ian. I. 6-7, n. 24-28.

C. LACRIMAE TRANSLATIO VINDOCINUM SAEC. XI. *Inc. lemma.* Versus historici de lacrima Dñi N. I. C. quam angelus recepit — *Inc.* Est lamentatus Deus — *Des.* quia finis habetur. Amen. [4162]

Anecdota Ioh. Gielemans, 343-44.

2. SS. CRUCIS. A. INVENTIO. I. a. (NARRATIO S. AMBROSII). *Inc.* Nunc se augustae memoriae Theodosius regnare cognoscit — *Des.* ambulabunt gentes in lumine tuo. [4163]

* AMBROSIIUS MEDIOLANENSIS, *Oratio de obitu Theodosii*, c. 40-52 in. (*P.L.* XVI. 1399-1403). — Cf. *Catal. Paris.* III. 196, 12°.

Exc. MOLINIER et KOHLER, *Itin. Hieros.* II, 1. 42-44. — HOLDER (A.), *Inventio sanctae crucis* (Lipsiae, 1889), 45-46.

b. (NARRATIO RUFINI). α) *Inc.* Per idem tempus Helena Constantini mater — *Des.* commendabilem se Deo fieri gestiebat. [4164]

* RUFINUS, *Hist. eccl.*, lib. I (= x), c. 7 et 8 dempto fine. — Cf. *Catal. Paris.* III. 196, 11°.

Exc. MOLINIER et KOHLER, t. c. 36-37. — HOLDER, t. c. 46-47.

β) *Inc.* Perrexit autem Helena Constantini mater ad Hierosolymam et requirere coepit — *Des.* translationis nostrae finem imponat. [4165]

Cf. *Anal. Boll.* XI. 251, 14°. — Vid. aliam narrationem paene iisdem verbis incipientem infra 2, A, II, b.

γ) *Inc.* In illo tempore cum imp. Constantinus Constantii aequae moderatissimi (cf. *infra*, 2, A, II, c) — *Des.* Exuerunt se camo perfidia, susceperunt frena devotionis... [4166]

Cf. *Catal. Paris.* II. 75, 6°. Praemissa sunt nonnulla desumpta ex EUSEBII *Hist. eccl.* IX, 9, secundum interpretationem Rufini.

c. (NARRATIO PAULINI NOLANI). *Inc.* Sancto fratri... Severo Paulinus. Frater Victor inter alias operum tuorum et votorum narrationes — *Des.* constantius edocerent. [4167]

* PAULINUS NOLANUS, epist. 31, al. 11 (*P.L.* LXI. 325-30); || *Paulini opera*, ed. G. DE HARTÉL, in *CORP. SCR. ECCL. LAT.* XXIX. 267-75).

Exc. MOLINIER et KOHLER, t. c. 38-41. — HOLDER, t. c. 47-48.

d. *Inc.* Ierosolymis inventio... ita se habet. Adrianus, qui XI caesar et imp. Romae erat — *Des.* nihilominus belli usibus aptam. [4168]

Ado, 3 mai.

II. (INTERMISTA EST LEGENDA IUDAE QUIRIACI). a. *Inc.* Anno CCXXXIII (*al. add.* post passionem [*al. resurrectionem*] Dñi N. I. C.), regnante (*al. add.* venerabili) Dei cultore magno viro Constantino — *Des.* die in qua inventa est s. crux v non. mai. Quicumque vero memoriam faciunt s. crucis, accipiant partem... [4169]

MOMBRIUS, I. 212-13°; || *Act.* SS. Mai I. 445-48; 3^a ed. 450-52; ||

BARONI (V.), *Dan. Papebrochii... de inventione s. crucis... commentaria... notis illustrata* (Anconae, 1812), 48-53; || HOLDER, t. c. 1-13. — Insertus est in quibusdam codicibus (et in *Act. SS.*) sub initio locus desumptus ex RUFINI *Hist. eccl.* I (x), 7, qui inc. "Perrexit autem Helena ad Hierosolymam."

b. *Inc.* Perrexit autem Helena ad Hierosolymam et quaesivit locum — *Des. ut* II, a. [4170]

Cf. *Catal. Brux.* I. 182, 1°; HOLDER, t. c. 15, annot. ad lin. 2; *Anal. Boll.* XI. 229, 41°; *Catal. Paris.* III. 436 — Vide aliam narrationem similiter incipientem supra 2, A, I, b, β.

c. *Inc.* Tempore illo cum religiosissimus imp. Constantinus, Constantii aequae moderatissimi (cf. 2, A, I, b, γ) — *Des. ut* II, a. [4171]

Exc. (initium) *Anal. Boll.* II. 282-83. — Cf. *Anal. Boll.* I. 506, 5°; *Catal. Brux.* I. 150, 85°; 206, 12°; *Catal. Paris.* I. 434, 17°, etc.

Est ubi (cf. *Catal. Brux.* I. 182, 2°; *Catal. Paris.* I. 298, 54°) legatur solum initium huius libelli, ita ut narratio sic *des.*: "libertati nobilitati-que restituit, praestante Dño..." [4172]

d. *Inc.* Crispo et Constantino caesaribus atque coss. romanae quidem ecclesiae Silvester praesidebat — *Des.* cum laetitia multa transivit e saeculo, vocante eam Dño... Amen. [4173]

De quo libello cf. *Catal. Paris.* II. 207, 10°, a, b, c.

e. *Inc. pars I.* Apparitio quae ostensa est Constantino... Septimo anno regni ipsius — *Des.* sancta martyria Christi. — *Inc. pars II.* Factum est in tempore illo, regnante Constantino — *Des. ut* II, a. [4174]

Cf. *Anal. Boll.* XVII. 107, 104° et 105°.

f. (PERPERAM ADSRIPTA BEDAE). *Inc.* Quomodo inventa fuit s. crux, scire debemus. Fuit in tempore Constantini quidam serpens — *Des.* multa facere miracula. [4175]

* *Bedae opera*, inter homilias (*P.L.* XCIV. 494-95); || MOLINIER et KOHLER, t. c. 45-47.

g. BERENGOSI AB. TREVERENSIS "DE LAUDE ET INVENTIONE S. CRUCIS". *Inc. lib. I (De laude S. Crucis)*. Cum antiqua divinitas — *Des.* ad ipsam perveniet summam. — *Inc. lib. II (De inventione S. Crucis)*. Quamvis non possit esse incognitum — *Des.* α) obtulit Deo Patri sacrificium in odorem suavitatis I. C. D. N. qui cum Patre... — vel β) una illuminat et alia illuminatur. — *Lib. III (De Constantio et Helena)*. *Inc. prol.* Quoniam de inventione s. crucis — *Inc.* Constantius ergo Caesar, qui Claudii imp. nepos erat — *Des.* mundaretur in anima. [4176]

D. Berengosii abbatis... opuscula (Coloniae, 1555), f. 1-58°; || *Bibl. patr. Paris.* (1589), II. 1315-56; || *Bibl. patr. Lugd.* (1677), XII. 349-66; || *P.L.* CLX. 935-82. — *Var. lect. Anal. Boll.* III. 177-78, 3°.

Exc. MOLINIER et KOHLER, t. c. 48-51.

h. *Inc.* Inventio s. crucis dicitur, quia tali die... Inventio s. crucis

post annos 200 et amplius a resurrectione Dñi facta est — *Des.* nisi quod eum coram diabolo negare nolisset. [4177]

Leg. aurea, c. 68 (64).

i. EPITOMAE, etc.

Ioh. BELETH, *Rationale divinatorum officiorum*, c. 125 (*P.L.* CCII. 131-133). — VINC. BELLOV. XIV. 94, 95. — PETRUS DE NAT. IV. 117.

SS. CRUCIS B. EXALTATIO SEU REVERSIO. I. *Inc.* Postquam Constantino augusto contra Maxentium tyrannum properanti — *Des.* Tunc imperator, oratione peracta, offerens multa dona... [4178]

MOMBRIUS, I. 213^v-14^v.

II. *Inc.* Tempore quo Constantinus augustinus per manus Silvestri — *Des.* Constantinopolim reversus est glorificans et laudans Deum, qui est benedictus... [4179]

Bibl. Casin. III, Floril. 267-70.

III. *Inc. prol.* Exaltatio crucis dicitur eo quod — *Inc.* Exaltatio crucis sollempniter ab ecclesia celebratur — *Des.* quam dicebant interpretari vitam futuram. [4180]

Leg. aurea, c. 137 (130).

IV. EPITOMAE, etc. [4181]

ADO, 14 sept. — Ioh. BELETH, *op. c.*, c. 151 (*P.L.* CCII. 152-53). — VINC. BELLOV. XXIV. 11-12. — PETRUS DE NAT. VIII. 76.

SS. CRUCIS C. TRANSLATIO IN DIVERSA LOCA. I. RELIQUIAE CRUCIS ET ALIAE PICTAVOS TRANSLATAE SAEC. VI. a. *Inc.* Crux dñica, quae ab Helena... Huius reliquias... regina Radegundis expetiit — *Des.* in hoc loco sanantur. Hactenus hinc. [4182]

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 5 pars prior (al. 5 integre).

Sequuntur narrationes. **b. DE SACRIS CLAVIS ETC.** *Inc.* Speciosi autem... dñicae crucis clavi — *Des.* et venient vobis. [4183]

c. DE LANCEA, CORONA SPINEA etc. *Inc.* De lancea vero, harundo spongia — *Des.* esse sacratum. [4184]

d. DE SACRA TUNICA. *Inc.* De tunica vero b. corporis non consuta — *Des.* meruit vel velare. [4185]

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 5 pars altera, 6, 7 (al. 6, 7, 8).

II. RELIQUIAE CRUCIS, PRAEPUTII ETC. IN COENOBIIUM CAROFFENSE TRANSLATAE SAEC. VIII (= FUNDATIO COENOBII CAROFFENSIS). *Inc.* Anno ab inc. Dñi DCCLXIX Carolus Pipini filius — *Des.* Est autem locus ipse in territorio Pictavensi... [4186]

BESLY (J.), *Hist. des comtes de Poitou* (1647), 149-52; || *Gallia christ.* 1^a ed. IV (1656), 220-22.

Alias narrationes vid. etiam apud BESLY, t. c. 152-64.

III. TRANSLATIO IN MONASTERIUM WERDENSE AN. 1028, AUCT. BERTHOLD. *Inc. prol.* Dño Theoderico... Postquam nuper a vestra digni-

tate — *Inc.* Igitur Conradus ex regni primoribus unus — *Des.* Decebat enim, ut qui lignum salutis... [4187]

OEFELIUS (A. F.), *Rer. Boicarum scr.* I (1763), 334-36; || [KOENIGSDORFER (C.)], *Geschichte des Klosters zum Heil. Kreutz in Donauwörth*, I (1819), 384-92; || HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 768-70.

Exc. GRANDIDIER, *Hist. d'Alsace*, I, pièces justif., 226-28.

IV. INVENTIO IN MONTE-ACUTO ET TRANSLATIO IN WALTHAM SAEC. XI. *Inc.* Regnante Cnuto et Anglis imperante — *Des.* huic sanctuario manus immundas non applicaturi. [4188]

STUBBS (W.), *The foundation of Waltham abbey* (London, 1861), 1-44.

Exc. MICHEL (Fr.), *Chroniques Anglo-normandes*, II (Rouen, 1836), 223-254 (cap. 14-22). — GILES (I. A.), *Vita quorundam Anglo-Saxonum* (London, Caxton Society, 1854), 278-307 (c. 1-22).

V. TRANSLATIO LOHOACUM AN. 1101. *Inc.* Notum sit... quod Waulte-rius Iudicaelis filius de Lohoac... [4189]

MORICE, *Mém. hist. Bretagne*, I. 505-7; || COURSON (A. DE), *Cartulaire de l'abbaye de Redon* (1863) [COLLECTION DE DOCUMENTS INÉDITS SUR L'HIST. DE FRANCE], 318-20

VI. TRANSLATIO PARISIOS AN. 1109. EPISTULAE ANSELLI CANTORIS S. SEPULCRI. **a.** *Inc.* Galoni Dei gratia Parisiorum ep... Ansellus... Cum ab ecclesia vestra et a vobis — *Des.* mihi notum faciatis. [4190]

b. *Inc.* Quaesistis qua ratione, qua necessitate portio ista — *Des.* mihi notum faciatis. Valete. [4191]

DUBOIS (G.), *Historia ecclesiae Parisiensis*, II (1710), 16-17; || *Gallia christ.* VII (1744), instrum. 44-46; || [GOSSELIN], *Notice historique et critique sur la sainte couronne d'épines de N. S. J.-C.* (Paris, 1828), 162-66; || *P.L.* CLXII. 729-32.

VII. TRANSLATIO FONTANETUM AN. 1109. *Inc. prol.* Inter cetera Dei magnalia — *Inc.* Clericus enim quidam Anselmus nomine — *Des.* Ansellus per alias litteras episcopo Parisiensi sic respondit. — *Sequitur epistula* 2, C, VI, b. [4192]

Brev. Parisiense, an. 1479, an. 1492 etc.; || LEBEUF, *Dissertations sur l'histoire ecclésiastique et civile de Paris*, III (1743), v-ix (adest solum initium epistulae).

VIII. TRANSLATIO CLUNIACUM AN. 1112. *Inc. lemma.* Qualiter tabula S. Basilii — *Inc. prol.* Creator omnipotens et benignus — *Inc.* Ante hos annos, temporibus scilicet Michaelis — *Des.* honorificentissime susceptae anno ab inc. Dñi MCXII, VII kal. aug., ad honorem... [4193]

MARRIER et DUCHESNE, *Bibl. Clun.* 561-64; || *Rec. hist. crois.* Occid. V. 295-98.

IX. TRANSLATIO SCAFHUSAM AN. 1125 (RELIQUIARUM S. CRUCIS, S. SEPULCRI ET SS. TREVERENSIIUM CONSTANTIS, ALEXANDRI ET LEGUNTII). *Inc. prol.* Quoniam benigna Christi clementia — *Inc.* Igitur tem-

poribus Heinrici IV huius nominis — *Des.* Haec, pater ven. Adelberte... si quid invenitur in eis reprehensibile. [4194]

SCHENKEL (J. J.), *Beiträge zur vaterländischen Geschichte* herausgegeben vom hist.-ant. Verein des Kantons Schaffhausen, II (1866), 43-56; || BAUMANN (F.-L.), in *Quellen zur Schweizer Geschichte*, III, 1 (1883), 146-57; || HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 954-59.

Exc. (pars prior) *Rec. hist. crois. Occid.* V. 335-39.

X. TRANSLATIO IN MONASTERIUM BRONIENSE AN. 1177, libris 3. *Inc. prol.* Considerans quod attento — *Inc. lib. I.* Distare solet non modicum — *Des. lib. III.* ipsa exaltat omnia, ipsi laus et gloria... Amen. [4195]

Sequitur sermo qui inc. Speciale nostrum est, qui sumus et degimus in Bronio... — *et des.* florebit in aeternum ante Dñm... Amen. [4196]

Exc. Le comte DE BAR [= A.-F. LE PAIGE], *Hist. de l'ordre héréditaire du Cigne* (Bâle, 1780), 12-19 in infimis pagellis; || DE REIFFENBERG, *Le Chevalier au Cygne*, I (Bruxelles, 1846 = MONUMENTS POUR SERVIR A L'HISTOIRE DES PROVINCES DE NAMUR etc. IV), 147-49. — Cf. HOLDER-EGGER (O.), in *Neues Archiv*, X. 217; BERLIÈRE (U.), in *Le Messager des fidèles*, V (1888), 180-81, not. 4; *Id. Monasticon belge*, I (1890). 29.

XI. TRANSLATIO IN PRIORATUM BROMHOLMENSEM AN. 1223. *Inc.* S. vero Helena, inventa cruce sancta, 9 particulas — *Des.* nonnullis miraculis divinitus ostensis. [4197]

CAPGRAVIUS, f. 108^v. — Cf. *MATTHAEUS PARISIENSIS, *Chronica maiora*, ad an. 1223.

XII. TRANSLATIO (S. CRUCIS ET ALIARUM RELIQUIARUM) PARISIOS AN. 1241. *Inc.* Cum christianissimus Francorum rex Ludovicus — *Des.* Quia vero melius memoriae commendatur... [4198]

MILLER (E.), in *Journal des savants*, 1878, 295-302; || WAILLY (N. de), in *Bibliothèque de l'École des chartes*, XXXIX (1878), 408-15. — Cum in initio breviter narrata sit translatio coronae spineae anno 1239 peracta, factum est ut in codice libellus perperam inscriberetur: "*Translatio sanctae coronae...*"

XIII. TRANSLATIO (PARTICULAE S. CRUCIS ET SPINAE UNIUS DE S. CORONA) VICENTIAM AN. 1260 (LITTERAE BARTHOLOMAEI EP. VICENTINI). *Inc.* Bartholomaeus... universis fidelibus. Vivis et certis constat indi-
ciis — *Des.* α) contulisset bonorum suffragia. Iesus igitur rex regum et flos florum... sic te gratam faciat... [4199]

vel β) gratis tibi sua dona contulit I. C., sic te gratam faciat... [4200]

α) ANGIOLOGABRIELLO DI S. MARIA, *Biblioteca e storie di quei scrittori così della città come del territorio di Vicenza*, I (1772), LIX-LXIII; || CAPPELLETTI, *Chiese*, X. 865-67.

β) (contracta [ab editore?]; *des.* β) MARZARI (Giac.), *La Historia di Vicenza* (Venetia, 1591), 128-30; || UGHELLI, V. 1130-31; 2^a ed. 1052-53.

XIV. TRANSLATIO AD MONASTERIUM S. MICHAELIS DE MURIANO. *Inc. prol.* Si tanta virtus scripturarum est — *Inc.* Anno Dñi MCCCLXII de

mense octobris quatuor nobiles — *Des.* Qui cum praedictas cruces devotissime adorassent. [4201]

COSTADONI (A.), apud CALOGERA, *Raccoltà d'opuscoli*, XXXIX (1748), 180-185; || ID. apud A. F. GORI, *Symbolae litterariae*, III (1749), 52-56; || CORNELIUS (Flam.), *Eccl. Torcell. illustr.* III. 11-14; || MITTARELLI, *Annal. Camaldul.* VI. 65-66.

XV. HISTORIA PARTICULAE S. CRUCIS IN MONASTERIO MELLICENSI SERVATAE. *Inc. prol.* Quia generatio praeterit et generatio advenit — *Inc.* Anno quippe inc. dñicae MCLXX, veridica testante scriptura — *Des.* ibi in diebus earundem inventionum sit fidelibus laetitiae principatus, praestante... Amen. — *Inc. appendix.* Unum ex pluribus quae Dei clementia — *Des.* a Vienna usque Nusdorff approbavit. [4202]

LAMBECIUS, *Comment. de bibl. Vindob.* II. 621-27; || KOLLARIUS, *Anal. Vindob.* I. 860-70; || SCHRAMB (A.), *Chronicon Mellicense* (1702), 78-79, 256-259 (om. append.); || PEZ, *Scr. rer. austr.* II. 389-96; || HUEBER (Ph.), *Austria ex archivis Mellicensibus illustrata* (Viennae, 1743), 291-96.

3. CLAVI CRUCIS DOMINICAE. I. *Vid. supra 2, C, I, b.*

II. CLAVUS AQUISGRANUM ET INDE AD S. DIONYSIUM IN FRANCIA DELATUM. *Vid. Carolus Magnus, 11.*

III. CLAVUS TORCELLI SERVATUS. (MIRACULA). *Inc. prooemium.* Summa bonitas suam omnipotentiam — *Inc. Rev.* in Christo pater... Philippus Bailardo... cum celebraturus — *Des.* protinus liberatus abiit. [4203]

CORNELIUS (Flam.), *Eccl. Torcell. illustr.* I. 153-55; || CAPPELLETTI, *Chiese*, IX. 590-91 (om. prooemio).

Exc. UGHELLI, V. 1445-46; 2^a ed. 1401.

4. CORONA SPINEA. I. *Vid. supra 2, C, I, c.*

II. TRANSLATIO AQUISGRANUM etc. *Vid. Carolus Magnus, 11.*

III. TRANSLATIO PARISIOS AN. 1239. a. (AUCT. GUALTERIO CORNUTO EP. SENONENSI). *Inc. prol.* Hodiernae festivitatis gaudia, ff. cc. — *Inc.* Sublato rebus humanis Petro, prius comite Nivernensi — *Des.* Ibi, si credendum est personis fide dignissimis... [4204]

DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* V. 407-11; || DU BOULAY (C. E.), *Historia Universitatis Parisiensis*, III. 170-74; || BOUQUET, XXII. 27-31; || RIAANT, *Ecuviae sacrae Cpolitanae*, I. 45-56.

Exc. DU BOUCHET, *Histoire généalogique de la maison royale de Courtenay* (Paris, 1661), preuves, 18. — *Act. SS.* Aug. V. 355-56, n. 355-65.

b. *Vid. supra 2, C, XII.*

IV. TRANSLATIO UNIUS SPINAE VICENTIAM. *Vid. supra 2, C, XIII.*

V. TRANSLATIO PARTICULAE IN NORVEGIAM AN. 1274. *Inc.* Regnante in monarchia Norvegiae... Magno IV — *Des.* v id. nov. agitur. [4205]

BREV. NIDROSIENSE (1519), sign. zz. VI-VII; || TORFAEUS (Th.), *Hist. rer. Norveg.* IV. 359-60; || STORM (G.), *Mon. hist. Norvegiae* (1880), 161-62.

**5. VESTES ET SUDARIUM. A. PANNUS TRADITUS ECCLESIAE ILER-
DENSI AN. 1297. Inc.** In Christi nomine. Pateat universis... quod... pridie
non. dec. anno Dñi MCCXCVII — *Des.* specialiter convocatus. [4206]

VILLANUEVA, *Viage literario*, XVI. 266-71.

B. TUNICA INCONSUTILIS. I. SERVATA IN CIVITATE GALATEAE. Vid.
supra 2, C, i, d.

II. CAPPÄ DOMINI SERVATA ARGENTOLII. (OSTENSIO AN. 1156). Inc.
Universis... Hugo Rotomagensis... sacerdos... Ad omnium volumus
notitiam pervenire quod nos... apud Argentolium convenientes... [4207]

Du SAUSSAY (A.), *Panoptia sacerdotalis* (1653), 157-58; || GERBERON (G.),
L'Histoire de la robe sans couture de Notre Seigneur Jésus-Christ (Paris,
1627 [et saepe postea]) 121-23; || POMMERAYE (F.), *Sanctae Rotomagensis
ecclesiae concilia* (1677), 149-50; || BOUQUET, XV. 699-700; || GUÉRIN (L.-F.),
La sainte Robe de Notre Seigneur Jésus-Christ (Paris, 1844 et iterum 1845),
375-76; || P. L. CXCII. 1136-38; || WILLEMS (C.), *La sainte Robe de Trèves*
(Trèves, 1892), 156-58; || VANEL (J.-B.), *Histoire de la sainte tunique d'Argen-
teuil* (Paris, 1894), 159-61; || JACQUEMOT (A.), *La Tunique sans couture. de
N. S. J.-C.* (Lille, 1894), 233-35.

C. TUNICAE PUERI IESU TRANSLATIO DE UNGARIA COLONIAM, AUCT.
THOMA FREMPERGER. *Inc.* Omnibus et singulis... innotescat quoniam
altissimus... Erat enim quidam devotus — *Des.* visitatur cum devo-
tione. Ego Thomas Fremperger... anno MCCCCLXXIII. [4208]

*Historia translationis tunice Iesu Cristi de Hungaria ad inclitam civita-
tem Coloniensem*, Colonie, Lod. Renchen, s. a. [1485/89] (HAIN, 7359 et
8721), f. 2-4; || TOLDY (Fr.), *Analecta monumentorum Hungariae historica*
(1872), 197-200; || KORTH (L.), *Annalen des hist. Vereins für den Nieder-
rhein*, XLVI (1887), 60-65.

**D. SUDARIUM. I. CHRISTIANIS ADIUDICATUM AN. 678. a. (AUCT. ADA-
MNANO). Inc.** De illo quoque sacrosancto Dñi sudario... Ante annos
ferme ternos (*al.* trecentos) — *Des.* quasi octenos habens pedes. De
quo haec dicta sufficiant. [4209]

* *Arculfii relatio de locis sanctis scripta ab Adamnano*, i. 9, al. 10 vel 11
(P. L. LXXXVIII. 785-87; || T. TOBLER, *Itinera et descriptiones terrae
sanctae*, I. 153-56; || P. GEYER, *Itinera Hierosolymitana saeculi IIII-VIII*,
in CORP. SCR. ECCL. LAT. XXXVIII. 235-38); || DOBSCHÜTZ (E. von), *Christus-
bilder* (Leipzig, 1899), Belege, 143*-44*.

b. Inc. Sudarium capitis Dñi post resurrectionem eius quidam
Iudaeus furatus est — *Des.* uno latere rubro et altero viridi. [4210]

Cf. *Catal. Brux.* II. 391, 11°. — Est haec retractatio narrationis D. i. a,
subiecta retractatione sequentis capituli *Relationis* eiusdem.

II. TRANSLATIO CADUNIUM AN. 1117. Inc. Post ascensionem Dñi
s. eius sudarium Iudaeus fidelis furatus est — *Des.* quod prius habue-
rat, idem custodivit. Positum anno MCXXXV. [4211]

*Histoire du saint suaire et du sacré bandeau de Jésus-Christ ... transpor-
tés de l'orient dans l'abbaye de Cadouin* (Paris, 1644), 6-8; || CARLES (A.),

Histoire du saint suaire (Paris, 1875), 227-28; || *Rec. hist. crois. Occid.* V. 299-301.

III. SERVATUM COMPENDII. TRANSLATIO IN ALIAM CAPSAM AN. 1092 (LITTERAE PHILIPPI I FRANCORUM REGIS). *Inc.* In nomine Patris... Philippus... Ammonitus divina Dei propitiatione... [4212]

CHIFFLETIUS (I. I.), *De linteis sepulchralibus Christi servatoris* (Antverpiae, 1624), 153-55; || *Gallia christ.* X (1751), instrum. 102-3.

E. LINTEUM SEU SUDARIUM (IMAGO EDESSENA). a. (INTERPRETE SMIRA ARCHIATRO). *Inc.* Redemptor igitur et salvator noster Dñus I. C. antequam pro salute pateretur hominum — *Des.* cum universo terrae illius populo, ad laudem... Amen. [4213]

DOBSCHÜTZ (E. von), *Christusbilder* (1899), Beilage, 131**-35**.

b. *Inc.* Abgarus rex civitatis Edesse... misit Romam legatos — *Des.* diversis languoribus liberando, qui cum Patre... Amen. [4214]

DOBSCHÜTZ, l. c. 143**-52**.

F. VARIAE RELIQUIAE (SCYPHUS, CULTRUM, SINDON ETC.) IN ABBATIAM LACENSEM TRANSLATAE SAEC. XII, AUCT. HENRICO MONOGALLO. *Inc. prol.* Quoniam omnipotens Deus Lacense coenobium — *Inc.* Exstitit in partibus Sueviae miles quidam Ulricus nomine — *Des.* carentia meta. Amen. — *Sequuntur versiculi.* Praebuit hoc cifo Zacheus — *Des.* Deus hoc quia glorificavit. [4215]

RICHTER (P.), in *Westdeutsche Zeitschrift*, XVII (1898), 93-98.

6. MIRACULA IN IMAGINIBUS CHRISTI. I. IN STATUA APUD PANEADAM (CAESAREAM PHILIPPI). *Inc.* Verum quia huius urbis... Mulierem, quam sanguinis profluvio — *Des.* tabulasque depingi. [4216]

*EUSEBIUS, *Hist. eccl.* interprete Rufino, lib. VII, c. 14; || *GREG. TURON. *Glor. mart.* 20 (21), alio praemisso initio, nempe "Igitur, ut diximus, in primo Iordanis egressu..." [4217]

II. IN IMAGINE VERONICAE. A. CURA SANITATIS TIBERII. a. *Inc.* Factum est autem cum Tiberio et Vitellio coss. eodem tempore Tiberius caesar — *Des.* Dñus autem salutem contulit credentibus in se... [4218]

BALUZII, *Misc.* ed. MANSI, IV. 55-57; || DOBSCHÜTZ (E. von), *Christusbilder*, Beilage, 163**-89**.

EXC. MASSMANN (H. E.), *Der keiser und der kunige buoch, oder die sogenannte Kaiserchronik*, III (BIBLIOTHEK DER GESAMMTEN DEUTSCHEN NATIONAL-LITERATUR, IV, 3, 1854), 578-79.

Magna est lectionum varietas, praesertim in fine; ibi nempe alia in aliis exemplaribus addita inveniuntur.

Non raro, omissis ultimis capitulis (cf. *Catal. Brux.* II. 391-92, 12°; DOBSCHÜTZ, l. c. 182**), *des.* "defunctus est in lectulo suo..." [4219]

b. *Inc.* Hanc Pilatus Claudio direxit epistolam, adhuc vivente Tiberio — *Des. ut a.* [4220]

Evangelium Nicodemi etc. s. l. a. (HAIN, 11749), fol. 11^v-14; || *id.* s. l. a. (HAIN, 11750), sign. C-C.4; || FOGGINIUS (P. Fr.). *De romano divi Petri itinere*

et episcopatu (Florentiae, 1741), 38-46; || BALUZIUS-MANSI, t. c. 58-60; || SCHOENBACH (A.), in *Anzeiger für deutsches Alterthum*, II (ZEITSCHRIFT FÜR DEUTSCHES ALTERTHUM, XX, 1876), 173-80; || DOBSCHÜTZ, l. c. 163*-89**.

B. VINDICTA SALVATORIS. Inc. In diebus Tiberii Caesaris imperatoris... In diebus illis erat Titus regulus — *Des.* vita temporali deficiente; qui est benedictus... [4221]

TISCHENDORF (C.), *Evangelia apocrypha* (1853), 448-63; 2* ed. (1876), 471-86.

C. Inc. Postquam Dñus N. I. C. a Iohanne baptizatus est... [4222]

Exc. MASSMANN, t. c. 579-80, 605-6.

D. Videsis etiam recentiores narrationes de Pilato : **a.** edita partim ab MONE (Fr. J.), in *Anzeiger zur Kunde der deutschen Vorzeit*, VII (1838), 526-29; partim vero (nempe ea quae Mone omiserat) ab SCHOENBACH, l. c. 186-90; cf. DOBSCHÜTZ, op. c. Belege, 278*-79*, n. 8. — **b.** MONE, *ibid.* 529-530 (excerpta). — **c.** *Leg. aurea*, c. 53 (51), pars ultima (ed. GRAESSE, 232-235); cf. DOBSCHÜTZ, op. c. Belege, 301*-2*, n. 49, a et b. — **d.** TISCHENDORF, op. c. 432-35; 2* ed. 456-58.

III. IN IMAGINE A IUDAEIS TRANSFOSSA. a. Inc. Nam et isto nunc tempore... Nam Iudaeus quidam... [4223]

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 21 (22).

b. Inc. Gens inimica — *Des.* titulatio famae. [4224]

* FLODOARDUS, *De triumphis Christi sanctorumque Palaestinae*, II. 4 (P. L. CXXXV. 515-16).

c. VINC. BELLOV. XXII. 92.

d. (RHYTHMUS). Inc. In gremio imaginis matris Dei... [4225]

Cf. MUSSAFIA (A.), *Studien zu den mittelalterlichen Marienlegenden*, II (1888), 87, n° 75.

IV. IN IMAGINE NARBONENSI CHRISTI CRUCIFIXI. Inc. Est et apud Narbonensem urbem in ecclesia seniore... [4226]

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 22 (23).

V. IN IMAGINE BERYTENSIS CHRISTI CRUCIFIXI. (SERMO ADSCRIPTUS S. ATHANASIO). a. (INTERPRETE ANASTASIO BIBLIOTHECARIO). Inc. prol. Sustollite oculos mentis vestrae, et videte — *Inc.* Civitas est Berytus vocata, in finibus Tyri et Sidonis sita — *Des.* Haec agnoscens ego festinavi indicare vobis... Date ergo ipsi gloriam... [4227]

* Syn. II Nic., act. IV (MANSI, *Concil. coll.* XXIII. 23-31; || P. L. CXXIX. 283-86); || BARONIUS, *Annales*, an. 787, XXIII-VIII; || ANDRUZZI (L.), *Statera veritatis* (Romae, 1731), 61-71.

b. Inc. praeambulum. Apud Caesaream Cappadociae urbem prae-maximam convenientes de singulis urbibus Asiae — *Inc. prol.* Dilectissimi itaque omnes filii s. ecclesiae, mentis vestrae oculos simul et aures erigite — *Inc.* Est quaedam civitas in Syria inter terminos Tyri

et Sidonis posita, Berytus vocata — *Des.* Haec ergo sciens, amantissimi patres et ff., acceleravi declarare vobis... Et date illi gloriam... [4228

* *Athanasii ep. Alexandrini opera* (ed. Maurinorum, Paris. 1698, II. 351-353; || *P.G.* XXVIII. 813-20).

c. *Inc. praeambulum.* Apud Caesaream Cappadociae urbem maximam convenientes de pluribus Asiae urbibus — *Inc. prol.* Dilectissimi s. ecclesii filii, aures simul cordis et corporis erigite — *Inc.* Est civitas quae vocatur Berytus, adiacens inter terminos Tyri et Sidonis — *Des.* Haec ego sciens, amantissimi ff., curavi palam facere vobis... Date ergo ei magnificentiam... [4229

De qua versione cf. *Catal. Brux.* II. 391, 3°.

d. *Inc. prol.* Elevate oculos sensus vestri, universi s. christianae religionis fratres — *Inc. ut* 6, v, c. — *Des.* Haec sciens ego, ff. dd., acceleravi manifestare vobis... Decrevit s. Romana et Antiochensis ecclesia... [4230

Athanasii opera (ed. Maurin. t. c. 354-55; || *P.G.* t. c. 819-24); || LAMBECIUS, *Comment. de bibl. Vindob.* I. 128-31; *id.* ed. KOLLARIUS, I. 232-37.

e. (EPITOME) VINC. BELLOV. XXIV. 160.

VI. IN IMAGINE CHRISTI CRUCIFIXI DEIECTA IN PUTEO ECCLESIAE S. SOPHIAE CONSTANTINOPOLI. *Inc.* Postquam ille triumphalis regis regum titulus — *Des.* infra ecclesiam S. Sophiae contineri. [4231

De hac narratione cf. *Catal. Brux.* II. 129, 11°; 441, 11°.

VII. IN IMAGINE "ANTIPHONETE" CHRISTI CRUCIFIXI CONSTANTINOPOLI IN CHALCOPRATHIS. *Inc.* Post ascensionem Dñi N. I. C. ad caelos — *Des.* Ipsum vero Abramium presbyterum in eodem templo ordinavit. Et factum est gaudium magnum... [4232

HOFFERER (M.), *Iohannis monachi liber de miraculis, ein Spätlateinisches Uebersetzungswerk* (Würzburg, 1884), 7-41.

VIII. IN IMAGINE CEREAE TOLETANA. a. *Inc. prol.* Ad excitanda corda humilium — *Inc.* In urbe Toletana cum ab archiepiscopo in die assumptionis — *Des.* incendio liberet. [4233

NEUHAUS (C.), *Die Quellen zu Adgars Marienlegende* (Aschersleben, [1882]), 29-32 (om. prologo et fine); || *Id.* *Die lateinische Vorlagen zu den altfranzösischen Adgar'schen Marien-Legenden* (Aschersleben, [1887]), 51-52. — Cf. MUSSAFIA (A.), *Studien zu den mittelalterlichen Marienlegenden*, I (1887), 42, n° 41.

(Eadem narratio, iisdem verbis inc., sed contracta et dempto prol.)

α) VINC. BELLOV. VIII. 81, pars altera. — β) AEGIDIUS ZAMORENSIS, apud F. FITA in *Boletín de la real academia de la historia*, VII (Madrid, 1885), 74-75; || *Id.* *Estudios históricos*, III (1885), 193-94.

b. *Inc.* Iudaeorum multitudine olim Hispanias gravatas... [4234
Cf. MUSSAFIA, op. c. II (1888), 36, n° 33.

c. (RHYTHMUS). *Inc.* Cum (*al.* Dum) plebs oraret quiete... [4235
Cf. MUSSAFIA, op. c. II. 73, n° 17.

IX. IN IMAGINE CHRISTI AN. 742 LUCAM TRANSLATA, AUCT. LEBOINO DIAC. *Inc.* Leboinus diac... Quae oculis vidimus — *Inc.* Vir igitur ven. Gualfredus ep. subalpinus — *Des.* particula tangeretur et salvaretur, ipso adiuvante... [4236]

BARSOCCHINI (D.), *Ragionamento sul volto santo*, in MEMORIE E DOCUMENTI PER SERVIRE ALL'ISTORIA DEL DUCATO DI LUCCA, V, 1 (Lucca, 1844), 53-56 in nota.

X. IN IMAGINE CEREAE ATERNENSIS SEU PISCARIENSIS AN. 1062. *Inc. prol.* In tam magno mysterio — *Inc.* Anno ab inc. Dñi MLXII, gubernacula sedis Romanae papa Alexandro — *Des.* populum benedixerunt. [4237]
UGHELLI, VI. 852-60; 2^a ed. 691-96.

XI. IN IMAGINE COLONIENSIS CHRISTI CRUCIFIXI (RICHERUS, *Gesta Senoniensis ecclesiae*, IV. 36, al. 32). *Inc.* Cum per universum mundum... In civitate Coloniensi multitudo Iudaeorum — *Des.* Hoc igitur miraculum a quodam Iudaeo... [4238]

D'ACHERY, *Spicilegium*, III. 401-4; || Id. ed. DE LA BARRE, II. 642-43; || WAITZ (G.), in *MG. Scr.* XXV. 322-23.

XII. IMAGO CRUCIS IN INFERIORE MONASTERIO (*Niedermünster*) IN ALSATIA. *Inc. prol.* Sub tempore gratiae, post evangelium — *Inc.* Eo tempore fuit quidam rex Franciae — *Des.* Quod etiam testantur compedes... Acta sunt autem haec regnante Dño N. I. C... [4239]
De hac narratione cf. *Catal. Brux.* II. 87, 25°.

XIII. IN IMAGINE CHRISTI CRUCIFIXI CORISOPITENSIS. *Inc. prol.* Festum effusionis sanguinis ab imagine crucifixi — *Inc.* Quidam vir Corisopitensis diocesis bonus — *Des.* ante sacros cineres celebrari. [4240]
Brev. Corisopitense, litt. gothicis, sign. Iij^v-liiij.

XIV. MIRACULA S. CRUCIS HOLMIENSIS, SAEC. XV, AUCT. FR. GREGORIO ORD. PRAED. *Inc. prol.* (*mutilus*) numquam cessat benefacere, alioquin non est dignus — *Inc.* Expedit primitus narrare... Contigit enim in praesenti pestilentia, quae anno Dñi MCCCCXXI — *Des.* disquisitionem diligentem. Sit Deus per omnia benedictus. [4241]

ROBERG (L.), *Miracula sanctae crucis Stockholmiae* (Upsaliae, 1725), 1-43 (prologus in fine excusus est).

Exc. Scr. rer. Suecic. III, 2. 276-79.

7. MIRACULA IN SS. EUCHARISTIA. I. IN ECCLESIA FF. PRAEDICATORUM FRISACENSIS. *Inc.* Noverit universa ecclesia quod pentecosten de mane — *Des.* facere et (ma)nifes(tare). [4242]
Analecta sacri ordinis Fratrum Praedicatorum, I (1893), 79-80.

II. AURELIANIS AN. 1181.

VINC. BELLOV. XXX. 24.

III. IN COENOBIO BERICH AN. 1240. *Inc.* In nomine Dñi. Anno nati-

vitatis eiusdem MCCXL, Hermanno de Goslaria — *Des.* tueatur nos ab omnibus adversis. Amen. [4243]

Cf. Catal. Brux. II. 86, 17°.

IV. VULSINII ET URBEVETERI AN. 1263. *Inc.* Tempore quo... Urbanus papa IV — *Des.* perpetuis temporibus duraturam. Amen. [4244]

Bibl. Casin. I. Floril. 243-44.

V. IN ASSCHA PROPE BRUXELLAM AN. 1335. *Inc.* Pridem in parochia de Asscha, distante per duo miliaria — *Des.* cruces in Asscha visitantibus concessit. [4245]

Anecdota Ioh. Gielemans, 345-47.

VI. BRUXELLAE AN. 1370. *Inc. prol.* Dñus N. I. C. multiformiter fideles suos — *Inc.* Igitur circa annos Dñi 1370, tempore serenissimae dñae Iohannae — *Des.* resuscitantur. Igitur sit nomen Dñi... [4246]

Anecdota Ioh. Gielemans, 330-40.

VII. WILSENACI IN DIOEC. HAVERBERGENSI AN. 1383. *Inc.* Cum multiplicata fuissent mala in terra — *Des.* uberius invenitur. [4247]

LUDEWIG, *Reliquiae mss.* II (1727), 348-64.

VIII. IN MONTE ANDECHS BAVARIAE AN. 1388,9, AUCT. IOHANNE DOMINICO DE EUGUBIO. *Inc. epist.* Serenissimis... dñis Stephano, Friderico et Iohanni... Omnipotentis atque permanentis Dei... [4248]

Exc. QUETIF et ECHARD, *Scr. Ord. Praed.* I. 704; || LAMBECIUS, *Comment. de bibl. Vindob.* II. 922-23; || Id. ed. KOLLARIUS, II. 806-7.

IX. IN BUSCO DOMINI ISAAC AN. 1405. *Inc. prol.* Magna opera Dñi — *Inc.* Igitur de antiqua capella, quae iuxta plateam — *Des.* legentium parcentes laboribus supersedemus. [4249]

Exc. *Anecdota Ioh. Gielemans*, 380-89.

X. IN VILLA BERGENSI PROPE ALCMARIAM AN. 1421. a. *Inc.* Quoniam quidem rerum gestarum... Sane anno a nativitate Dñi MCCCCXXI — *Des.* virtutibus fore declaratum. [4250]

POELHEKKE (F. J.), in *Bijdragen voor de geschiedenis van het bisdom van Haarlem*, IV (1876), 144-49. — Var. lect. RIJKENBERG (E. H.), in eisdem *Bijdragen*, XXIII (1898), 148-49.

APPENDIX (MIRACULA). *Inc.* Buscoduas in ducatu Brabantiae nobilis est civitas — *Des.* audire volentibus enarrabant. [4251]

RIJKENBERG, t. c. 150-52.

b. *Inc.* Eadem etiam nocte praeter multas rupturas salsi aggeris — *Des.* per crystallum conspicabilis est. [4252]

POELHEKKE, t. c. 149-51.

XI. ALCMARIAE IN HOLLANDIA AN. 1429. a. CARMEN. *Inc.* Mille 400 Dñi dum sumpsimus annos — *Des.* dicat quilibet : Amen. [4253]

RIJKENBERG, in eisdem *Bijdragen*, XXI (1896), 365. — Cf. etiam 364 et 366.

b. CARMEN AUCT. BARTHOLOMAEO DE COLONIA. *Inc.* Admiranda Dei paucis miracula — *Des.* et in cunctis successus rebus amatus. [4254]

RIJKENBERG, t. c. 377-97.

Ignatius ep. Antiochenus m., sub Traiano. — Febr. 1.

1. PASSIO. *Inc.* Nuper recipiente principatum Romanorum Traiano — *Des.* glorificantes in ipsius ven. et s. memoria Dñm N. I. C... [4255]

USSERIUS (I.), *Appendix Ignatiana. II. Ignatii Antiocheni et Polycarpi Smyrnensis ep. martyria* (Londini, 1647), 1-8; || RUINART (1689), 11-14; (1713), 8-11; (1731), 8-10; (1802), I. 18-24; (1859), 56-59; || COTELERIUS, *SS. Patrum qui temporibus apostolicis floruerunt opera*, II (1672), deest; (1698), 171-78; (1700), 171-78; (1724), 173-80; || SMITH (Th.), *S. Ignatii epistolae genuinae* (Oxonii, 1709), 46-52; (Basileae, 1741), 135-40; || RUSSEL (R.), *SS. Patrum apostolicorum ... opera* (Londini, 1746), II, 1. 281-309; || GALLANDIUS, I. 294-98; || JACOBSON (G.), *S. Clementis Romani, S. Ignatii, S. Polycarpi ... quae supersunt* (Oxonii, 1838), II. 511-37; 3^a ed. (Oxonii, 1847), II. 551-79; || CURETON (W.), *Corpus Ignatianum* (London, 1849), 190-95; || LIGHTFOOT (J. B.), *The apostolic Fathers*, Part. II, Vol. II, 2 (London, 1885), 643-52.

2. PASSIO. *Inc.* Cum Traianus Romanorum suscepisset imperium — *Des.* α) memoria eius a fidelibus sollemniter celebratur. [4256]

vel β) celebratur. Sed translatio corporis eius... Amen. [4257]

vel γ) celebratur. Corporis eius reliquiae... et extra portam daphniticam in cimiterio conditae in mense decembrio, regnante... [4258]

vel δ) fecerunt ei memoriam cum laude. [4259]

Act. SS. Febr. I. 29-33 (et vid. ibi 33, annot. i, m); || PETERMANN (I. H.), *S. Ignatii ... quae feruntur epistolae* (Lipsiae, 1849), 483-95 (omisso uno loco post § 3); || FUNK (F. X.), *Opera patrum apostolicorum*, II (Tubingae, 1881), 259-75.

Exc. USSERIUS, t. c. 1-7; || COTELERIUS, t. c. II (1672), deest; (1698), 171-75; (1700), 171-75; (1724), 173-77; || GALLANDIUS, I. 299-300; || P.G. V. 987-90.

Est ubi (cf. *Catal. Brux.* I. 518, 1°, etc.) subiectum sit additamentum, quod *inc.* "Huc usque historiam passionis eius... Quid vero de eo vel epistulis eius Eusebius historiographus vel Hieronymus presb...", — *et des.* "de Roma Antiochiam delatae.", [4260]

3. PASSIO. *Inc.* Tempore quo Traianus Domitiani successit imperio — *Des.* locavere xvi kal. ian., ubi plurima fiunt miracula... [4261]

MOESINGER (G.), *Supplementum corporis Ignatiani* (Oeniponti, 1872), 18-20; cf. 31-32; || *Bibl. Casin.* III. Floril. 236-37.

4. Inc. Ignatius Antiochenae ecclesiae tertius post Petrum — *Des.* iacent extra portam daphniticam in cimiterio. [4262]

* HIERONYMUS, *De vir. ill.* c. 16,

5. PASSIO. *Inc.* Ignatius dicitur... Ignatius fuit discipulus b. Iohannis — *Des.* et commendatio honoris immensi. [4263]

Leg. aurea, c. 36; || MOMBRITIUS, II. 22^v-23^v; || BRAUN (Pl.), *Notitia hist.*

lit. II. 183-84; || DOUHET, *Dictionnaire des légendes* (Paris, 1855), 647-51 (quibusdam omissis).

6. EPITOMAE ETC.

* FLODOARDUS, *De triumphis Christi Antiochiae*, l. 5 (P.L. CXXXV. 551-554). — ADO, *De festiv. apost.* — VINC. BELLOV. XI. 56. — PETRUS DE NAT. III. 64.

Ildefonsus. *Vid.* Hildefonsus.

Illidius ep. Arvernus, † 384/85. — Iun. 5.

1. VITA AUCT. GREGORIO TURON. (*Vit. Patrum*, II). *Inc. prol.* Inter reliqua vitae perpetuae semina — *Inc.* S. igitur Illidius, cum perfectae vitae sanctitate polleret — *Des.* petita sine ambiguitate largire. [4264

* *Greg. Turon. opera* (ed. RUINART, 1151-57; || P.L. LXXI. 1016-20; || ed. KRUSCH, 668-72); || SURIUS, IV (1573), 115-17; (1579), 113-15; VII (1618), 117-18; VII (1877), 145-47; || *Act. SS.* Iun. I. 425-26; 3^a ed. 418-19.

2. VITA. *Inc.* S. Illidius ex nobili et antiqua Arvernorum prosapia — *Des.* est inchoatum et exstructum. [4265

Act. SS. t. c. 427-30; 3^a ed. 420-23.

3. ELEVATIO ET TRANSLATIO AN. 1311. *Inc.* Arvernus Arberto praesulatus praesidente — *Des.* ostensum tantum fuisse. [4266

Act. SS. t. c. 430-32; 3^a ed. 423-25.

Illuminata v. m. culta Tuderti, sub Maximiano. — Nov. 29.

PASSIO. *Inc.* Passionem s. I-ae... cuius vultus fulget sicut sol — *Des.* in loco qui nominatur Papinianus III kal. dec., ad laudem... [4267

Bibl. Casin. III. Floril. 81-83.

Illutus ab. in Wallia, saec. VI. — Nov. 6.

1. VITA. *Inc.* Dives provincia, victoriosa, potens in armis — *Des.* dum fugit Guynedotie turba. [4268

REES, *Cambro British SS.* 158-82.

2. VITA. S. enim Illutus filius fuit nobilissimi militis — *Des.* et nulum alium in valore praecellentem. [4269

CAPGRAVIUS, f. 187-88^v.

Imerius. *Vid.* Himerius.

Indaletius ep. Urcitanus, saec. I. — April. 30.

TRANSLATIO AN. 1080, AUCT. HEBRETHMO MON. CLUNIACENSI. *Inc. prol.* Post gloriosam et salutiferam Dñi I. C. resurrectionem — *Inc.* Tempore ergo Sanctii, piissimi atque timorati regis — *Des.* anno ab inc. Dñi MCXXII, v kal. apr., praestante... [4270

TAMAYO, *Mart. hisp.* II. 554-63; || *Act. SS.* April. III. 725-31; 3^a ed. 733-39.

Indractus et soc. mm. culti Glastoniae, saec. VIII in. — Febr. 5.

1. PASSIO AUCT. GUILIELMO MALMESBIRIENSI. *Inc.* Regnante in perpetuum Dño et salvatore — *Des.* sit decus potestasque Spiritui paraclyto in saecula saeculorum. Amen. [4271]

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 338.

2. EIUSDEM EPITOME. *Inc.* Postquam vero b. Patricius populum Hiberniensem — *Des.* quae legerat exponebat. [4272]

CAPGRAVIUS, f. 188^v-89; || COLGANUS, *Act. SS. Hiberniae*, 253-54; || *Act. SS.* Febr. I. 689-90; 3^a ed. 696.

Ingaudus conf. discipulus S. Salvii, saec. VII. — Oct. 29.

TRANSLATIO AN. 1435. *Vid.* **Salvius** ep. Ambianensis.

Ingenuinus (Genuinus) ep. Sabionensis seu Brixinensis, saec. VII in. — Febr. 5, Sept. 5.

1. VITA. *Inc.* (cap. V) Sic Sabionenses quasi modo geniti infantes — *Des.* cum b. Petro apost. merito obtinet patronatum. [4273]

RESCHIUS, *Annales eccl. Sabionensis*, I. 430-39. — Libelli huius prologum et cap. I-IV (quae sunt de S. Cassiano) recensuimus supra, s. v. **Cassianus** m. apud Forum Cornelii, 3.

2. VITA. a. *Inc.* Ingenuinus quem s. Paulinus in Gestis Longobardorum (*al. add.* quae scripsit) clarissimum asserit — *Des.* Post multos annos Brixinam transfertur... [4274]

RESCHIUS, t. c. 456; cf. *ibid.* 439-41.

b. (epitome) PETRUS DE NAT. III. 85.

Ingridis de Skeningia monialis Ord. Praed., † 1282.

1. FRAGMENTUM PROCESSUS CANONIZATIONIS.

SCHÜCK (H.), *Två svenska biografier från medeltiden*, in *ANTIQUARISK TIDSKRIFT*, V (Stockholm, 1895), 463-66.

2. LITTERAE KANUTI EP. LINCOPENSIS AD IMPETRANDAM CANONIZATIONEM (B. NICOLAI LINCOPENSIS ET B. INGRIDIS). *Inc.* Sanctissimo in Christo patri... Fons sapientiae verbum Dei... [4275]

SCHÜCK, t. c. 467-74.

Innocens ep. Cenomannensis. *Vid.* **Innocentius**.

Innocentes martyres. — Dec. 28.

1. PASSIO. *Inc.* Secundo et XL imperii Caesaris augusti anno — *Des.* Talis igitur Herodis exstitit finis pro scelere quod in Bethleem... [4276]

Narratio excerpta ex EUSEBII *Hist. eccl.* secundum interpretationem Rufini, lib. I, a cap. 2 ad cap. 9. — Cf. *Anal. Boll.* VIII. 142, 8°.

2. PASSIO. *Inc. prol.* Innocentes dicti sunt triplice ratione — *Inc.* Innocentes ab Herode Ascalonita — *Des.* prout cum fratre ordinaverat, interfecit. [4277]

Leg. aurea, c. 10.

3. PASSIO. *Inc.* Innocentes mm. ab Herode Ascalonita — *Des.* relaxavit. Innocentes autem mm. sub die uno passi... [4278]

PETRUS DE NAT. II. 10.

4. INVENTIO PATAVII AN. 1053. *Vid.* **Maximus** ep. Patav.

5. INVENTIO BONONIAE AN. 1141. *Vid.* **Petronius** ep. Bonon.

6. INVENTIO PATAVII AN. 1177. *Vid.* **Iustina** v. Patav., 4.

Innocentius I papa, † 417. — Iul. 28.

* *Liber pont.* (ed. DUCHESNE, I. 220-22; || ed. MOMMSEN, 88-90). — PETRUS DE NAT. VI. 149.

Innocentius ep. Afer cultus Caietae, saec. IV. — Mai 7.

VITA. *Inc.* In diebus illis persecutio erat christianorum — *Des.* S. Mariae Caietanae ecclesiae; ubi eius meritis... [4279]

Act. SS. Mai II. 138-39.

Innocentius ep. Cenomannensis, † post 541. — Iun. 19.

VITA (*Actus pont. Cenomann.* 8). *Inc.* Dñus Innocens, natione Gallus — *Des.* scripta reperire poterit. Qui et vivit cum Christo... [4280]

MABILLON, *Vet. anal.* III. 74-79; 2^a ed. 245-46; || *Act. SS.* Iun. III. 859-860; 3^a ed. IV. 716-17.

Exc. CAUVIN, *Géographie ancienne du dioc. du Mans*, VII.

Innocentius ep. Dertonensis, † cca. 350. — April. 17.

VITA. *Inc.* Ad laudem... Fuit apud civitatem Dertonensem illustris Quintius — *Des.* non sunt in hoc libello scripta. Transiit autem... [4281]

MOMBRIUS, II. 27-29; || *Act. SS.* April. II. 482-85; 3^a ed. 478-81.

Innocentius ep. Emeritensis, saec. VII. — Iun. 21. *Vid.* **Emeritenses**.

Innumerabiles martyres. *Vid.* **Caesaraugustani**.

Inventius. *Vid.* 1°) **Iventius**; 2°) **Viventius**.

Ioachim pater B. V. Mariae.

1. *Vid.* EVANGELIUM PSEUDO-MATTHAEI (infra **Maria Virgo**, 1).

Cf. *Catal. Brux.* II. 406, 1°.

2. VITA. *Inc. prol.* O s. Ioachim... ut quid heu tua... gesta in scriptura non sunt plenius commendata — *Inc.* Ss. et nobilissimus pater I.

regali ex genere David — *Des.* quo dicto, oculos clausit et dulciter exspiravit. [4282

Hystoria pulcra de S. Ioachim, s. l. a. (HAIN, 8746), f. 2^v-5; || *Hystoria nova de S. I.*, s. l. a. (HAIN, 8747), f. 2^v-4^v (et add. "In monasterio etiam S. Galli ... veneratur").

3. VITA. *Inc. prol. ut in 2.* — *Inc.* Imperante ergo Octaviano augusto — *Des.* et mox illo dicto dulciter et devotissime exspiravit. Gaude ergo prae cunctis patribus etc. etc. [4283

Historiae tres de S. Anna, de S. Ioachim... s. l. a. (HAIN, 8748), f. 14^v-18.

4. PETRUS DE NAT. VI. 140.

Ioachim ab. Florensis, † 1202. — Mai 20.

VITAE SYNOPSIS AUCT. LUCA EP. CUSENTINO. *Inc.* Ego Lucas, archiep. Cusentinus, anno II pontificatus dñi papae Lucii — *Des.* parum de frigore vel aestu, de fame vel siti curavit. [4284

UGHELLI, IX. 279-83; 2^a ed. 205-8; || *Act. SS.* Mai VII. 93-94 (3^a ed. 91-92), n. 20-30.

Ioachinus Senensis Ord. Serv. B. M. V., † 1305. — April. 16.

1. VITA ET MIRACULA AUCT. CHRISTOPHORO DE PARMA (?). I. *Inc.* Ioachinus ex utroque parente nobili stirpe progenitus — *Des.* fierent beneficia petentibus populis, prout decet, praestante... [4285

SOULIER (P. M.), in *Anal. Boll.* XIII. 386-91.

II. *Inc.* Obiit autem b. I. anno Dñi MCCCIV et coepit Dñus — *Des.* Haec autem ad nostram eruditionem... Amen. [4286

SOULIER, t. c. 391-97.

2. VITA ET MIRACULA AUCT. PAULO ATTAVANTO. *Inc. prol.* Operae pretium est I-ni vitam — *Inc.* Is teneris igitur annis ingenue a parentibus educatus — *Des.* Is ergo, ut exordium finemque iuxta... [4287

(Passim mut.) *Act. SS.* April. II. 455-65; 3^a ed. 451-61; || CANALI (B. A. M.), *Vite de' bb. Gioachino Piccolomini e Francesco Patrizi Senesi* (Lucca, 1725), 129-78.

3. VITA ET MIRACULA AUCT. NICOLAO BURGHEISIO. *Inc.* Ioachinus a matre non minus quam a patre generosus fuit — *Des.* ibique gratiae monumenta reliquit. [4288

Incunabula Ordinis Servorum sub Deiparae Virginis vessillo militantium (Senis, 1532), f. 10-11^v; || CANALI, t. c. 179-85.

Ioagnolus (Ioanninus, Iohannes) de Callio, tertii Ord.

S. Franc., † cca. 1370. — April. 21.

MIRACULA PUBLICIS INSTRUMENTIS CONSIGNATA AN. 1373 ET 1374.

Act. SS. April. II. 953-55; 3^a ed. 949-50.

Ioathas. *Vid. Zotas.*

Iohanna v. Urbevetana, tertii Ord. S. Dominici, † 1306. — Iul. 23.

VITA AUCT. IACOBO SCALZA. *Inc. prol.* Creator omnium Deus noster et dñus — *Inc.* Haec de castro quod dicitur Carnaiola — *Des.* cuius legendam secum habebant et ferebant. [4289]

MARREDDU (V.), *Leggenda latina della B. Giovanna detta Vanna d'Orvieto* (Orvieto, 1853), 1-64.

Iohannes Baptista, praecursor Domini. — Iun. 24, Aug. 29.

1. PRIMA INVENTIO HIEROSOLYMIS ET TRANSLATIO CAPITIS EMESAM, INTERPRETE DIONYSIO EXIGUO. *Inc. prol. interpretis.* Dño ven. mihi Gaudentio ab. Dionysius. Carissimorum fratrum, quos per gratiam — *Inc.* Duo monachi ex oriente profecti — *Des.* Cuius apparitionis modum... Marcellus his retulit verbis. — *Sequitur narratio* 2. [4290]

MOMBRIITUS, II. 23^v-25; || DU CANGE (Ch. DU FRESNE), *Traité historique du chef de S. Jean Baptiste* (Paris, 1665), 205-15; || *Act. SS.* Iun. IV. 721-22 et 716-18; 3^a ed. V. 620-21 et 615-17; || *P.L.* LXVII. 417-23.

2. SECUNDA INVENTIO CAPITIS EMESAE, AUCT. MARCELLO ARCHIMANDRITA SPELAEI, INTERPRETE DIONYSIO EXIGUO. *Inc.* Apparuit (inquit) ter bb. et universalis apostolus — *Des.* α) restituta est pristinae sanitati (*al.* sospitati), praestante Dño... [4291]

vel β) pristinae sanitati. Celebrata est autem depositio... [4292]

MOMBRIITUS, t. c. 25-27 (des. β); || DU CANGE, t. c. 215-28 (des. " pristinae sanitati "; sed addita est ex versione Combesisii ultima § quae *inc.* " Facta est S. Ioannis... depositio ... "); || *Act. SS.* Iun. IV. 724-28; 3^a ed. V. 623-627 (des. ut apud Du Cange); || *P.L.* t. c. 423-32 (item). — Cf. *Act. SS.* Iun. IV. 729 (3^a ed. V. 627), annot. ε (des. α); *Catal. Paris.* III. 164, 20°; 400 (des. β).

3. TRANSLATIO CAPITIS ROMAM SAEC. V. *Vid. Gratus* ep. Augustae Praetoriae.

4. TRANSLATIO CAPITIS ANGERIACUM. a. *Inc.* Narrat Iosephus vinctum fuisse — *Des.* α) Tandem vero metam narrationi ponentes... [4293]

vel β) postmodum multa Dño mirabilia operante... [4294]

vel γ) Assidue Dñus mirabilia multa operabatur... [4295]

*S. *Cypriani opera* (*P.L.* IV. 931-38); || *Act. SS.* Iun. IV. 757-59; 3^a ed. V. 650-52; cf. ibi annot. ε, ζ (des. β, γ). — *Var. lect. Catal. Paris.* I. 298, 59°. *Exc. Le COINTE, Ann. eccl. Franc.* VIII. 514-16.

b. I. INVENTIO. *Inc.* ut 4a. — *Des.* restituta est pristinae sanitati. Celebrata est autem festivitas... ind. VII, ad laudem... [4296]

Cf. *Anal. Boll.* VIII. 102, 1°; XI. 219, 4°.

II. TRANSLATIO. *Inc.* Regnante Pippino rege Francorum... cuidam viro religioso — *Des.* Dedicaverunt eam in ipsius b. I-is honore, per cuius meritum... [4297]

Cf. *Act. SS. Iun. IV.* 760-61 (3^a ed. V. 652-53), annot. *m* et *ε*; *Anal. Boll.* VIII. 102, 2°; XIV. 82, 16°; *Catal. Paris.* III. 136, 26°.

5. TRANSLATIO FACIEI AMBIANUM AN. 1206, ADSCRIPTA RICARDO DE GERBOREDO EP. AMBIANENSI. *Inc.* Ab urbe Byzantina nuper... Franco-
rum itaque Cpolitanis in partibus exercitu militante — *Des.* Facta est
autem dicta translatio... [4298]

Act. SS. Iun. IV. 745-47; 3^a ed. V. 639-40; || SALMON (Ch.), *Histoire du
chef de S. Jean-Baptiste* (Amiens, 1876), 197-203; || RIAnt, *Exuviae sacrae
Cpolitanae*, I. 35-44.

6. DE ALIIS RELIQUIIS NARRATIONES GREGORII TURONENSIS.

- I. Iohannes vero Baptista astu Herodis per Herodiaden... [4299]
- II. Quoniam Vasatinsis urbis meminimus... [4300]
- III. Nam quaedam mulier a Maurienna (*Vid.* infra **Tygris**). [4301]
- IV. Apud Toronicam vero urbem in oratorium... [4302]
- V. Sub huius urbis territorio apud vicum... [4303]
- VI. Et quia I-is B-ae meminimus, dignum est... [4304]
- VII. Sunt autem et ad Levidam civitatem... [4305]
- VIII. Nam vidi ante hoc tempus hominem Iohannem... [4306]
- IX. In urbe autem Turonica est ecclesia S. Mariae... [4307]

*GREG. TURON. *Glor. mart.* 11-19 (12-20). — In cap. 12, 16-18 (13, 17-19)
de S. Iohanne non fit sermo; verum ea cum aliis coniuncta reperire est
in legendariis sub titulo *Virtutes S. Iohannis Baptistae*.

7. TRANSLATIO RELIQUIARUM GENUAM AN. 1098. a. (AUCT. IACOBO DE
VORAGINE). *Inc.* Convenientibus nobis in unum, ff. cc. — *Des.* suae
nobis expandet viscera pietatis, praestante... [4308]

BELGRANO (L. T.), in *Atti della società Ligure di storia patria*, X (1874),
480-91; || *Rec. hist. crois. Occid.* V. 229-35.

b. (AUCT. NICOLAO DE PORTA, libris 4). *Inc. prol.* Deus, alme parens,
qui de nihilo — *Inc. lib. I.* Antequam perveniam ad dicta infrascripta
— *Des. lib. III.* et fama ipsa ubilibet propalata. — *Inc. lib. IV.*
. — *Des.* gaudent angeli et collaudant filium Dei. Amen. [4309]

Rec. hist. crois. t. c. 236-47 (omisso libro iv paene toto).

Exc. BANCHERO (Gius.), *Il duomo di Genova illustrato* (Genova, 1855),
216-22; 2^a ed. (1859), 216-22.

8. VISIO ATHANASII DE CLAROMONTE. *Vid.* **Angelus** m. Ord. Carm. 3.

Cf. *Anal. Boll.* XVII. 315, 3°.

9. APPARITIONES ET MIRACULA IN PONTISCURVI OPPIDO CAMPANIAE
FACTA SAEC. XII. *Inc.* Multifariis perversitatum generibus — *Des.* ad
propria cum omni exultatione remeavit. [4310]

Act. SS. Iun. IV. 799-803; 3^a ed. V. 685-89.

10. TRANSLATIO BRACHII CISTERCIUM AN. 1263. *Inc. prol.* Si quis scire

voluerit quam pretioso — *Inc.* Hoc est transcriptum litterarum nobilis viri dñi de Cycons — *Des.* perpetuo in s. veneratione et honore. [4311

APPENDIX. Sententia quorundam verborum graecorum... [4312

Act. SS. Iun. IV. 768-69 (3^a ed. V. 659-60), n. 296-303.

11. MIRACULA MAURIENNAE FACTA. *Inc.* Vir quidam Tabvisius nomine — *Des.* rediens mihi haec retulit. [4313

Act. SS. Iun. IV. 777, n. 340; 3^a ed. V. 667, n. 339.

12. DEXTERA EQUITIBUS RHODIIS A BAI AZETHO DONATA AN. 1484. (NARRATIO GUILLELMI CAOORSIN). *Inc. prol.* Sapientum percelebre dogma est — *Inc.* Apud Byzantium magni Constantini urbem sacra S. I-is B-ae dextra — *Des.* qui tam sacro munere Rhodios insigniverit. [4314

CAOORSIN (Guil.), *Opera*, Ulmae, 1496 (HAIN, 4369), sign. f.8-g.6^v.

Exc. Act. SS. Iun. IV. 770-72 (3^a ed. V. 661-63), n. 308-17.

13. "BAPTISTA SALVATORIS", OPUS ADSRIPTUM GARCIAE EP. VASATENSIS, libris 2. *Inc. prol.* Exegistis saepius a me, Vasatenses venerabiles — *Inc. oratio.* Vita, salus mundi — *Inc. lib. I.* B. igitur praecursor Christi longe antequam — *Des. lib. II.* non canino dente corrodat, sed cum alacritate suscipiat. [4315

[DIBARROLA (I.)], *Baptista Salvatoris* (Vasati, 1530), sign. A.3^v-A.113^v et fol. 1-43; || DOM AURELIEN, *La Gaule catacombaire... L'apôtre S. Martial... Baptista Salvatoris...* (Toulouse, 1880), 137-297.

14. EPITOMAE.

*ALDHelmus, *De laude virg.* 5 (P.L. LXXXIX. 245-46). — Ado, *De festiv. apost.* — VINC. BELLOV. xviii. 60, 61. — *Leg. aurea*, c. 125 (120). — PETRUS DE NAT. vii. 132.

15. De reliquiis et apparitionibus S. Iohannis Baptistae non pauca legere est narrata a CAESARIO HEISTERBACENSI, *Dial. mirac.* viii. 49-52, 53, 54: || *Act. SS.* Iun. IV. 804-5 (3^a ed. V. 689-90), n. 477-81; 778-79 (3^a ed. V. 668), n. 345-47; 753 (3^a ed. 647), n. 238.

Iohannes apostolus et evangelista. — Dec. 27.

1. VITA AUCT. PSEUDO-ABDIA. a. *Inc.* Tempore illo ss. apostoli Dñi et salvatoris nostri ceterique discipuli — *Des.* Hic subito corporis somno requiescit in pace per Dñm N. I. C., qui coronis... Amen. [4316

(Mut. additis nempe ab ipso Lazio alio initio et paucis sententiis in fine) LAZIUS (W.), *Abdiae hist. certam. apost.* (Basileae, 1552), 48-68; || Id. ed. Ioh. FABER (Paris. 1560), f. 50^v-71; || Id. ed. Th. BEAUXAMIS (Paris. 1566 et iterum 1571), f. 50^v-71; || LA BARRE (L. de), *Hist. christ. vet. patrum* (1583), f. 27-31^v; || FABRICIUS, *Cod. apocr. Novi Test.* II (1719), 531-90. — Prima et ultima verba ex codicibus desumpsimus. Cf. etiam LIPSIUS, *Die apokr. Apostelgeschichten*, I 131, 175, 409.

Exc. (initium) *Catal. Paris.* I. 271, 4°.

b. (RECENSIO BREVIOR). *Inc.* ut 1 a. — *Des.* Postea vero inventa est fovea plena... et fiunt ibi virtutes multae... Amen. [4317

ADDITAMENTUM. *Inc.* Operae pretium est quam dignus exitus Herodis — *Des.* Talis igitur Herodis exstitit finis, quod digna... [4318

[NAUSEA (Frid.)], *Anonymi philalethi eusebiani in vitas apostolorum rhapsodiae* (Colon. 1531), f. 29^v-40^v.

c. *Inc.* Tempore illo b. I. frater Iacobi sub Domitiano imp. — *Des.* ab hominibus expellerentur, praestante... [4319

Est haec recensio paululum interpolata solius initii Vitae 1a. Cf. LIPSIUS, t. c. 413-14.

2. VITA AUCT. PSEUDO-MELLITO. a. *Inc. prol.* Mellitus servus Christi... Volo sollicitam esse fraternitatem vestram — *Inc.* Secundam post Neronem persecutionem christianorum Domitianus exercuit. Unde factum est ut s. I. apost. tolleretur de Epheso — *Des.* Postea vero inventa est fovea illa plena... [4320

FLORENTINIUS (F. M.). *Vetustius occidentalis ecclesiae martyrologium* (1668), 130-37; || FABRICIUS, op. c. III (1743), 604-23; || HEINE (G.), *Bibliotheca anecdotorum*, I (1848), 109-17; || P. G. V. 1239-50. — Epitomen huius libelli confecit ORDERICUS VITALIS, *Hist. eccl.* II. 5 (ed. LE PREVOST, I. 288-99).

b. (RECENSIO INTERPOLATA). *Inc. prol. ut in 2a.* — *Inc.* Secundam etc. ut 2a... exercuit. Huius temporibus s. I. apost. et evangelista apud urbem Ephesum a proconsule comprehensus — *Des. ut 2a.* [4321

MOMERTIUS, II. 29-32 (deest prol.); || CRESCIMBENI (Giov. M.), *L'istoria della chiesa di S. Giovanni avanti Porta Latina* (Roma, 1716), 6-21; || *Bibl. Casin.* II. Floril. 66-72.

c. TRANSITUS S. IOHANNIS. *Inc.* Cum esset annorum s. I. evangelista 97 — *Des. ut 2a.* [4322

Est haec ultima pars Vitae 2, quae nonnumquam in legendariis sola descripta est. Cf. *Catal. Paris.* I. 14, 1°; 220; 238, 2°, etc.

3. VITA AUCT. PSEUDO-PROCHORO. *Inc.* Factum est post assumptionem Dñi N. I. C. filii Dei vivi in caelos, congregati sunt apostoli — *Des.* Discessimus itaque inde glorificantes Patrem... Amen. [4323

(Mut., interpolata, fine abscisso) *Bibl. patr. Paris.* (1575), II. 185-230; || LA BARRE (L. de), *Hist. christ. vet. patrum* (1583), f. 1-14^v; || *Bibl. patr. Lugd.* (1677), II. 1. 46-67.

Exc. Ultima pars libelli genuina edita est *Catal. Brux.* II. 389-90.

Prima et ultima verba genuina ex codicibus exscripsimus, de quibus cf. LIPSIUS, op. c. I. 358, et *Ergänzungsheft* 97; *Anal. Boll.* V. 348; *Catal. Brux.* II. 389; *Catal. Paris.* II. 334, 3°; cf. etiam ZAHN (Th.), in *Göttingische gelehrte Anzeigen*, 1880, II. 1220-25.

4. EPITOMAE.

*Vetus *Argumentum evangelii sec. Iohannem* (P. CORSEN, *Monarchianische Prologe zu den vier Evangelien*, Leipzig, 1896, 6-7; de prioribus editionibus vid. *ibid.* 1, et LIPSIUS, op. c. I. 445). — *Argumentum in Apocalypsim* (E. RANKE, *Codex Fuldensis*, Lipsiae, 1868, 432). — HIERONYMUS, *De vir ill.* 9. — GREG. TURON. *Glor. mart.* 29 (30). — **Breviarium apostolorum* (vid. supra *Apostoli*, 4). — *ALDHelmus, *De laud. virg.* 6 (P. L.

LXXXIX. 246-47). — *PSEUDO-ISIDORUS HISPAL., *De ortu et obitu patrum*, c. 72 (*P.L.* LXXIII. 151-52); || LIPOMANUS, II, f. 75^v; || *Bibl. Casin.* III. Floril. 38 (praemisso brevi prologo); || *Anal. Boll.* IV. 206. — ADO, *De festiv. apost.* — VINC. BELLOV. XI. 14, 39-44, 49, 50. — *Leg. aurea*, c. 9. — *Ibid.* c. 69 (65); || *Legenda inventionis reliquiorum cum aliquibus miraculis B. Mariae Iacobi* (Romae, 1553), sign. A.ij-A.ij^v; || *Legenda inventionis reliquiarum cum etc.* (Reate, 1639), 5-6. — PETRUS DE NAT. II. 7; IV. 134.

5. FRAGMENTA NARRATIONIS DE REDITU EX INSULA PATHMO.

Bibl. Casin. II, Floril. 72 sqq. Insunt mirae contiones et litterae Nervae imperatoris.

6. NARRATIO DE IUVENE AD PAENITENTIAM ADDUCTO (EX CLEMENTIS ALEXANDRINI LIBRO "QUIS SIT DIVES"). *Inc.* Audi fabulam, non fabulam... Cum post tyranni obitum de Pathmos insula — *Des.* et trophaea visibilis in eo resurrectionis ostendens. [4324]

EUSEBIUS, *Hist. eccl.* interprete Rufino, lib. III, c. 23; || VICELIUS, *Hagiologium*, f. 57^v-58^v (om. prima sententia); || LIPOMANUS, I, f. 15-16; || *Bibl. Casin.* II. Floril. 75-76.

7. COMOEDIA "CALLIMACHUS", AUCT. HROTSUITA. *Inc. argum.* Resuscitatio Drusianae — *Inc.* Callimachus. Paucis vos, amici, volo — *Des.* supplicisve aptabit. Ipsi soli honor... [4325]

**Hrotsuitae opera* (*P.L.* CXXXVII. 1001-14; || ed. BARACK, 191-211).

8. MIRACULUM. (TRACTATUS DE AEDIFICATIONE ECCLESIAE S. IOHANNIS EVANG. DE RAVENNA). a. *Inc.* Defuncto Constantino patre piissimi Valentiniani, patruus eius — *Des.* Ergo, ff. mei, quid agere... [4326]

MURATORI, *Rer. ital. scr.* I, 2. 567-69.

b. *Inc.* Defuncto Constantio patre piissimi Valentiniani, cuius mater — *Des.* Arcanum, dixi, quod delatum est... [4327]

MURATORI, t. c. 570-72.

c. (AUCT. RAINALDO EP. RAVENNATE). *Inc.* Anno urbis conditae MCLI — *Des.* quem reliquit superstitem. Deo gratias. Amen. [4328]

MURATORI, t. c. 573-74.

Iohannes I papa, † 526. — Mai 27.

**Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 275-76; || ed. MOMMSEN, 133-37). — GREG. TURON. *Glor. mart.* 39 (40). — *GREG. MAGNUS, *Dial.* III. 2 (*P.L.* LXXVII. 221-22); || *Act. SS.* Mai VI. 703 (3^a ed. 696), n. 7. — VINC. BELLOV. XXII. 33. — PETRUS DE NAT. V. 51. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 39^v.

Iohannes erem. in Aegypto, † 393. — Mart. 27.

1. VITA. *Inc.* Primum igitur tamquam vere fundamentum... Hunc enim vidimus in Thebaidis partibus — *Des.* atque ita perrexit ad Dñm, cui est gloria... Amen. [4329]

*RUFINUS, *Hist. mon.* 1 (*Vitae Patrum*, ed. ROSWEYDUS, 120-37; || *P.L.* XXI. 391-405); || SURIUS, III (1618), 269-74.

2. EPITOMAE.

* PALLADIUS, A. 22 (*Vitae Patrum*, ed. ROSWEYDUS, 959-60; 2^a ed. 965-966; || *P.L.* LXXIV. 301-4). — PETRUS DE NAT. IV. 6, 7.

Iohannes Agnus prior Gandavensis Ord. Praed., † 1296.

MIRACULUM. *Inc.* Alios inter beatos conventus Gandensis reconditus — *Des.* Porro hic b. obiit anno partus virginei MCCXCVI.. [4330]

Anal. Boll. III. 209-10; || *Fratris Gerardi de Fracheto Vitae FF. ord. Praed.*, ed. B. M. REICHERT (Lovanii, 1896), 320.

Iohannes Agnus ep. Traiectensis, † cca. 646. — Iul. 25.

1. VITA AUCT. HARIGERO AB. LOBIENSI (*Gesta ep. Leodiensium*, c. 29-31). *Inc.* His igitur per successionem ad alia vocatis Iohannes xxv succedit — *Des.* sepultus in ecclesia Cosmae Hoio sita in monte. [4331]

KÖPRE (R.), in *MG. Scr.* VII. 176-79; || *P.L.* CXXXIX. 1034-39.

2. VITA AUCT. AEGIDIO AUREAEVALLENSI (*Gesta ep. Leodiensium*, I. 37-39). *Inc.* His igitur per successionem ad superna translatis Iohannes xxv succedit — *Des.* sepultus in ecclesia S. Cosmae Hoio in monte sita. [Cuius festivitas... agriculator honorem]. [Huius vero I-is reliquias... Lothario Magno]. [4332]

CHAPEVILLE, *Gesta pont.* I. 68-72; || *Act. SS.* Iul. VI. 226-27, n. 7-12 (desunt additamenta "Cuius... Huius...").

Exc. HELLER (I.), in *MG.* XXV. 30.

Iohannes ep. Alexandrinus. *Vid.* Ioh. Eleemosynarius.

Iohannes m. Alexandriae, sub Maximiano. — Mai 9.

1. PASSIO. *Inc.* Diocletianus olim imp. et praecipuus idolorum cultor — *Des.* qui ss. martyres in caelesti regno coronat. Amen. [4333]

Cuius epitomen exhibet Petrus de Natalibus (vid. 2). In hac Passione de Iohanne narrantur eadem fabulae quas legimus alibi de Procopio duce (in Vita graeca) et de Ephysio mart. (vid. supra **Ephysius**).

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. V. 16.

3. TRANSLATIO CPOLI VENETIAS AN. 1215, AUCT. PETRO CALO. *Inc.* Urbem Cpolim tradidit Deus in manibus Latinorum — *Des.* ubi Deus multa beneficia elargitur. [4334]

CORNELIUS (Flam.), *Eccl. Venet. illustr.* IV. 170-71; || RIAnt, *Exuviae sacrae Cpolitanae*, I. 179-82.

Iohannes de Alverna (-nia). *Vid.* Ioh. Firmanus.

Iohannes a Baculo mm. Silvestrinus, † 1290. — Mart. 24.

VITA AUCT. ANDREA IACOBI FABRIANENSI. *Inc. prol.* Praedilectis in Christi fr. Francisco de Buximo ceterisque... Habuit, ut nostis, prisci

temporis taediosa condicio — *Inc.* Iohannes igitur praedictus originem traxit de humili villa Paterni — *Des.* Denique concludendo quod vitam et miracula... [4335]

(*Mut.* valde, omisso prologo, capitulorum ordine partim prorsus turbato) *MERCATUS* (I.), *Vita B. Ioannis a Baculo, discipuli S. Sylvestri, Sylvestrinae congregationis ... fundatoris* (Camerini, 1613), 1-72. — Verba genuina ex codice desumpsimus.

Iohannes Bassandus mon. Ord. Caelestinorum, † 1455. — Aug. 26.

VITA. *Inc. prol.* Originis caducae pondus — *Inc.* Noster igitur bb. in Christo pater ex Gallia — *Des.* quae tangens feretrum viri s., continuo exstitit liberata (*al.* sanata est). — *Sequitur epitaphium.* Hoc in mausoleo... quae tibi grata fuit. [4336]

Act. SS. Aug. V. 875-92.

Iohannes ep. Bergomensis m., † cca. 683. — Iul. 11.

VITA. *Inc.* Iohannes m. et Pergamensis ep., cuius nomen interpretatur — *Des.* Passus est autem et capite truncatus... [4337]

Act. SS. Iul. III. 202 (3^a ed. 193-94), n. 14-19.

Iohannes Beverlacensis ep. Hagustaldensis, dein Ebora-censis, † 721. — Mai 7.

1. *VITA.* *Inc.* Defuncto Eata ep., Iohannes vir s. Hagustaldensis ecclesiae — *Des.* digna conversatione complevit. [4338]

*BEDA, *Hist. eccl.* v. 2-6.

2. *VITA AUCT. FOLCARDO SITHIVENSI.* *Inc. prol.* Dñō suo... lucernae ardenti... archipraesuli Aldredo... In praecepto servitutis tuae — *Inc.* Aeterna compatiētis Dei miseratio — *Des.* praestante illo, cui condita cuncta famulantur. [4339]

Act. SS. Mai II. 168-73 (3^a ed. 167-72), n. 1-27, ex apographo mendoso; at vid. *var. lect.* seu emendationes *ibid.* Mai VII. 615-16; 3^a ed. 605-6; || *P.L.* CXLVII. 1165-77, n. 1-27 (ea ipsa quae leguntur in *Act. SS.* Mai II); || RAINE (J.), *The Historians of the Church of York* (RER. BRIT. SCR. 71), I. 239-60; cf. LVII-LVIII, not. 3.

3. *MIRACULA.* *Inc.* Dñs et salvator noster I. C. multa miracula — *Des.* Et haec per intercessionem huius s. conf... [4340]

Act. SS. Mai II. 173 (3^a ed. 172), n. 28-31; || *P.L.* t. c. 177-78, n. 28-31; || RAINE, t. c. LVIII-LIX, not. 1.

4. *MIRACULA AUCT. WILLELMO (KETELLO?).* *Inc. prol.* Dñs amicis suis... Ethal. et Thur. Willelmus... Ex multo tempore quaedam b. l-is miracula — *Inc. cap. I.* Regnante Adelstano rege christianis-

simo — *Inc. cap. II.* Postquam Anglorum regimen — *Des.* motum fluctuum eius mitigat et mirabiliter coerces, cui semper sit laus...[4341

Act. SS. Mai II. 173-80; 3^a ed. 172-79; *var. lect. ibid.* Mai VII. 616; 3^a ed. 606-7; || *RAINE*, t. c. 261-91. — Aliquando deest vel inscriptio prologi (" Dñis amicis... "), vel caput 1.

5. MIRACULA. *Inc. prol.* Cum multa miracula referantur — *Inc.* Regnante inclito rege Adelstano, viro catholico — *Des.* caritas refrigerescit. Nos vero huius sancti miracula... [4342

Act. SS. t. c. 180-87; 3^a ed. 179-86; || *RAINE*, t. c. 293-320.

6. MIRACULA. *Inc. prol.* Multitudo signorum — *Inc.* Quaedam mulier Beverlacum adierat — *Des.* multis profuisse. [4343

Act. SS. t. c. 187-88; 3^a ed. 186-87; || *RAINE*, t. c. 321-25.

7. MIRACULA. *Inc. prol.* Cum ad fidei corroborationem — *Inc.* Contigit ut tempore quodam aestivo — *Des.* a quo fuerat ante translatum. Per huius igitur s. conf... [4344

Act. SS. t. c. 188-94; 3^a ed. 187-92; || *RAINE*, t. c. 327-47.

8. VITAE EPITOMAE. a. *Inc.* In principio regni Alfridi Nordanhimbrorum regis — *Des.* ut 1. [4345

RAINE, t. c. 511-17.

b. *Inc.* Bb. Iohannes archiep. intra confinia Anglorum editus — *Des.* ut 2. [4346

RAINE, t. c. 521-26.

c. *Inc.* Bb. igitur I. etc. ut 8b. — *Des.* cunctorum dolorum genera effugantur, ipso largiente... [4347

MABILLON, Acta, III, 1. 434-36; 2^a ed. 411-12; || *RAINE*, t. c. 527-29.

d. *Inc.* B. Iohannes dictus de Beverlaco, eo forte quod — *Des.* effectum concedit salutarem, ad laudem... [4348

RAINE, t. c. 531-34.

e. *Inc.* Bb. enim I. archiep. Eboracensis intra Anglorum confinia natus — *Des.* immensa curatione indigens. [4349

CAPGRAVIUS, f. 189^v-91; || *RAINE*, t. c. 535-41.

f. *Inc.* Iohannes ep. Augustudunensis, ut scribit Beda — *Des.* quod dicitur Silva Clerorum, anno Dñi dccxxi. [4350

PETRUS DE NAT. IX. 119.

g. *Inc.* S. Iohannes Eboracensis archiep. quodam tempore iter faciens — *Des.* imitabilem complevit. [4351

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 280^a-80^c; || *id.* (Lovan. 1485), f. 68-68^v.

Iohannes Bonus de Mantua erem. Ord. S. Augustini,
† 1249. — Oct. 23, Nov. 23.

1. PROCESSUS CANONIZATIONIS AN. 1251, 1253, 1254.

Act. SS. Oct. IX. 771-885.

2. VITAE SUMMARIUM AUCT. S. ANTONINO EP. FLORENTINO. *Inc.* Circa annos Dñi 1200 — *Des.* spiritum reddidit Creatori. [4352]

ANTONINUS FLORENT. *Chronic.* tit. xxiv, c. 13; || *Act. SS.* t. c. 746-47.

3. VITA AUCT. AMBROSIO CALEPINO. *Inc.* Ianbonus ex patre Iohanne et matre Bona — *Des.* ab ullo comprehendi queant. [4353]

Act. SS. t. c. 748-67.

4. PETRUS DE NAT. appendix, 6.

Iohannes Bonus ep. Mediolanensis, saec. VI med. — Ian. 10.

RHYTHMUS. *Inc.* Iohannes a parentibus Mediolanum ducitur — *Des.* Heribertus sollicitè hoc adimplere studuit. [4354]

[OLTROCCHI (B.)], *Ecclesiae Mediolanensis historia Ligustica* (Mediolani, 1795), II. 543-46; || OLCESE (P.), *Biografia di S. Giovanni Buono* (Genova, 1894), 90-95.

Iohannes de Bridlingtona, prior canon. regul., † 1379. — Oct. 10.

1. VITA. *Inc.* B. Iohannes, prior de Bridlingtona, ex honestis parentibus — *Des.* Haec autem sufficiunt ad praesens... Amen. Ora tu pro me... praemia palmae. [4355]

Act. SS. Oct. V. 137-44.

2. VITA. *Inc.* Sacratissimae recordationis I. prior Bridlingtoniensis — *Des.* Tam providus igitur conf. magnificus... [4356]

CAPORAVIUS, f. 191-96*. — (Mut.) SURIUS, V (1574), 684-90; (1580), 769-75; X (1618), 149-52; III (1875), 654-63.

Iohannes reclusus Cainonensis, saec. VI. — Mai 5.

NARRATIO. *Inc.* Requiescit haud procul ab hac basilica... [4357]

* GREG. TURON. *Glor. conf.* 23.

Iohannes de Callio. *Vid.* Ioagnolus.

Iohannes Calybita mon. Constantinopoli, saec. V. — Ian. 15.

1. VITA INTERPRETE ANASTASIO BIBLIOTHECARIO. *Inc. prol. interpretis.* Rev. patri meritisque b. Formoso... B. Iohannis monachi, qui a casula — *Inc.* Vitam bonam et strenuam... Erat quidam in urbe Roma vir valde dives — *Des.* Hic calcans diabolum meruit bravium... III kal. mart., regnante... [4358]

Anal. Boll. XV. 258-67.

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. III. 156.

Iohannes Cantius presb. Cracoviensis, † 1473. — Oct. 20.

MIRACULA AUCT. MATTHIA PLEBANO S. ANNAE CRACOVENSIS. *Inc. prol.*

Etsi iuxta constitutionem Alexandri papae III — *Inc.* Et primo feria II post festum Visitationis... [4359]

Kętrzyński (W.), in *Mon. Pol. hist.* VI. 484-519. — Sequuntur *ibid.* 520-528 et 528-533 alia miracula an. 1487-1499 et 1500-1519 facta, quae statim postquam contigerant ab aliis scriptoribus litteris mandata sunt.

Iohannes de Capistrano Ord. Min., † 1456. — Oct. 23.

1. VITA AUCT. NICOLAO TELLO DE FARA. *Inc. prol.* Collabentem ferme Dei civitatem — *Inc.* Aprutinae sane telluris alumnus — *Des.* Accipe itaque, pater ss., hanc tui qualemcumque laudationem... [4360]

Act. SS. Oct. X. 439-83.

Exc. WADDINGUS (L.), *Annales Minorum*, IV (1637), 268-9, viii; 2^a ed. IX (1734), 67-68, viii (prologi recensio paulum diversa, quae *inc.* "Laborantem in hoc peregrinationis saeculo Dei civitatem et ferme collabentem...") [4361]

2. VITA AUCT. HIERONYMO DE UTINO. *Inc. epist. Petri Mauroceno.* Optimo viro... Hieronymo de Utino... Cupienti mihi, immo sitienti — *Inc. responsum Hieronymi.* Ven. patri fr. Petro Mauroceno... Rogarunt me suaves litterae tuae — *Inc.* Est in primis satis probata veritas — *Des.* dicendique facilitate restaurata. Vale. Ex conventu... xv kal. iul. MCCCCLVII. [4362]

Act. SS. t. c. 483-91.

3. VITA AUCT. CHRISTOPHORO DE VARISIO. *Inc. prol.* Ven. patri fr. Gabrieli de Verona... Iuxta paternitatis vestrae desiderium — *Inc.* Prope civitatem Aquilanam, in qua — *Des.* Orare pro me... Amen. In vigilia Petri et Pauli MCCCCLXXXIX. [4363]

Act. SS. t. c. 491-545.

4. EPISTULAE. I. NICOLAI DE FARA DE REBUS GESTIS A IOHANNE DUM GERMANIAM INGREDIEBATUR (4 IULII 1451). *Inc. prol.* Rev. in Christo patribus fr. Iacobo de Marchia... Cogit me singularis tua erga me benivolentia — *Inc.* Havendo noi abandonato Italia — *Des.* Vester qui supra Nicolaus filius indignus. [4364]

FRATI (L.), in *Miscellanea Francescana*, III (1888), 8-13 (prologus et ultima verba latine, cetera italice scripta sunt).

II. EIUSDEM DE IOHANNIS ITINERE GERMANICO (24 IULII 1451). *Inc. prol.* Rev. in Christo patribus fr. Ludovico de Senis... Iubet ipsa vestra singularis benevolentia — *Inc.* Proficiscentibus nobis, rev. patres, ad has Alemanniae partes — *Des.* iterum orate. Ex inclita urbe Viennensi xxiv iul. MCCCCLI. [4365]

WADDINGUS, op. c. VI (1648), 6-10; 2^a ed. XII (1735), 84-87; || *Act. SS.* t. c. 330-32, n. 196-203.

III. SOCIORUM IOHANNIS DE IPSIUS OBITU (AN. 1457).

Exc. RADERUS (M.), *Bavaria sancta*, I. 305-7; || WADDINGUS, op. c. VI. 285-287; 2^a ed. XII. 403-5.

IV. IOHANNIS DE TAGLIACOTIO DE REBUS GESTIS A IOHANNE IN BELLO CONTRA TURCAS. *Inc. prol.* Rev. in Christo patri... Iacobo de Marchia... Etsi non ignorem, optime senior — *Inc.* Cum anno Dñi MCCCCLIV de mense novembris — *Des.* (*mutila*) cum in veritate adhuc non essent 2000, omnes simul territi | [4366]

WADDINGUS, op. c. VI. 227-47; 2^a ed. XII. 340-62; || *Act. SS.* t. c. 366-80, n. 306-347 (om. inscriptione " Rev. in Christo... ").

V. EIUSDEM DE IOHANNIS OBITU (10 FEBR. 1461). *Inc. prol.* Rev. in Christo patri... fr. Iacobo de Marchia... Admirabilem ac stupendam de Turcis victoriam — *Inc.* B. igitur iste s. ac fortissimus Dei athleta — *Des.* videre canonizationem praefati b. patris. Ex Florentia... [4367]

WADDINGUS, op. c. VI. 268-85; 2^a ed. XII. 384-403; || *Act. SS.* t. c. 390-402, n. 375-418.

Alias litteras, easque bene multas, quae tamen breviores sunt atque magis in laudibus sancti quam in rerum ab eo gestarum narratione continentur, seorsim recensendas non duximus. Videat lector WADDINGUM, op. c. VI (2^a ed. XII, XIII), et *Act. SS.* t. c.

5. MIRACULA POST MORTEM. *Inc. prol.* Noverint universi ad quos — *Inc.* Balthassar pelfifex de Wylax praestitit iuramentum — *Des.* talia coram multis retulit, praestito iuramento. [4368]

BARBERIUS (I. B.), *Gesta, virtutes et miracula B. Ioannis a Capistrano* (Romae, 1662), appendix, 1-89.

Exc. Act. SS. t. c. 477-78, annot. *f, h, q*; 480-81, annot.; 483, annot. *b, c*.

Iohannes a Caramola Ord. Cist., † 1339. — Aug. 26.

VITA. *Inc. prol.* Ad describendum vitam caelibem — *Inc.* Iohanni ergo dedit originem civitas Tholosana — *Des.* vidi et singula vera conspexi. Obiit autem, immo verius... [4369]

UGHELLUS, VII. 140-44; 2^a ed. 91-93; || *Act. SS.* Aug. V. 860-61.

Iohannes Cazinfrontus ep. Vicentinus m., † 1184. — Mart. 15.

1. INQUISITIO FACTA CREMONAE AN. 1223 DE VITA ET MORIBUS. *Inc.* Anno dñicae inc. MCCXXIII, ind. XII, die VII intrante mensis nov., in civitate Cremona cum D. Homobonus. [4370]

Act. SS. Mart. II. 753-54; 3^a ed. 943-44 (nonnullis contractis et rescissis); || SCHIAVO (A.), *Della vita e dei tempi del B. Giovanni Cacciafronte* (Vicenza, 1866), 239-43.

2. INQUISITIO FACTA VICENTIAE AN. 1224. I. DE VITA ET MIRACULIS. *Inc.* Haec sunt attestaciones... Millesimo CCXXIV, ind. XII, de mense ian., presb. Aldigerius... [4371]

DONDI DALL' OROLOGIO, *Ist. eccl. di Padova*, VII. 35-41; || SCHIAVO, t. c. 244-50.

II. DE ALIIS MIRACULIS. *Inc.* Haec sunt attestaciones... Millesimo CCXXIV, ind. XII, de mense ian., Maria uxor olim Martini... [4372]

SCHIAVO, t. c. 252-60.

Iohannes paenitens in eremo Cellarum Vallisumbrosae, saec. XIV.

NARRATIO AUCT. HIERONYMO RADIOLENSI. *Inc.* Hanc quam diximus Cellarum eremum alter — *Des.* feliciter emigravit. [4373]

Act. SS. Mart. II. 50-51 (3^a ed. 49-50), n. 17-19, 21. — Cf. BANDINIUS, *Catal. cod. lat. bibl. Mediceae Laurentianae*, I. 475.

Iohannes Chrysostomus ep. Cpolitanus, † 407. — Sept. 14, Ian. 27.

1. DIALOGUS DE VITA AUCT. PALLADIO (EP. HELENOPOLITANO), INTERPRETE AMBROSIO CAMALDULENSI. *Inc. epist. interpretis.* Dñs s. atque bb. patri Eugenio Ambrosius. Converte nuper ex graeco — *Inc.* Cum venisset aliquando Romam Palladius — *Des.* Ipse nobis partem et hereditatem tribuat invenire cum illo... [4374]

Palladii ep. Helenopolitani de vita D. Ioannis Chrysostomi archiep. Cpolitani dialogus... (Venetiis, 1532), sign. A.iiij^a-A.4 et et 1-206.

Exc. (epist. et initium Vitae) MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* III. 693-95.

Particulam eiusdem Vitae ab ANASTASIO BIBLIOTHECARIO versam vid. **Syn. II Nic. act. viii* (MANSI, *Concil. coll.* XIII. 468-69; || *P.L.* CXXIX. 503).

2. VITA (EXCERPTA EX CASSIODORO). *Inc.* Defuncto Theodosio in eius imperio filii successerunt — *Des.* Is in eius loculo defigens oculos atque frontem, pro Arcadio et Eudoxia... [4375]

* CASSIODORUS, *Hist. tripart.* x. 1-26 (*P.L.* LXIX. 1165-83). — Cf. *Catal. Paris.* I. 281, 33°; 557, 23°; II. 178, 55°, etc. etc.

3. VITA AUCT. LEONE. *Inc. epist.* Sacrae dignitatis... quondam Iuliano, nunc Lupo nomine... Leo, qui et Iohannes... Actiones passionesque b. Chrysostomi I-is — *Inc. prol.* Velut agrum variis affluentem floribus — *Inc.* Fuit vir vitae valde per omnia laudandae — *Des.* quae et eodem nomine ipsius officii vocatur. — *Inc. epil.* Haec pauca de immensis ac magnis virtutibus tuis... [4376]

Catal. Paris. III. 17-45.

Exc. MAI, *Spicil. Rom.* V, 1. 155-57; || *P.G.* CXX. 175-78. — *Bibl. Casin.* III. Floril. 380-87.

4. VITA. *Inc.* Iohannes Chrysostomus Secundo et Anthusa parentibus nobilissimis — *Des.* ecclesiae restituti sunt. [4377]

Bibl. Casin. III. Floril. 165-68.

5. VITA. *Inc.* Bb. Iohannis Chrysostomi Cpolitani ep. vita, genus... Iohannes itaque fuit Antiochenus, filius Secundi — *Des.* in ecclesiasticis diptycis primus inseruit. [4378]

Exc. Catal. Brux. II. 347-48, 51°.

6. VITA. *Inc.* Iohannes cognomine Chr. Antiochenus filius Secundi et

Anthurae nobilium — *Des.* dedit uxorem. Haec omnia de Historia tripartita extracta sunt. Mortuus est autem cca. annos Dñi 400. [4379

Leg. aurea, c. 138 (131); || *MOMBRIUS*, II. 33-35^r; || *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 239-41^d; || *id.* (Lovan. 1485), f. 17-20^r.

7. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XIX. 3, 4, 51. — PETRUS DE NAT. III. 27.

Iohannes Climacus ab. in Monte Sina, † cca. 600. — Mart. 30.

VITA AUCT. DANIELE MON. RAITHENO. *a.* *Inc.* Quae nempe, ut sic loquar, audita digna civitas fuerit — *Des.* interius vero contemplativa continentes documenta. [4380

Cf. Catal. Brux. II. 202 et 321.

b. (INTERPRETE AMBROSIO CAMALDULENSI). *Inc.* Quatenam hunc virum divinum civitas tulerit — *Des.* intrinsecus vero contemplativae doctrinae continentes. [4381

IOHANNIS SCHOLASTICI *Climax seu scala paradisi* (Toleti, 1505), sign. a.ij-a.5^r; || (Mediolani, 1506), sign. a.ii^r-a.7, [et saepe deinceps]; || *LIPOMANUS*, II, f. 401^r-2^r; || *SURIUS*, II (1571), 428-30; (1578), 456-58; III (1618), 281-82; III (1875), 560-64; || *Bibl. patr. Paris.* (1575), III. 387-90; || *Bibl. patr. Colon.* (1618), VI, 2. 241-42.

c. *Inc.* Quae fuerit civitas quae hunc hominem gloriosum et divinum genuit — *Des.* per eius doctrinam et nunc usque salvantur. [4382

Ioh. Climachi Scala paradisi, s. l. a. [Parisiis], Denis Roce, [1498] (= *COPINGER*, II, n° 1678), f. 3-... [non vidimus]; || *Doctoris spiritualis Iohannis Climaci ... triginta gradus celestis scale*, [Parisiis], 1511, sign. a.iii-a.5.

Iohannes Colobus seu Parvus erem. in deserto Scetis, saec. V in. — Oct. 17.

1. * *PALLADIUS*, B. 11 (*Vitae Patrum*, ed. ROSWEYDUS, 988; 2^a ed. 994; || *P.L.* LXXIV. 365). — *Leg. aurea*, c. 176 (171).

2. *NARRATIUNCULA RHYTHMICA. Inc.* In vitis patrum veterum quiddam legi... Iohannes abba parvulus — *Des.* Cum angelus non potuit, vir bonus esse didicit. [4383

D. Fulberti Carnotensis ep. antiquissimi opera varia, ed. C. de VILLIERS (Paris. 1608), f. 183-84; || *Vitae Patrum*, ed. ROSWEYDUS, 534-35; || *Bibl. patr. Colon.* (1618), XI. 48; || *Bibl. patr. Lugd.* (1677), XVIII. 52; || *Du Ménil* (Ed.), *Poésies populaires latines antérieures au douzième siècle* (1843), 189-90; || *P.L.* LXXIII. 812, et iterum CXLI. 350-51; || *Act. SS.* Oct. VIII. 47; || *JAFFÉ* (Ph.), in *Zeitschrift für deutsches Alterthum*, XIV (1869), 469.

Iohannes de Columbini fundator Ord. Iesuatorum, † 1367. — Iul. 31.

1. VITA AUCT. IOHANNE A TAUXINIANO EP. FERRARIENSI. *Inc.* Italica

regione Tusculanis oris fuit vir quidam — *Des.* ac favorabiles se, optante Deo, praestiterunt, ad laudem... [4384]

BALUZIUS, *Misc.* ed. MANSI, IV. 566-71.

2. VITA AUCT. PHEO BELCARIO, INTERPRETE ANTONIO DE SENIS EP. FULGINATE. *Inc.* Antiqua et famosa civitas Senarum — *Des.* quem publice portavit per annum. [4385]

De hac versione cf. *Anal. Boll.* XI. 338.

Iohannes ep. Cpolitanus. *Vid.* 1°) **Ioh.** Chrysostomus ;
2°) **Ioh.** Ieiunator.

Iohannes ep. Cracoviensis. *Vid.* **Iohannes Prandotha.**

Iohannes Damascenus, † ante 754. — Mai 6.

VINC. BELLOV. XVIII. 103-5. — PETRUS DE NAT. IV. 135.

Iohannes Dominici Ord. Praed., S. R. E. cardinalis,
† 1419. — Iun. 10.

1. LAUDATIO AUCT. S. ANTONINO EP. FLORENTINO. *Inc.* Ingratitudinis argui possem... Hic in adolescentia sua — *Des.* ubi dicitur miraculis clarere. Obiit autem... [4386]

ANTONINUS FLORENT. *Chronic.* tit. xxiii, c. 11, § 3; || *Act. SS.* Iun. II. 396-397; 3^a ed. 390-91.

2. VITA AUCT. IOHANNE CAROLI FLORENTINO. *Inc. prol.* Cogitanti mihi saepenumero, Francisce frater — *Inc.* Varias admodum et diversas — *Des.* annus supra M^{um} CCCC^{us} XX^{us} beato fine conclusit. [4387]

ALBERTI (Leander), *De viris illustribus ord. Praed.* (Bononiae, 1517), f. 70-82 (omissis prol. et nonnullis aliis locis); || *Act. SS.* t. c. 399-418; 3^a ed. 393-411.

Iohannes ep. Eboracensis. *Vid.* **Iohannes Beverlacensis.**

Iohannes Eleemosynarius ep. Alexandrinus, † 616. — Ian. 23.

1. VITA AUCT. LEONTIO EP. NEAPOLEOS CYPRI. a. (INTERPRETE ANASTASIO BIBLIOTHECARIO). *Inc. prol. interpretis.* Cogitante me ac diu tacite — *Inc. prol.* Intentio quidem una est nostra quoque et eorum qui ante nos — *Inc.* Cum pervenissem Alexandriam ego indignus — *Des.* Deus diligentibus se. Quae omnes nos impetremus... [4388]

Clausula. Expliciant acta... quae quidem praetermissa fuerant a Iohanne... interpretari praecepit. [4389]

(Vita sine clausula) **Vitae Patrum* (ed. ROSWEYDUS, 178-205; || *P.L.* LXXIII. 337-84); || LIPOMANUS, II, f. 242-60^v; || *Act. SS.* Ian. II. 498-517;

3^a ed. III. 111-131; || *P.G.* XCIII. 1613-60. — In nonnullis codicibus, praetermissis prologis et initio, Vita sic inc. "Promotus ergo et in throno residens... „ [4390]

(Clausula) *Catalogus cod. mss. bibliothecae regiae*, Pars tertia, IV (Paris. 1744), 139; || BANDINIUS, *Catal. cod. lat. bibl. Mediceae Laurentianae*, I. 358-59, IV; 555-56, XL; || *Anal. Boll.* IX. 272, 5°; || *Catal. Paris.* III. 428, 1°.

b. *Inc. prol. interpretis.* Ea quae de actibus s. I-is... Anastasius postea — *Inc. prol.* Una quidem est et nostra et quorundam qui ante nos — *Inc.* Cum venissem aliquando Alexandriam indignus ego — *Des.* Deus diligentibus se. Quae etiam nos contingat mereri... [4391]

Cf. Catal. Paris. II. 515, ad cod. 5602, 1°.

2. *VITA. Inc.* Antiquorum patrum sanctorumque confessorum — *Des.* et non nobis placere. Sed nec potuit eum revocare. [4392]
De qua Catal. Paris. I. 369, 44°.

3. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XXIII. 108-10. — *Leg. aurea*, c. 27; || MOMBRIUS, II. 35^v-37^v. — PETRUS DE NAT. III. 77.

Iohannes eremita. *Vid.* **Iohannes** erem. in Aegypto.

Iohannes ep. Eugubinus. *Vid.* **Iohannes** Laudensis.

Iohannes ep. Ferrariensis. *Vid.* **Ioh. a Tauxiniano**.

Iohannes Firmanus seu de Alverna, Ord. Min., † 1322. — Aug. 9.

1. *VITA. Inc. prol.* In sacro loco, qui dicitur mons Alvernae — *Inc.* Vir iste ss., dum adhuc esset puerulus — *Des.* omni miraculo sensibili fuisse maiorem. [4393]

Act. SS. Aug. II. 459-69.

2. *VITA. Inc.* Quam gloriosus sit... Inter quos singulariter fulsit — *Des.* solemniter traditus sepulturae. Ubi multis miraculis... [4394]

Analecta Franciscana, III (1897), 439-47.

3. *VITA (EX Speculo Vitae S. Francisci et sociorum eius). Inc.* Praedictus frater I. cum consolationes mundi — *Des.* Et ego vidi fratrem... qui cognovit personas illas. [4395]

* *Speculum Vitae S. Francisci* (vid. supra **Franciscus Assisiensis**, 16); || *Act. SS.* t. c. 469-74.

4. EPITOMAE

BARTHOLOMAEUS DE PISIS, *De conformitate*, lib. I, conf. VIII, part. II (ed. Mediol. 1513, f. 56^v-57^v). — ANTONINUS FLORENT., *Chronic.* tit. XXIV, c. 7, § 15.

Iohannes ab. Gorziensis, † 974. — Febr. 27.

VITA AUCT. IOHANNE AB. S. ARNULFI METTENSIS. Inc. prol. Nostrum in omnibus quae piae, probae vel honestae vitae sunt — *Inc.* Prae-

cepta saecularis doctrinae, quae rhetorica dicitur — *Des. (imperfecta)*
depopulandam traduxerit. [4396]

LABBE, *Bibl. mss.* I. 741-76; || *Act. SS.* Febr. III. 690-715; 3^a ed. 695-721; || MABILLON, *Acta*, V. 365-412; 2^a ed. 365-410; || PERTZ, *MG. Scr.* IV. 337-77; || *P.L.* CXXXVII. 241-310.

Exc. BOUQUET, IX. 127-29.

Iohannes Gualberti fundator congr. Vallisumbrosae,
† 1073. — Iul. 12.

1. VITA AUCT. ANDREA AB. STRUMENSI. *Inc. (mutila)* deridet, nunc tamen vocetur et veniat — *Des. (mutila)* in qua testimonium inseruit, quod postea retractans | [4397]

Act. SS. Iul. III. 343-65; 3^a ed. 327-47; || *P.L.* CXLVI. 765-812. — Cum in antiquo exemplari ms. folia quaedam deessent, lacunas supplevit "ex aliis auctoribus", maxime autem ex Vita 2, manus multo recentior, ita ut in editis Vita incipiat: "Tempore quo simoniaca et Nicolaitarum haereses..." ; cf. *Act. SS.* 316 (3^a ed. 302), n. 28, 29; 345 (3^a ed. 329), annot. h.

2. VITA AUCT. ATTONE EP. PISTORIENSI. *Inc. prol.* Plerumque rogatus a pluribus congregationis Vallimbrosanae fratribus — *Inc.* Tempore quo simoniaca et Nicolaitarum haereses — *Des.* sanitati ex integro restitui. — *Inc. epil.* Haec ego frater unus peccator... Amen. [4398]

Thesaurus [VELIUS], *Vita S. Ioannis Gualberti ab.* (Romae, 1612), 1-79 (deest epil.); || MABILLON, *Acta*, VI. 2. 268-92; 2^a ed. 275-98 (deest epil.); || *Act. SS.* t. c. 365-82; 3^a ed. 348-63; || *P.L.* t. c. 671-706 (deest epil.).

3. VITA. *Inc. prol.* In libro Timei Platonis — *Inc.* B. igitur Iohannes ex nobili prosapia patre Gualberto — *Des.* Post multos itaque in Dei servitio labores... [4399]

DAVIDSOHN (R.), *Forschungen zur älteren Geschichte von Florenz* (Berlin, 1896), 55-60.

4. VITA AUCT. GREGORIO AB. PASSINIANENSI. *Inc. prol.* Rogas, imperas, pater Hugo reverentissime. [4400]

Exc: SOLDANI (F.), *Questioni ist.-cron. Vallombrosane* (Lucca, 1731), 33, 34-35, 36, 112, 150. — Id. *Seconda parte delle questioni ist.-cron. Vallombrosane* (Firenze, 1733), 39-40, 44, 121, 146, 195, 206, 243-44, 245-46, 257, 319-20. — Id. *Historia monasterii S. Michaelis de Passiniano* (Lucae, 1741), 109, 190-91, 192-93.

5. VITA. *Inc.* Iohannes Gualberti nobilium illorum de Petrono — *Des.* ad sonum campanae currentibus evidentissime notum fuit. [4401]

Cf. BANDINIUS, *Catal. cod. lat. bibl. Mediceae Laurentianae*, I. 616, iv.

6. VITA AUCT. ANDREA DE S. AMBROSIO, IANUENSI. *Inc. prol.* Scriptura sacra luculentissime testante, patet ss. quattuor evangelistas — *Inc.* Attendite populi omnes et attendat terra — *Des.* (?) Conatus sum etiam hoc opusculum florere... [4402]

De qua cf. *Act. SS.* t. c. 315 (3^a ed. 301), n. 24; DAVIDSOHN, t. c. 53.

Exc. *Act. SS.* t. c. 318 (3^a ed. 304), n. 37-41; 322 (3^a ed. 308), n. 62; 327

(3^a ed. 312), n. 86; 336 (3^a ed. 321), n. 130; 342-43 (3^a ed. 327), n. 159. — SOLDANI, *Questioni* (1731), 4-6, 18, 51, 114, 122-23. — Id. *Seconda parte...* (1733), 37-39, 79, 224.

7. VITA AUCT. S. ANTONINO FLORENTINO. *Inc.* Circa idem tempus, scilicet anno Dñi MXL claruit b. I. G. fundator et institutor — *Des.* Tertio die sepultus... Post cuius transitum... miracula fecit. [4403]

ANTONINUS FLORENT. *Chronic.* tit. xv, c. 17. — (Mut.) SURIUS, IV (1573), 184-91; (1579), 183-89; VII (1618), 169-72; VII (1877), 216-27; || GONONUS (B.), *Vitae Patrum Occid.* 300-303.

8. VITA AUCT. XANTHE PERUSINO AB. MARRATHENSI. *Inc. prol.* Minime probandam audaciam illam — *Inc.* Ex Gualberto equestris ordinis clarissimo viro — *Des.* [4404]

De qua *Act. SS.* t. c. 315 (3^a ed. 301), n. 25.

9. MIRACULUM. *Inc. prol.* Almi confessoris orationibus adiutus — *Inc.* In cuiusdam temporis curriculo... puella de castro Linari — *Des.* ac talibus illustrari mirabilibus. [4405]

Anal. Boll. XI. 322.

10. MIRACULA AUCT. HIERONYMO RADIOLENSI, libris 3. *Inc. prol.* Cum non solum quos vulgo dicimus saeculares — *Inc. lib. I.* In ipsius ss. I-is vita legitur quendam Florentium — *Des. lib. III.* nosque in tuis secundis rebus respice. [4406]

Act. SS. t. c. 382-453; 3^a ed. 363-429; || *P.L.* CXLVI. 811-960.

Iohannes ep. Hagustaldensis. *Vid. Ioh. Beverlacensis.*

Iohannes Hispanus prior Cartusianus in Sabaudia, † 1160. — Iun. 25.

VITA. *Inc.* Iohannes, natione Hispanus, civitatis cuiusdam ortus exstitit nomine Almanceps — *Des.* dignatur misericorditer propalare, ad laudem... [4407]

Act. SS. Iun. V. 144-46; 3^a ed. VII. 125-26; || FALCONNET (J.), *Vie, culte et miracles du B. Jean d'Espagne* (Annecy, 1882 = MÉMOIRES ET DOCUMENTS DE L'ACADÉMIE SALÉSIENNE, IV) 165-72.

Iohannes Ieiunator ep. Cpolitanus, † 595. — Sept. 2.

VITAE AUCT. PHOTINO FRAGMENTUM. INTERPRETE ANASTASIO BIBLIOTHECARIO.

* *Syn. II Nic.*, act. IV (MANSI, *Concil. coll.* XIII. 79-86; || *P.L.* CXXIX. 311-14).

Iohannes de Ienzenstein ep. Pragensis, † 1400. — Iun. 17.

VITA. *Inc. prol.* Iesus Christus heri et hodie — *Inc.* Deus igitur qui non vult mortem peccatoris — *Des.* in periculo fuerunt non modico constituti. [4408]

[DOBROWSKY (J.)], *Vita Ioannis de Ienczenstein archiep. Pragensis* (Prag, 1793), 5-60; || EMLER (J.), in *Fontes rer. Bohem.* I. 439-68.

Vitam hanc, quoniam ad modum legendae hagiographicae conscripta est, recensuimus; quia vero Iohannes nullo cultu ecclesiastico fruitur, cetera documenta quae ad ipsius gesta pertinent (nimirum ipsius Iohannis scripta de se ipso) negleximus.

Iohannes Laudensis ep. Eugubinus, † 1106. — Sept. 7.

1. VITA. *Inc. prol.* Diu iam est quod s. Eugubinae ecclesiae filii — *Inc.* Iohannes igitur Laudensis ab ipsa, ut dicitur, pueritia — *Des.* quibus est illapsa, tenebras. [4409]

SARTI (M.), *La Vita di S. Giovanni da Lodi* (Jesi, 1748), 85-110; || ID. *De episcopis Eugubinis* (Pisauri, 1755), 64-82; || *Act. SS.* Sept. III. 161-70.

2. VITA. *Inc.* B. Iohannes sacerdos electus Dei altissimi — *Des.* et miraculis clarere fecit in tota regione. [4410]

Act. SS. t. c. 171-74.

Iohannes a Mathera ab. Pulsanensis, † 1139. — Iun. 20.

1. VITA. *Inc. prol.* Qui verba divina suo sensu praesumit — *Inc.* Igitur bb. Iohannes eremita, moribus egregius — *Des.* lacrimabiliter confitendo salvus fieret, ad laudem... [4411]

IORDANUS (I. I.), *Vita ss. patris Guilielmi Vercellensis abbatis ... una cum Vita Ioannis a Mathera*, etc. (Neapoli, 1643), 143-239 (ab editore interpolata); || *Act. SS.* Iun. IV. 41-57; 3^a ed. V. 36-50.

2. RHYTHMUS. *Inc. prol.* Iesu redemptor omnium — *Inc.* Matherae hic exortus est — *Des.* ducens post vitae terminum. Amen. [4412]

IORDANUS, t. c. 240-63; || ID. (GIO. IAC. GIORDANO), *Croniche di Monte Vergine* (Napoli, 1649), 520-27.

Exc. Act. SS. Iun. IV. 39 (3^a ed. V. 34), n. 6.

Iohannes de Meda presb., fundator Humiliatorum, † 1159. — Sept. 26.

VITA. *Inc. prol.* Vitam et actus bb. I-is presb. scripturus — *Inc.* Hic b. vir ex liberiori prosapia ortus — *Des.* Denique si qui fuerint quocumque inaequalitatis genere... [4413]

Act. SS. Sept. VII. 358-60; 3^a ed. 334-35.

Iohannes ep. Mediolanensis. *Vid.* Ioh. Bonus.

Iohannes de Monchiaco Petroso. *Vid.* Ioh. opilio.

Iohannes ep. Montis Marani, saec. XI. — Aug. 17.

VITA. *Inc.* Configit autem ut his temporibus Maranensis ecclesia — *Des.* Nunc autem s. huius imploremus clementiam... [4414]

UGHELLI, VIII. 482-85; 2^a ed. 336-38; || MABILLON, *Acta*, VI. 2. 906-8; 2^a ed. 874-76; || *Act. SS.* Aug. III. 510-12.

Iohannes de Monte Mirabili Ord. Cist. in monasterio Longi-pontis, † 1217. — Sept. 29.

VITA. *Inc. prol.* Solebant antiquitus nobilium victoriae pugnatorum — *Inc.* Princeps igitur admirandus I. de M. M. — *Des.* alacres ad propria revertuntur, ad laudem... [4415]

Act. SS. Sept. VIII. 218-34.

Iohannes ep. Morinensis. *Vid.* **Ioh.** ep. Tarvanensis.

Iohannes ep. Neapolitanus, † 850. — April. 1, Iun. 22.

1. VITA AUCT. IOHANNES DIAC. (IN *Gest. ep. Neapol.*). *Inc.* Iohannes ep. sedit annos 7... Si enim huius vitam vel mores — *Des.* officialiter collocarunt, ind. x, anno imperatorum [...] [4416]

CHIFFLETIUS (P. F.), *Paulinus illustratus* (Divione, 1662), 208-13; || *Act. SS.* April. I. 32-33; 3^a ed. 33-34; || MURATORI, *Rer. ital. scr.* I, 2. 314-16; || PELLICIA (A. A.), *Raccolta di varie croniche, diari ed altri opuscoli*, III (1781), 81-88; || ALOE (Stan. d'), *Storia della chiesa di Napoli*, 2^a ed. I, 2 (1869), 60-67; || WAITZ (G.), in *MG. Scr. rer. langob.* 430-33, c. 56-62; || CAPASSO (B.), *Monum. Neapol.* I. 208-13.

2. VITA AUCT. IOHANNES CIMELIARCHA. *Inc. prol.* Cum quadam die bonae memoriae Bernardus archiep. — *Inc.* Igitur ex infimis parentibus procreatus — *Des.* et fuit XLIV ep. Neapolitanus. [4417]

CHIFFLETIUS, t. c. 201-8; || *Act. SS.* t. c. 34-35; 3^a ed. 34-36.

Exc. MAZUCHIUS, *De SS. Neapol.* II. 285-95.

Iohannes m. Nicomediae sub Diocletiano. — Sept. 7.

ADO, 7 sept. — PETRUS DE NAT. VIII. 46.

Iohannes opilio in Artesia, saec. XV. — Iun. 24.

VITA. *Inc.* Sciat tam praesentia... quondam in Monchiaco Petroso — *Des.* qui tantam gratiam dedit b. Iohanni. [4418]

Act. SS. Iun. IV. 843-45; 3^a ed. V. 723-25.

Exc. RAISSE (A. de). *Ad Natales sanctorum Ioannis Molani auctarium* (Duaci, 1626), f. 103-3^v.

Iohannes ab. S. Iohannis Parmensis, † cca. 980. — Mai 22.

VITA. *Inc.* Tempore quo piissimus Otto II — *Des.* cum gaudio revertantur. Nos itaque, ff. cc... [4419]

[BARNABAS PARMENSIS], *Vita et obitus S. Ioannis primi ab. huius monasterii S. Ioannis Evangelistae* (Parmae, 1609), 5-22; *id.* (Parmae, 1671), 5-22; || *Act. SS.* Mai V. 179-83; 3^a ed. 181-85; || MABILLON, *Acta*, V. 717-24; 2^a ed. 698-705; || *Chronica Parmensia a sec. XI* (Parmae, 1858), 477-83.

Iohannes de Parma min.gen. Ord. Min., † 1289. — Mart. 19.

UBERTINUS DE CASALI, *Arbor vite crucifixe Iesu*, v. 3 (Venetiis, 1485),

f. 210^v-11. — BARTHOLOMAEUS DE PISIS, *De conformitate*, lib. I, conf. VIII part. II (ed. Mediol. 1513. f. 60-60^v).

Iohannes Parvus. *Vid.* Ioh. Colobus.

Iohannes ab. Penariensis, saec. VI. — Mart. 19.

1. VITA. *Inc.* Factum est in diebus illis cum b. I. egrederetur de provincia Syriae — *Des.* Et sedit in eodem loco annis 44... [4420

MOMBRIUS, II. 32^v-33; || *Act. SS.* Mart. III. 31; 3^a ed. 32; || *Bibl. Casin.* III. Floril. 61-62.

2. EPITOMAE.

ADO, 19 mart. — *FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, XIV. 7 (P.L. CXXXV. 857-58). — PETRUS DE NAT. III. 207.

Iohannes Perusinus Ord. Min. m. *Vid.* Iohannes et Petrus mm. Valentiae.

Iohannes ep. Pragensis. *Vid.* Ioh. de Ienzenstein.

Iohannes Prandotha ep. Cracoviensis, † 1266. — Sept. 21.

MIRACULA AN. 1454-65 A NOTARIIS PUBLICIS CONSCRIPTA. *Inc. vitae epitome.* Prandotha olim ep. Cracoviensis, genere nobilis — *Inc. mirac.* Igitur post decessum praefati ven. patris Prandothae cum iam 200 minus 13 anni fluxissent... [4421

KETRZYŃSKI (W.), in *Mon. Pol. hist.* IV. 442-500.

Iohannes ab. Pulsanensis. *Vid.* Ioh. a Mathera.

Iohannes I ep. Ravennas, † ante 440. — Nov. 27.

Iohannes II ep. Ravennas, † 494. — Ian. 3 et 12.

In Vita 1 narrata est tamquam unius viri historia Iohannis I et Iohannis II; in Vita autem 2 de Iohanne I narrata est historia nescio cuius Iohannis eremitae natu Ravennatis.

1. VITA (IN AGNELLI *Lib. pont. eccl. Ravenn. episc. xx*). *Inc.* Iohannes XX virtute valde venerabilis — *Des.* gratanter nuntiabo. Rexit autem... dies 18. [4422

*AGNELLI (MG. Scr. rer. langob. 298-310).

2. VITA. *Inc.* Gloriosus igitur Dñi conf. I. multorum sinceritatis testificatione — *Des.* super praenotatum altare reponitur. — *Sequitur versiculi*: His diffinitis... [4423

MURATORI, *Rer. ital. scr.* I, 2. 564-66; || *Mon. hist. patriae*, Scr. III. 237-44.

Iohannes ab. Reomaensis, † cca. 544. — Ian. 28.

1. VITA AUC. IONA. *Inc. prol. I.* Anno c post explicationem numeri s. Victori ep. — *Inc. prol. II.* Praecellentissima sanctorum prose-

quentes exempla — *Inc.* Igitur ven. viri cultuque religionis imitandi — *Des.* solamina beneficiorum accommodantur, cui est... [4424]

KRUSCH (Br.), in *Mittheilungen des Instituts für oesterreichische Geschichtsforschung*, XIV (1893), 411-27; || *Id.* in *MG. Scr. rer. merov.* III. 505-17.

Exc. Catal. Paris. II. 47, 31°.

2. VITA (RETRACTATIO VITAE 1), libris 2. *Inc. lib. I.* Vir per cuncta praedicandus Iohannes — *Des.* coruscat miraculis, praestante Dño... Amen. — *Inc. lib. II.* Revolventi iterum mihi — *Des.* Quievit igitur venerabiliter (*al.* -bilis) Silvester XVII kal. mai... [4425]

MABILLON, *Acta*, I. 632-39; 2^a ed. 613-18. — (*Mut. et multum contracta*) SURIUS, VII (1581), 708-9; V (1580), 365-67; IX (1618), 226-27; I (1875), 797-799; || BARRALIS, *Chronologia Lerinensis*, I. 367-69.

Exc. BOUQUET, III. 387, 412. — *P.L.* LXXXVII. 1083-88 (liber II). — *Catal. Paris.* II. 364-66.

3. VITA (RETRACTATIO ALTERA), libris 2. *Inc. prol. I.* Anno III regni dñi Clotarii regis — *Inc. prol. II ut in 1.* — *Inc. lib. I.* Igitur vitam S. I-is scribere exordiar — *Des.* ne nobis in aliquo succenseatur, exposco. — *Inc. lib. II ut in 2.* — *Des. lib. II. a) ut in 2.* [4426]

vel β) Ubi ad ostensionem praecellentissimi meriti sui... [4427]

ROVERIUS (P.), *Reomaus seu historia monasterii S. Ioannis Reomaensis* (Paris. 1637), 1-23 (ultima verba "anno Dñi... numeratur", ab editore addita sunt) et 70-71 (ultimum caput); || *Act. SS.* Ian. II. 856-62; 3^a ed. III. 472-478 (*des. β*; omisum est ultimum caput quod est de Silvestro ab., quodque postea editum est *ibid.* April. II. 386 [3^a ed. 383], n. 2).

CARMEN breve Vitae 2 vel 3 aliquando praefixum est, quod *inc.* "Incipit ecce patris gestorum vita Iohannis...", [4428]

Ed. M. KRUSCH, in *Neues Archiv*, XVIII. 615-16; || *Catal. Paris.* III. 68 (*vers. 2* corrige : *Viribus*, et *ibid.* p. 67, 88° : *Apologeticum*).

4. TRANSLATIO I ET II ET MIRACULA. *Inc.* Post primariam I-is bb. sepulturam — *Des.* ad eum se conferens redierit incuratus. [4429]

ROVERIUS, t. c. 40-47; || *Act. SS.* Ian. II. 863-65; 3^a ed. III. 479-81; || MABILLON, t. c. 639-42; 2^a ed. 618-21.

Exc. ROVERIUS, t. c. 73-74.

5. ALIA MIRACULA ET TRANSLATIO III. *Inc. prol.* Quia universum cernimus — *Inc.* Sane cum nobis iugiter praesens adsit — *Des.* Ergo cum magnis omnium laudibus... [4430]

ROVERIUS, t. c. 47-57; || *Act. SS.* Ian. II. 865-68; 3^a ed. III. 481-86.

Exc. CHIFFLET (P. F.), *Hist. de l'abbaye de Tournus* (1664), 254-55.

6. NARRATIO IN GREGORIO TURONENSI INTERPOLATA. *Inc.* Fuit et in Tornodorensi pago — *Des.* de quo infra narrabimus. [4431]

* GREG. TURON. *Glor. conf.* post c. 85, al. cap. 87 (cf. KRUSCH, in *MG. Scr. rer. merov.* I. 803, not. *); || SURIUS, VII (1581), 710; V (1580), 367; IX (1618), 227; || ROVERIUS, t. c. 57-58; || *Act. SS.* Ian. II. 856 (3^a ed. III. 472), n. 14, 15.

Iohannes m. Romae, sub Diocletiano. — Sept. 16.

1. PASSIO. *Vid.* **Abundius** presb. et soc. mm. Romae.

2. INVENTIO ET TRANSLATIO (IOHANNIS ET MARCIANI) IN CIVITATEM CASTELLANAM AN. 1230. *Inc.* Omnipotens Deus, de cuius pectore — *Des.* Haec, pater s. et ven. Petre praesul... [4432]

Act. SS. Oct. VIII. 832-36.

Iohannes et Paulus mm. Romae. — Iun. 26. *Vid.* Gallianus.

Iohannes mon. Romae, saec. VI. — Ian. 17.

Vid. **Antonius, Merulus et Iohannes** mon. Romae.

Iohannes Ruusbroec, prior Viridisvallis, † 1381. — Dec. 2.

VITA ET MIRACULA AUCT. HENRICO POMERIO. *Inc.* Quid putas erit puer iste — *Des.* cum de obitu praepositi facerem mentionem. [4433]

Anal. Boll. IV. 283-308.

Iohannes Salernitanus Ord. Praed., saec. XIII. — Sept. 10.

VITA AUCT. IOHANNE CAROLI FLORENTINO. *Inc. prol.* Ego si nulla alia ratione — *Inc.* Iohannes Salernitanus vir profecto ven. atque iustissimus — *Des.* potest utilius invenire, qui cum Spiritu sancto... [4434]

(Partim) ALBERTI (Leander), *De viris illustribus ord. Praed.* (Bononiae, 1517), f. 198^v-204^v; || *Act.* SS. Sept. III. 627-35; — (partim vero) *Anal. Boll.* VII. 85-94.

MALVENDA (Th.), *Annalium sacri Ord. Praedicatorum centuria prima* (Neapoli, 1627), 314-17, 328, 329-30, 372, 392-93.

Iohannes Soreth prior gen. Ord. Carm., † 1471. — Iul. 25.

1. VITA AUCT. IOHANNE TAYO. *Inc. prol.* Cogitanti mihi diuque ac sollicite — *Inc.* Ven. ac Deo devotus et multiplicibus virtutibus redimitus claruit — *Des.* Audita haec sunt anno Dñi MCCCCXXVIII. [4435]

DANIEL A VIRGINE MARIA, *Speculum Carmelitanum*, II. 599-604.

2. VITA AUCT. PETRO WALTERO DE TERRA NOVA. *Inc.* [Natus est b. Iohannes Soreth in ea Galliae] — *Des.* [utilitatis experiamur.] [4436]

(Mut.) *Expositio paraenetica in regulam Carmelitarum auctore R. P. B. Iohanne Soreth* (Paris. 1625), 1-47. — Verba genuina reperire non quivimus.

Exc. DANIEL A VIRGINE MARIA, t. c. 605-6.

Iohannes ep. Spoletanus m., saec. VI. — Sept. 19.

1. PASSIO ET TRANSLATIO, AUCT. IOHANNE MON. CASINENSI. *Inc. prol.* Compellitis me, o sacratissimum collegium — *Inc.* Itaque vobis (?)... — *Des.* piissimo regnante Ottone, studiosissime locaverunt. [4437]

Exc. *Act.* SS. Sept. VI. 30-31; cf. 30 n. 12° 13.

2. MIRACULA, AUCT. EODEM. *Inc.* His itaque gestis, coepit beneficiis sanitatis — *Des.* Translatio eius celebratur... [4438]

Exc. Act. SS. t. c. 32-33.

Iohannes ep. Tarvanensis, † 1130. — Ian. 27.

VITA AUCT. WALTERO ARCHIDIAC. TARVANENSI. *Inc. prol.* Saecularium periti scientiarum — *Inc.* Vir igitur Dñi I. intra fines episcopatus Tarvanensis — *Des.* Superest tamen adhuc quod speremus... [4439]

Act. SS. Ian. II. 794-802; 3^a ed. III. 409-17; || HOLDER-EGGER (O.), in *MG. Scr.* XV. 1138-50.

Exc. Bouquet, XIV. 238-40.

Iohannes a Tauxiniano ep. Ferrariensis, † 1446. — Iul. 24.

VITA. *Inc.* Ortus est Ioannes in castro Tausignani — *Des.* Scripsit multa soluta oratione... Eugenii III. [4440]

ALBERTAZZI (A.), in *Anal. Boll.* IV. 31-41.

Iohannes ep. Traguriensis. *Vid.* **Ioh. Ursinus.**

Iohannes ep. Traiectensis. *Vid.* **Ioh. Agnus.**

Iohannes Ursinus ep. Traguriensis, saec. XII in. — Nov. 14.

1. VITA, TRANSLATIO, MIRACULA AUCT. TREGUANO ARCHIDIAC. TRAGUR. *Inc. prol.* Conditor humani generis — *Inc.* Temporibus igitur Colomani regis Hungariae — *Des.* Ideo ego Treguanus, humilis lector... Scripta sunt haec omnia anno dñicae inc. MCCIII... [4441]

LUCIUS (I.), *Vita B. Ioannis conf. ep. Traguriensis et eius miracula* (Romae, 1657), 1-20; || FARLATI, *Illyr. sacr.* IV. 310-22.

2. MIRACULA SAEC. XV. *Inc.* (mutila) liberatione missam facere celebrari. Ego autem — *Des.* collaudantibus et benedicentibus. [4442]

FARLATI, t. c. 324-28.

Iohannes presb. erem. Urticensis, † 1163. — Iun. 2.

VITA (ANTIQUA?) *Inc. prol.* Sollemnem sanctorum memoriam — *Inc.* B. igitur iste Iohannes conf. Dñi et amicus — *Des.* (?) quae talem patronum meruit habere in gloria. [4443]

TAMAYO, *Mart. hisp.* III. 423-26; || *Act. SS.* Iun. I. 261-62 (3^a ed. 254-56), n. 1-12.

Iohannes et Petrus Ord. Min., mm. Valentiae in Hispania, † 1231. — Aug. 29, Sept. 3.

1. PASSIO. *Inc.* Alios autem duos fratres sanctos misit bb. pater Franciscus — *Des.* claruerunt usque in hodiernum diem. [4444]

Analecta Franciscana, III. 186-87.

2. PASSIO. *Inc.* Duos quoque fratres bb. pater Franciscus... destinavit — *Des.* sicque ibi est conventus Ord. Min. [4445]

ANTONINUS FLORENT. *Chronic.* tit. xxiv, c. 7, § 14; || *Act. SS.* Aug. VI. 841-42.

Iohannes ep. Valentinus in Gallia, † 1146. — Mart. 21.

VITA AUCT. GIRAUDO. *Inc. prol.* Electorum veneranda praeconia — *Inc.* Prima Galliarum sedes Lugdunensium civitas — *Des.* Erat in eo color vividus, non exsanguis... [4446]

MARTENE et DURAND, *Thes. nov. anecd.* III. 1693-1702.

Exc. BOUQUET, XIV. 319-20.

Iohannes ep. Vicentinus. *Vid.* Ioh. Cazinfrontus.

Ionatus ab. Marchianensis, saec. VII extr. — Aug. 1.

1. VITA (AUCT. HUCBALDO ELNONENSI?). *Inc. prol.* Materia non apparente — *Inc.* Venerabilem huius diei celebritatem — *Des.* Sepultus autem est Marcianis... mirabilis Deus. [4447]

(Partim) *Act. SS.* Aug. 73-74, n. 16-18; || *Act. SS. Belgii*, V. 152-53; || *P.L.* CXXXII. 900-901; — (partim vero) *Catal. Brux.* II. 273-75.

2. INVENTIO CORPORIS (AUCT. EODEM?). *Inc.* Martianis est monasterii locus — *Des.* in eam nos introducere dignetur, qui cum Patre... [4448]

Act. SS. t. c. 74-75, n. 19-26; || *Act. SS. Belgii*, V. 153-56; || *P.L.* t. c. 901-3.

3. MIRACULUM. (TRANSLATIO SALIACUM AN. 1127). *Inc. prol.* Assurgat unanims in laudibus Conditoris — *Inc.* Sub ea igitur tempestate, qua miserabili fraude — *Des.* hic et in aevum permanet, id est in saecula saeculorum. Amen. [4449]

Exc. SACKUR (E.), in *Neues Archiv*, XV. 448-52; cf. 447; vid. etiam *Act. SS.* t. c. 75, n. 27.

Ionius presb. Castrensis m., saec. I/III. — Aug. 2, 4, 5.

1. PASSIO. *Inc. prol.* Post b. et gloriosam resurrectionem Dñi N. I. C. tempore Iuliani — *Sequitur Passio 3 Luciani Bellovacensis* : *Inc. prol.* Bb. martyrum sacra certamina percurrentes — *Inc.* Illis igitur temporibus cum Iulianus — *Des.* qui s. martyrem tuum Ionium ita glorificare dignatus es, qui vivis... [4450]

De qua *Act. SS.* Aug. II. 14, n. 6, 7.

2. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XI. 23; || MOMBRITIUS, II. 44-44^v; || *Act. SS.* t. c. 15. — PETRUS DE NAT. VIII. 106.

Iordanis (-nus) mag. gen. Ord. Praed., † 1237. — Febr. 23.

1. VITA AUCT. GERARDO DE FRACHETO (*Vitae Fratrum ord. Praed.*

pars III). *Inc.* De s. et memorabili patre nostro fratre Iordane — *Des.* quod affectum tuum salubrius irrigabit. [4451]

Gerardi Lemovicensis Vitae FF. ord. Praed. (Duaci, 1619), 39-59; || *id.* (Valentiae Aragonum, 1659), 109-175; || *Act. SS. Febr. II.* 725-34 (3^a ed. 726-35), n. 3-77; || *Fratri Gerardi de Fracheto Vitae FF. ord. Praed.*, ed. B. M. REICHERT (Lovanii, 1896), 99-146.

2. *VITA. Inc. pars I.* Successit in fratrum Ord. Praed. magistratu... fr. Iordanus — *Des.* tamquam rorem caelicum hauriebat. — *Inc. pars II.* Hic Christi discipulus et praedicator egregius — *Des.* eo quod meritis b. I-i a morte fuerat suscitatus. [4452]

Exc. Catal. Bruz. II. 136-50 (sola pars I, deficiente etiam paene toto ultimo capitulo).

3. ANTONINUS FLORENT. *Chronic.* tit. xxiii, c. 9.

Ioseph. *Vid.* 1°) **Hermannus Ioseph**; 2°) **Hildegundis**.

Ioseph sponsus B. V. Mariae. — Mart. 19.

PETRUS DE NAT. III. 209.

Ioseph ab Arimathaea discipulus Domini. — Mart. 17.

1. EXCERPTA EX VARIIS LEGENDIS. *Inc.* Crucifixo Dño et completis omnibus — *Des.* et viventibus declarata. Hucusque Melkinus. [4453]

CAPGRAVIUS, f. 196^v-98.

2. PETRUS DE NAT. IV. 2.

Iovinus. *Vid.* **Iuvinus**.

Ipipodius. *Vid.* **Epipodius**.

Irchardus seu **Erthardus** ep. in Scotia, saec. V(?). — Aug. 24.

LEGENDA. *Inc.* Inter barbaras et indoctas gentes — *Des.* quod in praesens usquequo requiescit. [4454]

Brev. Aberdonense, pars aest., Propr. SS. f. 89-89^v; || *Act. SS. Aug. IV.* 773, n. 3-5.

Irenaeus, Mustiola et soc. mm. Clusii in Etruria, sub Aureliano. — Iul. 3.

1. PASSIO. a. *Inc.* Temporibus Aureliani augusti saeva persecutio orta est christianis, et dum ei nuntiatum fuisset — *Des.* Quae migravit ad Dñm sub die... Eius corpus... [4455]

Exc. Act. SS. Iun. IV. 457 (3^a ed. V. 389-90), n. 1-3. — *Catal. Bruz. I.* 25, 17°.

(Tota passio, sed mut.) SURIUS, IV (1573), 76-78; (1579), 74-75; VII (1618), 75; VII (1877), 105-7.

b. *Inc.* Temporibus etc. ut 1 a... christianis, cumque intellexisset —

Des. Quae cum gravissime caederetur, tradidit Deo dignum spiritum sub die... Cuius corpus... [4456]

Act. SS. Iul. I. 640-41; 3^a ed. 562.

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. VI. 48.

Irenaeus ep. Lugdunensis m., † cca. 202. — Iun. 28.

1. HIERONYMUS, *De vir. ill.* 35.

2. VITA. *Inc.* Cum Severi edicta feralia toto orbe — *Des.* tuetur patrociniis, corroborat virtutum signis, praestante... [4457]

Act. SS. Iun. VI. 265 (3^a ed. VII. 699), n. 3-5.

3. VITA. a. *Inc.* S. Irenaeum fide et gratia... repletum — *Des.* super quod sepulcrum s. altarium aedificavit. [4458]

Act. SS. Iun. VI. 265-66 (3^a ed. VII. 699-700), n. 7-11.

b. *Inc.* S. Polycarpus discipulus b. Iohannis — *Des.* Coronatus est autem... anno salvationis CLXXV. [4459]

Leg. aureae appendix, c. 226 (197).

4. VITA. *Inc. prol.* Gloriosa ss. martyrum memoria — *Inc.* Humanae ergo reparationis — *Des.* resplendet per Benignum, ad laudem... [4460]

Act. SS. Iun. VI. 266-67 (3^a ed. VII. 700-701), n. 13-18; || NARBÉY, *Supplément aux Act.* SS. I. 370-72.

5. VITA. *Inc.* S. Irenaeus b. Polycarpi ep. discipulus — *Des.* diversis poenis consummatus est. [4461]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 456^b; || *id.* (Lovan. 1485), f. 304^r-5.

6. VITA. *Inc.* Sotheri episcopo octo annis in urbe Roma — *Des.* corroborat virtutum insigniis, praestante... [4462]

Brev. Lugdunense an. 1498; || NARBÉY, t. c. 370.

7. ELEVATIO CORPORUM SS. IRENAEI, EPIPODII ET ALEXANDRI AN. 1410. *Inc.* Petrus... cardinalis de Turreyo... Gloriosos Christi martyres, qui in eius amore... [4463]

Gallia christ. IV (1728), instrum. 36-38.

Irenaeus et Abundius mm. Romae, sub Valeriano. — Aug. 26.

1. PASSIO. *Inc.* Tertio decimo die post passionem b. Hippolyti — *Des.* in crypta in agro Verano. [4464]

Particula Passionis S. Hippolyti Romani (vid. supra **Hippolytus**, 2) ad verbum exscripta; || *Act.* SS. Aug. V. 791. — Cf. *Catal. Brux.* I. 217, 65°.

2. PASSIO. *Inc.* In illo tempore, cum bb. Iustinus presb. quaereret curiose corpus b. Concordiae — *Des.* in eadem crypta ubi s. Hippolytum sepelierat, sub die xv kal. nov. [4465]

De qua *Catal. Paris.* I. 472, 89°.

3. EPITOMÆ.

*FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, v. 6 (P.L. CXXXV. 687). — PETRUS DE NAT. VII. 116.

Irenaeus ep. Sirmiensis m. sub Diocletiano. — Mart. 25.

PASSIO. *Inc.* Cum esset persecutio sub Diocletiano — *Des.* in fluvium (al. add. qui) Savi (al. add. nuncupatur). Martyrizatus est... [4466]

Act. SS. Mart. III. 556-57; 3^a ed. 554-55; || RUINART (1689), 432-35; (1713), 401-3; (1731), 356-58; (1802), II. 420-24; (1859), 432-34; || FARLATI, *Illyr. sacr.* VII. 488-89.

Irene (Herina), al. **Penelope**, culta Constantinopoli etc. — Mai 5 etc.

1. PASSIO. *Inc.* Temporibus illis Licinio imp. erat filia quaedam — *Des.* quae in arca illa requievit iv die mensis mai. Haec autem conscripsit Apellianus senex... [4467]

De qua *Act. SS.* Mai II. 5, n. 3.

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. IV. 122.

Irene v. soror Damasi papae, saec. IV. — Febr. 21.

VITA (ANTIQUA?) *Inc.* Incipiunt, Dño adiuvente, actiones b. Hirenæ — *Des.* carmen sepulchrale curavit. — *Sequitur epitaphium*: Hoc tumulo sacrata Deo... facula lumen. [4468]

TAMAYO, *Mart. hisp.* I, 2. 198-99; || *Act. SS.* Febr. III. 245; 3^a ed. 247-48

Exc. (epitaphium) IHM (M.), *Anthologiae latinae supplementa*. I. *Damasi epigrammata* (Lipsiae, 1895), 15; ceteras editiones epitaphii recensitas vid. ibidem 16.

Irene v. m. culta Scalabi in Lusitania, † 653. — Oct. 20.

PASSIO. *Inc.* Tempore quo in Lusitania dynasta inclitus... Castinaldus — *Des.* At vero abbas cum reliquiis... [4469]

FLOREZ, XIV. 389-91; 2^a ed. 402-4; || *Act. SS.* Oct. VIII. 911-12. .

Irene v. m. Thessalonicae. *Vid.* **Agape**.

Vid. etiam PETRUS DE NAT. IV. 32.

Irmgardis v. comitissa, culta in Süchteln, saec. XI extr. — Sept. 4, Nov. 10.

VITA. *Inc. prol.* Quanto maior es, humilia te — *Inc.* Fuit itaque haec virgo s. I. filia comitis Zutphaniae — *Des.* Merito igitur coronatur in caelis... [4470]

NORRENBERG (P.), *Die hl. Irmgardis von Süchteln* (Bonn, 1894), 43-47.

Irmina abb. Treverensis, saec. VIII in. — Dec. 24.

VITA AUCT. THEOFRIDO MON. EPTERNACENSI. *Inc. prol.* Divina favente gratia, ss. sororibus apud Horreum... fr. Theofridus... Quod nostrae humilitatis simplicitas — *Inc.* Igitur gloriosa Christi virgo I. — *Des.* α) ut ipsa nasceretur in caelis, Iesum Christum D. N., qui... [4471

vel β) caelo reddidit animam, terrae carnis materiem. [4472

HANSEN (J. A. J.), in *Trevisir oder Trierisches Archiv*, II (1841), 281-85 (des. β); || *Lebensgeschichten der heiligen Jungfrau und Abtissin Irmina* (Trier, 1842), 5-11 (des. β); || WEILAND (L.), in *MG. Scr. XXIII.* 48-50 (des. α; deest prol.).

Exc. (prologus) *Catal. Paris.* II. 585-86; || KRUSCH (Br.), in *Neues Archiv*, XVIII. 620.

Isaac mon. m. Cordubae, † 851. — Iun. 3.

*EULOGIUS, *Mem. SS.* praefatio et II. 2 (*P.L.* CXV. 735-40 et 770); || SURIUS, VI (1618), 43-44, I-VI (omisso prologo); || *Act. SS.* Iun. I. 325-26; 3^a ed. 317-18.

Isaac et Maximianus Donatistae mm., † 384. — Aug. 26.

1. PASSIO AUCT. MACROBIO. *Inc. prol.* Opportunus me, ff., et laetus scribendi — *Inc.* siluerat hic apud Carthaginem persecutionis immanitas — *Des.* ceteris nuntiemus. [4473

Optati Milevitani de schismate Donatistarum, ed. L. E. DUPIN (Paris. 1702), 196-201; || GALLANDIUS, V. 553-56; || *P.L.* VIII. 767-74.

Exc. MABILLON, *Vet. anal.* IV. 119-27; 2^a ed. 185-87; || *P.L.* t. c. 778-84.

2. EPITOME. *Inc.* Siluerat apud Carthaginem aliquamdiu — *Des.* regnantes cum Christo per infinita saecula. Amen. [4474

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 456^b-56^d; || *id.* (Lovan. 1485), f. 305-5^r.

Isaac ab. Spoletanus, † cca. 550. — April. 11.

1. VITA AUCT. GREGORIO MAGNO. *Inc.* Prioribus quoque Gothorum temporibus — *Des.* damno servetur. Petrus. Placet quod dicis. [4475

*GREG. MAGNUS, *Dial.* III. 14 (*P.L.* LXXVII. 244-49); || LIPOMANUS, I. f. 443-44; || SURIUS, II (1571), 623-24; (1578), 685-86; IV (1618), 141-42; IV (1876), 278-81; || MABILLON, *Acta*, I. 114-16; 2^a ed. 107-9; || *Act. SS.* April. II. 28-29 (omisso fine).

2. EPITOMAE.

*FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, XIII. 14 (*P.L.* CXXXV. 845). — PETRUS DE NAT. v. 84.

Isabella v. filia Ludovici VIII regis Franciae, † 1270. — Aug. 31.

VITA. *Inc. prol.* In amoeno et iucundo gestorum s. Ysabellis... longo

campo positus — *Inc.* Quis conversationem s. matris Ysabellis posset — *Des.* in qua est visio pacis. Quia enim pacis fuit filia... [4476]

De qua *Catal. Paris.* I. 22.

Isarnus ab. S. Victoris Massiliensis, † 1048. — Sept. 24.

VITA. *Inc. prol.* Cum ad ven. monasterium Massilias... venissem — *Inc.* B. Ysarnus honesto genere — *Des.* Erat autem annus tunc ab inc. Dñi MXLVIII... [4477]

MABILLON, *Acta*, VI, 1. 609-26; 2^a ed. 534-49; || *Act.* SS. Sept. VI. 737-49.

Isicius m. Antiochiae. — *Vid.* **Hesychius**.

Isidorus mon. Alexandriae in Aegypto, † 404. — Ian. 15.

* PALLADIUS, A. 1 (*Vitae Patrum*, ed. ROSWEYDUS, 936 sqq.; 2^a ed. 942 sqq.; || *P.L.* LXXIV. 251 sqq.). — * PALLADIUS, B. 1 (*Vitae Patrum*, ed. ROSWEYDUS, 978 sqq.; 2^a ed. 984 sqq.; || *P.L.* t. c. 343 sqq.).

Isidorus m. in insula Chio, sub Decio. — Mai 15, 13.

1. PASSIO. *Inc.* Martyrium autem eius sic fuit. Iussio quidem dum fuisset ut exirent naves — *Des.* sicut fortis athleta. Passus est enim s. ac bb. m. I. pridie id. mai... [4478]

Exc. Catal. Paris. III. 481, 40°.

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. v. 2.

3. MIRACULA. *Inc.* Isi(o)dorus m. in insulam Chium quiescit... [4479]

* GREG. TURON. *Glor. mart.* 101 (102).

4. PASSIO ET TRANSLATIO VENETIAS AN. 1125. *Inc.* Isidorus in civitate Alexandria — *Des.* ne abundantiori tristitia absorberentur. [4480]

Exc. (sola translatio) *Rec. hist. crois.* Occid. V. 334, not. b.

5. TRANSLATIO VENETIAS AN. 1125, AUCT. CERBANO CERBANI. *Inc. prol.* Reverendissimo patri et dño Bonifatio... Cum oneris, quod subiturus sum, pondus — *Inc.* Anno dñicae inc. MC et XX — *Des.* suis sit intercessionibus impetraturus. Amen. Facta fuit... [4481]

Rec. hist. crois. t. c. 321-34.

Isidorus ep. Hispalensis, † 636. — April. 4.

1. LIBER DE TRANSITU AUCT. REDEMPTO CLERICO HISPAL. *Inc. prol.* Visum est mihi, ut tuae sanctitati — *Inc.* Igitur dum finem suum vir beatus — *Des.* Completis his omnibus, ad cellulam reductus est... [4482]

Divi Isidori Hispalensis ep. opera, ed. I. GRIAL, pars I (Matriti, 1597), sign. 97-8^r; || *id.* ed. I. DU BREUL (Paris. 1601), in initio, sign. ē-ē^r; (Coloniae, 1617), in initio, sign. †6^r; || CAJETANUS (C.), *Ss. trium episcoporum ... Isidori Hispalens.*, Ildefonsi Tolet., Gregorii card. Ost. vitas et actiones (Romae, 1606), 7-9; || SURIUS, IV (1618), 61; || TAMAYO, *Mart. hisp.* II. 490-

491; || FLOREZ, IX. 366-69; 2^a ed. 402-5; || *Isidori opera* (Matriti, 1778), I. sign. 993^v-4; || *id.* ed. F. AREVALUS, I. 27-29; || *P.L.* LXXXI. 30-32.

2. LAUDATIO (PRAENOTATIO LIBRORUM D. ISIDORI) AUCT. BRAULIONE EP. *Inc.* Isidorus vir egregius, Hispalensis ecclesiae ep., Leandri ep. successor — *Des.* et copiosior operibus caritatis. [4483]

LIPOMANUS, IV, f. 148^v-49^r; || SURIUS, II (1571), 508; (1578), 541; IV (1618), 60; IV (1876), 162-63; || *Isidori Hispal. ep. opera*, ed. M. DE LA BIGNE (Paris. 1580), in initio, sign. ā.iiij^v-iiij; || *Isidori opera*, ed. GRIAL, l. c. sign. 95^v-6; || *id.* ed. DU BREUL (1601), l. c. sign. ā.5-5^v; (1617), l. c. sign. †5; || *Hisp. illustr.* II (1603), 6-7; || CAIETANUS, t. c. 1-3; || MIRAEUS (A.), *Bibliotheca ecclesiastica* (Antverpiae, 1639), 77-78; *Id.* ed. I. A. FABRICIUS (Hamburgi, 1718), II. 47-48; || TAMAYO, *Mart. hisp. t. c.* 486-87; || FLOREZ, V. 467-69; 2^a ed. 448-50; || *Isidori opera* (Matriti, 1778), I, sign. 991^v-2; et iterum *ibid.* I, 2. 168-70; || *id.* ed. F. AREVALUS, I. 8-10; || *P.L.* t. c. 15-17; || LA FUENTE (Vic. de), *Hist. eccl. de España*, 2^a ed. II. (1873), 533-34; || DZIAŁOWSKI (G. VON), *Isidorus und Ildefons als Litterarhistoriker* (Münster, 1898), 140-41.

3. LAUDATIO AUCT. S. HILDEFONSO. *Inc.* Isidorus post Leandrum — *Des.* gloriam pariter et decorem. [4484]

* HILDEFONSUS TOLETANUS, *De vir. illustr.* c. 9 (*P.L.* XCVI. 202-3; || DZIAŁOWSKI, t. c. 140); || *P.L.* t. c. 27-28.

4. LAUDATIO AUCT. MARTINO LEGIONENSI. *Inc.* Isidorus vir egregius natione Carthaginienſis a patre Severiano genitus — *Des.* ad societatem electorum Dei pervenire posſimus, ipſo praestante... [4485]

S. Martini Legionensis ... opera, ed. F. A. LORENZANA, IV (Segoviae, 1786), 3-8; || *Isidori opera*, ed. AREVALUS, I. 57-63; || *P.L.* t. c. 53-58; || *P.L.* CCIX. 9-14.

5. VITA AUCT. CANONICO LEGIONENSI (LUCA EP. TUDENSI?) *Inc. prol.* Praeclarissima bb. doctoris Hispaniarum — *Inc.* Igitur ut egregius conf. I. egregiis venustaretur exordiis — *Des.* ad eruditionem ecclesiae et laudem I. C. Dñi N., qui... Amen. — *Sequitur* " ABBREVIATIO BRAULII EP. DE VITA S. ISIDORI ", quae *inc.* Isidorus vir egregius, natione Carthaginienſis, a patre Severiano nobilissimo eiusdem patriae duce genitus — *Des.* ad societatem electorum Dei sacris eius intercessionibus pervenire mereamur. Amen. [4486]

Act. SS. April. I. 330-52; 3^a ed. 329-50; || *Isidori opera*, ed. AREVALUS, II. 452-87; || *P.L.* LXXXII. 19-56.

6. VITA AUCT. RODERICO CERRATENSI. *Inc.* Isidorus natione Carthaginienſis, filius Severiani eiusdem provinciae ducis — *Des.* in urbem Legionensem x kal. ian. [4487]

FLOREZ, IX. 358-65; 2^a ed. 394-401; || *Isidori opera*, ed. AREVALUS, I. 86-92; || *P.L.* LXXXI. 76-81.

7. VITA. *Vid.* Leander ep. Hispalensis.

8. TRANSLATIO LEGIONEM AN. 1063. I. a. *Inc. prol.* Huius beatum

corpus divina dispositione — *Inc.* Anno igitur LXXV post transitum — *Des.* sua illos visione remunerat I. C., qui cum Patre... [4488]

Act. SS. t. c. 901-2; 3^a ed. 891-92 (deest prol.); || FLOREZ, IX. 370-75; 2^a ed. 407-12; || *Isidori opera*, ed. AREVALUS, I. 40-44; || *P.L.* LXXXI. 39-43.

b. *Inc.* (*sine prol.*) ut a. — *Des.* non minima librorum volumina conficeret. [4489]

Isidori opera (Matriti, 1778), II. appendix, 61-63; || *id.* ed. AREVALUS, I. 49-53; || *P.L.* LXXXI. 47-50.

II. (IN CHRONICO MONACHI SILENSIS). *Inc.* Ceterum Fernandus rex — *Des.* a divino opifice sunt percepta. Ipsi gloria... Amen. [4490]

BERGANZA (F. de). *Antigüedades de España*, II (Madrid, 1721), 545-46; || FLOREZ, XVII. 323-27; 2^a ed. 316-20; || *Isidori opera*, ed. AREVALUS, I. 53-57; || *P.L.* LXXXI. 50-53.

III. *Inc. prol.* Quae digne plures non valent investigare — *Inc.* Regente s. Gregorio papa feliciter ecclesiam — *Des.* gloriosa beneficia impetrantur per Dñm N. I. C. [4491]

Act. SS. t. c. 353-64; 3^a ed. 351-61; || *Isidori opera*, ed. AREVALUS, II. 492-518; || *P.L.* LXXXI. 945-68.

Exc. TAMAYO, *Mart. hisp.* VI. 527-34.

9. SERMONES IN TRANSLATIONE AUCT. MARTINO LEGIONENSI. I. *Inc.* Non timebit domui suae... Anno ab inc. Dñi fere MCXLVII nuntius summi regis — *Des.* Nihil superfluum quaeratis... [4492]

II. *Inc.* Non timebit domui suae... Nuntius summi regis — *Des.* His ergo duplicibus vestimini... [4493]

Martini Legionensis opera, ed. LORENZANA, IV (1786), 47-51 et 52-58; || *P.L.* CCIX. 51-56 et 55-62. = (Solus sermo 1) *Isidori opera*, ed. AREVALUS, I. 64-68; || *P.L.* LXXXI. 59-62.

10. MIRACULA AUCT. LUCA TUDENSI.

Huius libelli ea sola pars nota est, quae gesta S. Martini Legionensis prosequitur. *Vid.* Martinus Legionensis.

Isidorus agricola Matritensis, † cca. 1030. — Mai 15.

1. VITA ET MIRACULA AUCT. IOHANNE DIAC. (IOHANNE AEGIDII ZAMORENSI?) *Inc.* Apud Maioritum memoria b. I-i... qui cum esset simplex agricola — *Des.* non fuerunt a messione messium defraudati. [4494]

Act. SS. Mai III. 515-23 (3^a ed. 512-21), n. 1-42 (omissis in medio libello, post n. 26, hymnis, et praetermisso satis longo loco sub initio n. 35); || FITA (F.), in *Boletín de la real Academia de la historia*, IX (Madrid, 1886), 102-52; || *Id.* *Estudios históricos*, V (1886), 197-247. — (Mut.) QUINTANA (P. de), ... (libellum non vidimus; cf. FITA, in *Boletín*, t. c. 99; *Estudios*, 194).

Exc. BLEDA (J.), *Vita y milagros del glorioso S. Isidro el Labrador* (Madrid, 1622), I. 332-38 (hymni). — TAMAYO, *Mart. hisp.* III. 191-97.

2. **MIRACULUM.** *Inc.* Sabbato XXVII die mensis apr. anno Dñi MCCCCXXVI — *Des.* Martino Sancii clerico. Martinus presb. indignus. [4495]
Act. SS. t. c. 524 (3^a ed. 521), n. 44; || *FITA*, in *Boletín*, t. c. 153-54; || *Id. Estudios*, t. c. 248-49.

Israel canonicus Doratensis, † 1014. — Dec. 22.

- VITA.* *Inc.* Fuit b. Israel Lemovicensis territorii oriundus — *Des.* celeberrima visa fuerunt miracula, ad laudem... [4496]
LABBE, Bibl. mss. II. 566-67.

Ita. *Vid.* etiam **Ida**.

Ita (Itta, Mida), v. in Hibernia, † 570. — Ian. 15.

1. *VITA.* *Inc.* De vita et miraculis bb. v. Itae... Ss. siquidem v. Ita de nobilissimo genere — *Des.* Cuius bb. corpus... traditum est sepulturae, regnante Dño N. I. C... [4497]
Act. SS. Ian. I. 1063-68; 3^a ed. II. 345-50; || *COLGANUS, Act. SS. Hiberniae*, 66-71.
Exc. COLGANUS, Trias thaumat. 462, XLVI.

2. *VITA.* *Inc.* Igitur secundum Pauli apost. praeceptum nomen Iesu — *Des.* Cuius corpus ss. sepultum est in monasterio quod... [4498]
Exc. Anal. Boll. XVII. 159; cf. *ibid.* 50.

Ita (Itta, Iduberga), mater S. Gertrudis, † 652. — Mai 8.
Vid. Vitas Gertrudis Nivalensis.

- VITA.* *Inc.* Sermone praedicabilis et caritate profluens — *Des.* α) postmodum tumultantur. [4499]
vel β) participantur hereditate eius. [4500]
 De qua *Act. SS.* Mai II. 308 (3^a ed. 305), n. 5; *Catal. Brux.* II. 398, 4° (des. β); *Anal. Boll.* XIV. 43, 5° (des. α).

Ithamarus ep. Roffensis, † 655 (?). — Iun. 10.

1. **MIRACULA.** *Inc. prol.* Pauca de miraculis b. I-i — *Inc.* Tempore igitur ven. et Deo dilecti patris nostri Gundulfi ep. — *Des.* praestante Dño N. I. C... [4501]
Cf. HARDY, Descr. catal. I. 252.

2. **EORUNDEM EPITOME.** *Inc. prol. ut in 1.* — *Inc.* Tempore enim ven. Gundulfi ep. — *Des.* Deo gratias referebat. [4502]
CAPGRAVIUS, f. 198-99; || *Act. SS.* Iun. II. 294-95; 3^a ed. 291-92.

Iudas seu **Thaddaeus** apost. *Vid.* **Simon** apost.

Iudas Quiriacus ep. Hierosolymitanus. *Vid.* **Quiriacus**.

Iudicael rex mon. in Britannia Armorica, saec. VII med. — Dec. 16.

VITA. *Inc. narratio I.* Quadam autem nocte cum Iudaelus — *Des.* usque in sempiternum. Amen. — *Inc. narratio II.* Quodam igitur tempore quidam homo regalis... Ionas nomine — *Des.* probabit eventus. — *Inc. Vita.* B. igitur confessor Dei Iudicaelus in occidentali climate — *Des.* Pro hoc ergo aliisque innumerabilibus beneficiis... Amen. [4503]

Exc. MORICE, *Mém. hist. Bretagne*, I. 204-6. — PLAINE (F.-B.), in *Anal. Boll.* III. 157-58. — LA BORDERIE (A. LE MOYNE DE), *Hist. de Bretagne*, I (1896), 481, not. 3; 482, not. 2; 486, not. 1.

Iuditha reclusa Altahensis. *Vid.* Salome Altah.

Iudocus presb. erem. in pago Pontivo, † cca. 668. — Dec. 13.

1. VITA. *Inc. prol.* Nobilissimis ecclesiae Dei filiis... Petitionem quidem vestram — *Inc.* Reverentissimus enim famulus Dei I. — *Des.* Hinc vero mutis loquelam.. [4504]

MABILLON, *Acta*, II. 566-71; 2^a ed. 542-47; || MORICE, *Mém. hist. Bretagne*, I. 206-11 (deest prol.).

Exc. BOUQUET, III. 519-21.

2. VITA. INVENTIO, MIRACULA AUCT. ISEMBARDO MON. FLORIANCENSI. I. VITA. *Inc. epist.* Dñis et patribus sub patriocinio s. I-ci consistentibus vester benivolus, nomine tacendus... Si, ut se iactat falsa hominum opinio — *Inc. prol.* Speciosum virtutis speculum — *Inc. genealogia.* Rivualus Britanniae dux — *Inc. Vita.* Insignis igitur conf. Dñi I. longa genealogiae linea — *Des.* poena ipsum puniat in aevum. [4505]

II. INVENTIO ET TRANSLATIO AN. 977. A. (c. 1-5). *Inc. prol.* Regni Francorum procures — *Inc.* Larga omnipotentis Dei clementia cum disponderet — *Des.* α) vel ea saltem in summa et numero colligere. [4506] vel β) Fiunt etiam ibi memorata superius miracula... Amen. [4507]

B. (c. 6-8). *Inc.* Ex illo die in tantum viri sancti... excrevit fama — *Des.* Haec omnia, ut dicta, sic et facta sunt... Amen. [4508]

C. (SERMO). *Inc.* Admonet nos, ss. et dulcissimi ff. — *Des.* permanet aeternaliter. Amen. [4509]

III. MIRACULA. *Inc. prol.* Quoniam opitulante superna conditoris omnium gratia — *Inc.* Postquam sanctissimum ven. viri Iudoci corpus caelitus repertum — *Des.* Si quid vero forte dignum ipsius laude contulimus... Amen. [4510]

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* IV. 144 (ex parte II, A); || BOUQUET, X. 366. — LABBE, *Bibl. mss.* I. 628 (ex parte II, A). — MABILLON, *Acta*, II. 565 (2^a ed. 541), n. 1 ["tertia Vita, "] et in notis ad Vitam 3 ["anonymus auctor, "] (ex parte I); *ibid.* 571 (2^a ed. 547) in "Monito, " (ex parte II, A). —

LA BORDERIE (A. LE MOYNE DE). *Hist. de Bretagne*, I (1896), 476, not. 1 (ex parte 1). — Cf. etiam HARDY, *Descr. catal.* I. 266-68, n° 689.

Epitomen huius libelli confecit ORDERICUS VITALIS, III. 13, parte priore (ed. LE PREVOST, II. 136-40).

3. VITA AUCT. FLORENTIO AB. S. IUDOCI SUPRA MARE. *Inc. prol.* Universis... fidelibus... Frequenti ac devota nonnullorum de vobis postulatione devicti — *Inc.* Ipse namque eximius Christi conf. I. — *Des.* Vobis itaque s. I-um annuatim devote visitantibus... [4511

SURIUS, VII (1581), 1007-11; VI (1581), 997-1000; XII (1618), 253-55; XII (1880), 339-44.

4. TRANSLATIO IN ECCLESIAM PARNENSEM SAEC. XI EXTR. ET MIRACULA, AUCT. WILLELMO DE MERULA MON.

Epitomen huius libelli confecit ORDERICUS VITALIS, III. 13, parte altera (ed. LE PREVOST, II. 140-43).

5. VITA METRICA. *Inc. prol.* Una dies in perpetuum, Deus alme, dierum — *Inc.* Vir fuit ingenuus regum de stirpe creatus — *Des.* Collocet intra sui vel claustra pius paradisi. [4512

Cf. HARDY, t. c. 268, n° 691.

6. EPITOMAE VITAE 3. a. *Inc.* Universis... fidelibus... Frequenti ac devota postulatione devicti — *Inc.* Ipse namque ex illustri ortus prosapia — *Des.* Tertia vero est... in die b. Luciae virginis gloriosae. [4513

Cf. HARDY, t. c. 268-69, n° 692.

b. *Inc.* S. Iudocus (cuius festum...) fuit Iudahelis regis Britonum filius — *Des.* Tertia est in die s. Luciae virginis. [4514

Leg. aureae appendix, c. 184 (182). — (Paulum contracta) *Hist. SS.* (Colon. 1483), f. 230v-31r; || *id.* (Lovan. 1485), f. 5v-7.

7. EPITOMAE BREVIORES.

VINC. BELLOV. XXIV. 105, 106. — PETRUS DE NAT. I. 65.

8. CARMEN AUCT. RODULFO AGRICOLA. *Inc.* Regia progenies, vestrum stirps clara Britonum — *Des.* tenues ne dispice rivos. [4515

SCHULTINGIUS (C.), *Bibliotheca ecclesiastica*, II (1599), 51-53.

Iulia v. m. in Corsica, saec. VI/VII (?). — Mai 22.

1. PASSIO. *Inc. prol.* Scriptum est, ff. cc.: Narrabunt ea filiis suis — *Inc.* In illo tempore cum civitas Carthago capta fuisset — *Des.* cum gaudio magno. Gesta sunt autem haec XI kal. iun... [4516

Act. SS. Mai V. 168-69; 3^a ed. 170; || RUINART (Th.), *Historia persecutionis Vandalicae* (Paris. 1694 et iterum 1699), 453-57; *id.* (Venetiis, 1732), 219-21; || P.L. LVIII. 378-80; || [ONOFRI (I.), *De martyrologio Brixiano tractatus alter Danielis Papebrochii* (Brixiae, 1855), 56-59.

2. PASSIO. *Inc.* Capta olim ab hostibus Carthagine — *Des.* posuerunt in decentissimo ecclesiae loco; ubi nunc florent... [4517

De qua *Act. SS.* t. c. 167 (3^a ed. 168), n. 2 (cod. Bodecensis) et in annotatis ad Vitam 1.

3. EPITOMAE.

ADONIS appendix, 22 mai. — PETRUS DE NAT. v. 29.

Iulia v. m. Trecis cum sociis, sub Aureliano. — Iul. 21.

PASSIO. *Inc.* Tempore illo Iulia sanctimonialis Christi — *Des.* Acceperunt igitur coronam vitae... [4518]

CAMUZAT, *Promptuarium Tricass.* 381-84; || SURIUS, VII (1618), 262-63; || *Act. SS. Iul. V.* 133-34.

Iuliana vid. Bononiensis, † cca. 435. — Febr. 7.

VITA. *Inc. prol.* Veritus dubiam erroneamque schedam — *Inc.* B. Iuliana in civitate Bononiae oriunda — *Des.* usque in diem Dñi N. I. C. filii tui servare digneris. [4519]

Officium monasticum S. Iulianae vid. Bon. ad usum monialium monasterii SS. Vitalis et Agricolae mon. Bononiensium, s. a. (cca. 1500) [non vidimus]; || LAMBERTINI (P.), *Trattato sopra gli atti d'alcuni santi de' quali si fa l'offizio in Bologna* (Padova, 1748), 249-60; || MELLONI (G.-B.), *Atti degli uom. ill. in Bologna*, I, 1 (1786), 512-16.

Iuliana Falconeria Ord. Serv. B. M., † 1341. — Iun. 12.

EPISTULA DE OBITU. *Inc.* MCCCXXXI mense iul. Memoriam fecit... Memoria sit — *Des.* et alii ex domo. [4520]

BATTINI (C.), *Compendio della vita di S. Giuliana Falconieri* (Bologna, 1866), 45-46; || MORINI (A.), *Ricordi del P. Niccolò Mati...* (Roma, 1883), 150; || SOULIER, *Life of St. Juliana Falconieri* (London, 1898), 164-65.

Iuliana priorissa Montis Corneli apud Leodium, † 1258. — April. 5.

VITA, libris 2. *Inc. prol.* Inter omnia visibilia — *Inc. lib. I.* Fuit in episcopatu Leodiensi, in villa de Retinnes — *Des.* et praevalens refectio spiritus propulsaret. [4521]

Act. SS. April. I. 443-77 (3^a ed. 442-75), n. 1-54. — (Eadem, paucis passim omissis vel mut.) HENRIQUEZ (Chr.), *Lilia Cistercii* (Duaci, 1633), I. 54-142.

Exc. DEMARTEAU (J.), *La B^e Eve de Saint-Martin* (Liège, 1896), 77-89.

Iuliana v. m. Nicomediae, sub Maximiano. — Febr. 16.

1. PASSIO. a. *Inc.* α) Temporibus Maximiani imp. persecutoris christianae religionis erat quidam senator — *Des.* α) ab avibus et feris corpora eorum devorata sunt. Passa est autem... [4522]

vel β) demersit navem ipsius et mortuus est. Passa est autem... [4523]

Aliquando praecedit brevissimus prologus, qui *inc.* β) * Martyrum perseverantia comprobata (-banda)... „ vel γ) * Benignitas salvatoris nostri martyrum persev. compr.... „ — Ipsa autem passio etiam *inc.* δ) * Denique temporibus... „ vel ε) * Temporibus namque... „ — In nonnullis codicibus desunt prolixae laudes virginitatis quae passim in edit occurrunt.

MOMBRIITUS, II. 41^v-43^v (inc. β + ε; des. β); || *Act. SS.* Febr. II. 873-77; 3^a ed. 875-78 (inc. γ + δ; des. α). — Cf. BANDINIUS, *Bibl. Leopoldina Laurentiana*, I. 273, XLIII (inc. α); *Catal. Paris.* II. 607, 3° (inc. δ; des. α); ARNOLD (C. F.), *Caesarius von Arelate* (Leipzig, 1894), 460-61 (inc. α; des. α).

Prologus Iohannis Gielemans: "Aggrediar iam, Deo mihi subsidium ministrante..." ed. *Act. SS.* t. c. 872 (3^a ed. 873-74), n. 32. [4524]

b. (EPITOME). *Inc.* Erat quidam senator in civitate Nicomedia — *Des. ut* 1, a, α. [4525]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 249^a-52^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 30^v-33.

2. PASSIO AUCT. PETRO SUBDIAC. PARTHENOPENSI. *Inc. prol.* Egregio patri dño Petro... Sacrae scripturae studiis eruditus — *Inc.* Inter ceteros ecclesiae persecutores — *Des.* usque in hodiernum diem. Passa est autem... [4526]

Act. SS. t. c. 878-82; 3^a ed. 879-83; || *Bibl. Casin.* III. Floril. 335-41.

Exc. (solus prol.) MAI, *Spicil. Rom.* IV. 281.

3. EPITOMAE.

ADO, 16 febr. — *FLODOARDUS, *De Christi triumphis apud Italiam*, XIV. 4 (P.L. CXXXV. 855-56). — VINC. BELLOV. XIII. 34-36. — *Leg. aurea*, c. 43. — PETRUS DE NAT. III. 131. — IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 100.

4. TRANSLATIO NEAPOLIM AN. 1207 (SIMUL CUM RELIQUIIS S. MAXIMI MART. CUMANI). *Inc.* Anno ab inc. Dñi MCCVII... cum civitas Cumana — *Des.* et ad virtutum culmina pervenire, regnante... [4527]

Act. SS. t. c. 882-84; 3^a ed. 883-85.

Exc. PARASCANDOLO, *Mem. della chiesa di Napoli*, II. 220-22. — *Act. SS.* Oct. XIII. 318-19, n. 27.

Iuliana abb. Venetiis, † 1262. — Sept. 1.

VITA. *Inc.* Monasterium monialium D. patris Benedicti... fundavit — *Des.* contra capitis languorem implorandum. [4528]

Act. SS. Sept. I. 312-17.

Iulianus, Basilissa et soc. mon. Antinoi in Aegypto, sub Diocletiano. — Ian. 9.

1. PASSIO. *Inc. prol.* Bb. martyres saeculum vel tormenta superantes (*al.* saeculum relinquentes) hoc nobis — *Inc.* Hic bb. Iulianus ex nobili familia ortus, illustris erat in saeculo (*al.* B. I. nobili familia illustris in saec. erat) — *Des.* sed ubicumque... basilicae fabricantur (*al.* basil. fabricatae sunt; *al.* fabricatae sunt s. ecclesiae). Gloria... [4529]

FABER STAPULENSIS, *Agones mm.* f. 10-21 (initio mutato, fine contracto); || *Act. SS.* Ian. I. 575-87.

Exc. TRAUBE (L.), in *MG.* Poet. lat. III. 91-120 in infimis pagellis. — (*Mut.*) SURIUS, I (1570), 199-211; (1576), 204-16; (1618), 142-49; (1875), 157-175 (sola pars posterior; pars prior constat recenti versione libelli graeci ex Lipomano desumpta).

Quoniam deest editio critica, prima et ultima verba, ut potuimus, dedimus, adiecimusque aliquot varias lectiones in codicibus saepius observatas. Insuper notandum est :

1°) saepe in codd., omisso paene toto prologo, ita libellus *inc.* " B. igitur m. Iuliani passionem scripturus qualiter se... " [4530]

vel etiam : " B. igitur Iuliani m. non prius passionem intimabo, sed qualiter se... " [4531]

2°) non raro omisum est paene totum ultimum capitulum, et Passio ita *des.* " baptisterium inundatur. Passi sunt autem... " [4532]

2. CARMEN AUCT. ALDHELMO. *Inc.* Tempore transacto, sanctam gentilibus armis — *Des.* sumpserunt corde medelam. [4533]

* ALDHELMUS, *De laude virg.* 25 (P.L. LXXXIX. 260-63).

3. PASSIO METRICA AUCT. AUDRADO MODICO, libris 4. *Inc. prol.* Sanctorum meritis facies tranquilla tonantis — *Inc. lib. I.* Antiochiam genitus decorasti — *Des. lib. IV.* Christoque osanna sabaoth. [4534]

TRAUBE, t. c. 89-121.

4. CARMEN AUCT. FLODOARDO. *Inc.* Hac urbe sanctae I. indolis — *Des.* Et dent superna possidere gaudia. [4535]

* FLODOARDUS, *De Christi triumphis Antiochiae*, I, 13 (P.L. CXXXV. 557-64).

5. PASSIO. *Inc.* B. Iulianus ab infantia castitatem diligens — *Des.* et sic sanctorum reliquiae collectae sunt. Passi sunt... [4536]

VINC. BELLOV. XIII. 106-18; || MOMBRIUS, II. 46^v-47^v; I. 216-18^v.

6. EPITOMAE.

ADO, 9 ian. — PETRUS DE NAT. II. 52.

Iulianus m. cultus Arimini, sub Decio. — Iun. 22.

1. PASSIO. *Inc.* Temporibus Decii caesaris in civitate Flaviada, sedente Martiano — *Des.* Mirabilis enim est Deus in sanctis suis. [4537]

Act. SS. Iun. IV. 140-42; 3^a ed. V. 122-23; || TONINI (L.), *Rimini dal principio dell' era volgare...* II (Rimini, 1856), 494-98.

2. PASSIO. *Inc.* In Flaviade civitate cum esset persecutio christianorum sub Decio — *Des.* sepultus est. Acta sunt autem haec... [4538]

TONINI, t. c. 499-500.

3. (EPITOME) PETRUS DE NAT. V. 141.

4. MIRACULA. *Inc. prol.* Licet, ff. cc., per defluentium aetatum — *Inc.* Temporibus Decii caesaris imp., quibus innumera — *Des. (mutila)* sed quodam immani marmore superposita scopulo | [4539]

TONINI, t. c. 501-2.

Iulianus m. Brivate in Arvernina. — Aug. 28.

1. PASSIO. *Inc. prol.* Sublimem atque ven. passionem — *Inc.* Igitur

in illo tempore in Vienensem urbem accedit persecutio — *Des.* Caeci ibi inluminantur, daemonia fugantur... [4540]

BOSQUET, *Eccl. gall. hist.* II. 176-78; || LABBE, *Bibl. mss.* II. 567-68; || *Act. SS.* Aug. VI. 173; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* I. 879-81.

2. MIRACULA AUCT. GREGORIO TURONENSI ("DE VIRTUTIBUS S. IULIANI,"). *Inc.* Magnum in nobis quodam modo igniculum... — *et infra* : Sic et inclitus m. I., qui Viennensi ortus urbe... desideravit. Quia cum esset apud bb. Ferreolum — *Des.* ad consummationem huius vitae custodiam. Amen. [4541]

CLICHTOVEUS (Hier.), *Sulpicii Severi de vita divi Martini etc.* (Paris. 1511), f. 152^v-63; || *Georgii Florentis Gregorii ep. Turon. de Gloria martyrum etc.* (Parisiis, 1563), 145-90; || SURIUS, IV (1573), 948-62; (1579), 968-82; VIII (1618), 311-18; VIII (1877), 699-706; || LA BARRE (L. de), *Hist. christ. vet. patrum* (1583), f. 332-37; || *Divi Gregorii archiep. Turon. de Gloria martyrum etc.* (Coloniae, 1583), 145-90; || *Bibl. patr. Paris.* (1589), VII. 897-918; || B[ALDESSENS] (L.), *Divi ... Gregorii ep. Turon. operum piorum pars I* (Paris. 1640), 250-332; || *Bibl. patr. Lugd.* (1677), XI. 861-71; || *Gregorii Turon. opera*, ed. RUINART, 847-86; || *Act. SS.* t. c. 176-87; || *P.L.* LXXI. 801-28; || BORDIER, *Les Livres des miracles de Grégoire de Tours*, I (1857), 302-92; || KRUSCH, t. c. 562-84. — Aliquando pro priore parte primi capituli legitur prologus Vitae 3. Cf. infra, 3 exc.

Exc. BOUQUET, II. 466-67. — GUADET (J.) et TARANNE, *Hist. eccl. des Francs par Grégoire de Tours*, IV (1838), 239-49.

3. PASSIO PERPERAM ADSRIPTA GREGORIO TURONENSI. *Inc. prol.* Magnum etc. ut 2... — *et infra* : Sic etc. ut 2... desideravit. De cuius gestis et miraculis pauca — *Inc.* S. igitur Iulianus Viennensi ortus urbe — *Des.* maerentes excipit, laetos remittit, regnante... [4542]

Gregorii Turon. opera, ed. RUINART, 1265-70; || *Act. SS.* t. c. 174-75 (om. prol.); || *P.L.* LXXI. 1103-6; || BORDIER, op. c. IV. 97-103.

Exc. *Catal. Paris.* III. 98-99, 59°.

4. EPI TOMAE.

VINC. BELLOV. XIV. 31; || MOMBRI TIUS, II. 49^v. — *Leg. aurea*, c. 30, § 2. — PETRUS DE NAT. VII. 131.

Iulianus ep. Cenomannensis, saec. I/III. — Ian. 27.

1. VITA (= *Actus pont. Cenomann.* 1). *Inc.* Primus Cenomannica in urbe ep. fuit s. I. — *Des.* Signa ergo... Precibus quoque... [4543]

MABILLON, *Vet. anal.* III. 50-59; 2^a ed. 239-41.

Exc. CAUVIN, *Géographie ancienne du dioc. du Mans*, II-v.

2. VITA AUCT. LETALDO MON. MICIACENSI. *Inc. epist.* Rev. patri Avesgaudo... Cum desiderio afflatus — *Inc. prol.* Cum adhuc mundus errorum tenebris — *Inc.* Ad collocandum igitur in Galliis — *Des.* B. porro viri corpus humanae condicionis lege... [4544]

BOSQUET, *Eccl. gall. hist.* II. 73-89; || *Act. SS.* Ian. II. 1152 (epist.) et 762-67; 3^a ed. III. 757 et 377-82; || *P.L.* CXXXVII. 781-96.

3. VITA. *Inc.* Incipit Vita s. I-i Cenomannicae urbis primi ep., qui fuit Romae nutritus... Gloria Patri — *Des.* Obiit autem praedictus s. Iulianus v kal. febr. atque sepultus est... ultra fluvium Sartae in cimeterio christianorum. Ibi cottidie... [4545]

PERSIGNAN, *Recherches sur l'apostolat de S. Julien, premier évêque du Mans* (Le Mans, 1886), 246-64.

Exc. CAUVIN, t. c. I-II.

4. VITA. *Inc. ut 1. — Des. ut 3.* [4546]

Cf. *Anal. Boll.* VIII. 92-93, 4°; *Catal. Paris.* III. 143, 5°.

5. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. x. 113, 114. — *Leg. aurea*, c. 30, § 1. — PETRUS DE NAT. III. 35.

6. TRANSLATIO (IULIANI ET ALIORUM) SAEC. IX. *Inc.* Ludovico piissimo imp. totius Galliae — *Des.* patrocinari non destitit. Translata sunt autem... [4547]

MABILLON, *Vet. anal.* III. 60-62; 2^a ed. 241-42.

7. TRANSLATIO AN. 1201. *Inc. prol.* Cum vetustatis incommodo novercante — *Inc.* Defuncto igitur comite nostro Richardo — *Des.* oculis et morari. Haec autem celebrata est... [4548]

Anal. Boll. XII. 63-70.

8. MIRACULA. *Inc.* Ad fluvium Olinae devenientes — *Des.* Frodoindus igitur... illuminari se laetantur. [4549]

Anal. Boll. XII. 70-73.

9. MIRACULA. *Inc. prol.* Iam autem quae in eius vita — *Inc.* Igitur pannus sericus, quo sancta tegebatur theca — *Des.* Aliqua igitur graeco sermone edidit... [4550]

Catal. Paris. I. 512-13.

Iulianus hospitator seu paenitens. — Ian. 29.

1. VITA. *Inc.* Quidam probus scripsit vitam b. I-i m., credens... Fuerunt, inquit, duo Iuliani... Iulianus m. fuit filius comitis de Anioe — *Des.* praestante eorum hospite Dño N. I. C... [4551]

Prolixa narratio de qua STEVENSON (H.), *Codices palatini latini bibliothecae Vaticanae*, I (1886), 306. Videtur esse versio latina libelli gallici de quo G(INGUENÉ) in *Histoire littéraire de la France*, XV (1820), 484.

2. NARRATIONES BREVES.

VINC. BELLOV. x. 115. — *Leg. aurea*, c. 30, § 4; || TOBLER (A.), *Zur Legende vom hl. Julianus*, in *Archiv für das Studium der neueren Sprachen*, C (1898), 293-94. — PETRUS DE NAT. III. 116. — **Gesta Romanorum*, 18 (ed. H. OESTERLEY, 311-12; sequitur "Moralizatio"). — ANTONINUS FLORENT. *Chronic.* tit. vi, c. 25, § 4; || *Act.* SS. Ian. II. 974; 3^a ed. III. 589-90. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 51-51^v.

Iulianus diac. in dioec. Novariensi. *Vid.* **Iulius**.

Iulianus et Demetrius mm. Parentii. — Nov. 22.

INVENTIO ET TRANSLATIO. *Inc. prol.* Etsi antiquitas suam posteritati memoriam — *Inc.* Fuerunt namque tempore praeacto a quodam — *Des.* qui se illud fatebantur vidisse, I. C. Dñō N. praestante... [4552

[PESANTE (G.)], *Celebrando il M. R. Pre Tommaso Franca la sua prima messa* (Parenzo, 1890), 9-13.

Iulianus patricius Patavinus. *Vid.* **Maximus** ep. Patav.

Iulianus m. Sorae sub Antonino Pio. — Ian. 27.

PASSIO. *Inc.* Temporibus Antonini augusti compellebantur... christicolae — *Des.* sepelierunt illud... die vi kal. febr.; ubi usque hodie... [4553

Ex ms. Hanc legendam pedetentim sequitur Vita ex italico versa, quae edita est *Act. SS.* Ian. II. 767-68; 3^a ed. III. 382-83.

Iulianus presb. m. Terracinae. *Vid.* **Caesarius** diac. m. Terr.

Iulianus ep. Toletanus, † 690. — Mart. 8.

VITA AUCT. FELICE EP. TOLETANO. *Inc.* Iulianus discipulus Eugenii — *Des.* Sorte sepulchrali est tumultus. [4554

Divi Isidori Hispalensis ep. opera, ed. I. GRIAL, pars I (Matriti, 1597), 137-38; || *id.* ed. I. Du BREUL (Paris. 1601), 738-40; (Colon. 1617), 521-22; || *Hisp. illustr.* II (1603), 12-13; || MIRAEUS (A.), *Bibliotheca ecclesiastica* (Ant-verpiae, 1639), 99-101; *Id.* ed. I. A. FABRICIUS (Hamburgi, 1718), II. 66-67; || *Act. SS.* Mart. I. 785-86; 3^a ed. 784-85; || AGUIRRE (I. S. de), *Collectio maxima conciliorum omnium Hispaniae*, III (1694), 81-83; 2^a ed. IV (1754), 83-85; || FLOREZ, V. 484-87; 2^a ed. 465-68; || *Divi Isidori Hispalensis ep. opera* (Matriti, 1778), I, 2. 179-81; || LORENZANA (F. de), *SS. PP. Toletanorum opera*, II. XVI-XXII; || *S. Isidori Hispalensis ep. ... opera*, ed. F. AREVALUS, VII. 175-78; || *P.L.* XCVI. 445-52; || LA FUENTE (Vic. de), *Hist. eccl. de España*, 2^a ed. II. (1873), 542-45.

Iulianus m. Viennensis. *Vid.* **Iul.** m. Brivate.

Iulius I papa, † 352. — April. 12.

**Lib. pont.* (ed. DUCHESNE, I. 205; || ed. MOMMSEN. 75-76). — PETRUS DE NAT. IV. 46.

Iulius m. Dorostori. — Mai 27.

1. PASSIO. a. *Inc.* Tempore persecutionis, quando gloriosa certamina — *Des.* Minister itaque diaboli... finem imposuit bb. martyri... [4555

RUINART (1689), 615-16; (1713), 549-50; (1731), 482-83; (1803), III. 271-274; (1859), 569-70; || FARLATI, *Illyr. sacr.* VIII. 114-15; || *Anal. Boll.* X. 50-52.

b. *Inc.* Ecce ss. Iulius dignus habitus gratiae Dei — *Des.* miles autem adducens gladium finem imposuit martyrio. [4556]

Act. SS. Mai VI. 660-61; 3^a ed. 654-55.

Exc. FARLATI, t. c. 115-16.

2. EPITOMAE.

ADO, 27 mai. — PETRUS DE NAT. v. 56.

Iulius presb. et **Iulianus** diac. culti in dioec. Novariensi, saec. V in. — Ian. 31.

1. *VITA. Inc.* B. confessor Iulius saeculi huius pompas — *Des.* In novissimo annorum venient ante tribunal... [4557]

MOMBRIUS, II. 44^v-46^v.

2. *VITA. Inc. prol.* Divinae maiestatis clementia — *Inc.* Igitur s. Iulius cum fratre suo Iuliano Myrmidonia orti dicuntur — *Des.* Horum auxilio et nos illam vocem... [4558]

Act. SS. Ian. II. 1101-4; 3^a ed. 716-19; || GIULINO (C. M.), *Vita e miracoli de' ss. conf. Giulio prete e Giuliano diacono* (Piacenza, 1749), Raccolte inedite, 10-32.

3. EPITOMAE.

Leg. aurea, c. 30, § 3. — PETRUS DE NAT. III. 36.

Iulius senator m. Romae, sub Commodo. — Aug. 19.

1. *PASSIO. Inc.* Itaque quidam senator I. audiens monita — *Des.* sepelierunt eum in cimiterio Calepodii xiv kal. sept. [4559]

VINC. BELLOV. XI. 120; || MOMBRIUS, II. 44^v; || *Act.* SS. Aug. III. 700, n. 4, 5.

2. EPITOME.

ADO, 19 aug.

Iunianus erem. Commodoliacensis, † cca. 500. — Oct. 16.

1. *VITA. Inc. prol.* Quotiens ad narrandas virtutes sanctorum — *Inc.* Cum valde in Galliarum vel Aquitanicae provinciae — *Des.* Sed nos pauca de huius virtutibus... [4560]

Act. SS. Oct. VII. 848-50; || KRUSCH (Br.), in *MG. Scr. rer. merov.* III. 377-79 (nonnullis rescissis).

2. *VITA. Vid. Amandus* erem. Commodoliac. 2.

3. *MIRACULA. Inc.* Fuit et I. reclausus infra Lemovicini... [4561]

GREG. TURON. *Glor. conf.* 101 (103).

Iunianus ab. Mariacensis, † 587. — Aug. 13.

1. *VITA AUCT. VULFINO BOETIO. Inc. prol.* In scribendis illustrium virorum... gestis — *Inc.* Bb. et virtutum miraculis praestantissimi viri — *Des.* salus optata refunditur omnibus, praestante... [4562]

LABBE, *Bibl. mss.* II. 569-78; || MABILLON, *Acta*, I. 307-19; 2^a ed. 291-302; || *Act.* SS. Aug. III. 38-46.

Exc. DUCHESNE, *Hist. Franc. scr.* I. 542-44; || BOUQUET, III. 446-48.

2. MIRACULA (AUCT. EODEM?) *Inc. prol.* Hactenus miracula quae inserta sunt — *Inc.* Quidam homo, regis villicus, nomine Ulbertus — *Des.* et incolumitatis pervenisse fortitudinem. [4563]

Catal. Paris. II. 31-35.

3. TRANSLATIO NOBILIACUM AN. 830, AUCT. EODEM. *Inc.* Igitur cum per innumera annorum curricula — *Des.* peccatorum remissio conceditur exoptata, praestante... [4564]

LABBE, t. c. 578-79; || MABILLON, *Acta*, IV, 1. 432-33; 2^a ed. 413-14; || *Act. SS.* t. c. 36, n. 18-21.

Exc. LE COINTE, *Ann. eccl. Franc.* VIII. 157, LXL. — BOUQUET, V. 454-55.

4. CORPORIS DELATIO AD SYNODUM KAROFFENSEM AN. 988, AUCT. LETALDO MON. MICIACENSI. *Inc. prol.* Dño patri Constantino... Ad sublevandos Tobiae labores — *Inc.* Cum exorti essent peccatores — *Des.* incolumis remeavit ad propria. [4565]

MABILLON, *Acta*, IV, 1. 434-35; 2^a ed. 415-16; || *Act. SS.* t. c. 37, n. 25-27; || *P.L.* CXXXVII. 823-26.

Exc. BOUQUET, X. 360-61.

Iurenses patres.

Vid. 1°) **Romanus** ab. Iurensis; 2°) **Lupicinus**; 3°) **Eugendus**.

Iusta et Rufina vv. et mm. Hispali, saec. III extr. — Iul. 19.

1. PASSIO. a. *Inc.* Magna est et plurimum laudabilis... Iusta siquidem et Rufina femineo sexu fragiles — *Des.* quae Abrahae promeruerunt iam sinibus collocari, regnante... [4566]

De qua *Catal. Paris.* II. 56, 104°; 221, 78°; III. 364, 5°.

b. *Inc.* Magna et laudabilis est... Iusta siquidem *etc. ut* 1 a — *Des.* quae in Abrahae sinu iudicatae sunt collocari, praestante... [4567]

De qua *Catal. Brux.* II. 373, 21°.

2. PASSIO. *Inc.* In civitate Hispali... Hae cum essent mediocri paupertate tenues — *Des.* Harum passio celebratur XIV kal. aug. [4568]

VINC. BELOV. XIV. 34; || MOMBRITIUS, II. 48°-49; || *Act. SS.* Iul. IV. 585, n. 10, 11; || FLOREZ, IX. 339-40; 2^a ed. 375-76.

3. PASSIO AUCT. RODERICO CERRATENSI. *Inc.* Iusta et Rufina sexu fragiles, mediocriter paupertate tenues — *Des.* Cuius corpus in amphitheatrum deferri... [4569]

TAMAYO, *Mart. hisp.* IV. 164-66; || FLOREZ, t. c. 342-43; 2^a ed. 378-79.

4. EPITOMAE.

ADO, 19 iul. — PETRUS DE NAT. VI. 117.

Iusta Sipontina v. m., culta Aquilae. *Vid.* **Iustinus** Sipont.

Iustina v. Antiochena. *Vid.* **Iustina** m. Nicomediae.

Iustina reclusa Aretii, † 1319. — Mart. 12.

VITA. *Inc.* Laudabile reputatur... Iustina quaedam XIII annum suae iuventutis — *Des.* et factis precibus, restitutus est statim... [4570]

Act. SS. Mart. II. 243-45; 3^a ed. 239-41.

Iustina v. m. Moguntiae. *Vid.* **Aureus**.

Iustina m. Nicomediae. *Vid.* **Cyprianus** etc., mm. Nicom.

Et praeterea : IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 99.

Iustina v. m. Patavii in Italia. — Oct. 7.

1. PASSIO. *Inc.* In diebus illis sub tempore Maximiani imp. passa est — *Des.* longe distante a civitate Patavi. Passa est... [4571]

Anal. Boll. X. 468-70.

2. PASSIO. *Inc.* In illo tempore b. I. christianis parentibus oriunda — *Des.* religiosis pectoribus commendare. Martyrizata est... [4572]

De qua *Act. SS. Oct. III.* 790, n. 2 extr.; *Anal. Boll. t. c.* 467-68 (ex cod. Vatic. 1190).

3. PASSIO. *Inc. prol.* Quoniam (*al. add.* sicut) s. Raphael nos adhortari dignatur — *Inc.* In diebus illis b. I. ex christianis parentibus oriunda — *Des.* religiosis pectoribus commendare. Cuius memorabilem natalem celebramus... [4573]

MOMBRIITUS, II. 40^v-41^v; || *Act. SS. t. c.* 824-25.

4. PASSIO. *Inc.* Iustina v. non solum nomine sed, ut Plato scripsit — *Des.* in universa prope Italia ac etiam extra celebratur. [4574]

IAC. PHILIPPUS BERGOMENSIS, c. 98. — De hac Passione cf. *Anal. Boll. t. c.* 468 ("Quarta...").

5. EPITOMAE etc.

PETRUS DE NAT. IX. 32. — HILARION MEDIOLANENSIS, f. 90^v-93.

6. INVENTIO (IUSTINAE, INNOCENTII, LUCAE EVANG. ET MATTHIAE APOST.) AN. 1177. *Inc.* Est quoddam monasterium secus Paduam — *Des.* Trium autem operatione virtutum... [4575]

(Partim) *Anal. Boll. XI.* 354-58; — (partim) *Act. SS. Oct. III.* 810-11, n. 86-88; — (partim) *ibid. Oct. VIII.* 304-5, n. 96-99.

Iustinianus erem. m. in Lemeneia insula, saec. VI. — Aug. 23.

VITA. *Inc.* S. Iustinianus ex nobilissima Britanniae minoris prosapia — *Des.* et in sarcophago novo honorifice collocavit. [4576]

CAPGRAVIUS, f. 201^v-2; || *Act. SS. Aug. IV.* 635-36.

Iustinianus puer cultus Lemovicis, saec. I/III. — Iul. 16.

1. VITA. *Inc. prol.* Angelico oraculo iubetur — *Inc.* Bb. igitur I.,

infantulus Deo acceptissimus, Mauritania — *Des.* virtutibus pollet. De quibus... narrabimus in consequentibus. [4577]

Catal. Paris. I. 392-99.

2. MIRACULA. *Inc.* Prima igitur bb. I-i virtus... Cum enim post quietissimam — *Des.* dignatus est patrare miraculum. [4578]

Catal. Paris. I. 399-402.

Iustinus m. Luparae in agro Parisino, sub Diocletiano. — Aug. 1.

Narratio de gestis huius sancti ex Passione Iusti martyris Bellovacensis compilata est, paucis mutatis.

1. PASSIO. *Inc.* Cum Deus omnipotens numerum sanctorum... S. igitur et nomine et actu Iustinus, catholicis parentibus ortus — *Des.* Sacerdotes vero inibi praesentes... Ipsi quoque, ff. dd., nos una... [4579]
De qua *Catal. Paris.* III. 319-20, 28°.

2. PASSIO RHYTHMICA. *Inc. prol.* Quando Christus Deus noster natus est ex virgine — *Inc.* Dum crudelis Diocletianus romani imperii — *Des.* Cui sit honor et potestas per aeterna saecula. [4580]

* *Bedae opera omnia* (P.L. XCIV. 595-602); || *SURIUS*, X (1618), 294-96; || *Act. SS.* Aug. I. 34-38. — (*Mut. et contracta*) *SURIUS*, V (1574), 855-58; (1580), 941-44; X (1879), 537-42.

3. TRANSLATIO CORBEIAM IN SAXONIA AN. 891. *Inc.* Passus est b. puer I... Unde iuxta fidem chronicorum — *Des.* intulerunt. Tanti patroni precibus... [4581]

MEIBOMIUS (H.) senior, *Witichindi mon. Corbeiensis ... Annalium libri tres* (Francofurti, 1621), 145-46; || *MEIBOMIUS* (H.) iunior, *Rer. Germ.* I (1688), 769-70; || *Act. SS.* t. c. 33-34, n. 20-23.

Iustinus conf. cultus in Pertiniaco vico Vasconiae. — Mai 1, 6.

VITA. Inc. Cum esset I. annorum 7, Dei laudibus vacans — *Des.* Qui hoc audit intelligat... [4582]

LABBE, Bibl. mss. II. 579-82.

Iustinus, Virianus et soc. mm. Perusii, sub Decio. — (Aug. 7?).

PASSIO. Inc. Temporibus Decii caesaris... Eodem tempore erat quidam vir togatus — *Des.* VII id. aug. Quorum orationes florent... [4583]

Exc. Catal. Brux. I. 37-38, 72°. — Sunt haec ipsa *Acta SS. Secundiani et sociorum* (cf. *Secundianus*, 1), mutatis sanctorum nomine et quibusdam subinde sententiis.

Iustinus presb. m. Romae, sub Claudio. — Sept. 17, Aug. 4.

1. *Vid.* in *Passione Laurentii m. Romani*, et *Ado*, 17 sept.

2. PASSIO. a. *Inc.* Post mortem Decii caesaris et Valeriani praefecti magnum... gaudium — *Des.* in crypta in agro Verano pridie non. aug.; ubi florent orationes eius... [4584]

Act. SS. Sept. V. 474-75.

b. *Inc.* Temporibus itaque crudelissimi Decii imp. saeva contra christianos — *Des.* in crypta in agro Verano; ubi florent... [4585]

De qua *Catal. Brux.* II. 425, 2°; cf. *ibid.* 326, 5° (ubi non recte dictum est " Passio de qua commentatus est... ").

3. TRANSLATIO FRISINGAM. *Vid.* Alexander papa, 5.

Iustinus presb., Florentius, Felix et Iusta Sipontini, mm. in Vestinis. — Dec. 31, Iul. 25, Aug. 1.

1. PASSIO. *Inc.* Per universum terrarum orbem multa mirabilia — *Des.* Venit autem Hilarius cum multitudine populorum, et sepelivit eum... in villa Offidia... [4586]

UGHELLI, VI. 828-35; 2° ed. 674-78.

2. INVENTIO AQUILAE AN. 1330. *Inc.* Sanctorum I-i, F-tii, F-cis, I-ae et Umbrasiae memoriam — *Des.* immediate locutus est. Haec quamplura et infinita miracula... [4587]

Act. SS. Aug. I. 42-43.

Iustinus ep. Teatinus, saec. IV. — Ian. 14.

MIRACULA AUCT. GUALDONE DIAC. TEATINO. *Inc. prol.* Quamvis inexplicabilis sit modus — *Inc.* Inter cetera quae b. I. egit miracula — *Des.* principem constituit Dñus omnipotens de caelis, praestante... [4588]

APPENDIX. (MIRACULUM AN. 1297). Anno Dñi MCCXCVII... dum quaedam mulier de Serra Monacesca — *Des.* perducantur. Amen. [4589]

[*Miracula S. Iustini*] (Teate, 1597). Libellum non repperimus.

Exc. Monumenta quae supersunt S. Iustini civis, ep. et principalis patroni Teatini (Teate, 1733), 22-24; cf. *ibid.* 25.

Iustus puer Autisiodorensis m. Bellovacii, sub Diocletiano. — Oct. 18.

1. PASSIO. *Inc.* Tempore illo cum Deus omnipotens sanctorum numerum... Igitur I. cum esset 9 annorum — *Des.* Et continuo, divina favente virtute, aperti sunt oculi eius... et omnes laudaverunt... [4590]

Act. SS. Oct. VIII. 338-39; || RENET, S. Lucien et les autres SS. du Beauvaisis, III, 2 (1895), 453-57.

2. PASSIO. *Inc. prol.* Ad morum aedificationem — *Inc.* Hic apud urbem Autisiodorum clara satis — *Des.* Ad hanc vocem oculi eius aperti sunt... Tunc cum ipsa in Dei laudibus omnis populus... [4591]

Act. SS. t. c. 340-42; || RENET, t. c. 458-64.

3. PASSIO. *Inc. prol.* Audite, ff. cc., quanta sit Dñi N. I. C.... misericordia — *Inc.* Eo itaque tempore bb. I. amabilis puer, cum 9 esset annorum — *Des.* Et viderunt sacerdotes ac ministri ecclesiae gloriam... [4592]

De qua *Catal. Paris.* II. 529, 7°; III. 105, 58°.

4. PASSIO. *Inc. prol.* Scripturus passionem b. I-i m., simplicitate eloquii — *Inc.* Regnantibus igitur saevissimis Diocletiano et Maximiano — *Des.* Unde et nos qui eius sollemnitati astamus... [4593]

Anal. Boll. V. 374-80.

Exc. Act. SS. t. c. 330, n. 34.

5. EPITOMAE.

VINC. BELLOV. XIII. 143-45; || MOMBRIUS, II. 48-48^v. — PETRUS DE NAT. IX. 80.

6. TRANSLATIO MALMUNDARIUM SAEC. X IN., AUCT. LIUTHARDO PRAEPOSITO. *Inc. prol.* In nomine... Omnibus in quadrifidi mundi... Talenti sibi crediti — *Inc.* Hic igitur bb. Christi m. noster — *Des.* Postea prospero congressu iter carpentes... [4594]

MARTENE et DURAND, *Vet. scr. ampl. coll.* VI. 833-36; || FLOREZ, VII. 310-313 (omissa est in 2^a ed.; vid. ibi 192); || *Act. SS.* t. c. 334-35, n. 50-54; || HEINEMANN (L. de), in *MG. Scr.* XV. 566-67.

Iustus ep. Cantuariensis. *Vid.* **Iustus** ep. Roffensis.

Iustus et Pastor mm. Compluti, sub Diocletiano. — Aug. 6.

1. PASSIO. *Inc.* In diebus illis cum crudelissimus Dacianus — *Des.* Unde oportet nos, unita laudis voce... [4595]

Act. SS. Aug. II. 154. — (Mut.) SURIUS, VII (1581), 627-28; IV (1579), 593-594; VIII (1618), 84; VIII (1877), 195-97; || FLOREZ, VII. 308-10; 2^a ed. 303-5.

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. VII. 32.

Iustus et Abundius mm. Hierosolymis (?), in Hispania (?), sub Numeriano. — Dec. 14.

PASSIO. *Inc.* Post resurrectionem Dñi N. I. C. — *Des.* Dñus autem suscepit martyres suos in pace; cui est honor... [4596]

TAMAYO, *Mart. hisp.* VI. 465-66 (res. acta traditur * Beaciae, in Hispania); || *Catal. Paris.* I. 358-60 (res. acta traditur Hierosolymis; ceterum consentiunt fere ad verbum duae narrationes).

Exc. BORDONUS (F.), *Thesaurus s. ecclesiae Parmensis* (Parmae, 1671), 274-77.

Iustus presb. Lemovicensis, † cca. 370. — Nov. 27.

1. VITA. *Inc. prol.* Cum inter seriem scripturarum divinarum — *Inc.* B. itaque Iustus cum esset adhuc infantulus — *Des.* quae permanet usque in praesens. Ubi intercessione... [4597]

Act. SS. Oct. XII. 246-52.

2. ITER ROMANUM IUSTI ET HILARII EP., AUCT. PSEUDO-IUSTO. *Inc.* Ego Iustus, minimus dñi Hilarii Pictavensis ep. discipulus — *Des.* Sicut acceperam a dño Hilario magistro meo. [4598]

Act. SS. t. c. 253.

Iustus ep. Lugdunensis, † cca. 390. — Sept. 2.

1. VITA. *Inc.* Iustus itaque Viennensis primum diac., postea vero Lugdunensis ecclesiae antistes — *Des.* se civium cura porrexit; et illa reverenda s. senis ossa... [4599]

Act. SS. Sept. I. 373-74.

2. VITA. *Inc. prol.* Vitam b. Iusti ep. Lugdunensium admiratione compellimur — *Inc. ut 1.* — *Des.* quod non minus mirum videretur : illa reverenda s. senis ossa... [4600]

Act. SS. t. c. 374-76. — (Mut.) SURIUS, V (1574), 6-8; (1580), 21-23; IX. (1618), 11-12; IX (1878), 50-54; || BARRALIS, *Chronologia Lerinensis*, I. 316-19

3. In legendariis reperire est libellos ex utriusque Vitae **1** et **2** partibus constantes, nempe Vitae **2** cap. 3-5 et Vitae **1** cap. 3-6 (cf. *Catal. Brux.* I. 42, 95°; II. 183, 45°; *Catal. Paris.* II. 64, 5°; III. 163, 9°).

4. EPITOMAE.

ADO, 2 sept., 14 oct. et 4 aug. — *Leg. aureae* appendix, c. 230 (201). — PETRUS DE NAT. IX. 66.

Iustus ep. Roffensis, dein Cantuariensis, † 627. — Nov. 10.

1. VITA. a. (AUCT. GOSCELINO). *Inc.* Ordinatus vir Dñi A. in apostolatū Angliae — *Des.* aeternae vitae praemia, ipso auxiliante... [4601]
Cf. HARDY, Descr. catal. I. 222.

b. (PAULULUM CONTRACTA). *Inc. ut a.* — *Des.* vitae praemia. [4602]
CAPGRAVIUS, f. 202-3.

2. Inc. B. Iustus cum Mellito et aliis multis — *Des.* Transiit autem b. Iustus IV id. nov... [4603]
Hist. SS. (Colon. 1483), f. 368c-69a; || id. (Lovan. 1485), f. 191v-92.

Iustus m. Tergestinus, sub Diocletiano. — Nov. 2.

1. PASSIO. *Inc.* Temporibus Diocletiani et Maximiani imp., consularatus eorum anno IV — *Des.* Universi autem post sepulturam eius gratias egerunt... [4604]

KANDLER (L.), *Atti dei ss. mm. Tergestini* (1847), sexto loco; || *Id. Codice diplomatico Istriano*, I (1847), "anno 290. iv non. novembris, Tergeste"; || *Act. SS. Nov. I. 428-30.*

2. EPITOME.

PETRUS DE NAT. x. 9.

Iustus m. Ulcii in Pedemontio (?), cultus in monasterio Secusiensi. — Oct. 18.

CARMEN DE MIRACULIS. *Inc. (mutilum)* Interea qua prava bonam provincia terram — *Des. (mutilum)* et erige lassum. [4605]

Anal. Boll. XI. 365-67; || CIPOLLA (C.), *Monumenta Novaliciensia vetustiora*, I (= FONTI PER LA STORIA D'ITALIA, 31), 419-21 (adsunt in fine nonnulli versiculi qui deerant in *Anal. Boll.*).

Iustus Viennensis. *Vid. Iustus* ep. Lugdunensis.

Iustus et Clemens afri, culti Volaterris, saec. V. — Iul. 5.

1. VITA AUCT. BLIDERANNO. *Inc.* Ad honorem s. et individuae Trinitatis loquendum est — *Des.* migraverunt de hoc caduco et infido saeculo, regnante... [4606]

Exc. Act. SS. Iun. I. 437-38 (3^a ed. 430-31), n. 2, 3, 6, 7; 440 (3^a ed. 433), n. 2. — Cf. BANDINIUS, *Catal. cod. lat. bibl. Mediceae Laurentianae*, I. 606, xiv.

2. VITA. *Inc. prol.* Multi gesta sanctorum, vitam vel actus lucido stilo — *Inc.* Igitur tempore cum Arriana faece — *Des.* salvi fiebant. Haec et alia multa signa... [4607]

Exc. Act. SS. t. c. 437-38 (3^a ed. 430-31), n. 2, 6; 439-40 (3^a ed. 432), n. 1. — Cf. BANDINIUS, *Bibl. Leopoldina Laurentiana*, I. 570, xlii.

3. VITA. *Inc. prol.* Cum multas stilo disertissimo — *Inc.* Igitur bb. vir Iustus atque Clemens vere germani — *Des.* a draconis faucibus liberemur, adiuvante Dño. — *Sequuntur versiculi:* Fulgida vos sedes... qui vivit et regnat... [4608]

Cf. BANDINIUS, *Bibl. Leopold. I.* 304, xxxv.

4. VITA. I. *Inc.* O quam perfectum et mirabile — *Des.* cum gloria migraverunt, regnante... [4609]

II. *Inc.* Sed et orationem et vestigia eorum — *Des.* et miracula ostendit Dñs per sanctos suos, ad laudem... [4610]

Cf. BANDINIUS, *Bibl. Leopold. I.* 628, lxxx, lxxxi.

5. MIRACULA. *Inc.* Nocte quapiam cum ipsius monasterii fratres — *Des.* affligere minime audeat. [4611]

(Mut.?) [FORTUNIUS] FLORENTINUS (Augustinus), *Vita et miracula ss. Christi conf. Iusti et Clementis* (Florentiae, 1568), 71-89; || *Act. SS. t. c.* 441-44; 3^a ed. 434-37; || MITTARELLI, *Annal. Camaldul.* III. 181-83, 187-89, 212, 229-30.

6. PROLOGUS (ANTIQUIOR) IN VITAM ET MIRACULA. *Inc.* Summum et admirabile fragilitatis nostrae... [4612]

FORTUNIUS, t. c. 12-13.

Iuthwara v. m. in Wallia, saec. VIII in. (?). — Dec. 23.

VITA. *Inc.* Virgo s. I. nobilibus natalibus orta — *Des.* gratias Deo agens ad sua rediit. [4613]

CAPGRAVIUS, f. 203-3^v.

Iutta. *Vid.* **Ivetta.**

Iuvenalis ep. Narniensis, † 376. — Mai 3.

1. VITA. *Inc.* Cum diverso orbe terrarum — *Des.* Haec autem gesta iubente ven. Maximo ep. edita sunt, petentibus... [4614]

Act. SS. Mai I. 387-89.

2. EPITOMAE.

a. PETRUS DE NAT. IV. 19. — b. (Mut.) SURIUS, VII (1581), 361-62; III (1579), 77-78; V (1618), 45; V (1876), 85-87.

3. RELATIO NARNIAM SAEC. IX. *Inc. prol.* Dñi N. I. C., ff. cc., sanctorumque omnium miracula — *Inc.* Evenit ut quidam potens et nobilis Tusciae marchio — *Des.* quod iuste poscitur, efficiat, praestante... [4615]

Act. SS. t. c. 390-93; 3^a ed. 395-97.

4. MIRACULUM AN. 1233. *Inc.* Miraculum gloriosi m... Claudus quidam, natione Hiberniensis — *Des.* mensis iun. die VIII, regnante... [4616]

Act. SS. t. c. 394; 3^a ed. 398.

Iuventius. *Vid.* 1°) **Iventius**; 2°) **Viventius.**

Iuvinus crem. in Campania gallica, saec. IX (?). — Oct. 8.

VITA. *Inc.* Veneranda et ineffabilis Dei pietas — *Des.* nos perducere dignatus est ad M et ultra suae salutiferae inc. adventum... [4617]

Act. SS. Oct. II. 217-19.

Ivanus crem. in Bohemia, saec. X in. — Iun. 24.

VITA. *Inc.* Historia b. I-i, qui communicatus est... B. Ivanus fuit natione Ungarus — *Des.* hominibus terrae Bohemiae. Amen. [4618]

DOBNER, *Mon. hist. Boemiae*, II. 61-68; || EMLER (J.), in *Fontes rer. Bohem.* I. 112-20.

Iventius ep. Ticinensis, saec. II/IV. — Febr. 8.

VITA. *Inc.* Post quem (*al.* Post felicem obitum egregii Syri Ticinensis ep.) bb. I. dum peteretur — *Des.* virtutibus florent atque miraculis, praestante... [4619]

SURIUS, VII (1581), 701-3; V (1580), 219-21; XI (1618), 130-31; XII (1880), 246-50; || PRELINI (C.), *S. Siro primo vescovo e patrono ... di Pavia*, I (Pavia, 1880), 218-32. — Sequitur Vita haec Vitam Syri ep. Ticinensis, cuius est altera pars (c. 14 sub init. - c. 18). — Cf. *Anal. Boll.* XI. 334, 5°.

Exc. *Act.* SS. Febr. II. 154-55 (3^a ed. 153-54), n. 15-17, 21-23.

Ivetta seu **Iutta** reclusa prope Hoiium, † 1228. — Ian. 13.

VITA AUCT. HUGONE CANON. FLOREFFIENSI. *Inc. prol.* Cum scriptum sit experimentoque discatur — *Inc. epist.* Ven. in Christo patri ac dño Iohanni... Quamquam non dubitem — *Inc.* Fuit in episcopatu Leodiensi, oppido quod vulgo — *Des.* super lignum crucis, cui honor... [4620

HENRIQUEZ (Chr.), *Lilia Cistercii* (Duaci, 1633), II. 6-85 (omisso uno capitulo); || *Act. SS.* Ian. I. 863-87; 3^a ed. II. 145-69.

Ivo ep. Persa et soc., † in Anglia, saec. VII. — Iun. 10.

1. VITA, MIRACULA, INVENTIO, TRANSLATIONES, AUCT. GOSCELINE. I. (DE ORIGINE S. IVONIS etc.). *Inc.* In civitate Frianeos, qua referunt... [4621

Cf. HARDY, *Descr. catal.* I. 184.

II. VITA etc. *Inc. prol.* Rectori... Hereberto... Quae de vita b. Ivonis referuntur — *Inc.* Doctor apostolicus et veri solis nuntius — *Des.* Cuius veneratores et supplices consortes illi faciat, qui... [4622

(Partim) *Act. SS.* Ian. II. 288-91 (3^a ed. 285-88), n. 1-16; || *P.L.* CLV. 81-89; — (partim vero) MACRAY (W. DUNN), *Chronicon abbatiae Ramesensis* (RER. BRIT. SCR. 83), LIX-LXXV.

Exc. HARDY, l. c. not. *.

III. TRANSLATIO etc. *Inc.* Apud praedium quoque quod Ramesensis ecclesia — *Des. (imperfecta)* nomenque tuum in ipsum celebremus in saecula. [4623

MACRAY, t. c. LXXV-LXXXIV.

Exc. *Act. SS.* t. c. 291-92 (3^a ed. 288), n. 17-19; || *P.L.* t. c. 89-90.

2. EPITOME. *Inc.* Civitate Frianeos, qua referunt — *Des.* sedato tumore sanitatem reportarunt. [4624

CAPGRAVIUS, f. 199^v-200^v.

Exc. *Act. SS.* t. c. 292; 3^a ed. 288-89; || *P.L.* t. c. 91-92.

Ivo Trecorensis presb., † 1303. — Mai 19.

1. PROCESSUS CANONIZATIONIS DE VITA ET MIRACULIS (AN. 1330). *Inc.* In nomine Dñi. Nos Rogerius Lemovicensis — *Des.* et per aspectum corporis. [4625

LA BORDERIE (A. DE), J. DANIEL, PERQUIS et D. TEMPIER, *Monuments originaux de l'histoire de S. Yves* (Saint-Brieuc, 1887), 1-299.

Exc. *Act. SS.* Mai IV. 541-61; 3^a ed. 542-62. — *Act. SS.* Iun. II. 1060-61 (3^a ed. III. 539), n. 3.

2. RELATIO CARDINALIUM DE PROCESSU (AN. 1331). *Inc. praeambula.* In nomine Dñi. Ista sunt rubricae... Dudum nobilis vir Iohannes — I. DE VITA. *Inc.* Recolendae memoriae Ivo — *Des.* plangentium mortem suam. (De his videntur deponere : nobilis Theophania....) [4626

LA BORDERIE etc., t. c. 301-78.

Exc. (Sola pars I, et quidem omissis glossis, quae in Relatione post sin-

gula capitula vel etiam singulas sententias leguntur, quibus nempe glossis citantur testes in processu auditi) *Act. SS.* Mai IV. 538-41; 3^a ed. 539-542; || ROPARTZ (S.), *Histoire de S. Yves* (Saint-Brieuc, 1856), 383-93.

II. DE MIRACULIS. *Inc.* Quod dictus Yvo stetit in camera sua — *Des.* ad sepulcrum dicti Yvonis. Testificatur... [4627]

LA BORDERIE etc., t. c. 378-433.

Exc. Act. SS. Mai IV. 361-77; 3^a ed. 362-78.

III. DE FAMA. *Inc.* Multi et alii de diversis partibus — *Des.* Et plures etiam alii testes... [4628]

LA BORDERIE etc., t. c. 433-35.

3. VITA. *Inc. prol.* Splendor gloriae Dei — *Inc.* Fuit igitur vir iste s. circa annum Dñi MCCLIII — *Des.* a cunctis veneraretur populis. [4629]

LA BORDERIE etc., t. c. 440-65.

4. MIRACULA. *Inc.* Adolescens quidam, nomine Raymundus de S. Briaco — *Des.* sanata fuit penitus et curata. [4630]

LA BORDERIE etc., t. c. 474-79.

5. VITA. a. *Inc.* Temporibus nostris, in quos fines saeculorum deventerunt, stellam — *Des.* catalogo sanctorum adscribi. Ad cuius sepulcrum multa fiunt... [4631]

Anal. Boll. II. 324-30. — (*Mut.* et omissis quibusdam miraculis) SURIUS, III (1572), 355-58; (1579), 401-4; V (1618), 255-57; V (1876), 601-7; || *Vita S. Ivonis presb. et conf.* ... Dictionem passim mutavit L. SURIUS ([Romae], 1581), sign. A.2-B.3^r; || SEDULIUS, *Hist. seraphica*, 625-29.

b. (EPITOME). *Inc.* Temporibus novissimis quandam novam stellam — *Des.* ab omnibus tamquam sanctum adorari et venerari. [4632]

Hist. SS. (Colon. 1483), f. 286^b-87^a; || *id.* (Lovan. 1485), f. 75^r-77.

6. VITA. a. *Inc.* Regente inclitae recordationis rege Philippo Pulchro cognomine — *Des.* elevatus per 2 digitos et ultra. [4633]

De qua (non satis accurate) *Catal. Paris.* III. 570.

b. (EPITOME). *Inc.* Regente inclitae recordationis rege Philippo in Francia — *Des.* salutis remedium receperunt. [4634]

Anal. Boll. VIII. 201-3.

7. VITA. *Inc.* Hivo presb. et novus confessor... Hic ex Britannia — *Des.* et in miraculis... gloriosus vivit. [4635]

PETRUS DE NAT. v. 21. — Cf. *ibid.* appendix 18 (S. Iuno!).

8. VITA. *Inc.* Gloriosus conf. Dñi s. Ivo Britannicae regionis — *Des.* in ecclesia Trecorensi honorifice tumultus. In qua fiunt... [4636]

BONNEJOY (E.), *Vie de S. Yves* (Saint-Brieuc, 1884), 12-20; || BARBIER DE MONTAULT (X.), in *Revue de l'art chrétien*, 4e sér. II (1891), 73-74; || *Œuvres complètes de Mgr X. Barbier de Montault*, IX (1894), 429-33; || *Le Manuscrit*, I (1894), 121-23.

9. VITA AUCT. MAURITIO GAUFRIDI, ORD. PRAED. *Inc. prol.* Rev. in Christo patri... Christophoro... Dudum mihi per certas quadragesimas — *Inc.* Cum multifarie multisque modis — *Des.* Haec autem annotata sunt ad adstructionem sanctitatis ipsius... [4637]

Act. SS. Mai IV. 581-608; 3^a ed. 582-608.

Iwius diac. cultus Wiltoniae, saec. VII extr. — Oct. 6.

VITA. *Inc.* S. enim Ywius praeclarac stirpis Britonum — *Des.* in magna veneratione habetur. [4638]

CAPGRAVIUS, f. 201-1^v; || *Act. SS.* Oct. III. 404-5.

GTU Library

3 2400 00645 0823

